Queſtiones ſup duos libros Peri hermenias Ariſtotelis vnacuꝫ textu eiuſdem clariſſima expoſitione magiſtri Johānis Dullaert de Gandauo. A magiſtro Clodoaldo cenalis Pariſienſi de nouo pluribus mendis abſterſe et adamuſſim emūcte vtilibus etiaꝫ additamentis paſſim ſuffulte annexis et nouis queſtionibus admodū vtilibus.

B A

Digitized by Google

Johānes dullaert gādauꝰ celeberrīo viro Jacobo daſſon neuille ſacre theologie ꝓfeſſori meritiſſīo P D S.

Jamdudū in libros quos greci peri hermenias dicunt nō mediocri diligentia (ſi verū dicēs intrepidus loq̄r) elucubratos anno iā ꝓxime tranſacto labores veſtre magnificentie dicādos in lucē mittere mihi perſuaſerā Religioſiſſime vir Sed obſtitere ꝙplurima tum cure ⁊ ſollicitudines quibus hacte nus occupatus indieſqꝫ detentus ſum cum inuidorum me retrahere detractiones quo minus huiuſce negotium citius effectum ſortitum non eſt que in hac re plurime ſunt cui eleganter alludit Martialis in quodam epigrammate ſuum librum alloquens in hanc prorumpens ſententiam.

Maiores nuſq̄ ronchi iuueneſqꝫ seneſqꝫ
  Et pueri naſum rhinocerotis habent
Audieras cum grande ſophos tum baſia captans
  Ibis ab excuſſo miſſus in aſtra ſago

Sed in contrariam partem michi conſideranti beniuolentiam illam qua omnes meqꝫ amplectaris in mentem venit politiſſimum Auli gelij dictum in noctibus atticis celeberrime vir ꝙ prothagoram adulescentem (victus querendi gratia) onerum vecturas ſuo corpore factitantem quod genus baiulos latine dicimus ꝙ tam expedite aceruos quaſi quadam ratione geometrica compreſſos ⁊ librari et contineri abderam ciuitatis ciues ⁊ philoſophus inſignis democritus animaduertens eundem in propriam aſſumens familiam ſumptum miniſtrans philoſophia inſigniens tantiſqꝫ donauit beneficijs vt non facile narrare eſt. Tantum igitur onus ſubiui tuo duntaxat confidens ingenio ornatiſſime vir quum crediderim te non modo more democriti intuitu acerui artificioſe extructi congeriem exculcam verum etiam iſtum cumulum incompoſitum veſtris auribus minime dignum longeqꝫ inferioris conditionis q̄ te deceat auctoritate tanti nominis ſub tue amplitudinis vmbra dicatam amare colere ⁊ vnice obſeruare. Tuum erit itaqꝫ digniſſime vir vti me ſi quid in hac re inſulſe illepide vel barbare tractauerim tanq̄ patronus contra emulorum rancores latrantum incurſus ⁊ maleuolorū obiectiones omnimode tuearis defendas. Quod ſi feceris me tuo obſequio perpetuo deuinctum reddes. Non enim me latet adhuc eſſe q̄plura que ſupremam limam expoſcant Sed ob hoc michi veniam (ſi a veritate aliqualiter diſcrepem) dari vellim ꝙ tantis ſum innolutus negocijs vt vndiquaqꝫ etiam ſi viſu linceo pollerem aſpicere nequeaꝫ Sed ſi quid a me pretermiſſum vel a me non adamuſſim exactum eſt tua dignitate ſupportatuꝫ habeas oro atqꝫ obſecro colendiſſime vir Vale.

Viueqꝫ neſtoreos felix manſurus in annos
  Ethereoſqꝫ colas poſt tua fata choros

¶ Iterū vale Noſtre vrbis perpetuum decus ⁊ gloria Ex ludo noſtro litterario collegij beluacen. alias de dormano Ab anno noſtre ſalutis milleſimo quingenteſimo nono decimotertio kalendas octobris.

¶ Radulpho machon varenguevillen. in inuidum diſtichum.

Zoile quid rauco pulſas tua tympana cantu.
  Offenſas aures tam graue murmur habet.

Petrus marcus Rothomageñ. ſuis in dyalectica mili tia litteratiſſimis commilitonibus Felicitatem.

Priſca illa ⁊ vere feliciſſima ſecula (preſtantiſſimi
commilitones) Ariſtotelem vnum ꝙ ſingulari et doctrina ⁊ eruditione philoſophis
omnibus antecelluerit / tollunt / laudant / ⁊ certatim admirantur. Nihil eſt tamen cur
glorioſe antiquitati necterici noſtri inuideāt. Habent ſiquidem pro memoratiſſimo
viro (tam ſunt hec noſtra beatiſſima tempora) philoſophos decem / quid decem. Immo tot quot
ſunt in hac florentiſſima parrhiſiorum achademia: qui nō ariſtotelez modo coequare / ſed ⁊ ipz ꝙ̄
(grecorum omnium pace dixerimus) ſuperare haud iniuria contendant. In quorum albo non ob
ſcurum nomen haud dubie eſt conſequutus preceptor noſter magiſter clodoaldus cenalis vir oīm
iudicio / cum humaniſſimus / tum doctiſſimus. Qui nuper efflagitantibus nobis opus illud can
didiſſimum acutiſſimi philoſophi magiſtri Joannis dulaert (quas peri hermenias appellāt) cal
cographorum incuria deprauatum / mutilum / ac prepoſtere comutatum ſuo exercitatiſſimo ata
ctiſſimoqꝫ ingenio emendatiſſimum / ac pluſculis in locis auctiſſimum in apertum venire curauit.
Nec eo tamen (ſicuti pleriqꝫ ſolent) animo / vt totam logicorum farraginem aſciſceret / et turgiduz
exinde opus potius ꝙ̄ pingue ſub ora hominum veniret / ſed vt eo duce ⁊ vindice poſſent ſtudio-
ſiſſimi adoleſcentes ad artium apicem exoptatiſſimum feliciſſimo quodam ſydere conuolare. O
ſingularem viri eruditionem / o nunꝙ̄ ſatis laudatū opus / o fortunatiſſimos iuuenes quibus am
pliſſimam ſcuientem opima ſeges / quibus inꝙ̄ compendiaria lectio multiplices fructus vel facil
limo labore pollicetur. Tantum igitur nos preceptores noſtri ⁊ humanitas ⁊ beneficentia immor
tali officiorum gratia ſibi deuixit: vt eum ad patris vicem colere: amare: ⁊ adunari neceſſum ſit. Ac
cidit nimirum (ſi xiſto Pithagorico credamus) non minus pro anima cultu atqꝫ corporis vali-
tudine elaborandum. Sed de his ſatis. Abeant itaqꝫ procul: abeant iterum locutulei homuntio-
nes, ⁊ doctiſſimorum laboribus: rapaciſſima verborum ingluuie detrahant. Tam nitidus eniz
nemo eſt quem probet inuidia: quodqꝫ in propatulo eſt (limatiſſimū licet) vix calumnia caret. Hec
ſumma. Valete fortiſſimi in dyalectica militia athlete: ⁊ me ſi merui adamate: qđ mutuo facietis.
Parrhiſius. Ex edibus noſtris aſtreis litterarijs octauo kalen. martias.

❡ Idem ſuis condiſcipulis

Pithagoram ſamij laudant / mirantur athene
    Platonem / ⁊ ſummi grande ſolonis opus.
Empedoclem ſiculi tollunt / ſparthe qꝫ licurgum.
    Tollit ariſtotelem ſtragyra terra ſuum.
Ipſa tamen gemino letatur gallia partu
    Parrhiſiamqꝫ iſto fenore ditat humum.
Alter habet cenalis ſacros Robertus honores
    Quem ſorbona omni docta probauit ope.
Alter es inuicto ſuperas qui marthe ſophiſtas
    Francigenum preſtans o clodoalde decus.
Quo duce zenonis viuunt felicius artes
    Hoc vel in immenſum terſius extat opus.
Dij facite eterna rutilent duo ſydera luce
    Ut nulla in noſtro palleat orbe dies.

Digitized by Google

PRimuꝫ opoꝛtet cõſtituere ꝙd ſit nomen ⁊ quid verbum. Poſtea quid oꝛatio ⁊ enũciatio: ꝙd negatio ⁊ affirmatio. Sunt ergo ea que in voce ſunt earũ que in aĩa ſunt paſſionũ note⸗ ⁊ ea q̄ ſcribuntur eoꝝ que in voce ſunt. Et ſunt ꝗadmodũ nec littere oĩb⁹ eedẽ ſic nec eedẽ voces. Quoꝝ aũt he primoꝝ note ſunt eedeꝫ oĩb⁹ paſſiones aĩe ſunt: ⁊ quoꝛuꝫ he ſiĺitudines res etiam eedem. De bis quidẽ dictum eſt in bis que de anima dicta ſunt. Alterius enim eſt negocij.

HIc eſt pꝛimus liber peri hermenias Ariſtotelis: hoc eſt de interpꝛetatione Peri hermenias teſte Boetio: due dictiones grece ſunt apud nos latinos tantũ deſignantes ſicut de interpꝛetatione. Nec in hoc paſſu accipiendus eſt hic terminus interpꝛetatio pꝛo declaratiõe vnius idiomatis per aliud. Sicut cũ dicimus hoc vel illud haberi in interp̄tatione ſeptuaginta interp̄tũ. Sꝫ in ꝓpoſito accipitur ille terminus pꝛout tñ valet ſicut enunciatio. Diuidiť aũt hic liber pꝛima ſui diuiſione in ꝓhemiũ ⁊ tractatum. ꝙ incipit ibi Nomẽ ergo vox eſt. Pꝛohemiũ aũt in duas partes diuidiť. In pꝛima pte ipſius phũs ꝓponit ea de quibus tractaturus eſt dicens pꝛimũ opoꝛtet conſtituere quid ſit nomen ⁊ quid ſit verbum. poſtea oĩa illa p̄termittens aliqua de paſſionibus aĩe interſerit deq̄ earum notis ipſas comparando inter ſe quo ad ſignificationem: deinde ponit differentiaꝫ notarũ paſſionũ anime ab ipſis paſſionibus/ q: paſſiones ſunt eedem apud oẽs: nõ aũt voces ⁊ ſcripture quoꝛum vt claroꝛ habeatur intelligentia moueo hanc queſtionem.

UTrum ea q̄ ſunt in voce ſint earuꝫ ꝗ ſunt in anima paſſionũ note: ⁊ ea ꝗ ſcribuntur eoꝛum que ſunt in voce.

¶ Pꝛo ſolutiõe hui⁹ q̄õnis vidende ſunt pꝛius alique terminoꝛum declaratiões anteq̄ ad ipſius deciſionẽ veniamus. Scire ꝗdẽ opoꝛtet quid per paſſiones aĩe intelligit phũs ⁊ quid per ea que ſunt in voce: ⁊ quid per ea que ſcribuntur.

¶ Pꝛo quo ẽ notãdũ ꝙ aliꝗ ꝑ paſſiones aĩe nihil aliõ intelligũt ꝗ̄ timoꝛẽ: irã: triſticiã: gaudiũ vel cupiditatẽ: odiũ: dilectionẽ ⁊ alia huiuſmodi ⁊ huius opinionis fuit ip̄e Andronicus/ teſte boetio libꝛoꝝ Ariſtotelis diligens iudex ⁊ repertoꝛ. Quapꝛopter dixit ipſe Andronicus hunc libꝛũ nõ eſſe Ariſtotelis. Nam ariſtoteles ſe excuſans a plixioꝛi declaratione harũ paſſionũ aĩe cõmemoꝛat in hoc ꝓhemio in libꝛo de aĩa plenius ſe de illa materia diſputaſſe ⁊ q: de illis paſſionib⁹ aĩe nihil pertractauit in libꝛis de aĩa. Ideo dicit Andronicus ex illo ꝓbari hos duos libꝛos peri hermenias nõ eſſe Ariſtotelis ſꝫ hũc Andronicũ eſſe falſum vario mõ nititur ſuadere boeti⁹. Modus enim pꝛocedendi hoꝝ libꝛoꝛum ſimillimus eſt Ariſtotelico mõ ꝓcedendi ꝓpter ſententiarũ ipſi⁹ grauitatẽ ⁊ ſermonis bꝛeuitatẽ. inſuꝑ Theophꝛaſtus ĩ ſua editione quam fecit de his ꝗ in hiſce libꝛis tractanť ſuccincte tranſcurrit eo ꝙ a ſuo pꝛeceptoꝛe Ariſtotele pꝛius ſubtiliter diſcuſſa fuere. Unde bꝛeuiter diciť ꝙ phũs per paſſiones aĩe nõ intelligit tales affectiones ſed conceptus ⁊ ſimilitudines rerũ de quib⁹ ꝗdẽ ſufficiẽter in tertio de aĩa ipſe phũs pertractauit. Per ea aũt que ſunt in voce nihil aliud intelligit phũs ꝗ̄ noĩa aut verba que vocaliter explicantur. Et per ea ꝗ ſcribuntur intelligit noĩa et verba que in ſolis foꝛmalis litterarũ iacent. Sed merito dubitaret aliquis ꝗre phũs ab incepto deſiſtens ſermonẽ interpoſuit de paſſionibus aĩe ⁊ de his que in voce ſunt ⁊ de his que ſcribuntur. Ad iſtud dubium bꝛeuiter reſpondeo ꝙ apud antiquos phõs dubium fuit ⁊ adhuc eſt quid ꝓpꝛie vocibus ſignificaretur: dixerũt enĩ aliqui res ad extra per voces ſignificari. alij auteꝫ dixerunt ſpecies in aĩa ſiue ſimilitudines illarũ rerum ad extra per voces ſignificari Alij vero quaſdam naturas incoꝛpoꝛeas effingebant dicẽtes illas vocibus deſignari Ita ꝙ hec vox hõ non ſoꝛtem aut platonem ſignificat: ſed hominem illum vniuerſalẽ. Multe quoq̄ alie fuerũt opiniones quas recitare foꝛet inutile Cum igiť phũs in capl'is ſequentibus dicturus eſt noĩa ⁊ verba eſſe ſignificatiua Cõgruum fuit vt iſtã contentionẽ terminaret ⁊ diceret diffinitiue quoꝛum ip̄a nomina ⁊ verba ſunt ſignificatiua Iſtis bꝛeuiter notatis ponitur concluſio reſponſiua ad tituluꝫ queſtionis ꝓpoſite. Ea ꝗ ſunt in voce ſunt note earum paſſionũ que ſunt in aĩa ⁊ ea que ſcribũtur eoꝛũ ꝗ ſunt in voce: hec cõcluſio ꝓbatur auctoꝛitate philoſophi eam ponentis.

¶ Contra hãc ꝯcluſionẽ pꝛimo pꝛincipaliter Arguitur ſic Si noĩa ⁊ verba que ſunt in voce ſunt note earũ paſſionũ que ſunt in aĩa ſequitur ꝙ iſtud nomen hõ in voce pꝛincipaliť ſignificat ſimilitudinem exiſtentem in aĩa que habetur de hoĩe ⁊ non illam rẽ ad extra ꝗ eſt hõ quod eſt falſum ⁊ contra communem doctrinam. Sequela tñ pꝛobatur ſic Ariſtoteles volens expꝛimere quoꝛuꝫ noĩa ⁊ verba eſſent ſignificatiua inchoãs a verbis ⁊ noĩbus que ſunt in voce dicit ea eſſe notas paſſonum anime quod aliud nihil eſt dicere ꝗ̄ ꝙ ſunt ſigna conceptuum et ſimilitudinum rerum ad extra: habetur ergo ꝙ de mente phĩ eſt ꝙ iſtud nomen homo in voce illaꝫ ſimilitudinem hominis ad extra repꝛeſentat et non illam rem que eſt homo Sꝫ falſitas ꝯñtis ꝓbatur. Illud nomẽ hõ in voce nec ſignificat ſimilitudinem hoĩm ad placitum nec naturaliter igitur nullo modo ſignificat illaꝫ ſimilitudinem hoĩm Conſequentia eſt clara a ſufficienti diuiſione ⁊ añs ẽ manifeſtũ ex diffinitionib⁹ termini ad placitũ ſignificãtis ⁊ termini naturaliter ſignificãtis

¶ Et cõfirmať Si ea nomina ⁊ verba que ſcribuntur eſſent note eoꝝ noĩm ⁊ verboꝝ que in voce conſiſtunt ſequeretur ꝙ hec ſcriptura hõ illaꝫ vocẽ homo rep̄ſentaret qõ eſt falſum: ſequela eſt clariſſima ⁊ falſitas ꝯñtis pꝫ. Nam illa ſcriptura nec naturaliter nec ad placitũ illam voceꝫ repꝛeſentat. Et ꝑ ꝯñs illius vocis nullo pacto ẽ nota ⁊ ſicut de vna ſcriptura ꝓbatur ita pꝛobari põt de quauis alia: relinꝗtur ergo ꝙ ea que ſcribuntur non ſunt note eoꝝ que in voce conſiſtunt cuius oppoſitum ponit concluſio.

¶ Ad pꝛimũ pꝛincipale cui⁹ difficultas dependet ex intellectu ꝓpoſitionis phi ꝙ voces

Boetius.

Theophꝛaſtus.

Boetius.

Andronic⁹.

ſunt note paſſionū: duplex eſt modus reſpōdendi. Alij
Commentator. qui tenent ꝙ voces ſignificāt ꝯceptus in aīa vt ly hō
in voce ꝯceptū oīm hoīꝫ repñtatiuū ſignificat. Et hu
ius opinionis fuerunt Cōmentator: Boetius ⁊ multi
alij ⁊ nouiſſime buridan9. Alij tenent ꝙ voces ſignifi
cāt res ad extra ſꝫ hoc mediantibus cōceptibus ⁊ hoc
nūc cōiter tenetur. Aliqui dicunt ꝙ iſte opiniones cō
ueniunt. Et ꝙ difficultas eſt ad nomē. Sed certe ſi di
cta eoꝝ qui primā tenēt opinionē recte iſpiciātur pa
tebit magnum diſcrimen harum duarum opinionū.
Unde Commentator ⁊ Boetius ſepiſſime dicunt ꝙ
Ariſtoteles volēs terminare hanc difficultatem quo
rum nomīa vocalia eſſent ſignificatiua voluit ea eſſe
ſignificatiua cōceptuū ⁊ ſimilitudinum rerū ad extra
Buridanus hoc pꝫ eoꝝ volumīa legenti Johannes aūt Burida
nus clari9 ſe declarat in pꝛio ſophiſante ⁊ expꝛeſſe di
cit voces ſignificare paſſiones ⁊ ſcripturas ipſas vo
ces dicit eñ ꝙ ſcripture ſignificāt ex impoſitiōe ipſas
voces ſibi ſimiles ⁊ ipſe voces cōcept9 ⁊ hāc dicit fuiſ
ſe mētē ipſius phī in hoc ꝓhemio Sꝫ hec opinio nul
lo pacto videtur eſſe rōnabilis Nulla eñ eſt apparen
tia dicere hāc vocē hō ex impoſitione ſignificare con
ceptuꝫ hoīm repñtatiuū Sꝫ potius dicendū eſt eam
repꝛeſentare res ad extra ⁊ illud breuiſſime ſic oſten
do. Si illa vox homo ſignificaret conceptuꝫ oīm hoīꝫ
ex impoſitione vt effingis ſequeretur ꝙ quilibet au
diēs illā vocē eius impōnēꝫ cognoſcēs cognoſceret il
luꝫ cōceptū oīꝫ hoīꝫ repñtatiuū qđ ꝯſtat eſſe falſū ⁊
tunc opoꝛteret quēlibet talē foꝛmare cōceptū reflexuꝫ
illius ꝯcept9 directi qđ nō eſt dicēdū cū apud multos
illa vox ſignificat ꝗ tñ nō habēt cōceptū concept9 cui
illa vox ſuboꝛdīatur: ſequela tñ ſic pꝫ q: ſignificare ni
hil aliud eſt ꝙ intellectui aliqđ aut aliqualiter repꝛe
ſentare Si igit̄ vox illū cōceptū ſignificat ex ipoſitio
ne ſeqͥtur ꝙ illum cōceptū intellectui repñtat ⁊ ita
ſemꝑ habebitur noticia illi9 cōcept9 Multis alijs
vijs poſſꝫ impugnari hec opinio ⁊ ſimiliter auctoꝛita
tibus Ariſtotelis vñ dicit in antepꝛedicamētis eoꝝ que
ſcđm nullā coplexionē dicunt̄ ſinguluꝫ aut ſignificat
ſubſtātiā abſolute ⁊c. ex quo videt̄ velle voces imedia
te ſignificare res ad extra hec autem rō etiā ſimiliter
alie rōnes ⁊ etiam auctoꝛitates licet ſolui poſſunt et
gloſari tñ q: hec opinio eſt contra cōmunem modū lo
quendi Ideo nō inſiſto in eius ipugnatione Et tran
ſeo ad alium modum reſpondendi ⁊ dico ꝙ voces ali
que ad placitū ⁊ ex impōne ſignificāt conceptus exi
ſtentes in anima vt pꝫ de hijs vocibus terminus men
talis conceptus ſimilitudo rei ſed q: hoc non eſt per
tinenter loqui ideo generaliter et ad pꝛopoſitum lo
quēdo Dico illā vocē hō illā rē ad extra pꝛopꝛie ⁊ ex
impoſitione repñtare ⁊ non conceptuꝫ repꝛeſentati
uū hoīm ⁊ ſicut de vna voce dico ita ⁊ de alijs dicen
dū eſt Cum aūt dicit phūs voces eſſe notas paſſionuꝫ
aīe noluit ipſas voces eſſe repꝛeſentatiuas ex impoſi
tione ipſarū paſſionuꝫ vt dicit pꝛima opinio ſꝫ voluit
voces ſignificare ſua ſignificata mediātibus illis paſ
ſionibus nō eñ pōt illa vox homo repñtare intelle
ctui illam rē que eſt hō niſi mediāte conceptu illius rei
Doctor ſanctus. ſctūs Thomas pꝛima pte qſtione tertiadecima articu
lo pꝛimo dicit ꝙ voces ſunt ſigna intellectuum, ⁊ intel
lectus ſunt rerum ſimilitudines, et ita voces referun
tur ad res ſignificandas mediante conceptione in
tellectus: ⁊ idem dicit articulo quarto eiuſdem que
ſtionis. Dominicus etiam de flandꝛia egregius ipſi
Dominicus Flandꝛenſis us Thome defenſoꝛ quarto Metaphiſice queſtione
ſeptima articulo quarto dicit ꝙ duplex eſt ſignifica
tum nominis pꝛimarium ⁊ eſt conceptio/ aliud eſt ſe
cundariū ⁊ eſt res ad extra ⁊ ſubiungit ꝙ nomina pꝛi
mo ſignificant conceptus anime mediantibus quib9
repꝛeſentant res ad extra. Et idem videtur velle oīno
Doctoꝛ ſubtilis pꝛima queſtione/ pꝛimi peri herme
nias. Et licet videantur ſonare cum pꝛima opinione: Johannes duns.
credo tamen eos nihil aliud voluiſſe niſi illud quod iā
dictum eſt videlicet ꝙ voces mediantibus paſſionib9
ſignificant. Boetius etiam illud idem videtur voluiſ Boetius.
ſe capitulo ſecundo libꝛi diuiſionum: loquens eñ de
noīe plura ſignificante expꝛeſſe dicit. Canis quidem
quoddā nomen eſt ⁊ hunc quadrupedē latrātē ꝙ deſi
gnat ⁊ celeſtē q ad moꝛbidū pedē oꝛiōis micat ex quo
clare patet ipſum voluiſſe voces ſignificare res ad ex
tra: ſed hoc mediantibus paſſionibus: ſiue autē ꝫ fue
rint huius opinionis ſiue alterius non eſt curandum

¶ Contra hanc ſecundā ſolutioneꝫ.

Arguitur pꝛimo ſic/ ſicut ſe habēt littere ad voces: ita
ſe habent voces ad paſſiones: ſed ſcripture repꝛeſen
tant ipſas voces vt dicetur in ſolutione cōfirmatōis.
Et per ꝯñs ipſe voces paſſiones repꝛeſentant.

¶ Secūdo ſic: iſte voces nō ſunt ſino

nime idem diuerſum et habent diuerſas ſignificatio
nes ⁊ tñ oīo pꝛeter conceptus non ſignificant diuer
ſas res ſꝫ eaſdē Et ꝑ conſequēs illoꝛuꝫ terminoꝛū nō
ſunt ſic diuerſe ſignificatiōes pꝛeter res ad extra diuer
ſas ſꝫ ſolum ꝓpter diuerſos conceptus deſignatos ꝑ
illas voces ⁊ ꝑ ꝯñs ille voces ꝯceptus repñtāt: hoc ar
gumentum tetigit ante Buridanum ſctūs Thomas
quarto metaphiſice lectione ſecūda ⁊ etiā pꝛima par Doctoꝛ ſanctus
te queſtione decima tertia articulo quarto vbi reddit
rōnem quare nomina dicta de deo nō ſunt ſinonima
dicēs ꝙ licꝫ eandem rē ſignificēt tamē quia hoc eſt ſe
cundum diuerſas rationes ideo non ſunt ſinonima

¶ Tertio ſic. Auctoꝛes cōiter ponen

tes diſcrimen inter nomen equiuocum ⁊ nomen vni
uocum dicunt ꝙ nomen equiuocum habet plura ſi
gnificata ⁊ non nomen vniuocum et hoc non poteſt
eſſe verum ratione rerum ad extra ſignificatarum ſꝫ
ſolum rōne conceptuum: ergo conceptus illi ſunt ſi
gnificata illoꝛum nominum hec etiam videtur fuiſſe
mens philoſophi quarto metaphiſice vbi dicit̄ eē ſup
ponendum ꝙ ſi quis velit cum alio diſputare ꝙ nomē
ſignificat aliquod vnum determinate: ⁊ ſi plura ſigni
ficat non tamen infinita ſed determinata: ſed illud nō
eſt intelligendum niſi ꝗtum ad intentiones ſeu conce
ptus. Nam ſm philoſophum qui tenet eternitatē mū
di ille terminus homo infinitos homines ſignificat:
⁊ etiam hic terminus magnitudo aut continuum infi
nita ſignificat: igitur illa accipienda ſunt quoad con
ceptus ⁊ intentiones quos ipe voces ſignificant: hec
ſunt rationes Johannis Buridani quibus nititur ꝓ Buridanus
bare voces ſignificare conceptus.

¶ Ad quarū pꝛimaꝫ patebit ſolutio

in ſolutione confirmationis.

¶ Ad ſecundā rationem dico ꝙ ipſa

eſt ſophiſtica concludit enim contra arguentem ſicut
pꝛo arguente quod pꝛobo faciliter ⁊ quero vel conce
ptus quos ille voces repꝛeſentant ſunt termini ſino
nimi vel non: ⁊ clarum eſt ꝙ opoꝛtet dare ſecundum ⁊
tunc peto rōnē nō potes dicere ꝙ ſignificāt diuerſos
conceptus quia hoc conſtat eſſe falſum: igitur opoꝛꝫ
aliam cauſam aſſignare: et quancunqꝫ dederis pꝛo
pter eandem dicā illas voces non eſſe ſinonimas: pꝛo
pterea Reſpondeo concedendo iſtas voces non eſſe
ſinonimas idem ⁊ diuerſum, ⁊ concedo ꝙ habent di

Digitized by Google

uerſas ſignificationes: ſed nego ꝙ ſolum habent diuerſas ſignificationes per conceptus quos ſignificāt licet enim eaſdem res ad extra ſignificant diuerſas: tamen habent ſignificationes: ꝙ enim termini eadem ſignificent non arguit eandem ſignificationem ſʒ oportet ipſos eodem modo illa ſignificare vt ſatis conſtat ex diffinitione terminorum ſinonimorum.

¶ Ad tertiā rationeʒ dico ꝙ ipſa eſt ſophiſtica equaliter enim militat contra arguentem ſicut pro arguente. Siue enim teneatur voces ſignificare conceptus ſiue non concedendū eſt ꝙ nomen vniuocum plura habet ſignificata. Auctores autem ponentes illam differentiam inter nomen equiuocum ⁊ nomen vniuocum volunt ꝙ nomen equiuocuʒ plura habeat ſignificata: ⁊ hoc mediantibus diuerſis conceptibus: nomen autem vniuocum licet plura habeat ſignificata hoc tamen eſt ſub vna ratione ſeu cōceptu vt videri habet in predicamentis. Et ex illo ſufficiēter claret ꝙ alia auctoritas eque bene eſt contra buridanum ſicut pro eo ſiue enim teneatur illam vocem homo conceptus ſiue res ad extra ſignificare infinita ſignificat nec hoc negaret phūs. Dicit enim primo elēchorum ꝙ neceſſe eſt vnum nomen plura ſignificare: quia nomina ſunt finita: res vero infinite ⁊ etiam dicit ꝙ pro rebus vtimur nominibus: ita manifeſtuʒ eſt ꝙ diceret ipſas voces res ad extra repreſentare. Nec hoc negare voluit quarto metaphiſices. Sed Ariſtoteles ibi arguens contra aliquos concedentes idem ſimul eſſe ⁊ non eſſe quod eſt oppoſitum primi principij multas contra eos rōnes adducit ⁊ pro prima ratione ſupponit ꝙ qōlibet nomen vnum ſignificat: dicit enim nō vnū ſignificare nihil ſignificare eſt. Nec ex illo voluit aliqō nomē non poſſe plura ſignificare ſiue finita ſiue infinita. Sed voluit ꝙ qōlibet nomē vniuocū plura ſignificās ſignificat illa per modum vnius: hoc eſt ſm eandem rōnem ⁊ conceptum ⁊ ꝙ nomē equiuocuʒ plura ſignificans ſignificat illa per diuerſas ratiōes: ⁊ ſi infinita ſignificat ꝙ non quodlibet illorum ſecundum aliam ⁊ aliam rationem ſignificat: ſed ꝙ multa per modum vnius ſignificat nec ex illo habetur aliqd contra ſolutionem datam.

¶ Ad cōfirmationē reſpōdet Johānes Buridanus ꝙ ea nomina ⁊ verba que ſcribūtur ſunt note eorum que in voce conſiſtunt. Ita ꝙ ſicut voces repreſentant conceptus ita ⁊ ſcripture voces ⁊ multi alij qui non inſequuntur Buridanum in hoc ꝙ voces ſignificant conceptus: dicunt tamen ſcripturas voces ſignificare ⁊ ratio Buridani eſt hec. Magiſtri docentes pueros alphabetum docent eos ad quod impoſite ſunt tales littere et non docent eos niſi taliter vociferare ⁊ aliter eos docent vociferare ad iſtam litteram .i. ꝙ ad iſtam litteram .o. non autem poteſt aſſignari ratio huius niſi dicatur tales litteras impoſitas fuiſſe ad ſignificandum tales voces: igitur tales ſcripture voces ſignificant: ſi enim quiſpiam habeat idioma latinum a matre ſicut habemus idioma theutonicum ille ſciet ſignificationem huius propoſitionis vocalis homo currit: ⁊ ſi videat ſcripturaʒ illi vocibus correſpondentem omnino ignorabit quid talis ſcripturā ſignificat ⁊ hoc non alia de cauſa niſi quia ignorat quales voces ille littere ſignificant. Relinquitur ergo voces ipſas litteris deſignari. Sed hec ratio ſine dubio valde tenuis eſt licet multi dicant ipſaʒ eſſe bonam: ⁊ ſi aliquid valeret probaretur per ipſam res ad extra voces ſignificare ex impoſitiōe quod nullus diceret: probat tamē ſequela mater docens puerum ſuum loqui demonſtrato ei lacte aliter docet euʒ vociferare ꝙ demonſtrato ei pani aut aliquo alio huiuſmodi: ⁊ per conſequens ille res ad extra voces ipſas deſignant. Si neges conſequentiam ⁊ tuā inficiabor. Si concedas ꝯñam habeo propoſitum ſequeretur etiam ſm illam viam ſcripturas perſonaliter pro vocibus ſupponere/ poſtꝙ eas ſignificant quod tamen communiter non conceditur ſi forte dicas ꝙ licet hec ſcriptura homo ſignificat ex impoſitione illam voceʒ homo non tamen ex impoſitione vltimata: ſed ſolū ex tali impoſitione ſignificat res ad extra ⁊ hoc non ſufficit ad ſuppoſitionem perſonalem. faciā argumentū de hac ſcriptura buf que ex impoſitione vltimata ſignificat illam vocem buf. Similiter faciā argumētuʒ de litteris ſcriptis ⁊ per ꝯñs ⁊ illa ſcriptura buf. ⁊ littere ſcripte perſonaliter ſupponunt qō eſt cōtra cōeʒ logicā. Si dicas ꝙ ly buf. ⁊ littere ſcripte materialiter ſupponunt pro illis vocib⁹ eo ꝙ in ſic ſupponēdo ſupponunt pro ſibi ſimilibus licet ſupponāt pro ſignificatis vltimatis ⁊ ꝙ hoc impedit ſuppoſitionē perſonalem non cōtendo tecum de noīe ſed tranſeo. Dico igitur ꝙ ſicut voces non ſignificant conceptus ſed ſignificāt res ad extra mediantibus ꝯceptibus. Ita ſcripture non ſignificant voces: ſʒ ſignificant mediantib⁹ vocib⁹. Et hec fuit intentio phi cū dixit voces eſſe notas paſſionum aīe ⁊ ſcripturas ipſarum vocum.

¶ Hic tamē aduerte ꝙ voces ⁊ etiā ſcripture aliter ſignificant mediantibus conceptibus ꝙ ſcripture mediantibus vocibus: quia nulla vox neꝙ ſcriptura ſignificare poteſt niſi mediante conceptu nunꝙ enim aliqua ſcriptura aut vox mihi quicꝙ repreſentaret niſi eius haberem noticiam. Scripture auteʒ non taliter ſe habent in ordine ad voces: poſſunt eniʒ ſcripture ſua ſignificata mihi repreſentare nulla voce exiſtente ſed pro tanto ſcripture dicuntur ſignificare mediantibus vocibus eo ꝙ ſignificationes ſcripturarum nobis exprimuntur ⁊ declarantur per voces quia enim conceptus noſtros per ſeipſos inſinuare nō poſſumus: ideo voces tribute ſunt: que quideʒ voces quia permanentes non ſunt: non valent niſi ad aliquid in preſentia inſinuandum. Idcirco ſcripture inuente ſunt que ⁊ diu manerent vt eis ad abſentes vteremur ⁊ etiam ad manifeſtandum futuris que fiunt aut factā ſunt. Per ſcripturas enim doctrina Ariſtotelica cui⁹ expoſitioni inſiſtimus ad hec vſꝙ tempora ſaluata eſt ſolo enim litterarum vſu res memoratu digne ab omni obliuionis iniuria vindicantur/ quare teſte Joſepho in primo antiquitatum libro filij ſeth diſciplinas aliquas inuentas in duabus columpnis conſcripſerunt vna latericia: altera lapidea ne prima igne altera vero aqua perire poſſet ⁊ propter talem correſpondētiā ſcripturarū ad voces ipſe ſcripture mediantibus vocibus ſignificare dicuntur. Ex illo patet ſolutio ad argumentum factum in precedenti articulo.

¶ Secūdo pricipaliter arguitur ſic voces ſignificant conceptus ⁊ intentiones ipſius aīe igitur male dictum eſt. tenet ꝯña ⁊ pbatur antecedēs prolata hac voce homo formatur cōceptus hominuʒ repreſentatiuus ⁊ non conceptus equorum repreſentatiuus vt manifeſtum eſt ⁊ huius ratio dari non pōt niſi quia illa vox homo ꝯceptum hoīm repreſentatiuuʒ ſignificat ⁊ nō conceptū equoꝝ. Igitur voces conceptus repreſentāt. Idem probari poteſt de ſcriptura.

¶ Et cōfirmatur pbando illud eſſe falſum vbi dictum eſt ꝙ Ariſtoteles per paſſiones anime intelligit conceptus et ſimilitudines rerum: et ſic

Buridan⁹.

Joſephus.

arguo hac ꝑ phūs ꝙ paſſiones ſunt eedem apud omnes non autem voces et ſcripture. ſed nulli cōceptus aut ſimilitudines rerum idem habentur apud omnes vt ſatis conſtat: ſi enim apud omnes idē eſſent omnes eſſent eque ſcientes poſtꝙ enim conceptus ducunt in cognitionem rerum ſi apud omnes idem eſſent conceptus ab omnibus eedem eſſent res cognite: ⁊ ita omnes eque eſſent ſcientes ⁊ ita habetur ꝙ per paſſiōes anime non intelligendi ſunt conceptus.

¶ Ad ſecundū principale reſpondet negando ꝙ voces repreſentāt cōceptus ad ſenſuꝫ quē intendimus ⁊ quādo dicis ꝓlata hac voce hō formamus conceptuꝫ hoīm repreſentatiuū ⁊ non equorum cōcedo nec ex illo habes ꝙ vox illum cōceptū ſignificat: ſed ſolum habere potes ꝙ illa vox ſua ſignificata mediante illo cōceptu repſentat ⁊ non mediante conceptu equorum repreſentatiuo. Et ex illo patet ſolutio ad argumentum de ſcriptura ⁊ voce.

¶ Ad cōfirmationē reſpondetur negando ꝙ phūs per paſſiones aīe non intelligit cōceptus ⁊ ſimilitudines rerum. Et ad illam propoſitionē paſſiones ſunt eedem apud omnes ex qua tota pēdet difficultas. Reſpōdeo ꝙ ipſa eſt multiplex. Unus ſenſus illius propoſitionis poteſt eſſe iſte ꝙ eedem paſſiones ſunt apud omnes per realem inherentiam: ita ꝙ eedem notiones omnibus inſint ⁊ hoc eſt falſuꝫ: immo licet teneretur opinio cōmētatoris ꝙ idem eſt intellectus in omnibus hominibus adhuc non eſſet illud concedendū. Alius ſenſus poteſt eſſe iſte ꝙ paſſiones ſunt eedem apud omnes in repreſentādo ⁊ hoc iterum dupliciter intelligi poteſt: vno modo ſic ꝙ paſſiones quicquid vni repreſentant etiā cuilibet alteri repreſentant ⁊ hoc eſt falſum. Nam noticia quā ego habeo de corpore luminoſo ante me poſito non repſentat cuilibet alteri intellectui illud quod mihi repſentat. Alio modo poteſt intelligi aliquā paſſionem eandem eſſe apud omnes in repreſentando ſic videlicet ꝙ ipſa ſit talis nature ꝙ in quocunꝗ intellectu ponatur ſemper idem repreſentabit: et hoc pacto intelligēda eſt propoſitio philoſophi. Et ſic claret differentia vocum ⁊ paſſionum anime: nō enim ſunt ſic voces eedem apud omnes dato ꝙ corā multis proferatur hec vox homo non oportet ꝙ idem omnibus repreſentet ⁊ iſtud dicunt nunc communiter loquentes ſub verbis clarioribus ꝙ paſſiones naturaliter ſignificant nō autem voces aut ſcripture. Nec ex iſto ſequitur omnes eſſe eque ſcientes vt ſatis conſtat.

¶ Tertio principaliter Arguitur ſic ſi voces non ſignificant paſſiones: ſequitur ꝙ iſte terminus ſortes ſorte mortuo caderet a ſua ſignificatiōe quod eſt contra communem modū dogmatiſandi: probatur ſequela ſorte defuncto illa vox ſortes non ſignificat conceptum ſortis repreſentatiuuꝫ ⁊ non videtur quid aliud ſignificaret: ſi enim dicas ꝙ ſortem ſignificat ſicut antea. Sic arguo ſortes nihil eſt et illa vox ſortem ſignificat ergo iſta vox nihil ſignificat: ⁊ cum antea aliquid ſignificauerit ſequitur ꝙ a ſua ſignificatione ceciderit quod erat probandum.

¶ Et cōfirmat dictū eſt ꝙ voces nō poſſunt ſignificare niſi mediantibus conceptibus et ex illo ſequitur voces ipſos conceptus repreſentare. Igitur repugnantia eſt in dictis. Conſequentia eſt manifeſta cum maiorē ⁊ minorem probo: non eſt poſſibile ꝙ voces ſignificent mediantibus conceptibus niſi prius intellectus cognoſcat tales conceptus. Nam quod ignotum eſt nihil notificat et per cōſequens tales conceptus per voces notificantur. Et ex illo ſequitur ꝙ ipſos conceptus voces repreſentant. Notificare enim aliquid nihil aliud eſt preter ꝙ illud repreſentare. Relinquitur ergo ꝙ ſi voces mediantibus cōceptibus ſignificent ꝙ ⁊ ipſos conceptus repreſentāt quod infert propoſitum.

¶ Ad tertiū principale reſpōdet doctor ſubtilis ſecunda queſtione primi peri hermenias Johannes duns. ꝙ facta tranſmutatione in re ſecundū quod exiſtit nō ſit tranſmutatio in ſignificatione vocis: ⁊ dat talem cauſam ⁊ dicit ꝙ res non ſignificatur vt exiſtit: ſed vt intelligitur per ipſam ſpeciem intelligibileꝫ. Et ideo ſiue res ſit ſiue non ſit adhuc ſignificatur per vocem per quam prius ſignificabatur: vox enim ſignificans non tranſmutatur in ſignificando facta trāſmutatione in re: ⁊ iſtud voluit Ariſtoteles in predicamētis: capite de ſubſtantia quum dicit eandem orationē quandoꝗ eſſe veram quandoꝗ falſam: hec enim oratio ſortes ſedet: ipſo ſedente vera eſt: ipſo autem ſurgente eadē omnino oratio falſa eſt. Cum igitur eadeꝫ omnino ſit oratio ⁊ eedem erunt partes illius orationis ⁊ per cōſequens tranſmutatione facta in re non tranſmutant voces in ſignificando: iſtud etiaꝫ eſt conforme illi vulgatiſſimo dicto defuncto ſorte ſortem ſua dictio monſtrat hanc eandem ſententiam habet Ockam queſtione decimaſexta quinti quodlibeti Venerabilis inceptor. reſpōdeo igitur ad formam argumenti negando ſequelam: ⁊ dico ꝙ ſorte mortuo hec vox ſortes ſortem repreſentat ⁊ ſignificat ſortem nec valet conſequentia iſta vox ſorteꝫ ſignificat ⁊ ſortes nihil eſt: igitur iſta vox nihil ſignificat. Arguis enim a non amplo ad amplum cum diſtributione: nam ly ſignificat terminus eſt ampliatiuus: ſed ex iſto antecedente inferre potes ꝙ iſta vox nullū ens quod eſt ſignificat: ex quo nō potes habere ꝙ iſta vox a ſua cadat ſignificatione cōtra hanc ſolutionem.

¶ Arguitur ſic habet boeti⁹ in libro diuiſionum capite nono ſi nulla ſubiecta res ſit quaꝫ vox ſignificat deſignatiua eſſe non dicitur ex qua auctoritate manifeſte patet ꝙ nulla vox ſignificat aliq̄d quod non eſt: igitur male aſſertum eſt oppoſitum.

¶ Secūdo ſic iſta ꝯſequētia eſt bōa ſignum eſt ergo ſignatum eſt: ⁊ per conſequens impoſſibile eſt aliquam vocem eſſe ſignum non exiſtente in rerum natura eius ſignato: tenet conſequentia ⁊ aſſūptū patet: nam iſti termini ſignum ⁊ ſignatum correlatiue dicuntur ⁊ per ꝯñs dicuntur ad conuertentiam.

¶ Ad primū reſpondet ꝙ illa auctoritas Boetij ſi recte intelligatur nō obuiat dictis. vnde ex quo ipſa eſt conditionalis antecedens debet eē propoſitio de tertio adiacente ita ꝙ eius ſenſus erit ſi nulla res ſit ſubiecta quam vox ſignificat hoc eſt dicere ſi nulla res ſit ſignificata per vocem ipſa vox deſignatiua hoc eſt ſignificatiua eſſe non dicitur: quaſi diceret ſi nihil ſignificatur per vocē vox non erit ſignificatiua modo nullus eſt qui de illo ambigit.

¶ Ad ſecundū q̄ſtuꝫ pro nūc ſufficit reſpondeo concedendo ꝙ ly ſignū ⁊ ſignatū correlatiue dicuntur ⁊ ego nego hanc conſequentiam ſignū eſt ergo ſignatū eſt: nec dicuntur illi termini ad cōuertentiā ſed illa proprietas relatiuorum intelligi debet de terminis non ampliatiuis: vtrum autem illa conſequentia in rigore logices ſit bona alibi diſcutietur.

¶ Ad confirmationē reſpōdetur cō

Digitized by Google

cedendo ꝙ voces non poſſunt ſignificare niſi mediantibus cōceptibus ⁊ nego ꝙ ꝓpterea voces ipſos cōceptus repreſentāt. Et ad ꝓbationē breuiter reſpondeo ꝙ eſt poſſibile ꝙ voces ſignificēt mediantibus cōceptibus dato ꝙ intellectus non cognoſcat tales cōceptus ⁊ concedo ꝙ ignotuz aliq̄d notificat ad hunc ſenſum ꝙ aliqua noticia de qua non habetur cognitio facit cognoſcere nec credo eos qui priorē ſuſtinēt opinionē velle dicere cōtrariū. Epilogando hanc q̄ſtionē patet qualiter voces ſunt note paſſionū ⁊ ſcripture vocū ⁊ quid per paſſiones ſit intelligendū. Et hec de prima queſtione q̄ breuiſſime dicta ſufficiāt.

¶ Textus

Eſt aūt q̄admoduz in aīa aliquoties q̄dē intellect⁹ ſi vero vel falſo aliquotiens aūt cū iā neceſſe ē alterū horū i eē ſic ēt i voce. In ꝯpoſitiōe eni ⁊ diuiſiōe ē veritas falſitaſq; noīa igit ipa ⁊ ꝟba ꝯſimilia ſūt ei q̄ ſine ꝯpoſitiōe ⁊ diuiſiōe ē itellectui vt hō vł albū qn̄ non aliq̄d addit. Nec͡q; eni adhuc vel verū vel falſuz ē huius eni ſignū hoc eſt hircocerus aliq̄d ſignificat ſed nondū verū aliquid vł falſuz ſi non vel eſſe vel non eſſe vel ſimpliciter vel ſecunduz tempus addatur

Hec eſt ſecūda pars ꝓhemij ipſi⁹ phi in q̄ ponit vnā diuiſionē cōceptuū que eſt hec Cōceptuū quidā ſūt veri vel falſi q̄dā aūt nec ſunt veri nec falſi nā in cōpoſitione ⁊ diuiſiōe eſt veritas falſitaſq; ⁊ ꝯſimiliter dicēdū ē de vocib⁹ ⁊ ſcripturis q̄admodū eni aliq̄ ꝓpoſitiones mētales ſunt vere aliq̄ falſe ita ⁊ alique ꝓpoſitiōes vocales ſimiliter ⁊ ſcripte vere ſunt aut falſe. poſtea ſubiungit philoſophus ꝙ nomina ⁊ verba ſimilia ſunt intellectui hoc eſt conceptui qui eſt ſine cōpoſitiōe ⁊ diuiſione hoc eſt dicere nomina ⁊ verba ſunt ſimilia conceptib⁹ q̄ nec ſunt veri nec falſi Licet autem circa hunc textum multe poſſent moueri difficultates inquirēdo quid ſit propoſitio vera quid falſa ⁊ vtrum illa diuiſio ſit bona nihilominus tamen omnibus illis omiſſis inſiſtendo circa hanc propoſitiones philoſophi in cōpoſitione ⁊ diuiſione eſt veritas falſitaſq; formo hanc queſtionem in hunc modum.

¶ Sequitur queſtio ſecunda.

Utrum in compoſitiōe ⁊ diuiſione ſit veritas falſitaſq;. ¶ Pro ſolutione huius queſtionis. Nota ꝙ aliq̄ textus habēt in ſola cōpoſitiōe ⁊ diuiſiōe ē veritas falſitaſq; ꝓpter qđ opinabāt aliqui nullas eē ꝓpoſitiones mixte qualitatis nā p ꝯpoſitionē intelligit ꝓpō affirmatiua ⁊ p diuiſionē ꝓpoſitio negatiua mō vt in ſequētib⁹ videbit nulla ꝓpō mixte qualitatis eſt affirmatiua aut negatiua ſed verū text⁹ illō nō habēt etiā qn̄ Ariſtoteles illō dixiſſet hoc nō mouet nō eē ponēdā ꝓpoſitionē mixte q̄litatis q̄ nec ē affirmatiua nec negatiua q: poſtq̄ nō petebat difficultas illa nō erat opus mentionē facere de talibus: iſto igitur omiſſo accedo ad principale.

¶ **Aduertenduz eſt ꝙ multi varijs** modis exponūt hāc ꝓpoſitionē philoſophi Reales opinantur veritatē ⁊ falſitatē eſſe in cōpoſitione ⁊ diuiſione tanq̄ accidentia ab eis diſtincta ⁊ per compoſitionē intelligunt ꝓpoſitionem affirmatiuā ⁊ per diuiſionez ꝓpoſitionem negatiuā: nominales aūt arbitrantur illā conſtructionem tranſitiuā debere accipi loco intranſitiue vt ſit ſenſus compoſitio ⁊ diuiſio ē veritas falſitaſq; volunt eni veritatem propoſitionis eſſe ꝓpoſitionem verā ⁊ falſitatez ꝓpoſitionē falſam ⁊ iſti adhuc inter ſe bipertiti ſunt Aliqui eī opinant veritatem ꝓpoſitionis vocalis aut ſcripte eſſe ab ea diſtinctam ſimiliter ⁊ falſitatē ſed veritatem ꝓpōnis mentalis eidem idēptificari Alij autē indifferenter q̄libet ꝓpoſitionez verā eſſe ſuā veritatē ⁊ quālibȝ ꝓpoſitionē falſam ſuaz falſitatē aſtruūt vt autē lucide appareat q̄ iſtaruz opinionū ꝓbabilior exiſtat ex aliarum falſitate vnaqueq; explanabitur ⁊ impugnabit

¶ **Exordiēdo igitur ab opiniōe rea**liū. Sciendū ē ꝙ reales tenentes veritatē eē accidens diſtinctum a propōne vera adhuc inter ſe diſcrepant aliqui eni dicunt veritatē eſſe accidens abſolutum vt recitat Dominicus de flandria ſexto methaphiſice q̄ſtione decimatertia articulo tertio Alij autem dixerunt veritatem eſſe accidens reſpectiuum. Et adhuc inter ſe bipartiti ſunt quidam eni dixerunt veritatez eſſe accidens reſpectiuū reale ⁊ de hac opinione meminit Clipeus thomiſtarum queſtione decimaquarta in predicamentis ⁊ etiam hentiſbar in ſuo tractatu de veritate ⁊ falſitate: alij autem dicūt veritatē eſſe ens rōnis ⁊ hoc tempore reales communiter oēs ita aſſerunt vnde hoc mō reſultat in rerum natura iſtud ens rationis ſi aliquis intellectus habeat hanc mentalē ſortes eſt aīal ⁊ cōparet illam mentalē in ordine ad ſuum ſignificatū cōſiderando videlicet ꝙ ita eſt in re ſicut per illam ſignificatur ex tali cōparatione conſurgit in rerum natura vna relatio rationis et ſi ita ſit ex parte rei ſicut intellectus apprehendit conſurgit relatio rationis que veritas ē: ⁊ hanc vocant ꝯformitatem: ſi autem non ſit ita producitur falſitas que difformitas dicitur motiua harum opinionum adducentur arguendo contra nominalium opinionem et ſic facile eſt exponere propoſitionem philoſophi in compoſitione ⁊ diuiſione hoc eſt in ꝓpoſitionem mētali affirmatiua ⁊ ſimiliter negatiua tanq̄ ī fūdamēto ſunt veritas ⁊ falſitas tanq̄ accidētia ab eis diſtincta

Dominicus Flandrēſis

Clipe⁹ thomiſtarū Hētiſbar

¶ **Contra hos dicendi modos de di**ſtinctione veritatis a propoſitione vera.

Venerabilis inceptor.

¶ **Primo pricipaliter Arguitur ar**gumentis guillelmi Ockam queſtione decimaquarta quinti quotlibeti ⁊ hoc ſic dicere veritatez aut falſitatem accidens eſſe diſtinctum a propoſitione vera aut falſa expreſſe eſt contra determinationem philoſophi: igitur ſuſtinentes hanc opinionez non loquuntur ad mentem Ariſtotelis: conſequentia eſt manifeſta ⁊ aſſumptum probo Ariſtoteles in ſexta proprietate ſubſtantie dicit maxime propriū eſſe ſubſtantie cū ſit eadem numero eſſe ſuſceptibilem contrariorū et arguens contra ſe de oratione ⁊ opinione q: videtur ꝙ cōtrariorum ſint ſuſceptibiles determinat expreſſe ꝙ licet eadem oratio q̄nq; ſit vera quādoq; falſa tamen non ſuſcipit contraria quia licet fiat vera vel falſa nihil in ſe ſuſcipit: igitur de mente philoſophi eſt veritatem non eſſe accidens diſtinctum a propōne vera: ſi enim dicat veritatē diſtingui a propōne vera ſi-

Digitized by Google

ue ponatur eſſe accidens abſolutuꝫ ſiue reſpectiuum concedendum erit ꝙ oꝛatio per hoc ꝙ ſit vera aut falſa aliquid in ſe ſuſcipit cuius oppoſitum loco allegato determinat philoſophus.

¶ Et cõfirmatur ex hac opinione ſequuntur duo abſurda igitur ipſa eſt abſurda pꝛobatio aſſumpti ſequitur pꝛimo ꝙ quandocũq₃ aliqͥd mouetur ⁊ poſt quieſcit ꝙ vna res noua eſſet in anima cuiuſlibet foꝛmantis talẽ pꝛopoſitioneꝫ hoc mouetur ⁊ alia res coꝛrumperetur. Secundo ſequitur ꝙ pꝛopoſitio ſcripta in libꝛo vere alteratur per hoc ꝙ muſca volat. ꝙ pꝛimum ſequatur oſtendo ſic ſi quiſpiam habeat hanc mentalẽ hoc mouetur tunc q̃diu demonſtratum mouetur ipſa eſt vera ⁊ poſtea quando quieſcit falſa efficitur ⁊ per cõſequens illa parua res quã dicis eſſe veritatem coꝛrumpitur ⁊ illud accidens qð dicis eſſe falſitatem de nouo pꝛoducitur ⁊ ex illo infe- Hollꝛot
retur vt infert Robertus hollꝛot articulo quarto queſtionis ſecunde ſecundi ſententiarum ⁊ communiter omnes nominales ꝙ vna muſca per motum ſuum alteraret intellectum angelicum quod videtur abſurdum. ꝙ autem ſequatur ſecundum pꝛobꝯ ſic quia ſit hec pꝛopoſitio ſcripta muſca volat tunc muſca volãte ⁊ poſtea deſinente volare illa pꝛopoſitio ſcripta alteratur motu acquiſitiuo ⁊ deperditiuo nam vere recipit falſitatem ⁊ deperdit veritatem ⁊ per conſequẽs illa pꝛopoſitio ſcripta vere alteratur ad motuꝫ muſce quod erat pꝛobandum.

¶ Ad pꝛimuꝫ pꝛincipale ſuſtinendo hanc opinionem reſpondeo negando ꝙ ſit contra determinationem philoſophi ⁊ ad pꝛobationem dico ꝙ male allegas philoſophum non enim dicit maxime pꝛopꝛium eſſe ſubſtantie ꝙ ſit ſuſceptibilis contrarioꝛum ſed dicit ꝙ videtur eſſe maxime pꝛopꝛium ſubſtantie multe enim ſunt ſubſtantie vt intelligentie et alia coꝛpoꝛa celeſtia que non ſunt ſuſceptibiles contrarioꝛum: ⁊ ita illa pꝛopꝛietas nõ cõuenit oĩ ſubſtantie nec etiam ſoli cõpetit. Tenẽdo eñ q̃titatẽ a ſubã diſtinctã ipã etiam eſt ſuſceptibilis cõtrarioꝛuꝫ vt declaraui alias pꝛima queſtione pꝛimi phiſicoꝛũ ꝓpterea dicit phũs maxime ꝓpꝛiũ videt̃ eſſe ⁊c. Et non dicit ſimpliciter eẽ maxime ꝓpꝛiũ ⁊ ita nõ põt te iuuare illa auctoꝛitas ſed quia foꝛte iſta ſolutiõe non reſides contentus aliter reſpõdeo q̃tuꝫ ad pꝛopoſitũ ſufficit ꝙ Ariſto. voluit habere pꝛopꝛiũ eſſe ſubẽ eam eſſe ſuſceptibilem cõtrarioꝛum ſcðꝫ ſui mutationem realeꝫ.

¶ Unde aduerte ꝙ duplex eſt mutatio quedã eſt realis quedã rõnis: illa mutatio dꝛ realis qua aliquid mutat̃ per alicuius entis realis exiſtẽtiã. vt cum aqua de caliditate in frigiditateꝫ mutatur illa vero mutatio rõnis dicit̃ qua aliquid mutat̃ ꝑ ꝓductionem alicuius entis rõnis. Et dꝛ mutatio rõnis q: ſit per ens rõnis ⁊ ex opatione intellectus ⁊ per oppoſitum vocat̃ aliqua mutatio realis iſta diſtinctione poſita dꝛ ꝙ oꝛõ lꝫ ſuſceptibilis ſit contrarioꝛum hoc tñ non eſt per mutationem realem ſed rationis. Nec iſtud negaſſet philoſophus.

¶ Ad confirmationeꝫ reſpondetur negando ex hac opinione duo ſequi abſurda ⁊ ad pꝛimũ dicit quidã noĩalis defendẽs hanc opinionem ꝙ nullo pacto ſequitur ex hac opinione ꝙ ad motum vnius muſce intellectus angelicus mutationem pateretur q: exñte in mẽte angeli iſta pꝛopoſitiõe aliqua muſca mouetur qualibꝫ muſca quieſcente ⁊ incipiat aliqua muſca moueri tunc motu muſce poſito ex angelo non cõparãte illam pꝛopoſitioneꝫ ad ſuũ ſignificatũ nõ opoꝛtet ꝙ ꝓducatur veritas ⁊ ſi ponat̃ ꝙ motu muſce poſito angelus comparationeꝫ faciat tũc. vt dicit iſte. non eſt mirũ reuera ꝙ ex tali comparatione intellectus angeli permutetur.

¶ Et ſi dicatur ad omne minus habebitur ꝙ ꝑ motuꝫ muſce falſitas ꝓpoſitionis exiſtentis in mente angeli coꝛrumpitur.

¶ Reſpondet ipſe negando ꝙ preciſe ꝓpter motũ muſce illa falſitas deſinat eſſe ſed ex eo ꝙ ceſſat angelus comparare illã pꝛopoſitioneꝫ ad ſignificatum eius ſub illa conſideratione videlꝫ ꝙ non eſt ita ſicut per illam ſignificatur ⁊ ita. vt aſſerit. nũq̃ habebitur ꝙ pꝛeciſe ꝓpter variationẽ rei ad extra ꝓpoſitio mentalis varietur ſed iſtud nihil valet nec bñ ꝯñter reſpondet ad hãc opinioneꝫ quod ſic manifeſte oſtendo ⁊ pono caſum ꝙ aliq̃s angelus habeat hanc mentalẽ ꝑ totã vnã hoꝛã muſca mouetur cõparando illã ꝓpoſitionẽ in oꝛdine ad ſuũ ſignificatum ſub iſta conſideratione ita eſt a pte rei ſicut hec mentalis michi repñtat ⁊ cum hoc volo ꝙ per totaꝫ pꝛimam medietatem illius hoꝛe nulla muſca moueat̃ ſed per totam ſecundã medietateꝫ pono aliquã muſcã moueri iſto poſito illa mentalis variabitur de falſitate in veritatem. Nã in pꝛima medietate hoꝛe ipſa erit falſa in ſecunda vera ⁊ hoc eſt ſolum pꝛopter variationem rei ad extra vt ꝯſtat: ille autem nominalis deceptus fuit quia credidit ꝙ tales duo reſpectus veritas ſcilicet ⁊ falſitas per eundem actum comparatiuuꝫ intellectus cauſari non poſſent cuius oppoſitum ſecundum hãc viam ſimpliciter eſt concedendum.

¶ Reſpondeo igitur ad foꝛmam argumenti pꝛopoſiti cõcedendo ꝙ q̃cunq₃ aliquid mouetur ⁊ poſtea quieſcit ꝙ eſt vna noua res in anima cuiuſlibet foꝛmantis talem pꝛopoſitioneꝫ hoc mouetur noua inq̃ res reſpectiua nec hic aſpicias ad rigorẽ logices ⁊ nego ꝙ illð includat aliquã abſurditatẽ.

¶ Ad ſecundum nego ꝙ pꝛopoſitio ſcripta vere alteraret̃ per hoc ꝙ muſca mouet̃ Alteratio eñ motus eſt ad qualitatem modo hec pꝛopoſitio ſcripta muſca volante ⁊ poſtea deſinente volare non recipit nec deperdit aliquam qualitatem. Si ãt velis extendere alterationem ad oẽm acquiſitionem aut deperditionem qualitatis aut relationis ſiue fuerit realis ſiue rõnis tunc concedo ad motum muſce pꝛopoſitionẽ ſcriptã alterari nec hoc aliquam infert abſurditatem. Ex his facillimũ eſt reſpondere ad illa que infert hollꝛot an videlicet muſca poſſit agere ad diſtantiam infinitam ſimiliter an poſſim alterare animam chꝛiſti ⁊ an aliquis demon poſſit alterare angelos bonos que quia nullam habent difficultatem annexam tranſeo ad alia. Hollꝛot

¶ Secundo pꝛincipaliter Arguitur ſic. Si opinio hec eſſet vera ſequeretur ꝙ eſſet aliq̃d aliud a deo quod ab ipſo creari non poſſet: quod eſt manifeſte falſum/oĩa eñ. vt habet̃ iohãnis pꝛimo. ꝑ ipſum facta ſunt ⁊ ſine ipſo factum eſt nihil. ſequelam tamẽ ꝓbo ſic ⁊ accipio hanc pꝛopoſitionem deus aliquid cauſat de nouo: et pono ꝙ ipſa ſit falſa: tunc falſitas illius pꝛopoſitionis eſt aliud a deo ⁊ ſimiliter ab ipſa pꝛopoſitione vt dicit opinio: tunc quero vel iſta falſitas a deo creari poteſt vel non: ſi ſecundum habeo pꝛopoſitum. Si a deo creari põt volo ꝙ ponatur in eſſe tunc ſic arguo: bene ſequitur. deus creat falſitatem illius ꝓpoſitionis ergo hec eſt vera deus aliq̃

quid cauſat ⁊ per ꝯñs falſitas illius ꝓpõnis non eſt ⁊ per conſequens nõ creatur a deo de nouo cuius oppoſitum aſſerebas.

¶ Et confirmatur ex hac opinione ſequitur duo cõtradictoria ſimul ſtare in veritate igitur hec opinio non eſt ſuſtentabilis probatur aſſumptuz ſecundum hanc opinionez iſte ſimul ſtant in veritate deus aliquid cauſat et nullus deus aliquid cauſat et claret ipas contradicere igitur ꝙ ille ſimul ſtãt ſic probo ⁊ accipio veritatẽ huius ꝓpõnis deus nihil cauſat ⁊ quero vel deus poſſet cauſare illam veritatez vel non nõ eſt dicendũ ſcõm igitur dandũ eſt primum volo ergo ꝙ deus illam veritatem creet et tunc ſic arguo bene ſequitur deus creat veritatem illius propoſitionis deus nihil cauſat igitur illa eſt vera deus nihil cauſat ⁊ ꝙ ſua contradictoria ſit vera probo ſic bene ſequitur deus illam veritatem cauſat igitur deus aliquid cauſat hec conſequentia eſt bona ⁊ antecedens eſt verum ex hypotheſi igitur ⁊ conſequens eſt verũ ⁊ per conſequens ſtabunt duo contradictoria ſimul i veritate quod eſt aſſumptum.

¶ Ad ſecundum principale reſpondetur negãdo ꝙ ſit aliquid aliud a deo qđ ab ipſo creari non poteſt ⁊ ad probationem dico ꝙ caſus eſt impoſſibilis ponis enim ꝙ hec propoſitio ſit falſa deus aliquid cauſat de nouo. modo dico ꝙ iſta non poteſt eſſe falſa deus aliquid cauſat ſemper procedendo ſecundũ talem ſignificationem qꝛ alias nihil eſſet dicere ⁊ ratio huius eſt qꝛ illa ꝓpõ habet annexam veritatẽ nã ſua contradictoria habet annexã falſitatem ⁊ nullo modo poteſt hec ꝓpõ eẽ vera deus nihil ꝓducit qꝛ ipſa ſe falſificat quẽadmodum enim practicari ſolet in materia inſolubiliuz ꝙ hec ꝓpõ nulla propoſitio eſt vera non poteſt eſſe vera quia ſignificat ſe nõ eſſe veram Eodem modo hec propõ deus nihil cauſat ſignificat ſe non eſſe veram ſignificat eñi deũ nihil cauſare ⁊ ſi deus nihil cauſat non cauſat veritatez illius ꝓpõnis modo non poteſt eſſe veritas in illa propoſitione niſi ipſa cauſetur ⁊ per conſequẽs nõ poteſt illa ꝓpoſitio eſſe vera põt tñ ita eſſe ſicut per illam ſignificatur põt eñi deus ꝑ aliquod tempus creare ⁊ in inſtanti terminatiuo illius tẽporis deſinere creare ꝑ remotionẽ de pñti Et ſi in illo inſtanti eſſet hec propõ deus nihil cauſat tũc ita eſſet ſicut per illã ſignificat nõ tñ eſſet vera qꝛ ad ita eẽ ſicut per eã ſignificat ſequit ipſam nõ eẽ verã cũ illo tamen caſu nõ ſtat hãc ꝓpoſitionẽ eſſe in rerũ natura deꝰ aliquid cauſat de nouo vt ſatis cõſtat ex dictis quia oporteret in illo inſtanti veritatẽ talis propoſitionis a deo cauſari.

¶ Ad confirmationez reſpondetur negando illa contradictoria ſimul ſtare in veritate et ad probationem dico ꝙ argumentuz procedit ex falſa imaginatione imaginatur enim hanc poſſe eſſe veram deus nihil cauſat quod eſt impoſſibile vt dictuz eſt in ſolutione precedentis argumẽti Hec ſunt argumenta Guillelmi Ockam loco preallegato facit vnũ aliud inquirẽdo an veritas ſit accidens diuiſibile aut indiuiſibile ⁊ breuiter dico ipſam eſſe accidens indiuiſibile ⁊ eſſe totũ in tota ꝓpõne ⁊ in nulla eiꝰ pte nec oportet cuiuſlibet accidentis ſubiectũ eẽ ita ſimplex ſicut ſuum accidens vt ptz in multis accidentibus potiſſimũ ſecundũ iſtos tenẽtes hanc opinionem immo idem habẽt concedere Nominales dicentes ꝙ qualitas in aĩa poteſt poni in lapide vel ſi velis dico ꝙ eſt in aĩa tanꝗ in ſubiecto ⁊ in propoſitione tanꝗ in fundamento ⁊ redit in idem.

Venerabilis inceptor.

¶ Sed contra hanc opinionez aliter ſic arguo ⁊ hoc tertio principaliter in ordine et pono ꝙ ſortes ſit et ſit hec propoſitio ſortes eſt omnibus aliis ſubductis ita ꝙ preter deum ⁊ ſortẽ ⁊ illam propoſitionem cum partibus eorum non ſit quicꝗ aliud in rerũ natura iſto poſito ſic arguo illa ꝓpoſitio ſortes eſt eſt vera ⁊ nõ per veritatẽ que ſit accidens diſtinctũ ab illa propoſitione: igitur poſitio nulla. Maiorem probo: bene ſequit ſortes eſt ⁊ illa propoſitio ſortes eſt adequate ſignificat ſortem eſſe nec ſe falſificat igitur illa eſt vera ſortes eſt: ⁊ ꝙ hoc nõ ſit per veritatem diſtinctam ab illa propoſitione claret ex caſu.

¶ Et confirmatur improbando illũ modũ per quẽ dictũ eſt cauſari illam relationem rationis que veritas eſt aut falſitas: et ſic arguo. Si ille modus eſſet ſufficiens: ſequeretur ꝙ mentalis vltimata huius vocalis homo eſt aſinus quacunꝗ impoſitione ſecluſa poſſet eſſe vera: quod non eſt aſſerendum in bona logica. Conſequentiam ſic tñ probo: dictum eſt veritatem cõſurgere ex cõſideratione ipſius intellectus cõparantis aliquã propoſitionẽ in ordine ad ſuũ ſubiectũ ergo ſi aliquis habeat mentalem vltimatam correſpondentem huic vocali homo eſt aſinꝰ ⁊ conſideret eam ſub tali ratione ꝙ ita eſt ſicut per illam ſignificatur cõſurget in rerum natura veritas talis propoſitionis: ⁊ per conſequens talis mentalis vltimata efficietur vera propter talem cõparationem ipſius intellectus quod infert propoſitum.

¶ Ad tertiũ principale reſpondetur admiſſo caſu et dico ꝙ ſi nullus intellectus aduertat circa illam propoſitionem. ſecludo intellectum diuinum. comparans illam propoſitionẽ in ordine ad ſuũ ſignificatum: tunc dicõ ꝙ illa propoſitio non eſt vera ſortes eſt ſicut contingit de propoſitionibus ſcriptis in libro clauſo: ⁊ quando dicis ſortes eſt ⁊ illa propoſitio adequate ſignificat ſortez eſſe nec ſe fallit: igitur ipſa eſt vera conceſſo antecedente nego ꝯſequentiam.

¶ Vñ aduerte ꝙ dupliciter aliqua ꝓpoſitio poteſt dici vera: vno mõ aptitudinaliter. Alio modo actualiter: vnde illa propoſitio dicitur aptitudinaliter vera que ſic repreſentat ꝙ quacunꝗ mutatione ex parte rei ad extra ſecluſa intellectu comparãte illam propoſitionem in ordine ad ſuum ſignificatum ex tali cõparatione in illa ꝓpoſitione reſultaret veritas: ⁊ hoc mõ illa ꝓpoſitio ſortes eſt in caſu poſito eſt aptitudinaliter vera: ſimiliter ꝓpoſitiones exiſtentes in libro clauſo hoc pacto ſunt vere. Alio modo propoſitio dicitur actualiter vera ⁊ eſt illa que repreſentat ſicut eſt ex parte rei circa quã intellectus aliqs aduertit cõparando illã in ordine ad ſuũ ſignificatuz ⁊ hoc modo illa propoſitio ſortes eſt in caſu poſito nõ eſt vera. immo licet aliquis habeat mentalem propoſitionem ſi ſuper eã nõ reflectatur cõparando ipſam in ordine ad ſuũ ſignificatum ipſa non erit actualiter vera ſed ſolum aptitudinaliter: ſi vero ponas cum caſu ſortem habere illã mentalem ſortes eſt ⁊ comparet eam in ordine ad ſuum ſignificatuz neſcit deus impedire quin ponatur in rerum natura illud ens rationis ſcilicet veritas poſtꝗ ita eſt a parte rei.

¶ Ad confirmationẽ reſpondeo negando modum illũ eſſe inſufficientem per quẽ dictũ fuit cauſari iſtas relationes rationis. Et nego ꝙ illo modo dato ſequatur mentalem vltimatam huius homo eſt aſinus poſſe eſſe veram ⁊ ad ꝓbationem dico ꝙ ſi aliquis habens hanc mentalem vltimatã homo eſt

cillans ⁊ cõparet eã in ordine ad suum significatũ sub tali consideratione ita est sicut per hanc mentalem significatur ꝙ ex tali comparatione illius propositionis ad suum significatum non consurgit illa relatio rationis que dicitur veritas. vnde est breuiter.

¶ Aduertẽdũ quod nihil potest esse fundamentum alicuius relationis nisi ipsum sit capax illius relationis vt declarabo in predicabilibus. Do tibi exemplum dato ꝙ intellectus apprehendat humanitatem sub tali ratione ꝙ ipsa est in pluribus differentibus specie ꝙtum est ex se cõmunicabilis ex tali tamen apprehensione non resultabit intentio generis fundata in tali natura ⁊ ratio est: quia illa natura cõis non est capax illius intentiõis: quia repugnat ei pluribus differentibus specie posse cõmunicari. Pariforma in proposito dico ꝙ licet aliqꝭ cõparet illam mentalẽ homo est asinus in ordine ad suum significatum sub ista rõne: ita est sicut ꝑ hanc ꝓpositionẽ significatur ex tali cõparatione nõ cõsurget veritas in rerum natura eo ꝙ illa ꝓpositio nõ est capax talis veritatis postꝙ aliter est ex parte rei ꝙ per eam significatur ⁊ ex illo sequitur ꝙ quandoqꝫ aliqua propositio est capax alicuius veritatis ⁊ postea non est illius capax et hoc propter solã mutationem rei ad extra.

¶ Quarto principaliter arguitur sic ⁊ accipio hanc propositionẽ mẽtalẽ deus est circa quã nullus aduertat cõparando ipsam in ordine ad suum significatum. ⁊ sic arguo vel ipsa est vera vel nõ: si primum sequitur ꝙ in ea est veritas ⁊ per ꝯñs male dictum est veritatem consurgere ex tali consideratione intellectus. Si secundum sic arguo illa propositio est necessaria igitur est vera/ extra falsificantes loquor/ ꝙ ipsa sit necessaria clarũ est: quia necesse est ita esse sicut per eam significatur.

¶ Et confirmatur veruz vel falsuz est passio ꝓpositionis ⁊ sm̃ scotisantes inter subiectũ ⁊ suã ꝓpriã passionẽ non est distinctio realis sed formalis: igitur inter veritatem vel falsitatẽ ꝓpositiõis ⁊ ipsammet propositionẽ nõ est distinctio realis sed formalis solũ. Et per ꝯñs veritas ꝓpositionis idẽtificatur ꝓpositioni vere cuius oppositũ ponit hec opinio.

¶ Ad quartuz principale respondẽt aliqui ꝙ veritas ꝓpositionis vere necessarie nõ distinguitur ab ipsa propositione necessaria moti argumẽto facto. dico tamen ꝙ argumentum hoc non concludit ⁊ ad ipsum facile est respondere ex his que dicta sunt circa solutionem tertij argumẽti principalis nõ secludendo intellectum diuinum argumentum nihil probat sed ipsum secludendo ad imaginationez dico ꝙ talis mentalis non esset vera. Intelligo actualiter nec debet dici necessaria immo neqꝫ propositio actualiter: sed solum aptitudinaliter non posita reflexione intellectus comparantis illam ad suum significatuz.

¶ Ad confirmationẽ tenendo inter subiectum ⁊ suam propriam passionem non solus esse distinctionem formalem immo realem sicut multi tenent facile esset respondere/ sed tenendo solum esse distinctionem formalem dicũt aliqui scotiste ꝙ inter veritatẽ vel falsitatẽ propositionis ⁊ ꝓpositionẽ est distinctio non solum formalis ⁊ hoc quia est passio disiuncta. Inter alias aũt passiones ⁊ sua subiecta solũ est distinctio formalis. aut aliter dico ꝙ illud dictũ cõmune de distinctione formali proprie passionis a suo subiecto intelligendũ est de ꝓpria passione q̃ est ens reale ⁊ nõ de propria passione que solum est ens rationis.

¶ Quinto principaliter Arguitur sic si hec opinio esset sustinenda sequeretur ꝙ ad preteritum esset potentia quod suppono esse falsum vt declarabo in fine huius primi sequelã tamẽ ꝓbo sic. Et pono casum: ꝙ aliquis intellectus ab vno anno habuerit hanc mentalem antechristus erit considerãdo eas sub hac rõne ꝙ ita sit sicut ꝑ eaz significatur tunc ex tali consideratione intellectꝰ cõsurgebat in rerum natura veritas fundata in tali propositione. isto posito sic arguo illud ens rationis quod fuit ab anno potest nunꝙ fuisse igitur ad preteritũ est potẽtia. ꝯña est clara ⁊ assumptum manifeste ꝓbo. deus põt facere ꝙ antechristus nunꝙ erit quo posito in eẽ seqtur nunꝙ illã propositionẽ antechristus erit fuisse veraz ⁊ si illa propõ nunꝙ fuerit vera sequitur nũꝙ fuisse ipsius veritatẽ ⁊ per ꝯñs quẽadmodũ est possibile antechristum non fore ita est possibile nunꝙ fuisse ipsius veritatẽ et per ꝯñs ad ꝑteritũ est potẽtia quod erat ꝓbandum.

¶ Et cõfirmatur supponẽdo vnũ fundamentum in hac via videlicet ꝙ fundamentum ⁊ terminus alicuius respectus natura debent precedere ipsum respectum. isto supposito sic arguo. Aliqua propositio vera est sua veritas igitur quelibet propõ vera est sua veritas: tenet ꝯña propter equalitatem rationis ⁊ añs probo ⁊ accipio hanc propositionẽ hec est vera per illud pro nomẽ illã met propositionẽ demõstrando clarũ est illã ꝓpositionem eẽ veram ⁊ tunc sic arguo vel veritas illius ꝓpõis est ipamet ꝓpõ vel aliqua relatio ab ipa ꝓpõe distincta. si primuz hẽo intentum si secundũ sic arguo fundamẽtuz illius relationis est illa ꝓpositio ⁊ terminus eius est hanc eẽ veram: tũc sic arguo Nõ est prius natura hanc ꝓpõnem esse veram ꝙ ꝙ veritas sit in illa propositione naz ipam esse veram est ipsam habere veritatem: ⁊ per ꝯñs terminus illius respectus non precederet natura illum respectum cuius oppositũ supposui Argumẽtũ hoc derelinquit hieronimus pardo tanꝙ insolubile capite primo in sua medulla. Hieronimus pardo.

¶ Ad quintũ principale respõdeo ꝙ argumentum est nullũ ⁊ admisso casu dico ꝙ illã veritatem fuisse dependet ex vno futuro contingẽti naz illa relatio pro suo termino habet significatum vnius propositionis de futuro contingenti ex quo ipam dependere manifestum est ⁊ ita non sunt hec cõpossibilia ꝙ illa veritas fuerit ⁊ ꝙ antechristus nunꝙ erit ꝑpterea quãdo ponis ꝙ antechristus nunꝙ erit statim negandum est illam veritatẽ fuisse: de isto in sequentibus plura in hoc primo.

¶ Ad ꝯfirmationẽ primo dici posset ꝙ nullã ꝓnomẽ demonstrare potest propositionẽ cuius est pars vt multi dicũt. ⁊ tũc argumentũ nihil militat. Sed istud nõ videtur rationabile propterea dico ꝙ illud fundamentum nõ est vniuersaliter verum accepto enim illo respectu qui est dependentia creature a creatore falsum est extrema illius natura ꝑcedere ipz respectum: vel dico ꝙ scdm̃ cõsiderationẽ ipius intellectus potest aliquo pacto assignari prioritas inter illum respectum ⁊ sua extrema.

¶ Forte etiã terminus illius relationis non est illam ꝓpositionẽ esse verã quia nõ videtur posse dici significatũ alicuius propositionis esse terminũ veritatis ipsius aut falsitatis: vt in hac declarari posset. Adam non fuit homo. Sed tunc maneret punctũ difficile quid talis relatio rationis habeat pro suo termino de quo in presenti nihil dico: quia deo dante in

rendo de hoc alibi ad longuȝ facere ſermonē: poſſent hic etiā multa inquiri de iſtis relationibus ſed quantum ad ꝓpoſitū ſufficit ſatis ſunt que iā dicta ſunt ⁊ hec de prima opiniōe circa diſtinctionem veritatis a ꝓpoſitione vera.

¶ Sequitur opinio ſcōa nominaliū Qui vt dictū eſt in principio queſtionis adhuc inter ſe bipartiti ſunt aliqui dicunt veritatē ꝓpoſitionis vocalis ⁊ ſcripte ab ipſa ꝓpoſitione vocali ⁊ etiam ſcripta diſtingui q: dicunt veritateȝ ꝓpoſitiōis vocalis ⁊ ſcripte ſiľr eſſe mentalē cui talis ꝓpoſitio ſubordinatˀ: ſed veritatem ꝓpoſitiōis mentalis dicunt eſſe ipſam ꝓpoſitionē mentaleȝ ⁊ hanc opinioneȝ tenet

De aliaco. Petrus de aliaco in ſuis inſolubilibus Ratio eius eſt quia illud eſt veritas aut falſitas alicuius ꝓpoſitionis a quo illa ꝓpoſitio denominatur vera aut falſa ſed ꝓpoſitio vocalis aut ſcripta denominatur vera aut falſa a veritate aut falſitate ꝓpoſitionis mentalis. dicimus eñ ꝓpoſitionē vocaleȝ eſſe verā quia ei correſpondet mentalis vera ⁊ per cōſequēs dicenduȝ eſt ꝙ veritas ꝓpoſitiōis vocalis eſt veritas ſue mentalis. Ratio iſta debilis eſt ⁊ nihil cōcludens q: eodem modo ꝓbaretur ſortē nō eſſe ſuā q̄titatē continuaȝ ſortes eñ habet partē extra partē ratione ſue materie ⁊ per conſequens q̄titas ſortis eſſet ſua materia ⁊ ita ſortes non eſſet ſua q̄titas qd̄ non eſt bene dictum nominaliſando vt alibi declaraui queſtione prima primi phiſicorum circa opinionem tertiam.

¶ Dico igitur ꝙ licet ꝓpoſitio vocalis nō poſſit dici vera niſi ſubordinetˀ ꝓpoſitioni mētali vere ſiħ eque bñ eſt ſua veritas ſicut ꝓpoſitio mētalis ꝓpterea meliˀ dicendū eſt ꝙ quelibet ꝓpoſitio vera eſt ſua veritas ⁊ q̄libet falſa eſt ſua falſitas ⁊ huius opiniōis fuit boetiˀ vt pȝ ex eius cōmentarijs circa ꝓprietatē ſextam predicamenti ſubſtantie.

Boetius.

¶ Contra hanc opinionē primo principaliter arguitˀ ſic. Eadē inconueniētia q̄ ſequuntur ad priorē opinionē ad hanc etiā ſequuntˀ igitur nō minus improbabilis eſt hec opinio q̄ precedēs. tenet cōſequētia ⁊ ꝓbo aſſumptū. Et accipio hāc ꝓpoſitionem deˀ nihil cauſat ⁊ q̄ro vel veritatē illius ꝓpoſitionis deus pōt creare vel nō pōt. Si ſcōm aliqua erit creatura quā deˀ creare non pōt. Si primum pono ꝙ deus illā veritatē creet. Tunc ſic arguo bene ſequitˀ. Deus illā veritatē creat igitˀ aliq̄d creat ⁊ ꝑ cōſequēs hec eſt falſa deˀ nihil cauſat ⁊ ſi ipſa ſit falſa ſequitur ꝙ veritas illius nō eſt cuius oppoſitū aſſerebas ⁊ ſic ſtabit ſemper eadem difficultas.

Jheronimˀ pardo.

¶ Et cōfirmatur ſi hec opinio eſſet ſuſtinēda ſequeretˀ hanc ꝓpoſitionē eſſe concedendā veritas erit falſitas vt clare deduci pōt quā ſi cōcedas tanq̄ expoſitione ſequentē ſic arguo. iſti termini verū ⁊ falſum contrarie opponuntur: igitur eorum abſtracta de eodē verificari nō poſſunt modus arguendi tenet in oībus alijs cōtrarie oppoſitis album ⁊ nigrum cōtrarie opponuntˀ ⁊ eorū abſtracta de eodē verificari nō poſſunt: ſimiliter iſti termini calidū ⁊ frigidum ⁊ ita in omnibus alijs.

¶ Ad primū principale rñdet petrˀ

De aliaco: de Aliaco prima queſtione primi ſententiarū ꝙ taleȝ ꝓpoſitionē aliqua veritas poteſt cauſari a deo tamen non eſt poſſibile ꝙ deus cauſet illam veritatē ꝓbatur hec ꝓpoſitio de iſta deus nihil cauſat nā illa ꝓpoſitio pōt cauſari a deo ⁊ illa pōt eſſe aliq̄ veritas igitur aliqua veritas poteſt cauſari a deo. Sed ꝙ nō ſit poſſibile ꝙ deus creet illam veritatem patet ſic q: hec non eſt poſſibilis deus cauſat hanc veritatem ſi enim ſit poſſibilis ponatur eſſe vera et tunc queritur vel deus aliquid cauſat vel non ſi ſecundum ſequitur ꝙ nō cauſat hāc veritatē / ſi primū ſequitur ꝙ iſta eſt falſa deus nihil cauſat. Et ꝑ ɔñs deus nō creat eius veritatē Iſto nō obſtante pono oppoſitum huius ꝓpoſitionis Et dico ꝙ ſicut veritas huius ꝓpoſitionis deus nihil cauſat poteſt cauſari a deo. Ita eſt poſſibile ꝙ deus cauſet illā veritatem. Si deus per totā vnā horā ceſſaret a creatione tunc per totam illam horam hec ꝓpoſitio eſt vera deus cauſat veritatem huius deus nihil cauſat quid eñ eſt creare veritatem huius deus nihil cauſat niſi facere illā eſſe verā. cuȝ igitur ꝑ totā horam deus faciat illam eſſe veram ſequitur ꝙ ꝑ totam horam deus creet veritatem illius. Et tunc q̄n petis vel quando deus creat veritatem illius aliquid creat vel nihil do ſecundū ⁊ dico ꝙ non ſequitur deˀ nihil creat igitur deus non creat veritateȝ illius quēadmodum non ſequitur berta nihil creat igitur berta non creat camiſiam.

¶ Ad cōfirmationeȝ reſpondetur cōcedendo hanc ꝓpoſitionem veritas erit falſitas: ⁊ nego ꝙ iſti termini verum ⁊ falſum contrarie opponuntur. Nam poſſunt verificari de eodē termino ſingulari vniuoce copulatiue ⁊ ita de alijs conditionibˀ Extenſo tamen vocabulo cōcedo iſtos terminos eſſe contrarios. Nec ꝓpterea ſequitur eorum abſtracta non poſſe de eodem verificari ſed illud ſoluȝ tenet in terminis contrarijs qui ſignificant res contrarias vt album nigrum calidum ⁊ frigidum Ariſtoteles vocat hos terminos par impar contrarios tamen eoruȝ abſtracta de eodem verificari poſſunt.

¶ Secundo principaliter arguitur ſic. Nulla res poteſt ſe aliter habere q̄ priˀ ſe habuit niſi hoc ſit ꝓpter acquiſitionem alicuius entitatis aut deperditionem: ſed hec ꝓpoſitio ſortes currit aliter ſe habet ſorte quieſcente q̄ ſe habuit ſorte currente: igitur hoc eſt ꝓpter alicuius entitatis acquiſitionem aut deperditionem ⁊ non niſi veritatis deperditionem ⁊ falſitatis acquiſitionem igitur.

¶ Et confirmatur ſorte currēte per aliquod certuȝ tēpus ⁊ poſtea quieſcēte exiſtēte hac ꝓpoſitiōe ſortes currit per tempus in quo currit ⁊ etiā quieſcit tunc in inſtanti in quo ſortes deſinit currere veritas illius ꝓpoſitiōis deſinit eſſe: tamen illa ꝓpoſitio non deſinit eſſe igitur illa propoſitio ⁊ eius veritas realiter diſtinguntur.

Ad ſecundū principale reſpondetur negando aññs pro vtraq̄ parte ſi ſortes primum ſedeat et poſtea ſtet tunc aliter ſe habebit q̄ prius et hoc ſine deperditione aut acquiſitione alicuius entitatis Altera etiā ꝑs aññtis eſt falſa nam hec ꝓpoſitio ſortes currit non aliter ſe hȝ ſorte quieſcente q̄ ipſo currente dato ꝙ primo fuerit vera deinde effecta falſa: hoc enim ſolum eſt ꝓpter variationem rei ad extra vt vult philoſophus circa ſextam ꝓprietatē ſubſtantie vt ante meminimus.

¶ Ad cōfirmationē breuiter reſpōdeo admiſſo caſu ꝙ in inſtāti i quo ſortes deſinit currere veritas illius ꝓpoſitiōis nō deſinit eſſe ſed deſinit eſſe veritas illius ꝓpoſitiōis diſcrimē inter illas eſt clarū.

¶ Alia argumēta contra hanc opinionē adduci poſſent ſed facilia ſunt ⁊ nihil cōcludūt ꝓpterea tranſeo ad alia. Et hec de queſtione ſecunda.

¶ Textus.

Nomē ergo vox ē ſignificatiua ſecūdū placitū ſine tpe cui⁹ nulla ps ē ſignificatiua ſepata In noīe eñ qđ ē eqfer⁹ ferus nihil p ſe ſignificat quēadmodū in orōne q̄ eſt equus ferus. ¶ At vero nō quēadmodū in ſimplicibus noībus ſic ſe hꝫ ī cōpoſitis In illis eñ nullo mō ps ſignificatiua ē In his aūt vult quidē ſed nulli⁹ ē ſepata vt ī eo qđ ē eqfer⁹ hoc qđ ē fer⁹. ¶ Scđm plm̄ vero qm̄ natura noīꝫ nullū ē Sꝫ qñ fit nota Nā ⁊ illitterati ſoni deſignāt vt ferarū quorꝫ nihil nomē ē. ¶ Nō hō vero nō eſt nomen At vero nec poſitū nomē ē quo illud appellari opꝫ neqꝫ eni orō neqꝫ negatio ē. Sed ſit nomē infinitū qm̄ ſimiliter ī quolibꝫ ē ⁊ qđ ē ⁊ qđ nō ē. ¶ Catonis aūt ⁊ catoni ⁊ quecunqꝫ talia ſūt noīa nō ſunt Sꝫ caſus noīs Ratio aūt ei⁹ ē in aliis q̄dē eadē ſed differt qm̄ cū ē vel fuit vel erit adiūctū neqꝫ verū neqꝫ falſuꝫ nomē vero ſp vt catonis eſt vel nō ē Nōdū ei aliquis neqꝫ veruꝫ dicit neqꝫ mentitur.

Istud eſt primū caput pmi tractat⁹ huiꝰ pmi peri hermenias/ in quo phūs īcipit ptractare de his de q̄bus in pꝫhemio pollicitus eſt ſe ptractaturū: ⁊ tractat de pncipali pte enūciatiōis: videlꝫ noīe ponēs ipſius diffinitionē dicēs. Nomen eſt vox ⁊c. ¶ Volēs autem hāc diffinitionem lucide explanare incipit ab vltima particula diffinitionis quā probat per locum a maiori: ſi partes noīs ſeparate aliquid ſignificarēt hoc maxime haberet verū de partibus noīs cōpoſiti Sed partes noīs compoſiti nihil ſignificant ſeparate. Nā in hoc noīe eqferus hec ps fer⁹ nihil ſignificat. ¶ Dicit tñ phūs hoc intereſſe inter ptes noīs cōpoſiti ⁊ noīs ſimplicis: q: partes noīs ſimplicis nec ſignificant nec videntur ſignificare. Sed ptes noīs cōpoſiti lꝫ nihil ſignificant videntur tñ ſignificare aliqđ ¶ Deinde declarat illā particulā ſcđm plm̄. Et dicit ꝙ ad hoc ꝙ aliquid ſit nomen: opꝫ ipm ſignificare ad plm̄ ⁊ ex inſtituto quare ſoni ferarū illiterati nō ſunt nomina. Dicuntur autem ſoni feraruꝫ illiterati: q: litteris nequaq̄ conſtant. Et ex iſto ſequit ꝙ neqꝫ gemitus infirmor neqꝫ latratus canū: lꝫ ſignificēt ſunt noīa ¶ Poſtea p̄dicte diffinitiōi vult phūs adiungi duas particulas per quas nomē infinitū ⁊ obliqu⁹ excludentur a ratione noīs: Et iō cōiter ſeq̄ntes h̄ pacto reintegrāt diffinitionē: noīs nomē ē vox ſignificatiua ſꝫ plm̄ ſine tpe cuius nulla ps ſignificatiua eſt ſeparata finita ⁊ recta. Boeti⁹ aliter eā reintegrat ſꝫ redit ī idē

Boetius

vt aūt oīa hec lucidi⁹ appareāt moueo hāc q̄ſtionē:

Utruꝫ diffinitio noīs poſita ab Ariſtotele ſit ſufficiens. pro deciſione huius queſtionis breuiter eſt. — Queſtio.

Aduertēdū ꝙ triplex eſt nomē/ vocale/ ſcriptū/ ⁊ mētale. Diffinitio aūt phs ſolū dat de noīe vocali. Itaqꝫ pro diffinito accipiendū eſt hoc totum nomen vocale. Facile aūt eſt videre ſi vellimus diffinire nomen ſcriptū aut mentale que particule diffinitionis date ſint mutande aut reſecande. ¶ Iſto breuiter notato pono ꝯcluſionē reſpōſiuā ad titulū queſtionis. Diffinitio noīs poſita ab Ariſtotele eſt ſufficiens. Hec concluſio probari poteſt per cōditiōes bone diffinitiōis q̄ cōpetūt illi diffinitiōi: ſed ſufficiat auctoritas Ariſtotelis q̄ illā diffinitionē dedit ¶ Cōtra p̄dicta primo pricipalit̄ arguitur ſic: nullū eſt nomē vocale: igit̄ dicta nulla aſſumptū pbo oē nomē eſt mentale: igit̄ nullū nomen eſt vocale: ꝯña eſt clara q: dato oppoſito ꝯñtis cū añcedente erit cōcedēdū ꝙ idē nomē eſt mētale ⁊ vocale qđ eſt falſum ⁊ añs ptꝫ per illā regulā cōem analogū per ſe poſitum ſtat pro ſuo famoſiori ſignificato. — Regla cōia.

¶ Et confirmatur probādo ꝙ male ponatur illa particula ſine tpe. Et ſic arguo: iſta ppō dies eſt conſtituitur ex noīe ⁊ verbo igit̄ ſubm̄ illi⁹ ppoſitiōis eſt nomē ⁊ tñ nō ſignificat ſine tpe: igit̄ male poſita eſt illa particula quod reſtabat probanduꝫ. ¶ Si forte dicas ꝙ ſubiectū illi⁹ enūciationis ſignificat tempus ⁊ non cum tempore. ¶ Arguo ille terminus cena ē nomē ⁊ tamen ſignificat cum tempore. Nam vltra ſuū pncipale ſignificatū importat differentiā temporis. Et per conſequens aliquod nomen cum tempore ſignificat quod infert diffinitionem datā eſſe nullam.

¶ Ad primū pricipale reſpōdetur negando ꝙ nullum nomen ſit vocale. Et ad probationem gratia diſputationis: nego hanc conſequentiaꝫ omne nomen eſt vocale: igitur nullum nomen eſt mētale eius antecedēte cōceſſo nec dato oppoſito ꝯñtis cū añcedente ſequit̄ idē nomen eſſe mentale ⁊ vocale ¶ Unde hic notādū eſt ꝙ eſt regula communis apud logicos omne analoguꝫ per ſe poſitum ſtat p ſuo famoſiori ſignificato ¶ Et talia. Talia ſunt ibā qualia pmittunt̄ ab eorū predicatis. vnde circum ad ppoſitū ſufficit Nota ꝙ terminus ille dicitur analogus q̄ plura ſignificat diuerſis cōceptib⁹ nō eque primo hoc ē vnū p prius ⁊ aliud p poſterius vt iſte terminus hō in ordine ad hominē viuuꝫ ⁊ hominē pictum. Et terminus analogus vocat̄ alio noīe equiuocuꝫ a conſilio. Tunc dr̄ ꝙ dupliciter pōt poni terminus analogus per ſe. Uno mō quādo ponitur a parte predicati ſiue mēbrū minus principale ſiue mēbrum magis principale ponatur a parte ſubiecti. Secundo mō qñ ponitur a parte ſubiecti et non ponitur mēbrum minus principale a parte predicati. Iſtis ſic declaratis clara eſt prima regula. ¶ Scđa vero in ppoſito ſic eſt intelligenda qñ a pte ſubiecti ponit̄ terminus equiuocus a conſilio ſiue analogus ⁊ a parte predicati ponitur mēbruꝫ minus pricipale tunc illud ſubm̄ ſtat ſꝫm exigentiā illius. Et eodē mō ſi ponatur membruꝫ magis principale verbigratia. ſubiectū huius oīs hō eſt pictus ſolū ſtat p hoīe picto nam illud predicatuꝫ non permittit illud ſubiectū ſtare pro ſuo famoſiori ſignificato. Etiam per primā regulaꝫ ſub

illius ꝓpōis nō eſt terminus analogus poſitꝰ ꝑ ſe ⁊ ꝑ ꝯñs nō ſtat ꝓ ſuo famoſiori ſignificato. Sed ſubiectū huius oīs hō eſt viuꝰ ex quo ē terminus analogꝰ poſitꝰ ꝑ ſe ſtat ꝓ ſuo famoſiori ſignificato ꝗ aūt ꝯditiōes his regulis ſint addēde videbit̄ alibi redeūdo ad ꝓpoſitū ſuppoſito ꝙ iſte terminꝰ nomē ſit terminus analogus in ordine ad nomē vocale ⁊ nomē ſcriptū ſic ſcꝫ ꝙ ſuum famoſius ſignificatū ſit nomē mētale. ¶ Reſpōdet̄ ad argumētū cōcedēdo hanc ꝓpōnē oē nomē eſt mentale q: ſubm̄ illius ꝓpōis eſt terminꝰ analogꝰ poſitꝰ ꝑ ſe ⁊ ſenſus illꝰ ꝓpōis eſt oē nomē mētale eſt nomē mētale. Et iſte ꝓpōes etiā ſunt cōcedēde oē nomen eſt vocale oē nomē eſt ſcriptū virtute ſecunde regule/quā in ſuppoſitionibꝰ aliter ꝙ̄ in pīarū exponemꝰ. ¶ Aliq̄ hic dubitāt an iſta ꝓpō ſit cōcedēda oē nomē eſt vocale. Et rō dubitatiōis eorū ē hec/eo ꝙ a pte p̄dicati nō ponit̄ totale mēbrū minꝰ pricipale. Et ita videt ꝙ ſolū iſta ſit cōcedēda oē nomē ē vocale vel ſcriptū. Si diceretur ꝙ nō requirit̄ ꝙ totale mēbrū minꝰ pricipale ponat̄ a pte p̄dicati tūc deberet iſta ꝓpō cōcedi oē aīal ē hō pictꝰ. ¶ Ad iſtā dubitationem ipſi ſic reſpōdēt ꝙ iſta ꝓpō eſt cōcedēda oē nomē eſt vocale nec ꝓpterea ſequit̄ alias ꝓpōes eē cōcedendas. Et rō diſcrimis ē q: in iſta oē nomē eſt vocale ponit̄ diuiſuꝫ cū mēbro minus pricipali cuius oppm̄ cōtigit in ꝓpōibꝰ aſſumptis nō em̄ diuidit̄ aīal in homine verū ⁊ in hominē pictū ſꝫ ī aīal verū ⁊ in aīal pictū. ¶ Sed iſta dubitatio videri meo ſupuacanea ē q: illud ē mēbrū minus pricipale qḋ adequate aliq̄d ſignificat qḋ ꝑ poſterius ſignificat̄ ꝑ terminū analogū ⁊ cōnotat illud rōe cuiꝰ ſuū ſignificatū ſignificat̄ ꝑ poſteriꝰ ꝑ terminū analogū. ¶ Ex quo correlarie ſequit̄ iſtas ꝓpōes eē cōcedendas oē nomē ē vocale demōſtrādo aliquē terminū vocalē ⁊ ſimiliter ille alie ꝓpōes ſunt cōcedende de quibꝰ facta ē mētio. Si dicas ꝙ ad hoc ꝙ aliquid dicat̄ mēbrū minꝰ pricipale requirit̄ ꝙ ſignificet oē illud qḋ ꝑ poſteriꝰ ſignificat̄ ꝑ terminū analogū nō debebas dubitare de veritate huius oē nomē ē vocale q: claꝝ ē ſi illḋ dicat̄ illā ꝓpōnē eē negādā ⁊ ſic ptꝫ ſolutio ad argumētū quo iſta ꝯña ē negāda oē nomē eſt vocale igit̄ nullū nomē eſt mētale. Et lꝫ det̄ oppoſituꝫ ꝯñtis cū aīte nō tn̄ ſequit̄ illud incōueniens illatū puta ꝙ idem nomen eſſet mentale ⁊ vocale.

¶ Cōtra hāc ſolutionez multipliciter arguit̄ primo ſic ꝓbādo hāc eē male ꝯceſſā oē nomē eſt vocale. Et ſic arguo ſi illa eſſet cōcedenda ſeq̄retur hāc copulatiuā eſſe verā aliqḋ nomē eſt nomē ⁊ oē illud eſt vocale qḋ eſt fīm̄ . ſeq̄lā tn̄ ſic ꝓbo loco relatiui lꝫ ponere ſuuꝫ aīs ſed ſuū aīs eſt ly nomen igit̄ loco illius relatiui licebit ponere illū terminuꝫ nomen ⁊ ꝑ ꝯñs illa copulatia equalebit huic aliqḋ nomē eſt nomen ⁊ oē nomen ē vocale de cuiꝰ pria pte nō eſt q̄ſtio cuꝫ ſit vera ⁊ ſcḋa cōceſſa eſt igit̄ ꝙ tn̄ illa copulatiua ſit falſa ſic ꝓbo. Scḋm dicta in hac ꝓpōe aliquod nomen eſt nomen tā ſubm̄ ꝙ̄ p̄dicatū ē terminꝰ analogꝰ poſitus per ſe ⁊ ꝑ ꝯñs ſtat ꝓ ſuo famoſiori ſignificato videlꝫ ꝓ noīe mentali. Et per ꝯñs poſtꝗ̄ aīs illius relatiui ſtat p̄ciſe ꝓ noīe mentali etiā ⁊ ipm relatiuum ꝓ illo ſupponet ⁊ ita ſenſus illius copulatiue erit iſte aliquod nomen eſt nomen ⁊ oē illud nomen mentale eſt vocale quod conſtat eſſe falſum.

¶ Secūdo arguo ad idē ⁊ hoc ſic bñ ſequit̄ oē nomen ē vocale ergo tm̄ nomē vocale eſt nomen lꝫ ꝯña ab vniuerſali ad excluſiuā de terminis trāſpoſitis ꝯñtis tn̄ falſitas ptꝫ ꝑ ſuā primā exponentem

¶ Forte dices ꝙ illa nō ē ſua excluſiua lꝫ ē hec tm̄ nomē vocale ē nomē vocale ſꝫ ꝓbo ꝙ adhuc hoc nō ſufficiat illa ꝓpō equalet huic tm̄ nomē ē nomē vocale viſo ꝙ extrema illaꝝ duaꝝ oīo eodē mō tenēt̄. Si ꝙ illa ſit falſa tm̄ nomē ē vocale ſic ꝓbo ſua ſcḋa exponēs ē falſa vꝫ hec nullū nō nomē ē vocale vt ptꝫ ꝑ veritatē ſue ꝯdictorie huiꝰ vꝫ aliqḋ nō nomē ē vocale ꝙ aūt illa ſit vera ſic ꝓbo ipa ſeq̄t ex vero igit̄ ē vā aīs ꝓbo bñ ſequit̄ hoc ē nomē vocale demōſtrādo vnū nomē vocale ⁊ hoc ē nō nomē ergo nō nomē eſt nomē vocale tenet ꝯña expoſitorie in tertia figura de veritate maioris nō ē dubiū. Minor aūt ſic ptꝫ demōſtrādo illud nomen vocale falſum eſt dicere ꝙ eſt nomen igitur verum eſt dicere ꝙ eſt nonnomen.

¶ Tertio arguo ſic ꝯtradictoria huius ꝓpōis oē nomē ē vocale ē vera igit̄ illa ꝓpō ē falſa aſſumptū ꝓbo bñ ſequit̄ aliqḋ nomen eſt nō nomen vocale igit̄ aliqḋ nomen nō ē nomē vocale tenet ꝯña ab affirmatiua ad negatiuam predicato variato ⁊c.

¶ Quarto ad idē arguo probādo ꝙ iſta propoſitio aliquod nomen non eſt nomen vocale ſequatur ex vero. Et hoc ſic bene ſequitur omne nomen differt a noīe vocali igitur nullum nomen eſt nomen vocale tenet ꝯña q: illa eſt tertia exponens illius ⁊ ex illo ꝯñte clare ſequitur iſta ꝓpō aliqḋ nomen nō eſt vocale veritas autēꝫ illius ꝓpōis de differt eſt clara q: ſubiectuꝫ illius ꝓpōnis ſolū ſupponit pro noīe mentali eo ꝙ eſt terminus analogus poſitus per ſe.

¶ Quīto ſic arguo bñ ſeq̄t̄ oē nomē eſt vocale ⁊ oē nomen vocale eſt vox igitur oē nomen eſt vox ꝯña tenet in barbara in quarta figura vel tranſponendo premiſſas erit ſillogiſmꝰ in barbara in pria figura ꝙ aūt iſta ꝓpō ſit falſa oē nomen eſt vox claruꝫ eſt eo ꝙ ſubm̄ illius ꝓpōis ſupponit pro nomie mentali poſtꝗ̄ a pte predicati nō ponit̄ membrum minus principale propter quod ille terminꝰ reſtringeretur.

¶ Sexto ſic arguo ꝓbādo ꝙ iſta propō ſit male ꝯceſſa oē nomē ē hoc vocale ⁊ hoc ſic bñ ſequit̄ i tertia figura oē nomē ē hoc vocale demōſtrādo iſtā vocē hō ⁊ oē nomē ē hoc vocale demōſtrādo iſtaꝫ vocē equꝰ igit̄ hoc nomē vocale ē hoc nomē vocale ꝑ primū ꝓnomen demōſtrādo ly hō ⁊ ꝑ ſcḋm ly equus.

¶ Ad pmuꝫ iſtoꝝ rñdet̄ negādo hāc eſſe male ꝯceſſaꝫ oē nomen eſt vocale ⁊ nego ꝙ ꝓptea hec copulatiua ſit vā aliqḋ nomen eſt nomen ⁊ omne illḋ eſt vocale. ſicut ei dictū eſt iter arguendum ex quo aīs illiꝰ relatiui ſolū ſupponit ꝓ noīe mentali ideo ⁊ illḋ relatiuū ſolū ꝓ tali ſupponit. Et dico breuiter ꝙ loco illius relatiui nō licꝫ ponere ſic ſuum aīs niſi ei adiūgat̄ terminus faciens ipm aīs in illa ſupponere pro hiis ꝓ quibus ſupponebat in prima cathegorica ſenſus em̄ illius ꝓpōnis hic eſt aliquod nomen mentale eſt nomen mentale ⁊ omne illud nomen mentale eſt vocale quem clarum eſt non eſſe verum.

¶ Ad ſcḋm rñdet̄ negādo hāc ꝯñaꝫ omne nomen eſt vocale ergo tm̄ nomen vocale eſt nomen ⁊ hoc q: ly nomen ī aīte ſumit̄ p̄ciſe ꝓ noīe vocali ⁊ ī ꝯñte ſumit̄ ꝓ noīe mentali ſꝫ oꝫ iferre hāc tm̄ nomen vocale ē nomen vocale. Et vlteriꝰ ꝯcedo ꝙ illa ꝓpō equiualet huic tm̄ nomē ē nomē vocale ⁊ nego ꝙ illius ꝓpōis ſcḋa exponens ſit falſa ⁊ nego ꝙ ſua contradictoria ſit vera videlicꝫ nō nomē eſt nomen vocale. Et breuiter ḋ: ꝙ iſta ꝯña nō vꝫ hoc ē nomen vocale ⁊ hoc eſt non nomē ſꝑ demōſtrādo vnū nomē voca

le ergo nō nomē eſt nomē vocale. Et rō ē q: in mino/
ri ille terminus nō nomen ſumit̄ bn̄ p̄ noīe vocali ſed
in cōcluſiōe ille termin⁹ nullo mō ſumit̄ p̄ noīe voca
li q: ex quo ſubm̄ huius nomē ē nomen vocale ſolum
ſupponit p̄ noīe vocali ppterea ille termin⁹ infinit⁹
p:o nullo tali poteſt ſupponere.

Ad tertiū dico negādo q̄ cōtradi
cto:ia hui⁹ ꝑpōis oē nomē ē vocale ſit vera ꝛ concedo
hāc aliqḋ nomē ē nō vocale. Naȝ ſubm̄ ſupponit p:o
noīe mētali poſtq̄ p:edicatū nō ē mēb:ū minus p:in/
cipale. Nec hic recte arguitur ab affirmatiua ꝛc. ali/
quod nomē eſt nō vocale igit̄ aliqḋ nomē nō ē vocale
eo q̄ ille terminus nomē nō tenet̄ eodeȝ modo in aīte
ꝛ in ꝯñte vñ ſic opo:tebat arguere aliquod nomen eſt
nō vocale igit̄ aliqḋ nomen mētale non eſt vocale vt
ille terminus nomen p̄ eodē ſp̄ accipiat̄. Et ex illo
infero hāc ꝯñam nō valere oē nomen eſt vocale ergo
oē nomē eſt vocale vel mētale exñtibus ei noībus vo/
calib⁹ ꝛ nullo mentali eſt aῆs verū ꝛ ꝯñs fl̄m. Nec de
bite arguit̄ a pte diſiuncti ad totū diſiūctū q: in ꝯñte
iſte termin⁹ nomē ē teri⁹ analog⁹ poſit⁹ ꝑ ſe poſtq̄ p̄
dicatū nō ē mēb:ū min⁹ p:icipale ſȝ ſoluȝ ꝑs p̄dicati.

Ad quartū nego q̄ iſta ꝑpō aliqḋ
nomē nō ē vocale ſequat̄ ex vero ꝛ concedo iſtā oē no
men differt a noīe vocali ſubm̄ ibi ſtat p̄ noīe menta/
li. Nec iſta eſt ſua tertia exponēs nullū nomen eſt vo/
cale ſed tertia exponēs debet eē iſta nullū nomē men
tale eſt nomē vocale vt ille termi⁹ ſp̄ teneat̄ vniuoce.

Ad quītū dico q̄ iſta ꝯñā nihil va
let oē nomē eſt vocale ꝛ oē nomen vocale eſt vox ergo
oē nomen eſt vox. Nec ibi arguitur in barbara eo q̄ il
le terminus nomen in cōcluſione ſtat p̄ noīe mentali
poſtq̄ eſt terminus analog⁹ poſit⁹ ꝑ ſe eo q̄ a pte p:e
dicati nō ponat̄ memb:ū min⁹ p:icipale. Et ppterea
ſic opo:tebat concludere oē nomen vocale eſt vox.

Ad ſextū rñdetur negādo q̄ iſta ꝑ
poſitio ſit male cōceſſa oē nomē eſt hoc vocale. Et vl/
terius dico q̄ iſta ꝯñā non valet oē nomen eſt hoc vo
cale demōſtrando ly hō ꝛ oē nomen eſt hoc vocale de
mōſtrando ly equus igitur hoc nomen vocale eſt hoc
nomen vocale. Nec eſt aliqua apparentia in ꝯñā nul
lus enī ibi ē termin⁹ bis ſumpt⁹ añ cōcluſionem ꝛ ita
ibi nullū eſt mediū. Et ex iſto ſequit̄ q̄ ē aliqua p:o
poſitio vniuerſalis ꝛ tñ ꝑ ſolā additionē ꝑnōis ad p:e
dicatū efficitur ſingularis. Co:relarium ptȝ nā iſta eſt
vniuerſalis oē nomen eſt vocale ꝛ addēdo ly hoc p:e/
dicato reſultabit ꝑpō ſingularis hec enim eſt ſingula
ris oē nomen eſt hoc nomē vocale. Subm̄ eñ illi⁹ p:o
pōis ſolū ſupponit p̄ demonſtrato nec hoc eſt maius
inconueniēs q̄ q̄ ſubm̄ alicuius ꝑpōis ſupponit p:o
aliquo ꝛ tñ ꝑ additionem de ly nō ad p:edicatū ſubm̄
nō ampli⁹ p̄ illo ſupponit qḋ etiā eſt cōcedendū nam
ſubm̄ huius ꝑpōis nomē eſt nomen vocale ſupponit
p:o noīe vocali ꝛ tñ dicēdo nomen ē nō nomē vocale
ſubiectū nō amplius ſupponit p:o noīe vocali vt cla
rū eſt ex dictis. Ex iſtis ſequitur hāc ꝯñam nō vale
re ꝛ ꝑ ꝯñs nō eſſe aſcēſum oē nomē ē hoc vocale ꝛ oē
nomen eſt hoc vocale ꝛ ſic ꝯñr quolibȝ noīe vocali de
mōſtrato ergo oē nomen vocale oē nomen vocale eſt.

Forte dices bñ ſequit̄ oē nomē eſt
vocale ergo oē nomen eſt b vocale vt ly b cauſet ſup/
pōem determinatam tenet ꝯñā nam talis modus ar/
guendi tenet oīs homo eſt iſte hō ergo oīs hō eſt b hō
Falſitas autem ꝯñtis claret q: infert̄ ex illo aliqḋ no
mē vocale oē nomen vocale eſſe qḋ liquet eſſe falſum.

Ad hoc dicit̄ q̄ non valet hec ꝯñā
oē nomē ē hoc vocale ergo oē nomē ē b vocale diſcri/
mis aūt cā quare alia ꝯñā vȝ ꝛ nō iſta ſufficienter ptȝ Additio.
Cōtra hāc ſolutionē tamē vt dicunt eneruando ar
guūt quidam quia ſic illa eſſet vera oē nomen eſt hoc
vocale/hoc ideo eēt q: equiualeret iſti oē nomen hoc
vocale eſt hoc vocale demonſtrato aliquo noīe vocali
ſed hoc non cuȝ illa ſit inepta. igitur. Secundo cōtra
ſolutionem arguunt ſequeretur hanc eſſe conceden/
daȝ oē animal eſt homo pictus p:obatur ſequela/q:
eſt eadem rō vtrobiq̄/etiam inferunt idem/hanc eſſe
concedendaȝ oīs homo eſt hic hō demonſtrato ſo:te/
quod non videtur concedendum. Similiter inferunt
aliquaȝ eē ſingularem/que nullius vniuerſalis eſt ſin
gularis ptȝ de hac oē nomen eſt hoc vocale/ſimiliter
ſunt alie ſingulares que nullam vlēm inferunt. P:o/
pter has rōes dicunt iſti ſolutionem datam eē inuali
dā. Sȝ q: argumēta nō ꝯcludūt ꝯ̄ ſolutionem ad p:i/
mū reſpōdetur cōcedēdo maio:eȝ ꝛ negādo mino:ē q̄
fundatur in grāmatica. Tamē non videt̄ que inepta
cōmittatur/cum ibi ſit appoſitio nec oppoſitum vide
rūt in grāmatica Ad aliud tranſeat ſequela/nec hoc
videtur abſurdum non maius q̄ in concedendo iſtam
oīe nomen eſt vocale. Ad tertium concedit̄ conſequē
tia ꝛ conſequēs q: ſecundū multos iſta eſt vera. Oēs
aīe creabiles poſſunt eē create/capiēdo ly omnes di
ſtributiue. Ex quo ptȝ q̄ iſta ſingularis iſte aīe crea/
biles demōſtrando oēs ad ymaginationem eſt ſingu/
laris/ꝛ tñ non eſt alicuius vlis ſingularis/cum nō ſit
ſingularis vlis date/poſtq̄ vlis ē vera ꝛ ſingularis fſā
ꝛ nō videt̄ cuius vlis ſingularis eēt/igitur co:relariū
quod inferunt eſt concedendū ꝛ ad aliud illatū conce
ditur ſimiliter co:relariū/Inſtantia eſt multiplex ꝛ ſic
ptȝ ſolutionē neruoſam remanere. Ulterius cōtra di
uiſionē datā arguūt q̄dā ꝓbando nullā eē diuiſioneȝ
analogicā/qḋ tñ dicta p̄ſupponūt ſi eēt aliqua vel il
la eēt vocalis mētalis aut ſcripta/nō mētalis cū null⁹
mētalis dicat̄ equiuoc⁹ ſed ſi illa eēt mētalis opo:te/
ret diuiſuȝ eē equiuocū nec ſcripta nec vocalis cuȝ il/
la nulli mētali ſubo:dinet̄ ſicut iā ꝓbatū eſt. Sed vo/
ces ꝛ ſcripture ſunt note paſſionū id ē ſignificāt medi
antib⁹ paſſionib⁹ vt dictū ē i hoc ꝓhemio igit̄ ſi illa
diuiſio vocalis vel ſcripta nulli mētali ſubo:dinet̄/ſe
quit̄ q̄ nō eſt nec vocalis nec ſcripta. P:opter hoc ar
gumētū dicūt illi nullā eē diuiſionē analogi ī ſua ana
logata. Sed eē diuiſionē termini ī ſua ſignificata. Et
q: idē argumētuȝ militat cōtra ſolutionē illo:ū ꝑpte
rea dicit̄ illā eē diuiſionē analogicā ꝛ cōcedit̄ q̄ nulli
mētali ſubo:dinat̄ nec incōuenit voces hr̄e aliquā de
noīationē quā nō hn̄t termini mētales ꝛ ſic b:euiter cō
cedo illā diuiſionē analogicā vocalē vel ſcriptā ſubo:
dinari alicui aggregato q̄ nō ē diuiſio nec hoc ē mai⁹
incōueniēs q̄ q̄ oēs ꝯcedūt de iſta canis ē ſuba q̄ ſub
o:diat̄ aggregato ex trib⁹ ꝑpōib⁹ q̄ nō ē ꝑpō. Silr̄ h̄
vocal' ē ſta q̄ ſcptā demōſtrat nlli mētali ſic ſbo:diat̄.

Ad cōfirmationeȝ patebit ſolutio
ex queſtione ſequenti.

Secūdo p:icipaliter arguit̄ ſic cō
tra illā ꝑticulā cui⁹ nulla ꝑs ē ſignificatiua ſepata. Et
hoc ſic nullū ē nomē qui aliq̄ ei⁹ ꝑs ſepata ē ſignifica/
tiua igit̄ male ponit̄ illa ꝑticula ꝯñā ē clara ꝛ aῆs ꝓ/
bo q: dato oppoſito ſignet̄ illḋ nomē cui⁹ nulla ꝑs ſigt̄
ſepata ꝛ ſit iſte termi⁹ hō ī ſcripto. Et ſic arguo pt aliq̄
ꝑua ꝑs ſepari ab illa ſcriptura ꝛ reſiduū adhuc ſigni/
ficabit oēs hoīes igit̄ aliq̄ ꝑs illi⁹ ſcripture ſeparata
eſt ſignificatiua ꝛ ſic vt ꝓbat̄ de iſta ſcriptura ita etiaȝ

facilit̃ probari poterit de iſto termino homo in mēte vel in voce.

¶ Et ꝯfirmatur ꝓbando ꝙ ſequens particula videlicet finita nō recte ponatur in diffinitione data et hoc ſic nomina infinita ſufficient excludūtur per particulā precedētē igiẗ illa particula ſublata remanens etiā bona diffinitio et ꝑ cōſequēs ſuperflua eſt illa ꝑticula. Currere ad cōe refugiū ꝙ poniẗ ad maiorē explicationē nō valet. Porphiri⁹ enim probās diffinitionē generis eſſe bonā ſic arguit nihil cōtinet ſuperfluū ⁊ nihil diminutū igiẗ bona eſt hec diffinitio: ⁊ per ꝯſequēs ſignū eſt ꝙ nulla bona diffinitio debet cōtinere aliqd̓ ſupfluū dato ꝙ poneretur ad maiorē explicationē ⁊ per ꝯñs ratiōe illi⁹ particule ſuperflue nihil valebit diffinitio data. (Porphirius)

¶ Ad ſecundū principale reſpōdeẗ cōcedēdo ꝙ ſeparata aliqua parua parte ab illa ſcriptura hō reſiduū ſignificaret oēs homines hoc tñ eſt ſinonime cum illa ſcriptura homo / aliud eſt de terminis qui excluduntur ꝑ illā particulam nā aliqua ps huius termini homo alb⁹ eſt ſignificatiua ſepara. ⁊ hoc nō ſinonime cum toto. Modo hoc nō contingit de illa ſcriptura homo vel de cōceptu cui ſubordinatur.

¶ Cōtra ſolutionē arguiẗ ſic aliqs terminus eſt nomen cui⁹ aliqua ps ſignificat ⁊ tamē nō ſignificat ſinonime cū totali termino igitur ſolutio data non ſatiſfacit. aſſumptū probo de iſto termino paterfamilias ꝙ ille terminus ſit nomē ſic pꝫ per nullā particulā poſitā in diffinitiōe nois excluditur ille terminus igitur diffinitio cōpetit illi / aſſumptū probo q: ſi per aliquā excluderet maxime excluderet per iſtam cui⁹ nulla ps eſt ſignificatiua ſepata ſꝫ hoc nō q: Ariſtoteles in textu probans ꝙ ꝑtes nois nihil ſignificēt ſic arguit ꝑtes nois ꝯpoſiti nihil ſignificāt igitur nec ꝑtes nominis ſimplicis aliqd̓ ſignificant Igitur de mēte philoſophi eſt ꝙ ꝑtes nois cōpoſiti nihil ſignificēt ⁊ per ꝯñs iſtud nomē cōpoſitū nō excludit ꝑ ꝑticulā illā immo expſſe phūs dicit in textu ꝙ dr̃ia eſt inter partes nominis ſimplicis ⁊ partes nominis cōpoſiti q: partes nominis ꝯpoſiti licet nihil ſignificēt videnẗ tñ ſignificare. ꝑtes vero nois ſimplicis nec ſignificant nec videnẗ ſignificare: habetur ergo de mente philoſophi ꝙ ly paterfamilias eſt nomen: ꝙ aūt partes eius ſeparate aliqd̓ ſignificent ſic probo: illud nomē eſt cōpoſite figure: igitur pōt diuidi in duas partes intelligibiles prioris ſenſus capaces. ⁊ per ꝯñs partes eius ſignificant.

¶ Ad hoc argumentū reſpondeẗ cōcedendo ꝙ iſte terminus pr̃familias ⁊ ſimiliter quodlibet nomē cōpoſite figure eſt nomen apud logicum: pōt eñ iſte termin⁹ pr̃familias ſubordinari vni cōceptui incomplexo cōnotatiuo qui ſupponet ꝓ aliquo connotando ꝙ habeat curā familie ⁊ tunc diſtinguo ꝙ partes illius nois cōpoſiti aliquid ſignificant vel accepte vt partes ⁊ ſic nego vel nō accepte vt partes: ⁊ ſic cōcedo. hec aūt ſolutio cōformis eſt menti ariſtotelis vt bene declarat Boetius tā in ſua pria editiōe ꝙ̄ in ſcd̓a dicit eñ ſic Boetius ſimpliciū nominū ꝑtes nec ipſe ſignificāt nec ſignificare putantur. Cōpoſitorum vero volunt quidē ꝑtes aliqd̓ ſignificare ⁊ dāt ſignificationis imaginationē ⁊ ſignificare aliqd̓ putātur: ſed nulli⁹ ſeparatꝫ retinēt ſignificationē. ¶ Ex iſto clare pꝫ dictionē cōpoſite figure cōceptui ſimplici ſubordiari alias eñ nō ſtaret hoc dictū in veritate. (Boetius.)

¶ Ad cōfirmationē reſpondetur negando hāc ꝑticulā ſupfluere in diffinitione nois finita ⁊ nego ꝙ noia infinita ſufficiēter excludi poſſent ꝑ ꝑticulā p̄cedentē. Et rō eſt q: pōt aliqs formare cōceptum ſimplicē cui ſubordineẗ hic terminus nō homo dato eñ ꝙ qſpiā formare poſſit cōceptū complexum cui ſubordineẗ hic terminus non hō non video quin etiā formare poſſet cōceptū ſimplicē q̇ ſupponeret ꝓ qualibet alia re ab hoīe cōnotando ꝙ ipſa non ſit hō. Et ita non excluderet nomen infinitū a diffinitione nois niſi addita illa ꝑticula imo Mantuanus opinabatur nullum nomen infinitum poſſe eſſe complexū ſed de hoc alibi. (Mātuanus)

¶ Et ſi forte dicas ariſtoteles i ſecūdo perihermenias concedit aliquas enunciatiōes habere pro ſuis ſubiectis noia infinita ⁊ ꝑ conſequens noia infinita ſunt dicenda nomina.

¶ Reſpōdeo ꝙ equiuocādū ē de hoc termino nomē ⁊ ſic facile oīa quadrari poterunt. De ſignificatione nois infiniti alias ſermonem faciam.

¶ Tertio principaliter arguit ſic et hoc ꝯtra illā ꝑticulā recta: ⁊ ſic arguo aliqd̓ eſt nomē ſm logicū ⁊ tñ illud non eſt vox recta igitur. Añs pꝫ iſte termin⁹ hominis eſt nomē apud logicū ⁊ tñ non eſt vox recta igiẗ. Maiorē aūt ſic probo iſte termin⁹ pōt eſſe ſubiectū alicui⁹ ꝓpoſitiōis ꝓprie dicte igiẗ eſt nomē ſm logicū ꝯñа eſt nota ⁊ ꝓbo añs in iſta ꝓpoſitiōe hoīs eſt aſin⁹ ly hoīs eſt ſubiectuꝫ qd̓ ſic ꝓbaẗ ly hoīs ſubordinaẗ ſubiecto illi⁹ ꝓpoſitionis igiẗ ly hoīs eſt ſubiectū ꝯña eſt clariſſima ⁊ añs ſic ꝓbaẗ ly aſin⁹ ſubordinaẗ p̄dicato ly eſt copule igiẗ dicendū ꝙ ly hoīs ſubordinaẗ ſubiecto. ¶ Ex ex illo ſequiẗ ꝙ addendo verbū obliquo ſit oratio vera vel falſa ⁊ per ꝯñs male dicit phūs in textu nomē obliquū nō eſſe nomen qui eñ dicit cathonis eſt aſinus vel cathonis nō eſt aſin⁹ dicit verum vel falſum.

¶ Et ꝯfirmatur diffinitio conuenit aliquib⁹ qb⁹ diffinitū nō ꝯuenit igiẗ mala eſt aſſignatio diffinitiōis aſſumptū ꝓbo diffinitio ꝯuenit adiectiuo adiectiue tēto ⁊ ſimiliter huic termino oīs ⁊ tñ nec adiectiuū adiectiue tentum nec illud ſincathegoreuma oīs noīa ſunt apud logicū igiẗ diffinitio cōpetit aliquib⁹ quibus diffinitum non competit.

¶ Ad tertiū principale rñdeo negādo ꝙ obliquus ſit nomē intelligo obliq̄ tentus ⁊ cōcedo ꝙ in iſta ꝓpōne hoīs eſt aſin⁹ ly hoīs eſt ſubiectuꝫ eo ꝙ ſubordinaẗ ſubiecto. Sꝫ ibi ly hoīs nō ē obliqu⁹ obliq̄ tent⁹ imo ly hoīs eſt obliqu⁹ ⁊ rect⁹ q: ſubordinatur huic cōplexo hoīs ens mō illud cōplexū nō eſt obliquus ſed rectus ⁊ obliquus vult igiẗ philoſoph⁹ ꝙ obliqu⁹ tent⁹ oblique nō eſſet nomē. ¶ Et ex iſto ſeqẗ ꝙ eſt aliqs termin⁹ q̇ poſit⁹ in ꝓpōne eſt trāſcendēs ſignificatiōe: poſit⁹ aūt extra ꝓpōnem nō ly hoīs eñ extra ꝓpōnē ꝑ ſe hoīes ſignificat ⁊ cū ponitur in hac ꝓpōne hoīs eſt aſinus qd̓libet ens mundi ſignāt.

¶ Forte petis an hoc ſit naturalr̃ vel ad plm̃ dico ꝙ hoc eſt ex cōiuſu q̇ ꝑ iſtā hoīs eſt aſinus cōcapit ꝙ hoīs ens eſt aſinus. ¶ Scd̓o ſequiẗ ꝙ duo termini ſunt ſinonimi ⁊ tñ ꝑ additionē tranſcendēris ad vnū illorū efficiunẗ non ſinonimi nā ſubiecta iſtarum hoīs eſt aſinus. hoīs eſt equus. ſunt termini ſinonimi ⁊ tñ iſti duo termini hoīs ⁊ hoīs in iſtis duabus hoīs ens eſt aſinus hoīs ens eſt equus non ſunt termini ſinonimi vt claret.

Georgius bruxellenſis

¶ Ad cōfirmationē reſpōdet Georgius bruxellenſis ⁊ alij poſt eū ꝙ diffinitioni date addenda eſt hec particula cathegorematica: ſed hoc non vꝫ q: per recta intelligimus vocē q̄ pōt reddere ſuppoſitū verbo ⁊ ita ſuperflueret ly cathegorematica.

¶ Forte dicis ly albū adiectiue tentum pōt reddere ſuppoſitū verbo: igitur adhuc habetur ꝙ ſit vox recta: probatur añs hoc poteſt reddere ſuppoſitū verbo ⁊ hoc eſt vel pōt eſſe adiectiuū adiectiue tentum demōſtrando illū terminū albū: igitur adiectiuum adiectiue tentum poteſt reddere ſuppoſitum verbo: maior eſt clara: quia hoc ſubiectum ſubſtantiuatum poteſt reddere ſuppoſitum verbo.

¶ Forte tu dices ſicut cōiter dici ſolꝫ ꝙ adiectiuū adiectiue tentū pōt reddere ſuppoſitū verbo: ſed hoc non eſt inꝙ̄tum adiectiuum adiectiue tentum quod oporteret ad hoc ꝙ eſſet nomen.

¶ Cōtra hoc arguitur pari facilitate diceretur ꝙ in iſta ꝓpōe hō albus currit: ly hō nō ē nomē: q: ly hō inꝙ̄tū pꝫ: nō pōt reddere ſuppoſitū v̉bo.

¶ Reſpōdeo ꝙ nō eſt aliud diſcrimē q̄ communis vſus logicorum qui vnum concedunt ⁊ aliud negant. ¶ Et hec de queſtione tertia q̄ breuiſſime dicta pro nunc ſufficiant.

¶ Queſtio addita per magiſtrum Clodoalduꝫ cenalis parrhiſienſem.

Ulterius circa capl'ꝫ de nomine q: facta eſt mentio de noie finito ⁊ infinito mouetur queſtio. Utrum nomē finitum ⁊ infinitum ſibi correſpondens exponunt contradictorie ſic ꝙ non poſſint verificari vel falſificari de eodem.

¶ Pro cuius q̄ōnis ſolutione Nota ꝙ illud dictū ariſtotelis de quolibet altero cōtradictoriorꝫ ⁊ de nullo ambo dꝫ ſic explicari de quolibet termino ſupponente verificatur alterū ꝯtradictoriorum: ⁊ de nullo termino verificantur ambo termini cōtradictorij. Circa hoc intelligendum eſt de nullo termino ſingulari ſingulariter tento. ¶ His notatis ponitur concluſio affirmatiua ad queſitum.

¶ Cōtra quā arguitur. Duo termini ꝯdictorij v̉ificāt de eodē termīo ſingulari ſingulariter tento. igitur cōcluſio falſa probatur añs. iſti termini ſunt contradictorij differens ab ipſomet nō differens ab ipſomet vt ly ipſomet referat illum terminū hō exiſtentē in hac ꝓpoſitione homo eſt nō differēs ab ipſomet. ꝙ ſint termini cōtradictorij pꝫ: q: nō eſt verius dare cōtradictoriū alicui termino q̄ ei negationē ꝑponere igitur contradicunt. ⁊ ꝙ verificentur de eodē pꝫ: verificantur de iſto termino ſortes q: iſta eſt vera ſortes eſt differēs ab ipſomet ꝙ probatur. Iſta copulatiua eſt vera homo eſt nō differēs ab ipſomet: ⁊ ſortes eſt differens ab ipſomet. ꝙ iſta copulatiua ſit vera patet ſeqꝛtur ex vero: ſeqꝛtur eñ bene: plato eſt nō differens ab ipſomet ⁊ ſortes eſt nō differēs ab ipſomet: ergo aliquis homo eſt nō differēs ab ipſomet ⁊ ſortes eſt non differēs ab ipſomet ꝯña eſt clara q: tenet ab inferiori ad ſuperius affirmatiue ſiue diſtributiue: ⁊ añs pꝫ explicando relationē de ly ipſomet ⁊ vltra añs eſt verū ergo q̄libet pars principalis eſt vera: ⁊ vna ps principalis eſt hec ꝓpoſitio ſortes differēs ab ipſo: igitur illa eſt vera ⁊ ꝙ iſta ſit vera ſortes eſt nō differēs ab ipſomet: pꝫ vna ſingularis eſt v̉a ſub añcedēte relatiui ſtante determinate. tū etiā ſeqꝛtur bene ſortes eſt ipſomet: ergo ſortes eſt nō differēs ab ipſomet vt ly ipſomet ſemꝑ referat eundē terminū ⁊ añs eſt verū: igitur ⁊ ꝯñs qd erat ꝓbandū. ¶ Si dicas tales termini nō ſunt ꝯdictorij eo ꝙ ly ipſomet in ambab' ſtat diſſicte.

¶ Cōtra. hoc nō incōuenit precipue qñ talis termin' eſt determinatio accepta vnica vt clarū eſt in alijs. Tū etiā nō poſſunt verificari de eodē: g̃ ſolutio nulla qd̉ probatur ſi poſſent verificari de eodeꝫ maxime eſſet in iſtis duabus copulatiuis aliq̇s hō eſt nō differēs ab ipſomet ⁊ ſortes eſt nō differēs ab ipſomet ⁊ aliq̇s homo eſt differens ab ipſomet ⁊ ſortes eſt differēs ab ipſomet. ſed ꝙ iſta copulatiua ſit falſa probatur ꝑ tres partes illius copulatiue ꝯſtituūt vnā copulatiuā falſam: igitur tota copulatiua cōpoſita ex q̄tuor partibus eſt falſa: probatur añs: iſta copulatiua ē falſa aliq̇s homo eſt nō differens ab ipſomet et ſortes eſt non differēs ab ipſomet ⁊ ſortes eſt differēs ab ipſomet: ⁊ ꝙ illa copulatiua ſit falſa pꝫ: q̄libet ſingularis capta ſub añcedente illorꝫ relatiuorꝫ conſtituit copulatiuā falſam in alijs duab' partib': ergo iſta copulatiua totalis eſt falſa. ⁊ ꝙ q̄libet ſingularis cōſtituat ⁊c. probatur iſta ſingl'aris. iſte homo eſt differēs ab ipſomet demōſtrādo ſortem ꝯſtituit vnā copl'atiuam falſam in alijs duab' partibus ⁊ eadē eſt ratio de quali bet ſingulari: igitur ⁊ ꝙ ꝯſtituat vnā copl'atiuā falſaꝫ in alijs pꝫ explicādo relationē iſtorum relatiuorum.

¶ Et cōfirmatur. Iſti termini ſunt contradictorij homo ⁊ nō homo ⁊ tñ verificantur de eodem igitur ꝯcluſio nulla: ꝙ verificētur de eodē pꝫ. iſta ꝓpoſitio eſt vera homo eſt nō homo: igitur ſubiectum ⁊ p̄dicatū verificantur de eodē. ꝙ ſit vera ꝓbatur: ſeqꝛtur ex vero ſequitur bene. homo differt ab hoie ergo homo eſt nō homo. ꝯña eſt clara: ꝓbatur añcedēs: ſequitur bene. homo nō ipſemet differt ab hoie ergo homo differt ab hoie: ꝯña tꝫ ab inferiori ad ſuperius vel ſaltē a cōuertibilibus ſi velis dicere illos terminos cōuerti ⁊ ꝓbatur añs: ſequitur bene. homo nō ipſemet a quolibet hoie differt: ergo homo nō ipſemet differt ab homine ⁊ añs probatur q: q̄libet ſingularis ſub illo termino homine qui eſt añs relatiui eſt vera: igitur iſta eſt vera nec valet dicere ꝙ opꝫ pri' deſcēdere ſub iſto toto aggregato homo nō ipſemet ſtante determinate priuſq̄ deſcēdatur ſub termino diſtributo: q: notū eſt ꝙ ſemper prius deſcēdendū eſt ſub añcedente relatiui q̄ ſub termino includēte relatiuū vt ſatis notū eſt intelligenti materiā relatiuorꝫ nec eſt opus addere relatiuū identitatis ad talē terminū ſtantē determinate: quia talis ſuppoſitio determinata equiualet confuſe.

¶ Et ſubcōfirmatur probando iſtā eſſe verā homo eſt nō homo: ⁊ per ꝯñs duo termini ꝯdictorij verificantur de eodē: ſeqꝛtur bene: homo eſt nō ipſemet ergo homo eſt nō homo: añs eſt verū g̃ ⁊ ꝯñs: ⁊ ꝯña tenet ab eq̇ualentibus ⁊ volo ꝙ ille terminus ipſemet referat illū terminū homo poſitum a parte ſubiecti. in iſta propoſitione in qua ponitur ꝙ ille equiualerent non eſt dubium: ⁊ ꝙ añs ſit verum probatur ſequitur bene. homo vel homo eſt nō ipſemet: g̃ homo eſt non ipſemet. ꝯña tenet ab equiualentibus q: tam añs q̄ ꝯñs componuntur ex terminis conuertibilib' ⁊ añs pꝫ. Suppono ꝙ ly ipſe in añcedente referat ſecundā partē diſiuncti ꝙ iſta ſit vera ⁊ vna ſingularis eſt vera: q: illa eſt vera in qua demōſtratur ſortes aliquis homo vel iſte homo eſt nō ipſemet vt pꝫ explicādo relationeꝫ illius relatiui. Et ſi neges vltimā ꝯñaꝫ tenere ab equiualentibus probo alia via: ſequitur bene in diſamis aliquis homo vel homo eſt nō ipſemet: et

omnis homo vel homo eſt homo. ergo aliq̄s homo ē non ipſemet:⁊ aňs eſt manifeſte verū vt pꝛius patuit ergo ⁊ ꝯňs quod erat pꝛobandum.

¶ Ad pꝛimum reſpondet diſtinguē do illos eſſe terminos cōtradictoꝛios: vel ſi relatiuū referat eundē terminū numero ⁊c̄. Dico illos termios eſſe cōtradictoꝛios vel ſi in vna referat illū terminum homo:⁊ in altera ꝓpoſitiōe referat ſuū terminū ſinonimū:tūc dico ꝙ nō cōtradicunt ⁊ rō eſt: q: relatiuū refert diuerſa:qđ quidē multū impedit ad ꝯtradictionē ⁊ ad bene ſillogiſandū patebit in ſillogiſmis:⁊ iſtā ſolutionē illic intendo pꝛobare lȝ ſatis ſit pꝛobata ꝑ replicā. Tū etiā ꝓbatur ꝙ ad dandū terminos ꝯtradictoꝛios in relatiuis opoꝛteat relatiuū referre terminū diſtributiuū ⁊ alterū referre terminū nō diſtributiuū:q: iſti termini ſunt ꝯtradictoꝛij:ipſemet non ipſemet dato ꝙ referant illum terminum homo ſtantem determinate in hac pꝛopoſitiōe aliquis homo currit ⁊ ꝙ cōtradicāt pȝ:nō poſſunt verificari nec falſificari de eodē:ergo mere gratis dabaꝶ ille defectus:⁊ ꝙ nō poſſint verificari de eodē: ꝓbaꝶ: iſta eſt impoſſibilis ipſemet eſt nō ipſemet:⁊ eſt affirmatiua vbi nō ponitur diſtributio neq̄ eſt modalis ⁊ de aliis inſtantijs:ergo ſequiꝶ ꝙ ſubiectū ⁊ p̄dicatū nō poſſunt ſupponi pꝛo eodē:⁊ per ꝯňs nec verificari.⁊ ꝙ illa ſit impoſſibilis ipſemet ⁊ nō ipſemet pꝛobaꝶ. Iſta ꝯňa aliquis hō currit:⁊ ipſemet eſt nō ipſemet eſt impoſſibilis vt pȝ capiendo quālibet ſingularē ſub aňcedēte relatiui. Suppono ꝙ aliqui hoies currāt tūc ſequiꝶ bene. iſta copulatiua eſt impoſſibilis:ergo aliq̄ pars eius eſt falſa: nō pꝛīa:ergo ſcđa.⁊ cum nō poſſit dari caſus in quo iſta erit vera:ſeq̄tur ꝙ iſta eſt impoſſibilis:qđ erat ꝓbādū. Ex iſto pȝ aliquē nō bň ſentire de hac materia relatiuoꝝ in capl̄o de terminis ꝯdictoꝛijs:argumento.iiij.

¶ Ad cōfirmationē ꝯceditur maioꝛ ⁊ negatur minoꝛ:⁊ ad ꝓbationē minoꝛis cōcediꝶ ꝯňa negatur aňs:⁊ ad pꝛobationē aňcedētis ꝯcediꝶ ꝯňa ⁊ negaꝶ aňs.⁊ ad pꝛobationē aňcedentis concediꝶ ꝙ quelibet ſinglaris ſub aňcedēte relatiui eſt vera:⁊ negatur ꝯňa q̄ infertur illā eſſe veram. Unde dico ꝙ ille ſingulares nō inferūt illā pꝛopoſitionē eo ꝙ arguēdo ab illis ſinglaribus ad illā ꝓpoſitionē arguiꝶ a termino ſupponēte ad terminū nō ſupponētē affirmatiue ex parte iſtius aggregati hō nō ipſemet. Ex quo patet male illā cōceſſiſſe quēdā homo nō ipſemet differt ab hoie:qđ pꝛobatur aliter:ſequiꝶ bene.homo non ipſemet differt ab homie:ergo homo non ipſemet eſt hoc differēs ab homine:⁊ ſic de ſingulis:⁊ ꝯňs eſt falſum: cū qualibet ſingulari notum eſt:igitur. Tum etiaȝ ſequitur bene:iſta eſt vera nullus homo nō ipſemet differt ab homine:ergo altera eſt falſa:⁊ ꝙ iſta ſit vera ꝓbatur:ſequiꝶ bene:nullum differens ab homine ē homo non ipſemet:ergo nullus homo non ipſemet differt ab homine.conſequentia eſt conuerſio ⁊ aňs q̄libet ſingularis eſt vera ſub ſubiecto. Nam quocunq̄ differente ab hoie demonſtrato:iſta ſignularis ē vera Tum etiam ſequitur bene:nullum differēs ab homie eſt homo:ergo nulluȝ differens ab homine eſt homo non ipſemet:ꝯſequentia eſt clara:ſimiliter ⁊ aňs.igꝶ. Tum tertio.ſi iſta eſſet concedenda pari ratione deus non ipſemet differt a deo caſu quo ꝙ ſit ſolus deus ⁊ ꝙ iſta ſit concedenda patet ſic: pꝛobata eſt alia:ſed ꝙ iſta ſit falſa pꝛobatur ſua cōtradictoꝛia eſt vera quod pꝛobatur ſequitur ex vero:ſequitur enī bene.nullum differens a deo eſt deus non ipſemet:ergo nullus deꝰ non ipſemet differt a deo:⁊ veritas antecedentis pꝛobatur:ſequitur bene:nullum differens a deo eſt:ergo nullum differens a deo eſt deus non ipſemet:ꝯſequētia tenet a pꝛopoſitione de ſcđo adiacente ad pꝛopoſitionē de tertio negatur:⁊ ſic relinquitur illa falſa. Et iſta pꝛopoſitio non erit pꝛobanda ſub antecedente relatiui pꝛoponiꝶ defectū q̇ cōmetteꝶ:ſed penes ſuppoſitionē extremoꝝ:modo certum eſt ſubiectū ⁊ p̄dicatum nō ſupponere pꝛo eodem:⁊ per ꝯňs ipſa eſt falſa.

¶ Ad ſubcōfirmationeȝ conceditur ꝯňa ⁊ negatur aňs:⁊ ad pꝛobationē antecedentis diſtinguitur cōſequētia:vel ſi totale diſiunctum in antecedente capiatur complexiue: et tunc conceditur conſequentia ⁊ negatur aňcedens:vel ſi diſiuncte capiatur diuiſiue:⁊ tunc negatur ꝯňa aňcedente cōceſſo:nec ꝯňa tenet ab equiualentibus: q: illud diſiunctum diuiſiue captum conuertitur in ly homo licet ſit apparētia ꝙ ſic:q: aliquid vere affirmatur de vno:qđ non vere affirmatur de altero. Ex quo patet iſtas nō eſſe ſinonimas homo vel homo eſt non ipſemet. ⁊ homo vel homo ē nō ipſemet. In pꝛima capiendo ly vel diuiſiue ⁊ in ſecunda complexiue: ⁊ hoc propter diuerſitatem actuum ſincathegoꝛicoꝝ: ⁊ negatur aſcenſus ſub partibus diſiuncti accepti vnica acceptione: q: poſtq̄ totū diſiunctū accipitur vnica acceptiōe aſcēdendum eſt ſub toto ⁊ non ſub partibus: ⁊ ad ſillogiſmum in diſamis negaꝶ ꝙ ſit bonus Unde dico ꝙ medium capitur equiuoce:q: in maioꝛe capitur diuiſiue ⁊ in minoꝛe complexiue:ſi autem capiatur complexiue in ambabus pꝛemiſſis conceditur ꝯſequentia ⁊ negatur maioꝛ ſicutꝰ ⁊ conſequens.

¶ Secundo arguitur. Iſti termini ſunt contradictoꝛij album ⁊ non album: ⁊ tamen verificantur de eodem vel falſificantur. minoꝛ pꝛobatur. ⁊ pono ſoꝛtem nunq̄ fuiſſe album ſed nunc ipſuȝ eſſe album:tunc iſte terminus album verificatur de ſoꝛte q: ſoꝛtes eſt albus: ſimiliter iſta eſt vera ſoꝛtes eſt non albus:ꝙ iſta ſit vera pꝛobatur.ſequitur bene:ſoꝛtes ē ⁊ fuit non albus.ergo ſoꝛtes eſt non albus: conſeqnētia tenet equiualenter a tota copulatiua ad alteram partes ⁊ aňs pꝛobatur.ſequitur bene:ſoꝛtes eſt ⁊ fuit illud quod non eſt ⁊ fuit album.ergo ſoꝛtes eſt ⁊ fuit non album:cōſequentia tenet ab equiualentibꝰ poſtq̄ ille terminꝰ nō albū ſequiꝶ copulā copulatā ⁊ aňs eſt verum.ergo ⁊ ꝯňs quod erat pꝛobandum.

¶ Confirmatur ideȝ iſta propoſitio eſt vera album fuit non album:caſu quo ſoꝛtes nunc ſit albus ⁊ nunq̄ ante hoc fuit albus. Jam pꝛobatur eius veritas:ſequiꝶ bene.ſoꝛtes fuit non albus ⁊ ſoꝛtes eſt aliquod album: ergo album fuit non album: ꝯňa eſt ſillogiſmus ⁊ minoꝛ eſt nota ex caſu:⁊ pꝛobaꝶ maioꝛ.pꝛimo iſta habuit vnam de ineſſe veram: ergo iſta eſt vera. Tum etiam equiualet iſti:ſoꝛtes fuit aliquid quod non fuit album:quiquidem ſenſus eſt verus vt patet ex caſu:⁊ vltra iſta eſt vera ⁊ eſt affirmatiua:ergo ſubiectum ⁊ pꝛedicatum verificantur de eodem:⁊ ſubiectū ⁊ pꝛedicatū ſunt termini ꝯdictoꝛij:igꝶ.

¶ Si dicas non inconuenit duos terminos contradictoꝛios non verificari de eodem quādo non tenentur eque ample ſicut eſt in pꝛopoſito.

¶ Contra. iſta eſt vera albuȝ non album fuit. vbi illi termini album non album verificantur de eodem ⁊ tenentur eque ample:igitur.ꝙ iſta ſit vera pꝛobatur:ſequitur bene.album fuit non album: ergo album non albū fuit. ꝯňa tenet:q: nomina ⁊ verba tranſpoſita idem ⁊ eodē mō ſignificāt:⁊ antecedēs

eſt iam probatū. ergo ⁊ ꝯñs. ¶ Si dicas arguit̃ a nō amplo ad amplū in diſtributione ampli ex parte de ly album hoc nihil eſt: q: ducam argumentū de iſtis terminis hoc album non hoc album: ⁊ facio iſtā conſequentiam hoc album fuit nō hoc album ſemper demonſtrando ſortem: ergo hoc album nō hoc albū fuit ⁊ añs eſt verum ſicut probatū eſt: ergo ⁊ ꝯñs. ⁊ ꝙ cōſequentia ſit bona patet: q: cauetur defectus p̄cedēs Tum etiam notum eſt quia .a. non amplo ad amplū ſine diſtributione ampli conſequentia eſt bona.

¶ Et ſubconfirmatur probādo illā hoc album non hoc album fuit: ſemper demonſtrando ſortem in caſu dato: ſequitur bene: hoc album .a. fuit: ergo hoc album nō hoc albū fuit. ⁊ ſuppono ꝙ ly a. ſignificet incōplexe tantum ſicut iſte terminus non album ⁊ conuertatur in illo ⁊ finite ſignificet oia entia non alba tunc probatur ſequela a conuertibilib⁹ ad conuertibile: ⁊ añs eſt verū vt pȝ: q: equiualet iſti album .a. eſt vel fuit: cuius veritas pȝ: ſequitur enim bene eſt affirmatiua cuius ſubiectū ⁊ p̄dicatū ſupponunt pro eodē ergo eſt vera. Tum etiam album fuit .a. ergo album .a. fuit. ꝯña tenet a non amplo ad amplū ſine diſtributione ampli: ⁊ añs eſt verum vt patet per ſuam de ineſſe que aliquando fuit vera.

¶ Et ſubconfirmatur iterum p̄bando illos terminos verifikari de eodem. Iſte ſunt vere: ſortes albus fuit ⁊ ſortes non albus fuit. ⁊ per ꝯñs illi termini contradictorij verificantur de eodem: ⁊ ꝙ ille ſint vere probatur caſu quo ſortes nunc non ſit albus ſed ante fuerit albus: tunc veritas iſtius ſortes albus fuit eſt nota: ⁊ veritas ſecūde probatur: ſequitur bene. ſortes non albus eſt vel fuit. ergo ſortes non albus fuit. ꝯña tenet ab equiualentibus: q: taliter debet explicari ampliatio ⁊ añs probatur. ſequit̃ bene. ſortes non albus eſt: ergo ſortes non albus eſt vel fuit ⁊ añs ē notū ex caſu. ergo ⁊ ꝯñs: ⁊ ꝯña tenet equiualenter a parte diſiunctiui ad totam diſiunctiuam.

¶ Ad primū iſtorū concedit̃ maior ⁊ negatur minor: ⁊ amiſſo caſu cōceditur iſta ſortes eſt nō albus ad probationē negatur iſta ꝯña ſortes eſt ⁊ fuit nō albus ergo ſortes eſt nō albus ⁊ ratio eſt q: p̄dicatum aliter tenetur in añte ꝙ̄ in ꝯñte in añte eñ tenetur pro illo qḋ nō eſt ⁊ fuit album ⁊ in ꝯñte tenetur preciſe pro iſto qḋ nō eſt albū. immo cōceditur iſta copulatiua ſortes eſt ⁊ fuit non albus ⁊ tñ ſortes eſt albus ⁊ ſortes albus eſt ⁊ fuit ⁊ ex illo ſequitur duos terminos cōtradictorios verificari de eodē ⁊ eque ample tentos mediāte copulata copl'a. Notāter dr̄: mediāte copulata copula q: mediante copula diſiuncta nō inconuenit ipſos verificari de eodē pȝ iſte ſunt ſimul vere ſortes eſt vel non fuit hō ſortes eſt vel non fuit non homo q: caſu ergo ſortes nunꝙ̄ fuerit ambe ſunt vere Ex dictis ſequitur iſtam ꝯñam non valere ſortes eſt ⁊ fuit non albus ergo ſortes eſt ⁊ fuit non albus licet videatur argui equiualēter a copulatiua ad diſiūctiuā ꝙ nihil valeat patet in caſu dato antecedens eſt verū ⁊ conſequens falſum.

¶ Ad primam confirmationem cōceditur ans ⁊ vlterius conceditur duos terminos cōtradictorios verificari de eodem q̄ñ illi termini nō tenentur eque ample vel poteſt dici tales terminos taliter ſe habentes non eſſe contradictorios.

¶ Et ad replicam negatur ſequela. ⁊ defectus que dabatur eſt ſufficiens: ⁊ ad aliā replicam dicitur ꝙ argumentum bene probat ꝙ non ē talis defectus: ſed defectus eſt in vltima ꝯña: q: ille terminus non hoc album in antecedente aliter tenet̃ in antecedente ꝙ̄ in ꝯſequente. immo arguitur a termino ſupponente ad terminum non ſupponentē affirmatiue ex parte de ly nō hoc album: ⁊ quando vlterius arguis a non amplo ad amplum ꝯña eſt bona ſine diſtributione: verum eſt dummodo nō cōmittatur alius defectus ſed in propoſito datus eſt defectus.

¶ Ad aliā confirmationē breuiter negatur ſequela ⁊ negatur ꝙ arguatur a conuertibilibus ſimpliciter: bene tamen verum eſt ꝙ illi duo termini .a. ⁊ non album conuertuntur mediante copula de preſenti: non tamen conuertuntur mediāte q̄cunq; copula ꝓpter diuerſitatē termonis finite ab infinita.

¶ Ad aliam confirmationem negat̃ añs: ⁊ amiſſo caſu conceditur iſta. ſortes albus fuit. et negatur ſecunda ad probationē ſecūde concedit̃ prima conſequentia facta: ⁊ negatur ſecunda ꝯſequentia. q: arguitur a non amplo ad amplum in diſtributione ampli. Tum etiam q: predicatum antecedentis aliter accipit ꝙ̄ predicatum cōſequentis: poſſet tamē bene concedi ꝙ duo termini contradictorij verificantur de eodem mediante copula ampliatiua dato ꝙ tenentur eque ample: tamen hoc non dicere eſſet bene rimari naturam terminorum contradictoriorum.

¶ Tertio arguitur. Iſti termini ſūt contradictorij aſinus non aſinus: ⁊ tamen verificātur de eodem termino ſingulari ſingulariter tento: quod probatur verificentur de iſto termino brunellus hoīs quod probatur: pono ꝙ brunellus poſſideatur a ſorte ⁊ a nullo alio homine: Jam notū eſt ꝙ ille termin⁹ aſinus verificatur de illo termino brunellus hominis Similiter ille terminus non aſinus verificatur de eodem q: ſequit̃ bene. brunellus hominis non eſt aſin⁹ ⁊ brunellus hoīs eſt: ergo brunell⁹ hoīs eſt nō aſinus conſequentia tenet a negatiua ad affirmatiuam predicato variato penes finitum ⁊ infinitum ⁊ minor eſt nota. probatur maior: ſequitur bene. hominis brunellus non eſt aſinus: ⁊ hominis brunellus eſt brunellus hominis: ergo brunellus hominis nō eſt aſinus: ꝯña eſt ſimilius expoſitori⁹ tertie figure ⁊ minor eſt nota: ⁊ maior patet. vna ſingularis eſt vera ſub ly hominis demonſtrando hominem non habentem aſinum: igit̃ iſta eſt vera. ⁊ ex ꝯſequenti ſequitur ꝙ illud ꝯſequēs eſt verum: quod erat probandum.

¶ Et confirmatur. Iſti termini ſūt contradictorij hominis aſinus non hominis aſinus. ⁊ verificantur de eodē. igitur probatur añs: ⁊ pono ꝙ brunellus poſſideatur a ſorte ⁊ in hoc poſſideatur ab vno angelo: tunc notum eſt ꝙ iſta eſt vera brunellus eſt hominis aſinus. ⁊ ſimiliter iſta eſt vera brunellus eſt non hominis aſinus: quod probatur: ſequitur bene. brunellus eſt angeli aſinus: ⁊ omnis angelus eſt non homo: ergo brunellus eſt nō hominis aſinus. ꝯña tȝ equiualet per barbara in quarta figura. ¶ Si dicas ꝙ ſi ly non preciſe infinitet ly hominis non ſunt termini contradictorij: ⁊ in iſto caſu ꝯña eſt bona ⁊ añs eſt verum. ſi autem ly non infinitet hoc totum hominis aſinus. conſequentia nihil valet: quia arguitur a non diſtributo ad diſtributum. ¶ Contra ad minus iſta conſequentia erit bona brunellus angeli quilibet aſinus eſt. ⁊ quilibet angelus eſt non homo: ergo brunellus non hominis aſinus eſt. ⁊ ꝙ illa conſequētia ſit bona patet: nihil deficit ⁊ añs eſt verum: ergo ⁊ conſequens. Aliavia poſſet probari eadem propoſitio: ſe

quitur bene: brunellus non eſt hominis aſinus: ⁊ brunellus eſt: ergo brunellus eſt non hominis aſinus. probatur añs: ꝯña eſt clara: ⁊ maior probatur: ſequitur bene. nullus angelus eſt homo. brunellus eſt angeli quilibet aſinus: ergo brunellus non eſt hominis aſinus. ꝯña tenet in ſerio. ⁊ totum añs eſt verum in caſu ergo ⁊ ꝯñs. ⁊ ꝙ teneat in ſerio non poteſt dari defectus. igitur tenet in ſerio.

¶ Et ſubconfirmatur. Iſti termini ſunt contradictorij creans non creans. ⁊ tamen verificantur de eodem: quod probatur. iſta eſt vera: deus poſſibiliter eſt creans. ⁊ ſimiliter iſta: deus poſſibiliter eſt non creans. de prima notum eſt. de ſecunda probatur: ſequitur bene. deus poſſibiliter non eſt creans ⁊ omnis deus poſſibiliter eſt. ergo omnis deus poſſibiliter eſt non creans. Si dicas ꝯſequentia nihil valet eo ꝙ nõ debite ponitur ꝯſequentia: ſed debet mutare particularitas in vniuerſalitatē ſaltē habebitur ponendo iſtam inſtantiam deus neceſſario: ꝯña erit bona ⁊ añs eſt verum: ergo ⁊ ꝯñs quod erat probandū.

¶ Ad tertium principale reſpondetur concedendo maiorem ⁊ negādo minorem: ⁊ ad probationem minoris conceditur ꝯña ⁊ negatur maior: ⁊ ad probationem maioris negatur ꝯña. ⁊ negatur ꝙ ſit ſillogiſmus expoſitorius. ⁊ defectus patebit in ſillogiſmis.

¶ Ad confirmationē ꝯceditur maior: negatur minor: ⁊ ad probationem minoris admiſſo caſu: conceditur prima pars ⁊ negatur ſecunda. et ad probationē negatur prima conſequentia ſicut dictum eſt ⁊ ſimiliter negatur ſecunda conſequentia: et negatur ꝙ ſit ſillogiſmꝰ quarte figure. Unde dico nõ apparet alius defectus niſi negatio infinitans capitur equiuoce. vnde in minore cadebat preciſe ſub ly homo: ⁊ in concluſione ſub hoc totum hominis aſinus.

¶ Ad aliam probationem conceditur prima conſequentia ⁊ negatur maior: ⁊ ad probationem maioris negatur ꝯña: ⁊ negatur ꝙ ſit ſillogiſmꝰ vnde dico ꝙ in ſillogiſmis negatiuis medium debet eſſe totale extremum in premiſſa affirmatiua ⁊ non requiritur ꝙ medium ſit totale extremum in ambabus premiſſis notum eſt iſtam eſſe bonam nullum album eſt hominis aſinus ⁊ ſortes eſt homo ergo nullum album eſt ſortis aſinus. Ex quo patet quidā dicens ꝙ requiritur medium eſſe totale extremum in ambabus premiſſis debere eſſe totale extremum ⁊ requiri/ male dicit.

¶ Ad ſubconfirmationem conceditur maior ⁊ negatur minor ⁊ ad probationem minoris conceditur prima propoſitio negatur ſecunda. et ad probationem ſecunde negatur conſequentia vnde dico ꝙ non arguitur a negatiua ad affirmatiuā ⁊ regula iſta patitur inſtantiam in modalibus ex quo patet ꝙ quidam dans aliam ſolutionē ⁊ dicens ꝙ quādo debite ponitur conſtantia itaꝙ mutatur particularitas in vniuerſalitatem in conſtantia tunc conſequentia ē bona male dicit vt patet per argumentum nec valet dicere ꝙ non debet poni ſic conſtantia ſed ſic debet poni. omnis deus neceſſario eſt creās q: primo non eſt conſtantia cū nõ ſit ꝓpoſitio de ſecūdo adiacente. tum etiam conſequentia nõ valeret niſi rõne impoſſibilitatis añcedentis: q: añs cõponitur ex contradictoriis. Propterea aliter arguitur ꝓbando iſtam deus poſſibiliter eſt nõ creās: ſequitur bene. deus neceſſario eſt non creans: ergo deus poſſibiliter eſt nõ creans. ꝯña tenet a ſubalternante ad ſubalternatam ex parte modi. ⁊ añs probatur: ſequitur bene. deus neceſſario eſt illud quod nõ neceſſario eſt creās. ergo deus neceſſario eſt nõ creans: conſequentia tenet ab equiualentibus. Tum etiā iſta ꝯña eſt bona: deus neceſſario eſt illud quod neceſſario eſt creans: ergo deus neceſſario eſt creans ⁊ econuerſo. ergo prima ꝯña eſt bona. Similiter in omnibus aliis deus poſſibiliter eſt illud quod nõ poſſibiliter eſt creans. ergo deus poſſibiliter eſt nõ creans. iſta ꝯña eſt bona ⁊ ecōuerſo. ⁊ per ꝯñs prima ꝯña eſt bona ⁊ añs eſt neceſſario verum. ergo ⁊ ꝯñs. Ad iſtud breuiter reſpōdeo negādo iſtā ꝯñam deus neceſſario eſt non creans: ergo deus poſſibiliter eſt nõ creās. ⁊ ratio quare nõ valet eſt: q: arguitur a termino ſupponēte ad nõ ſupponentē affirmatiue ex parte de ly nõ creās. Ex quo patet iſtas nõ cõtrariari quilibet deus neceſſario eſt non creans: ⁊ quilibet deus impoſſibiliter eſt non creās. ymo ambe ſunt vere patet explicante ſenſus illarum propoſitionum.

¶ Quarto principaliter arguitur ſic. Iſti termini ſunt contradictorij non duodecim apoſtoli dei ⁊ duodecim apoſtoli dei: ⁊ tamen verificantur de eodem: patet iſta excluſiua eſt vera: tantum duodecim apoſtoli dei exponendo ly tantum gratia pluralitatis. ꝙ iſta ſit vera patet. primo per ſuam indefinitam de ſigno collectiuo ſibi correſpondentem cuius veritas patet per aſcenſum copulatum. Tum etiam veritas iſtius excluſiue patet per aſcenſum copulatum ſuper predicatum illius excluſiue. q: iſta conſequentia eſt bona tantum duodecim apoſtoli dei ſunt nõ duodecim ⁊ iſti non duodecim ⁊c. ⁊ ſic de ſingulis apoſtoli dei: ergo tantum duodecim apoſtoli dei ſunt duodecim. conſequentia tenet per aſcenſum copulatum ſub termino ſtante confuſe tantum copulatum quia confunditur a ly tantum ex poſſibili gratia pluralitatis. ⁊ añs eſt verum: ergo ⁊ ꝯñs: ⁊ vltra ꝯñs eſt verum. ⁊ eſt affirmatiuū: ergo ſubiectum ⁊ predicatum verificantur de eodem ⁊ ſunt termini contradictorij: ergo duo termini contradictorij verificantur de eodem quod erat probandum. Nec valet dicere duos terminos cõtradictorios verificari de eodē in propoſitione exponibili vt patet in iſta. non tantum ens non eſt non ens: hoc nihil eſt: q: licet hoc ſit verum in ꝓpoſitionibꝰ excluſiuis aliorum ordinum: tamen hoc non eſt verum in propoſitionibꝰ primi ordinis vt poteſt patere diſcurrendo per omnes.

¶ Confirmatur. iſti termini ſunt cõtradictorij album non album ⁊ tamen verificantur de eodem. igitur dicta nulla probatur antecedens iſte ſunt ſimul vere ſortes ſi impoſſibiliter eſt ſortes eſt albus ⁊ ſortes ſi impoſſibiliter eſt ſortes eſt nõ albus volo ꝙ ſortes ſit nõ albus tunc veritas prime eſt nota qð probatur ſequitur bene nõ album eſt ſortes ſi impoſſibiliter eſt ſortes ergo ſortes ſi impoſſibiliter eſt ſortes eſt nõ albus cõſequentia eſt conuerſio ⁊ antecedēs probatur eſt vna affirmatiua cuius ſubiectum ⁊ predicatum ſupponūt pro eodē ergo vera. ſubiectū eius ſupponit pro ſorte vt patet ex caſu ⁊ ſimiliter predicatum q: ſorte demõſtrato iſta eſt vera hoc eſt ſortes ſi impoſſibiliter eſt ſortes ⁊ ꝙ iſta ſit vera probatur per ꝓpoſitionem ad quā reducitur que eſt hec ſi hoc impoſſibiliter eſt ſortes demõſtrando ſortē hoc eſt ſortes cuius veritas patet: q: añs eſt impoſſibile. Tum etiam iſta propoſitio nõ album eſt ſortes ſi impoſſibiliter eſt ſortes ſequitur ex vero ſequitur bene ſortes eſt ſortes ſi impoſſibiliter eſt ſortes ⁊ ſortes eſt non albus ergo

nõ albũ eſt ſortes ſi impoſſibiliter eſt ſortes. Tũ etiã veritas ei⁹ eſt clara: q: vna deſcẽdẽs eſt vera puta iſta in qua demõſtrat ſortes q̃ reducũt ad cõditionalẽ: veritas ſecunde probat. ſequit bene. hoc albũ demonſtrãdo ſortẽ eſt ſortes ſi impoſſibiliter eſt ſortes. ergo aliq̇d albũ eſt ſortes ſi impoſſibiliter eſt ſortes. ↄ̃ña tꝫ ab inferiori ad ſuperius ſine diſtributiõe ſuperioris ⁊ affirmatiue ⁊ v̄itas añcedẽtis pꝫ ꝑ cõditionalẽ ad ↄ̃ña reducit cuius conditionalis veritas patet. quia antecedens eius eſt impoſſibile.

Et ſubconfirmatur. Iſti termini ſunt cõtradictorij albũ ⁊ nõ albũ: ⁊ tñ verificant de eodẽ probatur. Iſte ſunt ſimul vere. Iſte ſortes ſi eſt ſortes ẽ alb⁹: ⁊ iſte ſortes ſi eſt ſortes eſt nõ albus ſemper demõſtrãdo ſortẽ. ſuppono ꝙ ſortes ſit niger tũc veritas affirmatiue pꝫ: ipa eſt vna affirmatiua de cõditionato ſingulariſato ⁊ nõ repugnat extremis accipi ꝓ eodẽ ſiue ſupponere. ergo illa eſt vera: ⁊ ꝙ alia ſit vera probat: ipa eſt vna affirmatiua ſic ſe habens ꝙ nõ repugnat extremis ſupponere pro eodẽ. ergo ipa eſt vera. ymo actualiter ſupponit pro eodem.

Ad primum iſtorum reſpondetur cõcedendo illos terminos eſſe cõtradictorios ⁊ negat ꝙ verificent de eodẽ. Et ad ꝓbationẽ põt negari ꝙ illa excluſiua ſit vera: ⁊ ad ꝓbationẽ eius negat illa cõſequẽtia qua arguebat a ꝓpoſitiõe de ſigno collectiuo ad illã excluſiuã: nec ſemꝑ valet ↄ̃ña a ꝓpoſitione de ſigno collectiuo ad ꝓpoſitionẽ exponibilẽ grã pluralitatis ſicut facile eſt videre in alijs vbi ponunt termini numerales: ⁊ ad aſcenſum factũ ſub ꝑdicato: breuiter negat ↄ̃ña ⁊ negat ꝙ ſit aſcenſus. vnde in tali deſcenſu pro aliquo ſupponit vel aliquibus ſupponit predicatũ ↄ̃ſequẽtis pro quo vel quibus nõ ſupponit predicatũ antecedentis. Sꝫ hec ſolutio nõ placꝫ ⁊ i primo q: negat iſta ſolutio ꝙ a ꝓpoſitiõe de ſigno collectiuo ad excluſiuã exponibilẽ grã pl'alitatis non vꝫ ↄ̃ña: qḋ probatur eſſe falſum: q: iſta excluſiua tãtũ duodecim apl'i dei ſunt oẽs nõ duodecim apl'i dei correſpõdet iſti de ſigno collectiuo oẽs nõ duodecim ſũt apoſtoli dei: quod probatur ab vna ad alteram valet conſequentia. igitur.

Tum etiam. Iſta ꝓpoſitio tantũ duodecim apl'i dei ſunt non duodecim apl'i dei equiualet illi de ſigno ex collectiuo date: qḋ ꝓbat. ille due cõponunt ex eiſdẽ terminis eodẽ mõ ſupponẽtibus ergo equiualẽt. Tũ etiã veritas illius patuit ꝑ aſcenſum poſtq̄ ille terminus ſtat cõfuſe tñ copulatim ſub eo valet aliquis aſcenſus ⁊ nõ niſi ille qui dabat. igr ⁊ tũc tenẽdo iſtã ſolutionẽ dicendũ eſt illã excluſiuam eſſe verã: nec debet exponi immediate: ſed prius debꝫ deſcendi ſub predicato. ⁊ iſtũ modũ inſequẽdo ↄ̃cedo duos terminos cõtradictorios verificari de eodẽ in ꝓpoſitiõe affirmatiua excluſiua primi ordinis exponibili grã pluralitatis. Et licet nõ poſſit reperiri in alijs exponibilibus grã alietatis inſtantia: tñ in exponibilibus grã pluralitatis reperitur: ⁊ non eſt incõueniẽs magiſq̄ in excluſiuis quarti ordinis.

Ad confirmationẽ reſpõdet cõcedẽdo illos terminos eẽ ↄ̃dictorios ⁊ negat ꝙ verificẽtur de eodẽ termino ſingl'ari ⁊ ad ꝓbationẽ ↄ̃ceditur iſta ſortes ſi impoſſibil'r eſt ſortes ẽ albus: ⁊ negat ſcḋa ⁊ ad ꝓbationẽ negat ille ſillogiſm⁹: ⁊ dr defect⁹ ẽ. arguit a nõ amplo ad amplũ cũ diſtributiõe ampli ex ꝑte illius termini albũ formaliter vel equiualenter. q: arguere a termino poſito nõ reſpectu alicuius termini habẽtis amplũ modũ ſtandi ad terminũ poſitũ reſpectu termini habẽtis amplũ modũ ſtandi diſtributũ eſt tã incõueniẽs ac ſi argueret a nõ amplo ad amplum cũ diſtributiõe ampli. Et ad aliã replicã ↄ̃ceditur ꝙ ſubiectũ ⁊ ꝑdicatũ ſupponunt pro eodẽ: ergo ẽ vera: negat ſeq̄la. vñ dico ꝙ ad veritatẽ ꝓpoſitionis de cõditionato in qua cõditionatũ ſingulariꝫat: ⁊ alterũ extremũ ẽ terminus infinit⁹ nõ ſufficit ꝙ nõ repugnet extremis ſupponere pro eodẽ ſi ſit affirmatiua. ſed requiritur ad veritatẽ talis ꝓpoſitionis ꝙ repugnet cõditionato ⁊ termino infinitato ſupponere pro eodẽ qḋ nõ cõtingit in propoſito. Et qñ vlteri⁹ arguitur iſta reducit ad ↄ̃ditionalẽ verã: hoc trãſeat: nec ex hoc ſequit ꝙ illa ſit vera: q: veritas illius nõ dꝫ cognoſci penes cõditionalẽ: ſꝫ immediate dꝫ deſcẽdi ſub cõditionato. ⁊ poſtea veritas illius dꝫ cognoſci ſicut dictũ eſt. ſꝫ q: nõ repugnat cõditionato ⁊ termino infinitato q̃tũ eſt ex parte acceptionũ eoꝝ ſupponere ꝓ eodẽ. propterea illa eſt falſa. Ex quo pꝫ iſtas eſſe concedendas oĩs ſortes ſi ẽ ſortes eſt ens. oĩs ſortes ſi eſt ſortes ẽ albus vel nõ albus. ⁊ ſic de ſimilibus. Iſta tamẽ eſt negãda aliq̇s ſortes ſi eſt ſortes eſt nõ ens propter cãm dictã: ſed iſta eſt vera: aliq̇s ſortes ſi eſt ſortes eſt nõ ens. ⁊ hoc ꝓpter cauſam dictã ⁊ q: repugnat termino infinitato ⁊ cõditionato ſupponere pro eodem q̃tum eſt ex parte acceptionum eorum.

Aliter tñ põt dici ad argumentũ cõcedendo duos terminos ↄ̃tradictorios verificari de eodẽ termino ſingulari ⁊ hoc in propoſitionib⁹ nihil ponentib⁹ in re: ⁊ ita reſpõdet cõuer. ⁊ iſtã reſpõſiõeꝫ oporteret negare regulã ab affirmatiua ad negatiuã predicato variato penes finitum ⁊ infinitum.

Sed contra iſtã ſolutionẽ arguit probando iſtã eſſe falſã ſortes ſi impoſſibiliter ẽ ſortes eſt non albus. ⁊ per ↄ̃ñs male concedit reſponſio cõis duos terminos ↄ̃tradictorios verificari de eodẽ in ꝓpoſitionib⁹ nihil ponẽtibus in re. ⁊ ꝙ illa ſit falſa probat: q: ſi illa eſſet vera ſequeret ꝙ ab vniuerſali ad excluſiuã de terminis trãſpoſitis ↄ̃ña nõ valeret probatur ſequela: q: in caſu poſito prius iſta vniuerſalis ẽ vera. oĩs ſortes ſi impoſſibiliter ẽ ſortes ẽ nõ albus. ⁊ quelibet ſingularis ſub ſubiecto ẽ vera ſm modũ iſtũ rñdẽdi cũ nõ habeat niſi vnã ſingularẽ: puta illã in qua demõſtratur ſortes: ⁊ ꝙ nõ habeat aliã ſingularẽ pꝫ: q: illud conditionatũ eſt terminus ſingularis ⁊ per ↄ̃ñs poſtq̄ ſupponit pro ſorte ꝓ nullo alio ſupponit. ⁊ ꝙ ſit termin⁹ ſingularis ꝓ nullo alio ſupponẽs q̄ ꝓ ſorte: pꝫ: q: quocunq̄ alio demõſtrato falſũ eſt dicere. hoc ẽ ſortes ſi impoſſibiliter ẽ ſortes. et per ↄ̃ñs vniuerſalis in caſu dato eſt vera: ſed ꝙ excluſiua ſit falſa probatur ſcḋa. exponẽs eſt falſa puta hec nihil nõ albũ eſt ſortes ſi impoſſibiliter eſt ſortes. cuius quidem ꝓpoſitiõis falſitas pꝫ per veritatẽ ſue cõtradictorie que eſt hꝫ aliquid nõ albũ eſt ſortes ſi ĩpoſſibiliter eſt ſortes. que quidẽ ꝓpoſitio prius cõcedebatur ⁊ per ↄ̃ñs argumẽtũ manifeſte concludit ꝙ ſi concedantur illi duo termini cõtradictorij verificari de eodem in ꝓpoſitionib⁹ de ↄ̃ditionatis ꝙ ab vl'i ad excluſiuã de terminis tranſpoſitis ↄ̃ña nõ valebit vt argumentũ bene oſtẽdit. ⁊ ita videtur prima ſolutio bona ⁊ non ſecunda.

Ad vltimam confirmationem pꝫ ſolutio ex dictis: quia iſta eſt falſa iſte ſortes ſi eſt ſortes eſt non albus. immo eſt impoſſibilis vt patet per prius dicta in reſponſione precedentis cõfirmatiõis.

¶ **Quinto poſt ſic argui caſu quo ly** a. valeat tantum ſicut ly ſortes vel accidẽs. Iſta copulatiua ſtat in veritate a nõ eſt ſortes. ⁊ tantũ a non eſt nõ ſortes. ⁊ in ea negantur vere duo termini de eodẽ quod eſt tm̃ ac ſi falſificarent̃ de eodẽ. igitur cõcluſio nulla. probat̃ maior: primo de prima parte nõ eſt dubium vt patʒ ꝑ impoſitionẽ de ly a prius datã. Et ſecunda pars probatur ꝑ exponẽtes. quarũ exponẽtiũ veritates patent per impoſitionẽ de ly a. nec valet dicere ꝙ nõ incõuenit duos terminos cõtradictorios vere negari de eodẽ in ꝓpoſitiõe de eodẽ termino cõi: ſicut ẽ ly a ſignãter qſi vna illarũ ẽ exꝑõibil' ⁊ nõ altera

¶ **Contra iſtam ſolutionẽ probãdo** ſolutionem nõ ſtare. puta ꝙ illi duo termini cõtradictorij nõ vere negantur de eodẽ termino cõi ſupponẽte in ꝓpoſitionibus datis nec in aliquibus ſimiliſ forme. Iſta conſequentia eſt formalis a non eſt ſortes. ⁊ a eſt: ergo non tantum a non eſt non ſortes: quia arguitur a negatiua ad affirmatiuam poſita ꝯſtãtia igitur oppoſitũ conſequentis repugnat antecedenti. quod erat probandum.

¶ **Et confirmatur. Iſte due propoſi**tiones ſtant ſimul in veritate. omnis homo nõ ſortes a ⁊ quodlibet b eſt ⁊ omnis homo nõ ſortes nõ a ⁊ qõlibet b eſt capiendo ly nõ infinitãter. ergo duo termini cõtradictorij verificantur de eodẽ termino cõi diſtributo qõ eſt tm̃ inconueniens ac ſi verificarẽtur de eodẽ termino ſingulari ſingulariter tento. volo ꝙ ſint ſortes ⁊ plato preciſe inter homines ⁊ habeant eandẽ materiam ⁊ eaſdẽ formas ⁊ ly a valeat tm̃ ſicut iſtõ aggregatũ pars integralis hominis. ⁊ lʒ b valeat tm̃ ſicut iſtõ aggregatũ pars materie hominis illo caſu veritas prime patet per veritateʒ cuiuſlibet ſingularis ſub illo termino diſtributo b ⁊ facile apparet veritas cuiuſlibet ſingularis intelligenti caſum. veritas ſecũde patet. ſequitur bene. omnis homo nõ ſortes nõ a. ⁊ quodlibet b eſt ⁊ omnis homo nõ ſortes eſt ergo omnis homo nõ ſortes nõ a ⁊ quodlibet b eſt. ⁊ capio ly non in antecedente negãter ⁊ in conſequente negãter bonitas cõſequẽtie patet: q: arguitur a negatiua ad affirmatiuã poſita cõſtantia ⁊ p̃dicato variato ⁊c. ⁊ veritas maioris patet: q: quelibet ſingularis eſt vera ſub illo termino homo nõ ſortes cuʒ nõ habeat niſi vnã ſingularem demonſtrando platonem cuius veritas patet per falſitatem ſue contradictorie que ẽ hec. Iſte homo non ſortes a ⁊ quodlibet b eſt.

¶ **Et ſubconfirmatur. Iſti termini** ſunt cõtradictorij ſcientes a ⁊ b ⁊ nõ ſciẽtes a ⁊ b. ⁊ tm̃ verificant̃ de eodẽ vel de eiſdem. igit̃ ⁊ volo ꝙ ſortes ſciat a ⁊ plato ſciat b. ſed ſortes prius ſciuerit b ꝓpoſitionẽ ⁊ nũc ſit oblitus illius. ⁊ plato ſciuerit a ⁊ nũc ſit oblitus illius ⁊ ſciat b. tũc iſta eſt vera ſortes ⁊ plato ſunt ſcientes a ⁊ b. ⁊ ſortes ⁊ plato ſunt non ſciẽtes a ⁊ b. de prima parte notũ eſt: ⁊ de ſecunda probatur. ſortes ⁊ plato ſunt obliti a ⁊ b ⁊ non ſunt rememorati ergo ſunt non ſcientes a ⁊ b. totum antecedens patet ex caſu. ergo ⁊ conſequens.

¶ **Et ſubconfirmatur tertio. Iſtud** diſiunctũ ſortẽ currere vel nõ currere eſt diſiunctũ ex terminis cõtradictorijs ⁊ tm̃ nõ verificat̃ de quolibet ente mũdi. igit̃ ꝙ nõ verificet̃ de quolibet patʒ. nõ verificatur de lapide qõ probat̃. ſuppoſito vno qõ videt̃ verũ vʒ ꝙ ſi alique propoſitiones equaleant etiaʒ ꝙ dicta correſpõdentia eis equaleant vel ſint conuertibilia. tũc illo poſito iſte ꝓpoſitiões equiualẽt ſortes nõ currit ⁊ nõ ſortes currit: q: nõ refert ꝑponere vel poſtponere negationẽ termino ſingulari. ⁊ per ꝯñs dicta correſpondentia illis ꝓpoſitionibus cõuertẽt: ſʒ vnũ illorum dictorum falſificat̃ de lapide: q: illa eſt falſa demõſtrando lapidem hoc eſt ſortem non currere. ergo iſtõ complexum non ſortem currere falſificatur de lapide quod erat probandum.

¶ **Ad primũ iſtorum cõceditur copula**tiua aſſumpta nec hoc infert aliquid contra dicta ſicut dictũ eſt. ⁊ ad argumentũ in oppoſitũ negat̃ ꝯñs nec arguitur a negatiua ad affirmatiuaʒ: q: arguit̃ a nõ diſtributo ad diſtributũ ex parte de ly a bene tñ lʒ inferre per regulã dictã. iſtõ ꝯñs nõ tantum quodlibʒ a non eſt nõ ſortes. Et ſi dicas ſaltem ponẽdo iſtãc cõſtantiã quodlibet a eſt: ꝯñs erit bona: hoc negat̃ ymo antecedens eſt verũ ⁊ ꝯñs falſum. Et ſi dicas nõ apparet defectus cũ remoueatur prior defectus. hoc negat̃ ſed oportet ad bene arguendũ per regulã ꝙ ſi ſubiectũ affirmatiue de predicato infinito diſtribuat̃ etiaʒ ⁊ ſubiectũ negatiue debet diſtribui ⁊ non ſufficit ꝙ in cõſtantia diſtribuat̃. Et per hoc patʒ quare iſta ꝯñs nihil valet aliquod ens nõ eſt deus ⁊ quodlibet ens eſt: ergo quodlibet ens eſt nõ deus. Et ſi vlterius arguas iſta ꝯñs eſt bona. aliquod ens nõ eſt deus: ⁊ quodlibet ens eſt b ens: ergo quodlibet ens eſt nõ deus. ⁊ tamen cõmittitur idẽ defectus ſicut prius ergo male negabatur ꝯñs propter defectum. Ad hoc reſpondetur ꝙ licet illa ꝯñs ſit bona hoc nõ eſt niſi per mediũ extrinſecum: licet forſan per medium intrinſecum aliquando ſequat̃. Etiã iſta ꝯſequẽtia nihil valet eſſentia diuina non eſt filius. ⁊ oĩs eſſentia diuina eſt b eſſentia diuina. ergo oĩs eſſentia diuina eſt nõ filius ꝑticulariſãdo illũ terminũ eſſentia diuina cõplete. añs eſt verum ⁊ conſequens falſum.

¶ **Ad confirmationẽ negatur ꝙ ille** ſtent ſimul in veritate ⁊ cõceditur prima in caſu dato: ⁊ negatur ſecunda licet ſit bona apparentia in probatione eius conceditur conſequentia a negatiua ad affirmatiuam ⁊ negatur antecedens: ⁊ ad probationem eius quando capiuntur ſingulares ſub illo termino homo non ſortes negatur ꝙ ille ſingulares inferunt illã vniuerſalem: immo oportet prius aſcẽdere vel deſcẽdere ſub predicato ſtante determinate: puta ſub ly b. ⁊ ꝙ ſtet determinate patet ex contradictorijs. Ex iſto infertur iſtam copulatiuam eſſe veram omnis homo preter ſortem a. ⁊ quodlibet b eſt. ⁊ omnis homo a. et quodlibet b eſt.

¶ **Ad ſubconfirmationem concedi**tur ꝙ illi termini ſint contradictorij: ⁊ negatur ꝙ verificentur de eiſdem: conceditur prima ⁊ negatur ſecunda. ⁊ ad probationem negatur conſequentia licet poſſit negari minor. tamen videtur oppoſitum conſequẽtis ſtare cum antecedente in caſu.

¶ **Ad tertiam ſubconfirmationem** conceditur ꝙ illi termini contradicunt ſi ly non nõ capiatur vt ſit pars aggregati materialiter capti: ſed ſi ſit pars breuiter non contradicunt: ⁊ ad probationem non admittitur ſuppoſitio.

¶ Que dicta ſunt de nomine ſufficiant. alias plura.

¶ Textus.

Verbū āt ē qđ cōſignificat tp̄s cui⁹ nihil extra ps ſignificat ꝛ ſp eoꝝ q̄ de altero p̄dicant nota eſt ¶ Dico aūt quoniā cōſignificat tp̄s vt curſus quidē nomē eſt currit vero verbū Conſignificat eñ nunc eē. ¶ Et ſemp eoꝝ que de altero dicūtur nota eſt: vt eoꝝ que de ſubiecto vel in ſubiecto ſunt. ¶ Nō currit vero ꝛ nō laborat nō verbū dico Cōſignificat enim tp̄s ꝛ ſp de aliquo eſt. Drē aūt huic nomē poſitū nō ē ſꝫ īfinitū verbū ſit quoniā ſimiliter in quolibet ē ꝛ quod eſt ꝛ quod non eſt. ¶ Similiter autē vel curret vel currebat non verbum eſt ſed caſus verbi. Differunt autē a verbo ꝙ hoc quidez preſens conſignificat tempus illa vero id quod circuncirca eſt. ¶ Ipſa vero ſecundum ſe dicta verba nomina ſunt ꝛ ſignificant aliquid conſtituit eñ intellectum qui dicit ꝛ qui audit quieſcit. Sed ſi eſt vel non eſt nōduz ſignificat neq̄ eniz ſignum eſt rei eē vel nō eē nec ſi hoc ip̄m eſt purū dixeris ip̄z quidē nihil eſt: conſignificat autem cōpoſitionē quandā quā ſine compoſitis intelligere non eſt.

Iſtud eſt ſcōm capur primi tractat⁹ i quo ph̄ūs ptractat de alia pte p̄cipali enūciatiōis vꝫ de v̄bo ponēdo ipiꝰ diffinitionē in cuius declaratiōe inſiſtit declarās pticulas illius diffinitiōis primā declarat exēplo curſus q̄dē nomē eſt currit vero verbū ex eo q: cōſignificat tp̄s ꝛ p hoc verbū differt a noīe eo ꝙ cū tpe ſignificat nō aūt nomē. ¶ Scđa pticula diffinitiōis ē cui⁹ nihil extra ps ſignificat p quā vult ꝙ nullū verbū dꝫ ſubordinari cōceptui cōplexo. Tertia aūt particula eſt ꝛ ſp eoꝝ q̄ de altero dr̄ nota eſt hoc eſt verbū ſp natū eſt eſſe copula dat exēplū vt eoꝝ q̄ de ſubiecto vel in ſubiecto ſunt hoc ē eoꝝ q̄ p̄dicant eſſentialr̄ vel accidētaliter. ¶ Et ex illo tertu pōt elici diuiſio illa cōis p̄dicatiōis in eſſentialē ꝛ accidentalem ¶ Declaratis pticulis diffinitiōis datc facit ariſtoteles quēadmodū in noīe facit ꝛ vult integrare diffinitionē poſitā. Et dicit ꝙ nō currit ſimilr̄ nō laborat nō ſunt vera: ꝛ ſubiūgit ꝙ illi differentie nō ē nomē poſitū. ppterea Ariſtote. ꝯſtituit ipi nomē dicēs ſit verbū infinitū ꝛ idē dicit capite p̄cedenti. ¶ Ex quo claret ꝙ apud antiq̄ores nō erāt hec vocabula nomē infinitū verbū infinitū. Sꝫ Ariſtoteles ea pſpicaciter prim⁹ inuenit. Quare aūt verbū infinitū nō ſit v̄bū ꝯtinua oſone pſequit̄ dicēs q̄ñ ſimiliter in quolibet eſt: ꝛ qđ eſt ꝛ qđ nō eſt. ¶ Circa cui⁹ dicti ariſtotelica expōnez eſt difficultas. Diuus Seuerinus Boetius illud hoc pacto intelligēdū eſſe putauit. verbū infinitū in quolibet eſt ꝛ qđ eſt ꝛ qđ nō eſt hoc eſt tā eque de ſubſiſtēte q̄ nō ſubſiſtente predicari pōt vt in eo qđ eſt homo nō currit/ hō res eſt ſubſiſtēs ꝛ ita ly non currit dr̄ de re ſubſiſtente/ rurſus vero dicim⁹ chimera nō currit: chimera aūt nō eſt: ꝛ ita ly nō currit dicit̄ de re nō ſubſiſtente. Sed hāc expōem nō recipit pariſienſis ſchola ꝛ negat tales chimera nō currit hypocētaurus nō laborat vt etiā predicata illarū oſonū ſint verba infinita ille enūciatiōes ſunt affirmatiue de ſubiectis nō ſupponētibus. Ea propter falſe ſunt iuxta regulam cōem oīs affirmatiua cui⁹ vnū extremuz nō ſupponit eſt falſa. ¶ Propterea noſter Georgius bruxellenſis ꝛ alij poſt eū illud eſſe intelligendū hoc pacto putauere. Verbū infinitū eſt in eo qđ ē ꝛ in eo qđ nō ē hoc eſt p̄dicat de termio ſupponēte in ꝓpōe affirmatiua ꝛ de eo quod non eſt hoc eſt de termino ſupponente ꝛ hoc in propoſitione negatiua. Sed hec expōſitio nihil valet. nam illud idem in verbis finitis contingit ꝛ per cōſequens neq̄ ly currit verbū erit ſicut nec ly nō currit. ¶ Alij hoc modo illud Ariſtotelis dictū intelligi debere putauerūt verbum infinitum eſt in eo qđ eſt puta in ſubſtantia: ꝛ in eo quod non eſt ſcꝫ in accidente: ſed nec hec vꝫ expoſitio nam ꝛ verbum definitū predicatur: ꝛ de ſubſtantia ꝛ accidente dicim⁹ albedinem ſortis moueri ſicut ꝛ ſortem. ¶ Quidaz hoc tempore aliter exponendū illud dictum ſenſet hoc pacto et dicit ꝙ verbum infinituz eſt aggregatum ex negatione negante ꝛ ipſo verbo: ꝛ illud dicitur tā de eo quod eſt q̄ de eo quod non eſt ita ꝙ in hac propoſitione ſortes non laborat capiendo illam negationem infinitanter hoc totum non laborat eſt verbum infinitū ꝛ illa non ſubordinatur huic mentali ſortes eſt non laborans ſed vni mentali negatiue vnde vt dicit negatio negans ſe habet ad verbum ſicut negatio infinitans ad alium terminum. Sed nec expoſitio hec alicuius eſt valoris: quia ſuſtinens eam negat hanc ſortes eſt non laborans ſubiecto non ſupponente. Et tamē Ariſtoteles dixit in capite de nomine ꝙ nomen infinitum eſt in quolibet tāꝫ in eo quod eſt q̄ in eo quod nō eſt. Et ita eadem ratione omnino nomē infinitū non eſt nomē ꝛ verbū infinitum nō eſt verbum. Et ſic ſemper adhuc ſtabit difficultas. ¶ Omiſſis igitur iſtis dicendi modis accedat expoſitio p̄ceptoris mei Iohānis maioris in ſuo primo tractatu capite de verbo verbum infinitum eſt in quolibet tam in eo quod eſt q̄ in eo quod non eſt. hoc eſt predicatur de termino ſupponente pro re que eſt: ꝛ predicatur de eo quod non eſt. hoc eſt verificatur pro re abnegatiue importata per terminū ꝛ ſic aliquo modo predicatur de eo quod nō eſt vt ſortes non diſputat verificatur pro ſorte dormiente vel pro quauis alia opatione a diſputatione. et iſtud videtur conforme his vocabulis nomē infinitum verbū infinitū. Unde nomen finitū ſimiliter verbum finitū alio vocabulo dr̄ nomen definitū quaſi definitū ꝛ aliqđ certū q̄d ſignificās: nomē aūt infinitum nō quid definite ſignificat: quod volēs innuere Boetius dicit hmōi vocabuli videlicet nominis infiniti ſignificatio eſt p̄ter id quod noīat. Sublato eñ homīe quicq̄d preter hoīem eſt hoc ſignificat nō hō: pariforma de verbo infinito dicatur. Prima expoſitio Boetij videtur cōformis menti Ariſtotelis: nā in poſtp̄dicamētis dicit ſiue ſocrates ſit ſiue nō ſit ſemp lāguet lāguet vel nō. Et manifeſtū eſt euz ibi loqui de oppōe

Boetius.

Pariſienſis ſchola.

Georgius bruxellenſis

Iohannes maioris.

Boetius.

terminorum ⁊ non propoſitionem ſed vt dixi logica huius temporis eſt in oppoſitum propterea elige. ¶ Secluſo verbo infinito a diffinitione verbi ꝯiter secludit phūs talia curret currebat ab eadem diffini/ tiõe. Propterea ꝯiter loq̄ntes ponūt i diffinitiõe ῡbi ꝑticulā vox recta q̄ aliter exponēda ē ꝙ̄ i diffinitione noīs vīz in ꝓpoſito tm̄ vꝫ ſicut indicatiui modi p̄ntis tp̄is. ¶ Poſſumus itaqꝫ hoc pacto diffinitionem reīn tegrare. Verbū ē qḋ cõſignificat tēpus cuiꝰ nihil ex/ tra ꝑs ſignificat ⁊ ſp̄ eorū que de altero p̄dicaī nota eſt definituꝫ q̄d ſignificās ⁊ rectum. ¶ Poſtea ſubdit phūs ꝙ verba ſcḋm ſe dicta noīa ſunt circa cuius di/

Boetius Porphirius Alexander — cti expõem multū immoraī Boetius recitans q̄d cē/ ſerint. Porphirius Alexāder Aprodiſeus ⁊ alij ſꝫ ſine dubio ſepius ſuperflua expõne magna comparatur obſcuritas. ¶ Ea ꝓpter dupliciter illud ⁊ hoc breuiſ ſime exponamus. Verba ſcḋꝫ dicta noīa ſunt hoc eſt verba in ꝓpõne ſumpta pro ſeip̄is materialiter ſunt noīa ⁊ nō tenētur verbalr̄. ¶ Scḋo ſic verba ſm̄ ſe di cta hoc ē ſumpta ſine alijs t̄mis ſūt noīa .i. ſimilia noī bus ſicut eīm noīa ꝑ ſe ſumpta nō faciūt orationē ve/ ram aut falſam ita nec verba. ¶ Deinde in fine capi tis ponit vnā auctoritatem cuius intelligētia magis explicabiī in ſequētibus Sꝫ ꝓ nūc dico ip̄aꝫ hoc pa cto eſſe intelligendam ſi hoc verbū eſt ſit tertiū adia/ cens ip̄m nihil ſignificat q: tunc eſt purum ſincathe/ gorema ſꝫ denotat vnionem extremorum ad ſenſum poſtea declarandū poſita expõe textus inquirendum eſt ſit ne diffinitio poſita bene aſſignata idcirco ꝓpo/ natur queſtio ſub hac forma

VTrū diffinitio verbi vna cū eius explanatione poſita a phō ſit bñ aſſi gnata. Pro ſolutione huius queſtionis. Notādū eſt ꝙ quēadmodū triplex eſt nomē ita ⁊ triplex ē verbū vocale ſcriptū ⁊ mētale. phūs āt diffinitio ſolū daī de ῡbo vocali dato ei ꝙ Ariſtoteles nō expſſe ponat genꝰ diffiniti nec ali q̄d qḋ loco gn̄is ponaī/ volūt tm̄ ꝯiter loquētes id ē vox ſignificatiua ſcḋm plm̄ ⁊ tūc mutādū ē illud ꝓno mē neutri gn̄is vt ſeruetī ꝯgruitas qualiter aūt verbū qḋ eſt purū ſincathegorema potuerit iponi ad plm̄ reliquo diſcuſſuꝫ in tractatu terminorū. ¶ Iſto bre/ uiter notato q: iā in expõne textus declarate fuere ꝑ tes diffinitiõis date pono cõcluſionē reſpõſiuā titulo q̄ſtiõis diffinitio ῡbi ⁊ ea que dicta ſunt in eius eluci datione recte aſſignata fuere.

¶ **Contra predicta primo pricipali** ter arguitur ſic illa diffinitio ꝯuenit aliquibꝰ noibꝰ ⁊ etiā aliquibus pticipijs q̄ vt notuꝫ eſt a diffinitione verbi ſunt ſegregāda: igiī diffinitio nulla ꝯn̄a eſt ma nifeſta ⁊ ꝓbo aſſumptuꝫ. Multa noīa vt puta ly dies tempus cena prādiū ſimiliter pticipia vt amās legēs cū tp̄e ſignificant quēadmodū ⁊ ip̄a ῡba ⁊ nō videtur per quā aliā ꝑticulā a diffinitiõe ſecludātur igiī illa diffinitio ip̄ſius conuenit quod erat probandum.

¶ **Et confirmatur aliquod eſt ver/** bum ⁊ tm̄ nō ſignificat tp̄s igiī pria ps diffinitiõis eſt male poſita. ꝯn̄a eſt manifeſta ⁊ ꝓbo aſſumptū dicūt ꝯiter loquētes verbum aliqḋ poſſe abſolui a tp̄e ac/ cepto igitur vno tali verbo qḋ abſoluiī a tp̄e manife ſtū ē ꝙ nō cõſignificat tp̄s. ⁊ ꝑ ꝯn̄s aliquod ē verbum quod nō conſignificat tempus quod infert ꝓpoſitū.

Boetius — ¶ **Ad primum principale reſpondet** Boetius ꝙ notāter Ariſtoteles dicit ῡbū id eē qḋ cõ ſignificat tp̄s ⁊ nō ſimplr̄ eſſe id qḋ ſignificat tempus

nā ſignificant noīa tp̄s vt dies annus hec eīm tempis noīa ſunt verbū aūt ꝓprie conſignificat tp̄s principa liter enim paſſionē deſignat aut actū vim quoqꝫ ſecū tēporis trahit Eā ob rē dicunt nunc ꝯiter loquentes ꝙ conſignificare tēpus eſt vltra principale ſignifica/ tuꝫ d: ām aliquā tp̄is importare vt ſcribo q̄d ē actum ſcribendi importat magis autem eum fieri in tp̄e pre ſenti. Quoniam autem id aliquibus nominibus vt cena prandium ſimiliter ⁊ participijs vt amans legēs competere videtur idcirco alia eſt inuenta diſtinctio a quibuſdam ⁊ eſt hec. ¶ Bipharīā contingit aliq̄d conſignificare tempus vno modo determinate. Alio modo indeterminate. Unde cõſignificare tempus de terminate eſt vltra principale ſignificatum importa/ re tempus ⁊ non poſſe reſtringi ad non importanduꝫ tale tempus ⁊ hoc ſolis verbis competit. Conſignifi care tempus indeterminate eſt vltra principale ſigni ficatum importare tempus poſſe tamē reſtringi ad nō importandum aliquam differentiaꝫ temporis in iſta ego ſum ſcribens ly ſcribēs importat differentiam tē poris preſentis a qua tm̄ reſtringiī in iſta ego fui ſcri bens ⁊ hoc pacto participia ⁊ aliqua noīa conſignifi cant tempus indeterminate. In diffinitiõe igitur ver bi adijciēda eſt hec particula determinate per quas participia ab illa ſecluduntur diffinitione ⁊ hanc re ſponſioneꝫ dicit. Mēghus fauētinus queſtione octa ua in ſummulis eſſe valde ſubtiles. ¶ Sed tamē hac — Menghus

diſtinctione non opus eſt cum participia remouen/ tur ab ea per aliam particulam diffinitionis. Etiam ſi recte declararetur quid ſit conſignificare tempus ma nifeſtum erit participia non conſignificare tempus. ¶ Unde conſignificare tempus non eſt vltra princi/ pale ſignificatum importare tempus. Naꝫ copula hu ius homo eſt animal eſt verbum conſignificans tem/ pus: non tamen vltra principale ſuum ſignificatū im portat tempus viſo ꝙ nihil eſt ſignificatum illius. vn de conſignificare tempus eſt vltra ſuum aliqualiter ſignificatum importare tempus. vnde omne quod cõ ſignificat tempus eſt ſincathegorema ſignificatione. Modo ſatis manifeſtum eſt ꝙ nullum nomen nec par ticipium conſignificat tempus hoc pacto.

¶ **Cõtra hanc ſolutioneꝫ arguitur** ſic bene ſequitur verbuꝫ conſignificat tempus: igitur ſignificat tempus: ⁊ per conſequens verbum non eſt ſincathorema ſignificatione.

¶ **Ad hoc argumētum dicūt aliqui** ꝙ iſtud verbum eſt de ſignificatione eſſentiali ſolum ſignificat aliqualiter de ſignificatione autem accidē tali ſignificat tempus ⁊ nō vꝫ iſta ꝯn̄a. iſta copula de ſignificatiõe accidentali aliquid ſignificat: igitur hec copula non eſt ſincathegorema ſignificatione. Sed ex iſta ſolutione ſequitur manifeſte hec duo verba eſt ſe ſinonima eſt ⁊ fuit. Nam ad aliquos terminos eſſe ſinonimos ſufficit ꝙ ſint ſinonimi ſecundum ſignifica tioneꝫ eſſentialem quod contingit de duobus verbis aſſumptis iſti qui hanc dant diſtinctionem. Conce/ dunt illatum paulus venetus. xliiij. capite dubij ter/ tij. dicit verba ſubſtātiua preſentis preteriti aut futu — Paulus venetus. ri temporis termīos eſſe cõmunes eo ꝙ ſignificant in finita tempora aut inſtantia. ¶ Unde hoc verbuꝫ eſt ſignificat omnia inſtantia preterita ⁊ futura ⁊ dicit vlterius ꝙ licet huiuſmodi verba non poſſunt ſuppo nere tamen poſſunt ſtare tam communiter ꝙ̄ diſcre/ te. Unde acceptis his propoſitionibus nullus ho/ mo erit omnis homo fuit antechriſtus erit adam fuit in b inſtāti verum eſt dicere ꝙ in prima diſtribuiī ly

erit pro omni inſtanti futuro ⁊ in ſecunda confundit ly fuit ⁊ in tertia ſtat ly erit determinate ⁊ in quarta accipitur ly fuit diſcrete. Poſtea gloſat diffinitiones ſuppoſitionis que cõmuniter dari ſolet. Et licet iſta pñter defendi poſſent malo tamen aliter dicere cum communi modo loquendi ꝙ verbum nullo modo ſignificat tempus ſ; ad hunc ſenſum dicitur importare tẽpus quia eſt nota mediãte qua intellectus vnit predicatum cum ſubiecto in ordine ad tempus preſens vt peramplius patebit quando fiet ſermo de ſignificatione ſincatbegorematum.

¶ **Contra vtramq; iſtarum ſolutionũ** arguitur ſic volo ꝙ intellectus formet vnum actũ vnitiuũ duorum extremorum qui quidem actus vnitiuus non vniat illa extrema in ordine ad aliquas differentiam temporis ſic videlicet ꝙ ille act⁹ vnitiuus ſolum habeat ſignificationem eſſentialem qualẽ habet iſta copula eſt ⁊ non habeat talẽ ſignificationem accidentalem Iſto caſu poſito ſic arguo vocetur ille act⁹ a tunc a eſt verbum ⁊ tñ nõ ſignificat cũ tempore igitur ꝙ a ſit verbum ſic probo hic eſt propoſitio homo a animal/ igitur ibi aliquod eſt verbũ ⁊ neſcio dare quid ibi ſit verbum niſi ly a igitur ly a eſt verbũ.

¶ **Ad hanc replicam dupliciter poſſumus** reſpõdere vno modo non admittendo ꝙ intellectus poſſet formare talem actum vnitiuum nihilominus tamen illo dato nego ꝙ ly a eſſet verbu; quicquid enim vnit aliqua extrema vnit ea in ordine ad aliquam differentiam temporis ⁊ nego ꝙ hic ſit propoſitio homo a animal/ vel poſſumus dicere ꝙ ly a in caſu dato eſt verbum ⁊ facile eſt reſpondere ad diffinitione; dicendo ꝙ datur de terminis impoſitis vel poſſumus equiuocare de iſto termino verbum. Quicquid tamen ſit maior apparentia videtur ꝙ non poſſit eſſe talis actus.

¶ **Ad confirmationẽ reſpõdetur ne**gando ꝙ aliquod verbum non ſignificat cum tempore ⁊ ad probationem nego ꝙ verbum quod abſoluitur a tempore non ſignificet cum tempore. Unde verbum abſolui a tempore nihil aliud eſt ꝙ̃ ipſum quod prius vnam temporis differentiam importabat nũc plures differentias temporis importare. Unde pono

Georgius bruxellenſis tres propoſitiones ſecundum mentem georgij bruxellenſis ⁊ aliorum communiter loquentium.

¶ **Prima propoſitio verbum mẽtale** non poteſt abſolui a tempore.

¶ **Secunda propoſitio verbũ vocale** vniuoce ſumptum non poteſt abſolui a tempore

¶ **Tertia propoſitio verbum vocale** equiuoce ſumptum poteſt abſolui a tempore. Prima propoſitio ſic probatur quia dato eius oppoſito ſequitur ꝙ verbum mentale caderet a ſua ſignificatione quod eſt inconueniens.

¶ **Forte petis capta iſta mẽtali ante**chriſtus eſt futurus ibi ly eſt importat tempus preſens ⁊ futurum ſub diſtinctione ⁊ ſi non poneretur ille terminus ampliatiuus ſolum importaret tempus preſens igitur ibi abſoluitur a tempore.

¶ **Ad hoc rñdetur ꝙ illa copula eſt** ſolũ iportat tẽp⁹ pñſens ⁊ copula nõ ampliat ſed ipſu; ſubiectũ ⁊ ita ſubiectũ illi⁹ ꝓpoſitiõis ſupponit licet nõ poſſit verificari mediãte copula ſue ꝓpoſitionis.

¶ **Secundo principaliter arguitur** ſic contra illam particulam cuius nihil extra ſignificat. Et hoc ſic ly currit eſt verbũ ⁊ tamen aliqua pars eius ſeparata aliquid ſignificat: igitur male ponitur illa particula. Conſequentia eſt clara maior patet q: eſt verbum adiectiuum igitur eſt verbum. ꝙ autẽ aliqua pars eius aliquid ſignificet patet ly currit ſubordinatur cõceptui complexo ex actu ſincathegorematico ⁊ ſuo participio ⁊ cum participium aliquid ſignificet habetur propoſitum.

¶ **Et cõfirmatur ad idem tota ſcho**la grãmaticorum predicat hos terminos amo lego eſſe verba/ ⁊ non eſt dicendum tantam cateruam grammaticorum errare: igitur dicendũ eſt illos terminos eſſe verba ⁊ tamen illi termini ſubordinantur aliquibus terminis mentalibus quorum partes aliquid ſignificant: igitur illa particula eſt male poſita quod erat probandum.

¶ **Ad ſecũdum principale et eius cõ**firmationem q: eandem petunt difficultatem communem de verbis adiectiuis an videlicet complexa ſunt an incomplexa duo ſunt modi dicendi. ¶ Primus tenet quodlibet verbum adiectiuum eſſe incomplexum ⁊ per conſequens quodlibet tale eſt verbum apud logicu;. Et iſta opinio fundatur ſuper illud dictum philoſophi in antepredimentis. Eoru; que dicuntur quedam dicuntur cum complexione alia vero ſine complexione dicuntur ⁊ Ariſtoteles exemplificans de his que ſine complexione dicuntur exemplificat de verbis adiectiuis. Nec valet currere ad illud commune refugium Exemplorum non requiritur veritas q: talia verba ponuntur in predicamento ⁊ per conſequens ſunt incomplexa.

¶ **Contra hãc opinionem arguitur** multipliciter.

¶ **Tu; primo ſi vba adiectia eſſent** incomplexa: ſequeretur ꝙ alique premiſſe eſſent bene diſpoſite in modo ⁊ figura ex quibus nulla poſſet ſequi concluſio quod eſt abſurdum. Sequela tamen ſic probatur iſte premiſſe omnis logicus diſputat ⁊ omnis logicus ſedet ſunt debite diſpoſite in modo ⁊ figura ⁊ tamen ex illis premiſſis nulla poſſet ſequi cõcluſio quod ſic patet ſi ex illis premiſſis ſequeretur aliqua cõcluſio maxime eſſet hec ſedet diſputat ſed hoc totum ſedet diſputat non eſt propoſitio q: ly ſedet in cõſequendo valet eſt ſedẽs diſputat eſt diſputans ſed cum hoc totũ eſt ſedẽs eſt diſputans non eſt propoſitio ſequitur ꝙ hoc totum ſedet diſputat non eſt propoſitio. Si dicas ꝙ ex illis premiſſis ſequitur iſta cõcluſio ſedens eſt diſputans hoc non valet quia ibi nõ concluditur maior extremitas de minori: immo neq; illa conſequentia eſt formalis.

¶ **Tum ſecundo data iſta opinione** ſequitur ꝙ iſta excluſiua tantum homo currit non habet aliquam vniuerſalem in terminis trãſpoſitis nõ enim habet hanc omne currit homo: quia illa eſt incepta locutio: nec habet hanc omne currens eſt hõ. q: ibi predicatu; excluſiue non eſt ſubiectum vniuerſalis Tum etiam quia videtur ꝙ iſta conſequentia non ſit formalis tantum homo currit: ergo omne currens eſt homo. Nam ſic daretur inſtantia tantũ homo currit: ergo omne legens eſt homo/ ꝙ iſta conſequentia ſit ſimilis forme cũ alia pt;: q: ſi non maxime eſſet: q: non ſunt tot termini ſinonimi in vna ſicut in alia: ſed hoc eſt falſum: q: ſm hanc opinionem currit ⁊ eſt currens non ſunt termini ſinonimi.

¶ Tum tertio qua ratione verbum adiectiuum eſt incomplexum eadem ratione videtur eſſe dicendum ꝙ iſtud verbum paſſiuū legitur ſit incomplexum quod ſi concedatur ſequitur ꝙ aliquis terminus incomplexus eſt propoſitio. Nam hec eſt cō ſequentia lectio ſit ergo legitur ⁊ per conſequens ly legitur eſt propoſitio.

¶ Tum quarto data iſta opinione ſequitur ꝙ nulla eſt propoſitio de ſecundo adiacente/ quia ſi eſſet aliqua maxime eſſet hec ſortes eſt ſed probo ꝙ non quemadmodum ly currit ſubordinatur conceptui incomplexo ita etiam ly eſt ſubordinatur conceptui incomplexo: igitur ſicut iſta ſortes currit eſt de tertio adiacente itaꝫ iam ⁊ hec ſortes eſt.

¶ Tuꝫ quinto ex iſto modo dicendi ſequitur ꝙ aliqua mentalis cathegorica non habet predicatum quod eſt abſurdum. Sequela patet de hac mentali ſortes currit ꝙ ſi dicas vt communiter dici ſolet idem eſſe copulam ⁊ predicatum illius propoſitionis. Sic arguo ſi hoc eſſet veruꝫ ſequeretur ꝙ ſorte quieſcente ſubiectum illius mentalis non ſupponeret pro ſorte non enim poteſt verificari de eo mediante copula ſue propoſitionis videlicet ly currit. ¶ Et licet hec argumenta non concludant taliter ꝙ nulla pateat euaſio attñ quia hec opinio non eſt cōmunis teneo opinionem oppoſitam videlicet ꝙ verba adiectiua ſunt complexa. Et ad motiuum alteri⁹ opinionis nego ꝙ non valeat dicere exemplorum nō requiritur veritas immo ſicut dicit philoſophus exēpla enim ponimus non vt vera ſint ſed vt per ea addiſcentes intelligant. nec illa complexio impedit ne ponantur in predicamento. Patet itaqꝫ ꝙ ly amo lego non ſunt verba lꝫ oppoſitum aſſerant grāmatici qui ſolum voces aſpiciunt ⁊ non rimantur naturas conceptuum. Sunt enim vt in pluribus rudes ⁊ ingenio tardi. Nullum enim coruꝫ videmus vnꝗ̄ philoſophico nectare vehementer inebriari ipſis enim hiſce temporibus mechanica gaudet maritari vt in pluribus. Et hec de queſtione quarta.

¶ Textus.

Oratio autem vox ſignificatiua eſt cui⁹ partiū aliqd ē ſignificatiuū ſepatū vt dictio nō vt affirmatio vel negatio dico autē vt hō ſignificat aliquid: ſed nō qm̄ eſt aut nō eſt ſꝫ erit affirmatio vel negatio ſi quid addatur ſꝫ nō vna homis ſyllaba nec enim in hoc eſt quod eſt ſorex rex ſignificat ſꝫ vox eſt nūc ſola in duplicibus vero ſignificat quidē aliquid ſed non ſecūdum ſe: quēadmodū dictū eſt. ¶ Eſt autē oratio omnis quidem ſignificatiua: non ſicut inſtrumentum ſed quemadmodum dictum eſt: ſecundū placitum.

Iſtud eſt tertium caput ⁊ vltimum huius primi tractatus primi peri hermenias. In quo Ariſtoteles poſtꝗ̄ determinauit de nomie ⁊ de verbo pertractat de compoſito ex his videlicet de oratione. Quoniam aūt omne compoſitū eorum ſuſcipit naturam ex quibus totum corpus ipſius compoſiti reſultat vt dicunt oēs philoſophi. Cap:opter Ariſtoteles orationem ſignificatiuam eſſe diffinit quemadmodū ſignificatiua ſunt ea ex quibus oratio conſtituitur dicens. Oratio autem vox ſignificatiua eſt per hoc autem quod ſubiungitur cuius partium aliquid eſt ſignificatiuum ſeparatum diſtat oratio ab his ex quibus effecta eſt. Nominum enim aut verboruꝫ partes nihil extra deſignant vt in precedentibus diximus. Sꝫ orationis partes aliquid ſeparata ſignificāt. ¶ Poſtea ſubiungitur in diffinitione vt dictio non vt affirmatio aut negatio: per quod videtur velle Ariſtoteles ꝙ pars orationis ſeparata debeat eſſe ſignificatiua vt dictio non autem vt affirmatio vel negatio. Ea ppter Aſpaſius teſte boetio credidit Ariſtoteleꝫ diffinitionem non in omnes orationes conſtituere voluiſſe ſed tm̄ in ſimplicibus que ex duobus conſtant nomine ſcꝫ ⁊ verbo. hic tamen Aſpaſius deceptus fuit hec enim diffinitio cuilibet orationi competit vnde ꝑ illaꝫ particulam aliud nihil intendit philoſophus ꝗ̄ ꝙ ſemper ſignificat aliqua pars orationis vt dictio non autem ſemper vt affirmatio vel negatio. Cui nō obuiat aliquam partem orationis ſignificare vt affirmationem aut negationem vt patet de enunciatione que eſt coniunctione vna. ¶ Et quia Ariſtoteles dixit orationis partem ſignificare vt dictionem quid ſit dictio manifeſte monſtrat/ dicēs ꝙ homo ſignificat aliquid ſed non vt affirmatio vel negatio ſed erit affirmatio vel negatio ſi ei aliquid addatur per quod voluit innuere dictionem eſſe vocem per ſe ſignificantem ⁊ non ſyllabam vnde hec ſyllaba rex in hoc nomine ſorex non eſt dictio: quia nihil ſignificat in illa dictione. ¶ Conſequenter phūs poſtꝗ̄ determinauit orationem eſſe ſignificatiuā diffinit eā eſſe ſignificatiuam ſecundum placitum ⁊ non ſicut inſtrumentum.

¶ Circa quod eſt aduertēdū ꝙ plato in eo libro qui ſcribitur cratylus voluit orationes eſſe natura ⁊ non ex inſtituto ceu ſecundū placitum. Imaginabatur enim ꝙ omne inſtrumentum naturalium rerum eſt ſecundum naturam ⁊ non ex inſtituto Oculus enim ad videndū/ auris ad audiēdum/ lingua ad loquendū/ ex natura ⁊ non ex inſtituto ſunt: Sicut ergo oculus eſt inſtrumentum anime ad vidēdum ⁊ hoc ex natura ⁊ non ſecūdum placituꝫ. Ita volebat plato orationem eſſe inſtrumentum menti ad aliquid percipiendum. ⁊ hoc ſecundum naturaꝫ ⁊ nō ex inſtituto Ariſtoteles autem intendit oppoſitū vult enim orationes arbitrarias eſſe ſecundum inſtitutuꝫ placitūqꝫ ſignificantes/ quod manifeſte demonſtrat apud omnes gentes diuerſitas vocabuloruꝫ vnde voces naturales ſunt earum autem ſignificationes arbitrarie ⁊ ex inſtituto quod ꝑpulcre declarat boetius editionis ſecunde libro ſecundo hoc mō proponens dicēdū nobis eſt naturaliter quidē eē voces aptāreſqꝫ naturaliter vocabula rebus imprimēdi nō tamē naturaliter ſignificatiuas ſed impōe ⁊ dat analogias bñ deſeruiētes propoſito. Sicut naturaliter ſingularū artium ſumus ſuſceptibiles ſed eas non naturaliter habemus. Sed doctrina concipimus Ita vox quidē naturaliter eſt ſed per vocē ſignificatio non naturaliter/ neqꝫ cū vox ſola nomen eſt aut verbuꝫ ſed vox addita ſignificatiōe Alias dat analogias/ ſicut naturaliter ē moueri ſaltare vero cuiuſdā iā artificū/ ⁊ quē

admodum es quidem naturaliter ē ſtatua vero pōne vel arte Itaqȝ poſſibilitas ipſa ſignificandi et vox naturalis. Significatio vero per vocem pōnis eſt non nature. Ex his manifeſte claret orationem non ſicut inſtrumentum virtutis naturalis ſed ex inſtituto et ſecundum placitum ſignificare licet nunqȝ ſecunduȝ ſe totam impoſita fuerit/ſufficit enim ꝙ ſecundum ſuas partes impoſita fuerit ad ſignificandum. Poſita expoſitione textus vt eorum que dicta ſunt clarior habeatur intelligentia propono hanc queſtionem.

V Truȝ diffinitio orationis poſita a philoſopho ꝛ dicta circa eiꝰ expoſitionē recte aſſerta ſint. Pro elucidatione huius queſtionis.

Aduertendū eſt ꝙ pro diffinito diffinitionis date accipiendum eſt hoc totum oratio vocalis. Philoſophus autem in data diffinitione nec ponit hanc particulam cum tempore nec hanc ſine tempore ad denotandum ꝙ aliqua oratio ſignificat cum tempore vt hec iohannes ſcribit aliqua ſine tempore vt hoc totum plato diſputans in achademia. ¶ Patet ex hoc falſum fuiſſe Syrianum philoxenum qui ſolum orationem que perfectum retinet ſenſum ſub hac diffinitione contineri arbitrabatur. Quam obrem recte Petrus hiſpanus orationes in perfectam ꝛ in imperfectam diuiſit vtrumqȝ enim membrorum ſub diffinitione contineri non eſt dubitandum. ¶ His breuiter notatis ponitur concluſio reſponſalis titulo queſtiōis/diffinitio orationis poſita in textu et dicta circa ipſius expoſitionem ꝙ rectiſſime poſita ſunt

[Margin: Syrianus philoxenus Petrꝰ hiſpanus.]

¶ Contra predicta primo principaliter arguitur ſic. Et primo contra illam particulam cuius partium aliquid eſt ſignificatiuum ſeparatum Et ſic arguo volo ꝙ ly a imponatur ad ſignificanduȝ omnes homines et hoc duntaxat quando ponetur in propoſitione b vero imponatur ad ſignificandum omnia animalia ſic tamen ꝙ extra propoſitionem nihil ſignificet iſto caſu poſito a eſt b eſt oratio ꝛ tamen falſum eſt dicere ꝙ aliqua eius pars ſeparata eſt ſignificatiua igitur diffinitio male poſita eſt.

¶ Et confirmatur volo ꝙ ly a imponatur ad ſignificandum ꝙtum ſigt hec propoſitio homo eſt animal. iſto caſu poſito ſic arguo a eſt propoſitio igitur oratio ꝛ tamen nulla eius pars ſeparata aliquid ſignificat. igitur diffinitio non competit cuilibet ſub diffinito contento. Conſequentia eſt clara ꝛ minor patet qȝ ly a ſimpliciter non habet partes quarum aliqua ſit ſignificatiua.

Ad primuȝ principale reſpondetur concedendo ꝙ in caſu poſito a eſt b eſt oratio vocalis ꝛ quando dicis nulla pars eius ſeparata aliquid ſignificat concedo quia nulla pars eius eſt ſeparata ſed ſufficit ꝙ quando ita eſſet ꝙ partes eſſent ſeparate aliquid ſignificarent vnde ſi ille partes eſſent ſeparate ꝛ ponerentur in aliquibus propoſitionibus ille partes ſignificarent. Et ſi ponas illos terminos ſolum retinere illam ſignificationem in propoſitione data et in eius mentali hoc non arguit particulaȝ illius diffinitionis male poni/datur enim diffinitio de oratione cuius partes eandem retinent ſignificationem in propoſitione ꝛ extra propoſitionem.

¶ Ad confirmationeȝ reſpondet iohannes buridanus tertio ſophiſmate ſexti capituli. [Margin: Buridanꝰ.] ꝙ ſi ad eſſe propōnem ſufficiat ꝙ deſignet nobis aut conſtituat mentalem ita ꝙ nihil plus requiratur tūc in caſu poſito a eſt propoſitio ꝛ per conſequens oratio/ꝛ pari forma circulus ante tabernam/ꝛ poſitio digiti inter moniales ad frontem erunt propoſitiones. Poſtea dicit ꝙ plus requiritur ad eſſe propoſitionem vocalem videlicet ꝙ expreſſe habeat ſubiectum ꝛ predicatum ꝛ hoc pacto a in caſu non eſt oratio. ¶ Multi in iſto cum buridano contendunt ſed certe contentio eſt ad nomen. dico tamen cum communi modo loquendi ꝙ a in caſu dato eſt oratio. Et huius opinionis fuit Boetius capite quinto diuiſionum vbi dicit ꝙ ſi hec littera a imponatur ad ſignificandum tantum ſicut hoc totum animal rationale tunc hic eſt bona diffinitio hominis homo eſt a mortale ꝛ hoc quia tantum ſignificat ſicut hoc totum homo eſt animal rationale mortale. ſi igitur valet hic modus arguēdi hoc cōuertitur cuȝ diffinitiōe hominis ergo hoc ē diffinitio hominis valebit ꝛ iſte hoc conuertitur cū propoſitione ergo hoc eſt propoſitio ꝛ per conſequens ly a in caſu eſt oratio quod boetiꝰ concederet. ¶ Et tunc ad argumentum quando dicis nulla eius pars ſeparata aliquid ſignificat fateor ad ſenſum quem pretendis ſed ad hoc ꝙ ſit oratio ſufficit ꝙ partes illius cui ſubordinatur ſeparatim aliquid ſignificent.

[Margin: Boetius.]

¶ Contra hanc ſolutionem arguitur ſic probando ꝙ a nō ſit oratio ꝛ hoc ſic ſi a eſſet oratio hoc maxime eſſet qȝ ſubordinatur vni orationi in mēte ſed nō ſequitur iſta vox ſubordinatur vni orationi in mente igitur iſta vox eſt oratio quod ſic probo qȝ ſi valeat illa ꝯña pari ratiōe valebit iſte modus arguēdi a ſubordinatur orationi mentali igitur a eſt oratio mentalis ꝛ ſimiliter iſte a ſubordinatur orationi habenti explicite ſubiectum predicatū ꝛ copulam igitur a eſt oratio habens explicite ſubiectum predicatum ꝛ copulam. Et clarum eſt quod nulla iſtaruȝ cōſequentiarū valet igitur nec iſta valet a ſubordinatur orationi igitur a eſt oratio.

¶ Ad hoc argumētū reſpondeo negando hanc conſequentiaȝ non valere iſta vox ſubordinatur vni orationi in mente igitur iſta vox eſt oratio ꝛ nego ꝙ propterea tenet hic modus arguēdi iſta vox ſubordinatur orationi mentali igitur iſta vox eſt oratio mentalis ꝛ diſcrimen eſt quia voces ꝛ ſcripture quo ad aliqua imitantur naturas conceptuuȝ non autem quo ad omnia ſi enim conceptus ſit complexꝰ ꝛ vox illi conceptui correſpondens aut ſcriptura cōplexa dicetur/ſed non oportet ꝙ ſi conceptus ſit in anima ꝙ vox ſit in anima/aut ꝙ ſi conceptus ſignificet naturaliter proprie ſignificet ꝛ vox illo modo. ¶ Multa poſſent hic peti de circulo qui eſt propoſitio an ſit oratio vocalis aut ſcripta de eius contradictoria ꝛ qualiter ſignificet ſed omnia illa ob eoruȝ facilitatem derelinquo.

¶ Sed contra hanc ſolutionem iteruȝ ſic inſtatur. Si ly a in caſu dato eſſet oratio ſequeretur ꝙ ſi quis petat a me eſt ne omnis logicus bonꝰ ſtudens ꝛ me reſpondente ꝙ non ꝙ iſta negatio non eſſet oratio quēadmodū eniȝ in caſu poſito ly a ſubordinatur orationi ita in hoc caſu ly non orationi ſubordinatur teſte enim philoſopho in ſecundo peri hermenias ex illa reſponſione inferri poteſt non omnem logicum eſſe bonum ſtudentem ꝙ nihil aliud eſt dicere ꝙ ꝙ ly non propoſitioni ſubordinatur.

¶ Forte concedes ly non eſſe orationem ſicut ly a.

¶ Contra hoc ſic arguo ly non non ſignificat ad plm non omnē logicum eſſe bonum ſtudentem nec etiam naturaliter igitur nullo mō repreſentat non omnem logicum eſſe bonum ſtudentem

¶ Ad hoc reſpondeo concedendo ꝙ ly non in caſu eſt oratio ſicut ⁊ ly a ⁊ cōcedo ꝙ nec ad placitum nec naturaliter ſignificat non omnem logicum eſſe bonum ſtudentem ⁊ hoc quia ſolum habet ſignificationem dependentem. Si enim quiſpiam ꝗſiuiſſet eſt ne omnis homo ſapiens ⁊ reſpondiſſem ꝙ non tunc ly non ſignificaſſet non omnem hominem eſſe ſapientem ⁊ non repreſentaſſet non omnem logicum eſſe bonum ſtudentem. Et ideo ly non aliud et aliud repreſentat ſecundum ꝙ diuerſis coniungitur ⁊ per hoc gloſari poteſt diffinitio orationis vel dicatur ꝙ ly non ſignificat ad placitum eo ꝙ ſua vocalis equiualens taliter ſignificat. Nec ex illo haberes ꝓpoſitionem mentalem ad placitum ⁊ ſignificare diſcrimen faciliime patet.

¶ Secundo principaliter arguitur ſic hic eſt oratio buf eſt buf ⁊ tamen nihil partium eius eſt ſignificatiuum ſeparatim igitur diffinitio poſita eſt mala. conſequentia eſt clara ⁊ antecedens quoad priorem partem ſic probo hoc totum buf eſt buf eſt ꝓpoſitio vere enim vel falſe repreſentat ⁊ per cōſequēs eſt oratio. Secundam autem partem antecedentis ꝓbo ſubiectum illius non eſt ſignificatiuum ſeparatiꝫ nec ꝑdicatū nā cōſtat ly buf nō eſſe terminū ſigniuum.

¶ Forte dices vt dicunt aliqui ꝙ ſignificare capitur large in diffinitione orationis vt partes illius orationis ſignificant ſeparatim.

¶ Contra hoc ſic arguo ſequeretur ꝙ hoc nomen iohannes eſſet oratio quod eſt falſum. Sequela patet nam eſt vox cuius partes videlicet littere ſignificāt generaliter ⁊ large capiēdo ſignificare

¶ Et confirmatur ſi diffinitio orationis eſſet bene data ſequeretur hic eſſe orationem hō albus quod ſi concedas ſicut eſt concedendum ſic arguo ille due dictiones nihil ſignificāt igitur nec illa oratio ſignificat. tenet conſequentia ⁊ aſſumptuꝫ probo Iſte quattuor ſyllabe demonſtrando quattuor ſyllabas illarum duarum dictionum nihil ſignificant ⁊ iſte quattuor ſyllabe ſunt ille due dictiones igitur/ ꝙ ille quattuor ſyllabe nihil ſignificant probo ſic bene ſequitur vna illarum quattuor ſyllabarū nihil ſignificat. Igitur ille quattuor ſyllabe nihil ſignificant. Tenet conſequentia. quemadmodum bene ſequitur vnus iſtorum non videt ergo iſti non vident demonſtrando nouem videntes ⁊ vnum cecum.

¶ Ad ſecunduꝫ principale reſpōdēt aliqui ꝙ hoc totum buf eſt buf eſt propō et non oratio ⁊ dicūt ꝙ in diffinitione que communiter dari ſolet de propoſitione diffinitur propoſitio cōſtituta ex terminis ſignificatiuis. Sed iſtud eſt contra communem moduꝫ dogmatiſandi quicquid enim ſufficit ad propoſitionem id ſufficit ad eſſe orationem.

¶ Propterea ab alijs ſic reſpondet ꝙ hic eſt oratio buf eſt buf ⁊ alique eius partes ſignificant puta hoc totum buf eſt et ſimiliter hec pars eſt buf. Sꝫ hec reſponſio nihil valet quia accepta hac parte buf eſt peto vel ly eſt vnit ibi aliquos terminos vel non. Si primum ſequitur ꝙ ly buf eſt non ſignificat quando ſeparatum eſt ſed quando eſt pars alterius. Si ſecundum ſequitur hoc totum non eſſe ſignificatiuum nam prima pars nihil ſignificat ⁊ nec ly eſt quia aliqualiter ſignificare de ly eſt eſt vnire extrema. ¶ Aliter ergo reſpondeo ad principale argumētum negando hic eſſe orationem buf eſt buf ⁊ ſimiliter nego hic eſſe propoſitionem aut enunciationem. Omnis enim enunciatio eſt ex nomine ⁊ verbo teſte philoſopho. Cum igitur nullum ſit nomen ſequitur ibi non eſſe enunciationem. Et breuiter ſicut communiter equiuocatur de hoc termino nomen ita ⁊ equiuocandum eſt de hoc termino enunciatio aut propoſitio ⁊ ſicut ly buf eſt nomen large ſumptuꝫ ita eſt hic enunciatio large ſumpta buf eſt buf. Et oratio etiam large ſumpta ⁊ nō oratio ſicut diffinitur hic/ nec abs re ponitur hec equiuocatio vt patꝫ ex regula inueniendi equiuocationes.

¶ Ad confirmationeꝫ reſpondetur concedendo hic eſſe orationem homo albus: ⁊ nego ꝙ ille due dictiones nihil ſignificent. Et ad illum ſillogiſmum nego maiorem immo concedo oppoſitum ꝙ ille quattuor ſyllabe ſignificant: ⁊ ad probationeꝫ nego hanc conſequentiam vna iſtarum quattuor ſyllabarum nihil ſignificat igitur iſte quattuor ſyllabe nihil ſignificant immo nec alia conſequentia adducta valet. Similiter non ſequitur vna iſtarum quattuor ſyllabarum non eſt quattuor ſyllabe: ergo iſte quattuor ſyllabe non ſunt quattuor ſyllabe. Unus iſtorum non eſt populus ergo iſti non ſunt populus non valet conſequentia licet in aliquibus accidat talem modum arguendi valere. ¶ Et hec de queſtione quīta q: parū difficultatis hꝫ annexū dicta ſatis ſint.

¶ Textus.

Enunciatio eſt nō omnis oratio ſed illa in qua veruꝫ vel falſum eſt non autem omnibus ineſt vt deprecatiua oratio quidem eſt ſed neqꝫ vera neqꝫ falſa. Cetere quideꝫ igitur relinquantur rethorice eniꝫ vel poetice conuenientior conſideratio eſt Enunciatiua vero preſentis ſpeculationis eſt. ¶ Neceſſe eſt autem omnem orationem enunciatiuam ex verbo eſſe vel caſu verbi/ etenim hominis ratio: ſi nō eſt aut fuit: aut erit aut aliquid huiuſmodi addatur nondū eſt oratio enūciatiua. ¶ Quare autem vnum quiddam eſt/ et non multa animal greſſibile bipes (non enī eo ꝙ ꝓpiꝗ ptes dicunt vnū erit) eſt aūt alteri⁹ hoc tractare negocij.

¶ Iſte eſt ſecūdus tractatus huius prime peri hermenias et continet quattuor capitula vt patebit in proceſſu. ¶ Primum autem caput quattuor partes ſortitur: Quarum primam pre manibus habemus in qua philoſopus ponit diffinitionem vnius ſpeciei

orationis. Unde oratio multas ſub ſe ſpecies habet. Eſt enim quedaʒ oratio imperatiua vt eſt illud apud therentium dor: cape hoc tabellum. ⁊c. ⁊ illud virgilij octauo eneydos Accipe daq; fidem: ⁊ iterum illud ferte citi flammaʒ date tela impellite remos: exempla in copia ſunt Alia eſt oratio optatiua vt vtinam dij tibi hanc menteʒ dent. Alia eſt oratio depꝛecatiua vt illud virgilij pꝛimo eneydos Adſit letitie bacchus dator ⁊ bõa Juno. ⁊ illud ouidij. Parcite dardanide de tot pꝛeco: hoſtibus vni Alia eſt oratio enunciatiua vt ſunt hec ſol lucet dies eſt. Et ſolũ de hac ſpecie orationis philoſophus mentionẽ facit in textu. Cetere enim ſpecies orationis Oratoribus ⁊ poetis accommodate ſunt. ſola vero enunciatiua oratio philoſophis/ huius autem cauſam aſſignat Ariſtoteles ꝙ in ſola enunciatiua oratione verum falſum ve inueniri poſſit Depꝛecatio enim vt dicit oratio eſt ſed neq; vera neq; falſa. Cum igitur ſpectet ad logicuʒ verum a falſo diſcernere (Sola enũciatio pñtis logice videlicet) ſpeculationis eſt cetera textus clarẽt. Poſita textus expoſitione ponitur hec queſtio.

Eſt ne diffinitio enũciatiõis recte aſſignata Pꝛo ſolutiõe hui⁹ q̃ſtiõis Notãdũ eſt ꝙ in diffinitiõe poſita nõ erat opus addere nõ oĩs ſolum enim vna enunciatione exiſtente in rerum natura et nulla alia oratione falſum eſſet dicere ꝙ eſſet nõ omnis oratio ⁊c. Sed Ariſtoteles illud addidit ad denotandum non omnem orationem eſſe enunciationem vt dictum eſt in expoſitione: pꝛopterea ly non omnis non eſt de eſſentia diffinitionis/ ly oratio ponitur loco generis reſiduum diffinitionis ponitur loco differentie. Secundum autem diuerſas opiniones de veritate ⁊ falſitate pꝛopoſitionis diuerſi mode poſſumus illam particulam in qua verum vel falſuʒ eſt exponere Si teneamus veritatem diſtinctam eſſe a pꝛopoſitione vera dicendum eſt illa concreta loco abſtractorum poni vt ſit ſenſus enunciatio eſt oratio in qua veritas falſitaſq; conſiſtit tanq̃ in fundamẽto. Si oppoſitam tueamur opinionem dicamus illam de actu exercito loco vnius de actu ſignato eſſe accipiendam vt ſit ſenſus enunciatio eſt oratio que vere aut falſe repꝛeſentat. ¶ Iſtis annotatis ponitur concluſio reſponſalis titulo queſtionis Diffinitio poſita recte aſſignata eſt pꝛobatur cõcluſio auctoritate philoſophi eam diffinitionem ponentis.

¶ Contra predicta primo principaliter arguitur ſic diffinitio aliquibus cõpetit a quib⁹ remouetur diffinitum igitur diffinitio poſita eſt male aſſignata. Conſequentia eſt manifeſta ⁊ pꝛobo antecedens orationes depꝛecatiue optatiue imperatiue ſunt orationes in quibus verum vel falſum eſt ⁊ claruʒ eſt tales orationes non eſſe enunciationes igitur aſſis quoad ſecundam partem pꝛobatione non eget pꝛiorem tamen ſic pꝛobo me dicente vtinam ſcolaſtici mei eſſent boni ſtudẽtes repñtatur vere vel falſe audientibus ⁊ per conſequens illa oratio optatiua vere vel falſe ſignificat. ¶ Tum etiam audientes aſſentiunt orationi a me pꝛolate ſi enim petatur ab aliquo ſcolaſtico meo an ne fidem adhibeat verbis meis ſtatim reſpondebit ꝙ ſic ⁊ per conſequens talis aſſentit orationi a me pꝛolate. Sed non contingit aſſentire niſi vero aut falſo igitur illa oratio vera eſt aut falſa ⁊ per conſequens enunciatio. Et ſicut pꝛobatur orationem optatiuam eſſe nunciationem idem faciliter de alijs ſpeciebus enunciationis deducetur.

¶ Et confirmatur hec oratio hominẽʒ eſſe aĩal vere vel falſe ſignificat ⁊ tñ conſtat illam orationem non eſſe enunciationem. igitur diffinitio poſita competit alijs a diffinito quod infert eam non eſſe recte poſitaʒ ꝙ illa oratio vere vel falſe ſignificat patet nam hec enunciatio homo eſt animal vere vel falſe ſignificat ⁊ pꝛeciſe ſignificat hominem eſſe animal igitur hominem eſſe animal ſignificare eſt vere ſignificare ſed hec oratio hominem eſſe animal ſignificat hominem eſſe animal igitur vere ſignificat.

¶ Ad primum principale varij ſunt modi reſpõdendi. Boetius tenet nullas orationes niſi enunciatiue ſint ſignificare vere aut falſe. dicit eniʒ expꝛeſſe in pꝛologo editionis pꝛime ꝙ in hac oratione da mihi codicẽ neq; verũ neq; falſum inueniri poteſt ſed iſtud nõ opinor eſſe verum Si eñi dixero da mihi codicẽ intellectus audientis ſtati aſſentit ⁊ non expectat vlteriorẽ determinationem repñtatur enim per illam orationem me velle habere codicem Johannes dorp ⁊ alij cõiter loquẽtes dicũt ꝙ ille orationes optatiue depꝛecatiue aut imperatiue nõ ſunt enunciationes. ſed capiuntur loco enunciationũ vt iſta vtinã ſcolaſtici mei eſſent boni ſtudẽtes loco iſtius capitur voluntas mea eſt vt ſcolaſtici mei eſſent boni ſtudentes. ¶ Sed iſtud dictum repugnantiam inuoluit qñ enim dicitur ꝙ capiuntur loco enunciationum vel hoc eſt dicere ꝙ ſubordinantur talibus enunciationibus vel ꝙ repñtant illud audientibus quod per tales enunciationes repñtatur. Et quodcunq; iſtoꝝ detur ſemper concedenduʒ erit illas orationes fore enũciationes. ¶ Pꝛopterea aliter reſpondeo concedendo oẽs illas orationes eſſe realiter enunciatiões quẽadmoduʒ tactum eſt de ly a in queſtione pꝛecedenti. Et tunc ad philoſophũ dico ꝙ non negaſſet iſtas orationes eſſe enunciationes ſʒ voluit dicere ꝙ magis ſpectant ad rethorẽ q̃ ad logicũ/ ⁊ ita philoſophus hic capit enunciationẽ ſtricte pꝛo oratione qua vtũtur logici in ſuis argumentationibus/ dictũ eſt pꝛi⁹ ꝙ in aliquo caſu ly ſortes eſt pꝛopoſitio ⁊ ſimiliter illa negatio non. Et tamen Ariſtoteles diceret ꝙ non eſſet pꝛopꝛie enunciatio ſicut hic capitur non eñ vti ſolemus talibus pꝛopoſitionibus.

Boetius.

Johannes dorp.

¶ Ad confirmationem reſpondent aliqui ꝙ iſta oratio deum eſſe ſignificat verum ⁊ pꝛopterea dicunt ꝙ in diffinitione enunciationis ſubintelligenda eſt hec particula indicando ſecundum ꝙ dicit P/h/ Iſtud tamen non valet q: communiter dicitur ꝙ .p.h. non debebat addere illam particulam ſicut philoſophus eam non poſuit Illud etiam ſolet impugnari quia tunc diffinitio nõ competeret huic conditionali ſi ſortes curreret ſortes moueretur Tuʒ quia etiam diffinitio enunciationis non competeret huic orationi ſortes eſt vel non eſt. Etiam dictum eſt ꝙ orationes depꝛecatiue imperatiue optatiue ⁊ ſimiles realiter ſunt enunciationes.

¶ Reſpondeo igitur aliter ad argumentum pꝛio ꝙ illa oratio deum eſſe ſignificat veruʒ vel falſum quod ſic ſuadetur. Si ſortes dicat dico deum eſſe aſinum diceremus omnes eum dicere falſum igitur iſta oratio deum eſſe aſinum repñtat vere vel falſe. ¶ Unde dico ꝙ illud non ſufficit ad eſſe enunciationem ſed requiritur ꝙ ſignificet verum vel falſum quieſcenter illud declaratur. Si ergo dicã multi ſunt hic mali ſtudẽtes ⁊ hoc totũ multi ſunt hic mali ſtudẽtes ⁊ non ẽ oratio ⁊ tñ vere vel falſe ſignificat.

Sed hoc nō quieſcenter. ¶ Secundo dico ꝙ iſta oratio deum eſſe aſinum non ſignificat vere vel falſe q: ſi illa oratio preciſe proferatur non repreſentabit vere vel falſe. Et tunc diſtinguo iſtā propōnē deū eē ē verū vel ſi hoc totū deū eſſe ſupponat materialiter ꝓ ſe ⁊ ſic illa propō eſt negāda: vel ſi ſupponat materialiter ꝓ ꝓpōe cuius ē dictū ⁊ ſic ꝯcedo illā ꝓpoſitionē

¶ Forte dices bene ſequitur oē verū eſt propō: deum eſſe eſt verum / ergo deū eſſe eſt propoſitio. Reſpondet paulus venetus ꝙ ꝯña nihil valet q: ly verum in maiori tenetur nominaliter ⁊ in minori aduerbialiter ſeu modaliter Unde quādo ſumit̃ noīaliter ſolūmō ꝓ ꝓpōe vera ſupponit. Sꝫ qñ modaliter tenet̃ ⁊ determinat orationē īfinitiuā ſupponit ꝓ ſignificato ꝓpōis vere ꝓpterea ad inferēdū illā ꝯcluſionē oporteret ſic ſubſumere deū eē ē aliquod verū ⁊ tūc ly verū ꝓpter illō adiectiuū tenet̃ noīaliter ¶ Aliter tñ reſpondeo concedendo conſequentiam adductam dummodo minor extremitas ſemper pro eodē ſupponat vel ꝓ ſe vel ꝓ ꝓpōe cuius eſt dictum.

Boetius

¶ Circa ſignificatū ꝓpoſitiōis multe ſunt opiniões ꝑtractāde de q̄bus tñ in ꝑñtiarū nihil dico q: illā materiā ꝑtractabo i libro poſteriorꝫ.

¶ Secundo principaliter arguit̃ ſic deus ad extra repñtat vere vel falſe ⁊ tamen non eſt enūciatio igitur. Maior patet quia ſibi ipſi repñtat omnia futura contingentia vt puta antechriſtum eſſe futurum vt probabitur in fine huius primi. Minorem autē probo ſic detur oppoſitum ꝙ deus ſit enunciatio ⁊ ſic arguo bene ſequitur illa res que eſt deus eſt enunciatio igitur eſt oratio ꝯñs eſt falſum igitur ⁊ añs. Falſitas cōſequentis probatur q: deo non competit diffinitio orōis quālibꝫ ei orōnē opꝫ eſſe cōpoſitā formaliter aut equalenter ex pluribus ꝑtib⁹ ꝑ ſe ſignificatiuis quod repugnās eſt diuine ſimplicitati.

¶ Et cōfirmatur aliqua eſt enūciatio q̄ nec ſignificat verū nec falſum igit̃ / aſſumptū ꝓbo de iſta berta ē albus ꝙ ſit enūciatio ſic ꝓbo ipa ē concluſio alicuius ſillogiſmi igit̃ ē enūciatio ꝯña eſt clara ⁊ aſſumptūꝫ ꝓbo hic ē ſillogiſm⁹ oīs hō ē alb⁹ berta eſt hō ergo berta ē alb⁹ igit̃ / ꝙ aūt nō ſignificat verū vel falſum ꝓbo ſic verū ⁊ falſum ꝑſupponūt congruum vt dicit ariſtoteles in capite de noīe ſꝫ iſta orō nō eſt cōgrua igit̃ nō ſignificat verum vel falſum.

¶ Ad ſecūdū principale reſpōdet petr⁹ de aliaco ꝑ vnā ꝓpōnē quā vt dicit ꝓbabiliter et nō aſſertiue ponit ⁊ eſt hec: ſicut deus ſeu diuina noticia eſt veritas ſic eſt ipē intellectui diuīo ꝓpō vera ⁊ ita deus eſt enūciatio quēadmodū cū aliqua enunciatio mētalis mihi repñtat v̄e vel falſe ita ⁊ ipē de⁹ ſibi repñtat vere: hoc tñ intereſt q: q̄libꝫ noticia creata eſt res diſtincta ab eo cui eſt noticia vt videbitur alibi noticia tñ increata eſt ipē deus ⁊ nō ē aliq̄d realiter ab eo diſtinctum nō ſolū aūt ponere hanc ꝓpōnē ꝓbabiliter immo ⁊ aſſertiue nullū ē periculum et tunc ad argumētū r̄ndeo concedēdo deū eē orōnē et nego ꝙ q̄libꝫ orōnē opꝫ eē cōpoſitā ex pluribus ꝑtibus loquēdo tā de creata q̄ increata ⁊ dico ꝙ in diffinitiōe orōnis debꝫ accipi pro diffinito hoc totū orō creata immo forte eſt aliqua orō mentalis creata que nullo mō ē ꝯpoſita ex pluribus ꝑtib⁹ ꝑ ſe ſignificatiuis vt imaginarie ſed de hoc videbit̃ in ſcđo peri hermēias. ¶ Thomiſte negāt deū eē ꝓpōnē q̄d facile eēt īpugnare ſꝫ alteri⁹ ē negocij vobis tirūculis q̄b⁹ hec ſcribo ſufficiat propoſitio poſita quam vt conſequenter defenſare ſciatis breuiter.

De aliaco

Thomiſte.

¶ Cōtra eā iſtabo ⁊ hoc ſic oīs enūciatio āt ē cathegorica aut hypotetica vt poſtea patebit ex vna diuiſiōe enūciatiōis ſꝫ deus nec eſt enūciatio cathegorica nec hypotetica igit̃ ſimpliciter nō eſt enūciatio ꝯña eſt clara cum maiori ⁊ minorē ꝓbo et primo ꝙ nō ſit cathegorica pꝫ q: nō ē enunciatio in qua aliquid de aliquo enūciatur ꝙ etiā nō ſit hypotetica ſic probo nō eſt enunciatio compoſita ex cathegoricis igitur non eſt hypotetica.

¶ Forte dices ſicut dicēdū eſt ꝙ iſte diuiſiōes dant̃ ſolū de cathegoricis creatis ⁊ etiā de hypotheticis creatis. Et ꝓpterea lꝫ deus nō cōponit̃ ex pluribus cathegoricis tamen eſt propō hypotetica pro tanto q: ſibi repñtat hypotetice ſicut dicitur cathegorica q: cathegorice repreſentat.

¶ Sed cōtra hoc ſic arguo inferēdo ex illo multa incōueniētia. ¶ Primū eſt ꝙ eadē enūciatio eſt cathegorica ⁊ hypotetica. ¶ Scđm ē ꝙ propō neceſſaria eſt cōtingēs q: deus repñtās ſibi hanc propōnē hoc inſtās ē demōſtrādo inſtās pñs repreſentat ſibi ꝓpōnē contingentem: ⁊ per cōſequens eſt propoſitio cōtingens: ⁊ ꝙ ſit propoſitio neceſſaria faciliter probari poteſt. ¶ Tertiū inconueniens eſt ꝙ deus ē ꝓpō fal̄ā q̄d ē abſurdū ꝙ tñ illō ſequat̃ ſic ꝓbo ſi deus repñtet ſibi hāc cōditionalē ſi hō ē aſin⁹ hō ē irrationalis deus ꝓpō fal̄ā ſꝫ pōt ſibi illā cōditionalē repñtare igit̃ in illo caſu de⁹ ē ꝓpō falſa Maior aūt ꝓbat̃ ſi repñtat ſibi illā conditiōalē repñtat ſibi añs ⁊ ꝑ ꝯñs ē ꝓpō fal̄ā ⁊ impoſſibilis. ¶ Quartū inconueniēs eſt ſeq̄ret̃ hāc ꝓpōnē eē cōcedendā ſortes ē plato q̄d ē manifeſte fal̄m q̄d tñ illud ſequat̃ ꝓbo ſic ibi ꝑdicat̃ ſinonimū de ſinoīo igit̃ illa ē ꝯcedēda: aſſumptū ꝓbo deus ē adeq̄ta ⁊ diſtincta noticia platonis ⁊ cuꝫ illi termī ſubordinētur deo ſequit̃ ꝙ ibi ꝑdicat̃ ſinonimum de ſinonimo quod erat probandum.

¶ Ad hoc argumentū reſpondet̃ cōcedēdo ꝙ de⁹ ē enūciatio cathegorica ⁊ etiā hypotetica ⁊ ad improbationē r̄ndeo ſicut r̄ñſum ē. ¶ Et ad primū incōueniēs cōcedo illatū nec illō reputādum eſt incōueniēs. ¶ Ad ſcđm concedo ꝙ ꝓpō neceſſaria eſt contingens nam ſicut inter arguendum probatum eſt ſicut deus eſt ꝓpō neceſſaria ita etiaꝫ eſt ꝓpō cōtingens. ¶ Ad tertiū incōueniēs ꝯcedo ꝙ deus eſt ꝓpoſitio falſa nec illud eſt abſurdū: ⁊ breuiter dico ꝙ dupliciter pōt intelligi deū eſſe propoſitionē falſam vno mō ꝙ ſit ꝓpoſitio falſa eo ꝙ repreſentat ſibi falſū adherēdo ⁊ aſſentiēdo ei. Alio modo pōt intelligi ꝙ ſit ꝓpoſitio falſa quia ſibi repreſentat ꝓpoſitionē falſaꝫ dato ꝙ ei nō aſſentiat. ¶ Tūc pono vnā ꝓpoſitionē: abſurdū eſſet dicere deū eſſe ꝓpoſitionē falſam in primo ſenſu: ꝯcedere tñ eū eſſe ꝓpoſitionē falſaꝫ ſcđo modo nō video ꝯtinere rationē abſurditatis: ⁊ quando doctores dicūt ꝙ deus nō eſt nec poteſt eſſe falſitas intellige in primo ſenſu. ¶ Ad quartū incōueniēs reſpōdetur negādo ꝙ iſta ſit cōcedenda ſortes eſt plato. Et quando dicis ibi ꝑdicatur ſinonim⁹ terminus de ſinonimo igit̃ illa eſt vera nego añs ⁊ quādo dicis de⁹ repreſentat ſortem diſtincte ſicut naturalis ſimilitudo ſortis: igit̃ iſte terminus ſortes ſubordinat̃ deo in ſignificando ⁊ etiam deus diſtincte repreſentat platonē: igitur ly plato ſubordinat̃ deo in ſignificando ⁊ per ꝯſequens iſti duo termini ſunt ſinonimi: dico ꝙ argumentū ꝓcedit ex nō intelligentia: deus enim licet ſortem repñtet ſicut naturalis ſimilitudo ſortis cum

hoc etiā tamē repreſentat platonē quēadmodū naturalis ſimilitudo platonis platonē repñtat ⁊ ita clarū eſt quō ly ſortes nō ſubordinať deo in ſignificādo

¶ Forte iteruʒ petis an deus ſit enūciatio mentalis ſcripta aut vocalis dicitur ꝙ nec ſic nec ſic. Et illa diuiſio communis datur de enūciatione creata verum eſt tñ ꝙ magis cōuenit cū enunciatione mentali ꝙ̄ cum ſcripta aut vocali.

¶ Ad confirmationē reſpondeť negando ꝙ aliqua ſit enūtiatio q̄ non ſignificet verum vel falſum: Et nego ꝙ iſta ſit enūtiatio berta ē albus ſi ly albus habeat pro ſuo ſubſtātiuo ly berta quemadmodum debet habere. Sed ſi ſubintelligiť ly hō ita ꝙ illa ꝓpoſitio repreſentaret bertā eſſe hoiem albuʒ tunc illa orō eſſet enūciatio ⁊ eſſet cōgrua. Si autē illa propoſitio capiať in primo ſenſu claruʒ eſt hic nō eſſe ſillogiſmum oīs homo eſt albus berta eſt homo ergo berta eſt albus: eo ꝙ illud adiectiuuʒ non habʒ pro ſuo ſubſtantiuo illum terminum in concluſione quem habuerat in maiori.

¶ Forte petis an ſecunda cathegorica huius copulatiue ſortes currit ⁊ moueť ſit oratio congrua ⁊ videtur ꝙ non quia partes illius ſcđe cathegorice nō habent congruitatem inter ſe qualē habent adiectiuum ⁊ ſubſtantiuū vel ſuppoſitū ⁊ appoſitum ⁊ ita de aliīs. ¶ Ad iſtud faciliter reſpondetur concedendo ꝙ illa ſcđa cathegorica ē cōgrua vñ licʒ partes de ly moueť q̄ eſt ſcđa cathegorica nō habeant congruitatē inť ſe ſufficit tñ ꝙ ptes illi⁹ cui ſubordinať talē ſortiātur congruitateʒ ⁊ hec de q̄ſtione.

¶ Textus.

Eſt aūt vna oratio enūtiatiua que vnū de vno ſignificat vel cōiūctione vna. ¶ Plures aūt q̄ plura et non vnum vel incōiūcte. ¶ Nomen ergo ⁊ verbuʒ dictio ſit ſola qm̄ nō ē dicere ſic aliq̄d ſignificātē voce enūtiare vel aliquo interrogāte vel non ſed ipſo proferente.

Hec ē ſcđa ps primi capitis ſecūdi tractat⁹ in q̄ phūs poſt diffinitionē enūtiationis ponit vnā ipſius diuiſionē deide poſuit diffinitiōes mēbrorʒ. ¶ Diuiſio ē hec enūciationū alia ē enūtiatio vna alia eſt enūtiatio plures diffinitū diffinitionis p̄cedēti q̄ſtione aſſignate diuiſuʒ ē p̄ntis diuiſiōis. ¶ Unde enūciatio plures eſt illa q̄ ſubordinať pluribus mētalib⁹ incōiuncti ſumptis vt ē hec orō cato fuit phūs ſubordiari eñ pōt mētali rep̄ſentāti catonē vticēſeʒ fuiſſe pbm ſimiliter vni mētali rep̄ſentāti catonē cenſorinū oratorē fuiſſe philoſophum. Similiter hec orō canis eſt ſubā eſt enūciatio plures ſubordinari eñ pōt tribus mentalibus incoiunctim ſumptis quaruʒ vna canē latrabilem Alia canē illum celeſtem pedes geminorum inſignum obediētie retroſequentē Alia vero canem marinum ſubām eſſe deſignat. ¶ Enūciatio autem vna eſt que vnice mentali ſubordinatur et vult phūs ꝙ ſi accipiantur plures enūciationes mediante aliqua coniūctione q̄ cōſtituunt enunciationem vnam vt hec eſt enunciatio vna ſi ſol lucet dies eſt. ſi autem plures accipianť enūciationes ſine cōiunctione eſt enunciatio plures vt ſi dixero apollo vates eſt iuppiter tonat/ poſſunt enim ille due enunciationes accipi vt vna orō ſignificans appollinem vatem eſſe hāc propoſitionē iuppiter tonat. aut poſſunt accipi vt ſint due orōnes per ſe ſi auteʒ due ille enūciationes cōiunctiōe cōiūgerentur vnam enūtiationem efficerent poſtea ſubiūgit philoſophus ꝙ noīa ⁊ verba dictiōes ſunt dictio eñ nec verum nec falſum continet ſiue proferatur alio interrogante ſiue non.

¶ Forte dices ſi aliquis interroget vtrū ſocrates diſputat ⁊ reſpondeā diſputat tunc vt cōceſſuʒ eſt i p̄cedēti q̄ſtiōe ly diſputat ē enūciatio ⁊ ꝑ ɔñs aut verū aut falſum cōtinet. ¶ Ad hoc dicit boetius ꝙ ſi ly diſputat cuʒ tota interrogatiōe iungatur tunc eſt enūtiatio ſʒ ſi ꝑ ſe intelligať dato ꝙ alio interrogāte ꝓferať nec verū nec falſum continet ⁊ ſicut dictū eſt prius Ariſtoteles hic in p̄ñtaruʒ ſtricte capit enūciationem ꝓ orōne qua cōiter vtimur in diſputationibus ⁊ ꝑ hmōi equocationē facile eſt omnia quadrare more ſolito poſita expōe textus moueo hanc queſtionem. Boetius.

Utrū diuiſio enūciationis poſita ⁊ mēbrorū diffinitiones recte aſſignantur.

Pro ſolutione huius queſtiōis Notādū ē ꝙ nō eſt idē dicere aliquā enūciationē eſſe ſimplicē ⁊ aliq̄ enūciationē eē vnā ⁊ aliquā enūtiationē eē plures aut ꝯpoſitā ¶ Uñ illa enūtiatio ſimplex dr̄ q̄ ſolū duos terminos cōtinet vt ē hec hō viuit ſimilr̄ hec enūciatiōes ſimplices ſunt oīs hō viuit aliquis homo eſt viuēs: ſolū eñ ex duobus terminis ille enunciationes conſtant Accipio hic terminum ſicut accepit ariſtoteles primo priorum. ¶ Illa autem enunciatio compoſita diciť que vltra duos terminos cōtinet vt eſt hec plato philoſophus in achademia diſputat. ¶ Ex his patet aliquam enunciationē ſimplicem: eſſe enunciationē plures ⁊ aliquam enunciationem vnam eſſe compoſitam. Sicut enim patet ex expoſitione textus enunciationem eſſe vnam aut plures attendendum eſt ex dictionum ſignificatione. Simplex autem ⁊ compoſita non ex ſignificatione ſed ex verborū ⁊ nominum pluralitate cognoſcitur. Claret igitur aliud eſſe enūciationem ſimplicem aliud vnam aliud enunciationem plures ⁊ aliud compoſitaʒ. ¶ Iſtis breuiter notatis ponitur cōcluſio reſpōſiua. Diuiſio poſita vna cum diffinitionibus membrorum eiuſdeʒ diuiſionis recte aſſignatur concluſio probatione non eget.

¶ Contra predicta primo pricipaliter arguitur ſic in qualibet bona diuiſiōe oportet diuiſum de quolibet membrorum diuidentiuʒ poſſe verificari ſed oppoſitum contingit in hac diuiſione igitur nō ē bona. Conſequentia eſt clara cum maiori et minorem probo Nulla enunciatio plures eſt enunciatio ⁊ ꝑ ɔ̄ſequēs ab illo membro diuidente remouetur diuiſum tenet conſequentia ⁊ aſſumptum probo. Et accipio hanc enunciationem plures canis eſt ſubſtantia. Et peto vel eſt enunciatio vel non. Si ſecundum habeo ꝓpoſitū. Si primum ſic arguo a qualibet enunciatione habente conuertibile aut equiualens ad ipſum equiualens eſt bonum argumentum: vt omnes logici vno ore predicant ⁊ per cōſequens ſi ly canis eſt ſubſtātia ſit enunciatio hic erit bona conſequentia canis eſt ſubſtātia: ergo canis latrabilis ē ſubſtantia canis celeſtis eſt ſubſtantia canis marin⁹ eſt ſubſtantia quod liquet eſſe falſum. Nullum enim ibidem eſt conſequens. Aggregatum eñ illaruʒ triū

propoſitionum non eſt enunciatio nec complexum ꝓpoſitionale: ⁊ per conſequens non eſt conſequens. relinquitur ergo illam enunciationem plures non eſſe enunciationem quod infert propoſitum.

¶ Et confirmatur nulla eſt enūciatio vna: igitur diuiſio ꝑſupponit falſum tenet conſequētia et aſſumptū ꝓbo omnis enunciatio eſt enunciatio plures igitur nulla eſt enunciatio vna Conſequentia eſt clara et pro antecedētis ꝓbationem peto a te vtrum ad hoc ꝙ aliqua ſit enunciatio plures requiritur ꝙ actualiter ſubordinetur pluribus mentalibus vel ſufficit ꝙ poſſit ſubordinari pluribus mentalibus: non eſt dandum primum q: ſtat ꝙ aliqua ſit enunciatio plures circa quam nullus aduertit. Dandum ergo eſt ſecundum ⁊ ex illo ꝓbatur intentum de qualibet enūciatione plures pōt formari plures mētales quarū cuilibet illa ſubordietur prolata em̄ hac ꝓpoſitione deus eſt deus corā multis ꝗlibet illorū audientiū formare poterit mētalem cui illa vocalis ſubordinetur ⁊ ꝑ cōſequēs illa erit enūciatio plures ⁊ ſicut de illa enūciatione ꝓbaꝛ eā eſſe enūciationē plures ita ⁊ de qualibet enunciatione probari poterit.

¶ Forte dices ꝙ ad hoc ꝙ aliq̄ oratō ſit enunciatio plures nō ſufficit ꝙ poſſit ſubordinari pluribus mētalibus ſ; requiritur ꝙ poſſit ſubordinari pluribus mentalibus non ſinonimis.

¶ Contra hoc ſic arguo hec enūciatio deus eſt deꝰ ſubordinari pōt pluribꝰ mētalibꝰ nō ſinonimis igitur adhuc nō ſaluatur qui ſit enūciatio plures ꝓbatur aſſumptū illa enunciatio ſubordinari pōt vni mentali vltimate ⁊ vni mentali non vltimate ⁊ conſtat illas ꝓpōnes eſſe nō ſinonimas: igitur ⁊ ſicut ꝓbatur de illa enunciatione ita de qualibet probari poterit ⁊ per ꝯñs quelibet enunciatio eſt enunciatio plures quod erat probandum.

¶ Ad primuʒ principale in quo petitur illa difficultas cōis an enunciatio plures eſt enūciatio duplex eſt modus reſpōdēdi/ vnus eſt modus cōis tenens quālibet enunciationē plures eſſe enunciationeʒ. Alius eſt huic oppoſitus ⁊ eſt petri mātuani in ſua logica. Capite de veritate propōnis ⁊ vnum ex eius motiuis eſt argumentum principale.

Mantuanꝰ

¶ Prima opinio hoc tēpore cōmunis his modis perſuaderi poteſt p̄io ſic quilibet terminus equiuocꝰ eſt vniuocus vt cōmuniter aſſerunt oēs igiꝛ a ꝯueniēti ſimilitudine ꝗlʒ enūciatio plures eſt enunciatio tenet ꝯña q: vtrobiq; eſt equalis ratio.

¶ Scdo ſic hec enūciatio canis eſt ſubſtātia eſt veri repſitatiua quieſcenꝛ ſicut quecūq; enūciatio vna igiꝛ ipa eſt enūciatio tenet cōſequētia per diffinitionē enūciatiōis ⁊ aſſumptū pʒ q: illa enūciatio ſignificat canē illū celeſtē eē ſubām ſimiliter ⁊ canē illum marinuʒ quorum vtrūq; conſtat eſſe verum.

¶ Tertio ſic ſi enūciatio plures nō eſſet enūciatio ſeqreꝛ ꝙ ſi aliquis inſipiēs ꝓferret hāc ꝓpōnē nō deꝰ eſt capiēdo ly nō negāter ꝙ eēt in poteſtate mea facere ꝙ ille inſipiens non diceret falſum quod eſt abſurdū Sequela m̄ ꝓbaꝛ in poteſtate mea eſt ꝙ accipiā negationē illā infinitāter igitur in p̄tāte mea eſt facere illā enūciationeʒ eſſe enunciationeʒ plures ⁊ ſcdm opinionem oppoſitaʒ ſi illa orō ſit enūciatio plures non amplius eſt enūciatio ⁊ ꝑ ꝯñs non amplius eſt vera aut falſa ⁊ ꝑ ꝯñs ego facerem ꝙ talis ꝓferens nō diceret falſum. ¶ Et ex illo ſequereꝛ vnū aliud abſurdū ꝙ nullus ꝓferēs aliquā ꝓpōnem corā aliquibus eſſet certꝰ an ꝓferret verū aut falſum dubiū em̄ ei eſſet an id qḋ ꝓfert ſit enunciatio plures

¶ Tenēdo igiꝛ hūc moduʒ dicēdi inferuntur correlaria. Primum eſt eadem enūciatio eſt enūciatio vera ⁊ enūciatio falſa. Correlariū pʒ de hac vocali nō deus eſt que ſcdm ꝙ ſubordiatꝛ vni mētali in qua ly nō teneꝛ infinitanꝛ eſt vera ſcdʒ ꝙ mētali in qua teneꝛ negatio neganꝛ ſubordinatur eſt falſa. Declaraꝛ hoc in aliis ſcdʒ philoſophū in ꝓhemio voces nō ſunt eedē apud oēs poterit ergo hec ꝓpō homo eſt aīal in alia lingua ſignificare hoiem eſſe lapidem. ſi igiꝛ corā aliquo illius idiomatis ⁊ coraʒ aliquo latino ꝓferat ꝗs hāc hō eſt aīal tūc eadē enūciatio que eſt vera latino eſt vni alteri falſa/ ſimiliter ſi hec ſit ſcripta in pariete ego ſum iohēs ⁊ legatur a me ⁊ ab aliquo alio non vocato hoc noie tūc eadem enūciatio ſcripta eſt vera ⁊ falſa. Pari forma ſi ſcribantur iſte due ꝓpōnes aliquis hō eſt ſortes aliqs hō diſputat ⁊ ponaꝛ vna ſup aliā ⁊ in fine ſcribaꝛ iſta cōiūctio ⁊ cuʒ hac ꝓpōe plato eſt ille tūc illa enūciatio plato eſt ille eſt enūciatio vera ⁊ falſa eſt em̄ pars principalis vnius copulatiue vere ⁊ per conſequens ipſa eſt vera ⁊ eſt altera pars copulatiue falſe cuius prima pars eſt vera igitur ipſa eſt falſa. Multis aliis modis declarari poſſet quo modo eadem enunciatio eſt vera ⁊ falſa ſed ob facilitatē ptrāſeo. ¶ Scdʒ correlariū eadem enūciatio eſt poſſibilis ⁊ impoſſibilis neceſſaria ⁊ cōtingēs ⁊ ex neceſſario ſequiꝛ impoſſibile nec vꝫ hic modus arguendi. Hec enunciatio eſt impoſſibilis igitur non pōt ita eſſe ſicut per eā ſignificaꝛ ſimiliter nō ſequiꝛ hec enūciatio eſt neceſſaria igitur nō poteſt aliter eſſe ꝙ̄ per eā ſignificaꝛ: correlariuʒ ꝓbatiōe nō eget. ¶ Tertiuʒ correlariū alicuius bone ꝯñe pōt añs eſſe verum ſine ꝯñte ⁊ nō quicquid ſequitur ad ꝯñs bone cōſequētie ſequitur ad eius añs. Prima pars correlarij pʒ hic eſt bona cōſequentia non deus eſt ergo hō eſt aſinus puta tenēdo ly nō negāter ⁊ tenendo ly nō infinitanter erit añs verum ſine ꝯñte. ¶ Scda pars correlarij declaratur bene ſequitur ſi oīs homo eſt aſinꝰ oīs hō eſt aſinus ergo oīs hō ſi eſt aſinus eſt aſinus. ⁊ ad illud ꝯñs ſequitur hec propō oīs homo ē aſinus ⁊ tn̄ non ſequitur ad añs illius ꝯñe nō em̄ ſequitur ſi oīs homo eſt aſinus oīs homo eſt aſinus ergo oīs homo eſt aſinus. Multa alia correlaria inferri poſſent de ꝗbus oibus propter temporis penuriam ſuperſedeo. Tuʒ q: ea quiſq; veſtrum per ſeipſum inferre poterit.

¶ Iſtis declaratis cōſequenter defendēdo hanc opinionē communē reſpōdeo ad argumētum principale negando ꝙ nulla enunciatio plures eſt enunciatio immo quelibet talis eſt enūciatio vt dictum eſt et tūc quādo dicis hic erit bona conſequētia canis eſt ſubſtantia ergo canis latrabilis eſt ſubā: canis celeſtis eſt ſubā: canis marinus eſt ſubā. nego conſequentiaʒ non em̄ ibi eſt conſequens ⁊ per ꝯñs nec cōſequētia. Et ad ꝓbationē cōcedo ꝙ a qualibet enūciatiōe habēte cōuertibile aut equiualēs ad ipm equiualēs eſt bonū argumētū Modo illa enūciatio canis ē ſubſtātie nō equiualet illi cōgregato. Equalere ei ē ꝓpria paſſio ꝓpoſitionū bene verū eſt ꝙ nihil nec aliqualiter ſignificaꝛ ꝑ illā enūciationē plures qui illud vel eodē mō aliqualiter ſignificet aliqua ꝑs illiꝰ aggregati. Et ſi in hac ſignificatiōe velis vti hoc termino equalere tūc negabo ꝙ ab oi enūciatiōe ad ꝗlibet eiꝰ equiualēs valeat argumētū. Et vlterius cōcedā ꝓpōnē cōuerti cum nō propoſitione. Et iſta videntur potius ſtare ad nomen ꝙ̄ in aliquo alio.

¶ Tamen contra hunc modū dicen
di ſic arguo Quacūq; propóne ꝓpoſita ad ipā3 eſt re
ſpondendū eam cōcedēdo vel negando vel dubitan/
do. igitur ſi iſta enunciatio plures canis eſt ſubſtātia
eſt propoſitio ipſa propoſita eſt cōcedenda negāda vł
dubitanda qđ ſi cōcedas pono tibi hāc canis eſt ſub/
ſtantia qua admiſſa propono eādē qua cōceſſa ꝓpo/
no tibi hoc aggregatū canis latrabilis ē ſubſtātia ca/
nis celeſtis eſt ſubſtātia canis marinꝰ eſt ſubā Si ꝯce
dis bñ reſpōdēdo ⁊ nihil eſt cōcedēdū niſi propō igiť
illud aggregatū eſt propoſitio quod ꝯſtat eſſe falſū.

¶ Si forte dicas nō eſſe reſpōdendū
ad illud aggregatū eo ꝙ nō eſt propō ſic Arguo quo/
tienſcūq; proponiť poſitū ſub forma poſiti ipm eſt cō
cedendū vt dicūt obligatores oēs ſed qñ proponitur
illud aggregatum ⁊ primo fuit poſita enūciatio que
ſubordinatur illi aggregato tūc proponiť poſitū ſub
forma poſiti igitur illud aggregatū eſt cōcedendum ſi
alia enunciatio plures que illi aggregato ſubordina
tur ſit admittenda ꝙ qñ illud aggregatū3 proponitur
poſitum ſub forma poſiti pt3 q: proponere poſitū ſub
forma poſiti nihil aliud eſt ꝙ̄ proponere ſinonimum
poſiti nō eñi oportet idē numero qđ prius fuit poſitū
poſtea ꝓponere ſ3 qñ proponiť illud aggregatū pro
poniť ſinonimū poſiti nā illud aggregatū oīno idē et
eodē mō ſignificat ſicut ⁊ poſitū vt cōſtat ex dictis.

¶ Confirmatur hec ratio ſm Ari/
ſtotelē in primo elēchorū Eadē eſt rō propōis ⁊ vnius
propoſitionis ſ3 nulla enunciatio plures eſt ꝓpō vna
igiť nullo mō enūciatio plures eſt ꝓpō Cōſequētia ē
clara cū maiori ⁊ miorē ꝓbo ſi enūciatio plēs eēt ꝓpō
vna ſeqreť ꝙ ſi de ea fieret īterrogatio ꝙ ad illā inter
rogationē factā dāda eſſet vnica reſpōſio cuiꝰ oppo/
ſitū determinat philoſophus pmo elēchorū ⁊ ſimiliť
in ſcđo ⁊ etiā in ſcđo peri hermenias/imo dicit expſſe
capite primo ſcđi elenchorū ꝙ ad interrogationē plu
res dato ꝙ in quolib3 ſenſu ſit vera nō dāda eſt vnica
reſponſio ſed plures ſed ad quālibet interrogationē
vnam danda eſt vnā reſponſio igiť enunciatio plu/
res nullo mō eſt enunciatio vna nec enunciatio ſim/
pliciter licet autē3 hec rationes nō oīno cōuincāt aut
concludāt cōtra cōmunē modū dicēdi ita ꝙ nulla pa
teat euaſio teneo tamen hanc concluſionem. ¶ Nul/
la enunciatio plures eſt enunciatio ⁊ hoc q: illud vi/
detur conformis dictis Ariſtotelis ipe eñ expreſſe di
cit ꝙ propoſitio plures nō eſt propō qñ oſtēdit in pri/
mo elenchorū quō fallacia ſecundū plures interroga
tiones vt vnam deficit a vero elencho Nec valet di/
cere ſicut dicunt aliqui moderni ꝙ aliqua enūciatio
plures eſt enunciatio ⁊ aliqua nō. Quemadmodū eñ
ſi fiat interrogatio hoc modo eſt ne ſocrates doctus
logicus phiſicus mathematicꝰ ambulās nō eſt dāda
vnica reſponſio propterea illa enunciatio plures nō
eſt enunciatio ita neq; rñdendū eſt ad aliquā interro/
gationē factā ꝑ propōnē in q̄ poniť terminꝰ equocus
vnica rñſione ⁊ ꝑ cōſequēs nulla talis enūciatio plu/
res eſt enūciatio. Cū quo tamē ſtat diuiſionē datā eſſe
Mātuanꝰ. bonā vt ſatis liquet intuenti.

¶ forte dicet quiſpiā ſm mantuanū
aliqua propō plures eſt cōcedenda aliqua neganda
aliqua dubitanda igitur ad aliquā enunciationē plu
res dāda ē vnica rñſio ꝙ̄admodū ad enūciationē vnā

¶ Reſpōdeo ꝙ bene verū eſt ꝙ illud
dicit Mātuanꝰ. ſ3 nō viſ bñ loq ꝯñr ad ſuā opinionē
ꝓpterea meliꝰ dicēdū eſt oppoſitū: hāc igř opinionē
defendendo rñdendū eſt ad motiua prime opinionis

¶ Ad primū reſpondetur negādo ꝙ
quilibet terminus equiuocus ſit vniuocus: immo hic
terminus canis nō eſt vniuocus: nec eſt terminus nec
nomen: ſed termini ⁊ nomina.

¶ Ad ſcđm reſpondetur negando ꝙ
hec enūciatio plures canis eſt ſubſtātia eſt veri repñ/
tatiua quieſcēter ſicut quecūq; enūciatio vna. quelib3
eñ enūciatio vna eſt veri aut falſi repñtatiua median
te vnica mentali ⁊ nō mediātibꝰ pluribꝰ oppoſito mō
cōtingit de enūciatiōe plures. Si igř hec ōro deus eſt
ſignificat ſorti deū eſſe platoni vero hominē eſſe: dato
ꝙ vterq; illorum credat ꝙ illa ōro nō ſignificat alicui
alteri a ſeipſo aliqualiter eſſe ipſa non eſt enunciatio
nec v3 hic modus arguendi ipa eſt ōro pfecta: verū vel
falſum repreſentans: igiť eſt enunciatio: ſed ad inferē
dum illud conſequens oporteret aſſumere in antece/
dente ⁊ hoc in ordine ad vnam ſolam mentalem ⁊ non
in ordine ad plures. Et per hoc claret quid dicendu3
ſit ad diffinitionem enunciationis.

¶ Ad tertiū reſpōdetur ꝙ ſi inſipiēs
dicat non deū eſſe capiendo illā negationē negantec
tunc ipſe dicit falſum. Si ego poſtea accepero illā ne
gationem infinitanter facio platum ab eo nō eſſe am
plius ꝓpoſitionem ⁊ per ꝯñs nō diceret falſum: hoc
eſt propoſitionē falſa3 nihilominus tamē poſſumus
concedere eum adhuc dicere falſum eo ꝙ dicit enun/
ciationem plures falſi repreſentatiua3. Et per hoc fa
cile eſt reſpōdere ad aliud Concedo eñ ꝙ propoſitis
ꝓpoſitiōibus vocalibus aut ſcriptis dubitādū eſt an
ſint propoſitiones ſm rei veritatem q: dubitandu3 eſt
an ſint enunciatiōes plures ſed ſicut bene dicit man/
tuanus diſputantes de alia materia non ſtant in ter/
minis pro hac materia aliam inquirentes frequenter
enim gratia breuitatis per multa falſa tranſimus vt
ad dubium propoſitum pertingamus. ¶ Ex his pat3
reſponſio ad vnum paruum problema an ne ex ſolo
viſu poteſt quiſpiam facere ꝙ vna propoſitio deſinat
eſſe propoſitio ⁊ breuiter reſpondeo ꝙ non.

¶ Sed cōtra hunc dicendi modum
vnico medio ſic arguo ſi nulla enūciatio plures eſſet
enunciatio ſequeretur nō eſſe ponēdā fallaciā equi/
uocationis qđ eſt contra philoſophū. Sequela pro/
bať ſic nulla ē cōſequētia cuiꝰ añs aut ꝯſequēs ſit ne
determinis equiuocis: nam op3 vel añs aut ꝯñs eſſe
propoſitionē ſ3 ſi in aliqua ōrone ponať terminꝰ eq
uocꝰ ipſa nō eſt enūciatio ſ3 enunciatio plures igiť.

¶ Ad hoc argumētū reſpondeo per
duas propoſitiones. ¶ Prima ꝓpō in nullo paralo
giſmo peccāte penes fallaciā equiuocationis poniť
aliqua propoſitio plures. Probať propō q: nulla ta
lis eſt enunciatio ſ3 in tali paralogiſmo op3 ꝓcedere
ex ꝓpoſitionibꝰ vt cōſtat igiť. ¶ Secūda ꝓpō ex eo
ponēda eſt fallacia equiuocatiōis q: aliq̄s terminus
in vna propōne ſumiť pro vno ⁊ in alia ꝓ alio verbi
gratia hic ſilogiſmus peccat penes equiuocationis
fallaciā oīs canis currit ſidus celeſte eſt canis ergo ſi
dus celeſte currit. Subiñ ei maioris ꝯtrahiť a p̄dica
to ad ſtandum pro cane latrabili cui naturaliter cur/
ſus debetur: in maiore autem non ſtat pro illo. ¶ Cō
ſequenter ad hanc opinionem pono hanc propoſitio
nem repugnantem correlariis illatis ex opinione p̄/
cedenti/ad intentionem ipſorum ſaltem. Nulla enun
ciatio que eſt propoſitio vera eſt propoſitio falſa hāc
propoſitionem nituntur probare Petrus mātuanus ⁊

plurimi alij: tñ q: nulla probatio id efficaciter ꝯducere põt: ideo eo non inſiſto in probatione: ſed ſufficit ponere propoſitionẽ tanq̃ ex opinione quam defendimus ſequẽtem. Et ad argumẽta inducta pro pbatione primi correlarij varij vario modo nitunt̃ rñdere Robertus holkot: hꝫ vnũ modũ dicẽdi in ſcḋo q̄ſtione ſecunda ¶ Aliũ modũ dicendi habẽt Mantuanus et Paulus venetus ſcḋo capite ſecundi dubij: ſꝫ quia de vibus ſollicitũ eſſe ſtultũ eſt. Idcirco nolo immorari in eoꝝ dicendi modis: ſꝫ dico ꝙ oĩa illa procedunt ex falſa imaginatione: pſupponit̃ enim in illis ꝙ quando maneat eadem vox vel ſcriptura ꝙ tunc dicat eadem propoſitio qḋ nõ eſt dicendũ. oẽs aũt ille orõnes in caſibus poſitis ſunt enunciationes plures: ⁊ ꝑ ꝯñs nulla earum eſt enunciatio vera aut falſa cum predicens pono ſtare has propoſitiones.

Holkot
Mãtuan9
Paulus venetus

¶ Prima ꝓpoſitio aliqua enunciatio eſt vera ⁊ illa eadẽ eſt ꝓpoſitio falſa. quẽadmoduꝫ aliqua enũciatio eſt ꝓpõ vera que etiã eſt falſa. Prima pars pbatur de qualibet iſtarũ homo eſt hõ eſt. deus eſt deus ē: quelibꝫ enĩ illarũ enũciationũ eſt vnũ falſuꝫ ⁊ duo vera. Scḋa ps patet de hac enũciatõe nullus deus eſt antechriſtus eſt quã ꝯſtat eſſe verã vt manifeſtat falſitas ſue cõtradictorie ⁊ ipa eſt duo falſa: puta hec nullus deus eſt antechriſtus eſt: omne enĩ totum eſt ſue partes vt probaui alias in primo phiſicorum.

¶ Secũda propoſitio aliqua enũciatio eſt enunciatio vera ⁊ enunciatio falſa: patet de hoc guillermus eſt nullus deus eſt. ipſa enim eſt duo quorum primum eſt verum ⁊ ſecundum falſum.

¶ Tertia propoſitio aliqua enunciatio eſt enunciatio neceſſaria ⁊ enunciatio contingens ⁊ ſimiliter aliqua enunciatio eſt poſſibilis ⁊ impoſſibilis verifica tuipſe propoſitionem q: eſt facilis.

¶ Quarta propoſitio aliqua enũciatio eſt neceſſaria ⁊ tamẽ nõ eſt poſſibilis patet de hac deus eſt ens que ſignificat deum eſſe aliquam taleꝫ ꝓpoſitionem eius eſt quod eſt impoſſibile loquendo de propoſitione creata prout procedimus

¶ Multe ſimiles ꝓpoſitiones poni poſſent: ſed ad alia tráſcendũ eſt inter has duas opiniones. prima eſt facilior ⁊ cõior. Secunda videtur cõformior dictis Ariſtotelis ea propter elige: ⁊ ſic patet ſolutio ad primum argumentum principale.

¶ Ad ꝯfirmationẽ eius reſpõdetur negãdo ꝙ nulla eſt enũciatio vna ⁊ vlteri9 nego ꝙ q̄libet enũciatio eſt enũciatio plures ⁊ q̄n petis vel ad eẽ enũciationẽ plures req̄rit̃ actualis ſubordinatio vel ſufficit poſſe ſubordinari pluribus mentalib9 do ſecundũ. Nec ex illo poteſt ꝓbare intentũ ⁊ reſpõdeo oĩo ſicut reſpõſuꝫ eſt vſq; vltimã replicã quã facis. ¶ Ad quã rñdet holkot in ſcḋo q̄ſtione ſcḋa ꝙ iſta hõ ē aial nulli mẽtali ſubordinari põt ſignificãti hũc terminuꝫ hõ eſſe hũc terminũ aial ⁊ idẽ diceret de iſta de9 eſt deus ⁊ poſtea dicit ꝙ lꝫ q̄libꝫ termin9 ſignificatiu9 huius vocalis hõ eſt aial cauſet in aia duas intẽtões: tñ illa vocalis nõ cauſat duas ꝓpões vocales ſꝫ ſolũ vnã ⁊ hoc declarat de pica audiẽte hãc ꝓpoſitionẽ hõ eſt aial in cui9 organo fantaſie ſunt tres intẽtões quarũ vna repñtat ei illã vocẽ hõ alia illã vocẽ eſt alia illam vocem aial ⁊ ille tres intẽtões nullo modo ſunt ꝓpõ ſicut iſte tres hõ: lignũ: aial: ⁊ hoc q: nulla illarũ triuꝫ intentionũ ſignificat ſicut copula verbalis: iſtud autẽ in parte eſt verũ ⁊ õ ex toto bene enĩ verũ eſt ꝙ ille tres

Holkot

intentiones in organo fantaſie vnius pice repreſentãt ei has tres voces hõ eſt aial nõ ſignificãt ei ꝓpoſitionaliter ⁊ rõ eſt q: nulla illarũ triũ intentionũ repreſentat ei ſincathegorematice vt copula verbalis: ſed tamen in alio potente formare actus ſincathegorematicos hec vocalis hõ eſt aial bene poteſt duas mentales cauſare quarũ vna repñſentat ei hãc vocẽ hõ eſſe hanc vocẽ aial. Alia vero repñtaret ei hãc rem que eſt homo eſſe aial. Secundũ hoc ergo reſpõdeo ad argumentũ cõcedendo ꝙ hec orõ deus eſt de9 plur.b9 mẽtalibus nõ ſinonimis ſubordinari poteſt. Et ex illo cõcedo eam eſſe enunciationem plures. Et vlterius concedo quãlibet enũciationẽ eſſe enunciationem plures rebus ſtantibus vt nũc. de qualibet conſtituta ex terminis ſignificatiuis manifeſtum eſt. Nam q̃libet terminus ſignificatiuus põt ſubordinari ꝯceptui vltimato ⁊ ſimiliter nõ vltimato. Et per ꝯñs tota enunciatio pluri b9 mentalibus nõ ſinonimis ſubordinari pt. De enũciatione aũt ꝯſtituta ex termis nõ ſignificatiuis vt eſt hec buf eſt buf illud ꝯſimiliter claret ſubiectũ eniꝫ illius põt ſubordinari duplici conceptui nõ vltimato vni repñtatiuo p̃ciſe illius vocis ſic ꝙ non alteri9. Alteri tñ vocẽ repñſentatiuo. Et per ꝯñs illa ꝓpõ pluribus mentalib9 põt ſubordinari. Cũ hic tamen bene ſtat datã diuiſionẽ eſſe bonã. Nõ enĩ ſequit̃ quelibet enũciatio eſt enũciatio plures: igit̃ nulla eſt enũciatio vna. Et loquimur ſm opinionẽ cõmuneꝫ. Dixi autem pauſ rebus ſtantib9 vt nũc: q: ſi extrema hui9 enũciationis buf eſt buf imponerentur ad placitũ ad repñſentandum preciſe ſe ita ꝙ nil aliud repreſentarẽt: tũc illa eſſet enũciatio ex terminis ſignificatiuis cõſtituta ⁊ non eſſet enunciatio plures. Si non placet hic modus dicendi dicas ad eſſe enunciationem plures req̄ri poſſe ſubordinari pluribus mentalibus vltimatis non ſinonimis ſed nomina ſignificant ad placitum.

¶ Secũdo pricipaliter arguitur ſic nulla eſt enunciatio plures igitur diuiſio ꝓſupponit falſum. ꝯña eſt clara ⁊ probo aſſumptũ dato oppoſito peto a te vel enunciatio plures eſſet enunciatio vocalis ſcripta vel mentalis nullum illoꝝ dici põt nõ tertium: dicit enĩ cõmunis logicoꝝ ſchola non poſſe reperiri equiuocationem in mente. Ex quo ſufficienter liquet nullam eſſe enunciationem plures mentalem. Et ex illo etiam oſtendo nullã eſſe mẽtalẽ vocaleꝫ aut ſcriptas. Et ſic arguo enũciationes vocales aut ſcripte accipiũt ſemꝑ ſuas denominatiões a mentalibus quibus ſubordinãtur vt pꝫ inductiue in oĩbus: igit̃ ſi nulla ſit enũciatio plures in mente cui ſubordinet̃ aliqua vocalis aut ſcripta nulla erit vocalis aut ſcripta que ſit enunciatio plures ⁊ per ꝯñs nulla erit enũciatio plures quod erat probandum.

¶ Et ꝯfirmatur ꝓbando idẽ aſſumptũ ⁊ ſic arguo ſi eſſet aliq̃ enũciatio plures maxĩe eẽt hec tunica eſt alba ſuppoſito ꝙ hoc nomen tunica imponatur ad ſignificandum hominem ⁊ equum: quod ſi concedas. Sic argue ſecundum philoſophum vt patebit in ſequentibus nihil refert dicere tunica eſt alba homo eſt albus ⁊ equus eſt albus. ſed illa copulatiua cui illa enunciatio ſubordinatur in mente non eſt enũciatio plures vt liquet ex expoſitione textus. Igitur neq; hec enunciatio tunica eſt alba dicenda eſt enunciatio plures relinquitur ex illo nullam eſſe enunciationem plures.

¶ Ad ſecundũ principale in quo tangitur illa difficultas vulgaris an ſit aliqua propoſitio

equiuoca in mente duo ſunt modi reſpondendi oppoſiti. ¶ Primus hac tēpeſtate triuus eſt ⁊ eſt ꝙ nulla eſt ꝓpoſitio mētalis q̄ ſit enūciatio plēs aut equoca. Ex quo infertur nullā mētalē eſſe diſtinguendā. Et ſecū dum hunc modum dicendi reſpōdetur ad argumentū principale ꝙ ꝫ nulla ſit enunciatio mētalis que ſit enūciatio plures: eſt tñ aliqua talis vocalis aut ſcripta. Nec oportet propoſitiones vocales aut ſcriptas accipere omnes ſuas denominationes a mentalibus: propoſitiones vocales aut ſcripte bene ſunt de eſt ſecundo adiacente: non autem earum mentales.

¶ Contra hūc modū dicendi ſic arguo multipliciter. Prio ſic ⁊ accipio hāc mētalē: oēs hoies ſunt aſini vel hoies ⁊ aſini ſunt aſini. Et ſic arguo in poteſtate intellectus eſt accipere illā coniunctionē vel pro copula principali ⁊ ly ⁊ pro copula minus principali: ita ꝙ illa erit vna diſiūctiua falſa. Et poſtea accipere ly vel pro copula minus principali. ⁊ ly ⁊ pro copula magis pricipali. Ita ꝙ ibi erit vna copulatiua vera ⁊ hoc nō poſſet eſſe niſi caperet aliquis termin⁹ equiuoce: igit illa mētalis pōt eſſe eque bene propoſitio plures ſicut ſua vocalis aut ſcripta.

¶ Secūdo ſic iſta enūciatio vocalis canis eſt ſubſtantia eſt enūciatio plures quia in ea ponitur terminus equiuocus ſcꝫ ly canis: ſꝫ quēadmodū poteſt eſſe vna vox repreſentans ⁊ canē marinū ⁊ celeſtem ⁊ latrabilem: ita poteſt eſſe vnus conceptus ⁊ canem marinū ⁊ celeſtē ⁊ latrabilem quemadmodū fingitur ⁊ formatur cōceptus entis ⁊ ſubſtātias ⁊ accidētia repñtans: ⁊ tamen ille conceptus entis dicitur eq̄uocus ad illa: igitur ⁊ ille conceptus in communi repreſentans ea que ſignificat ly canis in voce etiam erit equiuocus. Et propoſitio in qua ponetur erit dicenda enunciatio plures: et per conſequens reperibilis eſt aliqua talis in mente.

¶ Tertio ſic ⁊ accipio hāc mentalē. homo eſt aial ⁊ ſic arguo in ptāte intellectus eſt accipere illa extrema materialiter ꝓ ſe ſaltē ad oē minus per additionē act⁹ ſincathegorematici cui ſubordinatur hic termin⁹ ly ⁊ nō ſtat ꝙ accipiant̄ prio ſignificatiue ꝓ his que naturaliter proprie repreſentāt ⁊ poſtea pro ſeipſis materialiter teneantur niſi illud fiat eq̄uoce: igitur reperibilis eſt equiuocatio in mente.

¶ Ad primū iſtorū conſequenter defendendo opinionē rñdet ꝙ ſi in hac mētali oēs hoies ſunt aſini vel hoies ⁊ aſini ſunt aſini intellectus accipiat illam copulā vel pro copula principali vt cōiungat propoſitiones nō poteſt accipere poſtea eandem copulā vt inter terminos cōiungat: ⁊ ꝙ ſit copula minus principalis/ ⁊ hoc eſt ex natura rei: nec petenda eſt alia ratio. ⁊ ita ly vel ſecundum ꝙ in voce facit propoſitionem diſiunctiuam aut propoſitionem de diſiūcto extremo equiuoce accipitur. Pariformiter dicendū eſt de hoc ſigno omnes: vnde hec vocalis omnes apoſtoli dei ſunt duodecim ſubordinatur duabus mētalibus in quarum vna illud ſignum accipitur diſtributiue: in altera vero collectiue. Nec eſt in poteſtate intellectus facere ꝙ in illa mentali in qua diſtributiue accipitur: poſtea collectiue accipiatur. Et licet hec ſolutio videatur principium petere: non eſt tamen aliter ad argumentum reſpondendum.

¶ Ad ſcōm reſpōdetur concedēdo ꝙ poteſt formari aliquis conceptus ab intellectu qui repreſentabit illa que ſignificat ly canis: poteſt enī abſtrahi a conuenientia que eſt inter canem marinū ꝫ latrabilem: ⁊ celeſtem vnus conceptus illa repreſentās: ſed nego ꝙ ille ſit terminus equiuocus ſicut ly canis in voce: quia ille terminus in voce bene ſignificat ſua ſignificata mediantibus diuerſis conceptibus: illud autem non contingit de illo conceptu.

¶ Ad tertiū dupliciter rñdeo prio dico ꝙ nō eſt in ptāte intellect⁹ facere ꝙ extrema huius mentalis homo eſt aial materialiter accipiantur. Scdo dico illo admiſſo diſtinguēdo ꝙ illa mentalis ſignificaret equiuoce vel preciſe mediante ſe ⁊ nō mediante alio ⁊ ſic nego vel mediante ſe ⁊ mediāte alio ⁊ ſic cōcedo: ꝙ enī ſignificet illū terminum hō eſſe illum terminū aial hoc eſt mediāte naturali ſimilitudine alterius nec incōueniens hoc pacto propoſitionē mentalē ſignificare equiuoce. Sed q: hee rōnes non ſunt oino euiſcerate nec radicitus ſolute. Ea propter pono ſecūdū modū reſpōdendi quē etiā inſequit Paulus venetus in ſcōda parte magne logice capite de natura ſignatorū in figura ⁊ eſt iſte. Quemadmodū reperibilis eſt enunciatio plures in voce ⁊ ſcripto ita reperiri poteſt in mente. Ex quo ſequitur ꝙ nō ex eo termin⁹ eſt equiuocus q: ei non correſpondet vnus cōceptus: ſꝫ ex eo termin⁹ eſt equiuocus q: plura ſignificat diuerſis rationibus. Unde ly hō equiuocus eſt in ordine ad hominē viuum ⁊ hominē pictū licet eodē conceptu ſignificet hominē viuum ⁊ hominē pictū. Et ratio eſt: q: diuerſis rōnibus eos repreſentat: ſi enī petatur q̄re homo viuus eſt homo: rñdetur quia eſt animal rationale. ſed ſi petatur quare homo pictus eſt hō: reſpondebitur quia eſt ymago aut ſimilitudo animalis rōnalis. de iſto plura dicentur in predicamentis. — *Paulus venetus.*

¶ Ad confirmationē reſpōdetur ꝙ in caſu poſito hic eſt enunciatio plures: tunica eſt alba ⁊ breuiter dico ꝙ non ſubordinat huic copulatiue hō eſt albus ⁊ equus eſt albus ſꝫ ſubordinat illis duabus ꝓpoſitionib⁹ incōiuncti ſumptis. et philoſoph⁹ in ſequentibus non dicit ꝙ nihil refert dicere tunica eſt alba: homo eſt albus: ⁊ equus eſt albus: immo ſumit illas duas propoſitiones in coniunctum prout habent veri textus. Et hec de queſtione.

¶ Textus.

NArū aūt hec quidē ſimplex eſt enūciatio vt aliquid de aliquo vl' aliquid ab aliquo hec aūt ex his coniuncta velut oratio quedā eſt iā cōpoſita. Eſt aūt ſimplex enūciatio vox ſignificatiua de eo quod eſt aliquid vel nō eſt quemadmodum tp̄a diuerſa ſunt.

HEc eſt tertia pars primi capitis ſcōi tractatus in qua phūs ponit vnā diuiſionē enūciationis vne ⁊ diuidit enūciationē vnā in enūciationē vnā ſimplicē ⁊ enunciationē vnā cōpoſitam: ex hiis ſcꝫ enunciationibus vnis ſimplicibus. Et hec appellari ſolet enūciatio vna cōiunctione. ¶ Deinde ponit philoſophus mēbrorū diffinitiones. Unde enūciatio vna ſimplex ē in q̄ vnū predicatū enūciatur de vno ſubiecto mediante aliqua copula ſm ꝙ tempora diuerſa ſunt puta mediante copula de preſenti preterito aut futuro. Et hanc enunciationē vnā ſimplicē vocauit Petrus hiſpanus propoſitionē cathegoricā. Enunciatio autem vna coniunctione eſt illa que eſt compoſita ex enunciationibus vnis ſimplicibus. Et — *Petrus hiſpanus.*

hanc vocat petrus hiſpanus vocabulo magis vulgato ꝓpoſitionem hippotheticam. ¶ Pro maiori autem intelligētia duas mouebo q̄ſtiones. Prima concernet diuiſionem ⁊ propoſitionis cathegorice diffinitionem Secunda erit de ypotheticis. Quero igitur.

Utrum diuiſio enunciatiōis vne. Et diffinitio enūciatiōis vne ſimpliciter recte a philoſopho aſſignantur.

¶ Pro deciſiōe hui⁹ q̄ōnis aduertendū eſt ꝙ ph̄us vt patet ex expoſitiōe textus noluit aliud habere per hāc diuiſionē q̄ Petrus hiſpanus per hāc propoſitionē: alia cathegorica: alia ypothetica. Et quia iſti duo termini ꝓpoſitio cathegorica ⁊ propoſitio ypothetica vobis ſunt notiores quia magis triti: idcirco in ſequentibus eis vtemur. ¶ Iſtis ſuppoſitis pono cōcluſionē reſponſiuā ad titulū queſtionis. Tā diuiſio poſita q̄ diffinitio enunciationis vne ſimpliciter recte a philoſopho ponuntur.

¶ Cōtra hāc concluſionē primo principaliter arguitur ſic: aliqua eſt enūciatio vna q̄ nec ē cathegorica nec ypothetica: igitur diuiſio eſt nulla. Cōſequētia eſt manifeſta ⁊ probo aſſumptū. Hec enūciatio ſortes currit ⁊ plato diſputat: nec eſt cathegorica nec ypothetica igitur. Et primo ꝙ nō ſit cathegorica clarum eſt. Et ꝙ etiā nō ſit ypothetica ſic probo nulla ypothetica h3 ſubiectū predicatū ⁊ copulā tanq̄ partes principales ſui vt claret ex diffinitiōe ꝓpoſitiōis cathegorice quā dat petrus hiſpanus: ſed enūciatio data h3 ſubiectū predicatū ⁊ copulā tanq̄ partes principales ſui: igitur illa enunciatio non eſt ypothetica. Maior eſt clara. minor ē autem ꝓbo: illa enunciatio h3 ſubiecta predicata ⁊ copulas tanq̄ partes principales ſui: igitur habet ſubiectum predicatum ⁊ copulā tanq̄ partes principales ſui. tenet ꝯña ⁊ antecedens probatur ſic arguendo iſtas duas cathegoricas hec enunciatio habet tanq̄ partes principales ſui: ⁊ iſte due cathegorice ſunt ſubiecta p̄dicata ⁊ copule: igitur ſubiecta predicata ⁊ copulas hec enunciatio habet tanq̄ partes principales ſui: habetur ergo ꝙ data enunciatio non eſt ypothetica. Et per conſequens eſt aliqua enunciatio que non eſt cathegorica nec ypothetica quod erat probandum

¶ Et cōfirmatur hec eſt enunciatio vna homo eſt animal eſt propoſitio: attn̄ nec eſt cathegorica nec ypothetica: igitur diuiſio nulla: ꝙ cū ſit enūciatio patet: nā vere vel falſe repreſentat ſignificat cū ly hō eſt aīal eſſe propoſitionē ⁊ hoc eſt verū: ſed ꝙ nec ſit cathegorica nec ypothetica ꝓbatur ſic ⁊ prio ꝙ non ſit ypothetica probatione non eget: ſed ꝙ nō ſit cathegorica probo ſic. omnis cathegorica habet ſubiectum ſed ibi nullum eſt ſubiectum: ſi enim ibi eſſet ſubiectū vel illud eſſet terminus cōplexus vel incōplexus nō ſecundum vt notum eſt. Et ꝙ non primum patet: quia partes eius non ſe habent per modum determinationis ⁊ determinabilis nec coniunguntur per aliquam coniunctionem: ſatis enim conſtat ꝙ ly eſt materialiter ſumptum non eſt extremorum vnitiuum ⁊ per conſequens ille tres voces homo eſt animal accepte materialiter prout ibidem accipiuntur non ſunt magis terminus complexus q̄ hee due ſortes plato: relinquitur ergo nihil eſſe ſubiectum in enunciatione data et per conſequens non eſt cathegorica.

¶ Ad ſecundū principale reſpondetur ꝙ illa enūciatio aſſumpta eſt ypothetica. Et quādo dicis illa habet ſubiectum predicatum ⁊ copulam tanq̄ partes principales ſui: igitur non eſt ypothetica. concedo conſequentiam negando antecedens. Et vlterius nego hanc conſequentiam illa enūciatio habet ſubiecta predicata ⁊ copulas tanq̄ partes principales ſui: igitur habet ſubiectum predicatum ⁊ copulam tanq̄ partes principales ſui.

¶ Forte dicis bene ſeq̄tur illa enunciatio h3 ſubiecta p̄dicata ⁊ copulas tanq̄ partes principales ſui: igit̄ h3 ſubiectū predicatum ⁊ copulā ⁊ ſubiectum predicatū ⁊ copulā tanq̄ partes principales ſui. Et ex illo vlterius ſequitur ꝙ h3 ſubiectū predicatum ⁊ copulam tanq̄ partes principales ſui.

¶ Ad hoc dico ꝙ iſta vltima ꝯſequētia non valet illa enunciatio habet ſubiectum predicatum ⁊ copulam ⁊ ſubiectum predicatum ⁊ copulas tanq̄ partes principales ſui copulatim: intelligo: igitur habet ſubiectum predicatum ⁊ copulam tanq̄ partes principales ſui.

¶ Contra hanc ſolutionē arguitur probando ꝙ enunciatio aſſumpta habet ſubiectū p̄dicatum ⁊ copulā tanq̄ partes principales ſui et hoc ſic: ⁊ pono ꝙ prima eius cathegorica diuidat̄ ad ymaginationē in duas medietates quarū vtraq̄ ſit cathegorica videlicet in b ⁊ in c ⁊ tota illa ꝓpoſitio ſit a. Et tunc ſic arguo b ⁊ c ſunt partes principales illius totius ypothetice ⁊ b ⁊ c ſunt ſubiectum ⁊ predicatum ⁊ copula. igitur ſubiectū predicatum ⁊ copula ſunt partes principales illius totius ypothetice: ⁊ per conſequēs illa ypothetica habet ſubiectum predicatum et copulam tanq̄ partes principales ſui. Maiorem añt probo ſic. b ⁊ c ſunt due cathegorice illius ypothetice ſed quelibet cathegorica alicuius ypothetice eſt pars principalis illius: igitur b ⁊ c ſunt partes principales illius ypothetice. Minorem autem probo ſic b ⁊ c ſūt a: ſed a eſt ſubiectum predicatum ⁊ copula: igitur b ⁊ c ſunt ſubiectum predicatum ⁊ copula.

¶ Ad hoc argumentū reſpondetur negando ꝙ illa propoſitio ypothetica habeat ſubiectum predicatum ⁊ copulam tanq̄ partes principales ſui. Et ad probationem dico ꝙ b ⁊ c non ſunt partes principales illius ypothetice: ⁊ hoc quia conſtituūt vnam cathegoricam. Unde ad hoc ꝙ iſta conſequētia valeat hec cathegorica eſt pars huius ypothetice igitur eſt pars eius principalis oportet aſſumere in añte ⁊ non eſt pars alicuius cathegorice. Siue hoc pacto arguendum eſt hec cathegorica eſt pars huius ypothetice ⁊ coniungitur alteri mediante copula coniunctionali: igitur eſt pars principalis ⁊ redit in idem: clarum autem eſt hoc modo debere argui quia huius copulatiue omnis homo eſt aīal ⁊ ſortes currit nō eſt pars principalis preter ſecūdā prime partis vt liquet.

¶ Ad confirmationē reſpondet quidam in ſuo tractatu terminorum ꝙ dicendo hō eſt aīal eſt ꝓpoſitio non dicimus propoſitionem: vnde dicit ꝙ nullum aggregatū ex pluribus terminis pōt ſupponere materialiter ⁊ ex illo infert cōmuniter loquentes nō bene dicere concedendo hic eſſe propoſitionem homo eſt animal eſt propoſitio. ¶ S3 iſte cum parua ratione deuiat a communi modo loquēdi. Ea propter non mirum ꝙ deceptus fuerit. Nam in cudendis nouis opinationibus ſepius quiſpiam decipitur Teſte Iohanne buridano in exordio ſuarū queſtionum moralium. Buridanus ¶ Et contra eū ſic arguo: concedunt omnes cōiter loquentes hic eſſe enunciationem oīs homo eſt totum in q̄titate tenendo ly totum in q̄titate logica

liter. Et totum ſubiectū eſt aggregatū ex pluribus ter minis ⁊ ſupponit materialiter, ſed q: ⁊ illud etiā nego dū aliter arguo. Iſta eſt concedenda hō eſt dictio diſſyllaba ⁊ ſubiectum ſupponit materialiter ⁊ tñ partes illius ſubiecti puta ille due ſyllabe ho ⁊ mo nō ſe habēt ſicut determinatio ⁊ determinabile: nec aliqua coniunctione coniunguntur magis ꝙ̄ ille tres homo eſt animal materialiter accepte: igitur ſimile eſt omnino de his ⁊ illis ⁊ per ꝯñs aggregatū ex pluribus terminis eque bene ſtare poteſt materialiter ſicut vnica dictio. ❡ Aliter ergo reſpondeo inſequēdo communem doctrinam logicorum concedēdo hic eſſe propoſitionem homo eſt animal eſt propoſitio. Et dico ꝙ eſt cathegorica ⁊ qñ dicis non habet ſubiectū hoc nego ⁊ qñ petis vel ſubiectum eius eſt terminus complexꝰ vel incomplexus dico ꝙ eſt terminus incomplexꝰ: vñ dico ꝙ ſicut de aliquo compoſito ex materia ⁊ forma poſſum formare conceptum incomplexum ita ⁊ de cōgerie harum duarum ſyllabarum ho ⁊ mo poſſuꝫ formare noticiam incomplexam repñtantem mihi tales voces homo: ⁊ oīno cōſimiliter poſſuꝫ formare noticiā incomplexam repñtantem mihi hanc totam voceꝫ homo eſt animal. Dico igitur ꝙ ſubiectum huius ꝓpoſitionis homo eſt animal eſt ꝓpoſitio ſupponit materialiter pro talibus propoſitionibus hō eſt animal: et hoc mediante conceptu incomplexo. eodem modo dico de ſubiecto huiꝰ omnis homo eſt totum in quantitate. Et ſi petas an ne ly hō ſupponat ⁊ ſimiliter ly ē ⁊ ſi ſic mediante quo conceptu. Reſpondeo ꝙ neqꝫ ly homo neqꝫ ly eſt ſupponit: ſed illud totum homo eſt animal ſe habet vt vocum quedam congeries pro talibus ſupponens ⁊ quando dicis notum eſt ꝙ non eſt terminus incomplexus illud nego.

❡ Scđo principaliter arguitur. iſta

oratio eſt enūciatio tñ homo eſt aīal ⁊ tñ nec eſt cathegorica nec ypothetica: igitur diuiſio mala. tenet ꝯña. ⁊ primo ꝙ illa nō ſit cathegorica probo ſic: illa ꝓpoſitio equiualet ypothetice: igitur eſt ypothetica. ꝯña eſt clara ⁊ aſſumptum patet equiualet copulatiue cōpoſite ex ſuis exponentibus vt cōſtet: ⁊ per conſequens propoſitio illa excluſiua non eſt cathegorica: ꝙ autēꝫ non ſit ypothetica probo ſic illa propoſitio habet ſubiectum predicatuꝫ ⁊ copulam tanꝙ̄ partes principales ſui: igitur non eſt ypothetica conſequentia eſt clara ⁊ antecedens patet q: ly hō ⁊ ly animal ſunt partes ex quibus immediate conſtituitur illa excluſiua ⁊ per conſequens ſunt partes principales illius.

❡ Et confirmatur ad idē iſta oratio

eſt propoſitio quādo ſortes currit plato diſputat ⁊ tñ nec eſt cathegorica nec ypothetica primo ꝙ nō ſit cathegorica ꝓbo ſic illa ꝓpoſitio habet duas cathegoricas debite cōiunctas. ⁊ per ꝯñs nō eſt cathegorica: ſꝫ ꝙ non ſit ypothetica ſic probo. Iſta non eſt ypothetica plato diſputat qñ ſortes currit. igr̄ nec alia eſt ypothetica. Conſequētia eſt clara q: idem eſt iudicium de illis propoſitionibus / ꝙ aūt illa non ſit ypothetica ſic ptꝫ: illa ꝓpō ſubordinatur vni mētali cathegorice. igitur ipſa eſt cathegorica ⁊ nō ypothetica: probatio antecedentis ſubordinatur huic mentali plato eſt diſputans quando ſortes currit vt patet per reſolutionē illius verbi adiectiui. Et ſi velis tenere verba adiectiua incōplexa non propterea frangitur argumentum / q: iſte due plato diſputat ſortes currit eodem modo cōiunguntur per ly quando ſicut iſte due plato eſt diſputans: ſortes currit: igitur ſi vna eſt cathegorica reliqua eſt cathegorica: ꝙ autem iſta ſit cathegorica plato eſt diſputans quando ſortes currit ſic probo. Iſtā eſt cathegorica diſputans quādo ſortes currit eſt plato. Et hic eſt bona conuerſio diſputās quādo ſortes currit eſt plato: igitur plato eſt diſputans quādo ſortes currit. Et propoſitio cathegorica non conuertitur niſi in cathegoricam: quia ſi conuerteretur in ypotheticā nō fieret de ſubiecto predicatū ⁊ ecōtra: ⁊ ꝑ cōſequens iſta eſt cathegorica plato eſt diſputans quādo ſortes currit quod erat probandum.

❡ Ad ſecundū principale omiſſa opi

nionū varietate dico illā propoſitionē excluſiuā eſſe cathegoricā: poteſt enim intellectus accepta hac mētali homo eſt animal ꝑponere ei ſignū excluſiuū: ꝙ ſi dicas nullū eſſe reperibile tale in mente eodem pacto debebitis dicere nullū eſſe ſignū vniuerſale. Similiter nō poſſe reperiri cōparatiuū aut ſuperlatiuum in mente quod ꝙ̄ abſurdū ſit ſatis claret. Si igitur huic mentali homo eſt aīal ſolum preponat intellectus ſignū excluſiuū conſtituet ꝓpoſitionē excluſiuā habentem preciſe quattuor terminos mō mentali ypothetica ad minus debet habere ſeptē terminos. relinquitur ergo ꝙ illa mentalis excluſiua eſt cathegorica. Et iſtud videtur cōformē menti ariſtotelis. nam in primo priorum inter ſillogiſmos cathegoricos docet ſillogiſare ex propoſitionibus reduplicatiuis. Et per ꝯñs reduplicatiue propoſitiones ſunt cathegorice ⁊ cū ideꝫ ſit iudicium de excluſiuis ſequitur ⁊c̃. Et ad improbationem qua dicis illa excluſiua equiualet vni ypothetice igitur eſt ypothetica dico ꝙ duobus modis dicūtur propoſitiones equiualere. Uno mō in ſignificādo Alio mō in conſequendo. ❡ Ille propoſitiones equiualent in ſignificando que ſubordinantur mētalibus ſinonimis. ❡ Ille vero equiualent in conſequendo q̄ mutuo ſe inferūt. hac diſtinctione ſuppoſita dico ꝙ illa excluſiua equiualet ſuis exponentibus in ꝯſequendo dūtaxat ⁊ nō in ſignificando ⁊ ex illo haberi nō poteſt illam excluſiuam eſſe ypotheticam.

❡ Contra hanc ſolutionē arguitur

dupliciter Primo ſic illa excluſiua ſinonime ſignificat cum illis exponentibus: igitur equiualet illis exponentibus ⁊ non ſolum in conſequendo ſed etiam in ſignificando. Conſequentia eſt nota ⁊ añs probo / illa excluſiua excluſiue ſignificat ⁊ ſignificare excluſiue nihil aliud eſt ꝙ̄ denotare predicatum conuenire ſubiecto ⁊ remoueri a quolibet eius oppoſito: intelligo de excluſiua primi ordinis: ſed exponentes illius excluſiue illud idem ſignificant: hec enim excluſiua tñ homo eſt animal ſignificat hominem eſſe animal ⁊ nullū nō hominem eſſe animal exponentes aūt illius omnino idem ſignificant: igitur illa excluſiua ⁊ ille exponētes ſinonime ſignificant quod erat probandum.

❡ Secundo ſic ſi ꝓpoſitio excluſiua

data eſſet cathegorica ſequeretur ꝙ eadem mentalis vltimata eſſet vera ⁊ falſa quod eſt abſurdum. Sequela tamen ſic probatur: ſi iſta ſit cathegorica tantuꝫ homo eſt animal idem dicendum erit de iſta tantuꝫ creatura contingenter eſt ens / capio igitur mentalem vltimatam cui illa propoſitio ſubordinatur ⁊ ſic arguo illa mentalis vltimata eſt vera ⁊ eadem mētalis vltimata eſt falſa ergo ꝓpoſitum. Primo ꝙ illa mētalis vltimata ſit vera patet per veritatē ſuarum exponentiuꝫ creatura contingenter eſt ens ⁊ nihil non creatura cōtingenter eſt ens ſed ꝙ illa ſit falſa patet ex illa ſequitur falſum igitur illa eſt falſa. Cōſequētia eſt clara et aſſumptū patet. bene ſequitur tantū creatura cōtingenter eſt ens ergo tantū creatura poſſibiliter eſt ens

⁊ tantū creatura poſſibiliter non eſt ens/ratione de ly cõtingente ſed notum eſt ꝯñs eſſe falſum igitur illa mentalis vltimata eſt falſa. Si diceretur ꝙ illa excluſiua eſſet ypothetica argumentum non curreret q2 tunc diceretur ꝙ illa excluſiua ſubordinatur duabus ypotheticis quarum vna eſſet vera ⁊ alia falſa ⁊ ipſa eſſet vera ⁊ falſa in voce ⁊ ita non concederetur eandem mentalem eſſe veram ⁊ falſam. Nec potes te iuuare dicendo ꝙ ſubordinatur duabus cathegoricis quarū vna eſſet vera ⁊ altera falſa quia illud eſt falſum vt manifeſte conſtat igitur.

Ad primū argumentū cõtra hãc ſolutionem reſpondetur negando ꝙ illa excluſiua ⁊ ſue exponentes ſinonime ſignificant. ⁊ ad probationẽ nego ꝙ ille exponentes excluſiue ſignificent q2 ſignificare excluſiue eſt ſignificare cum dictione excluſiua. Etiã illa excluſiua non ſignificat aliquid vel aliqualiter de non hoīe ſed bene verū eſt ꝙ ad veritatẽ illius requiritur ꝙ predicatū cõpetat ſubiecto ⁊ remoueat a quolibet eius oppoſito: ſꝫ illud nõ denotatur explicite per illã nec etiã per mẽtalẽ cui ſubordinat.

Ad ſecundū reſpõdetur negando ꝙ eadem mentalis vltimata ſit vera ⁊ falſa ⁊ concedo ꝙ iſta eſt cathegorica tm̄ creatura contingenter ẽ ens ⁊ dico ꝙ ſua mentalis vltimata eſt vera ⁊ non eſt falſa imo dico ꝙ illa vocalis non eſt dicẽda falſa ⁊ dico ꝙ non debet cognoſci veritas illius ratione de ly cõtingenter niſi primo exponatur rõe de ly tm̄. Si velis cõcedere eandem mentalem vltimatam eſſe veram ⁊ falſam prout argumentum ſatis reuera oſtendit non obuio nec habes aliquid cõtra me vt patet ex calce queſtionis precedentis. Sed adhuc.

Contra principalẽ ſolutionem ſic arguo. Si iſta excluſiua tm̄ homo eſt animal ſit cathegorica. Eadẽ ratione iſta eſſet cathegorica ſole lucẽte dies eſt Arguã eniꝫ ſic habeat intellectus hanc mẽtalem dies eſt tunc pero vel intellectus poteſt addere hos duos ablatiuos ſole lucẽte aliud nihil addendo vel non. Si primum dicẽdū erit eã ẽẽ cathegoricã q2 preciſe cõſtituetur ex quinꝙ terminis mõ ypothetica ad omne minus reqrit ſeptẽ. Si ſecũdū eodem modo dicetur intellectum non poſſe addere ſignum excluſiuum illi mentali homo eſt animal ⁊ ita tota ratio adducta eſſet ſopita ꝙ ſꝫ hec enũciatio ſole lucẽte dies eſt non ſit cathegorica patet per omnes grãmaticos dicentes illos ablatiuos poni in deſignatione conſequẽtie ⁊ debere reſolui per dū vel ꝗñ vel per q2 ⁊ per ꝯñs talis enũciatio ſubordinatur ypotheticee ⁊ nõ mẽtali cathegoricee. Et ſi dicas locum ſumptū ab auctoritate grammaticorū nõ ẽẽ ſufficiẽtẽ adduco teſtimo-
Ihes dorp. niū logicorū Iohannes dorp tenẽs excluſiuas eſſe cathegoricas dicit hãc eſſe ypotheticã ſole lucẽte dies eſt ⁊ communiter omnes logici ita aſſerunt igitur.

Ad hoc argumẽtū reſpõdetur cõcedendo hanc eſſe cathegoricam ſole lucente dies eſt prout oſtendit ratio adducta ⁊ licet aliqui grammatici ſimiliter ⁊ logici oppoſitum dicant hoc nõ mouet. Aliqui etiã logici maioris auctoritatis dicunt idẽ
Paulus venetus. quod dicim⁹. Paulus venetus. xxxij. capite primi dubij. id idẽ tenet ⁊ multi alij ſꝫ bñ verum eſt ꝙ propõẽs in quibus ponuntur ablatiui rectore ſoluti equiualent propoſitionibus ypotheticis in conſequendo.

Ad confirmationẽ duo ſunt modi
Bentiſber. reſpondendi. Primus eſt hentiſberi qui tenet propoſitiones tp̄ales eſſe ypotheticas vnde in ſuo tractatu de incipit ⁊ deſinit negat hanc propoſitionem aliqñ ſortes deſinet ẽẽ maior platone qñ plato nõ deſinit eſſe minor ſorte caſu quo ſortes vſꝙ ad inſtans a erit maior platone ⁊ ꝙ in illo inſtanti ſortes non erit q2 vt dicit illa propõ magis pretendit ſignificationeꝫ alicuius tẽporalis ꝙ̃ cathegoricee. Unde illa ꝓpõ cõualet huic vt dicit in aliquo inſtanti nõ deſinet eſſe plato minor ſorte ⁊ in eodẽ inſtanti ſortes deſinet eſſe maior platone. Alius eſt modus cõis tenẽs ꝓpõẽs temporales eſſe cathegoricas. Et hunc dicendi mo-
dum inſequitur Paulus venetus. xxxij. capite primi dubij. ſue quadrature. Et petrus mantuanus in ſuo tractatu conſequentiarum ⁊ iſti dicerent ꝙ hec propoſitio quando ſortes currit plato diſputat eſt cathegorica. Ratio autem eorum potiſſima eſt hec. Si propoſitiones temporales eſſent ypothetice ſequeretur ꝙ hec propõ eſſet affirmatiua quãdo tu es antechriſtus non eſt poſtꝙ̃ non negatur nota temporalis ſꝫ hoc eſt falſum. Si enim ipſa eſſet affirmatiua tunc aliquid poneret in eſſe quod eſt falſum. Eius enim conuertibilis nihil ponit in eſſe videlicet hec in tempore vel in inſtanti in quo tu es antechriſtus non eſt cuius vnum extremū eſt antechriſtus alteruꝫ eſt in tẽpore vel in inſtanti in quo tu es modo: clarū eſt ꝙ illa ꝓpoſitio nihil ponit in eſſe non enim ponit te eſſe nec antechriſtū eſſe vt liquet. Sed hanc rationẽ ſolueret hentiſber faciliter diceret eñi hãc eſſe ypotheticã qñ tu es antechriſtus nõ eſt ⁊ eſſe affirmatiuã ⁊ diceret ꝙ ipſa aliquid ponit in eſſe videlicet te ẽẽ. Unde illa cõualet huic in aliquo inſtanti vel tempore tu es ⁊ in eodem antechriſtus non eſt. Licet autem modus hentiſberi faciliter defendi poſſet tamẽ malo tenere oppoſitum modū dicendi tū quia cõior/tuꝫ quia vt arguitum eſt in argumẽto principali conuerſio bene cõpetit propoſitionibus temporalibus quod non eſſet niſi forent cathegorice. Tum etiã niſi temporales eſſent cathegoricee tunc ly quando non eſſet aduerbium ſed diuerſarum partium orationis quod non eſt dicẽdum. Sed petes quomõ igitur aſſignabãtur extrema huius quando ſortes currit plato diſputat/ponuntur ibidẽ eñi dempto ly quando due cathegoricee

Reſpõdet paulus venet⁹ loco pre- Paulus venetus.
allegato ꝙ ly plato eſt ſubiectum ⁊ ly diſputãs ꝑdicatū ⁊ hoc totuꝫ quando ſortes currit vt dicit nõ eſt ꝑs ſubiecti nec predicati ſed totius propõis. Ego auteꝫ cum communi mõ dico ꝙ ly plato eſt ſubiectuꝫ ⁊ hoc totū diſputans quãdo ſortes currit eſt predicatū. Et ꝯñter ad hunc modum concedo hanc propõnem. Aliquando ſortes deſinet eſſe maior platone quãdo plato non deſinet ẽẽ minor ſorte. Nã in a inſtanti erit ita ꝙ ſortes non eſt minor platone quando plato nõ deſinit eſſe minor ſorte ⁊ immediate añ a erit ita ꝙ ſortes eſt maior platone quãdo plato nõ deſinit eſſe minor ſorte. ꝙ nũc in a inſtanti illa prima exponens erit vera ꝑꝫ ex falſitate ſue cõtradictoriee. Eodem mõ ſi a erit primū nõ eſſe ipſius ſortis cõcedo hãc ſortes deſinet ẽẽ qñ nõ deſinet ẽẽ. Eodem modo faciliter verificari poſſunt tales propoſitiones ſortes incipit moueri qñ ipſe non incipit moueri aliquis homo incipit ẽẽ albus quãdo nullus hõ incipit eſſe albus ſed de hijs alibi. Et tũc ad argumentuꝫ principale reſpondetur concedẽdo ꝙ hec enũciatio qñ ſortes currit plato diſputat eſt cathegorica ⁊ nego ꝙ habeat duas cathegoricas debite coniunctas. Unde pono hanc regulam generalem per nullum aduerbium poſſunt coniungi due cathegoricee cõſtituendo propõneꝫ ypo

Margin: Mãtuan⁹.

theticā. Et ita licet in ꝓpōe aſſumpta ponant̄ due cathegorice attamen q: non per cōiunctionē cōiūgū-tur ꝓpterea nō conſtituūt ꝓpoſitionē ypotheticā

¶ Tertio principaliter arguitur ſic iſta oratio eſt enūciatio ſortes eſt aīal qui eſt currēs ⁊ tn̄ nec eſt cathegorica nec ypothetica igit̄ diuiſio nihil valet ⁊ primo ꝙ illa nō ſit cathegorica ſic ꝓbo illa ꝓpō ſubordinat̄ vni mētali cōpoſite ex duab⁹ cathegoricis igit̄ illa mētalis nō ē cathegorica tenet ꝯſequētia ⁊ aſſumptū ꝓbo ſubordinat̄ huic mētali ſortes ē aīal ⁊ ille ſortes eſt currens: vt dicunt communiter loquentes. Sed ꝙ nō ſit ypothetica ꝓbo ſic. Quelibet ypothetica debet cōſtitui ad omne minus ex ſeptem terminis puta ex duobus ſubiectis duob⁹ predicatis ⁊ duabus copulis verbalibus ⁊ vna coniunctionali ſed ꝓpō aſſumpta non componit̄ ex ſeptem terminis immo adequate ex ſex igitur non eſt ypothetica.

¶ Et cōfirmatur hic eſt propoſitio omnis hō eſt animal ⁊ ecōuerſo tamen nec eſt cathegorica nec ypothetica ꝙ non ſit ypothetica patz quia habet ſubiectum predicatum et copulam tanꝗ partes principales ſui ꝙ autem non ſit cathegorica patet dato oppoſito ſequitur ꝙ eſt aliqua vniuerſalis que nullam poteſt habere ſingularem quod eſt abſurdus. Conſequentia tamen patet q: ſi haberet aliquā ſingularem maxime haberet hanc iſte hō eſt animal ⁊ ecōuerſo ſed hoc nō. Nam predicata illarum duarum propoſitionum non ſunt ſinonima predicatum enim prime eſt ly animal ⁊ ecōuerſo qḋ ibidem tm̄ valet ſicut animal ⁊ omne animal eſt hō. predicatum autem ſecunde tantum valet ſicut animal ⁊ animal eſt iſte homo. Modo clarum eſt illa non eſſe ſinonima.

¶ Ad tertium principale reſpondet̄ ꝙ hec enunciatio ſortes eſt animal qui eſt currens eſt ypothetica. ¶ Unde eſt regula cōis. Quādo illud relatiuum qui vel aliud ſibi ſimile ponitur inter duas copulas verbales ⁊ refert terminū poſitum ante priorē copulam ſiue ille fuerit totale extremum ſiue non reddit ſenſum ypotheticum ⁊ exponitur per ⁊ ⁊ ille. Petrus mātuanus in ſuo tractatu cōſequētiarū ⁊ alii qui eum inſequentes negant hanc regulam nec volēti eam negare probari pōt ſ; q: cōis eſt ideo eam non reſpuo. vn̄ primo dicitur in regula dummō ponatur inter duas copulas q: qn̄cunqꝫ precedit duas copulas verbales tunc reddit ſenſum cathegoricum ⁊ efficitur pars extremi vt hic ſortes qui currit mouet̄. Deinde dicitur ⁊ refert terminum poſitum ante priorem copulam q: vbi referret terminum poſitum poſt priorem copulam dato ꝙ ponatur ante ſecundaꝫ copulā nō facit ſenſum ypotheticum ſed cathegoricū vt hec eſt cathegorica ſortes non eſt aīal qḋ eſt aſinus. Deinde dicit̄ ſiue ille terminus ſit totale extremū ſiue non. quemadmodū cū hec eſt cathegorica ſortes currit ꝗ mouetur in qua relatiuum refert terminum poſitum ante priorem copulam qui eſt totale extremum ita eſt ⁊ hec cathegorica ſortis aſinus eſt currens qui eſt rudibilis. relatiuū autem quandoqꝫ poſitum inter duas copulas verbales non poteſt referre aliquem terminum niſi poſitum ante priorem copulam quia alias non poſſet ſeruari congruitas. Quandoqꝫ autem propter cōgruitatem ſolū poteſt referre terminuꝫ poſitum poſt priorem copulam. Quandoqꝫ aūt indifferenter poteſt referre ⁊ terminum poſitū ante priorem copulam ⁊ terminum poſitum poſt priorem copulaꝫ vt in hac propoſitione animal non eſt animal quod ē aſinus. Et talis ꝓpō eſt diſtinguenda. Si enim referat terminum poſitum ante priorem copulam ſic ē ypothetica ⁊ falſa. Si aūt referat terminū poſitū poſt priorē copulā. Sic ē cathegorica vera. Paul⁹ venet⁹. xli. capitulo primi dubii. tenet ꝙ in talib⁹ ꝓpoſitionibus ſolū debet referre terminū ꝓpinquiorē ſibi ꝑcedentē. Sꝫ nō eſt magna vis in hoc faciēda. Meliuſ ē tales ꝓpoſitiones diſtinguere cum communi modo.

¶ Ex hac regula infero has copulatiuas eſſe poſſibiles quilibet homo differt ab aſino qui eſt homo nō ꝗlibet hō differt ab aſino ꝗ ē hō. Similiter qḋlibet rudibile differt ab hoc animali qḋ nō differt a te demōſtrādo te tamē nullū rudibile differt a te qḋ nō differt ab homine. Nullum ens differt ab animali quin illud differat ab aſino ⁊ tamen aliquod ens differt ab animali quod non differt ab aſino: facile eſt has copulatiuas ⁊ ſimiles verificare ea propter pertranſeo.

¶ Contra hanc ſolutionē arguo ſic ſi iſta ſit ypothetica ſortes eſt animal qui ē currēs vel ergo eſt cōditionalis vel copulatiua vel diſiunctiua ⁊ ita de aliis ſpeciebus ypotheticarū: nullū iſtorū dari poteſt igit̄ nullo mō dici poteſt illā eſſe ypotheticā

¶ Forte dices vt cōmuniter dici ſolet ꝙ data ꝓpō equiualet huic ſortes eſt aīal ⁊ ille eſt currēs ⁊ ita ipa eſt copulatiua. Sed cōtra hoc arguo vel illa ꝓpō equiualet illi in cōſequendo ſoluꝫ ⁊ ſi ſic non eſt ypothetica vel alias debebis dicere ꝓpōes excluſiuas eſſe ypotheticas. Si dixeris ꝙ equiualet illi in ſignificādo debebis dicere ꝙ illud relatiuū qui nō ponitur in mēte. Et reuera pari facilitate dicetur nō eſſe ponēdū aliquod ſignum excluſiuū in mente cui⁹ oppoſitum ſuſtinent qui hanc ſolutionem tenent.

¶ Ad hoc argumentū reſpōdēt hii quorum eſt hec regula ꝙ hec ꝓpō vocalis ſortes eſt aīal qui eſt currens ſubordinat̄ vni mentali in qua ponit̄ ly ⁊ ille ⁊ non illud relatiuum qui ſꝫ tunc non videtur potior ratio quare potius ponitur ſignū excluſiuum in mente aut aliqḋ ſimile ꝙ illud relatiuū propterea forte dices ꝙ illa vocalis ſubordinatur huic mentali ſortes eſt aīal qui eſt currens in qua ponitur ly qui. Sed tunc quero an expreſſe habet ſuum aūs vel non. Si primū tūc in illa mentali erit terminus oīno ſincathegorematic⁹ qḋ dici nō poteſt ꝓpter duo. Primū eſt nā illud relatiuuꝫ habet ſuppoſitionē depēdētē ⁊ per ꝯñs non eſt pure terminus ſincathegorematicus. Secundū eſt q: non videtur quod eſſet aliqualiter ſignificare illius relatiui. Si aūt non habet ſuuꝫ antecedens expreſſuꝫ dabis ypotheticā mentalē precaſe conſtitutam ex ſex terminis. ¶ Inſup ſi illa mētalis ſit ypothetica dabis plures ſpecies ypotheticarū ꝙ communiter aſſignari ſolent. Et dato ꝙ reducas ad aliquā ſpeciē dabis aliquā ypotheticā in qua nulla ponitur cōiūctio quod videt̄ abſurdū. ¶ Suſtinēdo igit̄ regulā cōmunem dico ꝙ iſta vocalis ſortes eſt animal qui eſt currens ſubordinatur huic mētali ſortes eſt aīal ⁊ ille ſortes qui eſt aīal eſt currens in qua ponitur ly ⁊ ille ⁊ etiā ly qui ⁊ in illa ly qui tenet̄ ſincathegorematice In hoc aūt conſiſtit ſuum aliqualiter ſignificare q: coniungit hos terminos ille ſortes ē animal vt congrue ſimul reddant ſuppoſitū verbo et tunc reſtat inquirere in quo conſiſtit aliqualiter ſignificare de ly ille. Sed hoc eſt huic ꝓpoſito impertinens ea de re pertranſeo alibi illud diſcuſſurus.

¶ Ad confirmationē duplex eſt modus reſpondendi. ¶ Primus eſt hentiſberi cuius propoſitio aſſumpta omnis homo eſt animal ⁊ econuer-

Mātuan⁹.

Paulus venetus.

Hentiſber.

Paulus ve/ netus.

ſo eſt decimūquartū ſophiſma in ordine ꝛ ibidē tenet illā propoſitionē eſſe cathegoricā. Ratio aūt eius eſt hec/ quia ibi nō eſt copulatio duarū ꝑpoſitionū ad inuicē ſed ſolum copulatur vnus terminus cum vna ꝑpōe ꝛ ita nō eſt illa ꝑpoſitio copulatiua ſed cathe/ gorica. Sꝫ cōſequēter defendēdo dicta huius acutiſ ſimi hentiſberi dico ꝙ ly ecōuerſo nec ſignificat vere nec falſe. Sed ē vnū pure ſincathegoreuma qḋ ex ſua natura debet poni in ꝑpōis fine ꝛ nō eſt pars alicuiꝰ extremi ſed totius propōis quemadmodū ſignū exclu ſiuum debet poni in principio ꝑpōis nec eſt pars ali/ cuius extremi ſed totius ꝑpoſitionis. ¶ Et ex illo ſe quitur ꝙ aliqualiter ſignificare huiꝰ cōiunctionis ꝛ nō ſolū eſt cōiungere ꝑpoſitiones aut termios cathe goreumaticos imo in ꝑpoſitione aſſumpta tenet illa cōiunctio ſignificatiue/ ꝛ coniungit vnū purū ſinca/ thegoreuꝫ cū vna ꝑpōe. Et ratione illius ſincathego reumatis illa ꝑpō equiualet in cōſequēdo huic copu latiue omnis hō eſt animal ꝛ omne animal eſt homo. Quēadmodū hec excluſiua tm̄ homo eſt animal equi ualet in cōſequendo huic copulatiue hō eſt animal ꝛ nullus non hō eſt animal. Et tunc ad argumentū in oppoſitū adductum reſpondeo concedendo ꝙ iſta ꝑ pō omnis homo eſt animal ꝛ ecōuerſo eſt vniuerſalis Et ꝙ nō poteſt habere ſingularē nec hoc eſt inconue niens. Hec ē vniuerſalis omnis hircoceruus eſt hir/ coceruus ꝛ nullā po. eſt habere ſingularē. Ad hoc enī ꝙ haberet aliquā ſingularē oporteret ſubiectū eius poſſe verificari de ſubiecto illius ſingularis vt dicūt cōmuniter loquētes. Et poſtꝙ illa ꝑpō eſt exponibi lis ratione illiꝰ ſincathegoreumatis illud nō ē miruꝫ hec ē vniuerſalis oē incipiēs eē ē calor ꝛ nullā ſcires dare eius ſingularē vel aliter dico ꝙ iſta vniuerſalis oīs hō eſt animal ꝛ ecōuerſo poteſt habere ſingularē hāc videlicet iſte homo eſt animal ꝛ ille due propōes habent eadē ſubiecta ſecludēdo pronomē demōſtra tiuum ꝛ predicata ſinonima qꝛ predicatū vniuerſalis ſolum eſt ly animal qꝛ vt dictum eſt ly econuerſo non eſt ipſius pars ſed illud idē eſt predicatum illius ſin/ gularis. Unde ad dandū ſingulares alicuius propoſi tionis non eſt neceſſe tenere in ſingulari oīa ſincathe goreumata poſita in propōe cuius dātur ſingulares iſte propōes hoc animal eſt homo hoc animal eſt hō bene ſunt ſingulares huius tm̄ animal eſt homo pari forma dicatur in ꝑpoſito. ¶ Et ex iſto facile eſt reſpō dere ad vnum aliud an ne hec ſingularis. Iſte homo eſt animal ꝛ econuerſo nullam habeat vniuerſalem.

¶ **Sed cōtra hanc opinioneꝫ adhuc** ſic arguo. Si iſta eſſet cathegorica oīs homo eſt aial ꝛ ecōuerſo ſequeretur ꝙ eſſet aliqua vniuerſalis cui non poteſt correſpondere aliqua excluſiua in terminis trā ſpoſitis cuius oppoſitum cōmuniter aſſeritur proba tur tamē ſequela de propoſitione aſſumpta que ſi poſ ſet habere aliquam excluſiuam maxime haberet hāc tm̄ animal ꝛ econuerſo eſt homo quod non eſt dicen/ dus/ non videtur enim illa propoſitio intelligibilis.

¶ **Ad hoc argumentū reſpondetur** concedendo illatum. Nec hoc eſt inconueniens ꝛ ra/ tio eſt quia in fine illius propoſitionis ponitur vnum ſincathegoreuma quod ex ſua natura debet ibidem locari ꝛ non poteſt locari in principio propoſitionis. Poſſet h c queri de contraria illius propoſitionis ſi/ militer ꝛ contradictoria. Sed de hoc inferius.

¶ **Alius eſt modus cōmunis tenēs** hanc propoſitionē oīs homo eſt animal ꝛ ecōuerſo eē hypoteticam. Et hunc inſequitur Paulus venetus

Paulus ve/ netus.

in ſua magna logica. Similiter ꝛ i vndecimo ſophiſ mate ꝛ dicit ꝙ illa ſubordinat̄ huic mētali oīs hō eſt aial ꝛ aial ē hō. Et tūc ad rationē in oppoſitū addu/ ctā facile ē reſpōdere negādo ꝙ illa ꝑpō habet ſubie ctum predicatū ꝛ copulā tanꝙ ptes principales ſui. ¶ Ad rationē aūt hentiſberi facillimū eſt reſpōdere.

¶ **Sed contra hunc dicēdi modū ſic** arguo ſi iſta eſſet hypotetica oīs hō eſt aial ꝛ ecōuer/ ſo ſeq̄ret̄ ꝙ ly ecōuerſo nō eēt ibi vnū purū ſincathe/ goreuma ſed tm̄ ſignificaret ſicut hec ꝑpoſitio oē aial eſt homo qḋ ſi cōcedas bene ꝯͣr reſpōdēdo ſic arguo ly ecōuerſo nec ſignificat naturaliter nec ad placituꝫ oē aial eē hoīem igit̄ nullo pacto ſignificat oē aial eē hoīem tenet cōſequentia a ſufficiēti diuiſione ꝛ aīs ē clarū non enī ſignificat naturalr̄ qm̄ tali modo ſigni ficare ꝑaſe conuenit termīs mētalibus. Et ꝙ non ad placitū ſimiliter claret qꝛ nunꝙ hic terminꝰ ecōuer/ ſo impoſitus fuit ad ſignificandum oē aial eē hoīem

¶ **Ad hoc argumētū reſpondet̄ con** cedendo ꝙ in hac hypotetica omnis hō eſt animal et econuerſo ly econuerſo ſignificat oē aial eſſe hoīem ꝛ dico ꝙ ſignificat ad placitum.

¶ **Unde eſt aduertēdū ꝙ primꝰ īpo** ſitor imponens hunc terminū econuerſo impoſuit eū vt haberet ſignificationē dependētē ad hunc ſenſum ꝙ taliter ſignificaret qualiter ſignificat propō cui ad iungit̄ ꝛ hoc viceuerſo ordine nec in tali impōe opor tuit illū impoſitorē aſpicere ad cuiuſlibet propōis ſi gnificationē. ea ꝑpter in hac ꝑpōe nullus hō eſt aial ꝛ ecōuerſo ly econuerſo nō ſignificat oē aial eē hoīeꝫ ſed nullū aial eſſe hoīem Accipe analogiā de impōne relatiui quod imponebatur ad ſignificandum quali/ tercunqꝫ ſignificaret ſuū aīs. ¶ Ex iſtis infero corre laria. Primum eſt aliqua propoſitio affirmatiua fiet negatiua abſqꝫ noua impōe aut additione ad ipſam. Correlarium patet de ly econuerſo immo vna ꝑpoſi tio que eſt prio vniuerſalis fiet particularis poſtea ex cluſiua poſtea exceptiua immo ſucceſſiue omnem de nominationē propoſitionuꝫ recipiet abſqꝫ aliqua im poſitione aut additione. ¶ Secundum correlarium aliqua eſt ꝑpō cathegorica in qua nulla ponitur co/ pula verbalis. Correlarium claret de ſcda pte huius hypotetice copulatiue omnis homo eſt aial ꝛ ecōuer ſo. ¶ Tertiū correlariuꝫ aliqua eſt ꝑpō copulatiua in qua nulla ponitur nota copulationis. Et aliqua ē ꝑpō hypotetica in qua nulla ponitur nota potēs red dere ꝑpoſitionem hypoteticā declaro ſcdam ptē cor relarij quia ea declarata facile eſt declarare primam in iſta hypotetica ſi homo currit animal currit ꝛ econ uerſo ly econuerſo eſt ꝑpoſitio hypotetica ſubordi/ natur enim huic mentali ſi animal currit homo cur/ rit. Et tamen clarum eſt ꝙ in ſe nullam habet notam hypotecalem nec aliquā propōnē. Multa alia corre/ laria facile eſt inferre ſed ad alia tranſeundum eſt.

¶ **Quarto principaliter arguitur ſic** ꝛ hoc cōtra diffinitionē enunciationis vne ſimpliciter ꝛ hoc ſic illa diffinitio cōuenit ꝑpoſitioni hypotetice igit̄ ipſa eſt minꝰ bona. Tenet ꝯña. Aīs aūt ſic ꝓbo propoſitio hypotetica habet ſubiectū predicatum et copulam: igitur ipſa enunciat aliquid de aliquo.

¶ **Forte dices ꝙ ſubintelligenda eſt** hec particula tanꝙ partem principalem de parte pri cipali ſecundum ꝙ dicit Petrus hiſpanus propoſitio cathegorica eſt illa que habet ſubiectum predicatuꝫ ꝛ copulam tanꝙ partes principales ſui.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

¶ Cōtra hoc arguitur ſic ex illo ſeq̄tur ꝙ nulla eſt ꝓpō cathegorica/ſequelaꝫ ſic probo. nulla propoſitio cathegorica habet aliquas partes principales quia nulla habet ſubiectum predicatum ⁊ copulā tanꝙ partes principales ſui Aīs probo q2 detur oppoſitū ⁊ capio hanc cathegoricam homo eſt animal ⁊ ſic arguo. Si alique ēēnt partes principales illius maxime eſſent ly homo ⁊ ly eſt ⁊ ly aīal ſed probo ꝙ non illi tres termini ſunt partes minus principales illiꝰ cathegorice igitur non ſunt ptes principales ꝯſequēna eſt clara ⁊ aſſumptū ꝓbo ille ſillabe ſunt ptes minus principales ⁊ ille ſillabe ſunt illi termini igitur illi termini ſunt partes minꝰ pricipales.

¶ Forte negas maiorēꝫ immo dicis ꝙ ille ſillabe ſunt partes principales illius.

¶ Sed cōtra hoc ſic arguit̄ aliq̄ ſūt partes minus principales illiꝰ cathegorice igitur dabiles ſunt oēs ⁊ nō potes dare oēs partes minꝰ principales niſi ſignaueris aliqua q̄ ſunt ſubiectū predicatū ⁊ copulā igit̄ ſubiectū p̄dicatū ⁊ copula ſunt partes minꝰ principales illiꝰ cathegorice ⁊ ꝑ cōſequēs non ſunt partes principales quod erat probandum.

¶ Et cōfirmatur aliqua ē ꝓpō que enunciat aliq̄d de alio tanꝙ ptē principale de parte principali ⁊ tñ nō eſt enūciatio vna ſimplr̄ ſiue cathegorica igit̄ diffinitio ꝯuenit alijs a diffinito: ⁊ ꝑ ꝯñs mala ē aſſignatio ꝓbat̄ aſſumptū de hac propōe nō oīs hō eſt aīal ꝙ illa nō ſit cathegorica ſic ꝓbo ipa eſt hypotetica igit̄ nō eſt cathegorica vꝫ ꝯña ⁊ aīs ptꝫ illa enūciatio ē ꝯpoſita ex enūciationibꝰ vnis igit̄ ipa ē hypotetica tꝫ ꝯña ex diffinitiōe enūciatiōis ꝯpoſite ⁊ ꝓbo aſſūptū ipa ꝯponit̄ ex his duabꝰ enūciatiōibꝰ oīs hō eſt aīal ⁊ hō ē aīal quarū quelibꝫ ē ipſius pars igit̄ ipa cōponit̄ ex enūciationibus vnis ſimplr̄ ⁊ per cōſequēs non eſt cathegorica quod erat probandū.

¶ Ad quartū pricipale reſpondet̄ ſicut rñſuꝫ ē ꝙ ly hō ⁊ ly ē ⁊ ly aīal ſunt ptes pricipales illius cathegorice. Et vlterius negāt aliq̄ ꝙ ille ptes ſunt partes minus principales ⁊ ad probationem reſpondetur vt reſponſum eſt ꝙ ille ſillabe nō ſunt partes minus principales illius cathegorice ⁊ vlterius negant hanc ꝯñam alique ſunt partes minus principales illius cathegorice: igitur dabiles ſunt omnes partes minus principales illiꝰ cathegorice ⁊ iſti fundāt ſe ſuper bonitateꝫ illius conſequentie iſte partes ſunt minus principales: igitur iſte partes non ſunt partes principales. Sed iſtud obuiat cōmuni logice. Cōtra eñ dicimus ꝙ ptes principales cathegorice ſunt ille ptes ex quibus īmediate cōſtituitur ꝓpō cathegorica Partes vero minus principales ſunt ptes ex quibus mediate conſtituitur ꝓpō cathegorica. Et ex illo ſequit̄ ꝙ fundamentū illorum deficit. Propterea cōcedo ꝙ dabiles ſunt oēs partes minus principales alicuiꝰ ꝓpōis cathegorice vñ oēs ptes pricipales alicuius ꝓpōis ſunt ptes minꝰ pricipales eiuſdē Si tñ ille terminus partes minus principales includeret negationem nō valeret ille modus arguendi alique ſunt ptes minus principales huius cathegorice igit̄ dabiles ſunt oēs ptes minus pricipales huiꝰ cathegorice. Quēadmoduꝫ non ſequitur demonſtrādo vnum ſcutum cuius vna medietas eſt alba ⁊ altera nigra alique partes huius ſcuti ſunt non albe igitur dabiles ſunt omnes non albe ſed de hoc alibi.

¶ Ad cōfirmationē in qua tāgitur illa difficultas cōis an videlꝫ pars propōis ſit propō multi ſunt mōi rñdēdi. ¶ Primꝰ modꝰ rñdēdi ipſius Buridani eſt nullam partem propōis eſſe propoſitionē. ¶ Secūdꝰ modus ē aliquorū dicentiū nullā partē propōis cathegorice eſſe ꝓpōnē ſed bñ ypotetice. ¶ Tertius modus eſt aliquorū dicentiū nullā ptem ꝓpōnis mentalis eſſe propoſitioneꝫ. ¶ Quartus modus cōis eſt quālibet partem propoſitionis veruꝫ vel falſuꝫ ſignificantē eſſe propoſitionē ⁊ hunc modū tenet hentiſbar paulus venetus ⁊ ferme oēs. Sed q2 de ſic philoſopho de omnibus opinionibus ſollicitū eē ſtultum eſt: ideo circa iſtas opiniones nolo immorari. Breuiter tamen contra primam opinionem.

Buridaꝰ. Hentiſbar. Paulus venetus.

¶ Arguitur ſic prio iſta ꝓpoſitio ē vera homo eſt animal eſt verum ⁊ per ꝯñs ſubiectuꝫ ⁊ predicatum illius propoſitionis ſupponunt ꝓ eodē ſed ſubiectum illius propōis ſolum ſupponit pro ſe ⁊ predicatuꝫ ſolum ſupponit pro propōe vera igitur demōſtrato ſubiecto illius propōis iſta eſt vera hoc ly homo eſt aīal eſt verum ⁊ cum hoc ly homo eſt aīal ſit pars propōis ſequitur ꝙ pars propōnis eſt vera et cum nihil ſit verum niſi propoſitio ſequitur parteꝫ propoſitionis eſſe propoſitionem.

¶ Secūdo ſic iſta copulatiua ē vera homo eſt animal ⁊ deus eſt: ſed ad veritatē copulatiue requiritur vtrāq3 partem eſſe veram igitur vtraq3 pars illius copulatiue eſt vera ⁊ per ꝯñs vtraq3 pars illius copulatiue eſt propoſitio ⁊ ſic habetur partem propoſitionis ypotetice eſſe propoſitionem.

¶ Tertio ſic capio hanc mentalē hō eſt animal que nō ſit pars alicuius ꝓpoſitionis deinde volo ꝙ intellectus vniat illam propoſitionem cuꝫ hac deus eſt per cōiunctionē copulatiuam tunc peto vel illa mentalis poſtꝙ eſt pars illius ypothetice ſignificat vere vt prius vel non ſi primum ſequitur ꝙ adhuc eſt ꝓpō ⁊ ꝑ ꝯñs cū ſit ps ꝓpōis ſequit̄ ptē ꝓpōis eſſe ꝓpōnē. Si ſcōꝫ ſequit̄ ꝙ illa mētalis vitiata per hoc ꝙ ponitur in propōne cadit a ſua ſignificatione quod eſt abſurdū ⁊ ꝑ ideꝫ argumentum ꝓbare poteris ptē propōis cathegorice eſſe propoſitionem.

¶ Quarto ſic ſeq̄ret̄ ꝙ iſte ꝯſequētie ēēnt bone hoc qd eſt ps huiꝰ ꝯñe eſt verū ergo nullꝰ deꝰ ē demonſtrando aīs illiꝰ ꝯñe Similiter iſta aīs huius ꝯñe eſt verū ergo hō eſt aſinus ſeq̄la ſic ptꝫ iſta anſcedentia non poſſunt eſſe vera ex quo ſunt partes propoſitionum igitur conſequentie date ſunt bone.

¶ Quinto ſic capio hāc copulatiuaꝫ hō eſt aīal ⁊ deꝰ ē ⁊ ſic arguo iſta ꝓpō deus ē que non eſt ps alicuiꝰ propōis ſignificat ſinonime cū ſcda pte illius copulatiue igit̄ ſcda ps illius copulatiue vere vel falſe ſignificat ⁊ per conſequens eſt propoſitio.

¶ Ad primū iſtorū ſuſtinendo hanc opinionē reſpōdet̄ cōcedēdo ꝙ iſta ē vera hō eſt aīal eſt verum ⁊ illa ꝓpō reddit̄ vera pro tali ꝓpōe hō eſt aīal que nō eſt ps alicuius ⁊ ꝓpterea negāda eſt hec propō oē ly hō eſt aīal eſt verum q2 ſubm̄ illius ꝓpōnis diſtribuitur ꝓ ſeipō ⁊ ꝓ illo nō ſupponit predicatum vnde iſta eſt falſa hoc ly homo eſt animal eſt verum demonſtrando partem illius propoſitionis.

¶ Forte dicis ex iſto ſeq̄tur aliquā ꝓpōnem eſſe verā cuius quelibet ſingularis eſt falſa ſequela probat̄ ſic iſta eſt vera ly homo eſt aīal eſt verū ⁊ tamen omnes iſte ſunt falſe hoc ly hō eſt animal eſt verū ⁊ hoc ly homo eſt aīal eſt verum vtrobiq3 demonſtrando illud ly homo ē aīal poſituꝫ in tali propōne.

¶ Ad hoc dicit̄ licet ille ſingulares ſunt falſe aliquas tamē dabȝ ſingulares veras demō ſtrando cū ly aial eſt hō non poſitū in ꝓpōne iſta ē vera hoc ly hō eſt aial eſt verū. ¶ Et ex iſto ſequit̄ ꝙ iſta ꝓpō non pōt eē vera oē ly animal eſt homo eſt verum nihilominꝰ tamē illa eſt poſſibilis eo ꝙ poteſt ita eſſe ſicut per eā ſignificatur ſi eni multe eēnt tales propoſitiones in rerum natura/ ꝛ nulla illarum po/ neret̄ in ꝓpoſitione tūc ita eſſet ſicut ꝑ illā nunc ſigni ficat̄ oē ly hō eſt aial eſt verum.

¶ Ad ſecundū reſpondet̄ cōcedēdo illam copulatiuam eſſe verā homo eſt animal ꝛ deus eſt licet nulla eius pars ſit vera ſed ad veritatē copu latiue nō requiritur quamlibet eius partē eſſe verā ſed ſufficit ꝙ quelibet pars eius ſeorſum ſumpta ſit vera ꝛ q: hoc ꝯtingit de copulatiua data ideo ē vera.

¶ Contra hanc ſolutionē arguitur ſic. Et pono ꝙ ſorte proferente hanc copulatiuā hō eſt animal ꝛ deus eſt plato audiat ſolum ꝓferri ſecun dā partē illiꝰ copulatiue hoc poſito ſic arguo ſecūda pȝ illiꝰ copulatiue repreſentat vere igit̄ ē ꝓpō ꝛ per cōſequens pars ꝓpoſitiōis hypotetice eſt propoſitio

Buridanus ¶ Reſpondet ad iſtud argumentū Buridanus ꝙ licet plato vere concipiat per ſcdām partē illius copulatiue non tamē ꝓpterea ſequitur ꝙ illa ſecunda pars copulatiue ſit propoſitio dat ipſe tale exēplum ſi ſortes proferat hanc ꝓpōnē deus eſt ꝛ plato credat ſortem dicere hoiem eſſe aſinum tūc ꝑ pō prolata a ſorte eſt vera ꝛ non debet dici eſſe falſa dato ꝙ eam audiens falſe concipiat.

¶ Ad tertiā vero rationē ꝛ ad quin tā q: videri meo oſtēdūt clare improbabilitatē huiꝰ opinionis non reſpōdeo ſed illi qui tenerēt opinionē buridani ſoluendas derelinquo quas ſoluere nō po terit niſi dicat oīo vnum voluntarium ꝛ ſine rōne.

¶ Ad quartā tn̄ rationē buridanus concederet illas ꝯñas eſſe bonas nec poteſt adduci rō cōtra eū probans maliciā illarū ꝯñarū. ¶ Dimiſſa igit̄ iſta opinione ſola quarta tenenda eſt. Pro cuius intelligentia pono propoſitiones quarum.

¶ Prima ē aliqua pȝ ꝓpōis q̄ ē pȝ extremi eiuſdē ꝓpōis ē ꝓpō hec ꝓpō probat̄ ꝛ ſumo hāc ꝓpōnē dixit inſipiēs in corde ſuo nō ē deꝰ p̄dica tū ē hoc totū dicēs i corde ſuo nō deꝰ ꝛ pȝ illiꝰ p̄dica ti ē ꝓpō videlicet hec pars nō eſt deus igit̄ ꝓpō vera

¶ Secunda ꝓpō extremū totale ali cuius ꝓpōnis eſt ꝓpō iſta ꝓpō ꝓbatur de ſubiecto huius propōnis hō eſt aial eſt ꝓpō vera.

¶ Tertia ꝓpoſitio quelibet pȝ ꝓpō nis hypotetice que eſſet ꝓpō ſi per ſe ſumeret̄ eſt ꝓ/ pō hanc propōnē derelinquo ꝓbatā ex tertio argu/ mento facto contra opinionem precedentem

¶ Quarta ꝓpō quelibet pars ꝓpō nis cathegorice includēs ſubiectū predicatū ꝛ copu lam eiuſdē eſt ꝓpō/ hec ꝓpō patet q: quelibȝ ta lis vere vel falſe ſignificat.

¶ Quinta ꝓpō ē nulla pars ꝓpōis ca thegorice includēs copulā pncipalē illius cum vno extremo eius ꝛ non includens aliud extremum totale ſed ſolū partem eius eſt ꝓpō. Et licet hec ꝓpō ſit con tra omnes ꝑiter loquentes de hac materia videri tn̄ meo ipſa eſt ſuſtinenda. Un̄ iſta pars muſca eſt fortior aiali q̄ eſt pȝ huius muſca eſt fortior oī aiali non eſt ꝓpō Nec iſta pȝ hō eſt aial que eſt pȝ huius homo ē aial album eſt ꝓpō. Et breuiter ꝓbo de vno q: idem eſt iudicium de oībus ꝛ capio hanc mentalem hō eſt aial album ꝛ ſic arguo vel illa pȝ homo eſt aial eſt ꝓ/ pō vel nō ſi ſecundum habet intentū/ ſi primū ſequi tur ꝙ illa pars ſignificat vere vel falſe/ ꝛ neſcis dare quid ſignificat illa pars niſi hoiem eſſe aial igit̄ illa pars ſinonime ſignificat cū iſta ꝓpōne mētali hō eſt animal que nō eſt pars alicuius qđ ſi cōcedas probo ꝙ non nunq̄ actus vnitiuꝰ in mente poteſt vnire ali/ quod predicatū cū ſubiecto. Et vnire aliqđ p̄dicatū ſpecie diſtinctum cū illo ſubiecto aut aliquo alio ve oēs logici concedūt. Nā actus vnitiui iſtarū duarum homo eſt aial homo eſt hō ſpecifice diſtingunt̄ ꝛ per ꝯñs actus vnitiuus huius mentalis homo eſt ani/ mal albū/ ſpecifice diſtinguit̄ ab actu vnitiuo illius mentalis homo eſt aial. Et per conſequens illa pars homo eſt animal non ſinonime ſignificat cū illa mē tali homo eſt aial/ poſtq̄ actus ſpecifice diſtingunt̄. ¶ Et ex iſta ꝯcluſiōe ſequit̄ ꝙ ſuperuacaneū ē q̄rere pur aliq̄ q̄rūt de veritate huiꝰ chimera ē ens vt ſit pȝ huius chimera ē ens imaginabile eo ꝙ nō ē ꝓpoſitio

¶ Contra hanc opinionē arguit̄ pri mo ſic ꝛ hoc contra primā propoſitionem ſi pars ex tremi huius ꝓpōnis dixit inſipiens in corde ſuo non eſt deus ſit propoſitio ſequit̄ ꝙ pſalmiſta loquēs ore prophetico mētitus fuiſſet/ qđ eſt abſurdū. Sequelā tamē ſic ꝓbo ipſe dicens illā ꝓpōnē locutꝰ eſt contra mentē dicendo nō eſt deꝰ ꝛ ꝑ ꝯñs mētitus fuit ꝛ eodē mō ꝓbabit̄ ꝙ quilibet homo dicēs nullum hominē eſſe aſinum dicit falſum quod nō videtur ſane dictū.

¶ Secundo argumētor ꝛ hoc cōtra ſecundā ꝓpoſitionē probando ꝙ ſubiectū huius ꝓ/ poſitionis homo eſt animal eſt propoſitio vera nō ſit ꝓpoſitio ꝛ ſic arguo illa ꝓpoſitio in voce ſubordinat̄ vni mētali cuiꝰ ſubiectū nō eſt ꝓpoſitio ꝛ ꝑ cōſequēs nec ſubiectū illius vocalis ē ꝓpoſitio cōſequētia eſt clara q: ſubiectū illiꝰ vocalis ſubordinatur ſubiecto illius mētalis ꝛ ꝑ ꝯñs ſi ſubiectū illius mētalis nō ſit ꝓ pō nec ſubiectū illud in voce erit ꝓpō ꝙ aūt ſubiectū illiꝰ mentalis nō ſit ꝓpō ſic ꝓbo ſubiectū illiꝰ mēta/ lis ē noticia ſimplex igit̄ nō eſt ꝓpō ꝯñam derelinquo notā ꝛ añs ꝓbo ꝑ ea que dicta ſunt in principio q̄ſtio nis ad habēdū conceptū nō vltimatū illiꝰ vocis aial non eſt opus habere cōceptū nō vltimatū alicuiꝰ ſil/ labe illiꝰ vocis eodē mō dicendū eſt ꝙ cōceptus non vltimatꝰ ſubiecti propoſitiōis propoſite eſt cōceptus incomplexus ꝛ poſtq̄ ſubiectū illius vocalis ſuppo nit materialiter ſubordinatur ſuo conceptui non vl/ timato ꝛ per conſequens ſubordinatur cōceptui ſim plici qui non eſt propoſitio ꝛ per cōſequens ſubiectū illius vocalis nullo modo eſt ꝓpō qđ erat probandū.

¶ Tertio arguit̄ ꝛ hoc contra quar tam propoſitionē ſi illa propoſitio eſſet vera ſequere tur ꝙ iſta propoſitio hō eſt aial que eſt piacens huiꝰ oīs hō eſt animal eēt ꝓpoſitio vniuerſalis quod ē fal ſum. Sequelam tamē ſic ꝓbo ſubiectū illius propoſi tionis eſt terminus cōmunis diſtributus ſeu ſumptꝰ cū ſigno vniuerſali igitur illa propoſitio eſt vniuerſa lis cōſequentia tenet a diffinitione ad diffinitū ꝛ an tecedens probatur bene ſequit̄ ſubiectū huiꝰ ꝓpō nis oīs homo currit diſtribuit̄ ꝛ ſubiectū huius pro/ pōnis oīs hō currit eſt ſubiectū ſue preiacentis igitur ſubiectū ſue preiacentis diſtribuit̄ ꝛ ꝑ ꝯñs eſt termi/ nus communis ſigno vniuerſali determinatus.

¶ Quarto ad idez ſequeretur ꝙ ſubiectū alicuius ꝓpōnis diſtribueret̃ a nullo tñ ſigno diſtribueret̃ ɔñam ſic ꝓbo ſubm̃ hui⁹ ꝓpōis nō oīs hō currit diſtribuitur a nullo tñ ſigno diſtribuit̃ ergo propoſituz. Maior pȝ eo ꝙ ſubm̃ ſue preiacētis diſtribuitur ꝙ autez a nullo ſigno diſtribuatur ꝓbo ſic non diſtribuitur a prīo ſigno nec etiam a ſcd̃o viſo ꝙ quodlibet illorum eſt impeditū igitur a nullo ſigno ſimpliciter diſtribuitur.

¶ Quīto ſic ad idē ſeq̄ret̃ ꝙ arguendo ab inferiore ad ſuperius cum diſtributione ſuperioris formaliter valeret modus arguendi quod eſt contra communem regulam logicalem. Conſequentia ſic probatur Iſta ɔña eſt bona ⁊ formalis ſortes currit ergo homo currit accipiendo pro ɔñte preiacentem huius omnis homo currit ⁊ clarum eſt ꝙ illud ſuperius diſtribuitur in ɔñte. Et eodem modo ſequeretur ꝙ arguendo a ſuperiori ad inferius cuz diſtributione ſuperioris non valeret modus arguendi ⁊ intelligo debite ponendo conſtantias. Sequela probatur ſic iſta ɔña nihil valet animal currit ⁊ ſortes ē animal ergo ſortes currit ⁊ accipio pro maiori preiacentem huius oē animal currit tunc clarum eſt ꝙ arguitur cum diſtributione ſuperioris.

¶ Sexto ſic arguitur ſequeret̃ ꝙ idē terminus ſtaret determinate ⁊ diſcrete et ſic liceret deſcendere ſub termino ſtante diſcrete quod implicat quia bene ſeq̄t̃ huic termino repugnat accipi pro pluribus igitur non ſtat determinate: nec ſub eo liꝫ deſcendere cōſequentia tñ ſic ꝓbatur ſubiectū hui⁹ propoſitiōis iſte hō currit ſupponit diſcrete et idē ſubiectum ſupponit determinate quod ſic probo Subiectum preiacentis ſupponit determinate ⁊ ſubm̃ preiacentis eſt ſubm̃ illi⁹ pro nunc enim ſuppono illud pronomen demonſtratiuum non eſſe partē extremi ⁊ cū ſub ſubiecto ſue preiacētis liꝫ deſcendere ſequitur ꝙ ſub ſubiecto huius iſte homo currit liꝫ deſcendere.

¶ Septimo ſic nulla pˢ propōis mētalis cathegorice eſt ꝓpō dato ꝙ pars propoſitionis cathegorice vocalis ſit propō igitur tertia opinio eſt ſuſtineda ⁊ nō quarta ꝙ autem nulla pars propoſitionis cathegorice mentalis ſit propō probo ſic dato oppoſito ſeq̄ret̃ ꝙ eſſet equiuocatio i mēte vltimata qđ ſuppono eſſe falſum. ɔñam autē probo ſic ⁊ capio hanc mentalem vltimatam oīs hō eſt animal ⁊ quero a te vel aliqua pars illius eſt propō vel nulla. Si ſecundū habeo ꝓpoſitū. Si primum ſequitur ꝙ ſubiectum illarum duarū ꝓpoſitionū in ordine ad alteram illaruꝫ accipitur copulatiue in ordine vero ad aliam accipitur pro ſuis ſignificatis diſiunctiue et per ɔñs ille terminus equiuoce ſumitur in mente.

¶ Octauo ⁊ vltimo arguitur cōtra totū fundamētum huius ꝓpōnis ⁊ hoc ſic Aliqua pˢ propōis rep̄ñtans vere vel falſe non eſt propō igitur nulla pars ꝓpoſitionis rep̄ñtans vere vel falſe eſt ꝓpoſitio tenet conſequēntia q: cōſimilis eſt rō in omnibus Aſſumptū aūt ſic ꝓbo nulla pars circuli eſt ꝓpō ⁊ tamen aliqua eius pars repreſentat vere vel falſe igitur ꝙ autē nulla pars circuli ſit ꝓpō ſic ꝓbat̃ q: ſi aliqua pars circuli ſit ꝓpō ⁊ cū nō ſit maior rō de vna q̄ de alia ſeq̄t̃ ꝙ q̄libet pars circuli erit ꝓpō ⁊ tūc dicendū eſſet ꝙ vna ꝓpō eſſet infinite ꝓpōes qđ ē abſurduꝫ. Si aūt dicat̃ ꝙ aliqua pˢ circuli ē ꝓpō ⁊ aliqua non q̄rit̃ q̄ ⁊ q̄ta pars eſt propoſitio. Et cum neſcias hoc dare reliquitur ꝙ nulla pars circuli eſt ꝓpoſitio

¶ Ad iſta argumenta reſpondet̃ per ordinem. Ad primum reſpondetur hac diſtinctione p̄miſſa. Duobus modis cōtingit dicere falſum. ¶ Uno mō ſententia totali q̄ñ videlicet ꝓpoſitio totalis quā quis profert eſt falſa. ¶ Secundo modo contingit dicere falſum ſententia partiali. videlicet quando totalis propoſitio quā quis profert nō eſt falſa: ſꝫ cū pars illius falſe ſignificat vnde in cōmuni mō loquēdi nō dicimus hoīem mentiri quādo falſum dicit ſentētia partiali ſed ſolū quando falſum dicit ſententia totali. Et per hoc patet reſponſio ad argumentum quod pſalmiſta loquens ore prophetico non fuerit mentit⁹ quia ſolum falſum dixit ſententia partiali.

¶ Ad ſecundū reſpōdetur concedēdo ꝙ ſubiectum illius ꝓpoſitionis nō eſt propoſitio ſecundum ſignificationeꝫ ſecundum quā ibi capitur puta ſecundum ſuppoſitionem materialem ſcd̃ꝫ aliā tñ ſignificationē eſt ꝓpō ⁊ illud nobis ſufficit.

¶ Ad tertiū reſpōdetur negando ꝙ preiacēs iſtius omnis homo eſt animal ſit propoſitio vniuerſalis vndelicet ſubiectū eius diſtribuatur hoc tamen non eſt a ſigno q̄tificante illam preiacentem ſed ſolum a ſigno q̄tificante iſtam oīs homo eſt aīal ſed de iſto alibi.

¶ Ad quartū nego conſequentiaz ⁊ concedo ꝙ ſubiectum huius diſtribuitur non omnis homo currit nego tamen ꝙ a nullo ſigno diſtribuitur immo diſtribuit̃ a ſcd̃o ſigno ⁊ q̄ñ dicis quodlibet illorum ſignorum eſt impeditum igitur a nullo illoruꝫ ſignorū diſtribuitur/ Diſtinguo ꝙ quodlibet illoruꝫ ſignorum ſit impeditū vel in ordine ad illam propoſitionem non oīs homo currit ⁊ ſic concedo. Etiaꝫ ille terminus homo non diſtribuitur in ordine ad illam totalem propōnem vel ꝙ quodlibet illorū ſignorum ſit impeditum in ordine ad quancunq̄ aliam propōnem ⁊ ſic nego vnde licet ly omnis impediat̃ in ordine ad hāc ꝓpōnē nō oīs homo currit. non tñ impedit̃ in ordine ad hanc omnis homo currit.

¶ Contra hanc ſolutionē arguitur ſic: non eſt maior ratio ꝙ ille terminus diſtribuitur a ſecundo ſigno q̄ a primo. igitur mere gratis dicitur ꝙ diſtribuitur a ſecundo ⁊ non a primo.

¶ Secūdo ſic. ex ſolutiōe data ſequitur ꝙ iſta ꝓpoſitio nō oīs homo currit eſt mixte q̄titatis quod nemo diceret. Sequela tñ ſic probatur: illa ꝓpoſitio eſt indiffinita ⁊ vniuerſalis: igitur eſt mixte q̄titatis: ɔña eſt clara: ꝙ aūt ſit indiffinita ⁊ vniuerſalis patꝫ: illa ꝓpoſitio eſt indiffinita: ⁊ ſua p̄iacens eſt vniuerſalis: ⁊ illa propoſitio eſt ipſamet propoſitio ⁊ ſua preiacēs. igit̃ ipſa eſt indiffinita ⁊ vniuerſalis.

¶ Tertio ſic. ſequeret̃ ꝙ illa ꝓpoſitio eſſet duo ɔ̄dictoria eo ꝙ illa ꝓpō eſt indiffinita et vniuerſalis quibus cōueniunt oēs cōditiōes requiſite ad verā ɔ̄dictionē: qđ ſi cōcedat̃ ſic arguo: illa ꝓpō eſt vera: ⁊ illa propoſitio eſt duo cōtradictoria: ergo duo contradictoria ſunt vera quod eſt falſum.

¶ Ad primū iſtorum concedo ꝙ non eſt maior ratio quare ille terminus debeat diſtribui a ſecundo ſigno q̄ a primo: quia nulla eſt ratio quare ille terminus diſtribuatur a primo ſigno: ſed quia hoc eſt ſophiſtice reſpondere: propterea dico ꝙ aliqua eſt ratio propter quam ille terminus diſtribuitur a ſecūdo ſigno ⁊ non a primo. ¶ Unde eſt aduertendum ꝙ in iſta propoſitione non omnis homo currit ſolū ſunt

tres ꝓpoſitiones quarũ prima eſt non oĩs homo cur‑
rit. Scḋa eſt oĩs homo currit. Tertia vero eſt hec ho‑
mo currit nec ponenda eſt quarta vt dicũt aliqui: hec
videlicet nõ homo currit q: illud ſignũ ſincathegoreu
maticũ non cõſtituit ꝓpoſitionẽ cũ aliqua niſi debita
ſit approximatio. Unde phiſice loquẽdo datur maxia
diſtantia que non impedit terminos cõſtituere ꝓpo‑
ſitionẽm ⁊ ſic patet ratio diuerſitatis quare ille termi
nus diſtribuitur a ſecundo ſigno ⁊ nõ a primo: nec va‑
let recurrere ad mentales: dicendo ꝙ nulla ibi eſt di‑
ſtantia ⁊ per conſequens ꝙ diſtantia non impedit ali
quos terminos a conſtitutione propoſitionis hoc inꝙ̃
non valet quia habita hac mentali non omnis homo
eſt animal intellectus applicat ly non cum hoc toto:
omnis homo eſt animal ad conſtituendum vnã ꝓpo‑
ſitionẽ cum his terminis homo eſt animal. Et hec eſt
ratio diuerſitatis ſi recte conſideres ⁊ ita tenet paulꝰ
venetus quadrageſimonono capite primi dubij

Paulus venetus.

Ad ſecundũ cõcedo ꝙ iſta propoſitio oĩs homo currit eſt indiffinita ⁊ vniuerſalis: nec ꝓ
pterea ſequitur ꝙ ipſa ſit mixte ꝙ̃titatis: q: ad hoc ꝙ
aliqua propoſitio ſit mixte ꝙ̃titatis requiritur ꝙ ſub
iectum eius accipiatur pluribus acceptiõibus: ita ꝙ
vna eius pars ſic: alia autem aliter/ modo illud nõ cõ
tingit de propoſitione data.

Ad tertiũ cõcedo: ꝙ illa propõ nõ omnis homo currit eſt duo contradictoria ⁊ nego il‑
lam conſequentiam quam dicebas ſillogiſticam: non
enim ibi concluditur maior extremitas de minori: q:
illud adiectiuum vera in maiori habet pro ſuo ſubſtã
tiuo iſtum terminum propoſitio: propterea ſic oporte
bat concludere iſta duo contradictoria ſunt propoſi‑
tio vera que concluſio eſt concedenda.

Ad quintũ reſpondetur concedendo ꝙ arguendo ab inferiori ad ſuperius cũ diſtribu‑
tione ſuperioris formaliter valet modus arguendi cõ
cedo etiam ꝙ arguendo a ſuperiore ad inferius cũ di
ſtributione ſuperioris debite ponendo conſtantiam:
non valet conſequentia. Et licet hoc videatur obuia‑
re regulis communibus non tamen obuiat: quia re‑
gule ſunt intelligende de diſtributione prouenienie
in ordine ad talem propoſitionem: ⁊ propterea licꝫ iſta
conſequentia ſit bona ſortes currit: ergo animal cur‑
rit accipiẽdo pro ꝯñte preiacentẽ huius omne animal
currit dato ꝙ arguitur cum diſtributione ſuperioris
hoc tñ non eſt in ordine ad talem propoſitionem.

Ad ſextũ rñdetur cõcedẽdo ꝙ ſub termino ſtãte diſcrete valet deſcenſus ꝙ terminꝰ etiã
ſtans diſcrete ſtat determinate vñ non vꝫ iſta ꝯña hic
terminus ſtat diſcrete: igitur repugnat ei accipi ꝓ plu
ribus ſed oportet inferre ergo repugnat ei accipi ꝓ
pluribus ſecundũ ſignificationem ſecundũ quam eſt
terminus diſcretus. ¶ Et ex iſto ſequitur correlarie ꝙ
aliq̇s terminus ſtat determinate ⁊ tamen preponendo
ei hanc negationem nõ/ nõ diſtribuitur hoc correla‑
rium patet quia ſubiectũ huius iſte homo currit ſtat
determinate ⁊ tamẽ ꝑponendo ei negationẽ ſic nõ iſte
homo currit nullo modo ſtat diſtributiue patet q: nõ
ſtat diſtributiue in ordine ad illam totalem: ⁊ ſi ſtaret
diſtributiue in ordine ad aliquam maxime ſtaret di‑
ſtributiue in ordine ad iſtam non homo currit: ſed ibi
nulla talis eſt propoſitio vt patet per dicta: igitur.

Ad ſeptimum dico ꝙ argumentũ eſt ſophiſticum quia concluderet falſum ſicut ⁊ verũ
Nam per illum modũ arguendi probaretur ꝙ iſte due
mentales non contradicunt omnis homo eſt homo ⁊
homo non eſt homo quod eſt falſum: conſequentia tñ
ſic patet ſubiectũ vnius accipitur pro ſuis ſignificatis
copulatiue: ſubiectum vero alterius pro ſuis ſignifi‑
catis diſiunctiue tunc quero vel hoc ſufficit ad equi‑
uocationem vel non ſi primum ſubiecta illarum capi
untur equiuoce ⁊ per ꝯñs ille propoſitiones nõ ꝯtra
dicunt ſi ſecundum argumentum nihil valebat.

Ad octauũ reſpõdet quidã cuius ratio eſt argumentum factũ ꝙ nulla pars circuli eſt ꝓ
poſitio: immo dicit ꝙ nulla pars propoſitiõis ſcripte
eſt propoſitio: ſed non reſpondet ad hoc an aliqua ps
circuli ſignificet vere vel falſe: ⁊ clarum eſt ꝙ conſeq̃n
ter reſpondendo oportet eum dicere ꝙ non breuiter:
tamen contra ipſum ſic.

Arguo pono caſum ꝙ ſit aliq̇s circulus ⁊ ſortes ſit a remotis ita ꝙ nihil videat illius cir
culi ſed ꝙ ſucceſſiue mouebitur verſus circulũ ita ꝙ
tandem videbit totũ circulũ iſto caſu poſito ſic arguo
qñ ſortes preciſe videbit vnã partẽ circuli illa pars re
preſentabit ei ſinonime cũ illo quod repreſentabit ei
ille circulus qñ eũ totum videbit: igitur illa pars cir‑
culi eque bene erit propoſitio ſicut ille circulus tota‑
lis ⁊ ꝓculdubio nulla eſt ratio ꝓpter quã illud nega‑
retur quin ꝓpter eandẽ negabitur illũ circulũ totalẽ
eſſe ꝓpoſitionem. Et tunc ad argumentũ ſuum dicit
ꝙ non quelibet pars circuli eſt propoſitio ⁊ do maxi‑
mam partem illius circuli que nõ eſt propoſitio hoc ẽ
clare dicere alique partes circuli ſunt tã parue ꝙ nõ
ſufficiunt viſum immutare ⁊ tales non ſunt propoſi‑
tiones: concedo tamen ꝙ circulus eſt infinite propoſi
tiones vnde breuiter pono talẽ cõcluſionem. ¶ Que
libet propoſitio eſt infinite ꝓpõnes iſtam concluſionẽ
ꝓbo. Primo de ꝓpõne mentali capta vna tali q: pari‑
lis eſt ratio in oĩbus ⁊ capio hanc hõ eſt animal: ⁊ vo
lo ꝙ illa noticia que eſt ſubiectũ diuidatur per ptes ꝓ‑
portionales quo ad intentionẽ ⁊ ſimiliter copula ⁊ ꝑ
dicatum: iſto poſito ſic arguo. Aggregatum ex prima
parte ꝓportionali ſubiecti ⁊ prima parte ꝓportiona‑
li copule ⁊ prima parte ꝓportionali predicati aggre‑
gatum vero ex duabus primis partibus ꝓportiona‑
libus ſubiecti cum duabus primis partibus ꝓportio
nalibus tam copule ꝙ̃ predicati eſt etiam ꝓpoſitio: et
ſic conſequenter in infinitum ꝓcedendo: igitur illa ꝓ‑
poſitio mentalis eſt infinite ꝓpoſitiones quod erat ꝓ
bandum. Et ſic eodem modo faciliter probari poteſt
ꝙ quelibet propõ ſcripta ſit infinite ꝓpões diuiden
do tam ſubiectum ꝙ̃ predicatum ꝙ̃ copulam per par
tes ꝓportionales ſm ꝓfunditatem accipiendo ꝓ pri‑
ma ꝓpõe aggregatum ex tribus primis partibus ꝓ‑
portionalibus: ꝓ ſecunda vero ꝓpõne aggregatum
ex duabus primis partibus ꝓportionalibus ſubiecti
et duabus primis partibus ꝓportionalibus copule ⁊
ſimiliter predicati: ⁊ ſic manifeſte habetur quamlibet
ꝓpõnem ſcriptam eſſe infinitas ꝓpões ⁊ eodem mõ
faciliter ꝓbari põt de ꝓpõne vocali ſiue dicatur ꝙ ſit
ſubſtantia ſiue accidens: ⁊ ſic patet ſolutio ad quarti
argumenti principalis cõfirmationem.

Quinto principaliter arguitur ſic ⁊ pono caſum ꝙ ſortes nihil ꝓferat iſtiꝰ ꝓpõnis hõ ẽ
aĩal ſed ꝙ immediate poſt hoc ipſius aliquid ꝓferet ⁊
cõtinuabit quo ad vſqꝫ tota erit ꝓlata ⁊ illa ꝓpõ quã
ꝓferet ſit a ⁊ ſic arguo a immediate poſt hoc erit ꝓpõ
cathegorica: ⁊ tamen nõ immediate poſt hoc erit ꝓ‑
poſitio habens ſubiectum predicatum ⁊ copulam tã
ꝙ̃ partes principales ſui: igitur immediate poſt hoc

diffinitū alicui cōueniet cui nō imediate poſt hoc diffinitio cōpetet ꝙ a immediate poſt hoc erit ꝓpoſitio cathegorica ptz q: immediate poſt hoc aliquid ipſius a erit ⁊ ad hoc ꝙ aliquod ens ſucceſſiuum ſit ſufficit ꝙ aliquid eius ſit: igitur immediate poſt hoc a erit ſed ꝙ nō immediate poſt hoc a erit ꝓpō habens ſubiectū predicatum ⁊ copulam ptz q: tempus aliquod erit an̄ ꝙ illud predicatum erit ⁊ per ꝯñs nō immediate poſt hoc illud predicatum erit ⁊ ex illo ſequitur ꝙ nō immediate poſt hoc a habebit ſubiectum predicatum et copulam quod infert ꝓpoſitum.

Et cōfirmat̄ aliqua ꝓpoſitio hypotetica habet ſubiectū p̄dicatū ⁊ copulam tanꝙ partes principales ſui: igitur diffinitio ꝯuenit alij a diffinito tenet ꝯña: ⁊ aſſumptū ꝓbo ⁊ accepta aliqua ꝓpōne copulatiua ſic arguo: ipa hz ſubiectū p̄dicatū et copulā tanꝙ principales ptes eius demōſtrādo vnā cathegoricā illius copulatiue ⁊ per ꝯñs ipa hz ſubm̄ predicatū ⁊ copulā tanꝙ ptes pñcipales ſui: ⁊ ſic ſeqtur ipam eſſe cathegoricā quod erat probandum.

Ad quintū principale r̄ſideo ꝙ argumentum nō eſt logice ſpeculatiōis ſed potius philoſophice: attamen quia cōiter ab oibus in phiarum mouetur: idcirco ad ipſum reſpōdeo admiſſo caſu negando ꝙ a immediate poſt hoc erit ⁊ ratio eſt q: non immediate poſt hoc q̄libet eius pars erit ſed bñ verū eſt ꝙ immediate poſt hoc erit ita ꝙ a ꝓpō eſt ⁊ cōcedo ꝙ a ꝓpō habebit ſubiectū predicatū ⁊ copulā: nunꝙ tamē verū erit dicere ꝙ a ꝓpō habet ſubiectū predicatū ⁊ copulā: vñ qñcunqȝ eſt aliquid alicuius ꝓpōnis vocalis: tunc illa ꝓpoſitio vocalis eſt ſed nō qñcunqȝ aliquid ipſius fuit ipa ꝓpō vocalis fuit. Ex quo ſequitur ꝙ aliqua eſt ꝓpoſitio excluſiua ⁊ tamen nullū ſignum excluſiuum eſt pars ipſius: accepta enim hac vocali tm̄ homo eſt animal volo ꝙ ſortes ſit in actu ꝓferendi copulam ⁊ iam deſiuerit eſſe ſubiectum ⁊ ſimiliter illud ſignum excluſiuum. Secūdo infero ꝙ aliquid eſt copula: ⁊ tamen non contingit vnum cum altero: ſimiliter aliquid eſt predicatum ⁊ tamen nō dicitur de altero: quando enim actus proferendi eſt ſuper illum terminum animal in hac ꝓpoſitione homo eſt animal: tunc ly animal eſt predicatum ⁊ tamen nō dicitur de altero. Tertio infero ꝙ nō eſt poſſibile ſortem ꝓtuliſſe iſtam ꝓpoſitionem nullus deus eſt qui ꝓtulerit verū tamen poſſibile eſt ipm̄ ꝓferre eandem ꝓpoſitionē non ꝓferendo verum prima pars hui⁹ correlarij ſufficienter patet ex dictis qm̄ non eſt poſſibile ſortem ꝓtuliſſe illam ꝓpoſitionem quin ꝓtulerit eius preiacentem ⁊ eius preiacens eſt vera quia vt dictum eſt pars ꝓpoſitiōis eſt ꝓpoſitio. Secunda pars correlarij patet quia quando actus ꝓferendi eſt ſuper hāc dictionem nullus tunc ſortes ꝓfert eandem ꝓpoſitionem ⁊ tamē tunc nō profert verū: nō enim tunc ꝓfert preiacentem illius ꝓpoſitionis poſtꝙ nō eſt in ꝓferēdo aliquid illius ꝓpoſitionis. Quarto infero ꝙ alique ſunt ꝓpoſitiones conuertibiles que ꝓferuntur a ſorte ⁊ platone ⁊ tamen ſortes dicit neceſſarium ⁊ plato impoſſibile. Correlarium patet ſi vterqȝ ꝓferret hāc ꝓpoſitionem nullus deus eſt: ⁊ actus ꝓferendi eſſet ſuper ſubiectum illius ꝓpoſitionis. Quinto infero ꝙ ſtat aliquem ꝓferre verum nō ꝓferendo falſum nullus tamen poteſt ꝓferre verum quin ꝓferat nō verum. Prima pars correlarij eſt clara quia ſi quiſpiam ꝓferat hanc ꝓpoſitionē deus eſt ⁊ nihil aliud quod nō ſit pars illius talis ꝓfert verum nō proferendo falſum. Secunda pars correlarij patet quia nullus pōt proferre aliquā ꝓpoſitionē veram niſi ꝓferat aliquā partem eius que eſt nō vera: hic tamen eſt.

Notandū ꝙ communiter loquentes cōcedunt ꝓpoſitionem cathegoricam vocalem habere ſubiectum predicatum ⁊ copulam omnes eñ reſponſiones referuntur ad vnum ⁊ idem inſtans ⁊ ꝓpterea taliter reſpondendum eſt ac ſi omnia manerent ꝓ eodem inſtanti quemadmodum enim cōmuniter cōcedere ſolemus ꝙ iſte due vocales ſortes currit ſortes nō currit ab eodem ꝓlate ſunt cōtradictorie et tamen notum eſt ꝙ ille ꝓpoſitiones vocales ab eodē ſucceſſiue ꝓlate nō ſunt ſimul ſed in diſputationibus reſpōdemus ac ſi ille eſſent ꝓ eodem inſtanti/ vel aliter dico ⁊ redit in idem ꝙ ad hunc ſenſum propoſitio vocalis dicatur habere ſubiectum predicatum ⁊ copulam eo ꝙ ipſa eſt cuius eſt fuit vel erit ſubm̄ predicatū ⁊ copula. vñ ſicut dictū eſt nō ex eo aliquis terminus dicitur predicatum q: dicitur de alio ſed q: reſpectu eius ſit cōpoſitio vel diuiſio vt dicatur de aliquo. Et ex eo aliquis terminus dicitur ſubiectum q: rōne ei⁹ ſit cōpō vel diuiſio vt de eo aliquid dicat̄. Poſſet hic fieri argumentum Hentiſberi quod facit. xix. ſophiſmate ad ꝓbandum ꝙ nō eſt poſſibile ꝓferre aliquam ꝓpoſitionem. ſed quia ipſum eſt omnino ſophiſticum ⁊ nō logicum: ea ꝓpter nolo inſiſtere. Sed queret̄ qñ ꝓpoſitio vocalis ſignificat verum vel falſum vtruȝ qñ ꝓfertur vel anteꝙ ꝓfertur vel qñ eſt oratio ꝓlata nō anteꝙ ꝓfertur nec qñ eſt ꝓlata quia tunc ipſa nō eſt ⁊ per cōſequens ipſa nō ſignificat verum neqȝ falſum. nec eſt dicendum ꝙ ſignificat verum qñ ꝓfertur quia qñ ipſa ꝓfertur aliqua eius pars eſt ꝓferenda: ſed ſignificatio totius ꝓpoſitionis dependet ex ſignificatiōibus partium ⁊ per cōſequens vna parte ꝓpoſitiōis nō ſignificante tota ꝓpō nō ſignificabit et per cōſequens parte ꝓferenda nō ſignificante: tota ꝓpō nō ſignificabit. Hentiſber.

Reſpondeo ꝙ quando aliquis incipit ꝓferre aliquā ꝓpōnem tunc verum eſt dicere ꝙ immediate poſt hoc erit ita ꝙ illa ꝓpō ſubordinatur vni mentali verum vel falſum ſignificanti: immo tunc eſt mentalis ꝓducta in anima ꝓferentis. Sed dices hoc non eſt ad intentionem petitiōis quia queſtio eſt qñ ꝓpō vocalis verum vel falſum ſignificat audienti Ad hoc dico ꝙ qñ ipſa eſt omnino ꝓlata ⁊ nego iſtam cōſequentiam illa ꝓpō tunc nō eſt: ergo tunc nō ſignificat verum vel falſum: immo forte quod magis eſt ſtat bene ꝙ aliqua ꝓpō vocalis ſignificet verū vel falſum audienti an̄ inſtans terminatiuum ꝓlatiōis ipſius ⁊ hoc ꝓpter ipſius ſucceſſiuam ꝓductiōem: ſed hoc eſt alterius negocij maiore egens inquiſitiōe.

Ad confirmationem reſpondetur negando ꝙ ꝓpō ypotetica habet ſubiectum predicatum ⁊ copulam tanꝙ partes principales ſui: ⁊ ad ꝓbatiōem nego illam cōſequentiam: iſta copulatiua habet ſubiectum predicatum ⁊ copulā tanꝙ partes principales huius demōſtrando vnam cathegoricam illius: igitur habet ſubiectum predicatum ⁊ copulā tanꝙ partes principales ſui: q: ly ſui ibi debet accipi vt ſit relatiuum reciprocum ⁊ nō vt ſit genitiuus huius ꝓnominis ſuus vel ſuum. Et hec de prima queſtiōe.

Queritur ſecundo circa eundem textum an diffinitio quam dat philoſophus de enunciatione vna coniunctione ſit bene poſita. Pro deciſione huius queſtionis.

¶ Notandū eſt ꝙ enūciatio vna cōiunctiōe ſic diffinitur a philoſopho. Enunciatio vna cōiunctione eſt illa que eſt compoſita ex enūciationibus vnis ſimpliciter vt ſufficienter pꝫ ex textu. ¶ Circa quam diffinitionem incidit difficultas q̄m omnes expoſitores Ariſtotelis dicunt ꝙ per enunciationem coniunctione vnā aliud nihil intelligit philoſophus ꝙ̄ propoſitionem ypotheticam. Et hoc idem diximꝰ in expoſitione textus: videtur tamen aliter eſſe ſentiē dum quoniam enunciatio conditionalis enunciatio copulatiua ſimiliter ⁊ diſiunctiua ſunt enunciatiōes coniunctione vne. Attamen videtur ꝙ copulatiua et

Boetius

diſiunctiua non ſunt dicende enunciationes ypothetice ⁊ hoc propter duo. primum eſt auctoritas boetij oppoſitum dicentis: dicit enim in principio primi libri quem intitulauit de ſillogiſmo ypothetico hoc pacto: propō vero omnis aut cathegorica eſt que predicatiua dicitur aut ypothetica eſt que conditionalis vocatur. Et paulopoſt: ypothetica eſt que cum quadam conditione denunciat eſſe aliquid ſi fuerit aliud veluti ſi ita dicimꝰ ſi dies eſt lux eſt. Et alibi tertio ca

Topice

pite in ſuo primo libro thopicorum in hūc modū ponit. Conditionalium vero propoſitionum quas greci ypotheticas vocāt partes ſunt ſimplices propoſitionis / quarum quidem ea pars que prius eſt dicit̄ antecedens que poſterius ꝯn̄s appellatur. Ex quibus verbis manifeſte apparet enunciationem copulatiuā ⁊ diſiunctiuam non eſſe dicēdas ypotheticas: ſꝫ ſolas cōditionales. Copulatiua aūt ⁊ diſiunctiua ſunt enūciationes cōiunctione vne ⁊ per ꝯn̄s aliud eſt enūciatio vna coniunctione aliud ypothetica. Secundo propter quod idem videtur eſſe dicendū ſumitur ab ethimologia huius termini ypothetica eſt enī nomē grecum idem ſignificās ꝙ ſuppoſita dicitur em̄ ab ypos quod eſt ſub ⁊ theſis poſitio: conſtat aūt neq̄ copulatiuam neq̄ diſiunctiuā eſſe enūciationē ſuppoſitiuā q: quelibet earum ſimpliciter enunciat ⁊ nō cum ſuppoſitione. Sola autem conditionalis eſt enunciatio ſuppoſitiua ⁊ per ꝯn̄s ſola talis dicenda eſt ypothetica. ¶ Iſtis tamen non obſtantibus dico ſicut priꝰ in expoſitione textus ꝙ per enunciationē vnam coniunctione aliud nihil intelligit philoſophus ꝙ̄ id quod vulgato vocabulo dicimus propoſitionem ypotheticam. Propterea quemadmodum in precedenti q̄ſtione vſus ſuꝫ hoc termino cathegorica. Pari forma vtar in hac queſtione hoc termino ypothetica. Et nūc dico ꝙ dupliciter aliqua propō poteſt dici ypothetica vno modo ſecundum ethimologiam vocabuli ⁊ ſic ſola cōditiōalis diceretur ypothetica ⁊ hoc pacto cepit boetius eum terminum. Secundo mō aliqua propō pōt dici ypothetica ſecundū cōmunem modum loquendi ⁊ hoc pacto copulatiua ⁊ diſiūctiua ſunt ypothetice. Et breuiter dico ſub alijs verbis ⁊ redit in idem ꝙ iſta interpretatio enunciatio ſuppoſitiua nō cōuertitur cum iſto interpretato enuncatio ypothetica ſicut nec iſta interpretatio ledens pedem cum iſto interpretato lapis. Claret itaq̄ idē eſſe enunciationē coniunctiōe vnam ⁊ enunciationē ypotheticam. ¶ Q̄m autē hec materia ypotheticarum magnam ingerit difficultatem ſophiſmatum: ideo vt clare q̄ntū poſſibile erit procedamus: diuidam iſtam queſtionem in quattuor partes principales quibus abſolutis terminatur hec queſtio. ¶ In prima parte determinabitur de prima ſpecie propoſitionis ypothetice videlicet de conditionalibus ponendo regulas concernentes propōnes conditionales. ¶ In ſecunda parte conſimiliter omnino determinabit̄ de copulatiuis. ¶ In tertia vero parte de diſiunctiuis pertractabitur. ¶ In quarta vero parte inquiremus an ſint plures ſpecies propoſitionis ypothetice ꝙ̄ tres predicte ⁊ ſi ſic de numero illarum ⁊ ibi comparabuntur iſte ſpecies ad ſeinuicem ⁊ iſtis quattuor partibus tota queſtio terminabit̄. Accedendo igitur ad primam partem.

¶ Notandū eſt ꝙ propoſitio ꝯditionalis eſt propō ypothetica habens formaliter vel equiualenter plures cathegoricas vel orationes ſe habentes per modū cathegoricarū coniunctas nota ꝯditionis. Prima particula declarari poteſt ſicut in queſtione precedēti ſicut eſt em̄ aliqua cathegorica q̄ nec habet ſubiectum nec predicatum nec copulam explicite ita etiam eſt aliqua conditionalis que non hꝫ explicite aliquam cathegoricā vt contingit de ſecunda parte huiꝰ copulatiue ſi homo currit riſibile currit ⁊ ecōtra vbi ly econtra valet hanc conditionalem in mente ſi riſibile currit homo currit. Per illaꝫ particulam vel orationes ⁊c̄. includuntur conditionales quarū añtia ⁊ conſequentia ſunt complexa propoſitionalia vt cōtingit de hac conditionali ſi aſinus curreret aſinus volaret. Unde cōplexum propoſitionale ſic ſolet diffiniri. ¶ Complexum propoſitionale eſt oratio q̄ nec eſt vera nec falſa mutata em̄ eius copula in verbum p̄ſentis temporis efficitur oratio vera vel falſa clarum em̄ eſt ꝙ hec oratio aſinus volaret nec eſt vera nec falſa ſi tamen mutares hanc copulam volaret in hoc verbuꝫ volat fiet oratio vera vel falſa. Non intelligendo ꝙ illud cōplexum propoſitionale erit oratio vera vel falſa: ſed intelligendo ꝙ aggregatum ex illa copula addita ⁊ terminis ſumptis a cōplexo ꝓpoſitionali erit ꝓpō. Et ex iſto patet ꝙ in diffinitiōe enūciatiōis vne cōiunctione ſubintelligenda eſt hec particula vel cōpoſita ex aliquibus ſe habentibus per modum cathegoricarum q: cōditionalis data eſt enunciatio vna cōiunctione ⁊ tamen falſum eſt dicere ꝙ eſt cōpoſita ex enunciatiōibus vnis ſimpliciter ſed quia hꝫ cōplexa ꝓpoſitionalia cōiuncta per aliquam cōiunctionem illud ſufficit ad hoc ꝙ dicatur eſſe ypothetica.

¶ Rurſus notandum eſt ꝙ ly ſi pōt accipi tripliciter. ¶ Primo mō promiſſiue vt ſi neſcieris mihi dicere acceptiōes de ly ſi vapulabis. ¶ Secundo modo illatiue. ¶ Tertio modo cōmunitionatim ⁊ eſt pars ſubiecti vel predicati ⁊ reddit propoſitionem de conditionato extremo ⁊ iuxta triplicem acceptionem de ly ſi tribus difficultatibus terminabit̄ hec prima pars huius queſtionis.

Circa primā igit̄ difficultatē aduertendum eſt ꝙ ad veritatem cōditionalis in qua ly ſi tenetur promiſſiue non requiritur ꝙ ꝯn̄a ſit bona ſed ſufficit ꝙ ſi ponatur ita eſſe ſicut ſignificatur per antecedens ſit ita ſicut ſignificatur per ꝯn̄s vt ad veritatem huius ſi veneris ad me dabo tibi equū nō requiritur ꝙ nō ſit poſſibile te venire ad me quin dem tibi equū ſed ſufficit ꝙ q̄n ita erit ꝙ venias ad me ꝙ dem tibi equum. ¶ Et ex iſto ſequit̄ ꝙ oīs cōditionalis in qua ly ſi tenet̄ promiſſiue cuius ꝯn̄s eſt impoſſibile: añs vero poſſibile eſt falſa vt ſi veneris ad me faciam te eſſe chimerā. ¶ Secundo requitur ꝙ oīs conditionalis in qua ly ſi tenetur promiſſiue cuius añs eſt impoſſibile eſt vera. ¶ Tertio ſequitur ꝙ in aliquo conueniunt ⁊ in aliquo differunt ly ſi tentū promiſſiue ⁊ tentum illatiue ſeu conditionaliter. Sicut enim conditionalis in qua ly ſi tenetur illatiue nihil ponit in eſſe ſic nec ꝯditionalis in qua ly ſi tenetur promiſſiue

aliquid ponit in eſſe. Et ſic patet in quo conueniunt differunt aũt in hoc quia ad veritatem cõditionalis in qua ly ſi tenetur ꝓmiſſiue nõ requiritur bonitas cõſequentie vt dictum eſt. Ad veritatem tamen cõditionalis in qua ly ſi illatiue tenetur illud reꝗritur vt patebit in ſecunda difficultate.

¶ Cõtra pdicta primo pricipaliter arguitur ſic. Si ea que dicta ſunt veritatẽ cõtinerent ſequeretur ꝙ iſta cõditionalis ꝓmiſſiua ſi veneris ad me dabo tibi equũ eſſet vera in hoc caſu ꝙ nũc dic tonis illã ꝓmiſſionem tibi faciam ⁊ craſtina die me accedas ⁊ tunc dem tibi equum. Cõfidens aũt ꝓpter meã liberalitatẽ aut potius ꝓdigalitatem accedas ⁊ iterũ die ſabbati ea ductus ſpe tantumdem te recepturum ſed pono ꝙ tunc nihil dabo tibi hoc caſu poſito pat; illam cõditionalem ꝓmiſſiuam eſſe veram ſecundum dicta ſ; ꝓbo ꝙ nõ qñcꝫ ponetur antecedens ineſſe pura die ſabbati ⁊ tunc nõ ponetur ita eſſe ſicut per conſequens ſignificatur: igitur illa cõditionalis ꝓmiſſiua eſt falſa: ⁊ per conſequens que dicta ſunt ad veritatem conditionalis promiſſiue non ſufficiunt.

¶ Et ↄfirmatur ſi illud quod dictũ eſt ſufficeret ad veritatem cõditionalis ꝓmiſſiue ſequeretur ꝙ duo cõtradictoria in aliquo caſu eſſent ſimul vera vel falſa quod eſt abſurdum: ſequelam tamen ſic ꝓbo ⁊ pono caſum ꝙ ſit aliquis dñs habens duos ſeruos ſortem videlicet ⁊ platonem ⁊ dicat iſte dñs ſorti. Si primus cui occurras ſit ſeruus manebis ſeruus: ſi aũt primus cui occurrat ſit liber eris liber. Platoni vero dicat ſi primus cui occurras ſit ſeruus eris liber ſ; ſi primus cui occurras ſit liber eris ſeruus: volo ꝑterea ꝙ ſortes ⁊ plato recedentes occurrant ſibi inuicem Iſto caſu poſito capio iſta duo cõtradictoria ſortes ẽ liber ſortes non eſt liber ⁊ quero vel ambe ille ſunt vere vel ambe ſunt falſe vel altera illarum eſt vera ⁊ altera falſa. Si duo prima habetur propoſitum. ſi tertium probo ꝙ nõ vel affirmatiua eſt vera vel negatiua eſt vera: ſi affirmatiua ſic arguo: bene ſequitur ſortes eſt liber igitur ille cui primo occurrebat erat liber: qꝛ ſuppono ꝙ dominus non intendat eum facere liberum niſi ſub conditione data ⁊ vltra ſic arguo: prim⁹ cui ſortes occurrit erat liber ⁊ per caſu; plato erat primus cui ſortes occurrit igitur plato erat liber. ſ; plato non poteſt eſſe factus liber niſi ille cui primo occurrerit fuit ſeruus: igitur ille cui ſortes primo occurrit fuit ſeruus primus autem cui primo occurrit erat ſortes: igitur ſortes erat ſeruus ⁊ per conſequens ſortes adhuc nunc eſt ſeruus ⁊ non liber: ⁊ ſic patet quomodo non poteſt dici ꝙ affirmatiua eſt vera. Si vero dicatur ꝙ ſortes non eſt liber ſic arguo. Sortes eſt ille cui plato prĩo occurrit: igitur ille cui plato primo occurrebat erat ſeruus ⁊ per conſequens plato erat liber ꝑ conditionalem promiſſiuam domini ſui ſi primus cui occurras fuerit ſeru⁹ eris liber. Et vlterius ſic arguo plato eſt liber ⁊ plato eſt ille cui ſortes primo occurrit igitur ille cui primo ſortes occurrit erat liber ⁊ per cõſequens ſortes debet eſſe liber: igitur dici non poteſt negatiuam eſſe veram.

¶ Ad primũ principale reſpõdetur concedendo ꝙ in caſu poſito iſta eſt vera ſi veneris ad me dabo tibi equum/ nec ad veritatem eius requirit ꝙ quotienſcunqꝫ ponatur ita eſſe ſicut ſignificatur ꝑ añs/ ponatur ita eſſe ſicut per ↄñs ſignificatur. vnde dicunt aliqui ꝙ illud non requiritur qꝛ tp̃us importatum per copulam non diſtribuitur: vbi autem diſtribueretur oporteret illud quod dictum eſt ad hoc ꝙ iſta lis conditionalis eſſet vera: ſed iſtud dictum pro ſecũda parte eſt falſum. ſi enim promiſero ſorti ꝙ ſi quolibet die ſeptimane ſequentis venerit ad me dabo tibi equum ad veritatem illius non requiritur ꝙ quotienſcunqꝫ veniat ad me dem ſibi equum ſed conditiõe adimpleta ſcilicet ꝙ quolibet die venerit ſolum ſum obligatus ſemel dare illi equum. Unde non puto dari poſſe aliquas regulas generales quibus veritates cõditionalium promiſſiuaru; cognoſci poſſunt Sed potius ſtandum eſt in communi modo loquendi. Et aſpiciendum eſt ad intentionem promittentis.

¶ Ad confirmationẽ reſpõdetur ꝙ in caſu dato nec ſortes eſt liber nec plato immo vterqꝫ illorum eſt ſeruus nec tenetur dominus alicui illorum conferre libertatem: obligatio enim debet eſſe rationalis: nullus enim ad impoſſibile obligari poteſt: vnde per hoc ꝙ iſti occurrunt ſibi inuicem dominus eſt impoſſibilitatus ad implendum ſuum promiſſum ſed ſua promiſſio debebat intelligi hac conditiõe ſuppoſita ꝙ non occurrerent ſibi inuicem. ¶ Simile eſt illud quod Aulus gelius auctor probatiſſimus .x. capite quinti libri noctium acticarum explicat ꝙ̃ elegantiſſime ſub hac forma. *Aulusgeli⁹* Euathlus adoleſcẽs diues eloquentie diſcende cauſarumqꝫ orãdi cupidus fuit. Is in diſciplinam protagore ſeſe dedit daturumqꝫ ꝓmiſit mercedem grandem pecuniã quãtam protagoras petiuerat/ dimidium eius dedit/ iam tunc ſtatim priuſꝗ̃ diſceret. Pepegitqꝫ vt reliquum dimidium daret quo primo die cauſam apud iudices oraſſet ⁊ viciſſet poſtea cũ diutule auditor aſſectatorqꝫ protagore fuiſſet. Et in ſtudio quidem facundie abunde ꝓmouiſſet cauſas tamen nõ reciperet/ tempuſqꝫ iam longũ trãſcurreret: ⁊ facere id videretur ne reliquum mercedis daret. capit conſiliũ ꝓtagoras vt tũ exiſtimabat aſtutum petere inſtitit ex pacto mercedem/ litem cum euathlo conteſtatur ⁊ cum ad iudices cõiiciende cõſtituendeqꝫ cauſe gratia veniſſet. Tum protagoras ſic exorſus eſt. Diſce inquit ſtultiſſime adoleſcẽs vtroqꝫ id modo fore vti reddas quod peto ſiue cõtra te pronũciatũ erit ſiue pro te. Nam ſi cõtra te lis data erit merces mihi ex ſentẽtia debebitur quia ego vicero. Sin vero ſecũdum te iudicatum erit merces mihi ex pacto debebitur quia viceris. Ad ea reſpõdit euathlus. Potui inquit huic tue tam ancipiti captioni iſſe obuiam ſi verba ipſe nõ facerem atqꝫ alio patrono vterer. Sed maius mihi in iſta victoria proludium eſt quum te nõ in cauſa tãtum ſed in argumẽto quoqꝫ iſto vinco. Diſce igitur tu quoqꝫ magiſter ſapientiſſime vtroqꝫ mõ fieri vti nõ reddam quod petis ſiue cõtra me pronũciatũ fuerit ſiue pro me: ſi enĩ iudices pro cauſa mea ſenſerit nihil tibi ex ſentẽtia debebitur quia ego vicero. Sin cõtra me pronũciauerint nihil tibi ex pacto debebo: quia ego nõ vicero. Tu; iudices dubioſum hoc inexplicabileqꝫ eſſe quod vtrinqꝫ dicebatur rati ne ſententia ſua vtramcũqꝫ in partem dicta eſſet ipſa ſeſe reſcinderet rem iniudicatam reliquerũt cauſam in diẽ lõgiſſimam diſtulerũt: ſic ab adoleſcẽte diſcipulo magiſter diſcipline eloquẽtia inclitus ſuo ſibi argumẽto cõfutatus eſt. Et captionis verſute excogitate fruſtratus fuit. Unde breuiter dico ꝙ pactio inter acerrimu; ſophiſtã ꝓtagorã ⁊ euathlũ nõ erat ſimpliciter intelligẽda ſed cum hac cõditione ꝙ ipſe euathlus perſolueret reſiduũ debiti cum in iudicio cauſam vinceret cuius quidẽ cauſe conſecutio debiti ſolutionẽ nõ impediret. Et l; in hac materia multi poſſent ꝓponi caſus: nihilominus tñ qꝛ ſolutio vni⁹ eſt ſolutio alioꝝ: ideo breuitati ſtudendo de eis ſcriptis nihil mando.

¶ Secūdo pricipaliter arguitur ſic et pono caſum ꝙ deus ꝑpetuet mundum a parte poſt me ſimiliter ⁊ te ⁊ ꝓmittaȝ tibi hoc mō ſi quolibet die futuro veneris ad me dabo tibi equuȝ cū hoc volo ꝙ quolibet die futuro venies ad me ꝙ tñ ego nunꝗ dem tibi equū. Iſto caſu poſito ſic arguo. Secūdum dicta cōditionalis ꝓmiſſiua eſt falſa ⁊ tñ dicendū eſt ipſam eſſe veram ⁊ per ꝯñs que dicta ſunt circa veritateȝ cōditionalis ꝓmiſſiue minus ſufficiēter poſita ſunt. Cōſequētia eſt clara ⁊ ꝓbo añs ⁊ primo ꝙ illa cōditionalis ꝓmiſſiua ſit falſa ſecundū dicta ſic ꝓbo dictū eſt ꝙ ad veritatē cōditionalis ꝓmiſſiue requiritur ꝙ ſi ponatur ita eſſe ſicut ſignificatur per añs ꝙ oportet poni ita eſſe ſicut per ꝯñs ſignificatur ſed in caſu poſito ponetur ita eſſe ſicut per añs ſignificatur. Nam ponere ita eſſe ſicut per aliquā ꝓpoſitionē ſignificatur nihil aliud eſt ꝙ facere ita eſſe in re ſicut talis ꝓpō ſignificat ſed in caſu poſito ſicut per illā propōnem ſignificatur ita erit in re ⁊ per ꝯñs ponetur ita eſſe ſicut ꝑ añs ſignificatur nunꝗ aut ponetur ita eſſe ſicut ꝑ conſequens ſignificatur vt claret ex caſu ⁊ per ꝯñs ſecundum dicta dicendū eſt illam cōditionalē ꝓmiſſiuaȝ eſſe falſam. Nunc ꝓbo ſecūdam partē antecedētis. puta ꝙ illa cōditionalis ſit vera ⁊ ſic argumēto:. Ad veritatē cōditionalis ꝓmiſſiue ſufficit ꝙ quando cōditio ſub qua promitto me facturū ſicut per añs ſignificatᷣ erit adimpleta ꝙ faciā tunc ita eſſe ſicut per ꝯñs ſignificatur: immo ſi cōditio nunꝗ fuerit adimpleta nō requiritur ꝙ faciam ita eſſe ſicut per ꝯñs ſignificatur vt patet de cōditionali ꝓmiſſiua cuius añs eſt impoſſibile: ſed nūꝗ erit adimpleta cōditio ſub qua fit illa ꝓmiſſio alias oporteret quādoꝗ omnē diem futurū eſſe pertranſactum quod eſt impoſſibile ⁊ per cōſequēs ad veritatem illius conditionalis nō oportet me tibi quandoꝗ dare equum ⁊ ſi hoc non oportet ſequitur clariſſime illam conditionalem promiſſiuam eſſe veram quod erat probandum.

¶ Et ꝯfirmatur ſi dicta eſſent ſufficiēter poſita ſequeretur multas cōditionales eſſe promiſſiuas quaruȝ veritates aut falſitates nullo pacto cognoſceremus qđ eſt abſurdū. Sequelā tamē ſic probo. Et pono ꝙ ſortes ꝓmiſerit platōi ſe daturū equū platoni ſi plato venerit ad ipſum ſortē volo tñ ꝙ plato nō vadat ad ſortē nec ſortes det equū platoni. Iſto poſito ſic arguo ⁊ accipio hāc cōditionalē ſortes ſi veneris ad me dabo tibi equum ⁊ peto vel ipſa eſt vera vel falſa ⁊ non potes dare aliquē modum per queȝ veritatem illius cognoſcere poſſemus ex euentu rei cognoſcere poteras ſi plato veniret ad ſortē ⁊ ſortes daret ei equum dixiſſes illam promiſſiuam fuiſſe veram ſi plato veniſſet ⁊ ſortes non dediſſet ei equuȝ dixiſſes illam falſam: ſed in caſu poſito ſecluditur tibi hec via igitur dicta nullo modo ſufficiunt.

¶ Ad ſecūdū principale admiſſo caſu dico ꝙ iſta cōditionalis promiſſiua ſi quolibet die futuro veneris ad me dabo tibi equum eſt vera prout ſuadebat ratio: ex quo enim nunꝗ erit adimpleta cōditio nunꝗ tenebor dare tibi equum ⁊ ita licet nunꝗ tibi dem adhuc ſtat illa conditionalis in veritate. Et quando dicis ſecundum ea que dicta ſunt ad veritatem conditionalis promiſſiue requiritur ꝙ ſi ſi ponatur ita eſſe ſicut per antecedens ſignificatur ꝙ ponatur ita eſſe ſicut per ꝯñs ſignificatur ⁊ in caſu poſito ponetur ita eſſe ſicut ſignificatur per antecedens cuȝ antecedens ponatur eſſe verum. Ad hoc dico ꝙ licet antecedens illius conditionalis ſit verum: hoc tamen non ſufficit ad ponendum ita eſſe ſicut per conſequēs ſignificatur: ſed vltra hoc oporteret illam conditionē quandoꝗ eſſe adimpletam. Illud autem quod prius diximus intelligendum eſt vbi conditio adimpleri poteſt. ¶ Ex iſto infero aliquam eſſe conditionalem promiſſiuam veram cuius antecedens eſt verum ⁊ conſequens impoſſibile. Correlarium patet de hac conditionali ſi quolibet die futuro veneris ad me faciam te eſſe aſinum retento caſu priori nunꝗ enim poterit cōditio eſſe adimplenda niſi ponaᷣ ita eſſe ſicut per ꝯñs ſignificaᷣ poſtꝗ ꝯditio nō poterit adimpleri ꝓut iam ꝓmiſſum eſt. Et ex iſto claret qualiter intelligendum eſt correlarium in quo aſſertū eſt oppoſitum iſtius.

¶ Ad confirmationē reſpōdetur ꝙ multe ſunt conditionales promiſſiue quarum veritatem non cognoſcimus ſed ipſe ſolus deus cognoſcit. vnde in caſu poſito ſolus deus cognoſcit veritatē huius ſi veneris ad me dabo tibi equum. Solus enim ipſe ſcit an ſi venires darem tibi equum. Idem contingit de conditionalibus promiſſiuis vbi promiſſio fit per verba de preterito aut ꝑſenti. Si tibi dixero ſi veniſſes ad me dediſſem tibi equum ſuppoſito ꝙ nō veniſti ad me ſolus deus veritatem illius cognoſcit. Similiter ſi ſortes dicat platoni ſi tu das mihi librum tuum ego do tibi librū meū platone nō reſpondente nō poteſt nobis conſtare de veritate illius propoſitionis nec ex iſto ſequitur ea que dicta ſunt eſſe minus ſufficienter tradita. Et hec quoad primam difficultatem ꝗ breuiſſime dicta ſufficiant.

Piſſo intelligentia ſecūde difficultatis in qua inquirendum eſt de ly ſi illatiue tento.

¶ Aduertendum eſt ꝙ ly ſi tenetur illatiue quando affirmatur ⁊ denotat conſequens ſequi ad añs. Notanter dico quando affirmatur quia ſi vbi negatur nō tenetur illatiue. Si dixero non ſi homo currit animal currit non conſtituo conſequētiam quia ly ſi ibidem nō tenetur illatiue. Id auteȝ qđ immediate ſequitur notā cōditionalem vocatur antecedens. quod auteȝ mediate ſequitur ꝯñs. Anteꝗ autem ꝓponatur regule penes quas cōmuniter ſolet argui in ꝯditionalibus inquirendum eſt quid requiriᷣ ad veritatem ꝯditionalis. ¶ Circa quā materiam inuenio multas opiniōes pro quarū oīū ſuccincta clara ⁊ facili reprobatiōe ponā aliquas propoſitiones.

¶ Prima propoſitio ad veritatē cōditionalis in qua ly ſi tenetur illatiue non requiritur ꝙ antecedens non poſſit eſſe verum ſine conſequente hec propoſitio eſt contra aliquos ponentes oppoſitū ipſius. Probatur tamen hec propoſitio hec conditionalis eſt vera ſi homo eſt animal eſt attamen añs poteſt eſſe verum ſine conſequente. Nam ſtat ꝙ illud antecedens ſit omnis propoſitio vera.

¶ Secūda propoſitio ad veritatem cōditionalis nō requiritur ꝙ non ſit poſſibile antecedens eſſe verum ſine ꝯñte. Hec ꝓpō ponitur ꝯtra aliquos cōcedētes noſtram primā ꝓpōnem ꝗ eſt de ſenſu diuiſo ponētes tñ oppoſitum huius ſecūde que ē de ſenſu cōpoſito. Ipſa tñ ſic ꝓbatur ⁊ accipio hanc cōditionalem veram ſi hō eſt animal eſt ⁊ pono ꝙ in a inſtanti die craſtina futuro erit hec ꝯditiōalis ſi hō eſt hō eſt aſinus oīs ꝯditiōalis iſto poſito claret ꝙ antecedens prime cōſequentie die craſtina erit verū ſine cōſequente ꝙ ſi dicas te itelligere nō eſſe poſſibile antecedens illius cōſequentie eſſe verum quin cōſequēs

eiuſdem ſit verū adhuc hoc nō ſatiſfacit quia accepta hac ꝯditionali ſi hō eſt animal eſt que eſt vera poſſibile eſt ꝙ antecedēs ſit verū ⁊ ꝯſequens eiuſdē ſit falſuȝ vt puta ſi ipſum cōſequens cōuertatur cum vno falſo antecedente ſignificante vt prius.

Tertia propoſitio ad veritatē cōditionalis non requiritur ꝙ non ſit poſſibile antecedens eſſe veruȝ conſequente exiſtente falſo ſine noua impoſitiōe. hec ꝓpoſitio ponitur cōtra aliquos cōcedentes duas primas. oppoſitū tamen huius aſſerentes ꝓbatur tamen ſic quia ſi illud requireretur ⁊ ſufficeret ſequeretur hanc conditionalem eſſe veram. Si antechriſtus curreret antechriſtus ſederet quia nō eſt poſſibile añs illiꝰ ꝯditionalis eſſe verū cōſequēte exiſtente falſo ſine noua impoſitiōe: eo ꝙ nō eſt poſſibile illud añs eſſe verū ſine noua impoſitiōe eo ꝙ nō eſt ꝓpoſitio. Et ſi dicas te intelligere de illis ꝯditionalibꝰ quarū antecedētia ⁊ ꝯſequētia ſunt ꝓpōnes adhuc te nō iuuas. Accepta eñ hac ꝯditiōali vera. Si antechriſtus currit antechriſtus mouetur verū eſt dicere ꝙ eſt poſſibile antecedens illius eſſe verum cōſequente exiſtente falſo quia nunc dum conſequens eſt falſum eſt poſſibile ꝙ antecedens eius ſit verum. Et per conſequens cōſequente exiſtente falſo poſſibile eſt eius antecedens eſſe verum.

Quarta propoſitio ad veritatē cōditionalis nō requiritur ꝙ ſi ita eſt ſicut eſt ſignificabile per antecedens neceſſe eſt ſic eſſe ſicut eſt ſignificabile per ꝯñs probatur hec ꝓpoſitio. Hec ꝯditionalis eſt vera ſi tu es albus tu es coloratus ⁊ ita eſt ſicut eſt ſignificabile per antecedens ⁊ tamen nō eſt neceſſe ita eſſe ſicut eſt ſignificabile per cōſequens cum cōtingēter ita ſit ſicut eſt ſignificabile per conſequens ⁊ procedo ſemper ſine noua impoſitione.

Quinta propoſitio ad veritatē cōditionalis nō requiritur ꝙ cōtradictorium cōſequentis repugnet antecedenti ꝓbatur ꝓpō ſi nulla eſſet ꝓpoſitio in mundo niſi hec ꝯditionalis ⁊ ſua pars ſi ſortes currit ſortes mouetur ipſa eſt vera ⁊ tamen nulluȝ oppoſitum cōſequentis repugnat antecedēti quia ex caſu nullum oppoſitum cōſequentis eſt.

Sexta propoſitio ad veritatē conditionalis nō ſufficit ꝙ ex antecedente ⁊ ꝯtradictorio cōſequentis ſic ſignificantibus poſſit fieri copulatiua impoſſibilis ꝓbatur hec propō loquēdo philoſophice. Iſta ꝯditionalis eſt impoſſibilis ſi antechriſtus eſt nullum celum eſt: ⁊ tamen poſt mortem antechriſti ex antecedente illo ⁊ oppoſito ꝯſequētis poterit cōſtitui copulatiua impoſſibilis eo ꝙ poſt mortem antechriſti illud antecedēs erit impoſſibile ⁊ tamē poſt mortē antechriſti adhuc illa cōditionalis erit impoſſibilis. Multe alie eſſent ponende ꝓpoſitiōes aliarum opinionum ⁊ maxime eorum qui oxonie ſtuduerunt improbatiue ſed breuitati ſtudendo pono.

Septimā propoſitionēque eſt hec ad veritatem cōditionalis affirmatiue ſignificātis iuxta cōpoſitionem ſuarum partium ſufficit ⁊ requiritur ꝙ ex antecedēte ⁊ oppoſito cōtradictorio ꝯſequētis ipſius indicatiue ſumptis formaliter aut equiualēter ſemper ꝓcedendo ſecundū talem ſignificationeȝ ꝯſtitui poſſit copulatiua impoſſibilis ſimpliciter hoc eſt dicere ſub breuibus. Ad veritatem cōditionalis requiritur ꝙ ſit bona cōſequentia: ſed melius eſt explicare eo pacto quo diximus. Quoniam reſtaret dubiū quidnam eſſet cōſequentia bona. Succincte auteȝ declarande ſunt ſingule particule primo dictū eſt cōditionalis affirmatiue ſeu illatiue q: ad veritatem cōditionalis negatiue illud nō requiritur. Iſta ꝯditionalis eſt vera. Nō ſi deus eſt homo eſt aſinus. attñ ex antecedente ⁊ cōtradictorio cōſequentis ſolū poteſt conſtitui copulatiua neceſſaria ⁊ nō impoſſibilis. Deinde dicitur ſignificātis iuxta ſignificationē ſuaruȝ partium quia ſi hec cōditionalis ſi ſortes currit ſortes currit cōuertibiliter ſignificet cum hac cōditionali ſi ſortes currit ſortes mouetur retenta ſignificatiōe partiū ipſius tunc ipſa eſt vera. Nequit tamen cōſtitui copulatiua impoſſibilis ex antecedente ⁊ oppoſito cōtradictorio cōſequentis. Deinde dicitur oppoſito cōtradictorio cōſequētis quoniā hec cōſequentia nō valet ex oppoſito cōſequentis ⁊ antecedēte huius cōditionalis cōſtitui poteſt copulatiua impoſſibilis: igitur hec cōditionalis eſt vera hec eñ cōditionalis eſt falſa. Si aliquis hō currit quilibet homo currit ⁊ tamen ex oppoſito cōſequentis vt puta cōtrario ⁊ antecedente cōſtitui poteſt copulatiua impoſſibilis ſed nō ex oppoſito cōtradictorio cōſequentis. Deinde dicunt indicatiue ſumptis ad denotandū ꝙ loquimur de cōditionalibus quarū antecedentia ⁊ cōſequētia ſunt ꝓpoſitiones. Poſtea dicitur formaliter aut equiualenter ꝓpter ſecundam partem huius copulatiue ſi ſortes currit ſortes mouetur ⁊ ecōtra: poſtea ſubiūgitur copulatiua impoſſibilis ſimpliciter.

Circa qđ eſt notandum ꝙ dupliciter aliqua propō dicitur impoſſibilis vno mō ſimpliciter. Alio modo ſecundum quid. Illa ꝓpō dicitur impoſſibilis ſimpliciter que ſic ſe habet ꝙ nō poteſt ita eſſe ſicut per eam ſignificatur. nec vnꝙ potuit ita eſſe ſicut per eam ſignificatur: nec vnꝙ poterit ita eſſe ſicut per eam ſignificatur ⁊ hoc mō iſta eſt impoſſibilis hō eſt aſinus. Alio mō aliqua ꝓpoſitio dicitur impoſſibilis ſecundū quid ⁊ eſt illa que ſic ſe habet ꝙ nunc nō pōt ita eſſe nec vnꝙ poterit ita eſſe ſicut per eam ſignificatur. potuit tamē quandoꝗ ita eſſe ſicut per eaȝ ſignificatur vt eſt iſta antechriſtus eſt in caſu ſexte ꝓpoſitionis. Et q: quot modis dicit̃ vnum oppoſitorū tot modis dicitur ⁊ reliquū/ ea propter aliq̄ propoſitio dicitur dupliciter eſſe neceſſaria videlicet ſimpliciter ⁊ ſecundū quid veniendo: igitur ad propoſitū dicitur ꝙ lȝ in caſu ſexte propoſitionis poſt mortē antechriſti illiꝰ ꝯditionalis antecedens erit impoſſibile ſecundū quid. Illa cōditionalis tamen erit falſa ⁊ quando cōmuniter dicitur ꝙ ex impoſſibili ſequit̃ quodlibet intelligendū eſt de impoſſibili ſimpliciter ⁊ nō de impoſſibili ſecundū quid. vnde nō ſequit̃ adā non fuit ergo homo eſt aſinus vt clarū eſt: ea propter poſita eſt illa particula copulatiua impoſſibilis ſimpliciter in ſeptima propoſitione. Ex predictis ꝓpoſitionibus ſequuntur aliqua correlaria. Primū eſt due ſunt cōditionales vere que qñcūꝗ erunt ſignificabunt preciſe iuxtā cōpoſitionē ſuarū partiuȝ ⁊ antecedens vnius quandoꝗ erit verū ſed non ſine ſuo cōſequente ⁊ tamen antecedens alterius conditionalis erit verum ſine ſuo conſequente. Secundum correlarium due ſunt conditionales quarum antecedētia ⁊ conſequentia conuertuntur ⁊ tamē vna eſt vera ⁊ altera falſa. Tertium correlarium aliqua cōditionalis eſt vera ſignificās preciſe iuxta compoſitioneȝ ſuarum partium ⁊ tamen non quādocūꝗ erit ita ſicut ſignificatur per antecedens erit ita ſicut ſignificatur ꝑ conſequens verifica tu ipſe hec correlaria quia valde facilia ſunt. De poſſibilitate autem ⁊ impoſſibilitate neceſſitate aut contingentia cōditionalis aliud nā

eſt dicendū niſi ꝙ oīs cōditionalis falſa eſt impoſſibilis ⁊ oīs vera ē neceſſaria. ¶ Viſo ergo quid req̄ritur ad veritatem conditionalis ponende ſunt regule cōmunes quarum.

¶ Prima ē ꝙ arguendo a tota cōditionali cum poſitione antecedentis ad poſitionē conſequentis validum eſt argumentū optime ſequitur ſi homo currit aīal currit: ſed homo currit ergo aīal currit ⁊ hec regula probatione non eget.

¶ Secunda regula arguēdo a tota cōditionali cum deſtructione cōſequentis ad deſtructionē antecedentis valet modus arguēdi hec regula probatur exemplo iſte modus arguendi eſt infallibilis. ſi ſortes currit ſortes mouetur ſed ſortes nō mouetur ergo ſortes nō currit ꝙ tamē hec regula in omnibus teneat ſic probatur qꝛ ſi cum aliqua cōditionali ⁊ contradictorio conſequentis eiuſdē ſtet añs ſequitur ꝙ illa cōditionalis erat falſa eo ꝙ eſt conſequentia cuius añs cōpatit̄ contradictorium conſequētis.

¶ Tertia regula arguēdo a tota cōditionali ad ꝓpoſitionē diſiunctiuā cōpoſitā ex cōtradictorio antecedentis ⁊ cōſequente eiuſdē cōditionalis vtrobiq̄ valet mod⁹ arguēdi. Vnde valet iſta ꝯña ſi ſortes eſt albus ſortes eſt coloratus ergo ſortes nō ē albus vel ſortes eſt coloratus: qḋ ſic ꝓbat̄ qꝛ dato oppoſito ꝙ illa cōſequētia nō valet ſtabit oppoſitū cōſequētis cū antecedente ⁊ per cōſequens iſta ſimul ſtabunt. Si ſortes eſt albus ſortes eſt coloratus ⁊ ſortes eſt albus ⁊ ſortes nō eſt coloratus qꝛ copulatiua ⁊ diſiunctiua cōpoſite ex partib⁹ cōtradicētibus cōtradicunt. Et ſic arguēdo a tota conditionali cū poſitione antecedentis ad poſitionē cōſequētis nō valeret argumentum quia ſecundum dicta daretur oppoſitum cōſequentis cum añte quod eſt contra primam regulā.

¶ Quarta regula ē arguēdo a tota conditionali cū poſitione conſequentis ad poſitionē antecedentis nō valet argumentū/ Regula eſt clara de ſe patet tamē exēplo. Nō ſequitur ſi hō currit aīal currit ſꝫ animal currit ergo homo currit ⁊ iſte eſt primus modus fallacie conſequentis quē ponit Ariſtoteles in primo elenchorum. vnū exemplū philoſophi eſt ſi pluit terra eſt madida ſed terra eſt madida ergo pluit claret ꝙ argumentum eſt nullum.

¶ Quinta regula ⁊ vltima arguendo a tota cōditionali cum deſtructione antecedentis ad deſtructionē cōſequētis nō tenet cōſequentia īmo argumentum peccat penes ſecundū modū fallacie cōſequentis non ſequitur ſi mel eſt rubeum eſt: ſed nullum mel eſt ergo nullum rubeū eſt. vt autem omnium horum clarior habeatur intelligentia idcirco.

¶ Primo pricipaliter arguit̄ ſic aliqua eſt conditionalis vera q̄ tamen non eſt bona ꝯña igitur ad veritatē conditionalis non requiritur ꝙ ſit bona ꝯña/ antecedens probatur de hac cōditionali ſi nulla propō eſt negatiua aliqua propō eſt negatiua ꝙ illa cōditionalis ſit mala cōſequentia ꝓbo ſic qꝛ dato oppoſito ſequitur ꝙ vnū cōtradictoriorū ſequitur ad reliquum quod eſt falſum ꝙ aūt illa conditionalis ſit vera ſic ꝓbo antecedens illius conditionalis nō poteſt eſſe verum cōſequente exiſtente falſo igitur illa conditionalis eſt vera ꝓbatio aſſumpti. Antecedens illius cōditionalis nō poteſt eſſe verū igitur nō pōt eſſe verū cōſequente exiſtente falſo. Cōſequentia eſt clara ⁊ antecedens ꝓbo ſic/ detē oppoſitum ꝙ illa propō ſit vera nulla propoſitio eſt negatiua ⁊ ſic arguo bene ſequitur illa propoſitio eſt vera igitur ipſa eſt ⁊ ſi ipſa eſt aliqua propoſitio eſt negatiua cū ipſamet ſit negatiua. Et per conſequēs iſta eſt falſa nulla propō eſt negatiua: relinquitur ergo ꝙ illa propō nō pōt eſſe vera ⁊ per cōſequens habetur ꝙ antecedēs illius conditionalis aſſumpte nō poteſt eſſe verum conſequente exiſtente falſo quod erat probandum.

¶ Et cōfirmatur ⁊ accipio hanc cōditionalem ſi hec conditionalis eſt bona conſequentia homo eſt aſinus ⁊ pero vel illa eſt vera vel falſa. Si primum ſic arguo bene ſequitur illa conditionalis ē vera igitur eſt bona conſequentia ⁊ ſi ip̄a eſt bona cōſequentia ſequitur ꝙ ita eſt ſicut per antecedens illi⁹ conditionalis ſignificatur. ⁊ oppoſitum contradictorium conſequentis eſt neceſſarium ⁊ per ꝯñs ex ip̄o ⁊ antecedente non poteſt conſtitui copulatiua impoſſibilis ⁊ per conſequens ad veritatē conditionalis nō requiritur illud quod poſitum eſt in ſeptima ꝓpōe. Si dixeris illam conditionem eſſe falſam ſequitur ꝙ ipſa eſt impoſſibilis ⁊ ſi ſic ipſa nō poteſt eſſe bona cōſequentia ⁊ per conſequens antecedens illius conditionalis eſt impoſſibile igitur ex contradictorio conſequentis ⁊ illo antecedente conſtitui poteſt copulatiua impoſſibilis hoc autem ſufficit ad veritatem conditionalis vt dictum eſt: ⁊ per conſequens illa conditionalis eſt vera ⁊ non falſa.

¶ Ad primū princapale reſpōdetur negando ꝙ detur aliqua conditionalis vera que tamen non eſt bona ꝯña ⁊ ad probationem qua probatur ip̄am eſſe verā dico hanc cōditionalem ſi nulla ꝓpoſitio eſt negatiua aliqua propō eſt negatiua eſſe falſam eo ꝙ eſt mala conſequentia concedo tamen ꝙ antecedens non pōt eſſe verū cōſequente exiſtente falſo. ¶ Vnde hic eſt aduertendum ꝙ aliq̄ ſunt ꝓpōes poſſibiles que tamē nullo pacto poſſunt eſſe vere vt iſta ꝓpō omnis ꝓpō eſt ſingularis illa eñ ꝓpō eſt poſſibilis eo ꝙ poſſibile eſt ita eſſe ſicut per eam ſignificatur Si enim nulle eſſent ꝓpōes in mundo niſi iſte due ſortes currit plato diſputat: tunc ita eſſet ſicut per hanc ſignificatur omnis ꝓpō eſt ſingularis ſed ꝙ illa ꝓpō non pōt eſſe vera clarum eſt qꝛ ſi ipſa ſit vera ip̄a eſt et quandocunq̄ ipſa eſt aliqua ꝓpō non eſt ſingularis. Et eodē mō dicatur de talibus propoſitionibus omnis propō eſt particularis omne ens eſt deus nulla ꝓpoſitio eſt negatiua nulla propoſitio eſt vniuerſalis quelibet enim iſtarum eſt poſſibilis. tamen qñcunq̄ aliqua iſtarum eſt ipſa eſt falſa ⁊ nulla earum poteſt eſſe vera. Veniendo igitur ad propoſitum dico ꝙ conditionalis aſſumpta eſt falſa quia poteſt ita eſſe ſicut ſignificatur per antecedens abſq̄ hoc ꝙ ita ſit ſicut ſignificatur per conſequens. Et hoc ſufficit ad maliciam conſequentie clarum etiam eſt ꝙ illi conditionali non competit illud quod dictum eſt in ſeptima propoſitione: ¶ Aliter poſſumus reſpōdere ad argumētum dicendo ꝙ antecedens illius conditionalis pōt eſſe verum conſequente exiſtente falſo videlicet variando per tranſactione temporis.

¶ Vnde notādū eſt ꝙ alique propoſitiones cōcedunt̄ in cōmuni mō loquēdi que tamen ſaluari nō poſſunt niſi copula importet aliqḋ tēpus qḋ de virtute ſermonis non importaret/ hoc ē dicere niſi vtamur per tranſactione temporis vt ſi a ſorte tacente ego petam ſortes quid dicis ipſo reſpondēte iohānes nihil dico oēs audiētes iudicabunt eū dicere verū ⁊ tamen clarū eſt ꝙ copula de virtute ſermonis

importat tempus in quo illa propoſitio profertur et ſic illa propoſitio eſſet falſa immo iſta eſſet vera ſortes aliquid dicit ſed quia copula importat illud tempus in quo ſortes tacebat caꝓpterea dicimus ſortem dicere verum. Conſimiliter ſi dormienti dicam vos dormitis ⁊ ſtatim excitetur ⁊ dicat ego non dormio omnes iudicabunt eum dicere falſum attamen ſi copula importaret tempus prolatiōis illorum verborum illa propoſitio eſſet vera. Veniēdo igitur ad propoſitum dico ꝙ iſta propoſitio eſt vera nulla propoſitio eſt negatiua/ ſi eñi in p̄ia medietate alicuius hore omnes propoſitiões eſſent affirmatiue ⁊ in ſecunda medietate iſta propoſitio eſſet in rerum natura nulla ꝓpoſitio eſt negatiua cum ſua contradictoria ⁊ per copulam illius importaretur prima medietas hore et ſimiliter per copulam ſue contradictorie tunc antecedens eſt verum conſequente exiſtente falſo. ¶ Sed ſecundum iſtum modum reſpondēdi diceretur ꝙ omnis propoſitio poſſibilis poteſt eſſe vera. ¶ Similiter ꝙ in qualibet mala conſequentia dari poterit antecedens verum cōſequente exiſtente falſo. Iſtorum tamen oppoſitum communiter dicūt logici hoc tempore ꝓpterea magis placet prima ſolutio licet tamē in cōmuni modo loquēdi vtamur per tranſactione nō ideo in quibuſlibet propoſitionibus indifferēter vtēdum eſt per tranſactione vulgares eñi vtētes illo modo loquendi groſſi ſunt ⁊ inſipientes non aſpicientes quid propoſitiones de virtute ſermonis ſignificant.

¶ Ad cōfirmationē reſpōdetur poſt magiſtrum. Martinum magiſtri in tractatu cōſequētiarum queſtione tertia ꝙ hec conditionalis eſt vera ſi hec cōditionalis eſt bona cōſequētia hō eſt aſinus ⁊ concedo ꝙ illa conditionalis eſt bona conſequentia ⁊ hoc quia illud antecedens eſt impoſſibile.

Martinus magiſtri.

¶ Unde eſt aduertendū ꝙ omnis illa propoſitio que ſignificat antecedens alicuius conſequentie eſſe verum ⁊ illam conſequentiam eſſe bonam ſignificat etiam conſequens illius conſequētie eſſe verum. verbigratia accepta hac cōſequentia hec conſequentia eſt bona ergo homo eſt aſinus demonſtrando illam met cōſequentiam illud antecedēs hec conſequentia eſt bona denotat ꝙ illud conſequens homo eſt aſinus ſequatur ex ipſo idcirco illud antecedēs etiam ſignificat hominem eſſe aſinū ſicut ⁊ illud conſequens. Pari forma dicitur de conditionali noſtra aſſumpta ꝙ ipſa eſt bona conſequentia ſed eius antecedēs eſt impoſſibile ſicut ⁊ ipſum conſequens/ ⁊ hoc quia ipſum ſignificat illam conſequentiam eſſe bonam ⁊ illud conſequens ex ipſo inferri idcirco virtualiter et cōſecutiue ſignificat hominem eſſe aſinū. Quo poſito clarum eſt aīs illud eſſe impoſſibile.

¶ Sed cōtra hunc dicendi modū ꝙ plurime ſolēt adduci inſtantie. ¶ Unde primo modo arguitur ſic. Si hec cōditionalis ſit vera ſi hec cōditionalis eſt bona cōſequētia homo eſt aſinus ſequitur ꝙ ex oppoſito cōſequētis ſequitur oppoſitum antecedētis ⁊ per cōſequēs erit hec cōſequētia bona ſi hec cōditionalis eſt bona cōſequētia homo eſt aſinus ſed nullus homo eſt aſinus ergo hec cōditionalis nō eſt bona cōſequētia ⁊ antecedēs eſt verū vt cōſtat igitur ⁊ cōſequēs ⁊ per cōſequens illa cōditionalis nō eſt vera cuius oppoſitum dictum eſt.

¶ Secūdo ſic arguo ⁊ ſuppono propter breuiloquium ꝙ antecedens conditionalis date vocetur a tunc peto vel a cum hoc ꝙ ſignificat illā cōditionalem eſſe bonam cōſequentiam cum hoc ſignificat hominem eſſe aſinum incōiunctim vel cōiunctim. Si primum tūc a nec eſſet propoſitio nec complexum propoſitionale ⁊ per conſequens a non eſſet antecedēs/ omne enim antecedens eſt propoſitio aut complexum propoſitionale vt patet ex diffinitiōe antecedentis. Si ſecundum vel hoc eſſet copulatiue vel diſiunctiue ſi ſecundum tunc illa conditionalis eſſet mala conſequentia ⁊ ſi copulatiue ſequitur ꝙ illa cōditionalis vocalis ſubordinatur huic mentali ſi hec cōditionalis eſt bona cōſequētia ⁊ homo eſt aſin⁹ hō eſt aſinus: quo cōceſſo peto vel prima pars illius copulatiue ſolum ſignificat illā cōſequētiam eſſe bonā nō ſignificādo hominē eſſe aſinū vel etiā adhuc ſignificat hominē eſſe aſinum nō pōt dici ſecundum quia tunc fruſtra diceret a ſubordiari ꝓponi copulatiue ⁊ inſuper illud iterum eēt mediante vna alia copulatiua qō dici nō pōt ops ergo dicere ꝙ prima ps copulatiue cui ſubordinatur a nullo mō ſignificat hoiem eſſe aſinū. Poterit ergo intellectus accipe illam primam partē copulatiue ꝓ aīte alicuius cōditionalis mentalis cuius ꝯn̄s erit hec ꝓpō homo eſt aſinus ⁊ tunc redibit tota difficultas argumenti nec ſufficere poteſt reſponſio iam data.

¶ Tertio ſic ſi a ſignificat hominē eſſe aſinum vel hoc eſſet naturaliter vel ad placitum nullum iſtorum dari poteſt igitur a nullo pacto ſignificat hominem eſt aſinum.

¶ Quarto ſic ⁊ pono caſum ꝙ nulla ſit ꝯn̄a in mūdo niſi illa cōditionalis ⁊ iſta quam iam facturus ſuꝫ in darij oīs ꝯn̄a ē bona ꝯn̄a hec cōditionalis eſt ꝯn̄a: ergo hec conditionalis eſt bona ꝯn̄a ⁊ volo ꝙ a accipiatur pro cōcluſiōe illius ꝯn̄e iaꝫ facte in darij. iſto poſito arguitur ſic antecedēs illius cōſequētie eſt veruꝫ igitur ⁊ cōcluſio ⁊ illa cōcluſio eſt antecedēs cōditionalis date ⁊ ꝑ cōſequens antecedens conditionalis date eſt verum ⁊ per conſequens nullo pacto ſignificat hominem eſſe hominem.

¶ Quinto ſic ſi conditionalis data ſit bona conſequentia verum erit dicere demonſtrando illam conditionalem hec conditionalis eſt bona conſequentia quo poſito ſic arguo ⁊ ſit illa propoſitio b/ b eſt propoſitio ſinonima cum a ⁊ b eſt verum igitur ⁊ a/ ꝙ b ⁊ a ſint propoſitiones ſinonime patet quia ſunt extremorum omnino conſimilium ⁊ ſinonimorum ex quo manifeſte concluditur a non ſignificare hominem eſſe aſinum. ¶ His argumentis ⁊ ſimilibus nituntur communiter loquentes deſtruere hūc modum dicendi magiſtri. Martini magiſtri ⁊ aliqui obligatores dicunt eſſe reſpondendum ad argumentum factum. Aliqui autem non admittunt pronomē poſſe demonſtrare propoſitionem cuius ipſum eſt pars ⁊ hoc potiſſimuꝫ in aliquibus argumentis que non ſciunt ſoluere. in alijs autem que ſoluere ſciunt illud admittunt ⁊ certe ſufficientior eſt ſolutio martini dummō tamen recte explicetur. ¶ Unde hic eſt aduertendum ꝙ de ſignificatione quam ſortitur aliqua propoſitio eo modo quo dictum eſt iudicanduꝫ eſt ſicut de ſignificatione de ly e cōuerſo. Unde antecedens huius conditionalis ſi hec conditionalis eſt bona cōſequentia homo eſt aſinus ſignificat hominem eſſe aſinum dependenter quemadmodum in hac propoſitione omnis homo eſt animal ⁊ econuerſo ly e cōuerſo ſignificat ſignificatione dependenti omne aial eſſe hominem. vnde accepto illo eodem antecedente illius conditionalis ⁊ conſtituendo hanc conditio/

nalem ſi hec conditionalis eſt bona conſequentia ali quid eſt ⁊ non eſt illud antecedens quod prius ſignificabat hominem eſſe aſinum non amplius ſignificat hominem eſſe aſinum ſed ſignificat aliquid eſſe ⁊ non eſſe immo quod fortius eſt ſtat eandem mentalem prius ſignificare hominem eſſe aſinū ⁊ poſtea non ſignificare hominem eſſe aſinum quacunqꝫ impoſitione ſeclusa. declaratur hoc exemplo accepta hac propoſitione mentali ſi hec conditionalis eſt bona conſequē tia homo aſinus eius antecedens ſignificat hominē eſſe aſinum eo ꝙ denotat conſequens illius conditionalis ſequi ex ipſo in bona conſequentia ⁊ ſi intellectus caperet poſtea illam propoſitionem pro conſequente ⁊ hanc propoſitionē homo eſt aſinus pro antecedente conſtituendo hanc conditionem ſi homo eſt aſinus hec conditionalis eſt bona conſequentia tunc illa propoſitio non amplius ſignificaret hominē eē aſinum licet enim ſignificaret illam conditionalem eē bonam cōſequentiam non tamen magis ſignificaret illam propoſitionem homo eſt aſinus ad ipſaꝫ ſequi. Iſtis notatis reſpondendum eſt ad rationes factas.

Ad primā reſpondetur concedendo hanc conditionalem eſſe veram ſi hec conditionalis eſt bona conſequentia homo eſt aſinus dico tamen ꝙ conſequentia illa nihil valet ſi hec conditionalis eſt bona conſequentia homo eſt aſinus ſed nullꝰ homo eſt aſinus ergo hec conditionalis non eſt bona conſequentia quia antecedens eſt verū ⁊ conſequēs falſum. Nec ibi arguitur a tota conditionali cum deſtructione conſequentis ad deſtructionem antecedentis. Nam conſequens illius conſequentie nullo pacto eſt contradictoria antecedentis illius conditionalis quia antecedens illius conditionalis ſignificat hominem eſſe aſinum qualiter non ſignificat illud cōſequens immo precise ſignificat illam conditionaleꝫ non eſſe bonam conſequentiam.

Forte petis qualiter arguendū eſſet a tota conditionali cum deſtructiōe cōſequentis ad deſtructionem antecedentis. Reſpōdeo ꝙ hoc non eſt poſſibile eo pacto quo imagineris. Et ratio eſt quia antecedens illius conditionalis non eandem retineret ſignificationem ipſo exiſtente antecedente ⁊ ipſo exiſtente conſequente. Modo regula communis intelligenda eſt de conditionali cuius antecedēs eandem ſignificationem ſortiatur ſiue fuerit antecedēs ſiue cōſequens. vel aliter dico ſic eſſet arguēdū ſi hec cōditionalis eſt bona conſequentia homo eſt aſinus ſed nullus homo eſt aſinus igitur hec cōditiōalis nō eſt bona conſequentia vel nullus homo eſt aſinus ſꝫ ibi nō capitur cōtradictorium antecedētis quia antecedēs nō eſt propoſitio copulatiua vt ſtatim dicetur.

Ad ſecūdum reſpōdeo ꝙ argumētum fundatur in falſa imaginatione. Fundatur enim argumentum in hoc ꝙ a ſubordinatur duabus propoſitionibus: aut coniunctim aut inconiunctim ſumptis. Modo hoc eſt falſum. Unde dico ꝙ illa cōditionalis in voce ſubordinatur vni mentali cuius antecedens eſt vna ſimplex cathegorica ⁊ nullo modo copulatiua aut diſiunctiua nec aggregatum ex pluribus ꝓpoſitiōibus incōiunctim ſumptis ſed ſignificat hominē eſſe aſinum depēdēter eo ꝙ ſignificat illam cōſequentiam cuius eſt pars eſſe bonam cuius quideꝫ cōſequentie cōſequēs ſignificat hominem eſſe aſinum.

Ad tertiū dicitur ꝙ nec naturaliter proprie nec ad placitum proprie illud antecedens ſignificat hominem eſſe aſinum ſed ſolum conſecutiue ⁊ dependenter vt ſepius dictum eſt.

Ad quartū admiſſo caſu concedo illam conſequentiam eſſe in darij ⁊ concedo illud cōſequens eſſe verum/ vnde licet accipias eandem propoſitionem in numero pro conſequente ⁊ antecedēte conditionalis tamen conſequens illius ſillogiſmi eſt verum ⁊ antecedens illius conditionalis eſt falſum nam illa propoſitio non ſignificat hominem eſſe aſinum inq̄tum eſt cōſequēs illius ſillogiſmi licet inq̄tum eſt antecedens illius conditionalis.

Ad quintū reſpondetur concedendo hanc propoſitionem eſſe veram hec conditionalis eſt bona conſequentia demonſtrando noſtram conditionalem ⁊ nego ipam eſſe ſinonimam cuꝫ a/ ⁊ hoc qꝛ non ſignificat hominem eſſe aſinū ſicut a ⁊ non valet hec conſequentia ille due propoſitiones habēt extrema ⁊ copulas oīno ſinonima igitur ille propoſitiōes ſunt ſinonime ſꝫ opus eſt addere in antecedente ⁊ nulla earum habet ſignificationem cōſecutiuā aut depēdētem qualem nō habet alia ⁊ hoc addēdo ſtatī negabitur antecedēs quia b propoſitio que nō eſt pars illius conditionalis nō habet ſignificationem depēdētem ſicut habet a. Ecce viam qua defendendam puto ſolutionem Martini quamquideꝫ ſolutionem minus ſuccincte ⁊ non ſufficienter tradidit paſſu iam prius allegato. Licet autem conſequenter defendi poſſit optime hec ſolutio. Aliter tamen arbitror eſſe dicēdum et dico hanc conditionalem eſſe falſam Si hec cōditionalis eſt bona conſequentia homo eſt aſinus ⁊ hoc quia eſt mala conſequentia. Unde quemadmodū aliqua propoſitio ſe falſificat quia ad ita eſſe ſicut per eam ſignificatur ſequitur eam fore falſam Ita aliqua conſequentia ſe maliſicat puta illa q̄ ſic ſe habet ꝙ ad eam eē bonam ſequitur eā eſſe malam. Unde ad hanc conditionalē ſi hec conditionalis eſt bona conſequentia homo eſt aſinus ſequitur diſiūctiua compoſita ex contradictoria antecedentis ⁊ conſequente vt patet per vnam regulam prius poſitam/ ⁊ ex illa diſiunctiua cum deſtructione ſecunde partis ſequitur poſitio prime partis/ volo dicere bene ſequitur ſi hec conditionalis eſt bona conſequentia homo eſt aſinus ergo hec conditionalis non eſt bona conſequentia vel homo eſt aſinus ⁊ vltra ſequitur hec cōditionalis nō eſt bona conſequentia vel homo eſt aſinus ſed nullus homo eſt aſinus ergo hec conditionalis non eſt bona cōſequentia ⁊ per cōſequens de primo ad vltimū ſequitur ſi hec conditionalis non eſt bona cōſequentia homo eſt aſinus ergo hec conditionalis non eſt bona cōſequentia ⁊ ita ad illam conditionalem eſſe bonam conſequentiam ſequitur eam non eſſe bonam. Infero correlarie aliquam conſequentiam eſſe malam cuius antecedens eſt impoſſibile antecedens enim cōditionalis date eſt impoſſibile ⁊ tamen illa conditionalis eſt mala conſequētia. Secundo infero ꝙ ad veritatem cōditionalis nō ſufficit illud qđ dictum eſt in ſeptima ꝓpōe videlicet ꝙ ex oppoſito cōtradictorio cōſequentis ⁊ antecedente poſſit conſtitui copulatiua impoſſibilis nam cōditiōalis aſſumpta eſt falſa ⁊ tamē hec copulatiua eſt impoſſibilis hec cōditionalis eſt bona conſequētia ⁊ nullus hō eſt aſinus ꝓpter impoſſibilitatem prime partis ipſius. Sed noſtra ſeptima propoſitio eſt intelligenda extra cōditionales inferētes ſe eſſe malas conſequentias: multa alia hic dicere poſſeꝫ ſed hec materia ſapit difficultatem inſolubiliū eapropter vt pertinenter loquar pertranſeo.

¶ Secūdo principaliter arguit' iſta conditionalis eſt vera ſi animal currit homo currit ⁊ tamen non eſt bona conſequentia igitur ad veritatē conditionalis non requiritur quod dictum eſt. conſequentia eſt clara cum minore ⁊ maiorem probo ſic bene ſequitur ſi hoc animal currit homo currit demonſtrando ſortem. igitur ſi animal currit homo currit. tenet conſequentia ab inferiori ad ſuperius ſine diſtributiōe ſuperioris quouis alio impedimento ſecluſo reſpectu ſubiectorum antecedentium illarum conditionalium. veritas autē antecedentis probatione nō eget ⁊ per conſequens conditionalis propoſita eſt vera quod erat probandum.

¶ Et confirmat' ſi illud quod dictū eſt ſufficiat ad veritatem conditionalis ſequit' ꝙ duo contradictoria ſimul ſtant in veritate quod eſt falſum Sequela tamen ſic probatur iſte due conditionales contradicunt ſi homo currit riſibile currit non ſi homo currit riſibile currit. ⁊ ꝙ affirmatiua ſit vera clarū eſt. veritatem tamen negatiue ſic probo ipſa equiualet propoſitioni vere igitur ipſa eſt vera aſſumptū probo equiualet huic ſi nullus homo currit nullum riſibile currit. Poſtꝗ̄ termini omnino eodē modo ſupponunt in illis conditionalibus ꝙ autem illa ſit vera clarum eſt abſoluendo ſaltem ly nullus a genere.

¶ Ad ſecundū principale reſpondetur negando hanc eſſe veram ſi animal currit homo currit ⁊ nego ꝙ illa propoſitio ſequatur ex vero ⁊ vlterius nego hanc cōſequentiam ſi hoc animal currit hō currit demonſtrando ſortem: ergo ſi animal currit homo currit. et dico ꝙ arguitur ab inferiori ad ſuperius cum diſtributione ſuperioris ⁊ huius opinionis eſt petrus mantuanus in principio ſuarum ſuppoſitionum ⁊ ibi ponit hanc regulam vndecimam in ordine iſta nota conſequentia ſi in comparatione ad conſequens diſtribuit' ſubiectum antecedentis ſed tamen illud ſubiectum in ordine ad predicatum ſtat determinate. Ex quo correlarie concludit eundem terminum ſtare confuſe ⁊ diſtributiue ⁊ determinate/ ⁊ hanc opinionem ſic ſuadeo. ¶ Sequitur formaliter ſi animal currit homo currit: ergo ſi hoc animal currit homo currit ⁊ ſi hoc animal currit homo currit: et ſic conſequenter quocunqꝫ animali demonſtrato ⁊ ꝑ conſequens formaliter licet deſcendere ſub illo termino qui immediate ſequitur ly ſi/ ſed deſcenſus copulatiuus eſt effectus ſuppoſitionis confuſe ⁊ diſtributiue ⁊ per cōſequens poſtꝗ̄ licet formaliter deſcendere copulatiue ſub illo termino dicendum eſt ꝙ ſupponit confuſe ⁊ diſtributiue.

¶ Contra hanc opinionē communiter ſolet ſic argui ſequeretur ꝙ iſta conditionalis eēt vera ſi homo currit omnis homo currit quod eſt falſum viſo ꝙ eſt mala conſequentia Sequela tamen ſic probatur antecedens ⁊ conſequens ſunt due propoſitiones conſtitute ex terminis ſinonimis eodem modo ſupponentibus igitur antecedens ⁊ conſequens equiualent. conſequentia eſt clara ⁊ antecedens probatur ſubiecta eodem modo ſupponunt viſo ꝙ ſubiectum antecedentis diſtribuitur ſicut ſubiectum conſequentis. Copule vero illarum propoſitionū omnino cōſimiliter tenentur vtriuſqꝫ vero illarū ꝓpōnum predicatum ſtat confuſe tantum: igitur ille due propoſitiones equiualent ⁊ per conſequens ſuſtinendo ſolutionem datam dicendum erit ꝙ illa conditionalis eſt vera quod erat probandum.

¶ Ad iſtud argumentū faciliter reſpondet Mantuanus dicendo ꝙ licet ſubiecta antecedentis ⁊ cōſequentis ſupponant eodem modo in ordine ad illam conditionalem tamen non ſupponunt eodem modo in ordine ad antecedens ⁊ conſequens Et hoc impedit equiualentiam illarum propoſitionum. Et miror de aliquibus qui hoc argumentum adducunt contra mantuanum qui a per ſimile ꝓbaretur hanc ꝓpoſitionem omnis homo currit ⁊ ſuam ꝑiacentem equiualere quod non eſt dicendum/ etiam licet ſubiectum antecedentis ⁊ conſequentis ſupponant diſtributiue hoc tamen eſt a ſignis diuerſe nature quod multum impedit equiualentiā/ do tibi vnū ſimile iſte non equiualent incipit calor eſſe in a ſubiecto ⁊ a calor incipit eſſe in a ſubiecto. nec iſte ſimiliter equiualent pariſius ⁊ rome venditur piper ⁊ piper venditur pariſius ⁊ rome. vt communiter dicitur. ⁊ ſic argumentum non concludit. ¶ Propterea aliter ſic arguo contra hanc opinionem ſi in iſta conditionali ſi animal currit homo currit ſubiectum antecedentis ſtat cōfuſe ⁊ diſtributiue ⁊ ſub eo valeat deſcenſus copulatiuus ſequitur ꝙ valebit iſte aſcenſus copulatiuus ſi hoc animal currit homo currit: et ſi hoc animal currit homo currit ⁊ ſic de ſingulis poſita conſtantia igitur ſi animal currit homo currit. quod ſi concedas vt videtur concedendum ſic arguo ⁊ pono caſum ꝙ nulla ſint animalia in mundo niſi homines iſto poſito totum antecedens eſt verum igitur ⁊ conſequens ⁊ habetur intentum.

¶ Forte dices ꝙ nota cōditionis cōditionaliter tenta habet vim ampliandi omnem terminum cōem ſiue precedat ſiue ſequatur illam notā concedimus enim hanc conditionalem hec chimera ſi currit mouetur ⁊ tamen non ſequitur. et illa ꝙ chimera ſit aut ꝙ aliquid mouetur aut currat ex quo videtur eſſe dicendum notam conditionalē habere vim ampliandi ⁊ ita dices forte ꝙ in iſta cōditionali ſi animal currit homo mouetur ſubiectū antecedentis nō ſtat ſolū ꝓ animali quod eſt immo ⁊ pro quolibet poſſibili. ⁊ ita demonſtrando in ſingularibus bouē aut equum erit hec conditionalis falſa ſi hoc animal currit homo mouetur ſed licet apparenter niteris euadere non tamen euadis quod ſic oſtendo ſi ſubiectū antecedentis cōditionalis ſtat cōfuſe ⁊ diſtributiue mobiliter ita ꝙ ſub eo liceat aſcēdere ⁊ deſcendere copulatiue ſequit' ꝙ eodē mō licebit ſub illo antecedente ſubſumere quod eſt falſum. non enim ſequitur ſi homo albus eſt homo non eſt niger. fortes eſt homo albus igitur ſi fortes eſt homo non eſt niger Inſuper ſi in iſta ſi homo currit animal currit ly homo ſtat confuſe ⁊ diſtributiue pari ratione omnino in iſta propoſitione ſi homo non currit riſibile non currit ſtabit ly homo confuſe ⁊ diſtributiue cum nihil impediat illam notam conditionalem ne diſtribuat ſubiectum illius antecedentis. falſitatem illius tamen probo ſic quia illo dato iſta conſequentia eſſet bona ſi homo non currit riſibile non currit ergo ſi iſte homo non currit riſibile non currit ⁊ ſi iſte homo non currit riſibile non currit quod conſtat eſſe falſum quum antecedens ſit verum conſequente exiſtente falſo. ¶ Alium dicendi modum habet Paulus venetus duodecimo ſophiſmate et capitibus ſeptimo dubij tertij et decimo octauo dubij ſecundi et dicit in ſecunda concluſione duodecimi ſophiſmatis ⁊ tertia concluſione capitis allegati ꝙ nota conditionis cōditionaliter tēta confundit confuſe tantum immobiliter omnem

Paulus venetus.

terminum communem ſue compoſitionis ſiue prece-
dat ſiue ſequatur hoc ſic ꝓbat accepta hac cōditiona
li animal eſt ſi homo eſt. ſub illo termino animal nec
licet deſcēdere copulatiue nec diſiunctiue nec diſiun
ctim quoniam ſemper eſſet antecedens verum conſe
quente exiſtente falſo. Relinquetur ergo ꝙ ille termi
nus animal ſtat confuſe tantum immobiliter ꝛ ſecun
dum iſtum modum dicendi reſpōdetur ad argumētū
principale ꝙ iſta conſequentia nihil valet ſi hoc aīal
currit homo currit. ergo ſi animal currit homo cur-
rit ꝛ ratio eſt quia arguitur ab inferiori ad ſuperius
ſtans confuſe tantum immobiliter ꝛ eodem modo a ſu
periori diſtributo ad ſuum inferius cum nota condi-
tionis conditionaliter tenta fallit argumentum non
ſequitur ſi omnis homo currit omē riſibile currit. ſor
tes eſt homo ergo ſi ſortes currit omne riſibile currit.
Poſtea dicit paulus venetus ꝙ ille terminus homo
in illa conditionali diſtribuitur mobiliter ſed hoc in
ordine ad illam cathegoricam ꝛ in ordine ad illam ca
thegoricam contingit deſcendere ꝛ aſcendere eodem
modo in hac conditionali denarium tibi promitto ſi
tibi promitto denarium ille terminus denarium ſtat
confuſe tantum immobiliter in ordine ad conditio-
nalem ꝛ ſtat determinate mobiliter in ordine ad illā
cathegoricam propterea illa ꝓpoſitio eſt falſa. ¶ Ali
Hieronim⁹ pardo us eſt modus dicendi quem inſequitur. Hieronimus
pardo in capite de deſcēſu in ſua medulla ꝛ eſt iſte ꝙ
in hac conditionali ſi omnis homo currit omnis ho-
mo mouetur ſubiectū antecedentis diſtribuitur mo
biliter ꝛ ſub eo licet deſcendere copulatiue non ſic ſi
omnis homo currit omnis homo mouetur. Ergo ſi
iſte homo currit: omnis homo mouetur. quia vt di-
cit ibi illa nota conditionalis tenetur equiuoce quia
in deſcenſu ſignificat illationem huius quod eſt om
nem hominem moueri ex hoc qḋ eſt oēm hoīeꝫ curre
re in deſcendētibus: aut ſignificat illationem huius
qḋ eſt omnem hominem moueri ex hoc qḋ eſt iſtū ho-
minem currere ꝛ ſic ly ſi tenetur equiuoce quū in de-
ſcendente habet ſignificationem omnino impertinē-
tem illi quam habet in deſcenſu ſed ſic ē deſcendendū
ſi omnis hō currit omnis hō mouetur ergo ſi omnis
hō vel iſte hō currit omnis homo mouetur ꝛ ſi omnis
homo vel iſte homo currit omnis homo mouetur ꝛ li
cet ly ſi habeat aliam ſignificationem in conſequen-
te ꝙ in antecedente equiualenter tamen habet eandē
ſignificationē eo ꝙ equiualenter eſt idē antecedens.
Sed iſte modus dicendi non placet quoniā ille deſcē
ſus nō eſt declaratiuus veritatis illius ꝓpoſitionis
vt ipſemet cōcedit/omnis autem deſcenſus debet eſſe
declaratiuus veritatis aut falſitatis ꝓpoſitionis ꝛ ꝓ
pterea bene negauit. Paulus venetus deſcenſum di-
ſiunctuꝫ ſub ſubiecto aītis huius cōditionalis ſi ani
mal eſt hō eſt. bene enim poterat deſcendere diſiun-
ctim q: diſiunctum ex terminis inferioribus alicui⁹
termini cum illa particula ꝛ ſic de ſingulis conuerti-
tur cum illo termino ꝛ ꝓpterea bene poterat deſcen
di diſiunctim ſed quia ille deſcēſus nō fuiſſet aliquo
pacto veritatis aut falſitatis manifeſtatiuus ꝓpte-
rea paulus ꝛ bene nō admiſit deſcenſum diſiunctum.
¶ Dico igitur reſolutorie ad argumentuꝫ ꝙ omnes
termini in cōditionali poſiti ſupponunt oīno cōſimi
liter ſicut ſupponerent dēpta illa nota cōditionis ſed
nec licet deſcendere vel aſcendere vel ſubſumere ſub
aliquo termīo poſito in cōditionali quia ly ſi eſt pri-
mus terminus ꝓbabilis ratione cuius veritas ꝓpoſi
tionis habet attendi ꝛ ideo iſta cōſequētia nihil va-
let ſi hoc animal currit homo currit ergo ſi aīal cur-
rit homo currit lꝫ arguatur ab inferiori ad ſuperius
ſine diſtributione ſuperioris ꝛ rō eſt quia illud ſupe-
rius ſtabat immobiliter in ordine ad illam conditio-
nalem de iſto iterum alibi fiet ſermo.

¶ Ad confirmationeꝫ reſpondetur
negando duo cōtradictoria ſimul ſtare in veritate et
ad probationem concedo illas duas eſſe contradicto
rias ꝛ nego hanc propoſitionem eſſe veram non ſi hō
currit riſibile currit ꝛ nego ꝙ equiualeat vni vere. Un
de iſte due cōditionales non equiualent non ſi homo
currit riſibile currit ſi nullus homo currit nullum ri
ſibile currit quia ille propoſitiones nō ſunt eiuſdem
qualitatis. Nam in prima negatur nota cōditionalis
in ſecunda vero nō ꝛ hoc impedit equiualentiam illa
rum propoſitionum.

¶ Contra hanc ſolutionē arguitur
ſic in hac ꝓpoſitione nō ſi homo currit riſibile currit
nota cōditionis non negatur igitur oīno ille due ꝓ-
poſitiones equiualebant: cōſequentia eſt clara ꝛ an-
tecedens probo ſic. Aduerbium non poteſt determi-
nare niſi verbum vel participium patet ex gramma-
tica intuendo modos ſignificandi ipſius aduerbij et
per conſequens aduerbium nullo pacto poteſt deter
minare coniunctionem ꝛ per conſequens illa nega-
tio non/non pōt negare notam conditionalem ꝛ per
conſequens iſte due omnino equiualent nō ſi homo
currit riſibile currit ſi nullus homo currit nullum ri-
ſibile currit. ¶ Hoc argumento grammaticali victus Mātuan⁹.
Petrus mantuanus in capite de equipollentijs dicit
ꝙ hec propō nō ſi ſortes currit ſortes mouetur equi-
ualet huic ſi ſortes nō currit ſortes nō mouetur quia
vt dicit illa negatio nō ſolum exercet ſuum officium
ſuper partes illius cōditionalis reddendo ipſas ne-
gatiuas ꝛ nō reddit cōditionalem negatiuam atta-
men exercet officium ſuum ſuper illam cōditionaleꝫ
quia quicquid fit ſuper partem fit ſuper totuꝫ. Et vl
terius dicit ꝙ iſte due nō cōtradicunt ſi ſortes currit
ſortes mouetur nō ſi ſortes currit ſortes mouetur. Et
dicit ꝙ illa regula cōmunis nō eſt verius cōtradicere
ꝙ ꝓponere negationem toti ſane intellecta habet ve
rum in cathegoricis ſcd nō in ypotheticis ꝛ quia vno
incōueniēti dato plura cōtingunt/idcirco cōſequē
ter cōcedit nō eſſe incōueniens ꝙ ſit aliqua ꝓpō cui
nō pōt aſſignari cōtradictoria. Sed iſtud adeo abſur
de dictum eſt vt eius recitatio ꝓ impugnatiōe ſuffi-
ciat quemadmodum enim omnis cathegorica cōtra-
dictoriam habet ita ꝛ quelibet ypothetica vt decla-
rat Boetius libro primo de interpretatione editiōis Boetius.
ſecunde de cōditionalibus. ¶ Paulus etiam pergu- Paulus.
lenſis eodem argumento victus aliter reſpōdet ad ar Pgulenſis.
gumentum ꝛ hoc dupliciter. Primo dicit ꝙ ly non nō
eſt aduerbium ſed aggregatuꝫ ex ly nō ꝛ ly ergo equi
ualet vni aduerſatiue ex cōtradictorio cōſequentis ꝛ
antecedente cōpoſite verbi gratia iſta ꝓpō nō ſi ſor-
tes currit ſortes mouetur ſubordinatꝰ huic ꝓpōi mē-
tali ꝙuis ſortes currit tamen ſortes nō mouetur ꝛ ita
in illa ꝓpōe nō ponitur aliqua negatio aduerbialis
determinans aliquam cōiunctionem ſed ſoluꝫ deter
minans verbum. Secundo reſpōdet ꝙ ex quo ex om
ni ꝓpōe ſequitur ſuum dictum fo:e verum ideo licet
in iſta ꝓpoſitione nō ſi hō currit riſibile currit pona
tur negatio ante coniunctionem tamen ipſam non
determinat quia in mente ponitur aliquod verbum
negatum ab illo aduerbio: verbi gratia illa propoſi-
tio ſubordinatur huic mentali non eſt ita ꝙ ſi homo
currit riſibile currit vel nō eſt verum ꝙ ſi hō currit ri

ſibile currit. ¶ Sed neutra iſtarum ſolutionum valet quia ſecundum vtramq; dicendum eſt ꝙ ſi intellect⁹ habeat hanc conditionalem mentalem ſi homo currit riſibile currit non poteſt proponere negationem toti propoſitioni quia illo conceſſo ſtatim ſequeretur vtriuſq; ſolutionis oppoſitum. Sequitur etiam ex ſecunda ſolutione ꝙ illa propoſitio non ſi homo currit riſibile currit non eſt hypothetica ſed cathegorica quod eſt abſurduꝫ. ¶ Propterea dimiſſis his opinionibus aliter reſpondeo ad argumentum negando ꝙ aduerbium non poteſt determinare niſi verbum vel participium ⁊ nego auctoritatem grammaticorum quemadmodum enim negatio aduerbialis poteſt negare hoc verbum eſt quod importat compoſitionem ita poteſt negare quodcunq; aliud quod importat cōpoſitionem vt ſigna excluſiua ſigna reduplicatiua et ita de multis alijs ⁊ ita illa negatio aduerbialis bene poteſt negare notas conditionales.

¶ Tertio pricipaliter arguit̄ ſic iſta cōditionalis eſt falſa aliqua propoſitio eſt vera ſi ſua contradictoria eſt vera ⁊ tamen que requiruntur ad veritatem conditionalis ei conueniunt igitur dicta nulla conſequentia eſt clara ⁊ probo antecedēs ⁊ primo quoad priorem partem ꝙ illa propoſitio ſit falſa patꝫ ex communi modo concipiendi probatur etiaꝫ ratione ⁊ ſic arguo: quacunq; propoſitione data ipſa non eſt vera ſi ſua contradictoria eſt vera: nulla enim eſt propoſitio que ſi ſuum contradictorium ſit verum quin ipſa ſit non vera; alias dares duo contradictoria ſimul vera ⁊ per conſequens nulla propoſitio eſt vera ſi ſua contradictoria eſt vera ⁊ ſi ſic ſequitur ꝙ cōditionalis data eſt falſa. Sed tamen ꝙ omnia ei conueniant requiſita ad veritatem conditionalis patꝫ quia ipſa eſt bona conſequētia relatiuū enī in conditionalibus non refert reſtricte vt communiter dicitur igitur ſenſus illius cōditionalis erit iſte aliqua propoſitio eſt vera ſi contradictoria alicuius propōnis eſt vera modo conſtat ſenſum illum eſſe verū ⁊ per conſequēs illa conditionalis que eſt bona conſequentia eſt falſa quod infert propoſitum.

¶ Et cōfirmat̄ iſta cōditionalis niſi ſortes eſt animal ſortes non eſt homo eſt vera vt fatentur omnes ⁊ tamē nō eſt bona ꝯña igitur ad veritatem conditionalis non requirit̄ ꝯñam eſſe bonam ꝙ illa conditionalis non ſit bona conſequentia claret naꝫ ex oppoſito ꝯñtis ⁊ añte non pōt conſtitui copulatiua impoſſibilis nam oppoſitum ꝯñtis ſortes ē homo bene ſtat cum añte vt claret igitur.

Hentiſber

¶ Ad tertiū principale reſpōdet hētiſber in ſuo tractatu de relatiuis ꝙ iſta conditionalis eſt poſſibilis aliqua propō eſt vera ſi ſua contradictoria eſt vera ⁊ ſtat ipſam in aliquo caſu eſſe veraꝫ in aliquo aūt caſu falſā/ hoc ſic declarat̄ ſi a eſſet vna ꝓpō que preciſe ſignificaret ꝙ contradictorium ſuum eſſet veruꝫ ⁊ non poſſet aliud ſignificare tunc notum eſt ꝙ ſi contradictorium a eſſet verum ipſum a eſſet verum ⁊ etiam ipm a non eſſet verum quia illud antecedens ſecundum ipm clauderet contradictoria aliter etiam probat eam in ꝓbationibus ſuarum concluſionum ſed quia iſtud quod tangit ſpectat ad materiam inſolubilium de qua nihil ad preſens ideo aliter explicabo quid velit dicere ⁊ accipio hāc propoſitionē nullus homo eſt aſinus ⁊ ſic arguo bene ſequitur illa propoſitio eſt vera ſi ſua contradictoria eſt vera igit̄ aliqua propoſitio eſt vera ſi ſua contradictoria eſt vera tenet conſequentia ab inferiori ad ſuperius ⁊ antecedens patet quoniaꝫ illa propoſitio nullus homo eſt aſinus eſſet vera ſi ſua contradictoria eſſet vera nā ex quo impoſſibile eſt ſuam contradictoriam eſſe veram. ſemper procedendo ſecundum talem ſignificationem. ꝓpterea ſi ſua contradictoria eſſet vera ipſa eēt vera ex quo ad impoſſibile ſequitur quodlibꝫ ⁊ ꝓpterea demonſtrando iſtam propoſitionem null⁹ hō eſt aſinus iſte due conditionales ſunt ſimul vere hec propoſitio eſt vera ſi ſua contradictoria eſt vera ⁊ hec propoſitio non eſt vera ſi ſua contradictoria eſt vera nec ille contradicunt quemadmodum nec iſte tantuꝫ pater eſt ſi tantum pater eſt non tantum pater eſt ſi tātum pater eſt. Et ſi dicas quacunq; propoſitione demonſtrata illa non eſt vera ſi ſua contradictoria eſt vera igitur nulla propoſitio eſt vera ſi ſua contradictoria eſt vera negatur conſequentia. Si vero nulla ſit propoſitio que eſſet vera ſi ſua contradictoria eſſet vera neganda eſt illa conditionalis verbigratia ſint ſolum iſte tres propoſitiones in mundo ſortes currit ſortes non currit ⁊ iſtam conditionalis aliqua propoſitio eſt vera ſi ſua contradictoria eſt vera iſto caſu poſito illa conditionalis eſt falſa nā deſcendēdo ſub ly aliqua propoſitio inueniet̄ quelibet ſingularis falſa

¶ Cōtra hanc ſolutionē ſic replicat ipſe hentiſber ſequitur bene illa cōditionalis eſt poſſibilis igitur eſt bona cōſequētia ⁊ quelibet bona cōſequentia eſt neceſſaria igitur illa cōditionalis eſt neceſſaria ⁊ per cōſequens male dictum eſt illam cōditionalem eſſe cōtingentem.

¶ Ad hoc argumētū reſpondet ipſe ꝙ nulla talis cōditionalis in terminis relatiuis vbi terminus relatiuus immediate ſequitur illam notam cōditionis ſi eſt cōſequentia quia relatiuum cum ad aliquid refertur nō eſt antecedens ad illud ad qḋ refertur ſed iſtud licet cōſequēter defendi poſſet tamen eſt cōtra cōmunē modum dogmatiſandi ois enim cōditionalis vera eſt neceſſaria ⁊ omnis falſa eſt impoſſibilis ⁊ illa ꝓpoſitio ꝓpoſita eſt vna vera cōditiōalis. ¶ Dico igitur hanc eſſe veram aliqua ꝓpoſitio eſt vera ſi ſua cōtradictoria eſt vera ⁊ loco illius relatiui reciproci bene licet ponere ſuum antecedens ⁊ ſenſus illius eſt iſte aliqua ꝓpoſitio eſt vera ſi alicuius ꝓpoſitionis cōtradictoria eſt vera ⁊ dico ꝙ ibi nō eſt ſuppoſitio ſigillata illius relatiui ⁊ ſui antecedentis nec ex illo ſequitur hanc ꝓpoſitionem eſſe cōcedendā aliquis hō eſt ſuus filius qū enim relatiuum reciprocuꝫ ⁊ ſuum antecedens ponuntur in eadem cathegorica tunc illud relatiuum ſupponit ſuppoſitione ſigillata nec loco eius licet ponere ſuum antecedens ⁊ ex illo patet hanc cōſequentiam nihil valere hec ꝓpoſitio eſt vera ſi ſua cōtradictoria eſt vera demōſtrando iſtā homo eſt aſinus ergo aliqua ꝓpoſitio eſt vera ſi ſua cōtradictoria eſt vera quoniam vt prius dictuꝫ eſt omnes termini poſiti in aliqua cōditionali ſtant immobiliter ⁊ ex iſto faciliter patet quid dicendum ſit ad hāc ꝓpoſitionem aliquod animal eſt ⁊ ſi tu es illud tu es aſinus/ ſimiliter ad hanc aliqua ꝓpoſitio eſt falſa et ſi illa ſciatur a te ipſa eſt impoſſibilis aliqua ꝓpō eſt ⁊ ſi illa eſt vera tu es aſinus.

¶ Contra hanc ſolutionē arguitur ſic ſequeretur hanc copulatiuam eſſe cōcedendaꝫ aliqua ꝓpoſitio eſt vera ⁊ ſua cōtradictoria eſt vera qḋ eſt abſurdum. Sequela tamen ſic patet illa ꝓpō equiualet huic aliqua ꝓpoſitio eſt vera ⁊ alicuius ꝓpoſitionis contradictoria eſt vera dictum eſt enim ꝙ qū relatiuum reciprocum ⁊ ſuum antecedens ponuntur

In diuerſis cathegoricis ꝙ loco relatiui licet poneret ſuum antecedens ⁊ per conſequens ille copulatiue equiualent.

¶ **Ad hoc dicitur negādo hanc copu**latiuam eſſe veram aliqua propō eſt vera et ſua contradictoria eſt vera immo ſenſus illius eſt iſte aliqua propoſitio eſt vera. ⁊ alicuius propoſitionis vere cōtradictoria eſt vera ⁊ lꝫ loco relatiui reciproci poſiti ī cōditionali lꝫ ponere ſuum antecedens ſine aliquo addito hoc tamen nō lꝫ in copulatiua. ¶ Ex iſtis ſequitur hanc ꝯñam nō valere oīs propō ē vera ſi ſua contradictoria eſt vera ſortes currit eſt ꝓpoſitio ergo ſortes currit eſt propō vera ſi ſua cōtradictoria ē vera. ¶ Inuenio quēdam cōcedentem hanc propoſitionem aliq̄ propō eſt vera ſi ſua cōtradictoria eſt vera ⁊ admittit aſcēſuꝫ ſub illo termino aliqua propō ⁊ dicit ꝙ oportet demōſtrare propōes que ſunt ⁊ que poſſunt eſſe/ ⁊ vlterius infert hanc eſſe falſam animal currit ſi homo currit: et ita vt dicit datur conſequentia mala et non poteſt ita eſſe ſicut ſignificatur per antecedens quin ita ſit ſicut ſignificatur per conſequens/ ſed tūc aliter oporteret diffinire conſequentiam bonam ꝙ̄ ſoleat diffiniri et illud non explicat. Iſta ꝙ̄ abſurda ſint iudicio tuo derelinquo. Concedūt logici omnes ꝙ a rationali ad quamcunqꝫ conditionalem ex ſinonimis propoſitionibus conſtitutam tenet modus arguendi quicquid enim requiritur ad veritatem conditionalis id requiritur ad veritatem rationalis ⁊ cuꝫ hoc aliquid aliud vt videbitur in ſequentibus/ ⁊ per conſequens iſta conſequentia eſt bona hō currit ergo animal currit ergo animal currit ſi hō currit nā antecedens rationalis eſt ſinonimū cuꝫ antecedente cōditionalis ⁊ conſequens cum conſequente/ ſed illa rōnalis eſt vera ergo et illa conditionalis ¶ Miranduꝫ eſt de talibus qui cō parua rōe immo ſepius nullam habētes adeo libenter contradicunt communi mō loquendi vt aliquid dicere videantur cum tamen nihil dicāt derelinquo aliqua puncta in argumento ſed quia tāgit materiam relatiuorum idcirco ſuperſedeo.

¶ **Ad cōfirmationē reſpondetur cō**cedendo hanc cōditionalem niſi ſortes eſt animal ſortes non eſt hō ⁊ vlterius concedo ꝙ oppoſitum conſequentis bene ſtat cum antecedente ⁊ ꝙ nō eſt bona cōſequentia/ ea autem que dicta fuerunt de veritate cōditionalis debent limitari de conditionalibus denominatis de ly ſi ⁊ nō ab iſta nota conditionis niſi. Ex iſto ſequuntur correlaria. ¶ Primū eſt Aliqua eſt cōditionalis affirmatiua vera cuius antecedens eſt veruꝫ ⁊ conſequēs falſum. ¶ Secundū eſt Aliqua eſt cōditionalis affirmatiua vera cuius antecedens nō eſt illatiuum conſequētis. ¶ Tertium correlariū. Aliqua eſt cōditionalis affirmatiua falſa cuius antecedens ⁊ cōſequēs ſunt ꝓpōes conuertibiles. correlarium pꝫ. Iſta eſt cōditionalis affirmatiua niſi ſortes non eſt hō ſortes non eſt homo ⁊ clarum eſt ꝙ eius antecedens ⁊ cōſequens conuertuntur ſed ꝙ ipſa ſit falſa patet qꝛ ipſa equiualet huic ſi ſortes eſt homo ſortes nō eſt hō nam ly niſi habet vim negandi copulam ⁊ terminū poſitum poſt copulam ⁊ cum ante copulam ponatur negatio aduerbialis ſequitur ꝙ copula nō negat in ordine ad illam cōditionalem ⁊ ꝙ predicatuꝫ ſtat determinate. ¶ Quartuꝫ correlariū Aliqua eſt conditionalis affirmatiua falſa cuius oppoſitum conſequentis repugnat antecedenti correlariū eſt clarum ex dictis.

¶ **Quarto pricipaliter arguit ſic et** hoc cōtra primā regulam non ſequitur non ſi homo urrit aſinus currit ſed homo currit ergo aſinus currit et tamen ibi arguitur a tota conditionali cum poſitione antecedentis ad poſitioneꝫ conſequentis igitur talis modus arguendi nihil valet.

¶ **Forte dices ꝙ regula eſt intelligē**da de conditionali affirmatiua et non de conditionali negatiua

¶ **Contra ſic arguo non ſequitur tu** non es hō niſi tu es animal ſed tu es animal ergo tu nō es homo et tamen ibi arguitur a tota conditionali affirmatiua cum poſitione antecedentis ad poſitionem conſequentis igitur talis modus arguendi nihil valet.

¶ **Forte iterū dices ꝙ regula intelli**gitur de cōditionalibus affirmatiuis denominatis a ly ſi et nō de cōditionalibus denominatis a ly niſi

¶ **Cōtra hoc ſic arguo et ꝓbo ꝙ illa** gloſa adhuc non ſufficiat et ſic arguo non ſequitur ſi hō eſt neceſſario animal eſt ſed homo eſt igitur neceſſario animal eſt et tamen ibi arguitur per regulam igitur ipſa eſt nulla ꝓbat aſſumptū antecedēs illius cōſequentie eſt verū et conſequens eſt falſuꝫ vt claret igitur conſequentia non valet ꝙ antecedens ſit verū patet de prima parte hec conditionalis eſt neceſſaria ſi homo eſt animal eſt cum neceſſe ſit ſi homo eſt animal eſſe igitur ſi hō eſt neceſſario animal eſt. ꝙ autem ſecunda pars ſit vera clarum eſt igitur totum antecedens eſſe verum.

¶ **Et confirmatur nō ſequitur ſi tu** ſcis papam non dormire tu es aſinus ſed tu ſcis papam non dormire ergo tu es aſinus ⁊ tamen ibi arguitur per regulam igitur regula nulla ꝙ ibi arguatur per regulam manifeſtum eſt ſed ꝙ illa ꝯſequentia nō valeat pꝫ et pono ꝙ ſcias papā vigilare Iſto poſito manifeſta eſt falſitas conſequentis et antecedens eſt verum. de minore non eſt queſtio ſed maiorem probo bene ſequitur tu non ſcis papam non dormire niſi tu ſis aſinus igitur ſi tu ſcis papam non dormire tu es aſinus tenet conſequentia quemadmodum ſequitur ſortes non eſt animal niſi ſortes eſt homo ergo ſi ſortes eſt animal ſortes ē homo. Similiter ſequitur ſortes non currit niſi ſortes moueatur ergo ſi ſortes currit ſortes mouetur: et antecedens patet qꝛ iſta propō non eſt ſcita a te papa non dormit niſi tu ſis aſinus illa enim eſt falſa ⁊ ſcita a te eſſe falſa ⁊ per conſequens illa propoſitio non eſt ſcita a te ⁊ ita tu non ſcis papam non dormire niſi tu ſis aſinus.

¶ **Ad quartuꝫ principale reſponde**tur ꝙ omnis conſequentia facta penes primam regulam ē efficax aliquibus tamen conditionibus obſeruatis. ¶ Prima eſt opꝫ ꝙ conditionalis ſit affirmatiua. Defectu cuius prima conſequentia facta deficit. ¶ Secunda conditio eſt ꝙ oportet illam conditionalem eſſe denominatam a ly ſi et non ab illa nota niſi defectu cuius alia conſequentia nihil valuit. ¶ Tertia conditio eſt ꝙ oportet conditionalem ſignificare preciſe iuxta compoſitionem ſuarum partium alias falleret modus arguendi. ¶ Quarta conditio eſt oportet ꝙ antecedens ⁊ conſequens conditionalis ſumantur indicatiue defectu cuius hic non arguitur per regulam ſi ſortes eſſet albus ſortes eſſet coloratus ſed ſortes eſſet albus ergo ſortes eſſet coloratus nec eſt ibi conſequentia. ſed ſi in antecedente ſumatur propoſitionale antecedentis ⁊ inferatur propoſitionale conſequentis valebit modus arguendi be

ne ſequitur ſi ſortes eſſet albus ſortes eſſet coloratus ſed ſortes eſt albus ergo ſortes eſt coloratus: ⁊ ex iſto patet ſolutio uſqꝫ ad ultimã replicam ad quã dico ꝙ multiplex põt eſſe ſenſus huius ꝓpoſitionis ſi homo eſt neceſſario animal eſt. primus ſenſus eſt talis ſi homo eſt animal neceſſario eſt ut ly neceſſario determinet hoc verbum eſt ſecundo loco poſitũ: ⁊ in iſto ſenſu conſequentia facta eſt bona ⁊ quemadmodum ꝯſequens eſt falſum ita ⁊ antecedens. ¶ Secundus ſenſus poteſt eſſe iſte ſi homo neceſſario eſt animal eſt: ita ꝙ ly neceſſario determinet ly eſt in primo loco poſitum: et tunc in iſto ſenſu ꝯditionalis eſt vera ſed non bene arguitur per regulam non enim debite ponitur antecedens ſed ſic eſſet arguendũ ſi homo eſt neceſſario animal eſt: ſed homo neceſſario ē ergo animal eſt: modo clarum ē ꝙ illa conſequentia eſt bona poſtꝙ añs ē impoſſibile. ¶ Tertius ſenſus poteſt eſſe iſte neceſſario ſi homo ē animal eſt ut ly neceſſario determinet totam conditionalem ita ꝙ ſit ſenſus illius ꝓpoſitionis neceſſe ē ita eſſe ꝙ ſi homo ē animal eſt: vel hec ꝓpoſitio eſt neceſſaria ſi homo ē animal ē: ⁊ tunc illa ꝓpoſitio eſt cathegorica ⁊ vera: ⁊ ſi antecedens cõſequentie facte capiatur in iſto tertio ſenſu clarum ē ꝙ conſequentia non valet nec arguitur per regulam poſtꝙ illa ꝓpoſitio non eſt conditionalis. Et per hoc facile eſt reſpondere ad hanc propoſitionem communem impoſſibile eſt ſortem currere ſi ipſe põt currere. Nam ly impoſſibile poteſt determinare totum illud quod ſequitur ⁊ tunc illa ꝓpoſitio eſt cathegorica ⁊ ſignificat ꝙ hec ꝓpoſitio eſt impoſſibilis ſortes currit ſi ipſe poteſt currere ⁊ hoc ly verum vel ly impoſſibile poteſt determinare ly currere ⁊ tũc ꝓpoſitio eſt falſa cum ſenſus eius ſit ſi ſortes põt currere ſortes impoſſibiliter currit: vel ly impoſſibile poteſt determinare illum terminum potens ⁊ tunc illa ꝓpoſitio eſt vera eo ꝙ eſt una conditionalis cuius antecedens eſt impoſſibile. Aliuꝫ tamen dicendi modum habet Paulus venetus in logica ⁊ multis paſſibus quadrature ⁊ dicit ꝙ infallibilis eſt conſequentia arguendo ab una conditionali in qua non ponitur iſte modus neceſſario ad unam conditionalem in qua non ponitur ly neceſſario determinans totam conditionalem. Unde hec conſequentia ē bona ſecundũ eum ſi ſortes currit ſortes movetur: igitur neceſſario ſi ſortes currit ſortes movetur.

Paulus venetus.

¶ **Forte dicis ꝙ nunqꝫ ex neceſſario** ſequitur contingens ſed antecedens eſt una conditionalis vera: igitur ē neceſſarium. ꝙ autem conſequens ſit contingens patet quia conſequens ut dictũ ē equivalet huic propoſitioni: hec conditionalis ē neceſſaria ſi ſortes currit ſortes movetur: modo clarum ē ꝙ illa propoſitio eſt contingens: falſificaretur enim nulla tali conditionali exiſtente in rerum natura.

¶ **Ad hoc argumentũ reſpõdet pau**lus ꝙ iſta ē neceſſaria neceſſario ſi homo currit homo movetur quemadmodum ⁊ iſta ſi homo currit homo movetur nec ad veritatem illius propoſitionis requiritur aliquam talem eſſe in rerum natura: immo ſi ad ymaginationem nihil eſſet in rerum natura: verum eſſet nihil eſſe ⁊ tamen nulla talis propoſitio eſſet nihil eſt. Sed quia oppoſitum nunc communiter dicitur ꝓpterea teneo primam ſolutionem. Et loco illius regule quam admittit pono hanc arguendo a conditionali poſita ipſius exiſtentia ⁊ remanente priore ſignificatione ad unam modalem compoſitam in qua illa conditionalis determinat̃ ab illo mõ neceſſario valet ꝯña ⁊ hic intelligo cõditiones quas dixi eſſe intelligẽdas in prima regula bene ſequitur ſi homo ē aĩal eſt ⁊ hec conditionalis ſecundum precedentẽ ſignificationem eſt igitur neceſſario ſi hõ ē animal ē ⁊ ſine tali conſtãtia modus arguendi eſſet inefficax.

¶ **Ad confirmationem reſpondetur** negando hanc conſequentiam non valere ſi tu ſcis papam non dormire tu es aſinus ⁊ tu ſcis papam nõ dormire ergo tu es aſinus: ⁊ ſicut conſequens ē impoſſibile ita ⁊ antecedens: ⁊ toto caſu admiſſo dico ꝙ iſta conſequentia nihil valet tu non ſcis papam non dormire niſi tu ſis aſinus: igitur ſi tu ſcis papam non dormire tu es aſinus. antecedens enim ē una propoſitio cathegorica officiabilis: conſequens autem ē una conditionalis lꝫ autem hec conſequentia ſit bona ſortes non currit niſi ſortes moveat̃ ergo ſi ſortes currit ſortes movetur nõ arguit hoc aliam ꝯñam eſſe bonã: ratio autem diſcriminis ſatis patet.

¶ **Contra hanc ſolutionẽ arguitur** ſic ad omne minus valebit iſta ꝯña ſi tu ſcis papã non dormire tu ſcis aliquid ⁊ ſcis papam non dormire: ergo tu ſcis aliquid. quod ſi concedas ſic arguo ⁊ pono ꝙ non ſis in rerum natura: tunc antecedens illius cõſequentie ē verum ⁊ conſequens falſum: ⁊ per conſequens illa conſequentia non valuit.

¶ **Reſpõdetur ꝙ argumentũ nõ di**recte vibratur contra ſolutionem datam ad ipſum: tamen reſpõdeo ⁊ dico ꝙ ē diſtinguendũ de antecedente illius conſequẽtie videlicet an ſit una conditionalis vel una copulativa. Si primum tunc cõſequentia nihil valet immo antecedens ē verum in caſu dato ⁊ cõſequens falſum nec arguitur per regulam. Unde regula poſita a cõditionali cum poſitione antecedentis ad poſitionẽ conſequentis ē bona ꝯña hoc pacto ē intelligenda a copulativa cuius prima pars ē conditionalis ⁊ ſecunda ē añs illius conditionalis aut convertibilis cum antecedente ad conſequens aut convertibile cum ipſo valet modus arguendi cũ aliis particulis ſi ergo añs ꝯſequẽtie facte ſit una copulativa tũc ꝯña ē bona ⁊ ſicut conſequens ē falſuꝫ ita ⁊ antecedens ꝓ minori quia repugnat caſui.

¶ **Quinto principaliter arguit̃ ſic et** hoc contra ſecundam regulam non ſequitur ſi ſortes ē ſi plato ē nullus deus ē ſed non ſi plato ē nullus deus ē ergo ſortes non ē ⁊ tamen ibi arguitur per regulam igitur regula nulla: ꝙ illa conſequentia non valeat patet quia ſi ſortes ſit in rerum natura antecedẽs ē verum ⁊ conſequens falſum. de falſitate conſequentis non ē dubium ⁊ veritas antecedentis patet: minor enim ē neceſſaria: naꝫ ſua contradictoria ē impoſſibilis ſi plato ē nullus deus ē maior autem probatur quoniam ipſa ē una conditionalis cuius antecedens ē impoſſibile. nam antecedens ē hoc totum ſortes ē ſi plato ē quod conſtat eſſe impoſſibile.

¶ **Et confirmatur nõ ſequitur ſi oĩs** hõ eſt omnis hõ omne animal eſt ſed nõ oĩs hõ oẽ aĩal eſt ergo nõ omnis hõ eſt ⁊ tñ arguitur per regulã: igit̃ regula nulla. ꝙ ibi arguatur per regulam patet quia neſcis dicere quid deficit ſed ꝙ illa ꝯſequẽtia nõ valeat patet: nam ꝯñs eſt falſum ⁊ añs verũ de minore non ē queſtio ⁊ maior ꝓbatur iſta cõſequentia eſt bona oĩs homo eſt omnis homo ergo omne animal eſt: ergo ſi omnis homo eſt omnis homo omne animal eſt arguit̃ enim ibi a rationali ad conditionalem ſibi correſpondẽtem ⁊ illa rationalis eſt bona ꝯña ergo ⁊ conditionalis: ⁊ per conſequens ipſa eſt vera.

¶ **Ad quintū principale reſpōdetur** negando ſecundam regulam datā non valere: ſunt tamen ſubintelligende in ea conditiones poſite in regula prima alias ipſa non contineret veritatem/ ⁊ tunc ad argumentū dico primo ꝙ iſta eſt ſatis impropria locutio ſi ſortes eſt ſi plato eſt nullus deus eſt immo videtur eſſe nugatoria propter duplicationem eiuſdem note cadentis ſuper aliam ⁊ potius videtur ꝙ ibi debeant eſſe due conditionales ꝙ̄ vna: reſolutorie tamē dico ꝙ illa locutio eſt propria ſed tunc illa propoſitio eſt diſtinguenda: quia vel antecedens illius cōditionalis eſt vna ꝓpoſitio cathegorica ſcilicet hec ſortes ē ⁊ tunc debite arguitur per regulam ⁊ ſicut conſequēs eſt falſum ita eſt antecedens ꝓ maiori/ maior enim eſt vna cōditionalis cuius antecedēs eſt cathegorica poſſibilis ⁊ eius conſequens eſt vna cōditionalis impoſſibilis. Si vero antecedens illius cōditionalis ſit iſta conditionalis ſortes eſt ſi plato eſt tunc nego cōſequētiam factam nec debite arguitur per regulā: quia nō capitur contradictorium conſequentis: nec infertur oppoſitum contradictorium antecedentis ſed ſolum vnius eius partis: propterea hoc pacto arguendū eſſet per regulam ſi ſortes eſt ſi plato eſt nullus deus eſt ſed aliquis deus eſt: igitur nō ſortes eſt ſi plato eſt ⁊ ſicut aīs eſt verum ita eſt ⁊ conſequens.

¶ **Contra hanc ſolutionē arguitur** ſic probando conſequentiam factam nō valere vt antecedens illius ꝯditionalis ſit hec cathegorica ſortes eſt ⁊ conſequens hec conditionalis ſi plato eſt nullus deus eſt: ⁊ ſic arguo in illa conſequentia arguitur a non diſtributo ad diſtributum reſpectu predicati antecedentis illius conditionalis quod in antecedente non diſtribuitur: ſed in conſequente diſtribuitur. arguere autem a non diſtributo ad diſtributum impedit bonitatem conſequentie: igitur conſequentia facta non valet.

¶ **Ad hoc argumētum reſpondetur** ī vno verbo ꝙ conſequentia facta eſt bona dato ꝙ arguatur a non diſtributo ad diſtributum ⁊ arguere a non diſtributo ad diſtributum nō ſemper impedit bonitatem conſequentie.

¶ **Ad confirmationem reſpondetur** ꝙ iſta conditionalis eſt diſtinguenda ſi omnis homo eſt omnis homo omne animal eſt: quia vel pro antecedente illius conditionalis accipitur hec propoſitio omnis homo eſt/ ⁊ tunc conſequentia facta tenet per regulam poſitam. ſed ſicut conſequens eſt falſum ita eſt antecedens pro maiore: ⁊ ad probationem maioris concedo hanc rationalem eſſe bonam conſequentiam omnis homo eſt omnis homo: ergo omne animal eſt: ſed ex illo non ſequitur hanc conditionalem eſſe veram: ſi omnis homo eſt omnis homo omne animal eſt niſi antecedens illius conditionalis ſit hoc totum omnis homo eſt omnis homo: quemadmodum erat antecedens rationalis. ꝙ ſi ſumas hoc totum pro antecedente non debite arguis per regulam quia nec capis oppoſitum contradictorium conſequentis: nec infers oppoſitum contradictorium antecedentis qualiter tunc autem arguendum eſſet penes regulam ſatis manifeſtum eſt.

¶ **Sexto principaliter arguitur ſic:** et hoc contra tertiam regulam non ſequitur ſi homo currit animal currit ergo nullus homo currit vel animal currit ⁊ tamen arguitur per regulam: igitur ꝙ nō ſequatur probatur ſic: antecedens eſt neceſſarium vt notum eſt ⁊ conſequens eſt contingens: igitur ille modus arguendi non valet: minorem probo ſic: conſequens eſt vna diſiunctiua cuius nulla pars eſt neceſſaria nec eſt ex partibus contradicentibus conſtituta nec componitur etiam ex ſubcontrarijs nec ex propoſitionibus participantibus legem earum: igitur illa diſiunctiua non eſt neceſſaria. tenet conſequentia: quia non contingit aliquam diſiunctiuam eſſe neceſſariā niſi aliquo iſtorum modorum/ ꝙ illa propoſitio non conſtituitur ex contradictorijs aut ſubcontrarijs clarum eſt: nec etiam participantibus legem contradictoriarum patet eo ꝙ ſimul ſtant in veritate: nec etiā participant legem ſubcontrariarum: quia ad hoc ꝙ alique propoſitiones participent legem ſubcontrariarum requiritur ꝙ formaliter eis repugnet falſitas modo iſte propoſitiones non ſunt huiuſmodi: nā iſte bene ſtant in falſitate nullus homo currit: aſinus currit: ⁊ ſunt ſimilis forme cum iſtis duabus nullus homo currit: animal currit: igitur illis propoſitionibus non repugnat falſitas de forma/ habetur ergo ꝙ diſiunctiua data eſt contingens: et ꝙ illa conditionalis eſt neceſſaria: igitur illa diſiunctiua nō ſequitur ad illam cōditionalem: ⁊ per ꝯñs regula falſa.

¶ **Et confirmatur ſi ex qualibet con**ditionali ſequitur diſiunctiua compoſita ex contradictorio antecedentis ⁊ conſequente eiuſdem conditionalis vel ergo quelibet talis diſiunctiua eſt illatiua conditionalis talis vel non ⁊ videtur dicendum ꝙ ſic quia vt apparet talis conditionalis et talis diſiunctiua conuertūt/ ⁊ ex illo ſic arguo: bene ſequitur aliqua conditionalis conuertitur cum diſiunctiua compoſita ex contradictorio antecedentis ⁊ conſequente ⁊ non eſt maior ratio de vna conditionali ꝙ̄ de alia: igitur quelibet conditionalis conuertitur cū tali diſiunctiua/ ⁊ tunc ſic arguo: iſta conditionalis ſi ſortes currit plato diſputat non conuertitur cum iſta diſiunctiua ſortes non currit vel plato diſputat. igitur ꝙ illa propoſitio non conuertatur cum illa diſiunctiua patet quia illa diſiunctiua eſt contingens ⁊ conditionalis eſt impoſſibilis: igitur illa diſiunctiua ⁊ conditionalis non conuertuntur.

¶ **Ad ſextum principale reſpōdetur** negando regulam poſitam non continere veritatem ſunt tamen in hac regula ſupplende conditiones que facte fuerunt circa primam regulam ⁊ vlterius nego ꝙ iſta conſequentia non valet ſi homo currit animal currit: igitur nullus homo currit vel animal currit: et ad probationem nego ꝙ antecedens ſit neceſſarium ⁊ conſequens contingens. Unde dico ꝙ conſequens ſimpliciter eſt neceſſarium: nam qualitercunq̄ ſit in rebus ad extra nullus homo currit vel animal currit: et dico ꝙ ille due propoſitiones materialiter ſolū participant legem ſubcontrariarum ⁊ propterea illa diſiunctiua compoſita ex illis duabus propoſitionibus eſt neceſſaria: ſed bene eſt verum ꝙ non eſt formaliter neceſſaria: ⁊ per hoc patet quid dicendum ſit ad illud quod aſſumebatur inter arguendum videlicet ꝙ omnis diſiunctiua compoſita ex contradictorijs vel ſubcontrarijs vel participantibus legem earum vel cuius vna pars eſt neceſſaria eſt neceſſaria: ⁊ ſolū talis. hoc enim eſt falſum pro ſecunda parte.

¶ **Ad confirmationem reſpondetur** ꝙ ex qualibet conditionali ſequitur diſiunctiua compoſita ex contradictorio antecedentis et conſequente

eiuſdem: ſed non quelibet diſiunctiua eſt illatiua talis conditionalis. Unde hic pono propoſitiones.

¶ Prima propoſitio omnis conditionalis vera cōuertitur cum diſiunctiua compoſita ex contradictorio antecedentis ⁊ conſequente eiuſdē conditionalis. probatur hec propoſitio quia nō eſt reperibilis inſtantia: aliter probo hanc propoſitionem ratione omnis conditionalis vera eſt neceſſaria: ⁊ ex qualibet tali poteſt inferri talis diſiunctiua ex contradictorio antecedentis ⁊ conſequente compoſita et ex neceſſario nil niſi neceſſarium: igitur cuiuſlibet talis conditionalis diſiunctiua eſt neceſſaria: ⁊ per conſequens illa conditionalis ⁊ illa diſiunctiua cōuertuntur ⁊ ſemper intelligo de cōditionali affirmatiua denominata a ly ſi.

¶ Secūda ꝓpoſitio omnis conditionalis affirmatiua falſa cuius diſiunctiua compoſita ex contradictorio antecedentis ⁊ conſequente ipſius conditionalis eſt impoſſibilis cōuertitur cum illa diſiunctiua: declaro regulam exemplo. Iſta conditionalis ſi ſortes non eſt rudibilis ſortes eſt aſinus cōuertitur cum hac diſiunctiua ſortes eſt rudibilis vel ſortes eſt aſinus. ſicut enim illa conditionalis eſt illatiua illius diſiunctiue ita ⁊ illa diſiunctiua illius conditionalis: nam vtraq; illarum eſt impoſſibilis.

¶ Tertia ꝓpoſitio omnis conditionalis falſa cuius diſiunctiua eſt cōtingens nullo modo cōuertitur cum illa diſiunctiua. ¶ Unde iſta conditionalis ſi ſortes currit plato diſputat nullo modo conuertitur cum iſta diſiunctiua ſortes non currit vel plato diſputat cum illa cōditionalis ſit impoſſibilis illa diſiunctiua vero cōtingens: ⁊ per hoc patet quomodo aliqua conditionalis cōuertitur cum diſiunctiua ſibi correſpōdente: aliqua vero non.

¶ Cōtra iſtas ꝓpoſitiones dupliciter ſic arguo.

¶ Prio ſic ſi iſte ꝓpoſitiones eſſent vere ſequeretur ꝙ aliqua cōditionalis aliquid poneret in eſſe quod eſt cōtra illud dictum commune. Nulla cōditionalis aliquid ponit. Sequela tamen ſic probatur ⁊ capio hanc cōditionalem ſi ſortes non eſt aliud a ſe ſortes eſt aliud a ſe: ⁊ ſecundum dicta illa infert hanc ſortes eſt aliud a ſe vel ſortes eſt aliud a ſe: immo per ſecūdam propoſitionem illa conditionalis ⁊ illa diſiunctiua cōuertuntur: ⁊ vlterius ſic arguo bene ſequitur ſortes eſt aliud a ſe vel ſortes eſt aliud a ſe igitur ſortes eſt aliud a ſe ⁊ per conſequens de primo ad vltimum bene ſequitur ſi ſortes non eſt aliud a ſe ſortes eſt aliud a ſe. igitur ſortes eſt aliud a ſe. et per conſequens illa conditionalis ponit ſortem eſſe aliud a ſe: ⁊ per conſequens illa conditionalis aliquid ponit in eſſe.

¶ Secūdo ſic arguo ſeqretur ꝙ aliqua conditionalis affirmatiua denominata a ly ſi includeret cōtradictionem quod eſt falſum. Sequela tamen ſic probo. Nam hec cōditionalis ſi ſortes non eſt aliud a ſorte ſortes eſt aliud a ſorte infert diſiunctiuā includētem cōtradictionem: igitur ⁊ illa conditionalis cōtradictionem includit.

¶ Pro ſolutione harum duaruꝫ rationum.

¶ Sciendum eſt ꝙ illa conditionalis dicitur aliquid ponere in eſſe cuius diſiunctiua ex contradictorio antecedentis ⁊ cōſequente compoſita aliquid ponit in eſſe. Ponere autem aliquid in eſſe eſt formaliter illud inferre in forma ſuorum terminorum. Similiter illa conditionalis dicitur includere cōtradictionem cuius diſiunctiua contradictionem includit vt eſt hec conditionalis ſi ſortes non eſt aliud a ſorte ſortes eſt aliud a ſorte ad quam formaliter ſequitur iſta ſortes eſt aliud a ſorte vel ſortes eſt aliud a ſorte: ad quam formaliter ſequitur iſta ſortes eſt aliud a ſorte que contradictionem includit: ſed hec conditionalis ſi ſortes eſt aliud a ſorte ſortes non eſt aliud a ſorte non includit contradictionem vt patet ex ſua diſiunctiua. iſto notato.

¶ Reſpondetur per tres breues propoſitiones.

¶ Prima propoſitio nulla conditionalis vera aliquid ponit in eſſe: probatur propoſitio hec conditionalis ſi ſortes currit ſortes mouetur: nec ponit ſortem currere nec ponit eum moueri nec aliquid aliud ponit: ⁊ ita in omnibus aliis conditionalibus veris contingit.

¶ Secunda propoſitio aliqua conditionalis falſa cuius diſiunctiua eſt impoſſibilis aliquid ponit in eſſe iſta propoſitio probata eſt de exemplo tacto in argumento.

¶ Tertia propoſitio aliqua cōditionalis falſa cuius diſiunctiua eſt contingens aliquid ponit in eſſe/ propoſitio claret de iſta conditionali ſi ſortes nō eſt homo ſortes eſt homo. ⁊ per hoc patet qualiter intelligēda eſt illa ꝓpoſitio communis nulla cōditiōalis aliquid ponit in eſſe. Ex iſtis facile eſt reſpōdere ad formas illarum duarum rationum.

¶ Septimo principaliter arguit ſic ⁊ hoc contra quartam regulam. Iſta cōſequentia eſt bona ſi homo eſt riſibile eſt ſꝫ riſibile eſt. igitur homo eſt ⁊ tamen ibi arguitur a tota conditionali cum poſitione conſequentis ad poſitionem antecedentis. igit talis modus arguendi valet.

¶ Forte dices ꝙ regula intelligitur ꝙ talis modus arguēdi non valet formaliter: mō ꝯña facta nō tenet formaliter ſed ſolum gratia materie.

¶ Contra hoc arguo ſic iſta ꝯſequētia eſt formalis ſi ſortes currit vel non currit ſortes currit: ſed ſortes currit igitur ſortes currit vel non currit et tamen ibi arguitur a tota conditionali cum poſitione conſequentis ad poſitionem antecedentis ꝙ illa conſequentia ſit formalis patet qꝛ eius conſequens formaliter eſt neceſſarium.

¶ Et ꝯfirmatur iſta conſequētia eſt formalis ſi homo eſt homo eſt ſed nullus homo eſt igitur nullus homo eſt ⁊ tamen ibi arguitur a tota conditionali cum deſtructione antecedētis ad deſtructionem conſequentis: igitur quinta regula eſt falſa: ꝙ illa conſequentia ſit formalis patet quia non datur inſtantia in ſimili forma.

¶ Ad ſeptimū principale communiter reſponderi ſolet ſicut reſpōſum eſt inter arguendū ⁊ ad replicam que ibi ſubditur dicitur ꝙ ꝯña facta eſt formalis ꝓpter rationem tactam. Sed quarta regula eſt intelligenda niſi conſequens fuerit neceſſariuꝫ ſimpliciter. Et eodem modo reſpondetur

¶ Ad cōfirmationē ꝙ illa conſequētia ſolū eſt formalis eo ꝙ arguitur a ſinonimis: modo

regula quinta intelligenda eſt extra illud vt tamē nō oporteat multiplicare tot cōditiones: dico ꝙ iſta argumenta nō procedūt contra regulā: nam quarta regula ⁊ quinta dicunt ꝙ nō valet vtrobiqꝫ argumētū cū quib9 ſtat ꝙ in aliquibus tenet materialiter in aliquib9 vero formaliter: ⁊ hec de ſecunda difficultate.

SEquitur tertia difficultas in q̄ inquirendū eſt de ly ſi qn̄ tenetur cōditionatiue. Et q2 in hac materia plurime ſūt opiniōes: idō breuitati ſtudentes vnicā ex oībus inſequmur ceteris oibus derelictis. vn̄

¶ Aduertendū eſt ꝙ ly ſi tenetur cōditionatiue qn̄ terminos ꝯiungit ⁊ illa ꝓpoſitio in q̄ ponitur vocatur ꝓpoſitio de conditionato extremo.

¶ Unde pono talem propoſitionem fundamentalem cuiuſlibet propōis de conditionato extremo veritas regulāda eſt per vnā conditionalē ad quam reduci debet/ ita ꝙ oīs propō de cōditionato extremo cuius cōditionalis eſt vera eſt vera: cuius aūt cōditionalis eſt falſa ipſa eſt falſa. ¶ Unde ad dandū conditionalē alicuius ꝓpoſitionis de cōditionato extremo videndum eſt an ipſa ſit de cōditionato predicato vel de cōditionato ſubiecto tantū vel de vtroqꝫ extremo conditionato. Si primū debet reduci ad vnā conditionalem cuius antecedens componitur ex ſubiecto propoſitionis de conditionato predicato et ex termino ſequente ly ſi qui quidem erit predicatū antecedentis: conſequens autem ꝯditionalis debet componi ex ſubiecto propoſitionis de conditionato predicato ⁊ ex termino precedente ly ſi ita ꝙ ſubiectū ꝓpoſitionis de cōditionato predicato erit ſubiectum tā antecedentis ꝙ̄ ꝯſequentis ꝯditionalis. verbigratia: iſta ꝓpoſitio ſortes eſt animal ſi ē homo reducitur ad hanc conditionalem ſi ſortes eſt homo ſortes eſt animal. Si autem propō fuerit de cōditionato ſubiecto tantum ipſa debet cōuerti ita ꝙ ꝯditionatum ponatur a parte predicati vt ſi petatur de veritate hui9 animal ſi eſt homo eſt brunellus cōuertatur in hanc brunellus eſt animal ſi eſt homo ⁊ tunc facile eſt illam ꝓpoſitionem reducere ad conditionalem. Si vero propoſitio fuerit de vtroqꝫ extremo cōditionato capiatur aliquod ſuppoſitū ſubiecti ⁊ videatur an illud cōditionatū poſitum a parte predicati ei cōpetat ⁊ reducatur tunc ad conditionalē. Et vt facilius cognoſcatur veritas propoſitionū de conditionato extremo

¶ Aduertendū eſt ꝙ in quadruplici differentia ſunt ꝯditionata. Quoddā eſt cōditionatum cōpoſitum ex terminis cōuertibilibus vt ē iſto ſortes ſi eſt ſortes ſimiliter iſtud hō ſi ē ſenſibilis. Quoddam vero eſt ꝯditionatū cōpoſitum ex termino ſuperiori ⁊ inferiori vt iſtud animal ſi eſt hō. Quoddā vero eſt conditionatū cōpoſitum ex terminis diſparatis vt iſtud hō ſi eſt aſinus. Quoddā vero eſt conditionatū compoſitum ex terminis impertinentibus vt hoc conditionatum album ſi eſt currens.

¶ Nunc pono propoſitiones quarū prima eſt. Quodlibet conditionatum primi ordinis ē tranſcendens ⁊ ſupra tranſcendens. Terminus ille vocatur ſupra tranſcendens qui verificari poteſt de quolibet re ymaginabili. Unde hec propoſitio eſt vera chimera eſt ſortes ſi eſt ſortes.

¶ Secunda propoſitio omne conditionatum ſecundi ordinis in quo terminus ſuperior precedit inferiorem eſt tranſcendens ⁊ ſupra tranſcendens vt iſtud cōditionatum homo ſi eſt ſortes animal ſi eſt homo ⁊ ita de talibus conditionatis: quodlibet enim illorum de qualibet re verificari poteſt: ⁊ ſimiliter de qualibet re imaginabili.

¶ Tertia propoſitio conditionatorū ſecundi ordinis in quibus terminus ſuperior ſequitur terminū inferiorē aliquod eſt tranſcendēs ⁊ ſupratrāſcendens/ aliquod vero nō exempla primi vt iſtud cōditionatum iſta chimera ſi eſt chimera ⁊ in omnib9 talibus cōditionatis in quib9 terminus ſuperior nō poteſt ſupponere. exemplum ſecūdi vt iſtud cōditionatū homo ſi eſt animal. Unde cōditionatum ex termino ſuperiori ⁊ inferiori vbi vterqꝫ illorum terminorum eſt terminus abſolutus qn̄ terminus ſuperior ſequitur inferiorem ſupponit pro omni illo pro quo non poteſt ſupponere terminus ſuperior ⁊ pro omni illo ꝓ quo poteſt ſupponere terminus inferior vt iſtud ꝯditionatum hō ſi eſt animal ſupponit pro oī illo pro quo non poteſt ſupponere ille terminus animal ⁊ pro omni illo pro quo pōt ſupponere ille terminus hō. Quando autem cōditionatum ſecundi ordinis ꝯſtituitur ex terminis cōnotatiuis videndum eſt an illi termini connotatiui cōnotant partem eſſentialē rei pro qua ſupponunt vel ſi cōnotant accidēs aut rem aliqualiter ſe habere. Si primum idem eſt iudicium de talibus conditionatis ſicut de hijs in quibus termini ſunt abſoluti vt iſtud ꝯditionatū rationale ſi eſt ſenſibile ꝓ omni rationali ſupponit ⁊ pro quolibet quod non poteſt eſſe ſenſibile. Si ſecundū illud conditionatū ſupponit ꝓ omni illo pro quo nō poteſt ſupponere terminus ſuperior ſed ꝓ nullo ſupponit ꝓ quo ſupponere pōt terminus inferior vt iſtud cōditionatū album ſi eſt coloratum ſupponit pro omni illo quod non poteſt eſſe coloratū ſed ꝓ nullo ſupponit ꝓ quo ſupponit ly albū demōſtrato cū ſorte albo iſta eſt falſa hoc eſt albū ſi eſt coloratū: ⁊ eodē mō dicatur de talibus cōditionatis currens ſi eſt mouens hoc currens ſi eſt currens.

¶ Quarta propoſitio nullū cōditionatum tertij ordinis eſt tranſcendens ⁊ per ꝯñs neqꝫ ſupra tranſcendens: immo quodlibet tale ſolum ſupponit ꝓ omni illo ꝓ quo terminus ſequens ly ſi ſupponere nō pōt. vt iſtud ꝯditionatū hō ſi eſt aſinus pro quolibet ſupponit quod non poteſt eſſe aſinus.

¶ Quinta propoſitio nullum conditionatum quarti ordinis eſt tranſcendens ſolum enī pōt tale cōditionatum ſupponere ꝓ omni illo ꝓ quo terminus ſequens ly ſi ſupponere non poteſt vt iſtud cōditionatum album ſi eſt currens ſolū poteſt ſupponere pro illo quod nō pōt eſſe currens: hec propoſitiones declarant fundamentum opinionis quē inſequimur ⁊ hoc modo declarat preceptor meus. Johannes maioris.

¶ Contra predicta primo principaliter arguitur ſic nulla propō de conditionato extremo: igitur dicta nulla ꝯſequētia eſt manifeſta ⁊ aſſumptum ꝓbo: ſi aliqua eſſet propoſitio de conditionato extremo. maxime eſſet hec vel aliqua talis ſortes ē homo ſi eſt animal/ ſed hoc dici nō pōt quod ſic ꝓbo: illa ꝓpoſitio ſubordinatur vni ꝓpōi mentali cōditionali ⁊ nō vni ꝓpōni cathegorice de conditionato extremo igitur illa ꝓpoſitio eſt ꝯditionalis ⁊ nō de conditionato extremo: cōſequentia ꝓbatiōe non eget ⁊ patet antecedens ly eſt in ſecundo loco poſitum habet aliquē terminum pro ſuo ſuppoſito: ſed non videtur quē terminum haberet pro ſuo ſuppoſito niſi ſubiectum illius propoſitionis: igitur in mentali cui illa propoſi

tio ſuboꝛdinatur ly ſoꝛtes reddit ſuppoſitum illi verbo eſt ſecundo loco poſito ⁊ per cõſequẽs illa vocalis ſuboꝛdinatur huic mentali ſoꝛtes eſt animal ſoꝛtes eſt homo quam cõſtat eſſe conditionalem ⁊ per cõſequẽs ⁊ illa vocalis eſt cõditionalis ⁊ nõ de cõditionato extremo quod reſtabat pꝛobandum.

¶ **Confirmatur ⁊ accipio hãc propoſitionem** ſoꝛtes eſt coloꝛatus ſi eſt albus ⁊ ſic arguo illa ꝓpõ nõ eſt de conditionato extremo igitur nulla eſt pꝛopõ de cõditionato extremo: tenet cõſequentia pꝛopter equalitatem rõnis ⁊ pꝛobo antecedens illud adiectiuum ſequens ſecundam copulã verbalem habet aliquem terminũ ꝓ ſuo ſubſtãtiuo ⁊ nõ illum terminũ ſoꝛtes quia huic mentali ſuboꝛdinatur illa vocalis ſi ſoꝛtes eſt ſoꝛtes albus: ſoꝛtes eſt ſoꝛtes coloꝛatus ⁊ cũ hec ſit cõditionalis ſequitur et vocalem eſſe conditionalem ⁊ nõ de cõditionato extremo: quod erat aſſumptum in pꝛincipio.

¶ **Ad primũ principale in quo queritur** que ꝓpõ eſt dicenda de cõditionato extremo: reſpõdeo ꝙ due ɔditiões requiruntur ad hoc ꝙ aliqua ꝓpõ ſit de cõditionato extremo. ¶ Pꝛima eſt opoꝛtet ꝙ ly ſi ponatur inter terminos. ¶ Secunda cõditio ẽ ꝙ cathegoꝛice nõ cõplete expꝛimantur. Defectu pꝛie cõditiõis iſta ꝓpõ nõ eſt de cõditionato extremo ſi ſoꝛtes albeſit alteratur dato ꝙ nõ explicite ponantur ibi cathegoꝛice pꝛopter defectum ſecunde cõditionis iſta nõ eſt de cõditiõato extremo ſoꝛtes alteratur ſi ſoꝛtes albeſit ſed eſt cõditionalis. Iſto ſuppoſito reſpõdetur ad argumentum negando nullam eſſe ꝓpõnem de cõditionato extremo. Et ad ꝓbationem ɔcedo hanc ꝓpoſitionem eſſe de cõditionato extremo ſoꝛtes eſt hõ ſi eſt animal ⁊ nego ꝙ ſuboꝛdinetur pꝛopõni mentali cõditionali ⁊ nõ vni pꝛopoſitioni cathegoꝛice de cõditionato extremo. ⁊ quando dicis ly eſt in ſecũdo loco poſitum habet aliquem terminum ꝓ ſuo ſuppoſito fateoꝛ ⁊ dico ꝙ habet illum terminum ſoꝛtes pꝛo ſuo ſuppoſito licet ille terminus ſoꝛtes nõ bis enumeretur ſiue nõ bis ponatur in illa pꝛopoſitione.

¶ **Cõtra hãc ſolutionẽ arguitur ſic** ꝓbando illã ſecundam cõditionem eſſe male poſitam ⁊ ſic arguo. Iſta nõ eſt cõditionalis ſoꝛtes alteratur ſi ſoꝛtes albeſit immo eſt de cõditionato extremo. ⁊ tamen ibi expꝛimũtur due cathegoꝛice: igitur ad hoc ꝙ aliqua ꝓpoſitio ſit de cõditionato extremo nõ requiritur illa cõditio poſita: ɔſequentia eſt manifeſta ⁊ pꝛobo aſſumptum illa ꝓpoſitio eſt cathegoꝛica: quod ſic pꝛobo illa ꝓpoſitio eſt cõuertibilis. Sola autem ꝓpoſitio cathegoꝛica eſt cõuertibilis: igitur illa ꝓpoſitio ẽ cathegoꝛica: ꝙ illa ſit conuertibilis patet: hic eſt bona ɔuerſio quod alteratur ſi ſoꝛtes albeſit eſt ſoꝛtes: ergo ſoꝛtes alteratur ſi ſoꝛtes albeſit: ſit enim de ſubiecto pꝛedicatum ⁊ de pꝛedicato ſubiectum: nõ enim videt̃ quare hoc totum alteratur ſi ſoꝛtes albeſit non poſſit eſſe totale extremũ ꝓpoſitionis.

¶ **Ad hoc argumentum reſpõdetur** ꝙ iſta pꝛopoſitio ſoꝛtes alteratur ſi ſoꝛtes albeſit bene poteſt eſſe cathegoꝛica de conditionato extremo. nulla enim videtur ratio quare intellectus non poſſit accipere hoc totum eius alteratum ſi ſoꝛtes albeſit ꝓ vno totali extremo ⁊ ſi illud poteſt ſequitur ꝙ illa pꝛopoſitio poteſt eſſe cathegoꝛica: nec obſtat ꝙ illud extremum foꝛmaliter includat pꝛopoſitionem quemadmodum dictum fuit queſtione precedenti de pꝛopoſitione tempoꝛali ꝙ alicuius talis pꝛopoſitionis extremũ foꝛmaliter includit vnam pꝛopoſitionem: ⁊ tamen talis pꝛopoſitio eſt cathegoꝛica/ pari foꝛma dicitur in pꝛopoſito: ⁊ tunc ſecunda noſtra conditio poſita eſt intelligenda hoc pacto: ad pꝛopoſitionem eſſe de conditionato extremo requiritur ꝙ non expꝛimãtur cathegoꝛice explicite ſuppoſito ꝙ copule illarum cathegoricarum ſint eque pꝛincipales: quoniam vbi copule illarum pꝛopoſitionum non eſſent eque pꝛincipales/ ſꝫ vna magis pꝛincipalis ꝙ̃ alia. tunc talis ꝓpoſitio nõ eſſet cõditionalis ſed de ɔditionato extremo. Ex iſtis facilis patet ſolutio

¶ **Ad confirmationem ⁊ dico ꝙ iſta** eſt de conditionato extremo ſoꝛtes eſt coloꝛatus ſi eſt albus ⁊ fateoꝛ ꝙ illud adiectiuum poſitum poſt ſecũdam copulam verbalem habet aliquod ſubſtantiuũ ⁊ dico ꝙ habet illum terminum ſoꝛtes: nec pꝛopterea opoꝛtet illum terminum ſoꝛtes bis reſumi aut bis poni in mentali illius ꝓpoſitiõis/ etiam quando bis poneretur adhuc ſtaret illam ꝓpoſitionem eſſe de cõditionato extremo vt dictum eſt.

¶ **Secundo principaliter arguitur** ſic. Si dicta eſſent vera ſequeretur ꝙ duo ɔtradictoria eſſent ſimul falſa quod eſt abſurdum. Sequela tamen ꝓbatur iſte ɔtradicunt hõ eſt ſoꝛtes ſi eſt hõ nullus homo eſt ſoꝛtes ſi eſt hõ ⁊ ille ſunt ſimul falſe quod ſic ꝓbo pꝛimo de affirmatiua patet per ſuam cõditionalem ſi hõ eſt hõ homo eſt ſoꝛtes illa cõditionalis eſt falſa ⁊ per cõſequẽs illa de cõditionato extremo ẽ falſa. ſed ꝙ negatiua ſit falſa ſic arguo ex ipſa cũ aliquo vero ſequitur falſum igitur ipſa eſt falſa: ɔſequentia eſt clara ⁊ aſſumptum ꝓbo: bene ſequitur nullus hõ eſt ſoꝛtes ſi eſt hõ ſoꝛtes eſt hõ ergo ſoꝛtes nõ eſt ſoꝛtes ſi eſt hõ: tenet cõſequentia in quarto mõ pꝛime figure cõcluſio eſt falſa: minoꝛ vera: ergo maioꝛ falſa/ ꝙ cõcluſio ſit falſa patet per veritatem ſue cõtradictoꝛie videlicet huius ſoꝛtes eſt ſoꝛtes ſi eſt hõ: ꝙ autem illa ſit vera manifeſtat ſua cõditionalis ſi ſoꝛtes eſt hõ ſoꝛtes eſt ſoꝛtes: ⁊ ſic habetur falſitas negatiue: ⁊ ita ſi dicta ſtent in veritate: neceſſe erit dare contradictoꝛia falſa.

¶ **Et confirmatur ex dictis ſequuntur** duo contraradictoꝛia vera: igitur dicta nulla. aſſumptum pꝛobatur de iſtis duabus pꝛopoſitionibus album eſt rubeum ſi eſt non album nullum album eſt rubeum ſi eſt non album: ꝙ affirmatiua ſit vera ꝓbatur ſua conditionalis ad quam debet reduci eſt vera: igitur ⁊ ipſa conſequentia eſt clara ex dictis: ⁊ antecedens patet quia hec eſt ſua conditionalis ſi album eſt non album album eſt rubeum: veritas illius conditionalis nota eſt pꝛopter impoſſibilitatem illius antecedentis: veritatem autem negatiue ꝓbo ſic: nec iſtud album eſt rubeum ſi eſt nõ album demõſtrato ſoꝛte albo nec iſtud album eſt rubeum ſi eſt nõ album aliquo alio albo demõſtrato: ⁊ ſic de aliis: igitur nullũ albũ eſt rubeum ſi eſt nõ album: quelibet ſingularis eſt vera/ quia ſi ſit aliqua falſa ſignetur illa et ſit illa ĩ qua demõſtratur ſoꝛtes albus per vos: iſta eſt falſa: hoc album nõ eſt rubeum ſi eſt nõ album: igitur ſua cõtradictoꝛia erit vera videlicet hec: hoc album eſt rubeum ſi eſt nõ album: ſed ꝓbo ꝙ nõ bene ſequitur hoc album eſt rubeum ſi eſt nõ album: ⁊ hoc album eſt ſoꝛtes: ergo ſoꝛtes eſt rubeus ſi eſt nõ albus: cõcluſio eſt falſa: minoꝛ autem vera: igitur maioꝛ eſt falſa: ꝙ ɔcluſio ſit falſa patet per ſuam cõditionalem ſi ſoꝛtes eſt nõ albus ſoꝛtes eſt rubeus: cuiuſquidem cõditionalis falſitas clariſſima eſt.

¶ Ad ſecundū pͥcipale reſpōdetur negando ꝙ ſecundum dicta dantur contradictoria ſimul falſa ⁊ concedo ꝙ iſte contradicunt homo eſt ſortes ſi eſt homo nullus homo eſt ſortes ſi eſt homo ⁊ dico ꝙ affirmatiua eſt vera quod patet ſic arguēdo hoc eſt ſortes ſi eſt homo demōſtrando ſortem ⁊ hoc eſt homo igitur homo eſt ſortes ſi eſt homo ⁊ vlterius dico ꝙ inde das conditionalem illius. vnde

¶ Aduertendū eſt ꝙ quando proponitur aliqua propoſitio de conditionato predicato videndum eſt an ſubiectum ſit terminus communis vel ſingularis/ Si ſubiectū ſit terminus communis ſiue fuerit diſtributus ſiue non attendatur veritas illius propoſitionis penes illum terminum communem anteꝙ̄ reducatur illa propoſitio ad conditionalē: verbi gratia iſta propoſitio eſt falſa omne ens eſt ſortes ſi ē plato nam ex illa cum iſta vera plato eſt ens ſequitur iſta falſa plato eſt ſortes ſi eſt plato ⁊ tamen iſta conditionalis eſt vera ſi omne ens eſt plato omne ens eſt ſortes propter impoſſibilitatem antecedentis/ propterea anteꝙ̄ illa propoſitio reducatur ad conditionalē attendat eius veritas penes illum terminū cōmunē/ Eodē modo in propoſito anteꝙ̄ iſta homo eſt ſortes ſi eſt homo reducatur ad conditionalē primo reſoluatur ratione illius termini homo eo ꝙ eſt primus terminus ꝓbabilis illius ꝓpoſitionis et accepta aliqua ſingularis reducat̄ ad cōditionalē. Si aūt ſubiectū ꝓpōnis de p̄dicato cōditionato fuerit terminus ſingularis ſtatim poterit illa reduci ad conditionalem.

¶ Contra hanc ſolutionē arguo ſic iſta propoſitio eſſentia diuina eſt ſortes ſi eſt plato eſt propoſitio de conditionato predicato cuius ſubiectū eſt terminus cōmunis ⁊ tamen nō opꝫ ꝙ primo detur aliqua ſingularis anteꝙ̄ reducatur ad conditionalē igitur ſolutio data nulla eſt. ꝙ non oportet dare aliquam ſingularem patet quia ſubiectum illius propoſitionis nullo modo ſingulariſari poteſt vt pronunc ſuppono idem probari poteſt de hac propoſitione homo imaginarie eſt animal ſi eſt homo.

¶ Reſpondetur illo admiſſo ſup qḋ argumentū fundatur ꝙ licet non poſſet dari aliqua ſingularis alicuius illarum propoſitionum anteꝙ̄ tamen reducatur ad conditionalem poterimus capere vnam propoſitionē que induit formā propoſitionis ſingularis ⁊ dato ꝙ illud nō oportet in illis propoſitionibus non propterea ſequitur ꝙ in nullis propoſitionibus ſit faciendum illud quod dictum eſt.

¶ Sed contra principalē ſolutionē arguitur ſic quemadmodū propoſitiones de cōditionato extremo habēt propoſitiones conditionales ſibi correſpondentes ita propoſitiones conditionales. ſaltem ille quarum antecedentia ⁊ cōſequētia habēt ſubiecta ſinonima. reduci poſſent ad ꝓpoſitiones de conditionato extremo ⁊ per cōſequens huic cōditionali ſi homo eſt homo homo eſt ſortes correſpondebit aliqua propoſitio de conditionato extremo ⁊ nullā poteſt dare niſi hāc homo eſt ſortes ſi eſt hō igitur illa de cōditionato extremo eſt falſa ſicut ſua cōditionalis.

¶ Iſtud argumentū multū mouet me ad dicendum ꝙ omnes termini poſiti in propoſitione de conditionato extremo ſtant immobiliter ſicut in propoſitione conditionali ⁊ ſi ſic iſta propoſitio erit neganda homo eſt ſortes ſi eſt homo: nec valet ille ſillogiſmus hoc eſt ſortes ſi eſt homo et hoc eſt homo ergo homo eſt ſortes ſi eſt homo: eo ꝙ ſubiecto illius propoſitionis de conditionato extremo non licet ſubſumere/ ſed illa propoſitio eſt immediate reducenda ad conditionalem/ eodem modo negaretur iſta de cōditionato extremo animal eſt homo ſi eſt animal ⁊ cōcederetur iſta omne ens eſt ſortes ſi eſt plato nec permitteretur ſub illo termino ens diſtributo deſcenſus. Similiter ⁊ iſta propoſitio ſortes albus eſt albus ſi eſt coloratus eſſet concedenda/ Et videri meo illud habet apparentiam magnam ſi enim data conditionali alicuius ꝓpoſitionis de conditionato omnes termini in ea ſtant immobiliter quo ad hoc ꝙ nec licet ſubſumere nec deſcendere / quare non ſtabunt eodem modo in illa de conditionato extremo: ⁊ videri meo iſtud optime cōſequenter defendi poterit ſine aliquo incōueniēti. ¶ Suſtinendo tamen opinionem cōmunem cōcedo hanc hō eſt ſortes ſi eſt hō ⁊ quando dicis iſta cōditionalis ſi hō eſt homo homo eſt ſortes debet habere aliquam de cōditionato extremo ſi illud negarem argumentum eſſet ſopitum. do tibi tamen hoc ⁊ dico ꝙ habebit hanc a hō eſt ſortes ſi eſt hō et ibi pono ly a ad denotandum ꝙ ille terminus hō ſtat immobiliter quēadmodū ſtabant in illa cōditionali ⁊ iſtud eſt ferme incidere in priorē ſolutionē.

¶ Ad confirmationē reſpōdetur negando ꝙ illa duo contradictoria ſtent in veritate immo dico affirmatiuam eſſe falſam nec illa eſt ſua cōditionalis que data eſt immo licet daret̄ aliqua ſingularis ſub ſubiecto ſtante determinate adhuc nō bene daretur cōditionalis ſua ſicut enim ꝓbatum eſt inter arguendum iſta ꝓpō eſt falſa demōſtrando ſortem albū hoc album eſt rubeum ſi eſt nō album/ nec iſta eſt ſua cōditionalis ſi hoc album eſt nō album hoc albū eſt rubeum/ Unde breuiter dico ꝙ quandocunq̄ ponit̄ terminus cōnotatiuus a parte ſubiecti anteꝙ̄ talis ꝓpoſitio reducatur ad cōditionalem oportet delere illam cōnationem ⁊ loco termino connotatiui ponere terminum abſolutum ⁊ ita cōditionalis huius ꝓpoſitionis hoc album eſt rubeum ſi eſt nō album nō erit illa predicta ſed loco termini cōnotatiui ponatur pronomen demonſtratiuum ⁊ poſtea fiat reductio ad cōditionalem. ¶ Aliter ad argumentum reſpondeo cōcedendo hanc hoc album eſt rubeum ſi eſt nō album quia ipſa eſt propoſitio de conditionato extremo correſpondens huic cōditionali ſi hoc album eſt non album hoc album eſt rubeum. ⁊ dico ꝙ ſubiectum illius de conditionato extremo ſtat immobiliter nec valet illa conſequentia hoc album eſt rubeum ſi eſt non album ⁊ hoc album eſt ſortes ergo ſortes eſt rubeum ſi eſt non album: cauſa dicta eſt quia nō licet ſubſumere ſub termino ſtante immobiliter. ¶ Forte petis a quo ille terminus immobilitatur. ¶ Reſpondeo ꝙ quemadmodum nota cōditionis cōditionaliter tenta immobilitat terminum tam precedentem ꝙ̄ ſequentē ita etiam ipſa immobilitat qn̄ cōditionatim tenetur.

¶ Tertio pͥcipaliter arguitur ſi dicta eſſent vera ſequeretur iſtā eſſe falſam brunellus eſt hō ſi eſt animal viſo ꝙ cōditionalis per quam debet regulari eius veritas eſt falſa videlicet hec ſi brunellus eſt animal brunellus eſt hō. ꝙ tamen illa ꝓpō de cōditionato ſit vera ꝓbatur ſic ipſa ſequitur ex vero igitur ipſa eſt vera: cōſequentia eſt clara ⁊ aſſumptum ꝓbo bene ſequitur brunellus eſt hō ſi eſt hō igitur brunellus eſt hō ſi eſt animal: tenet conſequentia ab inferiori ad ſuperius quocunq̄ impedimēto ſecluſo; de veritate autē antecedētis nemo eſt qui dubitet.

¶ Et confirmatur ſi dicta eēt vera
ſequeretur duas contradictoꝛias ſimul ſtare in veri-
tate illud eſt abſurdum igitur dicta nulla/ cōſequen-
tias tamen ſic pꝛobo/ Iſte pꝛopoſitiones contradicūt
ſoꝛtes eſt ſoꝛtes ſi eſt entia/ ſoꝛtes non eſt ſoꝛtes ſi eſt
entia: ſed ꝙ ille pꝛopoſitiones compatiantur ſe in ve-
ritate ſic oſtendo ⁊ pꝛimo ꝙ affirmatiua ſit vera pꝛo-
bo ⁊ ſic arguo ipſa eſt vna de conditionato pꝛedica-
to cuius ſubiectum eſt terminus abſolutus ⁊ non cō-
notatiuus igitur habere poteſt conditionalem in pꝛo
pꝛia foꝛma ⁊ per conſequens conditionalis illius ꝓ-
poſitionis eſt hec ſi ſoꝛtes eſt entia ſoꝛtes eſt ſoꝛtes. ꝙ
autem illa conditiobalis ſit vera clarum eſt igitur iſta
pꝛopoſitio eſt vera ſoꝛtes eſt ſoꝛtes ſi eſt entia. ꝙ autē
negatiua ſit vera pꝛobatur ſic bene ſequitur iſte bina
rius non eſt ſoꝛtes ſi eſt entia ⁊ iſte binarius eſt ſoꝛtes
igitur ſoꝛtes non eſt ſoꝛtes ſi eſt entia tenet conſequen
tia expoſitoꝛie in tertia figura antecedens autem eſt
verum ergo ⁊ concluſio/ ⁊ quia non eſt dubitandum
de veritate minoꝛis pꝛobo ꝙ maioꝛ ſit vera per falſi-
tatē ſue contradictoꝛie huius videlicet iſte binarius
eſt ſoꝛtes ſi eſt entia ⁊ ſemper per ly iſte binarius de-
monſtratur binarius ex materia ⁊ ex foꝛma ſoꝛtis. fal
ſitas autem illius pꝛopoſitionis patet per ſuam con-
ditionalem ſi aſte binarius eſt entia iſte binarius eſt
ſoꝛtes ꝙ autem illa conditionalis ſit falſa clarum eſt
eo ꝙ eſt mala conſequentia nam poſt moꝛtem ſoꝛtis
iſta eſt vera iſte binarius eſt ſoꝛtes relinquitur ergo
ꝙ negatiua eſt vera ⁊ ita conſequenter reſpondendo
ad ea que dicta ſunt neceſſe erit dare duas contradi-
ctoꝛias ſimul veras quod eſt abſurdum.

¶ Ad tertium pꝛincipale reſponde-
tur concedendo ꝙ iſta pꝛopoſitio eſt falſa bꝛunellus
eſt homo ſi eſt animal ſicut patet per ſuam conditio-
nalē ⁊ nego ꝙ ipſa ſequetur ex vero ⁊ dico ꝙ iſta cō
ſequentia non valet bꝛunellus eſt homo ſi eſt homo
igitur bꝛunellus eſt homo ſi eſt animal ⁊ ad pꝛobatio
nem in qua dicis ꝙ ibi arguitur ab inferioꝛi ad ſupe
rius

¶ Reſpondeo ꝙ ibi arguitur ab in-
ferioꝛi ad ſuperi9 reſpectu ptis extremi ⁊ nō reſpectu
totalis extremi/ Modo ſepius ⁊ vt in pluribus impe
dit bonitatem conſequētie arguere ab inferioꝛi ad ſu
peri9 ⁊ hoc reſpectu ptis extremi/ Omnes iſte ꝯñe ni
hil valent iohannes eſt magiſter pariſienſis ergo io-
hannes ē homo pariſiēſis/ ego cognoſco hominē er
go cognoſco animal/ ſoꝛtes ē dñs aſini ergo ſoꝛtes ē
aliquid aſini/ oēs hoīes currūt. tenendo illud ſignū
collectiue. ergo oīa aīalia currunt licet in omnib9 eis
arguatur ab inferioꝛi ad ſuperius ⁊ ratio eſt qꝛ ſolum
arguitur reſpectu partis extremi ⁊ non reſpectu tota
lis extremi. ¶ Notanter autem dixi ꝙ vt in pluribus
fallit ille modus arguendi qm̄ qñq; contingit argue-
re ab inferioꝛi ad ſuperius reſpectu ptis extremi ⁊ tñ
optima eſt ꝯña/ verbigratia hec cōſequentia ē opti-
ma ſoꝛtes eſt homo ſi eſt aīal ergo ſoꝛtes eſt ſubā ſi eſt
animal. ¶ Immo pꝛo regula generali dico ꝙ arguē-
do ab inferioꝛi ad ſuperius reſpectu termini pꝛeceden
tis ly ſi valet modus arguendi intelligo ſemper cete-
ris pꝛopꝛietatibus logicalibus ſeruatis/ Cauſa au-
tem quare ſub termino ſequente ly ſi non valet argu
mentum ab inferioꝛi ad ſuperius ſed bene ſub termi-
no pꝛecedente eſt quoniā non valet conſequentia ab
inferioꝛi ad ſuperius reſpectu termini poſiti in ante-
cedente conditionatis ſed bene reſpectu termini po-
ſiti in conſequente contingit conſequentiam valere.
Dictum ē etiam terminos poſitos in pꝛopoſitione de
cōditionato extremo ſtare immobiliter ſiue pꝛecedāt
notam cōditionis ſiue ſequant̄: ea pꝛopter non mirū
ſi non valeat in eis cōſequētia ab inferioꝛi ad ſuperi9
¶ Ex quo infero cōſequentiā nō valere in qua argui
tur ab inferioꝛi ad ſuperius reſpectu termini concur-
rentis cuius tamen oppoſitū communiter aſſeritur.
Coꝛrelarium patet quoniā non ſequitur homo eſt hō
ſi eſt animal ergo animal eſt homo ſi eſt animal.

¶ Ad confirmationem reſpondent
fouentes hanc opinionem quam etiam defendimus
negando ꝙ duo contradictoꝛia ſimul ſtent in verita-
te ⁊ dicunt ꝙ affirmatiua eſt falſa nec iſta ē ſua condi
tionalis ſi ſoꝛtes eſt entia ſoꝛtes ē ſoꝛtes. ⁊ ad ꝓbatio-
nem qua dicis illa pꝛopoſitio eſt vna de conditionato
pꝛedicato tm̄/ cuius ſubiectum ē terminus ſingularis
abſolutus igitur poteſt habere aliquā conditionalē
non mutando illum terminum ſingularem negant cō
ſequentiam/ ⁊ ratio ē quia ſubiectū eſt terminus ſingu
laris ſupponens ꝓ re compoſita ex pluribus rebus ſi
eſſet terminus ſingularis ſupponens pꝛo re indiuiſi-
bili tunc poſſent habere aliquam conditionalē in ꝓ
pꝛia foꝛma non mutando illum terminū ſingularē/
⁊ bꝛeuiter opoꝛtet ꝙ ſubiectū ꝓpoſitionis date mute
tur in iſtum terminum iſta entia demonſtrando mate
riam et foꝛmam ſoꝛtis et ſic dabitur ſua conditiona-
lis ſi iſta entia ſunt entia iſta entia ſunt ſoꝛtes q̄ eſt fal
ſa. ¶ Aliter ad argumentum reſpondeo concedendo
hanc eſſe veram ſoꝛtes eſt ſoꝛtes ſi eſt entia ⁊ nego hic
eſſe ſillogiſmū in tertia figura iſte binarius nō eſt ſoꝛ
tes ſi eſt entia ⁊ iſte binarius eſt ſoꝛtes ergo ſoꝛtes nō
eſt ſoꝛtes ſi ē entia ⁊ hoc ꝓpter duas rationes. ¶ Pꝛi
ma eſt/ quia ſub nullo ſubiecto pꝛopoſitionis de con
ditionato extremo lꝫ deſcendere vel aſcēdere aut ſub
ſumere eo ꝙ ſtat immobiliter vt pꝛius dictū eſt. ¶ Se
cunda cauſa eſt quia illa nota conditionis equiuoce
tenetur aliam enim illationem denotat in ꝯñte q̄ in
aĩte vt facile eſt videre ideo ⁊c.

¶ Quarto pꝛincipaliter arguitur ſi
dicta eſſent vera ſequeretur ꝙ iſta pꝛopoſitio eſſet ve
ra chimera eſt ſoꝛtes ſi eſt ſoꝛtes quod eſt falſum con-
ſequentia dupliciter ſic patet. ¶ Pꝛimo quia condi-
tionalis illius pꝛopoſitionis eſt vera ⁊ per conſequēs
illa pꝛopoſitio eſt vera iſta enim eſt ſua conditionalis
ſi chimera eſt ſoꝛtes chimera eſt ſoꝛtes: cuius veritas
nota eſt. ¶ Secundo ſequela ſic patet quia dictū eſt
ꝙ conditionatum compoſitum ex terminis conuerti-
bilibus eſt tranſcendens et ſupꝛa tranſcendens et per
conſequens iſtud conditionatum ſoꝛtes ſi eſt ſoꝛtes
poſtq̄ eſt huiuſmodi verificari poteſt de qualibet re
imaginabili et per conſequens iſta eſt vera chime-
ra eſt ſoꝛtes ſi eſt ſoꝛtes/ falſitatem conſequentis du-
pliciter ſic ꝓbo. Pꝛio ſic: bene ſequit̄ chimera ē ſoꝛtes
ſi eſt ſoꝛtes ergo chimera eſt iſte ſoꝛtes ſi ē ſoꝛtes vl' iſte
ſoꝛtes ſi eſt ſoꝛtes. ꝯñs eſt falſum viſo ꝙ quelibet ſin-
gularis ſit falſa ⁊ per ꝯñs iſta eſt falſa chimera eſt ſoꝛ
tes ſi eſt ſoꝛtes. ¶ Foꝛte dicis ꝙ vnā habet ſingularē
veram: nam demōſtrando chimeram iſta ꝓpō eſt ve
ra chimera eſt iſte ſoꝛtes ſi eſt ſoꝛtes ⁊ ꝓbo ꝙ nō ex il-
la cū vna vera ſequitur falſum igitur ipſa eſt falſa: cō-
ſequentia eſt clara et aſſumptum patet ſic arguendo.
Chimera eſt iſte ſoꝛtes ſi eſt ſoꝛtes: et Hircoceruus
eſt iſte ſoꝛtes ſi eſt ſoꝛtes: ergo Hircoceruus eſt chi-
mera. tenet conſequentia expoſitoꝛie in ſecunda figu
ra: concluſio eſt falſa: minoꝛ eſt vera: ergo maioꝛ eſt

falſa ꝙ mino: ſit vera patet per ſuam conditionalem ſi hircocceruus eſt ſo:tes hircoccerusꝰ eſt iſte ſo:tes. Secūdo p:obatur ꝙ illa ꝓpō ſit falſa chimera eſt ſo:tes ſi eſt ſo:tes illa eſt vna affirmatiua extra cōmunem inſtātias cuius ſubiectum p:o nullo ſupponit igitur ē falſa tenet cōſequētia quia alia ratione cōcludere neſcis hanc eſſe falſam antechriſtus eſt homo.

¶ Et confirmat ſecunduz dicta iſta

propō eſſet vera antechriſtus erit albus ſi erit albus ſed illud dici non pōt igitur ſequela ſic p:obatur iſta eſt ſua cōditionalis ſi antechriſtꝰ erit albus antechriſtus erit albus ⁊ illa cōditionalis eſt vera igitur ⁊ illa de cōditionato extremo. ꝙ tamē illa p:opō nō ſit vera ꝓbo ſic ipſa ē vna propō de futuro que nunꝗ habebit aliquam de p:eſenti verā igitur ipſa eſt falſa cōſequentia eſt bona ⁊ antecedens p:obo quia nunꝗ iſta erit vera antechriſtus eſt albus ſi erit albus. nam conditionalis illius de cōditionato eſt impoſſibilis vide licet iſta ſi antechriſtus erit albus antechriſtus eſt albus ⁊ neſcis dare aliquam aliam de p:eſenti co:reſpōdentem huic antechriſtus erit albus ſi erit albus igitur iſta p:opoſitio eſt falſa quod reſtabat p:obandū.

¶ Ad quartū principale multi ſunt

modi reſpōdendi ſed vt p:emiſi in p:incipio huius difficultatis ſolum recitabo vnam opinionem Reſpondendo igitur ad argumentum concedo hanc eſſe verā chimera eſt ſo:tes ſi eſt ſo:tes quonium vt dicit Paulus venetus. 2. q. lo:ph. iam ate. Nota cōditionis cōditionatum ſēcā habet vim ampliādi omnem terminum cōmunez ampliatiuū ſiue p:ecedat ſiue ſequatur immo maio:em vim ampliandi habet ꝙ aliquod participium quoniam participia nō ampliant poſt ſe ſed ante ſe nota aūt cōditionis ante ſe ⁊ poſt ſe ⁊ hoc ad quiꝙ differentias tempo:um. ¶ Sed illud dictum pauli veneti nō recipio niſi cum grano ſalis fuerit intellectum/ Si enim velit dicere ꝙ illa nota quemlibet terminum poſitum in eadem p:opoſitione ſecum ampliat vſꝙ ad imaginabilia illud eſt falſum ⁊ negandum quoniam tunc iſta eſſet concedenda homo eſt aſinus ſi eſt homo: ſenſus enim illius p:opoſitionis ē iſte qō eſt vel fuit vel erit vel poteſt eſſe vel poteſt imaginari eſſe homo eſt aſinus ſi eſt homo ⁊ hunc ſenſum cōſtat eſſe verum/ lapis enim eſt aſinus ſi eſt homo ⁊ lapis eſt quod fuit vel erit vel poteſt eſſe vel pōt imaginari eſſe hō/ Sed ſi velit dicere ꝙ ampliat quemlibet terminum cadentem infra limites ſue cōditionalis ⁊ nullo pacto terminum non cadentem tunc eius dictū recipio. ¶ Et p:opterea clarius ſe explicās p:eceptor meus dicit ꝙ conditionata non debent ſimpliciter vocari termini ampliatiui ſed termini habentes amplū modum ſignificandi qm̄ terminus ampliatiuus non magis reſpicit vnum terminum ꝙ aliū: ſed terminus amplum habens modum ſignificandi vnum terminū reſpicit ⁊ nō aliuz nec hoc tibi videatur mirabile quoniam idem fo:te dicendum erit de genere generaliſſimo p:edicamenti ad aliquid cōcedo igitur hanc p:opoſitionem chimera eſt ſo:tes ſi eſt ſo:tes ⁊ ad p:obationem nego ꝙ nullam habeat ſingularem veram ex parte illius conditionati ⁊ concedo hanc ſingularem eſſe veram chimera eſt iſte ſo:tes ſi eſt ſo:tes demonſtrando chimeram ⁊ nego ꝙ ex ipſa cum vna vera ſequitur falſum/ ⁊ quando dicis bene ſequitur chimera eſt iſte ſo:tes ſi eſt ſo:tes ⁊ hircocerusꝰ eſt iſte ſo:tes ſi eſt ſo:tes igitur hircocceruus eſt chimera. Reſpondetur ꝙ illa conſequentia nihil valet ⁊ rationem talem aſſignat defendens opinionem hanc in capitulo de ly differt eo ꝙ arguitur a termino habente amplū modum ſignificandi ad terminum non habentem amplum modum ſignificandi quia ille terminus chimera in antecedente ponitur reſpectu cōditionati quod habet amplum modum ſignificandi poſtꝙ ſupponit p:o re non exiſtente ſed imaginabili duntaxat ⁊ in cōſequente ille terminus chimera non ſtat in o:dine ad aliquem talem terminum ⁊ illud impedit eque bene bonitatem conſequentie ſicut ſi ille terminus chimera in antecedente poneretur reſpectu termini ampliatiui in conſequente vero non. Saluo tamen melio:i iudicio videri meo iſta conſequentia eſt bona chimera eſt iſte ſo:tes ſi eſt ſo:tes hircocceruus eſt iſte ſo:tes ſi eſt ſo:tes igitur hircocceruus eſt chimera ⁊ ſuppono ꝙ ſemper demonſtretur idem quia alias non eſſet apparentia in conſequentia. antecedens enim illius cōſequentie eſt impoſſibile p:opter mino:em: iſta enim p:opoſitio eſt impoſſibilis hircocceruus eſt iſte ſo:tes ſi eſt ſo:tes demonſtrando chimeram quia ſi illa p:opoſitio concedatur eodem modo dicendum erit iſtam p:opoſitionez eſſe veram iſte ſo:tes ſi eſt ſo:tes eſt plato demonſtrando ſo:tem quod eſt falſum: quia tunc iſta vniuerſalis eſſet vera omnis ſo:tes ſi eſt ſo:tes eſt plato quod ipſemet non concederet ⁊ tunc ad p:obationem quia ꝓbatur iſtā p:opoſitionē eſſe verā per iſtam conditionalez ſi hircocceruus eſt ſo:tes hircocceruus eſt iſte ſo:tes/ Reſpondeo ꝙ ad veritatem p:opoſitionis de conditionato ſingularifa:o impertinēs eſt adducere veritatem alicuius conditionalis volo dicere ꝙ veritas vnius talis p:opoſitionis nequaꝙ regulanda eſt per aliquam conditionalem. ¶ Sed ad veritatem p:opoſitionis de conditionato ſingularifato ſufficit ⁊ requiritur ꝙ extremis eius non repugnet ꝙ tum eſt ex parte ſue ſignificationis poſſe ſupponere p:o eodem. notanter dicitur ꝙ non repugnet eis ⁊ non dicitur ꝙ poſſint ſupponere quia iſta p:opoſitio eſt vera chimera eſt iſte ſo:tes ſi eſt ſo:tes demonſtrando chimeram ⁊ tamen illa extrema non poſſunt ſupponere p:o eodē eo ꝙ alterū eo:ꝝ ſupponere nō poteſt ſed quia eis non repugnat ex modo ſue impoſitionis poſſe ꝓ eodem ſupponere ea p:opter hec p:opoſitio eſt vera et per hoc patet quō iſta eſt impoſſibilis hircocceruus eſt iſte ſo:tes ſi eſt ſo:tes demonſtrando chimeram nā p:edicato illius p:opoſitionis repugnat poſſe ſupponere p:o aliquo niſi p:o demōſtrato ſubiecto ſubiecti autem illius p:opōis repugnat p:o illo poſſe ſupponere nihilominus tamē cōſequētia data ſolum tenet p:opter impoſſibilitatem antecedentis nec eſt fo:malis p:opter erro:ē qui ibidē cōmittitur. Ad aliam p:obationē qua p:obatur iſtā p:opoſitionē eſſe falſam chimera eſt ſo:tes ſi eſt ſo:tes Reſpōdetur communiter ꝙ illa ꝓpoſitio eſt vna affirmatiua cuius ſubiectū nō ſupponit nichilominus tamen ipſa eſt vera ⁊ regula communis intelligēda eſt de p:opōe affirmatiua que aliquid ponit in eſſe: modo illa p:opoſitio de conditionato extremo nihil ponit in eſſe.

¶ Contra hanc ſolutionē tamen ſic

arguo p:edicatū illiꝰ ꝓpōnis eſt terminus habēs amplum modū ſignificādi ⁊ quādocunꝙ ponit̄ aliquis terminus cadēs infra limites alicuius cōditionati cū tali cōditionato idē eſt dicendū ac ſi illud conditionatū eſſet terminus ampliatiuus ad quinꝙ: igit̄ ſubiectū huius ꝓpoſitionis chimera eſt ſo:tes ſi eſt ſo:tes realiter ſupponit ſicut ⁊ ſubiectū iſtiꝰ chimera ē imaginabilis. Et iſtud videri meo ē cōcedēdū cōſequēter loquēdo ad iſtā opinionē ſi dicas ꝙ ſic debꝫ fieri verificatio huiꝰ ſubiecti hoc ē chimera eo ꝙ p̄dicatū ē p:e

Paulus venetus.

Johannes maio:is.

eiſe terminus amplum habens modum ſignificandi non tecum contendo quia in re ipſa conueniremus ſed non in verbis.

¶ Contra dicta in hac ſolutione de amplo modo ſignificandi conditionati ſic arguo vel iſtud cōditionatū ſortes ſi eſt ſortes reſpectu alicuius termini habet amplū moduꝫ ſignificādi vel reſpectu nullius ſecūduꝫ dici nō pōt detur ergo primū ⁊ queritur an reſpectu cuiuſlibꝫ termini indifferenter habet amplū modū ſignificādi vel reſpectu alicuius vel alicuius nō qō ſi dicatur ꝙ habet amplum modū ſignificādi reſpectu cuiuſlibet termini eo ꝙ quilibet terminus cadit infra limites ſue conditionalis ſequitur ꝙ in iſta propoſitiōe ſortes eſt ſortes ſi eſt plato illud cōditionatum habet amplum modum ſignificādi ⁊ per cōſequēs illud predicatū ſtat ibi pro omni illo quod imaginarie eſt plato ⁊ per cōſequēs iſta ꝓpoſitio erit ꝯcedēda iſte ſortes ſi eſt ſortes eſt plato demonſtrādo ſortem quod tamen eſt contra dicta/ cōſequentia tamen patet quia predicatū illius ꝓpoſitionis tenetur eque bene ample ſicut predicatum huius ſortes ſi eſt ſortes eſt plato q2 additio pronominis non tollit amplum modum ſignificandi conditionati.

¶ Secundo ſic arguo ſi cōditionata nō deberent dici termini ampliatiui hoc maxime eēt quia nō reſpectu cuiuſcunq; termini cōditionata habent amplū modū ſignificādi/ ſed illō nō tollit qui cōditionata dicantur termini ampliatiui igitur dicēdi ſunt termini ampliatiui maior eſt clara ꝑ prius dicta minor aūt probatur q2 dato oppoſito ſequitur ꝙ iſti termini fuit erit poſſibiliter nō eſſent dicendi termini ampliatiui nō eīn quēlibꝫ terminū debite ſibi additū ampliant ſed aliquē ⁊ aliquē nō: igitur ſi illa ratio eſt ſufficiens ad probandum cōditionata nō eſſe ampliatiua concluderet ſimiliter terminos datos eſſe terminos ampliatiuos vel alias ratio concluderet falſum ſicut ⁊ verum ꝙ autem illi termini aliquos amplient ⁊ aliquos non patet nam ſubiectum huius homo poſſibiliter eſt homo tenetur ample non tamen ſubiectuꝫ huius homo qui eſt poſſibiliter eſt homo/ nec vꝫ dicere ꝙ ly poſſibiliter eſt terminus ampliatiuus licet nō quēlibet terminum ſibi additum amplict quia defectus non prouenit ex parte illius termini poſſibiliter ſed ex defectu illius termini eo ꝙ non eſt capax ampliationis quia eodem mō diceretur de cōditionatis ꝙ licet ſubiectum huius aſinus eſt homo ſi eſt aīal nō tenetur ample hoc tamē nō prouenit ex defectu illius cōditionati ſed ex defectu illius termini qui non eſt capax ample ſignificationis conditionati.

¶ Ad iſta argumēta reſpōdeo ꝙ nihil concludunt non primum quia licet iſtud conditionatum ſortes ſi eſt reſpectu ſortes cuiuſlibet termini habet ampluꝫ modū ſignificandi/ quādo tamē ſingulariſatur nō amplius habet amplū modum ſignificādi/ ⁊ ratio eſt quia dictum eſt ꝙ cōditionatum nō habet amplū modum ſignificandi niſi reſpectu termini qui cadit infra limites ſue conditionalis modo quando ſingulariſatur cōditionatum nullus terminus cadit infra limites ſue conditionalis quia dictū eſt ꝙ ad nullaꝫ conditionalem eſt reducenda propoſitio de cōditiōato ſingulariſato. ¶ Ex iſto ſequitur ꝙ aliquis eſt bonus deſcenſus in quo alij termini ab illo termino ſub quo fit deſcenſus non tenentur vniformiter nā iſta cōſequētia eſt bona omnis ſortes ſi ē ſortes ē plato igitur iſte ſortes ſi eſt ſortes eſt plato ⁊ ſic de alijs ⁊ tū ille terminus plato nō tenetur vniformiter. ¶ Pꝫ in ſup ꝙ nō inconuenit arguere ab amplo ad nō amplū ſine diſtributiōe ampli ⁊ hoc maxie in iſtis ꝓpōnibus nihil ponētibꝰ in re. ¶ Tertio īfero ꝙ aliqua eſt propō cuiꝰ vtrūq; extremū eſt terminus cōmunis ⁊ tamē ſingulariſando ſubiectū ſingulariſatur predicatū quod tamen nō eſt relatiuū reciprocū. Correlariū patet quia in iſta ſortes ſi ē ſortes eſt plato taꝫ ſubiectū ꝙ predicatum eſt terminus cōmunis ⁊ tamē in iſta iſte ſortes ſi eſt ſortes eſt plato vtrumq; extremū ē terminus ſingularis. ¶ Secundum etiam argumētū nihil cōcludit ⁊ cōcedo ꝙ ꝓpter rōnē tactā cōditiōata nō dīr termini ampliatiui/ nec ꝓpterea ſequit̄ ꝙ iſte terminus poſſibiliter nō eſt terminus ampliatiuus et licet ſubiectū huius propōnis homo qui eſt poſſibiliter eſt homo nō amplief hoc tamē non eſt propter defectū de ly poſſibiliter ſed ꝓpter defectum illius termini qui nō eſt capax ampliationis nec oīno eſt ſimile de conditionatis/ ꝙ eīn iſtud cōditionatū homo ſi eſt animal non habet ampluꝫ modū ſignificādi reſpectu huiꝰ termini aſinꝰ hoc nō ꝓuenit ex defectu illius termini aſinus ſꝫ ex defectu illius cōditionati quia ſi ille terminus aſinus addatur huic conditionato aīal ſi eſt homo optime erit capax illius ample ſignificationis ſed ſubiectum huius propōnis homo qui eſt poſſibiliter eſt homo cuicunq; termino ampliatiuo addat̄ nullo mō ampliabit̄ ergo ſignū eſt ꝙ defectus ꝓuenit ex parte illius termini ⁊ nō ex parte termini ampliatiui.

¶ Ad cōfirmationē reſpondetur cōcedendo hanc eſſe veram ſortes erit albus ſi erit albꝰ iſta tamen propoſitione negata ſortes eſt albus ſi erit albus nec illa eſt de in eſſe correſpondens illi propoſitioni de futuro/ vnde quādo datur aliqua ꝓpō de pn̄ti in qua ſunt alique copule minus pricipales opꝫ ꝙ importēt idē tēpus in illa de preſenti ⁊ in illa de extrinſecis temporibus modo quia in iſta ꝓpōne ſortes erit albus ſi erit albus ille due copule importāt idē tēpus ꝓpterea opꝫ ꝙ illud etiā ſeruet̄ dando ꝓpōnem de pn̄ti que correſpōdet illi de futuro ſi etiam velis dicere ⁊ in idē redibit ꝙ illa de cōditionato extremo reducēda eſt ad cōditionalem anteq̄ det̄ ipſius de pn̄ti ⁊ ꝙ ſi de in eē antecedētis q̄ncq; erit vera ꝙ etiam de in eſſe cōſequēns erit vera placet mihi ſolutio.

¶ Quinto principaliter arguit̄ ſi dicta eēt vera ſequeret̄ hāc ꝓpōnē eē falſaꝫ oīs ſortes ſi ē ſortes ē ens eo ꝙ ſubiectū illius ꝓpoſitionis diſtribuit̄ ꝓ chimera pro qua tamē nō ſupponit predicatū ⁊ per cōſequens illa propoſitio eſt falſa veritatē tamē illius ſic ꝓbo bene ſequit̄ tātū ens eſt ſortes ſi ē ſortes igit̄ omnis ſortes ſi eſt ſortes eſt ens cōſequētia claret ⁊ antecedens patet per ſuas exponentes de prima exponente nō eſt dubiū ⁊ ꝙ ſecunda ſit vera pꝫ per falſitateꝫ ſue cōtradictorie nō ens eſt ſortes ſi eſt ſortes ꝙ illa ſit falſa probatur bene ſequitur nō ens eſt ſortes ſi eſt ſortes ergo nō ens eſt iſte ſortes ſi eſt ſortes ⁊ ſic de ſingulis q̄libet ſingularis eſt falſa igitur ⁊ illa ꝓpō.

¶ Forte dices ꝙ iſta eſt vera non ens eſt iſte ſortes ſi eſt ſortes demonſtrando chimeram.

¶ Cōtra hoc ſic arguitur bene ſequitur nō ens eſt iſte ſortes ſi eſt ſortes igitur ens vel non ens eſt iſte ſortes ſi eſt ſortes/ et vlterius ſequitur ens vel non ens eſt iſte ſortes ſi eſt ſortes igitur ens eſt iſte ſortes ſi eſt ſortes quod ſi cōcedatur habebitur ꝙ iſta ſit vera omnis ſortes ſi eſt ſortes eſt ens.

¶ Et cōfirmatur ſi dicta eſſent vera ſequeretur duo contradictoria eſſe ſimul falſa quod

eſt falſum: ꝯña tamen ſic probatur iſte contradicunt oīs plato ſi eſt plato ē plato aliq̄s plato ſi eſt eſt plato non eſt plato: de falſitate affirmatiue non eſt dubium ꝛ ꝙ negatiua ſit falſa patet per ſuam conditionalem. Si plato eſt plato plato non eſt plato.

¶ Ad quintuz principale reſpondēt ab hys qui hanc opinionem defenſant ꝙ iſta propoſitio eſt falſa omnis ſortes ſi eſt ſortes eſt ens ꝛ ſimiliter iſta excluſiua tantum ens eſt ſortes ſi eſt ſortes ꝑpter falſitatem ſecunde exponentis immo iſta eſt vera non ens eſt iſte ſortes ſi eſt ſortes demonſtrādo chimeram ꝛ vlterius negatur hec ꝯña ens vel non ens ē iſte ſortes ſi eſt ſortes igitur ens eſt iſte ſortes ſi ē ſortes.

¶ Forte dicis omne diſiunctū ex terminis contradictorijs conuertitur cum tranſcendente igitur iſta cōſequentia ē bona ens vel non ens ē iſte ſortes ſi ē ſortes igitur ens ē iſte ſortes ſi ē ſortes.

¶ Ad hoc reſpondēt ꝙ nō quodlibet diſiunctum ex terminis contradictorijs conuertitur cū tranſcendente vt patet de iſtis diſiunctis ymaginabile vel nō ymaginabile ſortes ſi eſt ſortes vel nō ſortes ſi eſt ſortes quorum nullum cōuertitur cum tranſcendēte. Sed ſi regula illa cōis habeat verum maxime habebit in diſiunctis in quibus non ponitur terminus ampliatiuus aut habens amplum modum ſignificandi. ¶ Et tunc adhuc ſic dꝫ intelligi ꝙ nunꝙ̄ tale diſiunctum ſupponit pro aliqua re poſſibili quī trāſcendēs etiā ꝑ illa ſupponat modo in ꝑpoſito hoc diſiūctum ens vel non ens ſupponit pro ente ymaginabili pro quo tamen tranſcendens ſupponere non poteſt.

¶ Contra hanc ſolutionē arguitur ſic probando hanc eſſe veram omnis ſortes ſi eſt ſortes ē ens ꝛ hoc ſic quelibet ſingularis deſcēdēdo ſub illo cōditionato eſt vera igitur ꝛ illa propoſitio conſequentia eſt clara. ꝛ antecedens probo. quia ſi haberet aliquas ſingulares falſas maxime eſſent iſte: ſortes ſi eſt ſortes ē ens demonſtrando antechriſtum vel demōſtrando chimeram ꝙ autem illa propoſitio ſit vera demonſtrando antechriſtum ſic probo dictum ē ꝙ ad veritatem propoſitionis de conditionato ſingularis ſatis ſufficit ꝛ requiritur ꝙ non repugnet extremis poſſe ſupponere pro eodem ſed clarum eſt ꝙ extremis illius propoſitionis non repugnat poſſe ſupponere pro eodem igitur illa propoſitio ē vera ꝛ eodem modo ꝑbabitur ꝙ illa ſingularis ſit vera in qua demonſtratur chimera. Si enīꝫ per poſſibile vel impoſſibile chimera eſſet in rerum natura extrema huius propoſitionis ſupponerent pro eodem iſte ſortes ſi eſt ſortes eſt ens.

¶ Secundo ſic arguitur probādo ꝙ excluſiua data ſit vera cōtradictoria ſue ſcd̄e exponētis ē falſa videlꝫ hec nō ens ē ſortes ſi ē ſortes ꝙ ſic ꝑbo ſubiectum huius ens ē ſortes ſi ē ſortes ſtat pro illo quod ē fuit vel erit vel pōt eſſe vel ymaginatur eſſe ens/ igitur ſubiectum huius non ens ē ſortes ſi ē ſortes pro nullo tali ſupponit ꝛ per conſequens deſcendendo ſub ſubiecto quelibet ſingularis erit falſa non enim licebit demonſtrare chimeram eo ꝙ ſubiectum illius non ſupponit pro chimera ꝛ per ꝯñs ſecunda exponens illius excluſiue ē vera ꝛ etiam prima ē verſa vt notum ē igitur eius exponentes ſunt vere.

¶ Tertio ſic arguo demōſtrādo antechriſtum aut chimeram hec eſt vera iſte ſortes ſi eſt ſortes eſt ens igitur hec vniuerſalis eſt vera omnis ſortes ſi eſt ſortes eſt ens conſequentia eſt clara ꝛ probo aſſumptum: bene ſequitur iſte ſortes ſi ē ſortes ē chimera demonſtrando chimeram ergo iſte ſortes ſi eſt ſortes eſt ens demonſtrando eandem ꝙ illa conſequētia valeat pꝫ quia ibi arguitur ab inferiori ad ſuperius quocunqꝫ impedimento ſecluſo ꝙ autem iſte terminꝰ chimera ſit inferior ad iſtum terminuꝫ ens patet quia ſi nō hoc maxime eſſet quia ille terminus chimera non ſupponit ſed hoc nō impedit ſiue enim iſte terminus antechriſtus ſupponat ſiue non ſemper eſt inferior ad iſtum terminum homo/ eodem modo ſi per impoſſibile aut poſſibile hic terminus chimera pro aliquo ſupponeret mediante copula de preſenti pro illo ſupponeret hic terminus ens/ ꝛ cū hoc ꝑ aliquo alio ſupponeret illud tranſcendens ꝛ per conſequens ille terminus ens eſt ſuperior ad hunc terminuꝫ chimera de veritate autem illius antecedentis non eſt dubitandum poſtꝙ̄ enim hec eſt vera ſortes ſi eſt ſortes eſt chimera oportet dare aliquam ſingularem veram ꝛ neſcis dare niſi hanc iſte ſortes ſi eſt ſortes eſt chimera ꝛ per cōſequens antecedēs cōſequentie facte eſt verum ꝛ cōſequentia facta ē bona igitur cōſequens ē verum quod erat probādum. ¶ Videri meo hec argumenta efficaciter probāt hanc eſſe cōcedendam omnis ſortes ſi eſt ſortes ē ens propterea cōcedo illam propoſitioneꝫ eē veram ꝛ dico ꝙ ſubiectum illius propoſitionis ſupponit pro chimera ſimiliter ꝛ predicatum.

¶ Contra hanc ſolutionē ſic arguo ex ea ſequeretur hanc propōnem eſſe concedendam que communiter tamen negatur omnis ſortes ſi ē ſortes ē chimera ſequelam ꝓbo ſic illud cōditionatū poſitum a parte ſubiecti ampliat predicatū poſtꝙ̄ cadit intra limites ſue cōditionalis ad quinqꝫ differentias temporum ꝛ per conſequēs illa propoſitio equiualet huic oīs ſortes ſi ē ſortes imaginarie ē chimera illam autem cōſtat eſſe veram igitur illa propoſitio ē vera.

¶ Anteꝙ̄ ad hoc argumentū reſpondeam quero a te quod inconueniens cōtra me haberes ſi cōcederem iſtas ꝓpōes omnis ſortes ſi ē ſortes ē chimera omnis ſortes ſi ē ſortes ē plato ꝛ dicerē ſic deberi dare ſingulares iſte ſortes ſi ē ſortes imaginarie ē chimera ꝛ iſte ſortes ſi ē ſortes imaginarie ē plato ꝛ certe credo ꝙ nullū tamē quia illa propō communiter negatur. Aliter reſpōdeo negādo ex dictis ſequi hāc eſſe cōcedendā omnis ſortes ſi ē ſortes ē chimera ꝛ nego ꝙ equiualeat huic omnis ſortes ſi ē ſortes imaginarie ē chimera. Vndelꝫ in hac propōe omnis ſortes ſi ē ſortes ē chimera dem tibi ꝙ ille terminus chimera ſupponit pro qualibet re mundi non tamen ex illo habebis illam eſſe veram ꝛ rō eſt quia poſtꝙ̄ in illa ꝑpōe ponitur cōditionatum deſtructiū: veritas eius debet attēdi penes ſingulares illius cōditionati ꝛ in ſingularibus ille terminus chimera nō ſtabit pro eo qđ imaginarie eſt chimera vt antea dictum eſt in ſingularibus autem huius omnis ſortes ſi eſt ſortes imaginarie eſt chimera ly chimera ſtat pro omni eo qđ imaginarie eſt chimera ſicut in vniuerſali/ ſi replices de iſta excluſiua tantum chimera ē ſortes ſi eſt ſortes facile eſt reſpondere ex dictis. ¶ Et ex iſtis infero correlarie hunc modum arguendi nihil valere hec vniuerſalis ſic ſe habet ꝙ ꝑ quocunqꝫ ſupponit ſubiectum pro illo ſupponit ꝑdicatum ergo ipſa eſt vera. ¶ Secundo infero hāc conſequentiam non eſſe in barbara omnis ſortes ſi eſt ſortes imaginarie eſt plato ꝛ omnis plato ſi ē plato eſt ſortes ſi eſt ſortes ergo omnis plato ſi ē plato eſt plato licet maior extremitas eque ample

teneatur in concluſione ſicut in maiori defectus ē ſatis manifeſtus. ¶ Aliter ⁊ facili' dico ꝙ licet cōditionatum ex terminis cōuertibilibus cōpoſitū hꝫ amplū modum ſignificandi nihil tamen facit ad ſuppoſitionem aut acceptionem aliorum terminorū immo quilibet terminus debet verificari mediante copula ſue propōis ⁊ ſic in iſta omnis ſortes ſi eſt ſortes eſt ſortes predicatum eſt terminus ſingularis ⁊ ſic debet fieri verificatio hoc eſt ſortes/ nec tunc ſequūtur illa correlaria prius illata ſed tunc dicendum eſt hunc modum arguendi nihil valere. Iſta eſt vna vniuerſalis que ſic ſe habet ꝙ pro aliquo ſupponit ſubiectum ꝓ quo nō ſupponit predicatum ergo ipa eſt falſa ſed iſte dicendi modus nō ē ad intentionē eorum quorum opinionem defendo ſi enim illud conditionatum ſortes ſi eſt ſortes non ampliaret illud predicatū in hac ꝓpōe omnis ſortes ſi eſt ſortes eſt ſortes ſed preciſe haberet amplum modum ſignificandi tunc illa propō caſu quo ſolus ſortes eſſet in mundo eſſet cōcedenda quemadmodum cōceditur iſta omne futurum eſt quod tamen nō cōcederent defendentes hanc opinionē nec valeret iſta conſequentia chimera eſt ſortes ſi eſt ſortes ergo ſortes ſi eſt ſortes eſt chimera: propterea vtrumqꝫ iſtorum modorum ſub probabilitate tibi derelinquo.

¶ **Ad confirmationē reſpōdetur ab** aliquibus ꝙ iſte non contradicunt omnis plato ſi eſt plato eſt plato ſi eſt plato nō eſt plato ⁊ ratio eſt quia ly ſi in neutra illarum negatur. Sed iſtud non valet quia poſtꝙ illud cōditionatuꝫ in affirmatiua accipit̄ vnica acceptione ⁊ totum illud cōditionatum diſtribuitur nō oportet ꝙ negetur vt patebit in tertia parte huius queſtiōis dicetur enim iſtas eſſe ꝯdictorias oīs hō vel aſinus eſt animal diſtribuendo totum diſiunctum hō vel aſinus nō eſt animal/ ꝓpterea aliter reſpōdeo ad argumentum cōcedendo illas ꝓpōes eſſe contradictorias et dico ꝙ iſta eſt vera plato ſi eſt plato nō eſt plato nec veritas illius negatiue cognoſcenda eſt penes aliquā cōditionalem ſed veritas ꝓpōnuꝫ de conditionato extremo negatiuarum cognoſcenda eſt penes veritatem affirmatiue.

¶ **Sexto pricipaliter arguit̄ ſi dicta** eſſent vera ſequerentur duo cōtradictoria ſimul vera qō ſic ꝓbo ⁊ accipio has duas ꝯdictorias iſte ſortes ſi ē ſortes ē alb' iſte ſortes ſi eſt ſortes nō eſt albus demōſtrando ſemper antechriſtum/ ꝙ ille ꝓpōes contradicant patet per ſingulas cōditiones ad cōtradictionem requiſitas/ ꝙ tamē ille ſint vere ꝓbo ſic ⁊ primo ꝓbo affirmatiuā ipa eſt ꝓpō de conditionato ſingulari ſato cuius extremis nō repugnat pro eodem poſſe ſupponere igitur illa ꝓpō eſt vera: tenet cōſequentia per ea que prius dicta ſunt/ ⁊ antecedēs ꝓbatiōe nō eget igitur illa affirmatiua eſt vera. Negatiuam tamen ꝓbo ſic bene ſequitur iſte ſortes ſi eſt ſortes eſt non albus igitur iſte ſortes ſi eſt ſortes non eſt albus ab affirmatiua ad negatiuam predicato variato penes finitum ⁊ infinitum antecedens autem probatur quia ipſa eſt de cōditionato ſingulari ſato cuius extremis nō repugnat pro eodem poſſe ſupponere ⁊ per cōſequēs ꝓpō eſt vera ⁊ ita ſtabunt contradictorie in veritate.

¶ **Et confirmat̄ probando id idem** ⁊ accipio has duas contradictorias tantum quod eſt omnis deus vel creatura eſt deus ſi non eſt deus non tantum quod eſt omnis deus vel creatura eſt deus ſi non eſt deus/ Iſte propōes ſunt ſimul vere quod ſic ꝓbo ⁊ primo probo affirmatiuam per ſuam vniuerſalem in terminis tranſpoſitis omnis deus ſi nō eſt deus eſt quod ē omnis deus vel creatura: cuius veritas patet quia deſcendendo ſub ſubiecto illius ꝓpōis nō ē niſi vna ſingularis poſtꝙ ſubiectuꝫ illius propōis nō ſupponit niſi ꝓ ipſo deo: demonſtrando autem deuꝫ iſta eſt vera iſte deus ſi non ē deus ē qō eſt omnis deus vel creatura ſemper diſtribuendo totale diſiunctum/ illa enim eſt vna ꝓpō de cōditionato ſingulari ſato cuius extremis non repugnat ſupponere ꝓ eodem immo ante creationem mundi ita erat ſicut nunc per illam propōnem ſignificatur ⁊ per cōſequens illa vniuerſalis in terminis tranſpoſitis eſt vera ⁊ per conſequens illa excluſiua affirmatiua. Negatiuam tamen ꝓbo ſic ipa eſt exponenda diſiunctiue vt cōſtat ⁊ eius ſecunda exponens eſt vera videlicet iſta non qō ē omnis deus vel creatura ē deus ſi nō ē deus: veritas illi' patet qm̄ ipſa ē vna affirmatiua cuius extrema ſupponunt pro eodem predicatū enim ſupponit pro deo ſimiliter ⁊ ſubiectum: deo enim demōſtrato hec ē vera hoc ē nō qō ē omnis deus vel creatura patet ex falſitate huius hoc ē qō ē omnis deus vel creatura ⁊ per conſequens habetur duo contradictoria ſimul vera.

¶ **Ad ſextū principale reſpondetur** negādo iſtas duas cōtradictorias ſimul ſtare in veritate iſte ſortes ſi ē ſortes ē album ⁊ iſte ſortes ſi eſt ſortes nō ē album ⁊ affirmatiua cōceſſa nego negatiuaꝫ ⁊ qn̄ dicis bene ſequitur iſte ſortes ſi eſt ſortes ē nō albus ergo iſte ſortes ſi ē ſortes nō ē albus. dicūt aliqui ꝙ iſta conſequentia nihil valet ⁊ dicūt ꝙ illa regula philoſophi arguendo ab affirmatiua ad negatiuam predicato variato penes finitum ⁊ infinituꝫ fallit qn̄ duo termini cōtradictorij de eodem verificantur ⁊ cōcedunt ꝙ nō eſt incōueniens duos terminos cōtradictorios de eodem verificari in ꝓpōibus nihil ponentibus in re. ¶ Sed iſtud dictum ē nimis abſurdum. Nam ꝙ impoſſibile ē duas cōtradictorias eſſe ſimul veras tam impoſſibile ē duos terminos cōtradictorios poſſe verificari de eodem ſingulari ſingulariter tēto/ immo licet aliqui cōceſſerunt in terminis diuinis duos terminos cōtradictorios poſſe verificari de eodem alias tamen illud oſtendam manifeſtā inuoluere cōtradictionem ⁊ ſine dubio ſi in ꝓpōibus nihil ponētibus in re nō incōuenit duos terminos cōtradictorios verificari de eodē termīo ſingulari a fortiori nō erit inconueniens duos terminos cōtradictorios verificari de eodem termino cōmuni in propōe nihil ponēte in re ⁊ ita eq̄ faciliter defēderē iſtas eſſe veras imaginabile ē imaīgabile imagiabile ē nō imaginabile ſicut iſte due iſte ſortes ſi eſt ſortes eſt albus iſte ſortes ſi eſt ſortes eſt non albus. ¶ Aliter ergo ad argumentum reſpondeo negando hanc eſſe veram iſte ſortes ſi eſt ſortes eſt non albus immo dato ꝙ antechriſtus eſſet in rerum natura et non eſſet albus ſed niger adhuc iſtam negarem iſte ſortes ſi eſt ſortes eſt non albus. Nec valet iſta cōſequent.. antechriſtus eſt nō albus ⁊ antechriſtus eſt iſte ſortes ſi eſt ſortes ergo iſte ſortes ſi eſt ſortes eſt non albus. Unde hic eſt ſumme

¶ **Aduertendum ꝙ alique propoſi**tiones aliquid ponunt in re: alique vero nihil ponūt in re ⁊ iterum ꝓpōnum nihil ponentium in re alique ſic ſe habent ꝙ ipſe nihil ponunt in re nec earum contradictorie aliquid ponunt in re vt eſt hec iſte ſortes ſi eſt ſortes eſt ens/ Alique vero propōes nihil ponunt in re tamen earum contradictorie aliquid ponunt in re vt eſt hec antechriſtus non eſt ens. Iſto notato pono hanc regulam. ¶ Arguendo a propōe nihil ponente in re cuius tamen contradictoria aliquid

ponit in re ad ꝓpoſitionē nihil ponentem in re cuius
cōtradictoria etiam nihil ponit in re nō valet argumē
tuʒ vnde nō ſequitur antechriſtus nō eſt ens: ergo iſte
ſortes ſi eſt ſortes nō eſt ens demōſtrando antechriſtū
cauſa autem quare nō valet ille modus arguendi eſt
quia arguendo ex oppoſito cōſequentis ad oppoſitū
antecedentis arguitur a ꝓpōe nihil ponente in re ad
ꝓpōnem aliquid ponentem in re: ⁊ hanc ob cauſam
hic nō eſt ſillogiſmus expoſitorius antechriſtus non
eſt currens ⁊ antechriſtus eſt iſte ſortes ſi eſt ſortes: er
go iſte ſortes ſi eſt ſortes nō eſt currens. ¶ Ex iſta re/
gula ſequitur correlarie ꝙ nō ſemper valet cōſequen
tia a ꝓpōne ponente aliquid in re ad ꝓpoſitionem ni
hil ponentem in re: ⁊ hoc quando arguitur cum ter/
mino infinito. quia hoc idem eſt ac ſi argueretur a ꝓ
poſitione nihil ponente in re: cuius cōtradictoria ali
quid ponit ad propōnem nihil ponentem in re: cuius
nec cōtradictoria aliquid ponit/ propterea nō valet
hec cōſequentia antechriſtus eſt nō albus ⁊ antechri/
ſtus eſt iſte ſortes ſi eſt ſortes: ergo iſte ſortes ſi eſt ſor/
tes nō eſt albus: idem enim eſt ac ſi argueretur ex pro
pōne negatiua/ vbi autem nō argueretur cum termi/
no infinito valeret modus arguendi: iſte modus argu
endi eſt bonus antechriſtus eſt albus ⁊ antechriſtus ē
iſte ſortes ſi eſt ſortes ergo iſte ſortes ſi eſt ſortes eſt al/
bus. Et ex iſto claret qualiter nō ſit cōcedendum ter/
minos cōtradictorios de eodem termino ſingulari ve
rificari nec oppoſitum caperet ſane intelligens.

¶ Ad confirmationem reſpōdetur
ꝙ argumentum facillime ſolui poteſt ex ſolutione p̄/
cedentis argumenti. vnde breuiter dico ꝙ excluſiua
affirmatiua eſt vera ⁊ excluſiua negatiua eſt falſa ⁊ ne
go ꝙ altera ſuarum exponentium eſt vera: immo dico
ꝙ iſta eſt falſa nō quod eſt omnis deus vel creatura ē
deus ſi nō eſt deus. Et quando dicis illa eſt affirmati
ua de extremis pro eodem ſupponentibus hoc nego:
immo ſubiectum pro nullo ſupponit tenendo ꝙ illud
cōditionatum quod eſt predicatum ampliat/ immo
terminus finitus pro quolibet ſupponit: ⁊ per cōſe/
quens ille terminus infinitus pro nullo: quod ſi velis
illud cōditionatum nō ampliare tranſeat tunc ꝙ ſub/
iectum ⁊ predicatum illius affirmatiue pro eodē ſup
ponant nec ex illo ſequitur ꝙ illa ſit vera.

¶ Forte dices bene ſequitur nō quod
eſt omnis deus vel creatura eſt iſte deus ſi nō eſt deus
ergo nō quod eſt omnis deus vel creatura eſt deus ſi
nō eſt deus: tenet cōſequentia ab inferiori ad superi⁹
quibuſcunque impedimentis ſecluſis ⁊ antecedens ꝓ/
batur quia ipſum eſt propoſitio de cōditionato ſingu
lariſato cuius extremis nō repugnat ꝓ eodem poſſe
ſupponere: immo rebus ſtantibus vt nunc vtrumque ex
tremum pro deo ſupponit.

¶ Ad hoc dico ꝙ illa de conditiona/
to ſingulariſato ē falſa vt patet cōuertendo eā ⁊ redu/
cendo eam ad vnam negatiuam de predicato oppoſi/
to: nō tamen ſufficit ꝙ extrema pro eodē ſupponāt vt
dicatur vera: ⁊ regula quam pri⁹ poſuimus intelligē
da eſt extra ꝓpoſitiones de terminis infinitis.

¶ Forte petes an hec conditionalis
ſi nō quod eſt omnis deus vel creatura nō eſt deus nō
quod eſt omnis deus vel creatura eſt deus correſpon
deat huic de ꝯditiōato extremo nō quod eſt omnis de
us vel creatura eſt deus ſi nō eſt deus.

¶ Reſpondeo ꝙ illa cōditionalis ⁊
illa de cōditionato extremo equiualent: quelibet eñ
earum eſt impoſſibilis: nam illa cōditionalis ē mala
cōſequentia: nam deo exiſtente ſolo antecedens ē ve/
rum ⁊ cōſequens falſum. Sed tamen nō recte ſic datē
cōditionalis ꝓpoſitiōis in qua ponitē terminus infini
tus iſta eſt falſa mouens eſt ſortes ſi eſt ſortes ⁊ tñ hec
cōditionalis ē vera ſi nō ens ē ſortes mouēs eſt ſortes
Sed ſicut prius dicebatur ꝙ data propōe de cōditio/
nato extremo negatiua nō oportet ei aſſignare cōdi/
tionalem ſed iudicare de eius veritate penes affirma
tiuam ita quando eſt aliqua de cōditionato extremo
in qua ponitur terminus infinitus nō oportet eam re
ducere ad cōditionalem ſed accipienda eſt propoſitio
negatiua extremo oppoſito: ⁊ ſic cognoſcere verita/
tem illius.

¶ Septimo principaliter arguitur
ſic. Si dicta eſſent vera ſequeretur hanc eſſe cōceden/
dam omnis hō eſt riſibilis ſi eſt aſinus: vt ſatis patet
ſed tamen ꝓbo ꝙ nō ⁊ pono caſum ꝙ ſoli homies ſint
in mundo iſto poſito ſic arguo: bene ſequitur omnis
hō eſt riſibilis ſi eſt aſinus omne animal eſt homo: er/
go omne animal eſt riſibile ſi eſt aſinus tenet cōſequē
tia in primo mō prime figure: antecedens autem ē ve
rum ergo ⁊ ꝯſequens: quod ſi cōcedas ꝓbo ꝙ nō cōſe
quens illud habet multas ſingulares falſas deſcendē
do ſub ly animal: nam demōſtrando vnum aſinuʒ hec
eſt falſa hoc animal eſt riſibile ſi eſt aſinus vt cōſtat. igi
tur ⁊ illud cōſequens eſt falſum.

¶ Et confirmatur ſi dicta eſſent ve/
ra ſequeretur hanc eſſe ꝯcedendā omne falſum ſi ē im
poſſibile nō eſt verum. ſenſus enim illius ꝓpōis ē iſte
de quocunque verū eſt dicere ꝙ eſt falſum de illo ſi ipm
eſt impoſſibile verū eſt dicere ꝙ nō eſt verū ⁊ hoc ē ve
rum quia hic nō intendo loqui de ꝓpoſitione plures/ ꝙ
tñ illa ꝓpō ſit falſa ꝓbo ſic bene ſequitur omne falſuʒ
ſi eſt impoſſibile nō eſt verum deus eſt: eſt falſum ſi eſt
impoſſibile ergo deus eſt nō eſt verum: cōcluſio eſt fal
ſa: minor vera: ergo maior eſt falſa.

¶ Ad ſeptimum principale reſpon/
detur ab aliquibus tenentibus ꝙ cōditionata nō am
pliant terminos cadentes infra limites ſuarum cōdi/
tionalium ꝙ ſolis hominibus exiſtentibus in rerum
natura iſta eſt falſa omne animal eſt riſibile ſi eſt aſin⁹
⁊ dicunt ꝙ aſcendendo ſub ſubiecto illius propōnis
opʒ demōſtrare nō ſolum animalia que ſunt ſed etiaʒ
animalia que non ſunt ſed iſtud manifeſtam inuoluit
repugnantiam. Si enim ſubiectum huius omne aīal
eſt aſinus nō ſtat pro aſinis nec etiā ſubiectum huius
omne animal eſt riſibile ſi eſt aſinus ſtabit ꝓ aſinis ni/
ſi illud cōditionatum aliquod faciat quoad ſuppoſi/
tionem illius ſubiecti ⁊ nō poteſt dici ꝙ facit ad ſup/
poſitionem ſubiecti niſi dicatur ꝙ ampliat ipſuʒ ſub
iectum: igitur. ꝓpterea aliter reſpōdetur cōcedendo
hanc eſſe falſam: omne animal eſt riſibile ſi eſt aſinus
nec ille ſillogiſmus adductus valet eo ꝙ arguitē equi
ualenter a nō amplo ad amplum cum diſtributione
ampli reſpectu minoris extremitatis.

¶ Forte dices ad omne minus ex il/
lis premiſſis licebit ſic cōcludere omne animal quod
eſt eſt riſibile ſi eſt aſinus quod ſi cōcedas dicēdo ꝙ exi
ſtentibus preciſe hominibus in rerū natura illa ē vera
ſic arguo omnis propō de cōditionato extremo vera ē
neceſſaria qm̄ omnis talis equiualet ꝯditionali neceſ
ſarie ſed illa propō non eſt neceſſaria: ꝓducto eñ vno
aſino in rerū natura iſta eſt falſa oē animal qđ eſt ē ri/
ſibile ſi eſt aſinus: et per ꝯñs illa prius non erat vera.

¶ Propter illud argumentum dicit quidam ꝙ adhuc non ſic licet inferre ex illis premiſſis quia vt dictum eſt plicatio ꝓueniens a conditionato impediri nõ poteſt. ¶ Aliter tamen dico ꝙ ſolis hominibus exiſtentib⁹ in rerum natura illa de conditionato extremo ē vera: non tamen eſt neceſſaria ⁊ quemadmodum nõ omnis modalis diuiſa vera eſt neceſſaria ⁊ hoc quando in ea ponitur aliqua reſtrictio: ita nõ omnis de cõditionato vera eſt neceſſaria quãdo ponitur aliqua reſtrictio ⁊ qñ dicas ſua ꝯditionalis cui equiualet eſt neceſſaria igitur ipſa eſt neceſſaria. Dico ꝙ argumentum innititur falſe imaginationi videlicet ꝙ vna ſit ꝯditionalis correſpondens illi ꝓpõi de conditionato extremo qḋ tamen non eſt verum: dande eñ ſunt ſingulares illius propõis anteq̃ reducatur ad cõditionalem: mõ ſolis hominibus exiſtẽtibus quelibet ſingularis illi⁹ eſt vera: ꝓducto autem vno aſino de nouo vna ei⁹ ſingularis eſt falſa. iſtud iterum tangetur in primo priorum.

¶ Ad confirmationem reſpõdetur ꝙ ſi totum ꝯditionatũ diſtribuatur illa ꝓpoſitio ē falſa: ſi vero prima pars cõditionati diſtribuatur illa ꝓpõ eſt vera nec tunc valet ꝯſequentia adducta. Qualiter autem tunc ſubſumendum ſit ſub illo termino diſtributo in prioribus: idcirco illud hic ſubticeo. Multa alia hic dici poſſent de ꝯditionatis: ſed alibi ſuis in locis tangentur. Et hec de difficultate tertia: ⁊ ꝑ ꝯñs de prima parte huius queſtionis.

¶ Sequitur ſecunda pars.

Secũda pars huius queſtionis etiam terminabitur tribus difficultatibus iuxta triplicem acceptionem de ly et. poteſt enim ly et capi copulatiue/ complexiue/ ⁊ diuiſiue.

¶ Pro intellectu prime difficultatis. Aduertendum eſt ꝙ ly et tenetur copulatiue quãdo coniungit inter propões vel cõplexa ꝓpoſitionalia. Unde quemadmodum ly ⁊ coniungere poteſt inter ꝓpoſitiones ita etiam inter complexa propoſitionalia cõiungere poteſt/ quod ſic clare oſtendo ⁊ accipio hanc conditionalem ſi ſortes curreret ſortes eſſet ⁊ ipſe moueretur ⁊ ſic arguo ly ⁊ ibi tenetur ſignificatiue ⁊ non tenetur complexiue vel diuiſiue tenetur copulatiue tenet ꝯſequentia a ſufficienti diuiſione ⁊ ꝙ teneatur ſignificatiue patet quia ſi non tunc tantum faceret ibi ly ⁊ ſicut ſi loco eius poneretur iſte termin⁹ buf ⁊ ita illa conditionalis equiualeret huic ſi ſortes curreret ſortes eſſet buf ipſe moueretur ⁊ ibi non eſt propoſitio tamen ly ⁊ non conſtituit ibi propõnem copulatiuam nec valet iſta ꝯſequentia ly ⁊ tenetur copulatiue igitur conſtituit propoſitionem copulatiuã ſed oporteret aſſumere in antecedente ⁊ coniungit inter propoſitiones: ⁊ tunc valebit modus arguendi.

¶ Unde propoſitio copulatiua eſt propoſitio in qua cõiunguntur plures propões explicite vel implicite per coniunctionem copulatiuam. ¶ Prima particula huius diffinitionis ſic declaratur ad hoc ꝙ aliqua propõ ſit copulatiua nec requirit ꝙ habeat duas propoſitiones cõiunctas per ly ⁊ nec tres nec q̃tuor. Propterea notanter dicitur plures non determinando aliquem certum numerum. ¶ Secundo notãter ponitur propões. ⁊ non dicitur ꝓpoſitiones cathegorice ad denotandum ꝙ aliqua eſt copulatiua in qua ly ⁊ non coniungit cathegoricas vt in iſta propoſitione ſi homo eſt animal eſt ⁊ animalia cornuta non habent dentes in ſuperiori mandibula: nam ly ⁊ ibi cõiungit ypotheticam ⁊ cathegoricam. poſſet etiam cõiungere plures ypotheticas vel plures cathegoricas cum ypothetica ⁊ ſemper reddere propoſitionem copulatiuam. ¶ Deinde ponitur in diffinitione explicite vel implicite. nam antecedens huius conſequentie omnis hõ eſt ſortes eſt homo ergo ſortes eſt: eſt propoſitio copulatiua ſed tamen nõ ponitur ibi nota copulandi explicite. Etiam aliqua eſt copulatiua que tamen nec habet cathegoricas immo nullas propões explicite vt patet de tertia parte hui⁹ copulatiue ſortes eſt hõ ⁊ plato eſt animal ⁊ econuerſo. Opꝫ etiam ꝙ ly ⁊ ꝯiungens propões coniungat eas tanq̃ partes principales ſui ⁊ propterea quandocunq; in aliqua ꝓpõne ponuntur diuerſe note ypotheticales diſtinguendum eſt que illarum ſit principalis ⁊ ſecundum hoc iudicandum eſt de tali propoſitione.

¶ Ulterius aduertendum eſt ꝙ ad veritatem copulatiue affirmatiue ſignificantis iuxta ſignificationem ſuarum partium requiritur ⁊ ſufficit quamlibet eius partem principalem eſſe veram. Notanter dicitur copulatiue affirmatiue quia ad veritatem copulatiue negatiue illud nõ requiritur: iſta enim copulatiua eſt vera non hõ eſt aſinus ⁊ homo ē capra ⁊ tamen quelibet eius pars eſt falſa. Deinde dicitur ſignificantis iuxta ſignificationes ſuarum partium: quia capta iſta copulatiua mundus eſt factus per creationem ⁊ deus eſt ens ſumme bonum: poſtq̃ illa copulatiua realiter diſtinguitur a qualibet illarum cathegoricarum/ ⁊ etiam ab illis cathegoricis poterit tota illa copulatiua imponi ad ſignificandum partibus: tamen retinentibus ſuam ſignificationem: ſi igitur tota copulatiua imponatur ad ſignificandum hominem eſſe aſinum ⁊ deum non eſſe diligendum: tota illa copulatiua erit falſa: quelibet tamen eius pars erit vera. Deinde dicitur quelibet pars principalis: nam iſta copulatiua eſt vera ſi homo eſt aſinus homo eſt rudibilis ⁊ deus eſt. tamen aliqua pars illius eſt falſa: ſed quia illa eſt minus principalis illud non inconuenit. Ex iſtis ſequuntur correlaria. ¶ Primum eſt aliqua eſt copulatiua affirmatiua vera cuius quelibet cathegorica principalis eſt falſa. ¶ Secundum correlariũ aliqua eſt copulatiua falſa ſignificans preciſe iuxta compoſitionem ſuarum partium: ⁊ tamen quelibet eius cathegorica eſt vera. ¶ Tertium correlariũ due ſunt copulatiue affirmatiue ſignificantes adequate iuxta cõpoſitionem ſuarum partium: ⁊ quelibet cathegorica vnius conuertitur cũ aliqua cathegorica alterius: ⁊ tamen vna illarum copulatiuarũ eſt vera: altera vero falſa: correlaria ob facilitatē ꝓbatiõe nõ egẽt.

¶ Ad poſſibilitatem vero copulatiue requiritur quãlibet eius partem principalem eſſe poſſibilem: hoc tñ non ſufficit. ſed cum hoc requiritur ꝙ quelibet pars cuilibꝫ parti ſit cõpoſſibilis. Unde iſta copulatiua eſt impoſſibilis ſortes currit ⁊ ſortes nõ currit lꝫ quelibet pars eius ſit poſſibilis ſed quia nõ eſt cõpoſſibilitas partium ideo tota copulatiua impoſſibilis redditur. Eodem mõ loquendo ſm Ariſtotelem iſta copulatiua eſt impoſſibilis iſte hõ eſt in hac aula ⁊ iſte hõ eſt in hac aula ⁊ ſic accipiẽdo alias ſinglãres ita ꝙ quilibet hõ exiſtens in rerum natura demõſtretur in aliqua ſingulari non enim poteſt eſſe ſicut per illam copulatiuam ſignificatur ⁊ per conſequens illa copulatiua eſt impoſſibilis licet quelibet cathegorica ſit poſſibilis et quelibet cathegorica cuilibet cathegorice ſit compoſſibilis. ¶ Ad impoſſibilitatem vero propoſitionis copulatiue, ſufficit vnam eius partem eſſe impoſſibilem vel ꝙ ſit incõpoſſibilitas inter partes illius copulatiue. ¶ Ad neceſſitatem vero copulatiue requiritur

quamlibet eius partem principalem eſſe neceſſariam dato enim ꝙ ad imaginationem eſſet aliqua copulatiua cuius infinite partes eſſent neceſſarie ſi tamē omnibus illis addatur propoſitio contingens per notā copulatiuam tota propoſitio reſultans erit cōtingēs ⁊ per iſtud facile eſt videre quid requiritur ad hoc ꝙ aliqua copulatiua ſit contingens.

¶ Iſtis notatis ponuntur tres regule de copulatiuis:

¶ Prima regula arguēdo a tota copulatiua affirmatiua ad alterā eius partē formaliter valet argumentum dummō illa copulatiua ſignificet iuxta ſignificationē ſuarum partiū quare ponat̃ iſta particula ſatis clare patere poteſt ex dictis.

¶ Secunda regula arguendo a copulatiua affirmatiua ad vnam diſiūctiuam nulla mutatione facta circa partes copulatiue niſi mutādo p̄ciſe ly et in vel valet modus arguēdi: quia tunc ibi arguitur a propoſitione habente pauciores cauſas veritatis ad propoſitionem habentem plures cauſas veritatis: qui modus arguendi eſt validus.

¶ Tertia regula eſt arguendo a pte copulatiue ad totam copulatiuā nō ſemper validum eſt argumentū: notāter dico nō ſemper ad inſinuādū ꝙ aliqñ tenet. iſta enim ꝯña eſt bona ſortes currit: ergo homo currit ⁊ animal mouetur: ⁊ ita ī multis alijs tenet ꝯña ⁊ hoc qñ aliqua propoſitio vtramqꝫ partē copulatiue indifferenter infert.

¶ Contra predicta primo principaliter arguitur ſic: iſta copulatiua aliquod falſum ē impoſſibile ⁊ ſortes eſt aſinus eſt vera ⁊ tamen altera eiꝰ pars principalis eſt falſa: igitur ad veritatem copulatiue nō requiritur quamlibet eius partem principalē eſſe veram: cuius oppoſitum dictum eſt: ꝙ illa copulatiua ſit vera ſic probo / ⁊ volo ꝙ illa copulatiua ſit ſcripta in pariete: omnis chimera eſt ⁊ ſortes eſt aſinus ⁊ tunc ſic arguo hoc falſum eſt impoſſibile ⁊ ſortes eſt aſinus ⁊ hoc falſum eſt aliquod falſum: igitur aliquod eſt impoſſibile ⁊ ſortes eſt aſinus ⁊ per illud pnomen in antecedente demonſtro illam copulatiuā de veritate autem minoris nō eſt dubitandū: ſꝫ maiorē ſic probo: hoc falſuꝫ eſt hoc impoſſibile ⁊ ſortes eſt aſinus: igitur hoc falſum eſt aliquod impoſſibile ⁊ ſortes eſt aſinus: ⁊ per vtrumqꝫ pnomen demonſtrato totā illam copulatiuā ⁊ tunc clarum eſt ꝙ antecedēs eſt verum: ex quo illa copulatiua falſa eſt copulatiua impoſſibilis: ⁊ iſta propō ſortes eſt aſinꝰ: ⁊ per ꝯña habetur veritas huius propoſitionis aliquod falſuꝫ eſt impoſſibile ⁊ ſortes eſt aſinus.

¶ Et confirmatur probando ideꝫ aſſumptum ⁊ ſic arguo ⁊ pono caſum ꝙ ſint preciſe centum homines in mundo ⁊ currant omnes demptis quattuor: iſto poſito accipio copulatiuam cōſtitutam ex cētum ſingularibus: ⁊ tunc illa copulatiua eſt falſa propter quattuor cathegoricas falſas ⁊ ſic accepta illa copulatiua p̄pono illi toti copulatiue hoc ſignum quaſi cadens ī totā illā copulatiuā ⁊ tūc ſic arguo illa totalis copulatiua tunc eſt vera quaſi iſte hō currit ⁊ iſte hō currit: ⁊ ſic demonſtrando vſqꝫ ad centum: ⁊ tamen quattuor cathegorice que ſunt ptes principales ſunt falſe vt cōſtat: igitur ad copulatiue affirmatiue veritatem non requiritur quod dictum eſt.

¶ Ad primum reſpondetur ab aliquibus ꝙ iſta propoſitio aliquod falſum eſt impoſſibile ⁊ ſortes eſt aſinus in nullo ſenſu poteſt eſſe vera: et ad probationem adhuc negant hanc propoſitionem hoc falſum eſt hoc impoſſibile ⁊ ſortes eſt aſinus ſemp demōſtrando illam copulatiuam ſcriptam in pariete et negant hanc conſequentiam hoc falſum eſt hoc impoſſibile ⁊ hec propoſitio ſortes eſt aſinus: igitur hoc falſum eſt hoc impoſſibile ⁊ ſortes eſt aſinus: quoniaꝫ vt dicunt non contingit eſſe ſuppoſitionem materialem niſi cum termino ſecunde intentionis aut cum ſigno materialitatis. Sed iſtud non valet quoniā ſecunduꝫ hanc reſponſionem tolleretur ſuppoſitio materialis in hac propoſitione deus eſt deus eſt quod communiter obuiat logice. ¶ Propterea aliter reſpondetur ad argumentum ⁊ dico hanc eſſe diſtinguendam aliqđ falſum eſt impoſſibile ⁊ ſortes eſt aſinus ſi ipſa ſit ypothetica ipſa eſt falſa cum ſit copulatiua cuius ſecūda ps eſt impoſſibilis: ſi vero ſit cathegorica de extremo copulato vt hoc totum ſortes eſt aſinus materialiter teneatur: ſic illa propoſitio eſt concedenda.

¶ Ad confirmationem breuiter reſpondeo admiſſo toto caſu ⁊ concedo ꝙ in illo caſu copulatiua que determinatur ab iſto ſigno quaſi eſt vera non obſtante falſitate aliquarum partium ipſius ⁊ hoc prouenit ex natura huius ſigni quaſi: ratione cuius denotatur nō omnium partium illius copulatiue ſed ferme omnium veritas / ⁊ propterea illa copulatiua propter illud ſignum nō eſt amplius ypothetice pbabilis. Id aūt quod diximꝰ requiri ad veritatē copulatiue intelligendū eſt de copulatiua que ypothetice probanda eſt ⁊ non aliquo alio modo.

¶ Secundo principaliter arguitur ſic. Aliqua eſt copulatiua falſa cuius quelibet pars ē vera: igitur illud quod dictum eſt non ſufficit ad veritatem copulatiue: conſequentia eſt clara ⁊ antecedēs patet: de iſta copulatiua aliquis hō eſt ⁊ quilibet homo eſt ille: igitur iſte homo eſt ⁊ quilibet homo eſt ille vel ⁊c. ⁊ ſic de ſingulis: cōſequens eſt vna diſiunctiua cuius quelibet pars eſt falſa: igitur cōſequens eſt falſum. ꝙ autem quelibet pars ꝯñtis ſit falſa clarum eſt nullus recte ſentiens cōcederet hanc propoſitionem iſte homo eſt demōſtrando ſortem: ⁊ quilibet homo ē ille: igitur copulatiua propoſita eſt falſa: ꝙ autem q̄libet eius pars ſit vera patet: prima enim vera ⁊ ſecunda ſignificat ꝙ quilibet homo eſt aliquis homo: igitur etiam ſecunda eſt vera.

¶ Et confirmatur aliqua eſt copulatiua falſa cuius quelibet pars eſt vera ergo propoſitum aſſumptum patet de iſta propoſitione aliquis homo eſt ⁊ nullus homo eſt. ille cuius quideꝫ falſitas nota eſt: ꝙ autem quelibet eius pars ſit vera ſic pbo. prima pars eſt vera ⁊ ſecunda pars ſtat in veritate cū prima: igitur quelibet pars eius eſt vera: ꝙ ſecūda pars ſtet in veritate cum prima probatur. quelibet ſingularis illius ſecunde partis ſtat in veritate cum prima pte: igitur ſecunda pars ſtat in veritate cum prima parte: conſequentia ſic probatur bene ſequitur: quelibet ſingularis ſecunde partis ſtat in veritate cum prima parte: igitur omnes ſingulares ſecunde partis ſtāt in veritate cum prima parte / ⁊ omnes ille ſingulares inferunt ſecundam partem: igitur ſecunda pars ſtat cū prima parte / ꝙ autem quelibet ſingularis ſecūde partis ſtet cuꝫ prima parte probatur / iſta eſt vera aliquis homo eſt ⁊ iſte homo non eſt ille demonſtrando ſorteꝫ cum ipſa ſequatur ex vero ſic arguendo iſte homo eſt demonſtrando platonem: ⁊ iſte homo non eſt ille demonſtrādo ſortem: ⁊ iſte homo eſt aliquis homo: igit̃

aliquis homo eſt ⁊ iſte homo nõ eſt ille. Similiter omnino ꝓbari poterit de qualibet alia ſingulari.

¶ Ad ſecũdum principale varij ſunt modi reſpondẽdi: ſed quia materia magis ſpectat ad relatiua ideo nolo tunc inquirere que opinio tenẽda ſit circa ſuppoſitionem talis relatiui. Sed pono hanc ꝓpoſitionem. Relatiuum nunq̄ põt ſupponere cõfuſius ꝙ̄ ſuum antecedens hoc eſt dicere ſi antecedens alicuius relatiui ſupponit determinate relatiuũ nõ poterit ſupponere cõfuſe tãtum aut cõfuſe ⁊ diſtributiue: ⁊ ſi antecedens ſupponeret cõfuſe tantum nõ poterit relatiuum ſupponere cõfuſe diſtributiue aut determinate hanc propoſitionem breuiter ſic ꝓbat Paulus venetus. xliij. capite primi libri: relatiuum habet ſuam ſignificationem ⁊ ſuppoſitionem a ſuo antecedente/ igitur ſi antecedens ſtat determinate non poterit relatiuum ſupponere confuſe ita ꝙ ſi ſupponeret confuſe oporteret ꝙ haberet illam ſuppoſitionem ab antecedente/ immo nihil dat ꝙ non habet formaliter vel virtualiter. igitur cum illud antecedens non habet ſuppoſitionem cõfuſam formaliter vel virtualiter non poterit dare illam ſuppoſitionem ſuo relatiuo. ¶ Veniẽdo ad ꝓpoſitum reſpõdetur ꝙ copulatiua aſſumpta eſt falſa ꝓpter falſitatem ſecunde partis Unde ſenſus illius copulatiue ẽ iſte aliquis homo eſt ⁊ aliquis hõ quilibet hõ eſt ſiue ⁊ quilibet hõ eſt h hõ ⁊ per hoc patet ſolutio ad argumentũ dicendo ꝙ ſecũda pars eſt falſa nec ſignificat ꝙ quilibet homo eſt aliquis homo ſed ꝙ aliquis homo quilibet homo ſit.

Paulus venetus.

¶ Forte dicis bene ſequitur aliquis homo eſt ⁊ iſte hõ eſt ille ⁊ aliquis hõ eſt ⁊ iſte homo ẽ ille ⁊ ſic de ſingulis: ergo aliquis homo eſt ⁊ quilibet homo eſt ille tenet ↄ̄ña per aſcenſum. Reſpondetur ꝙ conſequentia non valet q: ibi arguitur a pluribꝰ ſuppoſitionibus determinatis reſpectu partium multitudinis ad vnam determinatam reſpectu totius qui modus arguendi eſt inefficax: ꝓpterea anteq̄ deſcendat̃ ſub termino diſtributo aſcendatur ſub termino ſtante determinate ⁊ tunc ab illo errore precauebitur. Aliter dico ꝙ illa propoſitio primo probanda eſt ypotheſice ita ꝙ aſpiciatur ad partes illius copulatiue ante q̄ deſcendatur vel aſcendatur ſub aliquo termino poſito in illa propoſitione. Et ex iſtis ſequitur correlarie hanc copulatiuam eſſe falſam aliquis homo eſt ⁊ tantum ille eſt homo: quia illud relatiuum ſequẽs ſignũ excluſiuum nõ ſupponit confuſe tantum ſed determinate. Et illa propoſitio equiualet huic aliquis homo eſt ⁊ homo tantum homo eſt ſeu huic aliquis hõ ⁊ tãtum h hõ eſt homo que cõmuniter negari ſolꝫ. ¶ Secundo infero aliquos admittentes noſtram ꝓpoſitionem fundamentalem quam poſuimus male cõcedere hanc copulatiuam eſſe veram aliquis homo eſt ⁊ quilibet hõ differt ab illo/ ſupponit enim illud relatiuũ determinate ⁊ equiualet illa ꝓpoſitio huic aliq̇s hõ eſt ⁊ quilibet hõ differt ab homine: cuius ſecunda pars eſt falſa cum equiualeat huic ab aliquo homine quilibet homo differt/ iſti autem paralogiſabãtur moti hac rõne ꝙ illa ſecunda pars illius copulatiue eſſet vna affirmatiua vniuerſalis ſic ſe hñs ꝙ pro quocũq₃ ſupponeret ſubiectuꝫ pro illo ſupponeret predicatũ ſtãs cõfuſe tantum que quidẽ ratio nulla eſt. licet enim totale predicatum ſtet cõfuſe tantuꝫ attamen ſub parte ꝑdicati ſtante determinate prius eſt deſcendendũ diſiunctiue q̄ ſub aliquo alio termino: ipſi enim dicunt ꝙ data iſta copulatiua aliquis hõ eſt ⁊ quilibet hõ ẽ ille: prius aſcendendum eſt ſub illo termino hõ poſito in prima cathegorica ⁊ eodem mõ ſi deſcendatur prius ſub iſto termino hõ poſito in prima cathegorica huiꝰ copulatiue aliquis homo eſt ⁊ quilibet homo differt ab illo inuenietur quelibet ſingularis falſa.

¶ Ad confirmationem concedo hãc copulatiuã eſſe falſam aliquis hõ eſt ⁊ nullus hõ eſt ille ⁊ nego ꝙ quelibet eius pars ſit vera: immo dico ſecundã eſſe falſam/ ⁊ ad ꝓbationem qua dicis quelibꝫ ſingularis illius ꝓpõis ſtat in veritate cũ prima parte copulatiue: igitur illa propoſitio ſtat in veritate cum prima parte copulatiue. Rñdeo ꝙ modus arguẽdi eſt inefficax. Nã iſte due ꝓpoſitiones deus eſt ⁊ quilibet hõ eſt h aĩal nõ ſtant ſimul: attamen quelibet ſingularis illius ſecunde ꝓpoſitionis ſtat in veritate cũ prima. Et ſi nueris probare illam conſequentiam dico ꝙ nõ omnes ſingulares illius ſtant in veritate cũ prĩa parte copulatiue. Et dato ꝙ illud eſſet verum adhuc iſta ↄ̄ña non valet omnes ſingulares huius ꝓpoſitionis ſtant in veritate cum iſta propoſitione: igitur iſta propoſitio ſtat in veritate cum iſta.

¶ Forte dicis ex dictis ſequitur duas cõtradictorias ſimul ſtare in veritate qȯ eſt falſum: ↄ̄ſequẽtia tamen ꝓbatur: iſta ꝓpoſitio eſt vera aliquis homo eſt ⁊ iſte homo eſt ille demõſtrãdo ſortem ⁊ ſimiliter iſta eſt vera aliquis homo eſt ⁊ iſte homo nõ eſt ille eundẽ demõſtrando. igit̃ ſcđa pars prime copulatiue ⁊ ſcđa pars ſecũde copulatiue ſunt ſimul vere ⁊ ille due partes ſunt ꝓpoſitiones ↄ̄tradictorie: igit̃ due contradictorie ſimul ſtant in veritate.

¶ Reſpondetur ꝙ iſte due copulatiue ſunt vere aliquis homo eſt ⁊ iſte homo eſt ille/ aliquis homo eſt ⁊ iſte homo non eſt ille ſemper demonſtrando ſortem: nec ille due propoſitiones cõtradicũt ſicut nec iſte ſortes eſt homo ſortes homo non eſt/ naꝫ in iſta propoſitione iſte homo non eſt ille illud relatiuum ſupponit determinate ſicut ſuum antecedens.

¶ Contra hãc ſolutionẽ ⁊ eius fũdamentũ arguit̃ ſic. ſequeret̃ aliquã copulatiuã eſſe falſam cuiꝰ tñ quelibet pars eſt vera qȯ obuiat prius dictis. Sequela tñ ꝓbo ſic ⁊ pono caſum ꝙ ſint precise duo homines in mũdo ſortes ⁊ plato: tũc accipio hãc copulatiuã aliquis hõ eſt ⁊ ſortes nõ eſt ille ⁊ plato nõ eſt ille: ⁊ ſic arguo quelibet pars illius copulatiue eſt vera: de prima non eſt queſtio ⁊ ſecunda probatur q: equiualet huic plato aliquis homo nõ eſt ⁊ ſimiliter tertia pars illius cõpulatiue eſt vera quoniam equiualet huic plato aliq̇s homo nõ eſt: nã in ſcđa cathegorica ſimiliter ⁊ in tertia illud relatiuum ſupponit determinate ⁊ ita habetur ꝙ quelibet pars illius copulatiue eſt vera ſed ꝙ illa copulatiua ſit falſa probatur ſic bene ſequitur aliquis homo eſt ⁊ ſortes non eſt ille ⁊ plato non eſt ille ergo iſte homo eſt ⁊ ſortes non eſt ille ⁊ plato non eſt ille vel iſte homo eſt ⁊ ſortes nõ eſt ille ⁊ plato non eſt ille quelibet ſingularis eſt falſa igitur ⁊ illa copulatiua.

¶ Ad iſtud argumẽtũ reſpõdẽt paulus venetus. Johannes dorp ⁊ multi alij ꝙ in illo caſu iſta copulatiua eſt falſa aliquis homo eſt ⁊ ſortes non eſt ille ⁊ plato non eſt ille/ ⁊ dicunt ꝙ tertia cathegorica eſt falſa quia relatiuum ſingularis ſequentis refertur ad añs ſuum per comparationem ad ſingularem precedentem ipſam vel precedentes ſi plures fuerint/ Propterea ſenſus tertie cathegorice eſt iſte plato aliquis homo qui non eſt ſortes non eſt: quod ẽ falſum in caſu/ ⁊ ex illo vlterius infert Paulus vene

Paulus venetus. Ibeo dorp.

tus aliquā eſſe copulatiuā ex tribus ꝓpoſitōibus cathegoꝛicis conſtitutā quarū tertia eſt falſa ⁊ ſi efficeretur ſecunda ipſa eſſet vera: ⁊ ex illo iterum inferꝛ ꝙ a ꝓpoſitio vera fiet falſa: ⁊ b ꝓpoſitio fiet vera per ſolam tranſpoſitionē earū. ¶ Coꝛrelarium ptꝫ ſi ſcda pars copulatiue date ſit a ⁊ tertia b ⁊ ꝙ cras b erit ſcda et tertia. Sed admiſſo iſto modo dicendi adhuc illud nō eſſet concedendum/ immo pꝛopoſitio falſa in caſu poſito efficeretur vera non ſolum per tranſpoſitionē ſed per ſignificationis mutationem. ¶ Sed iſta ſolutio non placet qm̄ accepta illa copulatiua ꝓpoſita in mēte redibit tota difficultas: nō enī eſt dicendum ꝙ vna pꝛopoſitio pꝛimo vera nulla mutatione facta in re ſic efficeretur falſa. ¶ Aliter tamen ratione arguo cōtra hanc ſolutionem ſi illa copulatiua eſſet falſa ſequeretur pariforma hanc copulatiuam eſſe falſam aliquis homo eſt ⁊ iſte homo non eſt ille ⁊ iſte homo nō eſt ille ⁊ ſic conſequenter in infinitum ita ꝙ accipiatur vna copulatiua ex infinitis ſingularibus cōſtituta per q̄s demonſtrentur infiniti homines: conſequentia eſt clara: falſitatem conſequentis ſic pꝛobo quelibet cathegoꝛica illius copulatiue eſſet vera quōcunq̄ enim ponas relatiuum referre ſuum antecedens per comparationem ad ſingulares pꝛecedentes nullaꝫ inuenies ſingularem falſam. Si enim daretur aliqua maxima eſſet vltima ſed hoc non quia non poteſt ibi dari vltima.

Mātuanus

¶ Foꝛte dices ſicut dicit Mantuanus ꝙ caſus nō eſt poſſibilis ⁊ ꝙ non poſſent eſſe infiniti homines/ ⁊ ꝙ etiam non poteſt eſſe talis copulatiua ex infinitis ſingularibus conſtituta/ hoc nullo pacto ſatiſfacit. In quolibet enim continuo infinite ſunt partes quarum quamlibet deus diſtincte videt: accipiatur igitur hec copulatiua in intellectu diuino aliqua pars continui eſt ⁊ hec non eſt illa ⁊ hec non eſt illa ⁊ hec non eſt illa ⁊ ſic in infinitum: et tunc redibit tota difficultas.

¶ Pꝛopterea aliter reſpondeo ad argumentum concedendo hanc copulatiuam aliquis homo eſt ⁊ ſoꝛtes non eſt ille ⁊ plato non eſt ille caſu pꝛius poſito. Unde ſicut quelibet cathegoꝛica ſumpta ſeoꝛſum cū pꝛima parte copulatiue eſt vera: ſic etiam quando ſimul ſumuntur cum illa quelibet earum eſt vera. Et ad ꝓbationem qua pꝛobas illam copulatiuam eſſe falſam deſcendendo ſub illo termino homo poſito in pꝛima cathegoꝛica. Dico ꝙ ille deſcenſus nihil valet: immo illa copulatiua eſt pꝛobanda ypothetice per cuiuſlibet ſue partis veritatem ⁊ non per aſcenſum aut deſcenſum alicuius termini in ea poſiti. Et ſi omnino velis deſcendere ſub illo termino homo: adde illis relatiuis expꝛeſſe ſua antecedentia vt ſupponant determinate ſicut pꝛius. Pariforma concedo hanc copulatiuam aliqua pars pꝛopoꝛtionalis huius continui eſt ⁊ hec non eſt illa demōſtrando pꝛimam ⁊ hec nō eſt illa demōſtrando ſecundam ⁊ ſic cōſequenter in infinitum plura hic eſſent dicēda: ſed quia vt pꝛemiſi materia alibi eſt diſcutienda ideo pertranſeo.

¶ Tertio pꝛincipaliter arguitur ſic

aliqua copulatiua ē poſſibilis ⁊ tñ nō q̄libet eius pars eſt poſſibilis: igiť ad poſſibilitatē copulatiue nō requiritur illud qd̄ dictū eſt/ ꝓbať aſſumptū: iſta copulatiua ſi homo currit aſinus currit ⁊ deus eſt ē poſſibilis ⁊ tamen nō quelibet eiꝰ pars eſt poſſibilis: minoꝛ eſt clara quia pꝛima pars illius copulatiue eſt vna conditionalis falſa: ⁊ per conſequens pꝛima pars copulatiue eſt impoſſibilis: maioꝛem autem pꝛobo ſic: illa eſt vna copulatiua cuius quelibet cathegoꝛica eſt poſſibilis ⁊ q̄libꝫ cathegoꝛica cuilibet alteri cathegoꝛice eſt compoſſibilis ⁊ ille cathegoꝛice ſunt compoſſibiles: igitur tota copulatiua eſt poſſibilis.

¶ Et confirmatur ſic iſta copulati-

ua tm̄ aſinus demonſtratur ⁊ hoc demōſtratū eſt deꝰ eſt impoſſibilis ⁊ tñ quelibet pars eiꝰ eſt poſſibilis: ⁊ eſt cōpoſſibilitas inter illas partes: igitur illud qd̄ dictum eſt ſufficere ad poſſibilitatē copulatiue nō ſufficit: ꝙ illa copulatiua ſit impoſſibilis pꝛobatur non poteſt ita eſſe ſicut per illam copulatiuam ſignificať: igitur illa copulatiua eſt impoſſibilis: aſſumptum ꝓbo: quia dato oppoſito volo ꝙ ſit ita ſicut per illaꝫ ſignificať ⁊ ſic arguo vel deꝰ demōſtrať vel non: ſi pꝛimum nō tantum aſinus demōſtratur ſi ſecundū ſequitur ꝙ nō eſt ita ſicut per ſecundaꝫ partem copulatiue ſignificatur ⁊ ſic habeť ꝙ copulatiua dāta ſit impoſſibilis: ꝙ aūt quelibet eius pars ſit poſſibilis clarum eſt: ⁊ ꝙ ſit cōpoſſibilitas inter partes ſic ꝓbo: iſta cōſequentia eſt bona hoc eſt deus: ergo hoc demōſtratum eſt deꝰ ⁊ cū quocunq̄ pōt ſtare antecedens alicuiꝰ bone ꝯſequentie cū illo poteſt ſtare ꝯn̄s: ſed añs ſtat cū iſta tantum aſinus demōſtratur: igitur ⁊ conſequens ſtare poterit: ꝙ antecedens ſtet cum illa pꝛopoſitione patet quia hec copulatiua eſt poſſibilis tantum aſinꝰ demonſtratur ⁊ hoc eſt deus: nullum enī neceſſarium cōtingenti repugnat: cum igitur iſta eſt neceſſaria hoc eſt deus demonſtrando deum ſequitur eam non repugnare huic tantum aſinus demonſtratur.

¶ Ad tertium pꝛincipale reſponde-

tur ꝙ illa copulatiua ē impoſſibilis licet quelibet eiꝰ cathegoꝛica ſit poſſibilis immo vera ⁊ omnes ille cathegoꝛice inter ſe ſint cōpoſſibiles nec hoc ſufficit ad poſſibilitatem copulatiue ſed opoꝛtet ⁊ quālibet eiꝰ partē eſſe poſſibilē ⁊ quamlibet partem cuilibet parti eſſe cōpoſſibilē. Hoc aūt ſumme notandū eſt. iſta copulatiua eſt impoſſibilis hec dies fuit ⁊ hec dies fuit ⁊ hec dies fuit quam volo eſſe cōſtitutam ex infinitis ſingularibus ita ꝙ demonſtrantur infiniti dies futuri impoſſibile enim ē ita eſſe ſicut per illam copulatiuā ſignificatur ⁊ tamen quelibet cathegoꝛica illius copulatiue eſt poſſibilis ⁊ quelibet cuilibet cathegoꝛice cōpoſſibilis. Immo quelibet pars illius copulatiue conſtituta pꝛeciſe ex finitis ſingularibus eſt poſſibilis ⁊ cuilibet tali compoſſibilis ſed quia non quelibet pars illius copulatiue cuilibet alteri eſt cōpoſſibilis ideo illa copulatiua eſt impoſſibilis ⁊ infinite partes illius copulatiue erunt vere ⁊ infinite partes illius copulatiue ſunt impoſſibiles. Et concedo hanc copulatiuam infinite ſingulares huius copulatiue demōſtrando illam copulatiuam conſtitutam ex illis infinitis ſingularibus repugnat huic ſingulari demonſtrando pꝛimam ſingularem ⁊ infinite ſingulares huius copulatiue non repugnant huic ſingulari eandeꝫ demonſtrando. Si non velis admittere aliquam taleꝫ copulatiuam poſſe eſſe in rerum natura do tibi aliud ſimile ſint ſex lapides equales a b c d e ⁊ f quoꝛuꝫ quīꝙ poteſt ſoꝛtes poꝛtare ⁊ non plures tunc hec copulatiua eſt impoſſibilis a poꝛtatur a ſoꝛte ⁊ b poꝛtatur a ſoꝛte. ⁊c. et tamē quelibet cathegoꝛica illius eſt poſſibilis ⁊ quelibet cathegoꝛica cuilibꝫ cathegoꝛice ē cōpoſſibilis ſed quia non quelibꝫ pars cuilibet parti eſt compoſſibilis iō copulatiua impoſſibilis dicitur.

¶ Ad cōfirmationē reſpōdeť ꝙ iſta

copulatiua tm̄ aſinus demonſtratur ⁊ hoc demōſtratum ē deus eſt īpoſſibilis eo ꝙ impoſſibile eſt ita eſſe ſicut per eam ſignificatur/ Iſta tñ copulatiua ē poſſibilis tm̄ aſinus demōſtrať ⁊ hoc eſt deus demōſtran-

do deum: ſcda enim pars eſt neceſſaria: prima aũt cõ-
tingens. Et quando dicis iſta ↄña eſt bona hoc ẽ de⁹
ergo hoc demonſtratum eſt deus ꝛ aña illius ↄñe ſtat
cum illa excluſiua: igitur ꝛ conſequens.

Reſpõdetur ꝙ illa ↄña aſſumpta
nihil valet: aña enim eſt neceſſarium vt dictum eſt: ↄña
aũt contingens. ſi enim deus demõſtretur nũc non eſt
ita ſicut ſignificatur per iſtã ꝓpõnem hoc demõſtra
tũ eſt de⁹: ꝛ tñ eſt ita ſicut ſignificat per iſtã hoc ẽ de⁹.

Sed ↄtra hãc ſolutionẽ arguitur
ſic hoc ꝛ hoc demõſtratum cõuertuntur ſemꝑ per demõ
ſtrando idem: igitur iſta ↄña tenet a cõuertibilibus hoc
eſt deus ergo hoc demõſtratũ de⁹ / ꝛ per ↄñs illa ↄña
eſt bona / ꝙ illi termini cõuertantur patet ſic: de nul-
lo poteſt vnus eoꝝ verificari quin de eodem verificet̃
alter: ergo ſunt termini conuertibiles.

Reſpondetur negando ꝙ iſti ter-
mini cõuertant hoc ꝛ hoc demõſtratũ / dato ꝙ nulli⁹
illoꝝ põt mediãte copula de pñti verificari de aliquo
quin alter mediãte ſimili copula de eodẽ verificetur.
Tñ q: vnus nõ eſt illatiu⁹ alteri⁹ / etiã vnus põt veri
ficari de aliquo mediante copula de preterito de quo
alter non verificabitur: capiat eñ aliqd ens qd nunꝗ̃
fuit demõſtratũ quod tñ prius fuit / tũc iſta ẽ vera hoc
fuit hoc iſta tñ eſt falſa hoc fuit hoc demonſtratum / ꝛ
hoc ſufficit ad hoc ꝙ nõ dicantur termini conuertibi
les. nam iſti termini non ↄuertuntur / hõ / homo q̃ eſt
ꝛ tamen mediãte copula de preſenti nullus eorum de
aliquo verificari põt quin alter de eodem verificetur:
ſed quia mediante aliqua copula vnus eorũ verifica-
ri poteſt de aliquo de quo alter non verificet hoc ſuf
ficit vt non conuertantur / iſta eñ eſt vera adã fuit ho
mo iſta exiſtente falſa adam fuit homo qui eſt. Ex pre
dictis infero correlarie aliquam eſſe ꝓpoſitionẽ vni
uerſalem veram de ſubiecto etiam ſupponẽte ꝛ tamẽ
per pronomen demonſtratiuum nõ poteſt habere ali
quam ſingularem veram. correlarius patet de hac vni
uerſali omne non demonſtratum eſt non demonſtra-
tum. Secundo infero hanc copulatiuam eſſe poſſibi-
lem hoc neceſſario eſt deus ꝛ tamen hoc quod demõ-
ſtratur impoſſibiliter eſt deus. Correlarium patet: q:
non ſequitur hoc neceſſario eſt deus: ergo hoc quod
demonſtratur poſſibiliter eſt deus: ſi enim die craſtina
deus non demonſtraretur tunc cras ita erit ſicut ſigni
ficatur per antecedens: ꝛ tamen cras non erit ita ſicut
per conſequens ſignificatur: ſi igitur non valet illa cõ
ſequentia ſtabit oppoſitum conſequentis cum ante-
cedente: ꝛ ſic habetur correlarium.

Quarto pꝛĩcipaliter arguitur ſic
aliqua eſt copulatiua cuius vna pars pꝛĩcipalis ẽ im
poſſibilis ꝛ tamẽ illa copulatiua nõ eſt impoſſibilis:
igit̃ ad impoſſibilitatẽ copulatiue nõ ſufficit illud qd
dictũ eſt: ↄña eſt clara ꝛ aſſumptũ probo iſta copula-
tiua nõ eſt impoſſibilis non homo eſt aſinus ꝛ de⁹ eſt:
tamen vna eius pars vẓ prima cathegorica eſt impoſ
ſibilis vt cõſtat: ꝙ aũt illa copulatiua nõ ſit impoſſibi
lis patet ex impoſſibilitate ſue contradictorie.

Et confirmatur eodem argumen
to probando illud non requiri ad neceſſitatẽ copula
tiue quod dictũ eſt: ſic arguo illa copulatiua iã data
eſt neceſſaria ꝛ tamen non quelibet eius pars eſt ne-
ceſſaria immo vna eſt impoſſibilis: igitur illud nõ req̃
ritur quod dictum eſt. ꝙ illa copulatiua ſit neceſſaria
patet per ſuã equalentẽ nullus hõ eſt aſinus vel nul
lus deus eſt poſtq̃ etiam ſua cõtradictoria eſt impoſ
ſibilis ipſam eſſe neceſſariam neceſſe eſt. igitur

Ad quartum pꝛincipale reſpõdet Marcilius.
marcilius negando aliquã eſſe copulatiuã que nõ eſt
ĩpoſſibilis cui⁹ tamẽ vna pꝰ eſt impoſſibilis ꝛ ad ꝓba
tionem dicat ꝙ argumẽtũ pꝛime ſupponit falſum vi-
delicet ꝙ hec ſit vna copulatiua nõ homo eſt aſinus ꝛ
deus eſt. vnde ſm eũ omnis copulatiua negatiua vo
calis vel ſcripta ſubordinatur ꝓpoſitioni diſiuncti
ue affirmatiue in mẽte: ratio vero mouẽs eũ erat hec
qm tantũ vnũ vni opponit̃ ꝛ copulatiue affirmatiue
cõtradicũt copulatiua negatiua ꝛ diſiunctiua affirma
tiua cõſtituta ex partibus cõtradicentibus ꝛ per ↄñs
copulatiua negatiua ꝛ diſiunctiua affirmatiua ſunt
ꝓpõnes ſinonime ꝛ per ↄñs ſi diſiũctiua ſubordinat̃
diſiunctiue mẽtali etiã copulatiua negatiua ſubordi
natur diſiũctiue ꝛ per ↄñs ipſa eſt diſiunctiua ꝛ nõ co-
pulatiua. Aliter etiã ſuadeo hanc opinionẽ nega-
tio pꝛepoſita vniuerſali affirmatiue conſtituit parti-
cularem ꝛ ꝓpoſita particulari ↄſtituit vniuerſalẽ: igi
tur a cõueniente ſimilitudine ipſa negatio pꝛepoſita
copulatiue affirmatiue cõſtituit diſiunctiuã ꝛ ſimili-
ter ꝓpoſita diſiunctiue conſtituit eam copulatiuam.
Secundo ſic copulatiua negatiua diſiunctiua af-
firmatiua ſequunt̃ ad ſe inuicẽ formaliter: igit̃ ſunt eiuſ
dẽ q̃litatis vel aliās negatiua formaliter inferet affirma
tiuã qd nõ eſt dicẽdũ. Tertio ſic: nulla negatiua ali
qd ponit in eſſe: aliq̃ aũt copulatiua negatiua aliq̃d
ponit in eſſe: nã iſta non hõ nõ currit ꝛ ſortes nõ diſpu
tat ponit alterã iſtarũ ois hõ currit ſortes currit.

Sed hec opinio non eſt ſuſtenta-
bilis accepta eñ hac mentali copulatiua a eſt ꝛ b eſt
poteſt intellectus ei pꝛeponere negationem ꝛ tunc in
tali mentali nulla penitus poneretur coniunctio diſ
iunctiua ſed copulatiua: igitur illa mentalis non eſt
diſiunctiua ſed copulatiua ꝛ non eſt affirmatiua: igi-
tur eſt negatiua ꝛ per conſequens aliqua eſt copula-
tiua negatiua in mente apud quemlibet intelligentes
debet hec rõ concludere. Si dicas ſicut dicit Mar Martinus mag. ſtri.
tinus magiſtri queſtione penultima in conſequentiis
ꝙ quemadmodum aliqua ꝓpoſitio eſt particularis
in qua nullum ponitur ſignum particulare ſed ſuffi-
cit ꝙ in ea ponatur ſignum vniuerſale particulariter
tentum vt eſt iſta non omnis homo currit ita etiam ad
hoc ꝙ ꝓpoſitio ſit diſiunctiua non requiritur ꝙ ĩ ea
ponatur cõiunctio diſiũctiua ſed ſufficit ꝙ in ea po-
natur coniunctio copulatiua diſiunctiue tenta vide-
licet coniunctio copulatiua negata. Nolo tecum am-
plius contendere quia diſputatio noſtra eſſet ad no-
men. Teneo igitur cum communi modo dicẽdi co
pulatiuam negatiuã reperiri poſſe in mente qm aũt
illa ratio marcilij eſt debilis ꝛ alie perſuaſiones faci-
les ſunt vt ſoluantur: idcirco vt bꝛeuitati ſtudeam ad
eas non reſpõdeo ꝛ venio ad ſolutionem pꝛincipalis
argumenti concedendo hanc eſſe copulatiuam nõ ho
mo eſt aſinus ꝛ deus eſt. Et fateor ipſam oĩno eſſe im-
poſſibilem licet vna ei⁹ pꝛincipalis pars ſit impoſſibi
lis ꝛ que diximus ſufficere ad copulatiue impoſſibili
tatem intelligenda ſunt de copulatiua affirmatiua et
nõ de copulatiua negatiua. Modus aliquorũ eſt
dicere ꝙ duplex eſt copulatiua videlicet copulatiua
quo ad ſpeciem ꝛ copulatiua quoad q̃titatem. Copu
latiua quoad ſpeciem eſt illa cuius copula pꝛĩcipalis
eſt coniunctio copulatiua. Copulatiua quoad q̃tita
tem eſt copulatiua ad cuius veritatem cuiuſlibet ſue
partis veritas requiritur tũc dicitur ꝙ omnis copula
tiua quoad q̃titatem cuius vna eſt pars impoſſibilis

ipſa eſt impoſſibilis ſed hoc non ſufficit ad impoſſibilitatem copulatiue quoad ſpeciem ſed nomina ſignificant ad placitum ⁊ ex iſto facile eſt reſpondere.

¶ Ad confirmationē concedendo illam copulatiuam eſſe neceſſariaȝ dato ꝙ vna eius pars principalis ſit impoſſibilis ⁊ hoc quia illa copulatiua eſt copulatiua quoad ſpeciē non autem quoad ꝗtitatem. Sed petes quid igitur requiritur ad veritatem poſſibilitatem impoſſibilitatem neceſſitatem copulatiue quoad ſpeciē reſpondeo per propoſitiones.

¶ Prima eſt ad veritatē copulatiue negatiue ſufficit falſitas vnius ſue partis principalis ſed ad falſitatem copulatiue negatiue requiritur veritas cuiuſlibet ſue partis ꝓbatur propoſitio. Nā qḋ ſufficit ad falſitatē vnius ꝓpōnis ſufficit ad veritateȝ ſue cōtradictorie. Ad falſitatem aūt copulatiue affirmatiue ſufficit falſitas vnius ꝑtis igitur ad veritateȝ ſue ꝯdictorie iſtud ſufficit. Et ex illo ſeqꝛtur ꝙ ad falſitatē copulatiue negatiue requirit̄ cuiuſlibꝫ ꝑtis ſue veritas nā ad veritatē ſue ꝯdictorie illud reqꝛit̄ ⁊ per ꝯñs ⁊c. Propterea hec eſt vera non homo eſt aſinus ⁊ deus eſt q: prima eius pars eſt falſa.

¶ Secūda ꝓpō ad poſſibilitateȝ copulatiue negatiue ſufficit ⁊ reqꝛit̄ ꝙ non vtraꝗ pars ſpius ſit neceſſaria ad impoſſibilitatē vero talis reqꝛitur ꝙ vtraꝗ pars ſit neceſſaria iſta ē īpoſſibilis nō deus ē ⁊ celū ē ſecūdū Ariſtotelē qm̄ vtraꝗ eius ps ē neceſſaria iſta aūt eſt poſſibilis nō deus eſt ⁊ ſortes currit.

¶ Tertia ꝓpō ad neceſſitatē copulatiue negatiue ſufficit ⁊ requiritur ꝙ partes ſint incōpoſſibiles. Ad contingentiam vero ꝙ partes non ſint neceſſarie neꝗ incompoſſibiles iſta copulatiua eſt neceſſaria non ſortes currit ⁊ ſortes non currit eo ꝙ ille partes ſunt incompoſſibiles iſta autem eſt contingēs non ſortes currit ⁊ plato diſputat.

¶ Cōtra iſtas tres propoſitiones arguitur vnico argumento ⁊ hoc ſic aliqua eſt copulatiua negatiua vera tamen quelibet eius pars eſt vera ⁊ nulla falſa igitur ad falſitatem copulatiue negatiue nō requirit̄ illud quod dictū eſt ꝯña ē clara et probo aſſumptū iſta copulatiua eſt vera non homo eſt aſinꝰ ⁊ homo eſt riſibilis ⁊ ſic arguo illa copulatiua eſt vera vt conſtat ex falſitate ſue cōtradictorie ⁊ tamē quelibet eius ps ē vera qḋ ſic oſtendo prima pars huius copulatiue affirmatiue homo ē aſinus ⁊ homo eſt riſibilis eſt falſa eo ꝙ eſt affirmatiua cuiꝰ extremis repugnat poſſe pro eodē ſupponere ſed prima ps copulatiue negatiue eſt ꝓpoſitio negatiua cuius extremis repugnat pro eodeȝ poſſe accipi ⁊ eſt contradictoria realiter alterius igitur ipſa eſt vera ꝙ ipſa ſit contradictoria alterius pꝫ quia in principio illius copulatiue ponitur negatio aduerbialis/negatio aūt aduerbialis negat quicquid poſt ſe inuenit igitur illa prima cathegorica illius copulatiue eſt ſimpliciter negatiua ⁊ per ꝯñs vera. idem probari poteſt de ſecunda cathegorica illiꝰ copulatiue relinquitur ergo quālibet illius copulatiue partem eſſe veram.

¶ Hoc argumētū tangit difficultatem illam cōmunē. Utrum negatio aduerbialis poſita in principio propoſitionis ypothetice neget preciſe copulam cōiunctionalem: vel vtrum cuȝ hoc negat copulas verbales ipſarum cathegoricarum ⁊ diſtribuat earum extrema. ¶ Circa quaȝ difficultatē due ſunt opiniones. Johannes dorp ⁊ multi aliȷ̄ eum inſequētes dicunt ꝙ negatio aduerbialis poſita in principio propoſitionis copulatiue negat copulam coniunctionalem ⁊ ſimiliter extrema cathegoricarum et earum copulas verbales ⁊ ad illud probandum adducit aliquas rationes. ¶ Prima eſt de rōne negationis eſt ꝙ quicquid poſt ſe inuenit deſtruat ⁊ eius oppoſitum inducat: quīȝ igitur cathegorice copulatiue affirmatiue ſint affirmatiue ſequitur ꝙ poſt aduentum negationis efficiuntur negatiue alias negatio ageret in diſtans non agendo in propinquum/ageret enim in copulaȝ cōiūctionalē ⁊ nō in copulā verbalē prime cathegorice. ¶ Scḋa rō eſt niſi ſic ſequeret ꝙ idē terminus maneret diſtributus in vtraꝗ ꝯdictoriarum ⁊ idē terminus diſtribuibilis in neutra ꝯdictoriaruȝ diſtributus quorū vtrūꝗ eſt abſurdū prima pars ꝓbat̄ Nam niſi negatio aduerbialis caderet in quicquid ſequitur ſubiectum ſcḋe cathegorice huius copulatiue non deus eſt ⁊ oīs homo eſt aſinus ſtaret cōfuſe ⁊ diſtributiue ⁊ etiā in ſua cōtradictoria ſtat confuſe ⁊ diſtributiue igit̄/ſcḋa pars ꝓbat̄ de ſubiecto prime cathegorice quod nec diſtribuitur in copulatiua affirmatiua nec in illa copulatiua negatiua. ¶ Tertia rō eſt ſi negatio preciſe negaret copulā cōiunctionalem iſte due equiualerent nō homo eſt animal ⁊ deus eſt/homo eſt animal non ⁊ deus eſt poſtꝗ̄ termini in ambabus copulatiuis eodem modo tenentur quēadmodum enim in ſecunda negatio non cadit in terminos prime cathegorice ita nec in prima cadit nec in terminos prime cathegorice. ꝙ tamen ille copulatiue non equiualeāt claret prima enim eſt falſa ⁊ ſecūda vera. ¶ Quarta ratio ſi negatio aduerbialis poſita in principio copulatiue preciſe negaret copulā cōiunctionalē ſequeretur ꝙ negatio eēt pars copule cōiunctionalis quod eſt falſum nam negatio non eſt pars copule verbalis igitur neꝗ copule coniunctionalis eſt pars Sequela tamen patet per modum cognoſcēdi quādo aliquod ſincathegorema eſt pars alicuius. ¶ Quinta ratio ſi negatio preciſe negaret copulam coniunctionalē poſitam in principio copulatiue. Sequeret̄ pari forma ꝙ negatio poſita in principio ꝓpoſitionis cathegorice negaret ⁊ preciſe copulam verbalem ⁊ ſic iſta non eſſet vniuerſalis non homo eſt aſinus quod ē cōtra omnē logicaȝ ꝯña tn̄ pꝫ quia ſicut ſe hñt cathegorice in ypotheticis ſic ſe hñt ſubiectū ⁊ predicatum in cathegoricis. ſi igitur negatio poſita in principio copulatiue nō agit in partes principales illius videlꝫ in cathegoricas nec etiam aget in partes principales puta ſubiectum ⁊ predicatum ꝓpōnis cathegorice. ¶ Iſte ſunt rationes iohānis dorp quibus mouetur tenere negationem aduerbialem poſitam in principio copulatiue non ſolum agere in copulam cōiunctionalē verum etiam in extrema cathegoricarū ⁊ earū copulas verbales quibus tamē obſtantibus puto tenendum eſſe oppoſitum ſic probo multipliciter.

¶ Primo ſic data illa opiniōe ſequitur ꝙ ſcḋa cathegorica huius copulatiue non homo eſt animal ⁊ deus eſt eēt vniuerſalis negatiua quod ſi concedis ſicut concedit Johannes dorp infero ꝙ predicentes huius propoſitionis nō homo eſt aīal eſt etiaȝ vlis ⁊ negatiua cuiꝰ tn̄ oppoſitū fatentur oēs. Sequela tn̄ pꝫ q: nullā ſcires aſſignare rōnem quare illa negatio nō ꝗtificat ⁊ qualificat ꝑiacentē ꝓpōis cuius pars quēadmodū illa negatio poſita in principio copulatiue ꝗtificat ⁊ q̄lificat ſcḋaȝ ꝑtē illiꝰ copulatiue.

¶ Secundo ſic data iſta opinione ſequeretur ꝙ aliqua propoſitio mentalis vltimata neceſſaria ſimpliciter efficietur impoſſibilis ⁊ ſimiliter

Johannes dorp.

ꝙ ꝓpoſitio impoſſibilis in mēte vltimata efficiet̃ neceſſaria iſta ſunt abſurda ꝙ tamen ſequantur ꝓbo ſic. Et pono ꝙ ſortes habeat hanc mentalē ſortes eſt animal ⁊ deus eſt conſtat ſcd̃am cathegoricam eſſe ſimpliciter neceſſariam deinde volo ꝙ ipſe preponat toti ꝓpōni negationē aduerbialē tunc peto vel illa eadem ſcd̃a cathegorica tunc eſt impoſſibilis vel nō ſi primū habeo propoſitum ſi ſecundū opinio eſt nulla qm̄ tūc non negaretur copula verbalis ſecunde cathegorice ⁊ ex illo facile eſt declarare ſecundam partē illati.

¶ Tertio ſic arguo data iſta opinione ſequit̃ vnū cōtra opinantē vꝫ ꝙ due ſunt ꝓpōnes ſinonime mentales ⁊ tamen in vna earuꝫ ponitur vnus terminus cui non correſpondet terminus ſinonimus in alia. Sequelam probo ſic ſecunda cathegorica huius copulatiue negatiue non homo eſt animal ⁊ deus eſt eſt ſinonima cum hac ꝓpōe nullus deus eſt nā ille due ꝓpōnes cōſtruuntur ex extremis oino ſinonimis ſimiliter ⁊ copulis ſtantibus eodem mō q: ille ꝓpōes ſunt ſinonime attamen in ſcd̃a ponitur ſignuꝫ vniuerſale negatiuum ⁊ nullum tale ponitur in ſecunda cathegorica illius copulatiue ergo propoſitum.

¶ Quarto ſic arguo nullus concipit cathegoricas copulatiue negatiue immo affirmatiue igitur copulatiue negatiue partes principales ſunt affirmatiue tenet conſequentia ⁊ aſſumptum probo quemadmodum ſenſus huius homo eſt ⁊ deus eſt eſt iſte ꝙ ita eſt in re ꝙ homo eſt ⁊ deus eſt ita ſenſus huius non homo eſt et deus eſt hic eſt non eſt ita in re ꝙ homo eſt ⁊ deus eſt vt feratur negatio in totū ⁊ in nullam partem ⁊ licet ad iſtud probandum alie poſſent adduci perſuaſiones iſte tamē ſufficiunt. Reſpondeo igitur ad motiuas rationes.

¶ Ad primaꝫ dico ꝙ hoc ſimpliciter eſt falſuꝫ ꝙ negatio quicquid poſt ſe inuenit deſtruat ⁊ eius oppoſitum inducat. Et quādo dicis tunc negatio ageret in diſtans ⁊ nō in propinquuꝫ. Dico ꝙ hoc non eſt multum ad propoſitum illud eniꝫ ſi debet eſſe verum cōtinet veritatē in naturalibus vt alias declaraui queſtione quinta primi phiſicoruꝫ/ vnde dico ꝙ negatio qn̄ꝙ agit in copulam remotam non agendo in copulā propinquā/ in hac ꝓpōne non ſortes qui ē chimera eſt animal negatio negat ſcd̃am copulā verbalem ⁊ nō priorē copulā ſorte eēn̄ exiſtente in rerum natura eiꝰ cōtradictoria ē falſa ⁊ ſi prima copula verbalis negaret̃ illa negatiua eſſet falſa nā ſenſus eius eēt ſortes qui nō eſt chimera nō ē aial cuius falſitas ē nota ꝓpterea ſi illud ſit veruꝫ negatio quicquid poſt ſe inuenit deſtruit ⁊c. debꝫ intelligi reſpectu illius in quod cadit vnde dico ꝙ viriꝰ negatōis nō ſemꝑ negat illud quod ſequit̃ ſꝫ ſcd̃ꝫ ꝙ fertur in vnum vel aliud.

¶ Ad ſecūdā rationē cōcedo vtrūꝙ illatum nec illud reputo inconueniens vt declarabo in ſequentibus.

¶ Ad tertiā reſpondet̃ negādo iſtas duas equiualere non homo eſt aial et deus eſt homo eſt aial non ⁊ deus eſt et ratio eſt quia in prima negatio cadit in totam copulatiuam non aūt in ſcd̃a ⁊ ſi ex illo inferas has duas non equiualere omnis homo non currit homo non currit eo ꝙ negatio in ſecunda cadit in ſubiectum copulam ⁊ predicatum nō autem in prima diſcrimen eſt ſatis clarum nec valet ꝯn̄a.

¶ Ad quartā rationē reſpōdet̃ negādo ſequelam negatio cadit in totā copulatiuam propterea totius copulatiue eſt pars dato ꝙ in hac propoſitione non ſortes eſt ſortes negatio nihil facit niſi negare copulam verbalem tamen non dicitur eiꝰ pars ſed totius propoſitionis.

¶ Ad quintā rationē reſpōdetur negando ꝙ ex iſtis ſequatur negationem aduerbialem preciſe debere negare copulam verbalem in cathegoricis ⁊ non diſtribuere extrema earum. Diſcriminis cauſa eſt quia negatio poſita in principio propoſitionis reddit ſenſum contradictorium quando autem ꝑponitur cathegorice non poteſt reddere ſenſum contradictorium niſi diſtribuat extrema ⁊ neget copulaꝫ verbalem poſita autem in principio copulatiue bene reddit ſenſuꝫ contradictorium abſꝙ hoc ꝙ diſtribuat extrema cathegoricarum aut neget earuꝫ verbales copulas ⁊ ſic patet ſolutio ad argumentum.

¶ Quinto principaliter arguitur ſic ⁊ hoc contra primaꝫ regulam non ſequitur ſortes nō eſt capra neꝙ ſortes eſt aſinus igitur ſortes eſt aſinus ⁊ tamen arguitur ibi a tota copulatiua ſignificante iuxta compoſitionem ſuarum partiū igitur talis modus arguendi eſt nullus ꝙ illa conſequentia non valet patet antecedēs eēn̄ conceditur ab omnibus conſequēs aūt eſt impoſſibile igit̃ illa cōſequētia nō valet.

¶ Forte dicis ꝙ ibi nō arguitur a tota copulatiua affirmatiua eo ꝙ copulatiua illa eſt negatiua. Contra hoc ſic arguo ſi illa copulatiua eſſet negatiua pari ratione iſta eſſet negatiua ſortes non mouetur neꝙ ſortes currit quod ſi concedas ſequitur ꝙ illa propoſitio erit neceſſaria quod eſt contra communem modum dicendi quia ſi ſortes curreret diceretur ab omnibus iſta propoſitio eſſe falſa ſortes non mouetur neꝙ ſortes currit ⁊ ꝑ ꝯn̄s illa ꝓpō nullo mō poteſt dici neceſſaria ꝙ tamē ſequat̃ ipſam eſſe neceſſariaꝫ ſi dicat̃ eſſe negatiua ſic ꝓbo quia equiualeret huic diſiūctiue ſortes mouet̃ vel ſortes non currit q: copulatiua negatiua equiualet diſiunctiue affirmatiue cōpoſite ex partibus contradicentibus ſed ꝙ iſta diſiunctiua ſit neceſſaria patet per ea q̄ dicta ſunt in prima ꝑte habet̃ ergo ꝙ non poteſt dici hanc copulatiuam eſſe negatiuam ſortes non eſt capra neꝙ ſortes eſt aſinus quod erat probandum.

¶ Et cōfirmat̃ non ſequitur aliquātum videt ſortes ⁊ tm̄ videt plato igitur tm̄ videt plato ⁊ tamē ibi arguit̃ per primā regulā igit̃ prima regula nulla minor eſt clara maior ē aūt ſic ꝓbo/ ⁊ pono caſum ꝙ ſortes videat aliquod corpꝰ pedale ⁊ plato ſimiliter illo poſito patꝫ veritas antecedētis. cōſequentis falſitatē ꝓbo ꝑ falſitatē ſue ſecūde exponētis nihil non plato eſt videns cuius falſitas eſt nota per caſum.

¶ Ad quituꝫ pricipale reſpondetur q: ly neꝙ pōt accipi dupliciter vno mō vt ſolū negat ⁊ nullo mō cōiūgit ſicut in hac ꝓpōe neꝙ ſortes currit neꝙ plato diſputat: in pro enim loco clarum eſt ꝙ nullo modo coniungit. Alio mō pōt accipi vt neget ⁊ cōiungat ⁊ qn̄ ita capitur reddit ꝓpōnē copulatiuaꝫ nō negatiuā ſꝫ affirmatiuā ſicut ꝓbatum eſt inter arguēduꝫ ⁊ quādo ita capit̃ requirit̃ ꝙ ꝓpō p̄cedens ſit negatiua iſta enim ꝓpō non videtur intelligibilis ſortes currit neꝙ plato diſputat. Et tunc ad formam argumenti r̄ndetur concedendo ꝙ iſta ꝯn̄a nō vꝫ ſortes non ē capra neꝙ ſortes ē aſinus ergo ſortes eſt aſinus nec ibi arguitur a tota copulatiua ad alteram eius ꝑtem principalem vnde totum illud quod ſequitur ly neꝙ non debet dici pars principalis illius propōnis ſꝫ totū illud cū negatōe īcluſa in ly neꝙ debꝫ dici pars

principalis propterea ſic oportebat inferre ſortes nõ eſt capra nec ſortes eſt aſinus igitur ſortes non ẽ aſinus: ⁊ illa eſt pars principalis ſimpliciter. ⁊ eodẽ mõ dicatur de iſta coniunctione nec: ſicut dicitur de iſta coniunctione neq.

¶ Ad confirmationez reſpõdetur ꝙ ad hoc ꝙ debite arguatur per iſtam regulam ſumme obſeruandũ eſt vt cõſequens retineat ſignificationes quã habet in antecedẽte: modo in añte ly tñ non capiebatur excluſiue ſed relatiue ꝓpterea oportet ꝙ in añte capiatur conſimiliter relatiue ⁊ non excluſiue ⁊ in illo ſenſu ꝯñs erit concedendum. Et per hoc facile eſt reſpondere ad vnum ſimile argumentum quo ſic ſolet argui pedale eſt album ⁊ tãtuz eſt nigrum igitur tãtum eſt nigruz poſito ꝙ eſſent duo pedalia quorum alterũ eſſet album alterum vero nigrum tunc antecedens eſt verum ⁊ ꝯñs falſum ſi in cõſequẽte teneat̃ excluſiue ſed hoc non inualidat regulam quia dictum eſt ad hoc ꝙ debite argueretur oporteret ꝙ ly tãtũ in conſequente teneretur relatiue ſicut in antecedente.

¶ Aliter reſpõdeo ad argumentum ꝙ ſi ly tãtum teneatur relatiue in añte non debite arguitur per regulã imo illa oratio q̃ ponit̃ loco ꝯſequentis nõ videt̃ nimis itelligibilis eo ꝙ in ea ponit̃ illõ relatiuũ ſic ſine ſuo añte ꝓpterea dico ꝙ potiꝰ ſic arguẽdũ eẽt aliq̃tũ videt ſortes ⁊ tantum videt plato: igitur q̃tum videt ſortes videt plato.

¶ Sexto pricipaliter arguitur nõ ſequit̃ neceſſario deꝰ ẽ ⁊ ſortes currit igit̃ neceſſario ſortes currit ⁊ tñ arguit̃ ꝑ primã regulã igit̃ prima regula ẽ nulla: ꝙ illa cõſequẽtia nõ valeat ſic ꝓbo ꝯñs eſt impoſſibile añs aũt ẽ vna copulatiua cuiꝰ q̃libꝫ ps ẽ vera ⁊ per cõſequens añs eſt verũ ⁊ ꝯñs impoſſibile.

¶ Et cõfirmatur nõ ſeq̃tur tu ignoras ꝙ papa dormit ⁊ rex ſedet ergo rex ſedet ⁊ tamen arguit̃ ꝑ primã regulã igit̃ ꝙ illa ꝯſequẽtia nõ valet ꝓbo q: ſi nullus rex ſedeat dubites tñ an ita ſit ꝙ papa dormit ⁊ ꝙ rex ſedet añs eſt verũ ⁊ ꝯſequẽs falſuz.

¶ Ad ſextũ pricipale reſpondetur ꝙ q̃ñcũq ponit̃ aliquis modus qui põt facere modales compoſitaz in principio alicuius ꝓpõnis copulatiue tunc illa propõ eſt diſtinguenda qñ vel talis modus determinat totam copulatiuã cathegorematice vel determinat primam partem copulatiue aut quãlibet partem illius copulatiue: verbigratia hec propõ neceſſario deus eſt ⁊ ſortes currit triplicem poteſt habere ſenſum quia vel ly neceſſario cadit in totum ſequens ⁊ tunc illa ꝓpõ eſt cathegorica ⁊ non hipothetica ⁊ ipa eſt falſa ⁊ eius ſenſus eſt hãc eſſe neceſſariam deus eſt ⁊ ſortes currit qđ ẽ falſuz vel ly neceſſario cadit preciſe in primã partes ⁊ tũc illa copulatiua ẽ vera nec tũc debite arguitur ꝑ illam regulã poſitam vel ly neceſſario determinat quãlibet partes illius copulatiue ⁊ tunc ꝯña facta eſt bona ⁊ ſicut ꝯñs eſt falſum ita et añs: pariforma diſtinguende ſunt iſte propões contingenter deus erit antechriſtus erit impoſſibiliter homo eſt riſibilibis ⁊ hõ ẽ aſinus ⁊ omnes ſimiles.

¶ Ad cõfirmationẽ reſpõdet̃ ꝙ iſta ꝓpõ ẽ diſtinguẽda tu ignoras ꝙ papa dormit ⁊ rex ſedet q: vel actꝰ ignorãdi cadit ſupra totã illã copulatiuã ⁊ tũc illa ꝓpõ ẽ cathegorica ⁊ ſenſus eiꝰ ẽ ꝙ hec ẽ ignorata a te papa dormit ⁊ rex ſedet nec tũc arguit̃ ꝑ regulã. Si vero actꝰ ignorãdi cadat ſupra primã ꝑtẽ illius copulatiue tũc ꝯña facta ẽ bona ⁊ debite arguit̃ ꝑ regulã ⁊ ſicut ꝯñs ẽ falſum in caſu poſito ita ẽ ⁊ añs ſi vero actus ignorãdi cadat ſupra quãlibit ptẽ ſeorſum tũc nõ debite arguit̃ ꝑ regulã ſed ſic eſſet arguẽduz tu ignoras ꝙ papa dormit ⁊ rex ſedet ergo tu ignoras ꝙ rex ſedet. ⁊ in tali modo arguẽdi nunq̃ dabitur añcedẽs verũ abſq cõſequente ⁊ hec de prima difficultate huius ſecunde partis dicta ſatis ſint.

¶ Sequitur ſecunda difficultas.

PRo intelligentia ſcõe difficultatis in qua querendus eſt de ly ⁊ cõplexiue tẽto. Eſt aduertẽdũ ꝙ cõmuniter dici ſolet ꝙ q̃ñcũq ly ⁊ ꝯiũgit inter terminos ⁊ ponit̃ in ordine ad v̄bũ pluralis numeri tenet̃ ꝯplexiue ⁊ nullo mõ diuiſiue ſꝫ q: iſtõ dictũ cõe ſimplr̃ ẽ falſuz niſi recte expõat̃ ꝓpterea

¶ Pono ꝓpoſitiões quarũ prima ẽ Q̃ñcũq ly ⁊ coniungit inter terminos in ordine ad verbum pluralis numeri ⁊ tamen tunc tenetur diuiſiue hec propõ probatur de iſta homines ⁊ bruta ſunt aialia in qua ly ⁊ poteſt teneri diuiſiue ⁊ etiam complexiue. ⁊ propterea quelibet talis propõ in qua ly ⁊ coniungit terminos pluralis numeri in ordine ad terminum pluralis numeri eſt diſtinguẽda penes hoc ꝙ ly ⁊ teneri poteſt diuiſiue ⁊ complexiue.

¶ Secũda propõ aliqua eſt propoſitio in qua ly ⁊ coniungit terminos ſingularis numeri in ordine ad verbum pluralis numeri in qua indifferenter teneri poteſt ⁊ diuiſiue ⁊ complexiue probatur propoſitio de iſta propoſitione populus ⁊ exercitus ſunt homines.

¶ Tertia ꝓpõ eſt q̃ñcunq ly et cõiũgit terminos ſingularis numeri non collectiuos in ordine ad verbum pluralis numeri tunc tenetur ſolum complexiue nullo autem pacto diuiſiue tenetur hanc propoſitionez neſcirem probare niſi quia multi logici eam ponũt / Petrus. Mãtuanꝰ noſtrã propõnẽ negaret cõcedit tñ hanc propõnem duo homines ſunt vnus homo ⁊ dicit in decimaquarta regula ſuarũ ſuppõnũ ꝙ in illa propõne ille terminꝰ vnus homo ſupponit confuſe tñ ⁊ ꝙ ibi ly ⁊ tenetur diuiſiue.

Mãtuanus

¶ Quarta ꝓpoſitio quãdocũq ly ⁊ tenetur a pte predicati ⁊ hoc poſt copulã ſolum complexiue teneri poteſt. Notanter dico dũmõ ponatur poſt copulam quia dato ꝙ ſe teneret a parte predicati dummodo ponatur ante copulam poteſt teneri diuiſiue / Paulus venetus in ſua logica dicit ꝙ ly ⁊ dupliciter teneri poteſt diuiſiue ⁊ collectiue. ⁊ ſecunduz eum ly ⁊ tunc dicatur teneri diuiſiue quando ex illa ꝓpoſitione ſequitur vna copulatiua vt in iſta propoſitione ſortes ⁊ plato currunt ly ⁊ tenetur diuiſiue eo ꝙ iſta conſequentia eſt bona ſortes ⁊ plato currunt ergo ſortes currit ⁊ plato currit. Tunc vero ly et tenetur collectiue quando ad illam propoſitionez in qua ponitur non ſequitur aliqua copulatiua / quemadmoduz tenetur in iſta propoſitione ſortes ⁊ plato ſufficiunt portare a lapidem quia non ſequitur ſortes ⁊ plato ſufficiunt portare a lapidem ergo ſortes ſufficit portare a lapidem ⁊ plato ſufficit portare a lapidem noĩa ſignificãt ad placitũ q̃litercũq dicat̃ redit in idẽ

Paulus venetus.

¶ Ad cognoſcendum vero veritatez propoſitionuz in quibus ly ⁊ cõplexiue tenetur ponitur regula facilis que eſt hec. ¶ Ad veritatẽ propõis de copulato extremo affirmatiue vbi ly ⁊ cõplexiue tenetur requiritur ꝙ extrema ſupponant ꝓ eodẽ vel eiſdem ſecluſis ſophiſticationibus ⁊ q̃tum ad illud iudicanduz eſt de talibus propoſitionibus ſicut de aliis

cathegoricis. Et ex iſta regula ſequitur tales propoſitiones eſſe negandas hō ⁊ brutum ſunt homines ſortes ⁊ plato ſunt hō ⁊ aſinus ⁊ ita de talibus quarum extrema repugnat ſupponere pro eodem vel eiſdem vt autem facilius pateat qn̄ extrema talium propoſitionum ſupponunt pro eodem. Pono aliquas breues propoſitiones.

Prima oē copulatum cuius vna pars principalis non ſupponit nō ſupponit vn̄ iſtud copulatum ſortes ⁊ chimera ſupponere non poteſt.

Secunda propoſitio oē copulatū cuius vna pars principalis ſupponit pro aliquo toto ⁊ altera ps principalis ſupponit ꝑ pte illi⁹ toti⁹ tale copulatū ſupponit ꝓ illo toto. Siue ſit totū ꝑ aggregationē ſeu aliquod aliud totū: iſta ꝓpō ꝓbatur nā iſtud copulatum ſortes ⁊ anima ſortis ꝓ ſorte ſupponit. Ex illo etiaꝫ ſequitur iſtas eſſe concedēdas ſortes eſt ſortes ⁊ ſuum caput ſortes eſt ſortes ⁊ ſuus pes ſortes eſt ſortes ⁊ ſua materia ⁊ eodē mō iſtud copulatum logici ⁊ ſortes pro omnibus logicis ſupponit.

Tertia propoſitio oē copulatum cui⁹ ptes ſupponūt ꝓ aliquib⁹ q̄ ſunt aliqd̄ totū ſupponit ꝓ illo toto vnde iſtud copulatū nō hō ⁊ nō hō ꝓ ſorte ſupponit. Et ex iſta ꝓpōne ſequiꝫ has propōes eē concedēdas ſortes ē ſua materia ⁊ ſua forma ſortes e'ſt hec medietas ſuperior ⁊ hec medietas inferior hoc ſcutuꝫ eſt album ⁊ nigrū demonſtrando vnum ſcutum cuius vna medietas eſt alba ⁊ alia nigra hoc ſcutum eſt coloratum ⁊ non coloratū demonſtrādo vnum ſcutum albū ⁊ ita dicatur de conſimilibus ꝓpoſitionib⁹.

Contra dicta arguiꝫ primo pricipaliter. Si dicta eſſent vera ſequereꝫ ꝙ in aliquo caſu darenꝫ duo ꝯtradictoria ſimul vera qd̄ eſt falſum igiꝫ ꝯſequentia eſt clara ⁊ ꝓbo aſſumptum ponendo caſum ꝙ ſortes ⁊ plato ſint in hac aula pariſius ⁊ capiat deus materiā ſortis ⁊ ponat eā rome ⁊ faciat ꝙ ibi informeꝫ forma platonis ⁊ vocetur illud nouū cōpoſitū cicero deinde capiat deus materiā platonis ⁊ ponat eā ſimiliter rome ⁊ faciat ꝙ ibi informeꝫ forma ſortis ⁊ voceꝫ illud nouū compoſitū iohānes vlteri⁹ cū iſto caſu pono ꝙ cicero currat ⁊ etiam iohānes ſortes vero dormiat ī hac aula ⁊ plato ſiliꝫ. Iſto caſu poſſibili poſito ꝓbaꝫ intentū ⁊ accipio iſtas duas ꝯtradictorias ſortes ⁊ plato currūt ſortes ⁊ plato nō currūt. Et ſic arguo affirmatiua eſt vna ꝓpō cuius extrema ſupponunt ꝓ eiſdem extra inſtātias igitur affirmatiua eſt vera tenet ꝯſequentia per regulam poſitam ⁊ ꝓbatur antecedens: ſubiectuꝫ illius propoſitionis ſupponit ꝓ cicerone ⁊ iohanne ⁊ predicatū illius ꝓpōis etiaꝫ ꝓ illis ſupponit igiꝫ extrema illius propōis ꝓ eiſdem ſupponunt. ꝙ autem ſubiectum illius ꝓpōis ſupponat ꝓ cicerone ⁊ iohanne patet q: hec eſt vera demonſtrando ciceronem ⁊ iohannem iſti ſunt ſortes ⁊ plato ⁊ per conſequens extrema ꝓ eiſdeꝫ ſupponūt ꝙ illa ſit vera patet ſic bene ſequitur iſte quattuor ptes ſunt ſortes ⁊ plato demonſtrādo duas materias ⁊ duas formas ⁊ iſte quattuor partes ſunt cicero ⁊ iohānes igiꝫ cicero ⁊ iohannes ſunt ſortes ⁊ plato ⁊ ꝑ cōſequens iſta eſt vera iſti ſunt ſortes ⁊ plato ⁊ ſic habetur veritas affirmatiue. Negatiuā vero ꝓbo ſic ipſa ſequiꝫ ex vero igiꝫ eſt vera. aſſumptum ꝓbo bene ſeq̇tur ſortes ⁊ plato quieſcūt igiꝫ ſortes ⁊ plato nō currūt tenet conſequentia q: ſi quieſcunt non mouentur ⁊ ſunt apti nati moueri ꝙ autē iſta ſit vera ſortes ⁊ plato q̇eſcunt ꝓbaꝫ ſic ſortes ⁊ plato ſunt homines quieſcentes igitur ſortes ⁊ plato quieſcunt antecedens ꝓbo ſortes ⁊ plato ſunt duo homines quieſcentes igiꝫ ſortes ⁊ plato ſunt homines quieſcētes conſequentia eſt clara ⁊ antecedens ꝓbatur bene ſequitur ſortes et plato ſunt iſte vnus homo quieſcēs ⁊ iſte vnus homo quieſcens per primum ꝓnomen demonſtrando ſortē ⁊ per ſecundum demōſtrando platonē igitur ſortes ⁊ plato ſunt vnus hō quieſcens ⁊ vnus hō quieſcens ⁊ per cōſequēs ſortes ⁊ plato ſunt duo homines quieſcentes ⁊ per conſequens quieſcunt ⁊ ſic habetur veritas negatiue ⁊ per conſequens habentur duo contradictoria ſimul vera quod erat probandum.

Et confirmaꝫ ſi dicta eſſent vera ſequeretur ꝙ iſta propō eſſet vera ſortes ⁊ plato ſciunt ſeptem artes liberales in caſu communi: videlicet ꝙ ſortes ſciat tres preciſe plato autem ſciat alias quattuor iſto caſu poſito ꝓbo ꝙ iſta ſit vera ſortes et plato ſciunt ſeptem artes liberales ⁊ ſic arguo ſepteꝫ artes liberales ſciuntur ab iſtis igitur iſti ſciunt ſeptem artes liberales cōſequentia eſt clara ⁊ antecedēs patet quia tres artes liberales ſciuntur a ſorte ⁊ alie quattuor a platone igitur ſeptem artes liberales ſciuntur ab illis duobus copulatim ⁊ per conſequens ſortes ⁊ plato ſciunt ſeptem artes liberales. ꝙ autem illa propoſitio non ſit concedenda ſic probo bene ſequitur ſortes ⁊ plato ſciunt ſepteꝫ artes liberales igitur ſortes ⁊ plato ſunt homines ſcientes ſeptem artes liberales ⁊ per conſequens ſunt duo homines ſcientes ſeptem artes liberales vel tres vel quattuor et ſic conſequenter. Si dicas ꝙ ſortes et plato ſunt duo homines ſcientes ſeptem artes liberales ſic arguo bene ſequitur ſortes ⁊ plato ſunt duo homines ſcientes ſepteꝫ artes liberales igitur ſortes ⁊ plato ſunt vnus homo ſciens ſeptem artes liberales ⁊ vnus ſciens ſeptem artes liberales quod eſt falſum vt patet deſcendendo ſub partibus illius copulati.

Ad primū principale reſpōdetur per aliquas propoſitiones.

Prima propō ſortes et plato ſunt rome ⁊ tamen ſortes non eſt rome nec plato eſt rome: Prima pars huius ꝓpoſitionis ꝓbatur quia eſt vna affirmatiua cuius extrema ꝓ eiſdem ſupponunt. Sicut enim ꝓbatum eſt inter arguendū ſubiectum illi⁹ ꝓpoſitionis ſupponit pro cicerone ⁊ iohanne ⁊ eodē mō concedendū eſt ꝙ cicero ⁊ iohannes ſunt pariſius ⁊ tn̄ nec cicero eſt pariſius nec iohannes eſt pariſius.

Secunda ꝓpoſitio ſortes et plato currunt in aliquo loco ⁊ tamen nec ſortes eſt in illo loco nec plato ꝓbatur propō quia ſortes ⁊ plato currūt rome vt bene probatum eſt ⁊ tamen neqꝫ ſortes eſt rome neqꝫ plato eſt rome vt clarum eſt ex ypotheſi ⁊ per iſtas ꝓpōes patet ſolutio ad argumentum quia dicēdum eſt ꝙ in caſu affirmatiua eſt vera ⁊ negatiua falſa ⁊ quando dicis bene ſequitur ſortes ⁊ plato quieſcunt igitur ſortes ⁊ plato non currunt conſequentiā concedo eius antecedente negato antecedens enim equiualet huic propoſitioni ſortes ⁊ plato: non mouētur ⁊ ſortes ⁊ plato apti nati ſunt moueri modo clarum eſt illud eſſe falſum in caſu. Et ad ꝓbationē dico iſtas ꝓpoſitiones ſimiliter eſſe falſas ſortes et plato ſunt homines quieſcentes ſortes ⁊ plato ſunt duo homines quieſcentes. ⁊ ad probationem dico ꝙ iſta conſequentia nihil valet ſortes ⁊ plato ſunt vnus homo quieſcens et vnus homo quieſcens igitur ſortes et plato ſunt duo homines quieſcentes propter nega-

tionem incluſam in iſto termino quieſcentes. Et licet hanc ſolutionem dederim alias ſcriptis in meis queſtione tertia primi phiſicorum tamen q2 diuerſis ſcolaſticis diuerſiſq3 tempori9 diuerſas doctrinas tradere opere preciū ē. Ideo aliter reſpōdeo ⁊ cōcedo hāc ꝓpōem in caſu poſito ſortes ⁊ plato quieſcūt ⁊ nego hāc conſequentiā ſortes ⁊ plato quieſcunt igit̄ ſortes ⁊ plato non mouētur ⁊ apti nati ſunt moueri.

Unde hic eſt aduertēdū ꝙ aliqui ſunt termini includentes negationem cadentez ſuper totum copulatuz Aliqui vero termini includūt negationē non cadentem ſuper totum copulatuz ſed cadētem ſuper partes copulati. exēplu3 vt predicatū hui9 ſortes ⁊ plato ſunt non currē. tes. nā iſta ꝯña eſt bona ſortes ⁊ plato ſunt non currentes igitur non ſortes ⁊ plato currunt. exēplū ſecūdi in iſtis ſortes ⁊ plato deſcunt ſortes ⁊ plato ſunt ceci non enī3 ſequitur ſortes ⁊ plato ſunt ceci igitur ſortes ⁊ plato nōn vident. ſed ad veritatem illius propōis ſufficit ꝙ ſortes ſit cecus ⁊ plato ſit cecus vel ꝙ ſortes ⁊ plato ſunt aliqua quorum vnum ſit cecum ⁊ alterum ſit cecum.

Contra hanc ſolutionē arguit̄ ſic Uel ceci ſunt homines non videntes: qui tamen apti nati ſunt videre. vel ceci ſunt homines quorum null9 videt apti nati tamen ſunt videre. Si primum ſequitur ꝙ demōſtratis duobus hominibus quorum vnus videt ⁊ alter nō iſta eſt vera iſti homines ſunt ceci qd̄ eſt falſum ⁊ patet cōſequentia quia illi homines ſunt nō videntes apti nati ſunt tamen videre. Si vero dicatur ꝙ ceci ſunt homines quorum nullus videt ſequitur ꝙ ſi ſortes ⁊ plato eſſēt vidētes ⁊ ex illis fierēt duo noua cōpoſita cicero cecus ⁊ iohannes cecus ꝙ iſta eſſet neganda ſortes ⁊ plato ſunt ceci cuius oppoſitū dicendum eſt. cōſequenter loquendo ad ea que dicta ſunt quia cicero ⁊ iohannes in caſu ſunt ceci ⁊ cicero et iohannes ſunt ſortes et plato ergo ſortes et plato ſunt ceci. ꝙ autem ſequatur illam ꝓpōnem eſſe negādam patet q2 falſu3 eſt dicere ꝙ ſortes ⁊ plato ſunt homines quorū nullus videt quia ſi eſſent homines quorum nullus videret maxīe eſſent cicero ⁊ iohānes quorū nullus videt ſ3 alter illorū duoꝝ videt demōſtrādo ciceronē ⁊ iohānē vt faciliter deduci pōt relinquitur igit̄ hāc eſſe negandā3 in caſu ſortes ⁊ plato ſunt ceci.

Pro ſolutione huius argumenti aduertendum eſt ꝙ in primo elenchorū philoſophus petit hanc queſtionē. Utrū ſicut cecū eſt aliquod aīal nō videns aptu3 natum tamen videre ita ceca ſint animalia nō vidētia apta nata tamen videre. ⁊ reſpondet ꝙ nō quia demōſtratis ceco ⁊ vidente vult hanc eē falſa3 iſta animalia ſunt ceca ⁊ poſtea ſubiungit ꝙ ceca ſunt animalia quorum nullum videt ⁊ ſi hoc dictum eſſet veru3 ſequeretur ꝙ in caſu poſito iſta eſſet negāda ſortes ⁊ plato ſunt ceci. ꝙ tamen iſtud dictum veritatē non contineat ꝓbo ſic ⁊ accipio ſortem cecum et platonem cecum ⁊ volo ꝙ ex materia ſortis ⁊ forma platonis fiat vnum nouum cōpoſitum videns iſto poſito adhuc iſta eſt vera ſortes ⁊ plato ſunt ceci ⁊ tamē falſum eſt dicere ꝙ nullus illorum videt q2 aliquis illorum triū hominū videt ⁊ illi tres homines ſunt illi duo homines igitur aliquis illorum duorū hominu3 videt. ⁊ ꝓpterea dico illd̄ philoſophi intelligi debere nullo preſuppoſito miraculo. ⁊ ꝓpterea dico ꝙ ceca nō debet ſic diffiniri ceca ſunt animalia nō vidētia nec ſic ceca ſunt animalia quorū nullū videt: ſed ad veritate3 huius iſta animalia ſunt ceca ſufficit ꝙ iſta animalia ſint aliqd̄ aīal nō vidēs ⁊ aliqd̄ aīal nō vidēs q2 dicitū ē ꝙ negatio īcluſa ī termīo nō cadit ſup totū copulatū ſ3 ſup ptes eius ⁊ eodē mō patet quid ſit dicēdu3 de iſto termino quieſcētia. Ex ꝑdictis ſequit̄ hāc cōſequētiā nō valere iſte hō currit ⁊ iſte hō currit ⁊ iſti homines ſunt oēs homines ergo omnis hō currit. nā in caſu dato demōſtrando iohannem ⁊ ciceronem eſt antecedens verum ⁊ conſequens falſum.

Forte dicis ibi debite aſcendit̄ ſub illo termino hō diſtributo ⁊ per conſequens valet cōſequētia ad hoc dico ꝙ ibi nō recte ſub termino diſtributo aſcēditur ⁊ ratio eſt quia nō demōſtratur quodlibet ſuppoſitum illius termini diſtributi.

Sed contra hanc ſolutionez ſic arguo ⁊ pono caſu3 ꝙ nō ſint niſi illi quattuor homines in mūdo de quibus iā dictū eſt ⁊ tūc ſic arguo ad omne minus hic erit bonus aſcenſus iſte hō currit demōſtrādo ſortē ⁊ poſtea demōſtrādo platonē ⁊ poſtea iohannē ⁊ poſtea ciceronē ⁊ ponēdo cōſtantiā hoc pacto ⁊ iſti homines ſunt omnes homines inferēdo hāc omnis hō currit qm̄ ia3 quodlibet ſuppoſitū illius termini diſtributi demōſtratur ⁊ nihil requiſitū ad bonū aſcenſum deficit. qd̄ ſi cōcedas ſic arguo omnis aſcenſus eſt bona cōſequentia oīs autem cōſequētia ſemel bona ſemper eſt bona igit̄ illa cōſequentia facta quotienſcunq3 fiet ſemper erit bona ꝯña ſed ꝓbo ꝙ nō et pono ꝙ craſtina die ex medietate materie ſortis ⁊ medietate materie platonis fiet vna totalis materia q̄ informabit̄ forma ſortis ⁊ vocet̄ illud cōpoſitū balduin9 ⁊ pono ꝙ illud cōpoſitu3 cras nō curret: curret tamen ſortes ſimiliter ⁊ plato ⁊ iohānes ⁊ cicero ſimiliter iſto caſu poſito ſic arguo cras ita erit ſicut nūc ſignificat̄ per antecedēs illius aſcenſus ⁊ tm̄ tunc non erit ita ſicut nunc ſignificatur per conſequens ergo propoſitū.

Ad iſtud argumentū reſpōdetur ꝙ illa cōſequētia facta nō eſt aſcenſus dato ꝙ in aīcēdētibus demōſtret̄ quodlibet ſuppoſitū illius termini ſub quo aſcendit̄ qm̄ faciendo aſcenſu3 oportet addere in antecedēte ⁊ ſic de alijs ⁊ ibi ly ⁊ ſic de alijs nō debet accipi loco aliarū aſcendentiū qm̄ tunc rediret omnis difficultas poſita ſed in illo aſcenſu tantū valebit ly ⁊ ſic de ſingulis ſicut hec ꝓpō nullus eſt hō ali9 ab iſto vel iſte qui ille currat. Iheronim9 pardo credidit ꝙ ly ⁊ ſic de alijs ibi tātū valeret in illo deſcenſu ſi- *Iheronimus pardo.*
cut hec ꝓpō quilibet hō qui nō ē aliquis iſtorū hominum currit ſed illud nō valet q2 poſito caſu ꝙ ſint centum homines inter quos ſint ſortes ⁊ plato ⁊ oēs illi craſtina die currant ſed ꝙ craſtina die ex materia ſortis ⁊ forma platonis fiat vnum nouum cōpoſitū quieſcens tunc accipiendo iſtas ſingulares iſte hō currit ⁊ iſte homo currit demōſtrando ſortem ⁊ platonem cū iſta particula ⁊ ſic de alijs. ⁊ adhuc ponēdo iſtam cōſtantiam iſti homines ſunt omnes homines inferēdo hanc quilibet hō currit eſt antecedens verum ⁊ cōſequens falſum. forte dices nō ſequitur omnes apoſtoli dei ſunt duodecim ⁊ iſti ſunt oēs apoſtoli dei ergo iſti apoſtoli dei demōſtrando duos ⁊ iſti apoſtoli dei demōſtrādo alios duos ⁊ ſic de alijs ſunt duodecī antecedēs eīn eſt verū ⁊ cōſequēs falſu3 patet ex eius ſenſu qui ē iſte iſti apoſtoli dei ⁊ iſti apoſtoli dei ⁊ nō ſunt alij apoſtoli dei ab iſtis qui ſint duodecim qd̄ eſt falſum: nam iſti ⁊ iſti ⁊ alij quattuor nō ſunt duodecim. Ad hoc dicitur ꝙ exprimendo ſenſum illius particule ⁊ ſic de alijs opꝫ reſumere ſignum quod dat ſuppōnē termio ſub quo fit aſcēſus vel deſcēſus ⁊ ita ſenſus cōſequentis erit iſte iſti apoſtoli dei ⁊ iſti apoſtoli dei

et omnes apoſtoli vel alij ab iſtis vel iſtis ſunt duodecim ⁊ ille ſenſus eſt verus. Sed hic incidit dubiuz quoniam in oībus iſtis ⁊ aſcendendo ⁊ deſcendendo ponimus cōſtantiam per terminum pluralis numeri. Utruz ne valeat ille modus ponendi cōſtantiam ⁊ licet iſtud dubium alibi magis habeat pertractari ad ipſum tamē nō recitando diuerſas opiniones reſpōdeo ⁊ dico breuiter ꝙ ille modus ponendi cōſtantiam eſt bonus.

¶ Sed contra hoc ſic arguo nō ſequitur omne ens eſt ens ⁊ iſta entia ſunt omnia entia ergo hoc ens eſt ens ⁊ hoc ens eſt ens ⁊ ſic de alijs ꝙ illa cōſequentia nō valeat ꝓbo ſic ⁊ gratia exempli pono ꝙ nunc nō ſint niſi ſortes ⁊ deus tūc in vna ſingulari demōſtrabitur ſortes pono vlterius ꝙ craſtina die morietur ſortes maneat tamen eius materia ⁊ eius forma iſto caſu poſito ſic arguo craſtina die cōſequens illius deſcenſus erit falſum ⁊ antecedens veruz: de deſcenſu nō eſt queſtio quoniā ipſa eſt neceſſaria ⁊ ꝙ cōſtantia erit vera patet ⁊ volo ꝙ illa cōſtantia vocetur a ⁊ formetur iſta ꝓpō iſta entia ſunt omnia entia demōſtrando omnia entia que ſunt mortuo ſorte ⁊ vocetur illa b ⁊ tunc ſic arguitur iſta entia que demōſtrantur in b fuerunt iſta entia que demōſtrātur in a ⁊ iſta entia que demōſtrantur in b ſunt eadem entia que ante hoc fuerunt ergo iſta entia que demōſtrantur in b ſunt iſta entia que demōſtrantur in a ⁊ per cōſequēs ſi ſubiectum b ſupponit ꝓ oībus entibus etiam ſubiectum a ſupponet ꝓ omnibus entibus ⁊ ꝑ cōſequēs poſt mortez ſortis illa cōſtantia eſt vera. hoc argumētū apud aliquos eſt tanti pōderis ꝙ ꝓpter ipſum dicunt illū modum ponendi cōſtantiam nō valere dico tamen ꝙ ille modus ponendi cōſtantiam eſt bonus.

¶ Unde hic eſt aduertendum ꝙ terminus pluralis numeri equiualet in cōſequendo vni copulato ex terminis ſingularis numeri illius termini pluralis quo ſuppoſito dico ꝙ iſta ꝓpō iſta entia ſunt omnia entia demōſtrando deum ⁊ ſortez equiualet cōſequendo huic ꝓpoſitioni hoc ens demōſtrando deum ⁊ hoc ens demōſtrando ſortem ſunt omnia entia. dico igitur cōſequentiam factam eſſe bonam et eſſe bonum deſcenſum ⁊ craſtina die poſt mortem ſortis ſicut cōſequens erit falſum ita erit ⁊ antecedens ꝓ cōſtantia ⁊ quando dicis formetur iſta ꝓpō iſta entia ſunt omnia entia demoſtrando omnia entia que ſunt poſt mortem ſortis ⁊ vocetur b placet mihi dico ꝙ b ꝓpō craſtina die poſt mortem ſortis erit vera ⁊ a cōſtantia falſa ⁊ cōcedo ꝙ iſta entia que demōſtrantur in b fuerunt iſta entia que demōſtrantur in a ⁊ ꝙ iſta entia que demōſtrantur in b ſunt eadez entia que ante hoc fuerunt nec ex illo ſequitur ꝙ iſta entia que demōſtrantur in b ſunt iſta entia que demōſtrantur in a Clare volo dicere ꝙ modus tuus arguendi ſimpliciter eſt inefficax quod ſic oſtendo accipio hanc ꝓpoſitionem de copulato hoc ens ⁊ hoc ens ſunt omnia entia nunc ante mortē ſortis per primū ꝓnomen demōſtrando deū ⁊ per ſecundū ſortē clarū eſt ꝙ die craſtina poſt mortē ſortis illa de copulato extremo erit falſa deinde accipio hanc propoſitionem hoc ens ⁊ hoc ens ⁊ hoc ens ſunt omnia entia per primū ꝓnomē demōſtrando deum per ſecundum materiam ſortis: ⁊ ꝑ tertium eius formam clarum eſt ꝙ craſtina die illa ꝓpō erit vera ⁊ illud copulatum illius ꝓpoſitionis craſtina die ſupponet pro illis pro quibus nunc ſupponit copulatum prime ꝓpoſitiōis ⁊ tñ copulatum ſecunde ꝓpōis cras ſupponeret ⁊ nō copulatuz prime ꝓpōis. Pari forma dico in ꝓpoſito ⁊ ſic pꝫ ꝙ hoc argumētū nō inualidat hūc modū ponēdi conſtantiam. Conſimiliter cōcedo iſtum deſcenſum eſſe bonuz omnis populus ē popul⁹ ⁊ iſti populi ſunt oēs populi ergo iſte populus eſt populus ⁊ iſte populus eſt populus ⁊ ſi in prima ſingulari demōſtret populus pariſiēſis ⁊ poſtea diſpergat ille popul⁹ tūc poſtea ſicut cōſequens erit falſum ita erit antecedens ꝓ cōſtātia.

¶ Sed contra iſtuz modū ponendi cōſtantiam arguit alius ⁊ vt dicit magis efficaciter et hoc ſic ſecundum iſtum modum ſequeretur ꝙ ad faciendum deſcenſum ibi omnis homo non albus eſt hō rebus ſe habentibus vt nunc deberet ſic poni cōſtātia iſte hō nō albus ⁊ iſte hō nō albus ⁊ ſic de alijs ſunt omnes homines non albi ſed hoc eſt falſum quoniam tunc ſolum deberent demōſtrari homines non albi a parte ſubiecti ⁊ ita illa cōſtantia eſſet falſa: demōſtrādo enim duos homines nigros hec eſt falſa iſti ſunt omnes homines non albi.

¶ Ad iſtud argumentū dico ꝙ etiaz ipſum ſimpliciter nihil cōcludit ⁊ hoc propter duas cauſas. Prima eſt nullum eſt inconueniens dare vnā propoſitionem vniuerſalem veram ſub cuius tamen ſubiecto nō poſſumus deſcendere niſi conſtantia ſit propō falſa hoc declaro ſic acceptis iſtis duabus copulatiuis in caſu cōmuni omnia cōpoſſibilia iſtorum ſunt ⁊ illa nec ſunt finita nec infinita omnes homines ſimiles currunt quorū nullus mouetur ſemper diſtributiue accipiendo illud ſignum Ille copulatiue ſunt vere ⁊ ex conſequenti earum prime partes nō tamen potes deſcendere aut aſcendere ſub aliquo ſubiecto illarum ꝓpoſitionum niſi ponas cōſtantiam falſaz vt ſatis cōſtat intuēti. Secunda cauſa eſt q: deſcendendo ſub ſubiecto huius omnis hō non albus eſt hō nō recte ſic ponitur cōſtantia iſte homo non albus ⁊ iſte homo non albus ſunt omnes homines nō albi niſi recte intelligatur ſenſus illius ꝓpoſitionis. Unde reſolutorie dico ꝙ ad debite ponendum cōſtantiam oportet ꝙ ꝓnomen demonſtratiuum additum termino ſub quo deſcenditur vel aſcenditur demōſtret omnia illa ꝓ quibus ſupponit terminus ſub quo deſcendit͛ vel aſcenditur ita ꝙ in cōſequendo equiualeat vni copulato ex terminis ſingularis numeri per cuius partes demōſtretur omne id ꝓ quo ſtat terminus ſub quo deſcenditur vel aſcenditur ⁊ a parte predicati oportet ꝙ ille terminus pluralis numeri ſumptus cuz ſigno collectiuo ſtet eo pacto vt preciſe includat copulatum quale includebat ꝓnomen demōſtratiuum poſitum a parte ſubiecti Declaro tibi per exemplū ſi ſint centū homines nigri in mundo ⁊ centum albi tunc ſic ē aſcēdendū ſub ſubiecto illius ꝓpōis iſte hō nō albus eſt homo ⁊ iſte homo non albus eſt homo demōſtrando illos centum ⁊ ſic de alijs ⁊ iſte hō non albus ⁊ iſte hō nō albus ⁊ iſte hō non albus iterum demonſtrando illos centum ſunt omnes iſte hō non albus ⁊ iſte homo non albus ⁊ ſic de ſingulis iterum demōſtrando illos centum ⁊ eo mō ponendo cōſtantiam erit conſtantia vera ⁊ eodem mō licebit aſcendere ſub ſubiectis harū ꝓpōnum omnia cōpoſſibilia iſtorum ſunt omnes homines ſimiles currūt ⁊ tu ſup hac ſolutione cōſideres hec ꝓ nūc ſufficiāt q: alibi ad lōgū hanc materiam diſcutiam: ex oībus iſtis patet ſolutio ad argumētū principale quomō ſortes ⁊ plato currūt tñ nec ſortes currit nec plato currit. Et ex omnibus his infero hanc copulatiuā eſſe poſſibilem duodecim ſunt homines currentes quorum duo quieſcunt ⁊ inter illos nunc ſunt plures currentes ꝙ̄ nō currentes: corrupto tamē vno

ex illis currente ⁊ vno quieſcente plures remanebunt
non currentes ꝗ̄ currentes verifica copulatiuā tūpc̄
quia facilis eſt.

Ad confirmationē̄ reſpondetur con
cedendo iſtā propoſitionē̄ in caſu ſortes ⁊ plato ſciūt
ſeptem artes liberales ⁊ concedendo ꝙ ſortes ⁊ plato
ſunt duo homiēs ſciētes ſeptē̄ artes liberales ⁊ nego
iſtā cōſequentiā ſortes ⁊ plato ſunt duo hoīes ſciētes
ſeptē̄ artes liberales igiť ſortes ⁊ plato ſunt vnus hō̄
ſciens ſeptem artes liberales. ⁊ vnus homo ſciens ſe
ptem artes liberales ⁊ talis modus arguendi non va/
let qn̄ poniť aliqua determinatio queadmodū nō ſeq̄
tur in ſimili ſortes ⁊ plato ſunt duo hoīes hñtes ſeptē̄
aſinos igiť ſunt vnus hō̄ habēs ſeptē̄ aſinos ⁊ vn⁹ ho
mo habēs ſeptem aſinos.

¶ Contra hanc ſolutionē̄ arguitur
ſic ⁊ pono caſum ꝙ in a inſtāti ſortes ſciuerit tres ar/
tes liberales plato vero in eodē̄ inſtāti ſciuit quattuor
alias artes liberales ⁊ pono ꝙ poſtea ſtuduerint tali/
ter ꝙ ſortes ſciat ſeptē̄ artes liberales plato etiā nunc
ſciat ſeptem artes liberales iſto caſu poſito ſic arguo
iſti nō ſciuerūt ſeptē̄ artes liberales in a inſtāti igiť i a
inſtāti hec erat negāda ſortes ⁊ plato ſciūt ſeptē̄ artes
liberales cōſequētia eſt clara ⁊ aſſumptū ꝓbo iſti nūc
ſunt doctiores ꝗ̄ fuerūt in a inſtāti igiť in a inſtāti nō
fuerūt ita docti ſicut nunc ſunt ⁊ ꝑ conſequēs non tot
ꝓpoſitiōes ſciuerūt in a inſtāti quot nūc ſciunt ſ; nūc
duntaxat ſciunt ſeptē̄ artes liberales igiť in a inſtanti
nō ſciebant ſeptē̄ artes liberales oēs iſte cōſequentie
ſunt bone ⁊ probatur ꝙ ſortes ⁊ plato nunc ſunt do/
ctiores ꝗ̄ fuerunt in a inſtanti quia ſortes nunc eſt do
ctior ꝗ̄ fuit in a inſtāti ⁊ plato ſimiliter igitur iſti nūc
ſunt doctiores ꝗ̄ fuerūt in a inſtāti qḋ erat ꝓbandū.

¶ Secundo ſic ſi hoc eſſet veru; ſeq̄/
retur ꝙ ſi arithmetica cōtineret ſolū ſeptē̄ ꝓpoſitiōes
⁊ ſortes ſciret ꝑciſe tres plato vero alias quattuor ꝙ
tunc iſta eſſet cōcedenda ſortes ⁊ plato ſciūt arithme/
ticā q: ſortes ⁊ plato ſciunt ſeptē̄ artes liberales quia
ſortes ſcit tres plato vero alias quattuor igitur conſi
militer dicēdū erit in ꝓpoſito ꝙ poſtꝗ̄ ſortes ſcit tres
ꝓpoſitiones arithmetice plato vero alias quattuor ꝙ
ſortes ⁊ plato ſciunt arithmeticā falſitatē̄ tn̄ illius ſic
probo bene ſequitur ſortes ⁊ plato ſciunt arithmeticā
igitur arithmetica eſt ⁊ arithmetica eſt qualitas ⁊ cu;
omnis qualitas ſit i aliquo ſubiecto ſequitur ꝙ arith
metica eſt in aliquo ſubiecto quod eſt falſu; vt claret
ex caſu.

¶ Tertio ſic arguo in caſu dato ſor/
tes ⁊ plato ſunt neſciētes ſeptē̄ artes liberales igitur
falſum eſt dicere ꝙ ſortes ⁊ plato ſunt ſcientes ſeptē̄
artes liberales cōſequētia eſt clara ⁊ probo aſſumptū
ſortes ⁊ plato ſunt vnus neſciēs ſeptē̄ artes liberales
⁊ vn⁹ neſciēs ſeptē̄ artes liberales igitur ſunt duo ne
ſcientes ſeptē̄ artes liberales ⁊ per conſequēs ſunt ne
ſcientes ſeptē̄ artes liberales ⁊ ſi ſunt neſcientes ſunt
nō ſciētes ſeptē̄ artes liberales ⁊ ſi ſunt nō ſciētes ſep
tem artes liberales ipſi non ſunt ſcientes ſeptē̄ artes
liberales igitur.

¶ Ad primū iſtorū admiſſo caſu reſ
pōdeť negādo ꝙ iſti in a inſtanti nō ſciuerunt ſeptem
artes liberales imo in a inſtanti hec fuiſſet vera ſortes
et plato ſciunt ſeptem artes liberales et quando dicis
iſti ſunt nunc doctiores ꝗ̄ fuerunt in a inſtanti igitur
in a inſtanti non fuerunt ita docti ſicut nunc ſunt con
cedo conſequentiam antecedens et conſeq̄ns ſed ne
go vlterius hanc conſequentiam ſortes et plato non
fuerunt ita docti in a inſtanti ſicut nūc ſunt igitur in
a inſtanti non ſciuerunt tot propoſitiones quot nūc
ſciunt immo in a inſtanti ſciuerunt adequate tot pro/
pōes quot nūc ſciūt ⁊ tn̄ nunc ſunt doctiores ꝗ̄ tunc
fuerūt eo ꝙ quilibet eorū eſt doctior ꝗ̄ fuit in a inſtāti

¶ Contra hanc ſolutionē̄ arguitur
ſequerenť iſte cōcluſiōes abſurde ſortes ⁊ plato ſunt
doctiores ꝗ̄ fuerūt in a inſtanti ⁊ tamē̄ non ſciunt nūc
tot ꝓpōes quot ſciuerūt i a inſtāti ſortes ⁊ plato ſunt
doctiores cicerone ⁊ iohanne: tamē̄ cicero ⁊ iohānes
ſciunt plures propoſitiones ꝗ̄ ſortes ⁊ plato. Simili
ter ſortes ⁊ plato ſciunt plures propōes ꝗ̄ cicero ⁊ io
hannes ⁊ ſortes eſt doctior cicerone ⁊ iohanne ⁊ pla/
to eſt equaliter doctus cum cicerone ⁊ etiam cum io/
hanne tamē̄ ſortes et plato nō ſunt doctiores cicerone
⁊ iohanne. Iſte concluſiones videntur implicare igi/
tur ⁊ ſolutio ex qua ſequuntur ꝙ autē̄ ſequantur iſte
cōcluſiones probo ⁊ primo de prima ⁊ pono caſum ꝙ
in a inſtanti ſortes ſciuerit quattuor ꝓpoſitiones pla
to vero in eodem inſtanti ſciuerit etiam alias quat/
tuor ſed nunc volo ꝙ ſortes ſciat ſex propoſitiōes pla
to vero nunc etiam ſciat ſex ꝓpōnes ſed eaſdem illas
quas ſcit ſortes iſto caſu poſſibili poſito ſic arguo ſor
tes ⁊ plato nūc ſunt doctiores ꝗ̄ fuerūt in a inſtāti eo
ꝙ quilibet illorū eſt doctior ꝗ̄ fuerit in a inſtanti ⁊ tn̄
ſortes ⁊ plato non ſciunt nūc tot propōnes quot ſciue
runt in a inſtanti nam in a inſtanti ſciuerunt octo ꝓ/
pōnes nunc autem non ſciunt octo ſed duntaxat ſci
unt ſex igitur nunc nō ſciūt tot propōnes quod ſciue
runt quod infert propoſitum. Secunda vero conclu/
ſio probatur ⁊ pono caſum ꝙ ſortes ſciat ſex propō/
nes plato vero ſciat eaſdem ſex propoſitiones ⁊ volo
cum hoc ꝙ cicero ſciat quattuor propōes etiam iohā
nes oīno diſtinctas a propoſitionibus ſcitis a cicero/
ne iſto poſito patet ꝙ ſortes ⁊ plato ſunt doctiores ci
cerone ⁊ iohanne poſtꝗ̄ quilibet eoru; quolibet alio
rum eſt doctior ⁊ tamen cicero ⁊ iohannes ſciunt plu
res propoſitiones ꝗ̄ ſortes ⁊ plato eo ꝙ ſortes ⁊ pla/
to ſciunt ſolum ſex cicero autē̄ ⁊ iohannes ſciunt octo
Tertia vero concluſio probatur ⁊ pono caſum ꝙ ſor/
tes ſciat ſex propoſitiones plato vero ſolum tres ⁊ ſi/
militer quilibet aliorum iſto poſito clare ſunt omnes
partes illius concluſionis dempta vltima que proba/
tur quia ſua contradictoria eſt falſa nam ex ea ſequi/
tur ꝙ ſortes eſt doctior cicerone ⁊ iohanne ⁊ etia; pla
to qꝛ eſt falſum ꝓ ſecunda parte. Ad iſtā replicam re/
ſpondetur concedendo duas primas cōcluſiones ⁊ ne
go ꝙ ſint abſurde ⁊ ad tertiā admiſſo caſu dico ꝙ ſor
tes ⁊ plato ſunt doctiores cicerone ⁊ iohanne ⁊ ꝓpte
rea tota copulatiua eſt falſa nec ad veritatem illi⁹ re/
quiritur ꝙ quilibet illorum aliquo aliorū ſit doctior.
ꝙ autē̄ illa ſit vera patet per ſuas exponentes ſortes
⁊ plato ſunt docti ⁊ cicero ⁊ iohānes ſunt docti ⁊ cice
ro ⁊ iohānes nō ſunt ita docti ſicut ſortes ⁊ plato veri
tas tertie exponētis patet ꝑ falſitatē̄ ſue cōtradictorie
cicero ⁊ iohanes ſunt ita docti ſicut ſortes ⁊ plato.

¶ Ad ſecundū argumentum addu/
ctum cōtra ſolutionē̄ principalem reſpondeť admiſſo
caſu ꝙ arithmetica cōtineat ſolum ſeptē̄ propōnes ⁊
admiſſo ꝙ ſortes ſciat tres ꝓpōes plato vero ſciat ali
as quattuor: dico ꝙ iſta eſt falſa ſortes ⁊ plato ſciunt
arithmeticā dato ꝙ in caſu dato ſortes ⁊ plato ſciant
ſeptē̄ artes liberales nec eſt ſimile q: ad hoc ꝙ aliqui
ſcirēt arithmeticā oporteret arithmeticā eſſe i aliquo
ſubiecto ſed ad hoc ꝙ ſeptem artes liberales ſint non

Hentiſber Paulus venetus.

opoꝛtet eas eſſe in aliquo ſubiecto ⁊ hanc ſolutionez dat paulus in ſophiſmate communi ſepius allegato Uñ pono hic duas regulas de mēte hētiſberi ⁊ pauli veneti. Pꝛima regula qñcunqꝫ terminus copulat⁹ ſiue terminus pluralis numeri ſtat reſpectu verbi concernētis actum mentis determinanti terminum ſingularis numeri nō copulatum aut cui verbo ꝯiungiť cōpoſitio verbalis tunc tenetur diuiſiue: verbi gratia in hac pꝛopoſitione ſoꝛtes ⁊ plato ſciunt arithmeticā eo ꝙ ſubiectum eſt vnum copulatum ſtans reſpectu verbi impoꝛtantis actum anime interioꝛem quod determinat terminum ſingularis numeri: pꝛopterea illud copulatum tenetur diuiſiue. Et ex illa ꝓpõne ſequitur hec copulatiua ſoꝛtes ſcit arithmeticam ⁊ plato ſcit arithmeticam ⁊ ita nō valet hec conſequentia ſoꝛtes ⁊ plato ſciunt a ⁊ b ⁊ a ⁊ b ſunt aliqua ꝓpoſitio igitur ſoꝛtes ⁊ plato ſciunt aliquam pꝛopoſitionem. Secunda regula eſt quando copulatum vel terminus pluralis numeri ſtat reſpectu verbi impoꝛtantis actum anime interioꝛē quod nō ſeqˀtur cōpoſitio verbalis aut terminus ſingularis numeri tūc copulatuz cōplexiue teneť. Ex iſtis regulis infero poſſibilitatez harū copulatiuarū ſoꝛtes ⁊ plato ſciunt aliqˀs ꝓpões ⁊ tamen neſciunt ita eſſe in re ſicut ille ꝓpõnes ſignificant immo ꝙ magis eſt nō ſciunt ita eſſe ſicut ille ꝓpoſitiones ſignificant immo nec poſſunt ſcire illas ꝓpõnes eſſe in rerū natura. Similiter ſoꝛtes aliquā ꝓpõnem ſcit eſſe verā ⁊ plato ſimiliter ſcit aliquā ꝓpõnem eſſe verā ⁊ tñ nullaz ꝓpõnem ſoꝛtes ⁊ plato ſciūt eſſe veram nec ſciūt aliquas ꝓpões eſſe veras. Similiter aliquas ꝓpões tu ſcis quarū nullam tu ſcis immo quattuoꝛ ꝓpões ſcis ⁊ tamē nō ſcis niſi duas. Similiter quattuoꝛ ſunt ꝓpões ſcite a te ego autē ſolū ſcio tres ⁊ tamē a me ſunt plures ꝓpões ſcite ꝙ̄ a te Similiter ſtat hec copulatiua: ſoꝛtes plato et ſciunt quattuoꝛ ꝓpoſitiones ⁊ illarū duas ſciunt eſſe veras: alias aūt duas nō ſciūt eſſe in rerū natura. Pꝛima copulatiua ꝓbatur caſu poſito ꝙ ſoꝛtes ſciat a ꝓpõnem ⁊ plato ſciat b ꝓpõnem ⁊ volo ꝙ ipſi ſint taliter diſpoſiti ꝙ vnus nō poſſit alteri notificare ꝓpõnem quam ipſe ſcit tunc tota copulatiua eſt vera vt patet aſpicienti vim regularū ⁊ in eodem caſu verificatur ſecūda copulatiua. Tertia copulatiua patet caſu poſito ꝙ iſta ꝓpō ſit a nullus deꝰ eſt homo eſt aſinus ⁊ b ſit iſta nullus homo eſt chimera eſt ⁊ volo ꝙ ſcias a ⁊ etiam b ⁊ eodem caſu retento addendo ꝙ ego ſciam iſtas tres pꝛopõnes/lac nō generatur niſi in femininis animaliū generantiū ſibi ſimilia animalia/lac eſt bonuz ⁊ vtile tēpoꝛe partus/natura ꝓduxit lac ad cibandū partuz extra vterū ꝙ̄diu accipere cibū exterius per ſe nō pōt tūc verificatur quarta copulatiua. Quinta vero copulatiua patet caſu poſito ꝙ ſoꝛtes ſciat a ⁊ b ⁊ c pꝛopõnes ⁊ nō cōſideret de d ꝓpõe/plato vero ſciat a ⁊ b ⁊ d ⁊ nō conſideret de c tunc tota copulatiua eſt vera Multe ſimiles ꝓpões poni poſſent ſꝫ intellectis regulis facile eſt ad tales ꝓpões rñdere. ¶ Aliter etiam poſſumus reſpōdere ad illud ſcōm argumentū ꝙ ſoꝛtes ⁊ plato i caſu poſito ſciūt arithmeticā nec ad hoc ſequiť ꝙ arithmetica ſit i aliquo ſubiecto q: dico iſtū terminū arithmeticā eſſe terminū collectiuū itaqꝫ ſupponat ꝓ ſeptē illis ꝓpoſitionib⁹ ⁊ quēadmodū ad hꝫ ꝙ iſta ſit vera iſte ſeptē ꝓpões ſciunť nō requiritur ꝙ ille ſeptē pꝛopõnes ſint in aliquo ſubiecto ita ꝓpoꝛtionabiliter dico de alia pꝛopoſitione.

¶ Ad tertiū argumentū reſpōdetur

cōcedendo ꝙ in caſu poſito ſoꝛtes ⁊ plato ſunt neſcientes ſeptē artes liberales nec ex illo ſequiť ꝙ ſoꝛtes et plato ſunt nō ſcientes ſeptē artes liberales ⁊ rō huiꝰ eſt q: lꝫ hic terminus neſcientes negationez impoꝛtet tñ illa negatio nō cadit ſupꝛa totum copulatū: ſed ſuper partes copulati ſicut dictum fuit de iſto termino quieſcentia ſed hic terminus nō ſcientes impoꝛtat negationem cadentem ſuper totum copulatuz: pꝛopterea ſufficienter patet ratio diſcriminis.

¶ Secūdo pꝛincipaliter arguiť ſic.

Si dicta eſſent vera ſequereť hanc ꝓpoſitionē eſſe cōcedendā ſoꝛtes ⁊ plato deſinunt eſſe entia caſu poſito ꝙ ſoꝛtes nunc nō ſit ſed immediate ante hoc fuiſſet ⁊ ꝙ plato ſimiliter nō ſit ſed immediate ante hoc fuiſſet lꝫ ꝙ nūc ſint coꝝ materie ⁊ coꝝ foꝛme. Sequela ptꝫ qm̄ bene ſeqˀtur ſoꝛtes ⁊ plato ſunt deſinens eſſe ⁊ deſinēs eſſe: igiť ſoꝛtes ⁊ plato deſinūt eſſe quēadmodū ſequiť ſoꝛtes ⁊ plato ſunt quieſcēs ⁊ quieſcens: ergo ſoꝛtes ⁊ plato quieſcunt ⁊ veritas antecedentis patet qm̄ ſoꝛtes eſt deſinens eſſe ⁊ plato eſt deſinēs eſſe: ſed tamen ꝙ illa propō ſit falſa pꝛobo ſic bene ſequitur ſoꝛtes et plato deſinunt eſſe entia ⁊ ſoꝛtes ⁊ plato ſunt vel immediate ante hoc fuerūt iſta quattuoꝛ entia demōſtrādo illas duas foꝛmas ⁊ illas duas materias: igiť iſta quattuoꝛ entia deſinunt eſſe entia concluſio eſt falſa: minoꝛ eſt vera ergo maioꝛ eſt falſa.

¶ Et cōfirmať ſi dicta eſſent vera ſe

querētur duo cōtradictoꝛia ſimul vera qd̄ eſt abſurdū cōſequentia tamē ꝓbatur ⁊ pono ꝙ ſoꝛtes pugnet cōtra platonē ⁊ ecōuerſo plato cōtra ſoꝛtez: iſto caſu poſito iſte due ſimul ſtant in veritate ſoꝛtes ⁊ plato pugnant vt vincant ſe ſoꝛtes ⁊ plato nō pugnant vt vincant ſe: affirmatiuā ſic ꝓbo. ſoꝛtes ⁊ plato pugnant vt vincant ſoꝛtez ⁊ platonē: igitur ſoꝛtes ⁊ plato pugnāt vt vincant ſe: ꝯſequentia eſt clara ⁊ antecedens patet ſoꝛtes pugnat vt vincat platonem: plato autē pugnat vt vincat ſoꝛtem: igitur ſoꝛtes ⁊ plato pugnant vt vincant ſoꝛtem ⁊ platonem ⁊ ſic habetur veritas affirmatiue: negatiuam autem pꝛobo bene ſequitur nec ſoꝛtes pugnat vt vincat ſe nec plato pugnat vt vincat ſe: igitur ſoꝛtes ⁊ plato non pugnant vt vincant ſe.

¶ Ad ſecūdū pꝛincipale reſpōdetur

ꝙ in caſu poſito iſta ꝓpō eſt falſa ſoꝛtes ⁊ plato deſinunt eſſe entia pꝛout ꝓbauit argumentū adductū nec valet iſta cōſequentia ſoꝛtes ⁊ plato ſunt deſinens eſſe ⁊ deſinens eſſe: igitur ſoꝛtes ⁊ plato deſinūt eſſe entia ⁊ hoc ſi ly eſſe in antecedente includat iſtum terminuz ens ſingularis numeri: ſi vero includat iſtū terminum entia pluralis numeri ꝯcederem cōſequentiam ⁊ negarē antecedens ſed ſi illud verbum includat terminū ſingularis numeri tunc ex illa copulatiua licebit hāc inferre de copulato ſoꝛtes ⁊ plato deſinunt eſſe ens ⁊ ens. Sed petes quid requiriť ⁊ ſufficit ad veritatē iſtius ſoꝛtes ⁊ plato deſinunt eſſe entia. Ad hoc reſpōdi pꝛimi phiſicoꝝ queſtiōe tertia ꝙ ad veritatē illi⁹ ſufficit ⁊ requiritur ꝙ aliqua pars deſinit eſſe ſm ſe ⁊ qd̄libet ſui vel ſecundū aliquid ſui ⁊ quodlibet illius verbigratia ſi coꝛrūperetur foꝛma ſoꝛtis remanente eius materia ⁊ ſimiliter platone tunc iſta concedereť ſoꝛtes ⁊ plato deſinūt eſſe entia aut ſi coꝛrumperetur medietas materie ſoꝛtis ita ꝙ non remaneret in rerꝫ natura niſi alia medietas tunc illa ſimiliter concederetur ſoꝛtes ⁊ plato deſinunt eſſe entia.

¶ Contra hanc reſpōſionē meā ali

quis ſic arguit ꝓbando ꝙ illud non ſufficit ad veritatem illius ꝓpõis ⁊ ſupponit vnum ꝙ ſtat bñ ꝙ ſit idē ſoꝛtes qui erit in a inſtāti ⁊ tñ ꝙ nunc nulla ſit ei⁹ pa

ꝗtitatiua ꝙ erit eius ps ꝗtitatiua in a inſtāti: ꝙ illud
ſit poſſibile ſic declaratur: ponam⁹ ꝙ inſtans a erit in
ſtans terminatiuū hoꝛe ſequētis ⁊ diuidatur pꝛia me
dietas illius hoꝛe ꝑ partes pꝛopoꝛtionales minoꝛib⁹
terminatis verſus inſtās terminatiuū eius ⁊ in pꝛima
parte ꝓpoꝛtionali diuidatᷣ materia ſoꝛtis in duas me
dietates ⁊ continuētur poſtea ille verſus puncta extre
malia vertēdo ſuperficiē vnius medietatis ita ꝙ infe/
rioꝛ fiat ſuperioꝛ: ⁊ linea que erat in dextris ponatur
a ſiniſtris in ſecunda parte ꝓpoꝛtionali diuidantᷣ ille
due medietates in quattuoꝛ quartas ⁊ cōtinuentᷣ ite
rum ꝓpoꝛtionabiliter ⁊ ſic cōſequenter fiat ꝑ oēs par
tes ꝓpoꝛtionales pꝛime medietatis: poſtea cōſimili/
ter diuidatur ſecūda medietas per partes pꝛopoꝛtio/
nales minoꝛib⁹ terminatis ad finem hoꝛe ⁊ in pꝛia di
uidatur iterum illa materia in duas medietates ſecū
dum aliā dimēſionē puta ſecundū lōgitudinē ⁊ in al/
tera ſecundū latitudinē ⁊ ꝓpoꝛtionabiliter cōtinuen
tur: poſtea iterū diuidantᷣ due medietates ī quattuoꝛ
quartas ⁊ ꝯtinuentᷣ ꝓpoꝛtionabiliter ⁊ ſic fiat ꝯſ̄ter
vſq; ad inſtās terminatiuū tunc in inſtāti terminatiuo
erit idem ſoꝛtes ꝙ nūc eſt. ⁊ tñ nulla pars ꝗtitatiua ꝙ
nūc eſt ei⁹ erit ps ꝗtitatiua ei⁹ in illo inſtāti: ſuppoſi
to ergo ꝙ illō ſit poſſibile ponam⁹ ꝙ nūc ſoꝛtes ⁊ pla
to ſint in rerū natura ⁊ ꝙ ſoꝛtes ſꝑ poſt hoc ſe hēbit
ſic ſe haberet in inſtāti a in caſu poſito: tūc clarū eſt ꝙ
ſoꝛtes ⁊ plato nō deſinūt eſſe entia ⁊ tñ aliq̄ pars ſoꝛ/
tis ſecundū ſe ⁊ quodlibet ſui deſinit eſſe ens vł entia
quarta enī pars materie ſoꝛtis ſecundū ſe ⁊ quodlibꝫ
ſui deſinit eſſe entia: illa enim nunq̄ poſt hoc erit ens
vel entia vt patet aſpicienti caſum.

¶ **Ad iſtud argumentū reſpōdeo ꝙ**
arguens nullo pacto in re ipſa me impugnat ſed ſolū
in verboꝝ coꝛtice. Vñ ad argumētū multipliciter poſ
ſum rñdere pꝛio poſſem cauillare de hoc an manebit
eadem materia tenēdo totū diſtingui a ſuis ptibus vt
facile eſt videre ex ſolutione cōfirmationis ſecūdi ar
ticuli pꝛincipalis eiuſdē q̄ſtiōis tertie pꝛimi phiſicoꝝ.
illo tñ admiſſo qꝛ in hoc maioꝛ videtᷣ apparētia. Aliť
adhuc rñdeo ꝙ foꝛte caſus poſit⁹ nō eſt poſſibilis: qꝛ
ſine dubio caſu admiſſo magnū ſumerē argumētū ad
ꝓbandū cōtinuū poſſe eſſe diuiſuꝫ in oēm ſuam partē
vt ſatis manifeſtū eſt cuilibet ſcintellā ingenij habēti
etiā ad ſenſuꝫ illū ad quē illud dꝛ: eſſe īpoſſibile ab oī/
bus. Sꝫ qm̄ materia hec nō patitᷣ vt illud oñdā: ideir
co caſu admiſſo cōcedo ꝙ ſoꝛtes ⁊ plato nō deſinūt eē
entia ⁊ concedo ꝙ aliqua ps ſoꝛtis deſinit eſſe ſꝫm ſe ⁊
qōlibet ſui: attñ intelligebā ꝙ opoꝛteret aliquā ptem
deſinere eē ſꝫm ſe ⁊ qōlibet ſui deſitione ꝓpꝛie dicta/
illa aūt q̄rta ps materie ſoꝛtis deſinit eē deſitiōe īpꝛo/
pꝛie dicta: qꝛ cū eſſet ps alteri⁹ attñ ꝓpter ipſius coꝛ
ruptionem illud cuius eſt pars non propterea coꝛrū/
pitur coꝛruptiōe impꝛopꝛie dicta immo manet idē in
pꝛimo modo idemptitatis ⁊ ꝙ hec fuerit mea intētio
loco allegato pꝫ nō praue affectato aſpicienti verba
ꝑcedētia ⁊ ſequētia nec ex hoc ignominiā pati debeo
ꝙ nō expꝛſſe poſui ꝙ aliqua ps deberet coꝛrūpi coꝛru
ptione ꝓpꝛie dicta: tū qꝛ illud poterat elici ex pꝛecedē
tibus: tū qꝛ ſi ſemꝑ oia vellē explicare terminū ad quē
attigere foꝛet impoſſibile/ licet aūt hec ſolutio ſolida
ſit ne tñ eundē ꝑciſe modū dicēdi habere videamur ali
ter dico ⁊ teneo ꝙ licet foꝛma ſoꝛtis nūc coꝛrūperetur
remanente eius materia ⁊ ſimiliter platone iſta ꝓpō
eſſet falſa ſoꝛtes ⁊ plato deſinūt eſſe entia/ qm̄ ille ter
minus deſinētia eſſe ex quo eſt terminus pluralis nu/
meri includit copulatū ex terminis ſingularis nume/
ri nō negādo notā copulatiuā quēadmodū dictuꝫ fuit
de hoc termino deſcēntes: nulla enī videtᷣ rō diſcrimi
nis quare hoc diceretᷣ de vno termino ⁊ nō de alio: vñ
nō eſt illa ꝓpō imediate exponēda ſed antea reſoluen
da eſt rōne illius termini pluralis nūeri in hāc ꝓpō/
nem ſoꝛtes ⁊ plato ſunt deſinēs eſſe ⁊ deſinēs eſſe. Ex
iſto eodē fundamēto cōcedo hāc falſaꝫ/ de⁹ ⁊ hoc in/
ſtans pñs incipiūt eſſe ex quo de⁹ ⁊ hoc inſtās nō ſūt
incipiēs eſſe ⁊ incipiēs eſſe: ⁊ lꝫ cōmuniter nūc teneatᷣ
oppoſitū hoc nō te moueat qm̄ iſtud idē tenuerūt ſub
tiliſſimi illi hentiſber ⁊ paulus venet⁹ vide ſophiſma
quartū. Foꝛte dicis ex eodē fundamēto iſta erit ꝯcedē
da ſoꝛtes ⁊ plato ſunt aliqua ꝙ nō ſunt ſoꝛtes ⁊ plato
eo ꝙ ſoꝛtes ⁊ plato demōſtrādo ſoꝛtē ⁊ hoc ens qō nō
eſt ſoꝛtes ⁊ plato demōſtrando platonē. Reſpōdeo ne
gando illā ꝓpoſitionē foꝛe cōcedendā nec debite ſen/
ſum illi⁹ explicas ſed ſenſus illius hic eſt ſoꝛtes ⁊ pla
to ſunt aliqd ⁊ aliqd qō ⁊ qō nō ſunt ſoꝛtes ⁊ plato ꝙ
quidē ſenſus eſt falſus. Foꝛte petis an valet hec conſe
quētia ſoꝛtes ⁊ plato incipiūt eſſe ergo vterq; illoꝛum
nūc eſt ⁊ vterq; illoꝛū nō immediate ante hoc fuit vel
vterq; illoꝛum non eſt ⁊ vterq; illoꝝ poſt hoc erit. Ad
hoc dico ꝙ non ſequitur: ſi enim inciperet ſoꝛtes eſſe
per pꝛimum ſui eſſe plato vero per vltimum non ⁊ ſoꝛ
tes duraret pꝛeciſe per hoc inſtans eſſet antecedens
verum ⁊ conſequens falſum. Dictum autem eſt illam
pꝛopoſitionem non eſſe exponendaꝫ quin pꝛius reſol
uatur ratione termini pluralis numeri.

¶ **Ad confirmationē varij ſunt mo/**
di reſpondendi/ hentiſber decimotertio ſophiſmate Hentiſber
dicit ꝙ in caſu poſito iſta pꝛopō eſt falſa iſti pugnant
vt vincāt ſe imo dicit ꝙ iſti nō pugnāt vt vincāt aliqs
immo nec iſti pugnant contra aliquos ⁊ ratio ſua eſt
quia dato oppoſito ſequeretur ꝙ iſti pugnarent con
tra illos pꝛo quibus pugnarent ita bene ſicut poſſent
quod eſt impoſſibile vt dicit ⁊ ita non valet iſta conſe
quentia iſti pugnant ergo pugnant contra aliquem
vel contra aliquos eodem mō datis duobus contradi
ctoꝛijs concedit ꝙ illa duo ſunt ꝯtradictoꝛia ⁊ tamen
nullius ſunt contradictoꝛia nec aliquoꝛum ſunt con
tradictoꝛia dato ꝙ vtrūq; illoꝝ ſit alicui⁹ cōtradicto/
riū. Sed iſte modus dicēdi hētiſberi nō placet qꝛ tunc
eodem mō dicendū eſſet ꝙ ſi ſoꝛtes videret platonem
⁊ non ſeipſum ⁊ plato ſoꝛtem ⁊ non ſeipſum iſta eſſet
concedenda ſoꝛtes ⁊ plato vidēt ⁊ tñ ſoꝛtes ⁊ plato nō
vident aliquē nec ſoꝛtes ⁊ plato vident aliquos ꝙ ſoꝛ
tes ⁊ plato nō videāt aliquē clarū ē ex caſu ⁊ ꝙ ſoꝛtes
⁊ plato nō videāt aliquos patꝫ qꝛ ſequitᷣ ſoꝛtes ⁊ pla/
to vidēt aliquos ergo ſoꝛtes videt aliquos ⁊ plato vi/
det aliquos quēadmoduꝫ ſequitur ſoꝛtes ⁊ plato pu
gnāt cōtra aliquos ergo ſoꝛtes pugnat ꝯtra aliquos
⁊ plato pugnat cōtra aliquos qō tñ illō dici nō poſſit
ꝓbo ſic bene ſequitur ſoꝛtes ⁊ plato vident ſeinuicem:
ergo ſeinuicē videt ſoꝛtes ⁊ plato ⁊ vltra ſequitᷣ ſeiuicē
vident ſoꝛtes ⁊ plato ergo aliquos vident ſoꝛtes ⁊ pla
to. nō enī videtur poſſibile ꝙ ſeinuicem videāt ſoꝛtes
⁊ plato ⁊ tamen ꝙ nullos videant ſoꝛtes ⁊ plato inſu/
per ſi ſoꝛtes ſciat a ⁊ dubitet b et plato ſciat b et du/
bitet a tunc hentiſber hꝫ cōcedere iſtaꝫ ſoꝛtes ⁊ plato
ſciunt a ⁊ b vt patet ex duodecimo ſophiſmate: ergo
oīno eodē mō a ſimili ipſe habet concedere hāc ſoꝛtes
⁊ plato pugnant contra alios: ꝓpterea iſto mō dicen
di dimiſſo aliqui concedūt iſtas ꝓpōnes in caſu poſi
to iſti pugnant contra ſe iſti pugnant pꝛo ſe/ Iſti dili
gunt ſe iſti odiunt ſe ⁊ iſti negarent hanc cōſequētiaꝫ
ſoꝛtes nō pugnat vt vincat ſe nec plato pugnat vt vin
cat ſe ergo ſoꝛtes ⁊ plato non pugnant vt vincant ſe:
ſed iſti non recte conſiderant vim illius relatiui reci/

proci ⁊ ꝓpterea dico ꝙ affirmatiua ē falſa ⁊ nego iſtā ꝯñam ſortes ⁊ plato pugnāt vt vincāt ſortē ⁊ platonē igitur ſortes ⁊ plato pugnāt vt vincāt ſe ⁊ rō eſt q꞉ ꝓpter illud relatiuū reciprocū denotaꝛ per illā ꝓpoſitionē ꝙ ſortes pugnat vt vincat ſe ⁊ etiā plato vt vincat ſe qd̄ eſt cōtra caſū. ſ3 iſte ꝓpōnes ſunt cōcedēde iſti pugnāt cōtra iſtos/ iſti pugnāt ꝓ iſtis/ iſti pugnāt vt interficiant ab iſtis/ iſti pugnāt vt interficiāt illos iſte aūt ꝓpōnes ſunt negande iſti pugnāt vt interficiant ſe/ iſti pugnāt vt vincant ſe/ ꝓpter illud relatiuū rōne cui⁹ ſingula ſingulis referre op3. ¶ Et ex iſto ſequitur illud nō eſſe impoſſibile qd̄ hentiſber dicit eſſe impoſſibile vc3 ꝙ iſti pugnāt ꝯtra iſtos ꝓ quibus pugnāt ita bene ſicut poſſunt. ¶ Seqtur ſcd̄o hic nō ē ſillogiſmū expoſitorū iſti pugnāt cōtra iſtos ⁊ iſti ſūt ipimet ergo cōtra ipoſmet iſti pugnāt: variaꝛ eñ relatio extrinſeca in intrinſecā. ¶ Forte dices bene ſequitur iſti pugnāt vt interficiant iſtos: ergo iſti pugnāt vt ipi interficiantur: tenet conſequentia ab actiua ad paſſiuam ⁊ ꝯñs eſt falſu3 ergo ⁊ añs. ¶ Reſpondeo ꝙ nō debite arguis ab actiua ad paſſiuā qñ qñ per illā regulā arguiꝛ op3 arguere reſpectu verbi principalis qualiter nō arguitur in propoſito/ etiā ſic debebas arguere iſti pugnant vt interficiāt iſtos ergo iſti pugnāt vt interficiantꝛ iſti: quā propōnem concedo vnde illud relatiuū ipi quādo ponitur in eadem cathegorica cu3 ſuo antecedēte denotat reciprocationē ſicut illud relatiuū ſe vt clare patet ex hac ꝓpōne aliqs homo pugnat vt ipe interficiaꝛ quā nō cōcederemus forte pugnante contra platonē ⁊ platone cōtra ſortē eodē mō in plurali numero reciprocationem deſignat/ ſignificat igitur illa ꝓpoſitio iſti pugnāt vt ipi interficiantꝛ ꝙ iſte pugnat vt ipſe interficiatur ⁊ ꝙ iſte pugnat vt ipſe interficiatur ⁊ hoc conſtat eſſe falſum.

¶ Contra hanc ſolutionem arguiꝛ ſic dicere ꝙ in hac propōne iſti pugnant vt vincāt ſe ſit relatio ſigillata vt dictū eſt. cōtrauenit oino cōi mō concipiendi: igiꝛ ille modus dicēdi nihil valet: ꝯñā ē clara ⁊ ꝓbo aſſumptum caſu poſito ꝙ duo homines pugnaſſent ita ꝙ alter alterutrū occidiſſent: verbigratia ſortes platonē ⁊ plato ſortem tunc concedimus hanc ꝓpoſitionem in caſu poſito ſortes ⁊ plato interfecerūt ſe ⁊ tñ ex illo non ſequitur ꝙ ſortes interfecerit ſe aut plato interfecerit ſe: igitur que dicta ſunt contrauenniunt communi modo concipiendi.

¶ Ad hoc argumentū reſpondeo negando ꝙ ea que dixim⁹ cōi modo loquēdi cōtrauenient immo ſemper q̄tus poſſibile eſt nitor me cōformare cōmuni mō dicendi vnde dico ꝙ in illo caſu poſito nō cōcederetur iſta ꝓpoſitio ſortes ⁊ plato interfecerunt ſe ſed bene cōcederetꝛ iſta ꝓpō ſortes ⁊ plato interfecerūt ſe mutuo vel ſortes ⁊ plato interfecerūt ſeinuicem. ¶ Unde hic eſt breuiter aduertendū ꝙ aliqd̄ relatiuū reciprocum denotat relationē alicui⁹ ad ſeipꝫ vt contingit in iſta ꝓpoſitione ſortes ⁊ plato interfecerunt ſe: per quam denotaꝛ ꝙ ſortes ſortē ⁊ plato platonē occiderit. Aliud eſt relatiuum reciprocum quod denotat relationem ad aliud: verbigratia in hac ꝓpōne ſortes ⁊ plato interfecerūt ſeinuicem vel in hac ꝓpoſitione ſortes ⁊ plato interfecerūt ſe mutuo nō denotaꝛ ꝙ ſortes ſortē occiderit aut plato platonē ſ3 denotaꝛ ꝙ ſortes platonē ⁊ plato ſortē occiderit ⁊ ex iſto ſequiꝛ ꝙ iſte modus arguēdi non valet ſortes ⁊ plato occiderūt ſe ergo ſortes ⁊ plato occiderūt ſeinuicem. nec ecōuerſo ſequiꝛ ſortes ⁊ plato occiderūt ſeinuicē ergo ſortes ⁊ plato occiderunt ſe. Ex iſtis infero aliquos male cōcedere hanc ꝓpoſitionē aliqui homines ſunt ſui patres ⁊ ſui filij: caſu poſito ꝙ eſſet vna linea infinita verſus orientē ⁊ occidentē ⁊ ꝙ ſuper quālibꝫ pedalitatē illius linee eſſet vnus hō ⁊ oēs illi hoīes ſic ſe haberent ꝙ quocūq̄ illorū demōſtrato verū eſſet dicere ꝙ ipſe eſſet pater hominis ſe immediate ſequētis verſus occidentē ⁊ filius hoīs ſe immediate precedentis verſus orientē ⁊ iſti in illo caſu ꝯcedunt has ꝓpoſitiōes abſurdas aliqui filij ſuos patres genuerūt aliqui hoīes a ſeipis ſunt geniti ſ3 iſti natura relatiui reciproci nō bene rimati ſunt. vñ quēadmodū relatiuum reciprocū primitiue ſpeciei refert relatione ſigillata ita ⁊ relatiuū reciprocū deriuatiue ſpeciei. Uñ in hac ꝓpōne aliq̄ hoīes ſunt ſui pr̄es ſbm̄ qd̄ eſt plĺis numeri virtualiter includit copulatū ex pluribus terminis ſingularis nūeri ⁊ illud relatiuū reciprocū deriuatiue ſpeciei refert etiā pluribus relationib⁹ ſigillatiꝫ quot ſingularia includit ille termin⁹ poſit⁹ a pte ſubiecti. Et ex illo p3 ꝙ iſta ꝯñā nihil penit⁹ vꝫ qlibet iſtoꝝ eſt pr̄ alicui⁹ iſtoꝝ ⁊ qlibꝫ iſtoꝝ eſt fili⁹ alicuius iſtoꝝ: ergo iſti hoīes ſunt ſui pr̄es ⁊ ſui filij: mutatur eñ relatio extrinſeca in intrinſecā. ¶ Ex iſto eodē fūdamento infero ꝙ ſi ſortes equitaret equum platonis ⁊ plato equum ſortis iſta eſſet falſa ſortes ⁊ plato eq̄tant ſuos equos: plura de hac materia alibi dicentur idcirco hec pro nunc ſufficiant.

¶ Tertio principaliter arguitur ſic ſi dicta eſſent vera ſequeretꝛ ꝙ iſta ꝓpoſitio eſſet vera ī caſu cōi ſortes ⁊ plato ferūt lapidē caſu quo eēt aliqs lapis ſc3 a quē nullus eoꝝ ſufficeret ſolus portare: ꝑ ſi tñ ſimul ſufficerent cū portare ⁊ ita de facto eſſet ꝙ cū portarent: ꝯſequētia ſic probaꝛ iſte lapis a portaꝛ ab aliquib⁹ ⁊ nō niſi a ſorte ⁊ platone: igiꝛ ſortes ⁊ plato portāt lapidē a ꝙ tñ illa propō ſit neganda ſic ꝓbo bene ſequitur ſortes ⁊ plato portant a lapidē. igiꝛ ſortes ⁊ plato ſunt portās a lapidē ⁊ portans a lapidē cuius falſitas eſt clara eo ꝙ nulla ps illius copulati ſupponit: forte negas ꝯñam ⁊ dicis ꝙ ſic op3 arguere ſortes ⁊ plato ſunt portātes a lapidē: igitur ſortes ⁊ plato ſunt portās ⁊ portās a lapidē vt illa determinatio determinat totū copulatū nullā tñ ei⁹ ptē3. Sꝫ cōtra hoc arguiꝛ illa ps copulati portans vel ſupponit vel nō. Si nō tunc illa ꝓpō erit falſa. Si ſic ſeqtur iſtā eſſe verā ſortes eſt portās ⁊ tūc ſic arguo ſortes portat aliqd̄ ⁊ nō niſi a lapidē ergo ſortes portat a lapidē qd̄ eſt falſu3 q꞉ poſitū eſt in caſu ꝙ ſortes nō ſufficeret portare a lapidē nec vꝫ dicere ꝙ ſortes aliquā partē a lapidis portat ⁊ nō totū a lapidē: quia cū non ſit maior ratio ꝙ aliquā partē a lapidis portet q̄ aliā ſequitur ꝙ quālibet partem a lapidis portat vel nullam.

¶ Et cōfirmatur ſi dicta eſſent vera ſequeretur ꝙ iſta propō eſſet cōcedenda iſti ſex apoſtoli dei ⁊ iſti ſex apl̄i dei ſunt duodecī apl̄i dei ꝑ primum ꝓnomē demōſtrando ſex ⁊ ꝑ ſcd̄m demonſtrando alios ſex: ꝯñā eſt clara: falſitatem tñ ꝯñtis ſic oſtendo bñ ſeqtur iſti ſex apoſtoli dei ⁊ iſti ſex apl̄i dei ſunt duodecim ⁊ iſti ſex ⁊ iſti ſex ſunt oēs ſex apl̄i: igiꝛ oēs ſex apl̄i dei ſunt duodecim ⁊ vltra ſequiꝛ oēs ſex apl̄i dei ſunt duodecim: igiꝛ ſex apl̄i dei ſunt duodecī quēadmodū ſequitur omnes apoſtoli dei ſunt duodecim. igitur apoſtoli dei ſunt duodeci3 arguendo a propoſitione de ſigno collectiuo ad ſuam preiacentem.

¶ Ad tertium principale reſpondēt hentiſber octauo ſophiſmate ⁊ paulus venetus vigeſimonono ꝙ duobus modis contingit aliqd̄ portare: Hentiſber Paulus venetus

videlicet per ſe ⁊ per accidens illud dicit̃ poꝛtare ali
ꝗd ꝑ ſe qḋ poꝛtat illud ſine iuuamine alteri⁹ cauſe ſe
cunde ⁊ oppoſito modo illud eſt poꝛtare ꝑ accidẽs qñ
poꝛtatur aliꝗd cũ iuuamie alteri⁹ iſto ſuppoſito dico
ꝙ ille ꝗ poꝛtat aliꝗd ꝑ accidẽs ſimpliciter illḋ poꝛta
re dicit̃ ⁊ ꝓpterea in caſu poſito dico ꝙ ſoꝛtes poꝛtat
a lapidẽ ⁊ ſilr̃ plato nec hoc ẽ ꝯ caſuꝫ q: in caſu ꝑten
dit̃ ꝙ ſoꝛtes nõ p̄t poꝛtare a lapidẽ ꝑ ſe ſi eñ itellige
bat̃ ꝙ nõ poſſꝫ poꝛtare lapidẽ neq; ꝑ ſe neq; ꝑ accidẽs
negabit̃ caſus. Et hãc ſolutionẽ dedi alias q̃ſtiõe ſecũ
da pri de celo. Ex hac ſolutiõe īfero aliqua coꝛrelaria
Primũ ẽ potentia poꝛtatiua vni⁹ muſce ad nulluꝫ põ
dus terminat̃ / qm̃ qcũq; põdere dato q̃ tãcũq; magno
illud vna muſca põt poꝛtare viſo ꝙ poteſt iuuare ad
illud poꝛtandũ illud aũt ſufficit vt illud pondus dicat̃
poꝛtare. Scḋꝫ coꝛrelariũ ꝗlibꝫ homo põt tãtum poꝛta
re ſicut ꝗcunq; ali⁹ dato ꝙ nullus efficiat̃ foꝛtioꝛ q̃ ſit
Tertiũ coꝛrelariũ duob⁹ hominibus eũdẽ lapidem poꝛ
tantib⁹ quoꝝ vn⁹ apponit conatũ vt vnũ ali⁹ vero co
natũ vt quattuoꝛ tñ poꝛtat paruũ faciẽs conatũ q̃tũ
ille ꝗ maioꝛẽ conatum apponit magis tñ facit maio
rem apponẽs conatũ q̃ apponens minoꝛẽ. Quartum
coꝛrelariũ iſte modus arguẽdi nihil valet q̃tuncunq;
ſufficit ſoꝛtes poꝛtare tñ ſufficit plato poꝛtare et ecõ
uerſo igitur ſoꝛs et plato ſũt eque foꝛtes. Quītũ coꝛre
lariũ ſtat ꝙ ſoꝛs pri⁹ poꝛtauit a lapidẽ ⁊ reſiſtẽtia a la
pidis ẽ nũc ī duplo minoꝛ ⁊ nũc appoīt maioꝛẽ cõatũ
ad poꝛtãdũ a lapidẽ tñ nõ poꝛtat eũ imo nec ipſũ mouet

¶ Contra hunc modũ dicẽdi ſic ar
guo ſeq̃ret̃ ꝙ ſi emeres aliquẽ pãnũ trib⁹ libꝛis groſ
ſoꝝ ꝙ tñ dares ꝑ ꝗlibꝫ pte illi⁹ pãni ſicꝫ ꝑ toto pãno qḋ
ẽ abſurdũ ſeq̃lã tñ ꝓbo ſic. Ad hoc ꝙ ꝗs poꝛtet a lapi
dẽ ſufficit ꝙ poꝛtet illũ de ꝑ accidẽs igit̃ ad hoc ꝙ ꝗs
aliꝗd dicat̃ emere ſufficit ꝙ illḋ emat ꝑ acc͞ns ſꝫ qñ ꝗs
emit aliquẽ pãnũ q̃libꝫ ptẽ illi⁹ de ꝑ accidẽs emit qm̃
emptioẽꝫ toti⁹ ꝯſeq̃t̃ emptio ptis igit̃ emẽs pãnũ q̃li
bet ptẽ illi⁹ emit ⁊ neſcis aſſignare quo p̄cio igit̃ dicẽ
dũ ẽ ꝙ de ꝑ acc͞ns tñ dat ꝑ qualibꝫ pte illi⁹ ſicut ꝓ to
to ⁊ illḋ ſufficit ad hoc ꝙ dicat̃ ſimplr̃ dare tñ igitur.

¶ Secũdo ſic arguo ſeq̃ret̃ ꝙ ſi ſoꝛ
tes ⁊ plõ emerẽt vnã domũ viginti libꝛis groſſoꝛũ ita ꝙ
ſoꝛtes daret decẽ ⁊ plõ daret alias decẽ ꝙ iſta eẽt ꝯce
dẽda ſoꝛs emit hãc domũ queadmodũ ī caſu poſito cõ
ceſſũ ẽ ꝙ ſoꝛs fert a lapidẽ ꝙ tñ illḋ nõ ſit dicẽdũ ꝓbo
ſic q: ſi ſoꝛs emat hãc domũ poſſet poſtea ſoꝛtes vere
dicere hec dom⁹ ẽ mea qḋ tñ nõ eſt dicendum.

¶ Ad primũ iſtoꝛũ reſpõdet̃ negan
do ſeq̃lã multe eñ ſũt ptes pãni ꝗ nõ ſunt venales ſed
ſi tu itẽdas loꝗ de ptib⁹ venalib⁹ ſolũ ꝯcedo tunc ꝙ ꝓ
qualibꝫ pte pãni tñ das ſicut ꝓ toto pãno ſꝫ hoc non
ẽ eodẽ mõ qm̃ ꝓ toto pãno de ꝑ ſe das tres libꝛas groſ
ſoꝛũ ꝓ ptib⁹ aũt venalib⁹ illi⁹ pãni ſolum das tres li
bꝛas groſſoꝝ de ꝑ acc͞ns ⁊ lꝫ tñ des ꝓ medietate illi⁹
pãni ſicut ꝓ toto pãno nõ tñ magis care emiſti illam
medietatẽ q̃ totũ pãnũ qm̃ hoc ſolũ fuit de ꝑ accidẽs
ſi vero tñ dediſſes de ꝑ ſe ꝓ medietate ſicut ꝓ toto pã
no magis care emiſſes illã medietatẽ q̃ totũ pãnũ cũ
hijs tñ ſtat ꝙ lꝫ emas equũ ꝓ nulla tñ pte equi tñ das
ſicut pꝛo toto equo nec de ꝑ ſe nec de per acc͞ns nec vꝫ
hec ꝯña hec pars eꝗ nũc eſt tua ⁊ pꝛius nõ erat tua ⁊
nõ eſt tibi gratis data igit̃ emiſti illã. Aliter poſſum⁹
dicere ꝙ partibus vẽdibilib⁹ illi⁹ pãni coꝛrñdẽt ptes
ſpius pꝛecij ita ꝙ medietatẽ pãni emis medietate p̄cij
⁊ ita in cãu poſito ꝓ medietate pãni das nouem fran
cos pꝛo tertia pte pãni ſex francos ⁊ pꝛo quarta pte
pãni quartã medietatem pꝛecij ⁊ ſic ꝯlr̃er.

¶ Ad ſecundũ cõſequenter defendẽ
do opinionẽ cõcedẽda ẽ hec pꝛopõ in cãu ſoꝛtes emit
hãc domũ nulla eñ põt adduci rõ ad pꝛobandũ hanc
ſoꝛtes fert a lapidẽ in cãu poſito qui ꝑ conſimilẽ ꝓba
bit̃ hãc eẽ verã ſoꝛtes emit hãc domũ nec poteſt addu
ci aliqua rõ ad impꝛobãdũ vnã qui ꝑ cõſimilẽ impꝛo
babit̃ ⁊ alia ſed ex illo multa ſequunt̃ concedẽda ꝗ tñ
non cõcederent comuniter loquentes ꝓpterea aliter
reſpõdeo ad pꝛincipale argumentum ꝙ in caſu poſi
to ſoꝛtes ⁊ plato fuerũt a lapidẽ tñ ſoꝛtes nec fert a la
pidẽ nec plato fert a lapidẽ imo ſoꝛs nihil fert nec plõ
aliꝗd fert qm̃ ferre de ꝑ accidẽs nõ ẽ ferre queadmodũ
etiã bñ ſtat ꝙ ſoꝛtes ⁊ plato ſint domini alicui⁹ ciui
tatis ⁊ ſoꝛtes nec ſit domin⁹ illi⁹ nec alicui⁹ ptis eius
nec ſimiliter plato ⁊ eodẽ mõ in caſu poſito de ẽptiõe
dom⁹ dico ꝙ ſoꝛtes ⁊ plato emũt domũ ⁊ tñ nec ſoꝛ
tes emit domũ nec aliquã ptẽ ei⁹ neſcires eñ ſignare
quã ptẽ emit quacũq; eñ pte demõſtrata falſuꝫ ẽ di
cere ꝙ eã poſſideat facta emptione ⁊ ꝑ ꝯña nullã ta
lẽ emit ꝙ ſi ibi velles cauillare reducã totã difficulta
teꝫ caſu poſito ꝙ ſoꝛtes ⁊ plato emãt aliquã rẽ nõ ha
bẽtẽ ptes. Currere etiã ad emptionẽ ꝑ ſe vel emptio
nẽ ꝑ accidẽs poſſeſſionẽ ꝑ ſe vel poſſeſſionẽ ꝑ accidẽs
ſi recte cõſideres te iuuare nõ põt. Ex hac ſolutiõe cõ
cedo tanq̃ coꝛrelarie ſequẽs ꝙ difficilius ẽ ſoꝛtẽ ferre
nihil ferẽdo q̃ ferre vnã quartariũ frumẽti. Secundo
ſequit̃ ꝙ ſtat ſoꝛtẽ in cẽtuplo min⁹ põd⁹ nũc poꝛtare
q̃ poſtea poꝛtabit ⁊ tñ in cẽtuplo maioꝛẽ conatũ nũc
apponit q̃ poſtea apponet. Tertio ſequit̃ ꝙ ſtat eleſ
phãtẽ ꝗ ſimul ⁊ ſemel quadraginta hoies poꝛtare p̄t
facere maioꝛẽ difficultatẽ ī poꝛtãdo vnũ ſolũ granum
milij q̃ faceret puer vni⁹ ãni ī poꝛtãdo fabã multa ſilia
coꝛrelaria īferri poſſẽt ſꝫ ob facilitatẽ ea derelinquo.

¶ Ad cõfirmationẽ rñdet̃ cõcedẽdo
hãc eẽ verã iſti ſex ⁊ iſti ſex apli dei ſunt duodecim eo
ꝙ ſbm̃ ꝓ aliquib⁹ ſupponit ꝓ quib⁹ etiã ſupponit p̄
dicatuꝫ ⁊ vlteri⁹ cõcedo iſtã oẽs ſex apli dei ſunt duo
decim ſed nego hanc conſequentiã omẽs ſex apli dei
ſunt duodecim igitur ſex apli dei ſunt duodeciꝫ neq;
ſemper valet ꝯña arguendo a pꝛopõne de ſigno colle
ctiuo ad ſuã pꝛeiacenteꝫ ⁊ hoc maxime cum terminis
numeralibus nec ſemper extra termios numerales vꝫ
ꝯña nõ enim ſequit̃ oẽs apli dei paucioꝛes duodeciꝫ
ſunt duodecim igit̃ apli dei paucioꝛes duodeci ſunt
duodecim / quid veritatis hec ſolutio contineat alibi
ad longuꝫ diſcutietur. Et hec de ſecũda difficultate.

PRo itellectu hui⁹ tertie dif
ficultatis eſt aduertendũ ꝙ ly ⁊ tenet̃ di
uiſiue qñ cõiũgit inter termios pluralis
numeri reſpectu v̄bi pluralis numeri vel
qñ cõiungit inter termios ſingularis numeri collecti
uos vt dictũ eſt in difficultate p̄cedẽti nihilomin⁹ tñ
magis pꝛopꝛie diuiſiue tenet̃ quando cõiungit inter
terminos ſingularis numeri nõ collectiuos reſpectu
verbi ſingularis numeri.

¶ Unde ſciendũ ẽ pꝛio ꝙ multiplex
eſt differẽtia inter ly ⁊ diuiſiue tẽtũ ⁊ ly ⁊ cõplexiue tẽ
tũ. ¶ Pꝛima differẽtia ẽ ꝙ qñ ly ⁊ tenet̃ diuiſiue ⁊ cõ
iũgit inter termios ſingularis numeri nõ collectiuos
req̃rit verbũ ſingularis numeri ſed ly ⁊ cõplexiue tẽtũ
requirit verbũ pluralis numeri vt dictũ eſt. ¶ Scḋa
differentia eſt qñ ly ⁊ tenetur cõplexiue nihil penitus
facit ad ſuppõnem alioꝛũ terminoꝛũ / qñ aũt diuiſiue

teneẗ aliquid facit ad ſuppõnẽ terminoꝝ. Unde i iſto ſophiſmate cõi pariſiꝰ ⁊ rome vẽdit piper ly piper ſtat ꝯfuſe tm̃ q̃lr nõ ſtaret ſemoto ly ⁊ qd̃ diuiſiue tenetur. Sꝫ in iſta ſortes ⁊ plato ſunt hoĩes p̄dicatũ ſupponit eodẽ mõ q̃liter ſupponeret ſi non poneret ibi ly ⁊ cõplexiue tentũ. ¶ Tertia differentia eſt q̃n ly ⁊ tenetur cõplexiue ſic eſt pars extremi: q̃n aũt diuiſiue tenetur nõ efficit ps extremi cũ illis terminis quos cõiungit. Eſt em̃ regula generalis ꝙ q̃n aliqd̃ ſignũ ſic ſe hꝫ ꝙ eius vis tranſit vltra terminũ cui addit nõ efficitur ps extremi cũ illo termino / cum igit in ꝓpõne aſſumpta vis de ly ⁊ diuiſiue capti trãſit in p̄dicatũ ideo nõ eſt pars ſubiecti. ¶ Quarta dr̃ia ſumit ex pte contradictionis: q̃n em̃ ly ⁊ teneẗ cõplexiue nõ opꝫ ꝙ mutetur in ly vel aut negeẗ oppoſitũ aũt cõtingit de ly ⁊ diuiſiue tento. Primũ pꝫ q: iſte bene ꝯdicũt ſortes ⁊ plato ſunt hoĩes ſortes ⁊ plato nõ ſunt hoĩes: iſte aũt nõ cõtradicunt ſortes ⁊ brunellus eſt hõ ſortes ⁊ brunellus non eſt homo cum ſint ſimul falſe.

¶ **Notandũ eſt ſecundo ꝙ ad verita**tẽ ꝓpõnis in qua ly ⁊ diuiſiue teneẗ requirit ꝙ p̄dicatũ cõpetat cuilibet pti copulati / vt ad veritatẽ huius gandaui ⁊ pariſiꝰ vendiẗ vinũ reneſe req̃rit ꝙ gãdaui vendaẗ vinũ reñeſe ⁊ ſimiliter pariſiꝰ. ¶ Ex iſto ſequiẗ hãc eſſe verã ſortes ⁊ plato eſt vnꝰ hõ vt pꝫ per ſuã copulatiuã ſortes eſt vnus hõ ⁊ plato ẽ vnus hõ. ¶ Secũdo ſequiẗ iſtã eſſe falſaꝫ iohãnes ⁊ antechriſtus nõ eſt homo: hec em̃ eſt copulatiua ei correſpondens iohãnes nõ eſt hõ ⁊ antechriſtus nõ eſt hõ cuius copulatiue prima pars eſt falſa vt notum eſt.

¶ **Cõtra predicta prio principaliter** arguiẗ ſic. Si dicta eſſent vera ſeq̃ret ꝙ iſta ꝓpõ eſſet vera pariſiꝰ ⁊ rome vendit pip ꝯñs eſt falſum ergo illud ex quo ſequiẗ falſitas ꝯñtis ꝓbatur: q: vel illa ꝓpoſitio eſt ypothetica vel cathegorica nõ primũ q: ibi ly ⁊ cõiungit inter terminos ⁊ nõ inter ꝓpõnes. Si ſecundũ ſic arguo illa ꝓpõ eſt vna affirmatiua cuiꝰ ſubiectũ nõ ſupponit: igitur ip̃a eſt falſa: ꝯña eſt clara et añs probo ſi ſubiectũ eius ſupponeret maxime ſupponeret ꝓ pipere ſꝫ pro nullo pipere ſupponit: igitur ſimplr̃ nõ ſupponit: maiorẽ aũt ſic ꝓbo de nullo pipe verũ eſt dicere hoc eſt pariſius ⁊ rome venditũ: igit ꝓ nullo pipere ſupponit. ¶ Forte dicis ꝙ ſubiectũ illius ꝓpõnis ſupponit pro pipere dato ꝙ nullo pipere demonſtrato verũ eſt dicere hoc eſt pariſius ⁊ rome venditum q: nõ ſic dꝫ fieri verificatio eo ꝙ ly ⁊ nõ eſt ps ſubiecti vt dictũ eſt quẽadmodũ verificãdo ſbm̃ huius oĩs hõ aĩal non opꝫ dicere hoc eſt oĩs homo. ¶ Cõtra hoc ſic arguitur ſi hoc totũ pariſius ⁊ rome vẽditũ nõ ſit totale ſubiectuꝫ ſeq̃tur ꝙ illud erit ſubm̃ pariſiꝰ rome vẽditũ ſꝫ hoc eſt falſuꝫ igr̃. minorẽ aũt ꝓbo q: tũc illa ꝓpõ eſſet falſa qd̃ infert ꝓpoſitũ / tũ etiã q: tũc illiꝰ ꝓpõnis ſortes ⁊ brunellꝰ eſt aĩal ſubm̃ non ſupponeret de nullo em̃ eſſet verificabile nec de aliq̃bus de nullo q̃dẽ verũ eſt dicere hoc eſt ſortes brunellus nec etiã de aliq̃bus q: ſubm̃ ꝓpõnis aſſumpte nõ ſupponit ⁊ per ꝯñs illud ſophiſma cõe eſt falſum.

¶ **Et ꝯfirmatur ſi dicta eſſent vera** ſequereẗ duas contradictorias eſſe ſimul veras quod eſt falſuꝫ ſequelam tamẽ ſic probo iſta propoſitio ſortes ⁊ brunellus eſt aĩal eſt vera cũ ſua contradictoria ergo ꝓpoſitũ de veritate affirmatiue non eſt dubium poſtq̃ p̄dicatum ſtãs confuſe tm̃ cuilibet parti ſubiecti competit / ꝙ aũt ſua cõtradictoria ſit vera ſic ꝓbaẗ bene ſequiẗ non ſortes ⁊ brunellus eſt hoc animal demonſtrando brunellũ / ⁊ poſtea quodlibet aĩal demõſtrando: igitur non ſortes ⁊ brunellꝰ eſt aĩal: teñꝫ ꝯña per aſcenſum ſub illo termino aĩal qui ibi diſtribuiẗ poſtq̃ non diſtribuebatur in ſua contradictoria de veritate aũt añtis nõ eſt dubiũ poſtq̃ cuiuſlibet ſingularis cõtradictoria eſt falſa: hec em̃ eſt falſa ſortes ⁊ brunellus eſt hoc animal quocũq; aĩali demõſtrato ⁊ ſic habetur veritas negatiue ⁊ per ꝯñs propoſitum.

¶ **Ad primum principale in quo tan**guntur illud ſophiſma cõe pariſius ⁊ rome vendit pip varij varijs modis r̃ndent. ¶ Aliq̃ dicũt ꝙ illa ꝓpoſitio non põt ſaluari niſi fuerit ypothetica. Aliqui dicunt ꝙ eiꝰ veritas põt ſaluari in ſenſu cathegorico et ly piper ſtat ibi cõfuſe tm̃ a ſigno vniuerſali qd̃ ibi includitur. Unde ſecundũ iſtos hec propõ pariſius ⁊ rome vendiẗ piper ſubordinaẗ huic mentali vtroq; iſtorum locoꝝ pariſius ⁊ rome venditur piper / ſed neutra iſtarũ ſolutionũ mihi placet: nõ em̃ debet eſſe dubiũ apud ſane intelligentẽ quin intellectꝰ poteſt formare actũ ſincathegorematicũ qui medians inter terminos denotet pro vtraq; parte verificationeꝫ. ¶ Et ex illo infero ꝙ ly ⁊ copulatiue tentũ copulatim complexiue ⁊ copulatim diuiſiue ſubordinatur tribꝰ actibus ſincathegorematicis ſpecie diſtinctis. Concedo igitur ꝙ intellectus põt formare vnã mentalẽ cathegoricã in qua ly ⁊ ꝯiungit inter terminos denotãs ꝓ vtraq; parte verificationẽ. Sophiſma igiẗ aſſumptũ eſt ꝓpoſitio cathegorica ⁊ cõcedo ip̃m eſſe verũ / ⁊ ad improbationem reſpondeo ꝯcedẽdo ꝙ ſubiectum illius ſupponit pro pipere licet nullo pipere demõſtrato verũ ſit dicere hoc eſt pariſius ⁊ rome ens venditũ nã ſubiectũ illiꝰ ꝓpõnis realiter eſt hoc totũ pariſiꝰ ⁊ rome ens vẽditũ nec ſic dꝫ fieri verificatio hoc eſt pariſius ⁊ rome vẽditũ ſꝫ ſic hoc ẽ pariſiꝰ vel rome vẽditũ / ⁊ rõ eſt q: ly ⁊ diuiſiue tẽtũ ẽ vna vniuerſalitas ⁊ opꝫ illã delere in verificatione ⁊ capere particularitatem qualis eſt ly vel vt contingit de ſubiecto huiꝰ oĩs hõ eſt aĩal nõ em̃ verificando dicimꝰ hoc eſt oĩs homo ſꝫ dicimus hoc eſt aliquis homo. ¶ Forte dicis ſeq̃reẗ hãc eſſe verã pariſiꝰ ⁊ chimere vẽdiẗ piper viſo ꝙ ſubiectuꝫ eius ſupponit pro illo ꝓ quo predicatũ ſupponit nã pipere demõſtrato qd̃ pariſiꝰ vẽdiẗ hec eſt vera hoc eſt pariſius vel chimere venditũ ⁊ ſcḋs dicta ſic debꝫ fieri verificatio igiẗ extrema illius pro eodẽ ſupponãt ⁊ ꝑ ꝯñs illa ẽ vera. ¶ R̃ndeẗ negando ſequelã q: licet ſubiectuꝫ ⁊ predicatũ illiꝰ ꝓpõnis ꝓ eodẽ ſupponãt hoc tñ nõ ſufficit ad veritatẽ ipiꝰ / iſta em̃ ẽ falſa oĩs hõ ẽ ſortes licet ſubiectũ ⁊ p̄dicatũ ſupponãt ꝓ eodeꝫ ⁊ hoc q: p̄dicatũ nõ cõpetit taliter illi ſubiecto qualiter denotaẗ cõpetere rõnẽ illiꝰ ſigni vniuerſalis eodẽ mõ diciẗ in ꝓpoſito ꝙ ly ⁊ diuiſiue ſumptũ ẽ vniuerſalitas q̃dã denotãs verificationẽ ꝓ qualibꝫ parte copulati mõ clarũ eſt p̄dicatũ huiꝰ pariſiꝰ ⁊ chimere vẽdiẗ piper non cuilibet parti copulati cõpetit qd̃ tamen denotatur per ly ⁊ diuiſiue tentum.

¶ **Contra hanc ſolutionẽ arguitur** ſic vel ſubiectũ huius propõnis pariſius ⁊ rome venditur piper realiter eſt hoc totuꝫ pariſius ⁊ rome ens venditum ⁊ ſic illa propõ erit falſa q: eſſet affirmatiua de ſubiecto nõ ſupponẽte / vel ẽ p̄ciſe hoc totũ pariſius rome ens venditũ ⁊ tũc ſic arguiẗ illud totũ pariſius rome ens vẽditũ eſt ſubiectũ ergo illud totũ ẽ terminus: vltra ſeq̃tur ꝙ eſt terminꝰ cõplexꝰ vel incomplexus / ⁊ nõ eſt dicendũ ſecũdũ igiẗ dicendum eſt ꝙ hoc totũ eſt terminꝰ cõplexus ſed ꝓbo ꝙ nõ / q: ptes illius non ſe hñt adinuicẽ ſicut determinatio ⁊ determinabile: nec cõiunguntur ꝑ aliquod cõiũgibile igiẗ hoc

totū pariſius rome ens venditū non eſt magis termiꝰ cōplexus ꝙ̄ hoc totū homo aſinus capra ⁊ per ꝯñs illud totū eſt ſubiectū illius propoſitionis.

¶ Secūdo ſic arguo bene ſequit̃ pariſius ⁊ rome venditur piper ergo piper venditur pariſiꝰ ⁊ rome ꝯña ē falſū ꝯña tñ tenet per cōuerſionē. Si dixeris ꝙ ibi arguit̃ a ſuppōne cōfuſa ad determinatā ex pte de ly pip. Sic arguo ſaltem ſic licebit arguere pariſiꝰ ⁊ rome vendit̃ piper ergo a piper vendit̃ pariſiꝰ ⁊ rome qd̄ ſi cōcedas ſic arguo/ ꝯdictoriū ꝯñtis eſt verū qd̄ ſic ꝓbo bene ſequit̃ nullū piper venditur pariſiꝰ ⁊ rome oē a piper eſt piper ergo nullū a piper venditur pariſius ⁊ rome ⁊ ꝑ ꝯñs nō a piper vendit̃ pariſius ⁊ rome ⁊ per ꝯñs hec eſt falſa a piper vēditer pariſius ⁊ rome quod erat probandum.

¶ Tertio ſic arguo bene ſequit̃ tantum piper venditur pariſius ⁊ rome igitur pip vēdit̃ pariſius ⁊ rome ⁊ pono ꝙ nihil vendatur pariſius niſi piper ⁊ rome ſimiliter non tñ vendatur ibi ⁊ hic idem piper iſto poſito ſic arguo illa ꝯña eſt bona ⁊ añs eſt verum igitur ⁊ ꝯñs ⁊ per ꝯñs rebus ſtantibus vt nūc iſta erit cōcedēda piper vēdit̃ pariſiꝰ ⁊ rome/ ꝙ autē illa excluſiua ſit vera patꝫ ꝑ ſuā vniuerſalem de terminis trāſpoſitis oē vēditū pariſius ⁊ rome eſt pip cuius veritas eſt clara quia ſubm̄ ꝓ nullo ſupponit qui p̄dicatū pro eodē ſupponat. ¶ Forte dicis ꝙ illa nō ē ſua vniuerſalis ſꝫ ē hec oē vēditum pariſiꝰ ⁊ rome ē h pip poſtꝙ̄ ly piper in ordine ad ſuā p̄mā exponētē ſtat determinate in ordine ad illā vniuerſalitatem ⁊/ nō illa eſt falſa quemadmodū ſua excluſiua. ¶ Contra hoc ſic arguo nō ē conuertibilitas inter illā excluſiuā ⁊ illam vniuerſalē igitur illa vlis nō ē vlis illiꝰ excluſiue ꝯña ē clara ⁊ aſſumptū ꝓbo ⁊ pono ꝙ idē piper vēdat̃ in vtroq̄ illorū locorū ſed multa vēdant̃ pariſius ⁊ rome ſimiliter p̄ter pip. Iſto poſito ſic arguo ſubiectum illius vniuerſalis ſupponit pro aliquo vēdito pariſius pro quo tamen nō ſupponit predicatū igit̃ illa vniuerſalis ē falſa ꝙ aūt excluſiua ſit vera patꝫ per ſuas exponētes relinquitur ergo ꝙ illa ꝓpō non eſt vniuerſalis illius excluſiue qd̄ infert propoſitum.

¶ Ad primū iſtorū reſpōdet aliquis ꝙ argumentum efficaciter oſtendit hūc modū dicēdi nō eſſe rōnabilem/ poſtea dicit hāc eſſe verā pariſius ens venditum quod ꝙ̄ꝙ̄ non ſupponit tamen illa ꝓpoſitio eſt vera ⁊ hoc vt dicit non ē maius incōueniēs cōcedere ꝙ̄ dicere ꝙ aliqua eſt affirmatiua falſa cuiꝰ tñ extrēa ꝓ eodē oīo ſupponūt qd̄ iā diximꝰ negādo hāc pariſius ⁊ chimere vēdit̃ piper. ¶ Sꝫ iſte debili argumento victus multa hꝫ cōcedere incōuenientia. Propterea ab eo peto quō in illa propōne ſtat ly pip. Si dicat determinate erit illa ꝓpoſitio falſa. Si dicat cōfuſe tm̄ quero a quo cōfunditur vel a ly ⁊ diuiſiue tēto ⁊ ſi ſic ſequit̃ ꝙ ipm non eſt pars ſubiecti per regulā cōem/ q̄ñcunq̄ vis alicuiꝰ ſincathegorematis trāſit vltra aliquē terminum ipm non eſt pars extremi cū illo vel confunditur ab illo toto copulato pariſius et rome ⁊ ſic iterum hoc totū non erit ſubiectum/ Relinquitur ergo ꝙ ly et diuiſiue tentum non eſt pars ſubiecti ſed preciſe hoc totū pariſius rome ens venditum quod ego concedo ⁊ vlterius concedo ꝙ illud totum eſt terminus complexus ⁊ q̄ñ dicis partes eius non ſe habent ſicut determinatio et determinabile fateor ſed dico ꝙ coniunguntur per aliquod cōiungibile videlicet per ly ⁊ diuiſiue tentum bene verum eſt ꝙ non coniunguntur per aliquod cōiungibile qd̄ eſſet eorū pars nec hoc opꝫ non enī dicitur in diffinitiōe termini complexi partes ſe debere habere ſicut determinatio ⁊ determinabile vel debere coniungi per coniungibile quod eſſet eorum pars/ patet itaq̄ quid ſit ſubiectū in ꝓpōe data ⁊ q̄liter veniat facienda verificatio.

¶ Ad ſecūdū reſpōdēt aliqui negando hāc ꝯñā pariſiꝰ ⁊ rome vēdit̃ pip ergo pip vēdit̃ pariſiꝰ ⁊ rome ꝓpter cauſā tactā imo dicūt ꝙ nō licet inferre a piper vēdit̃ pariſius ⁊ rome/ ⁊ rō eſt q2 in añte ly piper cōfundit̃ poſt ſpeciale ſignū cōfuſiuum videlicet ly ⁊: nō aūt in ꝯñte cōfundit̃ a tali ſigno analogiā accipere potes ex hiis q̄ dicta ſunt in ſc̄da difficultate prime partis huiꝰ queſtiōis quēadmodū etiā non ſequitur incipit calor eē ergo a calor incipit eſſe. Aliter tñ reſpōdeo ꝯcedēdo hāc ꝯñā pariſiꝰ ⁊ rome vēdit̃ pip ergo a pip pariſiꝰ ⁊ rome vēdit̃ ⁊ nego contradictoriā ꝯñtis eē verā ⁊ ad ꝓbationem dico ꝙ iſta ꝯña nihil valet nullū piper vēdit̃ pariſiꝰ ⁊ rome oē a piper ē piper ergo nō a piper vendit̃ pariſius ⁊ rome nec ibi arguit̃ in celarēt ⁊ rō eſt q2 equiualēter arguitur a ſuppōne confuſa ad determinatā reſpectu termini diſtributi qd̄ ſic declaro in iſta ꝓpōe piper vēditur pariſius et rome equalēter ē diſtributio reſpectu termini ſtantis determinate ꝓpterea in ſua ꝯdictoria equalēter ē ſuppō cōfuſa/ in illo copulato in iſta vero a pip vēdit̃ pariſiꝰ ⁊ rome ē equalēter diſtributio ī illo copulato reſpectu termini ſtātis cōfuſe tm̄ ⁊ ꝑ cōſequēs in ſua cōtradictoria equiualēter ē ſuppoſitio determinata in illo copulato propterea equiualēter arguit̃ a ſuppōe confuſa ad determinatā reſpectu termini diſtributi dic vt volueris.

¶ Ad tertiū iſtorum reſpōdetur ab aliquibus ꝙ iſta propoſitio anteꝙ̄ exponatur opꝫ eā reducere ad vnā copulatiuā quēadmodum etiam hec propō tm̄ homo eſt ſortes ⁊ plato que eſt vera ⁊ tñ nō debet prio dari ſua p̄ia exponēs hō ē ſortes et plato cū illa ſit falſa ſꝫ illa priꝰ reducēda ē ad vnā copulatiuā ſed iſtud dictū michi nō placet tū q2 tūc non ſꝑ inchoāda eſſet ꝓbatio a prio termino ꝓbabili tū etiā q2 ſi idē pip vēdat̃ in vtroq̄ iſtorū locorū ⁊ nihil aliō vēdat in vtroq̄ illorū locorū tñ alia vēdant̃ pariſiꝰ ⁊ etiā rome tūc illa excluſiua eſt vera ⁊ illa copulatiua falſa veritas excluſiue patet per hāc tm̄ piper venditur in vtroq̄ iſtorū locorum ꝓpterea malo aliter dicere ꝙ in iſta excluſiua tm̄ piper vendit̃ pariſiꝰ ⁊ rome ly ⁊ nullo mō capit̃ diuiſiue imo eſt pars extremi eo ꝙ ponit̃ poſt copulā ⁊ propterea vniuerſalis illius excluſiue eſt hec oē venditū pariſiꝰ ⁊ rome eſt piper in qua ly et nō tenet̃ diuiſiue ſed eſt pars extremi ⁊ bona eſt cōuertibilitas inter illam vniuerſalē ⁊ excluſiuā. Et ꝙ̄ꝙ̄ acciperes hanc propōnem tm̄ piper pariſius ⁊ rome eſt ens venditum in qua ly ⁊ precedit copulā dico ꝙ adhuc in illa non poteſt teneri diuiſiue. ¶ Unde hic eſt notandum ꝙ copulatum diuiſiue acceptum non pōt vnica diſtributione diſtribui/ q̄ñcunq̄ eñ aliqd̄ copulatū diuiſiue accipit̃ ipm pluribꝰ acceptionibꝰ accipit̃ ⁊ nō ē ps extremi ſi aūt tale copulatū diſtribuatur vnica diſtributiōe iā nō ampliꝰ pluribꝰ acceptionibꝰ acciperet̃ quū igit̃ in hac ꝓpōe tm̄ piper pariſiꝰ ⁊ rome vendit̃ hoc totū pariſius ⁊ rome ens venditū diſtribuat̃ vnica diſtributione ab illo ſigno excluſiuo ſequit̃ ꝙ illud copulatū nō accipit̃ diuiſiue. Et ſi dicas in hac vniuerſali oē ens vēditū pariſiꝰ ⁊ rome ē piper nō ponitur verbū pluralis numeri igit̃ illud copulatū nō accipitur cōplexiue ſed diuiſiue. Ad hoc dico ꝙ conſequentia eſt nulla vnde ad hoc ꝙ cōplexiue

teneatur ſufficit ꝙ aliquid cadat in ipſ faciēs ipſ ſta re vnica acceptiōe nec opus eſt verbo pluralis numeri quemadmodum in iſta quicquid eſt ſoꝛtes ⁊ album eſt currens tenetur ly ⁊ complexiue ⁊ ſi verbum nullum ibi ſit quod eſt pluralis numeri. ¶ Et ex iſto fundamento facile patet quid dicendum ſit ad hanc pꝛopōnem tantum pariſius ⁊ rome venditur piper. Si dictio excluſiua cadat in hoc totum pariſius ⁊ rome ens venditum ita ꝙ denotet ibi vnicam excluſionem tunc illa coniunctio ⁊ tenetur cōplexiue ⁊ nō diuiſiue ⁊ iſta eſt vniuerſalis coꝛreſpōdens illi excluſiue omne piper eſt pariſius ⁊ rome ens venditum poteſt etiā in illa pꝛopoſitione capi ly ⁊ diuiſiue vt puta ſi ly tantū caderet pꝛeciſe in pꝛimam partē illius copulati ⁊ tūc illa pꝛopoſitio equiualeret huic copulatiue tantum pariſius vēditur piper ⁊ rome vēditur piper. Et hos duos ſenſus pꝛopꝛios poteſt habere illa ꝓpō. ¶ Alii qui aſſignāt ei hunc tertiū ſenſum extraneum tamen valde vt ly tm̄ denotet excluſionem a qualibꝫ parte illius copulati/ extraneū dico quia ſi illa ꝓpō faceret illū ſenſum pariſoꝛma iſta ꝓpoſitio oīs hō ⁊ aſin⁹ curtūt poſſet facere hūc ſenſum oīs hō ⁊ oīs aſin⁹ currit qḋ ē abſurdū pꝛios tn̄ duos ſenſus ꝗ̄ ꝓpꝛiiſſime facit

¶ Ad cōfirmationē reſpōdet negando ſequelam ⁊ ad pꝛobationem concedo iſtas ꝯ̄dicere ſoꝛtes ⁊ bꝛunellus eſt animal non ſoꝛtes et bꝛunellus eſt animal ⁊ dico affirmatiuam eſſe veram negatiuam autem eſſe falſam ⁊ ad negatiue pꝛobationem dico ꝙ ille aſcenſus non valet quia in illa negatiua ly animal ſtat confuſe tantum ſicut in ſua affirmatiua ⁊ pꝛopterea non opoꝛtet aſcendere copulatiue ſed diſiunctim qualiter competit termino ſtanti confuſe tantū ⁊ rō huius eſt quia regula cōmunis eſt vt dicit noſter.
Geoꝛgius bꝛuxellenſis Geoꝛgius bꝛuxellenſis. in ſuppoſitionibus circa ſuppoſitionem cōfuſam ⁊ diſtributiuā ꝙ negatio impedit a copulato pꝛedicamenti vbi ⁊ ſic dantur due contradictoꝛie in quibus eſt vnus termin⁹ diſtribuibilis in neutra diſtributus. Quidā autem contendens de parua re dicit illos eſſe cōfuſos qui aſſignant ſuppoſitionem confuſam tantum huic termino animal in illa negatiua ⁊ dicit ꝙ ille termin⁹ animal ſupponit cōfuſe ⁊ diſtributiue ſed ſicut patebit hoc ſolum eſt ſub alijs verbis idem dicere ratio autem quam adducit ē hec in iſta non vtroꝗ iſtoꝛum locoꝛum venditur piper ly piper ſtat confuſe ⁊ diſtributiue. igitur ⁊ in iſta nō pariſius ⁊ rome vēditur piper ⁊ per cōſequēs ſicut ly vtroꝗ nō impedit negationem ita neꝗ ly ⁊ impedire poteſt. ¶ Sed ad iſtud faciliter dici poteſt dicendo ꝙ ſecūdum logicos antiquos ly ⁊ eſt ſpeciale ſignū cōfuſiuum nō autem ly vtroꝗ. Aliter etiam reſpōdeo ꝙ in iſta negatiua ly animal ſupponit cōfuſe ⁊ diſtributiue nō tamen valet aſcenſus factus q: virtualiter arguitur a pluribus determinatis reſpectu partiū multitudinis ⁊c. quia in iſta ſoꝛtes ⁊ bꝛunellus eſt animal virtualiter ē diſtributio in illo copulato in oꝛdine ad terminum ſtantem confuſe tantum pꝛopterea in ſua contradictoꝛia illa ſuppoſitio virtualis mutabitur in ſuppoſitionem determinatā virtualem ⁊ hoc eſt dicere ſub alijs verbis ꝙ ex quo diſtribuitur diſtributiōe oppoſita ſuppoſitioni cōfuſe tantum pꝛopterea nō licet aſcēdere copulatiue. Sed re vera dicere ꝙ ſupponit cōfuſe ⁊ diſtributiue ⁊ non lꝫ aſcēdere copulatiue ē equiualēter dicere ꝙ non diſtribuitur quemadmodū dicit pꝛima ſolutio pꝛopterea licet hec ſecunda ſolutio ſit bona male tamen ipſe repꝛobat pꝛimā ſolutionem quia contentio non eſt ad rem ſed ad nomen.

¶ Secundo pꝛincipaliter arguit̄ aliqua eſt pꝛopō de copulato diuiſiue tento cuius veritas nō poteſt cognoſci per aliquā copulatiuam ergo male dictum eſt ꝙ ad veritatem ꝓpoſitionis de copulato diuiſiue accepto requirit̄ ꝙ poſſit reduci ad vnā copulatiuam verā. cōſequentia eſt clara ⁊ aſſumptū ꝓbo ⁊ pono caſū ꝙ nulla ſit copulatiua in mūdo tūc accipio iſtā ꝓpoſitionē aliquod ens ⁊ aliqua pꝛopō eſt hec pꝛopoſitio de copulato extremo cui nulla copulatiua actu aliter coꝛreſpōdet. Iſto caſu poſito clarum eſt ꝙ illa pꝛopō eſt vera ⁊ tamen nulla copulatiua poteſt ei coꝛreſpōdere qḋ ſic ꝓbatur ſi coꝛreſponderet ei aliqua copulatiua tūc ipſa eſſet falſa eo ꝙ pꝛedicatū eius nō ſupponeret ⁊ per conſequens ipſa exiſtente vera nulla poteſt ei copulatiua coꝛreſpondere.

¶ Et confirmat̄ ſi dicta eſſent vera ſequeretur eandem pꝛopōnem equiualere duab⁹ nō equiualentibus quod eſt abſurdū. Sequelam tamen ſic ꝓbo ⁊ accipio hanc ꝓpoſitionem albū ⁊ currens ſoꝛtes ⁊ plato eſt ⁊ accipio ly ⁊ vtrobiꝗ diuiſiue ⁊ ſic arguo. Illa ꝓpō equiualet huic copulatiue albū ſoꝛtes ⁊ plato eſt ⁊ currēs ſoꝛtes ⁊ plato eſt. Similiter equiualet huic copulatiue album ⁊ currens ſoꝛtes eſt ⁊ album ⁊ currens plato eſt ⁊ tamen ille due copulatiue non equiualent ergo pꝛopoſitum ꝙ illa ꝓpō de copulato illis duabus copulatiuis equiualeat ꝓbo ſic ipſa equiualet pꝛime copulatiue ratione pꝛimi copulati nam ratione illius ipſa reducibilis eſt ad aliquam copulatiuam ⁊ nō niſi ad datam igitur ⁊ ꝙ equiualeat ſecunde copulatiue patet nam ratione ſecundi copulati habet aliquam copulatiuam coꝛreſpōdentem ⁊ non niſi datam igitur habetur ꝙ illa ꝓpoſitio equiualet illis duabus copulatiuis ſed ꝙ ille copulatiue nō equiualeant patet facile nam caſu poſito ꝙ ſoꝛtes eſſet albus ⁊ currens ⁊ plato ſimiliter pꝛima copulatiua eſt falſa pꝛopter vtriuſꝗ partis falſitatem ⁊ ſecunda copulatiua vera vt claret igitur:

¶ Ad ſecundum pꝛincipale reſpōdetur concedendo ꝙ in caſu poſito hec pꝛopō de copulato diuiſiue accepto eſt vera aliquod ens ⁊ aliqua ꝓpō eſt hec pꝛopoſitio cui non coꝛreſpondet actualiter aliqua copulatiua cōcedo ꝙ veritas eius nō debet regulari neꝗ cognoſci penes aliquā copulatiuā Et qñ nos dicimus in p̄cedentibus veritatē pꝛopōis de copulato extremo eſſe cognoſcendam ſiue regulādā per vnam copulatiuam ſibi coꝛreſpondentem reſpondeo ꝙ illud dictū ſolum habet verū de pꝛopoſitionibus non habentibus reflexionem ſupꝛa ſe hoc eſt in oppoſitum modo pꝛopō aſſumpta reflexionem habꝫ in oppoſitum ne eius veritas reguletur ſiue cognoſcatur ꝑ copulatiuam aliquam in omnibus tamen alijs ꝓpōnibus dictum noſtrum vniuerſaliter habet verum.

¶ Ad confirmationē dupliciter reſpondeo pꝛimo dico ꝙ illa pꝛopō de copulato ſubiecto ⁊ ſimiliter p̄dicato ſimpliciter eſt falſa in quouis ſenſu ⁊ nego ꝙ equiualeat illis duabus copulatiuis ⁊ fateoꝛ ꝙ pꝛime copulatiue equiualet ſed nō equiualet ſecunde ⁊ ratio eſt quia pꝛimū copulatū eſt pꝛim⁹ terminus ꝓbabilis poſitus in illa pꝛopōe pꝛopterea nō licet illā ꝓpoſitionē reducere ad aliquā copulatiuam ratione ſecundi copulati anteꝗ̄ reducatur ad copulatiuā ratiōe pꝛimi copulati. Et ſi dicas bene ſequitur ſoꝛtes ⁊ plato album ⁊ currens eſt ergo album et currēs ſoꝛtes et plato eſt antecedens eſt verum vt patet per ſuam copulatiuam ſoꝛtes albū ⁊ currens eſt ⁊ plato album et currens eſt: ergo et conſequens: et conſe

quentia ꝓbatur per regulas philoſophi nomina et
verba tranſpoſita idez ſignificant. Ad hoc dico ꝙ ꝯña
nihil valet ⁊ ratio eſt quia antecedens eſt propoſitio
probabilis ratione alterius termini ꝙ̄ fit conſequens
hoc autem multum impedit equiualentiam propoſi/
tionum vt in multis facile eſt declarare accipe analo
giam de iſtis duabus hoc album ab oi colorato pre/
ter hoc album differt hoc album differt ab oi colora/
to preter hoc album. Secundo aliter reſpondeo ꝙ ꝓ
pões de copulato ſubiecto ſimiliter ⁊ copulato pre
dicato diuiſiue tentis non ſolum reducende ſunt ad
vnam copulatiuam ſed ad duas quarū vnaz habebit
ratione vnius copulati aliaz vero ratione alterius co
pulati ita ꝙ propō ꝓpoſita reducēda ē ad illas duas
copulatiuas datas ⁊ ad veritatē illius requiritur ve/
ritas vtriuſq; copulatiue qm̄ autem prima copulati/
ua eſt falſa propterea illa de copulato eſt falſa.

¶ Tertio principaliter arguit̄ ſic ſi

dicta eſſent vera ſequeretur hanc propoſitionem eſſe
falſam ſortes ⁊ brunellus eſt b animal conſequens eſt
falſum igitur dicta ſunt minus bene poſita. Sequela
ſic probatur. ſua copulatiua ad quam debz reduci eſt
falſa igitur ꝯña eſt clara ex dictis ⁊ aſſumptum ꝓba/
tur ipſa debet reduci ad hanc copulatiuam ſortes eſt
aial ⁊ brunellus eſt idem animal poſtq̄ ly animal ſtat
determinate ⁊ per cōſequens ipſa huic equiualet ani/
mal ſortes ⁊ brunellus eſt falſitatem autem cōſequen
tis ſic ꝓbo ly ⁊ diuiſiue tentum eſt ſpeciale ſignum cō
fuſiuum igitur ſicut impedit negationē ne diſtribuat
terminum ſe ſequentē impedire debet ⁊ ly b ne faciat
illum terminum ſtare determinate ⁊ per conſequens
illa propoſitio huic equiualet ſortes ⁊ brunellus eſt
animal que eſt vera ⁊ per conſequens ⁊ illa.

¶ Et cōfirmatur aliqua eſt propoſi

tio in qua ponitur copulatum diuiſiue tentuz ⁊ tamē
eius veritas non poteſt cognoſci per aliquā copulati
uam igitur dicta nulla aſſumptum probo ⁊ capio hāc
ꝓpoſitionez ſortes ⁊ plato ⁊ iohānes ⁊ cicero ſunt ho
mines ⁊ volo ꝙ ly ⁊ in primo loco capiatur diuiſiue
⁊ in ſecundo cōplexiue in tertio diuiſiue ⁊ tn̄ ꝙ ly ⁊ tē
tum complexiue ſit copula principalis ita ꝙ illud to
tum ſit vnū copulatum cōplexiue tentum cuius vna
pars eſt copulatum diuiſiue captum ⁊ tamen nō vide
tur ad aliquam copulatiuam poſſe reduci igitur.

¶ Ad tertium principale reſpondēt

aliqui ꝙ iſta propō eſt vera ſortes ⁊ brunellꝰ eſt b ani
mal ⁊ ꝙ equiualet huic ſortes ⁊ brunellus ē aial ⁊ rō
adducta eſt quia ly ⁊ eſt ſpeciale ſignum cōfuſiuum et
ita ly b nō poteſt illum terminum facere determinate
ſupponere ſed dicere ꝙ ly aial ibi non ſupponit de/
terminate nō eſt apparenter dictū q̄ꝙ enim ly ⁊ diui
ſiue tentum impedit negationē aī ſe poſitaz nō tamē
impedit negationem poſt ſe poſitam in iſta pariſius ⁊
rome nō vendit̄ piper ly piper ſtat diſtributiue tn̄ qm̄
illud negaretur / quare nō poteſt intellectus formare
vnum ſignum ſpeciale determinatiuū ſicut ⁊ cōfuſiuū
⁊ per cōſequens poterit intellectus accipere vt illud
predicatum ſtat determinate ⁊ tūc redibit difficultas
alij dicunt ꝙ in hac ſortes ⁊ brunellus eſt b animal ly
animal ſtat determinate ſed hoc in ordine ad partes
copulatiue ⁊ non licet aſcendere aut deſcendere diſ
iūctiue ſub illo termino niſi illa propō primo reduca
tur ad copulatiuā ⁊ reducendo illam ad copulatiuas
nō oportet accipere relatiuum idēptitatis. Aliter ta/
men reſpondeo ⁊ cōcedo omnes tales eſſe falſas pari
ſius ⁊ rome vēditur b piper ſortes ⁊ plato eſt b homo.

¶ Contra hanc ſolutionez arguitur

ſic ex ea ſequuntur duo contradictoria ſimul falſa qđ
eſt abſurdum igitur ⁊ illud ex quo ſequitur cōſequen
tias tamen ſic ꝓbo ⁊ pono ꝙ in mundo ſint dumtaxat
ſortes ⁊ brunellus. Iſto caſu poſito ſic arguo iſte due
contradicunt hō ⁊ quilibet aſinus eſt b animal / ois
homo vel a aſinus non ē animal / ꝙ ille cōtradicant ꝓ
batur quia in affirmatiua ille terminus hō diſtribui
tur in ordine ad duos terminos ſtantes determinate
igitur in ſua contradictoria ille terminus diſtributꝰ
debet ſtare cōfuſe tātū ⁊ alij termini diſtributiue hoc
aūt obſeruatur ibi igitur ille propōes contradicūt ꝙ
aūt ille ſint ſimul falſe ꝓbatur / ⁊ primo de affirmati/
ua quia ipſa equiualet huic animal hō ⁊ quilibet aſinꝰ
eſt cuius falſitas eſt nota / ꝙ autem negatiua ſit falſa
ꝓbatur per ſuam diſiunctiuā omnis hō nō eſt animal
vel a aſinus non eſt aial cuius quelibet pars eſt falſa.
Qm̄ hoc argumentū inquirit modum contradicendi
in iſtis propoſitionibus de quo in preſentiarū nō in/
tendo loqui ideo ipſuz dimitto ſoluendū ſuo in loco.

¶ Ad cōfirmationez reſpondet qui

dam ꝙ illa ꝓpō debet reduci ad vnam copulatiuam
habentē multas partes capiendo in prima totum pri
mū copulatū cum prima parte ⁊ ſic in ſecunda cū ſecū
da ⁊ in tertia tantuz ſecunduz copulatū cū prima pte
primi copulati ⁊ in quarta cū ſecunda ⁊ poſtq̄ in qua
libet illarū eſt vnum copulatū diuiſiue tentum iterū
quelibet debet reduci ad vnam copulatiuam capien
do quamlibet partem illius copulati cum altera par
te cōplexiue ita ꝙ breuiter reducendo illā ad vnaz co
pulatiuam dabitur vna copulatiua cōſtituta ex duo
decim cathegoricis. Poſtea dicit iſtaz eſſe verā ſortes
⁊ plato ⁊ guillermus ⁊ cicero ſunt ſortes ⁊ plato caſu
quo iſta ē falſa ſortes ⁊ plato ⁊ ſortes ⁊ plato ſunt ſor
tes ⁊ plato ſemper capiendo ly ⁊ in ſecundo loco pro
copula principali. Caſus eſt iſte ſit ſortes in rerū na
tura deinde capiat deus materiā ſortis ⁊ diuidat eaz
in tres tercias prima ſit a ſecūda b tertia ſit c. Ex a et
b cū anima ſortis fiat plato ⁊ ex b ⁊ c cū aia ſortis fiat
cicero ⁊ ex c ⁊ a cū aia ſortis fiat guillermꝰ tūc vt dicit
verificatur ſuum dictuz. Sed hec reductio nihil valet
qm̄ ſecundū ſuum modum illa propō reduci deberet
ad vnam copulatiuam cōſtitutam ex duodecim cathe
goricis quarū multe coinciderent nō ſolū in cōſequē
do ſꝫ in ſignificādo vt claret igitur valde ſuperuacanea
eſſet tantarū propoſitionū multiplicatio inſuper poſtq̄
hec propō ſortes ⁊ plato ⁊ ſortes ⁊ plato ſunt ſortes et
plato ſimpliciter eſt dicenda de copulato cōplexiue
ſumpto ⁊ nō diuiſiue eo ꝙ copula principalis cōple/
xiue tenetur quare non attenderetur potius veritas il
lius propōis ſicut attendit̄ veritas aliarum ꝓpoſitio
nuz penes ſuppoſitionem extremorum q̄ penes redu
ctionem ad copulatiuam viſo ꝙ penes hoc attenden
da ſit veritas ꝓpoſitionis de copulato diuiſiue tento
reducendo etiam illā ad copulatiuam coniungis mul
tos terminos per coniunctionez cōplexiue captā qui
in alia ſolum denotabantur vniri per cōiunctionem
diuiſiue tentā ⁊ non complexiue. ¶ Propterea aliter
reſpondeo ꝙ iſta eſt vera in caſu poſito ſortes ⁊ plato
⁊ ſortes ⁊ plato ſunt ſortes ⁊ plato eo ꝙ eſt vna affir/
matiua cuius ſubiectum eſt copulatum complexiue
tentum ⁊ etiam predicatum que quidem copulata ꝓ
eiſdem omnino ſupponūt vt conſtat ex caſu ⁊ licet po
natur in illa propoſitione copulatum diuiſiue tentuz
hoc non arguit veritatem illius propoſitionis eſſe at
tendendā penes aliquā copulatiuā ⁊ hoc quia illa copu

la nō eſt pͥcipalis ſ; min⁹ pͥcipalis nec ab ea ꝯñat
illa ꝓpoſitio de copulato diuiſiue cēto. ¶ Multa
alia hic poſſe; adducere ſed eorum difficultas magis
accomoda eſt materie oppoſitionum idcirco de eis ſu
perſedeo. Et hec de difficultate tertia ⁊ per cōſequēs
de ſecunda parte huius queſtionis.

¶ Sequitur tertia pars.

Hec tertia pars trib⁹ etiā dif
ficultatibus terminabitur ſicut ⁊ p̄ceden
tes iuxta triplicē acceptionē huius note
diſiūctionis vel pōt eñ accipi diſiunctiue
videl; qñ inter ꝓpōes cōiūgit ⁊ diſiuncti
ue qñ inter terminos cōiūgit ⁊ hoc dupliciter diui
ſiue videlicet ⁊ cōplexiue ſiue collectiue quod idē eſt.

¶ Pro intelligētia prime difficulta
tis aduertendū eſt ꝙ ꝓpō diſiunctiua ē illa in qua ex
plicite vel iplicite plures ꝓpōes tāꝗ̄ ptes pͥcipales
ipſius per notā diſiungēdi adinuicē cōiūgunt. Par
ticule hui⁹ deſcriptiōis declarari debēt eodēmō quo
declarate ſunt in diffinitione copulatiue. ¶ Alteri⁹
aduertēdum eſt ꝙ diſiunctiua oppoſito mō ad copu
latiuam ſemper inſequitur partē fortiorem. Unde ſi
vna eius pars fuerit falſa ⁊ altera vera tota diſiuncti
ua vera eſſe dicit ⁊ ſi vna pars eius neceſſaria ⁊ altera
īpoſſibilis ſiue cōtingēs tota dicit neceſſaria ⁊ ſi vna
ps diſiūctiue fuerit ſcita tota ē ſcita vel ſi cōſtituat ex
partibus cōtradicētibus tota erit ſcita licet nulla ps
erit ſcita ⁊ eodemmodo dicatur de neceſſitate.

¶ Inſuper aduertendū eſt ꝙ cōmu
niter ſolent poni regule penes quas fiunt argumēta
tiones in diſiunctiuis. Quarū prima regula eſt a par
te pͥcipali diſiunctiue affirmatiue ſignificātis iuxta
cōpoſitionē partiū ſuarum principaliū ad ipſa; diſ
iūctiuā ē formale argumētū: ſequit eñ formaliter ſor
tes ē hō ergo ſortes eſt hō vel ſortes ē aſin⁹. Primo di
cit in regula a parte pͥcipali q: ſi nō argueret a pte
pͥcipali nō valeret modus arguendi nō eñ ſequitur
ſortes eſt homo igitur ſortes eſt homo ⁊ aſinus vel ca
pra eſt aſinus capio in ꝯñte ly vel pro copula pͥcipa
li ⁊ clarū eſt ꝙ cōſequens eſt falſum ⁊ antecedens ve
rum. Dicitur ſecūdo notanter affirmatiue q: a parte
diſiunctiue negatiue ad ipſa; diſiunctiuā fallit argu
mentū nō enim ſequitur ſortes eſt hō igitur nō ſortes
eſt hō vel ſortes eſt animal. dicitur tertio notāter ſigni
ficantis iuxta cōpoſitionē ſuarū partiū principalium
q: vbi diſiunctiua nō ſignificaret ex cōpoſitione ſuarū
partium principaliū nōloportet aliquam talem cōſe
quentiā valere verbigratia ſi iſta diſiunctiua ſortes ē
hō vel ſortes eſt animal ſignificaret adequate ſortem
non eſſe hominē vel ſortem non eſſe animal partibus
eius tñ ſignificantibus vt nunc ſignificant nō valeret
iſta conſequentia ſortes eſt homo igitur ſortes eſt ho
mo vel ſortes eſt animal cum antecedens ſit verum et
conſequens eſt falſum.

¶ Secūda regula arguēdo a diſiun
ctiua affirmatiua ſignificante iuxta cōpoſitione; ſuo
rū terminorū cū deſtructione vnius partis ad reliquā
parte; valet ꝯña exēpla regule clara ſunt bene ſequi
tur aliquis rhetor non perſuadet vel oīs medicus ſa
nat ſed nō omnis medicus ſanat igitur aliquis rhetor
nō perſuadet hec regula nō indiget probatione quia
in tali modo arguendi manifeſte oppoſitu; conſequē
tis antecedenti repugnat.

¶ Tertia regula a tota diſiūctiua ſi
gnificante iuxta compoſitionem ſuarum partium ad
alterā partē nō oportet modū arguēdi valere nō eni;
ſequitur ſortes currit vel plato diſputat igitur ſortes
currit nec ex illa diſiūctiua ſequitur ꝙ plato diſputat
oppoſitum enim conſequentis ſtat cum antecedente.

¶ Quarta regula a diſiūctiua affir
matiua ſignificante iuxta cōpoſitionē ſuorū termino
rum ad copulatiuā negatiuā cōſtitutā ex partibus cō
tradictoriis ipſius diſiunctiue valet modus arguendi
regula eſt clara q: diſiunctiue affirmatiue cōtradicit
copulatiua affirmatiua de partibus cōtradicentib⁹
⁊ per conſequens contradictoria illius copulatiue vi
delicet copulatiua negatiua equiualet illi diſiuncti
ue ⁊ ꝑ conſequens in tali modo arguēdi arguitur ab
equiualentibus vt aūt clarior habeatur intelligētia
eorum que dicta ſunt breuiter contra ipſa inſtabo.

¶ Et primo principaliter arguit ſic
⁊ primo contra diffinitionem ꝓpōnis diſiunctiue ⁊ ſic
arguo illa diffinitio includit oppoſita igitur ipa nō ē
bona cōſequentia eſt clara ⁊ ꝓbo aſſumptū iuxta illā
diffinitionē ad hoc ꝙ aliqua ꝓpoſitio ſit diſiunctiua
oportet ꝙ in ea plures ꝓpōnes coniungantur per
notā diſiungendi ⁊ tunc ſic arguo ad notā diſiungen
di ſpectat diſiungere: diſiungere aūt ſeparare eſt ⁊ di
uidere ergo ad notam diſiungendi non ſpectat con
iungere tenet cōſequētia ⁊ añs eſt manifeſtum ꝙ eni;
propriū ſit note diſiungendi diſiungere patet ex ethi
mologia termini ⁊ vi vocabuli habet ergo ꝙ cōtradi
ctionē claudit ꝙ alique propoſitiones coniungantur
per notam diſiungendi quod infert propoſitum.

¶ Confirmat probando quod ad ve
ritatem diſiunctiue non ſufficit illud quod dictu; eſt
⁊ hoc ſic. Aliqua eſt diſiunctiua que in hora p̄terita ſic
ſe habebat ꝙ quelibet eius pars in eadē hora fuit ve
ra ⁊ tamē illa diſiunctiua in illa hora nō fuit vera igi
tur ad veritatē diſiunctiue non ſufficit quod dictu; ē
cōſequentia eſt clara ⁊ antecedēs ꝓbatur ⁊ capio hāc
diſiunctiuam ſortes currit vel ſortes non currit qua;
volo fuiſſe per totam horā preteritam ⁊ pono vlteri⁹
ꝙ in prima medietate illius hore ſortes cucurrerit in
ſecunda vero medietate quieuerit iſto poſito clarum
eſt ꝙ quelibet pars illius diſiunctiue in hora preteri
ta fuit vera ꝙ autem illa diſiunctiua non fuerit vera
ſic probo hec diſiunctiua in illa hora fuit falſa igitur
in illa hora non fuit vera poſtꝗ̄ non fuit ꝓpoſitio ęq
uoca aſſumptum ꝓbo ad falſitatem diſiunctiue ſuffi
cit quālibet partem eſſe falſam ⁊ etiam illud requirit
ſed quelibet ps illius diſiunctiue in illa hora fuit fal
ſa igit tota diſiunctiua in illa hora fuit falſa ꝙ aūt q̄
libꝫ ps fuerit flā pꝫ nā prima fuit falſa ī ſcda medieta
te hore ⁊ ſcda ps ī pͥa medietate igit q̄libꝫ ps illi⁹ di
ſiunctiue in illa hora fuit falſa quod erat probandu;.

¶ Ad primum principale reſpondet
negando ꝙ illa diffinitio includit oppoſita: ⁊ ad ꝓba
tionē cōcedo ꝙ ad hoc ꝙ aliqua ꝓpō ſit diſiunctiua
requiritur ꝙ in ea plures ꝓpoſitiones cōiungātur ꝑ
notā diſiungendi ⁊ vlterius cōcedo ꝙ propriu; eſt no
te diſiungendi diſiungere ⁊ ſeparare ſ; ex illo non ſe
quitur ꝙ ad notam diſiungendi non ſpectat cōiunge
re ſimul eni; ſpectat ad notā diſiungendi ⁊ coniunge
re ⁊ diſiungere. Unde nota diſiungendi cōiungit aut
terminos aut propōnes diſiungit tamen ſenſum. No
ta vero copulandi cōiungit terminos aut propoſitio
nes ⁊ etiam ſenſum in hac propōne ſortes ⁊ plato cur
runt cōiunctio copulatiua cōiungit illos duos termi
nos ſortes ⁊ plato ſimiliter in iſta ſortes vel plato cur

rit cōiunctio diſiunctiua coniungit eoſdem terminos ſꝫ in prima cōiunctio cōiungit ſenſum nam illos terminos cōiungit ad vnum terciū puta predicatuꝫ in ſecunda vero nota diſiungendi diſiungit ſenſum nā diſiungit illos terminos quos cōiungit ad vnum terciū puta in ordine ad predicatuꝫ. ¶ Ex hijs facile claret quomodo non inconuenit eandem notam diſiungere ⁊ cōiungere ⁊ ꝑ hoc claret reſponſio ad argumentuꝫ.

¶ Ad cōfirmationē reſpondetur negando ꝙ ad veritatem diſiunctiue nō ſufficit illud qđ dictuꝫ eſt ⁊ ad ꝓbationem admiſſo caſu dico ꝙ illa diſiunctiua per totā horam preteritam fuit vera/ nā in prima medietate hore fuit vera ratione prime partis in ſecūda vero ratione ſecunde ⁊ qñ dicis illa diſiunctiua in tota illa hora fuit falſa ⁊ non fuit propoſitio equiuoca igitur in tota hora non fuit vera nego antecedens ⁊ vlterius nego hanc cōſequentiā quelibet ps illius diſiunctiue in illa hora fuit falſa igitur illa diſiunctiua in illa hora fuit falſa. ⁊ ad illud ſuper qđ fundatur bonitas illius conſequentie dico/ ꝙ ad hoc ꝙ aliqua diſiunctiua fuerit falſa nō ſufficit ꝙ in eodem tpe quelibet eius pars fuerit falſa ſed oportet ꝙ in eodem tpe adequato quelibet pars fuerit falſa quod nō cōtingit de partibus diſiunctiue date. ¶ Forte dicis Sequeretˀ ꝙ nulla diſiunctiua vocalis potuit eſſe falſa quod eſt abſurdum ſequela tamen ꝓbatur quia detur oppoſitum ꝙ aliqua talis fuit falſa verbi gratia ſi mihi huic hō ē aſinus vel leo eſt capra ⁊ ſic arguo bene ſequitur illa diſiunctiua fuit falſa igitur in eodem tpe adeq̄to ptes eiꝰ fuerūt falſe: ⁊ ꝑ ꝯñs ptes eiꝰ erūt in eodē tpe adeq̄to qđ eſt īpoſſibile poſtq̄ erāt ꝓpōes vocales. ¶ Ad hoc faciliter reſpondetur ꝙ ſtat ꝙ due propōes vocales licet non ſunt in eodē tpe adequato ſunt tamē falſe in eodem tēpore adequato vel vt recius loquar ꝓ eodem tempore adequato videlicet ſi copule idem tempus adequatum importent hoc eſt dicere ſub verbis clarioribus aliter eſt in eodeꝫ inſtanti q̄ per illas propōes ſignificetur in diuerſis temporibus dico ꝙ ad hoc ꝙ aliqua diſiunctiua fuerit falſa ſufficit ⁊ requiritur ꝙ partes pro eodem tempore adequato aut eodem inſtanti fuerint falſe ⁊ hoc ſi copule idē tempus adequatū aut inſtans importāt hoc notāter addideriꝫ quia vbi daretur diſiunctiua ⁊ copule partiū illius diſiunctiue nō importarent idē tempus tūc ad hoc ꝙ illa fuiſſet falſa nō oporteret partes illiꝰ fuiſſe falſas pro eodē tempore ſed ad hoc illa diſiunctiua fuiſſet falſa ſufficeret ꝙ eius partes fuiſſent falſe ꝓ illis inſtātibus vel tēporibus que tempora vel inſtātia importabāt copule illaꝝ partiū declaro iſtud exēplo Si iſta diſiūctiua ſortes currit vel ſortes nō currit fuiſſet per totā horam preteritam ⁊ ꝙ per totā illā horam ſortes cucurriſſet ⁊ copula affirmatiue importaret ſecundā medietateꝫ hore ⁊ copula negatiue importaret primaꝫ medietatem hore tūc verum eſſet dicere ꝙ illa diſiunctiua fuit falſa ſꝫ tamen pro nullo eodeꝫ tempore adequato aut inſtanti quelibet earuꝫ fuit falſa ſed affirmatia fuit falſa ꝓ tempore qđ importabat ⁊ negatiua pro alio tempore quod eius copula importabat.

¶ Secundo principaliter arguitˀ ſic Aliqua eſt diſiunctiua vera cuius quelibet pars principalis eſt falſa igitur dicta nulla cōſequentia ē clara ⁊ ꝓbo aſſumptum ⁊ accipio hanc diſiunctiuaꝫ hō eſt rudibilis vel hō eſt inhibilis ⁊ volo ꝙ ipſa cōuertatur cū vna diſiunctiua vera partibus eius eandē retinentibus ſignificationē tūc illa diſiunctiua eſt vera qualibet ipſius parte principali exiſtente falſa ꝙ ſi dicas te nō habere illud pro incōueniēti poſtq̄ illa diſiunctiua non ſignificat iuxta cōpoſitionem ſuarum partium. Aliter arguo ⁊ capio hanc diſiunctiuam hō eſt aſinus vel hec diſiunctiua eſt falſa demonſtrando illāmet diſiunctiuam ⁊ peto a te vel illa diſiūctiua ē vera vel non ſi primū ſic arguo illa diſiunctiua eſt vera igitur aliqua eius pars eſt vera ⁊ non prima igitur ſecūda ⁊ vltra ſic arguo illa ſecunda pars diſiunctiue ē vera igitˀ ita eſt ſicut ipſa ſignificat ⁊ ipſa ſignificat ꝙ illa diſiunctiua eſt falſa igitur ita ē ꝙ illa diſiūctiua ē falſa ⁊ per conſequens male dictū eſt ꝙ ipſa eſt vera. Si dicas illā diſiunctiuā eſſe falſam ſic arguo ſecūda ps illius diſiunctiue ſignificat ita eſſe ſicut eſt ⁊ ad ita eē non ſequitur eam fore falſam igitur illa ſecunda ps ē vera ⁊ per cōſequens tota diſiunctiua eſt vera vel alias habebitur ꝙ ad veritatem diſiunctiue non ſufficit illud quod dictum eſt quod reſtabat probandum.

¶ Et confirmatˀ iſta diſiunctiua eſt neceſſaria ſortes currit vel plato diſputat ⁊ tamen nulla eius pars eſt neceſſaria igitur illud quod dictum ē non requiritur ad neceſſitatem diſiunctiue conſequētia eſt clara cum minore ⁊ maior probatur hec diſiunctiua eſt neceſſaria ſortes currit vel ſortes non currit vt omnes logici cōcedunt igitur ⁊ hec diſiunctiua ſortes currit vel plato diſputat ē neceſſaria probo ꝯñas ⁊ ſuppono quamlibet partem illius diſiunctiue eſſe veram ⁊ ſic arguo quodlibet verum plus facit ad neceſſitateꝫ q̄ falſum ſed ſecunda pars ſecunde diſiunctiue eſt vera igitur plus facit ad neceſſitatem q̄ illa propoſitio falſa ad neceſſitatem diſiunctiue conſtitute ex illis contradictorijs propoſitionibus.

¶ Ad ſecundū pricipale in quo īquiritur quomodo intelligendum ſit illud quod diximus circa veritatem diſiunctiue. Reſpondeo per faciles ꝓpōes. ¶ Prima ꝓpoſitio aliqua diſiunctiua eſt falſa ⁊ tamen quelibet eius pars principalis eſt vera ⁊ aliqua diſiunctiua eſt vera cuius quelibꝫ pars principalis eſt falſa ⁊ tamen ipſa ſignificat iuxta cōpoſitionem ſuarū partium verifica hanc propoſitionē de diſiunctiua negatiua quid aūt ad ipſius veritatē ⁊ falſitateꝫ requiratˀ facile patet ex hijs que diximus de copulatiua negatiua. ¶ Secunda ꝓpoſitio aliqua diſiunctiua affirmatiua eſt vera cuius quelibet pars principalis eſt falſa ⁊ aliqua talis eſt falſa cuius quelibet ps principalis eſt vera hanc ꝓpoſitionem derelinquo ꝓbatam ex argumēto facto. ¶ Tertia ꝓpoſitio aliqua diſiūctiua affirmatiua nō ſignificans aliter q̄ ſue partes eſt vera ⁊ tñ nulla eius pars eſt vera/ ⁊ aliqua talis eſt falſa cuius nulla pars eſt falſa probatur ꝓpoſitio acceptis hijs duabꝰ copulatiis ex xviii. ouis vniꝰ galline apud macedones exiuerūt. xxxvi pulli vel hō ē aſinꝰ ⁊ ecōuerſo/ nullus deꝰ eſt vel chimera eſt ⁊ ecōuerſo quarū copulatiuaruꝫ due ptes principales ſic ſe habēt ꝙ vna ē vera ⁊ alia falſa nā ly ecōuerſo eſt diſiūctiua vera in prima copulatiua/ ⁊ in ſecūda diſiunctiua falſa ⁊ tñ nulla eiꝰ pars in prima ē vera ⁊ in ſecūda nulla eiꝰ ps ē falſa. ¶ Quarta ꝓpō. Aliqua eſt diſiūctiua affirmatiua ſignificās iuxta cōpoſitionē ſuaruꝫ partiū q̄ eſt vera ⁊ tamen quelibet eius cathegorica ē falſa ⁊ impoſſibilis/ ⁊ aliqua talis eſt falſa cuius quelibet cathegorica ē vera ꝓbatur ꝓpō de hac diſiūctiua ſi ſortes eſt aſinus ſortes eſt rudibilis vel ſi ſortes ē equus ſortes ē hinibilis ex illo facile ē verificare aliaꝫ partem. Ex predictis propoſitionibus ſequuntur correlaria. ¶ Primum eſt aliqua eſt diſiunctiua affirmatiua ſignificans iuxta compoſitionem ſuarum par-

cium ⁊ tamen nullius ſuarum partiū eſt illatiua. co:
relarium patet de ly econuerſo in caſu tertie p:opo/
ſitionis. ¶ Secundū co:relarium. Alique due diſiun
ctiue ſic ſe habent ꝙ quelibet cathego:ica vnius con/
uertitur cum aliqua cathego:ica alterius ⁊ econuer/
ſo ⁊ tamen vna eſt vera ⁊ non alia. co:relarium patet
accepta illa diſiunctiua in caſu quarte p:opoſitionis
⁊ poſtea accipiendo illas eaſdem cathego:icas remo
uendo notam conditionalem ⁊ ponēdo ly vel. ¶ Ter
tium co:relarium aliqua diſiunctiua affirmatiua cō/
tradicit copulatiue affirmatiue ⁊ tamen non conſti/
tuuntur ex partibus contradicentibus. co:relariū pa
tet ex tertia p:opoſitione ⁊ per iſtas p:opoſitiones fa
cile elicere poteris qualiter intellexi id quod dixi cir/
ca veritatem diſiunctiue. Et ad replicam reſpondeo
concedēdo ꝙ iſta diſiunctiua homo eſt aſinus vel hec
diſiunctiua eſt falſa. Et nego ꝙ vna eius pars ſit ve/
ra/ quando dicis ſecunda pars ſignificat ita eſſe ſicut
eſt fateo: ſ; dico ꝙ ſe falſificat quia poſtꝙ̄ ſignificat
totam diſiunctiuam eſſe falſam ſequitur ꝙ quelibet
pars illius diſiunctiue eſt falſa ⁊ cum ipſa ſit pars ſe/
quitur ipſam eſſe falſam. ¶ Poſſes querere de hac di
ſiunctiua hec copulatiua non eſt falſa vel hec p:ima
pars non eſt vera per p:imum p:onomen demonſtrā
do iſtam copulatiuam hec copulatiua eſt falſa ⁊ hec
p:ima pars eſt vera ⁊ per ſecundum demonſtrādo p:i
mam partem illius copulatiue ⁊ videtur ꝙ ipſa eſt ve
ra poſtꝙ̄ illa copulatiua que eſt ſua contradicto:ia ē
falſa ⁊ tamen quelibet eius pars eſt falſa q: quelibet
ſignificat aliter eſſe ꝙ̄ ē. ¶ S; ad hoc b:euiter dico di
ſiunctiuam eſſe falſam p:opter cauſam tactā ⁊ ſimili/
ter copulatiuā quia ſua ſecunda pars ſe falſificat ſed
q: iſtud ad aliam ſpectat materiā ꝑpterea pertranſeo.

¶ **Ad confirmationē reſpōdetur ꝙ**
argumentū nihil concludit licet enim concederetur
illud ꝙ argumentum p:etendit nihil haberetur con/
tra dicta/ non enim dictum eſt ꝙ ad neceſſitatem diſ
iunctiue requiritur vnam partem eſſe neceſſariā ſ; di
ctum eſt ꝙ illud ſufficit ad eius neceſſitatem. ¶ Un/
de ad neceſſitatem diſiunctiue requiritur ꝙ partes re
pugnent in falſitate ſeu ꝗ̄tum ad aliter eſſe ⁊ illud ſuf
ficit vt hec diſiunctiua deus eſt vel homo eſt aſinus ē
neceſſaria partes enim eius repugnant in falſitate/ ſi
militer hec diſiunctiua ſo:tes currit vel ſo:tes nō cur
rit ⁊ b:euiter quelibet diſiunctiua compoſita ex con/
tradicto:ijs vel ſubcontrarijs eſt neceſſaria ⁊ notan/
ter dico ꝙ repugnent in falſitate ⁊ non dico ꝙ repu/
gnant nam illa diſiunctiua deus eſt vel homo eſt ani/
mal eſt neceſſaria partes tñ non repugnant. Simili/
ter omnes diſiunctiue tales ſunt neceſſarie ſo:tes cur
rit vel ſo:tes mouetur ſo:tes non eſt albus vel ſo:tes
non eſt colo:atus ſo:tes non eſt logicus vel ſo:tes eſt
⁊ tñ partes illarum diſiunctiuarum non repugnant
nec aliqua earum eſt neceſſaria. Deinde notanter di/
co ſeu ꝗ̄tū ad aliter eſſe quia hec diſiunctiua aliqua
p:opoſitio eſt particularis vel aliqua ꝑpoſitio eſt af/
firmatiua non eſt neceſſaria ⁊ tñ partes eiꝰ repugnāt
in falſitate poſtꝙ̄ non poſſunt eſſe ſimul falſe ſed q: ali
ter poteſt eſſe ꝙ̄ per illas p:opōes ſignificaṫ hoc ſuffi
cit vt non conſtituant diſiunctiuā neceſſariā. Uenien
do ad ꝑpoſitū ex quo partes huius diſiunctiue ſo:tes
currit vel plato diſputat nō repugnant in falſitate di
co illam diſiunctiuam non eſſe neceſſariam ⁊ ad p:o/
bationē nego hanc ꝯñā hec diſiunctiua ſo:tes cur
rit vel ſo:tes nō currit ē neceſſaria igitur ⁊ alia/ ⁊ ad
mitto ꝙ quelibet pars alterius ſit vera ⁊ tunc ad ꝑpo
ſitionem ſuper quam totum argumentū fundatur di/
co ꝙ ſi ſic intelligitur ꝙ verum cum vero reddit plura
vera ꝙ̄ falſum cum vero ⁊ ſic cōcedo ſi autem intelligi
tur ſic ꝙ verum cum ꝑpoſitione vera reddit p:opōnē
magis veram ꝙ̄ falſam cum vero ⁊ ſic nego. Unde di/
co ꝙ ſecunda pars illius diſiunctiue ꝗ̄ quidem pars
eſt falſa ratione falſitatis nihil facit ad neceſſitatē diſ
iunctiue ſed p:opter repugnantiā quam habet cum
p:ima parte. ¶ Infero co:relarie hanc conſequenti/
am non valere ſi hec p:opoſitio diſiungeretur p:opo
ſitioni vere contingenti non repugnanti ſibi non fie/
ret diſiunctiua neceſſaria igitur nec conſtituitur diſ
iunctiua neceſſaria quando diſiungitur p:opoſitioni
falſe. ¶ Et ſi iterum inſurgas verum ⁊ falſum magis
recedunt a neceſſario ꝙ̄ verum ⁊ verum igitur dicta
nulla. ¶ Dico ꝙ tuus modus arguendi eſt extraneꝰ
dico tamen ꝙ aliquod verum ⁊ falſum non recedunt
a neceſſario immo ſunt neceſſarium modo nullum ne
ceſſarium a neceſſario recedit.

¶ **Tertio p:īcipaliter arguitur ſic ⁊**
pono ꝙ iſta diſiunctiua ſo:tes currit vel ſo:tes nō cur
rit ſit a ⁊ p:ima pars ſit b tunc ſic arguo a p:opoſitio
nō eſt magis vera ꝙ̄ b ſ; b ꝑpō eſt contingēs ⁊ non ne
ceſſaria igitur a ꝑpoſitio eſt contingens ⁊ nō neceſſa/
ria conſequentia eſt clara cum mino:e ⁊ maio:em ſic
p:obo omne ſignificatum ipſius a eſt ſignificatum ip
ſius b ⁊ ecōtra ⁊ vtraq; illarum eſt vera igitur tā verū
p:eciſe eſt a ꝙ̄ b/ ꝙ autem omne ſignificatū ipſius a ē
ſignificatum ipſius b ſic ꝓbatur q: ſo:tem currere eſt
adequatū ſignificatum tam a ꝙ̄ b ꝙ enim ſit adequa
tum ſignificatum b clarum eſt/ ⁊ ꝙ ſit ſignificatū ade
quatum a patet quia a adequate ſignificat ſo:tē cur
rere vel non currere ⁊ qualitercunq; eſt ſo:tem curre/
re vel non currere eſt ſo:tē currere igitur omne ſigni
ficatum a eſt ſignificatum b ꝙ erat p:obandum.

¶ **Confirmaṫ aliqua diſiunctiua cō**
ſtituitur ex contradicto:ijs ⁊ tamen ipſa non eſt ne/
ceſſaria igitur dicta nulla ꝯñā eſt clara ⁊ aſſumptū
p:obo ⁊ capio hanc diſiunctiuam hoc eſt falſum vel
hoc non eſt falſum demonſtrando ſemper p:imam ꝑ
tē ⁊ ſic arguo illa diſiunctiua conſtituitur ex contra
dicto:ijs ⁊ tamen nō eſt neceſſaria igitur maio: eſt no
ta/ ⁊ mino: p:obatur dictum eſt in ſolutione argumē/
ti p:ecedentis ꝙ ad neceſſitatem diſiunctiue requiri/
tur ꝙ partes repugnent in falſitate ſed partes illius
diſiunctiue non repugnant in falſitate immo ſunt ſi/
mul falſe affirmatiua quidem quia ſe falſificat negati
ua vero quia ſignificat aliter eſſe ꝙ̄ eſt igitur ille con
tradicto:ie non conſtituunt diſiunctiuam neceſſariā
quod erat p:obandum.

¶ **Ad tertiū p:incipale reſpondetur**
negando ꝙ a p:opoſitio ſit contingens concedo ta/
men b eſſe contingentem ⁊ vlterius concedo ꝙ a non
eſt magis verum ꝙ̄ b immo nulla p:opoſitio eſt vério:
altera. Quod b:euiter ſic phiſice p:obo. Si aliqua ꝑ
poſitio eſſet verio: altera tunc quelibet p:opoſitio ve
ra eſſet latitudinarie vera ⁊ ſic ſequeretur ꝙ aliqua
latitudo veritatis ſubito deperderetur ⁊ non ſucceſſi
ue gradu aliter quia iſta p:opoſitio nunc eſt vera hoc
inſtans eſt demonſtrando inſtans pñs ⁊ nunꝙ̄ poſt
hoc erit vera igitur ſubito deperderetur totalis eius
veritas ⁊ illa eſt latitudinaria igitur/ dico igiṫ ꝙ vna
p:opoſitio non eſt magis vera ꝙ̄ altera nec magis fal
ſa ꝙ̄ altera ſed veritas falſitas poſſibilitas impoſſibi
litas conſiſtūt in indiuiſibili ſicut rectitudo ⁊ alie etiā
latitudines ſiue teneatur ꝙ veritas eſt accidens inhe
rens p:opoſitioni ſiue non dato enim ꝙ eſſet accidens

adhuc non eſſet intenſibile ⁊ remiſſibile quemadmo/
dum nulla relatio intendi poteſt aut remitti vn⁹ eni⁊
pater non eſt magis pater q̄ alius nec vnum equale ē
magis equale q̄ aliud.

¶ **Contra hanc ſolutionē arguitur**
ſic probando ꝙ b ꝓpoſitio ſit magis vera q̄ a ⁊ ſic ar/
guo/ bñ ſequitur a ꝓpoſitio eſt vera propter b/ igiť
b propō eſt magis vera q̄ a/ tenet ꝯña q: propter qđ
vnumquodqȝ tale ⁊ illud magis vt dicit philoſoph⁹
primo poſteriorum ⁊ antecedens patet quia a propo/
ſitio eſt vera ⁊ non propter eius ſecundam partē: igiť
a propoſitio eſt vera propter b ⁊ per conſequens ha/
betur ꝙ vna propoſitio eſt verior altera.

¶ **Secūdo ſic arguo vna propoſitio**
eſt magis poſſibilis q̄ alia ergo ꝓpoſitum probať aſ
ſumptū ⁊ accipio has duas propōnes papa dormit:
papa pacifice poſſidet q̄cquid cōſtātinus īperator de
dit eccleſie/ ⁊ ſic arguo pria eſt magis poſſibilis q̄ ſe
cunda quod ſic ꝓbo tam poſſibilis eſt prima q̄ poſſi/
biliter ipſa pōt verificari ⁊ tam poſſibilis eſt ſecūda q̄
poſſibiliter ipſa poteſt verificari: ſed prima facili⁹ ve
rificari poteſt q̄ ſcđa vt claret. igitur prima magis eſt
poſſibilis q̄ ſecunda ꝙ infert propoſitum.

¶ **Ad primum iſtorum reſpondetur**
negando ꝙ b propoſitio ſit magis vera q̄ a ⁊ nego iſtā
ꝯñam a propoſitio eſt vera propter b ergo b ꝓpoſitio
eſt magis vera q̄ a/ ⁊ ad illam propoſitionem in qua
fundatur argumentum propter qđ vnumquodqȝ tale
⁊ illud magis. reſpondeo ꝙ ipſa eſt intelligenda dum
modo illud predicatum in quo ſit cōparatio ſuſcipiat
magis ⁊ minus quod non contingit in propoſito quē
admodum nō ſequitur iohannes eſt homo ꝓpter lau
rentium ergo laurentius eſt magis homo q̄ iohānes
⁊ an ſic intellecta illa propoſitio vniuerſaliter habeat
verum videbitur in poſterioribus.

¶ **Ad ſecundum reſpondetur negā/**
do ꝙ vna ꝓpoſitio eſt magis poſſibilis q̄ alia ⁊ cōce/
do ꝙ tā poſſibilis eſt a q̄ poſſibiliter ipſa poteſt veri/
ficari ⁊ ſimiliter q̄ b eſt tā poſſibilis ꝙ poſſibiliter ip
ſa pōt verificari ⁊ dato ꝙ facilius pōt verificari a q̄ b
nō tamen ſequitur ex illo ꝙ ipſa ſit magis poſſibilis:
ſed ad illud inferendum oporteret aſſumere in añte et
a poteſt magis poſſibiliter verificari q̄ b ꝙ ego nego
immo eque poſſibiliter pōt verificari b ſicut a. ¶ Ex
his patet ſolutio ad argumentū ꝙ iſta ꝯña non valet
a non eſt magis verum q̄ b ⁊ b eſt verum contingens:
igitur a eſt verum contingens quēadmodum non ſeq̄
tur in ſimili a linea nō eſt magis recta q̄ b ſed b linea
eſt pedalis: igitur a linea eſt pedalis. Inſuper etiā ne
go ꝙ oē ſignificatū a eſt ſignificatum b q: ſortem non
currere eſt ſignificatum a ⁊ tñ non eſt ſignificatū b nec
valet hec ꝯña a adeq̄te ſignificat ſortē currere vel ſor
tē nō currere ⁊ q̄litercūqȝ eſt ſortē currere vel ſortē nō
currere ē ſortē currere: igr̄ oē ſignificatū a ē ſigtūm b.

¶ **Ad confirmationem reſpōdetur**
ꝙ iſta diſiunctiua hoc eſt falſum vel hoc nō eſt falſum
vtrobiqȝ demōſtrādo affirmatiuā eſt neceſſaria dato
ꝙ ꝑtes nō repugnēt in falſitate ⁊ illđ dictū in argumē
to ꝓcedēti dȝ intelligi extra ꝓpoſitōes reflexiuas. For
te dicis implicat ꝙ illa diſiūctiua ſit neceſſaria ⁊ tñ ꝙ
ipſa ſit falſa q: bñ ſequiť illa diſiūctiua eſt neceſſaria:
igiť eſt vera ⁊ ꝑ ꝯñs nō ē falſa. ¶ Ad hoc breuiter reſ
pōdeo ꝙ illa diſiūctiua eſt falſa tñ eſt neceſſaria eo ꝙ
neceſſe eſt ita eſſe ſicut per eā ſignificatur ⁊ nō ſequiť
ipſa eſt neceſſaria igiť eſt vera: ſed extra reflexiuas va
leret modus arguendi. Unde licet ita ſit ſicut per illa⁊
diſiunctiuam ſignificatur: attamen eſt falſa quia mē/
diate ſe falſificat vt alibi declarabo.

¶ **Quarto principalr̄ arguiť ſic iſta**
diſiūctiua cōpoſita ex ꝯ̄dictorijs ſortes currit vl̄ ſortes
nō currit nō eſt neceſſaria ⁊ cū cōlis ſit rō in oibus ſe/
quiť ꝙ nulla diſiūctiua cōpoſita ex ꝯ̄dictorijs ſit neceſ
ſaria: ꝯña eſt manifeſta ⁊ aſſumptū ꝓbo ⁊ pono caſu⁊
ꝙ plato dubitet an ſortes currat ⁊ ꝓponať ei diſiūcti
ua data tūc ſic arguo nullū neceſſariū ſcitū eſſe tale ē
dubitādū ſȝ illa diſiūctiua ꝓpoſita eſt dubitāda: igiť
ipſa nō eſt neceſſaria maior eſt clara ⁊ minor ꝓbať. q̄li
bet pars illius diſiūctiue eſt platoni dubia: de pria pȝ
per caſu⁊ ⁊ de ſecūda pȝ q: dubitato vno ꝯ̄dictoriorū
dubitandū eſt ⁊ reliquū ⁊ per ꝯñs tota diſiūctiua dȝ
platoni eſſe dubia ⁊ per ꝯñs non eſt apud eū neceſſa
ria qui tamen ſcit ſignificationem ipſius.

¶ **Et ꝯfirmať ⁊ accipio hāc diſiūcti**
uā hoc ens nō eſt vel hoc ens nō eſt ⁊ ſic de alijs ita ꝙ
ibi ſit vna diſiūctiua ex inſinitis ſingularib⁹ ꝯſtituta de
mōſtrās oia entia poſſibilia/ ita ꝙ nullū ſit ens poſſi
bile quin ꝑ aliquā ſingularē illi⁹ diſiūctiue demōſtre
tur ⁊ tūc ſic arguo illa diſiūctiua eſt neceſſaria ⁊ tñ ſm
dicta dicendū eſt ipſam nō eſſe neceſſariā quod ſic pro
bo ꝑtes illius diſiūctiue nō repugnāt in falſitate igi/
tur ipſa eſt neceſſaria conſequentia eſt clara ⁊ aſſum/
ptū probo nulla pars illius diſiunctiue eſt neceſſaria
nec ille partes ſunt cōtradictorie aut ſubcōtrarie nec
earum cōtradictorie repugnant: igiť ille partes nullo
modo repugnāt in falſitate tenet ꝯña q: oēs propoſi
tiones repugnātes in falſitate aliquo illoꝝ modoꝝ ſe
habēt vt patet inductiue in omnibus/ ꝙ tamē illa diſ
iunctiua ſit neceſſaria probo per impoſſibilitatē ſue
cōtradictorie ſi eñ illa copulatiua eſſet poſſibilis po
natur ꝙ ſit vera ⁊ ſtatim ſequitur potentiā dei eſſe ex
hauſtam quod ſic patet q: poſita illa copulatiua ve/
ra queritur vel deus poteſt adhuc aliquod ens ꝓduce
re vel non/ ſi ſecundum habetur intentum/ ſi primū
ſequitur ꝙ illud ens adhuc nō eſt ⁊ ipm̄ eſt vnū poſſi/
bile quod demōſtratur per aliquā partē illius copu/
latiue: igiť illa copulatiua erat falſa ⁊ per ꝯñs nōdū
eſt verificata quod eſt contra ypotheſim.

¶ **Ad quartum principale reſpōdeť**
negādo ꝙ iſta diſiūctiua ſortes currit vl̄ ſortes nō cur
rit nō ſit neceſſaria ⁊ admiſſo caſu dico ꝙ plato nō du
bitabit illā diſiūctiuā imo illa diſiūctiua erit ſcita ab
eo nec valȝ iſte mod⁹ arguēdi q̄libet ps illi⁹ diſiūcti/
ue ē platōi dubia igiť tota diſiūctiua ē platōi dubia.

¶ **Unde aduertenduȝ eſt quantuȝ ꝓ**
preſenti ſufficit ꝙ ad hoc ꝙ aliqua diſiūctiua ſit ſcita
requiriť ⁊ ſufficit vel ꝙ vna ei⁹ pars ſcitur vel ꝙ ſcia
tur vnā partē repugnare alteri in falſitate vel ꝙ ſciať
ſequi ex vero ſcito eē vero ꝓpter primā partē hec ſciť
deus eſt vel hō eſt aſinus ꝓpter ſecundam parteȝ hec
ſcitur ſortes currit vel ſortes non currit qualibet ꝑte
dubitata/ Ultima autem particula notanter additur
q: aliqua eſt diſiunctiua ſcita cui⁹ nulla ps ē ſcita nec
etiā vna pars ſcitur repugnare alteri in falſitate/ ca/
pio eñ hāc diſiunctiuā iſte nō eſt rex vl̄ nō omnis rex
eſt extra iſtam aulaȝ demonſtrando vnū quē ſcis eē in
aula dubites tñ an ſit rex tūc illa diſiūctiua ē ſcita a te
q: hec ꝯña eſt bona iſte nō ē extra iſtam aulā: igiť iſte
nō eſt rex vel nō ois rex ē extra iſtā aulā viſo ꝙ oppoſi
tū cōſequētis antecedēti repugnat/ ſcita a te eē bona
⁊ ſcis antecedēs igiť ⁊ cōſequēs eſt ſcitū a te ⁊ tñ clarū

eſt ꝙ nulla ps illiꝰ diſiūctiue eſt ſcita a te nec vna pars eiꝰ ſcit alteri repugnare in falſitate: nā ille ptes poſſunt ſimul eſſe falſe videlicet ſi iſte eēt rex ⁊ eſſet extra hāc aulā/ Et ex iſtis clare patet quid requirit ad hoc ꝙ aliqua diſiūctiua ſit dubia non valet tñ iſte modus arguēdi ꝗlibet pars huiꝰ diſiūctiue eſt ſoꝛti dubia: igitur tota diſiūctiua eſt ei dubia vt pʒ intelligēti ⁊ per hoc clare patet reſponſio ad argumentum tactum.

❡ Cōtra hāc ſolutionem arguo pꝛio aliqua eſt diſiunctiua cuius vnā partē ſcit ſoꝛtes ⁊ tñ tota diſiūctiua non eſt ſcita a ſoꝛte igitur male dictum eſt ꝙ illud ſufficit ad diſiūctiuam eſſe ſcitā: ꝯña eſt clara ⁊ pꝛobat aſſumptum ⁊ capio hanc diſiūctiuam homo eſt aſinus vel hec diſiunctiua eſt ſoꝛti dubia ⁊ volo ꝙ ſoꝛtes eruditus logicus conſideret circa illā diſiunctiuā ⁊ ſic arguo vel illa diſiūctiua eſt ſcita a ſoꝛte vel eſt ei dubia ſi pꝛimū ſequitur ꝙ aliqua ps illiꝰ diſiunctiue eſt ſcita a ſoꝛte poſtꝙ partes nō repugnāt in falſitate nec ſcit eam ſequi ex vero ⁊ clarū eſt ꝙ pꝛima pars non eſt ſcita igitur ſecūda eſt ſcita ⁊ per ꝯñs ſoꝛtes ſcit ita eſſe ſicut ſcđa pars ſignificat: ſed ſecunda pars ſignificat hāc diſiunctiuam eſſe dubiam ſoꝛti et per ꝯñs ita eſt in re ꝙ illa diſiunctiua eſt ſoꝛti dubia/ ⁊ per ꝯñs non eſt ſcita: ſi vero dicatur ꝙ illa diſiunctiua eſt ſoꝛti dubia ſic arguo vna eiꝰ pars eſt ſcita a ſoꝛte videlicet ſecunda quia ſoꝛtes ſcit ita eſſe ſicut per illam ſignificatur ⁊ per ꝯñs habetur intentū ꝙ aliqua eſt diſiunctiua que non eſt ſcita a ſoꝛte ⁊ tamē vna eiꝰ pars eſt ſcita quod erat pꝛobandum.

❡ Cōtra eādē ſolutionē arguo ſcđo ⁊ hoc ſic aliq̄ eſt diſiūctiua ꝯcedēda cuiꝰ ꝗlibet ps eſt negāda igit aliq̄ diſiunctiua eſt ſcita cuiꝰ ꝗlibet ps eſt ſcita eſſe falſa: ꝯña pꝛobat q: ſi aliqua diſiūctiua ē ꝯcedenda ipa eſt vera ſcita eſſe talis pꝛobat aſſumptuʒ ⁊ ꝓpono tibi hāc diſiunctiuā hō eſt aſinus vel tua pꝛima reſpōſio eſt negatiua ſi concedas eā habeo ꝓpoſitū ꝯcedis enī diſiunctiuā cuiꝰ quelibet pars eſt falſa Si vō eā neges/ negas diſiunctiuā cuiꝰ vna ps eſt vera poſtꝙ rñdes ꝑ nego tua rñſio eſt negatiua vt clarū eſt ⁊ q: nō reſpōdes per dubito igit ꝑ ꝯcedo vel nego: ⁊ quicquid dicatur habetur aliquod inconueniens.

❡ Ad pꝛimū iſtoꝝ adductū ꝯtra pcedentē ſolutionē reſpōdet mātuanꝰ argumēto quinto in tractatu de ſcire ⁊ dubitare nō admittēdo ꝙ pꝛonomē demōſtret ꝓpoſitionē cuius eſt pars ſed in hoc nō eſt apparētia vt alibi declarabo ꝓpterea aliter rñdeo ⁊ nego ꝙ ſit aliq̄ diſiūctiua nō ſcita a ſoꝛte cuiꝰ vna ps eſt ſcita ab eodē. ⁊ ad ꝓbationē dico ꝙ hec diſiūctiua homo eſt aſinus vel hec diſiūctiua eſt ſoꝛti dubia ē ſoꝛti dubia ⁊ nego ꝙ ſecunda pars ſit ſcita ab eo: licet enī ſoꝛtes ſciat ita eſſe ſicut per illā partem ſignificat non tñ ſcit eā quia ad ſoꝛtē ſcire ita eſſe ſicut per illā ſignificatur ſequitur eam eſſe dubiam ipſi ſoꝛti.

Mantuanꝰ

❡ Ad ſcđʒ iſtoꝝ reſpōdetur bꝛeuiter ꝙ illa diſiunctiua pꝛopoſita eſt negāda ⁊ bꝛeuiter debeo negare ꝙ pꝛima reſponſio mea eſt negatiua aut ꝑ nego ⁊ debeo negare pꝛopꝛiū actū qđ ſepe cōtingit in materia obligationū plura circa hec argumenta dici poſſent q: tñ materia eſt impertinens pꝛopoſitio: ideo pertranſeo: vellem enī ſemper pertinēter ꝙtumcūꝙ poſſibile eſſet loqui. ſed quia hec ab alijs tangūtur: idcirco cogo: de eis ſuperficialiter loqui qñ annuēte altiſſimo radicitus hanc materiam alibi diſcutiam.

❡ Ad cōfirmationē varij ſunt modi reſpōdēdi ſunt difficultas tacta in argumēto totaliter eneruet: idcirco anteꝙ ad argumētū reſpōdeā declarabo opiniones aliquoꝝ incidentes circa materiā pñtis argumēti Gregoꝛius de arimino in ſuo pꝛimo articulo tertio queſtione ſexta diſtīctiōe decimaſeptima: cōcedit hāc ꝓpoſitionē oēs aīe creabiles poſſunt eſſe create capiēdo ly oēs diſtributiue ſʒ capiendo collectiue eā negat: nec eſt aſpiciendū ad hoc ꝙ ille terminus ampliatiuus ponitur a parte ſubiecti qñ accipit ſemper ille terminus vt habeat amplum modū ſignificandi ſicut ſi poneretur a parte pꝛedicati. ❡ Et ſi dicas bene ſequitur omnes aīe creabiles poſſunt eſſe create igitur iſte aīe creabiles poſſunt eſſe create demōſtratis oībus creabilibus ſimul. ❡ Ad illud dupliciter reſpōdet pꝛimo ſic cōcedēdo hanc ꝓpoſitionē iſte anime creabiles poſſunt eſſe create demōſtratis oībus creabilibꝰ ⁊ hoc in ſenſu diuiſo: negat tamē illaʒ in ſenſu compoſito ⁊ viteriꝰ dicit ꝙ illa regula cōmunis. Quelibet ſingularis diuiſa de poſſibili in qua ſubijcit pꝛonomē demōſtratiuū ſi eſt vera in ſenſu diuiſo etiaʒ eſt vera in ſenſu cōpoſito nō cōtinet veritatē qñ illud pꝛonomē demōſtratiuū eſt pluralis numeri/ dat inſtantiā demōſtratis duobꝰ cōtradictoꝛijs cōtingētibus hec ē vera iſta poſſunt eſſe vera ⁊ tñ hec eſt impoſſibilis hec ſunt vera. ❡ Secūdo aliter reſpōdet ꝙ oēs aīas creabiles demōſtrari poteſt intelligi dupliciter. Uno modo ꝙ demōſtrentur oēs aīe quarū quelibet eſt creabilis. Alio modo ꝙ demōſtrent oēs que ſunt creabiles. Si pꝛio mō tūc dicit ꝙ hec ſingularis iſte aīe poſſunt eſſe create nō eſt ſingularis illius vniuerſalis oēs aīe creabiles poſſunt eſſe create: ⁊ eſt ratio quia illis omnibus demonſtratis hec non eſt vera: iſte anime ſunt creabiles ⁊ hoc eſt dicere ꝙ ex quo ſubiectum vniuerſalis non eſt verificabile de ſubiecto illius ſingularis: idcirco illa vniuerſalis non eſt vniuerſalis illius ſingularis/ ⁊ nō ſequit quodlibet iſtoꝝ eſt creabile ergo iſta ſunt creabilia dat exemplū ſi ſint due linee equales a b hec eſt vera quodlibet iſtoꝝ demōſtratis oībus quoꝝ quodlibet eſt pars ipſius b eſt exceſſum ab a et tñ hec eſt falſa eiſdē omnibus demōſtratis iſta ſunt exceſſa ab a quia iſta ſunt b ⁊ b poſitū eſt eſſe equale ipſi a/ ex quo patet ꝙ nō ſemper de oībus ſimul verificat terminus pluralis numeri de quoꝝ quolibet verificatur ſingularis illius pluralis. Si vero demōſtrent ſecundo mō tunc dicit ꝙ talis demōſtratio eſt impoſſibilis ⁊ hoc ideo quia nulle creabiles ſunt oēs creabiles ſicut etiā nulle partes b exceſſe ab a ſunt omnes ptes b exceſſe ab a/ nā ꝗcūꝙ ⁊ quotcūꝙ ſumāt exceſſe ab a adhuc ſunt alie pter illas imo infinite cōtente in tāta pte ꝗtus eſt ille exceſſus quo ille ptes b ſumpte ſunt exceſſe ab a. dicit ergo ꝙ ꝗlibʒ ſingularis illiꝰ vlis ē vera ⁊ ipa etiā eſt vera nō tñ ſua de ineſſe ē poſſibilis ⁊ ꝑ hoc nō infert aħs in ſenſu cōpōis ſicut opoꝛteret ſʒ nulla ſinglaris eius eſt in q̄ demōſtrent oēs aīe creabiles quia nulle anime creabiles ſunt oēs anime creabiles. Si aūt fiat iſta vlis oēs aīe quarū ꝗlibʒ eſt creabilis poſſunt eē create tūc dicit ꝙ aliq̄ eiꝰ ſingularis eſſet vel eſſe poſſet ſaltē a deo demōſtrante in qua oēs collectiue demōſtrarentur quarum quelibet eſt creabilis ſed ipſa vniuerſalis eſſet falſa ſicut ⁊ illa ſingularis ⁊ ſicut etiā iſta oēs aīe quaruʒ quelibet ē creabilis ſunt creabiles vt pʒ ex dictis. ❡ Hanc reſpōſionē ⁊ opinionē gregoꝛij cū ſuis annexis exēplis multi laudant ⁊ ſubtileʒ eſſe aſſerunt de quibus ſatis miroꝛ magis tñ de ipſo gregoꝛio. Ipſius enim reſpōſio manifeſtā inuoluit repugnantiā qđ clare ſic oſtendo. gregoꝛius negat hanc iſte anime poſſunt eſſe create demōſtrando oēs animas quarum quelibet eſt creabilis ⁊ eaſdē demonſtratis negat hanc conſequentiam qđ ſi

Gregoꝛius de arimino.

bet iſtoꝝ eſt creabile igitur iſta ſunt creabilia. ⁊ ex illo

¶ Primo ſic arguo vel ſubiectū hu- ius iſte aīe pñt eſſe create vel ſupponit ꝓ aliq̄bus vel ꝓ nullis. ſi primū ⁊ nō niſi ꝓ demōſtratis igit̄ hec erit vera iſte oēs aīe quarū q̄libet eſt creabilis pñt eſſe iſte aīe ⁊ ex illa clariſſime ſeq̄tur hec oēs aīe quarū q̄libet eſt creabilis pñt eſſe iſte aīe ſemꝑ tenēdo ly oēs colle- ctiue ⁊ ita manifeſte ſequit̄ hāc eſſe ꝯcedendā oēs aīe quarū qualibꝫ eſt creabilis poſſunt eſſe create aut ſūt creabiles: ſi eñi negeť hec ꝓpter nō ſuppōnem ſubie- cti negāda erit ⁊ alia ꝓpter eandē cauſam qȯ tñ dice- re nō pōt. Si dicas ꝙ ſubiectū huius iſte aīe poſſunt eſſe create demōſtrādo oēs aīas quarū q̄libet eſt crea- bilis nō ſupponit tūc impoſſibilis erit talis demōſtra- tio queadmodū eſt impoſſibilis demōſtratio ſecundo modo. Etiā ſi illud ſubiectū nō ſupponit bona erat cō- ſequētia quodlibꝫ iſtoꝝ eſt creabile igit̄ iſta ſunt crea- bilia/ immo aliās eſt impoſſibile q: ſubiectū pro nullo ſupponere pōt/ de nullo eñi pōt vere dici hoc poteſt eſſe ens iſtoꝝ demōſtrando oēs aīas quarū quelibet ē creabilis nā illa determinatio iſtoꝝ vt concedis ſup- ponere nō pōt med. āte tali copula. Nulli etiā ſane in- telligenti debet cadere in dubium quin ſi poſſent de- mōſtrari oēs aīe quarū quelibet eſt creabilis poterunt ⁊ demōſtrari oēs aīe creabiles idē eñi penitus eſt di- cere demōſtrant oēs aīe quarū quelibet eſt creabilis ⁊ demonſtrantur omnes anime creabiles.

¶ Secūdo ſic arguo probando ꝙ de- mōſtrari poſſunt omēs aīe creabiles ⁊ ſic arguo ⁊ acci- pio hāc ꝓpoſitionē oīs aīa creabilis eſt creabilis ſub- iectū illius ſtat pro qualibet aīa creabili voloꝙ deus ponat in aīa ſortis vnā copulatiuā ex infinitis ſingu- laribus cōpoſitā ita ꝙ nō poſſit dari aliquod creabile quin demōſtretur per aliquā ſingularē illius copula- tiue hoc eſt poſſibile per ſpecialē cōcurſum dei cū aīa ſortis tunc ſic arguo oīa que demōſtrant̄ in illa copu- latiua vnica demōſtratiōe demonſtrari poſſunt immo illud eſt multo facilius ſorti/ volo igitur ꝙ ſortes for- met vnū actū demōſtratiuū qui demōſtret omne id et omnia illa que in copulatiua demōſtrabant̄ ⁊ tūc pe- to vel tūc demōſtrant̄ oēs aīe creabiles ⁊ tūc habeo ꝓ- poſitū ꝙ illud ſit poſſibile ſi non demōſtrent̄ oēs ergo alique ſunt q̄ nō demōſtrantur/ ⁊ ſiue ille ſint finite ſi- ue infinite ſic arguo cuilibet illarū aīarū correſpōdet vna ſingularis in illa copulatiua demōſtrās ipaꝫ: igi- tur ⁊ quelibet illarū ⁊ ipe ſimul demōſtrant̄ vel alias in illa copulatiua nō demōſtrabatur q̄libet aīa crea- bilis. ¶ Dicūt aliqui ꝙ deus neſciret producere vnū intellectū dato ꝙ eſſet infinite virtutis qui poſſet ha- bere talem copulatiuā aut vnā propoſitionē de copu- lato per cuius copulari partes quelibet aīa creabilis demōſtraretur/ ſed eis derelinquo rationes adductas ſoluendas nō eñi per illud miſerū refugiū pñt aufuge- re argumēti difficultatē/ q̄ñ ex quo de⁹ quālibꝫ crea- bilē animā cognoſcit diſtinctiſſime ducā totum argu- mentū de ipo deo nec impediet ꝙ nō cognoſcat ꝑ no- titiā diſtinctā a ſe. Vellem etiam bene audire ab iſtis quā cōtradictionē inferūt ex hoc ꝙ demōſtrarent̄ oēs anime creabiles timeo ꝙ ſophiſtice cōtra ſe ꝯcluderēt ¶ Aliter ergo dicendū eſt ꝙ queadmodū demōſtrari poſſunt oēs anime quarū quelibet eſt creabilis vt ipe- met gregorius cōcedit ita ⁊ demōſtrari poſſent omnes anime creabiles ⁊ vnico actu demōſtratiuo aut pluri- bus actibus demōſtratiuis/ ⁊ ita cōcedo hāc oēs aīe creabiles poſſunt eſſe create/ ſimiliter hanc oīa poſſi- bilia poſſunt eſſe producta procedēdo ſemper collecti- ue nec ex illo ſequitur hanc eſſe poſſibilem omnes aīe creabiles ſunt create/ vnde illa propoſitio de poſſibi- li debet poni ineſſe per plures ſingulares incōiunctiꝫ ſumptas queadmodū diceret gregorius de iſta hec ꝓ- poſitiones poſſunt eſſe vere demōſtratis duobus con- tradictorijs ꝯiungentibus. Secundū hunc ergo modū reſpōdeo ad argumentū principale admittēdo ꝙ poſ- ſit formari talis diſiūctiua vt imaginatur argumentū ⁊ dico ꝙ illa diſiunctiua eſt neceſſaria poſtq̄ ſua ꝯtra- dictoria eſt impoſſibilis ⁊ nego ꝙ partes illius diſiun- ctiue nō repugnāt in falſitate bene verū eſt ꝙ due ca- thegorice nō repugnant in falſitate nec tres ſed q̄libet cathegorica infinitis repugnat in falſitate.

¶ Contra hanc ſolutionē dupliciter ſic arguo primo probādo ꝙ nō pñt demōſtrari omnes aīe creabiles cuius oppoſitū iam dictū eſt ⁊ ſic arguo ſi poſſint demōſtrari oēs aīe creabiles demōſtrentur: igitur ⁊ ſic arguo vel deus poteſt creare aliquā aīam que nō eſt de numero illarū demōſtratarū vel non. Si primū ſequitur ꝙ non demōſtrabantur omnes anime creabiles. Si ſecundū ſequitur ꝙ deus nō eſt oīpotēs quod eſt contra primum articulum fidei.

¶ Secūdo cōtra eandē ſolutionē ſic arguo probādo ꝙ illa diſiūctiua de qua eſt q̄ſtio nō eſt neceſſaria ⁊ ſic arguo ſtat copulatiuā ei cōtradicentē eſſe verā igit̄ illa diſiunctiua nō eſt neceſſaria/ ꝯña eſt clara ⁊ aſſumptū ꝓbo ⁊ pono ꝙ hora futura diuiſa ſit in ptes ꝓportionales quacūqꝫ ꝓportiōe volueris mi- noribus terminatis ad inſtās terminatiuū hore/ tunc ſic arguo ⁊ volo ꝙ deus cuilibet ꝓducibili a ſe qȯ de- monſtrat̄ per aliquā partē illius copulatiue aſſignet aliquā partē ꝓportionalē hore ſequētis/ ⁊ in illa ꝓ- ducat illud ꝓducibile ⁊ cōſeruet in inſtāti terminante horā oīa illa ꝓducibilia que ꝓducet in illa hora: iſto poſito ſic arguo in inſtāti terminānte horā tota illa co- pulatiua erit vera vt patere poteſt ex cuiuſlibet ſue ca- thegorice veritate ergo propoſitum.

¶ Ad primū reſpōdꝫ aliquis admit- tendo ꝙ demonſtrētur oēs aīe creabiles ⁊ dicit ꝙ de⁹ neſciret ꝓducere vnā aīaꝫ que nō eſſet de numero illa- rū/ nec ꝓpterea vt dicit ſequit̄ deū nō eē oīpotenteꝫ/ aut eius potentiā eē terminatā eo ꝙ nūq̄ ille aīe erūt oēs producte/ ad ꝓbandū aūt vt dicit potētiā dei eſſe terminatā oporteret ꝙ deus tot aīas ꝓduxiſſet ꝙ non plures poſſet ꝓducere. ¶ Sed iſte valde incōſiderate hanc dat ſolutionē quod ſic oſtēdo poſſibile ē ꝙ ſit in- finita multitudo aīarū creabiliū in rerū natura/ ⁊ de⁹ non poſſet tunc plures illis ꝓducere ergo tūc potētia dei eſſet terminata/ quod ſi forte dicat ꝙ adhuc plu- res poſſet ꝓducere capiendo illū cōparatiuum impro- prie adhuc illud nō vꝫ/ ipe eñi admittit hunc modum arguendi deus tot aīas produxit quot nō poteſt plu- res producere igitur potētia dei eſt terminata ꝙ ſi va- leat ille modus arguendi eodē modo valebit ⁊ iſte de⁹ tot ſcit ꝙ non poteſt plura ſcire igitur ſcientia dei eſt terminata quod non eſt recte dictū ſicut eñi deus ē oī- potens ita eſt oīſciens ⁊ ſicut nō ē eius potentia termi- nata ita nec eius ſcientia. Dico igit̄ ad argumentuꝫ ꝙ ipm nihil cōcludit immo nec valet iſte modus arguen- di deus tot animas produxit ꝙ non poteſt plures pro- ducere igitur potentia dei eſt terminata vt ſtatim pate- bit ex ſolutione argumenti ſequentis.

¶ Ad ſecūdū reſpōdet quidā admit- tendo ꝙ aliqua anima habeat talem propoſitioneꝫ de copulato ⁊ dicat ꝙ argumentum procedit ex falſa ima-

ginatione ſuppoſuit eſt ꝙ deꝫ ordo partiū in tali co
pulato ſic ꝙ aliqua poſſet capi ꝓ prima ⁊ alia pro ſe/
cūda ⁊ ſic cōſequēter per ptes propoꝛtiōales ⁊ ꝙ in iſ
ſtanti terminatiuo nulla maneret quin eſſet capta/ſʒ
iſtud nihil penit⁹ valet/qꝛ ſi cuilibet producibili aſſi
gnetur aliquod inſtās in hoꝛa ſequēti tūc nō op⁹ erit
dare primā partē copulati vel ſecundā ⁊ nullā poſſes
dare cōtradictionē que ſequaꝫ ad hoc ꝙ in quolibet
inſtāti deus ꝓducat ꝓducibile coꝛreſpōdens illi inſtā
ti. ¶ Reſolutoꝛie igiꝫ dico ꝙ ſicut deus oēs aīas crea
biles videt ⁊ oīa ꝓducibilia videt ita ſimpliciter ē poſ
ſibile illā totā multitudinē oīm illarū aīarū creabiliū
⁊ oīm illoꝝ producibiliū ſimul eſſe in rerū natura. Et
propterea ad argumentū pricipale reſpōdeo aliter ꝙ̄
reſpōſum eſt/⁊ dico illā diſiunctiuā datā nō eſſe neceſ
ſariā immo ſua cōtradictoꝛia copulatiua eſt bene poſ
ſibilis/nec video quin iſtō ſit ſatis imaginabile ⁊ etiā
quin ſine cōtradictione poſſit defendi. Et quādo dicis
ponaꝫ igitur ꝙ illa copulatiua ſit vera admitto nego
ꝙ ex illo ſequaꝫ potentiā dei eſſe exhauſtā. Et quādo
petis vel deus pōt adhuc aliqđ ens ꝓducere quod nō
eſt de numero iſtoꝝ vel nō do tibi ſecundū qꝛ oē pro/
ducibile ab ipſo deo eſt in illa multitudine/ nec pro/
pterea ſequiꝫ potentiā dei eſſe exhauſtā ⁊ tuus mod⁹
arguendi nihil valet. Et miroꝛ de hijs qui hāc conce/
dunt oīa producibilia poſſunt eſſe ꝓducta tenēdo ly
oīa collectiue qui tñ propter hanc rationē negāt ꝙ ſit
poſſibile oīa producibilia eſſe producta/nā idē argu
mentū omnino cōtra eos retoꝛqueo ⁊ demōſtro totam
multitudinē producibiliū a deo ⁊ tūc ſic arguo totam
iſtā multitudinē producibiliū deus videt/vel igiꝫ pōt
ipē videre aliqđ aliud producibile qđ nō eſt de nume
ro iſtoꝝ vel nō pōt/ſi primū ſequiꝫ ꝙ nō demōſtrabaꝫ
tota multitudo oīm producibiliū que videbat ipē de⁹
Si ſecundū ſequiꝫ ꝙ viſio dei eſt exhauſta. Si ipi ne/
gant hanc ꝯñam negabo etiā ⁊ aliā ſi concedāt habeo
incōueniens cōtra eos ſi credant habere aliquod con
tra me propterea reſpōdeo ꝙ licet tota multitudo pro
ducibiliū ſit producta tñ deus eſt tāte potentie adhuc
ſicut antea poſſet coꝛrūpere totā illā multitudinē ite/
rū ⁊ aliqs partes illius multitudinis reproducere ſi
vellet ⁊ quicqđ prius potuit adhuc pōt ⁊ adhuc eſt in
finite potentie ſicut antea nec aliquā rationē abſurdi/
tatis iſtud puto includere. Et ſi petas vtrū deus poſ
ta illa copulatiua in veritate nō pōt producere vnum
hominē aut vnā animā. Reſpōdeo ꝙ ſic qꝛ quemlibet
hominē illius multitudinis coꝛrūpere pōt ⁊ quēcunq₃
coꝛrūpat illū poteſt poſtea ꝓducere. Claret itaq₃ illā
oīpotētiā dei nullo pacto exhauriri poſſe ſicut nec ei⁹
oīſcientiā dato ꝙ nō poſſit plura ſcire ꝙ̄ ſcit ſicut ſtā/
te veritate copulatiue dare nō poſſet plura ꝓducere ꝙ̄
ꝓduxit. Et ex his oībus videtur meo euiſcerata eſt oīs
difficultas circa materiam preſentis argumenti.

¶ Quinto principaliter arguitur ſic
⁊ hoc cōtra primā regulam nō ſequiꝫ a eſt hec propoſi
tio deus eſt igitur a eſt hec propoſitio deus eſt vel hō
eſt aſinus ⁊ tamen ibi arguitur per regulam ergo ipſa
eſt nulla: maioꝛ probatur ⁊ pono ꝙ vnum a ſit omne a
⁊ ꝙ ſit iſta cathegoꝛica deus eſt hoc poſito patet ꝙ an
tecedens conſequentie date eſt verum ⁊ ꝙ cōſequens
ſit falſum patet quia nullum a eſt hec diſiunctiua de⁹
eſt vel homo eſt aſinus.

¶ Et cōfirmatur ſic nō ſequitur iſta
diſiūctiua eſt falſa ergo hō eſt aſin⁹ vel iſta diſiūctiua
eſt falſa ⁊ tamē arguitur a parte diſiūctiue ad totā diſ
iunctiuā: ꝙ illa ꝯña nō valeat probo qꝛ eius añs eſt ve
rum ſine conſequente. Sed qꝛ forte dices ꝙ ibi arguiꝫ
per regulas nec incōueniēt ꝙ añs ſit verum ⁊ non ꝯñs
in materia inſolubiliū. Sic arguo aliter iſta ꝯña non
valet omnis hō currit ergo omnis hō currit vel homo
eſt aſinus ⁊ tamen arguitur per regulam igitur regu/
la nulla: ꝯña eſt clara cū minoꝛe ⁊ maioꝛ probaꝫ nā ad
oēm hoīem currere ſequiꝫ oēm hoīem currere vel ho
minem eſſe aſinū igitur illa ꝯña nō valebat tenet ꝯña
⁊ añs probo qꝛ detur oppoſitum ꝙ ad omnem homi/
nem currere ſequitur oēm hominem currere vel homi
nem eſſe aſinū ⁊ ſic arguo bene ſequitur ad omnem ho
minem currere ſequitur omnem hominem currere vel
hominem eſſe aſinum igitur ad iſtum hominem curre
re ⁊c. per deſcenſum copulatiuum/ꝯña claret ⁊ conſe
quentis falſitas patet per quālibet ſingularē hec eñ
eſt falſa ad iſtum hominem currere ſequitur omnē ho
minē currere vel hoīeꝫ eſſe aſinū nā ſenſus eſt ꝙ hec cō
ſequentia eſt bona iſte homo currit ergo omnis hō cur
rit vel hō eſt aſinus quod eſt falſuꝫ relinquitur ergo ꝙ
illa conſequentia a parte diſiunctiue ad totā diſiūcti
uam non valebat quod reſtabat probandum.

¶ Ad quintū principale reſpōdetur
ꝙ ꝯña propoſita eſt bona dūmodo tñ illud pronomen
demōſtret idem in ꝯñte quod demōſtrabat in añte: nā
in antecedente preciſe demōſtrabat illā deus eſt ⁊ pro
pterea opoꝛtet ꝙ illā preciſe demonſtret in ꝯſequente
⁊ ſicut añs eſt verum ita eſt ⁊ ꝯñs/nec valet iſta conſe
quentia nullum a eſt iſta diſiūctiua deus eſt vel homo
eſt aſinus ergo nullum a eſt iſta propoſitio deus eſt vel
homo eſt aſinus/ſi aūt illud pronomen demonſtraret
hoc totum deus eſt vel homo eſt aſinus ꝯña non vale
ret nec argueretur per regulā qꝛ ꝯñs non eſſet propo
ſitio diſiunctiua. Eodemmodo reſpōdetur ad omnia
ſimilia argumenta deus eſt nō eſt propoſitio diſiūcti/
ua igiꝫ homo eſt aſinus vel deus eſt non eſt propoſitio
diſiunctiua nā ꝯñs poteſt eſſe ypothetica vel cathego
rica ſi primū ꝯña eſt bona. Si ſcđm conſequentia non
valet tunc enim illud totum hō eſt aſinus vel deus eſt
tenetur materialiter. ¶ Foꝛte petis quomō ly vel tene
tur in iſta homo eſt aſinus vel deus eſt nō eſt ꝓpoſitio
diſiunctiua vt illud totū tenetur materialiter ⁊ vt ipſa
ſit falſa. Si diſiunctiue teneꝫ ſequiꝫ ꝙ illud totū hō eſt
aſinus vel deus eſt nō tenetur materialiter immo ſeq̄/
tur ꝙ illa adhuc eſſet ꝓpoſitio ypothetica. Si vero ly
vel tenetur diſiunctim ſequiꝫ ꝙ illa eſt vera qꝛ poſtꝙ
teneꝫ diſiunctim nō cōiungit inter propōnes ſed inter
terminos ⁊ per ꝯñs illud aggregatū hō eſt aſinus vel
deus eſt non eſt propoſitio ypothetica ⁊ per ꝯñs non
eſt diſiunctiua ⁊ ſic illa eſſet vera. Ad hoc reſpondetur
ꝙ ly vel ibi vtroq₃ mō tenetur diſiunctim ⁊ diſiunctiue
ſed hoc in oꝛdine ad diuerſa prout eñ reſpicit illas du
as cathegoꝛicas diſiunctiue tenetur: prout aūt reſpi/
cit illā cathegoꝛicā diſiunctim tenetur. Et ex ſolutiōe
huius argumēti facile eſt reſpōdere ad illa argumēta
que cōiter fiunt contra hanc regulam ſoꝛtē currere eſt
contingens igitur ſoꝛtē currere vel ſoꝛtē nō currere eſt
contingens/tu neſcis ꝙ rex ſedet ergo tu neſcis ꝙ rex
ſedet vel nullus rex ſedet. vnde ſi in pria ꝯñs fuerit ca
thegoꝛica vt eſt de virtute ſermonis non valet conſe/
quentia: ſi vero eſſet ypothetica ⁊ ly contingēs deter/
minet idē in añte ⁊ in ꝯñte bene valet modus arguen/
di/pari foꝛma dicatur de alia cōſequentia.

¶ Contra ſolutionē principaleꝫ dupli
pliciter ſic arguo. Primo ſic ſicut ſe habet copulatiua
ad ſuas partes ita ſe habet diſiunctiua ad ſuas ſed a
parte copulatiue ad ſuam copulatiuam non valet ar

gumentum igitur nec a parte diſiunctiue ad ſuā diſiunctiuam valebit modus arguendi.

¶ Scdo ſic iſta ꝯſequentia nō valet a eſt hec ꝓpō deus eſt igr̄ a ē hec ꝓpō deꝰ ē vel deꝰ eſt ⁊ volo ꝙ illud ꝓnomē ſemꝑ demonſtret idem in antecedente ⁊ in ꝯſequente vꝫ illam deꝰ eſt ⁊ retineo caſum poſitū in argumento pꝛīcipali/ ꝙ illa ꝯña nō valeat ꝓbo ſic añs eſt verum ex caſu ⁊ ꝯſequēs eſt falſuꝫ quod ſic ꝓbo ſm̄ Boetium ad veritatē diſiunctiue requirit̄ vnam partē eſſe verā ⁊ alterā falſam. Dicit eñ ſic coniunctio diſiūctiua ea inter q̄ cadit ſimul eſſe non permittit ⁊ hinc eſt ꝙ dicit in vltimo libro de ſillogiſmis cōditionalibus hanc ꝯñam eſſe bonā a eſt vel b ē ſed a eſt ergo b non eſt diſiunctiue aūt date nulla pars eſt falſa igitur diſiunctiua data eſt falſa.

¶ Ad primū iſtorū reſpondet̄ negando ꝙ a parte diſiunctiue ad totā diſiūctiuaꝫ nō valeat argumentuꝫ ⁊ dico ꝙ copulatiua aliter ſe hꝫ ad ſuas partes q̄ diſiunctiua ad ſuas/ coniunctio eñ copulatiua denotat cuiuſlibet ſue partis veritatē nō autem diſiunctiua ſed vnius partis veritateꝫ/ ꝓꝫ itaq; diſcriminis rō quare a parte diſiūctiue ad ipam diſiūctiuā ⁊ nō a pte copulatiue intelligo impertinēte alteri ad totam copulatiuam validum eſt argumentum.

¶ Ad ſecundū argumentū reſpōdet̄ ꝙ ly vel dupliciter accipit̄ teſte pꝛiſciano vno mō diſiūctiue ⁊ denotat vnā partē eſſe verā alterā vero falſā ⁊ hoc mō capit boetꝰ ly vel in ꝯña facta. Alio mō accipitur ly vel ſubdiſiūctiue ⁊ tūc nullā partē denotat eē falſam ⁊ hoc modo communiter vtuntur logici ly vel ⁊ in hac ſignificatione ſemper pꝛocedo.

¶ Ad confirmationē reſpondetur ſicut rñſum eſt ꝙ illa ꝯña facta ē bōa lꝫ añs ſit verū ſine ꝯñte nec hoc impedit bonitatē ꝯñe in materia inſolubilium. Et ad aliud cōcedo hāc ꝯñam eſſe bonā oīs hō currit igr̄ oīs hō currit vel hō eſt aſinus ⁊ vlterius cōcedo ꝙ ad oēm hoiem currere ſeq̄tur oēꝫ hoieꝫ currere vel hoiem eſſe aſinū nego tñ ꝙ ſeq̄tur igr̄ ad iſtum hoiem currere ſequit̄ oēm hoiem currere vel hominē eſſe aſinū nec ibi eſt deſcenſus tenent̄ eñ ibidē illi termini materialiter nā ſenſus eſt ad hāc ꝓpoſitionē oīs hō currit ſequit̄ hec ꝓpoſitio oīs hō currit vel hō eſt aſinus ⁊ ꝓpterea nō valet illa ꝯña queadmodū etiā non ſequitur hoc iſtoꝛum eſſe verum eſt poſſibile demonſtrando iſtam ſoꝛtes currit ⁊ hoc iſtoꝛum eſſe verū eſt poſſibile ſuam contradictoꝛiam demonſtrando igitur quodlibet iſtoꝛum eſſe verum eſt poſſibile ⁊ ita in multis talibus conſequentijs dicendum eſt.

¶ Contra ſolutionem datam ſic arguo ꝓbando illā ꝯñam conceſſam oīs hō currit ergo oīs homo currit vel hō eſt aſinus nihil valere ⁊ ſic arguo⁊ pono ꝙ ꝯñs ſit a ⁊ eius pꝛima cathegoꝛica ſit b ſcda vero ſit c: hoc poſito arguo ſic nō ſequitur b eſt ergo a eſt ergo nec iſta ꝯña valet oīs homo currit. ergo omnis homo currit vel homo eſt aſinus pꝛobo ꝯñam antecedens pꝛime conſequentie eſt ſinonimum cū antecedente ſecunde cōſequentie ⁊ conſequens cum conſequente igitur ſi pꝛima cōſequentia nō valet nec valebit ſecunda: ꝙ autē pꝛima ꝯña non valeat pꝛobo ſic ſtat bene ꝙ b ſit abſq; hoc ꝙ a ſit igitur antecedēs ꝯñe facte compatitur ſecum oppoſitum conſequentis ⁊ ꝑ conſequens nulla eſt conſequentia.

¶ Ad hoc argumētū reſpōdetur negando ꝯñam quā valere cōceſſimus nō eſſe bonā. ⁊ ad pꝛobationē dico ꝙ lꝫ nō ſequatur b eſt ergo a eſt tamē hec ꝯña eſt bona. omnis homo currit. ergo omnis hō currit vel homo eſt aſinus nec in pꝛima conſequentia arguitur a parte diſiunctiue ad totā diſiunctiuā ſicut in ſecunda: ſed ſolum arguitur a pꝛopoſitione ſignificante pꝛimā partem vnius diſiunctiue ad pꝛopoſitionem ſignificantē totam illam diſiunctiuā. Dicit Paulus venetus ꝙ in illa cōſequentia arguitur a ſuperiori ad inferius ſine diſtributione ⁊ ſine medio affirmatiue ꝓpterea nō valet argumentū ſed illud eſt falſuꝫ qm̄ in caſu poſito ly b ⁊ ly a nō habent ſe ſecundū ſub ⁊ ſupꝛa: ⁊ vlterius nego ꝙ añs pꝛime ꝯſequentie ſit ſinonimum cū antecedēte ſecunde conſequentie ⁊ ꝯñs cum conſequente vt ſatis conſtat ex ypotheſi. Paulus venetus.

¶ Sexto pꝛīcipaliter arguit̄ ſic ⁊ hoc contra ſecundā regulam non ſequitur ſoꝛtes eſt aſinꝰ vel ſoꝛtes non eſt aſinus ſed ſoꝛtes non eſt aſinus ergo ſoꝛtes eſt aſinus ⁊ tamen arguitur ibi a tota diſiunctiua cum deſtructione vnius partis ad alteram partem igitur talis modus arguendi nihil valet ꝙ illa conſequentia non valeat clarum eſt ex eo ꝙ antecedens eſt verum. poſtq̄ eſt vna copulatiua cuius vtraq; pars eſt vera vt claret intuenti ⁊ ꝯñs ꝯñe facte eſt ſim̄ habetur igitur ꝙ ꝯña data nihil vꝫ.

¶ Et confirmatur non ſequit̄ omnē hoieꝫ currere a ſignificat vel nullꝰ deꝰ ē ⁊ aliquē hoieꝫ nō currere a ſignificat igr̄ nullꝰ deꝰ ē ⁊ tñ arguit̄ ꝑ regulā ꝙ illa ꝯña nō vꝫ ſic ꝓbo ⁊ pono ꝙ a ſit illa copulatiua oīs hō currit ⁊ aliq̄s hō nō currit iſto poſito ꝓꝫ veritas añtis nā oēm hoiem currere a ſignificat ⁊ etiā aliquem hoieꝫ nō currere a ſignificat eo ꝙ q̇cq̇d ſignificat ꝑs alicuꝰ copulatiue tota copulatiua ſignificat de conſequentis falſitate nemo eſt qui dubitat.

¶ Ad ſextū pꝛincipale reſpondet̄ ab aliq̇bꝰ ꝙ a diſiūctiua ꝯſtituta ex ꝯtradictoꝛijs cū deſtructiōe vniꝰ ꝑtis ad reliquā nō vꝫ argumētū ⁊ dicūt ꝙ regula dꝫ itelligi de diſiūctiua q̄ nō ſit ex ꝯdictoꝛijs ſꝫ hec reſpōſio nulliꝰ ē apparētie ſi eñ in ꝯña facta deſtruat̄ pꝛia ꝑs nō inferebat̄ bñ alia ꝑs imo opoꝛtebat inferre ergo ſoꝛtes nō ē aſinꝰ. Si vero arguēs velit deſtruere ſcdaꝫ partē diſiūctiue clarū ē ꝙ illā nō deſtruit ſꝫ ſumit vnā ſimilē illi ꝓpterea ſic eēt arguēduꝫ per regulā ſoꝛtes eſt aſinꝰ vel ſoꝛtes nō eſt aſinus ſed ſoꝛtes eſt aſinꝰ ergo ſoꝛtes eſt aſinꝰ. ¶ Foꝛte dices ibi nō arguitur cū deſtructione vnius ꝑtis nā affirmatiua nō vocat̄ deſtructio ſed negatiua vocat̄ deſtructio iuxta illud commune negatio q̇cq̇d poſt ſe inuenit deſtruit ¶ Ad illō dico ꝙ ꝓpꝛie loquēdo nō deſtruit̄ ſcda ꝑs illiꝰ diſiūctiue ſꝫ ad intellectū regule ſumit̄ deſtructio ſcde partis hoc eſt eius oppoſitum contradictoꝛium.

¶ Contra hanc ſolutionē arguit̄ ſic iſta ꝯña nō valet ſoꝛtes nō eſt aſinus vel ſoꝛtes eſt aſinus ⁊ ſoꝛtes eſt aſinus ergo ſoꝛtes eſt aſinus ⁊ tñ debete ibi arguitur ꝑ regulā ꝓceditur eñ ibi a tota diſiunctiua cū deſtructione pꝛime partis ad pōnem ſcde partis ꝙ tñ illa ꝯña nō valeat ſic ꝓbo ꝯñs eſt falſum ⁊ antecedens eſt verum quod ſic ꝓbo ipm̄ eſt vna diſiunctiua cuius pꝛima ꝑs eſt vera igit̄ ipm̄ añs eſt verum.

¶ Ad hoc argumentū reſpondet̄ ꝙ ſi añs ꝯñe date ſit vna copulatiua tūc debite arguitur per regulā ⁊ ſicut ꝯñs ē falſum ita eſt ⁊ añs/ ſi vero ſit vna diſiūctiua tūc non arguit̄ ꝑ regulaꝫ ꝑtendit enim regula ꝙ arguat̄ ab vna copulatiā cuiꝰ vna ꝑs ſit diſiūctiua alia vero ſit cōtradictoꝛia vniꝰ ꝑtis diſiūctiue.

¶ Ad cõfirmationẽ reſpondetꝰ ꝙ illa ꝯña ꝓpoſita nihil vꝫ nec ibidẽ arguit̃ per rl̃am nõ eñ ſumit̃ oppoſitũ ꝯdictoꝛiũ alicuiꝰ ptis: nã iſte ꝓpõnes nõ ꝯdicũt oẽꝫ hoieꝫ currere a ſigãt ⁊ aliquẽ hoieꝫ non currere ſigãt ãbe eı ſunt affirmatiue ꝓpterea ſic opoꝛtebat ſumere ſuũ ꝯdictoꝛiũ nõ oẽm hoieꝫ currere a ſignificat. Et hoc potiſſimũ ſeruari dꝫ arguẽdo penes hãc regulã ꝙ bene ſumat̃ oppoſitũ ꝯdictoꝛiũ alteriꝰ partis defectu cuiꝰ iſta ꝯña nõ vꝫ hõ eſt aſinus vel manus mea eſt clauſa ſꝫ nulla manꝰ mea eſt clauſa ergo hõ eſt aſinus ſuppoſito ꝙ copula affirmatiue impoꝛtet tẽpus ſue ꝓlatiõis ⁊ copula negatiue tẽpus ſue etiam ꝓlationis. nam clarum eſt ꝙ tunc ille due ꝓpõnes nõ ꝯdicũt eo ꝙ copule earũ nõ impoꝛtãt idẽ tẽpus ⁊ maxie habẽdꝰ ẽ oculꝰ ad hoc vt debite deſtruatur vna ps ꝑicipalis diſiũctiue quo obſuato nullũ erit argumẽtũ quin ſtatiꝫ ipiꝰ pateat ſolutio. ¶ Et ex iſto iã ꝑt ꝯſtare ꝑt an hic debite arguat̃ ꝑ regularia oĩs hõ eſt oĩs hõ vel oĩs hõ eſt nõ oĩs hõ ſꝫ nõ oĩs hõ ẽ nõ omnis homo igitur omnis homo eſt omnis homo. Similiter hic homo ⁊ omnis homo ſunt idem vel non idem ſed non homo ⁊ oĩs homo ſunt nõ idem igitur homo ⁊ oĩs homo ſunt idẽ. vnde ſi in pꝛima ꝯña debite deſtruatur ſecũda pars diſiũctiue tunc bene arguit̃ per regulã ⁊ ſicut ꝯñs eſt falſum ita ⁊ añs: pro ſecũda parte illiꝰ copulatiue nec valet iſta ꝯña aliquid eſt nõ omnis homo ⁊ illud eſt non omnis homo. igitur non omnis homo eſt non omnis homo accipiendo ſemper conſequens in eo ſenſu vt per ipſuꝫ deſtruatur ſecũda pars diſiunctiue date. eodem mõ ad ſecundã ꝯſequẽtiam dico ꝙ ſi capiatur hec ꝓpoſitio homo ⁊ omnis homo ſunt idem vel non idem in ſenſu diſiũctiuo ⁊ bene deſtruatur vna eius pars pꝛincipalis tũc bene valebit modus arguẽdi ⁊ ſicut ꝯñs eſt falſum ita eſt ⁊ añs vbi aũt hec ꝓpoſitio homo ⁊ oĩs homo ſunt idẽ vel nõ idem caperetur in ſenſu diſiuncto tunc negarem cõſequentiam factam nec argueretur per regulam.

¶ Septimo pꝛincipaliter arguit̃ ſic ⁊ hoc cõtra tertiam regulam iſta ꝯña eſt bona ſoꝛtes eſt aſinus vel ſoꝛtes currit ergo ſoꝛtes currit ⁊ ibi arguitur a tota diſiunctiua ad alterã eius partẽ igitur talis modus arguẽdi eſt bonꝰ minoꝛ eſt clara ⁊ maioꝛ ꝓbatur: oppoſitũ ꝯñtis infert oppoſitũ antecedentis igitur illa ꝯña eſt bona: ꝯña eſt clara ⁊ aſſumptuꝫ ptꝫ iſta ꝯña eſt bona ſoꝛtes non currit ergo non ſoꝛtes eſt aſinus vel ſoꝛtes currit. Foꝛte dices ꝙ licet ꝯña data ſit bona tamen ſolum eſt materialis modo regula intelligitur ꝙ talis ꝯña non eſt foꝛmalis. Cõtra hoc ſic arguo iſta ꝯña eſt foꝛmalis ſoꝛtes currit vel quodlibꝫ eſt vel non eſt ergo quodlibet eſt vel non eſt: ⁊ tamẽ arguitur a tota diſiunctiua ad alteram eius partem. igitur talis modus arguendi valet.

¶ Et cõfirmatur bene ſequitur ſoꝛtes eſt albus vel ſoꝛtes eſt coloꝛatꝰ ergo ſoꝛtes eſt coloratus ⁊ tñ arguit̃ a tota diſiunctiua ad alterã eiꝰ partem igit̃ talis modus arguẽdi eſt foꝛmalis: ꝙ illa ꝯña ſit bona patet quia ꝯñs ſequitur ad quamlibet partẽ illius diſiunctiue ⁊ per conſequens non ſtat illã diſiũctiuam eſſe veram ſine conſequente.

¶ Ad ſeptimũ pꝛincipale reſpondetur pꝛemittendo vnã diſtinctionẽ que eſt hec duplices ſunt diſiunctiue affirmatiue quedã conſtituunt̃ ex ptibus quarũ vna ſequit̃ ad aliã ⁊ hoc iterũ poteſt dupliciter contingere qꝛ vna pars poteſt ſequi ad aliã in ꝯña materiali ſolum vel in conſequentia foꝛmali/ quedã vero ſic ſe habẽt ꝙ nulla pars ſequitur ad aliã hac diſtinctione poſita pono ꝓpoſitiones.

¶ Pꝛima ꝓpoſitio eſt a diſiũctiua affirmatiua compoſita ex partibus quarum nulla ſequitur ad aliam ad nullam earum eſt foꝛmale argumentum ⁊ hec eſt intentio regule.

¶ Secunda ꝓpoſitio a diſiũctiua cõpoſita ex partibus quarum vna ſequitur ad aliaꝫ ⁊ non econuerſo ad vnam eius partem non valet modꝰ arguendi ⁊ ad vnam eius partem non valet modus arguendi pꝛobatur ꝓpoſitio: iſta conſequentia nihil valet ſoꝛtes eſt albus vel ſoꝛtes eſt coloꝛatus ergo ſoꝛtes eſt albus iſta tamẽ eſt bona ſoꝛtes eſt albus vel ſoꝛtes eſt coloꝛatus ergo ſoꝛtes eſt coloꝛatus.

¶ Tertia ꝓpoſitio a ꝓpoſitione diſiunctiua cõpoſita ex partibus quarum quelibꝫ eſt illatiua alterius ad quãlibet illarum partium eſt bonum argumentũ ⁊ ſi vna earum inferat aliã ⁊ ecõuerſo in ꝯña foꝛmali illa ꝯña erit foꝛmalis ⁊ ſi in materiali talis ꝯña ſolum erit materialis hec ꝓpõ ob facilitatem pꝛobatione non indiget: ex iſtis ꝓpoſitionibꝰ facilis patet ſolutio ad argumentũ pꝛincipale ⁊ eius confirmationẽ. Aliter pꝛo oĩbus iſtis bꝛeuiꝰ dico ꝙ ꝗ talia argumenta ſolũ verbaliter currũt contra regulã ⁊ nõ cõtra intẽtionẽ eiꝰ dictũ eñ eſt in regula ꝙ nõ opꝫ talẽ modũ arguẽdi valere nõ aũt dictũ eſt ꝙ nunꝗ valeat. Etiã ſꝫ tales ꝯñtie ſint bone nõ tñ ſumunt ſuã bonitatem ab hac regula ſed ab aliqua alia.

¶ Octauo pꝛincipaliter arguit̃ ſic ⁊ hoc cõtra quarta regulã ſic ſi regula eſſet vera ſeqꝛet̃ ꝙ aliqua copulatiua eſſet neceſſaria cuius vna pars pꝛincipalis includit ꝯdictionẽ qõ eſt abſurdũ: ſequela tñ ſic ꝓbatur. Iſta ꝯña eſt bona tu es aliud a te vel tu nõ es aliud a te igitur nõ tu nõ es aliud a te ⁊ tu es aliud a te arguitur enim ibi per regulã ſed añs eſt neceſſariũ igitur ⁊ copulatiua que eſt ꝯñs ⁊ vna pars illius copulatiue contradictioneꝫ includit videlicet tu es aliud a te igitur habetur ꝓpoſitum.

¶ Et confirmatur ꝓbando fũdamẽtum regule eſſe nullũ ⁊ ſic arguo regula ſuper hoc fũdatur ꝙ diſiũctiue affirmatiue cõtradicit copulatiua affirmatiua ꝯſtituta ex partibꝰ cõtradicẽtibus ſꝫ hoc eſt falſum igitur fundamẽtũ eſt nullũ ꝯña eſt clara cũ maioꝛe ⁊ minoꝛẽ pꝛobo nulla copulatiua diſiunctiue cõtradicit igit̃ nec diſiũctiua copulatiue pꝛobat̃ aſſũptũ ꝙ pꝛincipales partes ſunt ſubiectũ ⁊ pꝛedicatum ipiꝰ cathegoꝛice tã pꝛincipales partes ſunt cathegoꝛice ipſius ypothetice: ſed tã pꝛincipales partes ſunt ſubiectũ ⁊ pꝛedicatũ ipſiꝰ cathegoꝛice ꝙ in cõtradictoriis requirit̃ ſimilitudo ſubiectoꝝ ⁊ pꝛedicatoꝝ: ergo pari ratione in cõtradictoꝛiis ypotheticarũ requirit̃ ſimilitudo ꝓpoſitionum ⁊ per ꝯñs diſiunctiua affirmatiua nõ cõtradicit copulatiue affirmatiue ꝯſtitute ex partibus cõtradicentibus poſtꝗ in eis non eſt ſimilitudo ꝓpoſitionum quod erat pꝛobandum.

¶ Ad octauũ pꝛincipale reſpõdetur cõcedendo illatum videlicet ꝙ aliqua copulatiua eſt neceſſaria cuius vna pars includit cõtradictionẽ quẽadmodũ etiã nõ eſt incõueniens aliquã diſiunctiuã eẽ impoſſibilẽ cuius vna pars eſt neceſſaria aut cuiꝰ ambe partes ſunt neceſſarie exemplũ pꝛimi vt hec diſiunctiua nõ tu curris vel deus eſt exemplũ ſecundi vt non tu nõ es aliud a te vel tu nõ es aſinus/nec iſte concluſiões ſunt abſurde. de copulatiuis negatiuis aut diſ

ſinceritās negationis immo nec inconueniret de affir/matiuis ſed non ſignificarent iuxta compoſitionē ſuorum terminorum vt ſepius dictum eſt prius.

¶ **Ad confirmationē reſpondeꝛ ne/gando** fundamētū noſtre regule deficere ⁊ nego ꝙ nulla copulatiua diſiunctiue ꝯtradicat nec requirit̃ ſimilitudo ꝓpōnū licet requirat̃ ſimilitudo ſubiectorū ⁊ ꝑdicatorū in ꝯtradictorijs cathegoricaꝝ. Vñ dicit Paulus venet9 ꝙ duob9 modis alique propōnes cōtradicunt immediate ⁊ mediate ille cathegorice immediate cōtradicūt que ex eiſdē extremis cōſtituunt̃ exempla ſunt in promptu. Et ille ypothetice immediate cōtradicūt que ex eiſdē ꝓpōnibus cōſtituunt̃ vt copulatiua affirmatiua ⁊ copulatiua negatiua diſiunctiua affirmatiua ⁊ diſiūctiua negatiua: Ille aūt ꝓpōnes mediate cōtradicūt que nō cōſtituunt̃ ex eiſdem extremis ſi cathegorice fuerint aut nō cōſtituunt̃ ex eiſdē ꝓpōnibus ſi fuerint ypothetice ſed equiualēt cōtradictorijs imediatis illarū ꝓpoſitionū vt iſte cathegorice cōtradicunt omnis homo currit aliquod riſibile nō currit/ eodemmodo in propoſito dicendum eſt. Et hec de prima difficultate tertie partis.

Paulus ve/netus.

Pro intellectu ſecunde diffi/cultatis eſt aduertendum ꝙ qñ ly vel cōiūgit inter terminos pt̄ accipi dupliciter vt dictū ē pri9 videlicet collectiue ſiue cōplexiue qḋ idē ē ⁊ diuiſiue. Vñ in hac difficultate ſcōa videbim9 de ly vel qñ cōplexiue teneꝛ. Vñ ly vel cōplexiue teneꝛ qñ denotat̃ aliqḋ cōpetere toti diſiūcto vel non cōpetere ⁊ nō denotat̃ aliquid cōpetere partibus ⁊ oīno ſe habet vel cōplexiue tentuȝ ſicut ly ⁊ cōplexiue tentū. Unde ad cognoſcendū qñ ly vel cōplexiue tenetur ⁊ quando non pono vnā regulam que talis eſt. Quandocunqȝ aliquod diſiunctū accipit̃ vnica acceptione ⁊ totuȝ reputat̃ vnus terminus tunc ly vel cōplexiue teneꝛ ⁊ nullomō diuiſiue verbigratia qñ aliqḋ ſignū diſtributiuum cadit in vnū totum diſiunctum vel confundēdo ipſuȝ aut diſtribuendo aut quādo aliqua determinatio demōſtratiua cadit in totū diſiunctū aut aliquod aliud ſignum nec veritas talis ꝓpōnis cognoſcenda eſt penes diſiunctiuā ſed debꝫ cognoſci ſicut veritas alterius ꝓpōnis cathegorice ⁊ ſicut ly ⁊ cōplexiue tentuȝ ſeruatur in vtraqȝ cōtradictoriarum ita debet ſeruari ly vel vt ꝑamplius videbitur in ſequentib9. ¶ Et ex iſtis infero hāc eē falſaȝ ſortes vel antichriſtus nō eſt hō ſi totū diſiunctū vnice acciatur ⁊ ly vel cōplexiue teneat̃ denotat̃ eñ predicatum competere toti diſiuncto ⁊ nō denotatur cōpetere alicui parti ⁊ ſenſus ē illa res que eſt ſortes vel antechriſtus non ē hō qui ſenſus eſt falſus cum ſubiectū toluȝ ſupponat ꝓ ſorte. ¶ Secundo infero hanc eē verā oē animal eſt rationale vel irrationale predicatū eñ ē diſiunctum habens vnicam acceptionē ⁊ ſupponit cōfuſe tantū ⁊ deſcendēdo ſub ſubiecto ſunt oēs ſingulares vere ⁊ ita ſubiectū pro nullo ſupponit quin ꝓ illo predicatū ſupponit ⁊ per ꝯñs illa ꝓpoſitio eſt vera eodem mō dicatur de hac propōe omnis ꝓpoſitio eſt cathegorica vel ypothetica. ¶ Tertio infero hāc eē falſam omnis hō vel aſinus eſt aſinus diſtribuendo totū diſiunctū ſubiectū eñ ſupponit pro homine pro quo nō ſupponit predicatū. Eodemmodo dicatur de hac ꝓpōne iſte hō vel aſin9 eſt aſinus: ſingulariſando totū diſiūctū pro ſorte ecce ergo qualiter in oībus iſtis ꝓpōnibus iudicamus de earū veritatib9 ſicut de alijs cathegoricis ꝑ aſcēſuȝ ꝑ deſcēſuȝ ꝑ ſuppoſitionē extremorū ꝑ eodē vel eiſdē nec aſpiciēdū ē ad diſiunctiuas aliquo mō. Jheronimus pardo ⁊ aliqui eū inſequētes in hoc dānāt hāc diſtinctionē de ly vel quā tñ multi ſubtiles logici vt Paul9 venet9 memghus ⁊ alij recte certe aſſignauerūt/ pōt enim intellect9 formare vnū actū ſincathegorematicuȝ cui ſubordinetur ly vel qui denotet verificationē fieri ꝓ altera parte vel nō/ ⁊ iuxta hoc dico hanc ⁊ ſimiles eſſe diſtinguēdas ſortes vel antechriſtus non eſt homo vt autem omnium horum melius pateat veritas

Jheronim9 pardo.
Paulus ve/netus.
Memghus

¶ **Cōtra predicta primo principali/ter** arguitur ſic ſi dicta ſtarent ſequereꝛ hanc copulatiuā eſſe impoſſibilē ſortes iuuenis diſputat vel diſputauit vel diſputabit ⁊ tñ ſortes iuuenis non diſputat nec ſortes iuuenis diſputauit nec ſortes iuuenis diſputabit que quidē copulatiua manifeſtā inuoluere videtur repugnātiā ſequelā tñ ꝓbo ſic ⁊ pono ꝙ ſortes fuerit iuuenis nūc aūt ſit ſenex ⁊ pono ꝙ nūꝗ diſputauerit nec adhuc diſputat ſȝ volo ꝙ craſtina luce diſputabit iſto poſito ꝓbo illā de diſiūcto ⁊ ſic arguo ipſa ſeqtur ex vero igit̃ ꝓbat̃ aſſumptū bñ ſequit̃ hoc diſputat diſputauit vel diſputabit ⁊ hoc ē fuit vel erit ſortes iuuenis igr̃ ſortes iuuenis diſputat diſputauit vel diſputabit ꝯñia ē expoſitoria ⁊ totū añs ē veꝝ ergo ⁊ ꝯñs de alijs vero partib9 copulatiue nō ē dubiū quin ſint vere nā ſortes iuuenis nec diſputat nec ſortes iuuenis diſputauit vt claꝝ ē nec ſortes iuuenis diſputabit nā cōtradictoriū illi9 ꝓpōis ē falſū ſortes iuuenis diſputabit q: ſenſus ē ſortes q̇ ē vel erit iuuenis diſputabit qḋ eſt falſum ⁊ ita habetur veritas illius copulatiue.

¶ **Et confirmat̃ ſi dicta eſſent vera** ſeqreꝛ hāc eſſe cōcedendā deus neceſſario eſt creās vel nō creans que tñ ꝓpō ē falſa ꝙ aūt illa ꝓpoſitio ſit cōcedenda ſecundū dicta ꝓbat̃ ſic Jllud diſiunctū accipitur vnica acceptione poſtꝗ illud ſignum neceſſario cadit in ipm̄ ⁊ per conſequens ly vel accipitur complexiue ibidem ⁊ per conſequens neceſſitas non denotatur cadere in aliquam partem illius diſiuncti ſed in totum diſiunctū ⁊ cum neceſſe ſit deū eſſe creantē vel nō creantem ſequitur ꝙ deus neceſſario eſt creans vel nō creans ꝙ tamen illa propoſitio ſit falſa ſic probo dupliciter. Primo ſic bene ſequitur de9 neceſſario eſt creans vel non creans ergo deus neceſſario eſt creans vel deus neceſſario eſt non creans conſequens eſt falſum poſtꝗ eſt vna diſiūctiua cuius quelibet pars eſt falſa ⁊ conſequentia patet quia oportet ꝙ ſit verificatio ꝓ altera parte diſiuncti quod ſi negetur dabitur via ad ſuſtinendum ꝙ deus neceſſario eſt ſortes vel plato dato ꝙ neqȝ ſit ſortes neqȝ plato. Secundo ſic probo falſitatem illius bene ſequitur deus neceſſario eſt creans vel non creans ergo deus neceſſario eſt hoc creans vel non creans vel hoc creans vel non creans totum diſiunctum ſingulariſando et vlterius ſequitur deus neceſſario eſt hoc creans vel non creās ergo de9 neceſſario eſt hoc creans tenet conſequentia quia diſiunctum ſingulariſatum conuertitur cum altera parte quemadmodum iſta conſequentia eſt bona iſte homo vel aſinus currit ſingulariſando totum diſiunctuȝ pro brunello ergo brunellus currit.

¶ **Ad primum principale reſpondeꝛ** cōcedēdo cōcluſionē ꝓpoſitā ⁊ nego ꝙ inuoluat repugnantiā. Unde dictū eſt ꝙ ad cognoſcēdū veritatē ꝓpoſitionū in quib9 ly vel cōplexiue teneꝛ non oportet aſpicere ad diſiūctiuas. Unde illa ꝓpō de diſiūcto in caſu poſito eſt vera illa diſiunctiua exiſtente falſa ⁊ ꝓpterea veritas eius nō eſt cognoſcenda penes diſiunctiuam ſȝ ſicut veritas alteri9 cathegorice cognoſcen/

da ⁊ per ſuppoſitionē extremoꝝ aut aliud hmōi ⁊ iſtō eſt ſumme notandū q: in aliis ſepi⁹ cōtingit/ſunt eī oēs iſte copulatiue poſſibiles ſortes alb⁹ icipit vel incepit: vel incipiet currere ⁊ tñ ſortes alb⁹ nō icipit currere nec ſortes alb⁹ icepit currere nec ſortes alb⁹ incipiet currere/ſortes ē vel fuit vel erit aliqua nigra ⁊ tñ ſortes nō ē aliqua nigra nec ſortes fuit aliq̄ nigra nec ſortes erit aliqua nigra. Similiter hec copulatiua eſt poſſibilis in archa noe ſortes ē vel fuit vel erit ⁊ ſortes nō ē in archa noe nec ſortes fuit in arcaha noe nec ſortes erit in archa noe: imo qđ ampli⁹ ē nec i archa noe ſortes fuit nec in archa noe ſortes erit. Prīa copulatiua verificaṫ in hoc caſu ſi ſortes ſemꝑ curriſſet videlicet toto tēpore ſue vite ⁊ nūc currat ⁊ etiā curret vſq̄ ad finē ſue vite cū hoc tñ ꝙ nūq̄ fuerit alb⁹ nec adhuc ſit albus ſed ꝙ q̄ñq̄ erit albus. Iſto poſito ꝓbaṫ prima pars copulatiue bene ſequiṫ ſortes incipit vel incepit vel incipiet currere: ⁊ ſortes ē vel fuit vel erit ſortes albus igitur ſortes albus incipit vel incepit vel incipiet currere alie vero ptes copulatiue ſunt ſatis manifeſte de ſe intuēti. Secūda vero copulatiua verificatur in hoc caſu ſi in hoc inſtāti de⁹ ponat duas medietates ſortis ſeparatas alterā rome alterā vero pariſi⁹ quelibet etiā earū p hoc inſtāti ſit nigra cū hoc ꝙ quelibꝫ earū ſemꝑ ante hoc fuerit alba ⁊ etiā ſemꝑ erit alba ⁊ tunc tota copulatiua eſt verificata ꝙ enim illa ꝓpoſitio de diſiuncto ſit vera probaṫ ſic arguēdo iſte binari⁹ ē vel fuit vel erit aliqua nigra demōſtrādo binariū illarū duarū medietatū ⁊ iſte binari⁹ ē vel fuit vel erit ſortes igiṫ ſortes ⁊c. Tertia vero copulatiua multipliciter verificari pōt ſꝫ eā ſic verifico volo ꝙ ſortes nūc ſit in aliqua naui in qua nunq̄ poſtea erit nec vnq̄ fuit in ea q̄ quidē nauis nūc nō ſit archa noe ſꝫ fuerit archa noe ⁊ erit ei⁹ etiā iſto poſito patꝫ veritas copulatiue cōſiderāti ſingulas ei⁹ partes. Cōſimiles ꝓpōnes q̄ plures cauſa breuitatis omitto tū etiā q: ex dictis ſufficienter note euadent.

¶ Cōtra principalē ſolutionē arguitur ſic illa ppō de diſiūcto ſortes iuuenis diſputat vł diſputauit vel diſputabit īfert illā diſiūctiuā igṫ ſolutio data ē nulla ɔña eſt clara. ⁊ aſſumptū ꝓbo dupl'r

¶ Prīo ſic illa de diſiuncto extremo eſt impoſſibilis igitur ab ipſa ad illā diſiunctiuā bona erat cōſequētia anteceds probo ſic nō eſt poſſibile ꝙ ſortes diſputabit igitur nec eſt poſſibile ꝙ diſputauerit vel diſputet tenet cōſequētia ⁊ ꝓbo aſſumptū ſi ſit poſſibile ꝙ ſortes diſputabit ſit igiṫ ita ꝙ craſtina die diſputabit ſicut ponebaṫ icaſu ⁊ ſic arguo ſortes cras diſputabit igiṫ i aliquo tēpore vel inſtāti diſputabit nō in inſtāti vt cōſtat igiṫ in tēpore ſit igiṫ ꝙ in a tēpore adequate diſputabit ⁊ volo ꝙ b erit inſtās terminatiuū a tēporis ⁊ ſic arguo ſortes adequate diſputabit in a tēpore igitur aliquam diſputationem adequate diſputabit in a tempore ⁊ ſit illa diſputatio c ⁊ ſic arguo ſortes nō diſputabit c diſputationē in b nec poſt b nec ante b igiṫ nunq̄ diſputabit c diſputationeꝫ ꝙ nō diſputabit c diſputationē in b nec poſt b patet q̄m tunc nō adequate diſputaret diſputationes in a tempore quod eſt contra ſuppoſitū/ſed ꝙ nō diſputabit c diſputationē ante b probo diſputatio c nunq̄ erit cōpleta ante b ſed in b inſtanti primo erit cōpleta ergo nō diſputabit illam diſputationē c ante b ⁊ per conſequens nunq̄ diſputabit c diſputationem ⁊ per cōſequens ſequitur ꝙ nō eſt poſſibile ꝙ ſortes diſputabit Ex quo faciliter probari poterit non eſſe poſſibile ꝙ diſputauerit vel diſputet quod erat probandum.

¶ Secūdo ſic arguo illa diſiunctiua eſt vera in caſu poſito igiṫ male negata ē illa cōſequētia/ɔña ē clara ⁊ ꝓbo aſſumptū via ei⁹ pš ē vera igiṫ ⁊ illa diſiūctiua anteceds ꝓbo iſta eſt cōcedēda in caſu poſito ſortes iuuenis diſputabit qđ ſic ꝓbo bene ſequiṫ ſortes iuuenis eſt diſputaturus ergo ſortes iuuenis diſputabit tenet cōſequētia a cōuertibilibus veritate anteceds ꝓbo ſic ſortes iuuenis fuit diſputatur⁹ ⁊ ſortes iuuenis nō deſinit eē diſputatur⁹ nec vnq̄ deſiit ſortes iuuenis eē diſputatur⁹ igiṫ ſortes iuuenis adhuc eſt diſputaturus quod infert propoſitum.

¶ Ad primū iſtoꝝ reſpondet negādo ꝙ illa ppō de diſiūcto inferat illā ꝓpōnē diſiūctiuā ⁊ vlteri⁹ nego illā de diſiūcto eē īpoſſibilē. ⁊ inſuꝑ nego ꝙ nō ſit poſſibile ꝙ ſortes diſputabit imo ē poſſibile ꝙ ipſe diſputabit ⁊ ꝙ etiā diſputet ⁊ ꝙ etiā diſputauerit ⁊ admitto ꝙ craſtina die diſputabit in a tēpore ⁊ vlteri⁹ ɔcedo ꝙ c diſputationē adequate diſputabit in a tēpore nō in b inſtāti nec poſt b iſtās ſꝫ ante b inſtās puta in a tēpore qđ erit añ b ⁊ q̄ñ dicis c diſputatio nūq̄ erit cōpleta añ b ergo ſortes nō diſputabit c diſputationē añ b ɔceſſo antecedēte nego cōſequētiā quēadmodū nō ſequiṫ a tēpus nō erit cōpletū ante b ſꝫ preciſe erit cōpletū ī b igiṫ a tēpus nō erit ante b Unde inſtās b erit primū iſtās in quo diſputatio c erit cōpleta tñ nō erit primū inſtās in quo erit aliqua diſputatio cōpleta immo ante inſtās b erit aliqua diſputatio cōpleta quelibet enim diſputatio eſt infinite diſputationes ⁊ quicunq̄ faciet vnā diſputationē infinitas diſputatōes faciet ⁊ quicūq̄ diſputauit infinitas diſputatiōes fecit. Et ſi dicas nūc nō ē aliqua diſputatio cōpleta a ſorte ⁊ quandoq̄ erit aliqua diſputatio completa a ſorte igiṫ dabiṫ primū inſtans in quo erit aliqua diſputatio cōpleta a ſorte vel vltimū inſtās in quo nō erit aliqua diſputatio cōpleta a ſorte. Do ſecūdū ⁊ illo inſtāti ſignato dico ꝙ imediate poſt illud inſtās erit aliqua diſputatio cōpleta ⁊ in illo inſtāti nō erit aliqua diſputatio cōpleta dato ꝙ nihil deficiet ī illo inſtāti ad hoc ꝙ ſit aliq̄ diſputatio cōpleta. ¶ Hētiſbar vigeſimo octauo ſophiſmate aliter reſpōdet ad argumētū ⁊ ɔcedit ꝙ hñ ē poſſibile ꝙ ſortes diſputabit aliquā diſputationē ſꝫ vt dicit ē īpoſſibile ꝙ ſortes diſputet illā mot⁹ illa ratiōe quā fecit decio nono ſophiſmate de q̄ meminim⁹ ī calce q̄ſtiōis ꝑcedētis ad ꝓbādū nō eē poſſibile ꝙ aliq̄s ꝓferat aliquā ꝓpōnē ratio ē hec ſi ſit poſſibile ꝙ q̄ſpiā ꝓferat aliquā vocē ſit igiṫ a tūc q̄rit vel a ē ſucceſſiue ꝓlatū vel ſubito nō poteſt dici ſecundum q̄m nulla vox poteſt ſubito proferri. igitur dandū eſt primū ⁊ ꝑ cōſequēs ſi plato ꝓfert a vocē ſequitur ꝙ cā ſic ꝓfert ꝙ aliqua ps pri⁹ fuit ꝓlata ⁊ alia adhuc ē ꝓferenda ⁊ per cōſequens plato non profert a vocem ſi enim proferret a voces: ſequitur ꝙ a vox eſt ꝓlata quod eſt falſuꝫ nunq̄ enim aliqua vox ē ꝓlata niſi quelibet eius pars fuerit ꝓlata ⁊ ꝑ ɔña ſortes non profert a vocē. inſuper ſi aliquis proferat a vocē ſequiṫ eadē ratione ꝙ infinities ante hoc protuliſſet a vocē ⁊ eodemmō oporteret concedere ꝙ ita cito ſicut aliquis incipit dicere aliqđ verbū ſui pſalterii ꝙ īcipit dicere totū ſuū pſalterium qđ eſt abſurdū ſꝫ hec ratio eſt valde debilis ⁊ ad eā breuiter reſpondeo ⁊ dico ꝙ ſi a ſit iſta ꝓpō hō eſt animal ⁊ ſortes ſit in actu ꝓferendi copulam tunc ſortes ꝓfert a ꝓpoſitionē ⁊ cōcedo ꝙ infinities illā ꝓtulit ⁊ ſi nō ꝓcederet in vlteriori prolatione nunq̄ eam protuliſſet et iſta propoſitio de preterito ſortes ꝓtulit a propoſitionem dependet

Hentiſbar.

ab vna de futuro pariformа cõcedo ꝙ dicẽs vnũ verbũ pſalterij dicit totũ pſalteriũ. Si quiſpiã velit hãc negare ſortes ꝓtulit a vocẽ reſpõdeat cõſequẽter ⁊ nõ poterit deduci ad incõuenientẽs vt alias tetigi de hac ꝓpoſitiõe hec hora fuit queſtiõe prima tertij phiſicorũ.

¶ Ad ſecundũ argumentuꝫ nego illam diſiunctiuam eẽ verã in caſu poſito ⁊ cõcedo hãc ꝯñam ſortes iuuenis eſt diſputaturꝰ ergo ſortes iuuenis diſputabit eiꝰ añte negato ⁊ ad ꝓbationẽ cõcedo ꝙ ſortes iuuenis fuit diſputaturꝰ ⁊ dico ꝙ deſiit ſortes iuuenis eẽ diſputaturꝰ tñ ſortes iuuenis nũꝗ deſinebat eẽ diſputaturꝰ. Unde ſi velimꝰ diſtinguere etates hũanas in ſeptẽ ſicut eas diſtinguũt aſtrologi in tribus primis etatibꝰ ſortes fuit iuuenis ⁊ in quarta etate que ſubicitᷣ dominio ſolis ꝗ incipit a vigeſimo ſecũdo anno ⁊ durat vſꝗ ad trigeſimũ quintũ annũ vel vſꝗ ad quadrageſimũ ad ſummũ adhuc ſortes fuit iuuenis vel ſaltẽ iuuenis vir. Aut ſi velimꝰ etates diſtinguere in quattuor ſicut eas diſtinguit Auicenna capitulo tertio doctrine tertie fen prime tunc per totã primã etatẽ ſortes fuit iuuenis ⁊ poſt trigeſimũ annũ nõ amplius ſortes fuit iuuenis ſi ponamꝰ etatẽ cõſiſtẽtie inchoari in trigeſimo anno ſi vero ponamꝰ eã inchoari ſolũ in trigeſimo quinto redibit in idem qualitercũꝗ ergo diſtinguamꝰ etates oportet aſſignare vnũ inſtãs in quo ſortes deſiit eẽ iuuenis ⁊ quocũꝗ tali ſignato dico ꝙ in illo eodẽ deſiit ſortes iuuenis eẽ diſputaturus in nullo tñ inſtãti ſortes iuuenis deſiit eẽ diſputaturus tñ ſortes iuuenis nũc nõ ẽ diſputaturꝰ. ¶ Et ſi iterũ inſurgas ꝗcꝗd fuit diſputaturũ ẽ diſputaturuꝫ ſortes iuuenis fuit diſputaturus ergo ſortes iuuenis eſt diſputaturus. antecedens eſt verum ergo ⁊ conſequẽs. ¶ Reſpõdeo ꝙ ꝯña nihil valet minor eñ extremitas in minore ſtat ꝓ eo qd ẽ vel fuit ſortes iuuenis ⁊ in ꝯcluſione ſtat ꝓ eo ꝙ ẽ vel erit ſortes iuuenis. ¶ Et ſi iterũ inoportunꝰ inſurgas bene ſequitᷣ oẽ qd fuit diſputaturũ ⁊ nõ ẽ diſputaturũ deſinit vel deſiit eẽ diſputaturũ ſortes iuuenis fuit diſputaturus ⁊ nõ ẽ diſputaturꝰ ergo ſortes deſinit vel deſiit eẽ diſputaturꝰ / cõcedo ꝯñam ⁊ nego minorẽ q: bene ſequitur ſortes iuuenis fuit diſputaturꝰ ⁊ nõ ẽ diſputaturus ⁊ ſortes iuuenis ẽ vel fuit ſortes ergo ſortes fuit diſputaturꝰ ⁊ nõ eſt diſputaturꝰ cõcedo tñ hãc copulatiuã ſortes iuuenis fuit diſputaturꝰ ⁊ ſortes iuuenis nõ ẽ diſputaturꝰ. Et in caſu poſito cõcedẽde ſunt iſte ꝓpões. Sortes iuuenis in aliquo inſtãti fuit diſputaturꝰ ⁊ tñ in illo nõ fuit ſortes iuuenis diſputaturꝰ. Similiter ſortes fuit diſputaturꝰ in aliquo iſtãti ĩ quo nõ diſputat nec diſputauit. Prima ꝓpõ verificatᷣ ꝓ aliquo inſtãti preterito in quo ſortes nõ fuit iuuenis. Scḋa ꝓ aliquo inſtãti intrĩſeco tẽporis a. Et ex iſtis patet ſufficiens ſolutio ad argumentum principale.

¶ Ad confirmationẽ reſpondent aliqui ꝙ iſta propoſitio eſt falſa deus neceſſario eſt creans vel nõ creãs ⁊ hoc quia eſt vna propoſitio deꝰ diſiuncto extremo que pro nulla parte verificatᷣ: hec eñ eſt falſa deꝰ neceſſario eſt creãs. Similiter hec deꝰ neceſſario eſt nõ creãs nã ly neceſſario denotat neceſſitatẽ ferri ſupra actuꝫ creandi vel eius cõtradictoriũ mõ nullum illorũ neceſſario cõuenit deo ⁊ ne iſtud videatur ſine ratione cogẽte dictum hoc ſic probat Iheronimus pardo bene ſequitur deus neceſſario eſt creãs vel non creans ergo actꝰ creandi vel non actꝰ creandi quod eſt eiꝰ oppoſituꝫ neceſſario conuenit deo ſꝫ hoc eſt falſuꝫ q: nõ eſt dabile aliquid quod ſit actus creãdi vel non actus creandi quod neceſſario conueniat deo

Auicenna.

Iheronimꝰ pardo.

ꝙ ſi cauillando dicas ſed nõ ad intentionem argumẽti ꝙ actꝰ creandi neceſſario cõuenit deo eo ꝙ actꝰ creandi nõ eſt aliquid diſtinctum a deo. Illud nõ valet ⁊ aliter iſtud declaratur per exemplũ imaginemur ꝙ eſſet vnũ corpus incorruptibile qd vocetur a qd corpꝰ ſic ſe haberꝫ ꝙ qñ reciperet albedinẽ remoueretᷣ ab eo nigredo ⁊ ecõtra tũc iſta eẽt neceſſaria a eſt albũ vel nigrũ tñ iſta eẽt falſa a neceſſario eſt albũ vel nigrũ q: bene ſequitᷣ a neceſſario eſt albũ vel nigruꝫ ergo albedo vel nigredo neceſſario cõuenit ipi a tenet ꝯña q: illud ſic ꝑ conſequẽs qd denotatur ſic per añs. falſitas tñ ꝯñtis patꝫ q: nihil qd eſt albedo vel nigredo neceſſario conuenit ipi a nõ enim hoc quod eſt albedo vel nigredo neceſſario conuenit ipſi a demõſtrando albedinem nec hoc quod eſt albedo vel nigredo neceſſario cõuenit ipi a demõſtrãdo nigredinẽ. Cõſimiliter omnino dicatur de alꝫ. ¶ Et ſi dicas de incẽ huiꝰ ꝓpõnis deꝰ neceſſario ẽ creãs vel nõ creãs ẽ neceſſaria igitᷣ ipſa ẽ vera tenet cõſequẽtia ⁊ aſſumptũ patet q: hec eſt ſua de incẽ deꝰ eſt creãs vel nõ creãs. ¶ Reſpõdet ipſe ꝙ illa ꝓpõ deꝰ neceſſario ẽ creãs vel nõ creãs dꝫ reduci in plures ꝓpões incõiũctim ſumptas ꝗ ſi ambe ſũt cõtingẽtes ipa ẽ falſa ſi vero vna ſit neceſſaria illa ẽ vera q: aũt nulla iſtarũ eſt neceſſaria deꝰ eſt creãs deus eſt non creans propterea illa de ſenſu diuiſo eſt falſa.

¶ Sed contra hunc modũ dicẽdi ſic arguo iſta ẽ neceſſaria deꝰ ẽ creãs vel nõ creans ergo iſta ẽ vã deꝰ neceſſario ẽ creãs vel nõ creãs ꝓbo ꝯñaꝫ ſic ſi accipiatᷣ aliqua ꝓpõ in qua aliquid denotatᷣ cõpetere alteri tũc ſi ponatᷣ aliquis modꝰ tũc ratione illius illud idẽ denotatᷣ alteri cõpetere ⁊ hoc ſecũdũ exigẽtiã illiꝰ modi hoc declaratᷣ inductiue de oibus modis accepta hac ꝓpõne deus eſt creãs per illam denotatur illud predicatũ actualiter cõpetere ſubiecto puta deũ actualiter creare ſed ꝑ hãc deꝰ poſſibiliter ẽ creans nõ denotatᷣ ipſuꝫ deũ actualiter eẽ creantẽ ſꝫ poſſe exire in actuꝫ creandi: ⁊ ꝑ iſtã deꝰ impoſſibiliter eſt creãs denotatᷣ illud ꝑdicatũ nõ poſſe cõpetere illi ſubiecto cũ igitᷣ ꝑ hãc deꝰ eſt creãs vel nõ creans denotetᷣ actũ creandi vel nõ creandi ad eẽ deo per iſtam deꝰ neceſſario eſt creans vel nõ creans denotabitᷣ neceſſariã eẽ cõnexionẽ predicati ad ſubiectũ quod cõſtat eſſe verum ꝙ ſi dicas me ꝓbare dumtaxat illam propoſitionẽ eẽ veram in ſenſu compoſito ⁊ non in ſenſu diuiſo nõ ſatiſfacis argumento ſi recte ponderes denotationem ⁊ ſignificationem huius modi neceſſario.

¶ Secũdo ſic arguo bene ſequitᷣ deꝰ neceſſario eſt ens ergo deus neceſſario ẽ creãs vel nõ creãs tenet cõſequẽtia a conuertibilibꝰ ſubiecta eñ ⁊ copule illarũ ꝓpõnũ ꝯuertuntᷣ ſimiliter ⁊ predicata / oẽ eñ diſiũctũ ex terminis cõtradictorijs cõuertitᷣ cuꝫ tranſcendẽte ⁊ omnia ſeruantᷣ paria igitᷣ antecedẽs ⁊ cõſequens cõuertuntur antecedẽs aũt eſt verũ igitur ⁊ cõſequẽs. Huic rationi quidã nititur reſpondere dicens ꝙ illa ꝯña facta nõ valet et nõ arguitur ibi ſcḋm acceptioneꝫ ſcḋm quam termini ſunt cõuertibiles ſed et dicit ſic oporteret arguere deꝰ neceſſario ẽ ens ergo deꝰ neceſſario eſt creãs vel non creans qd ẽ que eſt vera ⁊ neceſſaria. Poſtea dicit ꝙ repugnantia eſt negare iſtã diſiunctiuã deꝰ neceſſario ẽ creãs vel deꝰ neceſſario eſt nõ creãs ⁊ cõcedere iſtã de diſiũcto deꝰ neceſſario ẽ creãs vel nõ creãs. Poſtea dicit ꝙ arguẽdo a ꝓpõe de diſiuncto predicato cuiꝰ copula determinatᷣ ꝑ neceſſe ad vnã diſiunctiuam ſibi correſpondentẽ conſequentia eſt bona quando illud diſiunctum eſt com

poſitum ex terminis cõtradictoꝛijs vbi autem non eſſet cõpoſitũ ex terminis cõtradictorijs non valeret modꝰ arguẽdi nõ ſequitur. Iſte partes neceſſario ſunt binarius vel ternarius vel quarternariꝰ ⁊ ſic cõſequenter de alijs numeris ergo iſte partes neceſſario ſunt binariꝰ vel iſte ptes neceſſario ſunt ternariꝰ vel iſte partes neceſſario ſunt q̃ternariꝰ ⁊ ſic de alijs demõſtrãdo cũ partes vnius materie ꝓcedendo ſemper materialiter antecedens eſt verum ⁊ conſequens falſum.

¶ Sed cõtra hũc ſic arguo ipſe explicat ſenſum huius ꝓpõis deus neceſſario eſt nõ creãs hoc pacto deus neceſſario eſt qđ nec ẽ nec fuit nec erit nec põt eẽ creãs ⁊ ſenſum huius ꝓpõnis de diſiuncto deus neceſſario ẽ creãs vel nõ creãs ſic deꝰ neceſſario eſt creãs vel qđ nec fuit nec erit nec põt eẽ creãs ⁊ ꝑ cõſequẽs ſenſũ huius deꝰ neceſſario eſt creans debebit explicare hoc pacto deꝰ neceſſario ẽ qđ eſt vel qđ fuit vel erit vel põt eẽ creãs ⁊ ſic male negauit illã diſiunctiuã. ꝙ ſi velit explicare ſenſũ huiꝰ ꝓpõnis deus neceſſario eſt creãs hoc pacto ſecũdũ mentẽ magiſtri georgij deus neceſſario eſt aliquid qđ neceſſario eſt creans tũc male cõcedit hãc cõſequẽtiam deꝰ neceſſario eſt ens ergo deus neceſſario eſt creans vel non creans quod eſt/ ſenſus cũ ꝯñtis ſic deberet explicari deꝰ neceſſario eſt aliquid qđ neceſſario eſt creãs vel aliquid qđ nõ eſt creãs quẽ ſenſũ conſtat eẽ falſũ vt patet dãdo de incẽ illius ꝓpõnis que eſt falſa deo creãte. Propterea qualitercunq̃ iſte dicat neſcit cõtradictionem euadere/ nulla enĩ eſt apparentia cõcedere hanc iſte partes neceſſario ſunt binarius vel ternarius vel quaternarius ⁊ ſic de alijs demõſtrando partes vnius materie et negare hanc deus neceſſario eſt creans vel nõ creans quẽadmodũ eñi in ſecũda ꝓ nulla parte ꝓuenit verificatio ita etiã illud diſiunctũ in pꝛima ꝓ nulla parte verificatur Nulla eſt ratio diſcriminis dicere ꝙ vnũ cõponit̃ ex terminis contradictoꝛijs ⁊ aliud non. Propterea hieronimꝰ poſtq̃ negauit hãc deꝰ neceſſario eſt creãs vel nõ creãs recte negauit hãc a neceſſario eſt albũ vel nigrũ in caſu poſito. Et eodẽ argumẽto oĩno quo ꝓbat hãc eẽ falſã deus neceſſario eſt creans vel nõ creãs eodẽ penitus ꝓbabit̃ hanc eẽ falſam Iſte partes neceſſario ſũt binariꝰ vel ternariꝰ vel quaternariꝰ ⁊ ſic de alijs qđ ſic oſtẽdo ⁊ pono ꝙ iſte terminus binariꝰ cõuertat̃ cũ iſto termino a ⁊ totũ reſiduũ illiꝰ diſiũcti ternariꝰ vel quaternariꝰ vel quinariꝰ ⁊c. cum iſto termino b tũc hec erit cõcedẽda. Iſte partes neceſſario ſunt a vel b ⁊ clarũ ẽ ꝙ illa nõ verificat̃ ꝓ ſcđa parte igit̃ ipa verificat̃ ꝓ pꝛima. Si negat ꝯñam negabo et ſimilẽ ſi cõcedat habeo ꝓpoſitũ. ¶ Dico igit̃ hãc cõſequẽtiã fuiſſe optimã deus neceſſario ẽ ens ergo deꝰ neceſſario eſt creãs vel nõ creãs ſiue teneat̃ ꝙ terminꝰ ſequẽs ly neceſſario debet verificari mediãte ly neceſſario vel nõ ⁊ ꝯcedo illã de diſiũcto negata diſiũctiua hac deꝰ neceſſario eſt creãs vel deꝰ neceſſario ẽ nõ creans nec hoc aliquã iuoluit repugnãtiã ⁊ tũc ad argumentũ adductũ dico ꝙ iſta ꝯña nihil valet deꝰ neceſſario ẽ creãs vel nõ creãs ergo actꝰ creãdi vel nõ actꝰ creãdi neceſſario cõuenit deo q2 ly vel in cõſequẽte diuiſiue tenet̃. Unde ly neceſſario in añte determinabat totum diſiunctũ in ꝯñte vero non Propterea denotatur verificatio ꝓ altera parte in ꝯñte non aũt denotabat̃ in añte. Eodẽmodo in caſu poſito cõcedo hãc a neceſſario eſt album vel nigrũ ⁊ ꝙ a neceſſario ineſt albedo vel nigredo licet nec ei neceſſario inſit albedo nec etiã neceſſario inſit nigredo ⁊ ſi recte iſpiciatur natura vis ⁊ ſignificatio clarebit ita eſſe dicendum prout iã dixi-

mus. ¶ Multa in hoc argumẽto intacta relinquo quomodo videlicet ſit facienda verificatio termini ſequentis ly neceſſario ⁊ qualiter ſit exprimẽda ampliatio ipſius ſed illa noſtro pꝛopoſito eſſent impertinẽtia ⁊ poſtea ſuo loco tractabuntur.

¶ Secundo pꝛincipaliter arguit̃ ſic ſi dicta eſſent vera ſequerẽtur duo cõtradictoꝛia ſimul vera qđ eſt abſurdũ. Sequela tñ ſic ꝓbatur Iſte cõtradicũt ſoꝛtes incipit eẽ albꝰ vel niger ſoꝛtes nõ incipit eẽ albus vel niger ⁊ in aliquo caſu ſunt ſimul vera ergo pꝛopoſitũ ꝯña eſt clara cũ maioꝛe ⁊ minoꝛ pꝛobat̃ ⁊ pono caſum ꝙ ſoꝛtes toto tẽpoꝛe ſue vite fuit niger nũc aũt pꝛimo ſit albꝰ iſto caſu poſito ꝓbo affirmatiuã bñ ſequit̃ ſoꝛtes incipit eẽ albꝰ ergo ſoꝛtes incipit eẽ albꝰ vel niger tenet iſta ꝯña a parte diſiũcti ad totũ diſiũctũ ſ cũ aliquid cõpetat parti alicuiꝰ diſiũcti illud toti diſiuncto cõpetet. añs aũt illius conſequentie eſt verum vt patet ex caſu igitur ⁊ ꝯñs ⁊ ſic habetur veritas affirmatiue/ ꝙ autem negatiua ſit vera pꝛobo ſic ſoꝛtes immediate ante inſtans quod eſt pꝛeſens fuit albus vel niger ⁊ immediate poſt inſtãs qđ ẽ pñs ſoꝛtes erit albꝰ vel niger igit̃ ſoꝛtes nõ incipit eẽ albꝰ vel niger tenet ꝯña nã oppoſitũ ꝯñtis antecedẽti repugnat veritas aũt antecedẽtis clara ẽ ex caſu ⁊ ꝑ conſequens negatiua ẽ vera ⁊ ita habent̃ duo contradictoria ſimul vera quod erat pꝛobandum.

¶ Et cõfirmat̃ pꝛobando idẽ aſſumptum ⁊ pono caſum cõmunem ꝙ occurrant mihi duo pauperes ſoꝛtes ⁊ plato ꝯſtituti in extrema neceſſitate ⁊ habeã vnũ panẽ cũ quo vni illoꝛũ pꝛeciſe poſſem ſubuenire ⁊ nõ illis duobus. Iſto caſu poſito accipio iſtas duas cõtradictoꝛias iohãnes obligat̃ dare panẽ ſoꝛti vel platoni iohãnes nõ obligat̃ dare panẽ ſoꝛti vel platoni ⁊ ſic arguo ille due ſunt ſimul vere igit̃: ꝙ affirmatiua ſit vera ꝓbo in extrema neceſſitate omnia debẽt eẽ cõmunia vt habet̃ de cõſe. diſti. v. c. diſcipulos/ ⁊ maxime cibaria ꝑ. l. ij. §. cũ in eadem naui. ff. ad. l. rodi. de iac. igitur ille panis ẽ cõmunis illis ⁊ per ꝯñs eũ obligoꝛ dare ſoꝛti vel platoni ⁊ ſic habetur veritas affirmatiue. negatiuã tñ ꝓbo ſic iohannes non obligatur illum panẽ dare ſoꝛti nec eũ obligat̃ dare platoni igit̃ iohãnes nõ obligat̃ dare illũ panẽ ſoꝛti vel platoni ⁊ per conſequens habetur illarum duarũ contradictoꝛiarum veritas.

¶ Ad ſecundũ pꝛincipale reſpondetur negando ꝙ ex dictis ſequatur duo contradictoꝛia eẽ ſimul vera ⁊ ad pꝛobationẽ admitto iſtas cõtradicere ſoꝛtes incipit eẽ albus vel niger ſoꝛtes nõ incipit eẽ albus vel niger. Et dico ꝙ in caſu dato negatiua ẽ vera ⁊ affirmatiua falſa ⁊ qñ ꝓbas affirmatiuã ſic arguẽdo ſoꝛtes incipit eẽ albus ergo ſoꝛtes incipit eẽ albus vel niger nego ꝯñaꝫ añte cõceſſo ⁊ dico vlterius ꝙ bonitas illiꝰ ꝯñe fundatur in falſa imaginatione videlicet ꝙ arguendo a parte diſiuncti ad totum diſiunctũ vtrobiq̃ valet modus arguendi/ quemadmodum eñi dictum eſt ꝙ a pꝛopõe de diſiuncto complexiue capto non valet argumentũ ita neq̃ a parte diſiuncti ad totum diſiunctum valet argumentũ. Nã ad veritatẽ propoſitionis de diſiũcto complexiue capto impertinẽs eſt ꝙ illđ competat alicui parti diſiuncti quod toti diſiuncto denotatur competere aut ꝙ nulli eiꝰ parti cõpetat. Unde in multis fallit huiuſmodi argumẽtũ deficit eñi quando totum diſiunctũ determinatur ſigno diſtributiuo. Nõ enim ſequitur aſinus eſt aſinus igit̃ omnis homo vel aſinus eſt aſinus. nec ſequitur ſoꝛtes

differt ab aſino igiť ſortes differt ab homĩe vel aſino. Deficit etiã qñ totũ diſiunctũ determinať aliquo ſigno includẽte negationẽ queadmodũ ẽ ly incipit. Fallit etiã qñ diſiũctũ determinatur aliquo ſigno demõſtratiuo nõ em̃ ſequitur aſinus eſt aſinus igiť iſte homo vel aſinus eſt aſinus demõſtrãdo ſortem per illud diſiunctum ſingulari ſatuꝫ deficiť etiã in multis aliis. Nã nõ ſequiť chymera nõ eſt hõ igitur ſortes vel chimera non eſt homo illo diſiuncto cõplexiue capto ſimiliter nõ ſequitur cognoſco hominẽ ergo cognoſco hominem vel aſinum ⁊ ratio in oĩbus iſtis eſt q: quando diſiunctum complexiue tenetur : aliquid denotať cõpetere vel non cõpetere toti diſiuncto non aũt parti vt dictũ eſt. Et propterea ad probandum aliquid cõpetere vel non competere alicui diſiuncto impertinẽs eſt ꝓbare ꝙ illud alicui parti diſiuncti competit aut non competit. Redeundo ad propoſitũ patet ꝙ iſta cõſequentia non valet ſortes incipit eſſe albus ergo ſortes incipit eſſe albus vel niger queadmodũ etiã nõ ſequiť ſortes incipit ſcire a igiť ſortes icipit ſcire a vel b ſi em̃ nũc prio ſortes ſciat a. b vero nũc ſciat ſciuerit ⁊ ſciet tunc antecedens eſt verum ⁊ non conſequens.

¶ Ad cõfirmationẽ admiſſo caſu reſpõdeť cõcedẽdo affirmatiuã ⁊ ad ꝓbationẽ negatiue nego hãc cõſequẽtiã iohãnes non obligatur illũ panẽ dare ſorti nec obligatur illũ panẽ dare platoni igitur nõ obligatur illũ panẽ dare ſorti vel platoni / immo iohãnes nulli hoĩ obligatur dare illũ panẽ: vt patet per aſcenſum ſub termino diſtributo ſed iohãnes obligať dare panẽ alteri illorum duorũ. ¶ Forte replicas ponẽdo caſuꝫ ꝙ nulli illorũ dẽ illũ panem ⁊ ꝙ vterqꝫ illorũ moriať ⁊ tũc petis an ego peccẽ vel non. Si ſecundũ ſequiť ꝙ nõ erã obligatus dare illũ panẽ alicui illoꝝ. Si primũ hoc maxime eẽt pctõ homicidii ſed videť ꝙ nõ q: nulli⁹ ſuꝫ homicida ſi ei alicui⁹ ſum homicida ⁊ nõ videť maior ratio de vno q̃ de alio ergo cuiuſlibꝫ ſuꝫ homicida vel nulli⁹ primũ videť eſſe durũ qñ tũc duoꝝ eſſem homicida quoꝝ vitã ſaluare nequibã ⁊ ꝑ ꝯñs dãdũ eſt ſecũdũ ⁊ ita nõ ſuꝫ homicida nec pecco nec obligabar dare panẽ alteri illorum.

¶ Secundo ſic ponẽdo caſum ꝙ ego habeã has duas nolitiones nolo hũc panẽ dare ſorti nolo hũc panẽ dare platoni tũc nulla illarũ nolitionũ eſt peccatũ mortale vt em̃ cõceſſuꝫ ẽ nõ obligor dare ſorti illũ panẽ igiť nolẽdo ſorti dare panẽ non pecco mortaliter igiť ſi nulli⁹ actus volũtatis mee in illo caſu eſt peccatũ mortale ſequiť ergo ꝙ nõ pecco dato ꝙ non dem panem alicui illorũ ⁊ per conſequẽs ego non obligabar dare panem alicui illorum.

¶ Reſpõdeo ꝙ ad hec argumẽta nõ ſuꝫ obligat⁹ tibi reſpõdere petis em̃ a puro artiſta difficultatẽ theologicã / qd̃ artiſtarũ eſt ꝓmittũt artiſte / ⁊ qd̃ medicorũ eſt ꝓmittũt medici / tractãt fabrilia fabri ꝙ ſi oĩno infeſtus ⁊ inoportun⁹ inſiſtas vt dem tibi ſolutionẽ tuorũ argumẽtorũ dabo tibi ſolutionẽ p̃ceptoris mei quã ponit diſtinctiõe decima quĩta q̃ſtiõe q̃nta in quarto ſentẽtiarũ. Et dico ad primũ argumẽtum ꝙ illo caſu poſito cuiuſlibet ſuꝫ homicida / poterã em̃ impedire ne ſortes moreret ⁊ nõ impediui ꝓpterea ei⁹ ſuꝫ homicida pariformã platonis ſuꝫ homicida / Sꝫ imputabiliter vni⁹ ſoli⁹ ſum homicida / hoc ẽ de⁹ nõ imputat mihi niſi em̃ acſi eẽt vn⁹ ſol⁹ ⁊ illi non ſubuenirẽ. Si petas ꝓ quo illorum imputať mihi homicidiũ. Reſpondet ibidẽ q̃re a deo reſpõſionẽ placet mihi reſpõſio mã ꝓterue q̃ſtiõi ꝓterua dãda eſt rñſio.

Johannes maioris.

¶ Ad aliõ admiſſo caſu diciť ꝙ nulla illarũ nolitionũ eſt pctm̃ mortale / ſed ſi haberẽ hãc nolitionẽ nolo dare alicui iſtorũ illa eẽt peccatũ mortale nihilominu⁹ adhuc pecco habẽdo illas duas nolitões ⁊ nullũ aliũ actũ habẽdo videlicet omiſſiue omittendo illud facere ⁊ velle ad qd̃ ego teneor. Et ſi dicas ego teneor habere p̃parationẽ animi vt ſi poſſem ſorti ſuccurrere ꝙ ei ſuccurrerẽ ⁊ ſimiliter de platone igiť quelibet illarũ nolitionũ eſt mala / Dico ꝙ ex illo nõ poteſt haberi ꝙ quelibet illarum nolitionũ ſit mortalis aut aliqua earum ſed ſi aliquid concludas ſolũ potes concludere talem nolitionem eſſe venialẽ hiis paucis contentus reſideas oportet.

¶ Tertio principaliter arguiť ſic ſi dicta eẽnt vera ſequereť hãc eẽ cõcedẽdã neceſſarium vel nõ neceſſariũ antecedit ad neceſſariũ q̃ tñ ꝓpõ eſt falſa vt claret ex ꝓpõne explicãte ipi⁹ ſenſuꝫ. Nã ꝑ illã ꝓpõnẽ denotať ꝙ ꝓpõ in qua poniť iſtud diſiunctũ neceſſariũ vel nõ neceſſariũ antecedit in bona cõſequẽtia ad ꝓpõnẽ in qua poniť iſte termin⁹ neceſſariũ ita ꝙ hec ꝯſequẽtia ẽ bona quacũqꝫ ꝓpõne demõſtrata hec ꝓpõ ẽ neceſſaria vl̃ nõ neceſſaria ergo hec ꝓpõ ẽ neceſſaria mõ claret hoc eẽ falſum / ꝙ tñ illa ꝓpõ ſit cõcedẽda ꝓbo ſic bene ſequiť neceſſariũ antecedit ad neceſſariuꝫ igiť neceſſariũ vel nõ neceſſariũ antecedit ad neceſſariũ tenet cõſequẽtia a pte diſiũcti ad totum diſiunctum quocunqꝫ impedimento ſecluſo.

¶ Et confirmatur ſecũdũ dicta iſta eẽt negãda oẽs hoĩes vl̃ aſini ſunt aſini capiẽdo ly oẽs collectiue ꝓbo tñ ꝙ nõ ſua ꝯdictoria eſt falſa non oẽs hoĩes vel aſini ſunt aſini deſcẽdẽdo enim copulatiue ſub ſubiecto inueniť vna ſingularis falſa demõſtrãdo aſinos ⁊ ꝑ cõſequens ſecundũ dicta neceſſe erit negare quodlibet contradictorium.

¶ Ad tertiũ principale reſpondetur ꝙ hec ꝓpõ eſt diſtinguenda neceſſariuꝫ vel non neceſſarium antecedit ad neceſſariuꝫ. Si em̃ illud diſiũctũ ſupponat perſonaliter ſic illa propõ eſt vera et per eã denotatur ꝙ aliqua ꝓpoſitio neceſſaria vel nõ neceſſaria antecedit ad propoſitionem neceſſariam ⁊ hoc ẽ verum. Sed ſi illud diſiunctum ſupponat materialiter tunc illa propõ eſt falſa ⁊ per eaꝫ denotatur ꝙ hoc diſiunctum neceſſariũ vel non neceſſariũ poteſt inferre in bona ꝯña hũc terminũ neceſſariuꝫ nec valet iſta conſequentia neceſſarium antecedit ad neceſſariũ ergo neceſſarium vel non neceſſariũ antecedit ad neceſſariũ : nec ibi arguiť a parte diſiuncti ad totũ diſiunctuꝫ: diſiunctũ em̃ quando ſtat materialiter perdit rationeꝫ diſiuncti. Sed petes tenendo ly vel ſignificatiue et alias duas partes materialiter quomodo illud totale ſubiectum ſupponit / ⁊ pariformã eſſet queſtio de hac ꝓpõne ly homo vel ly animal eſt dictio diſſillaba. Ad iſtud reſpondet. Hieronimus pardo ꝙ illud totũ diſiunctuꝫ ſupponit ꝑſonaliter tñ partes diſiuncti materialiter ſupponũt. Sed iſtud non valet ſtando in diffinitione que cõmuniter dari ſolet de ſuppoſitiõe perſonali illud em̃ diſiunctũ non ſtat confuſe pro ſuo ſignificato vltimato ⁊ per conſequens nõ ſupponit ꝑſonaliter poſtq̃ etiã nulla ps illi⁹ diſiũcti ſupponit ꝑſonaliter immo due ei⁹ ptes ſupponũt materialiter. maior eẽt apparẽtia dicere ꝙ totũ diſiũctũ ſupponit materialiter vel ſuppoſitione mixta nõ ex ſuppoſitione materiali ⁊ ꝑſonali ſꝫ ex ſuppoſitiõe materiali ⁊ termino ſignificatiue tẽto. Et elige alterũ iſtoꝝ qñ redit in idem ⁊ omnino ſtat ad nomẽ dicere vnũ vel aliud.

Hieronimus pardo.

¶ Ad confirmationē reſpōdetur ꝙ hec eſt diſtinguenda omnes homines vel aſini ſunt aſini. ſi eīm ly omnes collectiue tentū cadat preciſe in primaꝫ partē tunc ly vel diuiſiue tenetur ⁊ illa ꝓpō eſt vera/ ꝙ ſi ly omnes cadat in totum tunc ly vel cōplexiue tenetur ⁊ illa propoſitio eſt falſa quēadmoduꝫ et iſta omnes homines vel aſini ſunt homines vel aſini ſigno ſemper cadē te in totum ⁊ nego ſuaꝫ contradictoriam eē falſam immo hec eſt vera nō omnes homines vel aſini ſunt aſini. Et ad illō qō tāgis de deſcēſu ⁊ de ſuppoſitione illi⁹ termini homines vel aſini poſtea reſpōdebiť. Multa alia de diſiunctis cōplexiue captis dici poſſent ſed diuerſis in locis videbunť: intētionis eīm mee nunc eſt dumtaxat aſſignare modū qui ſit fundamentum cognoſcēdarum veritatum huiuſmodi ꝓpoſitionum. Et hec de difficultate ſecunda.

Pro itellectu hui⁹ tertie difficultatis eſt aduertēdū ꝙ ly vel dicitť teneri diuiſiue qñ denotat aliquid cōpetere vel nō cōpetere alicui parti diſiuncti/ ⁊ ly vl' captū hoc mō quoad aliq̄ ſe habet ſicut ly ⁊ diuiſiue tētū. Et debet mutari in ly ⁊ vel negari in altera cōtradictoriarū vt ſuo loco videbiť ⁊ ſecundū hoc iſte ꝓpōnes ſunt diſtinguēde ſortes vel chimera non eſt hō omnis hō vel aſinus eſt aſinus iſte hō vel aſin⁹ ē aſinus. Nā ſi ly vel cōplexiue in omnib⁹ his teneať ipe ſunt falſe. Ultima q̄dē ſingulariſando totū ſubiectū ꝓ homine ſi aūt ly vel in eis diuiſiue teneať oēs ille ſunt cōcedēde ꝑ primaꝫ eīm denotatur ꝙ ſortes nō eſt hō vel ꝙ chimera nō eſt hō ꝑ ſecūdā vero denotať ꝙ omnis hō eſt aſinus vel ꝙ aſinus eſt aſin⁹ nō enim cadit ly omnis in totū diſiunctum ſi ly vel diuiſiue teneatur nec ꝓnomē demonſtratiuum totuꝫ diſiunctū ſingulariſabit ſi ly vel diuiſiue teneať. Unde breuiter pono regulā generalem ꝙ nunq̄ ly vel accipitur diuiſiue qñ coniungit inter partes diſiuncti qō quidem diſiunctum accipitur vnica acceptione.

¶ Contra predicta prīo pricipaliter argniť ſic. Si dicta eēnt vera ſequerenť duo cōtradictoria ſimul vera in aliquo caſu. Sequela ſic ꝓbať et accipio iſtas duas contradictorias oē aīal oīs hō vel oē brutū eſt aliqō aīal nō oīs hō vel oē brutū eſt. ⁊ pono caſum ꝙ ſortes et brunellus ſint ſolum in mundo iſto poſito ſic arguo vel affirmatiua eſt vera vel non ſi ſecundum ſequitur ꝙ dantur duo contradictoria ſimul falſa. Si primum ſic arguo bene ſequitur oē aīal oīs hō vel oē brutuꝫ ē igiť oīs hō vel oē brutū oē aīal eſt cōſequēs eſt falſuꝫ vt patet per ſuā diſiunctiuā oīs homo omne animal eſt vel omne brutū omne aīal eſt. Conſequentia vero tenet ab equiualentibus.

¶ Et cōfirmatur ſi dicta eſſent vera ſequeretur hanc eſſe cōcedēdaꝫ omnis ꝓpō vel eius cōtradictoria eſt vera illo diſiuncto accepto diuiſiue. Sed probo ꝙ nō bene ſequiť omnis ꝓpoſitio vel ei⁹ contradictoria eſt vera hō eſt aſinus eſt propoſitio vel eius contradictoria ergo hō eſt aſinus eſt aſinus ē vera. Cōcluſio eſt falſa non minor ergo maior.

¶ Ad primū pricipale cōmuniter reſpōderi ſolet ꝙ in caſu poſito iſta ꝓpō eſt vera oē aīal omnis hō vel omne brutū eſt iſta tamē eſt falſa omnis homo vel oē brutuꝫ omne animal eſt ⁊ negatur ꝙ ille ꝓpoſitiones equiualeāt. Et ad ꝓbationē dicitť ꝙ illō diſiūctū diuiſiue captū/ nō ſupponit eodē mō in illis duab⁹. Nā in prima ſtat cōfuſe tm̄ in ſcđa vero nō. Nō eīm eſt incōueniēs ꝙ illud diſiunctū habeat vnā ſuppōnē diſtinctā a ſuppōnibus partiū. Sꝫ iſtud nō capio q: ſi in prima ꝓpōne diſiunctū ſupponit cōfuſe tm̄ ſequitur ꝙ in ſcđa accipiť vnica acceptione ⁊ ideo cōplexiue ibi teneť ⁊ nō diuiſiue. dictū eīm eſt ꝙ nūq̄ ly vel teneť diuiſiue qñ poniť inter partes diſiūcti qō quidē diſiunctū accipitur vnica acceptione. Propterea aliter reſpondeo ad argumentū cōcedendo ꝙ oēs termini eodē mō ſupponunt in illis duabus formaliter ⁊ equalēter tamē ille ꝓpōnes nō equiualent eo ꝙ nō ſunt ꝓbabiles rōne vni⁹ ⁊ eiuſdē ſigni prima eīm ꝓbabilis ē rōne ſigni vlis nec reducēda ē ad diſiūctiuā niſi prīo deniť ſingulares ſub ſubiecto. Scđa vero prīo ꝓbabilis ē rōne de ly vl' ⁊ imediate dꝫ reduci ad diſiūctiuā ⁊ iſtō ſumme notādū ē q: i multis alijs impedit equiualentiaꝫ ꝓpōnū vn̄ iſte due ꝓpōnes nō equiualēt ſortes ab oī hoīe ꝑter ſortē differt ſortes differt ab hoīe ꝑter ſortē. prīa eīm ē vera ⁊ ſcđa falſa ꝓpter ſuam ſcđaꝫ exponētē oīs hō preter ſortē ē nec ē dāda alia ratio niſi q: ille due ꝓpōnes nō ſunt ꝓbabiles rōe eiuſdē ſigni ⁊ hoc etiam ſumme notetur in alijs.

¶ Ad cōfirmationē reſpōdetur hāc eſſe veram omnis propoſitio vel eius contradictoria eſt vera ⁊ quando dicis ex ea ſequitur falſum ſic arguendo omnis propoſitio vel cuis contradictoria eſt vera homo eſt aſinus eſt propoſitio vel eius contradictoria ergo homo eſt aſinus eſt propoſitio vera. Concluſio eſt falſa non minor ergo maior. Dico ꝙ conſequentia nihil valet illud enim ꝙ ſumitur pro medio in neutro premiſſarum diſtribuitur ⁊ de his plura dicentur in primo priorum. Et hec de tertia difficultate ⁊ ꝑ cōſequens de tertia parte principali.

¶ Sequitur quarta pars.

Hec quarta pars duab⁹ difficultatibus terminabitur in prima breuiter ⁊ ſuccincte videbimus an ſunt plures ſpecies ꝓpoſitiōis ypothetice ꝙ̄ tres ſupre aſſignate. In ſcđa vero difficultate ſuccīcte admodū videbiť quid reqrať ad veritatē taliū hypotheticaꝝ ſuppoſito ꝙ plures ſint ꝙ̄ ſ aſſignate. Et etiam comparabuntur iſte ſpecies inter ſe. Pro expeditione prime difficultatis.

¶ Arguitur prīo ꝙ ſint plures ſpecies iſta ē ypothetica ſol lucet ergo dies ē ⁊ tm̄ nec eſt ꝯditionalis nec copulatiua nec diſiūctiua vt ſatis clarū ē ex diffinitionib⁹ datis igiť aſſignāde ſunt plures ſpecies ꝙ aūt illa ꝓpō ſit ypothetica patet q: ipſa eſt ꝓpō ⁊ nō eſt cathegorica igiť eſt ypothetica.

¶ Scđo arguitur ad idē iſta eſt ypothetica quia deus eſt mundus eſt ⁊ non cōtinetur ſub aliqua ſpecierum aſſignatarum igitur preter ſpecies poſitas ponende ſunt alie.

¶ Tertio ſic hec ꝓpoſitio ſortes currit ꝙ̄uis plato non currit eſt ypothetica ⁊ tamē nō cōtinetur ſub aliqua ſpecie ergo propoſitum.

¶ Quarto ſic iſta ꝓpoſitio nō ſi homo eſt animal eſt que eſt contradictio conditionalis affirmatiue eſt propoſitio ypothetica ⁊ tamen non cōtinetur ſub aliqua ſpecie data ꝙ ſic probo. Si contineretur ſub aliqua ſpecie maxime cōtineretur ſub cōditionali ſed ipſa non contineť ſub conditionali igiť ꝙ non contineatur ſub cōditionali ſic probo in ea nō denotatur illatio alicuius partis ex alia ergo ipſa nō ē cōditionalis. Cōſequētia ē clara q: ille ē mod⁹ ſignificandi conditionalis.

¶ Quinto ⁊ vltimo arguitur ſic oēs iſte ꝓpoſitiões ſunt hypotheticē ſortes currit vbi plato currit / ſortes diſputabit qn̄ ipſe erit prior ſorte. Sortes eſt tantus quantꝰ est plato ſortes eſt talis qualis eſt plato ⁊ tn̄ nulla earū ↄtinet̃ ſub aliq̄ ſpē igit̃ plures ſunt ſpēs aſſignādē ꝙ oēs iſte ꝓpoſitiões ſunt hypotheticē patʒ qꝛ q̄libet earū equalet hypotheticē. In qualibet etiā cōiungunt̃ cathegoricē per aliquā notā. Pro ſolutione huius difficultatis ⁊ horum argumentorum.

¶ Aduertendū eſt ꝙ communiter loquētes dicūt ꝙ plures ſunt ſpecies ꝓpoſitiōis hypotheticē ꝙ tres predicte. Et dicūt ꝙ rōnalis ⁊ cauſalis ſūt ꝓpoſitiōes hypotheticē ⁊ includunt̃ ſub ↄditionali qꝛ rōnalis ⁊ cauſalis ſunt cōſequentie ſicut ⁊ cōditionalis vlterius tamen dicunt ꝙ alie propoſitiones de quibus mentio habita eſt in tertio argumento principali in quarto ⁊ in quinto non ſunt propoſitiones hypotheticē ſed cathegoricē. De temporalibus etiā dictuʒ fuit queſtione octaua ꝙ ſunt cathegoricē ⁊ per hoc patʒ ſolutio ad ſingula argumenta. Primum enim ⁊ ſcōm concludunt verum: alia autem tria non.

¶ Cōtra predicta arguit̃ primo principaliter ⁊ primo arguit̃ probando ꝙ ꝓpoſitiō expletiua veʒ illa que ſumit denominationē ab iſta nota licet vel ab iſta nota quāuis ſit propoſitio hypothetica. Et ſic arguo ꝓpoſitiō copulatiua dicit̃ eſſe hypothetica qꝛ in ea cōiungunt̃ due cathegoricē per vnā notā copulatiōis ſʒ ita bene cōiūgunt̃ due cathegoricē ꝑ notam expletiōis igit̃ talis ꝓpoſitiō expletiua eſt hypothetica.

¶ Et confirmat̃ nunq̄ aliqua ꝓpoſitio in ſuppōne perſonali poteſt ſubijci ſed ſi propoſitio expletiua ſit cathegorica ſequit̃ ꝙ in tali ꝓpoſitiōne ſubijcit̃ aliqua propoſitio: igitur nō eſt dicendū ꝙ aliqua talis ſit cathegorica ⁊ idē argumentū poterit fieri ad probandū ꝙ propoſitiones locales ⁊ temporales ſunt hypotheticē ⁊ non cathegoricē.

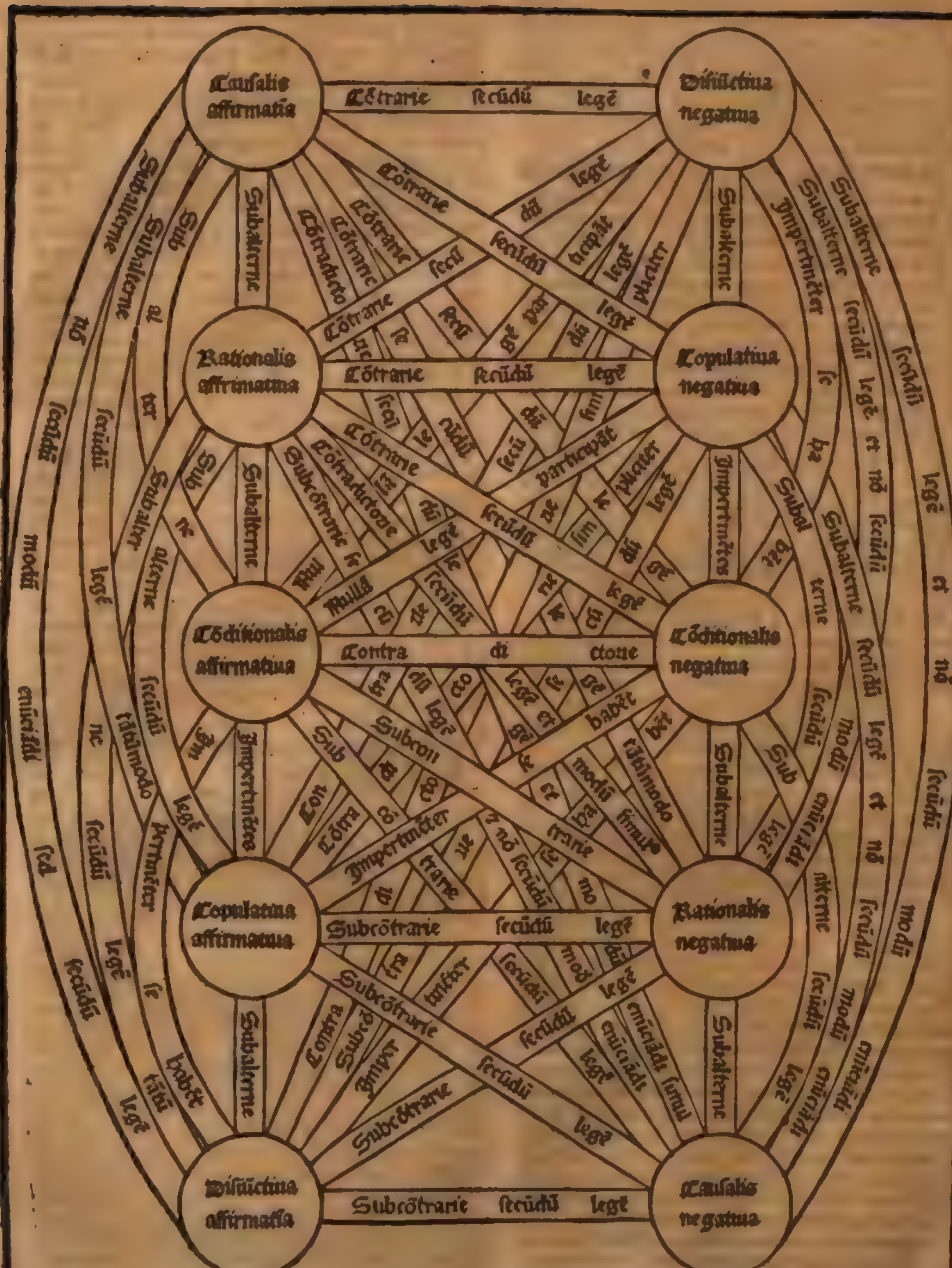
Paulus venetus. ¶ Ad primū pricipale reſpōdet paulus venetꝰ ꝙ note que poſſūt cōiungere ꝓpoſitiōnes ſunt in multiplici dr̄ia. Quedā enim note nō poſſūt ↄiungere ꝓpoſitiōes de per ſe intelligibiles. Quedā lʒ poſſint cōiungere ꝓpoſitiōnes de per ſe intelligibiles includūt tn̄ aliqd̄ ſincathegoreuma habēs ſe per modū redditiui quedam aūt note ⁊ cōiungūt ⁊ nihil includūt: exemplum primi de nota expletiōis nō enim cōgrue poſſumus dicere lʒ ſortes currit ſortes nō mouet̃. Sed ↄgrue dicit̃ licet ſortes currat ſortes nō mouet̃ mō patʒ ꝙ ly ſortes currat nō eſt ꝓpoſitiō per ſe intelligibilis. Similiter nō poſſumꝰ ↄgrue dicere ſortes attēte aduertit ne ſibi cōcluditur ſed recte dicitur ne ſibi cōcludatur ſortes attente aduertit. Exemplū ſecundi de nota cauſali locali vel temporali. Unde licet iſte note poſſunt cōiungere propoſitiones per ſe intelligibiles. tamen includūt aliud per modum redditiui. Naʒ ly quia includit ly idō ly vbi includit ly ibi ly quando includit ly tunc: verbi gratia. Senſus huius ꝓpoſitiōis qꝛ homo eſt aīal ē eſt iſte qꝛ homo eſt ideo aīal eſt. Similiter ſenſus huiꝰ propoſitionis vbi tu fuiſti ego fui eſt iſte vbi tu fuiſti. ibi ego fui: ⁊ eodem modo dicatur de nota temporali. Exemplum tertij vt nota copulatiua diſiunctiua ⁊ cōditionalis ⁊ rationalis. Poſſunt enim cōiungere propoſitiones per ſe intelligibiles nec includūt aliquod ſincathegoreuma ſuppoſita hac diſtinctiōe dicit paulus venetus ꝙ nulle note primi ⁊ ſecundi ordinis poſſunt conſtituere propoſitionem hypotheticam ſed ſolum note tertij ordinis conſtruere poſſunt propoſitionem hypotheticam ita ꝙ ſcḋm paulum venetum propoſitio expletiua cauſalis localis ⁊ temporalis ſunt cathegoricē. Et licet communiter dicatur ꝙ cauſalis ſit hypothetica: probo tamen ꝙ ſit cathegorica.

¶ Et ſic arguo hec propoſitio qꝛ ſol lucet dies eſt eſt cathegorica igit̃ quelibet talis cauſalis eſt cathegorica ↄña eſt clara ⁊ aſſumptū probo iſta eſt cathegorica dies eſt qꝛ ſol lucet igit̃ ⁊ iſta qꝛ ſol lucet dies eſt. ↄña eſt clara qꝛ idē eſt iudiciū de illis duabus. ꝙ aūt illa ſit cathegorica patʒ ⁊ hic eſt bona cōuerſio. Exiſtēs qꝛ ſol lucet eſt dies ergo dies eſt exiſtēs qꝛ ſol lucet. Sed cathegorica nō pōt cōuerti niſi in cathegoricā igit̃ ↄñs ē ꝓpoſitiō cathegorica. ⁊ ꝑ ↄñs iſta ē cathegorica. Dies ē qꝛ ſol lucet qḋ reſtabat ꝓbādū. Similiter mō cōiter ſolet ꝓbari ꝙ expletiua ⁊ tēporalis ſūt ꝓpoſitiones cathegoricē ⁊ tn̄ illi qui iſtā probationē adducunt dicūt cauſalē eſſe hypotheticā expletiuā vero et tēporalē eſſe cathegoricas in quo eſt manifeſta repugnātia quia illud ꝙ argumentū cōcludit de vno etiaʒ cōcludit de reliquo: iſtis tamen nō obſtantibus teneo cuʒ cōi modo ꝙ cauſales ſunt hypotheticē: expletiue vero locales ⁊ temporales ſunt cathegoricē.

¶ Ad confirmationem reſpondeo cōcedēdo ꝙ ꝓpoſitiō expletiua ſit cathegorica ⁊ nego ꝙ in ea ſubijciatur vna totalis ꝓpoſitio vnde in iſta propoſitione licet ſortes eſſet epiſcopus ſortes nō eſſet ſacerdos non ſubijcitur vna totalis ꝓpoſitio ſed ſubiectuʒ illius propoſitionis eſt ly ſortes ⁊ hoc totum ſacerdos licet ſortes eſſet epiſcopus eſt predicatuʒ ita ꝙ ſenſus illius propoſitionis eſt iſte ſortes non eſſet ſacerdos lʒ eſſet epiſcopus. Si aliquis vellet dicere propoſitiōes expletiuas temporales ⁊ locales eſſe hypotheticas nō poterit conuinci dummodo conſequenter reſpōdeat ⁊ propterea vtramq̄ viam reputo probabileʒ. Et hec de difficultate prima.

In hac ſecunda difficultate videndum eſt quid requiritur ad veritatē rationalis: ſimiliter ⁊ cauſalis. Unde ad veritateʒ rationalis due conditiones requiruntur. Prima conditio ꝙ conſequentia ſit bona defectu cuius conditionis iſta rationalis ē falſa ſortes currit ergo plato diſputat. Secunda conditio eſt ꝙ antecedens eiꝰ ſit verum ⁊ conſequens ſimiliter. Defectu cuius conditiōis iſta rationalis eſt falſa homo eſt aſinus ergo deus eſt: dato ꝙ ſit bona conſequentia. ¶ Ad veritatem auteʒ cauſalis iſte due conditiones requiruntur ⁊ cum hoc requiritur alia videlicet ꝙ cauſa quare ita eſt ſicut ſignificatur per antecedens ſit cauſa quare ita eſt ſicut ſignificatur per conſequens. Defectu cuius cōditiōis iſta cauſalis eſt falſa qꝛ dies eſt ſol lucet. Sʒ hec eſt vera qꝛ ſol lucet dies eſt. Ex iſtis ſequitur ꝙ arguendo a rationali ad cauſalem valet ↄña quia ibi arguit̃ a ꝓpoſitione habente pauciores cauſas veritatis ad propoſitionem habentem plures: ſimiliter a rationali ad conditionalem copulatiuam ⁊ diſiunctiuam valet cōſequentia ⁊ cum cauſalis inferat rationalem ſequitur ꝙ a cauſali ad conditionalem ad copulatiuam diſiūctiuam formaliter valet modus arguendi. Et ex iſto ſequitur vlterius ꝙ rationalis negatiua ⁊ cauſalis affirmatiua nullo modo compatiuntur ſe in veritate quia tunc darentur duo contradictoria ſimul vera: vt autē intelligatur qualiter iſte propoſitiones ſe habent adinuicem pono hanc figuram.

¶ Sequitur figura.

Cauſalis affirmatiua
Cōtrarie ſecūdū legē
Diſiūctiua negatiua
Rationalis affirmatiua
Cōtrarie ſecūdū legē
Copulatiua negatiua
Cōditionalis affirmatiua
Contra di ctorie
Cōditionalis negatiua
Copulatiua affirmatiua
Subcōtrarie ſecūdū legē
Rationalis negatiua
Diſiūctiua affirmatiua
Subcōtrarie ſecūdū legē
Cauſalis negatiua
Subalterne

que ſic declaratur. Cauſalis affirmatiua ⁊ cauſalis negatiua realiter cõtradicunt. cauſalis autem affirmatiua ⁊ rationalis negatiua legem contrariarum participant quia eis repugnat veritas non autem falſitas ꝙ illis propoſitionibus repugnet veritas ꝓbatur ſic q: detur oppoſitum ꝙ ambe ſint vere tunc cauſalis affirmatiua eſt vera ⁊ cauſalis affirmatiua infert rationalem affirmatiuam igitur rationalis affirmatiua eſt vera ⁊ rationalis negatiua etiam eſt vera ⁊ per cõſequẽs dãtur cõtradictoria vera/ ꝙ autem illis propoſitionibus non repugnet falſitas ꝓbatur iſte ſunt ſimul falſe quia dies eſt ſol lucet nõ dies eſt ergo ſol lucet. Cauſalis autem affirmatiua ⁊ conditionalis negatiua etiã participãt legem contrariarum quia cauſalis affirmatiua infert conditionalem affirmatiuam et per conſequens eis repugnat veritas non autem repugnat eis falſitas/ igitur legem contrariarum participant ⁊ eodẽmodo faciliter probari poteſt/ ꝙ cauſalis affirmatiua ⁊ copulatiua negatiua aut diſiunctiua negatiua participant legem contrariarũ. Rationalis autem affirmatiua ⁊ cauſalis negatiua legem ſubcontrariarũ participant nam eis repugnat falſitas de forma non autem veritas. Si enim ambe ille eſſent falſe et rationalis affirmatiua ſequitur ad cauſalem affirmatiuam ⁊ ita darentur contradictorie ſimul falſe illis autẽ ꝓpoſitionibus non repugnat veritas iſte enim ſunt ſimul vere dies ẽ ergo ſol lucet non quia dies eſt ſol lucet. Rationalis autem affirmatiua ⁊ rationalis negatiua realiter contradicunt. Rationalis autem affirmatiua ⁊ conditionalis negatiua aut copulatiua negatiua ⁊ diſiunctiua negatiua legem contrariarum participant ꝙ eodemmodo probari poteſt ſicut probatum eſt de cauſali affirmatiua. Conditionalis autem affirmatiua ⁊ cauſalis negatiua legem ſubcontrariarum participant nam eis repugnat falſitas non autem veritas ꝙ eis repugnet falſitas clarum eſt poſtꝙ̃ conditionalis affirmatiua ſequitur ex cauſali affirmatiua et ita ſi conditionalis affirmatiua eſſet falſa cauſalis affirmatiua eſſet faſa ⁊ ita darentur contradictoria ſimul falſa eis autem non repugnat veritas nã iſte ſunt ſimul vere. Si dies eſt ſol lucet non quia dies eſt ſol lucet ⁊ eodemmodo probatur ꝙ conditionalis affirmatiua ⁊ rationalis negatiua legem ſubcontrariarũ participant. Conditionalis autẽ affirmatiua ⁊ conditionalis negatiua realiter contradicũt conditionalis autem affirmatiua ⁊ copulatiua negatiua nullam legẽ participant alique due tales ſunt ſimul vere alique etiam tales ſunt ſimul falſe. Exemplũ primi: iſte due ſunt ſimul vere ſi homo ẽ aſinus homo eſt rudibilis nõ homo eſt aſinus ⁊ homo eſt rudibilis. Exemplum ſecũdi iſte ſunt ſimul falſe. Si ſortes currit plato diſputat non ſortes currit ⁊ plato diſputat. Uolo enĩ ꝙ ſortes currat ⁊ etiam plato diſputet ⁊ eodemmodo faciliter probari poteſt ꝙ conditionalis affirmatiua ⁊ diſiũctiua negatiua nullam legem participant. Copulatiua vero affirmatiua ⁊ cauſalis negatiua legem ſubcõtrariarum participant ſimiliter copulatiua affirmatiua ⁊ rationalis negatiua. Copulatiua autem affirmatiua ⁊ conditionalis negatiua nullam legem participant. Sed copulatiua affirmatiua ⁊ copulatiua negatiua realiter contradicunt copulatiua vero affirmatiua ⁊ diſiunctiua negatiua legem contrariarum participant. Diſiunctiua autem affirmatiua cũ cauſali negatiua ⁊ cum rationali negatiua ⁊ cum copulatiua negatiua legem ſubcontrariarum participant. Facile ẽ autem comparare affirmatiuas ad affirmatiuas ⁊ negatiuas ad negatiuas.

¶ Contra predicta arguit̃ ſic iſta rationalis eſt vera homo eſt aſinus ergo homo eſt rudibilis ⁊ tñ nec eius antecedens eſt verum nec eius conſequens ergo illud non requiritur ad veritatem rationalis conſequentia eſt clara ⁊ aſſumptum probat̃. Nã conſequentia eſt neceſſaria ⁊ illa conſequentia ẽ illa ꝓpoſitio rationalis ergo illa ꝓpoſitio rationalis eſt neceſſaria. Conſequentia tenet expoſitorie ⁊ maior probatur quia illa conſequentia eſt bona omnis autẽ cõſequentia bona eſt neceſſaria/ ⁊ per conſequẽs illa cõſequentia eſt neceſſaria: ⁊ ſi illa ꝓpõ eſt neceſſaria ſeq̃tur ꝙ ipſa eſt vera quod reſtabat probandum.

¶ Et confirmat̃ iſta cauſalis eſt vera q: deus eſt mundus eſt ⁊ tamen illa conſequẽtia nõ valet ergo ad veritatem cauſalis non requiritur bonitas cõſequentie cuius oppoſitum dictum eſt ꝙ autem illa cauſalis ſit vera patet quia deus eſt cauſa quare mũdus eſt ſi enĩ deus non eſſet mũdus non eſſet. Idẽ argumentũ poteſt fieri de iſta ꝓpoſitione quia pater tuus eſt tu es: cuius veritas patet a cõmuni modo cõcipiendi/ ⁊ tamen clarũ eſt ꝙ illa conſequentia nihil valet ⁊ per conſequens non requiritur bonitas conſequentie ad veritatem cauſalis.

¶ Ad primum reſpondetur negando ꝙ illa rationalis ſit vera et nego hanc conſequentiam. hec conſequentia eſt neceſſaria ⁊ hec conſequẽtia ẽ hec propoſitio ergo hec propoſitio eſt neceſſaria nam nõ cõcluditur maior extremitas de minori ꝓpter ea ſic oportet cõcludere hec propoſitio eſt conſequentia neceſſaria quod cõcedo ⁊ ita aliqua rationalis falſa eſt bona conſequentia. Poſſes facere argumentum de iſta rationali hec cõſequentia eſt bona ergo homo eſt aſinus ſed ſufficit eam declaraſſe

¶ Ad confirmationẽ reſpondet paulus venetus ꝙ ille propoſitiones ſunt cõcedende ⁊ vlterius dicit ꝙ ad veritatem cauſalium non requiritur bonitas ꝯñe vide quadrageſimum octauum caput dubij primi. Unde hic eſt aduertendum ꝙ iſta cõiunctio quia vel aliqua ſibi ſimilis in cõmuni mõ loquendi triplicit̃er accipitur. Uno modo vt denotat cauſam eſſendi ⁊ conuertibilitatem mutuam ⁊ hoc pacto accipitur a logicis ⁊ accipimus hic in propoſito. Secundo mõ accipitur illa coniunctio vt denotat ſolum cauſam eſſendi et non conuertibilitatem mutuam: et in hoc ſenſu conceduntur tales ꝓpoſitiones quia deus eſt mundus eſt quia deus eſt creature ſunt quia ſortes ẽ plato eſt ſuppoſito ꝙ ſortes ſit pater platonis. Et in hoc ſenſu non ex qualibet cauſali ſequitur conditionalis aut rationalis cõpoſita ex ſimilibus partibus illiꝰ cauſalis nõ enim ſequitur quia deus eſt creature ſunt ergo ſi deus eſt creature ſunt ſuppoſito ꝙ ly quia ſolum denotet cauſam eſſendi. Tertio modo accipitur illa nota quia vt ſolum denotat conuertibilitatem mutuam ⁊ non cauſalitatem propriam ⁊ in hoc ſenſu conceditur iſta propoſitio quia creature ſunt a deo deus eſt dominus creaturum. Similiter ⁊ iſta quia aliqua res in diuinis generat filium aliqua res in diuinis eſt pater. Manifeſtum enim eſt ꝙ vbi ly quia denotaret cauſalitatem ille propoſitiones eſſent negande ⁊ ſecundum hanc acceptionẽ vt dicit petrus de Aliaco in ſuo principio ſecundi ſententiarum poſſumus concedere hãc propoſitionem diuina voluntas eſt lex obligatoria q: vult aliquid ad aliqualiter eſſe vel non eſſe teneri. Et licet communiter loquentes vtantur hac triplici ſignificatione de ly quia logicus tamen vtatur preciſe illa nota coniunctionali in prima eius acceptione.

Paulus venetus.

Petrus de aliaco.

❡ **Secundo principaliter arguiť ſic** iſta cauſalis eſt falſa aĩal eſt quia homo eſt ⁊ tamẽ ei cõueniunt omnes conditiones quas diximus eſſe reqſitas ad veritatem cauſalis igitur ille conditiones nõ ſufficiunt: conſequentia eſt manifeſta ⁊ probo aſſumptum. Iſta eſt vera nullum animal eſt quia homo eſt: igitur hec eſt falſa animal eſt quia homo eſt tenet conſequentia ⁊ ꝙ illa ſit vera patet per aſcenſum ſub illo termino animal diſtributo nec hoc animal eſt quia hõ eſt nec hoc animal eſt quia homo eſt quouis aĩali demõſtrato iſta eſt falſa hoc animal eſt quia hõ eſt ⁊ per ꝯñs ſua oppoſita eſt vera quod infert propoſitum.

❡ **Et confirmať ⁊ pono caſuȝ ꝙ nul**lum ſit aĩal reſpirans tũc accipio hanc cauſalem quia nullum aĩal hȝ pulmonẽ nullũ animal reſpirat ⁊ arguo ſic illa cauſalis eſt vera ⁊ tñ non cõueniunt ei oẽs cõditiones poſite requiſite ad veritateȝ cauſalis ⁊ per ꝯñs dicta nulla cõſequentia eſt manifeſta ⁊ probo aſſumptũ ⁊ primo ꝙ illa cauſalis ſit vera pȝ ex Ariſtotele primo poſterioꝝ dicente ꝙ ſicut affirmatio eſt cauſa affirmatiõis ita negatio cã negationis. Sicut enim habere pulmonẽ eſt cauſa reſpirãdi ita nõ habere pulmonẽ eſt cauſa nõ reſpirãdi ⁊ per ꝯñs illa cauſalis poſita eſt vera: minorem tamen ſic probo cauſa quare eſt ſicut ſignificatur per antecedens illius cauſalis nõ eſt cauſa quare ita eſt ſicut ſignificatur per conſequẽs illius enim quod non eſt nihil eſt cauſa cum igitur nullum ſit animal reſpirans ſequitur ꝙ eius nihil eſt cauſa ⁊ per conſequens nihil eſt cauſa quare ita eſt ſicut ſignificatur per conſequens.

❡ **Ad ſecunduȝ principale reſpõdeť** cõcedendo hanc cauſalem animal eſt quia hõ eſt ⁊ nego hanc eſſe veram nullum animal eſt quia hõ eſt ſiue illa negatio nominalis cadat preciſe in primã cathegoricã ſiue in totum ſequens. Et ad ꝓbationẽ quã facis aſcendẽdo ſub illo termino animal dico ꝙ ſicut in conditionali omnes termini ſupponunt immobiliter ſiue precedãt ſiue ſequantur notã conditionalem ita ⁊ in cauſali immobiliter ſupponunt ⁊ ſicut nõ licet ſub illis terminis aſcendere aut deſcẽdere ita neqȝ ſub eis licet ſubſumere. Hinc fit hanc conſequentiam nõ valere quia homo eſt riſibile eſt ſed omnis homo eſt animal igitur quia animal eſt riſibile eſt.

❡ **Ad confirmationẽ reſpõdetur cõ**cedendo hanc cauſalem quia nullum animal hȝ pulmonem: nullum animal reſpirat ⁊ nego ꝙ ei non conueniant omnes cõditiones poſite eſſe requiſite ad veritatem cauſalis ⁊ ad probationem dico ꝙ ſolum probas per eam nihil eſſe proprie cauſam effectiuam illiꝰ quod non eſt. Unde habere pulmonem eſt cauſa huiꝰ effectus quod eſt reſpirare: ⁊ ſi illa cauſa eſt illud cauſatum eſt. Et ſi illa cauſa non eſt illud cauſatum non eſt. Et illud ſufficit ad veritatem illius cauſalis date. Pariforma dicatur de hac cauſali quia tu non es aſinus tu non es rudibilis.

❡ **Tertio principaliter arguiť ſic ad** veritatẽ cauſalis nõ requiriť ꝙ cauſa quare ita eſt ſicut ſignificatur per aññs ſit cauſa quare ita eſt ſicut ſignificatur per ꝯñs igitur male dictum eſt. ꝯña eſt manifeſta ⁊ probo aſſumptũ ⁊ peto a te ꝗd ſit cauſa quare ita eſt ſicut ſignificatur per aññs eſſe cauſam quare ita eſt ſicut ſignificatur per ꝯñs vel eſt antecedens eſſe cauſam illatiuam conſequentis ⁊ hoc dici non poteſt quia tunc iſta cauſalis eſſet vera quia ſortes eſt aſinus ſortes eſt rudibilis. Et ſi dicas ꝙ eſt antecedẽs eſſe cauſam illatiuam conſequentis in propoſitionibus veris adhuc hoc dici non poteſt quoniam tunc iſte cauſales eſſent concedende quia dies eſt ſol lucet quia plato generatur a ſorte ſortes generat platonem / quia tu es effectus dei deus eſt cauſa tui. Et conſtat illas cauſales eſſe negandas attamen illa antecedentia ſunt cauſe illatiue illorum conſequentiũ. Dici cauſam quare ita eſt ſicut ſignificatur per antecedens eſſe cauſam quare ita eſt ſicut ſignificať per ꝯñs eſt aññs in aliquo genere cauſe eſſe cauſam ꝯſequentis vel aliquid aliud ⁊ non poteſt dici quid ſit illud igitur illud ſimpliciter non requiritur ad veritatem cauſalis.

❡ **Et ꝯfirmatur aliqua eſt cauſalis** falſa cui conueniunt ſingule conditiones requiſite ad veritatem cauſalis igitur ille conditiones poſite non ſufficiunt: conſequentia eſt clara ⁊ probo aſſumptum ⁊ accipio hanc cauſalem neceſſario q: ſortes eſt pater platonis plato eſt filius ſortis ⁊ ſuppono veritatẽ antecedentis ⁊ conſequentis illa cauſalis eſt falſa cũ nec ſortes neceſſario ſit pater platonis nec plato filius ſortis ⁊ tamen illa conſequentia eſt bona ⁊ per cõſequẽs importatur cauſa ob quam ita eſt ſicut ſignificať per conſequens igitur

❡ **Ad tertium principale reſpondeť** per propoſitiones.

❡ **Prima propõ cauſam quare ita ẽ** ſicut ſignificatur per antecedens eſſe cauſaȝ quare ita eſt ſicut ſignificatur per cõſequẽs nõ eſt antecedẽs eſſe cauſam illatiuaȝ cõſequẽtis hec ꝓpõ probata ẽ inter arguẽdum ſiue procedatur cũ propoſitionibus veris ſiue cum falſis illud dici non poteſt vt dictum eſt.

❡ **Secunda propõ cauſam quare ita** eſt ſicut ſignificatur per antecedens eſſe cauſaȝ quare ita eſt ſicut ſignificatur per cõſequẽs nõ eſt ipſuȝ antecedens habere aliquaȝ cauſalitatẽ reſpectu cõſequentis hec propoſitio ob facilitateȝ probatione non eget.

❡ **Tertia propõ cauſaȝ quare ita eſt** ſicut ſignificatur per antecedens eſſe cauſam quare ita eſt ſicut ſignificatur per cõſequẽs nõ eſt ſignificatũ antecedẽtis eſſe cauſam ſignificati cõſequẽtis ꝓbať iſta propõ hec cauſalis eſt vera q: ſortes eſt homo ſortes eſt animal ⁊ tamen ſignificatuȝ antecedẽtis nõ eſt cauſa ſignificati conſequentis nam ſignificatum antecedentis eſt ſortem eſſe hominem ⁊ ſignificatum conſequentis ſortem eſſe animal ſortem aũt eſſe hominem ẽ ſortes exiſtens homo ⁊ ſortẽ eſſe animal eſt ſortes exiſtens animal ⁊ per cõſequẽs eadẽ res eſt ſignificatum antecedẽtis ⁊ cõſequentis nihil aũt eſt cauſa ſuipſius ⁊ per conſequens ſignificatum antecedentis illius cõditionalis non eſt cauſa ſignificati conſequentis.

❡ **Quarta ꝓpoſitio multe ſunt cau**ſales in quibus ſignificatum antecedentis eſt cauſa ſignificati conſequentis probať hec propoſitio hec cauſalis eſt vera quia deus eſt cauſa huius inſtantis hoc inſtans eſt effectus dei ⁊ ſignificatũ antecedẽtis eſt deꝰ: ſignificatum conſequentis eſt hoc inſtans conſtat aũt deum eſſe cauſam huius inſtantis.

❡ **Quinta ꝓpoſitio ad veritatẽ cau**ſalis vtendo ea in ſignificatione qua vtitur logicus requiritur ꝙ cauſa quare ita eſt ſicut ſignificatur ꝑ antecedens ſit cauſa quare ita eſt ſicut ſignificatur ꝑ conſequens ad hunc ſenſum ꝙ ſignificatum antecedentis arguitiue ſit cauſa ſignificati cõſequentis nõ ꝙ oporteat ſignificatũ antecedentis realiter diſtingui a ſigni.

ſicato cōſequentis ſicut cauſa proprie dicta diſtinguitur a ſuo proprio effectu ſed quia in antecedēte includitur aliquid ratione cuius arguimus ita eſſe ſicut ſignificatur per cōſequens. Iſta cauſalis eſt vera quia homo eſt rationalis homo eſt riſibilis includit enim in antecedente ſortem habere animam rationalem ex hoc autem quia ſortes habet animam rationalē ſortes eſt riſibilis vt conſtat.

Paulus venetus.

¶ Ad confirmationē reſpōdet paulus venetus quadrageſimooctauo dubij primi concedendo illam cauſalem eſſe falſam ⁊ cōcedit ꝙ aliqua cauſalis affirmatiua eſt falſa ⁊ tamen prior propoſitio eſt cauſa illatiua poſterioris ⁊ cuilibet illarū reſpōdet pro ſignificato aliquid ex parte rei. Diſtinguatur ſ illa propō penes hoc ꝙ ly neceſſario poteſt cadere in totū quod ſequitur ⁊ ſic ipſa non eſt cauſalis ſed poti⁹ modalis compoſita aut ly neceſſario determinat copulā antecedentis ⁊ non cōſequentis aut econuerſo aut copulam antecedentis ⁊ conſequentis quemadmodum prius dictum fuit in alijs ⁊ ſecundum hoc facile eſt reſpondere ad illam propoſitionem.

¶ Forte petis de veritate iſtarū cauſalium. quia homo generat hominem homo generatur ab homine quia ſol producit ſuum lumen in hoc medio hoc obiectū producit ſuas ſpecies in medio quia hoc agens in hoc medium producit calorem in iſtud aliud medium producitur calor a calore producto ab illo agente quia ſortes cum bonis ambulat ſortes eſt bonus. Reſpondeo ꝙ deciſio harum cauſalium magis dependet ex philoſophia quam ex logica/ dico tamen ꝙ quemadmodum cauſe ſunt in multiplici differentia ita ly quia poteſt dicere diuerſas cauſalitates clarum eſt ꝙ in iſtis cauſalibus quia homo habet materiam homo eſt corruptibilis quia deus conſeruat mundum mundus conſeruatur a deo quia homo eſt rationalis homo eſt riſibilis ly quia non ſemper dicit eandē cauſalitatem dico igitur ꝙ ſi in prima ly quia dicat cauſam efficientem totalem falſa eſt illa cauſalis cum homo ⁊ ſol generent hominem: ſi dicat cauſā efficientem partialem non excludendo alias ipſa eſt vera. Pariformiter dicitur ad aliam in alia vero poteſt dicere aut cauſam mediatam aut immediatā. In alia vero poteſt dicere cauſam occaſionalem ⁊ non cauſā efficientem proprie dictam ⁊ ſecundum hoc facile eſt iudicare de veritate illius propoſitionis et ſimilium. Ex his patet quot ſint ſpecies ypothetice ⁊ quid requiratur ad veritatem talium ypotheticarū. Epilogādo hāc queſtionē nonā dr ꝙ diffinitio philoſophi de enūciatiōe vna cōiunctione cōpetit cuilibet contento ſub diffinito ⁊ ſolum tali ſufficienter etiā explicat naturā diffiniti ⁊ propterea ipa eſt bona ⁊ ſic patet quid ſit dicendum. ¶ Et hec de queſtione nona.

¶ Sequitur textus.

Eſt aūt vna oratio enūciatiua affirmatio deide negatio ¶ Affirmatio vō ē enūciatiō alicuius de aliquo. ¶ Negatio vero enūciatio alicui⁹ ab aliquo

¶ Hec eſt quarta pars huius primi capituli ſecundi tractatus in qua philoſophus ponit ālam diuiſionē enunciationis vne ⁊ ponit diffinitiōes mēbrorum illi⁹ diuiſionis littera eſt clara vt tamen maior pateat ipſi⁹ intelligentia moueo hanc queſtionem.

Utrū diuiſio enunciationis vne in affirmationem ⁊ negationem cum diffinitionibus membrorū illius diuiſionis ab Ariſtotele recte ſit aſſignata Pro ſolutione huius queſtionis

¶ Aduertendū eſt ꝙ modus aliquorum eſt dicere ꝙ negatio ⁊ affirmatio ꝓprie ſolum reperiuntur in ꝓpōibus que ſunt enūciationes vne ſimpliciter ⁊ non inter enunciationes q̄ ſunt vne coniunctione/ ⁊ ita vt dicūt ꝓ diuiſo oportet accipere ly enūciatio vna ſimpliciter. ⁊ licet hoc ſit contendere de nomine tamen illud non valet quia quemadmodū enūciatio vna coniunctione eque proprie eſt enunciatio ſicut enunciatio vna ſimpliciter. Ita eque proprie eſt affirmatio ⁊ negatio. Et licet diffinitiones Ariſtotelis de affirmatione ⁊ negatione videantur preciſe competere enunciationibus vnis ſimpliciter: tamen poſtq̄ pro diuiſo preciſe ponit philoſophus ly enunciatio vna exponere poſſumus illas diffinitiones vt competant tam enunciationibus vnis coniunctione q̄ enunciationibus vnis ſimpliciter ⁊ hoc ſic affirmatio ē enūciatio alicuius de aliquo: hoc eſt affirmatio eſt enunciatio cuius copula principalis vel principalior pars copule nō negatur ⁊ hoc explicite aut implicite/ hoc dixerim propter ſecundā cathegoricam huius copulatiue homo eſt animal ⁊ ecōuerſo. Negatio vero ē enūciatio cuius copula principalis vel principalior pars copule explicite vel implicite negat᷑ patet itaqꝫ ꝙ enūciatio vna coniunctione eque bene poteſt dici affirmatio aut negatio ſicut enūciatio vna ſimpliciter. Qualiter autem iſte diffinitiones veniant intelligende patebit ex ſolutionibus argumentorum.

¶ Contra predicta p̄io p̄cipaliter arguitur ſic. diuiſum huius diuiſionis verificat᷑ de aliquo de quo nullum membrorū diuidentiū verificatur igitur diuiſio nulla. ꝯña eſt clara ⁊ aſſumptū probat᷑. Iſta oratio ſortes eſt vel nō eſt eſt enunciatio vna ⁊ tñ nec eſt affirmatio nec negatio igitur maior eſt clara ⁊ minorem probo quia detur oppoſitum ⁊ quero quod illorum. Si dixeris ꝙ ſit affirmatio ſic arguo. ſi ipſa eſſet affirmatio hoc ideo eſſet quia ly eſt in primo loco affirmatur ſed ly eſt in ſecundo loco poſitum eſt pars copule eque principalis ſicut ly eſt in primo loco ⁊ negatur ergo pari ratione concedendū erit illā enunciationem eſſe negationē ⁊ ſic eadē propoſitio vniuoce erit affirmatio ⁊ negatio quod eſt falſum ⁊ per ꝯñs dicendum erit illam enunciationem nec eſſe affirmationem nec negationem quod erat probandum.

¶ Et confirmat᷑ iſta enunciatio chimera que nō currit mouetur nec eſt affirmatio nec negatio igitur propoſitū minor probatur ſic/ ⁊ primo ꝙ ſit negatio illa propoſitio cōmuniter negatur ab omnibus etiā ſi ipſa eſſet negatio ipſa eſſet vera eo ꝙ vnū eius extremum non ſupponit igitur dicendum eſt ꝙ ipſa non eſt negatio/ ꝙ autem ipſa non ſit affirmatio ſic probo negatio precedit copulam eius principalem igitur ipſam negat tenet conſequentia per illud dictū cōmune negatio eſt malignantis nature ⁊c. ⁊ vltra ſequitur copula principalis illius enunciationis negatur igitur illa enūciatio non eſt affirmatiua relinquitur ergo ꝙ enunciatio propoſita nec eſt affirmatio nec negatio quod reſtabat probandum.

¶ Ad primum principale varij ſunt modi reſpondendi ſed inter ceteros vnus eſt nunc cōmunis ꝙ ꝓpoſitio propoſita eſt mixte qualitatis Unde

pꝛopoſitio mixte qualitatis eſt affirmatiua ⁊ negatiua copulatim ſed nec eſt affirmatiua nec negatiua/ ⁊ iſta enunciatio pꝛopoſita ex quo eſt mixte qualitatis ē affirmatiua ⁊ negatiua ⁊ tamē nec eſt affirmatiua nec negatiua. Et tunc ad diuiſionem philoſophi dicitur ꝙ hoc totū debet ſumi pꝛo diuiſo enunciatio vna ſimplicis qualitatis.

Contra iſtum modū dicēdi ſic arguo ⁊ pono ꝙ nulla ſit pꝛopoſitio negatiua immo nō ſint niſi iſte due enunciationes in mūdo chimera ē vel non eſt/ hec enunciatio eſt affirmatiua ⁊ negatiua demōſtrando pꝛimā. Tūc quero de veritate ſecunde ſi dicatur ꝙ eſt vera vt dicūt qui dant hanc ſolutionem ſic arguo. Scđa pars illius copulati nō ſupponit igiť nec to. ū copulatum tenet ꝯña per dicta in ſecunda difficultate ſecunde partis queſtionis precedentis.

Tū ſecūdo bene ſequitur hec enūciatio eſt affirmatiua ⁊ negatiua igitur hec enūciatio eſt hec ꝓpō affirmatiua ⁊ hec negatiua/ vel hec pꝛopoſitio eſt hec affirmatiua ⁊ hec negatiua tenet ꝯña ꝑ deſcenſum ſub partibus illius copulati ⁊ breuiter ꝗcquid demōſtraueris inuenies ꝯñā falſum. Poteſt inſuper alia via pꝛobari falſitas illius pꝛopoſitionis ponendo loco partiū illius copulati diffinitiones illarū partium. Si enim demōſtrando pꝛopoſitionem mixte qualitatis hec ſit vera hec pꝛopoſitio eſt affirmatiua ⁊ negatiua erit ⁊ hec vera hec pꝛopoſitio eſt pꝛopoſitio cuius pꝛincipalis copula vel pꝛincipalioꝛ pars copule non negatur ⁊ pꝛopoſitio cuius pꝛincipalis copula aut pꝛincipalioꝛ pars copule negatur quod apud ſane intelligentem conſtat eſſe falſum.

Tertio arguo ſic iſta ꝓpoſitio ſoꝛtes eſt vel nō eſt non eſt mixte qualitatis igitur male dictum eſt. ꝯña eſt clara ⁊ pꝛobo aſſumptū illa pꝛopoſitio ſimpliciter eſt affirmatiua igitur ipſa nō eſt mixte qualitatis. ꝯña eſt nota ⁊ añs pꝛobo ly eſt pꝛimo loco poſitum eſt pars eque pꝛincipalis copule ſicut ly eſt in ſecundo loco vt fatentur ipſi ⁊ cum hoc ly vel eſt etiam pars copule: igitur hoc totū eſt vel eſt pars magis pꝛincipalis ꝙ̄ ly eſt in ſecundo loco ⁊ per conſequens pꝛincipalioꝛ pars copule illius pꝛopoſitionis affirmatur ⁊ per conſequens illa pꝛopoſitio eſt affirmatiua ⁊ nō mixte qualitatis quod erat pꝛobandū. Propter hec argumenta dico ꝙ pꝛopoſitio aſſumpta erat affirmatiua ⁊ non mixte qualitatis: concedo tamen aliquam pꝛopoſitionem eſſe mixte qualitatis vt videbitur in ſequentibus dico igitur pꝛopoſitionē hanc chimera eſt vel non eſt ⁊ hanc quodlibet eſt vel non eſt ⁊ omnes ſimiles eſſe pꝛopoſitiones affirmatiuas.

Contra hanc ſolutionē multipliciter inſtatur pꝛimo ſic ſi iſta eſſet affirmatiua chimera ē vel non eſt ſequeretur ꝙ illa eſſet falſa quod eſt falſuꝫ ſequela pꝛobatur illa pꝛopoſitio eſt affirmatiua vt dictum eſt ⁊ ſubiectū eius non ſupponit igitur eſt vna affirmatiua de ſubiecto non ſupponente. ⁊ per ꝯñs ipa eſt falſa per regulam communeꝫ. Omnis affirmatiua cuius vnum extremum non ſupponit eſt falſa.

Secūdo ſic ſi illa pꝛopoſitio eſſet affirmatiua ſequeretur ꝙ due pꝛopoſitiones eſſent cōtradictoꝛie quarū vtraqꝫ eſſet affirmatiua ꝯñs eſt abſurdum ⁊ contra philoſophum qui vt in ſequentibus videbitur determinat ꝙ affirmationes non contradicunt quia dicit ꝙ contradictio eſt affirmatio ⁊ negatio oppoſite ⁊c̄. Sequelam tamen ſic pꝛobo iſta eſt affirmatiua ſoꝛtes eſt vel non eſt ⁊ ita eſt ſua cōtradictoria ſoꝛtes non eſt ⁊ eſt ⁊ ſecunda etiam realiter eſt affirmatiua ergo pꝛopoſitum ꝙ ille pꝛopoſitiones contradicant clarum eſt quia ly eſt in ſecundo loco negatur in pꝛima: in ſecunda vero affirmatur ⁊ pꝛimum ly eſt in pꝛima affirmatur ⁊ in ſecunda negatur ⁊ ly vel debite mutatur in ly et igitur inter illas pꝛopoſitiones debita eſt contradictio: ꝙ autem pꝛima ſit affirmatiua iaꝫ dictum eſt: ⁊ ꝙ ſecunda etiaꝫ ſit affirmatiua pꝛobatur hoc totum ⁊ eſt: eſt pꝛincipalioꝛ pars copule ⁊ illud totum affirmatur viſo ꝙ negatio non cadit niſi in pꝛimū ly eſt igitur ſecunda eque bene eſt affirmatio ſicut pꝛima ⁊ ita habetur ambas eſſe affirmatiuas.

Tertio ſic nulla eſt pꝛīcipalioꝛ ps copule huius pꝛopōnis chimera eſt vel nō eſt ig. male dictū eſt ꝙ pꝛincipalioꝛ pars illius copule affirmať Conſequentia eſt clara de ſe ⁊ aſſumptum ꝓbo detur oppoſitum ꝙ aliqua pars ſit pꝛincipalioꝛ pars copule illius pꝛopoſitionis ⁊ ſic arguo. Si eſſet aliqua pars pꝛincipalioꝛ maxime eſſet iſta pars eſt vel. Et tunc ſic arguo bene ſequitur ly eſt vel eſt pꝛincipalioꝛ pars huius copule ergo nulla alia pars illius copule eſt pars eque pꝛincipalis ſicut eſt illa pars quod eſt falſum: nā ly vel eſt eſt pars eque pꝛincipalis ſicut ly eſt vel.

Ad pꝛimū iſtoꝛū conſequenter ad ſolutionē datā reſpōdetur cōcedendo hāc eſſe affirmatiuā chimera eſt vel nō eſt/ ⁊ nego ꝙ propterea ſequatur ipam eſſe falſam ⁊ qñ dicis ipa eſt affirmatiua cuius ſubiectū nō ſupponit: cōcedo igiť ipa eſt falſa nego ꝯñam ⁊ dico ꝙ regula cōis intelligitur de pꝛopoſitione affirmatiua vbi non ſic ſumitur copula ſub diſiunctione ad copulam verbalem negatam.

Ad ſecundū reſpondetur concedēdo ſequelam vꝫ ꝙ due pꝛopoſitiones affirmatiue ꝯdicūt dictū eſt eñ in q̄ſtione p̄cedenti ꝙ copulatiua affirmatiua ⁊ diſiūctiua affirmatiua ꝯſtitute ex partibꝰ cōtradicētibꝰ cōtradicūt ſꝫ q: dices hoc nō eſſe ad ꝓpoſitum q: q̄ſtio eſt de cathegoꝛicis ideo aliter verifico illatū iſte cōtradicūt deus eſt non deus eſt ⁊ ambe ſunt affirmatiue ⁊ breuiter cōcedo ꝙ ꝓpoſitiones date realiter cōtradicunt ⁊ ſunt ambe affirmatiue etiam in ſenſibus ꝯdictoꝛijs ⁊ nego ꝙ illud ſit cōtra philoſophum qualiter autem diffinitio cōtradictionis data a philoſopho ſit intelligenda poſtea patebit.

Ad tertiū iſtoꝝ reſpondetur concedēdo ꝙ illa pꝛopō ſit affirmatiā ⁊ nego ꝙ nulla ſit pꝛincipalioꝛ ps copule illiꝰ pꝛopōnis imo dico ſicut dictū eſt ꝙ ly eſt vel eſt pꝛincipalioꝛ ps copule ad hūc ſenſū ꝙ nulla ps copule illiꝰ ꝓpōnis q̄ nō includit aliquaꝫ partē illiꝰ eſt eq̄ pꝛincipalis ſicut illa vnde lꝫ ly vel eſt ſit pars eq̄ pꝛincipalis tñ q2 includit partē alteriꝰ partis. Ideo nō minus pꝛia pars dicit eſſe pꝛīcipalioꝛ ps copule ptꝫ igitur quō oēs iſte enūciationes que cōiter dicuntur mixte qualitatis ſunt affirmatiue ⁊ quomodo due affirmatiue inter ſe contradicunt.

Foꝛte iterum dices ſi ille due affirmatiue de quibus dictū eſt cōtradicūt ſequitur ꝙ negatiua aliq̄d ponit in eſſe cuius oppoſitū cōiter aſſeritur. Sequela tamen ſic pꝛobať iſta pꝛopoſitio nō ſoꝛtes eſt vel nō eſt ſimpliciter eſt negatiua poſtq̄ pꝛincipalioꝛ pars copule videlicet ly eſt vel negatur ſed illa negatiua aliquid ponit in eſſe ergo pꝛopoſitum. Minoꝛ pꝛobatur illa pꝛopoſitio cōuertitur cum hac affirmatiua ſoꝛtes nō eſt ⁊ eſt poſtq̄ vni ⁊ eidē ꝓpōni contradicant: ſed iſta pꝛopoſitio ſoꝛtes non eſt ⁊ eſt aliquid ponit in eſſe vt notum eſt: igitur et iſta aliquid

ponit ineſſe non ſortes eſt vel non eſt ⁊ ſic habetur ꝓpoſitum ꝙ aliqua negatiua aliquid ponit ineſſe.

¶ Ad hanc replicam reſpondet concedēdo hāc eē negatiuā nō ſoꝛs ē vel nō ē/ ⁊ vlteri⁹ cōcedo ꝙ ipſa aliquid ponit ineē ⁊ dico ꝙ dictum cōmune. Nulla negatiua aliquid ponit ineſſe debet intelligi de enunciatiōe negatiua ſimplicis copule nec adhuc vniuerſaliter habet verū iſta ē negatiua tātuz hō non currit ⁊ tñ aliquid ponit ineſſe ſed de hoc alibi.

¶ Ad confirmationem reſpondetur ꝙ illa enūciatio chimera que nō currit mouet ſimplr ē affirmatiua dato ꝙ negatio ꝓponat copule principali illius enūciationis ⁊ nego hāc cōſequētiam negatio pꝛeponitur copule pꝛincipali huius enūciationis igitur negat pꝛincipalem copulā illius enūciationis/ ſed opoꝛtet aſſumere in antecedente ⁊ virtus ei⁹ nō eſt impedita nec ligata ne trāſeat vltra terminū cui addit. Modo in enunciatione data negatio efficitur pars ſubiecti ⁊ virtus eius nō trāſit vltra ſubiectū/ et dato ꝙ ſit ꝓpinquioꝛ copule pꝛincipali ꝗ̄ eēt ſi poneretur in pꝛīcipio enūciationis hoc tñ nō arguit ꝙ nūc neget illā copulā ſicut ⁊ tūc negaret nec applicare poteſt illud oē agēs foꝛtius agit in pꝛopinquum ꝗ̄ in diſtans q: eſſet valde impertinens pꝛopoſito.

¶ Secundo pꝛincipaliter arguit ſic hec enunciatio ſoꝛtes eſt vel non poſſibiliter eſt nec eſt affirmatio nec negatio igitur diuiſio nulla pꝛobatur aſſumptum pars copule que affirmatur ē eque pꝛincipalis ſicut pars copule que negatur ⁊ ecōuerſo igit qua ratione ipa ē affirmatiua etiā ipa erit negatiua/ ⁊ etiam qua ratiōe erit negatiua etiā erit affirmatiua ⁊ per cōſequēs dicēdū eſt ꝙ illa enūciatio nec eſt affirmatiua nec negatiua vel dicēdū erit ꝙ vniuoce ipa eſt affirmatiua ⁊ negatiua quod non eſt dicendum.

¶ Et cōfirmatur ſi dicta eſſent vera ſequeret ꝙ iſta eſſet affirmatiua ſoꝛtes eſt vel non eſt hō. Conſequentia eſt nota ex dictis falſitatem conſequentis tamen ſic pꝛobo ſi illa enūciatio eſſet affirmatiua ſequeretur ꝙ duo termini contradictoꝛij poſſent verificari de eodem termino ſingulari ſingulariter ſūpto quod eſt contra naturam terminoꝝ contradictoꝛioꝝ. Conſequentia tñ ſic pꝛobatur iſte due ſunt ſimul vere ſoꝛtes eſt vel non eſt homo ſoꝛtes eſt vel non eſt nō homo/ ⁊ ambe ille ſunt affirmatiue igitur illi duo termini contradictoꝛij vere ⁊ affirmatiue de eodem pꝛedicantur quod reſtabat pꝛobandum.

¶ Ad ſecundū pꝛincipale reſpondet Hieronimus pardo capite tertio in ſua medulla argumento tertio in contradictoꝛijs ꝙ demōſtrata aliqua enūciatione que habet duas partes copule eque pꝛincipales quarū altera negatur altera vero non ſicut cōtingit de enunciatione pꝛopoſita verum eſt dicere hec enunciatio eſt affirmatiua ⁊ etiam hec enunciatio eſt negatiua/ ⁊ ratio eius eſt quia bene ſequitur copula pꝛincipalis hui⁹ enūciatiōis affirmatur ergo hec enūciatio eſt affirmatiua ſimiliter ſequitur copula pꝛincipalis hui⁹ enunciationis negatur ergo hec enunciatio eſt negatiua. Dat analogiam ſi manus mea haberet duos gradus caliditatis ⁊ duos gradus frigiditatis tunc verum eſt dicere ꝙ man⁹ mea eſt calida ⁊ etiā verum eſt dicere ꝙ manus mea eſt frigida ergo a ſimili ſi aliqua enunciatio habeat duas copulas eque pꝛīcipales quarum vna affirmatur ⁊ alia negatur tūc ita erit ꝙ ipſa erit affirmatiua ⁊ ſimiliter ipſa erit negatiua. ¶ Et ex hoc coꝛrelarie infert ꝙ ex eo aliqua enūciatio dicitur mixte qualitatis quia de ea verum eſt dicere ꝙ eſt affirmatiua ⁊ etiam de ea verum eſt dicere ꝙ eſt negatiua. Dat aliud exemplum ſi aliquis homo haberet duos naſos quoꝛum vnus eſſet ſimus alter aquilus: tunc illo demonſtrato hec eſſet vera hic homo eſt ſimus ⁊ ſimiliter hec hic homo eſt aquilus ergo eodem modo videtur dicendum ꝙ ſi aliqua ꝓpoſitio haberet duas partes copule eque pꝛincipales quarum vna eſſet affirmatiua et alia negatiua ꝙ verum erit dicere ipſam eſſe affirmatiuam et etiam negatiuam. ¶ Sed hec rationes ſunt debiles de pꝛima patet quia tenendo qualitates eiuſdem ſpeciei cum contrarijs poſſe ſe compati dicendum eſt ꝙ ſi in manu tua fuerit equalitas graduum caliditatis ⁊ frigiditatis tunc neqꝫ man⁹ tua eſt calida neqꝫ frigida vt alias declaraui in tertio phiſicoꝛum cuz de hac materia tractaui. Ad aliud concedo ꝙ in illo caſu ille homo eſſet ſimus ⁊ etiam aquilus nec pꝛopterea ſequitur ꝙ enunciatio pꝛopoſita ſit affirmatiua ⁊ etiam negatiua ⁊ ratio eſt quia foꝛte quilibet naſus in illo caſu ſufficit denominare illum hominem eſſe talem ſed pars pꝛincipalis in iſto caſu ſufficit denominare illam pꝛopoſitionem immo ꝗ̄tum vna pars ſufficit ad denominationem tantum tollit alia et omnino idem eſt de tali enūciatione ſicut de coꝛpoꝛe cuius vna medietas eſt alba et alia nigra ꝗ̄tum ad hoc ꝙ ſicut a nulla illarum medietatum illud coꝛpus denominatur ita a nulla illarum partium copule illa enūciatio denominatur qualis. ¶ Aliter ergo reſpondeo concedendo ꝙ hec enunciatio ſoꝛtes eſt vel non poſſibiliter eſt nec eſt affirmatiua nec negatiua immo dico ꝙ ipſa eſt mixte qualitatis. Unde iſte terminus pꝛopoſitio mixte qualitatis ē terminus connotatiuus pꝛo enunciatione ſupponēs connotando ꝙ pars copule ipſius affirmatur et alia eque pꝛincipalis negatur modo iſte due partes vel ē/ poſſibiliter eſt/ ſunt eque pꝛincipales ⁊ vna affirmatur et alia negatur pꝛopterea illa pꝛopoſitio eſt mixte qualitatis ⁊ ſicut nullum memboꝛum huius diuiſionis de illa enunciatione verificatur ita nec diuiſuz huius diuiſionis de ea verificatur.

¶ Contra hanc ſolutionē dupliciter ſic arguo. Pꝛimo ſic ſi ſolutio eſſet vera ſequeret ꝙ eēt aliqua enūciatio que nō poſſet habere cōtradictoꝛiam oppoſite qualitatis qḋ eſt abſurdū licet enī dictū ſit argumēto p̄cedēti ꝙ due affirmatiue cōtradicere poſſūt nō tñ dictū eſt ꝙ nulla earuz poteſt habere cōtradictoriam oppoſite qualitatis immo de facto pōt habere. Sequela tñ ꝓbat in cōtradictoꝛia hui⁹ pꝛopoſitionis ſoꝛtes eſt vel non poſſibiliter eſt opoꝛz hoc totū ē vel negari ⁊ hoc totū poſſibilr ē affirmari igitur cōtradictoꝛia illi⁹ ꝓpōnis erit mixte qualitatis quemadmodum ⁊ illa pꝛopō ⁊ per cōſequēs ſua cōtradictoꝛia nullomodo poteſt eſſe oppoſite qualitatis.

¶ Secundo ſic iſta pꝛopoſitio ſoꝛtes eſt vel nō poſſibiliter eſt ſimpliciter ē affirmatiua ergo nō eſt mixte qualitatis conſequentia eſt clara et ꝓbo antecedens bene ſequitur pꝛincipalioꝛ pars copule illius enunciationis non negatur ergo ipſa eſt affirmatiua tenet conſequentia a diffinitione ad diffinitum ⁊ pꝛobo aſſumptum hoc totum eſt vel poſſibiliter ē pꝛincipalioꝛ pars copule ⁊ hoc totum non negatur igitur ꝙ hoc totum non negetur clarum eſt quia nulla negatio fertur ſuper illam totam partem.

¶ Ad pꝛimū iſtoꝝ concedo illatum videlicet ꝙ aliqua eſt enunciatio que non poteſt ha-

pere contradictoꝛiam oppoſite qualitatis:

¶ Ad ſecunduʒ nego ꝙ illa enuncia
tio ſit affirmatiua ⁊ concedo ꝙ hoc totum eſt vel poſſi
biliter eſt pꝛincipalioꝛ pars copule ⁊ nego ꝙ non ne/
getur ad ſenſum quem pꝛetendimus. Un̄ ad hoc ꝙ ali
qua enūciatio ſit affirmatiua requiritur ꝙ ſuper pꝛin
cipalē eius copulā nō feraꝶ negatio vel ſi copula eius
habeat plures ptes tūc requiriꝶ ꝙ ſup parte pꝛincipa
lioꝛē nō feraꝶ negatio nec etiā ſup aliquā partē ipſius
ad hoc autē ꝙ talis enūciatio ſit negatiua requiriꝶ ꝙ
ſup talē partē pꝛincipalioꝛē feraꝶ negatio ⁊ nō ſufficit
ꝙ feratur ſuper aliquam partem ipſius.

¶ Ad confirmationē reſpōdeꝶ cōce/
dendo hanc eſſe affirmatiuam ſoꝛtes eſt vel nō eſt ho/
mo. Et quādo dicis ſequeretur ꝙ duo termini cōtra/
dictoꝛij verificarētur de eodem. Cōcedo ſequelaʒ nec
hoc eſt cōtra naturam terminoꝛum cōtradictoꝛioꝛū ſʒ
cōtra naturā eoꝛū eſt ꝙ verificētur de eodem mediāte
ſimplici copula in pꝛopoſito autem verificantur de eo
dem mediante copula mixta.

¶ Tertio pꝛicipaliter arguiꝶ ſic ali/
qua ē enūciatio q̄ nec eſt affirmatiua nec negatiua igi
tur diuiſio nihil valet. Cōſequētia ē clara ⁊ pro ꝓba/
tione antecedētis ſumo hāc enūciationeʒ ſoꝛtes nō eſt
vel nō erit albꝰ vt pꝛima negatio cadat p̄ciſe in pꝛimā
copulā verbalē ⁊ ſcd̄a negatio in ſecūdā copulā verba
lē tūc ſic arguo illa enūciatio nec ē affirmatiua nec ne
gatiua nec mixte qualitatis igitur ꝙ ipſa nō ſit mixte
qualitatis clarū ē ſed ꝙ nō ſit affirmatiua ſic ꝓbo illa
copula totalis cōſtituiꝶ ex tribus partibꝰ quarū due
negātur vnica vero affirmatur igitur potius dicēda ē
illa pꝛopoſitio negatiua q̄ affirmatiua.

¶ Si foꝛte dicis ipſam eſſe negatiuā
ſic arguo nec pꝛincipalis copula eius negatur nec ſi/
militer eius pꝛincipalioꝛ pars igitur illa ꝓpoſitio nō
eſt negatiua/a negatione diffinitionis ad negationē
diffiniti ꝙ pꝛincipalis eius copula non negetur clarū
eſt ⁊ ꝙ pꝛincipalioꝛ pars copule nō negetur patet naʒ
iſta pars/eſt vel/nō negatur nec ſimiliter iſta pars vel
erit. Et clarū eſt ꝙ iſte due partes ē erit nō cōſtituūt ꝑ
tem pꝛincipalioꝛem quia non conſtituunt vnam partē
quemadmodum caput hominis ⁊ pes hominis nō cō
ſtituunt aliquam partem eius.

¶ Et confirmatur iſta enūciatio nō
homo non eſt animal nec eſt affirmatiua nec negatiua
ergo pꝛopoſitum. ꝙ illa nō ſit negatiua clarum eſt ex
communi logica: ſed ꝙ non ſit affirmatiua ſic pꝛobo co
pula illius pꝛopoſitionis negatur igitur non eſt affir/
matiua antecedens pꝛobo negatio poſita in pꝛinci/
pio enunciationis habet vim negandi illam copulam
ſed vis eius non impeditur igitur de facto negat illaʒ
copulam. Conſequentia eſt nota cum maioꝛe ⁊ mino/
rem pꝛobo ſi vis illius negationis impediretur maxi/
me impediretur a ſecunda negatione ſed ſecunda ne/
gatio non impedit pꝛimā qd̄ ſic pꝛobo q: dato oppoſi
to ſequitur ꝙ ſecūda negatio ageret ante ſe quod eſt
contra naturam talis ſincathegoꝛematis.

¶ Ad tertiuʒ pꝛincipale reſpōdeꝶ ꝙ
iſta enūciatio ſoꝛtes nō eſt vel nō erit albus eſt negati
ua perſuaſio adducta eſt inter arguēdū q: plures par
tes copule negantur vna vero duntaxat affirmaꝶ. Et
qn̄ dicis nec pꝛincipalis copula illiꝰ nec pꝛincipalioꝛ
pars copule negaꝶ igitur illa nō eſt negatiua. Cōce/
do antecedēs de virtute ſermonis quia ille due ptes

copule que negantur non conſtituunt vnam partem
⁊ hoc quia aliquid inter illas partes mediat. Sed ad
hoc ꝙ illa ſit negatiua ſufficit ꝙ partes copule negā
tur inter quas ſi nihil mediaret ipſe conſtituerent par
tem pꝛincipalioꝛem. Accipe analogiam de coꝛpoꝛe tri
pedali cuius pꝛima pedalitas eſt alba ſecunda nigra
⁊ tertia alba illud coꝛpus eſt album licet nulla pars q̄
eſt plꝰ q̄ medietas ſit alba ſufficit ꝙ aliq̄ partes ſunt
albe que ſi conſtituerent vnam parteʒ ipſa eſſet maioꝛ
q̄ medietas.

¶ Contra hanc ſolutionē arguiꝶ ꝓ/
bādo illud eſſe falſum quod dictum eſt videlicet ꝙ pꝛi
ma negatio poſſit cadere in pꝛimam copulam verba/
lem non cadendo in aliquid aliud ⁊ ſic arguo ſi hoc eſ
ſet verum ſequeretur ꝙ in iſta ſoꝛtes non eſt vel fuit ho
mo negatio poſſet cadere pꝛeciſe in pꝛimam copulaʒ.
Conſequentia eſt clara. Falſitatem tamen conſequen
tis pꝛobo ſic ſi poſſet cadere pꝛeciſe in pꝛimam copu/
lam tunc ſequeretur ꝙ pꝛedicatum illius pꝛopoſitio/
nis ſupponeret determinate vt claruʒ eſt ſed pꝛobo ꝙ
non ſi hoc eſſet verum ſequeretur ꝙ ſi ſoꝛtes nunc pꝛi/
mo eſſet ꝙ illa pꝛopoſitio eſſet vera. Nam aſcenden/
do ſub pꝛedicato ſtante determinate diſiunctiue mul
te inuenientur ſingulares vere tamen clarum eſt illaʒ
pꝛopoſitionem in caſu poſito eſſe falſam.

¶ Tum ſecundo ſequeretur ꝙ ſubie
ctum huiꝰ ꝓpōis chimera nō eſt vel ē ſupponeret pꝛo
quolibꝫ ente mūdi qd̄ nullꝰ cōcedit etiā dictū ē oppſi
pꝛobatur enim ſequela ſic ille terminus chimera veri
ficabilis ē de quolibet ente mūdi mediāte copula ſue
ꝓpōnis hec eni ē vera ſoꝛte demōſtrato hoc ē vel nō eſt
chimera ⁊ ꝑ ꝯ̄s ille terminꝰ chimera ꝓ ſoꝛte suppo/
nit nec valet dicere ꝙ negatio nō eſt pars copule ſʒ ꝙ
copula eſt ly eſt vel et ꝙ opoꝛtebat facere verificatio/
neʒ hoc modo hoc eſt vel eſt chimera q: volo ꝙ illa ne
gatio pꝛeciſe cadat in pꝛimā copulā ⁊ ꝙ vis eius vltra
illam nō tranſeat quod eſt poſſibile ſecundum dicta/
⁊ tunc ſic arguo illa negatio eſt pars copule igiꝶ in ve
rificatione opoꝛtet aſſumere illam negationem conſe
quētia eſt clara ⁊ aīs ꝓbo in iſta ꝓpoſitiōe ſoꝛtes qui
nō currit mouetur negatio eſt pars ſubiecti quia vis
illius non tranſit vltra illud igitur etiam negatio effi
citur pars copule quando vis eius vltra copulam nō
tranſit ſed de his in contradictoꝛijs.

¶ Ad confirmationem reſpondeꝶ ꝙ
iſta ꝓpō nō hō nō eſt animal eſt affirmatiua et dicitur
ꝙ pꝛima negatio impeditur a ſecūda/et bꝛeuiter dico
ꝙ ſcd̄a negatio impedit aliquid an̄ ſe poſituʒ ne agat
in illud qd̄ ſequiꝶ ſcd̄aʒ negationē ſʒ nō pōt impedire
pꝛimā ne agat in aliquid qd̄ p̄cedit ſcd̄aʒ negationē ⁊
ꝓpterea pꝛima negatio nō impediꝶ a diſtributione il/
lius termini homo ſed impeditur a negatione copule
⁊ a diſtributione pꝛedicati.

¶ Contra hāc ſolutionē dupliciter
Arguo ſic ⁊ capio iſtam mentalem hō nō eſt animal et
quero vel ly nō negat copulam ⁊ diſtribuit pꝛedicatū
vel non ⁊ clarum eſt ꝙ vtrūqꝫ facit ⁊ ſic arguo et pono
ꝙ intellectus addat adhuc vnā negationē pꝛeponēdo
eam toti pꝛopōi ⁊ tunc quero vel illa mētalis erit affir
matiua vel negatiua ſi ſecūdū ſolutio p̄cedēs eſt male
aſſignata. Si pꝛimuʒ ſic arguo illa negatio que pꝛius
negabat copulam vel adhuc eam negat vel non ſi pꝛi
mum adhuc illa pꝛopō eſt negatiua ſi ſecundum ſequi
tur ꝙ aliquis terminus mentalis cadit a ſua ſignifica
tiōe nā ſignificatio illiꝰ negatiōis ibidē erat negare ⁊

diſtribuere ſed illa negatio nõ amplius negat nec diſtribuit igitur cecidit a ſua ſignificatione.

¶ Secundo ſic ⁊ accepta hac mẽtali

non homo non eſt aial quero a te vel quelibet illarum negationum habet virtutem negandi copulã illius ppoſitionis vel non. Si primum: male dictum eſt ꝙ ſe impediunt immo potius ſe iuuant ⁊ longe melius negabitur copula ab illis duabus negationibus ſimul ꝙ ab vna illarum dumtaxat ſicut videmus contingere in alijs agentibus/ medium melius illuminatur a duobus corporibus luminoſis ꝙ ab vno preciſe immo vt dicit arguens eſt non intelligibile ꝙ quelibet illarum negationum habet virtutem negandi et ꝙ vna impediat aliam. Si vero dicatur ꝙ nulla illarum negationum habet virtutem negandi ſequitur ꝙ vna nõ impedit aliam ab illo enim quod non poteſt ab agente naturali fieri nihil poteſt illud impedire nullus diceret ꝙ aliquid poteſt impedire ignem a productione frigoris.

¶ Pro ſolutione harũ duarũ rõnuz

Appollinaris offredus Notandũ eſt ꝙ eſt vna opinio appollinaris offredi in tractatu ſuppoſitionum ꝙ nullus terminus alium diſtribuens eidem remanens immediatus a diſtributione impediri poteſt per alium precedentem vel ſequentem ita ꝙ accepta hac propoſitione omnis homo eſt animal ſi preponatur negatio aduerbialis et fiat hec enunciatio non omnis homo eſt animal adhuc ly homo diſtribuitur. Et ratio eius eſt quia ly omnis omnino eandem vim habet prepoſita negatione ⁊ ipſa remota ⁊ per conſequens negatio nullo pacto eius officium aut modum ſignificandi impedit antecedens autẽ arguitur quia ly omnis omnino eidem actui ſubordinatur ſiue preponatur negatio vel nõ. Et ſi aliquis non intelligens materiam dicat ꝙ iſta conſequentia non valet negatio non impedit modum ſignificãdi de ly omnis ergo ſicut diſtribuit remota negatione ita etiam diſtribuit prepoſita eadem. dicit Appollinaris ꝙ hec reſponſio non eſt digna argumento et ſubiungit ꝙ ridiculum eſt dicere aliquem terminum habere modum diſtribuendi ⁊ non diſtribuere non enim poteſt ly omnis eſſe actus diſtributiuus in mente niſi per eum intellectus diſtribuat ſiue precedat negatio ſiue non. Veniendo ad propoſituz patet ꝙ conſimiliter ad hanc opinionem erit dicendum ꝙ accepta hac mentali homo non eſt animal/ in qua negatio negat copulam ⁊ diſtribuit predicatum datoꝙ intellectus preponat negationem toti propoſitioni adhuc illa negatio negabit copulam ⁊ diſtribuet predicatum ſicut antea eoꝙ ab illo officio aut modo ſignificandi impediri nõ poteſt per negationem precedentem ⁊ ita erit hec mentalis non homo nõ eſt animal negatiua ſicut ⁊ iſta homo non eſt animal Inuenio quendam ſociorum meorum idem dicentem ⁊ mouetur duabus rationibus factis ⁊ conſequenter dicit ꝙ hec mentalis non homo non eſt animal equiualet huic omnis homo non ẽ animal ſed pro impugnatione huius opinionis ſufficit auctoritas omnium logicorum in oppoſitum. debent enim qui hanc fouent opinionem negare regulas cõmunes vt puta non eſt verius contradicere ꝙ toti propoſitioni negationem preponere ſimiliter quicquid mobilitat immobilitatum immobilitat mobilitatum et multas alias aut ſaltem eas tortuoſe exponere.

¶ Propterea confirmando me communi logice aliter reſpondeo vno tamen prius notato. Iſta negatio non triplicem habet ſignificationem puta diſtribuere negare et impedire et illa negatio quandoꝙ negat non diſtribuendo aut impediendo patet hic ſortes nõ eſt plato quandoꝙ impedit nec diſtribuendo nec negando vt hic non nullus homo eſt animal: quandoꝙ diſtribuit non negando vt hic non homo non eſt animal non autem poteſt diſtribuere quin impediat aut neget ⁊ quemadmodum dico de iſta negatione aduerbiali non ita poteſt dici de alijs ſignis diſtributiuis negatiuis/ iſto notato Reſpondeo ad argumenta ⁊ primo ad primum reſponde ꝙ iſta eſt affirmatiua non homo nõ eſt animal paritas enim negationum dicunt logici reddit propoſitionez affirmatiuam imparitas vero negatiuam ⁊ quando dicis accipiatur hec mentalis homo non eſt animal ly non in illa mentali negat copulam ⁊ diſtribuit predicatum fateor: preponat poſtea intellectus toti propoſitioni negationẽ aduerbialem admitto ⁊ tunc dico ꝙ copula illius totius propoſitionis nõ amplius negabitur intelligo in ordine ad illam nec etiam predicatum diſtribuetur ⁊ tunc qñ dicis ſequitur ergo ꝙ illa negatio cadet a ſua ſignificatione/ ſi intelligis ꝙ illa negatio non amplius ſignificat aliqualiter falſum eſt ⁊ nego conſequentiam immo tunc aliqualiter adhuc ſignificat videlicet impediendo. Si autem intelligas ꝙ non amplius actualiter ſignificat ſicut prius eo ꝙ non actualiter negat copulam nec diſtribuit predicatum concedo ꝙ illo modo cadit a ſua ſignificatione ⁊ breuiter vt prolixitatez verborum euitem pono breues propoſitiones.

¶ Prima propoſitio non eſt poſſibi

le terminum mentalem a qualibet ſua ſignificatione cadere hec propoſitio probatione non eget.

¶ Scda propoſitio aliquis termin⁹

mentalis a qualibet ſua ſignificatione poteſt cadere nam actus cui ſubordinatur ly omnis a qualibet ſua ſignificatione cadere poteſt ſignificat enim ille actus aliqualiter diſtributiue ⁊ ab illa ſignificatione cadere poteſt ⁊ etiam ab illa ſignificatione qua ſignificat impediendo poteſt cadere ⁊ non videtur habere aliquaz aliam ſignificationem igitur.

¶ Tertia propoſitio non ẽ poſſibile

illum terminum mentalem actualiter ſignificare omni modo quo ſignificare poteſt quando eñ ſignificat aliqualiter diſtribuendo non ſignificat aliqualiter impediendo ⁊ econuerſo cum iſta propoſitione ſtat bene ꝙ iſta negatio non in aliqua propoſitione diſtribuat impediat ⁊ neget patz in hac propoſitione non homo nõ ẽ animal eſt nõ iñ ſignificat ibi actualiter omni mõ quo ſignificare poteſt quia poteſt ſignificare impediendo aliam negationem ne neget copulam ⁊ illam ſignificationem ibi actualiter non habet.

¶ Quarta ppõ termin⁹ mẽtalis po

teſt variare ſuam ſignificationem propoſitio eſt clara ex dictis quia ly omnis aut ly nõ poteſt ſignificare aliqualiter impediendo dato ꝙ non taliter antea ſignificauerit actualiter.

¶ Ad ſecundã rationẽ reſpondeo ꝙ

quelibet iſtarum negationum in hac mentali non homo non eſt animal habet virtutẽ negandi copulam illius propoſitionis: et nego ꝙ ppterea male dictuz eſt illas negationes ſeſe impedire ⁊ nego ꝙ potꝰ deberẽt ſeſe iuuare ſimile ẽ de illis duabus negationibus ſicut de ſorte ⁊ platone ſuppoſito ꝙ ſint eque fortes ⁊ quolibet eorum volẽte a lapidem portare tũc ſe inuicem impediũt. Et ꝓ hoc patet ſolutio ad rationem appollinaris. Vñ ſi intellectus habeat hãc mentalẽ oĩs hõ ẽ aial tunc ille actus diſtribuit illuz terminũ hõ. &

autem preponat negationem tunc ille actus non amplius negat illum terminum hō eo ꝙ impeditur a negatione. Et quando dicis habet oīno eandē vim quā prius habuit concedo: ergo adhuc diſtribuit nego cōſequentiam. Simile eſt ſi aliquod corpus luminoſum illuminet aliquod mediū oct o pedū ⁊ ponatur aliqͥd corpus opacum immediate illius medij tunc illud luminoſum adhuc eandem virtutē habet quā prius habuit non tamē diffundit ſuum lumen vt prius ⁊ hoc ꝓpter impediens. Cōſimiliter dicatur in propoſito nec ex iſta ſolutione hēri poteſt ꝙ noticia alicuius rei poſſet remanere in anima nihil repreſentando. Diſcriminis cauſa eſt clara. ¶ Forte dicis ex dictis ſequitur ꝙ a proportione equalitatis fit actio quod eſt cōtra omnes naturaliter loquentes. Dico ꝙ hoc non eſt multum ad propoſitum. dico tamen ꝙ in naturalibus frequenter a proportione equalitatis fit impedimentū ſed non actio. Et hoc contingit in propoſito.

¶ **Quarto principaliter arguitur ſic** capio iſtā mentalē hō nō eſt animal ⁊ ſic arguo illa mentalis nec eſt affirmatiua nec negatiua igitur ⁊c. minorē ſic ꝓbo ⁊ primo ꝙ nō ſit affirmatiua clarū ē ⁊ ꝙ non ſit negatiua ſic ꝓbo due negationes precedūt copulā illius enūciationis igiᷣ illa enūciatio nō eſt negatiua. Conſequentia eſt clara ⁊ ꝓbo aſſumptū ille actus ſincathegoreumaticus diuidi poteſt in duas medietates quoad intentionē ⁊ quelibet illarū medietatū eſt vna negatio igitur due negationes precedūt copulā illi⁹ enunciationis ⁊ ex conſequenti ſequitur ipſam nō eē negatiuam ⁊ ſic habetur propoſitum.

¶ **Et confirmatur et accipio iſtam**

Nullus

ſcriptam homo eſt animal ⁊ volo ꝙ in tali figura: hō eſt aīal

Nullus

ſcribantur iſte due negationes nullus nullus vna ſurſum altera deorſū ⁊ ꝙ linealiter ꝓtrahanᷣ vſqȝ ad illā enūciationē iſto poſito ſic arguo illa enūciatio ſcripta nec eſt affirmatiua nec negatiua / ⁊ primo ꝙ nō ſit affirmatiua patet qꝛ copula illi⁹ ꝓpōis negaᷣ ſȝ ꝙ nō ſit negatiua patet qꝛ due negationes precedunt copulam illius propoſitionis ⁊ per conſequens ſeſe impediunt ⁊ tota copula manet non negata.

¶ **Ad quartum principale dicitur ꝙ** illa mentalis homo nō eſt animal eſt negatiua / ⁊ quādo dicis due negationes ponuntur ante copulam igiᷣ illa propoſitio eſt affirmatiua. Diſtinguo ꝙ ponuntur due negationes ante copulā vel eiuſdē ſpeciei ⁊ nō ſe impedientes ⁊ ſic concedo vel ꝙ ponantur due negatiōes diſtincte ſpecie ⁊ ſe impedientes ⁊ ſic nego vnde dico ꝙ eſt impoſſibile duas negationes eiuſdē rationis ⁊ ſpeciei ſe impedire. Et ꝓpterea qñcūqȝ aliq̄ negationes ſe impediunt oportet eas eſſe diuerſarū rationū ⁊ ſpecie diſtingui. Tunc autem negationes ſpecie diſtinguntur quando cauſantur a cauſis ſpē diſtinctis inuenio aliquos aliā dātes ſolutionē ⁊ dicūt hāc mentalem eſſe negatiuam hō non eſt animal. Et quādo dicitur due negationes precedunt copulā vel due negationes ſua exercentes officia in ordine ad illā ꝓpoſitionē ⁊ ſic negāt vel precedāt due negationes exercentes officiū vnius ⁊ ſic concedunt intellectus enim capit illas duas negationes vt ſint vna et non plures ⁊ ex illa inferunt ꝙ intellectus poteſt facere vnam propoſitionem falſam eſſe veram ⁊ vnā ꝓpoſitionē negatiuam eſſe affirmatiuam ſi intellectus habeat hāc mentalem homo non eſt animal ⁊ accipiat duas medietates illius negationis tanq̄ exercentes officium vnius tunc illa mentalis eſt negatiua / ⁊ ſi poſtea intellectus accipiat illas duas medietates tāq̄ duas negationes exercentes ſua officia tunc illa eadē ꝓpō erit affirmatiua. Sed iſtud dictum oīno eſt abſurdū quēadmodū eñi nō eſt in poteſtate intellectus facere ꝙ noticia repñtatiua vnius obiecti aliud repreſentet eodē mō nō eſt in poteſtate ipius facere ꝙ vna ꝓpoſitio nunc repñſentet falſe nunc vere nulla mutatione facta in re qꝛ cō naturaliter ſignificat enūciatio ſicut noticia repreſentat ſuū obiectū. Etiam nunq̄ due negationes cadunt in eādē copulam in ꝓpōne affirmatiua niſi ille negationes ſeſe impediant ⁊ nulle negationes poſſunt ſeſe impedire niſi diſtinguātur ſpecie ⁊ per cōſequens nō eſt in poteſtate intellect⁹ accipere illas duas medietates tanq̄ duas negationes ſua exercētes officia qꝛ tūc poſſet intellect⁹ eas facere ſpecie diſtigui ⁊ ſic aliquid curreret de ſpecie in ſpeciem quod eſt impoſſibile propterea ſtandum eſt in prima ſolutione.

¶ **Contra quā tamē ſic arguo ⁊ accipio** hāc ꝓpōnē hō nō eſt animal ⁊ volo ꝙ illa eadē negatio numero q̄ immediate cadit ī copulā ponatur in principio ꝓpōnis ⁊ cōſtituaᷣ iſta ꝓpō non homo non eſt animal. Tunc ſic arguo vel illa enūciatio eſt affirmatiua vel negatiua non eſt dicendū ſecūdū qꝛ vna negatio poſita in duob⁹ locis eſt tante virtutis ſicut due negationes ſicut declaraui in quarto phiſicorū ⁊ cū due negationes non reddant ꝓpōnē negatiuā ſequitur ꝙ neqȝ illa negatio poſita in duobus locis ꝓpōnē reddat negatiuā dicendū ergo erit illā ꝓpoſitionē eſſe affirmatiuā ⁊ ex illo ſic arguo illa negatio immediate poſita ante copulā non negat illam copulā igitur impeditur a negatione copule ⁊ non videtur a quo impediatur niſi a ſeipa igitur vna negatio impedit ſe ipſam ⁊ ꝑ ꝯñs a fortiori due negationes numero diſtincte ⁊ non ſpē ſeipſas poterunt impedire.

¶ **Ad hoc argumentu reſpondēt ali**qui ꝙ in caſu poſito illa ꝓpō eēt affirmatiua licet enī precedat vnica negatio copulā illius ꝓpōnis tñ ipſa exercet officia duarū negationū. Et vlterius concedūt in iſto caſu ꝙ eadē ꝓpoſitio ſibi ipi cōtradicat ⁊ ſimiliter ꝙ eadē negatio impedit ſe. ¶ Sed hec ſolutio nullius valoris eſt qꝛ vel intēdūt loqui de ꝓpōne mentali vocali vel ſcripta ſi de mentali caſus non erat admittēdus qꝛ nō pōt aliqua negatio in mente poni in duob⁹ locis ſi aūt intendūt loqui de ꝓpōe vocali aut ſcripta tunc nihil difficultatis eſt in argumento opȝ eñi recurrere ad mentalē cui talis ꝓpō ſubordinatur ⁊ ſi in tali mentali ponantur due negationes correſpōdentes illi vnice negationi poſite in duob⁹ locis tūc illa ꝓpoſitio eēt affirmatiua. Si aūt in illa mentali poneretur ꝓciſe vnica negatio tunc talis eſſet negatiua. Sed dices forte ꝙ intendis loqui de ꝓpōne mentali ⁊ ꝙ ad bonū ſenſum intelligis eandē negationem mentalē poni in duob⁹ locis ad hunc ſenſum videlicet ꝙ eandē negationē concipiat intellectus in principio ꝓpōnis ⁊ immediate ante copulā ei⁹ ſi ſic intelligas dico ꝙ adhuc illa ꝓpoſitio eēt negatiua ⁊ nullo pacto affirmatiua ſi enim ipſa eſſet affirmatiua hoc maxime eſſet quia illa negatio impediatur ⁊ non poteſt dici a quo impeditur niſi a ſeipſa ⁊ ita idem impediret ſe quod implicat contradictionem nec cadit in mentem alicuius ſane intelligentis. Et tūc ad argumētū dico ꝙ nō eſt ſimile de illa negatione poſita in duob⁹ locis ⁊ de duabus negationib⁹ qꝛ due bñ poſſunt ſe mutuo impedire vna tamen negatio impedire ſeipſam non poteſt.

¶ **Sed contra hoc tamen ſic arguo** ⁊ accipio hãc mentalē in intellectu ſortis hō nō ē aial ⁊ volo ꝙ illā eandē ponat etiā in intellectu platonis ſic tñ ꝙ medietatē illiꝰ negationis ꝓponat toti ꝓpōi alterā vō medietatē ꝓponat imediate copule tūc arguitur ſic ꝓpō platonis eſt affirmatiua q: ꝓpō platonis ſignificat oino ſicut iſta hō eſt aial ⁊ per conſequēs ille due negatiōes ſeſe impediunt ⁊ tñ ſunt eiuſdem rationis ⁊ ꝑ conſequens ille due negationes eiuſdez rationis bene poſſent ſe impedire.

¶ **Hoc argumētū ſufficienter ſolui** pōt ex dictis breuiter tñ dico ꝙ deus nō poſſet illo pacto vt imaginat̄ argumentū ponere illā negationem que eſt in intellectu ſortis in aīa platonis/ q: vt dictū eſt medietates illius negationis ſunt eiuſdē ſpēi ⁊ propterea vna non poteſt impedire aliam.

¶ **Ad cōfirmationē rñdet̄ ꝙ ī illo ca**ſu illa ꝓpō eſt negatiua dato ꝙ quelibet negationum cadat ſuper hãc ꝓpoſitionē hō eſt animal ⁊ nego ꝙ ille due negatiōes ſe impediūt. Ad hoc eñ ꝙ alique negationes ſe impediãt requiritur ꝙ vna illarū negationum neget totam compoſitionem cuius alia eſt pars modo clarum eſt ꝙ in caſu nulla illarum negationuz negat nullum hominem eſſe animal ſed quelibet earū negat preciſe hominem eſſe animal.

¶ **Quinto principaliter arguit̄ ſic** ⁊ pono caſum ꝙ in prima parte ꝓportionali alicuiꝰ hore ſortes habeat hãc mentalē hō ē aial ⁊ ꝙ in ſcđa parte ꝓportionali addat negationē copule iſtius ꝓpōis in tertia aūt parte ꝓportionali volo ꝙ remoueat iſtã negationē a copula in quarta aūt iterū addat ⁊ ſic ꝯſequēter per oēs partes ꝓportionales hore itaꝙ in qualibet parte ꝓportionali pari ſit addita negatio copule iſtius ꝓpoſitionis in qualibet aūt impari nō. Iſto caſu poſito ſic arguo iſta ꝓpō quā habebit ſortes in inſtanti terminatiuo hore nec erit affirmatiua nec negatiua nec mixte qualitatis ergo propoſitum.

¶ **Et cōfirmat̄ et pono aliquez intel**lectum infinite virtutis ⁊ pono ꝙ in prima parte proportionali addat negationē copule huius mētalis hō eſt aial in ſcđa parte ꝓportionali ꝙ addat adhuc aliā negationē priori remanēte in tertia parte ꝓportionali addat ſimiliter aliā negationē duabus prioribus remanentibus ⁊ ſic cōſequēter per oēs partes ꝓportionales hore ſic videlicet ꝙ iſte intellectꝰ in fine hore habebit mentalē añ cuius copulā erūt infinite negationes tūc accepta iſta mentali ſic arguo ipa nec eſt affirmatiua nec negatiua nec mixte qualitatis vt clarū eſt q: ipa ē de ſimplici copula ꝙ autez nec ſit affirmatiua nec negatiua patet q: iſte negationes nec ſunt in numero pari nec in numero impari igitur nō videt̄ eē dicendū ipſam eſſe affirmatiuam aut negatiuaz ⁊ ſic habetur diuiſionem poſitam nihil valere.

¶ **Ad quintuz principale reſpondet̄** ꝙ argumentū nihil cōcludit q: cū toto caſu poſito ſtat ꝙ iſta mētalis nō ſit in inſtāti terminatiuo hore ⁊ ſi velis ꝙ in inſtanti terminatiuo hore ſortes habeat iſtam mētalē dico ꝙ adhuc cū toto caſu ſtat ꝙ in iſto inſtāti iſta ꝓpō ſit negatiua q: poſſet in iſto inſtāti intellectꝰ ſortis addere negationē copule iſtius ꝓpōnis ⁊ ſi velis ꝙ in iſto inſtanti nihil faciat ſortes circa iſtā mētalē ita ꝙ in iſto inſtāti nullā ei addat negationē tūc dico ꝙ ī iſto inſtāti iſta ꝓpō mētalis erit affirmatiua q: nulla erit negatio addita copule ſue ꝓpoſitionis quia quelibet negatio que qñꝙ addet̄ copule iſtius ꝓpōis addet̄ ei in aliqua parte ꝓportionabili hore ⁊ nulla talis manebit ei addita ī inſtāti terminatiuo hore vt claret ⁊ ſi nūc eſſemꝰ in inſtāti terminatiuo hore tūc verū eēt dicere immediate ante hoc fuit hec propō affirmatiua ⁊ imediate ante hoc fuit negatiua ad bonū ſenſuz ⁊ tñ nunꝙ̄ ſimul ⁊ ſemel fuit affirmatiua ⁊ negatiua

¶ **Ad confirmationē reſpondent pe**trus mantuanus in materia equipollentiarū ⁊. Paulus venetus in magna logica in materia de q̄ntitate ꝓpoſitionū ſi eēt aliquis intellectus infinite virtutis ⁊ haberet hãc mētalē hō eſt animal ⁊ poneret infinitas negationes ante eius copulā tūc ibi nō eſſet enūciatio et per conſequens nec affirmatio nec negatio immo eſſet negatio ⁊ nō ſolum eſt hoc verum de infinitis negationibus verum etiā de finitis non nulliꝰ hō nō currit nō eſt enunciatio immo nugatio ꝓpter cōiūctionē immediatā plurium ſincathegorematum ſimiliū ſed dicendo nō nullus hō non eſt aial ibi non eſt nugatio q: licet ille negationes ſint immediate tñ ipe non ſunt ſimiles. ¶ Sed nunc cōiter loquētes dicunt hãc ſolutionem non ſatiſfacere. Propterea aliter dicunt ad argumentū ⁊ primo dicunt ꝙ talis ꝓpō eſt mixte qualitatis eo ꝙ nō eſt maior rō ꝙ ipſa ſit affirmatiua q̄ negatiua ſed iſtud nihil valet q: illa ꝓpō eſſet ſimplicis copule mō nunꝙ̄ ꝓpō ſimplicis copule eſt mixte qualitatis. Secūdo aliter reſpondent ⁊ dicūt ꝙ talis propoſitio eſt affirmatiua ⁊ rationē aſſignant q: quelibet negatio ibi poſita eſt impedita ⁊ ita a nulla negatione ibi poſita poſſet copula illa negari.

Petrus mātuanus.

Paulus venetus.

¶ **Sed contra hunc dicēdi modū ar**guitur ſic. ſequeret̄ ꝙ darentur cōtradictoria ſimul vera ꝙ eſt abſurdum. Sequelam tñ probo ſic ⁊ volo ꝙ ille intellectus infinite virtutis habeat hãc mentalē hō eſt aial ⁊ volo ꝙ poſtea ponet infinitas negationes inter ſubiectum ⁊ copulam et volo ꝙ illa propō que ibi cōſtituatur ſit a deinde volo ꝙ ille intellectus preponat toti propōni vnam negationē ⁊ vocetur illa propoſitio b iſto poſito ſic arguo a ⁊ b contradicunt q: non ē verius contradicere q̄ toti propoſitioni negationē ꝓponere ⁊ a ⁊ b propōes ſunt ſimul vere quod ſic probo ⁊ primo ꝙ a ſit propō vera patz q: eſt vna affirmatiua cuius extrema ſupponunt pro eodez extra inſtantias cōes ⁊ per conſequēs ipſa eſt vera ꝙ b ſit vera conſimiliter probo q: b eque eſt affirmatiua ſicut a nā infinite negationes ponuntur ante copulā b quaruz quelibet eſt impedita nam illa negatio poſita in principio licet non ſit impedita a diſtributione ſubiecti falte ē impedita a negatione copule ⁊ per ꝯñs b ꝓpoſitio equiualebit huic quilibet homo eſt aial ⁊ ſic clariſſime habet̄ duarum contradictoriarum veritas.

¶ **Secūdo ſic arguo ⁊ volo ꝙ ꝑdica**to huius ꝓpōis ſortes eſt hō preponant̄ infinite negationes infinitanter capte ⁊ cōſtituat̄ ibi enūciatio que vocet̄ a ⁊ quero vel illa ꝓpō eſt vera vel falſa. Si dixeris eā eē verā tūc ꝓponēdo negationez copule efficies propoſitionem falſam ſed hoc ſtare nō poteſt quia addendo vnam negationem illis infinitis negationibus ⁊ arguendo ab affirmatiua ad negatiuaz predicato variato penes finitū ⁊ infinitū erit añs verū ⁊ per ꝯñs ipſum conſequens erit verum ⁊ nō falſum. Si vero dicatur ꝙ a ꝓpoſitio eſt falſa tūc arguatur a negatiua ad affirmatiuaz predicato variato penes finitū ⁊ infinitū ⁊ antecedens erit verū ergo ⁊ cōſequens. Claret ergo apud intelligentē hanc ſolutionē eē nullā propterea ſto in ſolutione pauli veneti ⁊ petri mantuani quia in

fallibiler ita reſpondendum eſt ad argumentum.

¶ Sexto principaliter arguit ſic aliqua ē enūciatio negatiua ⁊ tn̄ eiꝰ copula nec negat a negatiōe nec negationibꝰ igr̄ diffinitio enūciationis negatiue nō ē recte aſſignata. Cōſequentia tenet ⁊ aſſumptū ꝓbo intellectꝰ pōt affirmare copulā alicuius ꝓpōnis abſq aliquo ſigno ergo eodē mō pōt intellectus negare copulā alicuius ꝓpōnis abſq aliqua negatione tenet conſequentia q: nō videtur potior ratio in vno ꝙ̄ in alio aſſūs autem eſt clarum apud omnes.

¶ Confirmat ſi diffinitio negatiōis eſſet bene aſſignata ſequeret ꝙ iſta eēt negatiua nullꝰ hō nō ē aīal qḋ ē falſuʒ. Sequela ꝓbat ſic copula illꝰ ꝓpōnis negat igit illa ꝓpō eſt negatiua. Tenet conſequentia ex diffinitiōe ⁊ aſſumptū ꝓbat copula ꝑiacētis illꝰ ꝓpōnis negat ⁊ illa eadē eſt copula illius ꝓpōnis igit copula illius propoſitionis negatur ⁊ per conſequens ipſa eſt negatiua quod erat probandum.

Hentiſber Paulus venetus.

¶ Ad ſextū principale reſpōdēt Hētiſbar primo ſophiſmate ⁊ paulus venetus in magna logica ꝙ nulla negatio negās ponit in mēte. Unde dicunt ꝙ quēadmodū eſt vnus actus vnitiuus ꝑ quem predicatū vnitur ſubiecto ita eſt vnus actus diuiſiuꝰ mediante quo predicatū diuidit a ſubiecto. Volūt dicere ꝙ accepta iſta vocali hō nō eſt aīal hoc totū nō ē nō ſubordinat actui negatiuo ⁊ vni copule verbali ſʒ hoc totuʒ ſubordinat vni ſincathegoreumatico actui diuiſiuo ſicut ly eſt vni actui vnitiuo ⁊ q: nō habemus nomē in voce illi actui correſpōdēs iō vtimur circūlocutiōe quēadmodū intellectꝰ hn̄ pōt formare ſimplicē cōceptū cui ſubordinat hoc totū corpus animatū ⁊ q: non habemus tale ſimplex in voce ideo illud exprimimus per illud compoſitū propterea aliter diffiniūt negationē ꝙ̄ dictū ſit ⁊ hoc ſic. Negatio eſt enūciatio in qua verbū principale explicite vel implicite negatur per negationē vel ipſmmet eſt actus negādi que particula ponitur propter negationes mentales.

¶ Contra hāc opinionē multipliciter arguo. ¶ Primo ſic ⁊ accipio hāc vocalē nullꝰ hō ē aīal. Et ſic arguo illa enūciatio ē negatio ⁊ tn̄ in mētali illꝰ ꝓpōnis nō ponit vnꝰ actꝰ ſimplex diuiſiuus igr̄ dicta nulla. Cōſequētia ē clara ⁊ maior ſimiliter ⁊ minor ē ꝓbo ſic ſi in mētali cui ſubordinat illa propō ponat talis ſimplex actꝰ cū ille debʒ mediare īter ſubiectū ⁊ ꝑdicatū ſequit ꝙ ſubiectū mētalis nō ſtabit cōfuſe ⁊ diſtributiue qḋ eſt falſum poſtꝙ̄ ſubiectum vocalis confuſe ⁊ diſtributiue ſupponit.

¶ Secundo ſic arguo in hac vocali hō nō eſt aſinus ly nō ⁊ ly eſt ſunt partes orationis diſtincte ergo i intellectu correſpōdēt eis partes orationis cōſimiliter diſtincte ⁊ ꝑ cōſequēs nō pōt eis correſpondere vnus actus ſimplex. Tum etiaʒ q: non videtur cuius partes orationis eſſet ille actus.

¶ Tertio ſic ſi non eſſet ponenda negatio negās i mēte ſeq̄ret ꝙ eēt aliqua affirmatio mētalis que nō poſſet habere cōtradictoriam quod eſt falſum ⁊ cōtra philoſophum capite ſequenti dicenteʒ ꝙ omni affirmationi eſt negatio oppoſita. Sequelā tamen probo ſic. Et accipio hanc mentalē tātum homo eſt animal ⁊ ſic arguo ipſa non poteſt habere contradictoriā niſi per prepoſitioneʒ negationis vt claret q: ſi poſtponatur ſubiecto non prouenit contradictio et ſi intellectus preponat negationem toti propoſitioni iam dabis negationem negantem in mente.

¶ Quarto ſic. ſi nō ſit ponēda negatio negās in mēte pariformia nullꝰ aliꝰ actꝰ ſincathegoreumaticꝰ erit in mēte ponēdꝰ qḋ cōſtat eē falſuʒ et etiā eſt cōtra ſic opinātes cōſequētia tn̄ patet q: conſimilis omnino ratio videtur in vno ⁊ in alio.

¶ Quīto ſic arguo data hac opiniōe ſequitur ꝙ ſubiectū huius ꝓpōnis ſupponit antechriſtus nō eſt hō qḋ negat ab omnibus. Sequela ſic declaratur ſubiectū illius propōnis poteſt verificari de aliquo mediante copula ſue propoſitionis igitur pro aliquo ſupponit tenet ꝯña ⁊ antecedens ꝓbatur demonſtrando antechriſtum ad intellectum hec eſt vera hoc non eſt antechriſtus ⁊ ibi accipio copulaʒ talis ꝓpoſitionis ſi enim ſic debet fieri verificatio hoc eſt antechriſtꝰ iā non acciperetur copula illius propoſitionis nec aliqua ei ſimilis relinquitur ergo ꝙ eo mō oporteat facere verificationem ⁊ ſic habetur ſubiectuʒ ſupponere quod reſtabat probandum.

¶ Sexto ſic argumentor data hac opinione ſequitur ꝙ dantur duo contradictoria que nō ſunt ſimiliū copularū qḋ eſt contra conditionē vere cōtradictionis. Sequela tn̄ probatur. Iſte due mētales cōtradicūt quilibet hō eſt animal aliquis hō nō eſt aīal vt dicit communis logicorū ſchola. Et tn̄ dicēdum eſt ſecundū hāc opinionē eas nō habere conſimiles copulas. in prima quidem copula ē actꝰ vnitiuus in ſecūda vero actus diuiſiuus. Et per conſequens cōſimiliuʒ copularū nō ſunt ille mentales cōtradictorie.

¶ Ad primū iſtorum reſpondeo dupliciter. Primo dico ꝙ iſta vocalis nullꝰ hō ē aīal ſubordinat vni mētali i qua nulla ponit negatio negans q: nulla talis reperibilis ē in mēte ſʒ in mētali illꝰ ꝓpōis vocalis ponit vnꝰ actꝰ diuiſiuꝰ ꝑ quē intellectꝰ diuidit ꝑdicatū a ſubiecto ⁊ ille actus negatiuus facit predicatū talis mētalis ſtare diſtributiue ⁊ ꝯcedo vlterius ꝙ ille actus negatiuus diſtribuit terminum precedentem ⁊ ita aliquod ſignum agit ante ſe.

¶ Secūdo dico ꝙ iſta vocalis nullꝰ hō eſt aīal ſubordinat vni mentali in qua ponit actus diuiſiuus ſʒ ſubiectū illius mētalis nō diſtribuitur ab eo immo diſtribuit a ſigno vniuerſali affirmatiuo ꝑcedente. Dico enim illam vocaleʒ huic mentali ſubordinari quilibet homo non eſt animal.

¶ Ad ſecundum dicit ꝙ ly non et ly ē in voce ſunt diſtincte ptes oratiōis in mēte aūt nō ſūt. Aliud tibi nihil dico q: tā grāmaticaliter arguis.

¶ Ad tertiū reſpondeo negādo ꝙ illa mentalis tn̄ homo eſt animal non poteſt habere cōtradictoriam ⁊ dico ꝙ ipſa poteſt habere contradictoriam in qua ponetur actus diuiſiuus immediate ante copulam. Et dico ꝙ ille actus agit ante ſe puta in ſignum excluſiuum ⁊ eius ſubiectum.

¶ Ad quartū reſpondeo negādo ꝙ ex eo q: nō ē ponēda negatio negās in mēte nullꝰ aliꝰ ſincathegoreumaticus actus ſit in mente ponendus ⁊ argumentum a ſimili claudicat vno pede.

¶ Ad quintuʒ dupliciter reſpondeo primo cōcedēdo ꝙ ſubiectū illius mētalis ſupponit et logici qui illud negāt dicerēt ꝙ in illa mētali ponitur negatio que nō eſt pars copule qḋ negandū eſt ſecundū hāc opinionē. Secundo reſpōdeo negādo ſubiectū ſupponere ⁊ dico ꝙ ad hoc ꝙ aliquis terminus ſupponat requirit ꝙ mediante copula ſue ꝓpoſitionis ante

conſimili ſi ipſa fuerit act⁹ vnitiuus de aliquo poſſit
verificari: vbi aũt copula talis ꝓpoſitionis fuerit act⁹
diuiſiu⁹ oportet facere verificationẽ cũ actu vnitiuo.

¶ Ad ſextũ reſpondetur cõcedendo
illatũ ⁊ nego illud eſſe incõueniens: hec aũt opinio licz
cõſequenter valde bene poſſit defendi. tñ q: nũc logi-
ca cõis eſt in oppoſitũ idcirco aliter reſpõdeo primuz
tamen dicendi modum non aſpernando. Et dico q᷑ lz
intellect⁹ poteſt aliquã copulã affirmare ſine aliquo
ſigno non tamen poteſt negare copulaz ſine ſigno: q:
ad affirmãdũ copulã ſufficit actus verbalis vnitiuus
ſed ad negandum copulam requiritur negatio cadẽs
ſuper illum actum vnitiuum.

¶ Ad cõfirmationẽ breuiter reſpon
deo q: materia illa prius tacta eſt ꝙ licet copula illi⁹
ꝓpoſitionis negetur hoc tñ non eſt in ordine ad illaz
propoſitionem ſed in ordine ad ſuã preiacentem hoc
tamen nõ ſufficit ad determinandum illam eſſe nega-
tiuam. Epilogando patet diuiſionem datã eſſe bonã
Diffinitiones etiam membrorꝫ diuidentium recte eſſe
aſſignatas. Et hec de queſtione decima.

Quoniã autẽ enũciare ẽ et
qđ eſt non eſſe ⁊ quod non
eſt eſſe ⁊ qđ eſt eſſe ⁊ qđ nõ
ẽ nõ eſſe. ⁊ circa eaq̃ extra
tẽpus preſẽs ſunt. Similiter cõtigit
eſſe qđ quis affirmauerit negare et
qđ quis negauerit affirmare. Qua-
re manifeſtũ eſt qm̄ oĩ affirmationi
oppoſita eſt negatio et oĩ negationi
affirmatio. Et eſt contradictio affir
matio ⁊ negatio oppoſite. Dico aũt
opponi eiuſdem de eodem non equi
uoce ⁊ quecunqꝫ cetera talium ꝯtra
ſophiſticas argumentoruz determi
nauimus importunitates.

¶ Hec eſt prima pars ſecũdi capituli ſecũdi tractat⁹
in qua phũs incipit de oppoſitionib⁹ enunciationũ
pertractare vt patet ex littera diffinit oppoſitionem
contradictoriã ⁊ dicit vlterius ꝙ omni affirmatiõi eſt
negatio oppoſita ⁊ ecõtra omni negationi eſt affirma
tio oppoſita ⁊ illa verba non ſunt accipienda vt dicãt
actum ſed vt dicant aptitudinem. Et veritas iſtorum
magis clarebit in ſequentibus cum ſpecialiter de vna
quaqꝫ ſpecie oppoſitionis ſimiliter ⁊ de lege determi
nabimus. Poſtea philoſophus ponit aliquas condi-
tiones generales requiſitas ad omnem oppoſitionez
cum dicit/dico autem opponi ⁊c̃. Propterea pro ma
iori elucidatione queritur

Vtrum conditiones quas tã
git phũs generaliter ad omnẽ oppoſitio
nẽ requirunt᷑. Pro huius queſtionis deci
ſione declarãda eſt primo varia acceptio
huius termini oppoſitio poſiti in queſtio
nis titulo. Secundo inquirendum eſt que ſunt ille cõ
ditiones de quibus fit queſtio.

¶ Quantum ad primũ notandũ eſt
ꝙ iſte terminus oppoſitio poteſt dupliciter accipi pri
me intentionaliter ⁊ ſecunde. Prime intẽtionaliter ac
cipitur cuz rebus ad extra attribuitur: verbi gratia di
cimus oppoſitionem eſſe inter calorem ⁊ frigus albe-
dinem ⁊ nigredinem nõ aũt inter earum ſpecies. Quã
do aũt ſecunde intentionaliter accipitur hoc ĩterũ du
pliciter q̃nqꝫ enim ſoluz terminis attribuitur. Aliqui
enim termini relatiue opponuntur aliqui priuatiue
aliqui contrarie: aliqui contradictorie: de hac autem
oppoſitione non eſt ſermo in propoſito. Secundo mo
do capitur ly oppoſitio vt eſt paſſio propoſitionuz de
oppoſito modo enunciandi ⁊ de hac oppoſitione ſolũ
intendimus loqui in propoſito aliam acceptionẽ op
poſitionis videbis in ſecundo de qua nunc ſubticeo.

¶ Quoad ſecundũ eſt notandũ mul
tas eſſe cõditiones requiſitas ad hoc ꝙ alique ꝓpões
opponant᷑. ¶ Prima eſt ꝙ participent vtroqꝫ termio
ſm eundem ordinem. vnde alique ſunt ꝓpõnes q̃ nul
lo termio participãt hoc eſt nullo extremo vt iſte due
hõ eſt aſinus deus eſt ⁊ tales propõnes nullo mõ op-
ponunt᷑. Alique vero ſunt propoſitiones que vno tan
tum termino participant ⁊ tales etiã nunꝙ opponũt᷑
Aliq̃ vero vtroqꝫ termino participant. Et ille ſunt in
duplici differentia quedam participant vtroqꝫ termĩ
no ordine ecõuerſo vt cõuertens ⁊ cõuerſa et tales nõ
opponunt᷑. Alie vero vtroqꝫ termino participant ſm
eundem ordinem ⁊ tales opponuntur licet aũt hec cõ
ditio ſit voluntaria tñ quia patres noſtri eam aſſigna-
uerunt ideo tenenda eſt. Infero correlarie aliquas ꝓ
poſitiones eſſe oppoſitas ⁊ tamen ſinonima affirmatĩ
ue equiualenti ne nõ opponitur correlarium claret ⁊
hanc conditionem innuit philoſophus cũ dicit q̃ eiuſ
dem de eodẽ. Secunda cõditio eſt quã philoſoph⁹ in
nuit per ſecundã particulam nõ equiuoce videlicet ꝙ
omnes termini vniuoce accipiantur defectu cuius cõ
ditionis iſte ꝓpõnes nullã ſpeciem oppõnis partici-
pãt ego curro ego nõ curro quarũ prima profert᷑ a ſor
te currẽte ſecũda vero a me ſcribẽte q: ly ego equiuo
ce accipit᷑. Similiter iſte ꝓpoſitiões nõ opponuntur
ſortes ẽ vltra põtẽ ⁊ ſortes nõ ẽ vltra põtẽ poſito cm̄
ꝙ ſortes ſit in falliis ⁊ plato exiſtẽs ꝓpe eũ ꝓferat ne-
gatiuã Ego vero q̃ ſum in collegio beluacen̄. proferã
affirmatiuã. Si enim aliqua ſpecie oppõnis oppo-
neret᷑ maxie oponerent᷑ ſpecie contradictionis ſz hoc
nõ q: ãbe ſunt ſimul vere ⁊ rõ hui⁹ eſt q: ly vltra equĩ
uoce tenet᷑ nã apud me tm̄ vz ſicut ex illa parte demõ
ſtrando partẽ in qua nõ ſum et apud platonem tan-
tum valet ſicut ex illa parte demonſtrando partem in
qua ego ſum. ¶ Tertia conditio quam innuit philo
ſophus cũ dicit ⁊ quecunqꝫ cetera taliũ. ⁊c. eſt hec ꝙ
oẽs termini teneant᷑ eque ample eque reſtricte ⁊ codẽ
mõ appellare defectu prime particule iſte nõ oppo-
nunt᷑ ſortes hõ alb⁹ fuit ſortes nõ fuit hõ alb⁹. defe-
ctu ſcđe particule iſte nõ opponunt᷑ nullus hõ currit
hõ currit q: ly hõ in negatiua ſolũ ſtat ꝓ maſculis ĩ af
firmatiũa aũt tã ꝓ marib⁹ ꝙ̃ ꝓ mulierib⁹ accipit᷑. de-
fectu tertie particule iſte nõ opponuntur album vide-
bat᷑ a ſorte nõ videbat᷑ albũ a ſorte dato ꝙ ly album
ſupponat pro eo ꝓ illo qđ fuit ⁊ lz prima ꝯditio talit᷑
poſſet exponi ꝙ iſte cũ ea cõcederẽt: melius ẽ tñ iſtas
cõditiões ſigillatim ſic expõere q̃ aũt ſint ſpecies op-
poſitiõis in ſequẽtib⁹ dicet᷑. ¶ His breuiter notatis
ponitur ꝯcluſio reſpõſiua ad titulũ queſtionis. Cõdi
tiones quas tangit philoſophus generaliter ad oẽm
oppoſitionẽ requirunt᷑. Hec ꝯcluſio probat᷑ q: ſi aliq̃
illarũ cõditionũ deficiat aliquibus propoſitionibus
tales nullo modo opponunt᷑ vt declaratum eſt: ⁊ per

cõſequens ille cõditiones generaliter requiruntur.

¶ Contra predicta primo principaliter arguit ſic. Et primo cõtra primã coditionẽ ꝓbãdo ꝙ nõ oportet ꝓpõnes que opponuntur vtroqȝ extremo participare. Et ſic arguo iſte due opponũt quilibet eſt bonus iudex eorũ q̃ nouit ⁊ aliquis hõ nõ eſt bonus iudex eoꝝ que nouit ⁊ nõ participãt vtroqȝ termino nã ly quilibet hõ eſt ſubiectũ affirmatiue et nõ negatiue. ¶ Forte dices ꝙ ly hõ eſt ſubiectũ affirmatiue ſȝ tũc ſic arguo hoc totũ aliquis hõ eſt ſubiectũ negatiue eo ꝙ ly aliquis eſt pars ſubiecti poſtq̃ eius vis non tranſit vltra ipſum et ly hõ eſt ſubiectum affirmatiue igitur ſubiectum affirmatiue et ſubiectum negatiue non ſunt ſinonima ⁊ per cõſequens ille propoſitiones nõ participant vtroqȝ termino ⁊ tamẽ opponunt poſtq̃ ſunt contradictoria igitur illa prima cõditio non requiritur ad oppoſitionem.

¶ Et cõfirmatur alique propoſitiones opponuntur ⁊ tamen nõ participant in extremis igitur illa prima conditio non eſt generaliter ad omnem oppoſitionẽ requiſita. tenet cõſequentia ⁊ probatur antecedens exceptis his duabus copulatiuis omne animal eſt ſubſtantia ⁊ econuerſo nullum animal eſt ſubſtantia et econuerſo et ſic arguo ly econuerſo ſumptum in prima copulatiua et ly econuerſo ſumptũ in ſcd̃a opponunt nã cõtrariant ⁊ nõ participãt in extremis q: nulla habẽt extrema igitur.

Johannes do:p. Johannes duns.

¶ Ad primum principale reſpõdet iohannes do:p. ꝙ in hac enunciatione data ly aliq̃s nõ eſt pars ſubiecti ⁊ idem aſſerit eũ tenuit doctor ſubtilis queſtiõe duodecima ꝑdicamẽtorũ circa predicamẽtũ ſubſtãtie. Et mouet argumẽto facto ⁊ tenet ꝑ regula generali ꝙ nullũ purũ ſincathegoꝛeuma poſitum in principio totius ꝓpoſitiõis a quo tota ꝓpõ capit ſuã q̃ntitatẽ eſt pars ſubiecti: et ita ſignũ particulare pronomẽ demõſtratiuũ poſitũ in principio ꝓpoſitionis nõ ſunt partes alicuius extremi vñ pronomẽ demõſtratiuũ cadit in ꝑdicatũ nõ quidẽ ſingulariſando ipſum ſȝ ſi cadit ſupra predicatũ ꝙ rõne ipſius denotat predicatũ ineſſe ſubiecto ſingulariter ꝓ vno eius ſuppoſito. pari forma dr̃ de illo ſigno particulari aliquis: ⁊ licet iſtud dicat ſiue oppõm nõ ſequit̃ ꝓpterea aliqua diſpꝛopoꝛtio in partib⁹ vniuerſi tñ nõ plȝ iſte mod⁹ dicẽdi. ¶ Tum q: eodẽ mõ dicẽdum eſſet ꝙ ly oẽs collectiue ſumptũ in principio ꝓpõnis nõ eſſet pars ſubiecti qd̓ eſt ꝯtra opinionẽ. Sequela tñ ꝓbat̃ q: ſicut vis ei⁹ cadit in predicatũ ad hũc ſenſum q: rõne illius ꝑdicatũ denotat toti collectioni ſuppoſitoꝛum ſubiecti cõpetere/ d: etiã pari facilitate ꝙ acceptis his duab⁹ hõ currens eſt animal hõ qui eſt oĩs hõ eſt aĩal ꝙ ly currẽs in prima nõ eſt pars ſubiecti q: rõe illius termini denotat predicatũ ꝯpetere ſubiecto pro homie currẽte ⁊ nõ ꝓ quouis hoĩe indifferẽter/ ſimiliter ꝙ ly omnis in ſecuda nõ eſſet pars ſubiecti candem ob cauſam Etiã q: nũc cõmunis logica eſt in oppoſitũ ꝓpterea ꝓpter derelinquo hunc dicendi modũ et aliter reſpondeo ad argumẽtũ principale cõcedendo illas propoſitiones adductas eſſe oppoſitas et concedo ſimiliter ꝙ ſubiectum negatiue eſt hoc totum aliquis homo et ly homo eſt ſubiectum affirmatiue nec inconuenit duas propoſitiones opponi licet componuntur ex diuerſis extremis et hoc qñ diuerſitas prouenit ex parte alicuius ſigni/ et ex illo ſufficiẽter claret q̃liter interpretãda veniat prima cõditio poſita.

¶ Contra hanc ſolutionẽ arguitur ſic. Ex ſolutione data ſequit̃ has duas ꝓpoſitiones eſſe oppoſitas ſoꝛtes vidẽs omne aſtrum currit. ſoꝛtes videns aſtrum non currit quod liquet eſſe falſum Et per conſequens ſolutio data eſt nulla Sequela tñ hoc pacto oſtenditur. Si ille enunciationes non opponerentur hoc non eſſet quia non cõponunt̃ ex eiſdem extremis ſed hoc non impedit poſtq̃ hoc ſolum prouenit ratione ſigni vt dicit ſolutio.

¶ Ad hec reſpondeo negando illas ꝓpõnes opponi vñ eſt aduertẽdũ ꝙ dupliciter ꝓuenire poteſt diuerſitas extremoꝛũ rõne alicuius ſigni. Primo poteſt ꝓuenire diuerſitas aliquoꝛũ extremoꝝ rõne ſigni qd̓ quidẽ ſignũ nõ variat acceptionẽ illoꝛũ extremoꝝ vt in iſtis q̃libet hõ eſt aĩal aliq̃s hõ nõ eſt animal quarũ extrema ſunt diuerſa rõne illius ſigni particularis ſȝ ipſum nõ mutat acceptionẽ illoꝛũ extremoꝛũ. Nã eodem mõ tenent̃ ſubiecta affirmatiue et negatiue. Secundo mõ poteſt prouenire diuerſitas aliquoꝝ extremoꝛũ rõne ſigni ratione cui⁹ talia extrema nõ capiunt̃ ꝓ eodẽ vt accidit in propoſitionibus his ſoꝛtes vidẽs oẽ aſtrũ currit ſoꝛtes vidẽs aſtrũ non currit iſto breuiter notato dico ꝙ diuerſitas extremorum rõne ſigni prouenient primo mõ oppoſitionẽ nõ impedit ſȝ bñ diuerſitas ſecundo mõ ⁊ ex illo diſcriminis cauſa clareſcit ⁊ per idem rñdere potes ad vnũ ſimile an iſte opponantur aliquis homo eſt animal et quilibet homo nõ ẽ animal vt intellectus reſtringat virtutẽ illi⁹ ſigni vniuerſalis ne tranſeat vltra ſubiectũ: ⁊ breuiter dicitur ꝙ non. ⁊ ratio diuerſitatis de ſigno particulari ⁊ vniuerſali eſt qm̃ ad ſignum particulare eſſe partem extremi non ſequitur diuerſa extremoꝛum acceptio Ad ſignum autẽ vniuerſale eſſe partem extremi oppoſitum ſequitur.

¶ Ad confirmationem reſpondetur ꝙ argumentum nihil aliud probat niſi ꝙ due enunciationes oppoſite que carent extremis non participant in extremis et conditio poſita intelligitur de oppoſitis enũciationibus que extremis nõ carẽt. ⁊ licet ille enunciationes explicite non participant extremis bene tamen implicite vt patet ex eoꝛum mentalibus quibus ille ſuboꝛdinantur.

¶ Secundo principaliter arguitur ſic cõtra eandẽ ꝯditionẽ iſte propoſitiões opponunt̃ deus eſt ſummum bonũ hõ eſt animal et tñ nõ participant in extremis igitur cõditio nulla ꝯſequentia ẽ manifeſta ⁊ probo antecedẽs bñ ſequit̃ ille enunciationes ſunt oppoſite ergo ille enunciatiões opponunt̃ tenet ꝯſequẽtia ⁊ ꝓbo aſſumptũ ille enũciationes ſũt enũciatio oppoſita ⁊ enũciatio oppoſita igit̃ ille enunciationes ſunt enunciationes oppoſite valet modus arguẽdi ꝑ regulã. Singulare geminatum equiualet plurali ⁊ probo antecedẽs ille enunciationes ſũt enũciatio oppoſita huic null⁹ de⁹ eſt ſummũ bonũ ⁊ enũciatio oppoſita huic oĩs hõ non ẽ animal igitur ille enunciationes ſunt enunciatio oppoſita ⁊ enunciatio oppoſita. ⁊ per cõſequẽs ille enunciationes opponuntur licet extremis nõ participent.

¶ Confirmatur iſte enunciationes opponunt̃ Soꝛtes eſt vltra pontes ſoꝛtes non eſt vltra pontes caſu retento qui poſitus eſt in ſecunda cõditione et tñ ly vltra equiuoce tenet̃ vt ibidẽ dictum eſt. igitur oppoſitio non impedit aliquẽ terminũ equiuoce teneri cuius oppoſitũ aſſerit ſecunda cõditio. et per cõſequẽs illa conditio eſt male poſita: ꝯña eſt manifeſta: ⁊ ꝙ ille propoſitiones opponant̃ probo ſic: cũ

ualẽtes illarũ duarũ enunciationũ opponuntur ⁊ per ꝯ̃ſequẽs ille enunciationes: ꝯſequẽtia eſt manifeſta et aſſumptũ ꝓbo ille due enunciationes equiualent iſtis ſortes nõ eſt ex altera parte põtiũ et ſortes eſt ex altera parte põtiũ nã propoſitio ꝓlata a platõe equiualet negatiue ⁊ propoſitio ꝓlata a me equiualet affirmatiue. Et ꝙ ille opponantur patet nã ſunt realiter ꝯtradictorie ſecũda enĩ nõ videtur verius poſſe habere cõtradictoriã ꝙ̃ preponẽdo negationẽ toti et cũ non refert preponere aut poſtponere negationem termino ſingulari vt habetur in ſecundo ſequitur ꝙ ille enũciationes realiter ſunt cõtradictorie et per cõſequẽs et due prime quod erat probandum.

¶ Ad ſecundum principale reſpondetur dupliciter. Primo cõcedẽdo iſtas enũciatiões nõ participare in extremis deꝰ ẽ ſummũ bonũ hõ ẽ̃ animal ſʒ nego ꝙ ille enũciationes opponantur ⁊ ad ꝓbationẽ ille enũciatiões ſũt oppoſite igitur ille enũciationes opponuntur ꝯcedo ꝯſequẽtiã añtẽ nego nec valet hec ꝯſequẽtia iſte enũciatiões ſunt enunciatio oppoſita et enunciatio oppoſita igitur iſte enunciationes ſunt enunciationes oppoſite ⁊ ratio eſt q: variatur relatio extrinſeca in intrinſecam. vnde eſt

¶ Aduertendũ ꝙ quando in aliqua ꝓpoſitiõe ponitur aliq̇s terminꝰ relatiuus eq̇parãtie reſpectu aliquoꝝ terminoꝝ copulatim ſumptoꝝ explicite aut implicite. tũc illud relatiuũ reſpicit preciſe illud extremũ explicitũ ita ꝙ denotatur relatio illorum terminoꝝ inter ſe verbigratia de aliq̇bꝰ dicã hec ſunt equalia aut hec ſũt fratres ꝑ illas ꝓpoſitiones denotatur ꝙ illa ſint eq̃lia inter ſe et ꝙ illa demõſtrata ſint fratres inter ſe. Veniẽdo ad ꝓpoſitũ dico hãc eſſe falſam iſte enũciatiões ſũt oppoſite q: ex quo ly oppoſite eſt relatiuũ equiparãtie ſenſꝰ illiꝰ ꝓpoſitionis eſt iſte. Iſte enũciationes ſũt oppoſite inter ſe ita ꝙ vna earũ ſit oppoſita alteri qđ cõſtat eſſe falſũ. Notãter dixi de relatiuo equiparãtie q: regula nõ hʒ verũ de relatiuo ſuperpõnis aut ſuppoſitiõis q: talia relatiua indifferẽter reſpiciũt extremũ explicitũ aut implicitũ verbigratia ad hoc ꝙ iſta ſit vera ſortes et plato ſunt dñi aut hec ſortes et plato ſũt ſerui ſufficit ꝙ ipi ſint dñi vel ſerui aliquorum aut alicuiꝰ nec requiritur ꝙ inter ſe talem habeant denominationem.

¶ Contra hanc ſolutionem dupliciter arguo. primo ſic. bene ſequitur iſte enunciationes opponuntur aliquibus enũciationibus igitur iſte enũciatiõibꝰ opponuntur tenet ꝯſequẽtia nã ex oppoſito ſequitur oppoſitũ. Nã bñ ſequitur iſte enũtiationes non opponuntur igitur iſte enũciatiões nõ opponuntur aliq̇bꝰ Si eñ ille enũciatiões non opponuntur ſequitur ꝙ nullo modo opponuntur ⁊ ſi nullo mõ opponuntur ſequitur ꝙ nõ opponuntur aliquibus ⁊ ita habetur valor cõſequẽtie ſʒ ꝙ antecedẽs ſit verũ probo manifeſte nã iſte enunciationes opponuntur iſtis nullus deus eſt ſummum bonũ oĩs hõ nõ eſt aĩal ⁊ ꝑ ꝯñs opponũtur aliquibꝰ.

¶ Secũdo ſic arguo demõſtrãdo ſortem qui eſt frater platonis et brunellum qui eſt frater fauelli. Iſta eſt concedenda iſti ſunt fratres nec ibi eſt aliqua talis relatio intrinſeca vt dictũ eſt igitur pari ratione ⁊ hec erit concedenda iſte enunciationes ſunt oppoſite tenet conſequentia q: non videtur potior ratio in vno ꝙ̃ in alio ⁊ aſſumptũ probo aliqui ſunt patres qui nõ ſunt patres inter ſe ⁊ ſimiliter aliqui ſunt filij qui nõ ſunt filij inter ſe igitur eodẽ mõ aliqui ſunt fratres qui non ſunt frates inter ſe.

¶ Ad primũ reſpondetur negãdo hãc conſequentiam iſte enunciationes opponuntur aliq̇bꝰ enunciationibus igitur iſte enunciationes opponuntur variatur enĩ extrinſeca relatio in intrinſecaʒ ⁊ nego ꝙ ex oppoſito ſequatur oppoſitũ nõ enĩ ſequitur iſte enũciationes non opponuntur ergo iſte enũciationes nõ opponuntur aliquibus ſtat enĩ ꝙ iſte enũciationes nullo mõ opponantur ⁊ tamen ꝙ opponantur aliquibꝰ.

¶ Ad ſecũdũ dico ꝙ iſta eſt negãda iſti ſunt fratres demõſtrãdo ſortẽ ⁊ brunellũ ⁊ quãdo dicas aliqui ſunt patres qui nõ ſunt patres inter ſe et ſimiliter aliqui ſunt filij qui nõ ſunt filij inter ſe ergo eodẽ mõ aliqui ſunt fratres q̇ nõ ſunt fratres inter ſe. Conceſſo antecedẽte nego cõſequentiã ⁊ ratio diſcriminis ſufficiẽter põt haberi ex dictis q: iſte terminus pater ⁊ ſimiliter iſte terminus filius non ſunt relatiua equiparantie ſicut ille terminus frater nec ẽ hic q̃renda ratio q̃re de aliquibꝰ relatiuis aliter dicatur ꝙ̃ alijs niſi ꝑ cõmunẽ modũ cõcipiendi ⁊ modũ cõmuniter ita loquentiũ. ¶ Secũdo aliter reſpondeo ad argumẽtũ principale cõcedendo ꝙ ille enũciationes ꝓpoſite opponuntur dato ꝙ non participant in extremis. Et ad cõditionẽ poſitã reſpondeo ꝙ ipa eſt intelligenda de enunciationibus que opponuntur inter ſe quales nõ ſunt ille de quibus ſit ſermo. Et conſequenter ad ſolutionẽ dicendũ eſt ꝙ alique enũciatiões opponuntur cõtradictorie ⁊ tamẽ ille eedẽ cõuertuntur ſemper in eodeʒ ſenſu procedendo conſimiliter conceditur ꝙ aliq̃ due enũciationes ſunt neceſſarie ⁊ tamẽ formaliter repugnant ⁊ ſimiliter aliqua ſunt equalia ⁊ ſimilia ⁊ tamen q̃dlibet eorũ eſt inequale ⁊ diſſimile alteri ſiquis hec noluerit concedere ſtet in prima ſolutione.

¶ Ad confirmationeʒ reſpondetur negando ꝙ iſte enunciationes opponantur caſu retẽto ſortes non ẽ vltra pontes ſortes eſt vltra pontes. Cauſa aũt quare non opponantur iã dicta eſt. Et vlteriꝰ nego ꝙ equiualentes earũ opponantur. Et quãdo dicis iſte opponuntur ſortes non eſt ex altera parte põtiũ ſortes eſt ex altera parte pontiũ. Si ly altera capiatur indiffinite tantũ valẽs ſicut aliqua cõcedo ſed tũc alie nõ equiualent illis. Sed ſi ly altera capiatur relatiue tunc ille enunciationes nõ ſunt oppoſite nã ſenſus negatiue eſt ſortes non ex altera parte pontiũ ab iſta demõſtrando partẽ in qua eſt plato qui profert negatiuã ſenſus autem affirmatiue ẽ ſortes ẽ ex altera parte põtiũ ab iſta demõſtrãdo partẽ in qua ego ſum qui ſum in collegio beluacenſi ⁊ in illo ſenſu alie equiualent illis ſed nõ opponuntur in illo ſenſu vt claret.

¶ Tertio pricipaliter arguitur ſic ⁊ hoc cõtra tertiã conditioneʒ ⁊ ſic argumentor: iſte due enunciationes opponuntur homo currit nullus homo currit ⁊ tamẽ ille terminus homo nõ tenetur eque reſtricte in vna ſicut in alia vt conceſſuʒ eſt igitur illa cõditio non vniuerſaliter ad omnem oppoſitionẽ requiritur. Conſequentia eſt nota ⁊ probo antecedens iſte due opponũtur homo currit nõ homo currit ⁊ negatio nominalis eque bene diſtribuit terminũ cui additur pro quolibet ſuo ſignificato ſicut negatio aduerbialis igitur in negatiua diſtribuitur ly homo a negatione nominali pro quolibet ſuo ſignificato tam pro viris ꝙ̃ pro mulieribus ſicut in alia negatiua diſtribuitur a negatione aduerbiali ⁊ per conſequens ille enunciationes opponuntur ſicut ⁊ alie.

¶ Confirmatur iſte due opponũtur ſortes homo fuit ſortes non fuit homo: et tamen ille

terminus homo non tenetur eque ample in vna ſicut
in alia: igit̃ tertia cõditio eſt nulla. Sequela claret et
ꝓbo aſſumptũ ⁊ prio minor: ẽ ille termin⁹ homo in af
firmatiua ſtat ꝑ hoïe q̃ eſt vel fuit quẽadmodũ in iſta
ſortes hõ eſt vel fuit ⁊ in negatiua ly homo ſtat ſolum
pro homine qui fuit: ⁊ per ꝯñs non tenetur eq̃ ample
in illis duab⁹ ſ; ꝙ ille ꝓpõnes opponantur ꝓbo af/
firmatiua equiualet huic ſortes fuit hõ: ſed illa reali
ter ꝯtradicit illi negatiue ⁊ ꝑ ꝯñs ⁊ iſta ſortes hõ fuit
illi negatiue opponitur quod erat probandum.

¶ Ad tertium principale reſpõdet̃
negando ꝙ propoſitiones aſſumpte opponant̃ ⁊ hoc
quia eis deficit tertia conditio quam neceſſarium eſt
ponere. Et ad probationem concedo ꝙ iſte due oppo
nuntur homo currit non homo currit: ⁊ nego ꝙ pro/
pterea ſequatur alias eſſe oppoſitas: ⁊ vlteri⁹ dico ꝙ
negatio aduerbialis pro aliquibus diſtribuit illũ ter
minum pro quibus illa negatio nominalis eundẽ ter
minum non diſtribuit ⁊ ratio eſt q: cũ hoc ꝙ illa ne/
gatio nominalis eſt ſignũ diſtributiuũ etiã eſt ſignum
reſtrictiuũ reſtringẽs illũ terminũ ad ſtandum preciſe
Jacobus faber pro maſculis dicit Jacobus faber ꝙ puerile eſt cõten
dere illas non eſſe oppoſitas eo ꝙ nullus coarctat ho
minẽ ad viros dũtaxat ⁊ dicit ꝙ eſt res nimirũ digna
ſophiſmati quo Tyreſias primus tactis ſerpentibus
hunc in modũ proponens nullus homo ſum pertur/
baret minus inſtitutos auditores. Tyreſias enim the/
banus vt pulchre effingit ouidius in tertio methamor
phoſeos cum forte duos angues coeuntes percuſſiſ/
ſet in feminam fuit conuerſus: ⁊ ſi tunc dixiſſet ſe nul
lum eſſe hominem certe nõ perturbaſſet bene inſtitu/
tos auditores ſ; eos perturbaſſet qui logices ignari
nunꝙ aliq̃d recte intelligere voluerunt: quiq; cũ que
ſtio eſt de logica huiuſmodi fabulis volumina ſua im
plet. Sed circa vnũ quod ibi tangebatur inter arguẽ
dum verũ videlicet negatio diſtribuit terminũ ꝓ quo
libet ſuo ſignificato. Aduerte ꝙ illud põt dupliciter
intelligi. vnomõ ſic ꝙ negatio diſtribuit terminũ pro
oĩ illo quod ſignificat capiendo ſignificare vt eſt ſupe
rius ad ſupponere ⁊ hoc eſſet falſu; q: termin⁹ nõ di
ſtribuit̃ pro aliquo niſi ꝓ illo ſupponat nõ: q̃libet enĩ
termin⁹ pro quolibet ſuo ſignificato ſupponit. Unde
ſubiectũ hui⁹ nõ hõ currit nõ diſtribuit̃ pro antixp̃o
l; antixp̃m ſignificet. Alio mõ poteſt intelligi ꝙ nega
tio diſtribuit terminũ ꝓ quolibet ſuo ſignificato hoc
eſt pro quolibet pro quo ſupponit ⁊ hoc eſt verum.

¶ A confirmationẽ reſpondetur ne
gando ꝙ iſte enunciationes ſortes hõ fuit ſortes non
fuit hõ opponuntur ſaltem quoad modum enũciãdi.
Et nego ꝙ affirmatiua equiualet huic ſortes fuit hõ
immo ſi inſtans ꝓñs ſit primũ inſtans eſſe ſortis conce
do hanc ſortes homo fuit alia negata.

¶ forte dicis bene ſequit̃ ſortes ho/
mo fuit ergo ſortes fuit a propoſitione de eſt tertio ad
iacente ad propoſitionem de eſt ſecũdo ⁊ ſi ſortes fuit
ſortes fuit homo ſi igr̃ ſortes homo fuit ſortes fuit ho
mo. Tum ſecundo illa enũciatio ſortes homo fuit eſt
de preterito ⁊ nunꝙ habuit vnam de preſenti veram:
igitur in caſu ipſa eſt falſa.

¶ Ad hec breuiter reſpondeo ꝙ non
ſequitur ſortes homo fuit ergo ſortes fuit q: arguitur
ab amplo ad nõ amplũ ſed debes inferre ergo ſortes
eſt vel fuit eo ꝙ vtrumq; extremum ampliatiue ſtat.

¶ Ad aliud reſpõdeo cõcedendo ꝙ
illa de p̃terito nunꝙ habuit vnã de preſenti verã ⁊ re
gula cõis que multas patitur inſtantias vt videbitur
alibi eſt intelligenda de propoſitione de p̃terito i quo
nõ vtrumq; extremum ſtat ampliatiue. Epilogando
hanc queſtionẽ patet conditiones quas ponit philo/
ſophus eſſe generaliter ad omnem oppoſitionem re/
quiſitas. De conditionibus ſpecialibus videbitur in
ſequentibus.. Et hec de queſtione vndecima.

¶ Textus.

Quoniã autẽ ſunt hec qui/
dem rerũ vniuerſalia illa
vero ſingularia dico aũt
vniuerſale qđ de plurib⁹
predicari natũ ẽ. Singulare vero qđ
nõ vt homo quidẽ vniuerſale eſt pla
to vero eoꝝ que ſunt ſingularia. Ne/
ceſſe eſt autem enunciare cum ineſt
aliquid aut nõ aliquando quidẽ ali
cui eorum que vniuerſalia ſunt ali/
quando aũt que ſingularia ſunt.

¶ Hec eſt ſecunda pars huius capitis in qua philo/
ſophus ponit duas diuiſiones. Quarum prima eſt re
rum quedã ſunt vniuerſales quedã ſingulares. Poſt
ea diffinit philoſophus illa membra vt claret in litte
ra. ¶ Secũda diuiſio eſt hec. Enunciationum quedã
eſt de ſubiecto vniuerſali alia eſt de ſubiecto ſingula/
ri. Poſuit aũt philoſophus has duas diuiſiões priuſ
q̃ aſſignaret ſpecies oppoſitionis tanꝙ ad earum co
gnitionem conducentes: idcirco vt clarior pateat in/
tellectus eorum moueo hanc queſtionem.

Utrum ille due diuiſiões re/
cte aſſignentur earumq; membra conueni
enter a philoſopho diffiniantur.

¶ Pro ſolutione hui⁹ q̃ſtio
nis. Notandũ eſt ꝙ illa prima diuiſio. Rerũ q̃da ſunt
vniuerſales quedam vero ſingulares ab aliquibus ex
ponitur prime intentionaliter ⁊ hoc ſic. Reru; alique
ſunt plures res ⁊ quelibet earũ Alique vero non ſunt
plures res ⁊ q̃libet earũ ita ꝙ per rẽ vniuerſalẽ intel/
ligunt rẽ que eſt plures res ⁊ quelibet earũ vt eſt eſſen
tia diuina aut rẽ cui non repugnat q̃tũ eſt ex ſe pluri
b⁹ poſſe cõicari vt eſt humanitas. Et ex illo facile pa
tet quid per rẽ ſingularẽ intelligant ſed hec expoſitio
prorſus eſt impertinens propoſito. Quapropter dico
ꝙ illa diuiſio eſt itelligẽda de reb⁹ que ſunt ſigna ſeu
termini vt patet ex diffinitionibus mẽbroꝝ hui⁹ diui
ſionis itaq; ſenſus erit. Terminorũ ali⁹ cõmunis ali⁹
ſingularis. Et diffinit philoſophus hec mẽbra dicẽs
ꝙ vniuerſale eſt quod de pluribus natum eſt predica/
ri vt hõ / ſingulare vero qđ non vt plato. Et ex illo pa
tet ꝙ aliter hic accipitur ille terminus vniuerſale ꝙ
in predicabilib⁹. Nã in ꝓpoſito ⁊ terminus cõplexus
⁊ equiuocus bene reputantur vniuerſalia. Secunda
vero diuiſio ex prīa nota euadit. Tunc ponitur cõclu
ſio reſpõſiua ad titulum queſtionis. Due ille diuiſio/
nes earũq; mẽbra recte aſſignãtur ⁊ diffiniũtur a phi
loſopho hec concluſio ꝓbatur per Ariſtotelem ponẽ
tẽ in textu illas duas diuiſiones.

¶ Cõtra predicta prio principaliter
arguitur ſic. Et hoc contra primam diuiſionem aliq̃s
eſt terminus ⁊ tamen nec eſt vniuerſalis nec ſingula/
ris igitur prima diuiſio eſt nulla: conſequentia eſt cla

ra ⁊ probo aſſumptuꝫ. Iſtud ſincathegoꝛeuma omnis eſt terminus ⁊ tamẽ nec eſt terminus vniuerſalis nec ſingularis ꝙ ly oĩs ſit terminus nulli cadet in dubiuꝫ ſed ꝙ non ſit terminus vniuerſalis patet per philoſophum in textu ſequẽti dicentẽ ꝙ ly omnis non eſt vniuerſale ſed ꝙ vniuerſaliter ſignificat ⁊ ꝙ non ſit terminus ſingularis pꝛobatione non eget.

¶ Et ꝯfirmatur quilibet terminus eſt vniuerſalis igiẗ nullus eſt terminus ſingularis ⁊ ꝑ cõſequens diuiſio eſt nulla tenet cõſequentia/ ⁊ antecedens ſic probo ſi aliq̃s eſſet terminus qui non eſſet terminus vl̃is maxime eſſet iſte terminus plato ſꝫ probo ꝙ nõ ille terminus ſuboꝛdinatur termino cõmuni igitur ⁊ ille eſt terminus cõmunis. Cõſequẽtia eſt manifeſta ⁊ aſſumptum pꝛobo ille terminus plato ſuboꝛdinatur conceptui non vltimato repꝛeſentanti omnes conſimiles voces: igitur ille conceptus non vltimatus cui vox illa ſuboꝛdinatur eſt terminus vniuerſalis ⁊ ꝑ conſequens ⁊ illa vox eſt terminus vniuerſalis ⁊ quẽadmodum de illa voce pꝛobatur itidem ⁊ de quolibet pꝛobari poterit ⁊ per conſequens quilibet terminꝰ eſt vniuerſalis quod erat probandum.

¶ Ad pꝛimũ pꝛincipale reſpondent aliqui ꝯcedendo ꝙ iſtud ſincathegoꝛeuma omnis nec eſt terminus vniuerſalis nec ſingularis nec ex illo argui poteſt hanc diuiſionem nihil valere ⁊ ratio eſt q: ſicut nullum membꝛũ huiꝰ diuiſiõis verificatur de illo ſincathegoꝛeumate ita neq̃ diuiſum illius diuiſionis de illo ſincathegoꝛeumate verificatur. vnde pꝛo diuiſo nõ eſt accipiẽdus hic terminꝰ terminꝰ in cõi ſꝫ hoc totum terminus cathegoꝛeumaticꝰ: modo illud diuiſum de illo ſincathegoꝛeumate non verificatur. ¶ Sꝫ hec ſolutio non valet quod ſic pꝛobo iſte pꝛopoſitiones huc eſt huc homo eſt eſt dictio diſſillaba homo eſt ſpecies ſunt pꝛopoſitiones cathegoꝛice: igitur vniuerſales particulares indiffinite aut ſingulares/ non eſt dandum quartum membꝛum ⁊ quodcunq̃ aliud deẗ habetur ꝙ ſubiecta illarum pꝛopoſitionũ ſunt termini vniuerſales ⁊ tamen non ſunt termini cathegoꝛeumatici igitur non recte accipis illud pꝛo diuiſo. Nec valet ſi dicas ꝙ accipis pꝛo membꝛo diuidente ly terminus cathegoꝛeumaticus qui eſt vniuerſalis: quia tunc peto vt des diuiſionem taliter ꝙ cuilibet quod ẽ terminus vniuerſalis aut ſingularis competat diuiſũ ⁊ tunc non poteris accipere hoc diuiſum terminꝰ cathegoꝛeumaticus. Propterea ab alijs iterum ſic reſpõdetur ꝙ pꝛo diuiſo opoꝛtet accipere iſtum terminum terminus in tota ſua cõitate ſed nec iſtud competẽter dictum eſt: q: diuiſum cõpetit illi ſincathegoꝛeumati omnis ea rõne qua ſincathegoꝛeuma eſt ⁊ tamen nullum illoꝝ membꝛoꝝ ſub illa rõne illi conuenit. Pꝛopterea dico ꝙ pꝛo diuiſo opꝫ accipere hoc totum terminus ſignificans aliquid vel aliqua accipiendo large ſignificare ⁊ tunc de nullo verum eſt dicere ꝙ eſt terminus vl̃is aut ſingularis ſecundũ aliquã ſignificationẽ qui ſecũdũ illã ſit terminꝰ ſignificãs aliquid vel aliqua ⁊ de quocũq̃ termino verũ eſt dicere ꝙ ſignificet aliq̃d vel aliqua de illo verificaẗ alterũ illoꝝ mẽbꝛoꝝ ⁊ ex illo patet ꝙ ille terminꝰ huc eſt cõis: licet nõ ſit cathegoꝛeummaticus Secundo patꝫ quõ illud ſincathegoꝛeuma omnis nec eſt terminus vl̃is nec ſingularis ſecundũ talẽ ſignificationem q: non ſignificat aliq̃d vel aliqua ſecundum talem ſignificationem.

¶ Ad confirmationem reſpõdetur cõcedendo ꝙ quilibet terminus eſt terminus vniuerſalis ſicut argumẽtũ enim ꝓbat ille terminꝰ plato eſt terminꝰ vniuerſalis cũ illo tamẽ bñ ſtat quẽlibet terminũ eſſe ſingularẽ Vñ iſte terminꝰ hõ lꝫ ſit terminꝰ vl̃is etiã eſt terminꝰ ſingularis qđ ſic oſtẽdiẗ q: ſuboꝛdinaẗ cõceptui qui eſt terminꝰ ſingularis: nã ſuboꝛdinatur noticie intuitiue illius termini vocalis aut ſcripti ⁊ per ꝯñs ⁊ ille terminꝰ homo eſt ſingularis. Et ex iſto ſequiẗ ꝙ iſtud ſincathegoꝛeuma oĩs eſt terminus cõis ⁊ etiã ſingularis nec hoc eſt contra dicta in ſolutione pꝛecedẽtis argumenti q: illud eſt ſꝫ ſignificationem nõ vltimatã. Vñ notes ꝙ ly oĩs duplici cõceptui ſuboꝛdinatur ⁊ etiã vni actui pꝛimo poteſt ſuboꝛdinari cõceptui repꝛeſentatiuo oĩm ſimiliũ vocũ oĩs eo ꝙ illa vox oẽs ſimiles voces ſignificat ⁊ ſm hãc ſignificationeꝫ ille terminus omnis eſt terminus vniuerſalis. ¶ Petrus mantuanus tenet oppoſitũ huiꝰ in pꝛincipio ſuarũ ſuppõnũ ſꝫ motiuũ eius eſt debile ⁊ ad ipm reſpondebo in pꝛedicabilibus. Secũdo poteſt ſuboꝛdinari vni conceptui mediante quo illa vox diſtincte ſe repñtat ⁊ ille cõceptus eſt noticia intuitiua illiꝰ termini ⁊ ſm hãc ſignificationeꝫ ille terminus omnis eſt ſingularis. Tertio poteſt ſuboꝛdinari vni actui diſtributiuo vt in mentali huius omnis homo eſt animal ⁊ nec eſt terminus vniuerſalis nec ſingularis ſm hãc ſignificationẽ vt pꝛiꝰ dictũ eſt. Et eadẽ mõ iſti termini hõ plato tribus cõceptibꝰ pñt ſuboꝛdinari ⁊ ita ſcđm diuerſas acceptiões ſunt termini vniuerſales ⁊ ſingulares. Et ex iſto patet ꝙ illa cõſequentia facta ẽ nulla quilibꝫ terminꝰ ẽ vl̃is igiẗ nullꝰ ẽ terminꝰ ſingularis

Petrus mãtuanus.

¶ Contra hanc ſolutionẽ arguitur ſic. Ex ea ſequitur ꝙ hec pꝛopõ ſoꝛtes currit eſſet indiffinita cuꝫ in ea ſubijcitur terminus cõis ſimiliter ꝙ hec ꝓpõ homo currit eſſet ſingularis cũ in ea ſubijciatur terminus ſingularis. Quia hec ſunt ꝯ cõem logicã igitur ſolutio data eſt minus bene data.

¶ Ad hanc replicã reſpondetur negando ꝯñam ⁊ rõ eſt quia licet in hac pꝛopõne ſoꝛtes currit ſubijciatur terminꝰ cõis tñ in illa ꝓpõne nõ accipitur ſm ſignificationẽ illaꝫ ſm quam eſt terminus communis. Et ex illo facilis patet ratio quare hec nõ ſit dicenda ſingularis homo currit.

¶ Secundo pꝛincipaliter arguitur ſic. Si aliquis eſſet terminus ſingularis maxime eſſet iſte terminꝰ plato ſecundũ ſignificationẽ vltimatam ſed hoc nõ quod ſic pꝛobo ille terminus ſecundũ talẽ ſignificationem natus eſt pꝛedicari de pluribus igiẗ eſt vniuerſalis ſecundum taleꝫ ſignificationem ⁊ per cõſequẽs non eſt ſingularis ſcđm talem ſignificationẽ Conſequentia eſt manifeſta et pꝛobo antecedẽs. Omnes hee pꝛopoſitiones ſunt vere ſoꝛtes imaginarie ẽ plato/ Cicero imaginarie eſt plato/ Liuinus imaginarie eſt plato ⁊ in omnibus his pꝛopoſitionibus vere pꝛedicaẗ iſte terminus plato ⁊ per ꝯñs natus eſt ille terminus de pluribus pꝛedicari.

¶ Si foꝛte dicas hoc eſſe mediante copula de imaginarie et ꝙ hoc non ſufficit ad terminum eſſe vniuerſaleꝫ ſic arguo omnes iſte pꝛopoſitiones ſunt vere homo eſt plato/ animal eſt plato/ ſubſtantia eſt plato et per conſequens ille terminus plato natus eſt de pluribus pꝛedicari.

¶ Confirmatur ad idem in omnibꝰ his pꝛopoſitionibus ſoꝛtes eſt plato iohannes eſt plato pꝛedicatur iſte terminus plato igitur natus eſt de pluribus pꝛedicari/ ꝙ ſi dicas hoc non eſſe vere. Sic arguo omnes iſte ſunt vere ſoꝛtes non eſt plato iohãnes nõ eſt plato ⁊ in illis vere pꝛedicaẗ iſte terminus

plato ꝙ ſi dicas hoc eſt negatiue ſed non affirmatiue ſic argumentoꝛ: iſte pꝛopoſitiones ſunt vere ſoꝛtes eſt vel non eſt plato cicero eſt vel non eſt plato ⁊ ille pro‑ poſitiones ſunt affirmatiue vt dictuꝫ eſt queſtione de caua: igitur ille terminus plato natus eſt pꝛedicari de pluribus vere ⁊ affirmatiue ⁊ per conſequens eſt ter‑ minus vniuerſalis ſm talem ſignificationem videli‑ cet vltimatam quod reſtabat pꝛobandum.

¶ Ad ſecundum principale commu nis ſolet dari reſponſio ꝙ licet iſte terminus plato po teſt pꝛedicari de pluribus ſm ſignificationem vltima tam mediante copula de imaginarie: hoc tamen non arguit ipſum eſſe terminuꝫ vniuerſalē ſm talem ſigni ficationem quia ad terminum eſſe vniuerſalem requi ritur ipſum poſſe pꝛedicari de pluribus mediante co pula non ampliata aut ampliatiua.

¶ Forte dicis iſte propoſitiones cōi‑ ter ſolent reputari indiffinite ſoꝛtes imaginarie eſt aſi nus plato imaginarie eſt aſinꝰ ⁊ per ꝯñs ſubiecta il‑ larum ꝓpoſitionū ſunt termini vniuerſales ⁊ tñ clarū eſt ſubiecta illarū ꝓpoſitionū nō poſſe ꝑ̄dicari de plu ribus niſi mediante copula de imaginarie ⁊ per ꝯñs dicendū eſt ꝙ ad terminū eſſe cōmunē ſufficit ꝙ natus eſt pꝛedicari de pluribus mediante quacunqꝫ copula illud fuerit ⁊ per ꝯñs ſolutio nulla. Propter hanc re‑ plicā aliqui recedētes a cōi mō dicūt ꝙ ſubiecta illaꝝ ꝓpoſitionū ſunt termini ſingulares ⁊ ꝙ ille ꝓpōnes nō ſunt indiffinite ſed ſunt ſingulares. Sꝫ iſtud nō vꝫ q: ſubiectis illarū ꝓpōnū in oꝛdine ad copulas ſuaꝝ ꝓpōnū nō repugnat de pluribꝰ poſſe pꝛedicari ⁊ per ꝯñs in oꝛdine ad tales copulas illi termini ſunt vni‑ uerſales. Dico igit̄ ꝙ extrema huiꝰ ꝓpōis ſoꝛtes ima ginarie eſt plato poſſunt mediante illa copula de plu ribus ꝑ̄dicari ⁊ propterea in oꝛdine ad illaꝫ copulam ſunt termini vniuerſales ⁊ quōlibet illoꝝ extremoꝝ ſi‑ gnificat omnia entia mundi in oꝛdine ad illā copulaꝫ tamen ſubiecta illarū ꝓpoſitionū ſoꝛtes eſt hō plato eſt hō ſunt termini ſingulares ſm illā ſignificationeꝫ ſm quā ibi accipiunt̄: non eñ poſſunt de pluribus ꝑ̄ dicari in oꝛdine ad copulam ſm quā ibi accipiunt̄. Di co igitur reſolutoꝛie quēlibet terminū ſingularē eſſe cōmunē in oꝛdine ad copulam de imaginarie/ oppoſi tū huius valde pꝛobabiliter poſſet defenſari ſed quia iſta ſunt magis cōfoꝛmia cōi logice ideo ſto in ſolutio ne hac ꝓ nunc eñ ſuppono dandā eſſe ampliationem ad quinqꝫ ampliationē īmꝫ ⁊ tempoꝝ ⁊ ſuppoſitoꝛuꝫ nam alibi videbitur quid veritatis illud cōtineat. Et ad replicam quando dicis iſte terminus plato natus eſt ꝑ̄dicari de pluribus in oꝛdine ad copulā de pꝛeſen ti cū iſt ſint vere hō eſt plato aīal eſt plato: rñdeo ꝙ lꝫ iſte terminus plato verificetur de pluribꝰ mediāte co pula de pꝛeſenti hoc tñ nō eſt pꝛo pluribꝰ volo dicere licet iſte terminus plato pꝛedicet̄ vere de pluribꝰ ter minis hoc tñ non eſt pꝛo diuerſis ſuppoſitis illoꝛum terminoꝛum ſed ſemper pꝛouenit verificatio ꝓ eodē Modo ad terminū eſſe vniuerſalem requirit̄ ꝙ natus ſit pꝛedicari de pluribus ⁊ pꝛo pluribus.

¶ Ad confirmationem reſpondetur ſicut reſponſum eſt inter arguendū ⁊ ad illā vltimā re plicā qua dicis omnes iſte ſunt vere ſoꝛtes eſt vel nō ē plato/ cicero eſt vel nō eſt plato fateoꝛ ⁊ etiā cōcedo il las pꝛopoſitiones eſſe affirmatiuas ſꝫ hoc non ſufficit ad terminū eſſe vniuerſalē ſꝫ requirit̄ ꝙ poſſit de plu ribus ⁊ pꝛo pluribus pꝛedicari vere ⁊ affirmatiue me diante copula ſimpliciter affirmatiua ⁊ non mixta.

¶ Cōtra hāc ſolutionē arguitur pꝛo bando ꝙ ille terminꝰ plato pōt pꝛedicari de pluribꝰ mediante copula ſimpliciter affirmatiua et nō mixta ⁊ ſic arguo demōſtratis tribꝰ hoibus quoꝝ quilibꝫ vo catur plato hec pꝛopoſitio eſt vera quilibꝫ iſtoꝝ ē pla to ⁊ ex illa ſic arguo vel pꝛedicatū in illis eſt terminꝰ ſingularis vel terminus vniuerſalis ſtās cōfuſe tantū nō eſt dicendū pꝛimū q: tūc illa pꝛopoſitio eſſet falſa ⁊ per ꝯñs dicendū eſt ꝙ eſt terminꝰ vniuerſalis ⁊ hoc ſꝫ ſignificationē vltimatā ꝙ aūt hec ſit vera quilibꝫ iſto rum eſt plato pꝛobatur pꝛimo ſic/ quia eſt vna vniuer ſalis affirmatiua cuius ſubiectū pꝛo nullo ſupponit quin pꝛo illo ſupponat pꝛedicatum: nam quouis iſto rum trium demōſtrato hec eſt vera hoc eſt plato ⁊ per conſequens illa pꝛopoſitio eſt vera. Secundo pꝛoba tur illa propoſitio per aſcēſuꝫ iſte iſtoꝝ eſt plato ⁊ iſte iſtoꝛum eſt plato ⁊ ſic de ſingulis: igitur quilibet iſto rū eſt plato antecedens eſt verum igitur ⁊ cōſequens.

¶ Hoc argumentum mouet Paulū venetū in ſua lo gica ad tenendū ꝙ iſte terminus plato ſit terminꝰ vni uerſalis etiam ſm ſignificationem vltimatā. Ad quod tñ aliter reſpōdetur pꝛeſuppoſita vna diſtinctiōe q̄ eſt hec duplex eſt ꝯceptus cui pōt ſuboꝛdinari iſte termī nus vocalis ſoꝛtes ſeu ſcriptus vnus eſt conceptꝰ me re ſubſtantialis nullo pacto cōnotās talem vocationē aut nominationē ſiue aliquā ſimilitudinē extrinſecaꝫ iuxta illud dictū cōmune ſoꝛtes fuit ſoꝛtes antequā vo caretur ſoꝛtes iuxta quō bene ſtat ꝙ cognoſcam ſoꝛtem licet non ſciam ipm vocari tali nomine ſimiliter ꝙ ſci‑ uerim iſtum hominē eſſe ſoꝛteꝫ antequā vocaret̄ hoc no mine ſoꝛtes. Alter vero conceptus cui ſuboꝛdinari po teſt iſte terminꝰ vocalis aut ſcriptus ſoꝛtes ē cōceptꝰ cōnotatiuus nominis ⁊ ſimilitudinis extrinſece ita ꝙ ly ſoꝛtes tñ valet ſicut hoc cōplexū vocatū ſoꝛtes. Et hoc mō ſoꝛtes poſſet deſinere eſſe ſoꝛtes ipo nō deſinē te eſſe hoie vt alias ꝓbaui in tractatu de incipit ⁊ de ſinit. Suppoſita hac diſtinctiōe dicit̄ ꝙ iſta ꝓpoſitio quilibet iſtoꝝ eſt ſoꝛtes eſt diſtinguenda q: vel in illa pꝛopoſitiōe accipitur iſte terminus ſoꝛtes pꝛimo mo‑ do ⁊ ſic illa eſt falſa. Si ſecundo modo ſic illa ꝓpoſitio eſt vera ⁊ ita cōmuniter apud vulgares accipit̄ et de iſtis plura dixi in pꝛedicabilibus capite de indiuiduo ⁊ plura dicturus ſum in libꝛis elenchoꝛum circa falla ciam equiuocatiōis/ idcirco pꝛo nūc bꝛeuiter trāſeo lꝫ in argumento adhuc manſerint aliqua puncta. Paulus venetus.

¶ Tertio principaliter arguitur ſic iſti termini ſol mundus ſm philoſophuꝫ ſunt vniuer ſalia ⁊ tñ illi termini nō poſſunt de pluribus ꝑ̄dicari igitur diffinitio vniuerſalis eſt mala. Cōſequentia eſt clara cū maioꝛe ⁊ minoꝛ ꝓbat̄: nā naturaliter nō poſ‑ ſunt eſſe plures mundi vt ipſe philoſophus pꝛobat in de celo ⁊ mundo ⁊ per ꝯñs neqꝫ plures poſſunt eſſe ſoles ⁊ per cōſequens illi termini nō poſſunt de plu‑ ribus pꝛedicari quod erat pꝛobandum.

¶ Cōfirmatur ſi diffinitio vniuerſa lis eſſet bene poſita ſequeretur ꝙ iſte terminus ſcal‑ da eſſet vniuerſalis quod eſt contra omnem logicam pꝛobatur tamen ſequela ſic. Ille terminus natus eſt pꝛedicari de pluribus: nam ſupponit pꝛo illa aqua que nunc eſt in illo alueo et pꝛius ſupponebat pꝛo il la aqua que fuit in illo alueo tempoꝛe Archiducis Philippi regis Caſtelle et poſtea ſupponet pꝛo alia aqua. Igitur ille terminus natus eſt de pluribus pꝛe dicari. Similiter arguere potes de hoc termino Jo‑ hannes pꝛobando eum eſſe terminum vniuerſalem: Nam nunc ſupponit pꝛo Johanne. xxiij. annoꝛum et

prius ſupponebat pro iohanne.xij. annorum ⁊ per cõſequens ſucceſſiue ſaltem poteſt de plurib⁹ predicari Alia etiam via poteſt probari ꝙ ille termin⁹ iohannes ſimul ⁊ ſemel poteſt de pluribus predicari nã põt predicari de totali compoſito ex materia ⁊ forma iohãnis ⁊ ſi b ſit totum reſiduũ iohannis dempta manu tũc etiam hec eſt vera b eſt iohannes ⁊ per conſequens ille terminus iohãnes de pluribus poteſt predicari ⁊ ꝑ conſequens terminus eſt vniuerſalis omnia hec ſunt contra communem logicam igitur dicta nulla.

¶ **Ad tertiũ principale communiter** ſolet reſponderi ꝙ licet iſti termini naturaliter loquẽdo non poſſunt de pluribus predicari tamẽ nati ſunt de plurib⁹ predicari nã ꝙ̃tũ eſt ex impoſitione illorum terminorũ non repugnat eis poſſe de pluribus predicari hanc autem ſolutionem ſic explicant aliqui ſi per poſſibile vel impoſſibile eẽnt plures ſoles aut mũdi iſte terminus ſol ⁊ ſimiliter iſte terminus mũdus oẽs illos ſignificarent abſq; noua impoſitione ⁊ hoc ſufficit ad hoc ꝙ illi termini ſint vniuerſalia. ¶ Sed iſtud videtur minus ſufficienter dictũ quia tunc ſequeretur ꝙ iſte termin⁹ plato eſſet termin⁹ vniuerſalis intelligo ſecundũ ſignificationem vltimatam quod eſt falſum. Sequela patet quia non repugnat illi termino ꝙ̃tum ẽ ex eius impoſitione poſſe ſupponere pro pluribus quia ſi plures eſſent ſortes iſte terminus ſortes ſignificaret oẽs illos mediante conceptu quo nunc ſignificat iſtũ Nec valet dicere ꝙ iſta conſequentia tenet ſolum per locũ extrinſecum videlicet quia antecedens illius eſt impoſſibile vt aliqui dicunt propterea aliter explico ſolutionem datam ⁊ dico ꝙ illi termino non repugnat ꝙ̃tum eſt ex ſua impoſitione poſſe predicari de pluribus qui ſic ſe habet ꝙ per eius cõceptũ nõ cõcipitur preciſe vna res ſed plures ſi termin⁹ fuerit in voce aut ſcripto. Si autem in mente fuerit dicas per quem nõ concipit preciſe vna res ſed plures diuiſim cum alijs cõditionibus intelligo. Et hoc voluit habere doctor ſanctus prima parte q̃ſtione.xiij.articulo nono vbi declarat ꝙ hoc nomẽ deus eſt appellatiuum eo ꝙ habet plurale ſcðm illud pſalmiſte. Ego dixi dij eſtis ⁊ in ſolutione ad ſcðm dicit ꝙ nomina non ſequũtur modũ eſſendi qui eſt in rebus ſed modũ eſſendi ſcðm ꝙ in cognitione noſtra eſt per quod nihil aliud intendit ꝙ̃ id quod nos explicuimus ſub alijs verbis clarioribus. Et ex iſto correlario ſequit̃ ꝙ licet iſte terminus chimera nõ ſit natus ꝑdicari de plurib⁹ tñ eſt vniuerſalis eo ꝙ ꝑ ei⁹ cõceptũ intelligun⁹ plura impoſſibilia diuiſim ſed iſte terminus iſta chimera ſingularis eſt.

Sanctus Thomas

¶ **Ad confirmationem cõmunis** ſolet dari reſponſio preſuppoſita quadam diſtinctione que eſt. Tribus modis aliquid dicit̃ eſſe idẽ. ¶ Primo mõ quando aliquid manet oĩno inuariatũ ſecundũ ſe ⁊ quodlibet ſui ſi partes habeat vt illa itelligẽtia que nunc eſt eſt eadẽ que fuit a mille annis et ſi ſortes maneret per vnã horã oĩno inuariatus ita ꝙ nihil deperdat de materia nec aliquid acquirat tunc in ſcða medietate hore ill⁹ eſt idem homo qui fuit in prima medietate hore. ¶ Scðo mõ aliquid dicit̃ eſſe idem quãdo manet altera pars eſſentialis oĩno inuariata altera vero variata. Exempli gratia iohannes.xxiij.annorũ eſt ille idẽ in ſecundo modo idẽptitatis qui fuit.xij. ⁊ ſic manet idem homo per totam vitam ſuam ¶ Tertio mõ aliquid dicit̃ eſſe idem qñ partes ſuccedunt in ſimili ſitu ⁊ figura dato ꝙ non maneat eadem pars principalis vt ſcalda qui nũc eſt dicitur eẽ ille idẽ qui fuit ab vno ãno ⁊ idẽ ſecana nũc eſt qui fuit a mille annis ſimiliter accepto aliquo igne ſi cõbuſto vno ligno aliũ ſubſtituatur ⁊ ſic deinceps quouſq; omnia prima conſumantur ſemper remaneret idem ignis numero vt dicit ſanctus. Thomas prima parte queſtione.cxix.articulo primo in reſpõſione ad quintũ de his aũt modis idemptitatis ꝑ amplius in libris de generatiõe ⁊ corruptione videbit̃ iſta diſtinctiõe ſuppoſita dicit̃ ꝙ ad terminũ eẽ vniuerſalẽ ſeu cõmunẽ nõ ſufficit ꝙ plura ſignificet capiẽdo ly plura vt opponat̃ primo mõ idemptitatis aut ſecundo modo ſed requiritur ꝙ ſignificet plura vt ly plura opponat̃ tribus modis idẽptitatis ⁊ ſic faciliter ſoluuntur argumenta. Nã ly ſcalda licet plura ſignificet illa tñ ſunt idem tertio mõ idemptitatis ⁊ ꝑ cõſequẽs nõ ſunt plura vt ly plura opponatur trib⁹ modis idẽptitatis. Eodẽ mõ faciliter ẽ reſpõdere de hoc terio iohãnes ſignificãte nũc iohãnẽ.xxiij. annorũ qui antea ſupponebat ꝑ iohãne duodeci annorũ quia illa ſunt idẽ ſcðo mõ idemptitatis hec diſtinctio multũ cõfert ad ſaluãdas aliquas ꝑpoſitiones cõmuniter cõceſſas ad diſſoluẽdos aliquos ſillogiſmos in quibus plurimi heſitauerũt ꝑpter iſtorum modorũ idẽptitatis ignorãtiam vt videbitur in priorib⁹ videtur tamẽ ꝙ iſti modi parum deſeruiunt ad cognoſcendũ quis termin⁹ dici debeat vniuerſalis aut ſingularis nã argumenta ꝑpoſita non petũt aliã difficultatẽ ꝙ̃ argumentũ cõmune prius factum ad ꝓbandũ ꝙ ly plato ſit terminus vniuerſalis in ſignificando plures homines taliter vocatos queadmodũ eñ dictũ eſt ꝙ equiuoce illos ſignificat pari forma in propoſito dicitur ꝙ iſte terminus iohannes licet ſignificet iohannẽ xxiij.annorũ ⁊ prius ſignificauerit iohannẽ duodecim annorum hoc tamen eſt equiuoce vnde dico ꝙ nullus conceptus repreſentans nunc iohannem.xxiij.annorum repreſentabit aliquẽ hominẽ qui habebit aliquã partem quam nunc non habet iſte iohannes aut aliquem hominem qui aliquã parẽ quã nunc iſte hꝫ nõ habebit. Valent tamen iſti modi vt dixi ad ſaluandum ꝑpoſitiones cõmuniter conceſſis cõcedimus de iohãne.xxiij.annorũ ꝙ eſt fili⁹ ſue matris ꝙ eſt natus Bãdaui ꝙ eſt baptiſatus ⁊ tales ꝑpoſitiones faciliter ſaluant̃ ꝑ iſtos modos idemptitatis. ¶ Arguo tamẽ cõtra dicta ꝓbando ꝙ ad terminũ eſſe vniuerſalem non requiritur ꝙ ſignificet plura vt ly plura opponat̃ tribus modis idemptitatis ſic videlicet ꝙ illa non ſint eadem aliquo modo idemptitatis. Et ſic arguo iſte terminus pars integralis ſortis eſt termin⁹ vniuerſalis nã debite immediate ei addi põt ſignum vniuerſale debite eñ dicimus quelibet pars integralis ſortis ẽ hõ ⁊ tamen non ſignificat plura que nõ ſunt eadẽ aliquo modo idemptitatis igitur ad terminũ eſſe vniuerſalẽ illud non requiritur. Cõſeq̃ntia eſt clara cum maiore ⁊ minorẽ probo ſic ſi ille termin⁹ ſignificaret plura ⁊c. quero q̃ ſunt illa ⁊ ſi aliqua poſſes dare maxime dares manum ⁊ caput ſortis. Sed cõtra illa nõ ſunt plura vt ly plura opponatur tribus modis idemptitatis immo ſunt eadem ſecundo modo idemptitatis nã illa ſunt eadem ſecundo modo idemptitatis in quib⁹ manet eadem pars eſſentialis omnino inuariata altera variata modo clarum eſt ꝙ caput ſortis ⁊ eius manus eandem omnino habent partem eſſentialem.

¶ **Ad iſtud reſpondet̃ ꝙ manus ⁊ caput** ſortis ſunt plura ⁊ nullo mõ idemptitatis eadẽ licet cõmunicẽt eadẽ parte eſſentiali qñ eñ aliqua ſecũdo mõ idemptitatis ſunt eadẽ tunc vnũ alteri ſuccedit quod non contingit in propoſito de capite et manu ſortis. Cõmuniter etiã loquentes nõ iudicarẽt illa eſſe eadem licet iudicent iohannẽ.xxiij.annorũ eſſe il

lum eundem qui fuit .xij. annorū ⁊ hoc ſufficeret ad dicendū vnū ⁊ non aliud dato ꝙ nulla eſſet diſcriminis alia ratio immo melius videtur eē dicendū illa eſſe eadem tertio modo ydemptitatis que ſic ſe habent ꝙ in eis nō manet aliqua ps oīno inuariata ſed ab hominibꝰ reputāt eadē non eīm requirit partes ſuccedere in ſimili ſitu ⁊ figura vt ſatis claret. De mō hentiſberi et pauli veneti nūc nihil loquor q: intēdo eorum dicēdi modos declarare ī materia de ſillogiſmo expoſitorio.

¶ Quarto principaliter arguit ſic ⁊ hoc contra ſecundam diuiſionem ⁊ ſic arguo aliqua eſt enunciatio et tamen nec eſt de ſubiecto vniuerſali nec ſingulari igitur illa diuiſio eſt nulla conſequentia eſt clara ⁊ probo aſſumptum de aliqua enunciatione vna coniunctione ꝙ ſi dicas vt dicendum eſt ꝙ pro diuiſo accipiēdus eſt hic terminus enunciatio vna ſimpliciter ſeu enunciatio cathegorica.

¶ Sic arguo Aliqua eſt enūciatio ſimpliciter q̄ neqꝫ ē de ſubiecto vniuerſali neqꝫ de ſubiecto ſingulari ergo ꝓpoſitū ꝓbat antecedens et accipio hanc ꝓpōnē ſortes vel hō eſt animal clarū eſt illā eſſe cathegoricam ⁊ ꝙ neqꝫ ſit de ſubiecto vniuerſali aut ſingulari probo ſi illa eſſet de ſubiecto vniuerſali hoc maxime eſſet ratione ſecunde partis illius diſiuncti. Sed et eadē ratione omnino debebis dicere eam eſſe de ſubiecto ſingulari ratione prime partis igitur ſi primum dixeris debebis dicere ⁊ ſecundum. Eodēꝫ modo probari poteſt ꝙ non poſſit dici eaꝫ eſſe de ſubiecto ſingulari.

¶ Confirmatur ad idē ⁊ accipio hāc propoſitionem de copulato ſubiecto ſortes et homo ſunt homines ⁊ ſic arguo nec dici poteſt illam enunciationem eſſe de ſubiecto vniuerſali nec de ſubiecto ſingulari poſtq̄ vna pars ſubiecti eſt terminus ſingularis altera vero terminꝰ vniuerſalis igiť illa diuiſio data eſt nulla quod reſtabat probandum.

¶ Ad quartū principale reſpōdet ſicut reſpōſum eſt vſqꝫ ad replicam de hac propoſitiōe de diſiuncto extremo ſortes vel homo eſt animal pro cuius intelligentia pono propoſitiones.

¶ Prima ꝓpoſitio oē diſiūctū ex terminis vniuerſalibus ē terminꝰ vlis hec ꝓpō ꝓbatiōe nō eget nā q̄libet tale ſupponere pt̄ ꝓ omni illo pro quo aliqua eiꝰ pars ſupponere pt̄. Cū aūt quelibet eiꝰ pars pt̄ ꝓ pluribus ſupponere ſequitur ꝙ ⁊ totū diſiunctum de pluribus predicari poterit ⁊ per conſequens quodlibet tale eſt terminus vniuerſalis.

¶ Secunda propoſitio oē diſiunctū ex termino ſingulari ⁊ termino vniuerſali eſt terminꝰ vniuerſalis hec propoſitio etiam eſt clara et faciliter ex prima propōne ꝓbari poteſt ⁊ intelligenda eſt hec propoſitio niſi tale diſiunctuꝫ reſtringatur ad ſtandū preciſe pro vno quare hoc dixerim videbitur in prioribus in materia de q̄titate propoſitionum.

¶ Tertia ꝓpoſitio omne diſiūctum ex terminis ſingularibus potentibus pro diuerſis ſupponere eſt terminus vniuerſalis probatur hec propō nam quodlibet tale diſiunctum poteſt ꝓ pluribꝰ diuiſim ſupponere igiť q̄libꝫ tale ē terminꝰ vniuerſalis. Notāter dico in ꝓpōe ꝯpoſita ex terminis ſingularibꝰ potētibꝰ ꝓ diuerſis ſupponere nā iſtō diſiūctū ſortes vel iſte hō demōſtrādo ſortē nō ē terminꝰ vniuerſalis ſed ſingularis ⁊ itelligēda ē hec ꝓpō niſi tale diſiūctū reſtringať ad ſtādū p̄ciſe ꝓ vno. Et ex iſtis ꝓpōnibus facilis patet ſolutio ad argumentū dicēdo ꝙ iſta enunciatio ſortes vel hō eſt animal ē de ſubiecto vniuerſali ſed hoc nō eſt ratione ſecunde partis illius diſiuncti immo ratione totius diſiuncti.

¶ Ad confirmationē pono ſimiliter propoſitiones.

¶ Prima ꝓpoſitio omne copulatū ex terminis vniuerſalibus eſt terminus vniuerſalis.

¶ Secunda ꝓpoſitio oē copulatum ex terminis ſingularibus eſt terminus ſingularis.

¶ Tertia ꝓpoſitio omne copulatuꝫ ex termino vniuerſali ⁊ termino ſingulari eſt terminꝰ vniuerſalis. Iſte propoſitiones declaratione nō egēt vt tamen melius earuꝫ pateat intellectus breuiter cōtra eas argumentabo: poſtea in fine ſubnectam ſolutionem ad argumentum factum.

¶ Et primo arguo cōtra primam ꝓpōnem ⁊ ſic arguo iſtud copulatum hoc ens ⁊ hic angelus demōſtrando ſemper michaelem eſt copulatuꝫ ex terminis vniuerſalibus ⁊ tamen nō eſt terminꝰ vniuerſalis immo eſt terminus ſingularis igitur prima ꝓpō eſt falſa ꝙ illud copulatum componatur ex terminis vniuerſalibus patet quia tam ly ens q̄ ly angelꝰ ſunt termini vniuerſales.

¶ Secundo arguo cōtra ſecundā ꝓpōnem iſtud copulatum ſortes ⁊ brunellus in hac ꝓpoſitione ſortes ⁊ brunellus eſt animal eſt copulatuꝫ ex terminis ſingularibus ⁊ tamen non eſt terminꝰ ſingularis igitur ſecunda propoſitio non ſtat in veritate conſequentia eſt manifeſta cum maiore ⁊ minorem probo ſic non repugnat ſubiecto illius propoſitionis predicari de pluribus quia ex quo ly ⁊ diuiſiue tenetā non eſt pars extremi ſubiectum illius propoſitionis verificari poteſt de ſorte ⁊ ſimiliter de brunello.

¶ Tertio arguo cōtra tertiā propoſitionē ⁊ hoc ſic iſtud copulatū ſortes ⁊ oīs hō ē vnū copulatū ex termino vniuerſali ⁊ termino ſingulari ⁊ tñ nō eſt terminꝰ vniuerſalis igiť ꝓpō falſa ꝓbať aſſumptum ⁊ primo ꝙ illud copulatum cōponitur ex termino ſingulari ⁊ vniuerſali patet nā primā partē cōſtat eſſe terminū ſingularē ⁊ ꝙ ſcđa ps ſit terminꝰ vniuerſalis patet nā ſucceſſiue de pluribꝰ p̄dicari pt̄. ꝙ aūt illud copulatū nō ſit terminꝰ vniuerſalis patet ipſꝫ nō pōt predicari niſi de vno ſolo puta de ſorte nam clarū eſt ꝙ illud copulatū nō pōt ſupponere ꝓ aliquo alio homine nec etiā poteſt ſupponere ꝓ aliquibꝰ duobꝰ ſiue ſortes ſit alter eorū ſiue nō igitur cū illud copulatū ꝓ ſolo ſorte ſupponere pōt ſequiť ꝙ eſt terminus ſingularis ⁊ non vniuerſalis quod erat probandum.

¶ Ad primū iſtoruꝫ reſpondetur cōcedendo ꝙ illud copulatū hoc ens ⁊ hic angelꝰ nō eſt terminus vniuerſalis ⁊ nego ꝙ ſit copulatū ex terminis vniuerſalibꝰ vnde ꝑ copulatū ex terminis vniuerſalibꝰ intelligimꝰ copulatū cuius q̄libet ps principalis eſt huiuſmodi mō illud copulatū datū non ē tale.

¶ Forte dicis nulli parti pricipali illius copulati repugnat verificari de pluribus igitur quelibet pars principalis illius copulati ē terminus vniuerſalis. cōſequentia eſt clara ⁊ aſſumptū ꝓbo prima pars pricipalis illiꝰ copulati ſignificat quicquid illa pars ens ſignificat ⁊ ſecunda quicquid ſignificat illa pars angelꝰ iuxta illud dictuꝫ cōmune logicorū;

Quicquid pars vnius cõplexi ſignificat totum illud ſignificat ⁊ per conſequens nulli parti principali eiꝰ repugnat verificari de pluribus. Ad hoc dicit in vno verbo ꝙ non eſt aſpiciendum ad ſignificationem partialem ſed ad totalem.

Ad ſecundũ reſpondetur ꝙ ſubiectũ huius ꝓpõis ſortes ⁊ brunellꝰ eſt animal ẽ terminus vniuerſalis ⁊ nõ ſingularis nã ly ⁊ diuiſiue tẽtũ eſt vna vniuerſalitas ⁊ faciendo verificationẽ oportet delere illã vniuerſalitatẽ in particularitatem vt dictum eſt queſtione nona. Et dico ꝙ ꝓpõ ſecũda poſita venit intelligẽda de copulato ex terminis ſingularibus copulato mõ in quo ly ⁊ complexiue tenetur.

Ad tertiuz reſpondent aliqui propter argumentum factum ꝙ iſtud copulatuz ſortes ⁊ omnis hõ non eſt terminus vniuerſalis ſʒ ſingularis ⁊ dicũt ꝙ tertia ꝓpõ non habet vniuerſaliter veruz et hoc qñ terminus vniuerſalis ſumitur cũ ſigno vniuerſali ⁊ hoc potiſſimuz qñ talis terminus vniuerſalis ẽ ſuperior large aut ꝓprie ad terminũ ſingularẽ mõ in copulato iſto ſortes ⁊ oĩs hõ ſumitur terminꝰ vniuerſalis ꝓprie ſuperior ad terminum ſingularẽ ⁊ hoc cuz ſigno vniuerſali. Et notanter addo ſiue talis terminꝰ fuerit ꝓprie ſuperior ſiue large. Nã cõmuniter ad iſtã ſolutionem dicendũ eſt talia copulata ſortes ⁊ omne rationale ſortes ⁊ omne riſibile ſortes ⁊ oẽ quale eſſe terminos ſingulares ⁊ tñ nõ ſumuntur ibidez termini vniuerſales proprie ſuperiores ad terminos ſingulares vt ex predicabilibus notum euadit. Sed iſti termini largo mõ ſunt ſuperiores ad iſtos terminos ſingulares quod ſufficit ad impediẽdũ ne iſta copulata ſint termini vniuerſales. Et ſi dicas ad omne minꝰ dicendũ erit iſtud copulatũ ſortes ⁊ plato ⁊ omnis hõ eẽ terminum vniuerſalem nam ibi nõ ſumitur terminus aliquomõ ſuperior ad terminuz ſingularem nã ly homo non eſt terminus ſuperior ad iſtud copulatũ ſortes et plato ⁊ ꝙ tamẽ iſtud nõ contineat veritatem patet nã illi copulato repugnat accipi ꝓ pluribus dicunt iſti cõſequenter ad ſolutionez datã ꝙ iſtud copulatũ ſortes ⁊ plato ⁊ omnis hõ eſt terminus ſingularis ⁊ non vniuerſalis ⁊ põt preciſe ſupponere ꝓ ſorte ⁊ platone copulatim. Si ſoli ſortes ⁊ plato eſſent in rerum natura hec ẽ vera iſti, ſunt ſortes ⁊ plato ⁊ oĩs hõ quid aũt veritatis hoc contineat claret ex his que dicta ſunt in materia de copulatis ⁊ licet iſte terminus vniuerſalis nõ ſit ſuperior ad iſtud copulatum tamen ad prepediendũ ne iſtud copulatũ ſit terminus vniuerſalis ſufficit ꝙ ad partes illius copulati iſte terminus vniuerſalis ſit ſuperior. iſti nõ ſoluz male dicunt ſed etiã ſibi repugnãt dicũt eñ ⁊ bene naturaliter ꝓcedendo ꝙ hic terminꝰ ſol eſt vniuerſalis licet non ſit poſſibile ꝙ de pluribus predicetur ⁊ hoc q: iſtam repugnantiã non habet ex mõ ſue ſignificationis. Modo ꝙ iſta copulata ſortes ⁊ omnis hõ ſortes ⁊ plato ⁊ omnis hõ nõ poſſint verificari de pluribus nõ prouenit ex modo ſignificandi illorum copulatoruz ſi eñ repugnaret illis copulatis accipi ꝓ pluribus ex parte ſignificationis eoruz cuilibet tali copulato habenti ſimilez ſignificationem repugnaret accipi pro pluribus quod eſt falſum nam hoc copulatum ſortes ⁊ omnis aſinus ſimilem ſignificationẽ habet cum iſto copulato ſortes et omnis homo non enim variat ſimilitudinem ſignificationis qd̃ in vno copulato eſt terminus ſuperior ad terminũ ſingularez ⁊ in altero non. Tũ etiã q: illi termini nõ repugnat ex pte ſue ſignificatiõis accipi ꝓ pluribꝰ qui nõ ſignificat plura diuiſim nec facit venire in notitiã pluriũ ſemꝑ diuiſiʒ itelligo mõ claret ꝙ hoc copulatũ ſortes ⁊ oĩs hõ facit diuiſim venire i notitiã pluriũ videlicet ſortis ⁊ dioniſij: ſortis ⁊ balduini ⁊ ꝑ ꝯſequẽs nõ repugnat illi copulato ex pte ſue ſignificatiõis de pluribꝰ verificari. Tũ etiã q: ſcðm eos oporteret dicere hoc copulatũ ſortes ⁊ ps ſortis eẽ terminũ ſingularẽ poſtꝙ̃ ꝓ ſolo ſorte ſupponere põt ⁊ tñ ẽ copulatuz ex termĩo ſingulari ⁊ cõi q̃ nõ ẽ ſupior ad terminũ ſingularẽ igit̃ male dicũt ꝯcidẽtes qðlibʒ tale copulatũ eẽ terminũ cõmunẽ. Dico igit̃ illa copulata adducta terminos eſſe vniuerſales ⁊ adhuc manet noſtra tertia propoſitio vera.

Contra quã tamen breuiter ſic arguo ⁊ accipio hoc copulatũ iſti homines ⁊ ſortes vel plato demõſtrando ſortẽ ⁊ platonẽ ⁊ ſic arguo illõ copulatũ cõponit̃ ex termĩo ſingulari ⁊ termino vniuerſali nã prima pars copulati terminus eſt ſingularis ſecunda vero diſiũctũ qð eſt terminꝰ cõmunis ⁊ ille terminus communis nõ eſt ſuperior aliquo pacto ad terminũ ſingularẽ ⁊ tamen nõ poteſt verificari de pluribus diuiſim qñ ſolum de ſorte et platone copulatim verificari poteſt etiã ex parte ſue ſignificationis repugnat ei verificari de pluribus q: nõ facit venire in notitiã pluriuz diuiſim ⁊ per cõſequens illud copulatũ eſt terminus ſingularis ⁊ nõ terminꝰ vniuerſalis hoc argumentũ equali currit cõtra vtrumqꝫ modũ dicẽdi qui ei priorẽ ſuſtinẽt ſolutionẽ dicũt ꝙ regula vniuerſaliter habʒ verũ qñ terminꝰ vniuerſalis ſumptus cũ ſigno vniuerſali nõ eſt ſuperior ad terminũ ſingularẽ aut ad partẽ eiꝰ formaliter aut equiualẽter hoc addo ꝓpter hoc copulatũ iſti homines ⁊ oĩs hõ demõſtrando ſortem ⁊ platonem quod etiam dicerent eſſe terminum ſingularem mõ manifeſtum eſt ꝙ illud nõ cõtingit in hoc copulato iſti homĩes ⁊ ſortes vel plato. Dico igitur ꝙ illud copulatũ non eſt terminus vniuerſalis ⁊ ita tertia propõ non habet vniuerſaliter veruz ⁊ hoc potiſſimum qñ terminus vniuerſalis adequate ſupponit pro illis diuiſim ꝓ quibus terminus ſingularis copulatiz ſupponit ⁊ dico adequate q: alias nõ impediret. Nã hoc copulatũ iſti homines ⁊ ſortes vel plato vel iohannes demõſtrando ſortem ⁊ platonem eſt terminus vniuerſalis ⁊ quia hec materia ſapit materiam de ꝗ̄titate propoſitionum idcirco ꝓ nunc hec dicta ſufficiant. Et hec de queſtione duodecima.

Sequitur textus.

Si ergo ĩ vniuerſali vniuerſaliter enũciet quis qm̃ eſt aut nõ eſt cõtrarie enũciationes erũt dico aũt in vniuerſali vniuerſalẽ enũciationem vt oĩs homo albꝰ eſt nullꝰ hõ albꝰ eſt.

Quando autem in vniuerſalibus non vniuerſaliter non ſunt contrarie que autem ſignificantur eſt eſſe contraria. Dico autem non vniuerſaliter enunciare in his que vniuerſalia ſunt vt homo albus eſt non eſt homo albꝰ. Cũ eñ vlẽ hõ ſit nõ vlr vtit̃ enũciatione Omnis eñ vniuerſale eſt ſed vniuerſaliter ſignificat.

¶ Hec eſt tertia pars huius capitis in qua philoſo-
phus in ſpeciali aſſignat duas ſpecies oppoſitionis
ſicut eniʒ ex textu patet declarat que propoſitiões ſunt cõ
trarie que aũt ſubcontrarie. Circa expoſitioneʒ auteʒ
huius textus nulla occurrit difficultas niſi circa illã
particulã que auteʒ ſignificantur ẽ eſſe contraria quã
quidem particulã noſtri nominales dupliciter expo-
nunt. Unomõ ſic q̃ autem ſignificantur eſt eſſe contra
ria hoc eſt dicere ille propoſitiones que non ſunt con
trarie ſed ſubcontrarie equiualent contrarijs et hoc
quando ſunt in materia naturali de ineſſe de preſen
ti ⁊c. cũ alijs particulis iuxta illud dictum cõmune in
materia naturali particularis ⁊ indefinita equiualẽt
vniuerſali. ¶ Secundomõ ſic exponũt illã particulaʒ
que auteʒ ſignificantur eſt eſſe contraria .i. ꝓpõnes q̃
non ſunt contrarie ſed ſubcontrarie per additioneʒ ſi
gnorũ vniuerſaliũ poſſunt fieri cõtrarie. ¶ Licet aũt
duplex hec expõ cum multarum particularũ additio
ne trahi poſſet ad bonum ſenſum tamen vtraq; expõ
tortuoſa videtur ⁊ impertinens ꝓpoſito. Teſte etiam

[Boetius.] boetio . inter antiquos altercatio fuit ſuper expõne il
lius pticule ſed inter alios Porphiriꝰ bene explicuit

[Porphirius] illam particulam ⁊ hoc ſic. Que autem ſignificantur
eſt eſſe cõtraria hoc eſt dicere illa que ſignificãtur pu
ta per propõnes que nõ ſunt ↄtrarie eſt eẽ cõtraria .i.
cõtingit eſſe cõtraria ita ꝙ voluit dicere philoſophꝰ
ꝙ datis aliquibus ꝓpõnibus q̃ non ſunt cõtrarie li-
cet ille propõnes nõ contrariẽtur res tamen ſignifica
te per illas ꝓpões ſunt cõtrarie verbigratia iſte pro
põnes hõ eſt ſanus homo non eſt ſanus nõ ſunt cõtra
rie nec iſte hõ eſt iuſtus hõ non eſt iuſtus res tamen ſi
gnificate per illas propoſitiones ſunt cõtrarie nã per
affirmatiuas ſanitas iuſticia deſignantur per negati
uas autem egritudo iniuſticia: modo clarum eſt illas
res cõtrariari ⁊ hec expõ videtur conformis menti ari
ſtotelis de iſtis autẽ ſpeciebus oppõnis fiet ſpecialis
mentio capitulo ſequenti. Poſtea ſubdit philoſophꝰ
ꝙ omnis non eſt vniuerſale ſed ꝙ vniuerſaliter conſi-
gnificat Circa quod dictum philoſophi non paruã
occurrit difficultas de ſignificatione huius actus ſin
cathegorematici omnis ⁊ conſimiliter aliorũ actuũ
ſincathegorematicorũ. Propter vt huiꝰ dicti cla
rior habeatur intelligentia moueo hanc queſtionem.

Vtruʒ iſte actus ſincathego
rematicꝰ oĩs non ſit vniuerſale ſʒ vniuer
ſaliter cõſignificet. ¶ Circa hãc q̃ſtioneʒ
due variant opiniones. Prima eſt opinio
cõmunis in qua ferme oẽs cõueniũt ⁊ di-
cunt ꝙ iſte actus ſincathegorematicus oĩs non ẽ vni
uerſale hoc eſt nõ ẽ terminus cõmunis q: nihil nec ali
qua ſignificat ſed vniuerſaliter ſignificat hoc eſt deno
tat terminuʒ cui additur accipi pro oĩbus ſuis ſignifi
catis copulatiue. ¶ Secunda eſt opinio aliquorũ di

[Hieronimꝰ pardo.] centium ꝙ ly omnis ſignificat aliquid ſicut ille termi
nus homo: ⁊ hanc opinioneʒ fouet Hieronimus par
do ĩ ſua medulla dialectices capitulo ſecũdo loquẽs
de regulis generalibus conſequentiarum. Pro maio
ri intelligentia prime opinionis eſt.

¶ Aduertẽdũ ꝙ iſta ſincathegoreu-
mata vocalia aut ſcripta oĩs nullus quilibʒ nõ ſigni-
ficãt aliquid vel aliqua ſed ſolum aliqualiter nihilo
minus ſunt termini vnde iſta ſincathegoreumata ſo
lẽt cõparari cyfre in arithmetica nã cyfra in arithme
tica nihil de ſe ſignificat attñ eius prepõ aut poſtpo
ſitio variũ valorẽ numeri facit. Conſimiliter iſtud ſi-
gnũ oĩs nihil nec aliqua ſignificat facit tñ terminũ in
quem cadit aliter accipi puta pro ſuis ſignificatis co
pulatiue qualiter non acciperet ſine tali ſigno. Ma-
nifeſtũ eſt enim ꝙ aliter cõcipio per hãc omnis hõ eſt
animal q̃ per hanc homo eſt animal ⁊ hoc eſt ratione
actus ſincathegorematici cui illud ſignũ omnis vo
cale aut ſcriptũ ſubordinatur ⁊ ille actus ſincathego
rematicus non eſt notitia eo ꝙ per talem actum nihil
cognoſcitur ⁊ hoc voluit philoſophus qñ dixit ꝙ oĩs
nõ eſt vniuerſale ſed vniuerſaliter conſignificat.

¶ Contra hanc opinionẽ primo prĩ
cipaliter arguitur iſtud ſignum oĩs aliquid ſignificat
ergo male dicit opinio cõſequentia eſt clara ⁊ probo
aſſumptum iſtud ſignũ omnis ſubordinatur vni actui
mentali aliquid ſignificanti igiť ⁊ illud ſignuʒ vocale
aliquid ſignificat. Cõſequẽtia eſt manifeſta ⁊ antece-
dens patet ⁊ accipio illũ actuʒ cui ſubordinatur illud
ſignum vocale ⁊ peto vel per illum actũ intellectꝰ ali
quid cognoſcit vel nihil ſi primũ ſequitur ꝙ ille actꝰ
illud ſignificat quod per eũ intellectus cognoſcit ⁊ ſic
habetur propoſitum. Si ſecundũ ſequitur ꝙ ille actꝰ
in anima non eſt terminus ſignificatiuus.

¶ Forte dicis vt cõſequẽter habet di
cere hec opinio ꝙ ꝑ illũ actũ intellectus nihil cogno
ſcit et ꝓpterea illa qualitas in anima nõ ẽ dicẽda no
titia eo ꝙ nullã rẽ nec aliquas res repreſentat ſed ille
actꝰ ſignificat aliqualiter ſicut ⁊ illõ ſignũ vocale oĩs.
Cõtra hoc ſic arguo ⁊ accipio hãc ꝓpõnem mentaleʒ
omnis mula generatur in regionibus calidis ⁊ ſic ar-
guo cõceptus cui ſubordinať ille terminꝰ mula nõ ſi-
gnificat aliqualiter ꝑ additionẽ illiꝰ actꝰ ſincathego
rematici q̃liter nõ ſignificaret ſine illo actu ſincathe
gorematico igiť ille actꝰ ſincathegorematicꝰ nõ ſi
gnificat aliq̃liter tenet ↄſequẽtia nã ex oppoſito ſeq̃ť
oppoſituʒ ⁊ ſi ille actꝰ nõ ſignificat aliqualiter nec ẽt
ſignificat aliquid aut aliq̃ ⁊ ꝑ ↄſequẽs ille actꝰ nullo
modo eſt terminus ſignificatiuꝰ qd negat hec opinio.

¶ Confirmať et accipio illum actuʒ
mentalem cui vt dicis ſubordinať ly omnis et q̃ro a te
vel ꝑ illum actum potentia cognitiua vitaliter inmu
tatur vel non. Si primũ ſequitur ꝙ ille actus eſt repñ
tatiuus alicuius obiecti nam potentiam cognitiuam
vitaliter immutari non eſt aliud q̃ potentiam cogniti
uam habere aliquam cognitionem per quã cognitio
nẽ actualiter tendit in obiectum ⁊ per cõſequens per
illũ actũ oĩs potẽtia cognitiua tendit obiectũ ⁊ ita il-
le actus omnis erit naturalis ſimilitudo illiꝰ obiecti
⁊ ꝑ conſequens ille actus ſignificat aliquid quod re-
ſtabat ꝓbandum. Si ſecundum ſequitur ꝙ nõ experi
mur talem actuʒ ⁊ per cõſequens nõ videtur quare ſit
ponẽdus talis actus ſincathegorematicus viſo ꝙ de
eo non habeť aliqua experiẽtia neq; aliqua ratio co
git talem actum ſincathegorematicum ponere: vel ſi
ſit ponendus dicendum eſt ꝙ eſt notitia alicuius.

¶ Ad primum principale reſpondeť
negando ꝙ illud ſignũ omnis ſignificet aliquid ⁊ ſimi
liter nego ꝙ actus cui ſubordinatur ly oĩs aliquid ſi-
gnificet immo penitus nihil ſignificat ⁊ intellectus ꝑ
illũ actum nihil cognoſcit ⁊ nego ꝙ ꝓpterea ille actꝰ
non ſit terminus ſignificatiuus ⁊ reſpõdeo ſicut reſpõ
ſuʒ eſt ꝙ licet ille actus nõ debeat dici notitia dato ꝙ
nomina ſignificant ad placitum tamen eſt terminus ſi
gnificatiuus eo ꝙ aliqualiter repreſentat: ⁊ quando
illud improbas reſpondeo per propoſitiones.

¶ Quarum prima eſt licet ille actꝰ
omnis ſignificet aliqualiter tamen non facit terminũ

cui additur aliud ſignificare ꝙ ille terminus ſignificaret ſine additione talis actus ꝓbatur propoſitio nam ſubiectum huius mentalis omnis homo eſt aĩal cũ additione illius actus ſignificat idẽ oĩo quod ſignificat ſubiectum huius hõ eſt animal: ⁊ per cõſequens non aliud ſignificat ille terminus mẽtalis cum illo actu ꝙ ſine illo ſignificaret ⁊ hoc pretenditur in argumento.

¶ Secunda propoſitio illũ terminũ omnis ſignificare aliqualiter nõ eſt ipm̃ facere terminum cui additur aliter ſupponere ꝙ ſine ipõ taliter terminus ſupponeret. ꝓpõ probatione non eget nam in mentali huius vocalis omnis chimera eſt chimera ille actus cui ſubordinaꝫ ly omnis nõ facit chimere conceptũ aliter ſupponere ꝙ ſupponeret ſi ei nõ adderetꝫ

¶ Tertia propoſitio hoc ſignuꝫ omnis ſignificare aliqualiter nõ eſt facere illum terminũ cui additur accipi pro quolibet ſuo ſuppoſito copulatiue aut ſupponere ſuppoſito ꝙ ſupponat ꝓbatur ꝓpoſitio nam ſicut ſubiectuꝫ hui⁹ mẽtalis omnis hõ eſt animal accipitur copulatiue ꝓ quolibet ſuppoſito ita ⁊ ſubiectum huius homo eſt animal. Naꝫ pro aliquo ſuo ſuppoſito accipitur ⁊ nullum eſt eius ſuppoſitum qui pro illo accipiatur ille terminus hõ igitur pro quolibꝫ ſuo ſuppoſito copulatiue accipitur.

¶ Hic tamen dicunt aliqui ꝙ terminum accipi pro quolibet ſuo ſuppoſito copulatiue non eſt ipſum pro quolibet ſuo ſuppoſito accipi ſed eſt ipſuꝫ pro quolibet ſuo ſuppoſito teneri. ſic videlicet ꝙ ad veritatẽ talis ꝓpoſitionis requiritur illud extremũ cuilibet ſuppoſito illius termini cõpetere. Et vlteri⁹ dicũt ꝙ in illo cõſiſtit tota ratio ꝓpter quã ly omnis ſignificat aliqualiter. Sꝫ iſtud nõ valet q2 tunc ſequeretur ꝙ actus de ly omnis poſſet cadere a ſua ſignificatione nã accepta hac mẽtali omnis hõ eſt animal in qua ille act⁹ denotat terminũ cui adiũgitur accipi ꝓ quolibet ſuo ſuppoſito copulatiue ſi intellectus toti illi ꝓpoſitioni negationem aduerbialem preponat tunc clarũ eſt ſecundum tuũ modum exponendi ꝙ ille actus nõ amplius denotat terminuꝫ cui additur pro quolibet ſuo ſuppoſito accipi copulatiue ⁊ per ꝯñs nõ amplius ſignificat aliqualiter. vel alias habes dicere ꝙ i alio cõſiſtit ſignificatio illius actus. ꝙ ſi forte cõcedas nõ eẽt inconueniens ꝙ ille actus cadat a ſua ſignificatiõe habebis cõcedere ꝙ ꝑ poſitionem negationis efficiꝫ nõ propõ. Nã ſi ly omnis nõ amplius ſignificet aliq̃liter ſtabit materialiter ⁊ ſi ſic. Clarum eſt ꝙ non eſſet ibi ꝓpoſitio. Dico igitur aliaꝫ eſſe aſſignandam rationem ob quam ly omnis aliqualiter ſignificare dicatur que eſt hec ly omnis aliqualiter ſignificat eo ꝙ intellect⁹ ratione actus cui ly omnis ſubordinatur aliter apprehẽdit res ſignificatas per terminũ cui additur ꝙ ſine illo actu apprehenderet Aliter apprehẽdit res ſignificatas per extrema huius propoſitionis omnis homo eſt animal ꝙ eas apprehenderet ſine illo actu.

¶ Ad confirmationẽ reſpõdeo ꝙ dupliciter aliquid poteſt immutare potentiam cognitiuam. Unomodo obiectiue. Aliomodo formaliter. Unde immutare potentiam cognitiuam obiectiue nihil aliud eſt ꝙ eſſe obiectum alicuius cognitionis ipſius potentie cognitiue. Et hoc mõ clarum eſt ꝙ ille act⁹ vitaliter bene poteſt immutare potentiã cognitiuam nam poteſt potentia cognitiua habere aliquem conceptum taleꝫ actũ ei repreſentanteꝫ. Et tunc ille act⁹ obiectiue immutaret potentiam cognitiuam.

¶ Forte dicis hec non eſſe ad intentionem argumenti ſed ꝙ intendis petere an per illum actum cui ly omnis ſubordinaꝫ vitaliter immuteꝫ potentia cognitiua ⁊ hoc formaliter ſꝫ tũc peto a te vt cõueniam⁹ de ſignificatiõe termini puta quid ſit formaliter imutare potẽtiã cognitiuã. Si dixeris ꝙ ad hoc ꝙ aliquid illo mõ imutet potẽtiã cognitiuã requiritꝫ ꝙ ꝑ ipm̃ intellect⁹ aliquid cognoſcat cõuenio tecũ in ſignificatione termini q2 nolo tecũ cõtẽdere de nomine. ⁊ tũc cõſequẽter dico ꝙ actus cui ly oĩs ſubordinatur nõ immutat potẽtiã cognitiuã. Si aũt velis ꝙ ad immutare potẽtiã cognitiuã ſufficit intellectũ ducere in cognitionẽ alicui⁹ rei vel intellectũ facere aliter res cognoſcere ⁊ aliquo alio certo mõ ꝙ ſine actu eas nõ cognoſceret. Placet etiã modus dicẽdi et tũc dico ꝙ actus cui ly oĩs ſubordinaꝫ immutat potentiã cognitiuã. Si vero omnino velis ꝙ immutare potentiã cognitiuã ſit ipaꝫ ducere in cognitionẽ alicui⁹ rei aut terũ tũc dico ꝙ ille actus vitaliter immutat potentiaꝫ cognitiuam ⁊ vlterius nego ꝙ non ſit ponendũ talis actus. Et quãdo dicis ſi ille actus non vitaliter immutat potentiaꝫ cognitiuam ſequitur ꝙ non experimur talem actum et cum nulla ratio cogat ponere talem actum ſequitur ꝙ ſuperflue ponitur talis actus.

¶ Ad hoc dico ꝙ licet ille act⁹ nõ vitaliter immutet potentiã cognitiuã ad ſenſuꝫ tuũ vtẽdo terminis vt me vis vti: attamẽ experimur talẽ actũ eſſe in nobis vt dico ꝙ illũ actũ potentia cognitiua intuitiue poſſet cognoſcere q2 imutat potẽtiã cognitiuã ad hũc ſẽſũ eo ꝙ ꝑ illũ actũ potẽtia aliquomõ cognoſcat res quomõ ſine tali actu non cognoſceret. manifeſtum em̃ eſt ꝙ ſi primo formemus iſtam mentalem mula eſt ſterilis poſtea hanc omnis mula ẽ ſterilis tũc non repñtatur nobis aliqua res ꝑ ſecundam que per primam nobis nõ repreſentatur attamẽ aliter apprehendimus res ſignificatas ꝑ extrema ſecũde ꝓpõnis ꝙ eaſdẽ res ſigñtas per extrema prime ⁊ hoc nõ põt eẽ niſi ratione alicuius qđ eſt in ſecunda ꝓpoſitione qđ non eſt in prima videlicet propter illum actum ſincathegoreumaticum propterea ex illo etiam concludẽdum eſſe talem actum. Simile poteſt declarari de habitibus qui non cognoſcũtur intuitiue ſed hoc eſt alterius negocij ⁊ ex illo etiam concludimus talem actũ nihil ſignificare ſed ſolum ſignificare aliqualiter.

¶ Secundo principaliter arguiꝫ ſic Et accipio hanc ꝓpoſitionem omnis hõ eſt animal ⁊ quero vel ille actus cui ſubordinatur ly omnis cauſatur precise ab ipſa potentia cognitiua ⁊ hoc nõ videꝫ dicendum ſecundũ veram ph̃iam nullus em̃ recte ſentiens in ph̃ia dicit aliq̃d cauſari ab ipa potẽtia cognitiua ſola nullo alio cõcurrente. vel ille act⁹ cauſaꝫ ab aliquo alio ⁊ etiã hoc nõ. ſi em̃ aliquid ꝯcurrit ad cauſandũ illũ actũ ſincathegoreumaticuꝫ mentalem omnis aut ergo illđ ẽ illa vox oĩs aut ſignificatũ illi⁹ vocis nõ eſt dicendũ primũ q2 anima bene poteſt formare illã mentaleꝫ nõ percepta aliqua voce aut ſcriptura nec eſt dicendũ ſecundũ puta ꝙ ille actus oĩs cauſatus a ſignificato illius vocis oĩs q2 ſecũdũ hãc opinionẽ nullũ eſt ſignificatũ illi⁹ vocis oĩs ⁊ ꝑ cõſequẽs dicẽdũ ꝙ ab aliquo alio cauſaꝫ ⁊ qđcunqꝫ ſit illud ſequiꝫ ꝙ ille actus illud repreſentabit ⁊ ita habebiꝫ illus actũ alicuius eſſe cognitionẽ ⁊ aliquid ſignificare

¶ Confirmatur ad ideꝫ ⁊ accipio illũ actũ oĩs ⁊ ſic arguo bene ſequitur ille actus ſignificat igiꝫ ille actus ſignificatũ ſignificat. Cõſequentia ẽ clara ⁊ ex illo vlteri⁹ ſic arguo iquiſitiue vel in hac ꝓpõe ly oĩs ſignificatuꝫ ſignificat. ly ſignificatũ ſupponit ꝓ aliquo vel ꝓ nullo: ſi ſecundũ ſequiꝫ illam ꝓpõ

ſitionem eſſe falſaʒ ſi pro aliquo ſequit̃ ꝙ ſignificatū illius actus eſt ⁊ per conſequens ſequitur ꝙ ille act⁹ aliquid ſignificat cuius oppoſitum dicit hec opinio.

¶ Ad ſecunduʒ principale reſpondetur ꝙ actus cui ſubordinatur ly omnis non cauſatur preciſe ab ipſa potentia cognitiua. Nam tunc potentia cognitiua poſſet formare aliqueʒ taleʒ actū nullū penitus habendo conceptum quod cōſtat eſſe falſum Propterea dico ꝙ cauſatur ab ipſa potentia cognitiua ⁊ a conceptibus quos determinat. ſicut enim pbatū eſt inter arguenduʒ non cauſat̃ ab illa voce omnis nec a ſigāto ei⁹ poſtꝙ nullum eſt eius ſignificatum et quando dicis tunc ſequitur ꝙ ille actus repreſentabit illa a quibus cauſat̃ ⁊ per cōſequens erit alicui⁹ cognitio. Reſpōdeo ꝙ modus arguendi eſt null⁹ clarum eſt iſtas cōſequētias nihil valere notitia actualis pducit̃ ab habituali ergo notitia actualis habitualē repreſentat. nec ſequitur notitia abſtractiua pducitur ab intuitiua q2 notitia abſtractiua intuitiuā repreſentat. Clarum eſt ꝙ ſi mod⁹ tuus arguendi eſſet alicui⁹ valoris pbaretur pariformā ꝙ quelibet notitia repreſentat intellectum a quo cauſatur quod cōſtat eſſe falſum ſed ad probāduʒ illud oporteret ſic arguere. act⁹ ſincathegorematicus cauſatur a terminis quib⁹ additur ⁊ hoc tanꝙ ab obiecto ergo repreſentat illa a qͦbus ſic cauſatur. Mō do liquet antecedens eſſe falſuʒ

¶ Ad confirmationeʒ reſpondet̃ negando hāc cōſequentiā ille actus ſincathegorematic⁹ ſignificat ergo ille act⁹ ſincathegorematic⁹ ſignificatū ſignificat q2 nihil eſt ſignificatū per illuʒ actū.

¶ Forte dices bene ſequit̃ ille actus ſincathegorematic⁹ ſignificat aliqualiter ergo aliqͦliter ſignificat per illū actuʒ ſincathegorematicū tenet cōſequentia ab actiua ad paſſiuā ⁊ vlterius bñ ſequitur aliqualiter ſignificatur per illuʒ actū ſincathegorematicū ergo aliqualiter eſt ſignificatū per illuʒ actuʒ ſincathegorematicū. Ex quo clare ſequitur ꝙ aliquid eſt ſignificatum per illū actum ⁊ per cōſequēs de primo ad vltimū ſequitur ille actus ſignificat igit̃ ille actus aliquid ſignificat quod infert propoſitum.

¶ Ad hanc replicam breuiter reſpōdeo negando hanc conſequentiam ille actus aliqualiter ſignificat ergo aliqualiter ſignificatur p illū actuʒ nec ibi arguitur per regulam cōmunem ab actiua ad paſſiuam ad hoc enim ꝙ debite per illam regulaʒ arguatur oportet ꝙ ille termin⁹ in queʒ tranſit vis verbi actiui poſſit eſſe ſubiectū ppoſitionis in qua ponitur verbū paſſiuū vt inductiue patet in omnibus mō hoc nō obſeruatur in propoſito vt ſufficienter patet.

¶ Tertio principaliter arguitur ſic: ſi hec opinio eēt ſuſtinenda ſequeret̃ ꝙ nunꝙ aliquis formaret illā mentaleʒ oīs hō eſt aīal qui eius intellectus reflecteret̃ ſupra cōceptū oīʒ hoīm ipſʒ cognoſcēdo ſʒ hoc eſt falſuʒ immo prorſus cōtra experientiā lucē qͦdem clarius eſt ꝙ ſtat bene ꝙ aliquis habeat illā mentaleʒ ⁊ tamen nō conſideret ſe habere illam mentaleʒ ⁊ per cōſequens nō oportet omnē habentem illā mentalem reflecti ſupra conceptū hominū. Sequelaʒ tamen ſic probo iuxta eā q̄ dicta ſunt intellectus mediantē illo actu mentali omnis cōcipit conceptū hominū p ſuis ſignificatis copulatiue. Et per cōſequēs mediante illo actu intellectus accipit illum cōceptū ſed hec cōſequentia eſt bona talis accipit illū cōceptū ergo cognoſcit ſeu cōſiderat illum nullus enim accipit terminum quē nō cognoſcit ⁊ per cōſequens nunꝙ habetur illa mentalis omnis hō eſt animal qui intellectus ſe reflectat ſupra conceptum hominum ipſum cognoſcendo quod reſtabat probandum.

¶ Et confirmatur ex modo declarādi huius opinionis ſequitur ꝙ actuʒ cui ſubordinat̃ illa vox omnis ⁊ illa vox nō ſunt termini ſinonimi qđ eſt contra cōmunem logicā. Cōſequentia tamen pbatur ſic ille actus mentalis denotat terminum cui additur accipi pro ſuis ſignificatis copulatiue et nō denotat aliquem terminum vocaleʒ accipi pro ſuis ſignificatis copulatiue. ſed illa vox nullū terminū mentaleʒ denotat accipi p ſuis ſignificatis copulatiue ſed ſolū terminum vocaleʒ ſic denotat accipi ⁊ per cōſequens ille actus ⁊ illa vox nō eodem mō ſignificant ⁊ per cōſequens nō ſunt termini ſinonimi. hoc tertium argumentum ⁊ eius confirmationem dicit hieronimus loco preallegato ſe ponderare contra hanc opinionem.

¶ Ad tertium principale reſpondet̃ negando ex hac opinione ſequi ꝙ nunꝙ aliqͥs poſſet formare hanc mentaleʒ oīs hō eſt animal qui eius intellectus reflectatur ſupra conceptum hominū ipſuʒ cognoſcendo vt eſt inter arguendū dictū eſt oppoſitū cōſtat per experientiā ⁊ ad pbationem dico ꝙ hec cōſequentia nihil valet intellectus accipit illū conceptū ergo intellectus cognoſcit ſeu cōſiderat illū conceptū immo oppoſitum cōſequentis ſtat cum antecedente ⁊ bene ſtat ꝙ intellectus accipiat aliqueʒ cōceptū queʒ tamen nō cognoſcat. vnde quando dico intellectū accipere conceptum hominum mediante illo actu p ſuis ſignificatis copulatiue hoc recte intelligendū eſt. Nolo enim dicere ꝙ intellectus cognoſcat illum cōceptū mediante illo actu ſic accipi ſed potius intellect⁹ accipit res ſignificatas per illum conceptum aliter ꝙ p eas acciperet ſine tali actu ⁊ ſic patet ꝙ nō cognoſcat intellectus conceptum mediante tali actu.

¶ Ad confirmationeʒ reſpondet̃ negado ꝙ act⁹ cui ſubordinat̃ illa vox oīs ⁊ ipſa met vox ſunt termī ſinonimi: q2 illa vox oīs ⁊ ille act⁹ cui ſubordinatur eſt terminus ſignificatiu⁹ ⁊ eodem mō cōcipit intellectus res ſignificatas p ſubiectum huius mentalis omnis hō eſt animal ſicut eaſdeʒ res ſignificatas per ſubiectum huius vocalis omnis hō eſt animal vt intelligenti claret. patet itaqꝫ argumentum hoc cum ſua confirmatione nō debere pōderari apud ſane intelligenteʒ p ea q̄ dicta ſunt in ei⁹ ſolutione. Hec ſunt argumenta ipſius hieronimi quib⁹ mouet̃ tenere oppoſitum huius opinionis. facit aliud argumentū de hac buf eſt buf ſed ſolutum eſt queſtione quinta. Clarum tñ eſt nullum iſtorum argumentorum cōcludere Propterea hec opinio tū etiam quia cōmunis eſt hoc tempore tenenda eſt ymo eam tenuerunt Auicenna: ⁊ albert⁹ magnus vt patet ex ſuo primo peri hermenias ⁊ vt ei⁹ veritas magis eluceſcat ex falſitate opinionis oppoſite ideo parum volo immorari in opinione ſecunda in principio queſtionis allegata. Auicenna. Albert⁹ magnus.

PRo cuius intelligētia breuiter eſt notādū ꝙ actus illi quib⁹ ſincathegoremata vocali vel ſcripta ſubordinantur ſunt vere notitie realiter diſtincte ⁊ diuerſe ab illis notitijs qͥb⁹ ſubordinant̃ ſincathegoremata vocalia vel ſcripta ⁊ ſignificāt illud qđ ſignificat̃ p cathegoremata qͥb⁹ addunt̃. Et ſi petas q̄les erūt notitie ei⁹ cōdiuidis erūt ille notitie. Reſpōdet hui⁹ opinionis defenſor hoc mō ꝙ intellectui no

ſtro tanta eſt data intelligendi fecunditas ab ipo ſummo opifice deo vt quācunqȝ rē innumeris ꝛ infinitis modis cognoſcere poteſt: verbi gratia illam rem ꝙ eſt ſortes intellectus infinitis diuerſis modis cognoſcendi cognoſcere poteſt. Poteſt eñ cognoſcere per noticiam ſimplicē ꝛ incōplexā etiā per noticiā cōplexam puta per mentalē cui ſubordinatur iſta ſortes ē ſortes per quā quidē mentalem nihil a ſorte realiter diſtinctū ſignificatur ſed aliqualiter repreſentatur qualiter nō repreſentat̄ per noticiā ſortis videlicet cōpoſitiue ꝛ vnitiue ꝛ illa noticia cōpoſitiua ꝛ vnitiua a noticia cui ſubordinat̄ ly ſortes cauſatur cū ipſo intellectu principaliter effectiue cōcurrente pōt etiā intellectus cognoſcere illam rem que eſt ſortes per hāc mentalem ſortes nō eſt ſortes hoc tamē aliter puta vnitiue negatiue ſimiliter poteſt intellectꝰ cognoſcere ſortem per hāc diſiunctiuā ſortes eſt ſortes vel ſortes nō eſt ſortes ꝛ hoc aliqualiter qualiter nō cognoſceretꝑ ſimplicem ſortis noticiam. Propterea huiꝰ cōditiōis ſunt actus quibus ſubordinantur ſincathegoreumata vocalia aut ſcripta ꝙ aliqd ſignificāt puta illud quod ſignificant cathegoreumata ſed hoc aliqualiter qualiter non ſignificatur per ipa cathegoreumata. vnde accepta hac vocali oīs hō eſt animal ly omnis ſubordinat̄ vni actui in mēte qui oēs hoīes repreſentat ſicut ꝛ noticia cui ſubordinat̄ ly hō ſȝ hoc aliter eo ꝙ ſignificat oēs homines vniuerſaliter taliter enim homines ſignificat ꝙ ad verificationeȝ illiꝰ ꝓpōnis requirit̄ predicatū ſubiecto vniuerſaliter ꝯpetere. Et eodē mō ly eſt in illa ꝓpoſitione ſubordinat̄ vni cōceptui vnitiuo quo intellectus cognoſcit hominē ꝛ aīal ſed hoc aliter ꝙ̄ cognoſcit per cōceptꝰ quibꝰ illa extrema ſubordināt̄ vȝ vnitiue ꝛ affirmatiue ꝛ ille conceptus cauſatur effectiue a cōceptu cui ſubordinat̄ ly homo ꝛ cōceptu cui ſubordinat̄ ly aīal ꝛ ab ipo intellectu. Sȝ ꝙ hec opinio deficiat multipliciter oſtendo.

¶ Unde primo principaliter ꝯtra eā ſic arguo. Ex hac opiniōe ſequit̄ nulla eſſe ſincathegoreumata cuiꝰ oppoſitū aſſerit tota logicoꝝ ſchola ꝛ per ꝯſequens nō eſt hec opinio ſuſtinenda: ꝯña ē clara ꝛ ſequelam ſic ꝓbo ſi aliquod eſſet ſincathegoreuma maxime eſſet ly oīs in hac oīs hō eſt animal aut ly eſt. Dicunt enim omnes logici vnanimiter ꝙ ly oīs eſt ſincathegoreuma officio ꝛ ſignificatione ſimul ꝛ ꝙ ly eſt tertiū adiacēs eſt ſincathegoreuma ſignificatiōe tātum: immo ſimpliciter ſincathegoreumaticꝰ ſȝ ꝙ hoc dici nō poſſit ꝓbatur. Nā ly oīs ꝛ ſimiliter ly eſt ſubordinant̄ actibus ꝙ̄ ſunt vere noticie aliquarum rerū ſm hanc opinionem ꝛ per conſequens tā ly omnis ꝙ̄ ly eſt ſunt vere termini ſignificatiui aliquarum rerum Ex quo manifeſte ſequitur illos terminos non eſſe ſincathegoreumata quod infert propoſitum.

¶ Confirmat̄ ꝛ accipio hāc vocalem omnis hō eſt animal ſm dicta ly omnis in illa ꝓpōne ſignificat oēs hoīes quēadmoduȝ ille terminus hō in quem cadit tamen aliqualiter qualiter non ſignificat ille terminus hō ſed ꝓbo ꝙ non ſi ly omnis aliqualiter ſignificaret omnes homines qualiter nō ſignificat ille terminus hō hoc maxime eſſet quia vniuerſaliter ſignificat qualiter non ſignificat ly homo. Sed contra hoc ſic arguo ly hō omnes homines vniuerſaliter ſignificat: nam ille terminus homo aliquem hominem ſignificat ꝛ nullus eſt homo quin ſignificetur per illū terminum homo ꝛ per conſequens ille terminus homo etiam omnes homines naturaliter ſignificat quēadmodum ly omnis ꝛ ita nulla erit differentia inter ſignificationem de ly omnis ꝛ ſignificationem de ly homo quod nullus ſani capitis aſſereret.

¶ Ad primū principale reſpōdet defenſor huiꝰ opinionis negādo ꝙ ex hac opinione ſequatur nulla eſſe ſincathegoreumata ꝛ ꝯcedit ꝙ ī hac propoſitione vocali omnis hō eſt animal tam ly oīs ꝙ̄ ly eſt ſūt cathegoreumata dato ꝙ illi termini ſubordinantur noticijs aliquarū rerum repreſentatiuis. vnde hac ratione ly omnis dicitur eſſe ſincathegoreuma q: per ſe ſumptum nihil ſignificat ſed cathegoreumati iunctum ſignificat illud idem quod cathegoreuma ſignificat ſȝ hoc aliqualiter qualiter nō ſignificat cathegoreuma. Et ꝓpterea ſincathegoreumata nullā determinatā rem impoſita ſunt ad ſignificandum ſed ſunt impoſita impoſitione eſſentiali ad ſignificanduȝ illam rem vel illas res quam vel quas ſignificant cathegoreumata quibus adduntur ꝛ hoc videtur innuiſſe Ariſtoteles cū dixit ipſum eſt ſi puruȝ dixeris nihil ſignificat: ſignificat autem quandā cōpoſitionē quaȝ ſine extremis nō eſt intelligere hoc eſt hoc verbum eſt ſolitarie acceptum nihil ſignificat ſed ſignificat compoſitionē quandam extremoꝝ hoc eſt dicere illud verbum eſt iunctum extremis ſignificat id quod extrema ſignificant ſed hoc aliqualiter videlicet compoſitiue ꝛ vnitiue qualiter extrema non ſignificant.

¶ Forte dicis ex ſolutione data ſequitur nullū eſſe ſincathegoreuma mētale et per ꝯñs nullum erit ſincathegoreuma vocale aut ſcriptū Sequela probat̄ qm̄ dictū eſt ꝙ ex eo aliqs terminus dicit̄ eſſe ſincathegoreumaticus q: ꝑ ſe ſumptꝰ nihil ſignificat ſed actus cui ſubordinatur ly oīs quandocunqȝ eſt in intellectu ſemper ſignificat aliquid poſtꝙ̄ eſt vera noticia alicuius rei et per conſequens qualitercunqȝ ſumatur ille actus ſemꝑ aliqd ſignificat ꝛ per cōſequēs non eſt ſincathegoreuma.

¶ Ad iſtud dicitur cōcedendo ꝙ in mente nullū reperitur ſincathegoreuma niſi forte cōceptus nō vltimatus ipſius vocis vel ſcripture nec ex illo ſequit̄ nulla eſſe ſincathegoreumata vocalia aut ſcripta Si tamē placeat illos actus vocare ſincathegoreumata per denominationē extrinſecam pro ꝙ̄ pro ipſis ſubordinantur ſincathegoreumata vocalia aut ſcripta bñ quidē non cōtendatur de nomine.

¶ Ad cōfirmationeȝ reſpondetur ꝙ aliter iſte terminus hō oēs homines vniuerſaliter repreſentat quā iſte terminꝰ oīs nā cōceptus cui ſubordinat̄ ly homo vniuerſaliter oēs homies repreſentat ꝛ hoc vniuerſalitate repñtationis eo ꝙ aliquē hoīem repñtat ꝛ nullꝰ ē hō quin illū repñtat Sed actus cui ſubordinat̄ ly oīs omnes homines repñtat vniuerſalitate verificationis eo ꝙ propoſitio in ꝙ̄ ponit̄ requirit verificationē pro quolibet per illū actū cognito et ex illo ſufficiēter patet magnum eſſe diſcrimen inter ſignificationē de ly omnis ꝛ ly homo eodē modo accepta mentali cui ſubordinatur iſta propoſitio quidam homo eſt animal in ipſa illud ſignum quidam omnē hominem ſignificat conceptu tamen particulari particularitate verificationis quia ad veritatem propoſitionis in qua ponitur ſufficit verificatio pro aliquo per ipſum cognito Eodem modo in iſta iſte homo eſt animal illud pronomen demonſtratiuum omnem hominem ſignificat ſed hoc ſingulariter Defēſor huius opinionis multa adhuc inquirit de ſignificatione negationis infinitanter capte ſimiliter de ſignificatione huius coniunctionis copulatiue ꝛ/que cauſa breui-

ſitatis hic omitto q: ſimpliciter eſſe falſam hanc opinionem non dubito quod breuiter ſuadeo ⁊ hoc primo ſic ⁊ accipio hanc mentalem omnis homo eſt animal ⁊ quero vel illud ſignū omnis repreſentat preciſe homines ſicut ille terminus homo vel cum hoc ꝙ homines repreſentat etiam repreſentat animalia ſicut ille terminus animal ⁊ nullum iſtorum dici poteſt: nō enī dici poteſt ꝙ cum hoc ꝙ homines repreſentat ſicut ly homo etiam animalia repreſentat ſicut ly animal: nā ille terminus qui generice ſignificat non diſtinctius ſignificat indiuidua vnius ſpeciei quam alterius: igitur ſi ly omnis in illa propoſitione omnia animalia generice ſignificaret non diſtinctius homines repreſentaret ꝙ aſinos ⁊ per ꝯñs ly omnis cum hoc ꝙ omnia animalia repreſentaret ſicut ly animal non ſignificabit homines ſicut ly homo. Sed ꝙ dici non poſſet ꝙ illud ſignum omnis in illa propoſitione preciſe repreſentat homines ſicut ly homo ⁊ ꝙ nō repreſentet animalia ſicut ille terminus animal probo ſic ſm opinionem hanc nullum ſincathegorema agit in aliquem terminū niſi ſignificet illud quod ille terminus ſignificat ſed illud ſignum omnis agit in illum terminum animal ipſum confundendo: igitur ſignificat illud qđ ille terminus animal ſignificat.

¶ Secundo ſic ⁊ accipio hanc propoſitionē ſortes eſt ſortes ⁊ plato eſt plato ⁊ quero de ſignificatione illius coniūctionis copulatiue an videlicet p̄ciſe ſignificet ſortē vel preciſe platonē vel ſimul ſignificat ſortem ⁊ platonē nō poteſt dici primū neqȝ ſcđm: ⁊ ſi detur tertiū quero vel cōplexe vel incōplexe illos ſignificat ⁊ certe quicqđ dicatur ſemp ducet̃ reſpondens ad inconueniens a recte ſpeculanti.

¶ Tertio ſic ⁊ accipio hāc ꝑpoſitionem oīs hō eſt aīal ſm dicta ly oīs in illa ꝑpoſitione aliquid ſignificat igitur ſub ly oīs poteſt fieri deſcenſus ⁊ ita valebit iſte deſcēſus oīs homo eſt animal ergo iſte omnis homo eſt aīal vel iſte oīs homo eſt aīal quod cōſtat eſſe falſum. ¶ Multa alia etiā abſurda ⁊ impugnatiōe ſimiliter ⁊ recitatiōe indigna ex hac opinione ſequunt̃ quapropter derelinquēda eſt oppoſita aūt tenenda. Defenſor etiā huius opinionis manifeſte ſibi repugnat q: in eodē capite tenet propoſitionē mentalem nō cōponi ex pluribus partialibus noticijs ſed eſſe ſimplicē noticiā ⁊ per ꝯſequens accepta hac vocali omnis homo eſt animal falſum eſt dicere ꝙ ly oīs ſubordinatur alicui noticie repreſentanti aliqđ nam ex illo clariſſime ſequitur aliquā mentalē cōponi ex partibus diuerſarum rationum ſed de hoc ſmo fiet in ſecundo peri hermenias. ¶ Epilogādo hāc q̄ſtionē teneo ꝙ iſtud ſincathegorema omnis aliqualiter ſignificat ⁊ nō aliqđ aut aliqua qua de rebū dixit phūs omnis nō ē vniuerſale ſed vniuerſaliter ſignificat. Et hec de queſtione decimatertia.

¶ Sequitur textus.

In eo vero ꝙ vniuerſale p̄dicat̃ id qđ eſt vlr̄ predicari nō eſt verū. Nulla eī affirmatio vera erit in q̄ cuȝ vniuerſale ſit predicatū vlr̄ predicatur vt oīs homo eſt omne animal.

¶ In hac vltima parte huius ſecūdi capituli tractatus ſecūdi primi peri hermeniarū remouet phūs vnā dubitationem q: dubitaret aliquis ex quo predicatū aliqñ enunciat̃ de ſubiecto vniuerſali vlr̄ ſumpto aliqñ vero particulariter vt ſupra patuit an ne predicatuȝ etiā vlr̄ ſumptū poſſit enūciari de ſubiecto ⁊ phūs volens hoc dubium terminare dicit ꝙ bñ poteſt vniuerſale vniuerſaliter ſumptum de alio enunciari ſed non vere quia nulla eſt affirmatio vera in qua predicat̃ vniuerſale vniuerſaliter ſumptum iuxta illud vulgatiſſimum logicorum dictum. Omnis affirmatiua eſt falſa in qua predicat̃ vniuerſale vniuerſaliter ſumptum vt autem clarius pateat quid veritatis contineat hec reſponſio philoſophi ad dubium propoſitum moueo hanc queſtionem.

Utrū nō ſit aliqua affirmatio vera in q̄ predicat̃ vniuerſale vlr̄ ſumptum. Pro huius queſtionis ſolutione

¶ Aduertēdū eſt ꝙ in ꝑpoſito ꝑ affirmatiuā in qua p̄dicat̃ vlē vlr̄ ſumptū vt dicūt cōiter loquētes nihil aliud intelligere debem⁹ ꝙ propōnem affirmatiuā cui⁹ predicatū eſt termin⁹ cōmunis diſtribut⁹ vt eſt hec oīs hō oē aīal eſt aut ꝑpōnem affirmatiuā cuius principalior pars p̄dicati ē termin⁹ cōis diſtribut⁹ vt eſt hec oīs hō eſt oē aīal. Iſto breuiter notato ponit̃ ꝯcluſio rñſiua ad titulū q̄ſtiōis propoſite nulla eſt affirmatio vera in qua predicatur vniuerſale vlr̄ ſumptum probatione nō eget cōcluſio ſed ſufficienter probata eſt q: eam ponit phūs.

¶ Contra quā cōcluſionē primo principaliter arguit̃ ſic aliq̄ eſt affirmatio vera ⁊ tñ in ea p̄dicat̃ vlē vlr̄ ſumptū igit̃ cōcluſio rñſiua eſt nulla/ ꝯña claret ⁊ aſſumptū ꝓbo oēs iſte affirmatiōes ſunt vere aliq̄s ſol oīs ſol eſt aliq̄ luna oīs luna ē aliq̄s mūdus oīs mūdus eſt phenix oīs phenix eſt ſm falſā imaginationē Ariſtotelis qui nō ponit pluralitatē mūdorū ⁊ tñ iſte ſunt affirmatiōes in quarū q̄libet predicat̃ vlē vlr̄ ſumptū ⁊ per ꝯñs aliq̄ talis affirmatio eſt vera cui⁹ oppoſitū aſſerit ꝯcluſio ꝙ in eis ſꝑ p̄dicet̃ vlē clarū eſt: nā iſti termi ſol mūdus ſunt vlīa vt patuit q̄ſtiōe xij. ꝙ aūt ſumant̃ vlr̄ manifeſtū eſt q: vlē tūc vlr̄ ſumit̃ qñ diſtribuit̃ vt patuit ex notabili ibi aūt oēs illi termini diſtribuunt̃ ⁊ per ꝯñs vlr̄ ſumuntur.

¶ Et ꝯfirmat̃ iſte ꝑpoſitiones ſunt vere q̄libȝ hō eſt ipſemet a hō oīs hō eſt vt ly a ſit ſignū cōfuſiuū ⁊ q̄libet earū eſt affirmatio in qua predicat̃ vlē vlr̄ ſumptū ergo cōcluſio nulla: veritas aūt prime ꝑpoſitiōis patet aſcendendo ſub ſubiecto illius ꝑpoſitionis: veritas aūt ſcđe ptȝ per veritatē ſue equiualētis oīs hō eſt hō ꝙ aūt i qualibet illarū p̄dicet̃ vlē vlr̄ ſūptū nulli cadit in dubiū in prima aūt p̄dicatur relatiuū reciprocū quod ſm regulā cōmunē logicoꝝ ſupponit ſicut ſuum antecedens ⁊ cum ſuū antecedēs diſtribuatur ſequitur ꝙ etiam ipſum diſtribuitur.

¶ Ad primū principale reſpōdēt fabriſte ꝙ iſte locutiones ſunt inepte aliq̄s ſol oīs ſol ē phenix oīs phenix eſt. Dicūt enim ꝙ nō ita eſt i diſciplinis locutionis vſus vt: vlēs note predicanis adijciātur neqȝ quidē particulares ⁊ ratio quam habent eſt hec quia enunciationis q̄titas nō ex predicatis ſed ex ſubiectis attenditur ille aūt note ſunt q̄titatis ⁊ licet hec dicta nō ſunt digna impugnatiōe ſȝ ꝓ impugnatiōe ſufficiat eoꝝ recitatio. Nā tales locutiōes inueniunt̃ ſepi⁹ ⁊ apud philoſophū boetiū ꝯmētatorē ⁊ alios etiā viros ingenioſiſſimos albertū ſbertū paulū venetū buridanū ⁊ plures alios: rō etiā quā adducūt eſt adeo tenuis ꝙ rñſiōe nō eget dato enī ꝙ enūciatiōis q̄titas

nō debet attendi ex pdicatis ſed ſubiectis tñ note vniuerſales ⁊ particulares bene poſſunt addi predicatis nō tñ addunť vt q̄titas attendať ꝓpter talē additionem ex parte predicatoꝝ dicūt etiā iſti ꝙ ſol nō eſt ꝓprie vniuerſale qđ conſtat eſſe falſum in bona Ariſtotelis doctrina. propterea dimiſſo iſto mō dicendi qui certe omni ſtudio bonarū litterarū aduerſatur admittamus tales locutiones q: in eis nō eſt aptitudo ⁊ cōcedo omnes tales ꝓpoſitiones affirmatiuas eē veras cōcedo etiam ꝙ in qualibet earū predicať vniuerſale vlr ſumptum. Et dico ꝙ cōcluſio poſita eſt limitāda de vniuerſali habente plura ſuppoſita mō nullum ex vniuerſalibus datis eſt vniuerſale habens plura ſuppoſita naturaliter etiam hec bene poteſt eſſe vera ſortes eſt omne videns omnem aſinum ſed tunc ille terminus diſtributus non haberet plura ſuppoſita.

¶ Cōtra hanc ſolutionem arguitur ſic. Iſta affirmatio eſt vera aliquis deus omnis de⁹ eſt ⁊ tamen ibi predicať vniuerſale habens plura ſuppoſita. Clarum enī eſt ꝙ ille terminus deus tria hꝫ ſuppoſita vꝫ deum patrem deū filiū ⁊ deū ſpiritumſctm igitur ſolutio data non ſatiſfacit

¶ Forte dicis ꝙ nihil ad Ariſtotelez Non enim poſuiſſet trinitatē in diuinis prout nos ponimus. Secundo dico vt cōmuniter dici ſolet ꝙ lꝫ ille terminus deus habeat plura ſuppoſita illa tamen nō ſunt eſſentialiter ſed perſonaliter ſolum diſtincta mō ſolutio precedens intelligitur de vniuerſali habente plura ſuppoſita eſſentialiter diſticta. Propterea alia via ſic arguo ⁊ ſumo hāc ꝓpōnem aliquod inſtans ē omne inſtās ⁊ volo ꝙ illa ꝓpō ſit per totam vnā horam tunc ſic arguo per totam illam horam illa ꝓpō erit vera ⁊ tamen in ea predicatur vniuerſale vniuerſaliter ſumptum habens plura ſuppoſita. nam in illa hora ſunt infinita inſtantia igitur illi termino infinita ſuppoſita correſpōdent. reſpōdetur ꝙ ex quo illa ꝓpoſitio in quolibet inſtāti illi⁹ hore eſt vera ly eſt non importat totā horam ſed ſolum menſurā momentaneam ⁊ in ordine ad talē copulā talē menſurā importantem iſte terminus inſtans nō habet plura ſuppoſita ita ꝙ volo dicere ꝙ dictū philoſophi ſic dꝫ intelligi nulla erit affirmatio vera in qua predicetť vniuerſale vlr ſumptum habens plura ſuppoſita in ordine ad copulam talis affirmationis.

¶ Forte dices ī quolibet inſtāti illi⁹ hore hec propoſitio eſt falſa aliquod inſtans eſt omne inſtans igitur male dictū eſt in quolibet inſtanti illaꝫ eſſe verā. Cōſequētia claret ⁊ probo aſſumptū ſignum vniuerſale affirmatiuū non facit propoſitionē veram niſi terminus diſtributus per ipm̄ habeat tria ſuppoſita ſed in nullo inſtanti illius hore ille terminus inſtans habet tria ſuppoſita: igitur in nullo inſtanti illius hore illa propoſitio eſt vera. Conſequentia claret cū minore ⁊ maior colligitur ex intentione Ariſtotelis primo de celo ⁊ mūdo dicentis ꝙ de duobus dicim⁹ ambo ſed de tribus primo dicimus omne ſimile argumentū faciebāt antiqui ad probandū hanc eſſe falſaꝫ ois phenix eſt. Propter hoc argumentū aliqui antiq logici voluerūt dicere ꝙ hoc ſignuꝫ ois exigit habere actu tria ſuppoſita ita ꝙ ad hoc ꝙ propoſitio ſit vera in qua ponitur termin⁹ vniuerſalis cui additur ſignū vniuerſale requiritur ꝙ ille terminus habeat tria ſuppoſita ad omne min⁹ in actu. Propterea emanauit dubitatio hec antiqua vtrū ois exigit tria appellata et ita ipſi negāt hāc ꝓpoſitionē phenix oīs phenix ē quā tñ cōceſſimus ſlr hāc oīs phenix eſt pariformiter in quolibet inſtāti illius hore dicerēt hāc eſſe falſaꝫ aliqđ inſtās oē inſtās eſt eo ꝙ ille termin⁹ diſtribut⁹ in ordine ad talē copulā nō hꝫ ad omne minus tria ſuppoſita. Sed hec opinio nō eſt ſuſtētabilis ꝓpter multa. Prio iſta ꝯña eſt bona phenix eſt phenix ergo ois phenix ē phenix: ſimiliter ſequitur inſtās eſt inſtās ergo omne inſtās eſt inſtās ſm regulā cōem particularis ⁊ vlis equalēt in materia naturali ſꝫ cōſtat añs prime ꝯñe eſſe verū igitur ⁊ ꝯñs eſt verū. Eodē mō añs ſcđe ꝯñe ꝑ totam horam eſt verum igitur ⁊ conſequens.

¶ Tuꝫ ſcđo q: ſi in quolibet inſtanti illius hore hec ſit falſa oē inſtās eſt inſtans in quolibꝫ inſtāti eiuſdē hore hec erit vera nullū inſtans ē inſtās q: aliās darenť cōtraria ſimul falſa in materia naturali extra inſtātias que cōiter ſolēt aſſignari ⁊ ſi in quolibet inſtāti illi⁹ hore hec ſit vera nullū inſtās eſt inſtās ⁊ etiā in quolibet tali iſta eſt vera aliqđ inſtans eſt inſtans vt cōſtat ⁊ ſic opus erit dare cōtradictoria vera.

¶ Tum tertio iſtud ſignum vꝫ nullus non exigit tria ſuppoſita ⁊ per ꝯñs nec ly omnis probať aſſumptū q: in quolibet inſtāti alicuius hore hec eſt vera nullū inſtās eſt ipſ ⁊ tñ in nullo tali inſtāti ly inſtans habet tria ſuppoſita ⁊ conſequētia eſt manifeſta q: iſta conſequentia eſt bona nullū inſtans eſt tempus: igitur omne inſtans non eſt tempus: ſi igitur in quolibet inſtanti alicuius hore antecedens eſt verum etiam ⁊ conſequens quod infert propoſitum. Reſpondeo igitur aliter ad argumentum negando ꝙ in quolibet inſtanti hore hec ſit falſa aliquod inſtans eſt omne inſtans et nego ꝙ iſtud ſignum vniuerſale omnis non poteſt addi termino niſi tria habeat ſuppoſita vt propoſitio ſit vera in qua ponitur. Nec illud pretendebat ipſe Philoſophus loquens etiam ibideꝫ de numeri ternarij perfectione inter alia ponit modum loquendi cōmuniter dicēriū ꝙ omne ⁊ totū nō proprie attribuunť paucioribus tribus nā iſtud ſignū omnis in plurali numero ſm communem dicendi modum non additur pronomini demonſtratiuo niſi ꝑ ipſum ad omne minus demonſtrētur tria indiuidua nō enim vulgariter dicimus demonſtratis duobus tantum omnes iſti ſed potius ambo iſti ſed demonſtratis tribus aut pluribus recte dicimus omnes iſti. Cū iſt illo Ariſtotelis dicto ſtat ꝙ illud ſignum omnis bene poſſumus adiūgere termino vniuerſali duntaxat habenti vnū ſuppoſitū patet itaqꝫ propoſitiones ꝯceſſas ob argumentum factum non eſſe negandas.

¶ Ad confirmationē reſpōdetur cōmuniter ꝙ ꝯcluſio poſita deberet intelligi dū illud vniuerſale non ſit terminus relatiuus reciproc⁹ ſimiliter dummodo ſubiectū talis affirmationis nō ſupponiť confuſe tantum q: ſicut argumentuꝫ probat quelibet illarum enunciationū eſt vera non obſtante ꝙ in qualibet earum predicetur vniuerſale vniuerſaliter.

¶ Secundo principaliter arguiť ſic iſta excluſiua eſt vera tantum homo eſt riſibilis ⁊ tamē eſt affirmatio in qua predicatur vniuerſale vniuerſaliter ſumptum igitur inſtantie adhuc poſite non ſufficiunt ⁊ per conſequens nullo pacto concluſio ſtat in veritate ꝙ illa excluſiua ſit vera declarant ſue exponentes ꝙ autem ſit affirmatio in qua predicať vniuerſale vniuerſaliter ſumptum probatione non eget.

¶ Forte dices ꝙ hoc nō ſit extra iſtātias datas quia ſubiectuꝫ illius affirmationis ſtat cōfuſe tantum.

¶ Contra hoc ſic arguo iſta eſt vera tantum b hō eſt riſibilis ⁊ tamē eſt affirmatio cuiꝰ ſubiectum non ſtat cōfuſe tantum: volo enī ꝙ ly b impediat illam ſuppoſitionē ⁊ cauſet ſuppoſitionē determinatam ⁊ pꝛedicatū eſt vniuerſale vniuerſaliter ſumptū vt conſtat: ⁊ ꝙ illa ſit vera patet per ſuas exponentes b homo eſt riſibilis ⁊ nihil non b homo eſt riſibilis ⁊ per conſequens adhuc dicta non ſufficiunt.

¶ Confirmat iſte enūciatiōes ſūt vere aliquid eſt nullꝰ hō aliqd eſt nullū aīal ⁊ quelibet earū eſt affirmatio in qua pꝛedicatur vlē vlr ſumptum etiā extra inſtantias datas ⁊ per ꝯñs cōcluſio poſita ⁊ dictū philoſophi nō habēt aliquo pacto verum.

¶ Ad ſecūdū pꝛincipale reſpōdetur concedēdo hanc excluſiuā eſſe veram tantū homo eſt riſibilis ⁊ dicatur ꝙ ex quo ſubiectū eius ſtat cōfuſe tātū ꝙ nō eſt extra inſtantias. Et ad replicā quā facis de hac ꝓpōne tantū b hō eſt riſibilis dico illā excluſiuā eſſe falſam ⁊ nego ſuas expонētes eſſe veras neq; debite eaꝫ expoñis ſed hoc pacto venit exponēda homo eſt riſibilis ⁊ ab aliquo hoīe nihil aliud eſt riſibile qꝛ per illam excluſiuam denotatur pꝛedicatum vni certo ſuppoſito ſubiecti cōpetere ⁊ nulli alteri ⁊ illō ideꝫ denotatur per illas exponētes: nā per ſecundā exponentē denotat̄ ꝙ a ſoꝛte nihil aliō eſt riſibile vel a platone aut aliquo alio certo ſuppoſito vel ſi vis illam excluſiuā reſoluere in ſingularia aut in ſecunda exponēte capere relatiuū idēptitatis non obuio ſed hec alibi magis ſunt diſcutienda propterea pertranſeo.

¶ Ad cōfirmationē reſpōdetur cōcedēdo illas affirmatiuas eſſe veras ⁊ dico ꝙ concluſio poſita eſt intelligēda dūmodo illud vniuerſale diſtribuat̄ a ſigno vniuerſali affirmatiuo. Dico igit̄ recolligendo omnes has inſtātias ꝙ ꝓpoſitio philoſophi que eſt noſtra cōcluſio ſic venit intelligenda nulla erit affirmatio de ſimplici copula vera in qua ꝑdicat̄ vniuerſale hñs plura ſuppoſita vniuerſaliter ſumptum: hoc eſt cui explicite additur ſignuꝫ vniuerſale affirmatiuū dūmodo ſubiectū talis pꝛopoſitiōis nō ſtet cōfuſe tantū. ⁊ notanter dico de ſimplici copula qꝛ hec eſt affirmatio vera ſoꝛtes eſt vel nō eſt oīs homo in qua ꝑdicatur vniuerſale vniuerſaliter ſumptum ꝙ ſi dices ly homo ibi nō diſtribui accipiam hanc ſoꝛtes eſt vel non eſt homo ⁊ neſcis euadere. ¶ Paulus venetꝰ pꝛima parte ſecūdi ſophiſmatis dicit eſſe ſuperaddēdas adhuc duas clauſulas. Pꝛima opoꝛtet ꝙ ſignū vniuerſale illud ſit in ſingulari numero. Secunda opoꝛtet ꝙ ſignum illud vniuerſale ſit in recto reſpectu recti. Pꝛimam particulā addit pꝛopter iſtas enunciatiōes aliqui hoīes ſunt oēs hoīes aliqui apoſtoli dei ſunt oēs apoſtoli dei. Scđam vero ꝓpter iſtas affirmationes deus erit in quolibet inſtanti futuro in hoc inſtāti eſt omnis homo ſed iſte particule ſꝫm logicam nunc currentē non ſunt addende nō pꝛima qꝛ ſi iſte affirmationes ſunt vere opoꝛtet ly omnes teneri collectiue quādo autem collectiue tenetur nō eſt ſignū vniuerſale ſꝫ in diebus pauli ly omnes collectiue tentum reputabatur ſignum vniuerſale vt patet quadrageſimo ſcđo capitulo pꝛimi dubij. Neq; ſecunda particula eſt addēda qꝛ quelibet illarum affirmatiuarū eſt falſa pꝛima qꝛ eſt vna de futuro que nunꝙ habebit vnā de pꝛeſenti veram vel quando illa concederetur nihil cōtra ꝓpoſitionē philoſophi qꝛ pꝛedicatū eſt hoc totū ens in quolibet inſtanti futuro cui nō additur ſignū vniuerſale. Secunda etiam eſt falſa qꝛ equiualet huic ens in hoc inſtāti eſt oīs hō quod cōſtat eſſe falſum pꝫ itaq; illas particulas non eſſe ſuperaddendas.

Paulus venetus.

¶ Tertio pꝛincipaliter arguitur ſic ⁊ accipio hoc antiquū ſophiſma oīs hō eſt oīs hō ⁊ ſic argumētoꝛ: illud ſophiſma eſt affirmatio in qua ꝑdicatur vniuerſale vlr ſumptū habens plura ſuppoſita et ſic de alijs particulis ⁊ tamen ipm eſt verū igitur inſtātie date adhuc nō ſufficiūt: maioꝛ eſt clara minoꝛ ex aūt pꝛobo ſic: nō eſt enūciatio veriō: ꝙ̄ illa in qua pꝛedicatur idem de eodē ſed ſophiſma ꝓpoſitū eſt enūciatio in qua pꝛedicatur idē de eodē: igitur ipm eſt veruꝫ maioꝛ eſt tritū logicoꝝ dictū ⁊ minoꝛ pꝫ qꝛ ſubiectuꝫ eius ⁊ pꝛedicatum eius ſunt termini ſinonimi.

¶ Et cōfirmatur iſta affirmatio eſt vera homo oīs hō eſt ⁊ tñ in ea pꝛedicatur vlē vlr ſumptum cū alijs ꝑticulis ergo ꝓpoſitū minoꝛ eſt clara et maioꝛ pꝛobat ⁊ accipio hāc ꝓpoſitionem ſcriptā oīs homo eſt hō ⁊ ſic argumētoꝛ: iſti quattuoꝛ termini oīs homo eſt hō ſunt ꝓpō vera ⁊ iſti quattuoꝛ termini eiſdem demōſtratis ſunt iſti quattuoꝛ termini hō oīs hō eſt igitur illi quattuoꝛ termini ſunt ꝓpō vera. Conſequentia eſt expoſitoꝛia in tertia figura. totum antecedens eſt verum igitur ⁊ conſequens.

¶ Ad tertiuꝫ pꝛincipale reſpōdetur negando ꝙ inſtantie date nō ſufficiunt ſaltem pꝛopter ſophiſma ꝓpoſitum dico enī ipm eſſe falſum ⁊ quādo dicis nulla eſt pꝛedicatio veriō: ꝙ̄ illa in qua pꝛedicatur idē de eodē ſed in ſophiſmate ꝑdicatur ideꝫ de eodem: igitur ſophiſma ꝓpoſitum eſt verū. Ad hoc dupliciter reſpōdeo pꝛimo ꝙ illa regula nō intellecta aliter ꝙ̄ vt iacet multas patitur inſtantias iſte enunciationes ſunt falſe chimera eſt chimera antexp̄s eſt antexp̄s: ⁊ tamē in eis pꝛedicatur ſinonimū de ſinonimo ⁊ ita in talibus enunciationibus vbi extrema non ſupponūt. Similiter inſtantia eſt quādo copule taliū ꝓpoſitionū ſunt de extrinſecis tēpoꝛibus ſi enī inſtans pꝛeſens eſſet pꝛimū inſtās eſſe ſoꝛtis iſta eſſet falſa ſoꝛtes fuit ſoꝛtes. Similiter ⁊ iſta hoc inſtans erit hoc inſtans demōſtrādo inſtans pñs. Similiter in alijs quādo copula ꝓpōnis modificatur nō habet verū iſta ꝓpoſitio omnes enī iſte ſunt falſe homo neceſſario ē hō ſoꝛtes neceſſario eſt ſoꝛtes ⁊ ſimiles ꝓpoſitiones ⁊ breuiter illa ꝓpoſitio nō tenet niſi quādo pꝛedicat̄ ſinonimum de ſinonimo habēs ſignificatū in re non ſumptum cum aliquo ſincathegoꝛeumate in oꝛdine ad copulam de pꝛeſenti vt ſunt iſte pꝛopoſitiones homo eſt hō aīal eſt aīal. Scđo reſpōdeo ꝙ in ſophiſmate addicto nō pꝛedicatur ſinonimū de ſinonimo qꝛ hoc totuꝫ oīs homo eſt pꝛedicatū ⁊ ly homo ſubiectū: modo clarum eſt illos terminos non eſſe ſinonimos.

¶ Foꝛte dicis in illa ꝓpoſitiōe pꝛedicatur vniuerſale vniuerſaliter ſumptū ſed hoc totum oīs homo nō eſt vniuerſale vlr ſumptū igit̄ hoc totuꝫ nō eſt pꝛedicatū in illa ꝓpoſitiōe ꝙ illud totū oīs homo nō ſit vniuerſale vniuerſaliter ſumptū clarū eſt nā hoc totum non ſumitur cūm ſigno vniuerſali. ¶ Hoc argumētum mouet paulū tenere ꝙ ly oīs a parte pꝛedicati nō eſt pars ꝑdicati alias etiam rōnes facit ⁊ inter ceteras hanc facit hic eſt bona conuerſio nullꝰ homo eſt omnis homo ergo non omnis homo eſt aliqs: ſed in conuertente non ſubijcitur niſi ly homo igitur ly omnis non erat pars pꝛedicati in conuerſa. Et licet illud conſequenter poſſet defendi tamen quia communis logica nunc eſt in oppoſitum: pꝛopterea dico ꝙ hoc totum omnis homo eſt pꝛedicatum et concedo

Paulus venetus.

ꝙ ſibi predicatur vl'e vl'r ſumptū ad hūc ſenſuꝫ ꝙ a parte predicati ponitur vnū vl'e cui additur ſignum vl'e vt dictū eſt. Ad aliud facile eſt reſpōdere immo illa ↄuerſio eſt nulla: nam caſu facili datur añs verum ſine conſequente. Doctor ſubtilis prima queſtione ſuper predicamentū ſubſtantie tenet pro regula generali ꝙ oē ſincathegoreuma poſitū in predicato eſt pars predicati ⁊ hoc nunc eſt cōformē cōmuni logice ⁊ eius ratio ē ſatis bona: dicit ipſe niſi ſic ſequeretur ꝙ ex veris ſeq̄retur falſum. nam iſta conſequentia eſſet bona nullus homo eſt omnis homo iſte homo ē homo ergo iſte hō non eſt homo: poſtq̄ enim illud ſignum non eſt pars ꝑdicati in maiori bene licebit inferre ſine illo ſigno ⁊ ſi dicas ꝙ licet illud ſignū nō ſit pars maioris extremitatis ꝙ tamen oportet ipſum poni in ↄcluſione cū maiori extremitate hoc nihil valet q2 ad habendā identitatem maioris extremitatis in maiori ⁊ in cōcluſione non oportet ipſam ſumi cū eodem ſigno quod non eſt pars eius vt ꝑꝫ in ſcd'o modo ſecunde figure ⁊ lꝫ hec rō non ↄcluderet proteruo: ipſa tñ placet ⁊ teneo quod per eam doctor ſubtilis intendit probare.

Ibes duns.

Sed cōtra pricipalē ſolutionē arguit̄ probādo ſophiſma propoſitū eē verū ⁊ ſic arguo ↄñ ſequit̄ iſte hō eſt iſte hō ⁊ iſte homo eſt iſte hō ⁊ iſte homo ē iſte homo ⁊ ſic de ſingulis ergo oīs homo oīs homo eſt. Conſequentia eſt clara ⁊ veritas antecedētis patet per cuiuſlibet ſingularis veritatem.

Ad hoc argumentū dupliciter rñdet Ventiſbar vnomodo dubitādo illam ↄñam q2 dubitatur an arguit̄ ex impoſſibili. Scd'o reſpondet ↄcedendo ↄñam negando añs. Quare autem dupliciter reſpondeat bentiſbar declarat Simon de lendenaria ⁊ dicit ⁊ ly ⁊ ſic de ſingulis poteſt capi duobus modis vno modo poteſt capi vt reduplicet ſenſum diuiſum. Alio modo poteſt capi vt reduplicet ſenſuꝫ compoſitū videlꝫ ly ⁊ ⁊ ſic de ſingulis tūc dicitur reduplicare ſenſū diuiſum qñ reduplicat ypothecicā vt ſi dixero iſte hō eſt iſte homo ⁊ iſte homo eſt iſte homo ⁊ ſic de ſingulis ſi ly ⁊ ſic de ſingulis reduplicet ſenſum diuiſuꝫ tūc ſenſus eſt ⁊ iſte homo eſt iſte homo ⁊ iſte homo eſt iſte homo ſic ſemper diuiſiue capiendo. Tūc aūt reduplicat ſenſum cōpoſitū quādo reduplicat cathegoricam Si igitur ly ⁊ ſic de ſingulis in antecedente ↄſequētie facte reduplicet ſenſum diuiſum tunc cōſequētia nihil valet ⁊ añs eſt verum: ſi aūt reduplicet ſenſum cōpoſitum tunc antecedens eſt impoſſibile quia ſenſus eſt iſte homo eſt iſte homo ⁊ iſte homo eſt iſte hō et iſte homo eſt iſte homo ⁊ ſic de alijs ⁊ ex quo in antecedēte conſequentie facte ly ⁊ ſic de ſingulis poteſt indifferenter teneri vel vt reduplicet diuiſum ſenſum vel cōpoſitum propterea dixit bentiſbar ꝙ indifferēter poſſumus cōcedere añs vel negare ipſuꝫ. Aliter poſſum⁹ dicere non effingendo hanc nouam equiuocationem de ly ⁊ ſic de ſingulis ꝙ bentiſbar qñ dicit ꝙ poſſum⁹ illam cōſequētiam concedere vel negare voluit inuere ꝙ taliter poſſimus accipere ſingulares in antecedēte ꝙ ↄſequentia nō valebit: ſi enī in qualibet ſingulari demonſtraret̄ idē a parte ſubiecti ⁊ predicati nō valeret cōſequentia ſed ſi diuerſa demonſtrarentur ⁊ debite demōſtrarentur omnia ſuppoſita tunc conſequētia erit bona ⁊ antecedens impoſſibile ⁊ iſte eſt mod⁹ cōmunis reſpondendi nō tamen aſpernor primum dicendi modū Glorioſus ſimon de lendenaria dicit eos eſſe verboſos ⁊ male intelligētes hentiſberū qui dicūt ipm dupliciter reſpōdiſſe propter cauſam iam tactaꝫ ſed ꝓpter eius affirmare vel negare nihil mutatur in re: multe replice fieri poſſent ad ꝓbandū ſophiſmā ꝓpoſitū ſed partim impertinētes eſſent ꝓpoſito ꝓpterea eas derelinquo etiam quia alibi tanguntur.

Ventiſbar

Simō de lē denaria.

Ad ↄfirmationē reſpondent aliq̄ ꝙ ſi iſta ꝓpoſitio ſic ſcripta omnis homo eſt homo tūc illa propoſitio eſt vera ⁊ etiā eſt falſa eo ꝙ illi quattuor termini ſunt hec ꝓpoſitio falſa homo oīs homo eſt ⁊ eodem modo dicūt ꝙ ꝓpoſitio vniuerſalis eſt indiffinita tamen inſequendo viam bentiſberi in primo ſophiſmate aliter reſpōdeo ⁊ nego ꝙ hec propoſitio hō omnis homo eſt ſit vera ⁊ quādo dicis accipiatur hec ſcripta omnis homo eſt homo ⁊ tunc ſic arguatur illi quattuor termini ſunt propoſitio vera ⁊ illi quattuor termini ſunt iſti quattuor termini homo omnis homo eſt igitur iſti quattuor termini homo oīs homo eſt ſūt propō vera. Reſpondetur cōcedendo ↄñam añs ⁊ conſequēs ſed dico ꝙ iſti quattuor termini homo oīs hō eſt nō ſunt iſta propoſitio homo oīs homo eſt niſi certo ordine ſcribant̄ ⁊ dato ꝙ eſſet illa propoſitio ſcripta oīs homo eſt homo in pariete ⁊ latinus eā apprehenderet a ſiniſtro ad dextrū tendendo aliq̄s āt arabs ordine oppoſito hoc nō arguit illam ꝓpoſitionē ſcriptā eſſe falſam. Unde breuiter nō valet iſte modus arguēdi hec ꝓpoſitio ſubordinatur ꝓpōni falſe: igitur ipſa eſt falſa nec ſequitur hec propoſitio ſubordinat̄ propoſitioni indiffinite: igitur ipa eſt indiffinita. Sed forte facias argumentum de hac mentali oīs homo eſt animal q2 ex quo nō eſt ſitus neq3 ordo in mente vr̄ ꝙ ea rōne qua ille qualitates in anima cōſtituūt ꝓpoſitionē veram eadem ratione ⁊ falſam cōſtituēt. Hoc argumentum mouet Johannes buridanus q̄ſtione nona primi phiſicorum ⁊ etiā bentiſbar mouet ſed quia tangit materiam illam an mētalis componitur ex pluribus partialibus noticijs ideo de ipſo nunc ſuperſedeo vſq3 ad primam queſtionem ſecundi peri hermenias q2 ibidē intendo ad longū illam materiam tractare. Et hec de queſtione decimaquarta.

Ventiſbar

Buridanus

Sequitur textus.

OPponi aūt affirmationeꝫ negationi dico ↄtradictorie q̄ vl'r ſignificat ei q̄ non vl'r eſt. vt oīs homo albus eſt non omnis homo albus eſt null⁹ hō alb⁹ ē quidā homo alb⁹ ē. Cōtrarie vero vniuerſalem affirmationeꝫ et vniuerſalem negationem vt omnis homo iuſtus eſt nullus homo iuſtus eſt. Quocirca has quidem ipoſſibile ē ſimul veras eſſe his vero oppoſitas cōtingit in eodem vt nō omnis homo albus eſt ⁊ quidam homo albus eſt. Quecunq3 igitur cōtradictiones vl'ium vl'r ſunt. Alterā verā ⁊ alterā falſaꝫ eſſe neceſſe eſt ⁊ q̄cūq3 in ſingularib⁹ ſunt vt eſt ſocrates albus eſt ſocrates alb⁹ nō eſt. Quecunq3 aūt in vniuerſalib⁹ nō vniuerſaliter nō ſemꝑ hec vera illa vero falſa

eſt. Simul enim verũ eſt dicere quoniam eſt homo albus ⁊ nõ eſt homo albus ⁊ eſt homo probus ⁊ nõ eſt homo probus. Si enim turpis nõ eſt ꝓbus ⁊ homo eſt pulcer ⁊ nõ eſt pulcer ſi eniꝫ fedus nõ pulcer q2 ſi fit aliq̃d nõ eſt. Videbiť aũt ſubito incõueniens eſſe idcirco q̃m vr̃ hec nõ eſt hõ alb⁹ ſimul etiã ſignificare q̃m null⁹ hõ albus eſt hec autem neq; idem ſignificat neq; ſil' neceſſario. ¶ Manifeſtũ ẽ aũt quoniã vna negatio vnius eſt affirmationis hoc enim idem oportet negare negationeꝫ quod affirmatio affirmauit ⁊ de eodem vel de aliquo ſingulariuꝫ vel de aliquo vlium vel vl'r vel nõ vl'r. Dico aũt vt eſt ſocrates alb⁹ nõ eſt ſocrates alb⁹ Si autem aliud aliquid vel de alio ideꝫ: nõ ẽ oppoſita ſꝫ erit ab ea diuerſa huic vero que eſt oĩs homo albus eſt ꝯtradictio eſt illa que ẽ nõ oĩs homo albus eſt. Illi vero que eſt aliq̃s homo albus eſt illa que eſt null⁹ homo albus eſt illi aũt que eſt hõ alb⁹ ẽ illa q̃ ẽ nõ ẽ hõ alb⁹. Manifeſtũ ergo eſt quoniã vni negatiõi vna affirmatio oppoſita eſt ⁊ q̃ ſunt he dictuꝫ eſt quoniã alie ſunt cõtrarie alie cõtradictorie ⁊ quoniam non oĩs vera vel falſa cõtradictio et q̃re ⁊ q̃n vera vel falſa. ¶ Vna aũt eſt affirmatio ⁊ negatio q̃ vnũ de vno ſignificat. vel cuꝫ ſit vl'e vl'r vel nõ ſimiliter vt oĩs hõ albus eſt nõ oĩs hõ albus eſt nullus hõ albus eſt q̃dã hõ albus ẽ ſi albũ vnũ ſignificat. Sin vero duobus vnũ nomẽ poſitũ eſt ex q̃bus vnũ nõ eſt nõ eſt vna affirmatio vt ſi q̃s hoc nomẽ tunica hoĩ ⁊ equo põat ⁊ dicat tunica alba ẽ hec nõ eſt vna affirmatio nec vna negatio. Nihil eñ differt hoc q̃ dicere eſt equ⁹ alb⁹ eſt hõ alb⁹ Si ergo he mľta ſignificãt ⁊ ſũt plures manifeſtũ eſt q̃m ⁊ prima multa vel nihil ſignificãt neq; eñ eſt aliq̃d hõ equus. Quare nec in his neceſſe eſt hãc cõtradictionẽ verã illaꝫ vero falſam eſſe. ¶ In his ergo q̃ ſunt ⁊ q̃ facta ſunt neceſſe eſt affirmationẽ ⁊ negationẽ verã vel falſam eſſe in vl'ibus quidẽ vl'r. Sẽper hãc quidẽ verã illã vero falſam ⁊ in his q̃ ſingularia ſunt queẽadmodũ dictũ eſt in his vero que in vl'ibus nõ vl'r dicunť nõ neceſſe eſt: dictuꝫ eſt autem ⁊ de his.

¶ Iſtud eſt tertium caput ſecundi tractatus hui⁹ primi peri hermenias in quo philoſophus ſpẽs oppõis legeſq; ꝓpoſitionũ oppoſitarũ aſſignat. Et diuiditur hoc caput in quattuor partes: in prima aſſignat ſpẽs oppoſitionis ⁊ leges/ ⁊ primo dicit quid ſit oppoſitio contradictoria dicens ꝙ affirmatio ⁊ negatio quaruꝫ vna vniuerſaliter alia vero nõ vniuerſaliter ſignificat contradictorie opponũtur ⁊ aſſignat exempla. Deinde dicit vniuerſalem affirmationem ⁊ vniuerſalem negationem cõtrarie opponi ⁊ aſſignat exempla ⁊ continua oratione earum ꝓprietatem ⁊ legem ꝓſequitur dicẽs ꝙ impoſſibile eſt cõtrarias eſſe ſimul veras hijs vero oppoſitas contingit aliquando in eodem hoc eſt ꝓpõnes que ſunt oppoſite ipſis contrarijs contingit ſimul eſſe veras/ ⁊ has communi ⁊ vulgato vocabulo ſubcõtrarias eſſe dicimus que in veritate ſibimuicem bene conſentiunt ⁊ eas deſignat exemplis. Deinde reſumens de cõtradictorie oppoſitis ponit earũ legem dicens ꝙ vniuerſaliter in quibuſcunq; cõtradictorijs ſiue fuerint vniuerſalium ſubiectorum ſiue ſingulariũ neceſſe eſt vnam partẽ eſſe veram alteram vero falſaꝫ. Poſtea dicit ꝙ in ꝓpoſitionibus vniuerſalium ſubiectorum que non vniuerſaliter proferuntur puta ſubcontrarijs nõ eſt neceſſe ſemper eas eſſe veras aut falſas: iſte enim ſunt ſimul vere eſt hõ albus nõ eſt homo albus eſt hõ probus non eſt homo probus/ ꝙ prime due ſint vere probatur: nam affirmatiua eſt manifeſta ⁊ negatiua probatur quia hõ ſit albus ergo homo nõ eſt albus: nam quod ſit non eſt/ ⁊ ꝙ iſta ſit vera nõ eſt homo probus patet quia homo eſt turpis igitur homo non eſt probus: ſi enim homo eſt turpis moribus iam hõ non eſt probus aut ſi homo eſt turpis corporis vtputa ſi nõ eleganti corporis magnitudine aut debita membrorum proportione formatus qđ frequẽter cõtingit iam homo non eſt pulcer. Sed circa iſta duplex occurrit dubium. Primuꝫ quod diſſoluit ipſe philoſophus eſt qualiter iſte ſtant ſimul in veritate eſt homo albus non eſt homo albus: videntur enim ille propoſitiones eſſe contradictorie iuxta illud cõmune nõ eſt verius contradicere q̃ toti ꝓpoſitioni negationeꝫ preponere. Secundum eſt qualiter illud ſit intelligendum quod dicit philoſophus quod ſit non eſt ipſum enim videtur ſimpliciter eſſe falſum: nam motus quãdo ſit eſt alias nunq̃ eſſet motus. Ad primum dubium reſpondet Ariſtoteles ꝙ iſta propoſitio nõ eſt homo albus nõ idem ſignificat ꝙ iſta nullus hõ eſt alb⁹ neq; ſimul neceſſario id eſt ille ꝓpoſitiones non cõuertuntur ad cõſequentiã ſubſiſtendi q2 licet ſequiť nullus homo eſt albus ergo non eſt hõ albus non tamen ſequitur non eſt homo albus: ergo nullus homo eſt albus q2 ſicut dicit boetius ſi vnus homo preciſe fuerit non albus: antecedens eſt verum et conſequens falſum vnde vult boetius ꝙ ſicut negatio ſiue precedat

ſiue ſequatur nõ variat ꝙtitatem ſingularẽ q̃m teſte philoſopho in ſcdo perihermenias idẽ ſit dicere ſocrates nõ eſt albꝰ nõ ſocrates eſt albꝰ ita negatio nec variat ꝙtitatẽ indefinitã ſiue ꝑponatur ſiue poſtponatur/ita ꝙ idẽ erit dicere nõ eſt hõ albus hõ non eſt albus. Logici autem moderni ⁊ antiqui oppoſitũ volũt vnde dicit albertus magnus in hoc paſſu ꝙ niſi termini huiꝰ enũciatiõis nõ eſt homo albꝰ debite ordinentur ita ꝙ in mentali precedat ly homo negationem non ſtaret illa ꝑpoſitio in veritate cũ hac eſt homo albꝰ: Sed hec diſcrepatio eſt ad nomẽ nunq̃ enim cõceſſiſſet boetiꝰ aut Ariſtoteles illã ſubcontrariari alteri ſi negatio feratur in ly homo ſ3 licet ly homo ſequitur negationẽ attamẽ ſtat negationem non fieri in illum terminum ab ipſo intellectu ⁊ tunc bene ſtabunt ille ꝑpõnes in veritate. Ad ſecundum breuiter dico ꝙ illa propoſitio Ariſtotelis eſt intelligẽda de rebus ſucceſſiuis quoad fieri tñ ⁊ nõ ſucceſſiuis quoad fieri ⁊ eẽ ſimul ꝓpterea valet hec conſequentia homo fit albus ergo hõ non ẽ albus nam albedo que fit nõ eſt. deinde in ſecũda parte huius capitis ariſtoteles manifeſtat quomõ vnius affirmationis vna eſt negatio oppoſita ⁊ illud probat quia oportet negationem negare quod affirmatio affirmat iuxta illud vulgatiſſimum tantum vnũ vni opponitur. ſed in declaratione huius nunc nõ inſiſto q2 tangetur in queſtione. Deinde in tertia parte ariſtoteles declarat quid affirmatio vna quid negatio vna ſed de hoc ſatis habitum eſt queſtione ſeptima ⁊ in fine ſubiungit ꝙ in talibus enũciationibus plures nõ eſt neceſſe vnam partem contradictionis eẽ veram et aliam falſam quod dicere poſſumꝰ hoc pacto intelligendum eẽ in enunciationibus plures non eſt neceſſe vnã partem cõtradictionis eẽ veram ſic ꝙ nõ ſit falſa ⁊ aliã eſſe falſam ſic ꝙ nõ ſit vera ⁊ hoc ſi teneamꝰ enunciationes plures eſſe enunciationes vel aliter ⁊ melius tenẽdo enunciationes plures nõ eſſe enunciationes ſicut dixi eſſe de mẽte philoſophi dico ꝙ inter eas nõ reperitur cõtradictio ⁊ ꝑ conſequens non eſt neceſſe vnam partem contradictionis in talibus eſſe veram ⁊ aliã falſam. Deinde in quarta parte epilogat phũs ea que diffuſe in tribꝰ partibus precedẽtibus poſuit dicẽs ꝙ in cõtradictorijs de preſenti ⁊ preterito neceſſe eſt vnam partem eſſe veram alteram falſam ſiue ſint de ſubiectis vniuerſalibus ſiue ſingularibus non autẽ in contrarijs ⁊ ſubcontrarijs. Poſita textus explanatione mouenda eſt queſtio more ſolito anteq̃ tamẽ in medium adducatur volo recitare quid ſenſerit Laurentius vallenſis circa has ſpẽs oppõnis ⁊ earum leges non ꝙ ex eius opinione cuiq̃ cõmodum aliquod illaturum me opiner ſed vt cunctis pateat ꝙ inuerecunde ipſe inuehit in Ariſtotelem noſtrum ⁊ boetiuz ⁊ alios dialecticos eorum quidẽ opiniones in verborum cortice ⁊ nõ re ipſa refellendo. Boetius ⁊ omnes logici hoc tẽpore fatentur iſtas enunciationes cõtradicere quidã legit nõ quidã legit cõtra quos dicit laurentius tertio capite libri ſecũdi dialectices ꝙ ipſi applicant negationem vbi herere nõ põt dicendũ eniz ẽ aliquis nõ legit ſiue nõ legit aliquis rationem nõ adducit nec poſſet quidem ſed ſtatim more ſolito ad iniurias ſe cõuertit dicitq3 ſe mirari de boetio qui in romana grauitate ac ſeueritate natus quiq3 eloquens videri voluit ꝙ has nugas ſectetur multa alia futilia verba ſine põdere emouit quibꝰ quidẽ reſpõdere nullius eſſet artis ſed. Nõ iuuat ad doctũ ligua canina virũ. Poſtea. xxiiij. capite euiſdẽ libri de contrariarum lege querit. Quid fieri põt vt duo falſa ſint inuicez cõtraria ſubiungit ꝑfecto nõ magis q̃ duo vera verum falſo ⁊ falſuz vero cõtrarium eſt nõ falſuz falſo nec verũ vero/⁊ ſi obijcias ꝙ iſte ſint ſimul falſe oĩs elephas pinguis eſt ⁊ ambulat nullus elephas pinguis eſt et ambulat reſpõdet ipſe ꝙ neutra pars alteraz perimit ſ3 vtraq3 alterã vulnerat quaſi dextra vtriuſq3 gladio armata amputet ſiniſtrã alteriꝰ ſcuto carẽtẽ videlicet veritas q̃ eſt in hac parte amputat falſitatẽ q̃ ẽ in alia ita ambe mutile ⁊ trunce non tamen mortue ſunt hoc ẽ neutra prorſus vera aut prorſus falſa quaſi nec mortua nec ſana ſed egrota vult dicere ꝙ q̃libet earuz eſt in parte vera ⁊ in parte falſa ⁊ iõ ille non ſunt dicende falſe ſed potius non vere. poſtea reprehẽdit boetiũ ꝙ dicat idefinitas nõ diſtare a particularibꝰ ⁊ dicit eas eẽ ſimillimas vniuerſalibus deinde capitulo ſequẽti. xxxv. petit quomõ due ſubcõtrarie ſint ſimul vere cum non videt verum debere aduerſari vero poſtea ſubiũgit ꝙ non in nomine tantum ſed re ipſa peccamꝰ qui dicimus has eſſe ſubcontrarias quidaz hõ currit quidam hõ non currit ⁊ vtramq3 eſſe veraz quod vt aſſerit falſum eſt niſi etiam haruz vtraq3 vera eſt plato currit plato non currit qđ fieri non põt. At ei ſi de diuerſis hominibus intelligi eis cum dicitur quidam ⁊ quidaz/ poſſent iſta ratiõe ambe eẽ falſe ſi vterq3 falſuz loquatur nam vterq3 mentiri põt verbigratia ſi quiſpiã loquens de catone aut aliquo agricola dicat quidã hõ grammaticus eſt is autez qui dicit quidam hõ grammaticꝰ nõ eſt ſentiat de donato vel ſeruio vult dicere ĩ valore ꝙ ex quo in ſubcontrarijs idem debet eſſe ſubiectum ita ꝙ fiat ſermo de vno neceſſe eſt vnam earuz eſſe veram ⁊ alteram falſam et non poſſunt ſimul eſſe vere. Alia quedam ponit contra dialecticos. xxxvj. et xxxvij. capitibus ſed procedunt ex his que iam dicta ſunt. Et licet his reſpondere non opus ſit ne tamẽ q̇ſpiam laurentio effectatus deforẽ credat que reſpõdeantur. Dico iſtas recte contradicere quidaz legit non quidam legit ⁊ nego ꝙ applicetur negatio vbi herere non poteſt ymo in principio propoſitionis quodcũq3 ſubſequatur ſignum collocatur q̃ rectiſſime eſt enim negatio huius nature vt ſenſum reddat contradictorium quem aptius conſtituere non poteſt niſi cum in capite ſita eſt enũciationis. declaro hoc exemplo ſi demonſtraueris catilinam/lentulum/gabinum/cethegũ ceteroſq3 reipublice hoſtes ⁊ petas a me eſt ne aliquis iſtorum iuſtus ⁊ reſpondeam ꝙ non tunc verum dico ⁊ anteccenda eſt negatio propoſitioni de qua fit queſtio ⁊ intendo negare ꝙ affirmatio affirmauit nec illud rectius fieri poteſt niſi dicatur non aliquis iſtorum eſt iuſtus vt negatio neget quod affirmatio affirmauit. Ad aliud dico quod bene ſtat ꝙ falſum contrariatur falſo et hoc quoad veritatem quemadmodum verum ⁊ veruz aduerſantur ceu ſubcontrariãtur quoad falſitatem ⁊ quoad illud quod dicit ꝙ iſte due oĩs elephas pinguis ẽ ⁊ ambulat nullꝰ elephas piguis ẽ ⁊ ambulat nõ debent dici mortue hoc eſt falſe ſ3 egrote. dicoq3 ſemper cõſuetudo fuit ⁊ adhuc eſt vt orationem in parte verã ⁊ in parte falſaz dicamus ſimpliciter falſam nã teſte quintiliano cõſuetudo certiſſima ẽ loquendi magiſtra vtendũq3 plane ſermone vt nũcio cui publica forma eſt. Ad aliud nego hãc nõ ſubcõtrariari quidam homo currit quidã hõ nõ currit aut eas nõ ſtare ſimul in veritate nec ſequitur ſi ille ſimul ſtent ꝙ ⁊ iſte ſimul ſtabunt plato currit plato non currit ⁊ q̃n peris vel cũ dico q̇dã hõ eſt grammaticus quidam homo non eſt grammaticus vel de diuerſis intelligo vel non do primum quia ille propoſitiones pro diuerſis habent verificari ⁊ nõ pro eodem ⁊ nego ꝙ ex illo ſequatur eas poſſe ſimul eſſe falſas ⁊ admiſſo caſu dico ꝙ

Laurentius vallenſis.

quelibet earum eſt vera dicens enim affirmatiuam li-cet intēdat loqui de agricola pro quo redderetur illa affirmatiua falſa tamen dicit verum q: ſubiectum illi-us ꝓpōnis quam ꝓfert ſtat ꝑ donato ⁊ predicatum ſi-militer ly quidā nō reſtringit ly hō ad ſtandū ꝓ agrico-la aut catone ⁊ lʒ affirmatiua verificetur pro donato aut ſeruio ⁊ negatiua pro alio attamen idē eſt ſubie-ctum ⁊ affirmatiue ⁊ negatiue nec ē aliqua equiuoca-tio q: ly homo vniuoce ſignificat ⁊ hunc ⁊ illū. Aliō ē de iſtis duab⁹ cato vtice ſe occidit cato vtice ſe nō oc-cidit quarum prima verificatur pro catone minore ſe-cūda vero ꝓ catone cēſorio. Laurenti⁹ credidit idē eē iudiciū de primis ⁊ de iſtis ⁊ in hoc paralogiſabatur.

¶ Recta eſt igit̄ Ariſtotelis ſentētia ⁊ oi erroris vitio immunis circa oppoſitiones enunciationū ⁊ earū le-ges que vt lucidius appareat moueo hanc queſtionē.

Utrum ſpecies oppoſitionis recte diffiniantur ⁊ aſſignantur a philoſo-pho Hec q̄ſtio iuxta tres ſpēs oppōnis aſ-ſignatas a philoſopho trib⁹ difficultati-b⁹ terminabit̄ in quarū q̄libet de vna ſpē oppoſitionis tractabit̄. Et licet oppō cōtradictionis maior ſit omnibus ⁊ cā primo aſſignet phūs tñ in pri-ma difficultate de cōtrarijs ⁊ earū lege diſcutiem⁹ in ſcōa difficultate de cōtradictorijs ⁊ earū lege in tertia de ſubcontrarijs ⁊ earum lege. quibus difficultatib⁹ abſolutis terminabitur iſta queſtio. Accedendo igit̄ primam difficultatem. Aduertendum eſt ꝙ ille condi-tiones poſite queſtione vndecima ſeruāde ſunt in hac ſpecie oppōnis. Eſt autem adhuc alia cōditio ſpecia-lis neceſſario requiſita ad propōnes cōtrarias ⁊ eſt ꝙ quilibʒ termin⁹ diſtribuibilis in vna cōtrariarū nō di-ſtributus diſtribuatur in alia. ſed nō opʒ ꝙ ille qui ē diſtributus in vna ſtet non diſtributus in alia. hec cō-ditio duabus cōſtatur partibus quarū primā declaro ſic. ipſa negata dabuntur cōtrarie ſimul vere qō obui-at earū legi ꝓbatur aſſumptum iſte oēs eſſent dicen-de cōtrarie omnem hominem homo videt omnem ho-minem homo non videt. ab omni homine homo dif-fert ab omni homine homo non differt cuilibet homi-ni homo cōcludit cuilibet homini homo non cōcludit ſed facile eſt illas ſimul verificare igitur. Secunda ve-ro pars cōditiōis manifeſta eſt per illud cōe vniuerſa-litas edificat contrarietatem/ declaratur aliter q: ſtat dare duas cōtrarias in quibus omnes termini diſtri-buibiles diſtribuuntur. Nā iſte cōtrariātur omnis hō eſt ſortes omnis homo non eſt ſortes immo dato ꝙ ꝑ-dicata eſſent termini cōmunes adhuc hñ poſſent oēs termini eſſe diſtributi. Nā iſte due propōnes hñ cōtra-riantur ois homo omne aial eſt nullus homo eſt ani-mal vtrū autem ponende ſint alie cōditiones videbit̄ per argumenta. Inſuper eſt aduertendum ꝙ ſicut pa-tet ex textu ⁊ eius explanatione lex contrariarū eſt ꝙ ſe nō cōpatiuntur in veritate: ſed bene in falſitate. ꝙ autem talis ſit earū lex non ꝓbat philoſophus ſed cō-muniter ſic ſolet probari. Si due ꝯtrarie eſſent ſimul vere ſequeretur duas cōtradictorias eſſe ſimul veras. Sequela ſic ꝓbat̄ ſi em̄ vniuerſalis affirmatiua ⁊ vni-uerſalis negatiua ſint vere tunc particularis affirma-tiua et particularis negatiua etiam erunt ſimul vere poſtq̄ ſequūtur ad illas ⁊ ex vero nil niſi verū ſed vni-uerſalis affirmatiua ⁊ particularis negatiua cōtradi-cunt ſimiliter vniuerſalis negatiua ⁊ particularis af-firmatiua ⁊ ſecundum conceſſa ſunt ſimul vere et per conſequens habentur due contradictorie ſimul vere quod reſtabat probandum. Forte dices hec probatio innititur falſo fundamento igitur probatio nulla. ꝓbatur aſſumptū illa ꝓbatio fundatur in hoc ꝙ parti-cularis negatiua ⁊ particularis affirmatiua ꝯdicunt vli affirmatiue ⁊ vniuerſali negatiue. Sed nō ſemper oportet q: iſta ꝓpō a homo non eſt aial eſt negatiua ⁊ dato ꝙ iſte eſſent ſimul vere omnis hō eſt animal nul-lus hō eſt animal nō tamen ex hoc haberentur cōtra-dictoria vera nā iſte non cōtradicunt omnis hō eſt ani-mal ⁊ a hō non eſt animal Ad iſtud reſpōdetur ꝙ ꝓba-tio adducta eſt efficax ⁊ valida ſi em̄ iſte contrarie ois homo eſt animal. omnis homo nō eſt animal eſſent ſi-mul vere tunc iſta affirmatiua eſſet vera hō eſt animal ⁊ ita cōtradictoria vera. Etiam oporteret hanc eſſe ve-rā hō non eſt animal que realiter contradicit vniuer-ſali affirmatiue ⁊ impertinens eſt ꝙ iſta a homo nō ē animal nō contradicit illi vniuerſali affirmatiue que concedebatur eſſe vera ꝓbatio ergo adducta efficax ē ⁊ bona: iſtis breuiter notatis pono concluſionē de hac prima ſpecie oppoſitionis ꝙ ipſa vna cum ſua lege a philoſopho q̄ rectiſſime eſt aſſignata.

¶ Cōtra hāc cōcluſionē prīo princi-paliter arguitur ſic ꝓbando diffinitionem contraria-rum non eſſe bonaʒ ⁊ ſic arguo iſte due ꝓpōnes cōtra-riantur cuiuſlibet hominis aſin⁹ currit cuiuſlibet ho-minis quilibet aſinus nō currit ⁊ tñ non ſunt vniuer-ſalis affirmatiua ⁊ vniuerſalis negatiua igitur male dicit philoſophus hanc ſpecieʒ reperiri ſolū inter af-firmatiuam ⁊ negatiuam ꝙ ille ꝓpoſitiones cōtrariā-tur probo ille ꝓpoſitiones aliquomō opponuntur et non videt̄ qua ſpecie oppōnis opponātur niſi oppo-ſitione cōtraria igitur ille ꝓpōnes ſunt contrarie. Tū etiā iſta ꝓpō cuiuſlibet hominis aſinus currit habet aliquā cōtrariam ⁊ non videtur quā habeat niſi datā igitur ille ꝓpōnes contrariant̄ ꝙ ille ꝓpōnes nō ſunt vniuerſalis affirmatiua ⁊ vniuerſalis negatiua clarū eſt q: nulla illarū ꝓpoſitionū eſt vniuerſalis vt videbi-tur in primo priorū ſed mixte q̄titatis ⁊ per cōſequēs oppoſitio contraria inter alias ꝓpoſitiones q̄ vniuer-ſales reperitur quod infert propoſitum.

¶ Et cōfirmatur iſte ſunt ꝯtrarie cu-iuſlibet hominis quilibet aſinus eſt aſinus cuiuſlibet hominis aſinus nō eſt aſinus ⁊ tamē ille ꝓpoſitiones poſſunt ſimul eſſe vere igitur lex cōtrariarum nulla ꝙ ille propōnes ſint contrarie patʒ diſcurrendo per ſin-gulas cōditiones/ ꝙ tamen ille ꝓpoſitiones poſſunt ſimul eſſe vere ꝓbo ſic ⁊ pono caſuʒ ꝙ quilibet hō ha-beat duos aſinos iſto poſito clara eſt veritas affirma-tiue nam iſtius hominis quilibet aſinus eſt aſinus et iſtius hominis q̄libet aſinus eſt aſin⁹ ⁊ ſic de ſingulis igitur cuiuſlibʒ hominis quilibet aſinus eſt aſinus ꝙ autem negatiua ſit vera patet per falſitatē ſue contra-dictorie videlicet huius hominis quilibet aſinus eſt b aſinus cuius falſitas nota eſt ex caſu poteſt etiā ꝓba-ri veritas negatiue per deſcenſum ſub predicato oēs enim iſte ſunt vere cuiuſlibet hominis aſinus non eſt iſte aſin⁹ demōſtrādo brunellū ſortis ⁊ cuiuſlibʒ hoīs aſin⁹ nō ē iſte aſin⁹ demōſtrādo fauellū poſſeſſuʒ a pla-tone relinquit̄ ergo ꝙ ambe ille propōnes ſunt vere.

¶ Ad primū principale in quo inqui-rit̄ quid itellexerit philoſoph⁹ ꝑ ꝓpōnē vniuerſalem duo ſunt modi reſpōdēdi ꝯrij i vbis ſʒ nō i re ipſa. An-tiq̄ logici dixerūt ꝙ ꝓpōneʒ vlēm in ꝓpoſito debem⁹ accipere ſicut accipit phūs primo capite primi prio-rū ⁊ vlteri⁹ dicunt ꝙ aliq̄ ꝓpōnes opponuntur de mō enūciādi ⁊ lege ſimul aliq̄ vero de lege tm̄ hoc ē dicere participāt aliquā legē tamē non opponunt̄ de modo

enunciandi ⁊ ita iſte due propoſitiones cuiuſlibet ho
minis aſinus currit cuiuſlibet hominis quilibet aſinꝰ
non currit opponuntur contrarie de lege tantum ⁊ nō
de mō enunciandi hoc eſt dicere repugnat eis veritas
et non falſitas ſicut aliis contrarijs: tm̄ quia non ſunt
vniuerſales propterea non opponuntur de mō enun
ciandi immo nec aliqua earum poteſt illo pacto habe
re cōtrariam. Vñ breuiter eſt hic aduertendum ꝙ tri/
pliciter contingit aliquas propoſitiones participare
aliquā legem videlicet materialiter tm̄ formaliter et
non gratia acceptionis terminoꝝ formaliter ⁊ gratia
acceptionis terminorum ſimul. Exemplum primi iſte
due ꝓpoſitiones oīs homo eſt aſinus ⁊ omnis homo
eſt rudibilis materialiter participant legem contra/
riarum. Nam non poſſunt ſimul eſſe vere ſed poſſunt
eſſe ſimul falſe tamē poſſunt dari due tales ſimilis for
me cū illis quibus non repugnabit veritas iſte cm̄ ꝓ
poſitiones ſunt ſimilis forme cū alijs duabus omnis
homo eſt animal omnis homo eſt riſibilis ⁊ ſunt ſimul
vere. Et ꝓpoſitiones que hoc mō participant aliquā
legem ſimpliciter illam non participant ⁊ hec conſe/
quentia nihil valet iſte ꝓpoſitiones participant hanc
legem materialiter igitur iſte ꝓpoſitiones participāt
hanc legem. Exemplum ſecundi iſte due ꝓpōnes hō
eſt homo ⁊ homo non eſt homo participant formali/
ter legem contradictoriarum non enim poſſunt dari
alique due tales ſimilis forme cū illis duabus ſimul
vere aut ſimul falſe ſed non participant legē illā gra/
tia acceptionis terminoꝝ quod ſic declaratur poſ/
ſunt dari alique due tales ꝓpoſitiones que erunt ſi/
milis acceptionis terminorū cū alijs duabus que tñ
erunt ſimul vere. Unde iſte due propōes ſunt ſimul ve
re animal eſt hō animal non eſt hō ⁊ ſunt ſimilis acce
ptionis terminorum cū alijs duabus ſed non ſunt ſi
milis forme cum illis. Unde ad hoc ꝙ alique ꝓpōnes
ſint ſimilis acceptionis cū alijs requiruntur oēs cōdi
tiones q̄ requirunt ad hoc ꝙ ꝓpoſitiones ſint ſimilis for
me hoc ſolo dēpto ꝙ non oportet ſeruare ſinonimita
tem intrinſecam hoc eſt dicere ſi extrema vnius propō
nis ſint inter ſe ſinonima nō oportet ꝙ in propōne que
eſt ſimilis acceptionis terminorū cum ea extrema ſint
ſinonima inter ſe. Mō clarū eſt ꝙ ꝓpōnibꝰ aſſumptis
competūt oēs alie cōditiones requiſite ad ſimilē for/
mā ſolū illa dēpta ꝙ nō ſeruatur intrinſeca ſinonimi/
tas. Et propōnes participantes aliquam legem iſto
mō non participant illam ſimpliciter ⁊ ꝓpterea ſi pe/
tatur an iſte due hō eſt hō ⁊ homo non eſt homo legē
contradictoriarum participant reſpōdendū eſt ꝙ nō.
Tertio mō ꝓpoſitiones participāt aliquā legē forma
liter ⁊ etiā gratia acceptionis terminorum vt iſte due
cuiuſlibet hoīs aſinꝰ currit nullius hoīs aſinus currit
participant legē contrariarū nō enim dabunt̄ alique
tales in ſimili forma aut in ſimili acceptione termino
rū ſimul vere. Alius eſt modus reſpondēdi ad iſtud ar
gumentū principale quē inſequūtur moderni logici ⁊
eſt ꝙ nulle propōes opponunt̄ de lege qui opponan
tur ēt de mō enunciādi. Et tūc ad argumentū de iſtis
duabus cuiuſlibet hominis aſinus eſt aſinꝰ cuiuſlibet
hominis quilibet aſinus non eſt aſinus dicunt ꝙ ſunt
contrarie de mō enunciandi eque bñ ſicut iſte due oīs
elephas eſt niger nullus elephas ē niger. Et vlterius
dicūt ꝙ in ꝓpoſito nō capit̄ ꝓpō vniuerſalis ſicut Ari
ſtoteles eā capit in primo priorum vbi loquit̄ de q̄nti
tate ꝓpōnuꝫ / ſed ille due propōnes ſunt vniuerſales
quia in eis ſunt plures termini diſtributi q̄ nō diſtri
buti vnde termini diſtributi dicunt̄ vniuerſalitati et
ꝓpōnes iſte gratia illorum terminorum dicuntur vni

uerſales vnde iſta propō cuiuſlibꝫ hominis aſinꝰ cur
rit reputat̄ vniuerſalis in ꝓpoſito q: in ea ponit̄ ter
minꝰ vniuerſaliſatꝰ. Et ex iſto inferūt ꝙ iſta ꝓpō ſor/
tes non eſt hō pōt habere contrariā. naꝫ iſte due eque
bene ſunt contrarie ſortes nō ē hō ſortes oīs hō ē ſicut
iſte due omnis hō eſt ſortes nullꝰ hō eſt ſortes. Secun
do ꝙ nulla ꝓpoſitio poteſt habere contrariam in qua
nullus eſt terminus diſtributus q: nulla talis eſt vni
uerſalis aliquo modo. Tertio ꝙ propō ſingularis eſt
vniuerſalis nam iſta ſortes non eſt homo eſt ſingula/
ris ⁊ tamen eſt vniuerſalis vt dictum eſt nec hoc incō
uenit diuerſimode accipiendo ꝓpoſitioneꝫ vniuerſa
lem aliter q̄ accipi ſolet in q̄ntitatibus. dixi aūt in pri
cipio argumēti ꝙ iſti modi ſolū ſunt contrarij in ver
bis nam omnis difficultas que contra vnum modū ad
duci poteſt etiam ⁊ in alium vibrari poteſt. Tamen cō
tra hunc ſecundum modum dicendi

¶ Arguitur ſic omnis ꝓpoſitio vni
uerſalis ſecundum philoſophū poteſt habere contra
riā ſed aliqua eſt ꝓpoſitio in qua eſt aliquis terminꝰ
diſtributus que nō pōt habere cōtrariā igitur talis ꝓ
pō non eſt vniuerſalis ſcḋm philoſophū ⁊ ꝑ cōſequēs
male dictum eſt ꝙ iſta cuiuſlibet hominis aſinus cur
rit eſt vniuerſalis in ꝓpoſito maior eſt clara ⁊ minor ꝓ
batur iſta propō ſortes videns omnem hominem cur
rit eſt ꝓpoſitio in qua aliquis eſt terminus diſtributꝰ
⁊ tamen nō pōt habere aliquam contrariā qḋ ſic ꝓbo
ſi ipſa poſſet habere aliquā cōtrariā maxime haberet
hāc ſortes vidēs oēm hoīem nō currit ſed illa ꝓpō ei
nō cōtrariatur immo ſimpliciter ei cōtradicit vel ſi ꝑt
habere aliquam aliam contrariam detur illa.

¶ Secundo ſic arguit̄ iſta ꝓpoſitio
ſortes eſt hō qui non eſt aīal non habet aliquā contra
riam nec habere poteſt ⁊ tñ in ea eſt aliquis terminus
diſtributus igitur ipſa non eſt vniuerſalis vt capit phi
loſophus ꝓpoſitionē vniuerſaleꝫ: vel dabitur aliqua
vniuerſalis q̄ non poteſt habere cōtrariā. ſcḋm non ē
dicendū igitur dicendum eſt primum ⁊ per cōſequēs
male dictum eſt ꝙ illa propoſitio reputatur vniuerſa
lis in ꝓpoſito in qua eſt aliq̄s terminꝰ vniuerſaliſatꝰ.

¶ Tertio ſic arguitur iſta eſt vniuer
ſalis in ꝓpoſito ſortes oīs hō ē cū contrariet̄ huic ſor
tes non eſt homo vt conceſſuꝫ eſt igitur ⁊ iſta ē vniuer
ſalis ſortes eſt omnis homo tenet conſequentia a ſimi
li omnino quia quemadmodum in iſta ſortes oīs hō ē
eſt vnus terminus vniuerſaliſatus ita eſt ⁊ in iſta ſor/
tes eſt omnis hō ſi igitur prima ea ratione eſt vniuer/
ſalis ſcḋa eadem ratione vniuerſalis dicet̄ ⁊ tūc vltra
ſic arguo illa non poteſt habere contrariā ergo ꝓpoſi
tum probatur aſſumptum q: nō videt̄ quā habeat niſi
haberet hāc ſortes non eſt oīs homo ſed illa ē eius cō
tradictoria nec poteſt habere aliquam aliam igitur.

¶ Ad hec argumenta reſpondent il
li qui fouent hunc modum dicendi ꝙ per propōnem
vniuerſalem nō debemꝰ ſimpliciter intelligere ꝓpōeꝫ
in qua ponit̄ terminus diſtributus alias oporteret cō
cedere multas eſſe ꝓpōnes vniuerſales que non poſ/
ſent habere aliq̄s contrarias prout bene oſtēdunt ar
gumenta adducta ſed per propōnem vniuerſalem de
bemus intelligere propoſitionem cathegoricā in qua
ponitur terminus vniuerſaliſatus qui non eſt termi/
natio accepta vnica acceptione cum ſuo determina/
bili nec ſumitur cū copula implicatiōis terminꝰ inq̄
vniuerſaliſatꝰ a ſigno diſtributio qḋ nō efficit̄ pars ex
tremi cum eo: per primam particulam ſoluitur primū

argumentum quia iſta non debet reputari vniuerſalis ſortes videns omnem hominem currit iſta tamen debet reputari vniuerſalis omnem hominem ſortes videns currit. per ſecundam particulā ſolui pōt ſecundū argumentū ⁊ ꝑ tertiā tertiū ⁊ ꝑ eā patet diſcrimē quare iſta reputatur vniuerſalis in ꝓpoſito ſortes oīs homo eſt ⁊ non iſta ſortes eſt omnis homo. Sed iſti in ſolutione horum argumentorū cōcedunt aliqua q̄ ſtare nō poſſunt cum hijs que cōceſſerūt declarādo hūc modū dicendi. Concedunt enim ꝙ nulle ꝓpōnes opponuntur de lege quī etiam opponant̄ de modo enūciandi manifeſtum autem ē ex quarta parte queſtionis none ꝙ multe ꝓpoſitiōes ypothetice participant leges cōtrariarū ⁊ tamen ille nō ſunt reputāde propoſitiones vniuerſales vt patet ex diffinitione propoſitionis vniuerſalis quā ipi aſſignant quā etiā hic poſuimꝰ nec verbū quidem addendo aut reſecando igitur nō omnes contrarie de lege ſunt contrarie de mō enunciādi vel aliter diffinienda eſt propoſitio vniuerſalis ſicut capimus in propoſito ꝙ ſi forte dicāt ꝙ ſolū intendebāt loqui de cathegoricis ⁊ nō de ypotheticis ꝓbo ꝙ adhuc illa fuga non valeat multe ſunt ꝓpōnes cathegorice participantes legem cōtrariarū ⁊ tamen in nulla earum ponitur aliq̄s terminus diſtributus igitur alique ſunt cōtrarie de lege q̄ nō ſunt cōtrarie de modo enunciandi vel ſaltē nō ſunt vniuerſales iuxta diffinitionē datam ⁊ ita habebitur illam diffinitionē nō valere cōſequentia eſt manifeſta ⁊ ꝓbo aſſumptū iſte due ypothetice ſortes eſt ſortes ⁊ plato eſt ſortes ſortes nō ē ſortes ⁊ plato nō ē ſortes participāt legē cōtrariarū igitur ⁊ iſte due cathegorice ſortes ⁊ plato eſt ſortes ſortes ⁊ plato nō eſt ſortes legem cōtrariarū participant repugnat eis eñ veritas non autē falſitas quemadmodū illis ypotheticis quibus equiualent ⁊ clarum eſt ꝙ in nulla illarum cathegoricarū ponitur terminus diſtributus igitur. Illud idē probari poteſt de iſtis duabus hec anima neceſſario eſt hec anima / hec aīa impoſſibiliter eſt hec anima ꝙ ſi forte dicas ꝙ ꝑ terminum vniuerſalitatum nō ſolū intelligis terminum cōmunē diſtributum ſed omnē vniuerſalitatē ſiue fuerit cathegorematica ſiue ſincathegorematica ꝓbo adhuc ꝙ diffinitio data non valeat nō reputas hanc vniuerſalē ſortes eſt omnis hō ſed bene hāc ſortes omnis hō eſt ⁊ fateris has eſſe cōtrarias ſortes oīs homo eſt ſortes nō eſt hō. Ex illo ſic arguo quemadmodū illis duabus repugnat veritas de forma acceptiōis terminorū ita ⁊ iſtis duabus ſortes eſt oīs homo ⁊ ſortes non eſt homo igit̄ ſi due prime leges cōtrariarū participant ⁊ due ſecunde eandem legem participabunt non poteſt te iuuare ꝙ iſte due ſortes eſt omnis hō ⁊ ſortes nō eſt homo non participant extremis qm̄ concedis iſtas cōtrariari quodlibet ens eſt homo ſortes eſt ⁊ non eſt licet in extremis non participant eo ꝙ ipſis repugnat veritas nō autē falſitas ⁊ per conſequēs debebas concedere hanc poſſe habere contrariā ſortes eſt omnis hō. Quidam volens inſequi hunc modū dicēdi dicit ꝙ triplex eſt oppoſitio intrinſeca media ⁊ extrinſeca. Oppoſitio intrinſeca eſt oppoſitio cuiꝰ extrema ſunt termini ſinonimi vt iſte ꝓpōnes opponunt̄ oppoſitione intrinſeca ſortes ē hō ſortes nō eſt hō. Oppoſitio vero media ē oppoſitio cuiꝰ extrema nō ſunt termini ſinonimi ſcōm ſe tota ſed ſcōm partes pn̄cipaliores vt ſortes eſt oīs hō ſortes non eſt homo. Oppoſitio autem extrinſeca eſt oppoſitio cuiꝰ extrema non ſunt ſinonima ſcōꝫ ſe vel ſuas ptes principales vt quodlibet eſt vel non eſt ſortes eſt ⁊ non eſt: opponuntur extrinſece contradictorie. Et per hanc diſtinctionem nititur ſingula facere quadrare. Sed iſte non ſolū male dicit ſed etiā ſibi repugnat negat enim hanc propōnē ſortes ⁊ ſortes eſt ſortes poſſe habere aliquam contrariā cui intrinſece opponatur quod tamen eſt falſum nā iſte due participāt leges contrariarū ſortes ⁊ ſortes eſt ſortes ſortes ⁊ ſortes non eſt ſortes q: de forma acceptionis terminorum repugnat eis veritas ⁊ nō repugnat eis falſitas de forma acceptionis terminorū vt patet ex copulatiuis quibus equiualēt ⁊ ille ꝓpōnes cōſtituunt̄ ex extremis ſinonimis igit̄ cōtrarie intrinſece opponunt̄ ꝙ etiā iſte male dicat patet qm̄ oportet eū cōcedere ꝙ quelibet propō mūdi que nō eſt formaliter neceſſaria ſiue in ea ponatur vniuerſalitas cathegorematica vel ſincathegorematica ſiue nō ponat̄ poterit habere cōtrariā ſaltem oppoſitione extrinſeca nā iſta propō ſortes eſt ⁊ nō eſt cuilibet ꝓpoſitioni mundi contrariat̄ que non eſt formaliter neceſſaria. Notāter addo q̄ non eſt formaliter neceſſaria q: iſta propoſitio quodlibet eſt vel nō eſt nullam poteſt habere contrariā. Peto ideo an valeat hec conſequentia hec propō opponit̄ huic oppoſitione media vel extrinſeca ergo opponit̄ huic vel non / non ſecundum q: tunc ſuperuacanea eſſet diſtinctio. Etiam ipſe ꝯcedit iſtas ſimpliciter cōtrariari tm̄ ſortes eſt ⁊ non eſt aliquid tātū plato eſt et non eſt hō ⁊ per conſequens aliqua propoſitio in qua nulla penitus ponitur vniuerſalitas cathegorematica vel ſincathegorematica bene habet contrariam ⁊ ita nō bene dicit quid intelligere debeamus per propōnem vniuerſalem in propoſito dico igitur ꝙ ad hoc ꝙ aliq̄ propōnes participāt aliquam legem ⁊ opponantur ſimpliciter eſſe neceſſariū ꝙ participāt ī extremis oportet enim negationē negare qd̄ affirmatio affirmat ⁊ hoc etiā ſatis patuit ex q̄ſtione vndecima. Dico igit̄ ꝙ hec propō ſortes eſt omnis hō non opponitur huic cōtrarie ſortes non eſt homo licet enim eis repugnet veritas ⁊ nō falſitas ſicut quibuſcunq̄ alijs duabus cōtrarijs tn̄ q: non conſtituuntur ex eiſdē extremis ideo non eſt concedendū eas eſſe contrarias. Ex omnibus iſtis patet ꝙ diſcrimen inter hos duos modos dicendi magis ſtat ad nomē q̄ in aliquo alio / tenendo primū modū dicendi non opus eſt multiplicare tot ꝯditiones ad declarandū quid intelligamꝰ in ꝓpoſito ꝑ ꝓpōnē vniuerſalē ſed modus dicendi ꝙ oēs contrarie ſecundum legem ſunt contrarie ſimpliciter nūc ē cōis propterea elige quia non eſt facienda magna vis.

Ad confirmationē reſpondetur ꝙ iſte ꝓpoſitiones cuiuſlibet hoīs q̄libet aſinꝰ eſt aſinꝰ cuiuſlibet hominis aſinus nō eſt aſinus nō cōtrariantur immo ſunt ſimul vere in caſu poſito ⁊ nego ꝙ nulla deficiat eis cōditio. Unde preter ꝯditiones poſitas eſt alia ꝯditio potiſſimū ſeruāda ad ꝯtrarietatē. Que eſt hec qm̄ diſtribuit̄ aliquis terminꝰ in vna ꝯtrariarū reſpectu termini ſtātis ꝯfuſe tātū oportet ꝙ oēs termini diſtribuibiles in ſua ꝯtraria diſtribuant̄ aut ſaltē ꝙ in ea non ponat̄ aliquis terminꝰ ſtās ꝯfuſe tātū. defectu huiꝰ ꝯditionis ꝓpōes date non ꝯtrariant̄ ſicut nec iſte cuiuſlibꝫ hoīs q̄libꝫ oculꝰ eſt dexter cuiuſlibꝫ hoīs oculꝰ non eſt dexter q̄libet aſinꝰ in aliquo tēpore cuiuſlibet hoīs quilibet aſinus fuit nullꝰ aſinus in aliquo tp̄e cuiuſlibet hoīs quilibꝫ aſinꝰ fuit. Et ſi petas quomō ſit aſſignāda ꝯtraria huiꝰ cuiuſlibꝫ hoīs quilibet aſinus eſt aſinus ⁊ ſimiliter huius cuiuſlibet hominis aſinus nō eſt aſinꝰ dico ꝙ prima ꝯtrariatur huic ꝓpōi cuiuſlibet hoīs quilibet aſinus nō eſt aſinꝰ alicuius hominis quilibet aſinus non eſt aſinus: ſecū

da aũt cõtrariat̃ iſtis cuiuſlibet hominis quilibet aſinus quilibet aſinus eſt/cuiuſlibet hominis quilibet aſinus eſt b aſinꝰ. ⁊ magis placet ꝙ oẽs termini diſtribuãtur ꝙ̃ ꝙ ꝓcedat cũ ſuppoſitiõe determiata poſtꝙ̃ vniuerſalitas edificat ↄtrarietatẽ. Tũ etiã q: nõ opoꝛtet omnes terminos diſtributos facere ſtare determinate vt claret de iſtis duabus cuiuſlibet hominis aſinus nõ eſt aſinus alicuius hominis quilibet aſinus ẽ b aſinus que realiter cõtradicũt etiã ſecurius eſt oẽs terminos diſtribuere ſic cõtraria huiꝰ quilibet aſinꝰ in aliquo tempoꝛe cuiuſlibet hominis quilibet aſinꝰ fuit erit hec quilibet aſinꝰ in quolibet tẽpoꝛe cuiuſlibet hominis quilibet aſinꝰ nõ fuit ⁊ ↄtraria huiꝰ nullus aſinus in aliquo tẽpoꝛe cuiuſlibꝫ hominis q̇libet aſinꝰ fuit erit hec q̇libꝫ aſinꝰ ĩ quolibꝫ tpe cuiuſlibet hois q̇libꝫ aſinꝰ fuit ⁊ iſta ↄditio ĩ oĩbꝰ ſũme ẽ ſuãda.

¶ **Secundo principaliter arguit̃ ſic** aliqua eſt ꝓpõ vniuerſalis que tñ nullam poteſt habere contrariã igitur dicta nulla ꝓbatur aſſumptum hec eſt vniuerſalis oĩs hõ omne aĩal eſt qualitercũq̃ capiatur ꝓpõ vniuerſalis in pꝛopoſito ⁊ tamen nõ poteſt habere cõtrariam quod ſic pꝛobo quia detur oppoſitũ ⁊ peto quam cõtrariã habet ꝙ ſi dicas ſicut cõmuniter dicitur ꝙ cõtrariat̃ huic nullus homo ẽ animal ſic arguo illa pꝛopoſitio cõtrariatur huic omnis homo eſt animal abſoluendo ſemꝑ ly nullus a genere igitur non cõtrariatur huic omnis hõ omne animal ẽ tenet conſequentia per illud philoſophi vna negatio vnius eſt affirmationis ꝑ qđ aliud nihil voluit innuere eandẽ ꝓpõnẽ non opponi pluribus.

¶ **Et cõfirmat̃ dãtur cõtrarie ſimul** vere ergo earũ lex nõ eſt bñ poſita Cõſequẽtia ẽ nota ⁊ ꝓbo añs ⁊ accipio iſtas duas ꝓpõnes oẽ aĩal fuit in archa noe oẽ aĩal non fuit in archa noe. Et volo ꝙ in vtraq̃ illaꝝ ſit diſtributio ꝓ gñibꝰ ſinguloꝝ ſuppono ẽt ꝙ cuiuſlibꝫ ſpẽi aĩalis aliqđ aĩal fuerit ĩ archa noe iſto poſito ſic arguo ille ꝓpõnes ſunt ſimul vere ⁊ ſunt cõtrarie igit̃. Maioꝛ ẽ ſic ꝓbo nã ſenſus affirmatiue ẽ iſte de qualibet ſpẽ aĩalis aliqđ aĩal fuit in archa noe qui q̇dem ſenſus ẽ verꝰ veritas aũt negatiue etiã pꝫ ꝑ ꝓpõnẽ explicantẽ eiꝰ ſenſuꝫ q̃ ẽ hec de qualibꝫ ſpẽ aĩalis aliquod aĩal nõ fuit in archa noe/cuiꝰ veritas eſt manifeſta ꝙ autem ille ꝓpõnes ſint contrarie pꝫ quia ambe ſunt vlẽs nec eſt aliqua conditio requiſita ad contrarietatem que eis deficiat igitur ille pꝛopõnes realiter contrariantur.

¶ **Ad ſecũdũ principale reſpõdet̃ ne**gando ꝙ iſta vlis oĩs homo oẽ aĩal eſt nõ habeat contrariã immo iſta nullus homo eſt aĩal abſoluendo ly nullus a genere optime ei cõtrariatur dato ꝙ contradicitur huic omnis hõ ẽ animal ꝙ hoc ſit contra phm̃ Unde breuiter pono aliquas pꝛopoſitiones.

¶ **Prima ꝓpõ vna ꝓpõ opponit̃ plu**ribus ꝓpõnibus/hec ꝓpõ ẽ clara q: iſta ꝓpõ oĩs hõ eſt aĩal opponitur huic nullus hõ eſt aĩal et etiã huic aliquis homo non eſt animal.

¶ **Secũda ꝓpõ vna ꝓpõ opponitur** pluribꝰ ꝓpõnibus in eadẽ ſpẽ oppoſitionis ꝓbatur iſta ꝓpõ oĩs homo eſt aĩal contrariatur iſtis duabus nullus hõ eſt aĩal nullus hõ eſt aĩal quarum vna pꝛofertur a ſoꝛte ⁊ alia a platone.

¶ **Tertia ꝓpõ vna ⁊ eadẽ ꝓpõ in ea**dẽ ſpẽ oppõnis opponit̃ pluribus ꝓpõnibꝰ nõ equiualentibus hãc ꝓpõnẽ relinquo ꝓbatã ex deductione argumẽti nã ↄceſſuꝫ ẽ ꝙ vna ꝓpõ cõtrariat̃ duabꝰ nõ equiualẽtibꝰ. Ex quo claret ꝙ acceptis his quattuoꝛ ꝓpõibꝰ oĩs hõ oẽ aĩal ẽ/nullꝰ hõ eſt aĩal/hõ oẽ aĩal ẽ/hõ nõ eſt aĩal/nõ põt reperiri inter eas niſi oppoſitio ↄ̃tria dato ꝙ vlẽs inferant ſibi oppoſitas.

¶ **Quarta ꝓpõ declaratiua illiꝰ di**cti tñ vnũ vni oppõit̃ nulla ꝓpõ e ꝓpõitur ↄ̃dictoꝛie pluribꝰ ꝓpõibus nõ equalẽtibꝰ qđ ſic ꝓbo ſi a pꝛopõ ↄ̃dicit c ⁊ b ꝓpõnibꝰ nõ equiualẽtibus tunc b poterit eſſe vera c ꝓpõne exñte falſa ⁊ tũc q̃ritur vtrũ a pꝛopõ ſit vera vel falſa ſi eſt vera ⁊ ↄ̃dicit b pꝛopõi vere igitur duo ↄ̃dictoꝛia ſimul vera ſi aũt a ꝓpõ eſt falſa ⁊ etiam c ꝓpõ eius ↄ̃dictoꝛia ẽ falſa ⁊ ꝑ ↄñs dabunt̃ duo contradictoꝛia falſa ⁊ aliud nihil voluit habere phũs q̃n dixit ꝙ vnius affirmationis eſt vna negatio oppõita.

¶ **Ad ↄfirmationẽ cõis ſolet dari re**ſpõſio pꝛeſuppoſita tñ vna diſtinctiõe cõi q̃ ẽ hec. Duplex eſt diſtributio videlicet diſtributio ꝓ gñibus ſinguloꝝ ⁊ diſtributio ꝓ ſingulis gñm. Diſtributio pꝛo generibus ſinguloꝝ eſt diſtributio pꝛo ſpẽbus Diſtributio autẽ pꝛo ſingulis gñm ẽ diſtributio pꝛo quolibet ſuppoſito termini verbigratia accepta hac pꝛopõne oẽ aĩal fuit in archa noe ſi in ea ſit diſtributiõ ꝓ gñibus ſinguloꝝ tũc ꝓpõ equalet huic ĩ ↄñdo cuiuſlibꝫ ſpẽi aĩalis aliqđ aĩal fuit in archa noe ſꝫ ſi ibi ſit diſtributio ꝓ ſingulis gñm tũc illa ꝓpõ equiualet huic in ↄñdo de quocũq̃ verũ ẽ dicere ꝙ ẽ vl fuit aĩal de illo verũ eſt dicere ꝙ fuit in archa noe. Et notãter dixi ꝙ illa ꝓpõ equiualet illi in ↄñdo q̃ñ nullo pacto equiualet ei in ſignificãdo. Unde illa pꝛopõ oẽ aĩal fuit in archa noe vt in ea ſit diſtributio ꝓ generibꝰ ſingulorũ ſuboꝛdinat̃ vni ꝓpõni mẽtali cuiꝰ ſbm̃ ẽ ille terminꝰ aĩal ſuper quẽ cadit ſignũ diſtributiuũ ſpẽ diſtinctum ⁊ alterius rõnis a ſigno diſtribuente terminum pꝛo ſingulis generum ſuppoſita hac diſtinctione. Reſpõdet̃ dicer ab oĩbꝰ ꝙ iſte due non contrariantur oẽ aĩal fuit in archa noe omne aĩal nõ fuit in archa noe immo ſtãt ſimul in veritate ſuppoſito ꝙ in vtraq̃ earũ ſit diſtributio ꝓ gñibus ſinguloꝝ ⁊ ratio eſt quia non ſunt vlẽs vlitate ſufficiente ad cõtrarietatem immo opꝫ ꝙ ſubiectum vnius diſtribuatur pꝛo quolibet ſuo ſuppoſito quod in illis nõ ſeruat̃ tꝫ illđ nõ requiritur in vtraq̃ huius aũt cauſa eſt q: ſeruando diſtributionem ꝓ gñibus ſinguloꝛum equiualenter manet eadem ꝑticularitas in ipis ambabus qđ vt pꝛius dictũ eſt impedit cõtrarietatẽ ꝙ aũt maneat eadem particularitas claret accipiendo equiualentes in conſequendo illarũ pꝛopoſitionũ. Ulterius dicunt iſti fouẽtes hanc opinionẽ ꝙ acceptis iſtis duabus ꝓpõibꝰ oẽ aĩal fuit in archa noe/oẽ aĩal fuit in archa noe in quarũ pꝛia ſit diſtributio ꝓ generibus ſinguloꝝ ⁊ in ſcđa pꝛo ſingulis generũ verũ eſt dicere ꝙ ꝓ quocũq̃ diſtribuit̃ ſbm̃ ſcđe pꝛo illo diſtribuit̃ ſbm̃ pꝛime ſed differentia eſt in hoc q: ſbm̃ pꝛime diſtribuit̃ quolibꝫ ſuo ſignificato ſub diſiunctione ſbm̃ aũt ſcđe pꝛo quolibet ſuo ſignificato ſub copulatiõe ita ꝙ ad veritatẽ pꝛime nõ requirit̃ ꝙ ꝑdicatũ conueniat cuilibet ſuppoſito ſubiecti ſed ſufficit ꝙ cõueniat ſubiecto ſecundum naturam diſtributionis ita ꝙ ſub eo eſt aſcendendum copulatiue ſub diſiunctione hoc eſt dicere per vnam pꝛopoſitionem copulatiuam conſtitutã ex multis diſiunctiuis hoc pacto hoc animal fuit in archa noe demonſtrando adam. vel hoc animal fuit in archa noe demonſtrãdo abel ⁊ ſic de ſingulis hominibus ſub diſiunctione ⁊ poſtea copulatiue demonſtretur pꝛimũ ſuppoſitũ equoꝛum et deinde oẽs alij equi

ſub diſiunctione ⁊ ſic cōſequēter ſemp cū omnib⁹ aīa
libus pcedas ita ꝙ in demōſtratione prime ſingula/
ris noue ſpeciei capiat cōiunctio copulatiua ſed cuꝫ
omnib⁹ indiuiduis eiuſdē ſpēi capiat cōiunctio diſiū
ctiua ⁊ vt dicūt. rō hui⁹ ē q: hoc exigit natura ſigni di
ſtributiui diſtribuētis terminū p generib⁹ ſingulorū
Oppoſito aūt mō pcedēdū eſt in ſua contradictoria q̄
eſt hec aliquod aīal nō fuit in archa noe vt ei⁹ ſubie/
ctū particulariſet oppoſito mō ad diſtributionē vlis
p generib⁹ ſingulorū q̄ equiualꝫ huic in ꝯūdo de ali
qua ſpē aīalis nullū aīal fuit in archa noe ⁊ ſub ſubie
cto illius ppōnis aſcēdēdū ⁊ deſcendēdū ē diſiūctiue
ſub copulatōe hoc pacto hoc aīal nō fuit i archa noe
demōſtrādo vnū hominē ⁊ hoc aīal nō fuit i archa noe
aliū demōſtrādo ⁊ ſic pcedat ad quēlibet hominē co
pulatiue. Deinde accepta cōiūctiōe diſiūctiua demon
ſtret aliqd idiuiduū alteri⁹ ſpēi ⁊ poſtea copulatiue de
mōſtret qōlibꝫ indiuiduū illi⁹ ſpēi ⁊ conſequēter pce
das ita ꝙ cū demōſtratiōe primi idiuidui noue ſpēi ca
piat ꝯiūctio diſiūctiua ⁊ cū oib⁹ idiuiduis eiuſdē ſpēi
ꝯiūctio copulatiua ⁊ vna pars illi⁹ totalis diſiūctiue
ſufficit ad verificādū hāc nō oē aīal fuit in archa noe
hoc tn̄ ſeruato ꝙ vna totalis copulatiua ꝯpoſita ex ca
thegoricis negatis demōſtrās oīa idiuidua vni⁹ ſpēi
vna ps pricipalis illi⁹ diſiūctiue reputabit hec ē ſolu/
tio cōis cū ſua declaratione quā fidelr̄ vt ſp o recitaui
nihil qd ad ipi⁹ itelligētiā deſeruiat omittēdo ⁊ ſic di
xim⁹ de duab⁹ ppōib⁹ aſſumptis ita pariforma dicē
dū ē de iſtis duab⁹ oē aīal ē ſanū oē aīal nō ē ſanū ſꝫ
hoc ꝯmunis ſolutio videri meo in multis a vero rece
dit qd multipliciter ſic oſtendo.

¶ Prio ſic i hac ppōe oē aīal fuit in
[ar]cha noe nō poteſt eē diſtributio p generib⁹ ſingulorū
igit male dictū ē ꝯña ē clara ⁊ pbo aſſumptum ſi ille
terminus aīal diſtribueret in illa ppōe p generibus
ſingulorū ille terminus aīal diſtribueret p ſpēb⁹ aīa
lis ꝫ nulla eſt ſpēs aīalis igit ille termin⁹ aīal nullo
pacto diſtribuit tali diſtributiōe ꝯña eſt clara cū ma
ior ex quid nois hui⁹ termini diſtributio p generib⁹
ſingulorū quā ipi vocāt diſtributionem p ſpēbus ſub
alio vocabulo ⁊ minorē pbo ſic qm̄ dato oppoſito ꝙ
aliqua ſit ſpēs animalis peto a te que ſit illa ꝙ ſi dicas
ſpēs hūana vel cāina ſic arguo nulla res ē nec alique
res ſunt ſpēs hūana igit ꝙ nulla res ſit ſpēs humana
pbo qm̄ ſi aliqua eſſet ſpēs hūana maxime eēt ſortes
vel plō ſed hoc dici nō pōt ppter duas cauſas. ¶ Pri
ma eſt ſi quodlibet indiuiduū ſpēi aīalis eſſet ſpēs aīa
lis ſequeret ꝙ qn̄ aliqs termin⁹ diſtribuit p qualibꝫ
ſpē ꝙ etiam tunc diſtribueretur pro quolibet indiui/
duo ⁊ ita concedendum eſſet ꝙ ſi in hac propoſitione
oē aīal fuit in archa noe ſit diſtributio p generib⁹ ſin
gulorū ille termin⁹ aīal diſtribueret p quolibet indi
uiduo ⁊ ita illa ppō i illo ſenſu eēt falſa. Et ſi forte di
cas illud pri⁹ cōceſſum ē videlicet ꝙ ille termin⁹ aīal
diſtribuit p quolibet idiuiduo ſꝫ hoc ſub diſiūctione
hoc in ꝙ te iuuare nō pōt qm̄ argumēt abo: hoc pacto
ille termin⁹ aīal diſtribuit p qualibet ſpē ſub copu/
latōe ⁊ qōlibet indiuiduū vt pcedis ē ſpēs igit ille ter
min⁹ diſtribuit p quolibet idiuiduo ſub copulatiōe
qd eſt falſuꝫ. Secūda cauſa ppter quā dici nō poteſt
ꝙ vnū indiuiduū ſit ſpēs eſt hec qm̄ ſi ſortes eſſet ſpēs
humana ⁊ ēt plato iſta propō eſſet neganda ſortes eſt
eiuſdem ſpeciei cum platone quā tamen propoſitio
nem omnes communiter loquentes concedunt. ꝙ ſe/
quatur illam propoſitionem eſſe negandam probo ſic
bene ſequitur ſortes eſt eiuſdem ſpeciei cum platone
ergo ſortes eſt huius eiuſdem ſpeciei cuꝫ platone vel
huius ⁊ ſiue demonſtrentur per illud pronomen ſortem
ſiue platonē illa propoſitio eſt falſa quia ex ea ſequi
tur ꝙ ſortes eſt ſortis cum platone quod eſt falſuꝫ vel
potius nō intelligibile. Relinquitur ergo ꝙ propter
has duas cauſas nulla res eſt ſpecies hūana. Sed ꝙ
nulle res ſint ſpecies humana pbo ſic qm̄ dato oppo
ſito peto a te que res ſunt ſpēs hūana ſi dicas ꝙ vna
tota collectio hoim eſt ſpēs humana ſic arguo ſeque/
retur ꝙ eſſet poſſibile mere naturaliter pcedēdo dare
duos hoies qui tn̄ nō eēnt eiuſdē ſpeciei qd ē abſur/
dū/ ſequelā tn̄ pbo ſic ſi eēnt due collectiōes hominū
⁊ de vna earū eēt ſortes ⁊ de alia plato tūc ſi qlibꝫ illa
rū collectionū ſit ſpēs hūana iſta erit cōcedēda ſortes
et plato nō ſunt eiuſdē ſpeciei vt patet ex falſitate ſue
cōtradictorie: ex ſua em̄ cōtradictoria ſequit ꝙ ſortes
eēt eiuſdē collectionis hoim cū platōe qd ē cōtra ypo
theſim. Forte dices ſicut dicunt aliqui ꝙ inſequendo
viā noīalium iſte terminus ſpēs humana conuertitur
cuꝫ iſto cōplexo aliqua de quibus verum eſt dicere ꝙ
ſunt omnes hoies vel aliquid de quo veruꝫ eſt dicere
ꝙ eſt omnis homo ita ꝙ tota collectio hoim que fuit
diebus Ariſtotelis fuit ſpecies humana ⁊ tota multi/
tudo hoim nunc exiſtentium eſt ſpēs hūana. Sꝫ pbo
ꝙ adhuc illud dici nō poſſit illo dato ſequeretur hāc
propoſitionem eſſe concedendam Ariſtoteles ⁊ Adaꝫ
nō fuerūt eiuſdē ſpēi/ ſimiliter eēt cōcedēdū ꝙ aliqui
hoies erunt qui tn̄ nō erunt eiuſdem ſpēi quod eſt ab
ſurdum. Sequela tn̄ ptꝫ q: Ariſtoteles ⁊ adam nō fue
rūt alicuius eiuſdē collectionis hoim. Scd̄a ppō pro
batur de duobus hoibus qui erūt ſed non in eodem
tpe adequato/ etiam qm̄ hoc argumētū non cōclude/
ret totam collectionem hoim non eē ſpēm humanam
tamen repugnantiam inuoluit illud dicere ſcd̄m ſolu
tionem dataꝫ qd ſic clariſſime oſtēdo ille termin⁹ aīal
non pōt ſupponere pro tota collectione hoim aut pro
tota collectione aīalium ergo nō poteſt diſtribui pro
aliqua tali collectione tenet cōſequentia qm̄ null⁹ ter
minus diſtribuitur p aliquo vel aliquibus p quo vel
pro quibus nō ſupponit ⁊ p ꝯñs ſequit ꝙ ille termi/
nus aīal nō poteſt diſtribui pro ſpeciebus aīalis ⁊ ſic
nec poſſet diſtribui pro generibus ſingulorū cum di/
ſtributio pro generibus ſingulorū: ſit diſtributio pro
ſpēbus quod reſtabat probandum.

¶ Secundo ſic arguo pbādo ꝙ i ca
ſu principalis argumēti male ꝯcedūt iſtā affirmatiuā
oē aīal fuit in archa noe ⁊ ſic arguo bn̄ ſequit oē aīal
fuit in archa noe ergo de qualibet ſpecie aīalis aliqd
aīal fuit in archa noe ſed hoc eſt falſum qd ſic pbo bn̄
ſequit de qualibet ſpē aīalis aliqd aīal fuit in archa
noe hec tota collectio hoim nūc actualiter exiſtētiū ē
ſpēs aīalis ergo de hac collectione hoim nūc exiſtiuꝫ
aliqd aīal fuit in archa noe quod eſt falſum q: nullus
eorum hominum qui nunc ſunt fuit in archa noe ⁊ ꝙ
ꝙ velles dicere aliquod indiuiduum eſſe ſpēm huma
nam ſp adhuc ducā argumentum contra te.

¶ Tertio ſic arguo cōtra hoc qd cō/
cedit iſte modus reſpondendi videlicet ꝙ ad contra/
rietatem non requiritur ꝙ in vtraqꝫ earum ſit perfe/
cta diſtributio ſed ſufficit ꝙ ſit in vna earū ⁊ ſic arguo
ſequeretur ꝙ iſte due propoſitiones eſſent contrarie
omne animal fuit in archa noe omne animal nō fuit
in archa noe vt in affirmatiua ſit completa diſtribu/
tio videlicet pro ſingulis generum et in negatiua pro
generibus ſingulorum tenet conſequētia quia in vna
earum eſt completa diſtributio: falſitatem tamen con

ſequētis ſic probo ille ſunt vere in aliquo caſu ⁊ ꝑ ꝯñs nō ꝯ̄triant̄: añs probo ⁊ pono caſum ꝙ oē aīal qđ eſt vel fuit fuerit in archa noe tūc clarū ē affirmatiuā eſſe verā: ⁊ veritas negatiue pꝫ ꝑ ſuā equiualentē cuiuſlibet ſpēi aīalis aīal nō fuit i archa noe cuiꝰ ꝯ̄dictoria ē falſa in caſu videlicet hec alicuiꝰ ſpēi aīalis quodlibꝫ aīal fuit h eriſtens in archa noe: ⁊ per conſequens habetur veritas illarum duarum.

¶ Quarto ſic arguo ꝯ̄tra hoc in quo dicūt aſcēdendū eē ſub ſubiecto huius ꝓpōnis oē aīal fuit in archa noe copulatiue ſub diſiūctiōe ⁊ ſic arguo ille aſcēſus factꝰ nō eſt ꝯ̄ña formalis igr̄ nō recte aſcēdūt ſub ſubiecto illiꝰ ꝓpōnis: ꝯ̄ña eſt manifeſta ⁊ ꝓbo aſſumptū ⁊ pono caſū ꝙ q̄libꝫ indiuiduū ſpēi hūane fuerit in archa noe ⁊ ꝙ de nulla alia ſpē fuerit aliqđ indiuiduū in archa noe: iſto poſito ꝯ̄ſtat hāc eſſe falſaꝫ oē aīal fuit in archa noe ⁊ tūc facio hāc ꝯ̄ñaꝫ hoc aīal fuit in archa noe demōſtrādo vnū hoīem vel hoc aīal fuit in archa noe demonſtrando vnū equum ⁊ poſtea demonſtrando quemlibet equū diſiūctiue poſtea quādo fuerint demōſtrati oēs equi demonſtret̄ alius hō copulatiue ⁊ poſtea demōſtrentur diſiunctiue oēs aſini ⁊ ſic ſemꝑ ꝯ̄ñr ꝓcedas ita ꝙ in qualibet diſiūctiua ponatur vna ſingularis demōſtrans hoīem: tunc manifeſtum eſt ꝙ añs illius ꝯ̄ñe erit verū ⁊ ꝯ̄ñs falſum: ⁊ t̄n illa ꝯ̄ña eſt omnino ſimilis forme cuꝫ illa in qua demōſtrabant̄ oīa indiuidua vnius ſpēi diſiūctiue vt ſatis patere pōt ex cōditionibꝰ reꝗ̄ſitis ad ſimilem formaꝫ ⁊ per ꝯ̄ñs illa ꝯ̄ña non erat formalis: ⁊ per ꝯ̄ñs nec aſcenſus quod reſtabat probandum.

¶ Quīto ſic arguo cōtra hoc qđ iſti cōcedūt ꝙ hec propō aliqđ aīal non fuit in archa noe ꝯ̄tradicēs huic oē aīal fuit in archa noe eq̄ualet huic in ꝯ̄ſequēdo de aliqua ſpē aīalis nullū aīal fuit in archa noe ⁊ arguit̄ ſic hoc ſignū aliquod eſt ſignū ꝑticulare ⁊ nullo pacto eſt ſignū diſtributiuū: igit̄ hec ꝓpō aliquod aīal nō fuit in archa noe nō facit hunc ſenſum alicuiꝰ ſpēi aīalis nullū aīal fuit in archa noe vel alias ꝯ̄cedēdū erit ꝙ illud ſignū ꝑticulare aliquo pacto eſt diſtributiuū. Etiā q̄libet diſtributio infert ſimilē ꝑticulariſationē: igit̄ diſtributio pro generibꝰ ſingulorꝫ infert ꝑticulariſationē ꝓ g̃n̄ibus ſingulorꝫ ⁊ ꝑ ꝯ̄ñs iſta cōſequētia eſt bona oē aīal fuit in archa noe ergo aliqđ aīal fuit in archa noe ⁊ ꝑ ꝯ̄ñs illa ꝑticulariſatio nō dꝫ explicari per hoc cōplexū de aliqua ſpē aīalis nullū aīal ſed ꝑ iſtud cōplexū de aliqua ſpecie aīalis aliquod aīal ⁊ per ꝯ̄ñs male dicūt ꝙ hec propō aliqđ aīal non fuit in archa noe equiualet huic i conſequēdo de aliqua ſpē aīalis nullum aīal fuit in archa noe qđ infert ꝓpoſitū. ¶ Propter hec argumēta aliter ſentiendū eſt de iſta duplici diſtributione ⁊ circa multa alia incidētia ex ea ⁊ primo q̄tū ad ea q̄ tangit primū argumentum quid videlꝫ ſit ſpēs hūana dico ꝙ rebus ſtantibꝰ vt nunc nullus hō eſt ſpēs hūana nec tota multitudo hoīm nūc actu eriſtētium eſt ſpēs humana q̄m tunc nullus hoīm actu exiſtiū fuiſſꝫ eiuſdem ſpēi cū adā ſed tota collectio oīm hoīm preteritorū preſentiū ⁊ futurorꝫ eſt ſpēs hūana ⁊ dato ꝙ hoīes preteriti nō ſint tamē tota collectio p̄teritorꝫ p̄ñtius ⁊ futurorū ē ſpēs humana ⁊ doctrinaliter loquēdo quēadmodū cōcedimus nūc ianuariū q̄ ex triginta ⁊ vno diebus cōſtat eſſe dato ꝙ prima dies eius nō ſit ſimuliter nec vltima ⁊ quēadmodū prīa dies nō cōcedit̄ eſſe pars ianuarij ſecluſa ampliatiōe huiꝰ termī ꝑs de q̄ memini prīa q̄ſtiōe tertij phiſicorꝫ: ita ꝯ̄ſilr̄ nego hoīnes p̄teritos q̄ nūc actu nō ſunt exiſtētes eſſe ꝑtem illiꝰ collectiōis ⁊ ita q̄libet ꝑs illius collectiōis eſt. nec opꝰ erit ꝯ̄cedere aliquā ꝓpōnē affirmatiuā de copulato extremo cuiuſquidē copulati aliqua ꝑs nō ſupponit. vel ſi nō placeat iſte modꝰ dicēdi vtere tp̄e p̄terito preſenti ⁊ futuro tanq̄ p̄ñti ⁊ tūc nō erit difficultas in hac ꝓpōne tota collectio hoīm preſentiū p̄teritorꝫ ⁊ futurorꝫ eſt/ ſi velis tenere dabilē eſſe totā collectionē oīm hoīm poſſibiliū de quo meminimus q̄ōne nona dic illā eſſe ſpēm hūanā. Et vlteriꝰ ꝯ̄cedo ꝙ iſte terminus aīal nō pōt diſtribui ꝓ vna tali collectione poſtq̄ pro ea ſupponere nō pōt nec ex illo ſeq̄t ꝙ non poſſit diſtribui ꝓ generibꝰ ſingulorꝫ nec eſt dicēdū ꝙ diſtributio ꝓ g̃n̄ibꝰ ſingulorꝫ ſit diſtributio ꝓ ſpēbus ſꝫ potius dicēdū eſt ꝙ diſtributio ꝓ g̃n̄ibus ſingulorꝫ ē diſtributio ꝓ cuiuſlibꝫ ſpēi aliquo indiuiduo. ¶ Quātum ad ea que in ſcđo articulo tangunt̄ illa non procedūt cōtra noſtrū modū dicēdi. ¶ Quātum vero ad ea que tangunt̄ in tertio argumēto dico ꝙ ad propōnes eē cōtrarias nō ſufficit ꝙ in altera earū ſit ꝯ̄pleta diſtributio ⁊ hoc in ꝓpoſitiōe affirmatiua ſed tali diſtributiōe exñte in negatiua ⁊ incompleta in affirmatiua tales ꝓpōes optime cōtrariarent̄ vt clarere pōt ex ꝓpōnibus explicātibꝰ ſenſus earū. Rō autē quare talis diſtributio nō ſufficit in affirmatiua ſꝫ bñ in negatiua eſt hec q: completa diſtributione exñte in affirmatiua ⁊ incōpleta in negatiua in nulla illarꝫ ꝯ̄trariarū oēs termini diſtribuibiles diſtribuunt̄ nec terminꝰ ille deberet ſtare determinate ſed ꝯ̄fuſe tñ vt manifeſtum eſt ex earū equiualētibꝰ ex quo ſequit̄ hāc ꝯ̄ñaꝫ nō valere oē animal non fuit in archa noe ergo aliqđ aīal nō fuit in archa noe qualiſcūq̄ ſit ꝑticulariſatio in ꝯ̄ñte nec arguit̄ a ſubalternāte ad ſubalternatam. Et ſi dicas ille due nō ꝯ̄trariant̄ completa diſtributiōe exiſtēte in affirmatiua ⁊ incōpleta in negatiua igitur nec cōtrariabunt̄ in cōpleta diſtributione exiſtente in affirmatiua ⁊ cōpleta in negatiua vel alias nō formaliter repugnaret eis veritas. ¶ Ad hoc reſpondeo ꝙ iſte formaliter ſunt cōtrarie omne animal fuit in archa noe omne animal non fuit in archa noe vt ſit completa diſtributio in negatiua ⁊ incōpleta in affirmatiua ⁊ nego ꝙ alie due ſint ſimilis forme cū iſtis duabꝰ ⁊ rō eſt q: nō ſufficit ꝙ qualiſcūq̄ ſit q̄ñtitas in aliqua ex duabus primis ꝙ ſimilis ſit in aliqua ex duabus ſecundis ſed oporteret ꝙ talis eſſet quātitas in affirmatiua vnius qualis eſt in affirmatiua alterius et in negatiua vnius qualis eſt in negatiua alteriꝰ: mō clarū ē ꝙ illđ nō ſeruat̄ in ꝓpōnibꝰ datis. ¶ Quātū v̄o ad ea q̄ tangunt̄ in quarto argumēto Reſpōdeo ꝙ aliter eſt aſcendendū ſub ſubiecto huius propoſitionis q̄ aſcendunt tenentes primum modū dicendi vnde eſt aduertendum ꝙ ſicut duplex ē diſtributio ita duplex eſt ſingulariſatio vꝫ ſingulariſatio pro generibus ſingulorum ⁊ pro ſingulis generū. Singulariſatio ꝓ ſingulis generū eſt q̄ñ terminꝰ taliter ſingulariſat̄ ꝙ ſtat p̄ciſe ꝓ demōſtrato ſed ſingulariſatio ꝓ generibus ſingulorū eſt ſingulariſatio ꝓ ſpē de qua eſt ip̄m demonſtratum ⁊ ita ſi in hac ꝓpōe hoc aīal fuit in archa noe ſit ſingulariſatio ꝓ generibus ſingulorū illa ꝓpō eq̄ualet huic in cōſequēdo huius ſpēi aīalis de qua eſt hoc animal aliquod aimal fuit in archa noe ſiue huiꝰ ſpēi aīalis de qua eſt hoc aīal aliquod aīal fuit in archa noe ⁊ terminꝰ ſingulariſatus ⁊ ꝓ generibꝰ ſingulorꝫ nō eſt terminus ſingularis ſed cōis quare liquet hūc non eſſe ſillogiſmū expoſitorū hoc aīal fuit in archa noe demonſtrādo adā ⁊ hoc aīal eſt vel fuit adam ergo adaꝫ fuit in archa noe. habita igitur diſtributione pro ſingulis generum aſcendendo et deſcendendo

accipe ſingulariſationē pro ſingulis generum ⁊ habi ta diſtributione pro generibus ſingulorum aſcendendo ⁊ deſcendendo vtere ſingulariſatione pro generibus ſingulorum ſed de hoc plura alibi. ¶ Quantum vero ad ea q̄ tāgunt in quīto argumēto dico ꝙ iſte nō cōtradicunt oē aīal fuit in archa noe / aliqđ animal non fuit in archa noe dato ꝙ in negatiua ſit particulariſatio pro generibus ſingulorum q2 illa negatiua facit hūc ſenſum alicuius ſpēi aīalis aliquod aīal non fuit in archa noe ⁊ mere gratis dictū eſt ꝙ facit hūc ſenſum alicuius ſpēi aīalis nullum aīal fuit in archa noe. ꝙ ſi petas q̄ erit igitur ꝯtradictoria illius affirmatiue. Reſpōdeo ꝙ ille terminus aīal in ſua ꝯtradictoria debebit diſtribui oppoſito mō: vñ iſtud ſignum omne qñ diſtribuit pro generibus ſingulorum diſtribuit ꝑ cuiuſlibet ſpēi aliquo indiuiduo ⁊ ita oportebit ꝙ talis terminus in ſua contradictoria diſtribuatur pro alicuius ſpēi quolibet indiuiduo imponaẗ igr̄ iſtud ſignū nullū ad diſtribuēdum co pacto tūc iſte due ꝯtradicēt oē aīal fuit in archa noe nullū aīal fuit in archa noe ⁊ in affirmatiua eſt diſtributio pro cuiuſlibet ſpēi aīalis aliquo indiuiduo ⁊ in negatiua eſt diſtributio ꝑ alicuius ſpēi quolibet indiuiduo ⁊ ita dareṅt due vniuerſales contradictorie de lege ⁊ de mō enunciandi ſimul ⁊ in duabus cōtradictoriis idem terminus cōis q̄ nō eſt determinatio accepta vnica acceptione manet diſtributus in vtraq; earū nec iſtud eſt ꝯtra phm̄ in textu qñ contrarietatem inter vniuerſalē affirmatiuā ⁊ vniuerſalē negatiuam ⁊ non contradictionem aſſignat qm̄ inter vniuerſales quarū ſubiecta cōplete diſtribuerenẗ aut ſaltē vnū ex eis non reperiẗ oppoſitio cōtradictoria ⁊ illud voluit habere phūs. Nullius aūt vniuerſaliū datarū ſubm̄ cōplete diſtribuiẗ quare nō incōuenit inter eas reperiri oppōnem ꝯdictoriā. vel aliter dico ꝙ dāda eſt ꝯdictoria illius ꝓpōnis ꝑ prepōnē negatiōis q̄ vt in ſequentibus diceẗ huius nature ē ꝙ ſp̄ reddit ſenſum ꝯdictoriū. Quibus hijs hoc pacto declaratis facile ē rn̄dere ad cōfirmationē vt th̄ eorum q̄ dicta ſunt: ceterarū quoq; difficultatū q̄ immergi poſſent ex hac diſtinctiōe poſita c̄larior hēaẗ intelligentia inſtabo ꝯ ea q̄ dicta ſunt. et

¶ Primo ſic arguo ꝓbādo ꝙ iſte ꝓpōnes optime ꝯrantur oē aīal fuit in archa noe oē aīal nō fuit in archa noe vt in affirmatiua ſit diſtributio cōpleta ⁊ in negatiua diſtributio ꝑ generibus ſingulorū ⁊ ſic arguo illis ꝓpoſitionibus nō repugnat falſitas et tamē eis repugnat veritas de forma acceptionis terminorum igitur ſunt ꝯrie. ꝙ illis ꝓpōnibus nō repugnet falſitas ptʒ qm̄ caſu poſito ꝙ nullū aīal nūc exiſtens fuiſſet in archa noe ⁊ ꝙ aliqua eſſet ſpēs animalis de qua nunq̄ fuiſſet niſi vnū indiuiduum ⁊ ꝙ illud fuiſſet in archa noe tūc ille propōnes ſunt ſimul falſe ſʒ ꝙ eis repugnet veritas ꝓbaẗ qm̄ ſi eſſent vere hoc maxime eſſet in caſu ſuperius poſito de qualibʒ ſpē aīalis multa fuiſſent indiuidua quorum q̄dlibet fuiſſet ī archa noe ſed ꝓbo ꝙ tunc nō ſunt ſimul vere ⁊ ſic arguo negatiua eſt falſa ⁊ per ꝯñs tunc ille nō ſunt ſimul vere: negatiue falſitatē probo ſic dictum eſt ꝙ habita diſtributiōe pro generibus ſingulorum deſcēdēdo vel aſcēdendo opus eſt ſingulariſatiōe pro gñibus ſingulorum ⁊ per ꝯñs iſte deſcēſus erit bonus oē aīal non fuit in archa noe ⁊ iſta aīalia ſunt oīa aīalia ergo hoc aīal non fuit in archa noe ⁊ hoc animal non fuit in archa noe mō q̄libet ꝑs ꝯñtis eſt falſa: quocūq; em̄ aīali demōſtrato falſum eſt dicere ꝙ ſpēi aīalis cuius eſt hoc aīal aliqđ aīal nō fuit in archa noe ex cāu ⁊ per ꝯñs illa negatiua eſt falſa in caſu poſito qđ infert ꝓpoſitū.

¶ Scđo ſic arguo ꝓbādo ꝙ iſte due nō ꝯdicunt oē aīal fuit in archa noe nullum aīal fuit in archa noe vt in negatiua ſit diſtributio oppoſita diſtributioni q̄ eſt in affirmatiua ⁊ ſic arguo affirmatiua eſt vera vt ſuppono q2 volo ꝙ de q̄libet ſpē aīalis fuerint multa aīalia quorum aliq̄ fuerint in archa noe aliq̄ vero nō. ⁊ ꝙ negatiua ſit vera ſic ꝓbo ꝑ aſcenſum hoc aīal nō fuit in archa noe ⁊ hoc aīal nō fuit ī archa noe ſingulariſando ſp̄ pro gñibus ſingulorum q̄libet ſingularis eſt vera vt patere pōt ꝑ ſuā explicantē alicuius ſpēi aīalis cuius eſt hoc aīal aliquod aīal nō fuit in archa noe ⁊ per ꝯñs ille propōnes ſtant in veritate ⁊ ita non ſunt contradictorie quod erat probandum.

¶ Tertio ſic arguo ſm̄ dicta iſte propoſitiones eſſent cōtrarie oīe aīal oē aīal exiſtens in archa noe fuit omne animal omne aīal exiſtens in archa noe non fuit diſtribuendo ſubiectum pro ſingulis generum ⁊ predicatum pro generibus ſingulorum: nulla enim cōditio requiſita ad cōtrarietatē deficit illis duabus ꝓpoſitionibus: falſitatē th̄ ꝯñtis oſtendo ſic ille ꝓpoſitiones ſimul ſtāt in veritate ⁊ per ꝯñs dantur contrarie ſimul vere ꝓbatur aſſumptū ⁊ pono caſū ꝙ nulla penitus fuiſſent aīalia niſi hoīes ⁊ ꝙ illi fuiſſent in archa noe tūc probaẗ veritas affirmatiue per ſuā equiualentē que eſt hec quodlibet aīal cuiuſlibet ſpēi aīalis exiſtentis in archa noe aliquod animal exiſtens in archa noe fuit cuius veritas manifeſta eſt aſcendendo ſub ſubiecto illius propoſitionis: veritas autem negatiue ptʒ quoniam equiualet huic quodlibet aīal cuiuſlibet ſpeciei aīalis exiſtentis in archa noe aliquod aīal exiſtens in archa noe non fuit: cuius cōtradictoria eſt falſa in caſu poſito aliqđ animal alicuius ſpeciei animalis exiſtentis in archa noe quodlibet animal exiſtens in archa noe fuit ⁊ ita habetur illarū duarum propoſitionum compoſſibilitas in veritate.

¶ Ad primū iſtorum reſpōdeẗ negādo iſtas duas eſſe ꝯrias omne aīal fuit in archa noe oīe animal non fuit in archa noe vt ſit diſtributio cōpleta in affirmatiua ⁊ diſtributio pro gñibus ſingulorū in negatiua. Et concedo ꝙ eis non repugnat falſitas ſʒ nego ꝙ eis repugnet veritas immo in cāu pretacto ſunt ſimul vere ⁊ qñ probas negatiuā eē falſam deſcēdendo ſub eius ſbō Rn̄deo ꝙ ſub ſbō huius ꝓpōis nō licet deſcēdere ꝑ has propōnes hoc aīal non fuit in archa noe hoc animal non fuit in archa neq; ſiue in illis propōnibus ſit ſingulariſatio ꝑ gñibus ſingulorū ſiue ꝑ ſingulis gñm nec ex illa ꝓpōne cū conſtantia ſʒ inferre has propōnes nō hoc aīal fuit in archa noe et non hoc animal fuit in archa noe ſingulariſando ſp̄ ꝑ generibus ſingulorum ⁊ rō eſt q2 tūc equiualenter argueretur a nō diſtributo ad diſtributum. ſed ſub ſbō illius propōnis hoc pacto eſt deſcēdēdū oē aīal non fuit in archa noe ergo a hoc animal non fuit in archa noe et a hoc aīal nō fuit in archa noe ⁊ ibi pono illud ſignum ꝯfuſiuū a ad denotādū ꝙ explicādo ſenſum illius ꝓpōis ille terminus aīal debʒ ſtare ꝯfuſe tm̄ ſicut ſtabat in illa vli ⁊ ſic explicabiẗ ſenſus illius ꝓpōnis huius ſpeciei aīalis cuius ē hoc aīal a aīal non fuit in archa noe ⁊ clarū eſt illā propoſitionem eſſe veram in caſu pretacto.

¶ Ad ſcđm reſpōdetur negādo iſtas nō eſſe ꝯdictorias oīe aīal fuit in archa noe nullum animal fuit in archa noe vt in negatiua ſit oppoſita diſtributio ad diſtributionem que eſt in affirmatiua ⁊ nego hic eſſe bonum aſcenſum hoc aīal nō fuit in archa noe ⁊ hoc animal non fuit in archa noe. ergo nullum

animal fuit in archa noe ſingulariſando pro generibus ſingulorum ⁊ diſtribuēdo illū terminū pro alicuius ſpeciei quolibet indiuiduo. Et ſi petas qualiter ergo ſit aſcendēdū ſub ſubiecto illius ꝑpōnis: rñdeo ꝙ nō ē aſcēdendū aut deſcendēdū ſingulariſando illum terminū aial ꝑ ſingulis generū q: tūc iſte due equalerēt nullū aial fuit in archa noe nullum aial fuit in archa noe diſtribuēdo ſubiectū prime ꝑ alicui9 ſpēi quolibꝫ indiuiduo ⁊ ſbm̄ ſcōe ꝑ cuiuſlibꝫ ſpēi quolibꝫ indiuiduo. qm̄ ꝑ te aſcēdēdo aut deſcēdēdo ſub ſubiecto prime opꝫ ſingulariſare illū terminū aial ꝑ ſinglis generū ⁊ taliter oīno aſcēdēdū aut deſcēdēdū eſt ſub ſubiecto ſcōe: igr̄ q̇cq̇d ſufficit ⁊ req̇rit ad veritatē vni9 ſufficit ⁊ req̇rit ad veritatē alteri9 ⁊ ꝑ ꝯñs ille propōnes equalent: ꝙ tñ illud dici non poteſt ptꝫ q: ſi de ſpecie elephantis nullū aial fuiſſet in archa noe ſed fuiſſent aialia aliarū ſpecierū in archa noe tūc prima eſt vera ⁊ ſcōa falſa ⁊ ꝑ ꝯñs nō equalēt ille ꝑpoſitiōes: cā aūt ꝓpter quā nō valet ille aſcenſus hoc aial nō fuit in archa noe ⁊ hoc aial nō fuit in archa noe ſingulariſando illū terminū ꝑ generib9 ſingulorum ergo nullū aial fuit in archa noe eſt hec q: tacite ibi arguit a non diſtributo ad diſtributū: arguit eñ ibi ac ſi ſic argueret ſpēi aialis cuius eſt hoc aial aliq̄d aial non fuit in archa noe ⁊ ſpēi aialis cuius eſt hoc aial aliq̄d aial non fuit in archa noe ergo ſpēi aialis nullū animal fuit in archa noe. Sed dices diſtribuēdo ſubiectū illi9 ꝑpōnis ꝑ alicui9 ſpēi aialis quolibꝫ aiali aliquo pacto ē aſcendēdū ſub illo ſubiecto ⁊ nō niſi mō ꝑtacto igitur. Ad hoc rñdeo ꝙ ſub ſubiecto illius ꝑpōnis oppoſito mō eſt aſcēdendū ad modū quo aſcēdit ſub ſbō affirmatiue hoc pacto diſiūctiue nō hoc animal fuit in archa noe vel nō hoc animal fuit in archa noe ⁊ ſenſus hui9 ꝑpoſitiōis nō hoc aial fuit in archa noe erit iſte ſpēi aialis cuius eſt hoc aial nullū aial fuit in archa noe. Et ex iſto inferūt aliq̇ ꝙ idē terminus in ordīe ad eandē ꝑpoſitionē diſcrete ⁊ diſtributiue ſupponit pꝫ de ſubiecto hui9 nō hoc aial fuit in archa noe. Scōo inferūt ꝙ reſpectu termi ſupponētis diſcrete non eſt idem ꝑponere ⁊ poſtponere negationē hoc ſic ꝓbant q: iſte due nō equiualēt hoc aial nō fuit in archa noe nō hoc aial fuit in archa noe ⁊ tamē ſubiecta illarum ꝑpōnum diſcrete ſupponūt. ꝙ ille ꝑpōes nō equiualeant ptꝫ q: ſenſus prie hoc pacto dꝫ explicari alicui9 ſpēi cuius eſt hoc aial aliq̄d aial nō fuit in archa noe ſenſus aūt ſcōe hoc pacto alicui9 ſpēi animalis nullū aial fuit in archa noe mō ꝯſtat latam eſſe differentiaꝫ inter illas duas ꝑpōnes ſꝫ nullū iſtorum correlariorum recipio q: teneo ꝙ termin9 ſingulariſat9 ꝑ gn̄ib9 ſingulorum nō eſt termin9 diſcret9 ſꝫ cōis nec opꝫ cōcedere terminū ſingulariſatū ꝑ gn̄ib9 ſingulorum eſſe ſimpliciter ſingulariſatuꝫ: ſbm̄ eñ hui9 ꝑpōnis iſtud animal fuit in archa noe ſingulariſatū pro generib9 ſingulorū demōſtrando ſortē ſupponit ꝑ quolibet hoīe: hec eñ eſt vera plato eſt iſtud aial q: illa propō equiualet huic in ꝯſequēdo plato eſt ſpēi aialis cui9 eſt hoc animal ⁊ ex iſto infero has nō cōtradicere demonſtrando ſortē hoc aial fuit in archa noe hoc aial nō fuit in archa noe vt in eis ſit ſingulariſatio ꝑ gn̄ib9 ſingulorū.

Ad tertiū reſpōdet negādo iſtas ꝑpōes eſſe ꝯ̄rias oē aial oē aial exñs in archa noe fuit oē aial oē aial exñs in archa noe nō fuit diſtribuendo vtriuſq; ſbm̄ ꝑ ſinglis gn̄m ⁊ ꝑdicatū ꝑ gn̄ib9 ſingulorū ⁊ nego ꝙ nulla eis deficiat ꝯditio req̇ſita ad ꝯtrarietatē ⁊ dico ꝙ ille ꝑpōnes nō ꝯtrariant eo ꝙ nulli9 illarū ꝑdicatū diſtribuit diſtributiōe cōpleta nec ſufficit ꝙ ſbm̄ cōplete diſtribuat ſed op9 eſt aſpicere ad quemlibet alium terminū diſtribuibilē vt ſaltem vna contrariarum complete diſtribuatur.

Cōtra hāc ſolutionē arguitur ſic ille ꝑpōnes aliqua oppōne opponunt ⁊ non niſi ꝯ̄ria ſunt eñ due vl̄es oppoſite qualitatis vlitate ſufficiente ad ꝯ̄rietatē igit. Rñdet ꝙ ille ꝑpoſitiōes nullo pacto opponunt qm̄ vt dictū eſt dantur ſimul vere ⁊ ꝑ ꝯñs nec ꝯ̄rie nec ꝯ̄dictorie opponūtur ſꝫ ꝙ nō opponant ſubcōtrarie patꝫ q: ſtat illas eſſe ſimul falſas verbigratia ſi nūꝙ fuiſſent aliqua aialia niſi noe ⁊ ſuus aſinus ⁊ ꝙ ipſa fuiſſent in archa noe tūc affirmatiua eſt falſa cū equaleat huic quodlibet aial cuiuſlibꝫ ſpeciei aialis exiſtētis in archa noe aial exñs ī archa noe fuit: mō illa ꝑpoſitio ē falſa vt claret deſcēdēdo ſub illo termino aial diſtributo: ⁊ ꝯſilr ꝓbat falſitas negatiue ꝑ ſuā explicantē quodlibꝫ aial cuiuſlibꝫ ſpēi aialis exiſtētis ī archa noe aliq̄d aial exñs in archa noe nō fuit: cui9 falſitatē indicat ꝟitas ſue ꝯ̄dictorie aliq̄d aial alicui9 ſpēi aialis exiſtētis in archa noe q̄libet aial exiſtēs in archa fuit cuius veritas manifeſta ē intelligenti caſum. Pariformā dicatur de iſtis duabus propoſitionibus oīe ſenſibile omne animal eſt / oīe ſenſibile oīe animal nō eſt diſtribuēdo ly ſenſibile in vtraq; earū pro ſingulis generū ⁊ ly aial pro generib9 ſingulorum: ille eñ ꝑpōnes nullam legeꝫ participant qm̄ multis hominibus exiſtentib9 in rerum natura ⁊ nullis alijs animalibus ambe ille propoſitiones ſunt vere ⁊ exiſtentibus ſorte ⁊ brunello preciſe in reruꝫ natura ambe ille propoſitiones ſunt falſe.

Forte dices ꝙ iſta ꝑpoſitio oē ſenſibile oē aial eſt caſu quo preciſe inter aialia ſunt homines diſtribuēdo ly ſenſibile cōplete ⁊ ly aial incomplete eſt falſa igit ipſa eſt male cōceſſa: ꝙ ipſa ſit falſa ptꝫ q: bene ſequitur oē ſenſibile omne animal eſt ergo oē animal omne ſenſibile eſt tenet ꝯſequentia ab equiualentibus quia eaſdem diſtributiones volo ſeruare in conſequēte ⁊ antecedente ⁊ falſitās cōſequentis pꝫ quia bene ſequitur omne animal omne ſenſibile eſt ergo aliquod animal omne ſenſibile eſt: tenet conſequētia a ſubalternante ad ſubalternatam ⁊ conſequentis falſitas patet per ſuam equiualenteꝫ alicuius ſpeciei animalis aliquod aial omne ſenſibile eſt: ⁊ per ꝯñs illa propoſitio eſt male conceſſa in caſu poſito.

Ad hoc argumētū reſpōdetur negando hanc propoſitionē eſſe falſam in caſu pretacto omne ſenſibile omne animal eſt ⁊ concedo hāc ꝯñam omne ſenſibile omne animal eſt ergo omne animal oē ſenſibile eſt ſed vlterius nego hanc omne animal oīe ſenſibile eſt ergo aliquod animal omne ſenſibile ē nec ibi arguit a ſubalternāte ad ſubalternatā ⁊ rō eſt qm̄ equaliter arguit a ſuppōne cōfuſa tm̄ ad determinatā reſpectu multitudis. Et ex iſto ſeq̇tur hic nō eſſe bonū deſcenſuꝫ oē aial oē ſenſibile eſt ergo hoc aial oē ſenſibile eſt ⁊ hoc aial oē ſenſibile eſt ſingulariſando ꝑ gn̄ibus ſingulorum q: idē defect9 cōmittit q̇ in alia ꝯñā cōmittebat: ſꝫ ſi velis deſcēdere opꝫ inferre tales ꝑpōnes a hoc aial fuit in archa noe vt illud ſignū cōfuſiuū a denotat ꝙ in explicāte ſenſuꝫ illi9 ꝑpōnis ille terminus aial debeat ſtare cōfuſe tm̄: ⁊ ſicut dixi de iſtis ꝑpōnibus ita facile eſt videre q̇d dicēdū ſit de iſtis oīe aial ab oī aiali differt oē aial ab oī aiali nō differt: ſi vnus illorum terminorum cōplete diſtribuat ali9 incōplete. Multa alia dici poſſent circa hāc materiā hui9 duplicis diſtributiōis an veꝫ iſte ꝑpōnes vl̄es habeāt ⁊c.

cluſiuas in terminis trāſpoſitis ⁊ an ex iſtis ꝓpōnib⁹
liceat ſillogiſare ſicut ex alijs ꝓpōnib⁹ vniuerſalib⁹ ſꝫ
illa tanꝗ̄ huic ꝓpoſito impertinētia omitto ſemꝑ eſſe
ptinenter loquēdū eſt ſolēt em̄ nōnulli ſingulas quaſ-
qꝫ facultates cuilibet inſerere ꝓpoſito quo maria le-
ctorib⁹ cōparat̄ obſcuritas qua in re ceteris ſeſe pſta-
re putant ſed ꝙ hoc abſurdū ſit diligentis prudētiſqꝫ
lectoris ingenio relinquo terminandum.

¶ Tertio pꝛīcipaliter arguit̄ ſic iſte
due contrariant̄ vterqꝫ homo currit vterqꝫ homo non
currit ⁊ ſunt ſimul vere in aliquo caſu igitur lex ꝯtra-
riarum eſt male poſita ꝙ ille ꝓpoſitiones cōtrariētur
ptꝫ. Nā ambe ſunt vniuerſales nec deficit eis aliq̄ con-
ditio requiſita ad cōtrarietatē ⁊ ꝑ conſequēs contra-
riantur ꝙ aūt in aliquo caſu ſint ſimul vere patet ⁊ po-
no caſum ꝙ duo ſint hoīes currētes ⁊ duo quieſcētes
iſto poſito pꝫ veritas affirmatiue. Nā ei⁹ ſenſus eſt iſte
aliquoꝝ duoꝝ hoīm quilibet homo currit ꝙ etiā ne-
gatiua ſit vera patet ꝑ ꝓpoſitionē explicantē ei⁹ ſen-
ſum que eſt hec aliquorum duorum hominum quili-
bet homo non currit cuius propoſitionis veritas no-
ta eſt ex caſu.

¶ Et cōfirmatur iſte due contrariā-
tur vtrūqꝫ aīal eſt hō neutrū aīal eſt hō ⁊ tn̄ ſunt ſimul
vere ergo propoſitum ꝙ ille ꝓpoſitiōes contrarientur
ptꝫ qꝛ iſta negatiua neutrū aīal eſt hō habet aliquam
contrariā ⁊ nullā hꝫ preter hanc vtrūqꝫ aīal eſt hō vel
detur illa igitur ille propōnes bene cōtrariant̄ neſcis
etiā dare aliquā ꝯditionē q̄ deficiat eis ad cōtrarieta-
tem requiſitā ꝙ aūt ille ſunt ſimul vere probo ⁊ primo
de affirmatiua nō eſt dubiū ⁊ de negatiua ptꝫ qꝛ ſen-
ſus eius eſt aliquorum duorum aīalium nullū aīal eſt
homo ⁊ clarū eſt ꝙ hoc eſt verum.

¶ Ad tertiuꝫ pꝛincipale in quo tāgi-
tur difficultas cōis de ꝓpōnib⁹ in quib⁹ ponit̄ hoc ſi-
gnū vterqꝫ dicebāt antiqui logici ꝙ illud ſignū vterqꝫ
nō poterat poni ꝓprie in ꝓpōne niſi cū ꝓnoīe demon-
ſtratiuo pluralis numeri ſed hoc nunc receſſit ab vſu ⁊
bene admittunt̄ tales eſſe ꝓprie vterqꝫ hō currit vtruꝫ-
qꝫ aīal mouet̄. Illud etiā nō videt̄ eſſe recte dictū ꝑ eo
ab antiq̄s quā improprietatē ſermonis īuenerūt ī hac
oratiōe oīs copulatiua cui⁹ vtraqꝫ pars eſt vera eſt ve-
ra ⁊ certe nullā ſcirēt aſſignare ⁊ ꝑ ꝯñs illud ſignuꝫ di-
ſtributiuū nō req̄rit ꝓnomē demōſtratiuū plalis nūe-
ri. Dicam⁹ igit̄ cū modernis logicis tales eſſe ꝓprias
¶ Ulteri⁹ eſt aduertendū ꝙ natura huius ſigni diſtri-
butiui vterqꝫ vt dicunt cōiter loquētes eſt diſtribuere
terminū pro quibuſcūqꝫ duob⁹ ſuppoſitis ſub diſiū-
ctiōe hoc eſt dicere ſub alijs verbis ꝙ aſcendendo vel
deſcendēdo ſub termīo cui tale ſignū addit̄ opꝫ demō-
ſtrare duo ſuppoſita copulatiue quibus demōſtratis
opꝫ accipe ꝯiūctionē diſiunctiuā ⁊ demōſtrare aliud
ſuppoſitū ⁊ poſtea aliud copulatiue ⁊ lꝫ illud ſignuꝫ
vterqꝫ ſit ſignū diſtributiuū tn̄ ſub termino ſup quem
cadit opꝫ aſcēdere ⁊ deſcēdere diſiunctiue ſed hoc ſub
copulatione ⁊ ita ad veritatē huius vterqꝫ homo cur-
rit requiritur ⁊ ſufficit ꝙ ipa habeat duas ſingulares
veras. Iſtis breuiter notatis dicitur ꝙ iſte propoſitio-
nes non contrariantur vterqꝫ homo currit vterqꝫ ho-
mo non currit ⁊ ratio eſt qꝛ equiualenter in vtraqꝫ ea-
rum ſeruatur eadem particularitas vt claret accipiē-
do equiualentes earuꝫ ſed tunc eſt difficultas quomo-
do debeat aſſignari contraria huius vterqꝫ homo cur-
rit. Ad qd̓ dicunt aliqui ꝙ iſta ꝓpoſitio vterqꝫ hō cur-
rit habet hanc cōtrariā de lege nullus hō currit ⁊ ita
cōcedunt duas propōnes contrariari quarū ſubiecta
nō accipiunt̄ eque reſtricte immo ſtat ꝙ ſubiectū vni⁹
ſupponat ſubiecto alterius nō ſupponēte: iſte tn̄ nō
participant legē contrariarū quilibet homo currit et
vterqꝫ homo non currit diſcriminis cauſa eſt vt dicūt qꝛ
prime due ſic ſe habēt ꝙ in vna earum oēs termini di-
ſtributbiles diſtribuuntur in nulla autem propoſitio-
ne ex ſecundis diſtribuuntur omnes termini diſtribut̄-
biles. Sed hec cauſa non eſt ſufficiens qm̄ tunc ſeque-
retur has duas cōtrariari oīs homo oē currēs eſt vter-
qꝫ homo nō eſt currēs qd̓ eſt falſuꝫ qꝛ vno preciſe hoīe
exiſtente in rerū natura ⁊ ipſo ſolo currente ambe ille
propoſitiones ſunt vere ⁊ tunc reſtat punctum quare
due prime contrariantur ⁊ non due ſecūde. Propter
ea aliter dico ꝙ iſta propoſitio vterqꝫ homo currit cō-
trariatur huic de lege ⁊ de modo enunciandi ſimul nō
alter homo currit ſiue iſti neuter homo currit. Ubi eſt
aduertendū ꝙ iſtud ſignū vterqꝫ dupliciter diſtribue-
re poteſt vno modo pro quolibet duoruꝫ. alio mō pro
duoꝝ quolibet volo dicere ꝙ hec propoſitio vterqꝫ ho-
mo currit dupliceꝫ pōt habere ſenſum. vnus eſſet iſte
aliquoꝝ duoꝝ hoīm quilibet hō currit. Alius iſte q̇li-
bet hō duoꝝ hoīm currit ⁊ clarū eſt ꝙ magnū eſſet diſ-
crimē inter has duas propōnes vterqꝫ hō currit ⁊ vter-
qꝫ homo currit in vna diſtribuēdo illum terminū pro
aliquorū duorum quolibet ⁊ in alia diſtribuendo eū
pro quolibet aliquorū duorum. Eodemmodo iſtud ſi-
gnum neutrum dupliciter poteſt diſtribuere vno mo-
do pro duorum nullo: alio modo pro nullo duorum.
Tunc pono propoſitiones.

¶ Prima eſt iſte due ꝯtrariant̄ vter-
qꝫ homo currit neuter homo currit ſi ly vterqꝫ diſtri-
buat pro quolibet duorum ⁊ ly neuter pro nullo duo-
rum: propoſitio eſt clara de ſe.

¶ Secunda ꝓpoſitio iſte due nullaꝫ
legem participāt vterqꝫ homo currit neuter homo cur-
rit vt ly vterqꝫ diſtribuat pro aliquorum duorum quo-
libet ⁊ ly neuter pro aliquorum duorum nullo. Pa-
tet qꝛ duobus hominibus currentibus ⁊ duobus ho-
minibus quieſcentibus ambe ſunt ſimul vere ⁊ per cō-
ſequens non ſunt contrarie nec contradictorie ⁊ duo-
bus exiſtentibus preciſe hominibus in rerum natura
vno currente ⁊ alio quieſcente ambe ſunt ſimul falſe:
⁊ per conſequens non ſunt ſubcontrarie.

¶ Tertia ꝓpoſitio iſte due ꝓpoſitio-
nes opponuntur contrarie vterqꝫ homo currit neuter
homo currit ſi ly vterqꝫ diſtribuat pro aliquoruꝫ duo-
rum quolibet ⁊ ly neuter pro omnium duorum nullo.
probatur hec propoſitio: nam earum equiualentes cō-
trarie opponuntur videlicet iſte aliquorum duorum
hominum quilibet homo currit omnium duorum ho-
minum nullus homo currit. Et ex hijs propoſitioni-
bus patet ſolutio ad confirmationem.

¶ Sed cōtra principale fundamētū
huius ſolutiōis arguit̄ ſic ſtat bene ꝙ ly vterqꝫ non di-
ſtribuat pro duobus immo ꝙ diſtribuat preciſe ꝓ vno
ergo male dictum eſt ꝙ ly vterqꝫ eſt huius nature ꝙ di-
ſtribuat pro duobus: ꝯña eſt manifeſta ⁊ aſſumptum
probo ſic/ ⁊ pono caſum ꝙ a propoſitio ſit vera ⁊ b ꝓ-
poſitio falſa quo poſito formo hanc cōſequentiam be-
ne ſequitur tantum verum eſt alterū iſtorum quod eſt
verum ergo vtrumqꝫ iſtorum quod eſt verum eſt veruꝫ
tenet conſequentia ab excluſiua primi ordinis ad ſuā
vniuerſalem in terminis tranſpoſitis ⁊ veritas ante-
cedentis patet ex ſuis exponentibus verum eſt alterū
iſtorum quod eſt verum ⁊ nihil non verum eſt alterum

iſtorum quod eſt verū ⁊ per ꝯſequens hec eſt vera vtrūqꝫ iſtorum quod eſt verū eſt verū ⁊ tamē ly vtrumqꝫ nō diſtribuit ꝑ duobus ſed ꝑciſe pro vno igiť falſum eſt dicere ꝙ ly vtrūqꝫ ſit huius nature ꝙ pro duobus diſtribuat poſtꝙ̄ bene ſtat ꝙ diſtribuat preciſe pro vno. Alia via probo hoc idem ſic/⁊ pono caſum ꝙ ſortes currat plato vero non: iſto poſito accipio hāc propoſitionem vterqꝫ iſtorum currit demonſtrando ſortē⁊ platonem conſtat ꝙ illa vniuerſalis eſt in parte vera et in parte falſa tūc ſic arguo omnis vniuerſalis in parte vera ⁊ in parte falſa poteſt effici vera excipiendo illā pro quibus redditur falſa ſed vniuerſalis data redditur ꝑciſe falſa pro platone: igitur excipiendo platonem ipſa redditur vera ⁊ per conſequens hec propoſitio eſt concedenda vterqꝫ iſtoꝝ ꝑter platonē currit ⁊ ly vterqꝫ ibi nō diſtribuit pro duobus ſed preciſe pro vno q2 nō eſt ly vterqꝫ huius nature ꝙ debeat diſtribuere ꝑ duobus quod erat aſſumptum in principio.

¶ Ad hoc argumentū reſpōdet paulus venetus

in magna logica capite de excluſiuis et quinto ſophiſmate ꝙ argumentū cōcludit ꝙ ly vterqꝫ nō ſemper diſtribuit pro duobus ⁊ hoc qn̄ termin⁹ quem diſtribuit reſtringiť per aliquid ad ſtanduꝫ preciſe pro vno ſolo modo in hijs duabus propoſitionibus vtrumqꝫ iſtorum quod eſt verum eſt verum: vterqꝫ iſtorum preter platonem currit reſtringitur terminus quem diſtribuit ly vterqꝫ ad ſtandum preciſe pro vno ſolo. Sed vľr in oībus alijs qn̄ nō poniť aliqua talis reſtrictio ly vterqꝫ diſtribuit ꝑ duobus. Hec ſolutio ⁊ ſi ſit valde apparēs attamē cōtra eam ſic arguo ꝓbando ꝙ in caſu poſito male cōcedatur hec ꝓpō vtrūqꝫ iſtoꝝ quod eſt verū eſt veruꝫ ⁊ ſic arguo bene ſequitur vtrūqꝫ iſtoꝝ quod eſt verū eſt verū ergo vtrūqꝫ verum iſtorū eſt verum: tenet ꝯn̄a a conuertibilibus: extrema enī illarū ꝓpōnum cōuertunť: de ꝑdicatis nō eſt qō ⁊ de ſubiectis patet: nā iſti termini cōuertunť ens iſtorum quod eſt verum ⁊ verū iſtoꝝ ⁊ ſignum diſtributiuum poſitū in vna propoſitione eſt eiuſdē nature cum ſigno diſtributiuo in alia hoc notāter addo q2 niſi illō addatur nō poſſet inferri illas equiualere vt patet de iſtis vterqꝫ homo currit quilibet hō currit ⁊ per ꝯn̄s conſequentia facta eſt bona ⁊ ꝯn̄s eſt falſum: nam hec eſt ſua equiualens iſtorum duorum verorū quodlibꝫ verum eſt verum: cuius falſitas eſt nota ex caſu/ ⁊ per conſequens ⁊ hec eſt falſa vtrumqꝫ iſtorum quod eſt verum eſt verum.

¶ Secundo contra eandē ſolutionē

ſic arguo ſequeretur ſm̄ eam hanc ꝓpōnem eſſe concedendā vterqꝫ ſol eſt planeta quod eſt falſum: ſequelam tn̄ probo ſic bene ſequitur vtrūqꝫ ens quod eſt ſol eſt planeta/ ergo vterqꝫ ſol eſt planeta: tenet ꝯſequentia a couertibilibus: nam iſti termini conuertunť ens quod eſt ſol ⁊ ſol ⁊ an̄s patet per ꝓpōnem explicantem eius ſenſum aliquoꝝ duorum entium qōlibꝫ ens quod eſt ſol eſt planeta. veritas illius patet qm̄ demōſtrando ſolem ⁊ ſaturnum hec eſt vera iſtorum duorū entium quodlibet ens quod eſt ſol eſt planeta ⁊ ꝑ conſequens iſta eſt vera vterqꝫ ſol eſt planeta. ſed tn̄ ꝙ illō dici non poſſit probo ſic illa eſt vna affirmatiua cuius ſubiectum pro nullo ſupponit ad hoc enim ꝙ ipſꝫ ſupponeret oportet ad omne minus duos eſſe ſoles: ſic ei debet fieri verificatio hoc eſt alter duorum ſoliuꝫ. Si paulus venetus velit negare hāc propoſitionem vtrūqꝫ ens qō eſt ſol ē planeta ⁊ hoc pacto explicare ſenſū illius propoſitionis aliquoꝝ duoꝝ entiuꝫ quoꝝ qōlibet eſt ens quod eſt ſol quodlibet ens quod eſt ſol eſt planeta pariforma dicetur hanc eſſe falſam vtrumqꝫ iſtorum quod eſt verum eſt verū ⁊ hoc pacto deberi explicare ipſius ſenſum iſtoꝝ duorum quorum qōlibet eſt verum quodlibet quod eſt verum eſt verum qō eſt falſum in caſu poſito. Dico igitur conformiter ad cōmunem logicam ꝙ ly vterqꝫ ſemper diſtribuit ꝑ duobus ⁊ dico hanc eſſe falſam in caſu poſito vtrūqꝫ iſtoꝝ quod eſt verum eſt verum. Et ſimiliter hāc vtrūqꝫ ens quod eſt ſol eſt planeta quemadmodum iſta eſt falſa vterqꝫ ſol eſt planeta. Et tunc ad probationem illius concedo hanc conſequentiam tantum verum eſt alterum iſtorum quod eſt verū ergo vtrumqꝫ iſtoruꝫ quod eſt verum eſt verum ⁊ ſicut conſequens eſt falſum ita eſt ⁊ antecedens. ¶ Unde eſt aduertendum ꝙ ſicut explicando ſenſuꝫ ꝓpōnis in qua ponitur iſtud ſignū vterqꝫ ponitur iſte terminus duorum cuꝫ ſubſtantiuo genitiui caſus pluralis numeri ita explicando ſenſuꝫ ꝓpoſitionis in qua ponitur iſtud ſignum particulare alter oportet accipere illum terminum duorum cū tali ſubſtātiuo pluralis numeri verbigratia. Si velim⁹ explicare ſenſum huius propoſitionis alter homo currit explicamus hoc pacto aliquorum duorum hominum aliquis homo currit. Ueniēdo ad propoſitum dico primam exponentē illius excluſiue eſſe falſaꝫ hanc videlicet verum eſt alterum iſtorum quod eſt verū. Et ratio eſt quia ſenſus illius propōnis eſt iſte alterū iſtorum duorum quorum quodlibet eſt veruꝫ eſt aliquod verum quemadmodum ſenſus huius propōnis alterum ens quod eſt ſol eſt planeta eſt iſte aliquorū duorum entium quorū quodlibet eſt ens quod eſt ſol aliquod ens quod eſt ſol eſt planeta ⁊ pariforma oīno nego hanc vtrumqꝫ ens quod eſt ſol eſt planeta ⁊ nego hanc conſequentiam aliquorum duorum entium qōlibet ens quod eſt ſol eſt planeta ergo vtrumqꝫ ens qō eſt ſol eſt planeta nec debite ſic explicatur ſenſus illi⁹ propoſitionis ſed hoc pacto debet explicari aliquorū duoꝝ entiū quoꝝ quodlibet eſt ens quod eſt ſol quodlibet ens quod eſt ſol eſt planeta: modo conſtat illam propoſitionem eſſe falſam.

¶ Forte dices ſenſus hui⁹ ꝓpoſitionis

vterqꝫ homo currit ſecunduꝫ ea que dicta ſunt ſic debet explicari aliquorum duorum hominuꝫ quilibꝫ homo currit ita ꝙ iſte genitiuus duorum debet habere pro ſubſtantiuo genitiuuꝫ pluralis numeri ⁊ hoc illius termini cui immediate additur illō ſignū vterqꝫ ⁊ per conſequens ſenſus hui⁹ propōis vtrumqꝫ ens qō eſt ſol eſt planeta erit iſte aliquorum duorum entium quodlibet ens quod eſt ſol eſt planeta vt ly duorū habeat pro ſuo ſubſtantiuo genitiuum pluralem huius termini ens cui immediate additur illud ſignū vterqꝫ ⁊ eodemmodo ſenſus huius vtrumqꝫ iſtorum quod ē verum eſt verum ſic debebit explicari iſtorum duoruꝫ entium quodlibet ens quod eſt verum eſt verum ⁊ per conſequens ille propoſitiones male ſunt negate.

¶ Ad hoc argumentū reſpondeo ꝙ

ſi ſic vellemus explicare ſenſus illaruꝫ propoſitionū ille ꝓpoſitiones eſſent vere ſed non debent ſic explicari. Et fateor pro nunc ꝙ explicando ſenſum propōis in qua ponitur hoc ſignum diſtributiuum vterqꝫ ly duorum debet habere pro ſubſtātiuo genitiuum pluralis numeri illius termini cui immediate additur ly vterqꝫ ⁊ propterea ex quo in iſta propōne vtrumqꝫ ens quod eſt ſol eſt planeta ly vtrumqꝫ non ſoluꝫ cadit in ly ens immo eque immediate cadit in hoc totū ens quod eſt ſol ſicut in illum terminuꝫ ens Propterea explicando eius ſenſum oportet ꝙ ly duoruꝫ habeat pro ſuo ſub

ſtantiuo huiuſ genitiuum pluralis numeri entiuz quo
rum quodlibet eſt ſol ⁊ ſic explicabitur ſenſus propo/
ſitionis dare aliquoꝝ duoꝝ entium quoꝝ quodlibet
eſt ens quod eſt ſol quodlibet ens quod eſt ſol eſt pla/
neta. Iſtud alia via ꝓbari poteſt q: ſi velimus explica
re ſenſuz huius vterqꝫ homo albus eſt homo albus ly
duorum nõ habebit pro ſuo ſubſtãtiuo genitiuũ plu/
ralis numeri huius termini homo ſed illius toti⁹ ho
mo albus qm̃ nõ recte hoc pacto explicaretᷣ ſenſus il/
lius ꝓpoſitionis duorum hominum quilibꝫ homo al
bus eſt homo albus qm̃ exiſtentibus preciſe duobus
hominibus in rerũ natura quoꝝ vn⁹ eſt albus ⁊ alius
niger illa de vterqꝫ eſt falſa ⁊ alia vera ſed adhuc ꝯtra
ea q̃ dicta ſunt in ſolutione huius confirmationis.

¶ Arguitᷣ ſic ⁊ primo contra illud in
quo ſepius conceſſum eſt ꝙ ſenſus huius propoſitio/
nis vterqꝫ homo currit debet explicari hoc pacto ali/
quorum duorum hominum quilibꝫ homo currit ⁊ ſic
arguo cãu poſito ꝙ ſortes currat ⁊ ſimiliter plato ⁊ ex
materia ſortis ⁊ forma platonis fiat cicero: ⁊ ex forma
ſortis ⁊ materia platonis iohannes: quieſcat cicero ⁊
etiam iohãnes tunc iſta eſt vera vterqꝫ homo currit vt
patere põt per aſcenſuz ⁊ tñ iſta eſt falſa aliquoꝝ duo
rum quilibet homo currit: quibuſcunqꝫ enim duob⁹
demonſtratis illa eſt falſa vt ſatis claret.

¶ Secundo ſic arguo ſi dicta eſſent
vera ſequeretur ꝙ iſte regule logicales eſſent falſe. ar
guendo a ſuperiori diſtributo ad ſuuz inferius poſita
conſtantia inferioris affirmatiue valet modus arguẽ/
di. Arguendo a ſuperiori diſtributo ad ſuum inferius
negatiue valet conſequentia. Omnis vniuerſalis af/
firmatiua cuius predicatũ ſtans confuſe tantum ꝯue
nit cuilibet ſuppoſito ſubiecti eſt vera. ꝙ prima regu/
la ſit falſa patet non ſequitᷣ vtrumqꝫ aĩal currit ⁊ vter
qꝫ homo eſt ergo vterqꝫ homo currit ⁊ tamen clarũ eſt
ꝙ ibi arguitur a ſuperiori diſtributo debite ponendo
conſtantiam inferioris ad ſuuz inferius ⁊ per ꝯſequẽs
regula nulla: ꝙ illa conſequentia non valeat patet q:
duobus aſinis currentibus ⁊ omnibus hoĩbus quie/
ſcentibus antecedens eſt verum ⁊ conſequens falſum
ꝙ ſecunda regula ſit falſa patet non ſequitur vtrum
qꝫ animal non currit ergo vterqꝫ homo nõ currit ⁊ tñ
clarum eſt ꝙ ibi arguitur iuxta regulam: ꝙ illa conſe
quentia non valeat patet q: omnibus hominib⁹ cur
rentibus ⁊ duobus aſinis quieſcentibus antecedens
eſt verum ⁊ conſequens falſum. ꝙ tertia regula ſit fal/
ſa patet q: negauimus hanc vterqꝫ ſol eſt planeta ⁊ tñ
manifeſtum eſt ꝙ ipſa eſt vna vniuerſalis affirmatiua
cuius predicatũ ſtans confuſe tantum conuenit cuili
bet ſuppoſito ſubiecti ⁊ per conſequens ille regule cõ
munes ſm̃ dicta eſſent negande.

¶ Tertio arguitur ſic ⁊ hoc cõtra il/
lud in quo dictum eſt ꝙ diſtributio prouenĩẽs ab hoc
ſigno vterqꝫ ſeruata in vtraqꝫ contrariarum nõ eſt ſuf
ficiens ad contrarietatem ⁊ ſic arguo iſte due propõ/
nes contrariantᷣ vterqꝫ homo eſt ſortes vterqꝫ hõ non
eſt ſortes ⁊ tamẽ in eis ambabus ſeruatur diſtributio
prouenĩẽs ab illo ſigno vterqꝫ: igitur ipſa eſt ſufficiẽs
ad contrarietatem. ꝙ ille propoſitiones contrariãtur
patet quia illis non repugnat falſitas: quia ſi eſſent ꝑ
ciſe in mundo ſortes ⁊ plato ille eſſent ſimul falſe et ꝙ
eis repugnet veritas patet q: nõ eſt poſſibile dare ali
quas eiuſdem forme cum illis ſimul veras.

¶ Quarto arguitur ſic ſm̃ dicta iſte
eſſent contrarie vtrumqꝫ animal vterqꝫ homo non eſt
neutrũ animal neuter homo eſt vt tñ ly neutrum ꝙ ly
neuter diſtribuãt pro omnium duoꝝ quolibet ⁊ volo
negationẽ in primo ſigno ſolum ferri in copulã ⁊ non
in illum terminum homo. Sequela eſt manifeſta ⁊ fal
ſitatem ꝯſequẽtis oſtendo ſic in aliquo caſu ille cõpa/
tiuntur ſe in veritate ⁊ per ꝯñs non contrariantur: cõ
ſequentia eſt manifeſta ⁊ probo aſſumptum ⁊ pono ca
ſum ꝙ ſint preciſe in mundo ſortes ⁊ plato ⁊ brunell⁹
iſto poſito ꝓbo affirmatiuam eſſe veram ipſa eſt affir/
matiua de extremis pro eodem ſupponentibus: igitᷣ
ipſa eſt vera: ⁊ ꝙ negatiua ſit vera ꝓbo ſic: bene ſequitᷣ
vterqꝫ homo vtrumqꝫ animal non eſt ergo vtrũqꝫ ani/
mal vterqꝫ homo non eſt: tenet conſequentia per regu
lam philoſophi. Nomina ⁊ verba tranſpoſita idem ſi
gnificant ⁊ veritatem antecedentis probo per ſuã eq̃/
ualentem aliquorum duoruꝫ hominũ quilibet homo
aliquorum duorum animalium quodlibet animal nõ
eſt ꝙ illa ſit vera patet qm̃ demõſtrando ſortem ⁊ pla
tonẽ hec eſt vera iſtorum duoruꝫ hominũ quilibet hõ
aliquorũ duorum animalium quodlibet animal nõ ẽ
quam ꝓpõnem ꝓbo per aſcenſuz ſub illo termino hõ
diſtributo ſiue ei demõſtres ſortem ſiue platonem hec
eſt vera iſtorum duorum hominum iſte hõ aliquorum
duorum aĩalium q̃libet aĩal nõ eſt nam iſtorum duo
rum hominum ſortes horum duorũ animaliuꝫ demõ
ſtrando platonem ⁊ brunellum q̃libet animal nõ eſt
etiam hec eſt vera iſtorum duorum hominũ plato iſto
rũ duorũ animaliũ demõſtrãdo ſortẽ ⁊ brunellũ q̃li/
bet aĩal nõ eſt: ⁊ per conſequens hec eſt vera vterqꝫ hõ
vtrumqꝫ animal non eſt quod infert propoſitum.

¶ Ad primũ iſtoruꝫ reſpondetur cõ/
cedendo illud quod argumentum petit ꝙ ſenſus hu/
ius ꝓpõnis vterqꝫ hõ currit non debite ſic explicatur
aliquorum duorum hominum quilibet hõ currit pro
pterea concedo repugnantiam eſſe admittere aſcen/
ſum diſiunctum ſub copulatiõe ſub ſubiecto illius ꝓ
poſitionis ⁊ eo pacto explicare ipſius ſenſum. ¶ Sꝫ
peteres poſtq̃ nõ ſtat ſimul ꝙ illo pacto explicetur ſen
ſus illius ꝓpõnis et ꝙ illo pacto fiat aſcenſus vtrum
bene explicatur ſic ſenſus ⁊ male fiat aſcẽſus vel vtrũ
bene fiat aſcenſus ⁊ male explicetur ſic ſenſus vl' vtrũ
male fit aſcenſus ⁊ male explicatᷣ ſenſus illi⁹ ꝓpõnis
¶ Circa qđ eſt aduertenduz ꝙ aliqui dicũt ꝙ ſenſus
hui⁹ ꝓpõnis vterqꝫ hõ currit bene ſic explicatᷣ aliquo
rũ duorum hominũ quilibet hõ currit ⁊ quemadmo/
dum illa eſt falſa in caſu poſito ita eſt et hec vterqꝫ hõ
currit ⁊ vlterius dicunt hic nõ eſſe aſcenſum iſte homo
currit ⁊ iſte homo currit vel iſte homo currit ⁊ iſte ho
mo currit ergo vterqꝫ homo currit ſed ſub ſubiecto il
lius propõnis aſcendendũ eſt hoc pacto iſtorum duo
rum hominuꝫ iſte homo currit duobus hominib⁹ de
monſtratis ⁊ iſtorum duorũ hominũ iſte hõ currit eiſ/
dẽ demõſtratis ⁊ iſtorũ duoꝝ hominũ iſte hõ currit eiſ
dem demonſtratis ⁊ ſic de alijs vel iſtorum duorũ ho
minum iſte homo currit alijs demonſtratis ⁊ iſtorum
duorum iſte homo currit eiſdem demonſtratis ergo
vterqꝫ homo currit ita ꝙ aſcendendo ſub illo termino
homo oportet aliquorum duorum quemlibet homi/
nem demõſtrare ⁊ ſi illorum duorũ duo tria vel quat/
tuor fuerint ſuppoſita oportꝫ ea copulatiue demon/
ſtrare quibus demonſtratis procedendum eſt ad bina
rium aliorum hominum ſub diſiunctione ⁊ omnia ei⁹
ſuppoſita copulatiue demõſtrare ⁊ ſic ad veritatẽ hu
ius vterqꝫ homo currit non ſufficit iſtas duas eſſe ve
ras iſte homo currit et iſte hõ currit duobus diuerſis
hominib⁹ demõſtratis. Alij vero dicunt ꝙ iſte aſcẽſus
diſiũct⁹ ſub copulatiõe non valet nec bñ explicatᷣ ſenſ

ſus illius ꝓpoſitionis hoc ſic probāt in caſu argumē
ti iſta eſt falſa vterqꝫ hō non currens eſt hō ⁊ non ſequi
tur iſte homo non currens ē homo ⁊ iſte homo nō cur
rens eſt homo ergo vterqꝫ homo non currens ē homo
¶ Sed null⁹ iſtorum modorum placet. Primus quidē eſt propter duas cauſas. Prima eſt quia aſcēdēdo
non ponit conſtantiam quam qualitercunqꝫ poneret
daretur ſemper antecedens verum ⁊ conſequens falſuꝫ
in ſuo aſcenſu. Siue enim ponat ſic iſti homines ſunt
omnes homines ſiue ſic iſti homines ſunt iſtoruꝫ duo
rum omnes homines facile per productionem alicu
ius hominis de nouo ex alijs duobus dabitur antece
dens verum ⁊ conſequens falſum. Secunda cauſa eſt
quia ſecundum iſtum dicendi modum iſta ꝓpoſitio eſ
ſet impoſſibilis vterqꝫ homo currit qḋ oſtendo per im
poſſibilitatem ſue equiualentis aliquorum duorum
hominum quilibet homo currit forte enim ⁊ platone
currentibus nullo preſuppoſito miraculo illa eſt falſa
qm̄ vt fatet̄ ad veritatē illius requirit̄ ꝙ illorū duorū
quodlibet ſuppoſitū currat ⁊ illi duo sūt illi tres de
monſtrando fortem ⁊ platonem ⁊ digitum fortis et ꝑ
cōſequens ad illam eſſe veram oporteret digitū fortis
currere ⁊ ſic manifeſte habet̄ impoſſibilitas illi⁹ quā
tamen concedit eſſe poſſibilem ⁊ ſic patet eſſe contra
dictionem in illo modo dicendi. Secundus etiam mo
dus dicendi non placet qm̄ ſecundum ipſum iſte aſcē
ſus eſt bonus iſte alter homo non currens eſt homo et
iſte alter hō nō currēs ē hō. ergo vterqꝫ hō nō currēs ē hō
⁊ aňs ē verū. nā ſi ly alter capiat̄ indefinite clarū ē ſi re
latiue capiat̄ patet ſimiliter eius veritas. Propterea
dimiſſis hmōi modis dicēdi dico ꝙ ſub quolibet termino
diſtributo ab iſto ſigno / vterque valet aſcēſus diſiun
ctiu⁹ ſub copulatione ⁊ in caſu poſito iſta ē vera vter
qꝫ homo currit ⁊ datis duob⁹ hoīb⁹ nō oportet demō
ſtrare quēlibꝫ qui ē de numero illorū. Pariforma cōce
do hāc in caſu poſito vterqꝫ hō nō currēs eſt hō q: bñ
ſequit̄ quilibet hō nō currens eſt hō ⁊ duo ſunt entia
quorū qḋlibet eſt hō nō currēs ergo vterqꝫ hō nō cur
rens eſt hō. Et dico ꝙ ſenſus huius ꝓpōnis vterqꝫ hō
currit debet explicari hoc pacto aliquorū duorū vnū
eſt homo ⁊ alteruꝫ eſt hō vnus hō currit ⁊ alter homo
currit. Similiter ſenſus huius vterqꝫ hō nō currens
eſt hō eſt iſte aliquorū quorū vnū eſt hō nō currēs ⁊ al
terum hō non currens vnus hō non currens eſt hō ⁊ al
ter hō nō currens eſt homo. ⁊ capio ly aliquoruꝫ tran
ſcendentaliter ⁊ ly alter relatiue ⁊ hunc ſenſum ꝑtēdebant logici per hanc aliquoruꝫ duorum hominum
quilibet hō currit ita ꝙ ille genitiu⁹ pluralis include
ret duos genitiuos ſingularis numeri ⁊ vt ille termi
nus hō non diſtribueretur ſimpliciter ꝓ quolibet ſuo
ſuppoſito ſed q: duas preciſe includeret vnitates. Et
ſi quiſpiam diligenter inſpiciat vim diſtributiuā ⁊ na
turā hui⁹ ſigni vterqꝫ miror quomō poſſet aſſerere op
poſitū iſtoꝝ. ¶ Forte petes vtꝝ debeat fieri vificatio
ſubiecti hui⁹ ꝓpōnis vterqꝫ hō nō currēs ē hō hoc pa
cto hoc ē duoꝝ hominū nō currētiū alter hō reſpōdeo
clarum eē ex dictis ꝙ nō ſed ſic debet fieri verificatio
hoc eſt aliquorū quorum vnum eſt homo non currēs
⁊ alterum homo non currens alter homo non currēs.

¶ Ad ſecundū reſpondeo negādo ex
dictis ſequi illas eſſe falſas ⁊ fateor ꝙ a ſuperiori di
ſtributo ab iſto ſigno vterqꝫ ad ſuū inferi⁹ poſita cōſtā
tia inferioris nō valet ꝯſequētia. Similiter ꝙ a ſupio
ri diſtributo ad ſuum inferius negatiue nō valet cōſe
quentia nec regule cōmunes oppoſitū huius volunt
⁊ regule cōmunes intelligēde ſunt ſuperiori diſtribu
to diſtributione cōpleta ſub copulatiōe ⁊ nō diſtribu
tiōe incōpleta ſub diſiunctione vt patere poteſt etiam
de diſtributione ꝓ generibus ſingulorū. Et ad aliam
regulā dico ꝙ multas patit̄ inſtantias vt in ſequenti
bus videbit̄ ⁊ qn̄tū ꝓ argumento ſufficit dico ꝙ debꝫ
intelligi dūmodo ſubiectū ſupponat mō ſubiectuꝫ ꝓ
poſitionis date non ſupponit vt patet ex dictis.

¶ Ad tertiū reſpondetur cōcedēdo
iſtas cōtrariari vterqꝫ ho eſt fortes vterqꝫ hō nō eſt for
tes quoniam eis repugnat veritas de forma ⁊ de ſimi
li forma acceptionis terminorum nec hoc obuiat di
ctis diximus enim ꝙ diſtributio ꝓueniens ⁊ ly vterqꝫ
non eſt ſufficiens ad cōtrarietatem et hoc eſt verum ſi
enim ſufficeret in omnibus ſufficeret.

¶ Sed contra hoc arguit̄ ſic ideꝫ de
fectus ꝓpter quem iſte nō cōtrariantur vterqꝫ hō cur
rit vterqꝫ hō nō currit cōmuniter in iſtis duabus vter
qꝫ homo eſt fortes vterqꝫ hō nō eſt fortes nā prime due
nō cōtrariantur quia in eis ambabus ſeruatur eadeꝫ
particularitas ⁊ ſimiliter in iſtis alijs duabus ſeruat̄
eadem particularitas igitur ſi prime due nō cōtrariā
tur nec due alie cōtrariabuntur. peto enim a te an ſer
uare eandem particularitatem ſit cauſa ſufficiens ad
impediendum contrarietatem vel nō ſi ſecundum nō
eſt data ratio ſufficiens quare iſte nō cōtrariātur vter
qꝫ hō currit vterqꝫ hō nō currit ſi primum ſequitur ꝙ
iſte nō cōtrariantur vterqꝫ hō eſt fortes vterqꝫ hō non
eſt fortes cuius oppoſitum aſſeruimus.

¶ Secūdo ſic arguo ſi ille due eſſent
contrarie ſequeretur pariforma has duas cōtrariari
aliquorum duorum quilibet homo eſt fortes aliquo
rum duoruꝫ quilibet homo nō eſt fortes. Sequela patꝫ
qm̄ ille propoſitiones explicant ſenſus aliarū duarū
falſitatem conſequentis probo ſic iſte non cōtrariant̄
aliquorū duoꝝ entium quilibet homo eſt fortes ⁊ ali
quorum duorum entium quilibet homo nō eſt fortes
immo ſtant ſimul in veritate: prima enim verificatur
demōſtrando fortem ⁊ vnū lapidem: ⁊ ſcḋa demōſtrā
do platonē ⁊ ciceronē ⁊ ſunt ſimilis forme cū alijs dua
bus: igitur alie due non contrariantur.

¶ Ad primum iſtorum reſpondetur
concedendo has duas contrariari vterqꝫ homo eſt for
tes vterqꝫ homo non eſt fortes: et concedo ꝙ eque
bene in illis duabus ſeruatur eadem particularitas
incluſa in ly vterqꝫ ſicut in iſtis duabus vterqꝫ hō cur
rit vterqꝫ homo non currit: hoc tn̄ non impedit quin
ille propoſitiones contrariantur. Et quando petiſti an
ſeruare eandē particularitatem ſit cauſa ſufficiens ad
impediendum contrarietatē vel non dico ꝙ nō. Et fa
teor ꝙ nō eſt data ſufficiens ratio quare iſte non ꝯtra
riant̄ vterqꝫ homo currit vterqꝫ homo non currit. Si
vlterius inquiſiuiſſes alia tibi data fuiſſet. Dico igit̄
ꝙ ſeruare eandem particularitatem quando verifica
tio ꝓuenit ꝓ diuerſis impedit cōtrarietatē quare iſte
nō cōtrariantur vtrumqꝫ equū poſſidet fortes: vtrūqꝫ
equū non poſſidet fortes: nā bene ſtat illas duas pro
diuerſis verificari oppoſitum cōtingit de alijs duab⁹
immo videtur nō poſſe dari aliquā ſimilis forme cum
hac vterqꝫ homo eſt fortes verā propterea ille due ꝑ
ticipāt legem cōtrariarum immo ſpꝫ ꝙ quodlibet extre
mum eſſet termin⁹ communis hoc nō impediret: iſte
due contrariantur vtrumqꝫ corpus vtrūqꝫ animal eſt
vtrumqꝫ corpus vtrumqꝫ animal non eſt.

¶ Ad ſecundum reſpōdetur ꝙ argu
mentū nō currit contra me q: non explico ſenſuꝫ hui⁹
propoſitionis vterqꝫ hō eſt fortes hoc pacto aliquorū

duorum hominum quilibet hō eſt ſortes ſed tamē illo admiſſo poſtq̄ difficultas illud nō exigit trāſeat iſtas eſſe contrarias aliquorum duorum hominum quilibet homo eſt ſortes aliquorum duorum hominum quilibet homo non eſt ſortes ⁊ nego ꝙ iſte ſint ſimilis forme cum illis duabus aliquorum duorum entium quilibet homo eſt ſortes aliquorum duorum entium quilibet homo nō eſt ſortes ⁊ ratio eſt quoniā maior ſimilitudo ſinonimitatis eſt inter hos terminos hominum ⁊ homo q̄ inter iſtos entiū ⁊ hō. Et ſi adhuc inſurgas ſi ſortes ſit ſeruus duorum hominum ita ꝙ poſſideat̄ ab eis ⁊ plato poſſideat̄ ab aliīs duobus tūc iſte ſimul ſtant in veritate aliquorum duorum hominū quilibet hō eſt ſortes aliquorum duorum hominū quilibet hō non eſt ſortes Reſpondeo ꝙ ille ſunt ſimul vere ſi ille genitiuꝰ regatur ex vi poſſeſſionis ⁊ non ſi regat̄ ex vi partitionis ⁊ in eo ſenſu ſemꝑ ꝓcedimꝰ nec ille due ī quibꝰ genitiuꝰ regit̄ ex vi poſſeſſionis ſunt eiuſdē forme cū aliīs duabus in quibus regit̄ ex vi partitionis.

¶Ad quartū reſpondetur negando

iſtas duas ſtare ſimul in veritate vtrumq̄ animal vterq̄ homo non eſt / neutrum animal neuter homo eſt tā ſubiecto q̄ predicato affirmatiue diſtributo ꝓ omniū duorum quolibet immo quelibet earum eſt falſa falſitas affirmatiue patet per hanc omnium duorum animalium quodlibet animal omnium duorum hominū quilibet homo eſt ⁊ licet ipſa ſit affirmatiua de extremis pro eodem ſupponentibus hoc non arguit ipſam eſſe veram ⁊ ad probationem negatiue nego iſtam cōſequentiam vterq̄ homo vtrumq̄ animal non eſt ergo vtrumq̄ animal vterq̄ homo non eſt quoniā equiualenter arguitur a ſuppoſitione confuſa ad determinatam reſpectu multitudinis. Nam ly vtrumq̄ includit particularitatem que confunditur a ly vterq̄ in antecedente ⁊ non in conſequente ⁊ dato ꝙ particularitas incluſa in ly vterq̄ ſtās determinate in antecedente confunditur in conſequente non tamen propterea ſequitur ꝙ liceat vnam aliam particularitatem ſtantem confuſe tantum poſſe facere ſtare determinate et iſtud ſumme notandum eſt quoniā propter hunc defectum multe conſequentie que prima facie videntur eē bone nihil penitus valent. Non ſequitur quilibet homo vtrumq̄ oculum habet ergo vtrumq̄ oculū quilibet homo habet Nec ſequit̄ a quolibet homine vterq̄ homo differt ergo vterq̄ homo a quolibet homine differt nec ſequitur vterq̄ homo vtrūq̄ aſinum nō videt ergo vtrumq̄ aſinum vterq̄ homo non videt caſu poſito ꝙ quilibet homo habeat duos oculos. antecedens prime conſequentie eſt verum ⁊ conſequens eiuſdē falſum rebus ſtantibus vt nunc antecedens ſecūde conſequentie eſt verum ⁊ conſequens falſum / ⁊ caſu poſito ꝙ ſint preciſe duo homines in mundo quorum quilibet poſſideat duos aſinos ⁊ q̄libꝫ videat ſuos ꝓprios aſinos preciſe antecedens tertie cōſequentie eſt verum ⁊ conſequens falſum. Et ſi dicas bene ſequitur vtrumq̄ aſinū iſte homo non videt demonſtrando ſortem ⁊ vtrūq̄ aſinum iſte hō nō videt demonſtrando platonem ergo vtrūq̄ aſinum vterq̄ hō nō videt tenet cōſequentia per aſceſſum quem admiſimus ſub termino diſtributo a ly vterq̄. Ad hoc dico ꝙ cōſequentia illa non eſt aſcēſus q̄ꝫ reſpectu particularitatis incluſe in ly vtrūq̄ arguit̄ a pluribꝰ determinatis reſpectu ꝑtiū multitudīs ad vnā determinatā reſpectu totiꝰ hoc manifeſte claret faciēdo illū aſcēſum reſpectu equalētium illiꝰ ꝓpōis ꝓpter eādē cauſam nō valet iſte aſcēſꝰ vterq̄ hō ab iſto hoīe differt et vterq̄ hō ab iſto hoīe differt ⁊ ſic de ſingulis hominibꝰ ergo vterq̄ hō a quolibet hoīe differt Nec etiā ſequit̄ vtrūq̄ oculū iſte hō habet ⁊ vtrūq̄ oculū iſte hō habet ergo vtrūq̄ oculum quilibet hō habet ⁊ priꝰ aſcēdere debes ſub illo termino oculū q̄ ſub iſto termino hō. Et ſi dicas in hac ꝓpōe vtrūq̄ oculū quilibet homo habet ille terminꝰ hō ibi diſtribuitur mobiliter nec habet ſuppōnem aliquo pacto depēdentē ꝓpter quā prius oportet aſcēdere ſub illo termino oculum q̄ ſub eo igitur prius poſſumus aſcendere ſub illo termino homo q̄ ſub illo termino oculum. Ad hoc dico ꝙ eodem argumento ꝓbares ꝙ ſub predicato huiꝰ ꝓpoſitionis aliqua pars ꝓportionalis huius cōtinui nō eſt pars huius continui qḋ tū ego nego q̄ꝫ poſtq̄ illū terminū diſtributum precedit particularitas in ordine ad eam prius eſt aſcendēdum ꝙ ſi immo omnino velis aſcendere ſub illo termino diſtributo adde relatiuum idemptitatis alteri termino ⁊ aſcēde qualitercunq̄ velis ⁊ nullo pacto poteris iſtā inferre ex vero vtrūq̄ oculū quilibet hō habet. Ex omnibus hiis patet quid dicendū ſit ad tertiū argumentum principale ⁊ eius confirmationem.

¶Quarto pricipaliter arguitur ſic

iſte contrariantur quilibet hō vtrūq̄ lapidem portat quilibet homo vtrumq̄ lapidem non portat ⁊ ſunt ſimul vere in aliquo caſu igitur lex contrariarum eſt nulla. ꝙ ille ſe cōpatiantur in veritate probo ſic ⁊ pono caſum ꝙ tres preciſe ſint homines in mundo ⁊ tres lapides ⁊ quilibet illorum lapidū ponatur in tribus locis ⁊ ꝙ q̄libet hō portet illos tres lapides iſto poſito manifeſta eſt veritas affirmatiue ⁊ negatiuam ꝓbo ꝑ ſuā equiualentē que eſt hec quilibet homo aliquorū duorum lapidum quemlibet lapidē portat cuius veritas patet ex falſitate ſue contradictorie aliq̄s homo omnium duorū lapidū b lapidē eſt b portans detur aliqua ſingularis ſub illo termino homo ⁊ ſimul ſub illo termino portans gratia exēpli ſortes omnium duorū lapidum b lapidem eſt ſortes portans ⁊ ſic arguo nulla poteſt dari ſingularis vera ſub illo termino lapidē ſtātem determīate igit̄ illa propō eſt falſa conſequentia ē clara ⁊ probo aſſumptum ſi poſſit dari aliqua detur gratia exēpli illa in qua demōſtratur a lapis vel aliquis alius ⁊ redit in idē ⁊ ſic arguo bene ſequit̄ ſortes omnium duorum lapidum a lapidē eſt ſortes portans ergo ſortes iſtorum duorum lapidum demonſtrando b ⁊ c a lapidem eſt ſortes portans qḋ eſt falſum q̄ꝫ in illo implicatur a lapidē eē alterum iſtorum demonſtrādo b ⁊ c quod conſtat eſſe falſum. relinquit̄ ergo duas contrarias ſimul ſe compati in veritate.

¶Et confirmatur iſte contrariant̄

cuiuſlibet hominis vterq̄ aſinus eſt aſinus cuiuſlibet hominis vterq̄ aſinus non eſt aſinus ⁊ compatiuntur ſe ſimul in veritate igit̄ lex cōtrariarū nulla. ꝙ ille ſtēt in veritate probo ⁊ pono quemlibet hominem poſſidere tres aſinos iſto poſito clara ē veritas affirmatiue negatiuam ꝓbo ꝑ ſuā equiualentē cuiuſlibet hominis aliquorū duorum aſinorum quilibet aſinus non ē aſinus cuius veritas probari poteſt ex falſitate ſue ꝯdictorie alicuiꝰ hoīs oīm duorꝫ aſinorꝫ b aſinꝰ ē b aſinꝰ quā pari paſſu ꝓbare poſſumꝰ eē falſā. ſic̄ nūc ꝓbauimus falſitatem huius aliquis homo omnium duorum lapidum b lapidem eſt b portans.

¶Ad quartū principale reſpōdetur

negādo illas duas ꝓpōes eē ꝯrias ⁊ ratio ē q꞉ virtualiter manet eadē ꝑticularitas ī duabꝰ vel ꝑticularitas īcluſa ī ly vtrūq̄. Et ſi dicas priꝰ ꝯceſſimꝰ multas ꝓpōnes ꝯtrari ī q̄bꝰ tū ſeruabat̄ eadē ꝑticularitas īcluſa

in illo ſigno vterqꝫ igitur alia danda eſt cauſa ob quā iſte non contrariatur. Dico ꝙ hoc bene verum eſt ſed ſicut prius dictū eſt illud aliquādo impedit ⁊ aliquādo non. Et ſi petas dari regulā generalē quādo impedit ⁊ quādo nō Ad hoc tibi reſpōdeo ꝙ tu ipſe diligēter inſpicias qñ ꝓpōib⁹ talib⁹ ꝓpoſitis repugnat eis veritas ⁊ quādo nō dico tñ ꝙ quādocunqꝫ vna earū eſt formaliter impoſſibilis tunc illud non impedit.

¶ Ad confirmationē reſpondetur ꝓpter ſimilem cauſam iſtas duas nō contrariari cuiuſlibet hominis vterqꝫ aſinus eſt aſinus cuiuſlibet hominis vterqꝫ aſinus non eſt aſinus Et ſi petas quomodo aſſignanda ſit contraria affirmatiue ⁊ ſimiliter negatiue dico ꝙ cōtraria affirmatiue eſt hec cuiuſlibet hominis neuter aſinus eſt aſin⁹ vt ly neuter diſtribuat ꝓ omnium duorū nullo: ⁊ cōtraria negatiue eſt iſta cuiuſlibet hominis vterqꝫ aſinus quilibet aſinus eſt.

¶ Contra hanc ſolutionē arguitur ſic probando hanc eſſe male conceſſam in caſu poſito cuiuſlibꝫ hominis vterqꝫ aſinus non eſt aſinus ⁊ ſic arguo contradictoria illius propoſitionis eſt vera igitur ipſa eſt falſa probatur aſſumptū iſta eſt ſua contradictoria alicuius hominis alter aſinus eſt aſin⁹ eius veritas patet ꝑ ſuā explicātē alicuius hominis aliquorum duorum aſinorum aliquis aſinus eſt aſinus.

¶ Secūdo ſic arguo nō ſequitur per deſcenſum cuiuſlibꝫ hominis vterqꝫ aſin⁹ nō eſt aſinus ergo iſtius hominis vterqꝫ aſinus non eſt aſinus ⁊ iſtius hominis vterqꝫ aſinus non eſt aſinus quelibet ſingularis conſequentis eſt falſa vt patet explicando ſenſum igitur ⁊ illa propoſitio.

¶ Ad primum iſtorū reſpondēt aliqui concedendo iſtas cōtradicere cuiuſlibet hominis vterqꝫ aſinus non eſt aſinus / alicuius hominis alter aſinus eſt aſinus ſed non explicant ſenſum illius ꝓpoſitionis affirmatiue eo pacto quo explicuimus ſed ſic alicuius hominis omnium duorū aſinorū b aſinus eſt b aſinus. Sed iſte modus dicendi non placet propter duas cauſas prima cauſa eſt qm̄ illud ſignū alter nullo pacto eſt ſignū diſtributiuū ⁊ ꝑ cōſequens illa ꝓpō nullo pacto pōt habere talē ſenſum. Scōa cauſa eſt qm̄ ſecundū iſtum modū dicendi iſtud ſignū alter nō eſſet ſignum particulare reſpectu huius ſigni vniuerſalis vterqꝫ cuius oppoſitū clarū eſt aſpicienti volumina eorū qui primo vſi ſunt iſtis ſignis immo dicēdū eſſet iſtam cōſequentiā eſſe nullā vterqꝫ hō currit ergo alter homo currit qđ eſt abſurdū ꝓpterea aliter reſpōdeo ꝙ nō bene data eſt cōtradictoria illius propōnis. Et ſi petas quomō igitur danda ſit ɔtradictoria huius cuiuſlibet hoīs vterqꝫ aſinus nō eſt aſinus dicunt aliqui ꝙ erit hec alicuius hoīs vterqꝫ aſinus eſt aſinus vt ly vterqꝫ diſtribuat non ꝓ aliquorū duorū quolibet ſed pro omniū duorū aliquo. Et ſic explicant ſenſū illi⁹ ꝓpoſitionis alicuius hominis omniū duorū aſinorū b aſin⁹ eſt b aſin⁹. Sed nec iſtud placet q: ſicut ipſi cōcedūt ꝙ hoc ſignum alter ex ſua natura nō ē diſtributiuū ita etiā hoc ſignū vterqꝫ non pōt cauſare ſuppoſitionē determinatā ⁊ per conſequens dato ꝙ ly vterqꝫ diſtribueret ꝓ omniū duorū aliquo: attamē ſenſus illius ꝓpoſitionis nō eſſet iſte alicui⁹ hoīs omniū duorū aſinorū b aſinus eſt b aſinus. Propterea aliter dico ꝙ ꝑ ſolā prepōnē negatiōis dāda ē contradictoria illius ꝓpōis q̄ ꝗdē negatio vt inferius declarabit̄ eſt illi⁹ nature ꝙ poſita in principio ꝓpōis reddit ſenſū cōtradictoriū cauſatqꝫ tales ſuppōes quales pro contradictione habēde ſunt. Et ſi iterum petas an ne iſte due cuiuſlibet hoīs vterqꝫ aſin⁹ ē aſin⁹ / cuiuſlibꝫ hominis vterqꝫ aſin⁹ nō ē aſin⁹ ꝑticipāt aliquā legem vel nō Rñdeo ꝙ nō nō enim eis repugnat veritas vt dictū ē nec etiā eis repugnat falſitas ſi enim aliqui hoīes habeant aſinos ⁊ aliqui non ⁊ nullus homo habeat plures aſinos q̄ duos ambe ille ſunt falſe.

¶ Ad ſcōm rñdet negādo illū deſcēſum qm̄ virtualiter arguit̄ a ſuppōe cōfuſa tm̄ ad determinatā q: ꝑticularitas iclusa i ly vterqꝫ cōfundebat̄ in ãnte ⁊ in ɔñte ſtat determinate. Propterea dico ꝙ ſic erat deſcēdēdū cuiuſlibet hoīs vterqꝫ aſin⁹ nō ē aſin⁹ ergo iſtius hoīs a vterqꝫ aſinus nō ē aſin⁹ ⁊ iſti⁹ hoīs a vterqꝫ aſinus nō eſt aſin⁹ vt denotetur genitiuus iclusus virtualiter in ly vterqꝫ ſtare cōfuſe tantum in conſequēte ſicut in ãnte alie difficultates incidētes circa has diſtributiōes ſuis i locis ⁊ ꝓponent̄ ⁊ diſcutient̄.

¶ Quinto pricipaliter arguit̄ ſic iſte cōtrariant̄ oēs oēs apli dei ſunt duodecim nulli oēs apoſtoli dei ſunt duodecim ⁊ tñ eis repugnat falſitas de forma igit̄ male poſita ē lex contrariarum ꝙ eis debeat repugnare veritas et non falſitas ꝙ ille propōnes ɔtrariātur pꝫ q: ſunt due ꝓpōes vniuerſales pticipātes in extremis oībuſqꝫ ꝓprietatibus logicalib⁹ ſeruatis ⁊ conditionibus ad cōtrarietatem neceſſarijs igitur ɔtrariant̄ ꝙ eis repugnat falſitas ꝓbo q: neſciret dare duas in ſimili forma falſas.

¶ Et confirmat̄ ad idē iſte cōtrariātur oēs duo apli dei ſunt duodecim nulli oēs duo apoſtoli dei ſunt duodecim vt pꝫ ex ſingulis ɔditiōib⁹ cōtrariarum ⁊ tñ eis repugnat falſitas de forma igitur lex contrariarum male eſt aſſignata. ⁊c.

¶ Ad quītū pricipale in quo inquiritur quomō dāda ſit oppō contraria cum ſignis collectiuis. Diuerſi ſūt modi reſpōdēdi antequā tñ illos aſſignē breuiter eſt Aduertendum ꝙ hoc ſignum oēs put dicūt nūc cōiter loquētes teneri pōt diſtributiue ⁊ etiam collectiue Aliqui dicūt ꝙ facit terminū cui addit̄ accipi ꝓ oīb⁹ ſuppoſitis ſimul ſumptis ⁊ ꝓpterea illi termio cui addit̄ dād⁹ ē aſcēſus ⁊ deſcēſ⁹ copulat⁹ ⁊ efficit̄ pars extremi cū illo termīo cui addit̄ ⁊ dato ꝙ addat̄ ſubō alicui⁹ ꝓpōis nō reddit illā ꝓpōnē vniuerſalem Iſta ē idefinita oēs apli dei ſūt duodecī. Oppoſitū iſtorū cōtingit qñ ly oēs diſtributiue tenet̄. Sed quoad hoc ꝙ ly oēs tūc accipitur collectiue qñ facit terminū cui addit̄ ſtare ꝓ oīb⁹ ſuis ſuppoſitis ſimul ſumptis. illō ſimplr eſt falſum qm̄ accepta hac ꝓpōe oēs quattuor apli dei ſunt. xij. falſum eſt dicere ꝙ ly oēs facit illum terminū quattuor apli dei ſtare ꝓ oīb⁹ ſuis ſuppoſitis ſimul ſumptis Nā nullo pacto verificari pōt de oīb⁹ ſuis ſuppoſitis ſimul ſumptis. Aliter ergo dico ꝙ ly oēs accipi collectiue ē denotare terminū cui additur ſupponere ſuppoſito ꝙ ſupponat ſeu accipi confuſe tm̄ copulati ita ꝙ gratia ei⁹ illo pacto lꝫ aſcendere ⁊ deſcēdere. Paul⁹ venetus. xix. ſophiſmate. xliij. capite libri pri. ⁊ commentator hēnſberi. xvij. ſophiſmate dicunt hac eſſe vlēm oēs apli dei ſunt duodecim Rōnes eorū adducent̄ in primo priorū. Sed teneamus conformiter ad modū cōmunem. ¶ His breuiter notatis reſpōdet quidā ad argumētū pricipale concedēdo iſtas duas ꝓpōnes cōtrariari oēs oēs apli dei ſūt duodecī nulli omnes apli dei ſunt. xij. ⁊ ex illo infert duas idefinitas eē cōtrarias has vꝫ. oēs apli dei ſunt duodecim oēs apli dei nō ſunt duodecī ꝙ ille ſint ɔtrarie ꝓbat ex eo ꝙ ille ꝓpōes equiualēt duabus primis. con

Paulus venetus.
Gaietanus

ꝯcedit etiã hanc indefinitam oẽs apl̃i dei ſunt duode-
cim ↄtrariari huic vni nulli apl̃i dei ſunt duodecī ⁊ du
as ẽẽ ꝓpõẽs cõtrarias quaꝝ ſbm̃ vni⁹ nõ eſt ſinoni-
mũ cũ ſubiecto alterius. Sed hec dicta nõ ſolũ male
dicta ſunt ſed etiã manifeſtã repugnantiã inuoluunt
qd̓ ſic clariſſime oſtendo bñ ſeqtur iſte cõtrariant oẽs
apl̃i dei ſunt duodecim oẽs apl̃i dei nõ ſunt .xij. ergo
eis non repugnat falſitas de forma. tenet ↄña ex lege
cõtrariarũ ſed concedit iſtas duas eq̃ualere oẽs apl̃i
dei nõ ſunt duodecī nulli oẽs apl̃i dei ſunt .xij. igit̃ ĩ
p̃ris duabus non repugnat ſl̃itas nec iſtis repugnat
falſitas omnes apl̃i dei ſunt duodecī nulli oẽs apoſto
li dei ſunt duodecī ⁊ ſic duab⁹ cõtradictorijs nõ repu
gnaret falſitas/ male etiam concedit iſtas contrariari
omnes oẽs apl̃i dei ſũt .xij. nulli oẽs apl̃i dei ſũt duo
decī qd̓ ſic oſtẽdo illis ꝓpõibus repugnat falſitas de
forma ⁊ de forma acceptiõis terminoꝝ igit̃ nullo pa
cto ↄtrariãt tenet ↄña q: ꝑ legẽ ↄtrariaꝝ ex oppoſito
ↄñtis ſequitur oppoſitũ añtis ⁊ aſſumptũ probo ⁊ pe
to a te an ille poſſunt dari ſimul falſe ⁊ ĩ ſic in quo ca
ſu. Et peto an eſſent aliqui apoſtoli in rerum natura
vel nulli ſi ſecundum negatiua eſſet vera eo ꝙ eſſet de
ſubiecto non ſupponẽte ſi primũ vel ipſi eſſent p̃ciſe
duodecim ⁊ tunc affirmatiua eſſet vera vel eſſent plu-
res ꝗ̃ duodecī ⁊ ſic negatiua eſſet vera vel eſſent pau
ciores ꝗ̃ duodecim ⁊ ſic adhuc negatiua eſſet vera ⁊ ꝑ
conſequens qualitercunq; ponatur caſus nunꝗ̃ ille
erunt ſimul falſe. ¶ Aliter etiam contra iſtum ſic ar-
guo concedit iſtas cõtrariari omnes apoſtoli dei ſunt
duodecim nulli apoſtoli dei ſunt duodecim igitur et
iſte contrariabũtur omnes duo apoſtoli dei ſunt duo
decim nulli duo apoſtoli dei ſunt duodecim ⁊ tamen
ipſemet concedit illas ſimul ſtare in veritate igitur re
pugnantia eſt cum hoc tenere duas primas participa
re legem contrariarum Aliter igitur reſpondendum
eſt ad argumentum et concedo iſtas duas non eſſe cõ
trarias omnes omnes apoſtoli dei ſunt duodecī nul
li omnes apoſtoli dei ſunt duodecī immo dico illas
propoſitiones eſſe contradictorias. ¶ Et quando di
cis nulla conditio requiſita ad contrarietatem eis de
ficit ſunt enim due ꝓpõnes vl̃es participãtes in ex-
tremis ceteris oĩbus ꝓprietatibus logicalibus ſer-
uatis ⁊ oĩbus alijs conditionibus requiſitis ad cõtra
rietatẽ igit̃ contrariant̃. Conceſſa ↄña nego añs im
mo potiſſima conditio ad contrarietatẽ reqſita nõ ad
eſt illis duabus ꝓpõnibus Potiſſima autẽ cõditio
ad contrarietatem requiſita eſt hec ꝙ ſint due vniuer
ſales quibus repugnet veritas de forma ⁊ nõ falſitas
modo clarum eſt ꝙ illa conditio deficit ꝓpõib⁹ datis
Vel ſi velis dicere ꝙ ille due ſunt cõtrarie de mõ enũ
ciandi ſolũ ⁊ nõ de lege nolo tecũ cõtẽdere q: conten-
tio eſſet ad nomẽ. ¶ Et ſi dicas dicere ꝙ ille ꝓpõẽs
nõ ſunt vl̃es quibus repugnet veritas ⁊ nõ falſitas nõ
eſt aſſignare eis aliquã cõditionalẽ cõtrariarũ deficiẽ
tem ſed eſt dicere ꝙ ariſtoteles ⁊ oẽs logici male aſſi-
gnauerũt diffinitionẽ ꝓpõnũ cõtrariarũ aſſignantes
talẽ legẽ illis ꝓpõnib⁹ quib⁹ ↄpetit illa diffinitio cõ-
trariarum igit̃ ſolutio nulla. ¶ Rũ etiã ſi illa ſit vna
ↄditio ad cõtrarietatẽ reqſita ſequit̃ ꝙ oẽs alie cõdi-
tiões quas aſſignat ariſtoteles ⁊ omnes logici ſuper
flue ſunt aſſignate immo ſufficiebat iſta vnica cõditio
Ad ꝓpõẽs ẽẽ cõtrarias ſufficit ⁊ reqrit̃ ꝙ ſint ꝓpõnes
quibus de forma repugnet veritas et non falſitas nec
opus erat dicere ꝙ debebãt ẽẽ ꝓpõnes vl̃es iſta aũt
ſunt abſurda igitur ⁊ ſolutio ex qb⁹ ſequunt̃. ¶ Pro
pterea aliter dico ꝗ̃ꝗ̃ ꝓptereu⁹ diceret ꝙ hee rõẽs nõ
exigunt aliã ſolutionem ꝗ̃ datã ꝙ iſte ꝓpõẽs oẽs oẽs
apl̃i dei ſunt duodecī nulli oẽs apl̃i dei ſunt duodecī
nullo mõ ſunt ↄrie eo ꝙ nõ ſunt vl̃es vñ dico ꝙ ꝑ pro
põnẽ vl̃em intellexit ph̃us ꝓpõnẽ cui⁹ ſbm̃ ẽ termin⁹
vl̃is cui quidem termino vli non repugnat ſimul et ſemel
accipi poſſe ꝓ plurib⁹ bñ verũ ẽ ꝙ ſbm̃ huius ꝓpõis
oẽs oẽs apl̃i dei ſunt duodecī ẽ termin⁹ cõis nã hoc to
tũ oẽs apl̃i dei ſucceſſiue põt ſupponere ꝓ pluribus
ꝓpterea ſimpliciter ẽ termi⁹ vniuerſalis tñ illa ꝓpõ nõ
reputat̃ vl̃is in ꝓpoſito eo ꝙ ille termin⁹ oẽs apl̃i dei
nõ põt ſimul ⁊ ſemel de plurib⁹ diuiſim verificari. Et
ſi dicas prius dixim⁹ hãc reputari vl̃em in propoſito
ſortes oĩs hõ eſt tñ ſcdm̃ hec dicta dicẽdum ẽ oppoſi-
tũ igitur ẽ repugnãtia in dictis. Rñdeo pri⁹ dictũ eſt
ꝙ difficultas eſſet ad nomẽ an vellemus eam reputa-
re vl̃em vel non ſi tñ vellemus eam reputare vl̃em pl̃
⁊ illud qd̓ nũc diximus ẽẽ requiſitũ ad ꝓpõnẽ ẽẽ vl̃em
intelligi dꝫ ſub conditione videlicet ſuppoſito ꝙ ſub
iectum talis propoſitionis ſit terminus vniuerſalis.

¶ Contra hanc ſolutionẽ arguit̃ ſic

dato ꝙ iſte ꝓpõnes nõ contrarient̃ oẽs oẽs apl̃i dei
ſunt duodecī nulli oẽs apl̃i dei ſunt duodecī ſaltẽ q̃-
libet eaꝝ poterit habere ↄriã ⁊ qrit̃ q̃ ſit ↄria affirma
tiue ⁊ q̃ negatiue ⁊ quaſcũq; ſignaueris ip̄ ille compa
tient̃ ſe in vitate igit̃ adhuc nõ ſaluat̃ lex cõtrariarũ.

¶ Secũdo ſic arguo ↄtra illud i quo

cõceſſũ ẽ iſtas duas ↄtradicere oẽs oẽs apl̃i dei ſunt
.xij. nulli oẽs apl̃i dei ſunt .xij. ⁊ ſic arguo ille ſunt due
propoſitiones vniuerſales igitur inter duas vl̃es re-
peritur contradictio quod videtur abſurdum.

¶ Tertio ſic ſi ille due ↄdicunt ſequi

tur ꝙ due indefinite ſimr̃ cõtradicẽt qd̓ ẽ abſurdũ. Se-
qla tñ ptꝫ iſte ſunt due idefinite oẽs apl̃i dei ſunt .xij.
oẽs apl̃i dei nõ ſunt .xij. vt cõſtat ex p̃dictis ⁊ cõtradi-
cunt qd̓ ſic ꝓbo ille propoſitiones de forma acceptio-
nis terminoꝝ equiualent alijs duabus de quib⁹ ↄceſ
ſum eſt ꝙ ſunt contradictorie igitur eque bene partici
pant legem contradictoriarum.

¶ Ad primũ iſtorũ rñdet̃ ꝑ duas ꝓ-

poſitiones. Prima ꝓpõ eſt iſta ꝓpõ omnes oẽs apl̃i
dei ſunt .xij. dato ꝙ ſit vl̃is capiendo propõnem vl̃em
ſicut capimus in q̃titatibus nõ tñ põt habere contra
riam participantem ſecum in extremis Notãter addo
participantem ſecũ in extremis qm̃ cõtenderet forte
quiſpiã ꝙ ip̄a contrariaretur vni propõni formaliter
impoſſibili ſed hoc eſt impertinens propoſito hec pro
põ eſt clara ex dictis nec videatur tibi inconueniens
aliquam eſſe ꝓpõnem vl̃em ſicut capimus ꝓpõnes in
q̃titatibus q̃ non poteſt habere ↄtrariã qm̃ qm̃ ſubm̃
illius eſt terminus vl̃is non potens ſimul ⁊ ſemel ſup
ponere pro pluribus illud non incõuenit Declaro ti-
bi hoc in alijs iſta eſt vl̃is ſicut accipimus propõnem
vl̃em in materia de q̃titate quilibet albiſſimus hõ eſt
ſeptẽtrionalis ⁊ tñ illa nullã põt habere cõtrarias qd̓
ſic oſtendo ſi haberet aliquam maxime haberet hanc
nullus albiſſim⁹ homo eſt ſeptẽtrionalis ſed hoc non
quod ſic ꝓbo ⁊ volo ꝙ ille ſuplatiu⁹ exponat̃ affirma
tiue iſto poſito ſic arguo illis duabus propõnibus re
pugnat falſitas ſicut ⁊ veritas igitur non ſunt contra
rie probatur aſſumptum ſi ſtaret illas vel aliquas ſimi
les ẽẽ falſas vl̃ ẽẽt aliquis homo quolibꝫ hoĩe albior
ſeptẽtrionalis vel non ſi primum affirmatiua eſt vera
ſi ſecundum negatiua ⁊ clarũ eſt poſtꝗ̃ ſubiectũ illius
propõis nõ põt ſimul ⁊ ſemel ſupponere niſi ꝓ vno ſo
lo ſi ille due propoſitiões ẽẽnt ſimul falſe duo cõtradi
ctoria eſſent ſimul falſa.

¶ Secunda ppoſitio hec ppō nulli oēs apli dei ſunt duodecim bene pōt habere contrariā pbatur iſta ꝓpoſitio iſte due contrariantur nulli oēs apli dei ſunt duodecī oēs apli dei oīa duodecim ſunt capiendo ly oēs in pria collectiue in ſecunda diſtributiue nā eis repugnat veritas ⁊ nō falſitas ꝙ eis repugnet veritas manifeſtum eſt ⁊ ſi nunc eſſent duodecim apli dei ille eſſent ſimul falſe Notanter dico capiēdo ly oēs in ſecunda diſtributiue qꝛ capiēdo ambo ſigna collectiue in ſcḋa nō cōtrariantur nā eis nō repugnat veritas ptꝫ de iſtis duab⁹ nulli oēs duo apli dei ſunt ſex apoſtoli dei omnes duo apoſtoli omnes ſex apli dei ſunt immo iſta omnes apoſtoli dei omnia duodecim ſunt vtroqꝫ ſigno capto collectiue nō poteſt habere contrariā ſed iſta oēs apli dei oīa duodecim non ſunt bn̄ ɔtrariat̄ iſtis oēs apli dei oīa duodecī ſūt capiendo vtrūqꝫ illoꝝ ſignoꝝ diſtributiue vel alterum illoꝝ diſtributiue ⁊ alterū collectiue quōcunqꝫ volueris ⁊ procedo ac ſi ſignū collectiuū nō eſſet ꝑs extremi.

¶ Ad ſecundū reſpondetur concedēdo iſtas contradicere oēs apoſtoli dei ſunt duodecīꝫ nulli oēs apli dei ſunt duodecīꝫ. Et qn̄ dicis ille ſunt due vlēs igit̄ inter duas vlēs reperit̄ ɔtradictio Dico ꝙ ſi velis capere ꝓpoſitionē vlem ꝓut ſolem⁹ capere in materia de ꝗtitate ꝓpōnū nō habeo ꝓ incōueniēti duas vlēs cōtradicere ſi vero accipias ꝓpōnē vlēm ſicut hic accipim⁹ in ꝓpoſito tūc nego illas ꝓpōnes eē vlēs immo in ꝓpoſito reputant̄ ſingulares eo ꝙ earū ſubiecta ſunt termini cōmunes nō potentes ſimul ⁊ ſemel ſupponere pro pluribus diuiſim.

¶ Ad tertiū reſpōdet̄ ɔcedēdo iſtas eē cōtradictorias oēs apli dei ſunt .xij. oēs apli di nō ſunt .xij. poſtꝙ̄ iſta vt dictū eſt inter arguēdū oēs apli dei nō ſūt .xij. de forma acceptōis terioꝝ equalet huic nō oēs apli dei ſunt .xij. ⁊ qn̄ dicis tūc due indiffinite ɔ̄dicēt Diſtiguo vt prius ſi accipiat̄ ꝓpō indefinita ſicut ī priorib⁹ accipit̄ ꝓbūs ſic fateor ſi vo accipiat̄ ꝓpō indefinita vt ī ꝓpoſito ſic nego illas ꝓpōnes datas eē īdefinitas īmo ſubīn ī eis reputat̄ termin⁹ ſingularis.

¶ Ad confirmationeꝫ reſpondet̄ negando iſtas duas cōtrariari omnes oēs duo apoſtoli dei ſunt duodecī nulli oēs duo apoſtoli dei ſunt duodecim immo ille ꝓpoſitiones cōtradicunt nam eis repugnant tam veritas ꝙ̄ falſitas quod ſic patet. Si cū nulli ſunt apoſtoli dei in rerum natura negatiua eſt vera et affirmatiua falſa. Si vero ſunt aliqui apoſtoli dei in reruꝫ natura vel illi ſunt preciſe duodecim ⁊ ſic affirmatiua ē vera ⁊ negatiua falſa ſi vero plures ſint apoſtoli dei ꝙ̄ duodecim aut pauciores affirmatiua ē falſa ⁊ negatiua vera.

¶ Contra hanc ſolutionem arguit̄ ſic ſuppoſito ꝙ ſint preciſe duodecim apoſtoli dei iſta cōceſſa eſt falſa nulli oēs duo apoſtoli dei ſunt duodecim ⁊ etiā iſta eſt falſa oēs duo apoſtoli dei ſunt duodecim. igitur illis propoſitionibus non repugnat falſitas ⁊ conceſſuꝫ eſt ꝙ illis repugnat veritas igitur dicēdū erat illas propoſitiones cōtrariari. ꝙ iſta ſit falſa ī caſu poſito oēs duo apoſtoli dei ſunt duodecim ꝓbat̄ ⁊ hoc dupl'r primo ſic: bene ſequitur omnes duo apoſtoli dei ſunt duodecim ergo tm̄ duodecim apoſtoli ſunt duo apoſtoli ɔſequēs ē falſuꝫ vt declarat falſitas ſue prime exponētis duodeci apoſtoli ſunt duodeci apoſtoli dei ⁊ cōſequentia tenet a ꝓpōe de ſigno collectiuo ad excluſiuā grā particularitatis. Secūdo ſic ꝓbo illaꝫ eſſe falſam bene ſequit̄ oēs duo apoſtoli dei ſunt duodecim ergo maxima multitudo duorum apoſtoloꝝ dei ē duodecī cōſequēs ē falſuꝫ ergo ⁊ antecedēs falſitatē cōſequētis ꝓbo ſic bn̄ ſequit̄ nulli duo apli dei ſunt duodecī oīs maxima multitudo duoꝝ apoſtoloꝝ dei ē duo apli dei ergo nulla maxima multitudo duoꝝ apoſtoloꝝ dei ē duodecī tenet cōſequētia in ſcḋo modo prime figure ⁊ veritas maioris ē clara ⁊ minorē probo ipſa eſt affirmatiua extra cōes inſtātias ſic ſe habēs ꝙ ſubiectum ⁊ predicatuꝫ adequate ſupponūt ꝓ eodē ergo eſt vera ꝓbatur qꝛ̄ predicatū pro duobus apoſtolis ſupponit ⁊ ſubiectū ē aggregatū ex determinatione ⁊ determinabili acceptis vnica acceptiōe ⁊ determinatio ſupponit igit̄ totuꝫ aggregatum debet ſupponere ſecundum exigētiā illius determinatōis ſꝫ determinatio ſupponit pciſe ꝓ duobus aplis dei igit̄ totū illud aggregatū maxima multitudo duoꝝ apoſtoloꝝ dei preciſe pro duob⁹ aplis ſupponet ⁊ ꝑ ɔ̄ns illa minor ē vera qḋ erat ꝓbandum.

¶ Ad primū iſtoꝝ rn̄detur negādo hāc eē falſaꝫ in caſu poſito oēs duo apoſtoli dei ſunt duodecī īmo dico eā eē verā ⁊ nego iſtā ɔ̄naꝫ oēs duo apli dei ſunt duodecī ergo tm̄ duodecī ſunt duo apli dei nec debite ibi arguit̄ a ꝓpōne de ſigno collectiuo ad ſuā excluſiuā grā pluralitatis ⁊ rō ē qꝛ illḋ ſignum collectiuū dat huic termino duo apoſtoli dei ſuppōnē cōfuſam copulatā ⁊ illḋ ſignū excluſiuū nō tribuit ei talē ſuppōnem qualē aūt tribuat ſuppōnē ꝑdicato nō ē ꝑn̄tis negocij diſcutere ⁊ qn̄ vꝫ talis mod⁹ arguēdi a ꝓpōe de ſigno collectiuo ad excluſiuam exponibilem gratia pluralitatis ⁊ quando non.

¶ Ad ſcḋm rn̄det quidā ꝙ illḋ argumentū eſt magne apparētie ꝙ nō debeat iſta concedi. oēs duo apli dei ſunt duodecīꝫ ⁊ iſta negari duo apli dei ſunt duodecī ꝓpterea ɔcedēdo iſtā oēs duo apli dei ſunt duodecī dicit ꝙ nō dꝫ explicari ſic ſenſus ei⁹ maxima multitudo duoꝝ aploꝝ dei ē duodecim qm̄ vt dicit illud totum aggregatum maxima multitudo duoꝝ aploꝝ dei pōt pciſe accipi ꝓ duobus aplis ⁊ ita vt dicit ſenſus illi⁹ ꝓpōnis eſt iſte maxima multitudo duoꝝ aploꝝ dei hoc ē maxima multitudo q̄ ex duobus apli dei reſultat puta q̄ ē duo apoſtoli dei ē duodecim mō cōſtat illaꝫ ꝓpōnē eē falſam ⁊ aliter explicat ipi⁹ ſenſum ſic maxima multitudo binariorum aploꝝ dei ē duodecim. Sꝫ iſte mod⁹ dicēdi non placꝫ qm̄ tūc iſta ꝓpō eēt negāda oēs duodecīꝫ apoſtoli dei ſunt duodecīꝫ cū quo eēnt pciſe duodecī apli di ſenſus enim illi⁹ ꝓpōis hic ē maxīa multitudo duodenarioꝝ aploꝝ dei ē duodecī quē ɔſtat eē falſum naꝫ ex illa propōne ſequit̄ plures eē duodenarios aplorum dei qḋ ē falſum Propterea aliter dico et cōcedo hanc eē verā maxīa multitudo duoꝝ duoꝝ aploꝝ dei eſt duodecim ⁊ nego hāc maxīa multitudo duoꝝ aploꝝ dei eſt duo apli dei. Et vlterius nego ꝙ illḋ aggregatū maxima multitudo duoꝝ aploꝝ dei preciſe pro duob⁹ aplis ſupponit ⁊ fateor ꝙ illa determinatio ꝑ̄ciſe ſupponit ꝓ duob⁹ qm̄ illa conſtructio non eſt intrāſitiua ſed trāſitiua ⁊ ꝓpterea totū illḋ aggregatuꝫ bn̄ ſuppōit ꝓ aliqb⁹ ꝓ quib⁹ nō ſuppōit illa determinatio ⁊ hec quo ad priorem difficultateꝫ dicta ſufficiūt.

PRo intelligētia ſecūde difficultatis Aduertēdū eſt ꝙ ſicut ptꝫ ex textu lex ɔ̄dictoriarū ē ꝙ eis repugnēt veritas et falſitas hec lex ɔ̄dictoriaꝝ ꝓbandōes nō admittit qm̄ eā negare volēti ꝓbari nō pt̄ accipiēdū ei ē tāꝙ̄ primū pricipiū ɔ̄dictōis alterā ptē debere eē veram alterā vero falſam vt ſufficienter ptꝫ ex

quarto methaphiſice vbi ariſtoteles prius diſputat ꝯ
cōcedētes cōtradictoria vera deide cōtra cōcedentes
cōtradictoria falſa. Ad ꝓpōes aūt eē ꝯdictorias ſeruā
de ſunt aliq̄ cōditiōes. ❡ Prima cōditio quelibet vni
uerſalitas ſiue cathegorumatica ſiue ſincathegoreu
matica dꝫ mutari in particularitatem et q̄libet parti/
cularitas in vliatem Hec conditio ptꝫ q̄m ipſa nega/
ta darent̄ ꝯtradictorie ſimul vē ꝛ ſlſ contradictorie ſi
mul falſe vt claret intuēti. ❡ Scōa conditio eſt q̄n eſt
aliq̄s terminus diſtribut⁹ in ordine ad terminū ſtātē
ꝯfuſe tm̄ opꝫ ꝙ i ſua ꝯdictoria ille termin⁹ diſtribut⁹
ſtet determinate ꝓbat̄ hec cōditio ꝛ accipio iſtā ꝓpō
nē oīs hō ē aīal ꝛ q̄ro vel iſte termin⁹ hō in ſua ꝯtradi
ctoria dꝫ ſtare determinate vel nō ſi primū hēo ꝓpoſi
tū. ſi ſcōm ſic arguo nō pōt in ſua ꝯtradictoria itez ſta
re cōfuſe ꝛ diſtributiue vt ptꝫ ex prīa cōditiōe igitur in
ſua ꝯtradictoria ſtabit cōfuſe tm̄ ꝛ ꝑ ꝯñs iſte ꝓpōnes
cōtradicēt oīs hō ē aīal a hō nō ē aīal ſꝫ notū eſt ꝙ af
firmatiua ē vā ꝛ negatiua ſlſ ē vā igit̄ due ꝯtradictorie
ſunt ſimul vere. veritatē negatiue probo per ſuā equi
ualentem omne animal homo non eſt ꝙ ille due equi
ualeāt clarum eſt Nam termini oīno eodē modo ſup/
ponunt in illis duabus ꝛ ꝙ illa ſit vera omne animal
homo non eſt non eſt opus probatione. Relinquitur
ergo ꝙ ille terminus diſtribut⁹ in ordine ad terminū
ſtantem confuſe tantum nō poteſt in cōtradictoria ali
ter ſupponere q̄ determinate. ❡ Tertia conditio eſt
quandocunq̄ eſt aliquis terminus diſtributus in or/
dine ad terminum ſtantem determinate opꝫ ꝙ in ſua
cōtradictoria talis terminus diſtributus ſtat confuſe
tm̄/ probat̄ cōditio et accipio hanc ꝓpōnē oīs hō ē b
aīal ꝛ peto vtrum ille terminus diſtributus in ſua con
tradictoria debꝫ ſtare confuſe tm̄ vel non. Si primum
habeo propoſitum. Si ſcōm ſic arguo vel ergo ſtabit
in ſua contradictoria cōfuſe ꝛ diſtributiue ꝛ clarum eſt
ꝙ non poteſt ꝑ ea q̄ dicta ſunt in prīa cōditiōe Relin/
quitur ergo ꝙ in ſua cōtradictoria ille termin⁹ diſtri
butus ſtabit determinate/ ꝛ ꝑ ꝯñs iſte due cōtradicēt
omnis hō ē b aīal ꝛ homo nō eſt aīal ſed ꝓbo ꝙ non il
le ſunt ſimul falſe ergo non ꝯtradicūt/ de negatiua nō
eſt queſtio ꝛ ꝙ affirmatiua ſit falſa patet nam nullam
habet ſingularem veram deſcendendo ſub predicato
ſtante determinate. quocūq̄ ei aīali demonſtrato hec
eſt falſa oīs homo eſt hoc aīal falſitas tm̄ illi⁹ clara ē
per ſuam equiualentē que eſt hec aliquod aīal oīs ho
mo eſt Relinquitur ergo ꝙ contradictoria huius oīs
homo ē b aīal eſt hec a hō nō eſt aīal in qua terminus
diſtributus in affirmatiua ſtat confuſe tantum. Forte
dices dictū eſt prius queſtiōe vndecima in conditiōi/
bus generalibus ꝙ ad hoc ꝙ alique ꝓpoſitiones op/
ponantur requiritur ꝙ participēt in extremis ſed iſte
propoſitiones oīs homo eſt b aīal a hō nō eſt aīal non
participāt in extremis igitur ille ꝓpōnes nō opponū
tur contradictorie maior eſt clara ꝛ minor probatur il
le propōnes non participant in predicatis Nam pre/
dicatum affirmatiue eſt hoc totum b aīal et illud non
eſt predicatū negatiue/ ꝙ aūt hoc totū ſit predicatum
affirmatiue ptꝫ/ q: ſignū tūc ē pars extremi q̄n vltra
illud nō cadit eius virtus. Cū igit̄ virtus de ly b non
trāſeat vltra illum terminū aīal ſequitur ꝙ efficit̄ ps
extremi cum eo. ❡ Propter hoc argumentū dicit qui
dam ꝙ de rigore ille propōnes non contradicunt niſi
affirmatiua capiatur loco huius oīs hō b aīal eſt/ ſed
iſtud non ſatiſfacit q: quero vel virtus de ly b in iſta
omnis homo b aīal eſt non trāſit in copulā vel trāſit
clarum eſt ꝙ nō ꝛ per ꝯñs virtus eius nō trāſit vltra il
lum terminū aīal ꝛ ꝑ ꝯñs dicendum erit ꝙ efficit̄ ps
extremi cū eo. Si aūt virtus eius tranſit in copulā q̄
ro quid agit etiā clarū eſt ꝙ tēpus importatū per co/
pulā ſtat cōfuſe a ly oīs ꝛ ꝑ ꝯñs nullomō ly b cadit vl
tra illū terminū aīal Propterea dico ꝙ iponētes ly a
vt faciat ſtare ꝯfuſe tm̄ terminū cui imediate addit̄ ꝛ ly
b vt faciat ſtare terminū determiate voluerūt illa ſigna
nō eē ptes extremorū nō obſtāte illa regula cōi q̄n ſin
cathegoreuma cadit in aliquē terminū ꝛ ei⁹ vis nō trā
ſit vltra illū terminū tūc efficit̄ ps extremi cū illo. Et
per hoc claret ptꝫ reſpōſio ad argumentū quō iſte due
bene contradicūt oīs hō eſt b aīal ꝛ a hō nō eſt animal
ꝛ quō iſte pticipāt in extremis poſtq̄ ly b nec ly a ſunt
partes extremorum. Si quiſpiam non velit admitte/
re impoſitionez de ly b ꝛ ly a non per hoc poterit eua
dere difficultatem q̄m accepta iſta mentali oīs homo
eſt animal ſigno diſtributiuo cadente precise in ſubiē
ꝛ non predicatuꝫ queritur de contradictoria illius ꝓ
poſitionis ꝛ oportet eo modo dicere quoiam dixim⁹
Qualiter autem iſte conditiones intelligende ſunt et
limitande ꝛ ſi ſint alique alie ſuperaddēde: patebit ex
ſolutionibus argumentorum.

❡ Cōtra ꝑdicta primo principaliter

arguit̄ ſic dātur due ꝓpōes contradictorie ſimul vere
igit̄ lex ꝯtradictoriarū ē nulla ꝯña ē manifeſta ꝛ ꝓbo
aſſumptū iſte due cōpatiunt̄ ſe in veritate oīs hō poſ
ſibiliter ē alb⁹ aliq̄s hō poſſibiliter nō ē alb⁹ ꝛ tm̄ ſunt
cōtradictorie igit̄. Forte dicas ꝙ eis deficit prima cō
ditio ad contradictionē requiſita q: illa particulari/
tas ſincathegoreumatica poſſibiliter nō mutat̄ in vni
uerſalitatem. Quod tm̄ oporteret ad hoc ꝙ ille ꝓpōes
cōtradicerent. Sed contra hoc ſic arguo non oportet
oēm vniuerſalitatem ſincathegoreumaticā mutari in
particularitatē igitur nec opꝫ oēs particularitatē ſin
cathegoricam mutari in vlitatem ꝯña eſt manifeſta ꝛ
ꝓbo aſſumptū iſte due realiter cōdicūt oīs hō ē ꝛ ipoſ
ſibiliter ē albus aliquis hō nō ē vel ē alb⁹ ꝛ tm̄ illa vni
uerſalitas impoſſibiliter nō mutat̄ in pticularitatez
ergo ꝓpoſitū ꝙ ille ꝓpōes cōtradicāt ptꝫ q: eis formia
liter repugnant veritas ꝛ falſitas igitur.

❡ Et cōfirmat̄ ad idē iſte contradi

cunt ad equitādū requirit̄ equus nullus equ⁹ req̄rit̄
ad equitādū vt ptꝫ diſcurrēdo ꝑ ſingulas cōditiones
ꝯtradictoriarū ꝛ tm̄ ſunt ſimul vere igit̄ lex cōtradicto
riarum eſt nulla Minorē ꝓbo ꝛ primo ꝙ affirmatiua
ſit vera ptꝫ nō pōt fieri equitatio ſine equo igit̄ ad eq̄
tandū requirit̄ equus. negatiuam aūt ꝓbo ſic nec iſte
equus requirit̄ ad eq̄tandū nec iſte equ⁹ req̄rit̄ ad eq̄
tandū ꝛ ſic de ſingulis ergo nullus equus requirit̄ ad
equitandū/ ꝯña tenet per aſcēſum ꝛ aīs ē verū vt ptꝫ
ex cuiuſlibet ſingularis veritate demonſtrando equū
regis iſta eſt vera iſte equ⁹ nō requiritur ad equitādū
vt ptꝫ per falſitatē ſue ꝯtradictorie ꝛ breuiter quēcūq̄
equū demonſtraueris ille nō requirit̄ ad equitandum.

❡ Ad primū principale reſpondet̄ ſi

cut reſponſum ē inter arguendum ꝙ ille ꝓpōnes non
contradicunt eo ꝙ illa pticularitas non efficit̄ vlitas
Et ad replicam nego ꝙ non oporteat quālibet vlita
tem mutari in particularitatem ſed hic eſt Aduertēdū
ꝙ dupliciter cōtingit mutare aliquā vniuerſalitatē i
particularitatē aut particularitatē in vniuerſalitatē.
Uno modo formaliter Alio mō equaleter tunc mutat̄
vlitas in pticularitatē formaliter q̄n in vna contradi
ctoriarū ponit̄ vlitas ꝛ in alia expreſſe ponit̄ ſua pti/
cularitas vel ſi ſuper vniuerſalitatez ferat̄ negatio ex
empla ſunt in ꝓmptu. Tunc vero mutatur vniuerſali

tas equiualēter in ꝑticularitatē qm̄ in altera cōtradi⸗ ctoꝛiarū nō ponit̄ eius ꝑticularitas ſed binariꝰ illaꝝ duarū ꝓpōnū equalet formaliter binario duarū alia⸗ rū in quibꝰ formaliter mutat̄ vniuerſalitas in parti⸗ cularitatē aut ecōuerſo ⁊ hoc pacto vniuerſalitas po ſita in hac ꝓpōne om̄is hō currit mutatur in particu laritatē in iſta hō nō currit. Et eodē mō cōcedo has cō tradicere ois hō eſt ⁊ impoſſibiliter eſt albus aliq̇s hō non eſt vel eſt albus viſo ꝙ illis propoſitionibus repu gnant tam veritas ꝙ̄ falſitas ⁊ q̇libet vlitas in vna eq̇ ualenter efficit̄ ꝑticularitas in alia eo ꝙ iſta ꝓpō ali⸗ quis hō nō eſt vel eſt albus formaliter equiualet huic aliquis hō non eſt vel poſſibiliter eſt albus.

¶ Cōtra hāc ſolutionē arguitur ſic ſeq̇ret̄ iſtas ꝓpōnes ꝯdicere ois hō impoſſibilr̄ ē al⸗ bꝰ aliq̇s hō eſt albꝰ qḋ tn̄ eſt falſuꝫ cū faciliter dentur ſimul falſe ⁊ per ꝯn̄s nō ꝑticipāt legē ꝯdictoꝛiarū: Se q̇lā tn̄ ꝓbo ſic ſi nō ꝯdicerēt vel hoc eſt q: nō ſeruat̄ ſi⸗ milis ampliatio vel ſimilitudo copularū vel ꝓpter ali quid aliud nullū iſtoꝝ dici pōt qm̄ nullū iſtoꝝ impe⸗ dit ꝯdictionē aut ſaltē legē vt pꝫ ex ſolutiōe data igr̄ Tū etiā ille propōnes aliquā legē ꝑticipāt ⁊ nō videt̄ quam niſi contradictoꝛiarū igitur.

¶ Ad hoc argumentū reſpondet̄ ne gando ſequelā imo illa vniuerſalitas nec formaliter nec eq̇ualenter efficit ꝑticularitas in alia qm̄ binariꝰ illarū duarū ꝓpōnū nō equiualet huic binario oīs hō impoſſibiliter ē albꝰ / aliquis hō poſſibiliter eſt albꝰ quēadmodū binariꝰ harū duarū oīs hō eſt ⁊ ipoſſi⸗ biliter ē albꝰ / aliq̇s hō nō eſt vel ē albꝰ equiualet huic binario oīs hō eſt ⁊ impoſſibiliter eſt albus / aliq̇s hō nō eſt vel poſſibiliter eſt albus Et qm̄ vlteriꝰ dicis ille participāt aliquā legē. Fateoꝛ ſꝫ nō ꝯdictoꝛiarū ſꝫ cō triarū nā eis nō repugnat falſitas ſed veritas / poſtq̄ affirmatiua formaliter īfert ꝯdictoꝛiā negatiue. Et ſi dicas diſſimilitudo ampliatiōis nō impedit ne ꝓpo⸗ ſitiōes legē ꝯtriarū participēt igitur nec impediet ne ꝓpōes legē ꝯtradictoꝛiarū ꝑticipēt. Cōceſſo antece⸗ dente nego ꝯn̄am. Rō diuerſitatis ē q: nō eadē eſt lex ꝯtrariarū ⁊ cōtradictoꝛiarū Diuerſitas appellatiōis et ſimiliter reſtrictiōis impedit ꝯdictionē ⁊ tn̄ nō im⸗ pedit ꝯtrarietatē. pꝛimū pꝫ iſte nō ꝯtradicūt nullus hō papā vidit aliquis homo vidit papā qm̄ faciliter dantur ſimul falſe nec iſte contradicūt oīs hō nō eſt al bus aliquis homo ē albus ſubſtātiuādo ly albus qm̄ eis nō repugnat falſitas ⁊ cā eſt q: in pꝛimis duabꝰ nō ſeruat̄ eadē appellatio ⁊ in ſcḋis duabus nō ſeruatur eadē reſtrictio ⁊ tn̄ due pꝛie legē ꝯtriarū ꝑticipāt: qm̄ nō pn̄t eſſe ſimul vere qm̄ affirmatiua formaliter īfert ꝯdictoꝛiā negatiue ⁊ tn̄ poſſunt eē ſimul falſe. et eodē mō alie due legē ꝯtriarū ꝑticipāt. Et ita diſſimilitudo appellatiōis aut reſtrictiōis ꝯtrietatē nō impedit: atn̄ impedit ꝯdictionē. Et ex iſto ſequit̄ ꝙ inter has q̇tu oꝛ ꝓpōnes nullus hō papā vidit: aliq̇s hō vidit papā nullus hō vidit papā aliq̇s hō papā vidit: reperit̄ oē genꝰ oppōnis: ꝙ cū reperiat̄ ꝯdictio nō eſt q̇lio: ⁊ ꝙ reperiat̄ ꝯtrietas inter duas pꝛimas iā dictū eſt: ⁊ ſi il⸗ lis duabꝰ pꝛimis repugnat veritas ⁊ falſitas ſequit̄ ꝙ duabꝰ ſecūdis que ſunt ꝯdictoꝛie earū repugnat falſi tas ⁊ nō veritas: ⁊ per ꝯn̄s due ſcḋe ſubcōtrariant̄ / ꝙ ibi reperiat̄ oppō ſubalterna ſi libeat eā ponere patꝫ ex bonitate iſtarū ꝯn̄arum nullus hō papā vidit ergo nullus homo vidit papā aliquis hō vidit papā ergo aliquis hō papā vidit. Idē omnino ꝯtingit in iſtis q̇t tuoꝛ ꝓpoſitionibꝰ oīs hō impoſſibiliter eſt currēs hō eſt currēs oīs homo non eſt currēs hō poſſibiliter eſt cur

rēs inter quas oīa genera oppōnū reperies ⁊ ita due propoſitiones contrariantur ⁊ extrema vnius ampli antur ⁊ extrema alterius non.

¶ Forte dices ſi iſte due contrariant̄ nullus hō papā vidit aliquis hō vidit papā eodē mō iſte cōtrariabunt̄ quilibet hō papā vidit nullꝰ homo vidit papā qm̄ cōceſſum eſt ꝙ diſſimilitudo appella⸗ tionis nō impedit ꝯtrietatē hoc tn̄ eſt falſum cū facili⸗ ter dentur ſimul vere ſi quilibet Iuliū ſcḋm vidiſſet eo tp̄e quo erat Cardinalis petri ad vincula ⁊ nullus eū vidiſſet poſt adeptum ſummū pontificatum ille ꝓpō⸗ nes ſe compaterentur in veritate vt claret.

¶ Ad iſtud reſpondetur negādo ſeq̄ lam imo ille ꝓpōnes nullo pacto ꝯtriantur ⁊ diſſimi⸗ litudo appellatiōis aut reſtrictiōis bene impedit con trarietatē nec oppoſitū dictū eſt ſꝫ ſolū diximus ꝙ nō ſemper impedit. Et ſi petas qm̄ impedit ⁊ qm̄ nō. Dico ꝙ tuipſe hoc diligēter debes inquirere aſpiciendo q̇⸗ bus ꝓpoſitionibꝰ repugnat veritas ⁊ nō falſitas qui⸗ bus vero nō nihilominus tn̄ dico ꝙ qm̄ in affirmatiua eſt maioꝛ appellatio ⁊ maioꝛ reſtrictio q̄ in negatiua tūc diſſimilitudo appellatiōis aut reſtrictionis nō im pedit ſed ſi in affirmatiua ſit maioꝛ appellatio aut re⸗ ſtrictio q̄ in negatiua tūc illud impedit. Et ex iſtis ſe⸗ quitur ꝙ propoſitis iſtis quattuoꝛ ꝓpoſitionibus q̇⸗ libet hō papā vidit nullus hō vidit papā aliq̇s hō vi⸗ dit papā aliquis hō nullū papam vidit inter eas non reperit̄ niſi vna ſpēs oppoſitionis vꝫ contradictio.

¶ Ad confirmationē multi ſunt mo di reſpōdēdi Hētiſbar ⁊ Paulus venetꝰ concedūt has ꝓpōnes ad eq̇tandū requirit̄ equus nullꝰ equꝰ req̇⸗ ritur ad eq̇tādū ſimiliter has ꝓmittit̄ denarius nullꝰ tn̄ denariꝰ ꝓmittit̄. Ad videndū req̇ritur oculꝰ nullꝰ oculꝰ req̇rit̄ ad vidēdū Petꝰ Mātuanꝰ in tractatu de cōuerſiōibꝰ negat oēs tales ad equitādū req̇rit̄ equꝰ. Ad vidēdū requirit̄ oculꝰ Moderni vero logici cōce⸗ dūt has ad eq̇tādū requirit̄ equꝰ / equꝰ requiritur ad equitādū / ad vidēdū requirit̄ oculꝰ ⁊ oculꝰ req̇rit̄ ad videndū. Ut aūt in tāta opinionū varietate appareat opinio tenēda declarabit̄ pꝛia opinio ⁊ impugnabi⸗ tur Ubi ē aduertēdū ꝙ in iſtis ꝓpōnibꝰ ad equitādum requirit̄ equꝰ / ꝓmittit̄ denariꝰ ad vidēdū req̇rit̄ ocu lꝰ illi termi equꝰ denariꝰ ⁊ oculꝰ ſupponūt cōfuſe tm̄ a ſpeciali ſigno confuſiuo nō inuenio tn̄ ab Hentiſbero vel a paulo explicatū q̇d ſit ſignū ſpeciale cōfuſiuū ꝓ pterea aliq̇ hoc volētes declarare dicūt ꝙ ſignū ſpe⸗ ciale cōfuſiuū eſt terīꝰ aliq̇d ſignificās cōfundēs p̄ciſe cōfuſe tm̄ vt ſunt iſta v̄ba ꝓmitto req̇rit̄ ⁊ ſic ſcḋm eos hoc ſignū oīs nō ē dicēdū ſignū ſpeciale confuſiuū q: nō preciſe hꝫ vi cōfundēdi nec iſtud ſignū a ē ſignū ſpe ciale cōfuſiuū q: nō ſignificat aliquid Sed hec diffini tio nō vꝫ qm̄ hoc aduerbiū immediate ꝺꝫ dici ſignum ſpeciale confuſiuum ⁊ tn̄ non ſignificat aliquod ꝙ de beat dici ſignum ſpeciale confuſiuum patet q: alias iſta cōtradicerēt immediate poſt hoc aliqua ꝑs huius ſpacij erit pertrāſita ⁊ nulla ꝑs huius ſpacij immedia te poſt hoc erit pertranſita qḋ non eſt dicendum cum ſe cōpatiantur in veritate ſimiliter ly infinite debet di ci ſignū ſpeciale confuſiuum alias iſte eſſent concedē da cōtradictoꝛie infinite parua ē pars huius continui nulla pars huius continui infinite parua eſt quod cō ſtat eſſe falſum propterea aliter dico ꝙ ille terminus dicitur ſignū ſpeciale cōfuſiuum qui facit terminū ſta re cōfuſe tm̄ ſic ꝙ illa ſuppō cōfuſa tm̄ nō equiualeat vni determinate quacūq̧ diſtributiōe ſecluſa In hac propōe immediate poſt hoc aliqua pars huius ſpa⸗

Hentiſbar
Paulus venetus.
Petrus Mātuanus.

rū erit peransita nulla penitus est distributio si tamē mutet̄ illa suppō ꝯfusa tm̄ in determinatā ꝯstituetur propō falsa ꝛ p ꝯñs illa suppō ꝯfusa tm̄ nō equiualz determinate distributiōe seclusa idē declarari pōt in aliis signis habentib⁹ vim specialē confundēdi. Post ꝙ igit̄ cōcedunt̄ iste simul stare in veritate ad equitandū requirit̄ equ⁹ nullus equus req̄ritur ad eq̄tanduꝫ assignāda est ratio quare ille ꝓpōnes nō ꝯdicāt. Et breuiter dico ꝙ deficit eis vna cōditio req̄sita ad contradictionē que est hec qꝫ in aliqua ꝓpōne est terminus stās cōfuse tm̄ post aliqđ signū speciale ꝯfusiuuꝫ opꝫ ꝙ in sua ꝯtradictoria distribuat̄ post idem speciale signū cōfusiuū ꝓptere a ꝯtradictoria hui⁹ ad eq̄tandū requiritur equus erit hec nō ad equitandū req̄ritur equus. Et lꝫ in vtraqꝫ harū nō ad equitandū req̄ritur equ⁹ nullus equ⁹ requirit̄ ad equitandū ille terminus equus distribuit̄: hoc tm̄ nō arguit illas ꝓpōnes equalere qm̄ in prima distribuit̄ distributiōe opposita suppōni ꝯfuse tm̄: in scđa vero distribuit̄ distributione opposita suppositioni determinate.

Symō de lēdenaria.

¶Contra hanc opinionē arguit Simon de lendenaria super illo sophismate hentisberi oīs hō est vnus solus hō ꝛ nihil ꝓbare hāc esse falsam ad videndū nullus oculus req̄rit̄. Et sic arguit ista est concedenda ad videndū aliq̄s oculus req̄ritur: igitur prior est falsa ꝙ ad videndū aliq̄s oculus req̄rat probat sic bene seq̄tur ad aliquā visionē videndā aliquis oculus req̄ritur ergo ad videndū oculus req̄ritur ꝯña tenet a ꝯuertibili ad cōuertibile ꝛ añs probatur: nam ad illā visionē videndā aliq̄s oculus requiritur demōstrando visionē oculi tui dextri ꝛ illa visio est aliqua visio igit̄ ad aliquā visionē videndā aliq̄s oculus req̄rit̄ tenet ꝯña ꝛ maior ptꝫ: nā ad illam visionem videndam ille oculus req̄ritur demōstrando oculum tuū dextrū Ex quo illa visio nō pt̄ esse ab aliquo alio oculo ꝙ ab illo ꝛ ille oculus est aliq̄s oculus ergo ꝛc̄. ꝛ hoc argumentū dimittit ipe simon insolutū vt ingeniū tuū aliqualiter exerceat̄ simili argumēto q̄dā dicit se concludere ꝯ hentisberū ꝓbādo hāc esse verā ad eq̄tandū requiritur brunellus q: bñ seq̄tur ad istā eq̄tationē req̄rit̄ brunellus ergo ad eq̄tandū req̄ritur brunell⁹ p ly istā equitationē demōstrādo eq̄tationē brunelli ꝛ ꝯña tenet ab inferiori ad superius stans determinate: nā ly ad eq̄tandum ex quo stat determinate sub eo dꝫ valere ascensus ꝛ descensus disiunctiuus.

¶Secundo arguit̄ sic probādo hāc esse male ꝯcessam ad eq̄tandū requirit̄ equ⁹ ꝛ arguit̄ sic illa est vna pure affirmatiua cuius vnū extremū nō supponit ꝛ per ꝯñs ipsa est falsa: tenet ꝯña ex regula communi ꝛ assumptū patet vnum eius extremum est hoc totum ad equitandū req̄situm: modo manifestum est ꝙ illud pro nullo supponit igitur.

¶Tertio arguit̄ sic bene seq̄tur ad equitandū requirit̄ equ⁹ ergo ad eq̄tandū opꝫ habere equū ꝛ vltra sequit̄ ꝙ ad equitandū necesse est hr̄e equū ꝛ ex illo vlteri⁹ seq̄t̄ ꝙ necesse est hr̄e equū qđ est falsum ꝛ per ꝯñs ꝛ ista ad eq̄tandū req̄rit̄ equ⁹ hoc argumēto mot⁹ lꝫ Petr⁹ māntuan⁹ istas esse negādas ad eq̄tandū req̄rit̄ equ⁹: ad videndū req̄rit̄ oculus. Aliq̄ 𝔥o rōnibus factis moti cōcedūt has ad eq̄tandū req̄ritur equ⁹ ꝛ equ⁹ req̄rit̄ ad eq̄tandū qm̄ vt dicūt ista gerūdia ad eq̄tandū ad videndū ad scribēdū includūt equalēter istū terminū aliquo mō ꝛ ita ꝯcedūt hāc brunellus req̄rit̄ ad eq̄tandū qm̄ sensus est brunell⁹ req̄ritur ad aliquo mō eq̄tandū ꝛ hoc est verū qm̄ brunell⁹ req̄rit̄ ad isto mō eq̄tandū demōstrādo modū eq̄tandi brunelli q̄ per aliū equū fieri nō pōt. Et si eis obiiciatur sine brunello pōt fieri eq̄tatio ergo brunell⁹ nō req̄rit̄ ad eq̄tandū negāt ꝯñam lꝫ ad ꝓbandū illā ꝯña dicūt esse assumendū in añte sine brunello q̄libet eq̄tatio fieri pōt ergo brunell⁹ nō req̄rit̄ ad eq̄tandū sed añs est negandū. Sꝫ ꝯtra istū dicēdi modū nō possem melius argumētū adducere ꝙ cōem modū cōcipiendi q̄d enim ibi vult significatio hui⁹ termini req̄rit̄ nisi ꝙ illud req̄rat̄ ad aliqđ sine quo illud fieri neq̄t cū igit̄ sine brunello fieri pōt eq̄tatio q̄s diceret brunellū req̄ri ad equitandū aut q̄s cōcederet hāc frenū req̄rit̄ ad eq̄tanduꝫ aut saltē hāc lupatū req̄rit̄ ad eq̄tandū aut istā ephippium requirit̄ ad equitanduꝫ: nullus certe teste cesare sueuus equestre ephippiū diceret esse requisituꝫ ad equitandū cū eorum moribus turpius aut inerti⁹ habeat̄ nihil ꝙ ephippiis vti: ꝙ tm̄ ille ꝓpositiones ꝯm illū modū dicēdi sint cōcedēde facile deduci potest immo ista ꝓpositio esset ꝯcedēda ad eq̄tandū req̄rit̄ asinus: nā ad isto mō eq̄tandū demōstrādo modū quo eq̄taret̄ asinus requirit̄ asinus. Et si dicas ꝙ dato ꝙ nō posset illo mō equitari sine aliquo tm̄ ad veritatē illi⁹ illud nō sufficit sed oporteret ꝙ posset illo mō equitari mō hoc est falsum qm̄ asin⁹ nō eq̄tat̄ vt ptꝫ ex vi vocabuli. Sꝫ hoc nō vꝫ qm̄ ista ꝓpositio ad chimerisandū requirit̄ chimera est cōcedēda dato ꝙ nō sit possibile chimerisare similiter hec est ꝯcedēda ad videndum chimerā requirit̄ chimera dato ꝙ nō sit possibile videre chimerā. Dimisso igit̄ isto mō dicēdi aliter puto esse dicēduꝫ solū modū hētisberi esse tenendū. Anteq̄ aūt soluant̄ ꝓdicte rōnes est aduertēdū ꝙ tales propositiones in q̄bus ponit̄ hoc verbū req̄rit̄ aut ꝑmittit̄ nihil penit⁹ ponūt in re nullo equo existēte in rerū natura adhuc ꝯcedit̄ ista ad equitandū requirit̄ equus. Propterea quidā vult ꝙ ly req̄rit̄ ampliat ad quattuor differētias tēpoꝝ. Sꝫ illa ampliatio de nouo inuēta nō sufficit cū ista sit ꝯcedēda vt dictum est ad vidēdū chimerā requirit̄ chimera ꝛ siue ponat̄ talis ampliatio siue nō hoc nihil facit. Ratio aūt quare tales ꝓpositiones nihil ponūt in re est q: earū veritates regulāde sunt per ꝓpōnes cōditionales modo propositiōes conditionales nihil ponunt in re vt cōstat. Sꝫ de modo reducēdi tales ꝓpositiones ad ꝯditiōales nō placet cōis modus dicendi. Dicunt em̄ aliqui ꝙ hec propositio brunell⁹ req̄rit̄ ad eq̄tādū dꝫ reduci ad hāc cōditionalē si equitat̄ brunellus equitat̄ ꝛ ex quo requiritur ꝯfundet terminos se seq̄ntes ꝛ nō ꝑcedētes propterea si aliquis termin⁹ precedēs ly requirit̄ stet determinate anteq̄ talis ꝓpositio reducatur ad conditionalē opꝫ dare singulares sub illo termino stante determinate ꝓpterea hec propō est falsa equus requirit̄ ad equitandū nec debet reduci ad hāc conditionaleꝫ si equitat̄ equus equitatur sed detur primo aliqua singularis sub ly equus. Eodem mō dicatur si determinatio stet determinate qm̄ vt dicūt quādo determinatio stat determinate idē est ꝙ rectus ꝯfundat̄ vel stet determinate ꝓpterea reputāt istas equalere ad eq̄tandum req̄rit̄ equ⁹ ad eq̄tandū equ⁹ req̄rit̄ ꝛ esse simul veras ꝛ ꝯm hūc dicēdi modū iste essent ꝯcedēde ad eq̄tandū req̄rit̄ brunellus ad videndū req̄rit̄ oculus dexter ad vidēdū req̄rit̄ oculus sinister. Et istud dicūt moti rōne facta Simonis de lēdenaria. Isti negāt is brunellus req̄rit̄ ad eq̄tandū oculus dexter req̄rit̄ ad videnduꝫ sed cōi modo hoim ꝯcipiendi obuiat cōcedere hāc ad equitandū requirit̄ brunellus ad videnduꝫ req̄rit̄ iste oculus. ꝓpterea aliter dico ꝙ ad reducendū tales ꝓpositiones ad cōditionales opꝫ videre an recti⁹ reddēs

ſuppoſitū illi verbo requiritur ſtat confuſe tantū vel determinate: ſi confuſe tantum dato ꝙ illa determinatio ſtet determinate ſtat tamē immediate reductio ad conditionalem ⁊ ita hec eſt falſa ad equitandū requiritur brunellus cum iſta ſit ſua conditionalis ſi equitaẜ brunellus equitaẜ. Unde in talibus propoſitionibus ſolus terminus reddens ſuppoſitum ly requiritur qñ ſtat determinate ſtat mobiliter ⁊ alij termini immobiliter quemadmodum in propoſitione de conditionato extremo ſolus terminus concurrens ſtat mobiliter. his declaratis reſpondeo

¶ **Ad primam rationē ſimonis ⁊ nego** hanc ad videndū aliquis oculus requiritur ⁊ ſimiliter iſtam ad aliquā viſionem videndam aliqͣs ocul⁹ requiritur ⁊ breuiter nego hanc ꝯſequentiam ad hāc viſionē videndā aliquis oculus requiritur ergo ad aliquam viſionē videndā aliquis oculus requiritur eo ꝙ ille terminus aliquam viſionē ſtat immobiliter quemadmodum nō ſequitur ſi hec viſio eſt iſte oculus videt ergo ſi viſio eſt iſte oculus videt. Cōſimiliter nego hāc cōſequentiam ad illā equitationē requiritur brunellus ergo ad equitandū requiritur brunellus ⁊ qualitercunqꝫ ſuſtinentes oppoſitum reſpondeant ad hāc cōſequentiam ad equitationem requiritur brunellus ergo brunellus requiriẜ ad equitationem taliter omnino reſpondebo ad aliam.

¶ **Ad ſecundam rationē cōcedo illā** eſſe affirmatiuā de ſubiecto non ſupponente ad equitandū requiritur equus nec hoc arguit illam eſſe falſam. Nā quemadmodum propoſitio conditionalis nihil ponit in re ita nec illa propoſitio. Et ſi dicas ipſa eſt indefinita nullam habens ſingularem veram ⁊ per conſequens eſt falſa conceſſo antecedente nego ꝯñaꝫ Simili argumento probares hanc falſam incipit eſſe inſtans futurum quod non eſt dicendum.

¶ **Ad tertiā rationeꝫ reſpōdetur cō**cedendo hanc cōſequentiam ad equitandum requiritur equus ergo ad equitandū opꝫ habere equum qñ idem eſt iudicium de hoc verbo requiritur ⁊ de ly opꝫ Et quando vlterius infers ad equitandum opꝫ habere equum ergo ad equitādum neceſſe eſt habere equū Diſtinguo vel ſi ly neceſſe capiatur ſecunde intentionaliter vt ſenſus conſequentis ſit iſte hec eſt neceſſaria ad equitandum habetur equus ⁊ ſic non valet conſequentia. ſi vero ly neceſſe capiatur prime intentionaliter adhuc hoc eſt diſtinguendum qꝛ vel in conditionali determinat copulam conſequentis vt eius conditionalis ſit hec ſi equitatur neceſſario habetur equ⁹ ⁊ ſic adhuc non valet conſequentia ſed ſi ly neceſſario determinet totam conditionalem vt ſit ſenſus neceſſario ſi equitatur habetur equus ⁊ ſic concedo conſequentiam ⁊ ꝯñs nec ex illo ſequitur ꝙ neceſſe ſit equitare vel neceſſe ſit habere equum. Hac via defendenda eſt opinio hentiſberi quā ſolam inter ceteras puto ſuſtinendā. Et ſic patet ſolutio ad confirmationem.

¶ **Secundo principaliter arguiẜ ſic** iſte contradicūt quilibet homo habens equum equitat illum: aliquis homo habens equum nō equitat illum ⁊ ſunt ſimul vere in aliquo caſu igiẜ maior patꝫ qñ omnes cōditiones ad contradictionē requiſite conueniunt illis propoſitionibus ⁊ minoreꝫ probo ſic ⁊ pono caſum ꝙ quilibet homo habeat duos equos quorum alterum equitet: alter vero quieſcat. Iſto poſito clara eſt veritas affirmatiue. Nam iſte homo habēs equuꝫ equitat illum ⁊ iſte homo habēs equum equitat illuꝫ ⁊ ſic de ſingulis: veritas vnius ſingularis probatur qꝛ equalis eſt ratio in omnibus demonſtrando ſortē equitantem ſuper alterū equorꝫ ſuorꝫ hec eſt vera iſte hō habens equum equitat illum. Naꝫ ſenſus eius eſt iſte homo habens equum equitat illum equum quem hꝫ quem quidem ſenſum conſtat eſſe verum. Negatiuam autem probo ſic ſortes habens equuꝫ nō equitat illū ⁊ ſortes eſt iſte homo habens equum ergo hō habens equum non equitat illum. Cōſequentia eſt clara ⁊ maior probatur ſortes habens iſtum equum non equitat illum vel ſortes habens iſtum equum nō equitat illuꝫ ergo ſortes habens equum nō equitat illū: tenet conſequentia per aſcenſum diſiunctiuꝫ ſub ly equū ⁊ vna pars illius diſiūctiue eſt vera vꝫ hec ſortes hñs iſtuꝫ equū non equitat illum demonſtrando equum ſortis quieſcentem. Nam contradictoria illius propoſitiōis eſt falſa ſortes habens iſtum equū equitat illum. nam eius ſenſus eſt ſortes habens iſtum equuꝫ equitat illū iſtum equum quē hꝫ. Secūdo probatur illa negatiua eſſe vera: ſequitur bene ſortes hñs iſtum equū demonſtrando equū quieſcentem nō equitat illū ⁊ ſortes habens iſtum equū eſt ſortes habens equum ergo ſortes hñs equū non equitat illum. Conſequentia eſt ſillogiſtica: antecedens eſt verum ergo ⁊ conſequens.

¶ **Et confirmatur iſte contradicunt** quēlibet ſuū equum quilibet homo vidit aliquē ſuū equū aliquis hō non videt ⁊ ſunt ſimul vere in aliquo caſu igitur ꝙ ille propoſitiones ꝯtradicant claret per ſingulas cōditiones ⁊ ꝙ ſint ſimul vere in aliquo caſu ꝓbo ſic et pono caſum ꝙ ꝗlibet hō habeat vnū proprium equū quē ipſe videat ⁊ ꝙ nullus videat equū alterius iſto poſito probaẜ affirmatiua ꝗlibet homo quemlibet ſuum equum videt igitur quemlibet ſuum equū quilibet homo videt tenet ꝯſequentia ab equiualentibus ⁊ veritas antecedentis eſt clara ex caſu negatiuam autem probo ſic bene ſequitur aliquem hominis equum homo nō videt ergo aliquē ſuum equum homo non videt probo cōſequentiam Nā iſti termini cōuertuntur ſuum equum hominis equū illo relatiuo reciproco referente illum terminum homo ⁊ per conſequens illa conſequētia eſt bona ⁊ antecedens eſt verum igitur et conſequens.

¶ **Ad ſecundum principale diuerſi** ſunt mōi reſpōdendi Paulus venetus quartodecimo capite dubij quarti in ſua quadratura ⁊ Petrus mātuanus in ſuo tractatu de relatiuis tenēt hāc ꝓpoſitioneꝫ eſſe falſam in caſu poſito ꝗlibet homo habens equum equitat illum: eo ꝙ relatiuum cathegorice relatū ad ſuum añs ſupponit eodē modo ſicut ſuum añs ⁊ propterea in hac ꝓpoſitione quilibet homo habens equū equitat illum illud relatiuū ſupponit diſtributiue ſicut ſuum añs: dicūt aūt illū terminū equū ibi ſupponere diſtributiue qꝛ tenent ꝙ ad diſtributionē recti ſequitur diſtributio obliqui ⁊ ita illa propoſitio equiualet huic quilibet homo hñs equū eqtat omnem equū quē hꝫ quā quidē propoſitionē conſtat eſſe falſam ſtante ypotheſi facta nec valet hec ꝯña iſte hō habens equū equitat illū ⁊ iſte homo habens equum equitat illum ergo quilibet hō habens equum eqtat illum nec arguitur a ſingularibus ad ſuā vniuerſaleꝫ qñ illud relatiuum abſolute diſtribuitur in illa vniuerſali ⁊ non diſtribuitur in ſingularibus. Et ſi petas quā vniuerſalē inferūt ille ſingulares aut ꝗliter illius vlis dande ſunt ſingulares. Ad hoc reſpondent ꝙ ille ſingulares ſi aliquā vlem inferre debeant inferūt hāc omīs hō habēs equum equitat equum quem habet ⁊

Paulus venetus.
Petrus Mātuanus.

huius ꝓpoſitionis quilibet hõ habẽs equũ eq̃tat illũ ſingulares dãde ſunt hoc pacto iſte hõ hñs equũ eq̃tat oẽm equũ quẽ hȝ modo quilibet talis ſingularis ẽ falſa. Poſtea dicit paulus ꝙ iſte nõ ſubalternant̃ quilibet homo habens equũ equitat illũ aliq̃s homo habens equũ equitat illum eo ꝙ relatiuum diſtribuitur in vli ⁊ nõ in particulari. Similiter iſte nõ ſunt ſubcõtrarie aliquis homo habẽs equum equitat illũ: aliq̃s hõ habens equũ non equitat illuȝ: nã ſi ille eſſent ſub contrarie tunc iſte fuiſſent ſubalterne quilibet homo habens equum equitat illum aliquis hõ habẽs equũ equitat illũ. ⁊ iſte nõ ꝯtrariantur quilibet hõ habens equũ equitat illũ / nullus homo hñs equũ eq̃tat illuȝ nec iſte cõtradicũt primo ⁊ immediate quilibet homo habẽs equum equitat illum aliquis homo hñs equũ nõ equitat illũ qm̃ negatiua ſubordinatur immediate iſti aliquis homo hñs equũ equũ quẽ hȝ nõ eq̃tat. Sed ꝯtradictoria affirmatiue eſt hec aliquis hõ hñs equum nõ equitat oẽm equũ quẽ hȝ ⁊ cõtradictorium negatiue iſtud quilibet hõ habens equũ oẽm equum quẽ hȝ equitat. Hec opinio fideliter recitata deficit in multis imprimis admiſſo eoȝ fundamẽto relatiuũ cathegorice relatũ ad ſuum añs ſupponit ſicut ſuũ añs adhuc nõ eſt cõcedendũ ꝙ illud relatiuũ in ꝓpoſitiõe data ſupponit confuſe ⁊ diſtributiue immo nec ſuum añs taliter ſupponit cum nec ſub eo valeat deſcenſus aut ſubſumptio q̃ tali ſuppoſitiõi debet̃ nec ad diſtributionẽ recti ſequitur diſtributio obliqui vt inferius oſtenditur: illo tamen adhuc admiſſo ⁊ nõ conceſſo nõ videtur ꝙ ſenſus illius ꝓpoſitionis debeat explicari eo pacto quẽadmodum nec ſenſus huius quilibet homo habens equum equitat debet explicari ſic quilibȝ hõ quemlibet equum habens equitat immo iſta eſſet negãda quilibet hõ a quo ſortes differt eſt homo: qđ tamen dici non poteſt vt declarat ſua excluſiua in terminis tranſpoſitis: poſtq̃ eñ illud relatiuũ confuſe ⁊ diſtributiue ſupponit implicabitur in ſubiecto a quolibet homine ſortem differre. Tuȝ etiã omnibus illis admiſſis iſte bene ſubalternant̃ quilibet hõ habens equũ equitat illum: aliquis homo habens equũ equitat illum dato ꝙ relatiuũ diſtribuatur in vniuerſali ⁊ nõ in particulari nec ad ꝓpoſitiones eſſe ſubalternas requiritur ꝙ ſi aliquis terminus diſtribuatur in ſubalternante ꝙ diſtribuatur in ſubalternante ⁊ iſte optime ſubcontrariant̃ aliquis homo habens equũ equitat illum / aliquis homo habens equũ non eq̃tat illũ dato ꝙ relatiuũ in neutra iſtarũ diſtribuatur qm̃ particularitas edificat ſubcõtrarietatẽ. Et ex cõſequẽti iſte bene cõtrariantur quilibet homo habens equũ equitat illum nullus hõ habẽs equum equitat illũ poſtq̃ vniuerſalitas cõtrarietatem edificat. Et iſte bene contradicunt quilibet habẽs equũ equitat illum aliquis homo habens equum non equitat illum. Nec illa negatiã ſubordinatur immediate huic aliquis homo habens equũ equũ quem habet non equitat qm̃ tunc non poneret̃ relatiuum in mẽte quod eſt falſum etiaȝ quando ita eſſet adhuc concedendũ eſſet illas ꝓpoſitiones contradicere cum in ſuo modo dicendi iſte conuertantur aliquis homo habẽs equũ non equitat omnem equum quem habent: ⁊ aliq̃s hõ habẽs equũ aliqnẽ equum quẽ habet non equitat niſi dicatur vnuȝ mere voluntariũ. ¶ Propterea aliqui ⁊ melius concedunt hanc ꝓpoſitionem in caſu poſito quilibet homo habens equum equitat illum ſed etiam concedũt hãc aliquis homo habens equũ non equitat illũ moti illiſrationibus adductis in argumẽto principali ⁊ cũ quare ille propoſitiones nõ contradicũt vt dicũt ẽ hec q: illud relatiuũ ſupponẽs cõiter in neutra illarũ diſtribuitur cuius oppoſitũ requirit̃ ad cõtradictionem ⁊ propterea contradictoria eius erit iſta nõ q̃libet hõ habens equũ equitat illũ vt ille terminꝰ equũ diſtribuatur ⁊ ſimiliter illud relatiuũ ⁊ cõtradictoria negatiue erit hec nullus homo habens equum nõ equitat illum vt ly equũ diſtribuatur ⁊ ſimiliter illud relatiuũ. Sed hec opinio maiorem abſurditatẽ inuoluit ꝙ prima. Tũ quia fundat̃ ſuper debile fundamentũ: tuȝ q: contrauenit cõmuni logice. Primuȝ patebit ſoluendo eius motiua. Secũ patet qm̃ regula cõmunis eſt ꝙ determinatio accepta vnica acceptione cũ ſuo determinabili debet eodẽ modo ſtare in vtraq; cõtradictoriarũ vt videbitur inferius ⁊ per ꝯñs illud relatiuũ poſtq̃ ẽ determinatio accepta vnica acceptione cũ ſuo determinabili debet conſimiliter ſupponere in vtraq; cõtradictoriarũ. ꝙ ſi forte dicas ꝙ regula cõmunis dȝ intelligi de determinatione que nõ eſt relatiuum. Adhuc nõ ſatiſfacit qm̃ illa determinatio equũ per te nõ ſtat eodẽmodo in vtraq; contradictoriarũ. ꝙ ſi iterũ addas aliam gloſam dicens ꝙ illa regula debet intelligi qñ illa determinatio non eſt relatiuũ nec antecedens relatiui. illud iterum nõ valet qm̃ tunc ſequitur ꝙ antecedens habet ſuppoſitionem dependentem a relatiuo accepto ĩ his duabꝰ ꝯdictorijs nullꝰ hõ hñs equũ eq̃tat aliq̃s hõ hñs equũ eq̃tat. Pero an illa determinatio ſupponit ĩ negatiã ſicut ĩ affirmatiã ⁊ clarũ eſt dicẽdũ eſſe ꝙ ſic ſi poſtea vtriq; illarũ propoſitionũ addat̃ relatiuum tũc in negatiua variabit̃ ſuppoſitio illius determinationis ⁊ q̃ priꝰ ſupponebat determinate. poſtea ſupponet cõfuſe ⁊ diſtributiue ꝓpter aduentum illius relatiui ⁊ per conſequens ab illo relatiuo dependet ſuppoſitio illius antecedentis. ¶ Mediãdo igit̃ inter hos dicendi modos conformiter ad regulas communes concedo has contradicere quilibet hõ habens equũ equitat illum: aliquis homo habens equum nõ equitat illum ⁊ in caſu poſito concedo affirmatiuam negatiua negata ⁊ concedo ꝙ illud relatiuum ⁊ ſimiliter ſuum antecedens in vtraq; illarum cõtradictoriarum ſupponunt eodemmodo poſtq̃ vtrumq; eoruȝ eſt determinatio accepta vnica acceptione cum ſuo determinabili. Et ad primam probationem negatiue nego hanc conſequentiam ſortes habens iſtum equum non equitat illum ergo ſortes habens equum non eq̃tat illum quoniam vt in ſequentibus videbitur determinatio accepta vnica acceptione cum ſuo determinabili ſtat immobiliter. Ad ſecundam probationeȝ dico ꝙ ipſa eſt ſophiſtica qm̃ eo pacto quo niteris illã propoſitionem probare veram omnino conſimiliter ꝓbarem illam propoſitionem falſam ſic arguendo bene ſequitur ſortes habens equum non equitat illum ⁊ ſortes habens equum eſt ſortes habens iſtum equum demonſtrando equum quem equitat ergo ſortes habẽs iſtum equum non equitat illum: concluſio eſt falſa minor vera ergo maior falſa. Dico igitur ꝙ illa conſequentia non eſt ſillogiſtica qm̃ illud relatiuum accipitur equiuoce qm̃ aliud refert in premiſſis ⁊ in concluſione. Et ſi iterum dicas poſtq̃ illud relatiuum in hac negatiua ſortes habens equum non equitat illũ ſupponit determinate ſequitur ꝙ illa propoſitio equiualet huic vere ſortes habens equum illuȝ equũ quẽ habet non equitat ⁊ per ꝯſequens ipſa eſt vera. Reſpõdeo ꝙ argumentum eſt nulluȝ eodemmodo probares hanc eſſe veram ſortes non videt aſtrum: poſito caſu ꝙ aliquod videret ⁊ aliquod non videret. Nam illa determinatio vt poſtea dicetur ſupponit determinate: non tamen ex illo ſequitur ꝙ ipſa equiualeat huic ſor

tes aliquod aſtrum non videt: et ſic patet ſolutio ad argumentum.

¶ Ad cōfirmationē reſpondetur cōcedēdo iſtas eē ꝯtradictorias quēlibet ſuū equū qlibꝫ hō videt aliquē ſuū equū hō nō videt ⁊ nego ꝙ ſint ſimul vere in caſu poſito: imo negatiua eſt falſa et nego iſtā ꝯñam aliquē equū hoīs hō nō videt ergo aliquē ſuū equū hō nō videt. Et qñ dicis ſuū equum ⁊ hoīs equū ꝯuertunt̄ illo relatiuo referēte illū terminū hō igitur illa ꝯña erat bona. Dico qñ vnus terminoꝝ cōuertibiliū includit relatiuum reciprocū non ſemper loco vni⁹ ꝫ ponere aliū: iſta ꝯña nō valet quemlibet equū hoīs quilibet hō videt ergo quēlibet ſuū equuꝫ quilibet homo videt. ſi enim aliqui homines habeāt equos ⁊ aliqui nō ⁊ omnes hoīes tam habētes equos ꝙ nō habētes videant omnes illos equos: antecedēs eſt verum ⁊ conſequens falſum.

¶ Contra hanc ſolutionē arguit̄ ſic Sequeret duas cōtradictorias eſſe ſimul veras: ꝯñs ē falſum ergo ⁊ aññs probat̄ ꝯña ⁊ pono caſum iā preteritum vꝫ ꝙ aliqui hoīes habeant equos ⁊ aliq̄ non et cum hoc ꝙ quilibet hō quēlibet equū videat. iſto poſito iſte due cōtradictorie ſunt ſimul vere quēlibet ſuū equū quilibet homo videt aliquem ſuū equuꝫ hō non videt igitur. vel ille ꝓpoſitiones nō contradicunt cui⁹ oppoſitū conceſſum eſt vel lex contradictoriarū ē nulla: ꝙ ille ſint ſimul vere in caſu poſito ꝓbo ſic ⁊ probo affirmatiuā qꝛ veritas negatiue clara eſt ⁊ ſic arguo illa affirmatiua ſic ſe hꝫ ꝙ eius ſubiectum ⁊ predicatuꝫ ſupponūt pro eodē ⁊ pro quocūqꝫ ſupponit ſubiectū pro illo ſupponit predicatū ſtans confuſe tm̄ igit̄ illa ꝓpoſitio eſt vera. Conſequentia eſt clara ⁊ aññs patꝫ ſubiectum illius ꝓpoſitionis eſt iſte terminus hō qui pro quolibet homīe ſupponit ꝑdicatū eſt iſte termin⁹ ſuū equum vidēs quod quidē predicatū pro quolibet homine ſupponit vñ demōſtrando ſortē non habentem equū ſic debet fieri verificatio iſte hō eſt equū homis vidēs qꝛ ſi ſic fieret verificatio iſte homo eſt ſuuꝫ equū videns ly ſuum non referret illū terminū quē prius referebat ⁊ ſic habetur illas ꝓpoſitiōes eſſe ſimul veras ⁊ per ꝯñs male conceſſum fuit ipſas eſſe contradictorias vel lex contradictoriarum eſt nulla.

¶ Scdo ſic arguo ſequeretur ꝙ in eodem caſu iſte due ꝯtradictorie eſſent ſimul vere a quolibet ſuo equo quilibet hō differt ab aliquo ſuo equo homo non differt probo ꝯñaꝫ ⁊ primo probo affirmatiuam: bene ſequitur a quolibet ſuo equo iſte hō differt ⁊ a quolibet ſuo equo iſte hō differt ⁊ ſic de ſingulis. omnes ille ſingulares ſunt vere. Forte dicis ꝙ illa ſingularis eſt falſa in qua demōſtratur homo nō hñs equum. Sed cōtra illa non eſt ſua ſingularis: nam ly homo reſtringit̄ ab illa determinatione ad ſtandū ꝓ homine a ſuo equo differente. Et ſi dicas ꝙ in illa ꝓpoſitione ly hō non eſt determinabile accipiam hanc ꝓpoſitionē a quolibet ſuo equo quilibet hō differēs eſt vt hoc totū hō differens ſit determinabile ⁊ tūc redibit argumentū. Si omnes igitur ſingulares ſint vere ſub illo termīo hō differēs ſequitur ꝙ illa propoſitio eſt vera. negatiua autem eſt clara ⁊ ita ſtabunt duo cōtradictoria in veritate.

¶ Tertio ſic arguo ⁊ pono caſum ꝙ qlibet hō habeat vnū equum ⁊ ꝙ nullus videat ſuum propriū equum ſed ꝙ quilibet videat vnum equū poſſeſſum ab alio. iſto poſito ſm̄ dicta iſta eſſet neganda quēlibet ſuum equuꝫ quilibet hō videt. ꝙ tñ illa ſit cōcedenda ſic ꝓbo bene ſequitur quēlibet ſuū equū ſortes videt ⁊ quēlibet ſuū equum plato videt ⁊ ſic de ſingulis hominibus ergo quēlibet ſuum equū quilibet hō videt tenet ꝯña ⁊ aññs patꝫ bene ſequit̄ aliquē ſuū equum ſortes videt ⁊ nullus eſt ſortis equ⁹ quin illū ſortes videat ergo quēlibet ſuum equum ſortes videt ꝙ aliquem ſuum equū ſortes videat ꝓbo ſic ⁊ volo ꝙ ſortes videat equū platonis ⁊ nō aliū: plato vō equū ſortis ⁊ nō alium. Iſto poſito ꝓbo hanc eſſe veram aliquem ſuum equū ſortes videt: qua ꝓbata habebitur ꝓpoſitū ⁊ ſic arguo bene ſequit̄ aliquos ſuos equos ſortes ⁊ plato vident ergo aliquem ſuum equum ſortes videt ⁊ aliquem ſuum equū plato videt tenet ꝯña ⁊ antecedens probatur: bene ſequitur iſtos equos ſortes ⁊ plato vidēt demōſtrādo illos duos equos ſortis ⁊ platonis ⁊ iſti equi ſunt ſui equi. ergo ſuos equos ſortes ⁊ plato vident. antecedens eſt verum ergo ⁊ conſequens quod infert propoſitum.

¶ Ad primū iſtoꝝ reſpondet̄ cōcedo illas ꝓpoſitiones eſſe cōtradictorias vt ſupra cōceſſum fuit ⁊ nego eas eſſe ſimul veras imo affirmatiua ē falſa in caſu poſito. Et ad ꝓbationem cōceſſo aññte nego ꝯñam. Simili modo arguendi ꝓbares hāc eſſe veram cuiuſlibet hominis quilibet aſinus eſt aſinus reb⁹ ſtātibus vt nunc. Unde per hanc ꝓpoſitionem quemlibꝫ ſuū equū quilibet homo videt denotatur quemlibet hominē habere vnum proprium equū ⁊ quia non ita eſt in caſu idcirco falſa eſt illa propoſitio.

¶ Ad ſecundum reſpondetur concedendo illas eſſe contradictorias ⁊ iſta eſt falſa a quolibet ſuo equo quilibet homo differens eſt ⁊ nego ꝙ qlibet eius ſingularis ſit vera: immo demonſtrando hominem non habentem equum illa eſt eius ſingularis et nego ꝙ ille terminus homo a ſuo equo differēs nō ſupponat pro illo immo ſic verificabitur pro eo hoc ē ab hominis equo hō differens: conſimilis autem ratio eſt falſitatis iſtarum duarum quemlibet ſuū equū quilibet homo videt a quolibet ſuo equo quilibet homo differens eſt immo per vtramqꝫ illarum denotatur quemlibet habere ſuum proprium equum.

¶ Ad tertiū caſu admiſſo dico hanc affirmatiuam eſſe falſam quemlibet ſuū equū quilbet hō videt ⁊ ad eius probationē patet ſolutio ex ſecūda difficultate ſecunde partis queſtionis none nō eñ valet illa ꝯſequētia vltimo facta quā credebas eſſe ſillogiſticam. Et ſi dicas aliquos equos ſortes et plato vident ⁊ nō vidēt equos alioꝝ hominū ergo vidēt ſuos equos Dico ꝙ ꝯſequētia nihil vꝫ immo cōcedo ꝙ ſortes ⁊ plato vident aliquos equos et tñ non vident alienos equos nec vident ſuos equos. Et ſi iterum dicas bene ſequit̄ ſortes videt equum alterius ⁊ plato videt equū alterius ergo ſortes et plato vidēt equos alioꝝ nego conſequentiam Concedo tamen hanc ſortes videt ſuum equum ⁊ plato videt ſuū equū ergo ſortes ⁊ plato vident ſuos equos. Plura de his relatiuis dici poſſent ſed materia relatiuoꝝ alibi diſcutietur.

¶ Tertio pricipaliter arguit̄ ſic iſte cōtradicūt oē vidēs ſe eſt hō aliquod vidēs ſe nō eſt hō ⁊ cōpatiuntur ſe in veritate igit̄ lex poſita nulla ꝯña eſt clara cum maiore ⁊ minorē ſic probo ⁊ pono caſum ꝙ quilibet homo videat ſeipſum ⁊ nullum aliud ens videat hominē ſed quodlibet brutū videat ſeipm ſuppono nō eſſe mures terrenos nec aliquod animal loca oculorū habens ⁊ non oculos: iſto poſito probo affirmatiuā: bene ſequitur tm̄ hō eſt videns ſe ergo omne

videns ſe eſt homo: conſequentia eſt clara ⁊ antecedēs ꝓbatur: bene ſequitur tm̄ homo videt ſe ergo tantum homo eſt videns ſe. antecedens autem probo: bene ſequitur tantum homo videt hominem ⁊ oīs homo videt ſe ergo tantum homo videt ſe: tenet ꝯña. nam oppoſitum conſequentis repugnat antecedenti vt ſatis conſtat intuenti: ⁊ antecedens eſt verum quoad vtrāq; ſui partem igitur ⁊ conſequens ⁊ ſic habetur veritas affirmatiue: negatiuam tamen probo ſic: bene ſeq̄tur brunellus non eſt homo: brunellus eſt aliquod vidēs ſe ergo aliquod videns ſe non eſt homo: cōſequentia eſt expoſitoria tertie figure ⁊ totum antecedens eſt verum ex caſu igitur ⁊ conſequens.

Et confirmatur iſte contradicunt quilibet hō differens ab ipſomet eſt ſortes aliquis homo differens ab ipſomet non eſt ſortes ⁊ in aliquo caſu ſunt ſimul vere quod ſic probo ⁊ volo ꝙ ſint preciſe ſortes ⁊ plato in mundo tunc accipio hanc ꝓpoſitionem aliquis homo eſt ⁊ volo ꝙ vtrumq; relatiuū referat ſubiectū illius ꝓpoſitionis. iſto poſito ꝓbo vtram ꝙ illarum propoſitionū eſſe verā ⁊ ſic arguo. iſte due copulatiue ſunt vere aliq̄s hō eſt ⁊ quilibet hō differēs ab ip̄omet eſt ſortes aliquis hō eſt ⁊ aliquis homo differēs ab ipſomet nō eſt ſortes ⁊ per cōſequens ſecūda pars prime copulatiue. ⁊ ſimiliter ſecunda pars ſecunde copulatiue ſtant in veritate veritas prime copulatiue pꝫ: bene ſequit̄ plato eſt ⁊ quilibet hō differēs ab ip̄omet eſt ſortes igitur aliquis homo eſt ⁊ quilibꝫ homo differēs ab ipſomet eſt ſortes. Conſimiliter ꝓbatur ſecunda copulatiua: bene ſequitur ſortes eſt et aliquis homo differens ab ipſomet non eſt ſortes ergo aliquis homo eſt ⁊ aliquis homo differens ab ip̄ometnon eſt ſortes. veritas antecedentis patet ex falſitate huius copulatiue ſortes eſt: quilibet homo differens ab ipſomet eſt ſortes ⁊ ſic habetur illas contradictorias ſimul ſtare in veritate.

Ad tertiū principale reſpondetur prius tm̄ premittēdo naturē relatiui reciproci q̄ eſt hec Relatiuū reciprocū tantā dependentiā ⁊ cōnectionē hꝫ a ſuo antecedente ꝙ eadē ſuppōne ſupponit q̄ ſuū antecedens ⁊ ita in hac ꝓpōne omne videns ſe eſt homo ſupponit illud relatiuū reciprocū cōfuſe tantum. Et ſi dicas in iſta oīs homo videt ſe ly oīs diſtribuit illud relatiuū reciprocū igit̄ ⁊ in iſta oē videns ſe eſt hō poſtq̄ melius ei applicat̄ in ſecūda q̄ in prima. Dico ꝙ ꝯña eſt nulla eo ꝙ relatiuū reciprocū habet ſuppoſitionē dependētē nec inconueniēs ꝙ illud ſignū vl'e oīs diſtribuat terminū poſitū a parte p̄dicati ſicut terminū poſitū a parte ſubiecti: ⁊ ꝙ diſtribuat terminū remotū ꝓpinquo nō diſtributo: ſue tm̄ diſtributiōis capaci hac natura relatiui reciproci p̄ſuppoſita reſpondeo ad argumētum cōcedēdo iſtas ꝯdicere oē videns ſe eſt hō: aliqd̄ vidēs ſe nō eſt hō: ⁊ caſu admiſſo reſpōdet paulus venet⁹ decimoſexto capite dubij quarti ꝙ iſta eſt falſa oē vidēs ſe eſt hō ⁊ ad ꝓbationem dicit ꝙ iſta ꝯña non valet tantum hō videt ſe ergo tantū homo eſt videns ſe: ⁊ breuiter vult hanc eſſe diſtinguendam tantum homo eſt videns ſe quoniā vel illud participium videns eſt adiectiuum illius termini homo. ⁊ ſic illa propoſitio eſt vera in caſu p̄tacto ⁊ ſic iſta conſequentia eſſet bona tantum homo videt ſe ergo tantū homo eſt videns ſe ſed tunc nō valet iſta cōſequentia tm̄ homo eſt videns ſe ergo omne videns ſe eſt homo nec ibi arguit̄ ab excluſiua ad ſuam vniuerſalē et in caſu argumēti illa excluſiua eſt vera ⁊ illa vl'is falſa. Et ſi petas que ſit igit̄ vniuerſalis illius excluſiue reſpondet ipſe ꝙ non eſt illa que nunc data eſt nec ſimiliter hec oē vidēs hominē eſt homo. Si etiā nihil videret hominē niſi hō ⁊ nullus homo videat ſeip̄m ſed ſuum ſocium eſt vniuerſalis vera ⁊ excluſiua falſa Sed iſta omne videns hominem videntem ſe eſt homo Si vero ly videns in hac excluſiua tantū homo eſt videns ſe ſumatur in neutro genere tunc illud relatiuū ſupponit confuſe tantum ⁊ ſignificat idem quod ille terminus videns ⁊ illo pacto nō valet hec ꝯña tm̄ hō videt ſe ergo tm̄ hō eſt vidēs ſe. ſꝫ iſta ē bōa tm̄ hō ē vidēs ſe ergo omne videns ſe eſt homo. ſed ſicut conſequens eſt falſum in caſu poſito ita ⁊ antecedens. Aliter tamen conformiter ad communem modum loquendi dico hanc conſequentiam eſſe optimam tantum homo videt ſe ergo tantum homo eſt videns ſe. Similr̄ hanc tantum homo eſt videns ſe ergo omne vidēs ſe eſt homo qualitercunq; teneatur ly videns ſiue adiectiue ſiue ſubſtantiue dummodo tamen illud relatiuum vtrobiq; eundem terminum referat al's nulla eſſet apparētia in illo modo arguendi ⁊ ille due propoſitiones ꝓpoſite bene contradicunt ſi relatiuum eundem terminum referat in vtraq; earum. Si referat illum terminū homo affirmatiua eſt vera ⁊ negatiua falſa. nec valet illa conſequentia quam dicebas eſſe expoſitoriam. ſꝫ ex illis premiſſis non potes aliud inferre niſi ꝙ vidēs ſe brunellum non eſt homo. Si vero in vtraq; earum ly ſe referat iſtum terminum videns tunc negatiua eſt vera ⁊ affirmatiua falſa.

Contra hanc ſolutionem arguitur ſic. Et pono caſum ꝙ quilibet homo videat hominem alium a ſe ⁊ nullus videat ſeipſum ⁊ nullum ens videat hominē niſi homo. iſto poſito ſic arguo ille due propoſitiones date ſunt ſimul vere ⁊ cōceſſum eſt eas eſſe contradictorias relatiuo eundem terminum referente ⁊ per conſequens vel dicta nulla vel lex contradictoriarum/ ꝙ negatiua ſit vera non cadit in dubiū ⁊ affirmatiuam ſic probo ipſa eſt vna affirmatiua cuius ſubiectum ⁊ predicatum ſupponunt pro eodem ⁊ ſubiectū pro nullo ſupponit quin pro illo ſupponit predicatum ſtans confuſe tantum igitur ipſa eſt vera tenet conſequentia ⁊ antecedens patet ſubiectum illius pro quolibet homine ſupponit ⁊ ſolum pro tali demonſtrando etiā aliquem hominem hec eſt vera hoc eſt videns homines ⁊ ꝙ eo pacto debeat fieri verificatio manifeſtum eſt poſtq̄ illud relatiuum pro ſuo antecedente habet iſtum terminum homo igitur

Ad hoc argumentū reſpondetur admiſſo caſu concedendo illas eſſe contradictorias vt prius cōceſſum eſt ⁊ affirmatiua eſt falſa in caſu poſito ⁊ fateor ꝙ ip̄a eſt vna affirmatiua ſic ſe hn̄s ꝙ pro quocūq; ſupponit ſubiectū ꝓ illo ſupponit p̄dicatū ſtās cōfuſe tm̄ nec hoc arguit illā eſſe verā ⁊ hoc ꝓpter illā reciprocationē rōne cuius nō ſolū denotat ꝙ hō videat hominē ſed ꝙ hō videat ſe ⁊ in eodē caſu cōcedo aliquam affirmatiuam eſſe veram cuius tm̄ ſubiectum ⁊ predicatum nullo pacto ſupponunt pro eodē patet de iſta non videns ſe eſt homo infinitātēr capta negatione veritas eius patet. nā ſortes eſt homo ⁊ ſortes eſt non videns ſe. nam ſortes non eſt videns ſe ⁊ ſortes eſt: igitur ſortes eſt non videns ſe ⁊ predicatū illi⁹ propoſitionis ſolum ſupponit pro homine ⁊ pro nullo tali ſupponit ſubiectum qm̄ vt cōceſſū eſt ſuus terminus finitus pro quolibet homine ſupponit ⁊ ꝑ cōſequens ille terminus infinitus non ſupponit pro aliquo: nec iſta tibi videbuntur abſurda ſi diligenter inſpexeris reciprocationis naturam.

Paulus venetus.

¶ Ad confirmationē reſpōdetur cō-
cedendo iſtas ſimul ſtare in veritate quilibꝫ homo dif
ferens ab ipſomet eſt ſortes aliquis homo differēs ab
ipſomet non eſt ſortes illo relatiuo referente ſubiectū
huius aliquis homo eſt ſed nego eas eſſe contradicto
rias quia illud relatiuum in vtraqꝫ contradictoriarū
refert terminum ſtantem determinate.

¶ Contra hanc ſolutionē arguit̄ ſic
quelibet illarum habet aliquā ſibi contradictorie op
poſitam ſed illi affirmationi non poteſt aſſignari ne-
gatio oppoſita niſi illa data nec negationi aliqua af-
firmatio preter datā igit̄ ille propōnes contradicunt.
Ad hoc argumentum reſpondet̄ per propoſitiones.

¶ Prima ꝓpoſitio vtraqꝫ illarꝫ enū
ciationum habet aliquam enunciationem ſibi contra
dictorie oppoſitā hec propoſitio probatione non eget
ſed clara eſt ex textu ⁊ eius expoſitione.

¶ Secūda ꝓpoſitio ille due enuncia
tiones non contradicunt illo relatiuo referente ſemꝑ
terminum ſtantem determinate. hec propoſitio ꝓba-
ta eſt in argumento.

¶ Tertia ꝓpoſitio nulla illarū enū-
ciationū poteſt habere ꝯtradictoriā per prepoſitionē
negationis relatiuo ſemper referente ſubiectum hu-
ius aliquis hō ē ꝓbat̄ ꝓpō ſecunda ps hui⁹ copulati
ue aliquis hō eſt quilibet hō differēs ab ipſeme. ē ſor
tes nō cōtradicit ſcdē parti hui⁹ copulatiue aliquis
hō eſt ⁊ nō quilibet hō differēs ab ipſomet eſt ſortes.
nam in caſu argumēti ille due copulatiue ſunt ſimul
vere ⁊ ꝑ conſequēs ⁊ ille due partes ⁊ regula illa com
munis non eſt verius ꝯtradicere ꝙ toti ꝓpoſitioni ne
gationē aſſ ferre nō habet verū qn̄ in tali ꝓpōne poni
tur terminus habens ſuppoſitionem dependentem.

¶ Quarta ꝓpoſitio quādo relatiuū
reciprocū ponit̄ in eadē cathegorica cū ſuo antecedē-
te tūc in vtraqꝫ cōtradictoriarū debet ſupponere tali
ter qualiter ſuū antecedēs in vtraqꝫ earū debet ſuppo
nere Iſta ꝓpō declaratur inductiue in omnibus.

¶ Quinta ꝓpoſitio ſequens ex prece
dente eſt nō incōueniēt relatiuū reciprocū in vtraqꝫ cō
tradictoriarū referre terminū ſtātē determiate vel termi
nū ſtantē cōfuſe ⁊ diſtributiue hec ꝓpō ꝓbat̄ quia ſtat
bene ꝙ antecedens relatiui debeat ſupponere eodē-
modo in vtraqꝫ cōtradictoriarū puta vel in vtraqꝫ de-
terminate vel in vtraqꝫ cōfuſe ⁊ diſtributiue ⁊ illud re
latiuū debet ſupponere ſicut ſuū antecedēs igitur exē
pla ſunt clara iſte cōtradicūt quilibet aſin⁹ hominis ē
aſinus ipſiuſmet aliquis aſinus hominis nō eſt aſin⁹
ipſiuſmet. ¶ Similiter ⁊ iſte quilibet aſinus cuiuſli-
bet hominis ē aſinus ipſiuſmet aliquis aſin⁹ cuiuſli-
bet hominis non eſt aſinus ipſiuſmet

¶ Sexta propoſitio ſi relatiuū reci-
procum non ponatur in eadem cathegorica cum ſuo
antecedente ⁊ referat ſuum antecedens ſtans determi
nate in ſua cōtradictoria debet referre antecedēs ſtās
confuſe ⁊ diſtributiue propterea contradictoria hui⁹
ſecunde partis hui⁹ copulatiue aliquis hō ē ⁊ quili-
bet hō differens ab ipſomet eſt ſortes eſt ſecunda pars
huius copulatiue oīs hō eſt ⁊ aliquis hō differens ab
ipſomet non eſt ſortes ⁊ in caſu poſito illa ſecunda ps
illius copulatiue ē falſa vt patet ex falſitate huius pla
to eſt ⁊ aliquid differens ab ipſomet nō eſt ſortes ⁊ ex
illo facile eſt aſſignare contradictoriam negatiue.

¶ Septima propō quando relatiuū
reciprocū refert ſuū antecedēs poſitū in alia cathego
rica dato ꝙ antecedēs illud relatiui debeat ſuppone
re eodēmodo in vtraqꝫ cōtradictoriarū tamē illius re-
latiuū nō debet ſupponere eodemmō in vtraqꝫ cōtra-
dictoriarū probat̄ hec ꝓpō dato oppoſito dantur cō-
tradictorie ſimul vere qđ ſic probo ⁊ addo caſui poſito
ꝙ ſortes ⁊ plato poſſideāt brunellū copulatiue tūc iſte
eſſent cōtradictorie brunellus hoīs eſt aſinus ⁊ quili-
bet hō differens ab ipſomet ē ſortes brunell⁹ hoīs nō
eſt aſinus vel aliquod differens ab ipſomet nō eſt ſor
tes illo relatiuo referente illā determinationē hoīs ⁊
ille due ſunt ſimul vere veritas prime patet q2 bene ſe
quitur brunellus platonis eſt aſin⁹ ⁊ quilibꝫ differēs
ab ipſomet eſt ſortes ergo brunellus hoīs ē aſinus ⁊ q̄
libet differēs ab ipſomet eſt ſortes. veritas alteri⁹ pa
tet q2 bene ſequit̄ brunell⁹ ſortis nō eſt aſin⁹ vel aliqs
differens ab ipſomet nō eſt ſortes ergo brunellus hoīs
nō eſt aſinus vel aliquis differens ab ipſomet non eſt
ſortes. pone cōſtantiā ſi velis veritas antecedentis pa
tet ex falſitate huius copulatiue brunellus ſortis eſt
aſinus ⁊ quilibet homo differēs ab ipſomet eſt ſortes

¶ Octaua ꝓpoſitio illa copulatiua
non habet cōtradictoriā preponēdo ei negationē toti
illo relatiuo referente illū terminū hominis ſtantē de
terminate ſed cōtradictoria illius copulatiue erit iſta
brunellus hoīs nō eſt aſinus vel aliquis hō differens
ab ipſomet nō ē ſortes vt illud relatiuū referat iſtū ter
minū hoīs diſtributū in hac ꝓpōne brunellus cuiuſli
bet hoīs eſt aſinus vt illa determinatio in illa eodēmō
reſtringat̄ ſicut in iſta brunellus hoīs nō eſt aſinus ex
iſtis propoſitionibus patet ſolutio ad argumentum

¶ Quarto principaliter arguit̄ ſic.
Iſte cōtradicūt quilibet aſin⁹ hoīs currit aſin⁹ cuiuſ
libet hoīs nō currit ⁊ in aliquo caſu dātur ſimul vere
igit̄ ꝙ ille ꝓpōnes ꝯtradicāt patet ꝑ ſingulas ꝯditio
nes cōtradictoriarū illis ꝓpōnib⁹ cōuenientes ꝙ autē
ſe cōpatiant̄ in veritate ptꝫ qm̄ quolibꝫ aſino poſſeſſo
ab hoīe currēte ⁊ nullo exiſtente aſino cōi affirmatiua
eſt vera vt patet per aſcenſum ſub ſubiecto ⁊ negatiua
ſimiliter cum ſit de ſubiecto non ſupponente.

¶ Et confirmatur iſte contradicūt
ſortes ſciens aliquam propoſitionem non eſt homo/
non ſortes ſciens aliquam propoſitionē nō eſt homo
⁊ tamen in aliquo caſu ſunt ſimul falſe igitur duabus
cōtradictorijs nō repugnat falſitas maior eſt clara et
minorē ſic ꝓbo ⁊ pono caſum ꝙ ſortes aliquā ꝓpōnē
ſciat aliquā vero ignoret illo poſito cōſtat negatiuam
eſſe falſā ⁊ falſitatem affirmatiue ſic ꝓbo bene ſequit̄
nō ſortes ſciēs aliquā ꝓpōnem non eſt hō ergo ſortes
ſciēs omnē ꝓpōnē eſt hō tenet cōſequētia ab equiua-
lentib⁹ ſignū em̄ diſtributiuū negatiuū cōfundit cōfu
ſe ⁊ diſtributiue illā determinationē ⁊ per ꝯñs añs ⁊
conſequens conuertunt̄ ⁊ per ꝯñs ꝯña facta ē bona.

¶ Ad quartū principale in quo tan-
gitur materia obliquorum tot ſunt modi reſponden-
di quot de illa materia fuerūt ſcriptores Aliqui dicūt
aliquas ꝓpōnes eē cōcedēdas in cōi mō loquēdi. Alij
aūt aſſerūt oppoſitū Anteqꝫ tñ ꝓponant̄ difficultates
circa hāc materiā incidētes ponēda ē vna diſtinctio cōis
q̄ eſt hec. Duplex ē determinatio q̄dam ē determinatio acce
pta vnica acceptione cū ſuo determinabili. Quedā vero
eſt determinatio accepta nō vnica acceptione. Per de
terminationem intelligo terminum qui aliū determinat
per determinabile terminū qui determinatur hinc ob

liquus dicit̄ determinatio ⁊ eius rectus determinabi-
le ⁊ adiectiuū determinatio ⁊ eius ſubſtantiuū determinabi-
le Illa determinatio accipit̄ vnica acceptione cū ſuo de-
terminabili que ſeq̄tur ſuū determinabile vel que pre-
cedit determinabile mediat tamen inter ſignū quod ē ad
iectiuū determinabilis ⁊ inter determinabile et ita in
vtraq; iſtaruꝫ aſinus hoīs currit quilibet hoīs aſinus
currit accipitur determinatio vnica acceptione. Ex iſto
pꝫ quid ſit determinatio accepta nō vnica acceptiōe.
Hec diſtinctio antiqua ab oībꝰ antiquis ⁊ modernis
eſt poſita/ quā tñ aliq̄ dānāt mori hac rōne/ nō eſt di
cendū ꝙ in mēte aliqua determinatio accipiat̄ vnica ac-
ceptiōe aliqua vero nō vnica igit̄ nec illud dicēdū eſt
in ꝓpōnibꝰ vocalibꝰ aut ſcriptis tenet ꝯſequētia ⁊ aſ
ſumptū patet q: ſi ī mēte eēt talis diuerſitas hoc ideo
eēt q: in mēte determinatio q̄nq; p̄cederet ſuū determinabi-
le q̄nq; vero ſeq̄ret̄. Sꝫ illud dici nō pōt poſtq̄ in mē
te eſt nō ponendus ordo quo determinatio p̄cedat deter
minabile vel ſequat̄. Nec vꝫ dicere ꝙ in mēte nō d̄ꝫ eſſe
determinatio accepta vnica acceptione vel nō vnica
q: ſequit̄ vel precedit ordine locali ſuū determinabi-
le ſed propter ordinē cōceptionis/ hoc enim non ſal-
uat quia ſtat determinationem ⁊ determinabile eque
cito concipi. Nec etiaꝫ valet dicere ꝙ diuerſitas inter
determinationem acceptaꝫ vnica acceptione vel non
vnica in mente proueniat ex diuerſo modo concipien
di nā acceptis iſtis duabus ꝓpōnibus aſinꝰ hoīs non
eſt aſinus hoīs aſinꝰ non eſt aſinus in nulla earum po
nitur aliquid rōne cuius intellectus diuerſimode con
cipiat per illas propōes ⁊ per conſequēs inter ſubie-
cta illarum duarum eſt oīmoda ſimilitudo ⁊ ſinonimi
tas. Sed hec rō nullo pacto ꝓbat diſtinctionē datam
eſſe ſuperfluā imprimis dato ꝙ nō eſſet ponēda talis
diſtinctio in mēte hoc nō arguit ipſam non eē ponen-
dam in voce vel ſcripto. Diſtinctio enunciationis in
enunciationem vnaꝫ aut plures aut in enunciationē
de ſecundo adiacēte aut de tertio recta eſt in voce aut
ſcripto ⁊ non in mente. Etiam argumentum non pro
bat nō eſſe ponendam diſtinctionem datā in mēte qm̄
conſimiliter probaret̄ diſtinctionem de ſubiecto ⁊ p̄di
cato nihil valere in mente quod non concederet argu
ens. Et licet adducere inconueniens nō ſit ſoluere ar-
gumentum ipm̄ tamen dimitto inſolutum non quia
difficile ſed q: in ſcd̄o perihermenias ad longū diſcu
tietur an ꝓpō mētalis cōponatur ex pluribus partia
libus noncijs. Et ex illa difficultate dependet ſolutio
argumēti. Admittat̄ igit̄ diſtinctio poſita qua admiſ
ſa diuerſe hic currūt difficultates vt puta de mō aſcē
dendi ⁊ deſcendendi ſimiliter ⁊ ſubſumendi tā ſub de
terminabili q̄ ſub determinatione. Sed de his difficulta
tibus niſi de per accidēs in ꝓpoſito ſermonē faciemꝰ.
Sed due ſunt ſpeciales difficultates noſtro ꝓpoſito
ſpecialiter deſeruiētes q̄ teriande ſunt anq̄ꝫ diſſolua
tur argumētū ꝓpoſitū. Pria de mutua reſtrictiōe de-
terminationis ⁊ determinabilis. Scd̄a de ſuppōne determina
tiōis in ābabꝰ ꝯtradictorijs. ¶ Quātū ad priorē diffi
cultatē tenet. Petrus mātuanus ꝙ oīs determinatio re-
ſtringit ſuū determinabile ⁊ ecōuerſo oē determinabile
ſuā determinationē vide capitulū de ꝓbatione ꝓpō-
nis vniuerſalis in ſua logica ita ꝙ ſecūdū eū in hac ꝓ
poſitione cuiuſlibet hominis aſinus eſt aſinus ille ter
minus hominis ſolum diſtribuitur pro hoīe habente
aſinū ⁊ ille terminus aſinus ſoluꝫ ſtat pro aſino hoīs.
Et eodē mō ſtāt illi termini in iſta q̄libet aſinus homi
nis eſt aſinus hinc ille propōnes conuertuntur. Et ad
iſtud dicēdū mouetur his rōnibus. Prima eſt. Cōtra
rie illarū duaruꝫ propōnū conuertuntur igitur ⁊ ille

Petrus mā-
tuanus.

propoſitiones conuertunt̄ pꝫ cōſequentia ⁊ antece-
dens q: iſte conuertunt̄ nullꝰ hominis aſinus currit ⁊
nullus aſinus hominis currit. ¶ Secunda ratio. Si
ille ꝓpoſitiones non conuertant̄ poterit dari vna ve-
ra reliqua exiſtēte falſa ſed hoc nō qm̄ ſi hoc eēt poſſi
bile hoc maxie eēt ponēdo ꝙ q̄libet aſinus qui ē alicu
ius hoīs curreret ⁊ ꝙ ſit aliq̄s hō qui nō habeat aſinū
ſed in illo caſu ambe ſunt vere de iſta q̄libꝫ aſinꝰ hoīs
currit nō eſt q̄ſtio ⁊ veritas alterius patet qm̄ iſta ē fal
ſa alicuiꝰ hoīs aſinꝰ nō currit q: bene ſequit̄ alicuiꝰ
hoīs aſinꝰ nō currit ergo aſinꝰ alicuiꝰ hoīs nō currit
iꝫ cōſequētia a ꝯuertibilibꝰ ſubiecta eīn illarū ꝓpō-
nū ꝯuertunt̄ ⁊ cetera ſunt paria. ¶ Tertia ratio bñ ſe
quit̄ tm̄ currēs ē hoīs aſinꝰ igit̄ cuiuſlibꝫ hoīs aſinꝰ
eſt currēs tenet ꝯña ab excluſiua ad ſuā vniuerſalē in
terminis trāſpoſitis ⁊ addēdo caſui iā poſito ꝙ nulluꝫ ſit
currens niſi hoīs aſinꝰ añs eſt verū igit̄ ⁊ ꝯſequens.
¶ Quarta rō iſte excluſiue ꝯuertunt tm̄ currēs ē ho
minis aſinꝰ ⁊ tm̄ currēs ē aſinꝰ hoīs ⁊ due ꝓpōes de
re ſunt vlēs earū igit̄ ⁊ ille ꝓpōnes ꝯuertunt. ¶ Qui
ta ratio bñ ſequit̄ hoīs aſinꝰ currit ⁊ nihil eſt hoīs aſi
nus nō currēs igit̄ cuiuſlibꝫ hoīs aſinꝰ currit tenet cō
ſequentia q: illa vlis hꝫ ꝓbari hoc pacto ⁊ añcedēs ē
verum in caſu poſito igitur ⁊ ꝯñs. ¶ Sexta ratio que
libet ſingularis huius vlis cuiuſlibet hominis aſinus
currit ſequitur ex aliqua ſingulari iſtius quilibet aſi-
nus hoīs currit ⁊ ecōuerſo igit̄ vna vniuerſalis ſequi
tur ad aliam ⁊ econtra. ¶ Septima rō indefinite illa
rum vniuerſalium conuertuntur igitur ⁊ ille vniuer-
ſales conuertuntur patet conſequentia: ⁊ negat̄ ante
cedens quia iſte conuertuntur aſinus homīs currit ⁊
hominis aſinus currit. His rationibus ꝯcludere nitit̄
Mantuanus has duas conuerti cuiuſlibet hoīs aſi-
nus currit. quilibet aſinꝰ hominis currit et terminos
in illis ambabus eodēmodo ſupponere ⁊ eodemmo-
di reſtringi. ¶ Alij vt Hieronimus pardo ⁊ aliqui euꝫ
inſequentes dicūt ꝙ obliquus ſiue ſequatur ſiue pre
cedat reſtringit ſuum rectum ſed rectus nūq̄ꝫ obliquū
reſtringit ſiue ſequatur ſiue precedat ⁊ aſſignant cau
ſam quia determinationi conuenit reſtringere ſuum
determinabile ⁊ non econuerſo. Etiam ſi determina-
bile reſtringeret determinationem hoc eſſet q: eſt eiꝰ
determinabile ſed ſiue determinabile precedat ſiue ſe
quat̄ determinationē ſemper eſt determinabile determi-
nationis igit̄ ſemper deberet reſtringere determina-
tionem. Ad hoc etiam adducunt rationem ſi rectus re
ſtringeret obliquum ſequeretur hanc fore conceden-
dam ſortes differt ab homine quod non eſt dicendum
ſequela tamē patet ſenſus illius propoſitionis eſt iſte
ſortes differt ab homine a quo ſortes eſt differēs poſt
q̄ ille rectus ⁊ obliquus ſe mutuo reſtringunt mō cō
ſtat illum ſenſum eſſe veruꝫ. Preterea ſequeretur ꝙ ca
ſu poſito ꝙ ſortes precaſe videret vnum hominem iſta
eſſet concedenda ſortes videns omnem hominē ē hō
cum ſenſus eēt ſortes vidēs omnem hominem viſum a
ſorte eſt homo illud tamē eſt abſurdū ⁊ per conſequēs
dicendum eſt rectū non reſtringere obliquum. iſtis ta
men non obſtantibus inſequendo modum Pauli ve-
neti quē ponit vndecimo capite dubij quarti qui hoc
tempore communis eſt ⁊ ab omnibus ferme defendat̄
Pono propoſitiones declarantes qn̄ determinatio ⁊
determinabile ſe reſtringunt ⁊ qn̄ non ⁊ quomodo.

¶ Prima propoſitio quemadmodū
adiectiuum limitat et reſtringit ſuum ſubſtantiuum
ita etiam ſubſtantiuum limitat et reſtringit ſuum ad
iectiuum probatur hec propō in hac propoſitione om

ne animal magnum calidū ⁊ ſiccū non poteſt diu nu
triri alimonia lactis ille terminꝰ animal nō diſtribui
tur ꝓ quolibet animali vt puta ꝓ homine ſed ſolū
ꝓ animali magne molis calido ⁊ ſicco ita nec ille ter-
minus magnū calidū ⁊ ſiccū nō ſtat ꝓ omni magno
calido ⁊ ſicco: ſed ſolum ꝓ magno calido ⁊ ſicco qḋ eſt
aīal. Et ex iſta cōcluſiōe ſequit̄ cōtra opinionē imme-
diate precedentē ꝙ non ſolum determinatiōis eſt reſtrin
gere ſed ꝙ determinabile reſtringit ſicut determinatio.

¶ Secūda ꝓpoſitio omnis obliquꝰ
ſiue pcedat ſuū rectū ſiue ſequat̄ ſp̄ reſtrīgit ſuū rectū
ꝓbat̄ hec ꝓpō accepta iſta ꝓpōe huiꝰ aīalis cuiꝰ iſās
ē humidꝰ ⁊ tenet̄ q̄libꝫ mamilla ē magna reſpectu ſui
corpis demōſtrādo vnā mulierē clarū ē illā ꝓpōem eē
verā. Peto igit̄ vel illa determinatio reſtrīgit illud deter
minabile vel nō. Si primū habeo ꝓpoſitū. Si ſcḋm ſeq̄
tur ꝙ illa ꝓpō ſit falſa q̄m deſcendēdo ſub illo termīo
diſtributo mamilla inuenient̄ multe ſingulares falſe
vt puta demōſtrādo mamillam elephantis aut leene.

¶ Tertia ꝓpoſitio obliquus ſequēs
ſuum rectū reſtringit eū ⁊ reſtringitur ab eodē ꝓbat̄
iſta propoſitio quo ad ſcḋam parte q̄ prior probata ē
Adiectiuū reſtringit ſuū ſubſtātiuū ⁊ ſubſtantiuū ſuū
adiectiuū ⁊ qualitercunq̄ ſe habēt adiectiuū ⁊ ſubſtā
tiuū ad ſeinuicē taliter ſe habent rectus ⁊ obliquꝰ igi
tur. Etiā ſi in iſta aſinus hoīs nō currit ly hominis ſter
indifferenter pro quolibet homine apparentia eſt ꝙ
aliquo homine nō habente aſinū ⁊ quolibet aſino poſ
ſeſſo ab homine currente illa ꝓpoſitio veniat cōcedē
da. Et licet probatio illō efficaciter non poſſit cōclu-
dere tamē poſtꝙ ita ē cōis modus dicēdi ita teneo Et
ferme puerile eſt de illo cōtendere poſtꝙ tenentes op
poſitū nō aliter ſentiūt de veritate illius ꝓpoſitionis
ꝙ alij Reſpondendū ē igitur ad motiua aliarū opinio
nū. ¶ Unde ad primā rationē Petri mātuani dico ꝙ
ipa ſimpliciter nihil cōcludit nō ſequit̄ cōtrarie illarū
duarū propoſitionū conuertuntur ergo ⁊ ille due ꝓ
poſitiones. Iſte due nō cōuertuntur oē aīal fuit in ar
cha noe ⁊ omne animal fuit in archa noe vt in vna ſit
diſtributio ꝓ generibus ſingulorū ⁊ in altera ꝓ ſingu
lis generū ⁊ tamen earū contrarie bene conuertuntur
immo ille contrariantur eidē propoſitioni videlꝫ huic
omne animal non fuit in archa noe vt in ea ſit diſtribu
tio cōpleta. Similiter iſte propoſitiones non conuer-
tunt̄ omnis homo omne animal eſt / omnis hō ē aīal
⁊ tamē earū cōtrarie vꝫ iſte due omnis hō omne aīal
non eſt / omnis homo non eſt animal bene cōuertunt̄
ex quo claret modū illum arguēdi nihil valere. ¶ Ad
ſecundā rationē reſpōdeo ꝙ in caſu poſito vna illarū
eſt vera ⁊ alia falſa ⁊ nego hanc ꝯſequētiā alicuiꝰ ho
minis aſinus non currit ergo aſinus alicuiꝰ hominis
non currit. Et diſtinguo ꝙ ſubiecta illarū ꝓpoſitio-
nū conuertantur vel affirmatiue ⁊ ſic cōcedo vel nega
tiue ⁊ ſic nego. ¶ Ad tertiā rationem nego hanc cōſe-
quentiā tm̄ currens eſt hominis aſinus igit̄ cuiuſlibꝫ
hoīs aſinꝰ eſt currēs. Nam aggregatū ex determina-
tione ⁊ determinabili accipit̄ vnica acceptione in ex-
cluſiua ⁊ in cōſequēte pluribꝰ acceptionibꝰ accipit̄.
Nā in illa excluſiua illi totali aggregato attribuēda
ē vnica ſuppoſitio. ¶ Ad quartā rationē reſpondetur
concedendo ꝙ iſte conuertuntur tantū currens eſt ho
minis aſinus tantū currens eſt aſinus hominis ſꝫ iſta
propoſitio cuiuſlibet hominis aſinꝰ eſt currens nullꝰ
earum eſt vniuerſalis propter cauſam iā tactā. ¶ Ad
quintā rationē reſpōdet̄ ꝙ hec cōſequētia nihil valet
hominis aſinus eſt currens ⁊ nihil eſt hominis aſinus
non currens igitur cuiuſlibet hoīs aſinus currit nec
debite ꝓbatur illa propoſitio ſꝫ probanda eſſet ratio-
ne determinationis hoc pacto hoīs aſinus eſt currēs
⁊ nihil ē hō quin ipſius aſinꝰ ſit currēs igit̄ ⁊c. ¶ Ad
ſextam rationē reſpondeo ꝙ ipa peccat in materia et
forma non enim valet illatio ⁊ etiā proceditur ex falſo
antecedente. Si ille modus arguendi eſſet bonus ꝓba
retur has propōnes equiualere quilibꝫ aſinꝰ eſt hꝰ aſi-
nus q̄libꝫ aſinꝰ eſt aſinꝰ etiā clarū ē ꝙ aliter dāde ſunt
ſingulares vnius ⁊ ſingulares alterꝰ. In vna eī dāde
ſunt ſingulares ſub totali ſubiecto in alia ſub determia
tiōe primo. ¶ Ad ſeptimā rationē patꝫ ſolutio ex ſo-
lutiōe prīe rōnis Solutis rōnibꝰ huiꝰ opiniōis dimit
tat̄ ipa q̄m ſcḋꝫ eā ꝯcedēde eēnt aliq̄ ꝓpōnes quas q̄
quiſq̄ diceret eē falſas Iſta eī̄ eēt ꝯcedēda cuiuſlibꝫ
hoīs brunellꝰ currit ſuppoſito ꝙ brunellꝰ a ſolo ſorte
poſſideret̄ ⁊ curreret ⁊ eēnt multi alij hoīes nō habē-
tes aſinos abſurdū tm̄ ē illā ꝓpōnē cōcedere in illo ca
ſu Reſpōdeo igit̄ ad rōnes alterius opinionis. Et di
co ꝙ determinatiōi conuenit reſtringere ſuū determina-
bile ⁊ etiā determinabili ꝯuenit reſtringere ſuā deter
minationē vt iā dictū eſt nec determinabili cōuenit reſtrī
gere ſuam determinationem ea ratione qua determina-
bile eſt / q̄m tūc deberet reſtringere determinationem
ſiue precederet ſiue ſequeretur ipm̄ ſed ea ratione qua
ipm̄ ⁊ ſua determinatio tenentur vnica acceptione cō
petit ei reſtringere ſuā determinatiōem Ad aliā ratio
nē reſpondet̄ negādo iſtas eſſe concedēdas ſortes dif
fert ab homine / ſortes videns omnē hoīem eſt hō. Un
de ſcḋm Paulū venetū determinatio diſtributa per acci-
dēs reſpicit ſuū determinabile nō tamē ſic reſpicit diſtri-
buta per ſe vult dicere paulus ꝙ quando determina
tio diſtribuit̄ de per accidēs hoc eſt ratione ſui deter
minabilis tūc reſtringitur a ſuo determinabili. Si ve
ro diſtribuit̄ per ſe puta a proprio ſigno quo nō minꝰ
diſtribueret̄ ſublata diſtributiōe ſui determinabilis
tunc nō reſtringitur a ſuo determinabili declaro hoc
exemplo in hac propoſitione omne vidēs animal fiſſi
pedis anteriꝰ videt aīal fiſſi pedis poſterius diſtribui
tur illa determinatio poſita a parte ſubiecti de ꝑ acci
dēs ad diſtributionē ſui recti ꝓpterea reſtringit̄ a ſuo
determinabili ſed in hac ꝓpōne oē videns oē animal
fiſſi pedis anterius videt aīal fiſſi pedis poſterius nō
reſtringitur illa determinatio ad ſtandū ꝓ animali fiſ
ſi pedis anterius viſo ſolū / eodē mō q̄m determinabi-
le habet virtutē diſtribuendi ſuā determinationē tūc
non reſtringit ſuam determinationem verbi gratia in
hac ꝓpoſitione aſinꝰ indicus differt ab aīali quadru
pede nō reſtringit̄ determinatio ad ſtādū ꝓ aīali qua
drupede a quo differt aſinus indicus q̄m tūc illa ꝓpō
eſſet concedenda quod non eſt dicendum Nam omne
animal habens cornu eſt quadrupes aſinus aūt indi-
cus vnum cornu habet ⁊ ꝑ ꝯñs eſt animal quadrupes
⁊ non differt ab animali quadrupede ſi quiſpiam vel-
let concedere illas propoſitiōes non poſſet ei probari
oppoſitū. Sed deberet concedere propoſitiones que
ex communi modo loquēdi ⁊ cōi apprehēſione hoīm
dicerentur eſſe falſe hec eī̄ eſſet concedenda poſſibile
eſt hominem videre quamlibet medietatem celi ſorte
eī̄ vidente vnam celi medietatem ita ꝙ non impediat̄
montibus aut vallibus iſta eſſet vera ſortes videt quā
libet medietatem celi que tamen non videtur eſſe con
cedenda cū altera medietas celi ei occultetur vt bñ ꝓ-
bat Ptolomeꝰ primo almageſti capite quinto ſenſus
eī̄ illius ꝓpoſitionis eēt iſte, ſortes videt quālibet me
dietatē celi viſaꝫ a ſe / nec iſtud tibi mirabile videat̄ ꝙ
ꝯcedamꝰ aliquā determinationē acceptā vnica acceptiōe

Paulus ve-
netus.

cum ſuo determinabili reſtringi ab eo aliquā vero nō q̄m vt cōformemus nos cōi modo loquendi neceſſarium eſt ita dicere. Et hec quoad priorem difficultatem.

Paulus venetus. ❡ Quoad ſcd̄am vero varij ſunt etiā modi reſpondēdi. Paulus venetus tertio ⁊ vndecimo capitib⁹ dubij quarti tenet ꝙ ſtat determinationē acceptā vnica acceptiōe ſupponere vniformiter in vtraq; cōtradictoriarum ⁊ etiā ꝙ ſtat eā ſupponere difformiter. Primū patet iſte propoſitiones videns oēm hominē non eſt animal / oē vidēs omnē hoīem eſt aīal. Aliud ab hoīe nō eſt hō / omne aliud ab homine eſt hō bene cōtradicūt ⁊ i eis determinatio ſemꝑ ſtat vniformiter quoad diſtribui / eodēmō iſte cōtradicūt ꝑmittēs denariū nō eſt hō ⁊ oē ꝑmittēs denariū ē hō in vtraq; ſupponit illa deteīatio cōfuſe tm̄. Ex quo ſequit̃ ꝙ nō ſemꝑ diſtributionē recti ſequit̃ diſtributio obliqui ⁊ hoc q̄n rectus habet vim cōfundēdi vel confuſe tantum vel cōfuſe ⁊ diſtributiue. Scd̄m patet iſta propoſitio ſortes ſciens aliquā propoſitionem non eſt homo contradicit huic non ſortes ſciēs aliquā ꝓpōnem non eſt hō ⁊ illa determinatio in prima ſupponit deteīate et in ſcd̄a cōfuſe ⁊ diſtributiue nā eam precedit negatio nō impedita ⁊ per cōſequens diſtribuit illam determinationem ⁊ illa eadem propoſitio bene cōtradicit vni alteri ꝓpōni in qua determinatio tenetur vniformiter puta huic ſortes ſciens aliquam propoſitionē eſt homo hec opinio dicit quidam non apparet ſibi vera et cōtra eā ſic arguit ⁊ accipiantur iſte due ꝯtradictorie ſortes portans lapidem non eſt ſortes ⁊ nō ſortes portans lapidem non eſt ſortes ⁊ arguit̃ ſic ille terminus lapidem in negatiua nō diſtribuit̃ vel ergo diſtribuit̃ in affirmatiua vel non. Si ſcd̄m male dicit paul⁹. Si vero ille termin⁹ lapidē diſtribuat̃ ſeq̄tur has duas equiualere non ſortes portās lapidē nō eſt hō ⁊ ſortes portās oēm lapidē ē hō capiēdo illō ſignū oēm nō tā ꝙ ꝑtē extremi ſed vt faciat illū terminū lapidē ſtare diſtributiue vt in iſta ſtabat nō ſortes portās lapidē nō ē hō ⁊ tūc ſic arguitur ⁊ ꝓcedēdo ac ſi deteīatio capta vnica acceptiōe nō reſtrīgat̃ qd̄ vt dicit arguēs ipi cōcedūt iſta ꝓpō ſortes portās lapidē ē ſortes cōtradicit iſti ſortes portās lapidē nō eſt ſortes que ē cōtradictoria iſti⁹ nō ſortes portās lapidē nō eſt ſortes ⁊ iſte due equiualēt nō ſortes portās lapidē nō ē ſortes ⁊ ſortes portās oēm lapidē ē ſortes ergo iſte due cōtradicunt ſortes portās lapidē nō ē ſortes / ſortes portās omnē lapidē ē ſortes capiēdo ſemꝑ ly omnē vt nō ſit pars extremi ⁊ ꝯña tenet quia equiualentes debēt habere eādem contradictoriam ſed caſu quo ſortes aliquem lapidem portaret ⁊ aliquem non ille ſunt ſimul falſe vt ipſe ad lōgū deducit. Sꝫ q: illud manifeſtū eſt idcirco totā prolixitatē verborū omitto. Ad iſtud argumentū nō opus eſt ꝙ reſpondeā ꝓ paulo q̄n ipſemet ad illud reſpōdet capite preallegato ⁊ ꝑfecto mirādū eſt de talibus qui non intellecta opinione ſtati dicūt eā non eſſe veram nō adducētes aliā rationē quā cōtra ſe defenſor opinionis ꝓpoſuit. vnde dicit in primo correlario ſecunde cōcluſionis ꝙ iſta ꝯña nō valet nō ſciēs ꝓpōnē nō eſt hō ergo oē ſciens omnē propoſitionem eſt hō dato ꝙ ly omnē non ſit pars extremi. Eodē mō dico in propoſito ꝙ argumentū ꝓcedit ex non intelligētia nā iſte nullo pacto equiualēt nō ſortes portās lapidē nō eſt hō. ſortes portans oēm lapidē eſt hō licꝫ determinatio diſtribuatur in pria ſicut in ſecunda et rō eſt q: in prima diſtribuitur de per accidēs puta ad diſtributionem recti ⁊ in ſecunda diſtribuitur de per ſe. Et in prima propōe illa determiatio reſtringit̃ ad ſtādū ꝓ lapide quē ſortes portat ⁊ nō in ſecunda vt dictū ē in prima difficultate. ❡ Aliqui vero moderni conueniunt in hac opinione pauli veneti hoc ſolo dēpto ꝙ negāt ad diſtributionē recti ſeq̄ diſtributionē obliqui. Sꝫ dicūt ꝙ de deteīatiōe ſuppōis eodē mō iudicandum eſt ſicut de ſuppoſitionibus aliorū terminorꝫ ſecundū exigentiam ſignorū precedētiū. Alij vero moderni dicūt ꝙ determinatio accepta vnica acceptiōe cū ſuo determinabili debet eodēmō ſupponere in ambab⁹ cōtradictorijs quo ad diſtribui vel nō diſtribui. Et hoc dūmō illa deteīatio nō ſit relatiuū reciprocū habēs ſuppōnē depēdentē ⁊ dūmō illa deteīatio in vtraq; contradictoriarū accipiat̃ vnica acceptiōe. Primū addo q: iſte ꝓpōes bene cōtradicūt quilibet hō videt ſe aliquis hō nō videt ſe ⁊ tamē illa determinatio in affirmatiua diſtribuitur ⁊ in negatiua ſtat determinate. Secundū addo ꝙ iſte bene cōtradicūt oē animal non ſpirans differt ab animali habēte pulmonē aliquod aīal non ſpirans ab aīali habente pulmonē non differt nam ſecunda equiualet huic aliquod aīal non ſpirans nō differt ab aīali habēte pulmonē. inter has opiniones prima ⁊ ſecūda melius quadrant cū regulis ſuppōnū. ſꝫ tertia eſt cōmunior. Sꝫ videri meo de ſuppōe determinatiōis accepte vnica acceptione friuolū ⁊ ſuperuacaneū eſt cōtendere. nā ſiue determinatio ſupponat ſic vel ſic non tamē mutat̃ veritas vel falſitas ꝓpoſitionis hoc patet in hac ꝓpōe oē aīal habens ſanguinē hꝫ epar ſiue dicatur ꝙ illa deteīatio diſtribuitur ad diſtributionē ſui recti: ſiue dicatur ꝙ ſupponat cōfuſe tm̄ non tamē ꝓpterea mutatur veritas vel falſitas ꝓpoſitionis ⁊ etiā accepta ſua cōtradictoria aliquod animal habens ſanguinem non habet epar ſiue dicatur ꝙ ly epar ſupponat confuſe ⁊ diſtributiue ſiue cōfuſe tm̄ attamē nō aliter iudicādus ē de veritate illius ꝓpōis q: aggregatū ex determiabili ⁊ determiatiōe accepta vnica acceptiōe cū ſuo determiabili reputat̃ vn⁹ terminus immo ſi velim⁹ dicere ꝙ tale aggregatū ſubordinat̃ cōceptui icōplexo ⁊ aggregatū ex determiabili ⁊ determiatiōe accepta non vnica conceptui complexo facile erit dare diſcrimen inter determinationē acceptā vnica acceptione ⁊ determinationē acceptā nō vnica ⁊ clare patebit quare nō licet ſubſumere ⁊ deſcēdere ⁊ aſcēdere ſub tali determinatione ⁊ ita quālibet harū opinionū recipio indifferēter ex hijs patet quid dicēdū ſit ad ſcd̄am difficultatē ſolutis vtriſq; his duabus difficultatib⁹ Reſpōdēdū eſt ad argumentū ꝓpoſitū ⁊ breuiter dico ꝙ iſte ꝓpōnes nullo pacto cōtradicūt quilibet aſin⁹ hoīs currit aſin⁹ cuiuſlibet hoīs nō currit ꝓpter diuerſas cauſas imprimis ille ꝓpōnes nō participant in extremis. Scd̄o illa determinatio deberet ſupponere eodēmō ī vtraq; cōtradictoriarū poſtꝙ in vna diſtribuit̃ de ꝑ ſe taliter deberet diſtribui in alia. Tū etiā determinatio reſtringit̃ in affirmatiua ⁊ nō reſtringit̃ ī negatiua vt viſū ē in ſolutiōe prime difficultatis facile aūt ē aſſignare ꝯdictoriā affirmatiue ⁊ ꝯdictoriā negatiue.

❡ Ad confirmationē reſpōdet̃ cōcedendo illas ꝓpōes eē cōtradictorias ⁊ nego eas eſſe ſimul falſas immo affirmatiua eſt vera in caſu poſito ⁊ nego hāc ꝯñam nō ſortes ſciens aliquā ꝓpōnē nō eſt hō ergo ſortes ſciēs oēm ꝓpōnē eſt hō arguitur enim a non diſtributo ad diſtributū. Et ſi dicas tenētes opinionē cōem dicūt ꝙ determinatio accepta vnica acceptione ſupponit in negatiua ſicut in affirmatiua / ſed non videt̃ quō poſſum⁹ iudicare de ſuppōne illius deteīatiōis in illa affirmatiua niſi dicam⁹ ꝙ ſupponit ſecūdū exigentiam illius ſigni quod nō eſt ipeditū : ne

poſſit eã diſtribuere ⁊ p ꝯñs dicẽduꝫ eſt ꝙ in affirmatiua illa determinatio diſtribuitur ſicut in negatiua. Ad hoc dico ꝙ ad cognoſcenduꝫ qualiter determinatio ſupponit oportet eque bene aſpicere ad negatiuã ſicut ad affirmatiuam. Et ſi iterum petas a quo impeditur illa negatione diſtribuat illam determinationẽ Dico ꝙ ſicut negatio precedens relatiuum reciprocũ non diſtribuit ipſum eo ꝙ habet ſuppoſitionem dependentem ita neq̃ diſtribuere poteſt propter ſimileꝫ cauſam determinationem acceptam vnica acceptione/ tenendo opinionem comunem non occurrit quid aliud ſit dicenduꝫ. Secundum alias duas opiniones dico ꝙ ꝯña non valet nam ſubiectũ antecedentis ſupponit/ ꝯñtis vero non. Et ſi ponas ſignum diſtributiuum non tanq̃ partem extremi adhuc illud non valet. Arguis a termino diſtributo per accidens ad terminum diſtributum per ſe. Etiam illa determinatio reſtringitur in antecedente ⁊ non in conſequente.

Quĩto principaliter arguit' ſic iſte contradicũt quilibꝫ aſinus cuiuſlibet hoĩs currit/ aliquis aſinus cuiuſlibet hominis non currit ⁊ ſunt ſimul vere in aliquo caſu igitur lex eſt male aſſignata ꝙ ille propoſitiones contradicant clarum eſt quia oportet illam determinationem acceptam vnice eodeꝫ modo ſtare in ambabus contradictorijs ꝙ autem ille propõnes ſint ſimul vere in aliquo caſu ꝓbo ſic. Et pono caſum ꝙ ſit aliquis aſinus communis ab omnib⁹ hominibus poſſeſſus ⁊ volo ꝙ ille currat/ iſto poſito ꝓbo affirmatiuam. Subiectum illius propõis preciſe ſtat ꝓ illo aſino cõi ⁊ predicatum etiaꝫ accipit' pro eo igitur illa ꝓpõ eſt vera ꝙ ſubm̃ illius ꝓpoſitionis preciſe poſſit accipi pro illo pꝫ quia demõſtrãdo vnum aſinũ quẽ vnus ſolus homo poſſidet hec eſt falſa iſte aſinus eſt aſinus cuiuſlibet hoĩs vt pꝫ ex modo cõcipiẽdi: igit' ſubiectũ illius propoſitionis ſolũ põt accipi pro illo aſino cõi ⁊ per ꝯñs affirmatiua ẽ vera ꝙ autem negatiua etiam ſit vera ſic probo eſt vna negatiua cuius ſubiectũ non ſupponit igitur eſt vera ꝙ ſubiectum nõ ſupponat pꝫ qr quandocũq̃ eſt aggregatum ex determinatione et determiabili cui⁹ determiatio non ſupponit tũc totum aggregatũ nõ ſupponit Naꝫ negata illa propõne daretur modus ſuſtinendi hanc aſinus chimere currit ſed clarum eſt ꝙ iſta determiatio cuiuſlibꝫ hominis non ſupponit de nullo eĩ verũ ẽ dicere hoc eſt quilibet homo igitur iſtud aggregatuꝫ aſinus cuiuſlibet hominis non ſupponit et per ꝯñs illa negatiua eſt vera.

Et confirmat' iſte due cõtradicũt cuiuſlibet hominis quilibet aſinus ẽ aſin⁹ alicui⁹ hominis aſin⁹ nõ ẽ aſin⁹ ⁊ iſte i aliquo caſu ſunt ſimul vere ꝙ ille ꝓpõnes cõtradicãt clarũ eſt ⁊ ꝙ ſint ſimul vere in aliquo caſu ſic ꝓbo ⁊ pono caſuꝫ ꝙ q̇libet hõ dẽpto forte hẽat aſinũ tũc patet ꝙ iſta ẽ vera hoĩs aſin⁹ non eſt aſinus qr hñ ſequitur iſtius hoĩs aſinus nõ eſt aſinus demonſtrãdo fortem ⁊ iſte hõ eſt aliquis homo ergo alicuius hoĩs aſin⁹ non ẽ aſin⁹. veritatẽ affirmatiue aũt ſic ꝓbo hñ ſequit' ipa eſt vna affirmatiua ſic ſe hñs ꝙ ꝓ quocũq̃ ſupponit ſbm̃ ꝓ illo ſupponit p̄dicatũ ſtans confuſe tm̃ igitur ipa eſt vera. Notãter dico predicatum ſtãs cõfuſe tm̃/ propter iſtam ⁊ ſimiles omnis homo eſt b animal iſte modus arguendi pꝫ qr ſic cõmuniter probatur veritas huius omnis homo ẽ animal clarum eſt in propoſito ꝙ pro quocunq̃ ſupponit iſtud ſubiectum hominis aſinus pro illo ſupponit predicatum aſinus Relinquitur ergo ꝙ ſicut negatiua eſt vera ita eſt affirmatiua.

Ad quintũ principale reſpõdetur concedendo iſtas eſſe contradictorias quilibet aſinus cuiuſlibet hominis currit aliq̇s aſin⁹ cuiuſlibet hoĩs non currit nego ꝙ ſtent ſimul in veritate ⁊ admiſſo caſu cõcedo affirmatiuam eſſe veram ⁊ ad probationem negatiue nego ꝙ eius ſubiectum nõ ſupponat immo dico ꝙ iſte terminus aſinus cuiuſlibet homĩs ſupponit pro illo aſino cõi/ immo eo demonſtrato hec eſt vera iſte aſin⁹ ẽ aſinus cuiuſlibet hominis poſtq̃ a quolibet homine poſſidetur. Et qñ dicis illud ſubiectum eſt aggregatum ex determinatione et determinabili cuius determinatio nõ ſupponit igitur totũ illud ſubiectum non ſupponit Dico ꝙ aſſumis multa dubia ⁊ multe poſſunt eſſe fractiones in argumẽto. Primo dico ꝙ hoc totum aſinus cuiuſlibet hominis ſubordinatur conceptui incomplexo connotatiuo ſupponenti pro aſino connotando ꝙ a quolibet homine poſſideatur ⁊ quia in caſu argumenti connotatio competit illi aſino communi propterea ille terminus aſinus cuiuſlibet hominis pro eo ſupponit ⁊ ꝙ iſtud ſit verum patet quia dicunt omnes ꝙ tale aggregatum reputatur vnus terminus ⁊ non video quid illud ſit dictu accipitur loco vnius termini incomplexi quem non habemus impoſitum in voce vel in ſcripto quemadmodum ſolet dici de terminis qui ponuntur in predicamento vbi. ⁊ ſecundum hunc modum dicendi tota diſficultas argumenti eſſet ſopita. Tenendo tamen cum communiter loquentibus ꝙ illud ſubiectum ſubordinatur conceptui compoſito ex determinabili ⁊ determinatione. dico ꝙ adhuc dubium eſt vtrũ illa determinatio non ſupponat. et Ratio eſt quia dubium eſt an illud ſignum vniuerſale ſit pars ſubiecti nullã eñi video rõnem cogentem ad dicendum ꝙ hoc totum aſinus cuiuſlibet hominis ſit ſubiectum. Et ſi dicas dicunt cõiter loquentes ꝙ qñ aliquod ſignum ponitur inter determinabile ⁊ determinationem acceptaꝫ vnica acceptione tunc illud ſignuꝫ efficitur pars extremi cum aggregato ex illo determinabili ⁊ determinatiõe ⁊ per ꝯñs poſtq̃ illud ſignum vniuerſale ponitur inter illud determinabile ⁊ illã determinationem ſequitur ꝙ ipſuꝫ eſt pars extremi. Ad hoc reſpondeo ꝙ cõiter loquentes illud dicunt ſed non probant. Et ſi dicas non videtur aliqua via melior qua probari poſſit ſincathegoreuma eſſe partem extremi iſta ſi vis ſincathegoreumatis tranſeat vltra terminum cui additur non eſt pars extremi cuꝫ eo ſi vero non tranſeat eſt pars cum eo in hac enim conueniunt omnes logici tam antiqui q̃ moderni Vis autem illius ſincathegoreumatis cuiuſlibet non trãſit vltra illam determinationem et per ꝯñs efficitur pars extremi cum ea. Dico ꝙ ille modus arguendi adhuc eget limitatione immo cõformiter ad illum modum dicendi in hac propoſitione q̇libet aſinus cuiuſlibet hominis currit ille termin⁹ q̇libet non eſſet pars illius ſubiecti dico tamen ꝙ eſt in mera poteſtate ipſius intellectus facere ꝙ tam ly quilibet q̃ ly cuiuſlibet ſint partes ſubiecti ⁊ facere ſimiliter ꝙ nullum illorum ſignorum ſit pars ſubiecti aut facere ꝙ ly quilibet ſit pars ſubiecti ⁊ non ly cuiuſlibꝫ immo quocunq̃ ſincathegoreumate accepto cuius vis nata eſt tranſire in ſubiectum et predicatum propoſitionis in mera poteſtate intellectus eſt poſito illo ſincathegoreumate in principio propoſitiõis facere ꝙ eius vis tranſeat preciſe in ſubiectum et ſecundum hoc accepta hac propoſitione quilibet aſin⁹ cuiuſlibet hominis currit ſtat ꝙ predicatum cõfundat' a ly cuiuſlibet ⁊ non a ly quilibet. Sed dices ꝙ omnia

hec non euaditur difficultas argumenti quoniã ſup
poſito ꝙ ly cuiuſlibꝫ ſit pars extremi tã in affirmatiua
ꝙ negatiua tũc ille ꝓpoſitiones contradicunt et ſunt
ſimul vere/ affirmatiua cõceſſa eſt ⁊ veritas negatiue
patet per non ſuppoſitionem ſui ſubiecti. Circa hoc
duas reperio opiniões vna eſt ab omnibus ferme mo
Paulus ve/netus dernis nũc cõceſſa quã etiam inſequitur Paulꝰ vene/
tus ꝙ aggregatũ ex determinatione ⁊ determinabili
ſupponit determinatiõe nõ ſupponẽte Propterea li/
cet illa determinatio cuiuſlibet hoĩs nõ ſupponat ta
mẽ hoc totũ aggregatũ aſinꝰ cuiuſlibet hominis ſup
ponit nec illud incõuenit predicatũ huiꝰ ꝓpõnis phe
nix ẽ omnis phenix ẽ aggregatũ ex determiatione ⁊ de
terĩabili ⁊ determiatio nõ ſuppõit ⁊ tñ totũ aggregatũ
ſuppõit Vñ ſicut nõ icõuenit aggregatum ex determia
tione ⁊ determiabili ſupponere cuiꝰ totalis determiatio
eſt vnum ſincathegorema ita non inconuenit aggre
gatum ex determinatione ⁊ determinabili ſuppone/
re quando totalis determinatio ex termino ſincathe/
gorematico ⁊ cathegorematico conſtituitur.

Hieronimus pardo. ¶ Contra hanc opinionẽ arguit hie
ronimus pardo ꝓbãdo hãc eẽ falſaꝫ ꝗlibꝫ aſinꝰ cuiuſli/
bet hoĩs currit ⁊ hoc ſic bñ ſequit ꝗlibet aſinꝰ cuiuſli
bet hoĩs currit ergo ꝗlibet aſinꝰ alicuiꝰ entis qḋ eſt ꝗ
libet hõ currit ꝯñs eſt falſuꝫ vt clarũ eſt ergo ⁊ antece
dens ⁊ cõſequẽtia patet q: ſi duo termini cõuertũtur
loco vniꝰ licet ponere reliquũ iſti aũt duo termini cõ
uertunt cuiuſlibet hoĩs entis qḋ eſt quilibet hõ. Naꝫ
de nullo põt verificari alter illorũ terminorum quin
alius de eodem verificetur vt ſatis conſtat igitur.

¶ Scḋo ſic quandocũqꝫ aliquis ter/
minus cathegorematicus in aliqua ꝓpõne nõ ſup
ponit ⁊ loco eius ponitur alter terminus cathegore
maticus nõ ſupponẽs ſi vna ꝓpõ eſt vera ⁊ altera ⁊
ecõtra cum igit iſta ſit vera quilibet aſinus cuiuſlibet
hominis currit ⁊ hoc totũ cuiuſlibꝫ hoĩs nõ ſupponit
loco de ly cuiuſlibet hoĩs ponendo quencunqꝫ aliũ
terminũ nõ ſupponẽtẽ ſꝑ ꝓpõ remãebit vera et ⁊ ꝑ ꝯñs
ſi loco de ly cuiuſlibꝫ hoĩs ponat ly chimere hec ꝓpõ
erit vera ꝗlibꝫ aſinꝰ chimere currit ⁊ ſubiũgit arguẽs
ꝙ certe eq̃ facile defenderetur iſta ꝓpõ aſinꝰ chimere
currit ſicut iſta ꝗlibꝫ aſinꝰ cuiuſlibet hoĩs currit dice
tur enim ſemꝑ ꝙ ad hoc ꝙ ſubiectum ſupponat ſuffi/
cit ꝙ principalior pars ſubiecti ſupponat.

¶ Tertio ad ideꝫ arguit ſic quando
cunqꝫ eſt aliquod aggregatũ ex recto ⁊ obliquo talis
rectus ſolũ ſupponit ꝓ illo ꝓ quo ſupponit obliquꝰ
determians ipm. priꝰ eñi cõceſſuꝫ eſt ꝙ obliquꝰ determiat
rectũ ⁊ eũ reſtringit: ⁊ ꝑ ꝯñs ſi obliquꝰ determinans
rectũ nõ ſupponat nec etiam rectus in ordine ad taleꝫ
obliquũ ſupponet nõ eñi videt ꝙ illud determinabi
le i ꝓpõne data poſſit ſupponere niſi ꝓ re poſſeſſa ꝓ
qua ſupponit illa determiatio ⁊ ꝑ ꝯñs poſtq̃ illa deter
minatio nõ ſupponit nec etiã illud determiabile ſuppo
net qḋ infert propoſitum. Propter has rõnes tenet ar
guens ⁊ alij euꝫ inſequentes hanc eẽ falſam in caſu
poſito quilibet aſinus cuiuſlibet hominis currit ⁊ di
cit ꝙ ex iſto patꝫ error cõis cõcedentium iſtas ꝓpões
oẽ aĩal videns oẽm aſinũ eſt hõ/ muſca ẽ fortior oĩ aĩali
ſortes differt ab oĩ hoĩe ſortes differt ab oĩ aſino ⁊ ſĩli
ter negaret has ꝯñas ab omi aſino ſortes differt ergo
ſortes differt ab oĩ aſino/ omnẽ aſinũ ſortes videt er/
go ſortes videt oẽm aſinũ/ cuiuſlibet hoĩs brunellus
eſt aſinus ergo brunellus eſt aſinus cuiuſlibet hoĩs in
quibus tñ ꝯñijs magna eſt apparẽtia bonitatis ſi re/
cte inſpiciamus quid denotent ꝓpões. ꝓpterea lꝫ
hec opinio nõ poſſit demõſtratiue improbari nec pri/
ma efficaciter probari attñ q: prima cõis eſt ⁊ ſcḋm eã
cõcedunt ꝓpões vulgariter conceſſe idcirco primam
inſequor ⁊ reſpõdeo ad rõnes opinionis oppoſite.

¶ Ad primam reſpõdet negãdo hãc
cõſequẽtiã quilibꝫ aſinꝰ cuiuſlibet hoĩs currit ergo ꝗ
libet aſinus alicuiꝰ entis qḋ eſt ꝗlibet hõ currit nõ ob
ſtãte ꝙ iſti termini cõuertant cuiuſlibꝫ hoĩs entis qḋ
eſt quilibꝫ hõ ⁊ nego ꝙ ſꝑ loco vnius cõuertibilis liceꝫ
ponere reliquũ iſti termini ꝯuertunt hoĩs ⁊ hõ acce/
pta tñ hac ꝓpõe hoĩs animal currit non lꝫ loco illius
termini hoĩs ponere hũc terĩm hõ ⁊ rõ ẽ q: loco illius
termi hoĩs ponẽdo hũc teriꝫ hõ mutat ꝯuertibilitas
aliorum teriorũ loco illius teri hoĩs bñ poterat poni
iſte terminꝰ riſibilis qm̃ tũc nõ fuiſſet mutata cõuer/
tibilitas illorũ extremorum ⁊ qm̃ loco huiꝰ teri cuiuſ
libet hoĩs ponẽdo terĩm ſecũ conuertibilẽ entis qḋ ẽ
quilibet hõ mutat cõuertibilitas illorũ ſubiectorũ id
circo loco vnius nõ lꝫ ponere reliquũ clarũ eſt ꝙ ſbã
barũ duarum nõ conuertuntur aſinꝰ cuiuſlibet hoĩs
currit aſinus entis quod ẽ quilibet hõ currit nec etiaꝫ
ille propões denotat in prima aſinũ a quolibet hoĩe
poſſeſſum currere ſcḋa vero aſinum poſſeſſum ab ali/
quo ente quod eſt quilibet homo currere.

¶ Ad ſecundam rationẽ reſpondet
ꝙ eius fundamentuꝫ ẽ falſum inſtãtia eſt multiplex ſi
nullus ſit hõ nullꝰ etiã aſinꝰ hec cõditionalis ẽ vera ſi
hõ ẽ aſinꝰ nullꝰ deꝰ ẽ. pone loco illiꝰ teri cathegore
matici aſinꝰ nõ ſupponẽtis hũc terĩm riſibile ꝗ etiã nõ
ſupponit ⁊ mutabit veritas illiꝰ cõditionalis in falſi
tatẽ hec eñi cõditionalis ẽ falſa ſi hõ ẽ riſibilis nullus
deꝰ eſt. Similiter accipio hãc rõnalẽ nullꝰ hõ ẽ albꝰ
ergo iohannes nõ eſt albꝰ ⁊ ſuppono ꝙ nullũ ſit ens
albũ nec etiã ſit aliqḋ ens nigrũ ſꝫ oĩa entia ſint medio
colore colorata tũc clarũ eſt ꝙ illa rationalis ẽ vera ⁊
tñ ſi loco illiꝰ termini albus qui nõ ſupponit ponatur
iſte terminus niger qui etiã non ſupponit clarũ eſt ꝙ
ꝓpoſitio efficietur falſa nã hec rationalis eſt falſa nul
lus homo eſt niger ergo Iohannes nõ eſt albus. Etiã
in cathegoricis poſſum dare tibi inſtantiam ſi nullus
eſſet calor in mundo ſed ꝙ per totam horam ſequen/
tem in cuius inſtanti inicatiuo nunc ſumus produce
tur ſucceſſiue calor tunc iſta eſt vera incipit calor eſſe
⁊ ille terminus calor non ſupponit tamen ſi loco eius
ponatur iſte terminus non ſupponens puta hircocer
uus propoſitio efficietur falſa hec enim propoſitio eſt
falſa incipit hircoceruus eſſe ſimiliter nullo equo exi
ſtente conceſſimus hanc ad equitandum requiritur
equus ⁊ tamen ſi loco illius termini equus non ſup/
ponentis ponatur iſte terminus chimera erit propoſi
tio falſa. plures inſtantie adduci poſſunt ſed ad inua
lidandum fundamentum illius rationis iſte ſufficiũt.

¶ Ad tertiam rationẽ reſpondetur
ſimiliter negando propõnem in qua fundatur illa ra/
tio pꝫ ꝙ dato aggregato ex recto ⁊ obliquo rectus ſo
lũ ſupponit pro quo ſupponit obliquus determinãs
ipſum dato ꝙ obliquus regatur exvi poſſeſſionis il
le rectus bene reſtringit ad ſtandũ pro aſino qui a quo
libet hoĩe poſſidet ſed nõ ad ſtãdũ ꝓ aſino ꝗ poſſidet
ab ente quod eſt quilibet homo ĩ alijs vbi determina
tio eſt terminus cathegorematicus ſumptus ſine ali
quo tali ſigno illa maior habet apparentiam ſꝫ in ali
quibus habere debeat.

¶ Ad confirmationẽ relictis diuer/

ſis modis dicēdi reſpōdeo concedēdo iſtas contradicere cuiuſlibet hoīs quilibet aſinus eſt aſinꝰ hoīs aſinꝰ nō eſt aſinus ⁊ nego ipſas ſimul eſſe veras in caſu poſito immo affirmatiua eſt falſa ⁊ qñ dicis eſt vna affirmatiua ſic ſe habēs ꝙ pro quocūqȝ ſupponit ſubiectuȝ ꝓ illo ſupponit predicatū ſtās cōfuſe tm̄ igitur eſt vera conceſſo antecedente nego ꝯñam ſed oportebat aſſumere in antecedente ⁊ cuiuſlibet ſingularis eius ſubiectū ⁊ predicatū ſupponunt pro eodem qḋ eſt falſum nam habet aliquam ſingularē cuius ſubiectū nō ſupponit demōſtrando eīn ſortē per iſtud ꝓnomen iſtius dicendo iſtius hoīs quilibet aſinꝰ eſt aſinus ſubiectuȝ nō ſupponit. Forte dicis demōſtrando ſortē dicendo iſtius hoīs quilibet aſinꝰ eſt aſinus illa propoſitio nō eſt ſingularis huiꝰ propoſitionis cuiuſlibet hoīs quilibet aſinus nō eſt aſinus: igitur nō data eſt aliqua ſingularis illiꝰ propoſitionis falſa: ꝙ iſta propoſitio iſtius hoīs quilibȝ aſinus eſt aſinꝰ nō ſit ſingularis alterius ꝓbo ſic. Ad hoc ꝙ aliqua ꝓpoſitio ſit ſingularis alteriꝰ propoſitionis requirit̄ ꝙ ſubiectū illius verificetur de ſubiecto illius ꝓpoſitiōis ſingularis. ſȝ ſubiectum huius ꝓpōnis cuiuſlibet hoīs quilibȝ aſinus eſt aſinus nō verificatur in caſu poſito de ſubiecto huius propoſitionis iſtius hoīs quilibet aſinus eſt aſinꝰ demōſtrādo ſortē: igitur iſta propoſitio iſtiꝰ hoīs q̄libet aſinus eſt aſinus non eſt ſingularis alterius quod erat probandū. maior eſt clara q: niſi ſic iſta ꝓpoſitio iſte hō eſt homo demonſtrando adam eſſet ſingularis huius ꝓpoſitionis omnis homo eſt hō ⁊ ſic illa propō eſſet falſa ꝓpter multarū ſingulariū falſitates. Reſpōdet̄ ꝙ iſta propoſitio iſtius hoīs quilibet aſinus eſt aſinus demonſtrādo ſortem eſt ſingularis alterius ꝓpoſitionis: ⁊ ad illā maiorē dico ꝙ nō eſt vniuerſaliter vera videlicet qñ non datur ſingularis reſpectu totius ſubiecti. mō clarū eſt ꝙ poſtq̄ ſubiectū illius propōis eſt aggregatū ex determinatiōe ⁊ determinabili que accipit̄ nō vnica acceptiōe nō datur ſingularis reſpectu totius ſubiecti ſed ſolum reſpectu determinatiōis ⁊ ꝓpterea ſufficit ꝙ determinatio huius propoſitiōis cuiuſlibet hoīs quilibet aſinus eſt aſinus poſſit verificari de determinatiōe huius propoſitionis iſtiꝰ hoīs q̄libet aſinus eſt aſinus nec req̄ritur ꝙ tale ſubiectum poſſit verificari de ſubiecto illius propoſitionis.

Cōtra hāc ſolutionē arguitur ſic Iſta propoſitio iſtius hoīs quilibet aſinus eſt aſinus nō eſt ſingularis huiꝰ cuiuſlibet hoīs quilibet aſinus eſt aſinus ſuppoſito ꝙ in ſingulari demōſtretur homo nō habens aſinū ⁊ per ꝯñs dando ſingulares ſub illa determinatiōe ſolū opȝ demōſtrare hoīes habētes aſinos cuiuſlibet aūt talis ſubiectū ⁊ predicatū ꝓ eodeȝ ſupponūt: igitur adhuc habetur veritas illius propoſitionis ꝯñā eſt manifeſta ⁊ aſſumptū ꝓbo ad danduȝ ſingularē alicuiꝰ propōis ſiue det̄ ſingularis ſub totali eius ſubiecto ſiue ſolum ſub parte ſubiecti opȝ oēs terminos ſupponentes in ꝓpōne cuius dat̄ ſingularis ſupponere in illa ſingulari ſȝ in hac cuiuſlibet hominis q̄libet aſinus eſt aſinus illud determiābile ſupponit: igit̄ opȝ ꝙ in qualibet ſua ſingulari ſupponat ſed in hac ꝓpoſitione iſtiꝰ hoīs quilibet aſinus eſt aſinus demōſtrādo ſortē in caſu illud determinabile nō ſupponit cū reſtringatur a ſua determinatiōe ad ſtandum pro aſino ſortis: igitur illa non eſt ſingularis alterius propoſitionis. Forte dices ſicut dicendū eſt nō eſſe inconueniens aliquem terminū ſupponere in aliqua propoſitione ipſum tamen non ſupponere in ſua ſingulari ⁊ propterea ꝙ illa propoſitio eſt ſingularis alterius. Cōtra hoc ſic arguo. ſeq̄retur hāc propoſitionem eſſe negandā caſu argumēti ſemper retēto cuiuſlibet hoīs quilibet aſinus poſſibiliter eſt aſinus quod conſtat eſſe falſum ſequelā tn̄ ſic probo dādo ſingulares ſub illa determinatiōe vna eius ſingularis ē falſa demōſtrando ſortē iſta eſt falſa iſtius hoīs q̄libet aſinꝰ qui eſt poſſibiliter eſt aſinus vt claret ⁊ ꝙ illa ſit ſingularis alterius patet q: ſi non hoc maxime eſſet q: in illa illud determinabile non ſupponit ⁊ in alia ſupponit. Sed hoc non impedit illam propoſitionē eſſe ſingularem alterius ſm̄ ſolutionem datam ⁊ per conſequens illa propoſitio habet aliquam ſingularem falſam ⁊ per conſequens ipſa eſt falſa.

Secūdo ſic arguo ⁊ iterū reſumo argumentū Mantuani. bene ſequitur tantū aſinus ē hominis aſinꝰ ergo cuiuſlibet hominis q̄libet aſinus eſt aſinꝰ ab excluſiua ad ſuam vniuerſalē in terminis trāſpoſitis ꝙ ſi negaueris vt prius ꝙ arguat̄ ab excluſiua ad vniuerſalem eo ꝙ illud aggregatū ex determinatiōe et determinabili vnica diſtributiōe diſtribuit̄ in excluſiua ⁊ pluribꝰ in alia ſic arguo ⁊ pono ꝙ illud ſignū excluſiuū pluribꝰ diſtributiōibꝰ diſtribuat̄ illō aggregatū ⁊ tūc redibit argumētū aut ſaltē ſi nō velis illud admittere peto dari excluſiuam huiꝰ cuiuſlibet hominis quilibet aſinus eſt aſinꝰ ⁊ nullā potens dare niſi excluſiuā datā aut aliquā ei eq̄ualentē igit̄ ſemꝑ ſtabit illa propoſitio in veritate.

Tertio ſic arguo iſta conceſſa eſt eē falſa in caſu poſito cuiuſlibet hominis quilibet aſinus ē aſinus ⁊ ſimiliter hec eſt falſa hominis aſinꝰ nō eſt aſinus igitur dabuntur cōtradictorie ſimul falſe ꝙ illa ſit falſa ſic ꝓbo ſua cōtradictoria eſt vera igit̄ ipſa eſt falſa probatur aſſumptū vera cōtradictoria illius ꝓpoſitionis eſt hec nō hominis aſinꝰ nō eſt aſinus cuȝ nō ſit verius cōtradicere q̄ toti ꝓpoſitioni negationeȝ anteferre ſed illa propoſitio eſt vera ſequitur enim bene non iſte hoīs aſinus non eſt aſinus ⁊ non iſte hominis aſinus nō eſt aſinus ⁊ ſic de ſingulis. ergo nō hominis aſinus eſt aſinus tenet conſequētia per aſcēſum copulatiuum ſub termino diſtributo ⁊ quelibet ſingularis eſt vera vt patet ex falſitate ſue contradictorie igitur.

Quarto arguitur ſic bene ſequit̄ hominis aſinus nō eſt aſinus ⁊ hominis aſinus eſt ergo aſinus non eſt aſinus: tenet conſequentia ab inferiori ad ſuperius ſine diſtributione ſuperioris negatiue poſita: tamen conſtantia inferioris ⁊ quocunqȝ alio impedimento ſecluſo: ſed conſequens eſt falſuȝ igitur ⁊ antecedens non pro conſtantia igitur pro iſta hominis aſinus non eſt aſinus quod erat probandum.

Ad primuȝ iſtoruȝ reſpondetur ꝙ iſta propoſitio iſtius hominis aſinus nō eſt aſinus demōſtrando ſortem non habētem aſinum bene eſt ſingularis huius cuiuſlibet hominis quilibȝ aſinus ē aſinꝰ nec inconuenit ꝙ illud determinabile ſupponat in illa cuius alia eſt ſingularis ⁊ nō ſupponat in illa ſingulari nec illud arguit illā propoſitionem non eſſe ſingularem alterius ⁊ ad replicā quam facis de hac propōne cuiuſlibet hominis quilibȝ aſinus poſſibiliter ē aſinus. Dico ꝙ illa propoſitio eſt vera et nego ꝙ iſta ſit eius ſingularis iſtius hominis quilibet aſinus qui eſt poſſibiliter eſt aſinꝰ demōſtrando ſortem. Et quando dicis ſi non eēt eius ſingularis hoc maxime eſſet q: illud deteriābile nō ſupponit in illa ſingulari et tn̄ ſupponit in alia. Dico ꝙ illa nō ē cauſa. Sȝ ratio ē: q: dādo ſingulares ex parte determinationis non oportet

determinabili addere aliquam reſtrictionem in ſingu
laribus que non additur ei in alia ſed dimittere ipſuʒ
ſolum reſtringi a ſua determinatione ⁊ nullum ei ali
ud addere reſtringens.

¶ Ad ſecundū reſpondetur vt prius

⁊ quādo petis excluſiuā huius cuiuſlibet hominis q̄
Paulus ve-
netus
libet aſinus eſt aſinus. Reſpōdetur ſm̄ Paulū venetū
ſecundo capite dubij quarti ꝙ illa ꝓpō non poteſt
habere aliquam excluſiuaʒ in ꝓpria forma: vñ dicit
ibidem ꝙ iſta ꝓpoſitio cuiuſlibʒ hominis aſinus eſt
currens nō habet vniuerſalē in terminis tranſpoſitis
ſed primo dāda eſt equiualēs illius ꝓpoſitiōis ⁊ poſt
ea excluſiua illius. illa eñ equiualet huic omnis ho-
mo habet aſinum currentē cuius excluſiua eſt hec tan
tum habens aſinū currentem eſt homo ⁊ propterea il-
la etiā eſt excluſiua alterius ſed dicit quidam hoc non
extinguit difficultatē de hac cuiuſlibet homis q̄libʒ
aſinus eſt currens qm̄ vel excluſiua illius eſſet hec tm̄
hñs quēlibet aſinū currentē eſt hō. ⁊ illud dici nō po
teſt quoniā quolibet hoīe mūdi habēte plures aſinos
⁊ quolibet aſino currente illa excluſiua eſt falſa ⁊ alia
ꝓpō vera. clarū etiam eſt ꝙ ipſa non poteſt habere
illam excluſiuam quam aſſignat huic cuiuſlibet hois
aſinus eſt currens poſtꝙ ille due propoſitiones nō eq̄
ualent nec iterū poteſt illi ꝓpoſitioni aſſignare hanc
excluſiuā tm̄ quemlibet aſinū currētē habēs eſt homo
q: ſi quilibet hō poſſideret aſinos currētes ⁊ aliq̄ an-
geli etiam poſſiderent aſinos currētes tunc illa exclu
ſiua eſt falſa ⁊ alia ꝓpoſitio vera ⁊ ſic derelinquit ar-
guens probatum ꝙ paulus venetus ſm̄ ſuum modū
nō pōt aſſignare excluſiuā correſpondentem huic cu-
iuſlibet hois quilibet aſinus eſt currens. Sed non va
leo ſufficiēter admirari de his qui a deo leuiter loquū
tur non intelligentes opinionem ⁊ eam ſtatim dānā-
tes dicit Paulus venetus in illo capitulo allegato ꝙ
iſta cuiuſlibet hominis aſinus eſt currens poteſt habe
re hanc excluſiuam tm̄ habens aſinum currentē eſt ho
mo. Similiter ⁊ hanc tantuʒ cuius aſinus eſt currens
eſt homo. ⁊ ita faciliter daret paulus venetus excluſi-
uam correſpondentem huic cuiuſlibet hominis quili
bet aſinus eſt currens puta hāc tantum cuius quilibʒ
aſinus eſt currens eſt homo. nam ab illa excluſiua ad
aliam eſt bona conſequentia ⁊ econuerſo. Et ſi petas
que erit excluſiua huius cuiuſlibet hominis quilibet
aſinus eſt currens faciendo de ſubiecto predicatum ⁊
de predicato ſubiectū. Reſpondetur ꝙ illud alibi ha-
bet videri q̄tum tamen pro nūc ſufficit dico ꝙ nō po
teſt habere hanc tm̄ currens cuiuſlibet hominis quili
bet aſinus eſt q: quolibet homine habente vnū aſinuʒ
currentē illa excluſiua eſt falſa ⁊ alia vera nec etiā po
teſt habere hanc tm̄ a currens cuiuſlibet hois aſinus ē
ſi enim quilibet homo haberet duos aſinos vnū currē
tem ⁊ alterum quieſcentem ⁊ nullus eſſet aſinus quie
ſcens cōmunis omnibus hominibꝯ excluſiua eſt vera
⁊ alia falſa. Propterea videt̄ illi nō eſſe aſſignāda ali-
qua excluſiua niſi hec tantum a currens cuiuſlibet ho
minis quilibet aſinus eſt. Sed de his alibi.

¶ Ad tertiū reſpondet̄ negādo hanc

eſſe falſam hominis aſinus nō eſt aſinus ⁊ nego ꝙ ſua
vera contradictoria ſit vera ⁊ concedo hanc eſſe ſuam
contradictoriam non hominis aſinus nō eſt aſinus ſʒ
nego illam conſequentiā quam dicis eſſe aſcenſuʒ co
pulatiuū ⁊ ratio eſt qm̄ aſcēdis ſub ſubiecto illius ꝓ-
poſitiōis ac ſi vnica diſtributiōe diſtribueret̄: qđ tamē
eſt falſum q: illa negatio nō eſt huius nature ꝙ poſi-
ta in principio ꝓpōnis ſemper reddat ſenſum contra
dictoriū nō pōt autem reddere ibi ſenſuʒ ꝯtradictoriū
niſi diſtribuat illud ſubiectū duabus diſtributionibꝯ
ꝓpterea taliter ipm̄ ibi diſtribuit: aſcendendū eſt igit̄
primo ſub determinatiōe quemadmodū in iſta cuiuſ-
libet hominis quilibet aſinus eſt aſinus.

¶ Ad quartū reſpondetur negando

ꝯñam factam ⁊ cōiter dicitur ꝙ ille terminus homis
aſinus nō eſt inferior ad iſtū terminū aſinus ⁊ rō eſt ad
hoc ꝙ aliquis terminus ſit inferior ad reliquū requiri
tur ꝙ nihil poſſit v̄e negare de eo ipſo ſupponēte quī
illud idē vere poſſit negari de termino ſuperiori ⁊ cla
rū eſt ꝙ aliquid vere negat̄ de illo termino hoīs aſinꝯ
ipſo etiam ſupponente quod nō poteſt vere negari de
illo termino aſinus ipſo ſupponente.

¶ Contra hanc ſolutionē arguitur

ſic ſi ille terminꝯ hoīs aſinꝯ nō eſſet terminus inferior
ad iſtū terminū aſinꝯ ſequeret̄ ꝙ aliq̄s eſſet terminꝯ q̄
nō eſt tranſcēdēs ſiue genꝯ generaliſſimū ⁊ tñ nō poſſʒ
habere aliquē terminū ſuperiorem quod videtur ab-
ſurdū ſequela tñ patet q: ſi ille terminus hominis aſi
nus haberet aliquē terminū ſuperiorē vel eſſet iſte ter
minꝯ hominis animal vel iſte terminꝯ hois ſubſtātia
vel iſte terminꝯ animalis animal vel iſte terminꝯ ens
aut aliquis alius nullum iſtorū eſt dicendū. non eſt di
cendū ꝙ ille terminus ens q: in caſu poſito ille termi-
nꝯ ens vere poteſt negari de illo termino hominis aſi
nus cū iſta ſit vera hominis aſinus nō eſt ens ⁊ tamen
ille terminus ens nō poteſt vere negari de ſeipſo et ex
illo ſufficiēter patet quomodo dici nō poteſt ꝙ aliqđ
aliud tranſcendens aut genus generaliſſimū eēt ter-
minus ſuperior ad illum terminuʒ hominis aſinꝯ nec
etiam dici poteſt ꝙ aliquis illorū terminorū iā enume
ratorū eſſet ſuperior ad illū terminū qm̄ ſtat bene ali
quid vere negari de illo termino hominis aſinus ſup
ponente qđ nō poſſʒ vere negari de aliquo illoruʒ ⁊ ꝑ
cōſequens nullus illorū eſt ſuperior ad eū. cōſequen
tia tenet ex dictis ⁊ aſſumptū pʒ ſi quilibet homo poſ
ſideret equū ⁊ aliquis hō eēt hō non habēs aſinuʒ iſte
ſunt vere hominis aſinꝯ nō eſt hominis aīal hominis
aſinus nō eſt hois ſubſtātia hominis aſinus nō eſt ani
malis aīal ⁊ tñ omnes iſte ſunt falſe hominis animal
nō ē hois aīal hois ſubſtātia nō ē hois ſubſtātia ani-
malis animal nō ē animalis aīal. vt ſatis ꝯſtat igitur.

¶ Ad hoc argumētū defendendo cō

ſequēter ſolutionē datam reſpondendum eſt concedē
do illatū quod tamē videt̄ ſatis abſurdū. Propterea
aliter dico ꝙ ille terminus hominis aſinus bene ē in
ferior ad iſtum terminum aſinus ⁊ tunc ad cōſequētiā
factam dicatur ꝙ ipſa non valet qm̄ ponendo conſtā
tiā opus erat relatiuo idēptitatis. Et ſi dicas quibuſ
cunq̄ termis habētibus ſe ſecundū ſub ⁊ ſupra datis.
ſi aliquid poteſt vere negari de termino inferiori ſup-
ponente etiā vere negabitur de termino ſuperiori: igi
tur ſolutio nulla. Ad hoc dico ꝙ illud quod aſſumis ē
falſum nō enim videtur quare iſte terminus hois aſi-
nus non ſit inferior ad iſtum terminum animalis aīal
cum habeat cōnotationem omnino inferiorē ad ipm̄
dico tamen ꝙ nunꝙ̄ aliquid poteſt vere negari de ter
mino inferiori ſupponente ſi negetur pro illo pro quo
ſupponit talis terminus inferior quī illud idē vere ne
gabitur de termino ſuperiori. vnde lʒ iſta ſit vera ho-
minis aſinus nō eſt aſinus ⁊ ille terminus aſinꝯ ibi ve
re negetur de illo termino hominis aſinus tamen nō ne-
gatur ꝓ eo ꝓ quo ſupponit ille terminus hois aſinꝯ
quod ex eo cognoſcit̄ q: nullo demōſtrato ꝓ quo ſup

ponit ille terminꝰ hoïs aſinus hec eſt vera hoc quod ē hoïs aſinus nō eſt aſinꝰ vt ſatis liquet. Inuenio quendā aliter reſpondentē ad argumētū ⁊ dicit ꝙ quēadmodū iſti termini hoïs aſinus ⁊ aſinꝰ hoïs nō cōuertūtur ex eo ꝙ aliquid vere poteſt negari de illo termino hoïs aſinus qḋ nō poteſt negari de iſto termino aſinꝰ hoïs eadē rōne iſte terminꝰ hoïs aſinꝰ nō erit inferior ad iſtū terminū ens q: aliqḋ pōt vere negari de iſto termino hoïs aſinus ſupponēte qḋ nō pōt negari de illo termino ens poſtea dicit ꝙ nō eſt bene dictū dicere ſicut diximus hoc nō eſſe incōueniens qꝛ illud qḋ negat de inferiori nō negat̃ ꝓ aliquo ſuo ſuppoſito qm̄ eodēmodo diceret̃ ꝙ ſtat duos terminos conuerti ⁊ ꝙ aliqḋ vere negat̃ de vno qꝛ non negat̃ pro aliquo ſuo ſuppoſito qḋ nō vere negat̃ de alio nō eſt logice dictū. Et ad illud ꝙ tetigimꝰ vtrū iſte terminꝰ hoïs aſinꝰ hꝫ aliquē terminū ſuperiorē reſpōdet ipſe ꝙ ſic ⁊ dat iſtō cōditionatū ſortes ſi eſt ſortes ⁊ ſubiūgit ꝙ loquit̃ ſꝫ de ſuperiori ꝓprie: credo tñ ꝙ velit dicere de ſuperiori improprie q: manifeſtū eſt ꝙ illud cōditionatū non eſt proprie ſuperiꝰ ſed in hoc cū eo nō ꝯcēdo q: recurreret ad viciū impreſſoris ſed iſtud nihil valet qḋ clariſſime ſic oſtēdo ſꝫm cū ad terminū eſſe inferiorem ad reliquū requirit̃ ꝙ nihil poſſit vere negari de termino inferiori ſupponēte quin illud idē poſſet negari de termino ſupiori ſed aliqḋ vere pōt negari de iſto termino hoïs aſinus ipſo ſupponēte qḋ non pōt vere negari de illo ꝯditionato ſortes ſi eſt ſortes igit̃ illud cōditionatū nō eſt terminꝰ ſuperior ad illū terminū hoïs aſinus tenet ꝯña ex ſuis dictis ⁊ aña pꝫ in caſu iā ſepius poſito iſta eſt vera hoïs aſinus nō eſt ens ⁊ iſta falſa ſortes ſi eſt ſortes non eſt ens: igit̃ ille terminꝰ ens vere pōt negari de iſto termino hoïs aſinus ſupponēte ⁊ tñ nō pōt vere negari de cōditiōato. ꝙ iſta ſit falſa ſortes ſi eſt ſortes eſt aſinus patet ex veritate huius oïs ſortes ſi ē ſortes nō eſt ens quā probaui in materia de cōditionatis recta igitur eſt ſolutio data. Et ad hoc quod tangit de terminis cōuertibilibus ſufficienter patet diſcrimē et lꝫ de illis poſſit dicere ꝙ cōuertunt̃ dato ꝙ aliqḋ poſſit vere negari de vno qḋ nō poteſt vere negari de alio eo ꝙ nō verificaret̃ pro aliquo certo ſuppoſito hoc tñ eſſet ſine ratione dictū contra cōmunē modū dogmatiſandi. Ea aūt que diximꝰ cū apparenti ratione diximus ⁊ ſic patet ſolutio ad confirmationem.

¶ **Sexto principaliter arguit̃ ſic iſte** due cōtradicunt quilibet aſinus hominis ꝗlibet aſinꝰ eſt nō quilibet aſinus hoïs quilibꝫ aſinus eſt ⁊ ſunt ſimul falſe in aliquo caſu ergo propoſitū maior eſt clara ⁊ minor probat̃. Et pono caſuꝫ ꝙ ꝗlibet hō poſſideat vnū aſinū ſolū ⁊ ꝙ nullus ſit aſinꝰ qui ille poſſideatur ab aliquo hoïe. iſto caſu poſito ꝓbo ꝙ affirmatiua ſit falſa bene ſequitur quilibet aſinus hominis ꝗlibet aſinus eſt brunellus eſt aſinus hominis ergo brunellꝰ quilibet aſinus eſt. Cōcluſio eſt falſa ⁊ minor eſt vera igit̃ maior eſt falſa: ꝙ aūt negatiua ſit falſa ꝓbo ſic ꝑ deſcēſum bene ſequit̃ nō quilibet aſinus hoïs ꝗlibet aſinus eſt ergo nō iſte aſinus hoïs quilibet aſinus eſt: vel non iſte aſinus hominis quilibet aſinus ⁊ ſic de ſingulis. breuiter quelibet ſingularis eſt falſa. Nam detur aliqua vera ⁊ ſit iſta non iſte aſinus hominis quilibet aſinus eſt demonſtrando brunellum ⁊ ſic arguo: Contradictoria illius propoſitionis eſt vera ergo ipſa eſt falſa aſſumptum patet nam iſta eſt vera iſte aſinus hominis quilibet aſinus eſt. quod ſic probo bene ſequitur hominis quilibet aſinus eſt iſte aſinus igitur iſte aſinus hominis quilibet aſinus eſt. Conſequentia tenet ab equiualentibus/ ⁊ antecedens patet nam iſtius hominis quilibet aſinus iſte aſinus eſt demōſtrādo hominem qui poſſidet iſtum aſinum et iſte homo ē homo igitur alicuius hominis quilibet aſinus iſte aſinus eſt. ⁊ ſic habetur falſitas negatiue.

¶ **Et confirmat̃ iſte due propoſitiones** contradicunt cuiuſlibet hominis aſinus quilibet aſinus ē alicuius hominis quilibet aſinus b aſinꝰ nō eſt ⁊ ſunt ſimul vere in aliquo caſu igitur. ꝙ ille ꝓpoſitiones cōtradicāt clarū eſt. ꝙ aūt in aliquo caſu ſint ſimul vere ꝓbo ſic. Et pono caſū ꝙ ſint multi aſini ⁊ volo ꝙ quilibet hō quēlibꝫ aſinū poſſideat. iſto poſito ꝓbo affirmatiuā. bene ſequit̃ cuiuſliber hoïs aſinꝰ iſte aſinus eſt. ⁊ cuiuſlibet hoïs aſinus iſte aſinꝰ ē et ſic de ſingulis. igit̃ cuiuſlibet hoïs aſinꝰ quilibet aſinus eſt cōſequētia tenet per aſcenſuꝫ copulatiuū ſub illo termino aſinꝰ diſtributo veritas antecedētis ꝓbat̃ capta vna eius ſingulari demōſtrando brunellū iſta eſt vera cuiuſlibet hoïs aſinꝰ iſte aſinꝰ ē. vt facile patet aſcēdēdo ſub illa determinatiōe iſtiꝰ hoïs aſinꝰ iſte aſinꝰ ē ⁊ iſtius hoïs aſinꝰ iſte aſinꝰ eſt ⁊ breuiter quocūqꝫ homine demōſtrato iſta eſt vera: iſtius hoïs aſinus brunellus eſt igitur. affirmatiua eſt vera ꝙ autē iſta ſit vera hoïs quilibet aſinus b aſinus non eſt. ꝓbo ſic. Sequit̃ bene aſinus aſinus non eſt quilibet aſinꝰ ē hominis aſinus ergo hominis quilibet aſinꝰ b aſinꝰ nō eſt. veritas antecedētis ē clara ⁊ cōſequētia ꝓbat̃ a ſuperiori ad inferius ſine diſtributiōe alicuiꝰ vbi ſuperiꝰ nō ſupponit ꝓ pluribꝰ ꝙ̄ inferiꝰ quēadmodū bene ſequit̃ aïal non eſt albuꝫ ⁊ oē animal eſt homo ergo hō non eſt albus.

¶ **Ad ſextū principale vulgata ⁊ trita** ſolet dari reſpōſio ꝙ iſta ꝓpō eſt diſtinguēda quilibet aſinꝰ hoïs quilibꝫ aſinus eſt. Nā ex quo ille obliquꝰ ponit̃ inter duos rectos a quorū quolibꝫ regi poteſt. pōt eſſe determinatio accepta vnica acceptione videlꝫ ſi regat̃ ab illo termino aſinꝰ poſito in primo loco poteſt etiā eē determinatio accepta nō vnica vcꝫ ſi regatur ab illo tertio poſito in ſecūdo loco tūc diſtinguo illas ꝓpoſitiones eſſe contradictorias vel ſi illa determinatio in vtraqꝫ earū accipiatur vnica acceptiōe aut ſi in vtraqꝫ accipit̃ non vnica ⁊ ſic bene cōtradicūt. Sꝫ ſi in vna earū eēt determinatio accepta vnica ⁊ in alia nō vnica tunc ille ꝓpoſitiones nō cōtradicerēt. Si igitur in vtraqꝫ illarū ꝓpoſitionū ſit determinatio accepta vnica acceptione dico ꝙ affirmatiua eſt falſa ⁊ negatiua vera. Et quando dicis deſcēdēdo inuenietur quelibet ſingularis falſa. igitur illa ꝓpoſitio eſt falſa cōcedo conſequentiam ⁊ nego antecedens immo iſta eſt vera nō iſte aſinus hominis quilibet aſinus eſt demōſtrādo brunellū ⁊ nego ꝙ ſua ꝯtradictoria ſit vera ⁊ nego iſtam ꝯñam hominis ꝗlibet aſinus eſt iſte aſinus igitur iſte aſinus hoïs quilibet aſinus eſt ſi enī in cōſequēte illa determinatio acciperet̃ nō vnica acceptione valeret illa ꝯña: mō poſtꝙ̄ eſt ſingularis alterius illa determinatio tenet̃ vnica acceptione. Si aūt in ambabus illa determinatio teneatur non vnice tūc negatiua eſt falſa ⁊ affirmatiua eſt vera ⁊ tūc nego iſtā conſequentiam quilibet aſinus hominis quilibet aſinus eſt brunellus eſt aſinus hominis ergo brunellus quilibet aſinus eſt nec ibi arguitur ſillogiſtice quia in minori plus ſumitur pro medio ꝙ̄ diſtribuebat̃ in maiori quod impedit bonitatem ſillogiſticam vt videbitur in prioribus.

¶ **Cōtra hanc ſolutionem arguitur** ſi in illis duabꝰ propōnibus ſit determinatio accepta nō vnica acceptiōe cū ſuo determinabili cōceſſum eſt

negatiuã eſſe falſam ⁊ affirmatiua etiã eſt falſa vt probo: igiť ſemp̄ habetur duo cõtradictoria eſſe ſimul falſa. ꝙ affirmatiua ſit falſa probo ſic: bene ſequiť quilibet aſin⁹ hoīs q̄libet aſinus eſt: ergo a hoīs q̄libet aſinus q̄libet aſin⁹ eſt: ꝯñs eſt falſuȝ ergo ⁊ añs ⁊ ꝯña ꝓbatur. Noīa ⁊ verba trãſpoſita idē ſignificãt. nam oēs termini eodēmodo ſupponūt ⁊ eodēmodo tenentur in illis duabus. Cõſequentis falſitas probať bene ſequitur a hoīs q̄libet aſinus quilibet aſin⁹ eſt. ergo a hoīs iſte aſinus q̄libet aſinus eſt ⁊ a hoīs iſte aſinus quilibet aſinus eſt. quelibet ſingularis eſt falſa vt notū eſt: igiť ⁊ illa propō: ꝯña tenet per deſcenſum copulatiuū ſub illo termino aſinus ſtãte ꝯfuſe ⁊ diſtributiue. Forte dices ꝙ prius deſcēdēdū eſt ſub determinatiōe poſtq̄ accipitur nō vnica acceptione. hoc nō inualidat ꝓpoſitum quia deſcēdatur primo diſiunctiȝ ſub illa determinatiōe a iſtius hoīs vel iſtius hominis ⁊ de ſingulis ⁊ ſic de ſingulis hominibus quilibet aſinus quilibet aſinus eſt. ⁊ poſtea deſcendať ſub illo determinabili ⁊ iterum inuenietur q̄libet ſingularis falſa vt prius ⁊ per conſequēs iſta propoſitio eſt falſa a hominis quilibet aſinus quilibet aſinus eſt.

¶ Secundo arguitur ad idē probando hãc eſſe falſam a hoīs quilibet aſinus quilibet aſinus eſt ⁊ ſic arguo: bene ſequitur a hoīs quilibȝ aſin⁹ quilibet aſinus eſt quilibet aſinus ſortis eſt ergo a hominis quilibet aſinus ſortis quilibet aſinus eſt. ꝯñs eſt falſum nō minor ergo maior ⁊ ꝯña tenet a ſuperiori diſtributo ad ſuū inferi⁹ poſita cõſtãtia inferioris q: ille termin⁹ aſin⁹ q̄ ſtat in p̄rio loco ſupponit pro quolibet aſino hoīs ⁊ per ꝯñs ille terminus aſin⁹ ſortis ē inferior ad eū: ꝙ aūt ꝯñs ſit falſum patet q: bene ſeq̄tur a hominis quilibet aſinus ſortis quilibet aſin⁹ eſt aſin⁹ platonis eſt aſinus ergo a hoīs quilibet aſinus ſortis aſinus platonis eſt quod eſt falſum.

¶ Ad primum reſpondetur cõcedendo hanc ꝯñam quilibet aſinus hoīs quilibet aſinus ē ergo a hoīs quilibet aſinus quilibet aſinus eſt ⁊ nego ꝙ ꝯñs ſit falſum. Et q̄ñ dicis oēs deſcendentes eius ſunt falſe deſcēdendo ſub illo termino aſin⁹ in primo loco. Ad illud diciť ꝙ ille deſcenſus nihil valet ⁊ rō eſt q: e͛quiualenter arguiť a ſuppoſitione cõfuſa tm̄ ad determinatã reſpectu multitudinis. diciť equiualenter q: lȝ iſt termin⁹ hoīs in ſingularib⁹ formaliter ſtat cõfuſe tm̄ equiualenter tñ ſtat determinate. Nam iſte ꝓpoſitiones equiualēt a hoīs iſte aſinus quilibet aſin⁹ eſt: hoīs iſte aſinus quilibet aſinus eſt. Et propterea notū eſt ꝙ arguiť a ſuppōne cõfuſa tm̄ ad determinatam reſpectu illius termini homīs qui in aīte ſupponit confuſe tm̄ ⁊ in ꝯñte virtualiter determinate. Propterea ad precauendum ab illo errore primo deſcendatur ſub illo termino aſin⁹ poſito in ſecundo loco aīq̄ deſcendať ſub illo determinabili ⁊ oēs deſcendentes inueniunť eſſe vere nã omnes iſte ꝓpoſitiōes ſunt vere a hoīs quilibet aſinus iſte aſinus eſt demõſtrãdo aſinum ſortis ⁊ a hoīs quilibȝ aſinus iſte aſinus eſt demonſtrãdo aſinū platonis probo vnã ſingulares quia equalis eſt ratio in omnibus: bene ſequitur hoīs quilibet aſinus iſte aſinus eſt demõſtrando aſinū ſortis ergo a hominis quilibet aſinus iſte aſinus eſt ſemper eūdem aſinū demõſtrando ꝯña eſt clara. Nã arguendo a ſuppoſitione determinata ad confuſam ſemper valet modus arguendi ⁊ antecedēs patet ſortis quilibet aſinus iſte aſinus eſt ⁊ ſortes eſt homo ergo hominis quilibet aſinus iſte aſinus eſt.

¶ Forte dices ex hac ſolutione ſequitur ꝙ formaliter cõtingit arguere ad ſuppoſitionē cõfuſa tm̄ ad determinatam cuius oppoſituȝ aſſerūt oēs logici. ¶ Sequela tm̄ ſic probať: bene ſequitur a hominis quilibet aſinus quilibet aſinus eſt ergo hoīs q̄libet aſinus iſte aſinus eſt ⁊ tñ ibi arguitur a ſuppōne confuſa tantum ad determinatã reſpectu multitudīs videlicet reſpectu illius termini hoīs: ꝙ illa conſequētia ſit bona ꝓbo ſic: iſta conſequentia eſt bona ſcd̄m dicta a hominis quilibet aſinus quilibȝ aſinus eſt: ergo a hominis quilibet aſinus iſte aſinus eſt: ſed iſte due ꝓpoſitiones equiualent a hominis quilibet aſinus iſte aſinus eſt: hominis quilibet aſinus iſte aſinus eſt ⁊ per conſequens ſi vna illarum propoſitionuȝ ſequitur ad iſtam a hominis quilibet aſinus quilibet aſinus eſt etiam altera ſequetur ad illam.

¶ Ad hãc replicã reſpondeť ꝙ nō eſt incõueniens arguere a ſuppōne cõfuſa tm̄ ad determinatã reſpectu multitudinis quãdo vnū totale extremū eſt terminus ſtãs diſcrete ⁊ rō eſt q: poſtq̄ vnū extremum ſtat diſcrete opȝ ꝙ fiat verificatio pro aliquo certo ſuppoſito ⁊ ita illa conſuppō confuſa equiualet determinate. Vñ iſte due e͛quiualent a hominis quilibȝ aſinus iſte aſinus hominis quilibet aſinus iſte aſinus eſt hoc idem declaratur in alijs. idem eſt dicere homo non eſt ſortes ⁊ homo non eſt ſortes.

¶ Ad ſecundum reſpõdeo negando hanc ꝯñam a hominis quilibet aſinus quilibet aſin⁹ eſt q̄libet aſinus ſortis eſt ergo a hominis q̄libet aſin⁹ ſortis quilibet aſinus eſt. Primo nō licet ſubſumere ſub termino ſuperiori niſi ſub eo poſſumus deſcēdere: modo dictum eſt ꝙ ſub illo termino nō lȝ deſcendere niſi primo deſcendatur ſub illo termino aſinus in ſecūdo loco. Secundo dicitur ꝙ illa conſequentia non valet quia ibi equiualenter arguitur a ſuppoſitione cõfuſa tantum ad determinatã reſpectu multitudinis. Nam idem eſt dicere a hominis quilibet aſinus ſortis quilibet aſinus eſt ⁊ hominis quilibet aſinus ſortis quilibet aſinus eſt quia hoc totum hominis ſortis eſt determinatio illius termini aſinus primo loco poſiti.

¶ Sed contra hanc ſolutionē cõem ſimiliter ⁊ argumentoꝝ cõium factoꝝ contra eã ſic arguo ⁊ primo cõtra illū deſcenſum a hoīs quilibet aſinus q̄libȝ aſin⁹ eſt ergo a hoīs iſte aſinus q̄libet aſin⁹ eſt ⁊ a hoīs iſte aſinus quilibet aſinus eſt ⁊ ſic arguo ſi ille deſcenſus nō eſſet bonus hoc maxime eſſet ꝓpter cãm tactã eo ꝙ equiualenter arguiť a ſuppoſitiōe cõfuſa tm̄ ad determinatã reſpectu multitudīs ſȝ in iſto deſcēſu qui conceſſus eſt eſſe bonus a hoīs quilibȝ aſinus quillibet aſinus eſt ergo a hoīs quilibet aſin⁹ iſte aſinus eſt ⁊ a hoīs quilibet aſinus iſte aſinus eſt cõmittitur idē defectus oīs cū ille ſingulares his propoſitionibus e͛qualēt hoīs quilibet aſinus iſte aſinus ē hoīs q̄libet aſinus iſte aſinus eſt vt cõceſſum eſt. Si igiť e͛quiualēter argueret a cõfuſa tm̄ ad determinatã reſpectu multitudīs impedit bonitatē ꝯñtie ſeq̄tur ꝙ ille ſecūdus deſcēſus nō erat bon⁹ ſi nō impediat ſequiť ꝙ primus erat bonus vel detur ratio diſcriminis.

¶ Secundo arguiť ſic iſte due equiualēt a hoīs q̄libet aſinus nō eſt aſinus hoīs quilibet aſinus nō eſt aſin⁹ ergo ⁊ iſte due e͛qualēt a hoīs quilibet aſinus quilibet aſinus eſt hominis quilibȝ aſin⁹ quilibet aſinus eſt ſed iſta ſecunda eſt falſa ergo ⁊ altera ⁊ conſequētia tenet q: in primis duabus variatio ſuppoſitionis confuſe tantum in determinatam nō impediat e͛quiualentiã nec in duabus ſecundis impediet. ꝙ

ſi forte dicas ꝙ ille due ꝓ̃ne nõ equiualent immo ꝙ in
caſu ꝑ̃cipalis argumẽti iſta eſt vera a hoĩs quilibet
aſinꝰ nõ ẽ aſinꝰ ⁊ ꝙ ꝑ̃io oportet aſcẽdere ſub ꝑ̃dica
to mõ q̃cũq; aſino demõſtrato iſta ẽ vera a hoĩs q̃libet
aſinus nõ eſt iſte aſinꝰ ⁊ ita illa ꝓpõ poteſt inferri ex
vero ꝑ aſcenſuȝ ſed cõtra hoc ſic arguo pari facilitate
dicet̃ ꝙ anteq̃ aſcẽdat̃ ſub aliquo terio poſito in hac
ꝓpõne hoĩs quilibet aſinꝰ non eſt aſinus ꝙ aſcẽdẽdũ
eſt ſub predicato ⁊ inuenietur omnes aſcendẽtes etiã
vere igitur. ſicut vna eſt vera ita ⁊ reliqua.

¶ Tertio arguit̃ ſic ſi in hac propo/
ſitiõe a hoĩs quilibet aſinus quilibet aſinus eſt prius
ſit aſcendendũ ⁊ deſcendendũ ſub illo termino aſinus
ſecundo loco poſito ſequitur ꝙ eodem mõ ſub iſto ter
mino aſinꝰ in hac propoſitione a hominis quilibet aſi
nus a quolibet aſino differt prius eſt aſcendendũ ſub
illo termino aſinꝰ in primo loco: ꝙ ſi cõcedas ſicut aliꝗ
concedunt ſic arguo ſequeret̃ ꝙ in eodem caſu illa ꝓ/
poſitio eſſet vera: quã ſi ꝯſequenter reſpondendo cõce
das infero ꝙ ⁊ iſta eſt vera a hoĩs q̃libet aſinus differt
ab aſino quod eſt falſum: ſequelã tñ probo ſic in illa
ꝓpoſitiõe a parte predicati ponitur terminꝰ diſtribu/
tus ⁊ aſcendendo ſub eo inuenieꝛ quelibet ſingularis
vera: quocũq; eñi aſino demõſtrato hec eſt vera a hoĩs
quilibet aſinꝰ differt ab iſto aſino nec põt dari rõ qua
re deberet magis fieri aſcenſus ſub illo termino aſino
diſtributo in vna ꝓpoſitione q̃ in alia: igitur ſi vna cõ
cedatur eſſe vera ⁊ alia debebit concedi vera.

¶ Ad primũ conſequenter defenden
do ſolutionẽ datã reſpõdetur negãdo illũ deſcenſum
eſſe bonũ ſub iſto termino aſinus poſito in primo loco
in hac ꝓpoſitione a hoĩs quilibet aſinus quilibet aſi/
nus eſt ⁊ cõcedo ꝙ ille deſcẽſus eſt bonus deſcendẽdo
ſub illo termino aſinꝰ in ſecundo loco ⁊ fateor: ꝙ ſicut
in primo deſcenſu equalẽter arguit̃ a ſuppõne ꝯfuſa
tñ ad determinatã reſpectu multitudinis ita etiaȝ in
ſecundo deſcenſu. Dico tñ ꝙ illud impedit bonitateȝ
primi deſcẽſus ⁊ nõ bonitatẽ ſecũdi ⁊ rõ diſcrimis eſt
q: in primo deſcenſu equalenter arguit̃ a ſuppoſitio
ne ꝯfuſa tñ ad determinatã ⁊ hoc reſpectu alteriꝰ ex/
tremi ſtantis confuſe ⁊ diſtributiue ſed in ſecũdo deſcẽ
ſu arguitur a ſuppõne confuſa tñ ad determinatã reſ
pectu vnius totalis extremi ſtantis diſcrete. Et quan
do ſic arguitur illud nõ incõuenit ſed arguitur ꝙ hec
rõ diſcriminis non ſufficiat ⁊ ſic arguo ⁊ accipio hanc
propoſitionem a hominis aſinus quilibet aſinus eſt: ⁊
ſic arguo primus terminus probabilis illius propoſi
tionis eſt illa determinatio ſupponẽs confuſe tantuȝ
que quidem ſuppoſitio confuſa equiualet determina
te ⁊ facto aſcenſu ſub illa determinatione peto an de
terminabile tunc ſit primus terminus probabilis vel
ille terminus aſinus in ſecundo loco. Si ſecunduȝ ſe/
quitur ꝙ multis aſinis exiſtentibꝰ quorum quemlibȝ
poſſideat ſortes illa propoſitio eſſet vera quod eſt fal/
ſum: ſequela tamen eſt manifeſta de ſe. Si vero dicas
ſicut dicendum eſt ꝙ poſt illã determinationẽ eius de
terminabile eſt primus terminus ꝓbabilis: ſic arguo
ex illo ſequitur ꝙ in iſta a hoĩs quilibet aſinus quili/
bet aſinus eſt ille terminꝰ aſinus in primo loco eſt ter
minus primo probabilis q̃ ly aſinus in ſecundo loco
⁊ per conſequens prius eſt ſub eo deſcendẽdum q̃ ſub
ly aſinus in ſecundo loco probo conſequentiam data
aliqua propoſitione in qua terminus ſtans determi/
nate eſt terminus primo probabilis ſi talis terminus
diſtribuatur ⁊ non immobiliter adhuc manebit termi
nus primo ꝓbabilis ſi nulla alia penitꝰ fiat variatio
circa illam propoſitionẽ q̃ ꝙ mutet̃ illa ſuppoſitio de
terminata. ꝙ ſi dicas ꝙ hoc eſt verum ſi probando illã
ꝓpõnẽ ratione totalis termini nõ cõmitteret̃ aliq̃s de
fectꝰ hoc nõ omnino ſatiſfacit q: pari facilitate dice/
retur ꝙ in hac ꝓpõne de qua antea meminimꝰ ſortes
differt ab oĩ hoĩe preter ſortẽ illa ꝓpõ primo eſſet ꝓ/
bãda rõe ſigni exceptiui qđ nõ eſt dicendũ. Propterea
ſi quiſpiã velit tenere id qđ ꝑ argumẽtũ procẽdit̃ faci
liter contradictionẽ poterit euadere vt claret intuẽti:
Tenens aũt ſolutionẽ datam reſpondeat vt voluerit.

¶ Ad ſecundũ dicitur ꝙ iſte non eq/
ualent a hominis quilibet aſinus non eſt aſinus ho/
minis quilibet aſinus non eſt aſinus ⁊ in prima prius
eſt aſcendendum ſub predicato q̃ ſub aliquo alio ter
mino ⁊ licet pari facilitate idem poſſet dici de alia nõ
tamen pari ratione multa quidem dici poſſent ſed nõ
omnia eque ſolide ⁊ cum equali ratione.

¶ Ad tertiuȝ reſpondetur cõcedẽdo
ꝙ in hac a hominis quilibet aſinus a quolibet aſino
differt prius eſt aſcendendũ ſub illo terio aſino q̃ ſub
illo termino aſinus in primo loco ⁊ illa cõceſſa vera ne
gatur iſta a hoĩs q̃libet aſinꝰ differt ab aſino nec priꝰ
oportet in illa aſcẽdere ſub illo terio aſino. Et ſi dicas
accepta hac ꝓpõne q̃libet aſinus hoĩs quilibet aſinꝰ
eſt ſubiectũ illius ꝓpõnis eſt terminus primo proba/
bilis in illa ⁊ dato ꝙ efficiat̃ predicatũ nõ minus ma/
net terminꝰ primo ꝓbabilis in illa igit̃ ⁊ in iſta a hoĩs
quilibet aſinꝰ differt ab aſino põt accipi ille terminꝰ
aſino ꝓ primo terio ꝓbabili. Ad hoc dico ꝙ ex quo ꝑ/
dicatum accipitur vnica acceptiõe ei attribuenda eſt
vnica ſuppoſitio videlicet confuſa ⁊ ꝓpterea ſuppoſi
tio cõfuſa tantum a parte ſubiecti equiualet determi
nate ⁊ ideo illa determinatio eſt primus terminus ꝓ/
babilis. Ex his oĩbus patet ſolutio ad argumentuȝ.

¶ Ad confirmationẽ communis eſt
reſpõſio ꝙ in caſu poſito affirmatiua eſt vera ⁊ ad pro
bationem negatiue dicitur ꝙ iſta conſequentia nihil
valet aſinus aſinus nõ eſt quilibet aſinꝰ eſt hoĩs aſinꝰ
ergo hoĩs quilibȝ aſinꝰ b aſinꝰ nõ ẽ dato eñi ꝙ arguit̃
ſine diſtributione ſuperioris tñ q: arguit̃ cũ diſtribu
tiõe partis cõſequẽtia nõ valet ſed oportebat ſic infer
re hoĩs aſinus aſinꝰ nõ eſt que quidẽ propõ eſt vera in
caſu dato nec eſt ſimile de alia conſequentia ipa eniȝ
eſt optima cum ſit bonus ſillogiſmus in bocardo.

¶ Contra hanc ſolutionẽ arguitur
ſic formetur hec conſequentia iſtius hominis quilibȝ
aſinus b aſinus nõ eſt vel iſtiꝰ hoĩs quilibet aſinꝰ b aſi
nus nõ eſt ⁊ ſic de ſingulis hominibus ergo alicuius
hoĩs quilibet aſinus b aſinus nõ eſt / ⁊ peto ate an illa
cõſequẽtia ſit bona vel nõ Nõ eſt dicendum primũ q:
in ea arguit̃ a pluribus ſuppõnibus determinatis re
ſpectu partium multitudinis ad vnã determinatã re
ſpectu totiꝰ ꝙ ſi ꝓpterea dicas illam conſequentiam
nõ valere ſic arguo bene ſequit̃ illa conſequẽtia nihil
valet ergo oppoſitũ ꝯñtis ſtat cũ antecedẽte ſed oppoſi/
tuȝ cõſequẽtis vt dictũ eſt. eſt iſta ꝓpõ cuiuſlibet hoĩs
aſinus quilibet aſinus eſt igitur illa ꝓpoſitio ſtat in ve
ritate cum illa diſiunctiua ⁊ tũc ſic arguo bene ſequi/
tur illa diſiunctiua ẽ vera igit̃ aliqua eius pars eſt ve
ra ſit igitur illa in qua demonſtratur ſortes ⁊ ſic argu
mẽtor bene ſequitur iſtiꝰ hominis quilibet aſinꝰ b aſi
nus non eſt iſte homo eſt aliq̃s hõ ergo alicuius homi
nis quilibet aſinus b aſinus nõ eſt antecedens eſt verũ
per te igitur ⁊ conſequens ⁊ per conſequens iſte pro/
poſitiones ſimul ſtant in veritate alicuius hominis q̃

libet aſinus b aſinus non eſt cuiuſlibet hominis aſin⁹ quilibet aſinus eſt ⁊ per conſequens vel ille non contradicunt vel contradictoꝛia ſimul ſtāt in veritate quorum vtrumqꝫ eſt negandum.

¶ Ad hoc argumentum reſpōdetur concedēdo ꝙ illa conſequētia eſt bona iſtius hominis quilibet aſinus b aſinus nō eſt vel iſtius hoīs quilibet aſinus b aſinus nō eſt ergo alicuius hoīs q̇libet aſin⁹ b aſinus nō eſt ⁊ concedo ꝙ arguiť a pluribus ſuppōnibus determinatis reſpectu partiū multitudinis ad vnā determinatā reſpectu totius. Et breuiter illud nō incōuenit qn̄ aſcendiť diſiūctiue ſub termino ſtāte determinate q̇ eſt determinatio termini diſtributi quemadmodū contingit in ꝓpoſito. Et notanter dico: qn̄ aſcenditur diſiūctiue q: ſi aſcēderetur copulatiue ſub termino diſtributo ꝯña nō valeret. Unde iſta ꝯña nihil valet iſtius hominis quilibet aſinus b aſinus non eſt ⁊ iſtius hominis quilibet aſin⁹ b aſin⁹ nō eſt ⁊ ſic de ſingulis ergo cuiuſlibꝫ hoīs q̇libet aſin⁹ b aſinus non eſt. ſi eñ quilibet hō haberet ſuū ꝓpꝛiū aſinū ⁊ nullus ſit aſin⁹ ſilueſter: añs eſt verū ⁊ ꝯñs falſum: ꝯñtis falſitas eſt clara per ſuā equiualentem aſinus cuiuſlibet hoīs quilibꝫ aſin⁹ nō eſt cuius falſitas eſt clara deſcendēdo diſiunctiue ſub illo termino aſinus. Etiā in multis alijs nō incōuenit arguere a plurib⁹ determinatis ⁊c̄. Nam iſta ꝯña eſt bona iſtius hoīs aſinus nō eſt currēs ⁊ iſtius hominis aſinus nō eſt currens. et ſic de ſingulis: ergo cuiuſlibet hominis b aſinus nō ē currens. Et ratio eſt q: quando terminus ſtans determinate tenetur in antecedente reſpectu termini diſtributi ſicut in ꝯſequente tūc ille terminus ſtans determinate nō equiualet ſuppoſitioni cōfuſe tm̄ ⁊ propterea cō bene requiritur verificatio ꝑ vno certo ſuppoſito in antecedēte ſicut in cōſequente. Dicimus cōuerꝫ ꝙ iſta ꝯſequentia nihil valet aīal iſte homo eſt ⁊ animal iſte homo eſt ⁊ ſic de ſingulis ergo animal omnis homo ē. Nam ille terminus ſtans determinate in antecedente ex quo non ſumitur in oꝛdine ad diſtributionem equiualet ſuppoſitioni confuſe tantum idem eñ eſt dicere a animal iſte homo eſt ⁊ animal iſte homo eſt ſed in ꝓpoſito ſuppoſitiones iſte determinate nō equiualent confuſis: clarum enim eſt ꝙ non eſt idē dicere iſti⁹ hominis aſinus non eſt currens ⁊ iſtius hominis a aſin⁹ non eſt currēs ⁊ breuiter adhuc in multis alijs poteſt dari inſtantia ſed de hac alibi.

¶ Septimo principaliter arguiť ſic due cōtradictoꝛie ſimul ſtāt in veritate igiť lex earum eſt min⁹ bene poſita ꝓbať aſſumptū: iſte due ꝓpoſitiōes hoīs a aſin⁹ quodlibꝫ rudibile eſt cuiuſlibet hominis q̇libet aſin⁹ rudibile nō eſt ſunt cōtradictoꝛie ⁊ ſunt ſimul vere in aliquo caſu qd̄ ſic ꝓbo ⁊ pono caſum ꝙ nullus habeat aſinū dēpto ſoꝛte ⁊ volo ꝙ ille poſſideat oēs aſinos: iſto caſu poſito affirmatiua eſt vera ⁊ negatiua ſilr ig. ſ ambe ille ſunt vere: ꝙ affirmatiua ſit vera ꝓbo ſic ſequiť bene ſoꝛtis a aſin⁹ q̇dlibet rudibile eſt ſoꝛtes eſt aliq̇s hō ergo alicuius hoīs a aſin⁹ q̇dlibet rudibile eſt ꝯña eſt clara ⁊ ꝓbo aſſumptū bene ſequiť q̇dlibet rudibile eſt ſoꝛtis aſin⁹ ergo ſoꝛtis aſin⁹ quodlibet rudibile ē: tenet ꝯña ab equiualentib⁹ ⁊ añs pꝫ per aſcenſum ſub illo termino rudibile: quocunqꝫ eñ rudibili demōſtrato verū eſt dicere hoc rudibile ē ſoꝛtis aſinus ⁊ ſic habetur veritas affirmatiue. Veritatē aūt negatiue ꝓbo ſic per aſcēſum iſtius hominis quilibet aſinus rudibile non eſt. ⁊ iſtius hoīs quilibet aſinus rudibile non eſt ⁊ ſic de ſingulis hominibus: ergo cuiuſlibet hoīs q̇libet aſin⁹ rudibile nō eſt: ꝯña pꝫ per aſcēſum ⁊ veritas cuiuſlibet ſingularis eſt clara q: ſi demōſtreť hō nō hñs aſinū clarū eſt talē ſingularē eſſe verā poſtq̄ eſt vna negatiua de ſubiecto nō ſupponente: ſi aūt demōſtreť ſoꝛtes iſta etiaꝫ eſt vera iſtius hoīs q̇libet aſin⁹ rudibile nō eſt vt pꝫ aſcendendo ſub illo termino aſin⁹ etiā veritas eius pꝫ per falſitatē ſue cōtradictoꝛie iſti⁹ hoīs aſinus oē rudibile eſt ⁊ ſic habeť veritas negatiue: relinquiť ergo ꝙ ille ꝓpoſitiōes ſimul ſtant in veritate. Foꝛte dices ꝓpter argumentuꝫ factū ꝙ ille ꝓpoſitiones nō ſunt cōtradictoꝛie: q: ille terminus rudibile in negatiua debet ſtare determinate eo ꝙ diſtribuitur in oꝛdine ad terminum ſtantē cōfuſe tantum: ⁊ ita contradictoꝛia affirmatiue erit hec cuiuſlibet hoīs quilibet aſinus rudibile nō eſt que eſt falſa in caſu poſito. Contra hoc ſic arguo ille ſunt ſimul falſe in aliquo caſu ergo ſequitur ꝙ non cōtradicunt: conſequentia eſt clara ⁊ pꝛobo antecedēs. Et pono caſum ꝙ quilibet hō habeat multos aſinos in iſto caſu clarū eſt hāc eſſe falſam hoīs a aſinus quodlibet rudibile eſt ⁊ ꝙ negatiua etiā ſit falſa ꝓbo ſic bene ſequitur cuiuſlibet hoīs quilibet aſinus b rudibile non eſt ergo rudibile cuiuſlibet hominis quilibet aſinus non eſt: ab equiualentibus conſequentis falſitas clara eſt. Nam iſte due equiualent rudibile cuiuſlibꝫ hominis quilibet aſinus non eſt rudibile nullius hominis aſinus eſt / ⁊ clarum eſt hanc eſſe falſam in caſu poſito rudibile nullius hominis aſinus eſt ⁊ per conſequēs habetur illas pꝛopoſitiones eſſe ſimul falſas: ⁊ per conſequens non contradicunt.

¶ Et cōfirmatur ⁊ accipio hanc pꝛopoſitionē equū quilibet hō eſt vidēs ⁊ peto a te quō ille terminus hō diſtributus dꝫ ſupponere in ſua ꝯtradictoꝛia clarū eſt ꝙ nō dꝫ ſupponere cōfuſe ⁊ diſtributiue ⁊ per conſequens debet ſupponere cōfuſe tm̄ vel determinate: ſi dicatur ꝙ debet ſupponere cōfuſe tm̄ tūc iſte pꝛopoſitiones ꝯtradicūt equū quilibet hō videt quēlibet equū hō non videt ſed ille ſunt ſimul vere aliquo caſu ⁊ per ꝯñs dabuntur contradictoꝛie ſimul vere ꝓbatur aſſumptū ⁊ volo ꝙ bꝛunellus a quolibet hoīe videatur tunc clarū eſt hāc eſſe verā equū quilibet homo videt: ꝙ aūt iſta ſit vera quēlibet equum hō nō videt pꝛobatur ſic in illa pꝛopōne ſunt duo termini diſtributi in oꝛdine ad terminū ſtantem confuſe tm̄ ergo in ſua contradictoꝛia quilibet illoꝝ terminoꝝ dꝫ ſtare determinate ⁊ per ꝯñs contradictoꝛia illius erit hec aliquē equū quilibet hō eſt b videns ſꝫ illa pꝛopō eſt falſa vt patet ex ſua equiualēti equū vidēs quilibꝫ homo eſt ⁊ per conſequens iſta ꝓpoſitio eſt vera quēlibet equū homo nō videt ⁊ per ꝯñs ille pꝛopoſitiōes non ſunt contradictoꝛie: ꝓpterea foꝛte dices ꝙ ille terminus hō diſtributus in ſua cōtradictoꝛia dꝫ ſupponere determinate ſed ꝓbo ꝙ nō iſte pꝛopoſitiōes ſunt ſimul falſe in aliquo caſu equū quilibet hō videt quēlibet equum b homo nō videt ⁊ per conſequens nō cōtradicunt: pꝛobatur aſſumptum ⁊ pono caſum ꝙ quilibet hō videat ſuū pꝛopꝛium equum ⁊ ꝙ nullus equ⁹ videatur a quolibet iſto poſito clarum eſt hāc eſſe falſam equū quilibet hō videt vt patet deſcendendo ſub ly equum: ⁊ etiā iſta eſt falſa quemlibet equū b homo non videt: nam eius equiualens eſt falſa homo nullū equum videt: ꝙ ille pꝛopoſitiones equiualeant patet aſpiciendo ad ſuppōnes terminoꝝ: relinquitur ergo ꝙ qualitercunqꝫ detur contradictoꝛia huius pꝛopōnis equum quilibet homo videt vel dabuntur contradictoꝛie ſimul vere vel contradictoꝛie ſimul falſe.

¶ Ad ſeptimū principale ⁊ eius confirmationē quoniā eandem difficultatem petūt qualiter vʒ terminus diſtributus in ordine ad duos terminos quorum vnus ſupponit determinate ⁊ alter cōfuſe tm̄ debet ſupponere in ſua contradictoria: varij modi ſunt reſpōdēdi diuerſimode īter ceteros tn̄ modos reſpōdēdi vn⁹ ē cui⁹ fundamēta radicit⁹ explicuit auctor: huiuſmodi dicēdi modi quē tn̄ poſt eū in mediuʒ afferre volo poſteri eni ſcriptores oēs illū dicēdi modū inſecuti ſunt quē q: nō inſequar ideo ponēda ē primo eius declaratio ⁊ poſtea ſi poſſibilis eſt ipſius impugnatio. Eſt igitur primo aduertendum ꝙ interduʒ terminus diſtribuit̄ in ordine ad duos terminos: quorum vnus ſtat determinate ⁊ alter cōfuſe tm̄ ⁊ propoſitio in qua ponitur talis terminus equiualet vni propōni in qua illi duo termini non diſtributi ſtāt cōfuſe tm̄ declarat auctor de hac ꝓpoſitione hominis ꝗlibʒ aſinus ē currēs ꝗ formaliter equiualet huic a hominis quilibet aſinus ē currens ⁊ tūc ille terminus diſtribut⁹ in ꝯtradictoria pōt ſtare deteriate. Et eodēmō declarari pōt ꝙ in aliqua ꝓpōe diſtribuit̄ aliquis terminus in ordine ad duos quorum vn⁹ ſtat cōfuſe tm̄ ⁊ alter determiate ⁊ tn̄ illa ꝓpō equiualet vni ꝓpōni in qua ambo illi teri ſtāt deteriate ⁊ tūc in cōtradictoria talis ꝓpōnis talis terminus diſtributus ſupponit cōfuſe tm̄ Uñ illa ꝓpō a hois quilibet aſinus ē b currens equiualet huic hois quilibet aſin⁹ ē b currens ⁊ optime cōtradicit huic cuiuſlibʒ hois aſin⁹ non ē currēs ⁊ Rō iſtius eſt q: ſp reſpiciendum eſt ad totale extremū ita ꝙ qn̄ diſtribuit̄ aliq̄s terminus in ordine ad duos quorū vnus ſtat deteriate ⁊ alter cōfuſe tantum ſi vnus eorū fuerit extremū ad illum ſoluʒ habēdus ē oculus puta ſi vnuʒ totale extremū ſuppponat cōfuſe tm̄ ille terin⁹ diſtributus in ſua cōtradictoria debebit ſupponere determinate ſi vero vnū totale extremum ſupponat deteriate tūc talis terminus diſtributus in ſua ꝯtradictoria ſtabit ꝯfuſe tm̄ ⁊ ſic i ꝯtradicēdo talibus ꝓpōnibus nulla ē difficultas ſʒ difficultas tacta in argumēto ⁊ eius ꝯfirmatiōe ꝓcedit de termino diſtributo in ordine ad duos vnū q̄dē ſtātē determinate ⁊ alterū cōfuſe tm̄ quoꝝ null⁹ ē totale extremū ⁊ de tali terio diſtributo dicit ꝙ in ſua ꝯtradictoria dʒ habere ſuppōnē mixtā ita ꝙ nec ſtabit tm̄ deteriate nec ſolū cōfuſe tm̄ ſed mixtim deteriate ⁊ cōfuſe ⁊ ſic cōtradictoria huius hois a aſin⁹ q̄ðlibet rudibile eſt erit hec cuiuſlibet hois quilibet aſinus c rudibile nō eſt ita ꝙ c denotet ꝙ terminus ſuper quem cadit ſtet determinate cōfuſe hoc eſt determinate ⁊ cōfuſe copulatiū ⁊ ꝑ hoc ſecundum hūc modū ſoluit̄ cōfirmatio dicēdo ꝙ iſta ꝓpō equum quilibet homo videt nulli iſtarum cōtradicit quemlibet equum homo nō videt quemlibet equū b homo nō videt ſed iſta eſt eius contradictoria quēlibet equū c homo non videt. Sed tunc vt dicit huiuſmodi dicēdi auctor: remanet queſtio de modo aſcēdendi ⁊ deſcendendi ſub termino ſupponente tali ſuppoſitione mixta Ad quam quidem queſtionem tripliciter reſpondet. ¶ Primo ſic ꝙ nō debemus aſcendere aut deſcēdere ſub aliquo termino poſito in illa ꝓpoſitione in qua ponitur terminus ſupponēs ſuppōne mixta niſi primo aſcendatur aut deſcēdatur ſub terminis poſitis in ſua contradictoria hoc ſic declarat accipiatur hec affirmatiua hominis a aſin⁹ quodlibet rudibile eſt illa non poteſt eſſe vera niſi vn⁹ homo habeat omnes aſinos et ſit ille ſortes tunc demus ſuam contradictoriam cuiuſlibet hominis quilibet aſinus c rudibile non eſt, ad bene aſcendendum debemus ire ad terminos propoſitionis in quibus non ponit̄ ſuppoſitio mixta ⁊ aſcendendo totalē ſuppoſitionē cōfuſam tantū vel determinatā ita ꝙ ſola vna earū maneat cuʒ termino diſtributo ⁊ tunc facile eſt aſcendere in ſuo contradictorio vt verbi cauſa aſcendatur diſiunctiue ſub illo termino hominis poſito in affirmatiua ⁊ capiatur hec iſtius hois a aſinus quodlibet rudibile eſt ꝗ eſt vera ſinglaris hui⁹ hois a aſin⁹ q̄ðlibet rudibile eſt ibi diſtribuitur terminus in ordine ad terminuʒ ſtantem pure confuſe tantū tunc ſub illo terīo hois diſtributo in eius cōtradictorio copulatiue aſcendatur ſic iſtius hominis quilibet aſinus b rudibile nō ē mutando ſuppoſitionē mixtā in ſuppōnē determinatā ⁊ cauſa eſt q: ſic aſcendēdo tollitur ſuppō gratia cuius ortū eſt dubium ⁊ notum eſt ꝙ iſta ſingularis eſt falſa iſtius hominis quilibet aſinus b rudibile non eſt ſtante caſu quare illa fuit falſa cuiuſlibʒ hominis quilibʒ aſinus c rudibile non eſt. poſtea ſubiungit ꝙ quando in propoſitione in qua non ponitur ſuppō mixta precedit teri⁹ ſtans cōfuſe tm̄ nō ab ipo inchoat̄ aſcēſus aut deſcenſus ⁊ ratio eſt q: diſiunctum iteruʒ ſtabit confuſe tm̄ ⁊ remanebit eadem difficultas in vniuerſalib⁹ ſicut in ſingularibus vt accepta hac ꝓpōne a hominis aſin⁹ nō eſt aīal nō inchoat̄ aſcēſus vel deſcenſus ab illo termino hominis. Poſtea obicit cōtra ſe per hunc modum iſte ꝓpōes equiualerēt cuiuſlibʒ hominis quilibet aſinus c rudibile nō ē cuiuſlibʒ hois quilibet aſinus b rudibile non eſt viſo ꝙ hñt eaſdem ſingulares Reſpondet ꝙ ꝯña eſt nulla vt etiam antea diximus quicquid tn̄ ſit dicetur ꝙ capiēdo ſingulares huius cuiuſlibʒ hois quilibʒ aſinus b rudibile nō eſt op⁹ ē relatiuo idēptitatis nō ꝓpter ſingulares abſolute ſed vt tota multitudo ſingularium vniuerſalem inferat. Sed non eſt neceſſe capere relatiuum idēptitatis aſcendendo ſub terminis huius cuiuſlibʒ hominis quilibet aſinus c rudibile nō eſt quouſqʒ mutauerimus ſuppōnē mixtā in ſuppōnē mere determinatam. Hec eſt prima eius rñſio ad queſtionē ꝓpoſitam. ¶ Secundo reſpōdet ꝙ poſſum⁹ aſcēdere ⁊ deſcēdere prio ſub illo terio hominis in hac negatiua cuiuſlibet hominis quilibet aſin⁹ c rudibile non eſt hoc pacto iſti⁹ hominis quilibet aſin⁹ c rudibile nō eſt ⁊ iſti⁹ hominis ꝗlibet aſin⁹ c rudibile nō eſt ⁊ in qualibʒ ſingulari ille terminus rudibile ſtat determinate q: iam deſtruit̄ terminus diſtribut⁹ cui⁹ ſinonimū in affirmatiua ſtetit determinate ⁊ in illa affirmatiua ſuperant duo termini quorū vnus diſtribuit̄ ⁊ alter ſtat confuſe tantum propterea ly rudibile in negatiua debet ſtare determinate. ¶ Tertio reſpondet ꝙ pro exemplis ꝓpoſitis poſſumus inchoare aſcenſum aut deſcēſum primo ſub illo termino rudibile i negatiua ⁊ hoc duobus modis. Uno modo deſcendendo diſiunctim ⁊ aſcēdendo diſiunctiue. Alio modo ꝙ per reſpectuʒ ad iſtū terminum hominis diſiūctim procedatur ⁊ ad iſtū terminum aſinus ſtantem confuſe tm̄ diſiūctiue vt cuiuſlibet hominis ꝗlibet aſin⁹ c rudibile nō eſt ergo cuiuſlibet hominis ꝗlibet aſinus hoc rudibile vel hoc rudibile ⁊ ſic de ſingulis non eſt. Et licet illud ꝯñs ſit verū vt patʒ per falſitatē ſue cōtradictorie hoc non impedit quin ibi ſit bonus deſcenſus quia ex falſo bene ſequitur verum ſed ecōtra nō vʒ aſcenſus ſed diſiunctiue debes aſcendere nec iſtud videatur miruʒ quia ille terminus nō ſolū ſtat determinate nec ſolum confuſe tantum ſed et determinate et confuſe. Et certe bene cōſequenter loquitur dicendo ꝙ deſcendendum eſt diſiunctim et non diſiunctiue et aſcendendum eſt diſiunctiue ⁊ non diſiunctim. ſi enim aſcēderetur diſiunctim

tūc dareꝫ cōtradictoria vera vt patꝫ ex dictis/etiam ſi
deſcēderetur diſiūctiue ſub ly rudibile in negatiua da
rentur duo cōtradictoria ſimul falſa cāu eſt poſito ꝙ
ſint ſortes ⁊ plato in mundo ⁊ quilibet eorum habeat
multos aſinos tunc iſta eſt falſa hominis a aſinus qđ
libet rudibile eſt ⁊ ſi diſiunctiue deſcēdas ſub ly rudi/
bile in hac cuiuſlibet hoīs qlibet aſinꝰ e rudibile non
eſt inuenies qualibet ſingularē falſam ⁊ per ꝯñs illa
eſſet falſa cum ſua contradictoria. ¶ Viſo igiẗ modo
aſcendendi ⁊ deſcendēdi ſub termino ſupponēte ſup
pōne mixta vlterius ꝑquirit an ſit ponēda aliqua alia
ſuppō mixta vel vtrū iſta ad ꝯtradicendū in oībus ſuf
ficiat ⁊ accipit has quattuor ꝑpōnes a hoīs a aſinus
nō eſt aſinus hoīs a aſinꝰ nō eſt aſinus a hoīs aſinꝰ nō
eſt aſinꝰ hoīs aſinus non eſt aſinus ille quattuor ꝑpō
nes nō equiualent ſi eſt ſint duo hoīes quorū quilibꝫ
habeat vnū aſinū ſolum prima eſt vera vt patet ex ſua
equiualente quilibet aſinus hoīs aſinus nō eſt et qli/
bet aliarū triū ē falſa de tertia ſaltē videbitur. Si aūt
ſolus ſortes eſſet in mūdo tūc prima ⁊ ſecunda ſunt ve
re ⁊ alie due falſe ſed ꝙ tertia ⁊ quarta nō equiualeāt
patet qꝛ primo caſu retento iſta eſt falſa hominis aſi/
nus nō eſt aſinꝰ ⁊ ꝙ alia ſit vera patet bene ſequitur a
iſtius hoīs vel iſtiꝰ hoīs aſinꝰ nō eſt aſinꝰ ergo a hoīs
aſinꝰ non ē aſinus ⁊ antecedens patet aſcēdendo ſub
illo termino aſinus in primo loco demōſtrando enim
brunellū ſortis hec eſt vera a iſtius hoīs vel iſtius ho/
minis iſte aſinus non eſt aſinus vt patet ex falſitate ſue
contradictorie ⁊ per ꝯñs illa tertia ⁊ quarta non equi
ualēt. Tūc arguitur ſic petendo que ſint cōtradictorie
ſecunde ⁊ tertie propoſitionis quia nulla eſt difficul/
tas de contradictoriis prime ⁊ quarte. Si dederis hāc
pro cōtradictoria ſcđe cuiuſlibet hominis quilibꝫ aſi
nus eſt e aſinus Peto a te an illa eadē contradicit ter
tie vel non. Si primum eadem propoſitio contradicet
duabus non equiualentibus. Si ſecundum ſequitur
ꝙ non ſufficit illa ſuppoſitio mixta ſed oportebit po/
nere aliquam aliam ⁊ queritur de illa. ¶ Ad iſtud re/
ſpondet ꝙ propter iſtas quattuor propoſitiones non
eſt ponenda aliqua alia ſuppoſitio mixta preter illaꝫ
que poſita eſt quoniam vt dicit iſte equiualent a ho/
minis aſinus non eſt aſinus ⁊ hominis aſinus non eſt
aſinꝰ ⁊ ita eandē habebūt ꝯtradictoriā ⁊ admiſſo caſu
poſito ⁊ admiſſo ſimiliter aſcenſu diſiūcto ſub illa de/
terminatiōe negat illum aſcēſuꝫ diſiūctiuum ſub illo
termino aſinus quia quando determinatio accipitur
non vnica acceptione cū ſuo determinabili non opor
tet aſcēdere ſub determinabili quouſqꝫ date fuerit
ſingulares ex parte determinatiōis alioquin ꝓbareẗ
hec eſſe vera hominis aſinus non eſt aſinus caſu poſi/
to ꝙ quilibet homo habeat vnicū aſinum ſoluꝫ qꝛ igi
tur hoc argumentuꝫ non vincit ponendam eſſe aliam
ſuppoſitionem mixtā ꝓpterea accipit iſtas alias quat
tuor propoſitiones a homo ⁊ a aſinus omnia portātia
lapidem ſunt homo ⁊ a aſinus omnia portantia lapi/
dē ſunt hō ⁊ a aſinꝰ oīa portātia lapidē ſunt iſte quat
tuor ꝑpoſitiones nō equiualēt ſi eſt tot ſint aſini quot
ſunt hoīes ⁊ ꝙ ſꝫ vnꝰ aſinꝰ ⁊ vnꝰ homo portēt vnū la
pideꝫ tūc prima eſt vera ⁊ alie tres falſe. Si vero vnus
aſinꝰ ponatur in tot locis quot ſunt homines ⁊ iuuet
quēlibet hominem portare lapidem tunc ſecunda eſt
vera ⁊ alie due falſe. Si vero vnꝰ hō ponaẗ in tot locis
quot ſunt aſini ⁊ iuuet quēlibet aſinū ad portādū la/
pidē tūc ſcđa ē fl'ā ⁊ ſimiliter quarta queriẗ ergo q̄ eſt
cōtradictoria ſcđe. Si detur iſta oīs hō ⁊ aſinꝰ e por/
tātia lapidē nō ſunt peto vel illa ē cōtradictoria tertie
⁊ illō dici nō pt poſtq̄ ſcđa ⁊ tertia nō equalēt ⁊ p ꝯñs

ad dādū cōtradictoriā tertie opꝫ erit aliqua alia ſup
pōne mixta. Et iſtud ſuadetur alia vero petendo an
iſte hñt eandē cōtradictoriā hō vel aſinus nō eſt aīal a
homo vel aſinus non eſt animal et qualiter ille termi/
nus aīal debet ſupponere in cōtradictoriis illaꝫ ꝑpō
num Reſpondet ipſe ad vltimū primo ꝙ vera cōtradi/
ctoria huius hō vel a aſinus non eſt aīal eſt iſta omnis
homo vel aſinus eſt animal Rō eſt licet a pte ſubiecti
ponanẗ duo termi quorum vnꝰ ſtat determinate ⁊ alter
confuſe tantum reſpectu p̄dicati diſtributi tñ ex parte
totius ſubiecti poſſumus dare ſingulares ſufficien/
tes aſcēdendo vel deſcendendo pro veritate vel falſi/
te illius ideo illud ſubiectum hꝫ vnicam ſuppōnem et
ipm ſtat determinate Propterea ille termiꝰ diſtributus
in ſua contradictoria debet ſupponere cōfuſe tñ po
ſtea obicit cōtra ſe ſequerentur duo contradictoria ſi/
mul vera hec eniꝫ eſt vera omnis homo vel aſinus eſt
animal ⁊ negatiua ꝓbaẗ bene ſequiẗ a aſinus non eſt
animal ⁊ a aſinus eſt ergo hō vel a aſinus non eſt ani/
mal tenet ꝯñs a parte diſiuncti ad totum diſiunctum
antecedēs autē eſt verum ergo ⁊ ꝯñs ſecundo ſi aſpi/
ciendum ſit ad totale extremum ⁊ non ad eius partes
ſequitur ꝙ cōtradictoria huius cuiuſlibet hoīs aſinꝰ
non eſt currēs non erit iſta alicuius hoīs quilibet aſi
nus eſt b currēs immo poſtq̄ eſt aſpiciendum ad tota
le extremū cōtradictoria huiꝰ ꝑpōnis erit iſta alicuiꝰ
hominis quilibet aſinꝰ ē currēs Ad iſta reſpōdet negā
do ſequelaꝫ immo iſta eſt falſa hō vel a aſinus non eſt
animal nec vꝫ illa ꝯñs facta eo ꝙ in ipa arguiẗ a ſup/
pōne confuſa tñ ad determinatam reſpectu multitu/
dinis ſed ex illo añte opꝫ concludere hanc a homo vel
aſinus non eſt animal vt ly a cadat in totū diſiunctuꝫ
Ad aliud dicit ꝙ vera cōtradictoria huiꝰ cuiuſlibꝫ ho
minis aſinus non eſt currēs eſt hec alicuiꝰ hoīs quili
bet aſinus eſt b currens nec ibi aſpiciendum eſt ad to/
tale extremum eo ꝙ nō hꝫ vnam ſuppōneꝫ diſtinctam
a ſuppōnibꝰ partiū. Illud autem diſiunctū hꝫ vnam
ſuppōnem diſtinctā a ſuppōnibꝰ partiū quēadmodū
quodlibꝫ diſiunctuꝫ vel copulatū cuiꝰ nulla ps diſtri
buiẗ. Et conſimiliter oīno reſpōdet ad illas quattuor
propōnes ⁊ dicit ꝙ omnes ille quattuor equiualent ⁊
iſta ꝯñs eſt optima a hō ⁊ a aſinus oīa portantia la/
pidē ſunt ergo hō ⁊ aſinꝰ oīa portātia lapidem ſunt ⁊
ſicut ꝯñs eſt falſum in caſu poſito ita eſt ⁊ añs nec va
let iſta conſequentia omnia portantia lapidem ſunt
homo et aſinus ergo a homo ⁊ aſinus omnia portan/
tia lapidem ſunt eo ꝙ arguitur a ſuppoſitione confu
ſa tantum ad determinatam reſpectu totalis copula
ti. Et ſi inſurgas de talibus omnis homo ⁊ leo ⁊ b ca
pra omnia currentia ſunt vbi poſtq̄ vna pars ſubie/
cti diſtribuitur totum non habet vnicam ſuppoſitio/
nem ⁊ vna eius pars ſtat confuſe tantum alia vero de
terminate igitur ſaltem ibi oportebit aſſignare aliam
ſuppoſitionem mixtam. Reſpondet ꝙ nec hoc argu/
mentum cogit quia licet vna pars ſubiecti ſtet confu/
ſe tantum ⁊ alia determinate tamē totum illud copu
latum ſtat cōfuſe tñ ꝓpterea idē eſt iudiciuꝫ ac ſi eſſet
terminus diſtributus in ordine ad terminū ſtantē con
fuſe tantum propterea ſuppoſitio determinata nihil
facit Poſtea ſubiūgit in fine qꝛ forte contingere poteſt
illud quod argumenta pretendunt ⁊ quia apparentia
fuit de hac hominis a aſinꝰ non eſt aſinꝰ dat illā verā
hac exiſtente falſa hoīs aſinus non eſt aſinus ⁊ ad aſ/
ſignandū cōtradictorias illarū propōnū dicit eē No/
tandum ꝙ qñ in aliqua ꝑpōne eſt terminus diſtribu/
tus in ordine ad duos terminos quorum prior ſtat de
terminate ⁊ ſcđs cōfuſe tantum tunc ille terminus di

ſtributus in ſua cõtradictoria ſtabit ſuppõne mixta et vocabitur determinata confuſa ⁊ non confuſa determinata ad ſignificãdũ ꝙ primus termin⁹ ſtet determinate ⁊ ſcḋs cõfuſe tantum. Et hanc ſuppõnẽ mixtam denotabit ly c ſed ſi primus terminus ſtet cõfuſe tm̃ ⁊ ſcḋs determinate tũc termin⁹ diſtribut⁹ in cõtradictoria ſtabit cõfuſe determinate ⁊ hoc repñtabit ly d/ cõtradictoria ergo huius hoīs a aſinus non eſt aſin⁹ erit hec cuiuſlibet hoīs quilibet aſinus ẽ c aſinus. Cõtradictoria vero huius a hoīs aſinus nõ eſt aſinus eſt hec cuiuſlibet hoīs quilibet aſin⁹ ẽ d aſinus. Et ſi velis cognoſcere diſcrimẽ inter tales ꝓpoſitiones in quarũ vna ponitur ſuppõ mixta quam denotat ly c ⁊ in alia quã denotat ly d habeas recurſum ad earum contradictorias in quib⁹ nõ eſt talis ſuppõ mixta. Hec ſunt que ponit auctor huius opinionis que ſine dubio nõ min⁹ ſubtiliter ꝙ̃ ingenioſe dicta exiſtimo. Videri tamẽ meo ſaluo ſemper meliori iudicio nõ in omnibus continent veritatem. Et hoc ꝓbo multipliciter ⁊ primo arguo contra hoc in quo dictũ eſt ꝙ quando aliquis terminus diſtribuitur in ordine ad duos terminos quorum vnus ſtat determinate ⁊ alter confuſe tãtũ ꝙ oportet aſpicere ad illum terminũ qui eſt totale extremũ ⁊ ſic arguo. Sequeretur iſtas propoſitiones eſſe cõtradictorias aliquis aſin⁹ ⁊ omne rudibile ſunt portantia lapidem/ omnis aſinus ⁊ b rudibile nõ ſunt portantia lapidem ſequela patet nam in affirmatiua diſtribuitur vnus terminus in ordine ad duos quorũ vnus ſtat determinate ⁊ alter confuſe tm̃ ⁊ ille qui ſtat confuſe tantum eſt totale extremum ⁊ per conſequẽs ad ipſum oportet aſpicere ⁊ ille terminus diſtributus debebit ſtare determinate ⁊ per conſequens ſecundũ dicta concedendum eſt illas propoſitiones eſſe contradictorias ſed ꝙ illud dici non poteſt ſic probo in aliquo caſu ille ſunt ſimul falſe igitur ille propoſitiones non contradicunt conſequentia eſt manifeſta ⁊ probo aſſumptum et pono caſum ꝙ quilibet aſinus portet vnum lapidem et ſemper loquamur de portantibus que ſunt entia totalia iſto poſito patet falſitas affirmatiue deſcendendo ſub prima parte copulati ſtante determinate ⁊ falſitas negatiue patet quoniam bene ſequitur omnis aſinus ⁊ b rudibile non ſunt portantia lapidem ergo aliquod rudibile ⁊ omnis aſinus nõ ſunt portãtia lapidẽ ⁊ deſcẽdẽdo ſub illo termino rudibile inueniet̃ quelibꝫ ſingularis falſa ergo ꝯñs ille propões non cõtradicũt nec poteſt recurrere ad vnicam acceptionem illius copulati q2 poſtꝙ̃ vna pars illius copulati diſtribuitur in alia non totum illud copulatum pluribus acceptionibus accipitur vt ipſemet fatetur. Eodem modo declarari poteſt ꝙ vbi vnus termin⁹ diſtribueretur in ordine ad duos terminos quorum vnus ſtaret confuſe ⁊ alter determinate ⁊ termin⁹ ſtans determinate eẽt totale extremũ ꝙ non opꝫ aſpicere ad illud totale extremum ſtans determinate qm̃ alias iſte eẽnt contradictorie oẽ aīal ⁊ aīal ſunt b currentia a animal ⁊ oẽ animal non ſunt currentia quod non eſt dicendum qm̃ caſu poſito ꝙ eſſent precise ſortes ⁊ brunellus in mundo ⁊ currerent ambe ille ſunt vere/ affirmatiua ꝓbatur q2 bene ſequitur oẽ animal ⁊ animal ſunt iſta currẽtia ergo oẽ animal ⁊ aīal ſunt b currentia ⁊ demõſtro ſortem ⁊ brunellum currentes ⁊ tenet ꝯña ab inferiori ad ſuperius affirmatiue quocunꝙ ſecluſo impedimento ⁊ veritas aſſũpti patꝫ per aſcenſum copulatiuũ ſub prima pte copulati diſtributa veritas autem negatiue patet q2 bñ ſequitur aīal ⁊ hoc animal nõ ſunt currentia demõſtrando ſortẽ ⁊ a animal ⁊ hoc aīal nõ ſunt currẽtia demonſtrãdo brunellũ ⁊ iſta aīalia ſunt oīa aīalia ergo a aīal et omne aīal nõ ſunt currẽtia tenet ꝯña p aſcẽſũ ⁊ veritas aſſũptiõis patꝫ capta vna ſingulari q2 equalis ẽ rõ de alia bñ ſequit̃ demõſtrãdo ſortẽ hoc aīal ⁊ hoc aīal nõ ſũt currẽtia p vtrũꝙ ꝓnomẽ ipꝫ demõſtrãdo ergo aliqđ aīal ⁊ hoc aīal nõ ſunt currẽtia ⁊ illa vlteri⁹ infert hanc a aīal ⁊ hoc aīal nõ ſunt currẽtia igit̃. Relinquit̃ ergo ꝙ nõ vniuerſaliter ſufficit aſpicere ad totale extremũ ſꝫ ꝙ eque bene in talibus ponenda eſt iſta ſuppõ mixta ſicut in aliis in qb⁹ null⁹ illorũ terminorũ ẽ totale extremũ ⁊ p illud idẽ ꝓbari põt ꝙ attribuẽdo vnicã ſuppoſitionẽ illis copulatis illarũ p̄dictarũ ꝓpõnũ non põt euadere difficultatẽ argumẽti. Etiã ſine ratione dictũ ẽ ꝙ quãdo vna ps copulati diſtribuit̃ ⁊ alia nõ ꝙ totũ copulatũ nõ accipit̃ vnica acceptione ſꝫ ſi vna pars copulati ſupponat cõfuſe tm̃ ⁊ alia deteīate ꝙ tũc illud copulatũ ſupponit vnica acceptione nã quãcũꝙ rationẽ poteris adducere ad illđ ꝓbãdũ eãdẽ potero adducere ad ꝓbãdũ ꝙ totũ copulatũ accipit̃ vnica acceptione cui⁹ vna ps diſtribuit̃ ⁊ alia nõ. Etiam accipiaꝫ copulatũ cuius vtraꝙ pars eſt aggregatum ex determinatione ⁊ determinabili vbi determinatio accipit̃ non vnica acceptione tunc dato ꝙ nulla pars illius copulati diſtribuatur non poterit aſſignari vnica ſuppõ illi totali copulato vt puta accipiendo hãc propoſitionẽ hominis albi a aſinus ⁊ hominis nigri equus oīa portãtia lapidẽ ſunt. Ex quo igitur non ẽ hec ſolutio apparens dicunt cõiter loquẽtes et etiam huius opinionis auctor ꝙ iſte due homo et a aſinus omnia portantia lapidem ſunt a homo ⁊ aſin⁹ omnia portantia lapidem ſunt non habent eaſdem contradictorias ſed cõtradictoria prime eſt hec quilibet homo ⁊ quilibet aſinus c portantia lapidem non ſunt. cõtradictoria vero ſecunde eſt hec quilibet homo ⁊ quilibꝫ aſinus d portantia lapidem non ſunt nec equiualent ille due ſicut nec due prime eo ꝙ in prima ille termin⁹ portantia lapidem ſupponit determinate confuſe ⁊ in ſecunda confuſe determinate pari forma iſtis duabus hominis a aſinus nõ eſt aſinus a hoīs aſin⁹ nõ eſt aſinus aſſignande ſunt diuerſe contradictorie.

¶ **Sed contra iſtã ſolutionẽ arguũt** aliqui ⁊ ſine dubio apparentiſſime ⁊ hoc ſic accipiantur iſte due propoſitiões homo et a aſin⁹ omnia portãtia lapidem ſunt quilibet homo ⁊ quilibꝫ aſinus c portantia lapidem non ſunt ille due propoſitiones contradicunt: Et iſte due equiualent homo ⁊ a aſin⁹ oīa portantia lapidem ſunt a aſinus ⁊ homo oīa portãtia lapidẽ ſunt ⁊ p ꝯñs eadẽ ꝓpõ ꝯtradicit illis duab⁹ et per cõſequẽs iſte due propões cõtradicũt a aſinus ⁊ hõ oīa portãtia lapidẽ ſunt quilibet hõ ⁊ q̇libet aſin⁹ c portãtia lapidẽ nõ ſunt. Sꝫ cõtradictio eſt oppõ formalis igitur oẽs ꝓpões ſimiles illis duab⁹ cõtradicunt. Et ſimiliter quecunꝙ ſunt ſimilis forme cum iſtis duabus hõ ⁊ a aſin⁹ oīa portantia lapidẽ ſunt omnis homo ⁊ oīs aſinus c portãtia lapidem nõ ſunt ſed iſte due homo ⁊ a elephãtus oīa portãtia lapidẽ ſunt oīs hõ ⁊ oīs elephantus c portãtia lapidẽ nõ ſunt: ſunt ſimilis forme cum iſtis hõ ⁊ a aſinus oīa portãtia lapidẽ ſunt oīs homo ⁊ q̇libet aſinus c portantia lapidem non ſunt ⁊ p ꝯñs cõtradicũt. Et etiam iſte due a hõ et elephantus oīa portantia lapidẽ ſunt oīs homo ⁊ oīs elephantus c portãtia lapidẽ nõ ſunt ſunt ſimilis forme cum iſtis duabus a aſinus ⁊ hõ oīa portãtia lapidem ſunt omnis aſinus ⁊ oīs hõ c portantia lapidem non ſunt ſequit̃ ꝙ iſte due cõtradicũt a hõ ⁊ elephantus omnia portãtia lapidẽ ſunt oīs hõ ⁊ oīs elephan-

tus c poꝛtantia lapidem non ſunt et per ꝯñs iſte due hõ ⁊ a elephantus oĩs poꝛtantia lapidem ſunt a hõ ⁊ elephãtus c poꝛtãtia lapidẽ nõ ſunt cõtradicũt eiſdẽ ꝓpõni vcꝫ iſti oĩs hõ ⁊ omnis elephantus c poꝛtãtia lapidẽ nõ ſunt ⁊ per ꝯñs ille ꝓpões equiualẽt quod eſt falſum. Et breuiter in vno verbo poſtꝙ̃ iſte due eq̇ualent hõ ⁊ a aſinus oĩa poꝛtantia lapidem ſunt a aſinus ⁊ homo oĩa poꝛtãtia lapidem ſunt ⁊ cõtradicunt huic pꝛopoſitioni quilibꝫ homo ⁊ quilibet aſinꝰ c poꝛtantia lapidem non ſunt ſequit̃ ꝙ qñ ſtat aliquis terminus diſtributiue in oꝛdine ad duos quoꝛum vnus ſtat determinate ⁊ alter cõfuſe ꝙ debet aſſignari contradictoꝛia ꝑ ly c ſiue terminꝰ ſtans determinate pꝛecedat terminum ſtantem confuſe tantum ſiue ecõuerſo. ⁊ per conſequens nullꝫ eſt diſcrimen inter ſuppoſitionem determinatam confuſam ⁊ cõfuſam determinatam. Huic argumento reſpondere nititur quidã dicens ꝙ ipſum ꝓcedit ex falſo fundamento dicit tñ ꝙ iſta pꝛopoſitio oĩs homo ⁊ oĩs aſinus c poꝛtantia lapidem non ſunt bene contradicit iſtis duabus homo ⁊ a aſinꝰ oĩa poꝛtãtia lapidẽ ſunt a aſinꝰ ⁊ homo oĩa poꝛtantia lapidem ſunt. Et ſimiliter iſta omnis homo et omnis elephantus c poꝛtantia lapidem non ſunt contradicit iſtis duabus hõ ⁊ a elephantus oĩa poꝛtãtia lapidem ſunt a elephantus ⁊ hõ oĩa poꝛtãtia lapideꝫ ſunt. Sed iſte due non contradicunt a aſinus ⁊ homo omnia poꝛtantia lapidem ſunt quilibet aſinus ⁊ quilibet hõ c poꝛtantia lapidem nõ ſunt nec ſimiliter iſte due a homo et elephantus omnia poꝛtantia lapidem ſunt quilibet homo ⁊ quilibet elephãtus c poꝛtantia lapidem nõ ſunt ita ꝙ facit magnum diſcrimen inter has ꝓpões quilibet homo ⁊ quilibꝫ aſinꝰ c poꝛtãtia lapidẽ nõ ſunt quilibet aſinꝰ ⁊ quilibet hõ c poꝛtãtia lapidẽ nõ ſunt. Et ita iſte due bene ꝯtradicũt a aſinꝰ ⁊ homo oĩa poꝛtãtia lapidẽ ſunt quilibet hõ ⁊ quilibꝫ aſinus c poꝛtãtia lapidẽ nõ ſunt ſed iſta ꝓpõ quilibet aſinus ⁊ quilibet homo omnia poꝛtantia lapidẽ ſunt non contradicit illi affirmatiue. ⁊ aliter exponit quid denotat ly c ꝙ̃ iam explicatum eſt Unde vt dicit c nihil aliud denotat niſi ꝙ terminus pꝛimus diſtributus in pꝛopoſitione in qua ipſuꝫ ponitur ſupponebat determinate in ſua contradictoꝛia ſiue in vno ſiue in alio ſitu et ꝙ ſecundus terminus diſtributus ſupponebat confuſe tantum ſed ly d denotat ꝙ pꝛimus terminus diſtributus in illa pꝛopoſitione in qua ponitur ſupponebat confuſe tantum in ſua contradictoꝛia et ſecundus determinate. Et adhuc multiplicant aliqui iſtas ſuppoſitiones mixtas ponunt enim quandã mixtam ex duabus determinatis ⁊ vna confuſa aliquam vero mixtam ex duabus confuſis ⁊ vna determinata ⁊ quelibet iſtaruꝫ adhuc ſubdiuidi poteſt ſed non poſſum ſufficienter mirari vbi latuit tanta multitudo ſuppoſitionum mixtarum tempoꝛe omnium pꝛiſcoꝛuꝫ logicoꝛum ꝙ nec quidẽ de vna ſuppoſitione mixta mẽtionem fecerunt. Mirandum eſt ꝙ ſubtiliſſimi logici pꝛedeceſſoꝛes noſtri non dixerunt ſuppoſitionuꝫ mixtarum ſcientiam eſſe ſcibilem ſed nondum eius ſcientiam eſſe inuentam et certe argumentum factum non eſt ſolutuꝫ. ❡ Et adhuc ſic arguo illo caſu retento ꝙ ſoꝛtes ponatur in decẽ locis ⁊ in quolibet loco ſit vnꝰ aſinus cum eo poꝛtans lapidem ita ꝙ ſint decem aſini quoꝛum quilibet ſit poꝛtans lapidem cuꝫ ſoꝛte iſto poſito clarum eſt hanc eſſe veram homo ⁊ quilibet aſinꝰ ſunt poꝛtantia lapidem nam ſoꝛtes et quilibet aſinus ſunt poꝛtantia lapideꝫ vt patet ex caſu tunc ſic arguo iſte due equiualent oĩs homo et quilibet aſinus ſunt poꝛtantia lapidẽ a poꝛtãtia lapidem homo ⁊ quilibet aſinus ſunt igit̃ eadẽ ꝓpõ contradicit illis duabꝰ. Sꝫ contradictoꝛia ſecunde eſt hec omnia poꝛtantia lapidem quilibet homo ⁊ aſinus nõ ſunt igit̃ illa cõtradicit pꝛime. Sed huic ꝓpõni homo ⁊ quilibet aſinꝰ ſunt poꝛtãtia lapidẽ cõtradicit iſta quilibet hõ ⁊ aſinꝰ nõ ſunt poꝛtantia lapidẽ igitur ille due pꝛopões equiualẽt ſꝫ iſte due ꝓpões q̇libꝫ hõ ⁊ c aſinꝰ nõ ſunt poꝛtãtia lapidẽ oĩa poꝛtãtia lapidẽ quilibꝫ hõ ⁊ aſinꝰ nõ ſunt eq̇ualẽt oĩno poſtꝙ̃ cõſtituunt̃ ex extremis oĩno ſinonimis eodẽ mõ ſupponentibꝰ ⁊ ꝑ ꝯñs iſte due eq̇ualẽt omnia poꝛtantia lapidẽ quilibꝫ hõ ⁊ aſinus nõ ſunt / oĩa poꝛtantia lapideꝫ q̇libet homo ⁊ d aſinꝰ nõ ſunt qđ eſt falſuꝫ nã cõtradictoꝛia pꝛime eſt hec poꝛtãtia lapidẽ a hõ ⁊ quilibet aſinus ſunt ꝯtradictoꝛia vero ſecunde eſt hec a poꝛtantia lapidem hõ et quilibet aſinus ſunt ⁊ in caſu poſito pꝛima ẽ falſa ⁊ ſecũda vera cum equiualeat huic homo et quilibet aſinus ſunt poꝛtantia lapidẽ quã in pꝛincipio ꝓbauimꝰ eſſe verã.

❡ Scđo ſic arguo ⁊ accipio hanc ꝓpõnẽ in mẽte quilibet hõ ⁊ quilibet aſinus c poꝛtantia lapidem nõ ſunt ⁊ peto quare nõ cõtradicat huic a homo ⁊ aſinus oĩa poꝛtantia lapidẽ ſunt ſicut cõtradicit huic a aſinus et hõ oĩa poꝛtãtia lapideꝫ ſunt. Si dixeris ꝙ nõ cõtradicunt eo ꝙ ly c denotat ꝙ pꝛimꝰ terminus diſtributus in illa ꝓpõne in qua ponit̃ in ſua cõtradictoꝛia ſtabat deteriãte ⁊ ſecũdus cõfuſe tñ qualiter nõ ꝯtigit ĩ iſta a hõ ⁊ aſinꝰ oĩa poꝛtantia lapidẽ ſunt ꝓbo ꝙ illud nõ ſatiſfaciat ⁊ ſic arguo nullus illoꝛũ terminoꝛũ in hac pꝛopoſitione quilibet homo ⁊ quilibet aſinus c poꝛtãtia lapidẽ nõ ſunt eſt pꝛimus nec aliquis eſt ſecundus nõ enim quoad ſitum localẽ vt manifeſtũ eſt nec etiam quoad oꝛdineꝫ conceptionis q2 pono ꝙ eque cito habeatur vnus conceptꝰ ſicut alꝰ igit̃ taliẽ in mente nõ cauſabit ly c talẽ ſuppoſitionẽ. ❡ Tertio ſic arguo: ⁊ pono caſum ꝙ nũc ſimus in inſtanti initiatiuo alicuius hoꝛe diuiſe ꝑ partes pꝛopoꝛtionales maioꝛibus terminatis ad finẽ hoꝛe ⁊ pono ꝙ in vltima parte pꝛopoꝛtionali hoꝛe pꝛoducet deus vnum indiuiduũ alicuius ſpẽi aĩalis verbigratia vnum aſinum in penultima vero ꝓducat decem indiuidua alteriꝰ ſpẽi animalis in antepenultima vero ꝓducat vnũ indiuiduũ alicuius alterius ſpẽi animalis ⁊ ſic cõſequẽter per oẽs partes ꝓpoꝛtionales hoꝛe ita ꝙ in qualibet ĩpari ꝓducat ſolum vnum indiuiduũ ⁊ in qualibet pari ꝓducat decẽ indiuidua ⁊ quolibet indiuiduum pꝛoductũ in aliqua ꝑte ꝓpoꝛtionali impari hoꝛe ponatur in decem locis ita ꝙ in quolibet loco poꝛtet vnũ lapidẽ cũ aliquo indiuiduo ꝓducto in parte ꝓpoꝛtionali ꝑcedẽte ⁊ ſit aliq̇s intellectꝰ ĩfinite virtutis foꝛmãs vnã ꝓpõnẽ de copulato extremo cuiꝰ vltima pars copulati ſit iſte terminꝰ aſinꝰ ſupponẽs deteriãte penultima vo ſit terminꝰ ſpecificꝰ ſtãs cõfuſe tãtũ ſignificãs indiuidua ꝓducta in penultima parte ꝓpoꝛtionali ãtepenultĩa ergo ꝑs illiꝰ copulati ſit terminꝰ ſtãs deteriãte ſignificãs indiuiduũ ꝓductũ in ãtepenultĩa ꝑte ꝓpoꝛtionali hoꝛe ⁊ ſic cõſequẽter ita ꝙ ibi cõſtituat̃ vnũ copulatũ cuius nõ det̃ pꝛima pars ſupponẽs deteriãte nec pꝛima pars ſupponẽs cõfuſe tñ ⁊ pꝛedicatũ ſit iſte terminꝰ poꝛtãtia lapidẽ diſtributꝰ ⁊ peto a te q̃liter ille terminus diſtributus ſupponet in ſua contradictoꝛia non ſufficit accipere c vel d cum nec pꝛius pꝛimus terminus diſtributus in illa ꝓpoſitione ſupponebat determinate in affirmatiua nec pꝛimus terminus diſtributus in illa ſupponebat confuſe tantũ in ſua contradictoꝛia cũ nõ poſſit dari pꝛimus terminꝰ diſtributꝰ ⁊ ꝑ cõſequẽs debebis effingere vnã ſuppoſitionem mixtam ex infinitis deteriatis et ex infinitis confuſis.

Quicquid ſit ſiue hec argumēta concludant ſiue non non obſtante ꝙ hoc tēpore oēs logici cōueniāt in hac ſuppoſitione mixta. Pono tamen hanc ꝓpoſitionem Ad aſſignādam cuiuſcunq̧ ꝓpoſitionis contradictoriā nō opus eſt alia ſpecie ſuppoſitiōis ꝙ̄ diſcreta vel determiata vel confuſa tantū vel cōfuſa ⁊ diſtributiua ſimul. Hec concluſio ſufficiēter manebit ꝓbata ex aſſignatione contradictoriarum quarūcunq̧ ꝓpoſitionū vt enim dictum eſt non eſt opus aliqua ſuppoſitione mixta nec aliqua alia ſuppoſitiōe igiẗ ille ſpecies ſuppōnis ſufficiūt reducaẗ ergo totū ſeptimū argumentum principale cū ſua cōfirmatione ⁊ petiẗ quomodo aſſignāda ſit cōtradictoria hui⁹ ꝓpōnis hominis aſinus qᷓlibet rudibile eſt. Similiter huius equū quilibet hō eſt videns. Ad quod reſpōdeo per ꝓpoſitiones.

¶ Prima ꝓpoſitio eſt multe ſunt ꝓpoſitiones quibus non poſſunt aſſignari contradictorie niſi per prepoſitionem negationis probatur hec ꝓpoſitio propoſitiones cauſales rationales conditionales habent contradictorias ⁊ non niſi per prepoſitionem negationis igitur propoſitio vera.

¶ Secūda propoſitio multe ſunt ꝓpoſitiones cathegorice quibus non poſſunt aſſignari cōtradictorie niſi per prepoſitionem negationis ꝓbatur hec propoſitio hec eſt cathegorica oīs hō ꝑter ſortem currit ⁊ neſcires ei aſſignare cōtradictoriā niſi per prepōnem negationis vt ſatis conſtat. Similiter nec huic propoſitioni tantum hō eſt aīal aſſignari poteſt cōtradictoria niſi ꝑ prepoſitionē negationis hoc claret in multis alijs propoſitionibus.

¶ Tertia propoſitio non incōuenit eundē terminum communem qui non eſt determinatio accepta vnica acceptiōe cū ſuo determinabili ſupponere eodē modo in vtraq̧ contradictoriarū declaratur hec propoſitio dictum fuit in tertia difficultate ſecunde ptis queſtionis none ꝙ iſte bene cōtradicunt pariſius ⁊ rome venditur piper nō pariſius ⁊ rome vēditur piper ſtante illo termino piper in vtraq̧ earū cōfuſe tātū ſine dubio ꝯtētio eſt ad nomē dicere ꝙ diſtribuiẗ vel nō diſtribuiẗ. Eodemmō cōtētio eſt ad nomē de ſubiecto huius ꝓpoſitionis non tantū creator nō eſt creatura an ſupponat confuſe ⁊ diſtributiue vel cōfuſe tm̄ imo eq̄ faciliter dici pōt ꝙ ſuppōit cōfuſe tm̄ ſicut ꝙ ſuppōit cōfuſe ⁊ diſtributiue idē in multis alijs declarari poteſt. Sꝫ iſta ſufficiāt ꝓ propoſitiōe poſita

¶ Quarta propō multe ſunt propoſitiones cathegorice quibus nō poſſunt aſſignari alie cathegorice equiualētes eis non tamen cū eis ſinonime ꝓbatur hec propoſitio ⁊ peto a te vt des mihi equiualentē huius non oīs homo preter ſortem currit aut huius nō omnis homo inq̄tum rationalis eſt riſibilis clarū eſt ꝙ talibus ꝓpoſitionibus nō oportet aſſignare cathegoricas eis equiualētes ſinonimas cū eis ſed potius dantur ypothetice conſtitute ex exponētibus earum pro equiualentibus Poſitis his ꝓpōnibus dico ꝙ propoſitiones in quibus ponitur terminus diſtributus in ordine ad duos quorū vnus ſtat determinate ⁊ alter cōfuſe tantum ſunt propoſitiones quibus non poſſunt aſſignari cōtradictorie niſi per prepoſitionē negationis ⁊ ille terminus diſtributus in ſua contradictoria nō poteſt ſtare confuſe tm̄ nec etiā determinate ſed in vtraq̧ contradictoriarum ſupponet eodē modo puta confuſe ⁊ diſtributiue ita ꝙ iſte contradicunt equum quilibet homo habet non equum quilibet hō habet ⁊ ly homo in vtraq̧ earum ſupponit confuſe ⁊ diſtributiue. Et ſi petas cui equiualet iſta non equū quilibet homo habet vtrum huic quemlibet equū nullus homo habet vel huic quemlibet equum homo nō habet vel huic quemlibet equum b homo non habet. Reſpondeo ꝙ nulli earum equiualet ſed ipſa equiualet huic non equum quilibet homo hꝫ nec teneor tibi dare aliā equalentē ſicut nō teneor tibi dare aliquā cathegoricam equiualentem huic non omnis homo inq̄tum rationalis eſt riſibilis eſt tunc petis poſtꝙ̄ in hac propoſitione non equū quilibet hō videt ille terminus homo ſupponit cōfuſe ⁊ diſtributiue ⁊ nō ſupponit immobiliter an ſub eo poterimus aſcendere et deſcendere copulatiue et petet ꝙ nō q̄m non valet cōſequentia nō equū quilibet hō videt ergo nō equū iſte hō videt ⁊ nō equū iſte hō videt ⁊ ſic de ſingulis hominibus ſuppoſita conſtantia quolibet enim hoīe vidēte ſuum ꝓpriū equum ⁊ nullo equo viſo a plurib⁹ hominibus iſta eſt vera non equum quilibet hō videt vt declarat falſitas ſue contradictorie ⁊ tamē quelibꝫ ſingularis eſt falſa ⁊ per conſequens nō licet copulatiue deſcendere. ¶ Unde circa hoc qualiter debet fieri deſcenſus ſub tali termino aut aſcenſus duo ſunt notāda. Primū eſt datis duabus cōtradictorijs. Si vna earū ſit ꝓbabilis ratione alicui⁹ termini altera ratione eiuſdē termini debet ꝓbari ⁊ nō ratione alicui⁹ ꝓbaẗ iſtud accipiantur iſte due ꝯtradictorie tantū creatura cōtingenter ē ens nō tantū creatura cōtingenter ē ens clarū eſt ſi vnā illarū vellem⁹ probare rōne de ly tantum ⁊ alteram ratione de ly cōtingenter ambe inuenirētur ſimul falſe vel ſimul vere ſi velles ⁊ ꝑ conſequēs dicēdū eſt ꝙ ratione cuiuſcunq̧ termini ꝓbetur vna ꝙ ratione illius ꝓbetur alia ⁊ ita dicendū eſt in alijs Secundū eſt q̄cunq̧ ſunt due propoſitiones contradictorie. Si velimus dare aliquā ſingularē que ſit deſcendēs aut aſcendens ſub aliquo terio poſito in vna propoſitione ⁊ poſtea accipiā ſingularē ſub terio ſinonimo illi poſito in alia propoſitione tunc ille ſingulares cōtradicūt iſtis duobus ſuppoſitis dico ꝙ licet in hac ꝓpoſitione non equū quilibet hō videt diſtribuatur ille terminus homo nō tamē prius eſt ſub eo deſcēdendū aut aſcendendū ꝙ̄ deſcendaẗ ſub illo termino equū eo ꝙ rōne illius termini affirmatiua erat primo ꝓbabilis. Hinc eſt ꝙ nec hic deſcenſus valet nō equū quilibet homo videt ergo iſtum equū quilibet hō non videt ⁊ iſtum equum quilibet homo nō videt lꝫ enim velis deſcendere primo ſub illo termino equum non tamen recte deſcendis ⁊ ratio eſt ſub illo termino equū poſito in affirmatiua dāde ſunt ſingulares iſte deſcendentes iſtū equū quilibet homo videt iſtum equū quilibet hō nō videt. ad accipiēdū igiẗ recte ſingulares deſcēdētes ſub eodē termino poſito in negatiua oporteret ꝙ ille ſingulares cōtradicerent alijs ſingularib⁹ ꝓpterea deſcendendo ſub illo terio equū in negatiua retine negationē poſitam in principio ſingularū vel deſcendas hoc pacto ⁊ redit in idē nō equū quilibet hō videt ergo iſtū equū hō non videt ⁊ iſtum equū hō non videt que quidē ſingulares contradicunt alijs ſingularib⁹ deſcēdētib⁹ affirmatiue. Et ſi īſurgas in hac ꝓpōne nō equū quilibet hō videt diſtribuiẗ ille terminus hō vt prius cōceſſum eſt igiẗ deſcendendo ſub illo termino equū debet ille terminus hō eodē modo ſupponere in deſcendētibus ſicut in deſcenſa. cū enim ſub aliquo termino deſcendatur oportet alios terminos vniformiter teneri in deſcendentibus ⁊ in deſcenſa et per conſequens deſcenſus quem diximus eſſe malum erat bonus. Ad hoc dico ꝙ argumentum eſt nullū tu enim qui effingis ſuppōnē mixtam licet habeas ſup-

poſitionem mixtam in deſcenſu attamen eam tollis in
deſcendentibus ⁊ illud quod dico multo rationabiliꝰ
dicitur ⁊ per hec facile eſt reſpondere ad illas alias ꝓ
poſitiones de copulatis. Unde fateor ꝙ iſte non equi-
ualent homo a aſinus omnia portantia lapidem ſunt
a homo ⁊ aſinus omnia portantia lapidem ſunt ⁊ con
tradictoria prime dabitur per prepoſitionem ne-
gationis ſimiliter ⁊ ſecunde ⁊ ille terminus portantia
lapidem in vtraꝙ ſtabit ꝯfuſe et diſtributiue nec per
mittat̄ aſcenſus aut deſceſus ſub eo niſi primo aſcen-
datur aut deſcendatur ſub termino diſtributo qui in
affirmatiua ſtabat determinate propterea iſte ſunt ſin
gulares deſcendentes huius ille homo ⁊ quilibet aſi
nus b portantia lapidē nō ſunt iſte hō ⁊ quilibet aſinꝰ
b portantia lapidē nō ſunt ille enim ſingulares con-
tradicunt ſingularibꝰ deſcendētibus reſpectu eiuſdē
termini in affirmatiua ſingulares autē deſcendentes
huius nō a hō ⁊ aſinus omnia portantia lapidē ſunt
ſunt iſte quilibet hō ⁊ iſte aſinꝰ portantia lapidē non
ſunt/quilibet homo ⁊ iſte aſinus portantia lapidem
non ſunt. Et intellectis iſtis duobus notabilibꝰ iā po
ſitis videri meo facile eſt aſſignare quarūcunꝙ propo
ſitionum contradictorias nō ponēdo iſtas ſuppoſitio
nes mixtas. ⁊ ſi petas vtrū qñcunꝙ diſtribuit̄ aliquis
terminus in ordine ad duos quorū vnꝰ ſtat determinate
et alter confuſe tm̄ vtrum in ſua contradictoria debet
ſtare confuſe ⁊ diſtributiue reſpōdeo clarū eſſe ex di-
ctis ꝙ non ⁊ hoc qr̄ illa propō equiualet vni alteri for
maliter in qua mutatur illa ſuppō ꝯfuſa in determi-
natā ita ꝙ in illa nō diſtribuat̄ ille terminus niſi in or
dine ad duos ſupponentes eodem modo ⁊ nō diuerſi
mode. Et ſi iterū petas vtrū nunꝙ aliquis terminꝰ de
bet ſupponere in vtraꝙ contradictoriarū ꝯfuſe ⁊ di-
ſtributiue ſuppoſito ꝙ nō ſit determinatio acceptam ita
intelligo niſi quādo diſtribuit̄ in vna in ordine ad plu
res terios quorū vnꝰ ſtat determinate ⁊ alter ꝯfuſe.
Ad hoc dico ꝙ ſtat bene dare aliquam ꝓpoſitionē in
qua ponūtur duo termini diſtributi in ordine ad vnū
terminū ſtantem confuſe tantū cuius contradictoria
dari nō poteſt niſi per ꝓpoſitionē negationis ⁊ vterꝙ
illorū terminorū diſtributorū in ſua contradictoria de-
bet etiā ſtare ꝯfuſe ⁊ diſtributiue qđ ſic ꝓbo. Et acci
pio hāc ꝓpoſitionē vtrūꝙ equū quilibet hō videt cla
rum eſt ꝙ iſta ei contradicit nō vtrūꝙ equū quilibet ho
mo videt. Peto igitur an vterꝙ illorum terminorum di
ſtributorū in illa negatiua ſupponit confuſe ⁊ diſtri-
butiue vel nō. Si primū habeo ꝓpoſitū. Si ſecundū
quero qualiter illi termini diſtributi ſupponūt. Si di
cas determinate eo ꝙ in affirmatiua vterꝙ eorū diſtribue
bat̄ in ordine ad terminū ſtātē ꝯfuſe tm̄ ſequit̄ ꝙ illa
negatiua equiualeret huic alterū equū aliquis hō nō
videt ⁊ ſic ille darētur ſimul vere in aliquo caſu. Si eñ
nō eſſent niſi tres equi in mūdo ⁊ eſſent duo eorum vi-
ſi a quolibet homine ⁊ tertiꝰ a nullo viſus ille ambe eſ
ſent ſimul vere de affirmatiua nō eſt queſtio ⁊ negati
ua ꝓbatur per eius explicātē que ē hec aliquorū duo
rū equorū aliquē equum aliquis hō nō videt et ꝙ illa
ſit eiꝰ explicās patet ex ſupradictis. ꝙ ſi dicas ꝙ ſicut
ly vtrūꝙ valet in ꝯſequēdo aliquorū duorū quolibet
ꝙ ly alterū valeat omniū duorū aliquod ⁊ ꝙ ꝓpterea
ſenſus huius alterū equū aliquis hō non videt debet
explicari hoc pacto omnium duorū equorū b equū b
hō nō eſt videns que eſt falſa in caſu poſito vt declarat
veritas ſue contradictorie a duorum equorum quēlibꝫ
equum quilibet hō eſt videns q̄ ſequitur ex vero ſic ar
guēdo q̄libꝫ hō duorū equorū quēlibꝫ equū videt er-
go a duorū equorū quēlibet equū q̄libet hō videt hoc

nō valꝫ propter duo quia diximus ꝙ ly alterum nō fa
cit talē ſenſum quia tunc non eſſet ſignū particulare
in ordine ad illud ſignū vniuerſale vtrūꝙ. Secundū ē
quando illud concederetur ſic explicando ſenſū illiꝰ
ꝓpoſitiōis vt explicas darētur contradictorie ſimul fal
ſe. poſito eñ ꝙ quilibet homo q̄ nunc eſt videat duos
equos ⁊ ꝙ quilibet equus videatur ab vno ſolo homi
ne tunc manifeſtum ē hanc eē falſam vtrumꝙ equum
quilibet homo videt ⁊ falſitas negatiue patet quoni-
am hoc pacto explicas eius ſenſum omnium duorum
equorū b equum b hō non videt mō contradictoria il-
lius propoſitiōis ē vera in caſu poſito a duorū equo-
rū quemlibet equum quilibet homo eſt videns cuius
veritas eſt manifeſta in caſu. Forte petis quomodo de
bet explicari ſenſus huius propoſitionis non vtrum
ꝙ equū quilibet hō videt reſpōdeo ꝙ nō dꝫ explica-
ri hoc pacto omniū duorū equorū b equū b hō nō ē vi
dēs qm̄ tūc darent̄ contradictorie falſe nec etiā hoc pa
cto omniū duorū equorū equū hō nō ē vidēs qm̄ caſu
poſito ꝙ eſſent tot equi quot ſunt homines ⁊ ꝙ quili
bet hō quēlibet equū videret ambe ille eēnt ſimul ve-
re ſꝫ hoc pacto debet explicari ſenſus illiꝰ ꝓpōnis nō
aliquorū equorū quēlibet equū q̄libet hō ē vidēs vbi
ille terminus equū ⁊ ſimiliter ille terminus hō ſuppo
nunt ꝯfuſe ⁊ diſtributiue eo ꝙ in contradictoria illius
ꝓpoſitionis vterꝙ illorū terminorū diſtribuebat̄ in or
dine ad duos terminos quorū vnus ſtabat determina
te ⁊ alter ꝯfuſe ⁊ ſub nullo illorū potes aſcēdere vel
deſcēdere niſi primo ſub illo termino duorū equorū
ſtāte ꝯfuſe ⁊ diſtributiue ⁊ hoc pacto deſcēdes non
duorū equorū quēlibet equū q̄libꝫ hō videt ⁊ iſti equi
ſunt oēs equi ergo iſtorū duorū equorū aliquē equū
aliq̄s hō nō videt ⁊ iſtorū duorū equorū aliquē equū
aliquis hō nō videt vel retineas negationē in princi-
pio ꝓpoſitionis ⁊ redibit in idē ⁊ ille deſcenſus eſt bo
nꝰ qm̄ deſcēdētes ſunt ꝯtradictorie deſcēdētiū reſpe
ctu illius termini in affirmatiua. Ex omnibus his pa
tet ſolutio ad ſeptimum argumentū principale ⁊ eius
ꝯfirmationē ⁊ quomō nō ē aſſignāda iſta ſuppoſitio
mixta. Multi credūt magnam eſſe ſubtilitatē in mul-
tiplicatiōe tot ſuppoſitionū mixtarū ſꝫ ſine dubio nō
eſt niſi ꝯfuſio multiplicare ſuppoſitiōes mixtas ⁊ tot
ꝯfuſis ⁊ licet in hoc mō dicēdi omnibus contraueniā
cōmuniter loquētibus hoc nō te moueat ſed pōderes
vtrāꝙ opinionē ⁊ ſi indagatoris veritatis cōditiones
ſerues credo ꝙ nō multiplicabis alias ſpēs ſuppōnis
ꝑter eas q̄s p̄res nri annūciauerūt nobis eē ponēdas.

¶ Octauo p̄ncipaliter arguit̄ ſic dā
tur contradictorie ſimul vere igit̄ lex contradictoriarū ē
nulla ꝯſequētia ē manifeſta ⁊ ꝓbo aſſūptū iſte contra
dicūt cuiuſlibet hoīs aſinus ⁊ hoīs quilibet aſinꝰ ſunt
b animalia a hominis quilibet aſinꝰ ⁊ cuiuſlibet hoīs
aſinus non ſunt aīalia ⁊ ſe cōpatiuntur in veritate ꝙ
ille ꝓpōnes contradicant ꝓꝫ quia nulla deficit eis cō
ditio ad contradictionem requiſita. Et ꝙ ſe compatian
tur in veritate ꝓbo ſic ⁊ pono caſū ꝙ ſint preciſe duo
hoīes in mūdo ⁊ quilibet illorū habeat preciſe vnū aſi
num. iſto poſito ꝓbo affirmatiuam bene ſequitur cu-
iuſlibet hoīs aſinꝰ ⁊ hominis quilibet aſinus ſunt iſta
animalia demonſtrando illos duos aſinos ergo cuiuſ
libet hoīs aſinus ⁊ hoīs quilibet aſinus ſunt b anima
lia tenet ꝯſequentia ab inferiori ad ſuperius quolibꝫ
impedimento ſecluſo. Et veritas antecedentis patet
aſcēdēdo ſub illo termino hoīs diſtributo quolibꝫ ei
illorū hominum demonſtrato hec eſt vera iſtius homi
nis aſinus ⁊ hoīs quilibet aſinus ſunt iſta aīalia quā

ſortis aſinꝰ ⁊ platonis q̄libet aſinꝰ ſunt iſta aīalia. Veritatē negatiue tū ꝓbo ſic bñ ſequit᷑ a hoīs quilibꝫ aſinus ⁊ iſtius hoīs aſinus nō ſunt aīalia ⁊ a hoīs quilibet aſinꝰ ⁊ iſtiꝰ hoīs aſinꝰ nō ſunt aīalia ergo a hoīs quilibet aſinꝰ ⁊ cuiuſlibet hoīs aſinꝰ nō ſunt aīalia tenet ꝯſequētia ꝑ aſcenſum ſub illo termino hoīs diſtributo ⁊ antecedens ꝓbo accepta vna ſingulari q: equalis eſt ratio de alia bene ſequit᷑ demōſtrando ſortē ſortis quilibet aſinꝰ ⁊ iſtius hominis aſinꝰ nō ſunt aīalia ergo hoīs quilibet aſinꝰ ⁊ iſtiꝰ hoīs aſinus nō ſunt aīalia. ꝯſequētia eſt clara ⁊ veritas antecedētis patet ex falſitate ſue ꝯtradictorie ex illo ꝯſequente ſequitur hec a hoīs q̄libet aſinꝰ ⁊ iſtius hoīs aſinus nō ſunt aīalia ⁊ per conſequēs ille due ꝓpoſitiones ſtāt ſimul in veritate. ꝙ ſi dicas ꝙ ille ꝓpoſitiones nō contradicūt ſed ꝙ illi termini diſtributi in affirmatiua in negatiua debēt ſtare determinate ⁊ nō ꝯfuſe. Sic arguo ex illo ſequit᷑ duo ꝯtradictoria ſimul ſtare in falſitate qḋ ſic ꝓbo ꝑ te iſte ꝯtradicūt cuiuſlibet hoīs aſinus ⁊ hoīs quilibet aſinꝰ ſunt h aīalia/hoīs quilibꝫ aſinꝰ ⁊ cuiuſlibet hoīs h aſinꝰ nō ſunt aīalia. Et caſu poſito ꝙ q̄libꝫ hō q̄ nūc ē habeꝫ ſuū ꝓpriū aſinū vtraqꝫ illarū eſt falſa falſitas affirmatiue pꝫ q: nullā habꝫ ſingularē verā deſcendēdo ſub predicato ſtāte determiate ſiue em̄ demōſtrent᷑ duo aſini ſiue tres ſiue quattuor aut quocūqꝫ alio nūero illa ꝓpō erit falſa vt ꝯſtat ⁊ falſitas negatiue pꝫ deſcēdēdo ſub illo termīo hoīs ſtāte determiate iſta ē falſa ſortis q̄libꝫ aſinꝰ ⁊ cuiuſlibet hoīs h aſinꝰ nō ſunt aīalia vt patꝫ ex veritate ſue ꝯtradictione ſortis a aſinꝰ ⁊ a hoīs q̄libet aſinus ſunt aīalia cuiꝰ veritas manifeſta ē ex veritate huiꝰ ſortis aſinus ⁊ hoīs q̄libꝫ aſinꝰ ſunt aīalia relinquit᷑ ergo ꝙ vel dantur contradictorie ſimul vere vel ſimul falſe.

¶ Et confirmat᷑ iſte ꝯtradicūt oēs hoīes quilibꝫ hō ⁊ homīes ſunt aliqui hoīes aliquis hō ⁊ nulli hoīes ſunt ⁊ ſunt ſimul vere igit᷑. ꝙ ille ꝓpōnes ꝯtradicāt patꝫ q: nulla deficit eis ꝯditio ad ꝯtradictionē requiſita ꝙ tñ ſint ſimul vere ꝓbo ſic et primo ꝓbo affirmatiuā bene ſequit᷑ iſti hoīes iſte hō ⁊ aliqui homines ſunt ⁊ iſti hoīes iſte hō ⁊ aliqui homines ſunt ⁊ ſic de ſingulis igit᷑ oēs homines q̄libet hō ⁊ homines ſunt ꝯña tenet ꝑ aſcenſuꝫ nā nō incōueniēt ſimul ⁊ ſemel aſcendere ſub duobus terminis diſtributis ⁊ quelibet ſingularis aſtris ē vera quotquot enī homines demōſtres ꝑ primū ꝓnomē ⁊ ꝑ ſecundum pronomē demōſtrādo aliquē de numero illorū inuenit᷑ quelibet ſingularis vera ſi per primū pronomē demōſtrentur ſortes ⁊ plato ⁊ per ſecundū ꝓnomen ſortes illa propoſitio eſt vera iſti homines iſte hō ⁊ homines ſunt. Veritatē aūt negatiue ꝓbo ſic ſequitur bene iſti homines aliquis hō ⁊ nulli homines ſunt ⁊ iſti homines ſunt aliqui homines igitur aliqui homines aliquis hō ⁊ nulli homines ſunt. ꝯſequentia eſt clara ⁊ ꝓbo maiorē ⁊ ſuppono ꝙ demonſtrent᷑ ſortes et plato ⁊ ſic arguo bene ſequit᷑ ſortes ⁊ plato iſte hō demōſtrādo ciceronē ⁊ nulli homines ſunt igit᷑ ſortes ⁊ plato aliquis hō ⁊ nulli homines ſunt ꝯña eſt clara ⁊ antecedēs patet per falſitatē ſue ꝯtradictorie ſortes ⁊ plato iſte hō ⁊ homines ſunt clarū eſt intelligenti ꝙ iſtud copulatum iſte hō demonſtrando ciceronē ⁊ homines nō poteſt ſupponere pro ſorte ⁊ platone ⁊ ſic habetur veritas negatiue.

¶ Ad octauū principale reſpondent aliqui concedendo iſtas ꝓpōnes eſſe contradictorias cuiuſlibet hoīs aſinus ⁊ hominis quilibꝫ aſinꝰ ſunt h animalia/a hominis quilibet aſinus ⁊ cuiuſlibet hominis aſinus nō ſunt aīalia ⁊ caſu admiſſo ꝙ ſint precite duo homines quorū quilibet habeat ſuuꝫ ꝓpriuꝫ aſinū ꝯcedūt negatiuā eſſe veram ⁊ negant affirmatiuā ⁊ ꝯceſſa hac ꝯſequentia cuiuſlibet hoīs aſinus ⁊ hoīs quilibet aſinꝰ ſunt hec aīalia ergo cuiuſlibet hoīs aſinus ⁊ hoīs quilibet aſinꝰ ſunt h aīalia negāt antecedens ⁊ ratio eorū eſt hec iſte due equiualēt cuiuſlibet hoīs aſinꝰ ⁊ hoīs quilibet aſinus ſunt h aīalia cuiuſlibet hoīs aſinꝰ ⁊ h hoīs quilibet aſinꝰ ſunt h aīalia ex quo eñi vnū extremū ſupponit determinate ⁊ ex altera parte extremi diſtribuitur terminus cū termino ſtante confuſe tantū ꝓpterea terminus ſtās ꝯfuſe tantū equiualenter ſtat determinate quēadmodū in hac ꝓpoſitione a hominis quilibet aſinus eſt h currēs ille terminꝰ ſtās ꝯfuſe tātū equialēter ſtat determinate mō manifeſtū eſt ſecundā eſſe falſam q: nullā habet ſingularē verā ſub illo termino hoīs ſtante determinate quocunqꝫ illorū hominū demōſtrato hec ē falſa cuiuſlibet hoīs aſinus ⁊ iſtius hoīs quilibet aſinus ſunt h animalia vt conſtat ſi igitur illa ſuppō confuſa tātū equiualet determinate eo ꝙ vnū extremū ſtat determinate a fortiori equiualebit ſuppōi determinate quando ponitur in ordine ad totale extremū ſtans diſcrete ⁊ tūc ad ꝯſequētiā factā q̄ dicebat᷑ eſſe aſcēſus dicunt ꝙ conſequētia nō valet eo ꝙ arguit᷑ a pluribꝰ ſuppoſitionibus determiatis reſpectu partiū multitudinis. ⁊c. Et ſi dicas ad oē minus valebit iſta iſtius hoīs aſinus ⁊ a hominis quilibet aſinus ſunt iſta aīalia ⁊ iſtius hominis aſinꝰ ⁊ a hoīs quilibet aſinꝰ ſunt iſta animalia ⁊ iſtius hoīs aſinus et a hominis quilibet aſinus ſunt iſta animalia ergo cuiuſlibꝫ hominis aſinus ⁊ hominis quilibet aſinus ſunt iſta animalia. Reſpondent ꝙ nec illa conſequentia valet eo ꝙ committitur idē defectus equiualenter qui committebat᷑ in prima poſtq̄ illa ſuppoſitio confuſa tantū in antecedēte equiualet determinate. Et ſi iterūꝫ dicas bene ſequit᷑ cuiuſlibet hominis quilibet aſinus ⁊ cuiuſlibꝫ hoīs q̄libet aſinꝰ ſunt iſta aīalia ergo cuiuſlibet hoīs aſinus ⁊ cuiuſlibet hoīs aſinus ſunt iſta aīalia conſequētia ē clara ⁊ antecedēs eſt verū ſequit᷑ eñi bene cuiuſlibet hoīs quilibet aſinus ⁊ cuiuſlibet hoīs quilibet aſinꝰ ſunt iſta aīalia poſſeſſa ab oībus hominibꝰ igit᷑. cuiuſlibet hoīs quilibet aſinus ⁊ cuiuſlibet hoīs quilibet aſinꝰ ſunt iſta animalia et antecedēs probat᷑ per ſuam excluſiuā tantū iſta animalia ab omnibꝰ hominibus poſſeſſa ſunt hominis aſinus ⁊ hoīs aſinus cuius veritas patet per ſuas exponentes. Ad hoc reſpōdent ꝙ huic excluſiue tantū iſta animalia ab omnibus hominibus poſſeſſa ſunt hominis aſinus ⁊ hominis aſinus nō habet hāc ſibi correſpondentē in terminis tranſpoſitis cuiuſlibet hominis quilibet aſinus ⁊ cuiuſlibet hoīs quilibet aſinus ſunt iſta animalia ab omnibus hominibus poſſeſſa ſed habet hāc oēs aſinꝰ hoīs ⁊ aſinus hominis ſunt iſta animalia ab oībꝰ hominibus poſſeſſa licet aūt iſtud poſſit ꝯſequēter defendi tñ nō apparenter dicit᷑ iſtas equiualere cuiuſlibet hoīs aſinus ⁊ hominis quilibet aſinꝰ ſunt h animalia cuiuſlibet hominis aſinus ⁊ h hoīs quilibꝫ aſinꝰ ſunt h aīalia dato ꝙ vnū extremū ſtat determinate quēadmodū nec iſte equiualēt omnes homines ⁊ homo ſūt h tres homines omnes homines ⁊ h hō ſunt h tres homines ⁊ equiualētia harū duarū a hoīs quilibet aſinus eſt h currens hominis quilibet aſinus ē h currēs nō arguit equiualentiā illarū de copulato in ꝓpoſitionibus de copulatis qñ terminꝰ diſtribuit᷑ in ordine ad duos quorū vnꝰ ſtat determiate ⁊ alter ꝯfuſe tātū ad dādū ꝯtradictoriā nō ſufficit aſpicere ad illā ter

[ter]minū qui eſt totale extremum ſed opus eſt aſpicere ad vtrumq̄ oppoſitum tamen contingit in obliquis extra materias de copulatis vel diſiunctis. Aliter tertio reſpōdeo ad argumentum ⁊ concedo hāc ꝓpoſitionē eſſe verā in primo caſu cuiuſlibet hoīs aſinus et hoīs quilibet aſinus ſunt h animalia ⁊ vlterius cōcedo ꝙ illa nō cōtradicat huic a hoīs quilibet aſinꝰ ⁊ cuiuſlibꝫ hoīs aſinꝰ nō ſunt aīalia cū in eodē caſu etiā illa ſit vera. Conſimiliter nec iſte cōtradicūt cuiuſlibet hoīs aſinus ⁊ hominis quilibet aſinus ſunt h animalia/hominis quilibet aſinus ⁊ cuiuſlibet hominis h aſinꝰ nō ſunt animalia. Sed contradictoria illius affirmatiue dāda eſt ꝑ prepoſitionem negationis. Et ſi petas ſub quo termino deſcendendū eſt aut aſcendendū primo in hac propoſitione non cuiuſlibet hominis aſinus ⁊ hoīs quilibet aſinꝰ ſub h aīalia. Reſpōdeo ꝙ ſub illo tertio animalia diſtributo eo ꝙ in contradictoria erat terminus primo probabilis ⁊ copulatiue deſcēdēdū eſt hoc pacto nō cuiuſlibꝫ hominis aſinus ⁊ hominis quilibet aſinus ſunt h animalia ſuppoſita conſtantia ergo non cuiuſlibet hominis aſinus ⁊ hominis quilibet aſinus ſunt iſta animalia et non cuiuſlibet hominis aſinus ⁊ hominis quilibet aſinus ſunt iſta animalia. vel ſi velis inferre alias deſcendentes ſine prepoſitione negationis inferas has hominis quilibet aſinꝰ ⁊ cuiuſlibet hominis h aſinus non ſunt hec animalia nam reſpectu illius termini animalia in affirmatiua iſta erat deſcendens cuiuſlibet hominis aſinus ⁊ hominis quilibꝫ aſinus ſunt hec animalia cuius contradictoria eſt hec hominis quilibet aſinus et cuiuſlibet hominis h aſinus non ſunt hec animalia. Ad recte ergo deſcendendum in contradictoria illius affirmatiue oportet accipere deſcendentes reſpectu eiuſdem termini cōtradicentes deſcendentibus illius affirmatiue. Et conſimiliter omnino dicendum eſt de contradictorijs iſtarum homo ⁊ quodlibet riſibile currūt omnes homines et h homo ſunt tres homines. Et ita de alijs in quibus conſimilis petitur difficultas.

¶ Ad cōfirmationē reſpondetur cōcedendo iſtas contradicere omnes homines quilibet homo ⁊ homines ſunt aliqui homines aliquis homo ⁊ nulli homines ſunt ⁊ nego eas eſſe ſimul veras et ad probationem dico ꝙ negatiua eſt vera ⁊ affirmatiua falſa falſitas affirmatiue patet quia bene ſequit̄ omnes homines quilibet homo et homines ſunt ſortes et plato ſunt homines. igitur ſortes et plato quilibet homo et homines ſunt quod eſt manifeſte falſum. Et ad probationem eius dico ꝙ non bene aſcendis ſimul ⁊ ſemel ſub illis duobus terminis debebas in antecedente etiam aſſumere tales ſingulares iſti homines iſte homo ⁊ aliqui homines ſunt per primum pronomen demonſtrando aliquos homines per ſecundum demonſtrando aliquem qui non eſſet de numero illorum quos demonſtras per primum pronomen et propterea ſecurius eſt aſcendere ſub primo termino diſtributo ſolū/⁊ poſtea accepta aliqua ſingulari aſcēdere ſub ſecundo termino diſtributo ⁊ accipias vnam ſingularem per cuius primum pronomen non demonſtrantur omnes homines quia illa ſingularis per cuius primum pronomen demonſtrantur omnes homines eſt vera omnibus hominibus demonſtratis hec eſt vera iſti homines quilibet homo et homines ſunt ſed ſingulares in quibus non demonſtrātur niſi duo homines vel tres vel quattuor clariſſime ſunt falſe.

¶ Nono principaliter arguit̄ ſic dātur due contradictoria ſimul falſa igitur lex nulla probatur aſſumptum iſte contradicunt homo ⁊ quilibet aſinus eſt h animal omnis homo vel a aſinus non eſt animal nā in affirmatiua duo ſunt termini ſtātes determiate in ordine ad vnū terminū diſtributū ⁊ ꝑ cōſequēs ille terminꝰ diſtributꝰ dꝫ ſupponere cōfuſe tm̄ in ſua cōtradictoria ⁊ alij duo termi ſtātes determiate debēt ſupponere cōfuſe ⁊ diſtributiue ſic aūt ſtāt in illa negatiua igit̄ ille ꝓpōnes realiter cōtradicūt. Sꝫ ꝙ ſint ſimul falſe ſic ꝓbo ⁊ pono caſuꝫ ꝙ ſoli ſortes et brunellꝰ ſint in mūdo. Tūc affirmatiua eſt falſa vt declarat ſua equiualēs aliquod aīal hō ⁊ quilibet aſinꝰ eſt ⁊ falſitas negatiue patet ꝑ diſiunctiuā ad quā debet reduci oīs hō non eſt aīal vel a aſinus non eſt aīal cuius quidem diſiunctiue falſitas eſt manifeſta et per conſequens ſunt ille contradictorie ſimul falſe.

¶ Et confirmat̄ iſte due cōtradicūt ſortis ⁊ platonis aſinus quilibet aſinus eſt ſortis vel platonis quilibet aſinus h aſinus non eſt ⁊ ſe cōpatiūtur in veritate igit̄ maior ꝓbatur in affirmatiua ſunt due vniuerſalitates in ordine ad vnā ſuppoſitionē cōfuſam tantū ⁊ quelibet earum mutatur in particularitatē ⁊ nulla deficit conditio ad cōtradictionē requiſita igitur minorem probo ſic ⁊ pono caſum ꝙ ſoli ſint ſortes ⁊ plato poſſidentes quattuor aſinos copulatiꝫ ⁊ copulatiue iſto caſu poſito ⁊ admiſſo ꝓbatur affirmatiua per copulatiuaꝫ ad quā debet reduci vel per aſcenſum ſub illo termīo aſinus diſtributo ⁊ veritas negatiue ꝓbatur per hanc diſiunctiuā ſortis q̇libꝫ aſinus aſinꝰ nō ē vel platonis quilibet aſinꝰ aſinus non eſt. Si dicas ꝙ ex quo in hac ꝓpoſitione ſortis vel platonis quilibet aſinus h aſinus non eſt ille terminꝰ aſinus in ſecundo loco ſupponit determinate illa ꝓpō debet reduci ad hanc diſiunctiuam ſortis quilibet aſinus h aſinus nō eſt vel platōis quilibet aſinꝰ idē h aſinus nō eſt que ē falſa in caſu poſito. Sic arguo ex illo ſequunt̄ due contradictorie ſimul vere quod ſic oſtendo ⁊ pono caſum ꝙ ſortes habeat vnū propriū aſinū ⁊ etiam plato ⁊ non ſint aliqui alij homines nec aſini tunc iſta eſt vera ſortis vel platonis quilibet aſinus h aſinus non eſt cū per te reducatur ad hanc diſiunctiuaꝫ ſortis quilibet aſinus h aſinus nō eſt vel platonis quilibet aſinus idē h aſinus non eſt cuius quidē diſiūctiue veritas eſt manifeſta. Et affirmatiua pꝫ per aſcēſum ſub illo termino aſinus diſtributo quocūq̄ eorū illorū aſinorū demonſtrato hec eſt vera ſortis ⁊ platonis aſinus eſt iſte aſinus predicatū eīn ſupponit ꝓ aſino demonſtrato ſimiliter ⁊ ſubiectū qm̄ hoc pacto facienda eſt verificatio hoc eſt ſortis vel platonis aſinus vt patet ex tertia difficultate queſtionis none ⁊ ita illa eſt vna affirmatiua de extremis ꝓ eodem ſupponētibus ⁊ per conſequens vera quod infert propoſituꝫ.

¶ Ad nonū principale diuerſis vijs poſſumus reſpondere. Primo dico ꝙ ille propoſitiones bene contradicunt ⁊ nego ꝙ ſint ſimul falſe ⁊ conceſſa falſitate affirmatiue dico negatiuam eſſe veram ⁊ qm̄ eius falſitatē probas per diſiunctiuā ei correſpōdentem omnis homo non eſt animal vel a aſinus non eſt animal. Ad hoc dupliciter reſpondeo primo ꝙ deſcendendum eſt ſub predicato ſtāte cōfuſe ⁊ diſtributiue antequā ipſa reducatur ad diſiunctiuam ⁊ pariformā dicerē ꝙ in ſua contradictoria dande ſunt ſingulares ex parte illius termini animal ſtantis determinate antequā reducat̄ ad copulatiuam. Et ſi in negatiua dederis ſingulares illo pacto inuenies quālibet ſingularē verā. Secūdo dico admittendo ꝙ ipſa reducat̄ ad diſiunctiuā antequā dentur ſingulares ex parte alicuꝰ

termini ſed dico ꝙ non bene das diſiunctiuam correſpondentem illi ſed diſiunctiua eius eſt hec omnis hõ non eſt animal vel a aſinus non eſt idem aĩal manifeſtum eſt ꝙ ſi vni contradictoriarũ aſſignetur copulatiua alteri aſſignanda erit diſiunctiua ex partibus contradicẽtibus cõſtituta. Sed nõ videtur ꝙ hec ꝓpõ oĩs hõ vel a aſinꝰ non eſt aĩal debeat reduci ad illã diſiũctiuã in qua accipitur relatiuũ idẽptitatis naꝫ in illa ꝓpõne nõ ponitur aliquis terminꝰ ſtans determinate vel aliquod ſignum denotans ꝙ reducendo illã ꝓpoſitionẽ ad diſiunctiuam oportet accipere relatiuuꝫ idẽptitatis. Propterea alia via reſpondeo ad argumẽtum factum ⁊ dico ꝙ ille due ꝓpoſitiones nõ cõtradicunt immo ſunt ſimul falſe in caſu poſito ſed dabitᷣ cõtradictoria vtriuſqꝫ illorũ ꝑ negationis ꝑpoſitionem ⁊ tũc manifeſtiꝰ apparebit quare opꝰ eſt relatiuo idẽptitatis in reductione illius propõnis ad negatiuaꝫ.

¶ Contra vtrãqꝫ iſtarũ ſolutionum ſimul arguitur ſic ſecundum quamlibet earum reducendo hanc ꝓpoſitionẽ ad diſiunctiuã omnis homo vel omnis aſinus eſt b aĩal opus eſſet relatiuo idẽptitatis ⁊ deberet illa ꝓpoſitio reduci ad hanc diſiũctiuã omnis homo eſt b aĩal vel oĩs aſinus eſt idẽ b aĩal illa autem diſiunctiua eſt falſa ⁊ per conſequens ⁊ illa ꝓpõ ſecũdã dicta eſt dicẽda eſſe falſa. ꝙ tñ illud dici nõ poſſit ſic probo cõtradictoria illius propoſitionis eſt falſa igitur ipſa eſt vera probatᷣ aſſumptũ iſta eſt eius contradictoria homo ⁊ a aſinus non eſt animal ⁊ illa propoſitio eſt falſa igitur ꝙ illa ei contradicat patet nam iſta homo ⁊ a aſinus nõ eſt animal aliquaꝫ habet contradictoriam ⁊ nullam niſi illam igitur. Ad hoc argumentum reſpondetur concedẽdo hanc eſſe falſam omnis homo vel omnis aſinus eſt b animal qñ reducendo illam ad diſiunctiuam opus eſt relatiuo idẽptitatis vt dictum ẽ. Et vlteriꝰ nego ꝙ contradicat huic homo ⁊ a aſinus non eſt animal ⁊ quando petis contradictoriam illius reſpondeo per propoſitiones.

¶ Prima ꝓpoſitio illa ꝓpoſitio homo ⁊ a aſinus non eſt animal non contradicit vni propoſitioni mutãdo ly ⁊ in ly vel diſtribuẽdo illos duos terminos non diſtributos ⁊ faciendo illud predicatuꝫ ſtare determinate hanc propoſitionem derelinquo ꝓbatam ex argumento.

¶ Secunda ꝓpoſitio illa propoſitio non poteſt habere contradictoriam faciendo illuꝫ terminum diſtributũ ſtare confuſe tantum probatur hec propõ multis exiſtentibus aſinis ⁊ nullis hoĩbus iſte ſunt ſimul vere homo ⁊ a aſinus nõ eſt animal omnis homo vel omnis aſinus eſt animal et per conſequens non contradicunt ille propoſitiones.

¶ Tertia propoſitio ad dandũ contradictoriã illius ꝓpoſitionis non oportet illũ terminũ facere ſupponere ſuppoſitione mixta ꝓbatᷣ hec ꝓpoſitio nulla eſt ſuppoſitio mixta vt prius dictum eſt ſed ad dandũ contradictoriam alicuius ꝓpoſitionis non oportet aliquem eius terminũ facere ſupponere tali ſuppoſitione qualis non reperitur igitur.

¶ Quarta ꝓpoſitio ex hijs ſequẽs ẽ ꝙ ille terminus aĩal diſtributꝰ in negatiua o[…] ſupponere cõfuſe ⁊ diſtributiue ꝓbatᷣ hec ꝓpõ o[…]ẽt ſupponere cõiter et non determinate vt dicit prima ꝓpõ nec confuſe tantũ vt dicit ſecũda igitᷣ debet ſupponere cõfuſe ⁊ diſtributiue tenet cõſequẽtia a ſufficiẽti diuiſione / cõtradictoria igitᷣ ꝓpõnis date erit iſta nõ homo ⁊ a aſinus nõ eſt animal ⁊ illius ꝓpoſitionis debẽt dari prio deſcendentes ſub illo termino hõ eo ꝙ erat primꝰ terminꝰ ꝓbabilis in ſua cõtradictoria vel ſi velis eã reducere imediate ad diſiũctiuã reduceã ad hanc quilibet hõ eſt aĩal vel quilibet aſinꝰ ẽ b aĩal. Nec mirũ tibi videatᷣ ꝙ nõ eodem mõ ſupponat ille terminus aĩal in illa diſiũctiua ⁊ in alia i primis oportet illos q̃ effingũt ſuppoſitiones mixtas idẽ dicere. Cũ etiã illo ſolũ ꝓuenit ex natura negationis negãter capte reddẽte ip ſenſuꝫ ↄtradictoriũ qñ ponitᷣ in principio ꝓpõnis. Et facile eſt dare deſcẽdẽtes ꝑpoſita negatiõe vel des iſtas iſte hõ vel q̃libet aſinꝰ ẽ b aĩal vt ille ſingulares cõtradicãt ſingularibꝰ deſcẽdẽtibꝰ reſpectu eiuſdẽ termini i alia ꝓpõne. Facile aũt patet qualiter dãda eſt contradictoria alterius affirmatiue.

¶ Ad confirmationẽ reſpondetᷣ concedẽdo iſtas contradicere ſortis ⁊ platonis aſinꝰ quilibet aſinus eſt ſortis vel platonis quilibet aſinꝰ b aſinus non eſt ⁊ nego ꝙ ſe cõpatiantur in veritate ⁊ in caſu poſito cõcedo affirmatiuã ⁊ ad probationẽ negatiue dico ꝙ nõ recte aſſignatᷣ diſiunctiua ei correſpondẽs imo illa ẽ q̃ poſtea aſſignatᷣ. Et vlteriꝰ nego ꝙ ex hoc ſequantᷣ duo cõtradictoria ſimul vera et admiſſo caſu poſito dico affirmatiuã ẽẽ falſã demõſtrãdo aſinũ poſſeſſuꝫ a ſorte iſta ẽ falſa ſortis ⁊ platonis ẽ iſte aſinꝰ dato ꝙ ſit vna affirmatiua de extremis ꝓ eodẽ ſupponentibus ⁊ rõ eſt q: predicatuꝫ nõ taliter cõpetit ſubiecto qualiter denotatᷣ cõpetere. nam ad veritatẽ illiꝰ oporteret ꝙ ſortis aſinus eſſet iſte aſinus ⁊ ſimiliter ꝙ platonis aſinus eſſet iſte aſinus. Dic tamen eſt Aduertendum ꝙ hec propoſitio eſt diſtinguenda ſortis ⁊ platonis aſinus quilibet aſinus eſt poteſt eñ ly ⁊ teneri indifferenter diuiſiue ⁊ complexiue tenẽdo diuiſiue cõceſſa eſt illa propoſitio in caſu argumenti. Si vero cõplexiue teneretur illa propoſitio eſſet neganda cũ nullam haberet ſingularẽ veram ſub illo termino aſinus in primo loco ſtante determinate. Et ſi obicias illud verbum non eſt pluralis numeri in ordine ad quod tenetᷣ ly ⁊ / ⁊ ponitᷣ a pte ſubiecti nec ibi ponitᷣ aliquid faciẽs illud copulatũ accipi vnica acceptiõe ⁊ per cõſequẽs non poteſt ibi aliquo pacto teneri complexiue tenet conſequẽtia ex his que diximus in difficultatibus ſecunda ⁊ tertia queſtionis none. Ad hoc breuiter reſpõdeo ꝙ in hac propoſitione ſortis ⁊ platonis aſinus quilibet aſinus eſt poteſt ly ⁊ eque bene teneri complexiue ſicut diuiſiue dato ꝙ copula verbalis ſit ſingularis numeri. Et ratio eſt q: partes quas ibi vnit ly ⁊ non ſunt totale extremũ in ordĩe ad illã copulã verbalem illud aũt quod diximus locis preallegatis intelleximus vbi ille partes quas vniret ly ⁊ eſſent totale extremũ. Ex predictis infero correlarie has ꝓpoſitiões ſortis ⁊ platonis aſinꝰ quilibet aſinꝰ eſt / ſortis ⁊ platonis aſinus nullus aſinus eſt nullam legem participare nam ſorte ⁊ platone poſſidentibꝰ quattuor aſinos copulatim ⁊ copulatiue nullis alijs exiſtentibus ambe ſunt vere. de affirmatiua nõ ẽ queſtio negatiua ꝓbatᷣ per hanc copulatiuã ſortis a aſinus nullus aſinus eſt ⁊ platonis a aſinus nullꝰ aſinus eſt ⁊ ita nõ repugnat ei veritas nec etiã eis repugnat falſitas caſu eñ poſito ꝙ multi eſſent homines ⁊ quilibet haberet ſuum ꝓpriũ aſinuꝫ ambe ſunt falſe vt patet intuenti.

¶ Decimo pricipaliter arguitur ſic iſte ↄdicunt oĩs hõ vel aſinus non eſt animal aliquis hõ non vel aſinꝰ non eſt animal ⁊ ſunt ſimul vere igitᷣ lex contradictoriarũ eſt nulla ꝙ ille ꝓpõnes contradicãt patet ꝑ oẽs ↄditiones. Et ꝙ ſint ſimul vere ꝓbo ſic negatiua ẽ vera ⁊ ẽt affirmatiua igitᷣ. ꝙ negatiua ſit vera

ꝓbo ſic bene ſequitur omnis homo vel aſinus non eſt
hoc aial⁊ omnis homo vel aſinus non eſt hoc animal
⁊ ſic de ſingulis animalibus igitur omnis homo vel
aſinus nō eſt animal conſequentia tenet per aſcenſuꝫ
copulatiuū ſub termino diſtributo ⁊ ꝗlibꝫ ſingularis
eſt vera ſiue enim demonſtres aſinū ſiue hominē. Iſta
eſt vera a omnis homo vel aſinus nō eſt hoc animal igi
tur negatiua eſt vera. Affirmatiuam aūt ſic probo ſe-
quitur bene ſortes nō vel aſinus nō eſt aial ⁊ ſortes eſt
aliquis hō igiť aliquis hō nō vel aſinus nō eſt aial cō
ſequentia eſt clara ⁊ maior probatur bene ſequiť ſor
tes non vel iſte aſinus nō eſt aial ⁊ ſortes nō vel iſte aſi
nus nō ē aial ⁊ ſic de ſingulis aſinis igiť ſortes nō vel
aſinus nō eſt aial cōſequētia tenet ꝑ aſcenſuꝫ ſub illo
termino aſinꝰ diſtributo quelibet aūt ſingularis ē ve
ra demonſtrando brunellum iſta eſt vera ſortes nō vel
iſte aſinus non eſt animal vt declarat falſitas ſue con
tradictorie iſta eſt falſa ſortes vel iſte aſinus nō eſt ani
mal ⁊ ita habetur veritas affirmatiue et ꝑ ꝯſequens
duo contradictoria ſimul vera.

¶ Et confirmať iſta propoſitio om-

ne animal eſt homo vel b brutum ⁊ ſua cōtradictoria
ſunt ſimul vere vel falſe in aliquo caſu igitur lex con
tradictoriarū nulla conſequentia eſt clara ⁊ probo an
tecedēs. Expeto vel iſta eſt ſua cōtradictoria aliquod
animal non eſt hō vel brutuꝫ vel iſta eſt ſua cōtradicto
ria a animal non ē homo vel brutū aut eſt aliqua alia
Si primū dantur cōtradictorie ſimul falſe rebus ſtan
tibus vt nunc. Nā hec affirmatiua eſt falſa omne ani
mal eſt homo vel b brutum: nam omnes deſcenden-
tes ſunt falſe ſub ſecūda parte diſiūcti ꝗ ſupponit de
terminate quocūꝗ eñi bruto demonſtrando hec ē falſa
omne aial eſt hō vel hoc brutum. ꝙ autē negatiua ſit
falſa ptꝫ qꝛ bene ſequiť aliquod animal nō eſt homo
vel brutū ergo hoc animal nō eſt homo vel brutuꝫ vel
hoc animal non eſt homo vel brutum quelibet ſingu-
laris eſt falſa igitur illa negatiua eſt falſa relinquitur
ergo ꝙ ille ꝓpoſitiones non ſunt contradictorie. Nec
poteſt dici ꝙ contradictoria affirmatiue eſt hec a ani
mal non eſt hō vel brutum quia tunc darentur contra
dictorie ſimul vere. Si enim non eſſet niſi vnum brutū
in mundo multi tamen eſſent homines tunc ambe ille
ſunt ſimul vere de affirmatiua ꝓbať qꝛ bñ ſequiť oē
animal eſt homo vel iſtud brutum ergo omne aial eſt
homo vel b brutum. Conſequentia tenet ab inferiori
ad ſuperius reſpectu ſecunde partis illius diſiuncti ⁊
etiam negatiua eſt vera. Nam deſcendas ſub quacūꝗ
parte copulati volueris ⁊ inuenies omnes ſingulares
veras nec videtur ꝙ illa affirmatiua poteſt habere ali
am contradictoriam igitur dicendum eſt vel contra-
dictoria eē ſimul falſa vel cōtradictoria eē ſimul vera.

¶ Ad decimū principale reſpōdetur

concedendo iſtas cōtradicere omnis homo vel aſinus
non eſt animal aliquis homo non vel aſinus nō ē ani
mal. Et concedo negatiuam ⁊ ad probationē affirma
tiue dico ꝙ iſta conſequentia nihil valet ſortes nō vel
aſinus non eſt animal ⁊ ſortes eſt aliquis homo igitur
aliquis homo nō vel aſinus nō ē animal quia arguis
a ſuppoſitiōe cōfuſa tm̄ ad determinatā reſpectu mul
titudinis reſpectu illiꝰ termini aial qḋ ſic declaro Cō
tradictoria huius propoſitionis ſortes non vel aſinus
non eſt animal eſt iſta ſortes vel aſinus nō ē animal et
ibi ille terminus animal diſtribuitur in ordine ad ter
minū ſtantē determinate ⁊ per cōſequens in ſua ꝯtra
dictoria ſtabit cōfuſe tātuꝫ ⁊ in cōſequente veꝫ in hac
ꝓpōe aliquis hō nō vel aſinus non ē aial ille terminꝰ

aial ſtabit determinate. Nā ī hac ꝓpōne ꝗlibꝫ hō vel
aſinus non eſt aial ꝗ eſt ſua contradictoria diſtribuiť
in ordine ad terminū ſtantē confuſe tantū ⁊ per conſe
quēs in ſua cōtradictoria debet ſtare determinate/ ⁊
propterea copulatiua ad quaꝫ reduci debet illa ꝓpō
de diſiuncto negato eſt hec aliquis homo eſt animal
⁊ omnis aſinus eſt b animal quam notū eſt eſſe falſaꝫ.

¶ Contra hanc ſolutioneꝫ arguitur

ſic ſeqretur ꝙ iſte ꝓpōnes eſſent cōtradictorie omnis
homo vel brunellus non eſt animal aliquis homo nō
vel brunellus nō eſt animal ſed hoc ē falſuꝫ igiť cōſe-
quētia eſt clara. Falſitatē tamē ꝯñtis ſic ꝓbo ille ꝓpō
nes ſunt ſimul vere igitur nō cōtradicūt ꝓbať aſſum-
ptū ⁊ primo ꝙ negatiua ſit vera ſic ꝓbo bñ ſequiť oīs
hō vel brunellus non eſt hoc animal ⁊ omnis homo
vel brunellus non eſt hoc anial et ſic de ſingulis ani-
malibꝰ igiť oīs hō vel brunellus nō eſt aial cōſequē-
tia tenet ꝑ aſcēſuꝫ ſub illo terīo aial diſtributo ⁊ veri
tas cuiuſlibet ſingularis nota ē ex dictis in ſolutione
argumēti ꝙ aūt affirmatiua ſit vera ꝓbo ſic bñ ſequiť
iſte hō nō vel brunellꝰ nō ē aial demōſtrādo ſortē igiť
aliquis hō nō vel brunellꝰ nō ē aial conſequētia tenet
ab inferiori ad ſuperiꝰ quocūꝗ impedimēto ſecluſo.

¶ Ad hoc argumentū reſpondeť cō

cedēdo iſtas eē cōtradictorias oīs hō vel brunellꝰ nō
eſt aial/ aliquis hō nō vel brunellꝰ nō ē aial ⁊ dico ne
gatiuā eſſe falſam. Et ad ꝓbationē dico ꝙ ille aſcen-
ſus nō valet immo prius aſcēdendū eſt ſub prima pte
diſiuncti eo ꝙ eſt primus terminus probabilis.

¶ Ad cōfirmationeꝫ ponētes ſuppo

ſitionē mixtā diuerſimode reſpōdēt. Aliqui dicūt illū
terminū animal debere ſupponere ſuppoſitione mix
ta alii vero dicunt nō opus eſſe ſuppoſitione mixta et
dicunt has equiualere oē animal eſt hō vel b brutū oē
animal eſt homo vel brutū. Et negarēt illū deſcenſus
diſiunctiuum ſub ſcḋa parte diſiuncti qm̄ vt dicūt nō
eſt aſpiciendum ad partes ſed ad totū diſiunctū vnica
ſuppoſitione ſupponēs. Ego aūt dico ꝙ ſecuriꝰ mul
to eſt aſſignare cōtradictorias taliū ꝓpoſitionū ꝑ pre
pōnem negationis ꝗ̄ aſpicere ad ſuppoſitiones ter-
minorum ⁊ ſecundum regulas poſitas facere eos ſup
ponere in contradictoria iſtud declaro facili exemplo
in hac propoſitione a homo vel a aſinus non eſt aial ē
vnus terminus diſtributus in ordine ad duos quorū
quilibet ſtat confuſe tantum. Propterea crederet for-
te aliquis recte ei aſſignare contradictoriaꝫ faciendo
illum terminuꝫ diſtributum ſtare determinate ⁊ illos
duos ſtantes confuſe tantum facere ſtare confuſe ⁊ di
ſtributiue quod tamen eſt falſum quoniam tūc iſte cō
tradicerent a homo vel a aſinus non eſt animal omnis
homo ⁊ omnis aſinus eſt b animal quod nō eſt dicēdū
ſi eñi ſit preciſe vnus homo in mundo cū vno aſino am
be ille ſunt falſe propterea eſt melius aſſignare cōtra
dictorias taliū per prepoſitioneꝫ negationis. Multo
plura circa hāc oppoſitiōis ſpeciē dicere poſſemꝰ nul
la eñi ē difficultas in logica ꝗ ad iſtō ꝓpoſitū trahi nō
poſſet. Sed duabꝰ de cauſis breuiter trāſcurrēduꝫ eē
duximus. ¶ Prima ꝙ impertinens eſſet materiā ex-
poni[illegible]um ſillogiſmorum aut aſcenſus aut deſcen-
ſus h[illegible]nſerere. ¶ Secunda ne de numero eorū vi-
derem[illegible] quos iuſte ꝗdē reprehēdit Laurentius vallē
ſis in ꝓhemio ſcḋi libri ſue dialectices ita inqēns. Fre
quenter mecū ſoleo dubitare de pleriſꝗ ſcriptoribus
artis dialectice ignorationis ne eos an vanitatis an
malicie accuſeꝫ an de his oibꝰ. Na cū illoꝝ errores nō
parū m[illegible]ltos ꝯſidero ꝗbꝰ nō muꝰ ſcipos ꝗ̄ ceteros vidē

tur deſcripſiſſe vel negligentie vel infirmitati humane attribuo. Cū rurſus quicquid infinitis libris tradiderūt id omne pauciſſimis tradi preceptis potuiſſe animaduerto quid aliud cauſe fuiſſe niſi inanē arrogantiam qui dum vites longe lateqꝫ diffundi ſarmentis gaudent vuam in labruſcā mutauerūt. Que hic etiaʒ omiſſa ſunt varijs in locis diſcutientur. Et hec quoad difficultatem ſecundam dicta ſatis ſint.

¶ Sequitur difficultas tertia.

Dicto cuiꝰ intellectu aduertēdū ē ꝙ ꝓpōnes ſubcōtrarie ſunt ꝑticularis affirmatiua ꝛ ꝑticularis negatiua vel indiffinita affirmatiua ꝛ indiffinita negatiua intelligēdo ceteras cōditiones q̄ requirūt ad hoc ꝙ ꝓpōes opponant. Que aūt ſint ſpeciales cōditiones deſeruiētes huic ſpēi oppōnis patebit ex ſolutionibꝰ argumētoꝝ. Lex aūt ſubcōtrariarū talis ē ꝙ nō poſſint ſimul eſſe falſe poſſunt tñ ſimul eē vere / ſcdm ꝓbat philoſophꝰ exēplis in textu ꝛ primū ꝓbat qm̄ datis ſubcōtrarijs falſis darētur cōtrarie ſimul falſe inter quas q̄dē cōtrarias ꝛ illas ſubcōtrarias reperiētur cōtradictorie quas eē oporteret eē ſimul falſas qđ ē ɔtra legē ɔtradictoriarū vt āt hec appareant breuiter contra predicta inſtatur. ꝛ

¶ Primo principaliter arguit ſic iſte propōnes ſubcontrariantur hoīs quilibet aſinus eſt aſinus / hoīs aſinus aſinꝰ nō eſt ꝛ tamen non ſunt particularis affirmatiua ꝛ particularis negatiua aut indiffinita affirmatiua ꝛ indiffinita negatiua igitur diffinitio ſubcontrariaruʒ eſt mala ꝙ ille propoſitiones ſint ſubcontrarie patet non repugnat eis veritas ſed repugnat eis falſitas igitur ſubcontrariantur ꝛ ꝙ nō ſint particularis affirmatiua ꝛ particularis negatiua clarum eſt qꝛ quelibet earum eſt mixte q̄ntitatis.

¶ Et confirmatur illa diffinitio cōpetit alijs a diffinito igitur nihil valet ɔ̄ña eſt manifeſta ꝛ ꝓbo añs. Iſte due ꝓpōnes aliq̄s hō currit aliq̄s hō nō eſt albꝰ nō ſunt ſubcōtrarie ꝛ tñ ſunt ꝑticularis affirmatiua ꝛ ꝑticularis negatiua igitur ꝙ ſi dicas ꝙ ſubintelligi debēt cōditiōes requiſite ad ſubcōtrarietatē tunc accipio iſtas duas tantum hō eſt aīal tñ hō non eſt aīal ꝛ ſic arguo ille propōnes ſunt indiffinita affirmatiua ꝛ indiffinita negatiua quibꝰ cōpetūt oēs conditiones ad ſubcontrarietatem requiſite ꝛ tamen non ſunt ſubcontrarie igitur qualitercūqꝫ intelligas conditiones in diffinitione diffinitio nihil valet / maior probatur quia neſcis dare conditionem deficientem illis duabus. Minorē autē probo ille ſunt ſimul falſe igit non ſubcontrariantur tenet ɔ̄ña ex lege ſubcontrariarum ꝛ añs patet de affirmatiua per ſuā vniuerſalem in terminis tranſpoſitis aut per ſuas exponentes. de alia pꝫ per falſitatē ſue prime exponentis.

¶ Ad primū pricipale communiter reſponderi ſolet ꝙ ille propōnes ſubcontrariant ꝛ ꝙ phūs non capit hic propoſitionem particulareʒ ſicut in q̄ntitatibus ſed ille ꝓpōnes ſunt particulares id eſt plus habētes de particularitate q̄ de vlitate vel non habētes tñ de vlitate q̄tum de particularitate. Hoc addo ꝓpter iſtas duas ſubcontrarias aliq̄s homo eſt ſortes aliquis homo non eſt ſortes q̄ licet non habeāt plus de particularitate q̄ de vlitate tamen non habent tantum de vlitate q̄tū habēt de particularitate ꝛ illud ſufficit. Et ſicut dictum fuit ꝙ ꝓpō vlis in materia contrariaruʒ accipitur pro propōne in qua ē aliquis terminus diſtributus ita in propoſito ꝓpō particularis capitur p ꝓpōe in qua eſt terminus particularis ſatus ſiue non diſtributus. Et ita iſta ꝓpō hoīs quilibet aſinus eſt aſinus eſt ꝓpō particularis in propoſito

¶ Contra hāc ſolutioneʒ tripliciter arguo primo ſic ſi ꝓpō particularis caperetur in propoſito eo mō quo dictum eſt. Sequeretur ꝙ eſſet aliqua ꝓpō particularis que non poſſet habere ſubcontrariam ſequelam tñ ſic probo iſta ꝓpoſitio eſt particularis in propoſito quilibꝫ aſinꝰ hominis eſt brunellus ꝛ non poteſt habere ſubcontrariaʒ igitur. Maior pꝫ in ea eſt vnꝰ terminus particulariſatꝰ videlicet ille terminꝰ hominis nō diſtributus ꝛ per ɔ̄ñs illa propō eſt particularis vt in propoſito / ꝙ autem nō poſſit habere ſubcontrariam pꝫ quia ſi aliquam haberet maxime haberet hanc aliquis aſinus hominis nō eſt brunellus ſed hoc non quia ille due propōēs realiter cōtradicunt ꝛ per ɔ̄ñs non ſubcontrariantur.

¶ Secundo ad idē ſic arguo ſi ſolutio eſſet bona ſequeretur ꝙ aliqua ꝓpō vlis poſſet habere ſubcontrariam probo ɔ̄ñam ꝛ accipio hanc propoſitioneʒ quilibet homo eſt homo ꝛ ſic arguo illa ꝓpō vlis eſt particularis vt in propoſito igit poteſt habere ſubcontrariam añs eſt clarum quia predicatum eius eſt terminus particulariſatꝰ. Et ſi nō velis ſic accipere ꝓpōnē particularē alia via ꝓbo intentū. Et ſic arguo iſta ꝓpō eſt mere ꝑticularis a hō quilibꝫ hō eſt et realiter ſubcōtrariatur huic hō hō nō eſt ꝛ iſte due formaliter equiualēt a hō q̄libꝫ hō eſt q̄libet hō eſt hō igitur iſta ꝓpō q̄libet hō ē hō realiter ſubcōtrariatur huic homo hō non eſt. Et per ɔ̄ñs hēturꝙ ꝓpō vlis habet ſubcontrariam quod erat probandum.

¶ Tertio ſic arguo multe ſunt ꝓpoſitiōes in quibꝰ nullus eſt terminus ꝑticulariſatꝰ et tñ pñt habere ſubcontrarias igitur aliter accipienda eſt propō ꝑticularis in propoſito q̄ iam diximus ɔ̄ña eſt clara ꝛ probo aſſumptum de qualibet iſtarum vtrūqꝫ hō non currit omnis hō vel omnis aſinꝰ oē animal eſt

¶ Ad primū iſtorum reſpōdetur cōcedendo ꝙ iſta ꝓpoſitio q̄libꝫ aſinꝰ hoīs eſt brunellꝰ non pōt habere ſubcontrariaʒ. Et nego ꝙ ſit particularis vt in ꝓpoſito qꝛ licet in ea ſit vnus terminus particulariſatus tñ quia ille debet eodē modo ſtare in ambabus nō reputatur propoſitio illa particularis. Ad hoc enim ꝙ ꝓpō ſit particularis in propoſito requiritur ꝙ ille terminus communis non diſtributus nō ſit determinatio accepta vnica acceptione.

¶ Ad ſecundū argumētū reſpondet concedendo illarū videlꝫ ꝙ aliqua vniuerſalis poteſt habere ſubcontrariā. Et concedo ꝙ iſta ꝓpoſitio quilibet homo eſt homo realiter ſubcōtrariatur huic hō hō nō eſt. Sed iſtud dictū cōtradicere videtur ariſtoteli dicit enim philoſophus ꝙ ſubcontrarie ſunt in quibus aliquod predicatū enūciatur de aliquo ſubiecto vniuerſali nō vniuerſaliter ſumpto i vna affirmatiue ꝛ in alia negatiue ꝛ dans exemplū de iſtis duabꝰ hō ē albus hō nō eſt albus dicit ꝙ in illis ſubiectū nō tenetur vniuerſaliter quia non ſumitur cū hoc ſigno omnis ꝛ per conſequens non eſt de mente philoſophi dicere has ſubcontrariari quilibet homo eſt homo ꝛ homo homo non eſt quia ſubiectum tenetur vniuerſaliter poſtq̄ ſumitur cum ſigno vniuerſali. Ad iſtud poſſumꝰ reſpōdere ꝙ philoſophus voluit dicere ꝙ ſubiectum nō dꝫ in vtraqꝫ ſubcontrariarum teneri vliter pōt tamen in altera earum teneri vniuerſaliter. Quicquid ſit de hoc ille nunc eſt cōis modus dicendi.

¶ Ad tertium reſpondet concedēdo quālibet illarū poſſe habere ſubcōtrariā. Etiā queli bȝ earū ē pticularis pticularitate ſincathegoꝛeumati ca ꝯñs ē aliquas ꝓpōnes poſſe habere ſubcontrarias in quib⁹ oēs termini diſtribuibiles diſtribuuntur.

¶ Ad confirmationē reſpondetur ſi cut reſponſum eſt vſqȝ ad illam replicam de iſtis dua bus tm̄ hō eſt aial tm̄ hō nō eſt animal. Ad quam di citur ꝙ ille non ſubcontrariantur et rō eſt quia ly tm̄ eſt vna vlitas equiualenter et ꝓptera non deberet manere in ambabus ſubcontrarijs. Foꝛte petis q̄ ſit ſubcontraria huius ꝓpōnis tm̄ hō eſt animal dico ꝙ eſt hec non tantum omnis homo non eſt animal.

¶ Secūdo pricipaliter arguitur ſic iſte ſubcōtrariātur hō non contingent eſt aial hō non cōtingenter nō eſt aial ⁊ ſunt ſimul falſe ꝙ ille ꝓpōes ſunt ſubcōtrarie ptȝ q2 ly cōtingenter includit vnam vniuerſalitatem vȝ ly ⁊. Et per ꝯñs ly cōtingēter ne gatū eſt pticularitas ⁊ p ꝯñs pōt negari in vtraqȝ ſub contrariarum ꝙ ille ſint ſimul falſe patet per vtriuſqȝ contradictoꝛiam.

¶ Et confirmat iſte ſunt ſubcontra ria hō et aſinus eſt animal/hō ⁊ aſinus non eſt aial et ſunt ſimul falſe in aliquo caſu igit lex ſubcōtrariarū nulla maioꝛ patet q2 nulla eis deficit conditio minoꝛ ꝓbat. Et pono caſum ꝙ nulli ſunt aſini ⁊ multi ſint homines tunc patet ꝙ affirmatiua eſt falſa p hanc co pulatiuā aliquis hō ē aial ⁊ aliqs aſin⁹ ē aial ⁊ eodeȝ mō patȝ falſitas negatiue per ſuam copulatiuam.

¶ Ad ſecunduȝ principale reſpōdet ꝙ ille propoſitiones aſſumpte non ſubcontrariantur Ratio eſt quia ly contingenter negatum non eſt pure particularitas quemadmodum ly contingenter affir matum non eſt pure vlitas. Ratio eſt quia licet propo ſitio in qua ponitur ly contingenter affirmatum ſit ex ponenda per vnā copulatiuam tamē includit modos particulares. Unde hec ꝓpoſitio ſoꝛtes contingen ter eſt animal ſic exponitur ſoꝛtes poſſibiliter eſt aial ⁊ ſoꝛtes poſſibiliter non eſt aial modo notum eſt ꝙ illi modi ſunt particulares ⁊ ita ly contingenter negatuȝ includit iſtos modos vlēs neceſſario et impoſſibiliter qui ſunt modi vlēs ⁊ ꝓpterea ly contingenter dȝ af firmari in altera ſubcontrariarum.

¶ Ad confirmationē reſpōdetur ne gando ꝙ ille ꝓpōnes ſubcontrarientur ⁊ rō eſt quia ly ⁊ diuiſiue ſumptū ⁊ vlitas manens in vtraqȝ ſubcō trariarum debebat enim fieri particularitas ⁊ ꝓpte rea ſubcontraria affirmatiue eſt hec homo non ⁊ oīs aſinus eſt animal ſiue iſta homo vel aſinus nō eſt aial que propoſitiones equiualent.

¶ Tertio principaliter arguitur ſic Iſte ſubcontrariantur hominis quilibȝ aſin⁹ ē h aſin⁹ hoīs aſin⁹ nō ē aſin⁹ ⁊ quolibet hoīe poſſidēte duos aſinos ille ſunt ſimul falſe. De affirmatiua ꝓbat hn̄ ſequit hoīs q̄libȝ aſin⁹ ē h aſin⁹ ergo iſti⁹ hoīs q̄libȝ aſinus eſt h aſinus vel iſtius hominis ⁊c. quelibet ſin gularis eſt falſa vt notum eſt ex caſu negatiua etiā eſt falſa vt ptȝ per veritatē ſue contradictoꝛie cuiuſlibet hominis quilibet aſinus eſt aſinus.

¶ Et cōfirmatur iſte ſunt ſubcōtra rie homo eſt homo ⁊ homo non eſt homo vt patet per ſingulas conditiones ⁊ tamen eis non cōuenit lex ſub contrariarum quod ſic probo ille ꝓppoſitiones nō poſſunt eſſe ſimul vere. Nec alique due tales ſimilis foꝛme quod ſic pꝛobo. Iſta conſequentia eſt foꝛmalis homo eſt homo ergo omnis homo ē homo igit ſi due tales ſubcontrarie eſſent ſimul vere darentur due con tradictoꝛie ſimul vere quod non eſt dicendum.

¶ Ad tertium principale reſpondet negando illas ꝓpoſitiones eſſe ſubcontrarias ⁊ ra tio eſt quia ad hoc ꝙ alique ꝓpoſitiones ſint ſubcō trarie requiritur ꝙ in vna earum omnes termini com munes ſint particulariſari quemadmodum dictū fuit in contrarijs ꝙ in altera contrariarum omnes termi ni debent diſtribui ⁊ ꝓpterea ſubcontraria illius ꝓ poſitionis hominis quilibet aſinus eſt h aſin⁹ eſt hec hominis aſinus aſinus non eſt.

¶ Ad confirmationē reſpondet con cedendo illas ꝓpoſitiones eē ſubcontrarias homo eſt homo ⁊ homo non eſt homo ⁊ licet non poſſint da ri alique ſimilis foꝛme cum illis vere poſſunt tamē da ri alique ſimul vere in ſimili acceptione terminoꝛum videlicet iſte due animal eſt homo animal non eſt hō. Unde breuiter eſt aduertenduȝ ꝙ ſimilis acceptio ter minoꝛum preſupponit oīa illa q̄ preſupponit ſimilis foꝛma ſola ſinonimitate intrinſeca ſemota hoc eſt di cere. Si extrema ſint ſinonima inter ſe nō op⁊ ꝙ extre ma aliarum ꝓpōnū inter ſe ſint ſinonima. Sȝ illo dem pto oēs alie conditiones ad ſimilem foꝛmā requiſite re quiruntur ad ſimilē acceptionē terminoꝝ. Epilogan do hanc totā q̄ſtionē ptȝ q̄d ſit dicēdū ad titulū q̄ſtiōis vȝ ꝙ ſpēs oppōis recte diffiniunt a philoſopho ⁊ le ges earum bene aſſignantur ſicut patuit de cōtrarijs cōtradictoꝛijs ⁊ ſubcōtrarijs. Et ſic vt faſtidioſam lon gitudinē euitemus. Finem huic queſtioni imponim⁹

¶ Queſtio addita per magiſtrum clodoaldum cenalis pariſienſem.

Queritur vtrum leges oppo ſitionū ſint bene aſſignate. Pro cuiuſque q̄ſtionis ſolutiōe videndū ſit que ſit lex vn de lex capit in ꝓpoſito vt tātū valet ſicut ꝓprietas vel natura cōueniēs aliquibus ꝓpōnibus oppoſitis vel in qualitate tm̄ vel in q̄ntitate tm̄ vel in qualitate ⁊ q̄ntitate ſimul. Et q2 inter ce teras oppōnes oppō ꝯtradictoꝛia eſt potioꝛ ⁊ pꝛioꝛ ꝓ pterea prius de lege ꝯtradictoꝛiarū erit inquirenduȝ q̄ de alijs legib⁹ oppōnum oppoſitarū. vn̄ lex cōtra dictoꝛiarū eſt talis ꝙ non poſſunt dari ſimul vere nec falſe. Et illa lex nō dȝ pꝛopꝛie vocari ꝓprietas cōtra dictoꝛiarū cū non ꝯueniat omnibus ꝓpōnibus con tradictoꝛijs cū non cōueniat iſtis hec eſt falſa ⁊ hec nō eſt falſa ſm̄ aliquos. Et etiā ꝯuenit aliquibus q̄ non ſunt contradictoꝛie puta iſtis quodlibet eſt vel non eſt ⁊ aliquis homo eſt ⁊ non eſt aſin⁹ cū non poſſint dari ſimul vere vel ſimul falſe nec aliq̄ ſilis foꝛme cū eis cuȝ vna illarū ſit foꝛmalr impoſſibilis gr̄a foꝛme acceptio nis terminoꝝ ⁊ altera neceſſaria. ⁊ ꝓpterea non videt ꝙ poſſit dari aliqua lex ꝯueniēs oībus ꝯtradictoꝛijs ſtādo in rigoꝛe illius termini lex iaȝ expoſiti. Si foꝛte dicas ꝙ lex earū eſt ꝙ nō poſſunt dari ſimul vere poſt q̄ dantur aliq̄ ſimul falſe ſicut iam dictū eſt. hoc nihil eſt q2 hoc ꝯuenit cōtrarijs ⁊ ſic hoc non eſſet ꝓprietas ⁊ per ꝯñs non eſſet lex q2 ꝓpꝛietas dȝ cōuenire vni ſoli ⁊ ſemp ſaltem loquēdo de ꝓprietate quarto mo do capta. ⁊ iſto mō loquoꝛ ſed bene dari lex ꝯtradicto riarū non inſolubiliū puta eſſe ꝓpōes participātes vtroqȝ termino oꝛdine eodē vnā affirmatiuā ⁊ alteras negatiuā ⁊ non poſſe dari ſimul veras vel ſimul falſas

⁊ per propōnes quarū vna eſt affirmatiua ⁊ altera eſt negatiua intelligo in ꝓpoſito propōnes que ſic ſe habent ꝙ quecūq̄ copula ſiue partialis ſiue totalis affirmatur in vna negaꝰ in altera. ⁊ hic non loquor formaliter ſed equiualēter q: iſte ꝯtradicūt ſortes non cōtingēter eſt homo ⁊ ſortes ꝯtingēter non eſt hō: cū ita ſit ꝙ copulatiua cōpoſita ex exponētibus prime ꝯtradicit diſiunctiue compoſite ex exponētibus ſcdē. Similiter in lege ꝯtradictoriarū non poſui ꝙ debēt eſſe taliter ſe hītes ꝙ vna ſit vlis ⁊ alia ꝑticularis q: illa non ꝯueniret propōnibus ſingularibus ꝯdictorijs. Similiter illa non ꝯuenit iſtis aliq̄s homo eſt ipſemet et aliq̄s homo non eſt ipſemet. ⁊ ille ꝯdicunt. ētī addidi in lege ꝯtradictoriarū ſimiliter ⁊ in legibus aliarū eſt addendū ꝙ participēt vtroq̄ termino q: vbi nō participarēt nō participarent vtroq̄ termino dato ꝙ repugnaret ei veritas ⁊ falſitas grā forme acceptiōis terminorū. vnde iſte non participāt aliquā legem aliq̄s homo eſt vel non eſt aſinus ⁊ oē brutū non eſt vel non eſt lapis vt prima negatio cadat in totū in ſecunda ⁊ hoc ideo eſt q: non participāt vtroq̄ termino lꝫ repugnet eis veritas vel falſitas. Ex quo pꝫ ꝙ iſte non ꝑticipāt aliquā legem oēs hoīes currunt ⁊ non oēs hoīes currunt in affirmatiua capiēdo ly oēs diſtributiue ⁊ i negatiua collectiue q: iſte ſunt ſimul vere oēs aīe creabiles poſſibiliter ſunt create ⁊ non oēs anime creabiles poſſibiliter ſunt create capiēdo illo modo ſicut dictū eſt. nec oppoſito modo capiēdo ꝯtradicunt q: facile ē in alijs inſtare ⁊ hoc ideo eſt q: non participant vtroq̄ termino cum ſignū collectiuū ſit pars extremi ⁊ per hoc ſimiliter pꝫ iſtas non ꝯtradicere nullus hō regē vidit ⁊ aliq̄s homo vidit regem q: ille ſunt ſimul falſe caſu facili: nec ſimiliter iſte nullus hō vidit regem ⁊ aliquis homo regem vidit q: ille dantur ſimul vere vt facile eſt videre. et ſic etiam pꝫ ꝙ iſte non ꝯtrariantur nullꝰ homo regem vidit ⁊ quilibet homo vidit regē lꝫ repugnet eis veritas ⁊ non falſitas: tī q: non participant vtroq̄ termino non ꝯtrariantur ⁊ ſemꝑ intelligo de lege. Ex quo pꝫ iſtas non ꝯdicere de lege ſortes incipit ſcire oēm propōnem ⁊ ſortes non incipit ſcire aliquā propōnem q: caſu ſortes nūc ſciat oēs propōnes ⁊ immediate ante hoc fuerit vna propō quā non ſciuerit. ⁊ illa nūc noua ſit ⁊ ſemper ſciuerit illas quas ſcit. Tunc patet veritas vtriuſq̄. Similiter nec iſte quilibet aſinꝰ cuiuſlibet hoīs currit ⁊ aliq̄s aſinus hoīs non currit: q: caſu quo eſſet vnus aſinus cōis poſſeſſus ab oībus hoībus qui curreret ⁊ aliū aſini particulares non currerēt: tunc pꝫ veritas vtriuſq̄ immo cuꝫ affirmatiua ſtat iſta: nullus aſinus hoīs currit pꝫ ſi ille aſinus poſſideaꝰ copulatim. et vltra dicta ſemper intelligo ꝙ termini ſtent eque ample eque reſtricte eque appellate ⁊ vniuoce. Ex quo etiam ſequitur ꝙ iſte non participāt legē ꝯdictoriarū nullus homo poſſibiliter currit ⁊ aliquis homo currit nec econuerſo aliq̄s homo poſſibiliter currit ⁊ nullus homo currit. Nec iſte ꝯtrianꝰ nullus hō poſſibiliter currit ⁊ quilibet homo currit lꝫ repugnet eis veritas ⁊ non falſitas grā forme. Tamē ille non ꝑticipant aliquā legem q: termini non tenētur eque ample. Et ex iſto pꝫ ꝯtra multos dicētes ꝙ maior ampliatio ſeu diſtributio i negatiua ⁊ minor reſtrictio auget contrarietatem: quod aliter probatur ne ſine rōne loquamur: quia ex regula ꝯuerſi ſequitur iſtas contrariari ſaltē de lege quilibet hō eſt non albus: ⁊ nullus hō poſſibiliter eſt non albus. Et conſequentia claret ex rīa Sed probatur falſitas cōſequētis ſuppoſito ꝙ duo termini cōtradictorij poſſunt ꝟificari de eodē mediāte copula ampliatiua ſicut ipſemet tenet eē ꝓbabile: ita ꝙ ly non albus faciat iſtum ſenſuꝫ in negatiua ens qḋ nec eſt nec erit nec poteſt eē albū. Et volo ꝙ quilibet hō ſit niger tunc pꝫ ꝟitas vtriuſq̄ ⁊ per cōſequens nō contrarianꝰ nec de lege nec de mō enūciandi quod eſt contra eos.

¶ Prio principaliter contra ꝑdicta

arguitˀ iſte cōtradicūt a nō eſt aſinus: oē a eſt aſinus: et ſunt ſimul ꝟe aliquo cāu ergo lex ꝯtradictoriarū ē male poſita. Qḋ ſint ſimul ꝟe pꝫ caſu quo ly a valeat tantū ſicut iſtḋ aggregatū hoīs aſinꝰ: ⁊ volo ꝙ aliq̄ hoīes habeāt aſinos: ⁊ aliqui nō. Tūc negatiua eſt ꝟa puta iſta a non ē aſinꝰ: ꝙ ſit ꝟa patet equiualet iſti ꝟe hoīs aſinꝰ nō eſt aſinꝰ: ꝙ equiualeat ille: pꝫ ꝑ impoſitionē de ly a ꝙ illa ſit ꝟa ꝓbatur habet vnam ſingularē veram demōſtrādo hoīem nō habenteꝫ aſinum: ⁊ ꝑ ꝯñs illa eſt ꝟa. ꝙ affirmatiua ſit ꝟa probatur primo ſenſus eius eſt verus puta iſte de quocūq̄ eſt verū dicere ꝙ ē a de illo verū eſt dicere ꝙ eſt aſinus: quiquidē ſenſus ē clare verus. Tū etiam quelibet ſingularis ſub illo termino a eſt ꝟa: ergo illa vlis ē vera. Tum tertio. ſequiꝰ bene. Aliquod a eſt aſinus: ⁊ nullū eſt a quin ſit aſinꝰ: ergo oē a eſt aſinꝰ: ⁊ aīs eſt clarum ergo ⁊ conſequens Sed ꝯña ꝓbatur ꝑ ſimile: q: iſta ꝯña eſt infallibilis: aliquis hō currit. ⁊ nullus eſt homo qui currat: ergo oīs homo currit. Tuꝫ quarto veritas eius pꝫ per veritatē ſue excluſiue que eſt hec tantū aſinus eſt a cuius exponentes ſunt vere que ſunt iſte aſinus eſt a ⁊ nihil non aſinus eſt a.

¶ Ad primū reſpondetur ꝙ ille non

ꝯtradicunt q: argumētū infallibiliter ꝓbat iſtas eſſe ſimul veras ⁊ rō quare non ꝯdicunt eſt q: ly a in illis duabꝰ capitur equoce ly a eñ in affirmatiua valet tātum ſicut iſtud aggregatū aſinus hoīs ⁊ i negatiua valet tantū ſicut iſtud hoīs aſinus ⁊ hoc ideo eſt q: in negatiua ſubiectū non ſtat vnica acceptione: ſed in affirmatiua diſtribuiꝰ vnica acceptione ⁊ pro illo dico ꝙ q̄ñcunq̄ eſt aliqḋ aggregatū ex obliquo non diſtributo ꝑcedente ſuū rectū ſi tale aggregatū diſtribuaꝰ vnica diſtributione: tunc ille obliquus eſt determinatio accepta vnica. Exemplum eſt de iſto aggregato quilibet hominis aſinus. ⁊ ex illo patet ſolutio.

¶ Sed cōtra hoc arguitur ille ppo

ſitiones ſunt participātes vtroq̄ termino ordine eodem ⁊ nulla conditio requiſita ad ꝯtradictorias deeſt eis ergo cōtradicūt nec valet dicere ꝙ ly a capiꝰ equoce quod probaꝰ q: volo poſtq̄ ly a poteſt capi equoce vt notū eſt: ꝙ capiaꝰ vniuoce tunc currit argumentū Tum etiā illa propō a non eſt aſinus habet aliquam ꝯtradictoriā ⁊ non niſi iſtam oē a eſt aſinus ergo contradicūt: ꝙ habeat aliquam pꝫ q: oīs propō mundi hꝫ aliquā contradictorie oppoſitā: q: ſi cuilibet affirmatiue eſt aliqua negatio oppoſita cuilibet negationi debet eſſe aliqua affirmatio oppoſita. Et ꝙ non habeat niſi illam datam patet quia quero quam aliam ⁊ non poſſes dare. igitur.

¶ Ad iſtam replicam dicitur ꝙ illa

negatiua hꝫ aliquā contradictoriam ſcꝫ iſtam cuiuſlibet hoīs quilibet aſinꝰ eſt aſinus: nec obeſt ꝙ ſubiecta nō ſint ſilia quia ſunt termini ſinonimi quod ſufficit.

¶ Cōfirmatur iſte ꝯtradicūt oēs aſini

hoīs ſunt q̄ttuor aīalia ⁊ nō oēs aſini hoīs ſunt q̄ttuor aīalia ⁊ ſunt ſimul falſe: igitur lex contradictoriarum ⁊c. ꝙ ſint ſimul falſe probatur. Pono caſuꝫ ꝙ ſint duo homines preciſe poſſidentes quattuor aſinos ſic

ꝙ primus homo poſſideat duos aſinos ⁊ aliꝰ duos: ⁊ capio ly oēs collectiue tūc falſitas negatiue ē clara vt pꝫ ꝑ veritatē affirmatiue cuiuſdā vitas pꝫ ꝑ aſcēſū copulatū ſub illo termīo aſini hoīs ſtāte ꝯfuſe tn̄ copulatīꝫ q: ſequit̄ bn̄ iſti aſini hoīs ⁊ iſti aſini hominis ſunt quattuoꝛ aīalia: ergo omnes aſini hominis ſunt quattuoꝛ animalia: ⁊ veritas antecedentis pꝫ quia ē vna affirmatiua cuiꝰ ſubiectū ⁊ pꝛedicatū ſuppoñūt ꝓ eodē. Falſitas tn̄ eiuſdē affirmatiue pꝛobatur: q: ex ipſa ſequit̄ falſum: ergo ipſa ē falſa: pꝛobat̄ añs: ſequitur bene oēs aſini hoīs ſunt quattuoꝛ animalia: ergo hoīs oēs aſini ſunt quattuoꝛ animalia: ꝯña tꝫ a determinatione accepta vnica ad ipſaꝫ acceptā non vnica vbi determinatio nō diſtribuit̄: ⁊ ꝙ talis ꝯña ſit bona pꝫ q: ex oppoſito conſequētis ſequit̄ oppoſitū antecedentis arguēte a ꝓpōne habente plures cauſas veritatis ad pꝛopōnem habentem paucioꝛes. Tūc ēt nō apparet inſtantia in ſimili modo arguēdi ⁊ ꝙ ꝯñs ſit falſum pꝫ q: quelibet ſingularis eſt falſa ſub illo termino hoīs cū nullꝰ poſſidet quattuoꝛ aīalia caſu dato

¶ Subcōfirmat̄ iſte cōtradicūt ſoꝛtes incipit differre ab aſino ⁊ ſoꝛtes nō incipit differre ab aſino ⁊ ſunt ſimul falſe caſu quo nūc ſunt oēs aſini ⁊ non immediate ante hec fuerit aliquis aſinus. Sed ſoꝛtes ſit fuerit ⁊ erit tunc falſitas negatiue eſt nota ꝑ falſitatem exponētium ⁊ falſitas affirmatiue pꝛobat̄: ⁊ cum pꝛioꝛi caſu pono ꝙ materie ⁊ foꝛme aſinoꝝ immediate ante hoc fuerint ſeparate: tunc ſequit̄ bene ſoꝛtes incipit differre ab aſino: ergo ſoꝛtes a quolibet aſino incipit differre ſed ꝯñs eſt falſum: quod pꝛobat̄ quelibet ſingularis ſub tertio diſtributo ē falſa quod pꝫ iſta eſt falſa demonſtrando bꝛunellū ſoꝛtes ab iſto aſino incipit differre: ⁊ eadē eſt rō de alijs: ⁊ ꝙ illa ſit falſa pꝛobatur ⁊ ſequit̄ bn̄: ſoꝛtes ab iſto aſino incipit differre ⁊ iſte aſinus ē iſte binariꝰ. ergo ſoꝛtes ab iſto binario incipit differre: ⁊ per ly iſte binarius demonſtro materiam ⁊ foꝛmā bꝛunelli ⁊ ꝯñs eſt falſum vt pꝫ per exponentes ergo ⁊ añs non minoꝛ vt certum eſt ergo maioꝛ eſt falſa quod erat pꝛobandū. Et pꝛima cōſequētia pꝛobat̄. Quia iſta conſequētia videtur foꝛmalis: ſoꝛtes differt ab aſino: ergo ſoꝛtes a quolibet aſino differt. Si dicas ſicut vꝫ dicendū ꝙ illa ꝯña eſt bona mediāte copula de pn̄ti tn̄ nō ſequit̄ ſoꝛtes differet ab aſino: ergo ſoꝛtes a quolibet aſino differet: q: facile eſt dare añs verū ⁊ ꝯñs falſum: immo nunc añs eſt verū ⁊ ꝯñs falſum. Quicquid ſit de hoc q: videtur añs falſum: q: demōſtrādo aſinū qui non erit cū ſoꝛte illa ſingularis eſt falſa. Sed facile eſſet dicere ꝙ nō liceret ipꝫ demōſtrare q: ly aſino ſupponit pꝛeciſe ꝓ aſino qui erit cū ſoꝛte: ⁊ quicquid ſit iſta ꝯña videt̄ bona ad minus ſoꝛtes incipit differre ab aſino: ergo ſoꝛtes ab aliquo aſino incipit differre cū non appareat inſtātia in tali modo arguēdi. Sed ꝯñs eſt falſum vt pꝛius oſtēſum eſt: ergo ⁊ añs quod erat pꝛobandum.

¶ Ad pꝛimā cōfirmationē concedit̄ iſtas cōtradicere ⁊ cōceditur ꝙ negatiua eſt falſa ſꝫ affirmatiua eſt vera: ⁊ ad pꝛobationē falſitatis eiꝰ negatur ꝯña facta concedit̄ ꝙ arguit̄ ſicut dictū eſt q: argumentū bene pꝛobat illū modū arguendi nō eſſe validum. Ex quo querit̄ inſtantia extra pꝛopoſitū. pꝛimo non eſſet opus dare. tn̄ iſta ꝯña nihil valet. non tantū quodlibet ens entis non eſt deus: ergo non tantuꝫ entis quodlibet ens non eſt deus caſu quo ꝙ vnus angelus poſſideret ſe ⁊ deum: ⁊ deus poſſideret illum angelum pꝛeciſe. Illo caſu ymaginabili añs eſt verum ⁊ conſequens falſum. ¶ Si dicas ꝙ non eſt ſimile quia determinatio accepta non vnica in conſequēte nō diſtribuit̄. Pꝛeterea aliter datur non ſequit̄ incipit quilibet aſinus hoīs currere. ergo incipit hoīs quilibet aſinus currere: q: caſu poſito ꝙ ſint ſoꝛtes ⁊ plato ⁊ ꝙ ſoꝛtes habeat vnū aſinū currentē ⁊ qui curret. Plato autem aſinū non currentē habeat: ſed ille aſinus immediate poſt hoc curret ⁊ nō ſint plures aſini nec plures homines. illo caſu certum eſt ꝙ añs eſt verum ⁊ conſequens falſum patet per exponentes.

¶ Ad ſubconfirmationē conceditur ꝙ contradicunt ſed non dantur ſimul falſe. Et ad pꝛobationē concedit̄ ꝙ negatiua eſt falſa: ſed affirmatiua eſt vera. Et ad impꝛobationē negatur ꝯña. vnde dico talē modum arguendi nō tenere quādo ponit̄ ampliatio vt in pꝛopoſito. Similiter pꝫ ꝙ in illa pꝛopoſitione data nō valet ſillogiſmus ſub illo termino aſino. et ad aliud negatur iſta ꝯña ſimiliter ſoꝛtes incipit differre ab aſino: ergo ſoꝛtes ab aliquo aſino incipit differre. Coꝛrelariū pꝫ ex argumēto. Ex quo pꝫ iſtas non equiualere ſoꝛtes incipit differre ab omni aſino ⁊ ſoꝛtes ab aliquo aſino incipit differre q: pꝛima eſt vera ⁊ ſcōa falſa. Ex hoc etiā ſatis patet inſtantia in mō arguendi facto in pꝛima confirmatione.

¶ Secundo pꝛincipaliter arguitur Iſte contradicūt cuiuſlibet hoīs aſinus cuiuſlibet alterius hoīs h aſinus eſt. ⁊ alicuius hoīs quilibet aſinus alterius hoīs nullus aſinus eſt ⁊ ſunt ſimul vere. ergo due cōtradictoꝛie vere: ꝙ ꝯtradicāt pꝛobatur nulla cōditio videtur deficere ad bonā cōtradictioneꝫ. Sed ꝙ ſint ſimul vere pꝫ caſu quo ſint tres hoīes ⁊ tres aſini ⁊ pꝛimus homo poſſideat pꝛimū ⁊ ſcōm aſinum. ſcōs poſſideat ſcōm ⁊ tertiū aſinum. tertius homo poſſideat tertiū aſinū ⁊ pꝛimū: ⁊ ſic in tali poſſeſſione aliquis aſinus poſſidetur a duobus hoībus copulatiue. Illo caſu poſito veritas affirmatiue pꝫ: q: quelibet ſingularis eſt vera ſub ly hoīs pꝛobata vna relinquitur ꝗlibet. pꝛio iſta eſt vera demōſtrādo pꝛimū hoīeꝫ iſtiꝰ hominis a aſinus cuiuſlibet alterius hoīs h aſinus eſt: ⁊ veritas illius ſingularis pꝫ deſcēdēdo ſub ly alteriꝰ hoīs. Iſta enim eſt vera ſoꝛtis a aſinꝰ iſtius alterius hoīs demoſtrando ſcōm hoīem h aſinus eſt. ⁊ ꝙ iſta ſit vera pꝫ ex caſu. Et ſimiliter dicēdū eſt de alijs ſingularibus. igitur nec valet dicere ꝙ arguitur a pluribus determinatis a parte pꝛedicati arguēdo per aſcenſuꝫ hoc nihil eſt illa eſt ꝓbabilis ex parte alicuius termini vt certum eſt. ⁊ non ex parte alteriꝰ termini ꝗ̄ ex pte de ly hoīs: igitur. Nec valet dicere ſimiliter ꝙ addendum eſt relatiuū identitatis ad ly aſinus ſtans determinate q: ſtat pluribus determinatis in oꝛdine ad relatiuū ⁊ per ꝯñs i oꝛdine ad ſuū añs ſtat etiā pluribus determinatis. Et negatiua pꝛobatur ſimiliter per ſingulares termino ſtante determinate ⁊ poſtea ſub termino diſtributo.

¶ Confirmatur iſte contradicūt cuiuſlibet hoīs aſinus: aſinus cuiuſlibet hominis eſt: ⁊ alicuius hominis quilibet aſinus hominis nullus aſinus eſt. Et ſunt ſimul vere igitur. Si dicas iſtas non contradicere quia termini diſtributi in negatiua debent ſtare determinate. contra ſaltem ille participant legem contradictoꝛiarum. Si dicas in ſimili foꝛma dāt̄ due ſimul vere vt eſt facile dare. Contra. ad minus participant legem contradictoꝛiarum materialiter cū nō poſſint ille met dari ſimul vere aut falſe.

¶ Et confirmatur iſte contradicūt a quolibet aſino hoīs quilibet aſinus alterius hominis

differt: ⁊ ab aliquo aſino hoīs aliquis aſinus alterius hoīs nō differt. Et ille ſunt ſimul falſe vel ſimul vere: igitur. ꝙ contradicant notū eſt q: nihil deficit. Et ꝙ dentur ſimul vere vel falſe probaẗ caſu quo quilibet hō habeat vnū aſinū ꝓpriū tunc falſitas negatiue ꝓbatur deſcendēdo ſub illo termino aſino: ⁊ poſtea ſub ly hoīs. Et falſitas affirmatiue patet ex illa vna vera ſequiẗ falſum in bona ꝯña. ergo eſt falſa: q: ſequitur bene a quolibet aſino hoīs quilibet aſinus hoīs alterius hoīs differt: ⁊ aſinus hoīs aſinus hoīs nō eſt: ergo ab aſino hoīs oīs aſinus alterius hoīs nō differt. ꝯña tenet in barroco: ꝯñs eſt falſum: ergo aña: non minor ergo maior quod erat probandum.

¶ Ad primū iſtorū poteſt dici negādo iſtas ꝯtradicere ⁊ ꝙ ponenda eſt ſuppoſitio mixta in negatiua. vel dici poteſt ꝙ ſua ꝯtradictoria eſt hec a hoīs quilibet aſinus b alterius hoīs nullus aſinus eſt: ⁊ hoc inſequendo vnam regulam gñalem quando ſunt duo extrema in aliqua ꝓpōne ꝯpoſita ex denominatione accepta non vnica cū ſuo determinabili: ⁊ determinationes diſtribuunẗ ⁊ vnū determinabiliū ſtat confuſe tantū ⁊ alterū determinate: tūc determinatio in ſua cōtradictoria dꝫ ſtare oppoſito modo ad aliud determinabile ⁊ nō ad ſuū proprium. Et ſic ptꝫ nō eſſe opus ſuppōne mixta in propoſito: nec eſt opꝰ ire ad prepoſitionē negationis. Et ſic ptꝫ affirmatiuā argumēti principalis eſſe verā. licet ſit ſatis difficile ꝓbare proteruienti: q: facile fuiſſet ſicut dicebatur inter arguēdū negare aſſenſum ⁊ quācūqꝫ probationē ſub aliquo termino illius ꝓpoſitiōis ſicut videtur dicendū in iſta: cuiuſlibet hoīs b aſinus cuiuſlibet hoīs b aſinus nō eſt: tñ ꝯtradictoria illius ꝓpōnis eſt falſa ſcꝫ iſta a hoīs quilibet aſinus b alterius hoīs nullus aſinus eſt ꝙ̄ equiualet huic. alicuius hoīs quilibꝫ aſinus b alterius hoīs nullus aſinus eſt: que eſt falſa: vt notū eſt in caſu. Ex iſtis ptꝫ a confuſa ad determinatā valere ꝯñam reſpectu multitudinis: q: iſte equiualent cuiuſlibet hoīs aſinus cuiuſlibet alterius hominis b aſinus eſt: ⁊ cuiuſlibet hoīs aſinus cuiuſlibet alterius hoīs aſinus eſt: non tamen ita eſſet dicendū de ly aſinus ex parte ſubiecti: q: ille nō equiualerent

¶ Ad confirmationem reſpondetur illas propōnes aſſumptas nō participare legē de materia: caſu poſito ꝙ ſint tres hoīes ſortes plato ⁊ cicero: ſortes poſſideat duos aſinos cōicet vnū ſorti alterū platoni. ⁊ iterū cicero vnum tertium cōicet platoni: illo caſu ille ſunt vere. Si queras quam legē ergo participant: participant legem contrariarum.

¶ Ad confirmationē tertiā conceditur ꝙ cōtradicunt: cōceditur falſitas negatiue ⁊ negatur ꝙ affirmatiua ſit falſa. Et ad probationē negatur ꝯña facta ⁊ dicitur ꝙ non tenet in barroco. et licet in conſequentia ſit bona apparentia. tamen argumētū non eſt inſolubile. Et defectus in ꝯña eſt q: arguiẗ a diſtributo ad non diſtributum ex parte de ly differt. ſi concludatur ſine diſtributione de ly differt ꝯña eſt bona ⁊ ꝯñs eſt verum. Alia puncta poſſent tangi que tāgentur in ſillogiſmis.

¶ Tertio principaliter arguitur iſte contradicunt quodlibet aliud a b a ⁊ vtraqꝫ pars includēs medietatē eſt: ⁊ aliud a quolibet a ⁊ b. altera pars includens medietatem non eſt volo ꝙ ly a valeat tantum ſicut iſtud diſiunctū binarius hoim vel ſortes vel medietas inferior ſortis ⁊ ſint preciſe duo homies habentes vnā materiā ⁊ diuerſas formas: nō ſint plures homines tunc ambe ſunt vere: primo ꝙ affirmatiua ſit vera patet. ſi haberet vnam ſingularē falſā ſub ly a maxime eſſet demonſtrando partē inferiorem ſortis: ſed illa eſt vera vt patet poſtea capiendo ſingulares ſub relatiuo diſtributo: igitur. Et ſic patet veritas affirmatiue. Veritas negatiue patet primo capiendo ſingulares ſub antecedente relatiui: ⁊ poſtea ſub predicato vbi nō reperiantur due ſingulares falſe: igitur ſunt ſimul vere. Et ꝙ contradicant ꝓbatur primo non apparet defectus: ſimiliter non apparet ꝙ dentur ſimul vere niſi in caſu dato. Ex quo ſequitur ꝙ non potens dare caſum datum debet concedere contradicere de lege. Sed ꝓbate ſunt ſimul vere: ergo intentum.

¶ Confirmatur iſte ꝯtradicūt vtrūqꝫ album ⁊ alterum nigrum b vtrumqꝫ a ſunt: ⁊ alterum album ⁊ vtrumqꝫ nigrum b alterum a non ſunt ⁊ tamen ſunt ſimul vere: igitur. ꝙ contradicant ptꝫ nulla conditio requiſita ad contradictorias eis deficit igitur ipſe contradicūt. ꝙ ſint ſimul vere patet. Pono caſum ꝙ ſint quattuor hoīes in mundo duo albi ⁊ duo nigri: ⁊ ly a valet tantū ſicut iſtud aggregatum binarius ex hoīe albo ⁊ nigro tunc veritas affirmatiue patet. due ſingulares ſunt vere ſub ly album illa pria eſt vera demonſtrando ſortem album iſtud albū ⁊c. ⁊ ꝙ iſta ſingularis ſit vera patet due ſingulares ſunt vere a parte predicati puta demonſtrando ſortem albū ⁊ ciceronem nigrum ſub ly vtrumqꝫ a ⁊ iterum vnā aliā habet veram demonſtrando iterum ſortem album et guilhelmū nigrum ⁊ ꝙ ille ſingulares ſint vere manifeſte patet explicando ſenſum de ly alterum nigrum. Et ꝙ negatiua ſit vera facile patet capiendo ſingulares ſub ꝑdicato vbi quelibet ſingularis eſt vera vt ptꝫ explicando ſenſum ei equiualentem.

¶ Et ſubcōfirmaẗ iſte cōtradicūt quilibet hō vtrūqꝫ albū et b alterū nigrū eſt ⁊ aliquis hō b alterū albū vtrūqꝫ nigrū non eſt ⁊ tamē ille vel alique ſimilis forme cū eis ſunt vere ergo. Si dicas ꝙ nō contradicūt quero ꝙ dantur ſimul vere vel alique ſimilis forme cū eis ⁊ nō poſſe igiẗ cōtradicūt ſaltē de lege. Sed ꝙ dicitur alique ſimilis forme cū eis ſimul vere. Probaẗ iſte ſunt ſimul vere quilibet hō totalis vtraqꝫ pars includens medietatē et b altera pars includens medietatē nō eſt ⁊ aliquis hō totalis b altera pars includens medietatē ⁊ vtraqꝫ pars includēs medietatē eſt. Et ille ſunt ſimul vere caſu poſito ꝙ ſit ꝑciſe vnus homo in mundo puta ſortes illo caſu poſito veritas vtriuſqꝫ patet aſcendendo ſub terminis ſtantibus determinate in ambabus.

¶ Ad tertiū reſpondeẗ ꝙ ille non cōtradicūt q: ille ſunt ſimul vere i caſu dato ⁊ ratio quare non cōtradicūt eſt q: in cōtradictoria affirmatiue ille terminus a debet ſtare mixtī q: diſtribuebatur in ordine ad duos terminos quorū vnus ſtat confuſe ⁊ alter determinate. Tamē eſt difficultas dare ſimul veras niſi in argumento facto.

¶ Ad confirmationē diciẗ ꝙ in caſu affirmatiua eſt falſa: tñ remouendo ly b ambe ſunt vere ⁊ defectus ſatis pateat hic poſſet inquiri quā leges participāt: ⁊ ꝙ non legē cōtradictoriā q: videẗ aliqua conditio deficere. etiā poteſt variari confuſa aliorū terminorū indeterminata: ⁊ tūc vide vtrū participabūt aliquam legē: que oīa relinqūtur cauſa breuitatis inſequendo ſemper vt poterimꝰ modū ꝓcedendi doctoris preſentis.

¶ Ad ſubconfirmationē diciẗ ꝙ ille

non contradicunt ſicut oſtendit in caſu: ⁊ defectus eſt ſatis patens in oībꝰ iſtis ⁊ ſimilibꝰ nec pōt dari cōtradictio in illis niſi vel ponēdo ſuppoſitionē mixtā vel preponendo negationē: ⁊ dicere idem eſt quodam mō coincidere cōponentibꝰ ſuppoſitionē mixtā.

¶ Sed contra iſtud poſſet replicari in his duabus ponunt plures ſuppōnes determinate q̄ confuſe: ergo magis deberēt participare legem contrariarū q̄ ſubcontrariarū. Si dicas nullam legē participant ſicut facile eſt videre. Contra: participant legem contradictoriarum ⁊ probatur ſicut prius: q2 tum etiam non poteſt dari ratio quare iſte participant legem cōtrariarū omnis homo eſt b animal ⁊ aliquis homo non eſt animal niſi quia ponunt plures determinate.

¶ Ad hoc dicit cōcedendo añs ⁊ negando ꝯñam ⁊ ad illud qd̄ vltimo adducitur nō eſt ſimile q2 in his duabus nulla ponit confuſa. Et licet poneretur nō ſemper opꝫ q̄ vbi ſunt plures determinate q̄ cōfuſe: intelligo ſemper cetera paria quoad diſtributionem q̄ ille participant legem contrariarum.

¶ Quarto principaliter arguit iſte contradicunt quilibet homo ⁊ quodlibet aliud a altera pars eſſentialis ⁊ b vtrumq3 a ſunt: ⁊ aliquis homo ⁊ aliquod aliud a vtraq3 pars eſſentialis: ⁊ b alterū a non ſunt. q̄ contradicāt patet. primo non videt caſus in quo poſſint dari ſimul vere aut ſimul falſe nec ecōtra: ⁊ per ꝯñs contradicunt de lege. Et exinde ſequit q̄ contradicant de lege vt cōiter tenetur. Et q̄ ſint ſimul vere probatur. ly a habeat tātū ſicut iſte terminus pars hoīs: ⁊ ſit preciſe ſortes in mundo: illo caſu tunc veritas affirmatiue patet capiendo ſingulares ſub ly a ⁊ demōſtrando quācunq3 partem volueris: quelibet ſingularis eſt vera vt facile eſt videre ex caſu. Et veritas negatiue pꝫ. ſequit bene: aliquis hō ⁊ aliqd̄ aliud a vtraq3 b eſſentialis ⁊ oīm duoꝝ a b a nō ſunt ergo ⁊c̄ inferendo ipam: ſed añs eſt verum quibuſcunq3 duabus partibus demōſtratis illa erit vera. Et ſi haberet aliquam ſingularem falſam: maxime eſſet demōſtrando duas partes integrales puta duas medietates ſortis: ſed ſemper illa eſt vera vt poſtea patet aſcendendo ſub ly pars in recto vbi reperitur vna ſingularis vera immo multe puta demōſtrando viā partē materie

¶ Confirmatur iſte cōtradicūt oīs medietas ⁊ a b homo ⁊ quodlibet riſibile ſunt a medietas ⁊ qd̄libet a q̄libꝫ hō ⁊ b riſibile nō ſunt. Et ſunt ſimꝰ vere: q̄ contradicāt patet per vnam regulam que iam data eſt in obliquis. Sed q̄ ſint ſimul vere probat. ſit ſolus ſortes ⁊ ſit albus ⁊ ly a valeat tm̄ ſicut iſta oratio medietas alba illo caſu poſito probat veritas vtriuſq3 ⁊ primo affirmatiue. ſequit bene. oīs medietas et a ſortes ſunt: ⁊ ſortes hō ⁊ quodlibet riſibile eſt ergo oīs medietas ⁊ a b hō ⁊ quodlibet riſibile ſunt. Totum antecedens eſt verum in caſu ergo ⁊ ꝯñs. Et veritas negatiue probatur capiendo ſingulares ſub termino ſtāte determinate. poſtea ſub terminis diſtributis vbi facile eſt videre veritatem illius in caſu. Si dicas q̄ propter argumentū non cōtradicāt. Contra: ſupponēdo q̄ non ſit ponēda ſuppoſitio mixta ſicut eſt probabile multis. Illa affirmatiua hꝫ aliquam contradictoriā ⁊ non niſi illā negatiuā datā: q2 quācunq3 dederis dabuntur ſimul vere ⁊ ſimul falſe qd̄ probat: q2 non videtur quā poſſes dare niſi illā aliqua aīa quelibet materia quilibet homo riſibile non ſunt. Sed probatur q̄ nō cōtradicunt: ſed dant due ſimilis forme cū illis ſimul vere ⁊ due ſimul falſe iſte ſunt ſimul vere: quilibet hō albus ⁊ hō b nigrū ⁊ quilibet homo ſunt ⁊ aliquis hō albus ⁊ quilibet homo quodlibet nigrum ⁊ homo nō ſunt: caſu quo ſint preciſe ſortes ⁊ plato in mundo. et plō ſit niger ⁊ ſors albꝰ. illo caū poſito v̄itas vtriuſq3 eſt clara. ⁊ iſte ſunt ſimꝰ falſe qd̄libet nigrū ⁊ hō b nigrū quodlibet album ſunt ⁊ aliquod nigrū ⁊ quilibet homo quodlibet nigrū ⁊ album nō ſunt caſu quo ſint p̄ciſe tres hoīes puta ſortes plato ⁊ cicero: ſortes ⁊ plato ſunt nigri: cicero ſit albus ⁊ non ſint plura alba neq3 nigra: loquamur de albis ⁊ nigris totalibꝰ. illo caſu falſitas affirmatiue eſt nota vt pꝫ capiendo ſingulares ſub termino ſtante determinate: ⁊ poſtea ſub terminis diſtributis. Et falſitas negatiue ſimiliter patet eodem modo. Et ex illo pꝫ q̄ ille que dabant nullā legem participant. Et ex iſto ſequitur q̄ non eſt admittendū illud quod ſupponebat in replica. Propterea reſpondet ad replicā non admittendo ſuppoſitū ſicut bene oſtendit replica. Neq3 poſſet dari reſponſio ad replicā niſi illud admittendo: niſi vna mere volūtaria puta q̄ non eſt aſpiciendum ad partes copulati: ſed ad totum.

¶ Subconfirmat iſte contradicūt q̄libet iſtorum dicit verum ⁊ aliquis iſtoꝝ nō dicit verū per ly iſtoꝝ demonſtrando ſortem ⁊ platonē: ⁊ volo q̄ ſortes dicat iſtam quilibet noſtrū dicit verū. Et plato dicit iſtam nullus noſtrū dicit verū. illo caſu poſito probatur veritas vel falſitas ambarum. Et pro probatione quero q̄s illoꝝ dicit verū. ſi dicas ſortes ergo due contrarie vere ⁊ per ꝯñs due contradictorie vere. probat ſequela q2 per te ſortes dicit verum. ⁊ ſortes dicit iſtā quilibet iſtoꝝ dicit verū: ergo ita eſt Et illi duo dicūt duas contrarias ergo due contrarie vere. Si dicas q̄ plato dicit verum ⁊ non ſortes ergo due ꝯtradictorie vere. probat ſequela: q2 ſequitur bene plato dicit verum: ⁊ plato eſt aliquis iſtorū demōſtrando illos duos: ergo aliquis iſtorum dicit verum. Et iſta eſt vera: Nullus iſtorum dicit verum. quod probatur: quia per te plato dicit verum ⁊ ex caſu plato dicit iſtam preciſe nullus iſtorum dicit verum: ergo illa eſt vera nullus iſtorum dicit verū ⁊ per ꝯñs due contradictorie vere. Si dicas q̄ quilibet illoꝝ dicat verum iam habebuntur due contrarie vere ſicut deductum eſt: ⁊ ſimiliter due cōtradictorie. Si dicas q̄ nullus dicit verū iam habebuntur due ꝯtradictorie vere: q2 per te illa negatiua eſt vera ⁊ plato dicit illam qui eſt aliq̄s iſtorum: ergo aliquis iſtorum dicit verum.

¶ Ad argumentū dicit q̄ ille nō contradicūt immo potius darentur ſimul falſe q̄ ſimul vere ⁊ dicit q̄ in illo caſu negatiua eſt falſa: ⁊ qn̄ probat explicādo ſenſum. dicit q̄ talis propō non equiualet illi que dabat: ſed cognoſcenda eſt veritas eius penes hoc q̄ non poſſunt dari due ſingulares falſe: qd̄ non contingit in propoſito. Ex quo patet q̄ vltra caſū cōmunē ly alter nō equiualet: q2 iſti aggregato oīū duorum aliquis ſaltem tenendo duas ſingulares ſufficere ad veritatem propoſitionis de ly vterq3. Et ſi non teneatur hoc affirmatiua eſt falſa. Et propterea nō dātur ſimul vere.

¶ Ad confirmationem aliter poſſet reſponderi negando illas cōtradicere ⁊ cōtradictoria affirmatiue debet dari proponēdo negationē ſicut tenet liber.

¶ Ad ſubconfirmationē reſpondet dicendo q̄ ꝯtradicunt: ⁊ negatiua eſt vera ⁊ affirmatiua

falſa/ ⁊ qn̄ queris vel ſortes dicit verum vel plato vel nullus illorū. dicit͛ ꝙ ita eſt ſicut p iſtā ꝓpoſitionem ſignificat͛ nullus iſtorū dicit verū. Tn̄ ipa eſt falſa: q: ſe falſificant/ et alia eſt vera aliquis iſtorum dicit veruʒ eo ꝙ cōtradicit ꝓpoſitioni ſe falſificāti. vel dicat͛ ꝙ ſint ambe falſe ⁊ hoc nō eſt inconueniens in inſolubilibus. Et difficultas eſt melior de vltimis capitis ꝙ̄ de primis: q: quicquid dicat͛ adhuc videtur inconueniens in materia de inſolubilibus poſtꝙ̄ per ꝯceſſū nec ſortes dicit verum: nec plato dicit verū: ergo null⁹ illorū dicit veruʒ. Et ſi habeatur veritas illius habetur etiā veritas ſue ꝯtradictorie ſicut deductum eſt. Tum etiā ſi queratur a reſpondente quis illoꝝ dicit verum ⁊ non poteſt aliud dicere bene reſpōdendo niſi dicas nullus iſtoꝝ dicit verū ⁊ vltra: ergo ſi bene reſpōdeat illa eſt vera quod erat probandum.

¶ Quinto principaliter arguit͛ iſte contradicūt oīs homo ⁊ b homo ipſemet vel quilibet homo ſunt ⁊ a homo ⁊ quilibet hō ipſemet ⁊ nullus homo ſunt capiendo ly ⁊ a parte ſubiecti cōplexiue: ⁊ ly vel a parte predicati diuiſiue. Et volo ꝙ relatiuū referat terminū ſtantem determinate in affirmatiua: ⁊ in altera terminū diſtributū: ꝙ contradicant certū eſt q: nulla conditio deficit: ⁊ ꝙ ſint ſimul vere probatur vel alique ſimilis forme cū eis. Iſte eñ ſunt ſimul vere omnis medietas ⁊ b medietas ipſamet vel quilibʒ hō ſunt ⁊ a medietas ⁊ ꝗlibet medietas ipſamet ⁊ hō non ſunt volo ꝙ non ſit niſi ſortes in mūdo: tūc veritas affirmatiue patet capiendo ſingulares ſub termino ſtante determinate: illa ſingularis eſt vera demōſtrādo medietatem ſuperiorē: ⁊ poſtea capiēdo ſingulares ſub termino diſtributo vbi quelibet reperitur vera: q: certuʒ eſt ꝙ ſi demōſtret͛ medietas ſuperior iam reducet͛ ad diſiunctiuā veraʒ. ⁊ ſi demonſtretur medietas inferior reducitur ſimiliter ad diſiunctiuam verā vt patet intelligenti. Et veritas negatiue ꝓbat͛ reducendo ipaʒ ad copulatiuam vt clariſſime patet reducenti.

¶ Cōfirmat͛ iſte cōtradicunt vterꝗ homo ⁊ vtrumꝗ a quodlibet albū ⁊ quodlibet nigruʒ ſunt: ⁊ alter homo ⁊ alterū a b albū ⁊ b nigrū nō ſunt. Et ille dātur ſimul vere caſu quo ſint preciſe duo homines ſortes albus ⁊ plato niger ⁊ non ſint plura alba ⁊ nigra. Et loquor de albo totali ⁊ nigro totali. Et volo ꝙ ly a valeat tantū ſicut iſtud cōplexuʒ homo vel materia: ⁊ volo ꝙ illi duo hoīes habeant eandē aīam ⁊ diuerſas materias: tūc illo caſu veritas affirmatiue ꝓbat͛. ſequit͛ bene: vterꝗ homo ⁊ vtrūꝗ a ſortes et plato ſunt: ⁊ ſortes ⁊ plato ſunt quodlibet albū ⁊ ꝗlibet nigrū: ergo vterꝗ hō ⁊ vtrūꝗ a quodlibet album ⁊ quodlibet nigruʒ ſunt. ꝯña eſt expoſitoria ⁊ veritas minoris eſt clara per caſum: maior ꝓbat͛: quelibʒ ſingularis ſub ly homo eſt vera: ⁊ due ſingulares ſunt vere ſub ly vtrūꝗ a. Iſta eñ eſt vera ſortes ⁊ iſtud a demonſtrando materiā platonis: quodlibet albū ⁊ ꝗlibet nigrum ſunt: ſimiliter alia ſingularis eſt vera demonſtrando platonē ſub ly vtrūꝗ a veritas illius ptʒ explicando ſenſum eius/ veritas negatiue ꝓbatur. Sequitur bene oīm duorū hoīm aliquis homo ⁊ oīm duorū a aliqd a ſortes ⁊ plato non ſunt ⁊ ſortes ⁊ plato ſunt b nigrū ⁊ b nigrū ergo oīm duorū hoīm ⁊c. ⁊ ꝑ cōſequens ꝯña eſt expoſitoria ⁊ veritas maioris patʒ capiēdo ſingulares ſub terminis diſtributis: ⁊ faciendo alios terminos ſtare cōfuſe tantū donec remoueatur diſtributio ⁊ reperiētur oēs ſingulares vere.

¶ Et cōfirmatur iſte cōtradicūt hec eſt tantū ymaginarie vera ⁊ hec non eſt tātū ymaginarie vera ⁊ ꝑ ly hec ſemꝑ demōſtrando affirmatiuā ⁊ ille ſunt ſimul vere vel falſe igitur lex cōtradictoriarum nulla. ꝓbat͛ antecedens ⁊ primo quero de veritate affirmatiue ſi dicas ꝙ eſt vera. Cōtra eſt vera ergo ita ē ſicut ſignificat ⁊ ipa ſignificat ꝙ ipa ē tm̄ ymaginarie vera ergo ita eſt ⁊ vltra ita eſt ergo ipa nō eſt vera nec poſſibiliter eſt vera ſed ſolū ymaginarie ē vera conſequētia tenet ab exponibili ad ſuas exponētes q: ꝓpō data dʒ illo modo exponi. Si dicas ꝓpter argumētū ꝙ non eſt vera. Contra ſequit͛ hn̄ non eſt vera ⁊ non ē maior rō ꝙ aliqn̄ erit vera ꝙ̄ nunc ergo ſi nunc nō eſt vera nunꝗ̄ erit vera nec poterit eſſe vera ⁊ ipſa ē ymaginarie vera vt notum eſt: ergo ipſa eſt tantū ymaginarie vera quod erat probandum: ⁊ eodē modo ꝓbatur de ſua contradictoria: igitur duo contradictoria vera aut duo contradictoria falſa.

¶ Ad quintum conceditur ꝙ cōtradicunt ⁊ negat͛ ꝙ ſint ſimul vere: nec in ſimili forma: ⁊ ad probationē conceditur veritas negatiue ſicut bene oſtenditur per copulatiuā ad quam reducitur: ⁊ ad ꝓbationē affirmatiue negatur aſcenſus factus ſub termino ſtante determinate: ſed immediate hʒ reduci ad diſiunctiuam poſtꝙ̄ ſua contradictoria debebat probari per copulatiuam.

¶ Ad confirmationem conceditur ꝙ ſunt ſimul vere in caſu ⁊ negatur ꝙ contradicant et contradictoria affirmatiue eſt iſta c alter homo ⁊ c alterum a b album ⁊ b nigrum ſunt ⁊ ille non dantur ſimul vere nec ſimul falſe.

¶ Ad ſubcōfirmationē dicit͛ cōcedēdo ꝙ ſunt ſimul falſe ⁊ hoc non eſt inconueniens in inſolubilibus ſaltem ſecundum opinionem communeʒ ymo ambe ſunt impoſſibiles vna ꝑ reflectionem puta affirmatiua ⁊ altera ſimpliciter. Sed cōtra iſtud replicatur affirmatiua ē impoſſibilis ꝑ reflectionē ergo ita ē ſicut ſignificat ⁊ vltra ergo nō ſe falſificat cōtra tenet q: ꝓpō ſe impoſſibilitās nō ſe falſificat ymo ē vera vt pʒ de iſta hec ē impoſſibilis ꝗ̄ demonſtrat ſe ergo male dictū ē ꝙ erāt ſimul falſe. Tū etiam neceſſe ē ita eſſe ſicut affirmatiua ſignificat loquēdo ſemꝑ ſcd̄m hanc ſignificationeʒ ⁊ illa nō hʒ nō neceſſariū annexum ergo ipa ē neceſſaria ⁊ ꝑ ꝯñs nō ſunt date ſimul falſe. Si dicas ꝙ hʒ nō neceſſariū annexum q: hʒ nō verū annexū. Cōtra iſta ꝓpō hec impoſſibiliter eſt falſa que demōſtrat ſe eſt neceſſaria licet ſit falſa igitur ſolutio nulla ⁊ licet habeat falſum annexum. Tū etiā dictū ē ꝙ negatiua ē impoſſibilis ſimpliciter ergo affirmatiua eſt neceſſaria. Ad replicā breuiter negatur iſta cōſequentia affirmatiua eſt neceſſaria: ergo eſt vera: poſſet tamē dici ꝙ non eſt neceſſaria q: infert ſe eſſe impoſſibilem patet ex ſignificatione eius.

¶ Sexto principaliter arguitur iſte contradicūt a quolibet hoīe ⁊ b hoīe, quilibet hō differens materia ⁊ homo eſt. ⁊ ab aliquo hoīe ⁊ quolibʒ hoīe homo differens b materia ⁊ nullus homo eſt. Et ille dantur ſimul vere igitur. ꝙ ſint ſimul vere ꝓbat͛: caſu poſito ꝙ ſint preciſe tres hoīes ⁊ habeant eandē materiā ⁊ loquor de materia totali: ⁊ non ſint plures materie: illo caſu poſito veritas affirmatiue ptʒ aſcendēdo ſub termino ſtāte determinate ⁊ poſtea ſub obliquo diſtributo ⁊ conſequenter ſub alijs terminis: ⁊ reperientur omnes ſingulares vere in caſu. Et veritas negatiue probatur. Iſta ſingularis eſt vera a ſorte et platone a homo differens b materia ⁊ nullus homo ē ⁊ eadem eſt ratio de alijs ſingularibus. Et ꝙ illa ſin-

et ille ſūt ſimul vere vel aliq̄ ſīlis forme cū eis ergo lex ɔtradictoriarū nulla. ꝙ ɔ̄dicāt ptʒ: nihil vꝫ eis deficere. ⁊ ꝙ dent̄ ſimul vere vel in ſimili forma probat̄: iſte ſunt ſimul vere cuiuslibʒ ps ⁊ pars q̄libet alia ps ⁊ alia pars ſunt ⁊ aliq̄ pars ⁊ q̄libet pars alia pars ⁊ nulla alia pars ſunt. Et volo ꝙ regula poſita a pte ꝑdicati referat terminos a parte ſubiecti ita ꝙ primum relatiuū referat primū terminū poſitū a parte ſubiecti ⁊ ſecundū relatiuū referat ſcđm terminū poſitū a pte ſubiecti. Tūc veritas vtriuſqʒ ptʒ caſu poſito ꝙ nō ſit niſi ſortes tūc veritas affirmatiue pʒ capiendo ſingulares ſub termio diſtributo a pte ſubiecti vbi reperit̄ q̄libʒ ſingularis vera iſta eſt ħ a iſta ps demōſtrādo digitū ſortis: ⁊ aliqua pars cuiuslibet alia ps ⁊ alia ps ſunt. ꝙ illa ſit vera ptʒ iterū aſcendēdo ſub illo termino pars ſtāte determinate vbi reperit̄ vna ſingularis ħ a demōſtrādo totū reſiduū a digito. Et veritas negatiue ptʒ aſcendēdo ſub termīs primo ꝓbabilibꝰ puta ſub duabus ptibus primi copulati faciēdo primū relatiuū ſtare ɔfuſe tm̄ in ſingularibus ⁊ poſtea aſcēdēdo ſub relatiuo diſtributo: ⁊ ſic reperient̄ oēs ſingulares vere.

¶ Et ſubcōfirmat̄ iſte ɔtradicūt cu

iuslibet hoīs quilibʒ binariꝰ aſinoꝝ ⁊ aſinꝰ ſunt h aīalia: ⁊ hoīs a binariꝰ aſinoꝝ ⁊ q̄libet aſinus nō ſunt aīalia cū nihil videat̄ eis deficere. Et ꝙ ſint ſimul vere ꝓbatur: pono caſuʒ ꝙ ſit ꝑciſe iohānes rondeau habēs tres aſinos ⁊ nō ſint plures aſini nec plures hoīes: tūc veritas affirmatiue probat̄ vna ſingularis ſub ly aīalia eſt vera in qua demōſtrant̄ tres aſini. Et ꝙ illa ſit vera patet aſcēdendo ſub terminis diſtributis. Et veritas negatiue ꝓbat̄: iſta eſt vera iohānis a binariꝰ ⁊c̄. ꝙ illa ſit vera probat̄: q̄libet ſingularis ſub ly aīalia ē vera q: ſi demōſtrent̄ tota illa eſt vera vt ptʒ aſcēdēdo ſub illo termio aſinꝰ diſtributo. ſi aūt demōſtrent̄ duo veritas illius ptʒ aſcēdēdo ſub illo termio aſinꝰ diſtributo poſtq̄ prima pars copulati ſtat cōfuſe tantuʒ: ⁊ reperientur omnes ſingulares vere.

¶ Ad ſeptimū argumētū reſpōdet̄

negādo ipſas ɔtradicere ⁊ cōceditur ꝙ ſunt ſimul falſe in caſu ſicut probatū eſt. vn̄ dico ꝙ in ɔtradictoriis affirmatiue dʒ poni ſuppō mixta aliās ille nō cōtradicāt. Sʒ poſſet q̄ri q̄ daret̄ pro ſua cōtradictoria tenendo non eſſe ponendam ſuppoſitionem mixtam.

¶ Ad cōfirmationē dicit̄ ſimiliter ꝙ

non cōtradicūt ⁊ hoc ꝓpterea q: ponēda eſt ſuppoſitio mixta in negatiua ⁊ ɔcedit̄ ꝙ ſunt ſimul vere i caſu ſicut probatum eſt vel ſaltem alique ſimilis forme cū eis que date ſunt arguendo.

¶ Ad ſubconfirmationē dicit̄ ꝙ ille

ſunt ſimul vere ſicut oſtēſum eſt in caſu. Et dicit̄ ꝙ nō contradicunt propter eundem defectum.

¶ Octauo pricipaliter arguit̄ iſte cō

tradicūt q̄libet materia ⁊ alia ps integralis vtraqʒ ps integralis ⁊ alter hō ſunt. et aliq̄ materia ⁊ q̄libʒ alia pars itegralis h altera ps itegralis ⁊ vterqʒ hō nō ſūt. Et ſunt ſimul vere caſu poſito ꝙ ſint ꝑciſe duo hoīes qui habeāt eandē materiā ⁊ loquamur de materia hominis illo caſu ambe ſunt vere vt patet diſcutienti.

¶ Cōfirmat̄ iſte ɔtradicūt ſortes a ē

aſinꝰ ⁊ nō ſortes a eſt aſinꝰ ꝑponēdo negationē ꝙ ɔ̄dicāt notū eſt: q: nō eſt veriꝰ ⁊c̄. ꝙ ſint ſimul vere ꝓbatur volo ꝙ illa lr̄a a hēat talē vīm ꝙ qn̄ ponet̄ in ꝓpōne vera valeat tm̄ ſicut iſta negatio nō negāter capta ⁊ qn̄ ponet̄ in ꝓpōne falſa nihil faciet. Tūc illa impoſitiōe admiſſa ꝓbat̄ aſſumptū. Et primo querit̄ de veritate iſtiꝰ ſortes a eſt aſinꝰ: ſi dicas ꝙ eſt vera. Cōtra ſequit̄ bene eſt vera ergo illa eſt negatiua. Et vltra eſt negatiua: ꝗ̄ remouēdo ly a reſiduū manebit ꝓpō affirmatiua. Et illa affirmatiua remanēs ē falſa ⁊ ly a ponit̄ in illa ꝑ ſuppoſitū ⁊ ly a nihil facit. ⁊ per ɔn̄s illa eſt affirmatiua ⁊ ſubiectū ⁊ ꝑdicatū ſupponūt ꝓ eodē ergo falſa. Tū etiā altera eſt vera ꝓbat̄ q: vel eſt falſa vl' nō. Si ſit falſa cōtra. ſequit̄ bene ipa eſt falſa ⁊ ly a ponit̄ i illa. ergo ly a nihil facit. ɔn̄a tenet ꝑ impoſitionē. Et vltra nihil facit ergo ipa eſt negatiua equalens iſti nō ſortes eſt aſinꝰ ⁊ per ɔn̄s vera. Et ſi dicat̄ ꝙ prīa eſt vera habent̄ due ɔtradictorie vere. Si dicat̄ ꝙ ſit falſa ergo due cōtradictorie falſe probat̄ ſequela q: ſimiliter iſta eſt falſa nō ſortes a eſt aſinꝰ probat̄ detur oppoſitū eſt vera: ergo ꝑ impoſitionē ſupplet vicem negationis ⁊ ponitur in altera negatio: ergo cadunt due negatiōes ſupra copulā: ⁊ per ɔn̄s ipſa eſt affirmatiua. Et ſubiectū ⁊ ꝑdicatū nō ſupponūt pro eodē vt notū eſt. ergo darent̄ ſimul falſe. Per ideʒ argumentū ꝓbabit̄ ꝙ due affirmatiue ɔ̄dicūt de ſimplici copula. ⁊ ſimiliter due negatiue quod non videtur dicendum.

¶ Et ſubcōfirmat̄ iſte cōtradicunt

vtrūqʒ a vtrūqʒ b ⁊ alterū c eſt. Et b alterū a b alterū b ⁊ vtrūqʒ c nō eſt. Et tamen ſunt ſimul vere. Si dicas ꝙ non cōtradicūt q: in negatiua debet poni ſuppoſitio mixta. Contra: repugnat eis veritas ⁊ falſitas de forma: ergo ad minus ɔ̄dicunt de lege. Si cōcedas ſicut videt cōcedēdū cōtra dant̄ ſimul vere ſi ly a valeat tātū ſicut iſtud diſiūctū materia vel hō ⁊ b valeat tātum ſicut pars materie includēs medietatē: ⁊ c valeat tātū ſicut iſtud diſiūctū medietas ſuperior hoīs vel medietas ſuperior materie vel medietas inferior hominis: vel medietas inferior materie: et ſit ꝑciſe ſortes in mūdo ambe ſint vere.

¶ Ad octauū argumētuʒ reſpondet̄

cōcedēdo ꝙ nō cōtradicūt: ꝓpter defectū ſepīꝰ dictuʒ: q: in eis eſt ponenda ſuppō mixta.

¶ Ad cōfirmationē cōcedit̄ ꝙ cōtra

dicūt ⁊ negat̄ ꝙ ſint ſimul vere vel falſe ſaltem ſi ly a capiat̄ vniuoce ⁊ dicit̄ ꝙ affirmatiua ē falſa: ⁊ negatiua vera: ⁊ negat̄ falſitas negatiue ⁊ ad ꝓbationē qua ꝓbatur ꝙ ipa ē affirmatiua ⁊ ꝑ ɔn̄s falſa: q: ſubiectū ⁊ ꝑdicatū nō ſupponūt ꝓ eodē. Ad hoc dicit̄ ſi loquamur de mētalibꝰ negat̄ ꝙ ly a ſuppleat vicē negationis: q: alias in mēte vltimata caderet equiuocatio. Si aūt loquamur de vocalibꝰ bn̄ admittit̄ caſus ⁊ tūc dicit̄ ꝙ nō cōtradicūt: q: ly a capit̄ equiuoce: q: in vna valet tātū ſicut vna negatio ⁊ in altera non.

¶ Ad ſubconfirmationē reſpondet̄

ꝙ nō cōtradicūt: ſicut prius. Tn̄ eſt difficile verificare ambas vel falſificare.

¶ Nono principaliter arguitur iſte

cōtradicūt q̄dlibet aīal: ⁊ aliud aīal angeli quodlibet a ſunt. Et aliq̄d aīal ⁊ q̄dlibʒ aliud aīal cuiuslibet angeli a nō ſunt ꝙ ɔtradicāt ptʒ: ſaltē de lege q: nō poſſunt reperiri ille ſimul vere aut ſimul falſe ⁊ per conſequēs cōtradicūt ſaltē de lege. Sed ꝙ dantur ſimul vere ꝓbat̄ caſu quo ſint duo hoīes ⁊ duo aſini: ⁊ quatuor angeli: ⁊ primꝰ angelꝰ cū ſorte poſſideat illos duos aſinos: ⁊ ſcđs angelꝰ cū platone poſſideat eoſdem aſinos: ⁊ tertiꝰ angelꝰ cū primo aſino poſſideat illos duos hoīes: ⁊ q̄rtus angelꝰ cū ſcđo aſino poſſideat eoſdē duos hoīes. Et ly a valeat tātū ſicut iſtud aggregatuʒ

binariꝰ ex hoīe ⁊ angelo. Tūc ṽitas affirmatiue patet aſcēdēdo ſub illo termino aīal diſtributo ⁊ ſaluādo alios terminos ſtare ꝯfuſe tm̄ ſicut pꝰ. Et ſilr in negatiua ꝓcedat incipiendo probationē a terminis primo ꝓbabilibus ſicut patet bene intelligenti: igitur.

¶ Cōfirmaṫ iſte cōtradicūt a aliud a vterqꝫ hō ⁊ nullū a eſt ⁊ qꝺlibet aliud a alter hō et b a eſt. ꝙ ille ꝯtradicāt pꝫ pꝛio nihil vꝫ deficere. Scḋo repugnat eis veritas vel falſitas: ergo ſaltē ꝯdicūt de lege. Sꝫ ꝙ nō ꝓbat ſunt ſimul vere: caſu quo ſunt ꝑciſe duo hoīes hn̄tes eandē materiā ⁊ a valeat tm̄ ſicut iſtud aggregatū materia vel hō. Tūc veritas affirmatiue pꝫ capiēdo ſingulares ſub ly hō ⁊ poſtea ſub termino diſtributo in negatiua vbi reponunṫ oēs vere et affirmatiua pꝫ capiēdo ſinglares ſub ly a ſtāte determinate a pte ꝑdicati demōſtrādo materiā: ⁊ ſemꝑ loquor de materia totali ne fiat ꝑcruia. Illo caſu ſunt ſimul vere vt ſatis patet intuenti caſum.

¶ Subcōfirmaṫ iſte ꝯtradicūt vtrūqꝫ albū hoīs vtrūqꝫ albū ipſiuſmet: ⁊ nullū currens eſt ⁊ b alterū albū hoīs b alterū albū ipſiuſmet vel b currens eſt. cū nō videaṫ cōditio deficiens nec caſus dabilis in quo deñt ſimul vere vel ſimul falſe. igiṫ ꝯtradicūt ſaltē de lege. Sꝫ ꝙ deñṫ ſimul vere ꝓbatur. Sunt tres hoīes ⁊ quattuor aſini albi duo currāt ⁊ alij duo nō: ⁊ primꝰ hō poſſideat illos duos aſinos currētes: et aliꝰ hō poſſideat alios duos quieſcētes. Et tertiꝰ hō poſſideat illos q̈ttuor aſinos. illo caſu veritas negatiue pꝫ capiēdo duas ſinglares ſub ly albū hoīs ⁊ poſtea ſub ꝑdicato diſtributo: deiñ reducēdo ad copulatiuam ⁊ conformiter ꝓcendo: in negatiua reperiuntur ſimul vere in caſu dato.

¶ Ad nonū argumentū rn̄detur negādo illas ꝯdicere ꝓpter defectū pluries datū ⁊ in oībus iſtis ſequēdo opinionē libri: vel ſaltē in pluribꝰ iſtorꝫ nō pt dari ꝯdictio niſi ꝑponēdo negationem vel ponēdo ſuppōnē mixtā: qḋ tn̄ liber negat ſꝫ i idē redit.

¶ Ad cōfirmationē ⁊ ſubcōfirmationem eadē reſpōſiō dꝫ: illas nō ꝯtradicere ⁊ ꝑcipue ad vltimā dicit ꝙ defectꝰ ē: q2 determinatio accepta vnica ſtat eodem modo cuius oppoſitū debet fieri in contradito: ⁊ ꝯlicet communiter oppoſitum teneatur.

¶ Vltimo arguiṫ iſte cōtradicūt qꝺlibet a ⁊ a quilibet hō ⁊ b aſinꝰ eſt. Aliqḋ a vel qꝺlibet a hō nullus aſinꝰ eſt. Et ſit vnꝰ hō cū duobꝰ aſinis ꝑciſe ⁊ ly a valeat tm̄ ſicut iſtud aggregatū binarius ex hoīe ⁊ aſino ⁊ ſunt ſimul falſe. igiṫ lex ꝯtradictoriarꝫ eſt male poſita. ꝙ ꝯtradicāt nihil videt deficere. Silr videṫ eis repugnare veritas ⁊ falſitas igiṫ. Sed ꝙ dāṫur ſimul falſe probaṫ: illo caſu dato affirmatiue falſitas pꝫ deſcendēdo ſub termino ſtante determinate a parte ꝑdicati vbi q̈libet ſingularis eſt falſa pꝫ reducēdo ad copulatiuā. Et ſimiliter falſitas negādo reducēdo ad diſiūctiuā vbi q̈libet pars manet falſa manifeſte in caſu: igitur lex cōtradictoriarū eſt male poſita.

¶ Cōfirmaṫ iſte cōtradicūt qꝺlibet a ⁊ b qꝺlibet a vel b ſunt. Aliqḋ a ⁊ qꝺlibet b a ⁊ nullū b ſunt. Et capio ly ⁊ cōplexiue vtrobiqꝫ a pte ſubiecti ⁊ diuiſiue a pte ꝑdicati in negatiua. Et ſunt ſimul vere igiṫ. ꝙ ſint ſimul vere ꝓbaṫ. volo ꝙ ſint tres hoīes quorꝫ duo ſunt albi ⁊ alius niger ⁊ a valeat tm̄ ſicut hoc cōplexū binarius alborꝫ vel nigrū. Et ly b valeat tantū ſicut iſtud aggregatum binariꝰ ex albo ⁊ nigro. Tūc veritas vtriuſqꝫ pꝫ. Si dicas affirmatiua eſt falſa ⁊ ſic nō das ſimul veras ſaltē argumētū currit ponēdo ly vel in affirmatiua ⁊ ly ⁊ in negatiua vbi in caſu dato ſunt ſimul vere vt pꝫ pꝛio deſcendēdo ſub ly a ⁊ poſtea reducēdo eā ad diſiunctiuā. Et veritas negatiue aliquod a ⁊ quolibet b ⁊c̄. capiendo ſingulares ſub ly a. poſtea reducendo ad diſiunctiuam vbi quelibet pars diſiunctiue erit vera.

¶ Et ſubcōfirmaṫ ex iā dictis ꝑcedētibus iſte nō cōtradicerēt q̈libet hō ⁊ b alter alius hō alter hō ⁊ vterqꝫ alius hō ſunt. Aliq̈s hō ⁊ vterqꝫ aliꝰ hō vterqꝫ hō ⁊ alter alius hō nō ſunt: ſꝫ ꝙ ſic pꝫ nō eſt dabilis caſus in quo deñṫ ſimul vere aut ſilr falſe: igiṫ.

¶ Ad vltimū iſtorꝫ dꝫ ꝙ nō contradicunt nec participant legem: quia date ſunt ſimul falſe: ⁊ defectus eſt ſufficienter datus.

¶ Ad cōfirmationē dicitur. idē ponendo tn̄ ly vel in affirmatiua ambe ſunt vere. Et licꝫ ponēdo ly ⁊ in affirmatiua nō ſint ſimul vere tn̄ nō cōtradicūt ꝓpter defectū. Et ſi q̈ras q̈liter dꝫ dari ꝯdictio in omnibus iſtis proponenda eſt negatio vel ponenda eſt ſuppoſitio mixta.

¶ Vltima concluſio relinquitur diligenter conſideranti. Et hec de lege contradictoriarꝫ que breuiter dicta ſufficiant.

¶ Sequitur de lege contrariarum.

Vnde lex cōtrariarū eſt talis ꝙ due cōtrarie nō poſſunt dari ſimul vere ſed bene ſimul falſe: ſꝫ hoc nō requiratur ſed ſic lex cōtrariarū eſt intelligēda ꝙ q̈tū eſt ex parte contrarietatis repugnat eis veritas ⁊ nō falſitas lꝫ aliquādo repugnet falſitas ſed hoc nō eſt ex parte cōtrarietatis. vñ iſtis duabꝰ repugnat falſitas grā forme acceptiōis terminorꝫ q̈libꝫ hō eſt ipſemet ⁊ nullus hō eſt ipſemet: ſed hoc nō ꝓuenit ex parte cōtrarietatis. Et conſimiliter dicendū eſt de lege ſubcontrariarum.

¶ Cōtra dicta pꝛio principaliter arguiṫ iſte cōtrariantṫ q̈libet materia ⁊ vtrūqꝫ a ⁊ q̈libet materia ⁊ vterqꝫ hō ſunt: q̈libet materia ⁊ qꝺlibet a q̈libet materia ⁊ vterqꝫ hō ſunt. Et tn̄ nō repugnat eis lex ergo ⁊c̄. ꝙ cōtrariantṫ pꝫ. Pꝛio q2 nō videṫ defectꝰ cū plus ponaṫ de diſtributōe q̄ de particularitate. tn̄ ſcḋo nō videṫ caſus in quo poſſint dari ſimul vere nec alique ſibi ſimilis forme: igiṫ. Sed nō participāt legē pꝫ caſu quo ly a valeat tm̄ vt iſtud aggregatū pꝛimo intellectualis hoīs: ⁊ ſint duo hoīes ꝑciſe ⁊ illi hēāt eādē materiā ⁊ diuerſas formas: illo caſu ṽitas affirmatiue pꝫ capiēdo ſingulares ſub ly hō a parte ꝑdicati vel explicādo ſenſum de ly vtroqꝫ ⁊ quocūqꝫ mō fiat pꝫ veritas eiꝰ in caſu: poſtea capiendo ſingulares ſub alijs terminis. Et veritas negatiue pꝫ explicando ſenſum de ly alter homo vbi reperitur ſenſus verus.

¶ Cōfirmaṫ iſte cōtrariantṫ tātum hō eſt aīal tm̄ hō nō eſt aīal de lege: ⁊ tn̄ non ꝯtrariantṫ de mō enūciādi: ergo nō oēs ꝯtrarie de lege ꝯtrariantṫ de modo enūciādi. cuiꝰ oppoſitū intēdimꝰ: ⁊ ꝙ ꝯtrariantṫ de lege pꝫ: repugnat eis veritas ⁊ nō falſitas: igiṫ ꝯtrariantṫ de lege: qḋ erat ꝓbandū. Si dicas ꝙ ꝯtrariantṫ de lege ſicut argumētū ꝓbat: q2 includūt duas ꝯtrarias ſimplr: puta duas vltimas exponētes. cōtra. Ex hoc ſequiṫ iſtas cōtrariari de lege tm̄ hoīs aſinꝰ nō currit: ⁊ tm̄ hoīs aſinus currit: pꝫ ſeq̈la a ſili. ſꝫ hoc ē falſuꝫ ſaltē excludendo a parte obliq̈. Et volo ꝙ ſoli aſini currāt ⁊ qꝺlibet

eis nõ hõ poſſideat duos aſinos vnũ currẽtẽ ⁊ alium non currentem. Tunc ambe ſunt vere igitur.

¶ Et ſubconfirmatꝰ iſte cõtrariantꝰ Ois hõ vel hõ differt ab ipſomet: ⁊ ois hõ vel hõ non differt ab ipſomet referẽdo primã partẽ diſiũctiz ⁊ capiẽdo totũ diſiũctũ in negatiua: vnica diſtributione ⁊ i affirmatiua ſimiliter ⁊ tñ ſunt ſimul vere igitꝰ ꝙ ſint ſimul vere ꝓbatꝰ primo ſequitꝰ bñ nullus hõ differt ab ipſomet: ⁊ ois hõ vel hõ eſt hõ: ergo ois hõ vel hõ non differt ab ipſomet ꝯña ẽ bona ⁊ añs eſt verũ ergo ⁊ cõſequẽs: ⁊ veritas affirmatiue pꝫ ꝑ ſingulares ſub añte relatiui vbi quelibet ẽ vera. Si dicas ꝙ opꝫ aſcendere iſto mõ oẽ qđ eſt iſte hõ vel hõ differt ab ipſomet et ſic de ſingulis ergo ⁊c. Cõtra ille terminus hõ ſtat cõfuſe tãtũ vbi ſignũ vniuerſale nõ põt diſtribuere duos terminos ſimul ⁊ ſemel: ⁊ diſtribuit totũ diſiunctũ ergo nõ diſtribuit ly hõ. Tũ etiã ſaltẽ habebo ꝙ capiẽdo diſiũctũ diuerſis acceptionibꝰ: ꝙ ille erũt ſimul vere poſtꝙ affirmatiua erit vera vt ſatis pꝫ intuẽti ſꝫ ꝙ cõtrariãtur pꝫ: q: iſte optime cõtriãtur ois hõ vel aſinꝰ nõ currit: ⁊ ois hõ vel aſinꝰ currit in negatiua diſtribuẽdo totũ diſiũctũ ⁊ nõ in affirmatiua: qđ cõtrariãtur pꝫ non apparet inſtãtia in ſimili igitur.

¶ Ad primã iſtorũ reſpõdetꝰ ꝙ nõ cõtrariantꝰ ⁊ negatꝰ ꝙ nulla cõditio deficiat eis q: defectꝰ ẽ: ẽ ei defectꝰ q: manet aliq̃ ꝯfuſa in ambabꝰ qđ ẽ ſummope cauẽdũ: pꝫ explicãdo ſenſũ de ly alter ⁊ de ly vterq; ⁊ ſi dicas oẽs termini diſtribuuntꝰ in affirmatiua ergo ꝯ̃riantꝰ. Breuiter negat ſequela q: nõ diſtribuuntꝰ diſtributiõe cõpleta. Et ſi iterũ dicas ſi lr̃ a ſtaret determinate et ſilr̃ ly hõ in affirmatiua manẽte eadẽ reſtrictiõe ꝯ̃riarentꝰ. ergo a fortiori ꝯ̃riabuntꝰ manẽte diſtributiõe incõpleta. Breuiter negatꝰ ſequela.

¶ Ad cõfirmationẽ cõceditur ꝙ contrariantꝰ de lege ⁊ per ꝯñs de modo enũciãdi ⁊ cõceditur ꝙ ſunt ambe indefinite formalr̃. Tamẽ ille due equiualent vni copulatiue grã forme acceptiõis terminoꝝ cõpoſite ex ꝓpoſitiõibꝰ vniuerſalibꝰ puta. iſti tantuꝫ ois homo eſt aial ⁊ tantũ ois homo eſt aial. Ad aliud cõceditꝰ ꝙ non cõtrariãtur ſed hoc nihil contra dicta.

¶ Ad ſubcõfirmationẽ dicitꝰ ꝙ ſi diſtribuatꝰ totũ diſiunctũ i affirmatiua illa affirmatiua eſt falſa ⁊ negatiua eſt vera. ſed ſi nõ diſtribuatꝰ in affirmatiua et nõ in negatiua totũ diſiũctũ nõ ꝯ̃riantꝰ: ſꝫ ſunt ſimul vere ⁊ qñ dicitꝰ ꝙ ille q̃ dabantꝰ ꝯ̃rie de lege: hoc trãſeat: ex hoc tñ nõ ſequitꝰ ꝙ ille date ꝯ̃riãtur. q: non ſunt ſimilis forme. Et licet vbi ẽ diſtributio in negatiua ⁊ nõ in affirmatiua ⁊ nõ in ꝓpoſito ſit difficile dare ſimul veras. tñ dantꝰ i ꝓpoſito. Nõ ẽt tñ difficultas diſtribuẽdo totũ diſiũctuꝫ in affirmatiua ⁊ nõ in negatiua. Q: he ſunt ſimul vere ois chimera vel hõ ẽ hõ et ois chimera vel hõ nõ ẽ hõ vbi ãbe ſunt vere vt notũ ẽ.

¶ Secũdo principaliter arguitꝰ iſte ꝯ̃riãtur. Cuiuſlibet hois: ⁊ cuiuſlibet hois q̃libet aſinus cuiuſlibet hominis: ⁊ hominis quilibet aſinus eſt ⁊ cuiuſlibet hois ⁊ cuiuſlibet homis quiber aſinus hois ⁊ cuiuſlibet hois nullꝰ aſinus ẽ ꝙ ꝯ̃riãtur pꝫ q: nõ videtꝰ eis cõditio deficiẽs nec videtꝰ caſus i quo dãtur ſimul vere igitꝰ. Si dicas ꝓpter argumẽtũ ꝙ participãt legẽ cõtrariaruꝫ ſaltẽ materialiter. Cõtra dentꝰ ſimul vere caſu quo ſunt ſortes plõ ⁊ cicero cũ tribus aſinis: ⁊ ſortes poſſideat brunellũ particulariter ⁊ cicero ⁊ plato poſſideãt eundẽ brunellũ copulatiꝫ ⁊ nõ copulatiue plato poſſideat fauellũ particulariter ⁊ cicero ⁊ ſortes poſſideãt eundẽ copulatiꝫ. Et cicero poſſideat griſellũ ꝑticulariter ⁊ ſortes ⁊ plato poſſideant eundẽ copulatiꝫ ⁊ nõ copulatiue. Tũc ille ſunt vere vt facile pꝫ aſcendenti ſub terminis primo probabilibꝰ.

¶ Confirmatur iſte contrariantur cuiuſlibet hois vterq; aſinꝰ q̃libꝫ aſinꝰ ẽ: ⁊ cuiuſlibet hois vterq; aſinꝰ nullꝰ aſinꝰ ẽ ⁊ tñ ſunt ſimul vere igitur. Si dicas ꝙ nõ ꝯ̃riãtur ꝓpter defectũ ꝑdictum q: manet eadẽ particularitas cõfuſa i ambabꝰ ꝓueniẽs a ly vterq; igitꝰ. Cõtra repugnat eis veritas grã forme ⁊ acceptionis terminorum igitur.

¶ Et ſubcõfirmatur iſte ꝯ̃trariantꝰ de lege incipit ois hõ eẽ ſortes ⁊ nõ icipit hõ eẽ ſortes Et tñ dantꝰ ſimul vere igitꝰ: ⁊ ꝙ ꝯ̃riãtur pꝫ nihil deficit. Sꝫ ꝙ ſint ſimul vere ꝓbatꝰ caſu quo ſortes nunc ſit ſolꝰ ſed ꝑ totũ horã p̃teritã fuiſſent multi homies cũ eo q̃ nũc nõ ſint. Tũc ambe ſunt vere pꝫ ꝑ exponẽtes igitꝰ.

¶ Ad primũ iſtorum reſpondetur ꝙ argumẽtũ bñ ꝓbat ꝙ nõ ꝯ̃riantꝰ q: date ſunt ſimul vere ſicut facile eſt videre in caſu.

¶ Ad cõfirmationẽ dicitꝰ ꝙ nõ cõtrariantꝰ q: iſte ſunt ſimul vere i ſimili cuiuſlibet eſſentie diuine vtraq; res nõ ẽ ꝑſona ⁊ cuiuſlibet eſſentie diuine vtraq; res q̃libet ꝑſona ẽ: quarũ veritates patẽt capiendo ſingulares ſub predicatis.

¶ Ad ſubcõfirmationẽ dicitur ꝙ nõ cõtrariantꝰ q: date ſunt ſimul vere ⁊ ſi queras defectũ cũ ſint ãbe vniuerſales ⁊c. reſpõdetꝰ ꝙ defectꝰ ẽ q: termini nõ eodẽ mõ appellãt: nã in affirmatiua ly incipit appellat ſupra hoc totũ aggregatũ ois hõ ⁊ nõ in negatiua. Ex quo pꝫ ꝙ ſtat ꝙ ẽ aliq̃ vniuerſalis q̃ nõ põt habere ꝯ̃riaꝫ vt pꝫ de iſta nõ incipit hõ eẽ ſortes: q: ſi haberet aliquã maxime haberet iſtã quilibet hõ incipit eẽ ſortes qđ ẽ falſuꝫ q: dantꝰ aliq̃ ſimilis forme cuꝫ eis ſimul vere: puta iſte qđlibꝫ albũ incipit eẽ a ⁊ nõ incipit albũ eẽ a ⁊ ly a ſignificet ſortẽ ſingulariter conotãdo ꝙ currat ⁊ ſortes iã ſit albꝰ ⁊ nũꝙ poſtea erit albꝰ: ⁊ nõ ſit currẽs ſꝫ poſtea erit currẽs: ⁊ nihil ſit nec immediate poſt erit albũ p̃ter ſortẽ. Tũc ambe ſunt vere veritas affirmatiue ẽ nota ex caſu: ⁊ veritas ſcđe pꝫ ꝑ falſitatem ſue contradictorie igitur.

¶ Tertio pricipaliter arguitꝰ iſte cõtrariantꝰ cuiuſlibet hois qđlibꝫ aial ⁊ vterq; aſinꝰ alter aſinꝰ ſunt. Et cuiuſlibꝫ hois qđlibꝫ aial ⁊ q̃libꝫ aſinꝰ vterq; aſinꝰ nõ ſunt ⁊ tñ nõ cõueniũt eis oẽs ꝯditiones neq; lex ꝯ̃riarũ cõuenit eis igitꝰ ⁊ ꝙ cõtrariantꝰ pꝫ repugnat eis veritas ⁊ nõ falſitas ⁊ cõponũtur ex eiſdẽ extremis ergo ꝯ̃riantꝰ. Sꝫ ꝙ nõ cõueniat eis lex ꝓbatꝰ q: ponẽdo loco de ly aial illũ terminũ materia caſu quo ſit p̃ciſe vnꝰ hõ i mũdo qui poſſideat quattuor aſinos ⁊ illi aſini habeãt eãdẽ materiã ⁊ ſimilitꝰ ille hõ cũ eis habeat eãdẽ materiã illo caſu poſito v̾itas vniuſq; pꝫ p̃io aſcẽdẽdo ſub determiatiõe accepta non vnica ⁊ poſtea ſub alijs termĩs ⁊ poſtea applicãdo ſenſuꝫ de ly vterq; ⁊ de ly alter ⁊ clariſſime pꝫ veritas vniuſq; ex caſu.

¶ Et cõfirmatꝰ iſte cõtrariantꝰ q̃libꝫ materia ⁊ vtrũq; a q̃libꝫ hõ ſunt ⁊ q̃libꝫ materia ⁊ vtrũq; a q̃libꝫ hõ nõ ſunt ⁊ tñ nõ ꝯuenit eis lex ꝯ̃riaꝝ igitꝰ ⁊ ꝙ nõ ꝯueniat pꝫ ſunt ſimul vere caſu quo ſunt p̃ciſe duo homies in mũdo habẽtes eãdẽ materiã ⁊ diuerſas formas ⁊ ly a vale at tm̃ ſicut illõ aggregatũ p̃s integralis hois illo caſu ſunt ambe vere vt pꝫ aſcedẽdo ſub illo termino hõ a parte ꝑdicati ⁊ poſtea ſub ly materia

¶ Et ſubcõfirmatꝰ ois exceptiua de le

ge ꝯriaꝫ ſue placētī ⁊ tñ nõ ꝑticipāt in extremis igiꝫ. Quod ꝓbat q: repugnat eis veritas ⁊ nõ falſitas ꝑ fo:me acceptiõis terminoꝝ: igiꝫ ꝯriantꝫ de lege.

¶ Ad primũ reſpõdetur ꝙ nõ cõtrariant ymo ſunt ſimul vere ſicut oſtēdit argumētum ⁊ defectus eſt iã ſatis enucleatus in p:ecedentibus.

¶ Ad ꝯfirmationē ðr ſilr ꝙ nõ ꝯriãt

¶ Ad ſub cõfirmationē ðr ꝙ nõ ois exceptiua ꝯriaꝫ ſue placētī: illõ patuit in caplo de noie põ: etiã patere in ꝓpõnib⁹ exceptiuis in qbus ponitꝫ incõpleta diſtributio vꝫ hic vterq₃ hõ ꝑter ſortē currit ⁊ vterq₃ hõ currit. Silr de iſtis ois eſſentia diuia ꝑter pr̃ez eſt alia ꝑſona a pr̄e: ⁊ ois eſſentia diuia eſt alia ꝑſona a pr̄e diſtribuēdo incõplete ly eſſentia diuina.

¶ Quarto pꝛĩcipalr̃ arguiꝫ iſte ꝯtrariant cuiuſlibꝫ hois ⁊ angeli qlibꝫ aſin⁹ qlibꝫ aſinus ſunt ⁊ a hois ⁊ cuiuſlibꝫ ãgeli qlibꝫ aſin⁹ qlibꝫ aſinus nõ ſunt ⁊ tñ nõ ꝯueniũt oẽs ꝯditiões reqſite ad ꝯriãs ꝗ ꝯditiões ſunt male poſite: ꝙ ꝯriantꝫ pꝫ: nõ pñt dari ſil' vere ſꝫ bñ ſil' falſe: igr̃ nec vr̃ defect⁹ q: ſunt plẽs diſtributiões ꝙ̃ ꝑticularitates: igr̃. ſꝫ ꝙ nõ ꝑticipẽt legē ꝓbatꝫ ſunt ſil' vere cãu quo ſint duo hoies duo angeli ⁊ duo aſini: ⁊ p:im⁹ hõ cũ p:io ãgelo poſſideat p:imũ aſinũ copulatiꝫ ⁊ idē hõ cũ ſcðo ãgelo poſſideat ſcðm aſinũ copulatiꝫ: ⁊ ſcðs hõ cũ p:io ãgelo poſſideat p:imũ aſinũ copulatiꝫ: ⁊ idē ſcðs hõ cũ ſcðo ãgelo poſſideat ſcðꝫ aſinũ copulati ⁊ nõ copulatiue tũc ỽitas p:ime patet aſcendēdo ſub terminis diſtributis ⁊ ſimiliter ſecunde intelligenti ⁊ conſideranti caſum.

¶ Et ꝯfirmaꝫ iſte ꝯtrariãt qlibꝫ hõ ⁊ qðlibꝫ aliõ aial alter hõ ⁊ b vtrũq₃ aial ſunt. ⁊ qlibet hõ ⁊ aliõ aial vterq₃ hõ ⁊ b alterũ aial nõ ſunt. ⁊ ꝙ ꝯriantꝫ pꝫ: nõ repugnat eis falſitas vt ē certũ: ſꝫ repugnat eis veritas: igr̃ ꝯriantꝫ. ſꝫ ꝙ nõ ꝯriantꝫ pꝫ q: in ambab⁹ manet termin⁹ ſtãs ꝯfuſe tñ qð dictũ eſt eē cauendũ.

¶ Et ſubcõfirmaꝫ iſte ꝯtrariãt oẽs hoies qlibet hõ ipoꝝ ⁊ hoies ſunt ⁊ oẽs hoies qlibet hõ ipoꝝ ⁊ b hoies nõ ſunt. Si dicas ꝙ manet vn⁹ termin⁹ in ãbab⁹ nõ diſtribut⁹ puta ly hoies a pte ꝑdicati. Cõtra nõ pñt dari ſil' vere ſꝫ bñ dantꝫ ſil' falſe. ꝙ dantꝫ ſil' falſe pꝫ capiẽdo iſtas oia aialia qðlibet aial ipſoꝝ ⁊ hoies ſunt. ⁊ oia aialia qðlibet aial ipſoꝝ ⁊ b homines non ſunt.

¶ Ad primũ ðr ꝙ nõ ꝯtrariantꝫ ⁊ defect⁹ ſatis pꝫ ex ꝑcedētib⁹. ſilr illõ ꝓbat caſus aſſũpt⁹

¶ Ad cõfirmationē ðr etiã ꝙ nõ contrariantꝫ ꝓpter defectũ iam ſatis datum.

¶ Ad ſubcõfirmationē ðr ſilr ꝙ non ꝯriantꝫ: ymo nullã legē ꝑticipant q: da[n]tur ſil' falſe ⁊ dantꝫ ſimul vere ponẽdo loco de ly hoies ly entia.

¶ Quito pꝛĩcipalr̃ arguiꝫ iſte ꝯtrariantꝫ alicui⁹ hois qlibꝫ aſin⁹ ⁊ cuiuſlibꝫ ãgeli qlibꝫ aſinus cuiuſlibet eq̇ b aſin⁹ nõ ē. ⁊ cuiuſlibꝫ hois aſinus vel cuiuſlibꝫ ãgeli qlibꝫ aſin⁹ alicui⁹ eq̇ qlibꝫ aſin⁹ eſt ⁊ ſunt ſil' ỽe ꝗ due ꝯrie ỽe. ꝙ ꝯriantꝫ ꝓbaꝫ q: pl⁹ ponitꝫ de vlitate ꝙ̃ de ꝑticularitate ⁊ oẽs termi nõ diſtributi i negatiua ſtãt determiate igr̃ ꝯriantꝫ. ⁊ ꝙ ſint ſil' ỽe ꝓbaꝫ cãu quo ſint duo hoies quoꝝ qlibꝫ hẽat vnũ aſinũ ꝑticularē ſint ſilr duo eq̇ qb⁹ cõicẽt ſortes ⁊ plato ſuos aſinos copulatiue ſic ꝙ ſortes cõicet ſuũ aſinum p:io equo ⁊ plato ſcðo equo ſint ſilr duo ãgeli quoꝝ qlibꝫ hẽat vnũ aſinũ ꝑticularē ⁊ nõ ſint plia aialia. illo caſu ỽitas affirmatiue ꝓbaꝫ q: reducitꝫ ad vnã diſiunctiuã verã cui⁹ vna ps ē ỽa puta iſta cuiuſlibꝫ hois aſinus alicui⁹ eq̇ qlibꝫ aſin⁹ ē cui⁹ ỽitas ē nota ex caſu: ⁊ ỽitas negatiue ꝓbaꝫ: ſeqtꝫ bñ alicui⁹ hois qlibꝫ aſin⁹ ⁊ cuiuſlibꝫ ãgeli qlibꝫ aſin⁹ cuiuſlibꝫ eq̇ iſte aſin⁹ nõ eſt ⁊ ſic de ſinglis ſuppoſita debita ꝯſtãtia ꝗ alicuius hois qlibꝫ aſin⁹ ⁊ cuiuſlibꝫ ãgeli qlibꝫ aſin⁹ cuiuſlibꝫ eq̇ b aſin⁹ nõ ē ꝯña ē aſcẽſus diſiũct⁹ ſub termio ſtãte determiate ⁊ añs ē verũ ꝗ ⁊ ꝯñs: ⁊ ꝙ añs ſit verũ pꝫ: illa ſinglaris ē ỽa demõſtrãdo b:unellũ poſſeſſuꝫ a ſorte ⁊ a p:io eq̇ ꝙ illa ſinglaris ſit ỽa pꝫ hꝫ vnã ſinglarē verã ſub ly hois a pte ſubiecti q: iſta ſinglaris ē iſti⁹ hominis demõſtrãdo platonē qlibet aſinus ⁊ cuiuſlibet angeli qlibet aſinus cuiuſlibet iſte aſinus non eſt.

¶ Et ꝯfirmaꝫ iſte ꝯtrariantꝫ qðlibet albũ eq̇ null⁹ aſin⁹ ē ⁊ qðlibꝫ albũ cuiuſlibꝫ eq̇ b aſin⁹ ē. ꝙ ꝯriantꝫ nõ eſt dubiũ ꝙ dentꝫ ſil' ỽe ꝓbaꝫ caſu quo ſit vn⁹ alb⁹ poſſeſſus ab vno equo ⁊ nõ ſint plura alba nec plẽs eq̇: tũc illo cãu ỽitas affirmatiue ē nota ⁊ ỽitas negatiue ꝓbaꝫ: ſeqtꝫ bñ cuiuſlibꝫ hois qlibꝫ aſin⁹ ⁊ cuiuſlibꝫ ãgeli aſin⁹ eq̇ null⁹ aſin⁹ ē ⁊ qðlibet albũ cuiuſlibꝫ hois qlibꝫ aſin⁹ vel cuiuſlibꝫ ãgeli aſin⁹ eſt ꝗ qðlibꝫ albũ eq̇ null⁹ aſin⁹ ē. ꝯña tꝫ in celarent maio: ē ỽa addẽdo caſui ꝙ ille ãgel⁹ cũ hꝫ poſſideat vnũ aſinũ nigrũ illo cãu ỽitas añtis ē nota ꝗ ꝯñs eſt veꝝ.

¶ Et ſubcõfirmaꝫ iſte ꝯtrariãt oẽs hoies ⁊ b vtrũq₃ albũ nulla a ⁊ iꝑmmet ſunt. ⁊ aliqui hoies ⁊ b alterũ albũ oia a ⁊ iꝑmmet ſunt. ⁊ capio ly oẽs collectiue i negatiua ⁊ ly oia diſtributiue ſunt decē hoies albi ⁊ duo nigri ⁊ ly a valeat ſicut decē hoies albi illo caſu ỽitas affirmatiue pꝫ q: vna ſinglaris ē ỽa (demõſtrãdo decē hoies) ſub ly hoies ⁊ ꝙ illa ſit vera pꝫ ex caſu ⁊ ỽitas negatiue pꝫ q: ē vna negatiua cuius ſubiectũ ꝑdicatũ nõ ſupponũt ꝓ eiſdē: ſbm̃ eñ ſupponit ꝑciſe ꝓ duodecī hoib⁹ ⁊ ꝑdicatũ ꝑciſe ꝓ decem: vt patet ex caſu ⁊ impoſitione de ly a.

¶ Ad quitũ pꝛĩcipale rñdeꝫ ꝯcedendo ꝙ ꝯriantꝫ ⁊ negaꝫ ꝙ ſunt ſil' vere ⁊ negaꝫ ꝯñaꝫ ꝓbaꝫ ỽitas negatiue: ⁊ rõ q̄re nõ valet aſcẽſus ſub illo termio aſin⁹ ſtãte determiate ē q: p:i⁹ aſcẽdẽdũ ē ſub ſua determiatiõe. Ex quo pꝫ ꝙ neq₃ ſub ly equi neq₃ ſub illo termino aſinus valet aſcenſus.

¶ Ad cõfirmationē ðr ꝙ ꝯtrariantꝫ ⁊ negaꝫ negatiua ⁊ ad ſillogiſmũ ðr ꝙ ſillogiſm⁹ nõ valet q: totale mediũ nõ diſtribuitur.

¶ Ad ſubcõfirmationē ðr ꝙ nõ ꝯtrariantꝫ ⁊ defect⁹ ē ſatis patẽs q: nõ ꝑticipãt in extrēis q: ly oẽs collectiue captum eſt pars extremi.

¶ Sexto pꝛĩcipaliter ⁊ vltio arguiꝫ ſic iſte ꝯriantꝫ ſaltē de lege qm̃ qðlibꝫ b ⁊ tñ a ſunt angeli ⁊ nõ tñ a ⁊ tñ b ſunt ãgeli ꝙ ille ꝯriantꝫ pꝫ q: pl⁹ ponitꝫ de vlitate ꝙ̃ de ꝑticularitate nec valet dicere ꝙ mutantꝫ ptes copulatoꝝ q: noia ⁊ ỽa trãſpoſita idē ⁊ eodē mõ ſignt. Tum etiã repugnat eis ỽitas ⁊ nõ falſitas ꝗ ꝯriantꝫ ſaltē de lege. Sꝫ ꝙ nõ ꝓbaꝫ dantꝫ ſimul ỽe caſu poſito ꝙ ly a valeat tm̃ ſic illõ diſiũctũ raphael vel' binari⁹ ex gab:iele ⁊ raphaele ⁊ nõ ſint aliq ãgeli niſi gab:iel ⁊ raphael ⁊ ly b valeat tñ ſicut gabriel tũc manifeſte pꝫ ỽitas vtriuſq₃ ꝑ exponẽtes. Et ỽitas negatiue pꝫ ꝑ falſitatē ſue ꝯdictorie remouẽdo negationē

¶ Et ꝯfirmaꝫ iſte ꝯtrariantꝫ oē aial qð ē incipit eē. Et nõ oē aial qð ē incipit eē. Si dicas ſicut ē dicẽdũ ꝙ ꝯdicũt ⁊ nõ ꝯriantꝫ. ꝯ nõ ꝯdicũt ⁊ ꝑticipãt aliquã legē ⁊ nõ legē ſubꝯrioꝝ ⁊ ſic de alijs legi

bus ergo ꝑcipāt legē ꝯ̄trariaꝝ. ꝛ maioꝛ ꝓbat̄: ꝙ nō ꝯ̄dicāt dant̄ ſil' vere cāu q̄ ſoꝛtes ꝛ plato nūc ſint ꝛ erūt et ſoꝛtes incipiat eē ꝑ p̄mū ſic: plato aūt nō icipiat eſſe ſꝫ pꝰ fuerit ꝛ cū hoc volo ꝙ plato ſit nūc niger ſꝫ imediate poſt hoc erit albꝰ ꝛ nullo mō niger: ſoꝛtes nō ſit niger nec erit niger. illo cāu poſito v̄itas negatiue eſt nota q: plato nō icipit eē ꝛ v̄itas affirmatiue ꝓbatur: illa ſeq̄t ex veris in bōa ꝯ̄ña ꝛ ſillogiſtica ḡ eſt v̄a: ꝛ ꝙ ſeq̄tur ꝓbat̄: ſeq̄t̄ hn̄ oē coloꝛatū ꝑter nigrū incipit eē oē aīal ē coloꝛatū nō nigrū ḡ oē aīal qđ ē incipit eſſe: ꝯ̄ña tꝫ in barbara ꝛ añs ē verū ḡ ꝛ ꝯ̄ñs. ꝛ ꝓ ꝓbatione ſupponat̄ in pꝛīcipio argumēti: ꝙ negatio termini infiniti ſemꝑ neget totā āpliationē tūc v̄itas maioꝛis pꝫ ꝑ exponētes: v̄itas tertie exponētis ē certa ex caſu: et ſil'r ſcđe ꝓbat̄ v̄itas p̄me q: ē vna affirmatiua vl'is de ꝑdicato ſtāte ꝯ̄fuſe tm̄ ſic ſe hn̄s ꝙ cuilibet ſuppoſito ſubiecti coꝛreſpōdet aliqđ ſuppoſitū ꝑdicati qđ ꝓbat̄ ſbm̄ ꝑciſe ſupponit ꝓ ſoꝛte ꝛ ei coꝛreſpōdet ꝑdicatum igr̄ q: ſoꝛtes incipit eē ꝛ ꝙ ſbm̄ ſolū ſupponat ꝓ ſoꝛte pꝫ q: nō nigrū reſpectu aupliatiōis facit iſtū ſenſū qđ nec eſt nec imediate poſt h̄ erit nigrū ꝛ notū ē ꝙ illud aggregatū nō supponit ꝓ platone q: imediate poſt h̄ erit niger. Et veritas minoꝛis ē clara: igr̄ añs eſt verū.

¶ Subcō̄firmat̄ iſte ſunt ꝯ̄trarie qđlibꝫ caput ꝛ vtrūqꝫ b qđlibꝫ a ꝛ aliō a ſunt ꝛ qđlibꝫ caput ꝛ alterū b b a ꝛ qđlibꝫ aliō a nō ſūt: ſint tres hoīes hn̄tes idē caput ꝛ ly a valeat tm̄ ſicut iſtō aggregatum hō cū pede alteriꝰ ly b valeat tm̄ ſicut iſtō aggregatū binariꝰ hoīm cū pede alteriꝰ: illo caſu veritas vtriuſqꝫ patet aſcendendo ſub terminis p̄io pꝛobabilibus.

¶ Et ſubcō̄firmat̄ ſcđo iſte ꝯ̄trariāt̄ tm̄ cuiuſlibꝫ hoīs aſinꝰ vterqꝫ aſinꝰ ē ꝛ nō tm̄ cuiuſlibet hoīs aſinꝰ ē aſinꝰ ꝛ ille ſunt ſil'r v̄e igr̄. ꝙ ꝯ̄triant̄ ꝑticipāt aliquā legē ꝛ nō niſi legē ꝯ̄trariaꝝ igr̄: ſꝫ ꝙ dant̄ ſil'r v̄e ꝓbat̄ ſint duo hoīes q̄ꝝ vnꝰ poſſideat duos aſinos ꝛ aliꝰ alios duos aſinos ꝛ nō ſint pl'es hoīes nec aſini illo cāu v̄itas affirmatie pꝫ ꝑ exponētes ꝛ v̄itas negatiue pꝫ ꝑ falſitatē ſcđe exponētis ſue ꝯ̄dictoꝛie.

¶ Ad ſextū pꝛincipale r̄ndet̄ negādo ſpās ꝯ̄triari ꝛ ad ꝓbationē dictū ē ꝙ nō ꝯ̄triant̄ eo ꝙ nō ꝑticipāt i extremis. ex iſtis pꝫ ꝙ iſte nō equalēt tm̄ b ꝛ tm̄ a ſūt ágeli ꝛ tm̄ a ꝛ tm̄ b ſt̄ ágeli q: vna ē v̄a reliq̄ f'la

¶ Ad ꝯ̄firmationē đr ꝙ nō ꝯ̄triant̄ ſꝫ ꝯ̄dicūt ꝛ negat̄ ꝙ ſint ſil'r v̄e ꝛ ad ſillogiſmū ꝓ ꝓbatiōe affirmatie negat̄ ꝯ̄ña ꝛ negat̄ ꝙ ſit i barbara ꝛ defectꝰ ē q: mediū ꝓ aliq̄ accipit̄ i mīoꝛe i q̄ nō diſtribuit̄ ꝓ q̄ nō accipit̄ in maioꝛe in qua diſtribuit̄ ꝙ ſumme cauendum eſt ꝛ al's dicetur.

¶ Ad pꝛimā ſubconfirmationē đr ꝙ nō ꝯ̄triant̄ ſicut oſtēdit caſus ꝛ defectꝰ eſt ſepiꝰ datus.

¶ Ad ſcđaꝫ ſubcō̄firmationē đr ꝙ nō ꝯ̄triant nec ꝯ̄dicūt ymo ſūt ſimul v̄e vt ſatꝭ notū ē i cāu ꝛ defectꝰ q̄re nō ꝯ̄dicūt nec ꝯ̄triant̄ poſſꝫ dari. pꝛio q: ꝑdicata nō accipiūt̄ eodē mō ꝛ ēt nō ſufficiēter diſtribuunt̄. ex q̄ pꝫ ꝙ iſta ꝯ̄ña nihil vꝫ tm̄ cuiuſlibꝫ hoīs aſinꝰ. vterqꝫ aſinꝰ ē ḡ tm̄ cuiuſlibꝫ hoīs ē aſinꝰ ē aſinꝰ vl' tm̄ cuiuſlibꝫ hoīs aſinꝰ q̄libꝫ aſinꝰ ē q: in cāu añs ē verum ꝛ ꝯ̄ñs falſum nec econuerſo valet conſequentia.

¶ Circa iſta dubitat̄ quē legē ꝑticipāt iſte due qđlibꝫ a ꝛ aliō a quēlibꝫ aſinū vidēs hō totaꝭ ſūt ꝛ nō qđlibꝫ a ꝛ b aliō a quēlibet aſinū vidēs hō totaꝭ ſūt: vr̄ ꝙ ꝯ̄dicāt q: negatiua equalꝫ ꝯ̄dictoꝛie affirmatiue cū nō poſſit dari vna v̄a reliq̄ f'la ſꝫ ꝙ nō ꝓbat̄ ſūt ſil'r v̄e cāu q̄ ſint ſimul hoīes puta a b c ꝛ ſic ꝯ̄ſir ꝛ habeāt eādē formā ꝛ ſint ꝑciſe duo aſini ꝛ volo ꝙ ex a cū b fiat vnū ꝯ̄poſitū videns bꝛunellū ꝛ ex a cū c fiat vnū cōpoſitū vidēs fauellū ꝛ ex c cū d fiat vnū cōpoſitū vidēs bꝛunellū ꝛ ſic ꝯ̄ſir ꝛ a ſignificet i quēlibꝫ illoꝝ puta a b c ꝛ ſic ꝯ̄ſir c ꝯ̄notando ꝙ ex vno cum alio fit vnum compoſitū totale tunc ambe ſunt vere.

¶ Et hec de hac q̄one q̄ꝫ tu lac cū q̄ minime ſufficiat. q̄ al's plixiꝰ diſcutiet̄. ¶ Sequitur textꝰ.

IN ſingularibꝰ v̄o ꝛ futuris nō ſil'r. Nā ſi oīs affirmatio ꝛ negatio v̄a vl' falſa ē: ꝛ oē neceſſe ē vel eē vl' nō eſſe. Quare ſi hic q̄dē dicat futurū aliq̄d: ille v̄o nō futurū dicat hoc ipꝫ. Manifeſtū ē q̄m̄ neceſſe ē veruꝫ dicere alterū ipoꝝ ſi oīs affirmatio vel negatio v̄a vl' falſa ē. Utraqꝫ eñi nō ſil' i talibꝰ erūt. Nā ſi verꝫ ē dicere q̄m̄ albū vel nō albū ē: neceſſe ē albū eē vel nō albū. Et ſi albū vel nō albū ē verū ē vel affirmare vel negare ꝛ ſi nō ē mētit̄ ꝛ ſi mētit̄ nō ē. Quare neceſſe ē aut affirmationē aut negationē verā eē vel falſaꝫ. ¶ Nihil igr̄ neqꝫ ē neqꝫ fit neqꝫ cāu neqꝫ vtrūlibꝫ nec erit nec nō erit. Sꝫ ex neceſſitate oīa ꝛ nō vtrūlibꝫ: aut ei q̄ dicit verꝰ ē aut q̄ negat. Sil'r ei vel fieret vel nō fieret. Utrūlibꝫ ei nihil magꝭ ſic vel nō ſic ſe hꝫ aut hēbit. ¶ Ampliꝰ ſi ē albū nūc p̄io. Dicere verū erat pꝛius q̄m̄ erit albū q̄re qđlibꝫ eoꝝ q̄ fctā ſūt dicere ſꝑ verū fuit q̄m̄ ē vel erit: ꝙ ſi ſꝑ verū fuit dicere q̄m̄ ē vel erit: nō pōt hoc nō eē vel nō futurū eē. Qđ āt nō pt̄ nō fieri ipoſſibile ē nō fieri. Et qđ ipoſſibile eſt nō fieri neceſſe eſt fieri. ¶ Oīa ergo q̄ futura ſūt neceſſe ē fieri. nihil igr̄ vtrūlibꝫ neqꝫ cāu erit. nā ſi cāu nō ex neceſſitate. ¶ At v̄o neqꝫ q̄m̄ verꝫ ē neutrū ꝯ̄tigit dicere vt q̄m̄ neqꝫ erit neqꝫ nō erit pꝛimū eñ cū ſit affirmatio falſa. erit negatio non vera. ꝛ cū hec ſit falſa cōtingit affirmationē eſſe non veram ad hec ſi veruꝫ dicere eſt: quoniam album eſt ꝛ magnuꝫ opoꝛtet eſſe verūqꝫ. ſi vero erit cras opꝫ eſſe cras. ſi autem neqꝫ erit neqꝫ non erit cras non erit vtrumli-

bet vt nauale bellum oportebit eniz
neqꝫ fieri nauale bellum: neqꝫ nō fie
ri. ¶ Que ergo contingunt inconue
nientia: hec ſunt et alia huiuſmodi
ſi omnis affirmationis et negatio-
nis: vel in his que in vniuerſalibus
dicūtur vniuerſaliter vel in his q̄ ſūt
ſingularia: neceſſe eſt oppoſitarum
hanc quidem veram eſſe: illam vero
falſam. Nihil autez vtrumlibet eſſe
in his que fiūt ſed omnia eſſe et fieri
ex neceſſitate. Quare non oportebit
neqꝫ cōſiliari neqꝫ negociari quoniā
ſi hoc facimꝰ erit hoc: ſi vero nō hoc
non erit hoc: nihil enim prohibet in
milleſimum annum hunc quidē di-
cere hoc futurum eſſe. illum vero nō
dicere quare ex neceſſitate erit quod
libet eorum verum erat dicere tunc.
At vero nec hoc differt ſi aliqui dixe-
rint cōtradictionem vel nō dixerint:
manifeſtum eſt enim quoniam ſic ſe
habent res et ſi non hic quidez affir
mauerit ille vero negauerit non eñ
propter negare vel affirmare erit vl̄
non erit nec in milleſimuz annū ma
gis ꝗ̄ in ꝗ̄tolibet tempore: quare ſi
in oī tempore ſic ſe habeat et vnum
diceretur vere: neceſſe erat hoc fieri
⁊ vnūquodqꝫ eorū que fiunt: ſic ſem-
per ſe habebat vt ex neceſſitate fieret
quando enim vere dicit quis: quoni
am erit non poteſt non fieri: et quod
nō poteſt non fieri et quod factuz eſt
verum erat dicere ſemper quoniam
erit ꝙ ſi hec nō ſunt poſſibilia. Vide
mus enim eſſe principium futurorū
et ab eo ꝙ conſiliamur atqꝫ agimus
aliquid. ¶ Et quoniam eſt omnino
tñ his que nō ſemꝑ actu ſunt eſſe poſ
ſibile et non eſſe ſimiliter in quibus
vtrūqꝫ cōtingit ⁊ eſſe ⁊ nō eſſe quare
fieri ⁊ nō fieri ⁊ multa nobis manife
ſta ſunt ſic ſe habētia: vt quoniā hāc
veſtez poſſibile eſt incedi ⁊ nō incide
tur ſed priꝰ exteretur. Similiter aūt
et nō incidi poſſibile eſt nō eñ eſſet eā
priꝰ exteri: niſi poſſibile eſſet eaz nō
incidi quare ⁊ in alijs futuris q̄ ſ̄m
potentiam hmōi dicuntur. manife-
ſtū igitur eſt: quoniam nō oīa ex ne-
ceſſitate vel ſūt vel fiūt. Sz alia q̄dē
vtrumlibet: ⁊ nō magis vel affirma
tio vel negatio vera ē. alia vero ma-
gis quidē ⁊ in pluribꝰ alterū: ſed cō-
tigit fieri ⁊ alterū: alterū vero mini
me. ¶ Igitur eſſe qđ eſt qñ eſt: ⁊ non
eſſe qđ nō eſt qñ nō eſt neceſſe eſt: ſz
nō oē qđ eſt neceſſe ē eſſe: nec qđ non
nō eſt neceſſe eſt nō eſſe nō eñ idē eſt
oē quod eſt neceſſario eſſe quando ē
⁊ ſimpliciter eē ex neceſſitate. Simi
liter aūt et in eo quod nō ē. ¶ Et i cō
tradictiōe eadem ratio eſt. Eſſe qui
dem vel nō eſſe oē neceſſe eſt: ⁊ futu-
rū eſſe vel nō: nō tamē diuidentez di
cere alterū neceſſarium. Dico autē
neceſſe eſt quidē eſſe futuꝝ bellū na
uale cras: vel nō futurū eſſe ſed non
futurū eſſe cras bellū nauale neceſſe
eſt vel nō futurū eſſe. Futurū aūt vel
eſſe vel non eſſe neceſſe eſt. ¶ Quare
quoniā orationes ſimiliter vere ſunt
quemadmodum ⁊ res. Manifeſtuz
eſt quoniam quecūqꝫ ſic ſe habent vt
vtrumlibet ſint: ⁊ cōtraria ipſorum
cōtingant neceſſe eſt ſimiliter ſe ha-
bere ⁊ contradictionem. Quod ꝯtin
git in his: que nō ſemper ſunt ⁊ non
ſp̄ nō ſunt. ¶ Horū eñ neceſſe eſt alte
ram partem contradictionis veram
eſſe falſam: nō tamē hoc vel illud: ſz
vtrumlibet: et magis quidem alte-
ram veram: nō tamē iam veram vel
falſam. Quare manifeſtum eſt quo
niam nō eſt neceſſe oīs affirmatiōis
et negationis oppoſitarum hāc qui
dem veram: illam vero falſam eſſe:
¶ Neqꝫ eñ quemadmoduz in his q̄
ſunt: ſic ſe habet etiam in his que nō
ſunt: poſſibilibꝰ tamē eſſe vel nō eſſe
ſed quemadmodum dictum eſt.

¶ Iſtud eſt quartū ⁊ vltimū caput huius ſecundi tra
ctatus pꝛimi libꝛi peri hermenias et diuidit̄ in duas
partes: pꝛima ꝑtrahit̄ vſq; ad locū illū igit̄ eſſe qḋ eſt
⁊c. In pꝛima pte ꝑponit phūs dubitationē quandā
⁊ arguit ad vtrāq; partē dubij. In ſcḋa vero parte po
nit ſolutiōez dubij. Pꝛimā aūt partē diuerſimode ſub
diuidūt expoſitoꝛes attamē qꝛ ipſa plurimū eſt inuo-
luta ⁊ ex eius nō intelligētia varij in varios inciderūt
erroꝛes hinc vt facilius ipſius pateat intellectus diui-
dā ipſas in ſeptē partes quarū diſtinctionē facile repe
ries ꝑ notas poſitas in textu. Eſt ergo dubitatio vtrū
in pꝛopoſitionibus ſingularibus de futuro cōtingen
ti vna pars cōtradictionis ſit diffinite vera ⁊ alia diffi
nite falſa. Et continuatur hic textus cū quarta parte
textus p̄cedētis immo aliqui ab illa voluerūt eſſe ſu-
mendū initiū hui⁹ capitis / ſed de hoc nō ſit cōtētio /
Poſtꝗ̄ igit̄ dixit phūs in illa quarta parte ꝙ in p̄ñti-
b⁹ reb⁹ ⁊ in p̄teritis facte cōtradictoꝛie enūciationes
ſic ſe habēt ꝙ vna ē definite vera / altera vero definite
falſa ſiue ſint vniuerſales ſiue ſingulares Nūc ſumēs
initiū hui⁹ capitis ita ꝑponit In ſingularib⁹ vero et
futuris nō ſimiliter / hoc eſt / in ſingularib⁹ ꝑpōnib⁹
⁊ futuris id eſt contingentibus nō ſimiliter hoc eſt / nō
eſt idem modus veratu falſatiq; ꝑpōnum qui in pꝛe-
teritis atq; p̄ñtibus. Et ſtatim ponit rōnem qua pꝛo-
bare nititur futuris contingentibus veritatē aut fal
ſitatem in eſſe. Ratio eſt hec in valoꝛe ſi duo ꝓpenāt
duas contradictoꝛias de futuro contingenti ex quo
omnis affirmatio vel negatio eſt vera vel falſa nō vter
q; coꝛum dicit verum nec vterq; dicat falſum ſed alter
verum ⁊ alter falſum ⁊ per conſequens neceſſe eſt vnā
partem contradictionis eſſe veram et alteram falſam
in illis de futuro contingenti. Et hoc eſt quod dicit.
Si hic dicat futurum aliquid vt puta ꝙ ſocrates ce-
naturus eſt ille vero non futurū dicat hoc ipſuꝫ hoc
eſt ſi neget quod alter affirmat dicēdo ꝙ ſocrates nō
eſt cenaturus manifeſtum eſt quoniam neceſſe eſt ve-
rum dicere alterum ipſoꝛum vterq; tamen negans et
affirmans in illis cōtradictionib⁹ veri eē nō poſſunt.
Et ꝙ iſtud ſit verum trahit per exemplum a pꝛeſenti-
b⁹ ⁊ cōcludit ꝙ neceſſe ē aut affirmationem aut nega
tionē verā eſſe vel falſā. Et hec eſt pꝛima pars pꝛime
partis. Nūc in hac ſcḋa nititur ꝓbare oppoſitum ⁊ in
fert vnū incōueniens ⁊ ē iſtud: Si illis de futuro con-
tingenti ineſſet veritas vel falſitas ſeq̄ret̄ ꝙ nihil fie
ret a caſu ⁊ ꝙ non eſſent contingens ad vtrūlibet imo
ꝙ oīa ex neceſſitate euenirēt Acceptis enim illis quo
rum vnus dicat aliquod eſſe futurū ⁊ alius dicit illud
non eſſe futurū aut ille qui affirmat verus eſt aut ille
qui negat ⁊ cum veritatem ꝑpōnis ſequat̄ neceſſitas
rei / habet̄ ꝓpoſitū. Et exponit naturam contingētis
dicens quid ſit vtrūlibet. Utrūlibet nihil magis ſic vel
non ſic ſe habet aut habebit / hoc eſt / vtrūlibet eſt qḋ
adeſſe vel nō adeē equaliter ſe hꝫ ⁊ cui⁹ indiſcret⁹ eſt
euēt⁹ Hoc aūt incōueniēs manifeſti⁹ in tertia pte de
ducit tanꝗ̄ ſequens. Si dicatur ꝑpōnibus de futuro
contingenti ineſſe veritas aut falſitas / et hoc ſic / Si
nunc verū eſt dicere ꝙ album eſt pꝛius verum erat di
cere ꝙ album erit ⁊ ſi iſta ſemper fuit vera album erit
non poteſt ipſa non eſſe vera ⁊ ꝑ ꝯñs neceſſe ē ipſam eē
verā ⁊ ita nihil fieret a caſu vel ad vtrūlibet. Et ex illo
cōcludit in quarta parte ꝙ omnia que futura ſunt ne
ceſſe eēt fieri ⁊ oīa que non fient neceſſe eſſet non fieri
quod eſt abſurdum ⁊ ita videtur ꝙ ꝑpōnibus de futu
ro contingenti nō ineſt veritas vel falſitas. Deinde in
quinta parte iterū arguit ad oppoſitū ꝓbando ptē af
firmatiuā ſemꝑ opoꝛtet alterā partē cōtradictionis

eſſe veram non enī poſſunt ſimul eſſe vere nec ſimul eē
falſe vt patet per legem contradictoꝛiarum ⁊ per ꝯñs
neceſſe eſt vnā eē veram ⁊ alterā falſā. Si quis enī di
cat ꝙ nauale bellū erit cras ⁊ alius illud neget neceſ-
ſe eſt vt vnus dicat verū ⁊ ali⁹ dicat falſum Poſtea in
ſexta parte adducit incōuenientia ſi dicatur ꝙ ꝓpoſi
tio de futuro contingenti ſit vera vel falſa videlicꝫ ꝙ
nō opoꝛtet conſiliari de futuris aut negociari. Poſtea
remouet duas cauillationes. Pꝛima eſt diceret enim
foꝛte aliquis ꝙ quando tempus eſt pꝛope tūc vna po
bene eſt definite vera et alia falſa ſed ſi tempus ſit mul
tum diſtans tunc nulla pars eſt determinate vera vel
falſa. Secunda eſt diceret foꝛte quiſpiam ꝙ ſi aliquis
dixiſſet pꝛopoſitiones contradictoꝛias de futuro con
tingenti tunc bene opoꝛteret euenire ſicut vna pars ſi
gnificat ſed non ſi nullus diceret Pꝛimā cauillationē
remouet dicens ꝙ nihil refert dixiſſe per mille annos
aliquid eſſe futurum ⁊ dicere nunc illud eſſe futurum
immo ſi de aliquo futuro nunc verū ſit dicere ꝙ erit a
mille annis verum fuit dicere ꝙ erit. Tēpoꝛis enī pꝛo-
pinquitas non magis arguit vnam partē ꝯtradictio
nis in hijs que ſunt de futuro cōtingenti eē definite
veram ꝙ̄ diſtātia vt pꝫ ex illo ꝓuerbiali verſu. Mul
ta cadūt inter calicē ſupmaq; labꝛa quē veteres ſꝫ bꝛe
uiſſime hoc pacto explicuerūt īter os ⁊ offā qḋ aliō ni
hil ē dicere ꝙ̄ ꝙ i tēpoꝛe ꝓpinquo illi i quo aliquid ē
futurū ꝓpō enuncians illud eſſe futurum non magis
eſt definite vera ꝙ̄ in alio tēpoꝛe magis diſtāte ab illo
quod ꝓbatur poſſumus per illud a quo illud ꝓuerbi
um oꝛtum habuiſſe dicatur. Uir quidā etate grādeu⁹
dum vineam plantaret a vicino per deriſuꝫ interro-
gatus eſt cui vineā ſereret: qui cum ſibi ſerere reſpon
diſſet ludibꝛio habitus eſt perinde ac ſi impoſſibile fo
ret cum tam diu viuere vt muſtum ex ea guſtare poſſꝫ
vidit tandē ſenex ex ea vuas afferriq; ſibi pꝛematuros
aliquot racemos / ⁊ ꝓmi iuſſit: vicinū p̄terea acceſſiri.
Cui calicē muſto plenū manu oſtendēs ⁊ iam pene ad
mouens oꝛi in hec verba pꝛorupit. Putaſti ne vinum
me ex vinea quā te ſpectāte plātaui guſtaturum in-
ter hec anhelus puer accurrit deſcēdiſſe in vineā apꝛū
nūciat vuaſq; vaſtare. Senex depoſito calice in vineā
pꝛoperat comitant̄ eum vicin⁹ ⁊ puer apꝛū ꝓſequun
tur: qui facto in ſenem impetu eum necat. Sic cū cali
cem iā fere admotum labijs guſtare nō potuiſſet: locū
pꝛouerbio dedit. Ex quo liquet hanc pꝛopoſitionem
hic ſenex potaturus eſt vinum ex hac vinea nō magis
fuiſſe diffinite veram cū calicē manu tenebat ꝙ̄ in illo
tempoꝛe in quo vineā plātabat: ⁊ iō recte cauillatio-
nē illā remouet philoſophus. Secundā etiam remo-
uet dicens ꝙ ſi aliquis dixerit negationē cum affirma
tione oppoſita ſiue nō res tñ ſimiliter eueniet iuxta di
ctū cōmune ꝓpter noſtrum affirmare vel negare nihil
mutabitur in re: in re inꝗ̄ ſignificata ꝑ affirmationē
vel negationē. Quia autem crederet quiſpiam tenēdū
eſſe illud ꝙ oīa de neceſſitate euenirent iō in ſeptima
parte ꝓbat ꝙ illud dici nō poſſit. Nos enī ſumus pꝛī-
cipia multoꝛum futuroꝛum. Ex quo ergo libere agi-
mus in poteſtate noſtra eſt impedire ꝙ multa futura
ꝯtingentia que erūt ꝙ ipſa nunꝗ̄ eſſent ⁊ per ꝯñs illa
non de neceſſitate euenirēt experiētia enim docet mul
ta fieri que poſſent non fieri ⁊ per conſequens nō oīa
futura de neceſſitate eueniūt. Ex his manifeſtum eſt
ꝙ in hac pꝛima parte Ariſtoteles ſolū diſputatiue ꝓ-
cedit ſed in ſecūda parte Ariſtoteles ponit opinionē
pꝛopꝛiam ⁊ ſententiā de futuris ꝯtingentibus. Et in
pꝛimis ponit duplicem modum neceſſitatis. Pꝛimus
eſt vt declarat Boetius qui cū alicuius accidētis ne- Boetius

ceſſitate proponitur. Secundus qui ſimplici predicatiōe profertur vt diximus ſolem moueri neceſſe eſt nō enim ſolem quia nunc mouetur ſed quia nūꝗ̄ non mouebitur idcirco in ſolis motu neceſſitas venit. Alter vero qui cum conditione dicitur. talis eſt/ vt cum dicimus ſocratem ſedere neceſſe eſt cum ſedet ⁊ non ſedere neceſſe eſt cum non ſedet nam cum idem in eodē tēpore ſedere ⁊ non ſedere non poſſit quicūqꝫ ſedet non poteſt non ſedere tunc cum ſedet igitur ſedere neceſſe eſt ergo tūc quando quis ſedet cum ſedere neceſſe eſt fieri enim non poteſt vt cum ſedet nō ſedeat rurſus qñ quis nō ſedet tūc cū non ſedet non ſedere cum manifeſtum eſt non enim poteſt idem ſedere ⁊ non ſedere ⁊ poteſt iſta eſſe cuꝫ conditione neceſſitas vt cum ſedet aliquis tunc cum ſedet ex neceſſitate ſedeat: et cum non ſedet tunc cum non ſedet ex neceſſitate non ſedeat ſed iſta cum conditione que proponitur neceſſitas non illam ſimplicem ſecuꝫ trahit non enim quicūqꝫ ſꝫ ⁊ ſimpliciter cum ſedere neceſſe eſt ſed cum additione ea ꝙ̄ eſt tunc cum ſedet. Duabus igitur neceſſitatibus demonſtratis vna conditionali ⁊ altera ſimplici rurſus ad contradictionē de futuro contingenti reuertit̄. Et planiſſime ſententiam ſuam exponit dicēs ꝙ eadem eſt ratio in contradictionibus futuris ꝯtingentibus ⁊ in his que neceſſaria ſunt ex cōditiōe que ſunt de preſenti quemadmodum enim acceptis duabus cōtradictorijs de preſenti quarū nulla eſt neceſſaria ſimpliciter neceſſe eſt vnam eſſe verā ⁊ alterā falſam non tamē hanc vel illam ita datis duabus contradictorijs de futuris contingentibus neceſſe eſt vnā eius partem eſſe veram ⁊ alterā falſam non tamen neceſſe eſt ꝙ hec ſit vera demonſtrādo affirmatiuam nec neceſſe eſt ꝙ hec ſit vera demōſtrando negatiuā neceſſe eñ eſt ꝙ nauale bellū erit cras vel ꝙ nō erit non tñ neceſſe eſt ꝙ erit nec etiam neceſſe eſt ꝙ non erit hoc tñ intereſt inter illas de preſenti ⁊ de futuro quādo in illis de futuro nō poteſt aliquis diuidere ⁊ dicere an affirmatio ſit vera vel negatio in illis autem de preterito ⁊ de p̄ſenti oppoſitū contingit vt aūt ſententie ariſtotelice clara pateat intelligentia mouetur hec queſtio.

V Trum cōtradictoriaruꝫ ſingularium de futuro contingenti vna pa ſit determinate vera aut determinate falſā Hec q̄ſtio ab oībus iudicata eſt difficilis inuoluunt̄ eñ i ea nō ſolū logice aut philoſophice difficultates ſed ⁊ Theologice Hinc eſt ꝙ non a ſolis artiſtis ſed a Theologis inuenitur vētilata ideo vt clara pateat eius intelligentia declarandi ſunt primo termini poſiti in titulo queſtionis quoniā ex eorū intelligentia dependet ferme maior pars difficultatis huius queſtionis. Termini autē declarandi ſunt duo. Primus propoſitio ſingularis de futuro cōtingenti Secundus ꝓpoſitio determinate vera aut determinate falſa. Pro declaratione primi termini ē aduertendum ꝙ iſti termini poſſibile cōtingens neceſſariuꝫ accipiunt̄ multipliciter Iſte termin⁹ poſſibile tribus varijs modis accipitur Primo mō prime intentionaliter ⁊ aduerbialiter ⁊ ſic capit Ariſtoteles in ſecundo perihermenias capite ſecundo ſecūdi tractat⁹ qñ dicit iſtas equipollere poſſibile eſt eſſe non impoſſibile eſt eſſe capitur enim ibi ly poſſibile loco hui⁹ aduerbij poſſibiliter Antiqui enim vtebant̄ in tali ſignificatiōe hoc termino poſſibile ſꝫ in hac acceptiōe vtemur hoc termīo nō in ꝓpoſito ſed in modalibus. Secūdo mō accipit̄ iſte termin⁹ poſſibile prime intētionaliter ⁊ nominaliter ⁊ hoc iterum dupliciter. Uno mō large modo vcꝫ pro omni illo quod poteſt eſſe ſiue nō poſſit nō eſſe ſiue poſſit nō eſſe ⁊ hoc modo omnis res neceſſaria eſt poſſibile. Secundo modo accipitur ſtricte ꝓ re que poteſt eſſe ⁊ poteſt non eſſe/ ⁊ ſic capit Boeti⁹ cum dicit poſſibile eſſe dicitur quod in vtramqꝫ partem facile nature ſue ratione vertatur vt cum non ſit poſſibile ſit eſſe nec cuꝫ ſit vt non ſit res vlla prohibeat ⁊ ſubiungit quod poſſibile dicimus a neceſſitate ſeiūgimus. Et hec etiam diſtinctio ſumitur Ab ariſtotele in ſecundo perihermenias vbi petit vtrum ad neceſſe eſſe ſequatur poſſibile eſſe. Et in hac acceptiōe vtē do illo termino poſſibile idem eſt dicere aliquo demōſtrato hoc eſt poſſibile ⁊ hoc eſt cōtingens. Tertio modo accipitur ille terminus poſſibile ſecunde intentionaliter pro propoſitione poſſibili ⁊ ſic accipimus cōmuniter in logica/ ⁊ in ea ſignificatione capitur in illa regula obligationuꝫ propter nullū poſſibile poſitū eſt impoſſibile concedendum. Similiter iſte terminus cōtingens tripliciter accipi poteſt. primo mō prime intentionaliter ⁊ aduerbialiter ⁊ ſic cōſtituit modalē diuiſam. Secundo modo accipitur prime intentionaliter nominaliter ⁊ ſic cōuertitur cum iſto termino poſſibile capto prime intētionaliter ⁊ ſtricte: ſi ſtricte capiatur hoc addiderim quoniam ſicut ly poſſibile prime intentionaliter ⁊ nominaliter acceptum poteſt accipi large ⁊ ſtricte ita poteſt ⁊ ly contingēs vt vult Ariſtoteles tertio capite primi priorū vbi dicit ꝙ ⁊ neceſſarium ⁊ non neceſſariuꝫ ⁊ poſſibile cōtingere dicim⁹ Et ita ly contingens largo modo captum cōuertitur cum ly poſſibile large capto. Et ſi ſtricte capiatur cōuertitur cum ly poſſibile prime intentionaliter nominaliter ⁊ ſtricte capto. Tertio mō accipit̄ ille termin⁹ contingēs ſecunde intentionaliter: pro ꝓpōne contingenti Conſimiliter iſte terminus neceſſariū poteſt accipi ⁊ prime intētionaliter ⁊ ſecunde acceptiōes ſunt clare ꝓpterea eas ſubticeo. Poſitis hijs equiuocationibus videndū eſt quid propoſitio ſingularis de futuro contingenti Pro quo pono propoſitiones.

¶ Prima propoſitio ꝓpoſitio nō dicitur ſingularis de futuro contingenti q: ipſa eſt vnū futurum contingens probatur hec ꝓpō illud dicitur futurum contingens quod poteſt fore ⁊ poteſt nō fore demōſtretur ergo hec ꝓpoſitio vocalis ſingularis iſte deus erit quam proferet antechriſtus clarū eſt ꝙ ipſa non eſt de futuro contingenti ⁊ tamen illa propoſitio ſingularis eſt vnum futurum contingens vt liquet.

¶ Secūda propoſitio illa propoſitio dicitur ſingularis de futuro contingenti que eſt de futuro ⁊ eſt contingens capiendo ly contingens ſecunde intentionaliter ⁊ hoc vt opponatur huic termino neceſſariū ſecunde intentionaliter capto in omni ſua acceptiōe hoc notāter addiderim quoniā vt patuit in ſecūda difficultate prīe partis q̄ſtionis none duplex eſt neceſſarium neceſſarium ſimpliciter vt eſt hec deus eſt neceſſariū ꝑ accidēs vt iſta ſocrates fuit pariēs ad hoc igitur ꝙ ꝓpoſitio ſit de futuro contingēti requiritur ꝙ ſit de futuro ⁊ non ſit neceſſaria nec ſimpliciter nec de per accidens hinc fit hanc propoſitionē nō eſſe de futuro contingēti Ariſtoteles erit mortuus cum ſit neceſſaria per accidens nulla etiā ꝓpō neceſſaria aut impoſſibilis dicit̄ eſſe de futuro cōtingēti. Declarato primo termīo in q̄ſtionis titulo poſito declarandus eſt ſecundus quid vcꝫ ſit propoſitio determinate vera et quid determinate falſā Circa qḋ diuerſi ſunt modi dicēdi Ockam in logica ⁊ Gregori⁹ de arimino in primo ſententiarū diſtinctione. xxxviij. q̄ſtione prima decla Ockam Gregori⁹ de arimino.

rant ad longuꝫ opinionem Ariſtotelis ⁊ volunt ꝙ idē ſit dicere pꝛopoſitio vera ⁊ ꝓpoſitio determinate vera ita ꝙ valet hec conſequentia hec pꝛopoſitio eſt vera ergo hec pꝛopoſitio eſt determinate vera. Et ad declarandum menteꝫ ipſius philoſophi ponit ipſe Gregoꝛius duas concluſiones quas vt dicit ponit Ariſtoteles in hoc capite ⁊ etiam pꝛobat.

¶ Pꝛima cōcluſio ē nō omnis ꝓpoſitio ſingularis de futuro cathegoꝛica ⁊ de in eē de ſimplici pꝛedicato affirmatiua vel negatiua ē vera vel falſa ita ꝙ non cuiuſlibet contradictionis de futuro hec pars determinate ē vera vel illa ⁊ ſimiliter nec iſta determinate vel illa eſt falſa q: non contradictionis de futuro contingenti ad vtrūlibet verbigratia huius cōtradictionis antechꝛiſtus erit antechꝛiſtus nō erit nec hec pars antechꝛiſtus erit eſt determinate vera vel falſa nec hec pars antechꝛiſtus non erit eſt determinate vera vel falſa. Et ſubiungit gregoꝛius ꝙ iſtud dictum philoſophi eſt intelligendum de pꝛopoſitionibus ſingularibus quarum ſubiecta ſunt ſimplicia videlꝫ vel pꝛonomina demonſtratiua pꝛeciſe vt hoc iſtud vel illud vel nomina pꝛopꝛia vt plato ⁊ antechꝛiſtus. Nam habentium ſubiecta compoſita multe ſunt falſe ⁊ oppoſite ſunt vere verbigratia ſi demonſtretur vnus ethiops ⁊ dicatur hoc album diſputabit cras conſtat ipſam eſſe falſam ⁊ eius oppoſitam hoc album non diſputabit cras eſſe veram. Similiter ſi ethiops quidaꝫ vocetur plato hec eſt determinate falſa plato alb⁹ diſputabit cras ⁊ eius oppoſita vera ſumpto hoc nomine plato vtrobiqꝫ ꝓ ethiope illo. Hanc concluſionem ſic intellectam vt dicit Gregoꝛius dupliciter pꝛobat ariſtoteles pꝛimo ſic. Si oīs affirmatio vel negatio vera vel falſa eſt tunc omne neceſſe eſt eſſe vel nō eſſe hāc conſequentiam dupliciter pꝛobat philoſophus ⁊ pꝛima pꝛobatio fundatur in hoc ꝙ ſemper veritatem pꝛopoſitionis cōcomitatur eſſe rei ita ꝙ ſemper ſic eſt vel non eſt ſicut pꝛopoſitio enunciat ſi eſt vera ⁊ econuerſo eſſe rei concomitatur veritas pꝛopoſitionis enunciantis ſicut eſt non eē aūt rei ſequitur falſitas pꝛopoſitionis ⁊ econuerſo vñ dicit philoſophus ſi verū eſt dicere qm̄ eſt album vel non eſt album veruꝫ eſt affirmare vel negare ſuper quo paſſu dicit Boeti⁹ ꝙ de futuro poſſit eſſe iudicium a pꝛeſentibus trahit exempluꝫ ait eñ hanc rerū eſſe conſequentiam vt rē ſubſiſtenteꝫ pꝛopoſitionis veritas conſequatur veritatem pꝛopoſitionis rei eſſentia de qua loquitur pꝛopoſitio concomitatur. Et infra veritas quidem rei que eſt ⁊ res que eſt veritati Falſitas vero rei que non eſt ⁊ res que nō eſt falſitati conuertitur ſi ergo affirmatio eſt vera ita erit ⁊ ſi negatio eſt vera ita non erit ſic igitur nihil erit ad vtrum libet. Nam ad vtrumlibet nihil magis vel ſic vel non ſic ſe habet aut habebit ⁊ ſi nihil ad vtrumlibet quodlibet neceſſario erit vel neceſſario non erit. Secundo ꝓbatur eadeꝫ conſequentia Si oīs affirmatio vel negatio eſt vera vel falſa tūc inquit philoſoph⁹ ſi aliquid eſt nunc album veruꝫ erat dicere pꝛimo quoniā erit albū ⁊ ſemper fuit verū dicere de quolibet eorū que facta ſunt quoniam erit ꝙ ſi ſemper verum eſt dicere quoniam eſt vel erit non poteſt hoc non eſſe vel non futurum eſſe. quod autem non poteſt non fieri impoſſibile eſt non fieri ⁊ quod impoſſibile eſt non fieri neceſſe eſt fieri ⁊ per conſequens oīa que futura ſunt neceſſe eſt fieri quod eſt falſum vt ipſemet philoſoph⁹ pꝛobat qm̄ alioqui non opoꝛteret de futuris conſiliari aut negociari. Manifeſtum etiā eſt nos eſſe pꝛincipium futuroꝝ ⁊ dominos actuum noſtroꝛum ⁊ ꝑ cōſequens non omnia ex neceſſitate eueniunt. Secundo pꝛobat philoſophus eandem concluſionem iuxta finem capitis ſic ſicut ſe habent res ad eſſe vel non eſſe ſic oꝛationes enunciantes illas eſſe vel non eſſe ad veritatem vel falſitatem ſed futura contingentia ſunt indeterminata ad eſſe ⁊ non eſſe ſimpliciter ergo ⁊ ipſe oꝛationes indeterminate ſunt ⁊ non plus hec que enūciat rem futurā eſſe eſt vera ꝙ̄ illa que enunciat eam non eſſe futuram nec econuerſo ſic vt dicit Gregoꝛius hanc ſuam concluſionem pꝛobat ipſe philoſophus.

¶ Secunda concluſio Ariſtotelis ē licet neutra contradictoꝛiarum de futuro contingenti determinate vera ſit non tamen pꝛopoſitio ſingularis negatiua de copulato pꝛedicato ex pꝛedicatis illarum ambarum eſt vera verbigratia ꝙ̄uis nec hec ſit vera antechꝛiſtus erit nec iſta antechꝛiſtus nō erit iſta tamen non eſt vera antechꝛiſtus neqꝫ erit neqꝫ nō erit. Hanc ſecundam concluſionem. vt dicit pꝛobat philoſophus in illa parte. Ad vero quoniam neutruꝫ ⁊c. dupliciter pꝛio ſic. Si hec eſſet vera antechꝛiſtus neqꝫ erit neqꝫ nō erit ſumatur gratia exēpli hoc ſequitur ꝙ nō cuiuſlibet contradictionis ſi vna pars eſt falſa altera eſt vera quinimo cōtinget ꝙ alicuius contradictionis aliqua pars erit falſa ⁊ reliqua erit non vera quod eſt contra pꝛimum pꝛincipium conſequētia tamen patet quia ſi hec eſt vera antechꝛiſtus neqꝫ erit neqꝫ non erit ergo hec affirmatiua antechꝛiſtus erit eſt falſa q: ipſa affirmat illud quod illa in ſua pꝛima parte vere negat ſed pꝛobatum eſt in pꝛima cōcluſione ꝙ illa non eſt vera antechꝛiſtus non erit ergo harum duarum contradictoꝛiarum affirmatiua eſt falſa ⁊ negatiua nō eſt vera. Et eodemmodo pꝛobatur ꝙ negatiua eſt falſa ⁊ affirmatiua non vera q: ſi hec eſt vera antechꝛiſtus neqꝫ erit neqꝫ non erit ergo pꝛopter hoc q: dicitur neqꝫ nō erit ſequitur ꝙ hec ſit falſa antechꝛiſtus non erit ⁊ ꝓbatum eſt in pꝛima concluſione ꝙ hec non eſt vera antechꝛiſtus erit ergo huius contradictionis non eſt vera affirmatiua cum tamen negatiua ſit falſa quod pariter repugnat pꝛimo pꝛincipio cuius lex eſt ꝙ ſi vna pars eſt falſa reliqua eſt vera quecūqꝫ ſit illa hanc rationem ponit philoſophus cum ait pꝛincipium enim cum ſit affirmatio falſa erit negatio non vera ⁊ cuꝫ ſit hec falſa. ſ. negatio contingit affirmationem non eſſe veram amplius ſi illa ſit vera ſequitur ſicut dicit Boetius ꝙ ambe erūt falſe q: nec eſſet quod affirmatio dicit eſſe futurū nec nō eſſet quod negatio non eſſe pꝛedixit ⁊ ſic vtraqꝫ eſt falſa quod eſt impoſſibile. Secūdo pꝛobat philoſophus eandem concluſionē ſi illa ꝓpō eſſet vera ſequeretur ꝙ tale futuruꝫ ex neceſſitate erit ⁊ non ad vtrumlibet pꝫ conſequentia quoniaꝫ ſicut in pꝛedicatis ſimplicibus dictum eſt ꝙ ſi veruꝫ eſt dicere ꝙ hoc ē album opoꝛtet illud eſſe album / ⁊ eodemmodo ſi de futuro dicat̄ ſic etiam eſt in pꝛedicatis cōpoſitis ſi enim verum eſt dicere de aliquo quoniam eſt album ⁊ magnū opoꝛtet vtraqꝫ eſſe et ſimiliter ſi verum erit cras opoꝛtet eſſe cras id eſt ſi verū ē dicere de aliquo ꝙ erit album ⁊ magnuꝫ cras opoꝛtet ipſuꝫ eſſe album ⁊ magnū cras ergo ſi verū erit dicere ꝙ neqꝫ erit neqꝫ non erit opoꝛtet ipſum neqꝫ foꝛe neqꝫ non foꝛe et ſic non erit ad vtrūlibet hoc eſt contingens foꝛe ⁊ non foꝛe. Ex omnibus hijs concludit Gregoꝛius Ariſtotelem voluiſſe ꝙ alicuius oppoſitionis contradictoꝛie non eſt hec pars demonſtrata vera ⁊ illa falſa aut econuerſo Nam in fine pꝛecedentis capitis dixit ꝙ in his q̄ ſunt et que facta ſunt id eſt pꝛeſentis et pꝛeteritis neceſſe eſt affirmationem vel negationem veram eſſe

vel falſam eſſe in vniuerſalibus quidem vniuerſaliter
ſemper hanc quidem veram illam vero falſaȝ ⁊ in his
etiam que ſunt ſingularia id eſt in contradictorijs ſin-
gularibus. Conſtat ꝙ in oppoſitionibus cõtradicto-
rijs de futuro ſaltem que ſunt ſingulares non hec de-
terminate ſit vera ⁊ illa falſã / quod ⁊ ſtatim explicite ibi-
dem ipſe propoſuit / ⁊ conſequenter ſicut ex recitatis
patet prolixe probare conatus eſt ⁊ eandẽ prorſus ſen-
tentiam concludit in fine illius libri / poſtea Gregori⁹
ponit vnum notabile de mente philoſophi vt dicit et
eſt iſtud ꝙ q̄uis philoſophus dicat ꝙ non cuiuſlibet
contradictionis hec eſt vera / illa vero falſa tamen cũ
hoc vult ꝙ cuiuſlibet contradictionis altera eſt vera
⁊ altera falſa nec vnq̄ ibi inuenitur dicere ꝙ non cu-
iuſlibet contradictionis altera eſt vera ⁊ altera falſa ſȝ
ſemper cum ſigno ſingulari vel cũ pronomine demon-
ſtratiuo / nunq̄ aũt cuȝ particulari quale eſt alter vel
altera quinimmo cum tali ſigno dicit expreſſe oppoſi-
tuȝ etiã in contradictionibus ſingularibus de futuro
ad vtrumlibet. Unde de talibus loquens circa finem
ait. Horum enim neceſſe eſt quidem alteram partẽ cõ-
tradictionis eẽ verã vel falſam non tamen hoc vel il-
lud ſed vtrũlibet id eſt non tamen hanc deſignatã vel
illam ſed vnam vel alteram indiſtincte. Ex quo mani-
feſte patet ꝙ demonſtratis quibuſcunq̄ duobus con-
tradictorijs ſingularibus de futuro hec particularis
ſecundum philoſophum eſt vera / altera harum dua-
rum eſt vera ⁊ tamen nulla eius ſingularis eſt vera ita
ꝙ nõ cõtingit dicere hec eſt vera / ſiue hec ſiue illa de-
mõſtratur. Et ſimiliter hec particularis eſt vera alte-
ra iſtarũ eſt falſa ⁊ tamen non habet aliquam ſingula-
rem veraȝ q̄m non querit vere dici hec eſt falſa ſiue de-
monſtretur affirmatiua ſiue negatiua. Et Ockã in lo-
gica in tractatu de ypotheticis dicit ꝙ Ariſtoteles de-
bebat cõcedere aliquã diſiunctiuã eſſe verã ⁊ neceſſa-
riã ⁊ tamen dixiſſet ꝙ nulla eius pars eſſet vera accep-
ta enim hac diſiunctiua nauale bellũ erit cras vel nul-
lum nauale bellum erit cras illam debebat concedere
Ariſtoteles eſſe neceſſariã ⁊ tamen dixiſſet ꝙ nec affir-
matiua fuiſſet vera nec negatiua. Et ſi dicãt aliqui ꝙ
non eſt veriſimile Ariſtotelẽ ſic erraſſe cũ multa incon-
uenientia ſequantur ex hac opinione Ad hoc reſpon-
det Gregorius dicens ſe multũ mirari quomodo ali-
quis intelligens putet Ariſtotelem illud non ſenſiſſe
maxime cum non appareat in textu Ariſtotelis oppo-
ſitum poſtea dicit ꝙ hoc non eſt Ariſtotelem excuſare
ſed potius ſecundum veritatem accuſare eo ꝙ ſeque-
la incõuenientium ex ſua opinione non eum illud nõ
ſenſiſſe ſed nõ debuiſſe ſenſiſſe conuincat nec vt dicit mi-
randum ipſum ſic erraſſe cum in pluribus alijs turpiſ-
ſime errauit ⁊ in aliquibus ſibi cõtradixit. Poſtea gre-
gorius ad longũ impugnat hãc opinionẽ Ariſtotelis
Sed eius impugnationes non recito eo ꝙ procedũt
ex falſo fundamento. Et ſine dubio neſcio quid debe-
am ſentire de viris tam literatis ꝙ dicunt Ariſtotelẽ
ſic erraſſe. Et magis miror de modernis Theologis q̄
in hanc eandem quoq̄ conueniunt ſententiam Petr⁹
de Aliaco queſtione vndecima queſtione prima i ſuo
De aliaco primo approbat ſententiam Ockam ⁊ Gregorij Ali-
qui aũt moderni logici aliter ſentiunt ⁊ dicunt ꝙ Ari-
ſtoteles non negaſſet qui cuiuſlibet cõtradictionis de
futuro contingenti vna pars eſt vera ⁊ altera falſa ita
ꝙ demonſtrata affirmatiua verũ eſt dicere ꝙ ipſa eſt ve-
ra vel demõſtrata negatiua verũ ẽ dicere ꝙ ipſa eſt ve-
ra. Sed nullius talis contradictionis vna pars eſt de-
terminate vera determinatione de neceſſario hoc eſt
dicere nulla propoſitio de futuro contingenti ẽ neceſ-
ſaria ⁊ ita vt dicunt aliud eſt dicere hec propoſitio eſt
vera ⁊ hec propoſitio eſt determinate vera. Sed et de
iſtis logicis etiam ſupra moduȝ admiror eſt enim gloſa
eorum textui diſſona ⁊ ideo ludibrio digna. Manife-
ſtum enim eſt ꝙ Ariſtoteles intendebat dare diſcrimẽ
inter contradictorias de preterito ⁊ de preſenti ⁊ con-
tradictorias de futuro. Sed clarum eſt ꝙ acceptis cõ-
tradictorijs contingentibus de preſenti ⁊ alijs contra-
dictorijs contingentibus de futuro quemadmodum
nulla pars contradictionis in illis de futuro eſt deter-
minate vera determinatione de neceſſario ita nulla
pars contradictionis in illis de preſenti eſt determi-
nate vera determinatione de neceſſario et per conſe-
quens nullum erat diſcrimen inter illas de preſenti ⁊
illas de futuro. Sed circa ea que dicũt Ockam ⁊ gre-
gorius ſufficienter non valeo admirari quomodo di-
cant tantum philoſophum taliter aberraſſe. Ea eniȝ
que ſibi imponũt nec ex eius textu nec aliquo alio paſ-
ſu trahere poſſunt. Sed q: non ſane eius textum in-
telligebant ⁊ eius modũ procedendi ideo in hos erro-
res inciderunt. Propter ſimilẽ cauſaȝ omnino ⁊ iſti lo-
gici teſte Boetio arbitrabantur et falſe quidem illaȝ
fuiſſe mẽtem philoſophi quã nunc explicuit ipſe Gre-
gori⁹ vnde vt dicit boeti⁹ putabãt ipſi ſtoici Ariſtote-
lem velle dicere ꝙ vtraq̄ nec vere nec falſe ſint ſed il-
lud non voluit ſed ꝙ vna quidem ipſarũ quelibet aut
vera aut falſa eſt non tamẽ q̄admodum in preteritis
definite nec q̄admodum in preſentibus. Sed voluit
ariſtoteles vt dicit Boetius enunciatiuarum vocum
duplicem eſſe naturam / quarum quedaȝ eſſent in qui-
bus non modo verum ⁊ falſuȝ inueniretur / ſed in qui-
bus etiam vnam eſſe definite veram alteram definite
falſam. In alijs vero vna quidem vera altera falſa ſed
indefinite ⁊ commutabiliter ⁊ hoc per ſuam naturam
non ad noſtram ignorantiam atq̄ noticiam Paralo-
giſati autem ſunt ⁊ Ockaȝ ⁊ Gregorius ⁊ omnes alij
qui dicunt Ariſtotelẽ aberraſſe quoniam credũt Ari-
ſtotelem per totum caput non ſolum diſputatiue ſed
aſſertiue procedere quod falſum eſt immo vſq̄ ad illã
partem Igitur eſſe quod eſt quando eſt que eſt ſecun-
da pars capitis vt diximus in expoſitione textus ſo-
lum diſputatiue ⁊ non aſſertiue ꝓcedit. Et ab illa par-
te vſq̄ ad finem capituli ponit opinionem propriam
ſicut bene declarat Egregius ille Ariſtotelici textus
expoſitor Boetius ⁊ ſimiliter Beatus. Thomas in cõ-
mentarijs ſuis ſuper iſto capite. Et miror de Grego-
rio ꝙ non attentius conſiderauit hec verba philoſo-
phi / omne quideȝ vel non eſſe omne neceſſe eſt ⁊ futu-
rum eſſe vel non / non tamen diuidentem dicere alteȝ
neceſſariũ / per qd̓ dicit Boetius nihil aliud voluit q̄
ꝙ acceptis talibus duabus contradictorijs ſocrates
lecturus eſt cras ſocrates non lecturus eſt cras vel af-
firmatiua eſt vera vel negatiua ſed nullus põt diuide-
re ⁊ reſpondere quoniam vera eſt lecturũ eum eſſe vel
certe quoniam eſt vera non eum eſſe lecturuȝ ⁊ hoc ꝓ-
pter ipſarum rerum variabilem ⁊ indefinitũ prouen-
tũ. Et ꝙ iſtud ſit de mẽte Ariſtotelis bene innuit Ar-
giropilus in ſua trãſlatione vbi habeẗ hec particula
diſtincte / ꝑ quã idẽ vult qd̓ Boeti⁹ ꝑ hãc definite. Et
nõ poſſum admirari de Gregorio quomõ allegat boe-
tium ⁊ non aliter vidit expoſitionem Boetij tam in ſe-
cunda editione q̄ in prima ſi illã recte inſpexiſſet non
impoſuiſſet ariſtoteli illud qd̓ ei imponit vel aliud ab
amore veritatis inquirẽde eũ mouit ad ita loquendũ.
Dico igiẗ ꝙ ille concluſiones que nec ſunt Ariſtotelis
nec ad ei⁹ mẽtẽ nec eas ꝓbauit nec niſus ẽ ꝓbare. Si
eas ꝓbare voluiſſet clarius eas ꝓbaſſet ⁊ ſuccinctius

Et oppoſitum prime concluſionis cõceſſiſſet Ariſtoteles puta ꝙ omnis propoſitio ſingularis de futuro ⁊ in eſſe de ſimplici predicato affirmatiua vel negatiua eſt vera vel falſa imo ſimpliciter ſine aliqua gloſa conceſſiſſet ꝙ oīs ꝓpoſitio ſingularis de futuro ſiue ſubiectū eius eſſet ſimplex ſiue nõ eſt vera vel falſa nec illam concluſionem intẽdebat probare philoſophus ſ; ſicut dicit Boetius ipſe Ariſtoteles nõ eſſe affirmationes ⁊ negationes veras vel falſas definite ꝓbare cõtẽdit vñ eſt hec cõditiõalis falſa ſi oīs affirmatio vel negatio vera eſt vel falſa omne neceſſe eſt vel eſſe vel nõ eſſe ſ; hec cõditionalis eſt vera ſi oīs affirmatio vel negatio vera vel falſa eſt definite omne neceſſe eſt vel eſſe vel nõ eſſe. Fateor tamen ꝙ ſemper veritatem ꝓpoſitionis cõcomitatur eſſe rei ſic videl; ꝙ ſemper eſt vel non eſt ſicut propoſitio enunciat ſi eſt vera quonia; vt dicit philoſophus ab eo ꝙ res eſt vel non eſt oratio dicitur vera vel falſa. ꝙ autem philoſophus trahat exẽplum a preſentibus hoc eſt ad ꝓbandum ꝙ ſicut quelibet enunciatio de preſenti eſt vera vel falſa ē ita quelibet de futuro ⁊ ita Gregorius credens adducere ꝓbationem pro concluſione adducit eius improbationem. Et quando gregorius teſtimonium boetij adducit vellem ꝙ eius verba fideliter recitaſſet. Unde boetius ſuper illo paſſu. Et ſi eſt albun vel non eſt album verum eſt vel affirmare vel negare libro tertio editionis ſecunde ita inquit. Poſtea hac conditione ſi omnis affirmatio definite vera eſt vel falſa omnia ex neceſſitate euenire hanc ipſam rerum ipſarum ⁊ propoſitionum conſequentiam ⁊ ſimilitudinē philoſophus monſtrare contẽdit dicens. Si verum eſt dicere quoniam eſt albū vel non albu; neceſſe eſt albū eſſe vel nõ albū ⁊ ſi eſt albū vel non albū verū eſt affirmare vel negare/ ⁊ ſi nõ eſt mentitur ⁊ ſi mentitur non eſt ⁊c. Huius aũt rei ex preſentibus exempla ſumit nam ſicut ſe habent ſecundum neceſſitatem in preſenti tempore enunciationes ita ſe habẽt ⁊ in futuro. Speculemur igitur ⁊ in preſenti que ſit reru; propoſitionumq; neceſſitas. Si qua enim ꝓpoſitio de qualibet re dicta vera eſt illam rem quam dixit eſſe neceſſe eſt. Si enim dixerit quoniã nix alba eſt ⁊ hoc verū eſt veritatem ꝓpoſitionis ſequitur neceſſitas rei neceſſe eſt enĩ niuẽ eſſe albam ſi propõ que de eadem re predicata eſt vera eſt. ꝙ ſi dixeris quis non eſſe albam picem ⁊ hec vera eſt. Manifeſtum quoq; rem propoſitionis conſequi veritatem. Amplius quoq; ⁊ propoſitiones rerū neceſſitatem ſequunt̄. Si enim eſt aliqua res verū eſt de ea dicere qm̃ eſt/ ⁊ ſi nõ eſt aliqua res verum eſt de ea dicere qm̃ nõ eſt ita ſecundum veritatem affirmatiõis vel negationis neceſſitas rei ſubſtãtiã ſequit̄ ⁊ rerū neceſſitas propoſitionum comitatur neceſſitatem atq; hoc q̃dem in veris in falſis quoq; ide; eſt contrario nã ſi falſa eſt affirmatio/ re; de qua loquitur nõ eſſe neceſſe ē vt ſi falſa eſt affirmatio que dicit picē eſſe albam nõ eē alba; picē neceſſe eſt rurſus ſi falſa eſt negatio que dicit niuem non eſſe albam niuem eſſe albam neceſſe eſt rurſus ſi nõ ē res affirmatio quoq; de eadē re neceſſario falſa eſt. Qꝺ ſi rurſus res nõ ſit id qꝺ poteſt dicere falſa negatio ſine vlla dubitatione illa negatio falſa ē ⁊ hoc eē neceſſe eſt vt quoniam de niue põt dicere falſa negatio quoniam alba nõ eſt/ hoc ipſum quod falſa negatio dicit. i. albam nõ eē nõ eſt. Nix enĩ nõ alba non eſt. Quare rerum neceſſitati falſitas vtraq; conuertitur nam ſi eſt aliquid vere de eodem dicitur quoniã eſt ⁊ ſi vere dicitur illam rem de qua vere dicitur aliquid eſſe neceſſe eſt/ ꝙ ſi non eſt id quod dicitur falſa enũciatio eſt/ ſi enũciationes falſe ſunt res nõ eē neceſſe eſt. Et ſubiungit Boetius ꝙ ſi oīa hec vera ſunt ⁊ omnis affirmatio vel negatio definite eſt vera vel falſa nihil fieret a caſu neq; libera voluntate. Ex quib⁹ verbis boetij manifeſte patet ⁊ primam ⁊ ſecunda; cõcluſiones Gregorij nõ dixeri; Ariſtotelis eſſe falſas ⁊ Gregorius allegat boetium in prima editione vbi ipſe eandem ſententiam habet cum iſta nunc poſita nõ tamen fideliter dicit enim. Si verū eſt definite de qualiber re dicere quoniam erit/ illam rem ſine dubio futuram eſſe neceſſe eſt/ ⁊ vt non fiat non poteſt euenire verum enim eſt dicere de ea quoniam futura eſt nec verum de ea/ quoniam futura eſt/ poterant dici niſi eã fore eſſet neceſſe quare ſi in omni affirmatione ⁊ negatione aut affirmatio aut negatio in futurum definite vera vel falſa eſt neceſſe eſt vel qꝺ ab affirmatione vera definite vel qꝺ a negatione dicitur euenire. Ex quibus omnibus concludo ꝙ philoſophus ſolum intendebat probare bonitatē huius conſequētie. Si omnis affirmatio vel negatio de futuro eſt definite vera vel falſa omnia de neceſſitate euenirent ⁊ licet non expreſſe ponatur ly definite in antecedente illius conditionalis hoc non arguit/ quoniam in ſecunda parte huius capitis expreſſe dicit quamlibet enunciationē de futuro contingenti veram eſſe vel falſam ſed nõ definite. Et breuiter vt prolixitatē verborū euitē dico ꝙ Gregorius in hoc eſt falſus ꝙ aliud eſt dicere enũciationem eſſe veram vel falſam ⁊ dicere eam eſſe definite verã vel falſa;. Et ita neutra illarū concluſionū eſt de mente Ariſtotelis. Et vbi gregorius dicit ꝙ in illo paſſu At vero quoniã neutrum eſt Ariſtoteles nititur probare illam ſecundam concluſionem falſum eſt. S; ibi nititur probare vt dicit boetius ꝙ ſicut in contradictoria propoſitionū oppoſitione vtraſq; veras non fieri poteſt vt quiſq̃ inuenire valeat ita nec vtraſq; falſas fieri poteſt vt inueniat. Ex omnib⁹ his cõcludere poſſent Boetius ⁊ Sanctus thomas Ockam ⁊ Gregori⁹ ⁊ pleroſq; alios Theologos turpiter aberraſſe ꝙ nõ aliter intellexerint mentē Ariſtotelis. Ego autē concludo Ariſtotelē ſubtiliſſime fuiſſe locutu; de hac materia futurorum contingentium. Conceſſiſſet eni; deum habere ſcientiam omniū futurorum contingentium ⁊ quamlibet propoſitionem de futuro contingēti eſſe veram vel falſam nullam tamen definite veram vel falſam. ⁊ licet eius cõmentator Auerroys ⁊ etiam Tullius negauerint a deo omnem preſcientiã futurorū immo qꝺ magis ē ſcientiã alicuius alterius ab ipſo deo hoc tamen nõ dixiſſ; Summus ille philoſophus Ariſtoteles. Cum dicat cognoſcibilia excedere nõ cognoſcibilia in ꝑfectione ⁊ magis cognoſcibilia min⁹ cognoſcibilia dicit enĩ ipſe philoſophus ſenſu; viſus alios nobilitate antecedere ipſumq; magis eē diligēdū q: plures rerū differētias nobis oſtēdit. Cū igitur primū motorē oīa alia excedere in ꝑfectiõe fateat̄ conceſſiſſet ipſm plura cognoſcere q̃ q̃cūq; alia entia ⁊ diſtinctius ⁊ perfectius. Aperiendū eſt igitur propoſitu; noſtrū reſecatis his falſis opinationibus quid intelligere debeamus per ꝓpoſitionem determinate veram ſeu determinate falſa;. Circa qꝺ dupliciter reſpõdeo Primo ſic illa ꝓpoſitio dicitur determinate vera que ſic ſe habet ꝙ poſtq̃ eſt vera nõ põt ita eē qui illa fuiſſet vera vnde ſorte currente iſta ē determiñate vera ſortes currit quonia; nunq̃ poſtea poterit ita eſſe ꝙ illa nunq̃ fuiſſet vera. Et hoc explicant alij ſub aliis verbis hoc pacto illa propoſitio eſt determiñate vera que eſt vera ⁊ ſic ſe habet ꝙ ꝓpoſitio de preterito enũcians ipſam fuiſſe verã non eſt in poſterū falſificabilis. Secundo magis conformiter ad textum dico ꝙ ꝑ ꝓpoſi-

tionẽ determinate verã ſeu definite verã ſiue diſtincte qđ idem eſt nihil aliud intellexit philoſophus ꝙ propoſitionez cui euidenter poſſumus aſſentire vt clariſſime patet ex illo verbo eius. Eſſe quidem vel nõ eſſe omne neceſſe eſt ⁊ futurum eſſe vel non/ non tñ diuidentem dicere alterũ neceſſariũ. Et quod etiam iſtud ſit de mente boetij manifeſtũ eſt aſpicienti. vnde dicit non autem oportet ignorare non eſſe ſimiliter contingentes has que dicunt ſocrates moritur et ſocrates non moritur. ⁊ illas que dicunt ſocrates morietur cras ſocrates non morietur cras. Ille enim ſuperiores omnino contingentes nõ ſunt ſed ſunt neceſſarie moritur em̃ ſocrates ex neceſſitate hec vero que tẽpus diffinitũ nec ipſe in numerũ cõtingentiũ recipiuntur idcirco ꝙ nobis quidem cras moriturũ eſſe ſocratem incertum eſt nature aũt incertum nõ eſt. Atq̧ ideo nec deo quoq̧ incertũ eſt qui ipſam naturã optime nouit ſed ille proprie cõtingentes ſunt que neq̧ in natura ſunt neq̧ in neceſſitate ſed aut in caſu aut i libero arbitrio aut in poſſibilitate nature. Ex quo enim huic propoſitioni ſocrates morietur euidenter aſſentire poſſum⁹ idcirco ipſa eſt dicenda determinate vera ſeu definite hunc aũt ſocrates cras moriet̃ nõ taliter aſſentire poſſumus et ideo non definite vera. Et propter ſimilem cauſaz licet hec ſit determinate vera homo curret nõ tamen iſta homo curret in a inſtãti vel y a ſit nomen diſcretum alicuius inſtantis. Et ex iſtis verbis boetij infero vnum correlarium qđ eſt ſumme notandũ in hac materia ꝙ aliud eſt dicere iſta propoſitio eſt cõtingẽs de futuro iſta propoſitio eſt de futuro contingenti. Et ſecunda propoſitio poſita quam ponunt communiter loquentes de rigore eſt falſa. Unde illa propoſitio dicitur contingens de futuro cuius copula principalis eſt de futuro ⁊ que non eſt neceſſaria nec impoſſibilis qualis eſt iſta ſocrates mouetur manifeſtum enim eſt ꝙ ſiue ſocrates ſit ſiue non ſit illa eſt contingens tamen ipſa nõ eſt de futuro contingenti cuz dicat Boetius ipſam eſſe definite veraz. illa vero ꝓpoſitio dicit̃ de futuro cõtingenti que nõ eſt neceſſaria nec impoſſibilis cuius copula principalis eſt futuri temporis ⁊ ſic ſe habet ꝙ poſtquã eſt vera nõ poteſt ita eſſe ꝙ nunꝙ̃ fuiſſet vera vt eſt hec ꝓpoſitio ſocratẽs pugnatur⁹ eſt cras vel hec antechriſtus erit. Ex quo infero correlarie ꝙ aliqua ꝓpoſitio ſingularis de futuro cõtingẽti eſt determiate vera ⁊ aliqua talis determinate falſa hec em̃ ꝓpoſitio eſt contingens de futuro iſte deus erit poſt hoc inſtãs qđ eſt demõſtrãdo vnũ inſtans futurũ ⁊ tamẽ nũc eſt determinate falſa ⁊ poſtea erit determinate vera. Secũdo infero concluſionẽ reſpõſiuã ad queſtionẽ propoſitam ꝙ contradictoriarũ ſingularium de futuro contingenti nulla pars eſt determinate vera aut determinate falſa correlariũ hoc clarũ eſt intellectis terminis ideo in ꝓbatione eius nõ inſiſto.

Contra predicta prĩo prĩcipaliter arguitur ſic aliqua ꝓpoſitio de futuro cõtingẽti ẽ determinate vera ⁊ non eſt maior ratio de vna ꝙ de alia igitur quelibet ꝓpõ de futuro cõtingenti eſt determinate vera conſequentia eſt clara ⁊ ꝓbatur aſſumptuz ⁊ accipio hanc ꝓpoſitionem antechriſtus erit et ſic arguo illa eſt determinate vera igit̃ ꝓbatur aſſumptus bene ſequitur. Illa propoſitio eſt vera igitur eſt determinate vera ꝓbo cõſequentiam vel illa ꝓpoſitio antechriſtus erit ſic ſe habet ꝙ neceſſe eſt ita eſſe ſicut ipſa ſignificat vel non. Si primũ ipſa eſt determinate vera. Si ſecundũ ſic arguo bene ſequit̃ nõ neceſſe eſt ita eſſe ſicut ipſa ſignificat ergo illa ꝓpoſitio poteſt non eſſe vera ⁊ tunc ſic arguo bene ſequitur illa propoſitio poteſt non eſſe vera ⁊ etiã poteſt eſſe vera igitur illa propoſitio poteſt incipere eſſe vera conſequentia ẽ bona ⁊ conſequens eſt falſum. Nã bene ſequitur illa propoſitio poteſt incipere eſſe vera igitur per primuz inſtans eſſe vel per vltimum non eſſe conſequens eſt falſum ꝓ vtraq̧ ſui parte primo hec eſt falſa hec propoſitio poteſt incipere eſſe vera per primũ inſtans ſui eſſe qr ex ea ſequitur ꝙ ſtat hanc propoſitionez eſſe veram ⁊ nõ immediate ante hoc fuiſſe verã qđ eſt impoſſibile ſuppoſita ſemper exiſtentia propoſitionis qm̃ ſi nunc eſt aliqua ꝓpoſitio de futuro vera ab eterno fuit vera ⁊ per idem probari põt ꝙ non poteſt incipere eẽ vera per vltimuz inſtãs non eſſe. Relinquitur ergo ꝙ illa propoſitio nõ poteſt incipere eſſe vera ⁊ cuz nunc ſit vera ſequitur ꝙ neceſſario ⁊ determinate eſt vera quod infert propoſitum.

Et confirmat̃ ⁊ pono caſum ꝙ ſortes nunc moueatur ⁊ ꝙ videã cum moueri iſto poſito accipio hanc ꝓpoſitionẽ ſortes mouebit̃ et ſic arguo illa propoſitio eſt de futuro contingenti ⁊ tñ eſt determinate vera quod ſic probo ⁊ volo ꝙ fiat iſta cõſequẽtia ſortes mouetur ergo ſortes mouebitur illa conſequentia eſt bona ſcita eſſe bona ⁊ euidenter aſſentio antecedenti: ergo ⁊ conſequenti euidenter aſſentio: et per conſequens ipſum cõſequens eſt determinate verum. Etiam ꝓpoſitio enuncians hanc propoſitionez ſortes mouebitur in caſu poſito fuiſſe verã non eſt de cetero falſificabilis. Si em̃ iſta eſſet falſificabilis hec fuit vera demonſtrando hanc ſortes mouebit̃ falſificabilis eſſet ⁊ iſta hec fuit vera demõſtrãdo hanc ſortes mouetur. ⁊ ita non eſſet illa ꝓpoſitio determinate vera ſortes mouetur quod eſt falſuz relinquit̃ ergo ꝙ illa propoſitio de futuro cõtingenti ſortes mouetur eſt determinate vera quod infert propoſitum.

Ad primũ prĩcipale in quo tangitur illa difficultas cõmunis vtrum aliqua propoſitio de futuro cõtingenti poteſt incipere eſſe vera reſpondeo per propoſitiones.

Prima ꝓpoſitio hec ꝓpoſitio antechriſtus erit nõ poteſt incipere eſſe vera probata eſt hec propoſitio inter arguendũ quoniam illa propoſitio non poteſt incipere eſſe vera per primũ inſtans eẽ nec per vltimum inſtans nõ eſſe ⁊ procedo ſemper preſuppoſita exiſtentia talis ꝓpoſitionis ⁊ eadem ſignificatione eius reſeruata vnde ſi illa ꝓpoſitio antechriſtus erit nũc eſt vera ſemper fuit vera ⁊ etiam ſi immediate poſt hoc erit vera nunc eſt vera.

Secũda ꝓpoſitio hec ꝓpoſitio antechriſtus erit bene poteſt mutari de veritate in falſitatem ſed nõ poteſt mutari de falſitate in veritatẽ prima pars propoſitionis probatur nũc illa propoſitio eſt vera vt ſuppono ⁊ poſt morẽ antechriſti erit falſa ſuppoſito ꝙ nunꝙ̃ reſurget igit̃ mutabitur de veritate in falſitatẽ ſed ꝙ nõ poſſit mutari de falſitate in veritatẽ ſic probo detur oppoſitum ⁊ ſic arguo bene ſequitur illa propoſitio mutabitur de falſitate in veritatem igitur illa ꝓpoſitio primo fuit falſa et poſtea erit vera ⁊ ex illo ſic arguo. Si illa propoſitio erit vera ab eterno fuit vera ⁊ per cõſequens non fuit falſa igitur non mutabitur de falſitate in veritatem.

Tertia propõ hec propoſitio antechriſt⁹ erit põt deſinere eẽ vera ⁊ incipere eſſe falſã ꝓbatur hec propõ in primo inſtãti non eſſe antechriſti illa

propoſitio deſinet eſſe vera cū in illo inſtāti ita erit ꝙ ip̄a nō eſt vera ⁊ immediate ante illud inſtās erit ita ꝙ ip̄a eſt vera ⁊ etiā in illo. inſtāti erit ita ꝙ ip̄a eſt falſa: ⁊ nō immediate ante illud inſtās erit ita ꝙ ip̄a eſt falſa: igiť in illo inſtāti deſinet eſſe vera ⁊ incipiet eē falſa. Hinc eſt ꝙ nō ſi falſum eſt dicere antexp̄m fore ab eterno falſum fuit dicere antechriſtum fore attamen ſi nunc verum eſt dicere antechriſtum fore ab eterno verum fuit dicere antechriſtum fore.

Quarta propoſitio hec propoſitio antexp̄s nō erit p̄t incipere eſſe vera probať hec ꝓpō dictū eſt in precedenti ꝓpoſitiōe ꝙ iſta propoſitio antechriſtus erit poteſt incipere eſſe falſa ⁊ in illo eodē inſtanti in quo illa incipiet eſſe falſa ſua contradictoria incipiet eſſe vera: igitur ⁊ breuiter oppoſito modo dicendum eſt de illa negatiua ⁊ de illa affirmatiua. ſicut affirmatiua bene poteſt mutari de veritate in falſitatem ſed non de falſitate in veritatem ita illa negatiua mutari poteſt de falſitate in veritatē ſed non de veritate in falſitatem.

Quita propoſitio licet hec propoſitio antechriſt⁹ erit currēs nō poteſt incipere eſſe vera. Iſta tñ pōt incipere eſſe vera antexp̄s erit oīe currens: poſito eñ caſu ꝙ multa erūt currētia anteq̄ naſceť antexp̄s ⁊ ꝙ etiā qn̄ꝗ ſint multa currētia cū eo ꝗ tñ poſtea deſinet oīno eſſe ⁊ ꝙ maneat antexp̄s currēs ſolus ⁊ nunꝗ̄ poſtea ſit aliquod currēs niſi ſolus antechriſtus tunc manifeſtū ē ꝙ illa propō antexp̄s erit oē currēs qn̄ꝗ incipiet eſſe vera. Et ex his ꝓpōnibus facilis patet reſpōſio ad argumētū principale. Uñ breuiter cōcedo ꝙ iſta propoſitio antechriſt⁹ erit eſt vera non tamen neceſſario eſt vera ⁊ fateor ꝙ pōt nō eſſe vera ⁊ nego iſtam ꝯñam hec propō antexp̄s erit pōt non eſſe vera ⁊ pōt eſſe vera ergo poteſt incipere eſſe vera. Forte dicis ad minus bene ſequitur hec ꝓpō nūc non eſt vera ⁊ immediate poſt hoc pōt fore vera ergo p̄t incipere eſſe vera. Ad iſtud reſpōdent Gregorius de arimino Petrus de alyaco ⁊ multi aliȷ̄ ꝙ illa ꝯña nō valet ⁊ ratio eſt q2 in antecedente includuntur exponētes cōſequētis q2 tñ illud verbū pōt vel ille mod⁹ poſſibile nō precedit in antecedente niſi alterā illarum exponentiū ⁊ in ꝯñte precedit illū infinitiuū incipere ⁊ ſic equiualenter precedit vtrāꝗ exponentem cōſequētis ideo per añs nō denotať ꝙ copulatiua de ineſſe cōpoſita ex illis exponentibus poſſit eſſe vera ſed ſolum ꝙ vna illarū ſcȝ iſta hec erit vera ſed in cōſequente denotatur ꝙ tota copulatiua poſſit eſſe vera. Et ſi petas qualiter iſta propō ſit exponenda reſpōdet petrus de alyaco ꝙ hoc pacto poſſibile eſt ꝙ hec nō nunc eſt vera ⁊ immediate poſt hoc erit vera ſic tñ ꝙ antecedens ſumatur in ſenſu ꝯpoſito ⁊ denotet copulatiuā eſſe poſſibilem. Sed iſtud nihil valet peto eñ ab eis vtrū hāc propoſitionem hec propoſitio poteſt incipere eſſe vera capiant in ſenſu compoſito vel in ſenſu diuiſo clarum eſt ꝙ non in ſenſu compoſito qm̄ tunc ly pōt non determinaret iſtum infinitiuum incipere ſed determinaret totam propoſitionem etiā ſi illa caperet in ſenſu compoſito tunc ipſa nō eſſet exponibilis ſed officiabilis oportet igitur ꝙ hanc propoſitionem hec propō poteſt incipere eſſe vera capiant in ſenſu diuiſo ⁊ ex illo ſic arguo bene ſequitur illa propoſitio eſt de ſenſu diuiſo igitur non debet exponi per vnam de ſenſu cōpoſito ⁊ per conſequens male illam propoſitionē exponunt primam conſequētiam ſic probo. Omnis modalis diuiſa ſeclūdo inſtātias cōmunes eſt neceſſaria vel impoſſibilis: modales aūt cōpoſite ſunt contingētes: igitur modalis diuiſa non recte exponitur per modalem compoſitā. Aliter ergo reſpōdeo ꝙ iſta propoſitio de ſenſu diuiſo: hec propoſitio poteſt incipere eē vera non eſt exponenda ſed eius veritas eſt regulāda per ſuam de ineſſe que quia eſt impoſſibilis ideo ⁊ illa de ſenſu diuiſo impoſſibilis eſt.

Gregori⁹ de arimino. De alyaco

Cōtra hāc ſolutionē arguitur ſic iſta poteſt incipere eſſe vera antechriſtus erit igiť ſolutio nulla: probatur aſſumptum bene ſequitur iſta propoſitio antechriſtus erit in hoc inſtāti quod eſt poteſt incipere eſſe vera ergo ⁊ iſta antechriſtus erit: conſequētia tenet quia equalis ratio omnino videtur de illis duabus ⁊ antecedens ſic probo ⁊ volo ꝙ demonſtretur inſtans medium vite antechriſti tunc ſic arguo illa propoſitio poteſt eſſe vera cū ſua de ineſſe ſit poſſibilis immo ſua de ineſſe erit vera in illo inſtāti ⁊ tūc ſic arguo bene ſequitur illa propoſitio poteſt eſſe vera ⁊ non ante illud inſtans nec poſt illud inſtans: igiť ſolum pōt eſſe vera in illo inſtanti ⁊ tunc ſic illa poteſt ſolum eſſe vera in illo inſtanti: igitur in illo inſtanti incipiet eſſe vera ⁊ per conſequēs illa propoſitio poteſt incipere eſſe vera quod erat probandum.

Ad hoc argumentū reſpondetur ꝙ iſta propoſitio eſt diſtinguēda añchriſt⁹ erit in hoc inſtāti qd̄ eſt qm̄ vl' ly qd̄ eſt capitur p̄ncipialiter ⁊ ſic illa propō eſt vera ⁊ equiualet huic añchriſtus erit in hoc inſtāti exiſtēti ⁊ nego ꝙ illa poſſit incipere eſſe vera imo añ illud inſtās demonſtratū ip̄a erit vera ⁊ ab eterno ipſa fuit vera Si ly qd̄ eſt capiať pure reſtrictiue tūc ego nego ꝙ iſta poſſit incipere eē vera imo ip̄a eſt impoſſibilis Et ad ꝓbationē quā adducis de ſua de ineſſe dico ꝙ male ponis eā ineſſe ſed de ineſſe eius dāda eſt hoc pacto ſortes eſt in hoc inſtāti qd̄ fuit vt illa copula de p̄terito importet illud tēpus qd̄ importat illa copula minus principalis quod eſt.

Sed cōtra hanc ſolutionē arguiť ſic illa propō añchriſtus erit in hoc inſtāti qd̄ eſt bñ pōt incipere eſſe vera igiť ſolutio data eſt nulla ꝓbať aſſumptū ⁊ pono caſum ꝙ illud inſtās qd̄ erit mediū vite añchriſti qd̄ erit de hinc ad mille annos ꝓduceť die craſtina volo tñ ꝙ craſtina die nō erit añchriſtus iſto poſito ſic arguo. Craſtina die qn̄ illud inſtās erit iſta propō erit vera añchriſt⁹ erit in hoc inſtāti qd̄ eſt et nunꝗ̄ añ illud inſtās erit illa propō vera ⁊ per ꝯñs cras incipiet illa propō eē vera ⁊ per ꝯñs p̄t incipere eſſe vera nec vȝ dicere reproductionē inſtātis non eſſe poſſibilē qm̄ neſcis dare ꝯtradictionē ꝗ ad illō ſequeretur Propterea dico ꝙ naturaliter ꝓcedēdo nō p̄t illa ꝓpō incipere eē vera ſȝ ſupnaturaliter argumentū probat ip̄am poſſe incipere eē verā. Et ſi dicas dicunt cōiter loquētes ꝙ ꝓpōnes affirmatiue de futuro contingēti in quib⁹ nō poniť diſtributio nō p̄ñt incipere eſſe vere / ꝓpō aūt data eſt de futuro ꝯtingēti in qua nō poniť diſtributio igiť propō data nō p̄t incipere eē vera. Ad hoc dico ꝙ bñ verū eſt ꝙ cōiter loq̄ntes illud dicūt ſȝ nego dictū eorū vliter eē verū Si ſortes ⁊ plato eſſent nūc eq̄les vterꝗ ſex pedū ⁊ manerēt equales per totū hūc diē ꝙ cras in a inſtāti inciperet plō diminui ſorte nō aucto nec diminuto tūc iſta propō eſt ſtā ⁊ negāda ſortes hēbit maiorē q̄ntitatem ꝙ hēbit plato ⁊ manebit falſa vſꝗ ad a inſtans excluſiue et in a inſtanti incipiet eſſe vera vt conſtat ex caſu. Et ſi dicas ꝙ hoc non obuiat cōi dicto logicorū eo ꝙ equalenter in illa ꝓpōe ponitur diſtributio poſtꝗ̄ diſtribuiť tp̄s importatū p copulā minus principalē hoc adhuc nō ſaluat eorū dictū qm̄ facile eſt dare vnā ꝓpōnē ſingu

ſarem de futuro cōtingēti vbi nulla ponit᷑ diſtributio nec formaliter nec equalēter ⁊ tn̄ illa ꝓpō pōt incipere eſſe vera qꝺ ſic faciliter oñdo maneat hec ꝓpō ſcripta antexp̄s erit hō q̄ eſt vſqꝫ ad primū inſtans eſſe antixp̄i ſi aliquod ſit tale quod erit a tūc illa ꝓpoſitio ſcripta eſt de futuro cōtingenti in qua non ponitur diſtributio formaliter aut equiualenter ⁊ tamē manebit falſa vſqꝫ ad a inſtanti: ⁊ in a inſtanti incipiet eſſe vera. Et per conſequens illud eorum dictum veritatem nō vſquequaqꝫ cōtinet ⁊ ſi debeat aliquo pacto habere verum debet intelligi de propoſitionibus de futuro cōtingenti de extremis omnino ſimplicibus.

¶ **Ad confirmationē reſpōdetur ab** aliquibus ꝙ non eſt incōueniens ꝙ alicui propoſitiōi de futuro cōtingenti poſſumꝰ euidēter aſſentire ⁊ hoc quū ſimul ſue de pñti euidenter aſſentimꝰ ſꝫ ſi nō aſſentiremus euidenter illi propōni de preſenti nō euidenter aſſentiremus propoſitioni de futuro ⁊ ſic aſſentiendo illi de futuro aſſenſu euidēti opꝫ ſimul ⁊ ſemel ſue de preſenti ſimili aſſenſu aſſentire. tn̄ propoſitioni de preſenti poſſumꝰ taliter aſſentire nulli de futuro aſſētiendo ⁊ in hoc vt dicunt conſiſtit punctū diſcriminis. ¶ Sed cōtra iſtos ſic arguo poſſibile eſt ꝙ aliquis euidenter aſſentiat huic propōni ſortes mouebitur abſqꝫ hoc ꝙ aſſentiat huic ꝓpoſitioni ſortes mouet᷑ ⁊ ip̄a eſt de futuro contingenti ⁊ per ꝯñs euidenter poſſumus aſſentire alicui ꝓpoſitioni de futuro ꝯtingenti abſqꝫ hoc ꝙ aſſentiamus eius de pñti ⁊ per ꝯñs ſolutio nulla. ꝓbatur aſſumptū aſſenſus iſtarū duarum ꝓpoſitionum ſortes mouet᷑ ſortes mouebitur realiter diſtinguūtur ⁊ nullā habent a ſeinuicē dependētiā ꝓpter quaꝫ vnus illoꝝ aſſenſuū non poſſit eſſe abſqꝫ alio igit᷑. Si poſſumus euidēter aſſentire illi de pñti nō aſſentiēdo illi de futuro etiā poterimus aſſentire euidēter illi de futuro nō aſſentiēdo illi de p̄ſenti. Et ſine dubio eque bene videtur eſſe dicendū ꝙ nō poſſumus aſſentire illi de p̄ſenti quin aſſentiā illi de futuro ſicut dicūt ꝙ nō poſſum aſſentire illi de futuro quin aſſentiā illi de preſenti immo ſi aſſentiā illi de pñti ⁊ ſcio illā de futuro in cōſequentia euidēti inferri ex illa de pñti ſequit᷑ ꝙ debeo aſſentire illi de futuro. ¶ Scḋo ſic arguo ſtat bene ꝙ euidēter aſſentiā huic hoc mobile mouebitur: ⁊ tn̄ non aſſentiā euidenter huic hoc mobile mouetur igitur iſti male dicūt me non poſſe aſſentire illi de futuro quin tali aſſenſu aſſentiā illi de preſenti ꝓbatur aſſumptū volo ꝙ ſurſum emittatur ſagitta dicunt cōiter loquētes ꝙ in puncto reflexiōis quieſcit etiā q̄te temporanea ⁊ dū ſurſum emittit᷑ habeam duos aſſenſus vnū quo aſſentiā huic hoc mobile mouebit᷑. Aliū quo aſſentiam illi de pñti clarū eſt ꝙ quādo illud mobile quieſcit in puncto reflexionis aſſenſus quo aſſentio huic hoc mobile mouetur nō eſt euidens ⁊ tn̄ aſſenſus quo aſſentio huic hoc mobile mouebit᷑ eſt euidēs cum ſequatur hoc graue eſt extra ſuum locum naturalem mediū per quod oꝫ moueri minoris eſt reſiſtentie ꝙ illud mobile actiuitatis ⁊ nullū eſt ibi prohibēs igitur illud mobile mouebit᷑ deorſum: iſta ꝯña eſt euidēs ⁊ euidēter aſſentio toti añti igit᷑ ⁊ euidenter ꝯñti aſſentio. Et ita clariſſime habet᷑ euidenter me poſſe aſſentire illi propōni de futuro nō aſſentiendo ſue de p̄ſenti. ¶ Tertio ſic arguo cōtra iſtos ſocrate exiſtente in rerum natura ego poſſum euidenter aſſentire huic propōni de futuro contingenti ſocrates moriet᷑ abſqꝫ hoc ꝙ aliquo pacto aſſentiā ſue de preſenti ⁊ per ꝯñs hic modus dicēdi nullo pacto continet verū. Dico igitur ⁊ in iſto eſt ſtanduꝫ non obſtantibus quibuſcunqꝫ dictis cōiter loquētium ꝙ aliquā aliqua propoſitio eſt de futuro cōtingenti ⁊ poſtea non eſt de futuro cōtingenti verbigratia iſta propō ſocrates morietur loquēdo de aliquo qui nondū eſt productus anteq̄ ipſe eſt in rerū natura illa propoſitio eſt cōtingens de futuro ⁊ etiā eſt propō de futuro ꝯtingenti ſed poſtq̄ ille ſocrates erit ꝓductus in rerū natura iā illa propō ſocrates morietur bene eſt adhuc cōtingens de futuro: ſed nō amplius eſt de futuro cōtingenti cū prius dictū eſt ſm Boetiū ip̄am eſſe definite verā. Etiam quocunqꝫ inſtāti vite ſocratis accepto in quolibet tali ip̄a eſt vera ⁊ falſum eſt dicere ꝙ poſt illud inſtans poſſet eē ita ꝙ illa propoſitio nunq̄ fuiſſet vera ⁊ ita in nullo inſtāti vite ſocratis illa propoſitio eſt de futuro contingēti Et iſtud vult Boetius cuꝫ dicit ille proprie contingētes ſunt que neqꝫ in natura ſunt neqꝫ in neceſſitate ſꝫ aut in caſu aut in libero arbitrio aut ī poſſibilitate nature. Et declarat hoc ad longū exemplis que breuitatis cauſa omitto. Eodēmō dico ꝙ ſtat bene ꝙ iſta propoſitio hoc mobile mouebitur primo ſit de futuro cōtingenti ⁊ poſtea nō ſit de futuro cōtingenti: maneat tn̄ ſemper de futuro cōtingens. Anteq̄ illud mobile ē in rerū natura illa propoſitio hoc mobile mouebitur eſt de futuro ꝯtingenti. Etiaꝫ dato ꝙ illud mobile ſit in reruꝫ natura ⁊ quieſcat in ſuo loco naturali adhuc illa eſt de futuro cōtingēti. Sed quū illḋ mobile nō ē extra ſuū locū naturalē ⁊ non eſt aliquod prohibēs eiꝰ motū lꝫ illa ꝓpoſitio ſit de futuro ꝯtingens nō tn̄ eſt de futuro ꝯtingenti immo illa propō eſt neceſſaria neceſſitate phiſica ſicut iſta ſocrates moriet᷑. Eodēmodo dico ꝙ iſta ſortes erit anteq̄ ſortes eſt in rerū natura eſt de futuro contingēti nec eſt definite vera ſꝫ ſi ſit in rerū natura nō amplius eſt de futuro ꝯtingenti immo tunc ei poſſumus euidēter aſſentire. Nā iſta cōſequentia eſt euidenter ſcita eſſe bona ſortes eſt ergo ſortes erit. ſorte aūt exiſtente in rerum natura euidenter aſſentimꝰ antecedenti igitur ⁊ ꝯñti euidēter aſſentimus. Et iſta ſumme puto eſſe notāda pro vera intelligentia huius materie futuroꝝ contingentiuꝫ ex quibus clara patet ſolutio ad confirmationem.

¶ **Secundo principaliter arguitur** ſic ſi ea que dicta ſunt eſſent vera ſequeret᷑ ꝙ ideꝫ eſſet iudiciū de propoſitionibꝰ ſingularibus de futuro cōtradictorijs ⁊ de propoſitionibꝰ cōtradictorijs de preſenti contingenti cuius oppoſitū determinat philoſophus: ſequelam tamen ſic probo ⁊ accipio vnā hoſtiā conſecratā quam tamē neſcis eſſe conſecratam deinde accipio iſtas duas cōtradictorias hoc corpus xp̄i eſt ſub iſtis ſpeciebus hoc corpus chriſti non eſt ſub iſtis ſpeciebus ⁊ ſic arguo nulli illarum contradictoriaruꝫ potes euidenter aſſentire: immo quamuis ſcires illam hoſtiam eſſe conſecratam ſolum aſſenſu fidei aſſentires alteri earum ⁊ per conſequens quemadmoduꝫ datis duabus contradictorijs de futuro cōtingenti nulla earum eſt determinate vera aut falſa eo ꝙ nulli earum contingit euidenter aſſentire ita ⁊ duarum contradictoriarū de pñti nulla pars eſt determinate vera vel falſa ⁊ p ꝯñs nullū ē diſcrimē inter cōtradictorias de pñti ⁊ de futuro. Sed quia forte dices hoc argumētū nō militare cōtra Ariſtotelē qui miſterium ſacramēti eucharistie ignorabat iccirco alia via arguo ꝓcedēdo ſꝫ naturaliter ⁊ accipio iſtas duas cōtradictorias hec caliditas huiꝰ aque excedit in proportione dupla caliditatē huius hec caliditas huiꝰ aque non excedit in proportione dupla caliditatem huius nō eſt poſſibile ꝙ aliquo pacto euidenter ego aſſentiam alicui illarū

cõtradictoriarũ magis ꝙ alicui iſtarũ antechriſtꝰ erit vel antechriſtus nõ erit igitur eque bene eſt determinata veritas inter ꝯdictorias de pñti ſicut in cõtradictorijs in illis de futuro cõtingenti ⁊ per ꝯñs nõ bene dediſſet philoſophus diſcrimẽ inter illas de preterito ⁊ de preſenti ⁊ de futuro quod non eſt dicendum.

¶ **Et cõfirmatur aliqua eſt propoſitio** de futuro ꝯtingenti q̃ nec eſt vera nec falſa igiẗ vt dixit Gregoriꝰ q̃ fuerit mens phi probaẗ aſſumptũ et accipio hãc propõnẽ antexp̃s erit ⁊ peto a te an ſit vera vel falſa vel nõ. Si ſcõꝫ habeẗ propoſitũ. Si primũ maxime eſſet vera tũc ſic arguo bene ſequiẗ hec propõ eſt vera igiẗ ab eterno fuit vera ⁊ per ꝯñs ꝓpõ enuncians ipſam fuiſſe verã eſt vera: oĩs aũt propõ de p̃terito vera eſt neceſſaria igiẗ hec eſt neceſſaria hec propoſitio fuit vera. Et ſi ipa eſt neceſſaria ſequiẗ ꝙ nõ eſt poſſibile antexp̃m nõ fore ⁊ per ꝯñs antechriſtus de neceſſitate erit. et per conſequẽs illa ꝓpoſitio antexp̃s erit nõ erat de futuro ꝯtingẽti ſꝫ neceſſaria. Simili quoqꝫ argumẽto ꝓbabit nullã iſtarũ eſſe de futuro ꝯtingẽti io. tes moriturus ẽ cras nauale bellũ erit cras: imo oẽs tales eſſe neceſſarias ⁊ per ꝯñs dicẽdũ eſt vt dixit Gregorius nullam talem eſſe veram vel falſam.

¶ **Ad ſcõm principale dicitur negã**do ſequelã. Et ad illas duas cõtradictorias de p̃ſenti fateor ꝙ nulli euidenter aſſentiſſem ⁊ hoc nihil ꝯcludit cõtra mentẽ Ariſtotelis vt dictũ eſt inter arguẽdũ ⁊ tũc ad illas duas alias cõtradictorias fateor ꝙ non poſſumꝰ euidẽter aſſentire alicui illarũ ꝯdictoriarũ ⁊ rõ eſt q: intellectꝰ noſter nõ põt euidenter cognoſcere numerũ graduũ caliditatis demonſtrate ⁊ ideo ꝙ illi propoſitioni nõ poſſumus euidẽter aſſentire hoc prouenit preciſe ex parte noſtra ⁊ nõ ex parte illiꝰ propoſitionis. Sed datis duabꝰ cõtradictorijs de futuro cõtingenti cauſa quare nulli earum euidenter poſſimus aſſentire nõ eſt ex parte noſtri intellectus ſed ex parte illarũ ꝓpõnum quarũ euentus adeo variabilis ⁊ indiſeretus eſt ꝙ ꝓpterea nulli illarũ ꝓpoſitionũ euidenter poſſum aſſentire: poſſumus etiã dicere ꝙ cuilibet illarum ꝯtradictoriarũ aſſumptarũ cõtingit euidẽter aſſentire põt enim vnus angelus vni illarũ aſſentire. Et ex his facile eſt reſpondere ad argumentum quod poſſet fieri de iſtis duabus ꝯtradictorijs hec aſtra ſũt paria: hec aſtra non ſunt paria ſm etiam alium modũ exponendi quid ſit propoſitio determinate vera faciliter patet reſponſio ad argumentum: quibuſcunqꝫ ei duabus contradictorijs acceptis vna earum ſic ſe habet ꝙ poſtꝙ eſt vera non poteſt non fuiſſe vera ⁊ ꝓpõ enũcians illã fuiſſe verã nõ eſt decetero falſificabilis.

¶ **Sed cõtra hos dicendi modos ar**guo ſic poſſibile eſt dare duas ꝯtradictorias de p̃ſenti ⁊ nulli illarũ contingit euidenter aſſentire ⁊ defectꝰ nõ prouenit ex parte noſtri intellectus ſed ex parte illarũ propõnum queadmodum prouenit ex parte propõnũ de futuro ꝯtingentiũ ꝙ eis euidenter aſſentire nõ poſſumus ⁊ nõ ex parte noſtri intellectus: igiẗ prior ſolutio nulla ⁊ etiã quelibet illarũ ꝯtradictoriarũ ſic ſe habet ꝙ propõ de preterito enunciãs ipſam fuiſſe verã eſt in poſterũ falſificabilis ⁊ per conſequẽs iuxta ſecundũ dicendi modum nullã earum eſſet determinate vera ⁊ ita ſecundum nullum iſtoꝝ dicendi modorum ſaluabitur diſcrimen inter contradictorias de preſenti ⁊ de futuro: conſequentia eſt manifeſta ⁊ probo aſſumptum ⁊ accipio iſtas duas cõtradictorias de futuro antechriſtus erit antechriſtus non erit ⁊ arguo ſic nulli earũ euidenter aſſentire poſſumus ⁊ defectus eſt ex parte illarũ propoſitionũ ⁊ non ex parte noſtri intellectus. Similiter propoſitio enuncians aliquã illarũ fuiſſe verã decetero eſt falſificabilis. Ex iſto ſumo argumẽtũ ⁊ accipio iſtas duas cõtradictorias de pñti: hec affirmatiua eſt vera hec affirmatiua nõ ẽ vera ſemper demõſtrando iſtam antexp̃s erit ⁊ ſic arguo nulli illarũ de preſenti euidenter poſſum aſſentire: ſi enim euidenter poſſem ſcire hanc affirmatiuã eſſe veram vel hanc affirmatiuam non eſſe veram euidenter poſſem aſſentire alicui illarum de futuro cuius oppoſitum iaꝫ diximus ⁊ clarũ eſt ꝙ propter ſimilẽ cauſam omnino propter quã nõ poſſum euidenter aſſentire huic antechriſtus erit ꝓpter ſimilẽ nõ poſſum euidẽter aſſentire huic hec affirmatiua eſt vera. Et omnino ꝯſimiliter ſicut propoſitio de preterito enuntiãs iſtã fuiſſe veram antechriſtꝰ erit in poſterũ ẽ falſificabilis ita propoſitio de preterito enuntiãs iſtã de preſenti fuiſſe verã hec affirmatiua eſt vera in poſterum eſt falſificabilis acceptis enim iſtis duabus hec ꝓpoſitio fuit vera: hec propoſitio fuit vera quarum prima demonſtrat hanc antechriſtꝰ erit ſecunda vero hanc hec affirmatiua eſt vera ſi deꝰ faceret antechriſtũ nunꝙ fore tunc vtraqꝫ illarũ eſſet falſa et per cõſequẽs nulla illarũ duarum cõtradictoriarũ de preſenti eſt determinate vera ſecũdum aliquem illorum dicẽdi modorum igitur illi modi dicendi aut non ſunt ſufficientes aut nõ ſufficiẽter poſuit Ariſtoteles diſcrimen inter contradictorias de preſenti ⁊ de futuro non eſt dicendum ſecundũ ergo primum ⁊ per conſequens dictã nulla.

¶ **Ad hoc argumentũ reſpondeẗ cõ**cedẽdo illud qd̃ argumẽtũ petit vꝫ ꝙ dantͬ duę ꝯdictorię de pñti quarũ nulla eſt determinate vera qñ ſicut argumẽtũ vult oſtẽdit nõ magis poſſumꝰ euidenter aſſentire alicui illarũ de pñti ꝙ alicui illarũ de futuro ⁊ queadmodũ propõ enũciãs vnã illarũ de futuro fuiſſe verã eſt falſificabilis ita ⁊ propõ enũciãs illã de pñti fuiſſe verã eſt falſificabilis. Dico tñ ꝙ ſufficientiſſime poſuit Ariſtoteles diſcrimẽ inter ꝓpões ꝯdictorias de pñti ⁊ ꝯdictorias de futuro ſꝫ ẽ notãdũ ꝙ aliq̃ ꝓpões de pñti ſic ſe hñt ꝙ earũ ỽitas depẽdet ex vna de futuro. Aliq̃ ỽo ꝓpões de pñti ſic ſe hñt ꝙ earũ ỽitas nõ depẽdet ex aliq̃ de futuro. Vñ ꝓpõnem aliquã depẽdere ex vna de futuro dupl'r ſolet explicari. Prio ſic illa propõ depẽdet ex aliq̃ de futuro cõtingẽti q̃ põt inferre vnã de futuro ꝯtingẽti verbigrã iſta propõ de p̃terito antexp̃s fuit futurꝰ depẽdet ex vna de futuro ꝯtingẽti. Nã bene ſequiẗ antexp̃s fuit futurꝰ ergo antixp̃s erit. Et hoc pacto declarat Petrus de aliaco loco ſepiꝰ allegato quid ſit ꝓpõnẽ depẽdere ex vna de futuro cõtingenti. Scdo mõ hoc ſolet explicari hoc pacto illa propoſitio dependet ex vna de futuro ꝯtingẽti ad cuius veritatẽ requiriẗ veritas vnius de contingenti vt ad veritatem huius antechriſtꝰ fuit futurꝰ requiritur hanc eſſe veram antechriſtus erit iſto ſuppoſito dicitur ad argumentum ꝯcedendo ꝙ nulla iſtarũ ꝯtradictoriarũ de pñti hec affirmatiua ẽ vera hec affirmatiua nõ eſt vera demõſtrãdo ſp̃ iſtã antexp̃s erit eſt determinate vera nec illõ incõuenit eo ꝙ q̃libet earũ depẽdet ex vna de futuro ꝯtingenti hec ꝓpoſitio hec affirmatiua eſt vera dependet ex veritate huius de contingẽti antechriſtus erit vt clarum eſt in omnibꝰ autem alijs ꝯdictorijs de preſenti nõ dependẽtibus ex aliquibus de futuro neceſſe eſt vnã parteꝫ eſſe determinate verã ⁊ aliam determinate falſam.

¶ **Sed cõtra hanc ſolutionẽ adhuc**

ſic arguo ⁊ pꝛīo ꝓbando ꝙ nō bene explicatū eſt qđ ſit ꝓpōnē aliquā depēdere ex aliq̄ de futuro cōtingēti et ſic arguo ⁊ accipio hāc de pterito antexp̄s fuit futurꝰ ſm vtrūq̄ modū illa depēdet ex vna de futuro ꝯtingēti ſꝫ ꝓbo ꝙ nō ſi ipa depēderet ex aliq̄ de futuro hoc maxime eſſet eo ꝙ poſſet inferre aliquā de futuro ſꝫ illud dici nō pōt qđ ſic ꝓbo ſi aliquā inferret maxime inferret hāc antexp̄s erit ſed iſta ꝯña non valet antechriſtus fuit futurꝰ ergo antexp̄s erit igit̄ ipa nō infert illā: ꝙ illa ꝯña nō valet ptꝫ: nā poſt mortē antexp̄i erit aña verū ⁊ ꝯñs falſum. Et ꝑ idē ꝓbari pōt ꝙ ad veritatē huiꝰ antexp̄s fuit futurꝰ nō req̄ritur veritas huius de futuro antechriſtꝰ erit. Sed forte dices ꝙ bene verū eſt ꝙ iſta ꝯña ſimplr̄ nō valet antexp̄s fuit futurꝰ ergo antexp̄s erit nec ad veritatē illiꝰ de pterito ſimpliciter requirit̄ iſtā de futuro eſſe verā antexp̄s erit. ſꝫ addēdo in añte ꝯſtātie facte antexp̄s nō eſt nec fuit valeret ꝯña. Propterea aliter ſic arguo ſeq̄ret̄ ex ſolutione data ꝙ acceptis iſtis duabꝰ cōtradictoriis ſortes eſt ſortes nō eſt nulla earū eēt determinate vera. Seq̄lam tñ ſic ꝓbo iſta affirmatiua ſortes eſt depēdet ex vna de futuro: datis aūt cōtradictoriis de pñti vbi vna earū depēdet ex vna de futuro nō oꝫ vnā earū eſſe determiate verā ⁊ alterā determiate falſā vt dictū ē i ſolutiōe: igr̄ nulla illarꝫ ꝯdictoriarū eſt determiate vera: tꝫ ꝯña: ⁊ ꝙ iſta depēdeat ex vna de futuro ſortes eſt ſic ꝓbo illa ꝓpō pt inferre vnā de futuro ⁊ ad eiꝰ veritatē requirit̄ veritas vniꝰ de futuro igitur illa ꝓpō depēdet ex vna de futuro: ꝯña eſt clara ex dictis ⁊ aſſumptū ꝓbo iſta ꝯña eſt bona ſortes eſt ergo ſortes erit naturaliter ſemper ꝓcedendo cū nō poſſit dari vltimū inſtans eſſe rei permanētis ⁊ etiā ad veritatē huius ſortes eſt requiritur veritas huiꝰ ſortes erit niſi eñi iſta eſſet vera ſortes erit non eſſet hec vera ſortes eſt vt conſtat: igitur illa de pñti dependet ex vna de futuro.

¶ Ad hoc argumentū reſpondetur ſicut reſpōſum eſt inter arguendū. Et tūc ad replicam quā facis de iſta ꝓpōne ſortes eſt. Dico ꝙ ipa nō ꝓcedit dato eñi ꝙ ꝯcederet̄ ꝙ iſta ꝓpō ſortes eſt depēdet ex vna de futuro nō tñ haberet̄ ꝓpterea ꝙ nulla iſtarꝫ ꝯtradictoriarū eſſet determinate vera ſortes eſt ſortes nō eſt ⁊ cauſa eſt qm̄ nō diximꝰ ꝙ nūq̄ aliquarū ꝯtradictoriarū quarū vna dependet ex vna de futuro vna pars eſt determinate vera ⁊ altera determinate falſa: ſed ſolū diximus ꝙ in talibꝰ contradictoriis nō oportet vnam partē eſſe determinate verā ⁊ alterā determinate falſam/ dico tamē aliter ꝙ iſta propoſitio ſortes eſt nō debet dici propoſitio de pñti dependens ex vna de futuro ⁊ pro illo pono propoſitiones.

¶ Prima propoſitio aliquā propoſitionē depēdere ex aliqua de futuro nō eſt ipſam poſſe eſſe añs in ordine ad vnā propōnem de futuro cōpoſitam ex extremis oīno ſinonimis cū ea probatur hec ꝓpoſitio in hac ꝯña ſortes fuit hō: ergo ſortes erit hō: illa propoſitio ſortes fuit homo eſt antecedens reſpectu huius conſequentis ſortes erit homo.

¶ Secunda propoſitio aliquam propoſitionem dependere ex vna de futuro non eſt ipſam poſſe eſſe antecedens in bona conſequentia in ordine ad vnam propoſitionē de futuro probatur propoſitio dato oppoſito ꝓpoſitionis quelibet ꝓpō mundi diceretur depēdere ex vna de futuro qđ eſt abſurdū: ſeq̄la ptꝫ q̄libet: propoſitio mundi in bona ꝯña pōt eſſe añs in ordine ad hanc de futuro deus erit.

¶ Tertia propoſitio aliquā propoſitionem depēdere ex vna de futuro non eſt ipſam poſſe eſſe añs in bona ꝯña in ordine ad vnā ꝓpōnem de futuro participantē ſecū in extremis probatur ꝓpō dato oppoſito ſequeret̄ ꝙ iſta ꝓpō celū voluebat̄ depēderet ex iſta de futuro celū voluet̄ quod eſt falſum: ſequela tñ ptꝫ qm̄ Ariſtotelice ꝓcedendo bene ſequitur celum voluebatur ergo celum voluetur.

¶ Quarta propoſitio aliquā propoſitionē depēdere ex vna de futuro ꝯtingēti nō eſt ipaꝫ poſſe inferre in bona ꝯña vnā ꝓpōnē de futuro ꝯtingēti nec etiā ē ad v͠itatē illiꝰ req̄ri vnā de futuro ꝯtingēti eē verā: hec ꝓpō eſt ꝯ petrū de aliaco ⁊ alios aſſerētes oppoſitū q̄ tñ ꝓbata eſt inter arguēdū: clarū eīm ē ꝙ oēs iſte ſortes eſt ſortes mouet̄ ſortes videt: nō ſunt dicēde ꝓpōnes depēdentes ex aliquibus de futuro tamen quelibet earum poteſt inferre in bona conſequētia vnā de futuro ⁊ ad cuiuſlibet earum veritatem requiritur veritas vnius de futuro contingenti. Ad veritatem prime veritatis huius ſortes erit. Ad veritateꝫ ſecunde veritas huius ſortes mouebitur. Ad veritatē tertie veritas huius ſortes videbit.

¶ Quinta ꝓpoſitio ad propoſitionē aliquam dependere ex aliqua de futuro contingenti ſufficit ⁊ requiritur ipſam poſſe inferri in bona conſequētia per locū intrinſecū ex vna propoſitione de futuro contingenti ꝓbatur hec propoſitio. nulla eſt propoſitio dependens ab aliqua de futuro cōtingēti quī poſſit inferri per locū intrinſecū ex vna de futuro ꝯtingenti iſta antechriſtus fuit futurus infert̄ ex hac antechriſtus erit ⁊ nulla eſt ꝓpoſitio q̄ poſſit inferri ex vna de futuro cōtingenti quin ipſa dependeat ab illa. igit̄ propoſitio noſtra eſt vera. Et tunc argumentū de hac ſortes eſt non currit licet enim inferat hanc ſortes erit non tamen poteſt ex ea inferri.

¶ Sed cōtra hāc quintā propoſitionem adhuc ſic arguo ſm eam iſta propoſitio ſortes eſt dependeret ex vna de futuro cuius oppoſitum ſemper nitimur defendere: ſequelam tamen probo ſic ipſa per locum intrinſecum poteſt inferri ex aliqua de futuro contingenti ⁊ per conſequens ſi q̄nta propoſitio eſt vera dependet ex vna de futuro contingenti: tenet ꝯña ⁊ aſſumptum probo dupliciter: iſta conſequentia eſt bona ſortes qui eſt erit ergo ſortes eſt ⁊ tenet per locū intrinſecū ⁊ eſt de futuro vt notum eſt igitur. Secūdo ſic iſta conſequentia eſt bona ſortes qui non producetur erit ergo ſortes eſt cum impoſſibile ſit dare antecedens verum conſequente exiſtente falſo ⁊ antecedens eſt propoſitio de futuro igitur

¶ Reſpondetur ad hoc argumētuꝫ negando ꝙ iſta propoſitio ſortes eſt depēdeat ex aliq̄ de futuro cōtingenti ⁊ argumētū fundat̄ in falſa imaginatione qm̄ nulla iſtarum ſortes qui eſt erit ſortes qui non producetur erit eſt de futuro cōtingēti: bene verū eſt ꝙ q̄libet earū eſt propō de futuro ꝯtingēs nulla tñ earū eſt de futuro cōtingenti vt ptꝫ ex dictis. Dico etiā ꝙ iſta propō ſortes eſt nō depēdet ex illis ꝓpōnibus de futuro qm̄ oporteret ꝙ ipſa poſſet inferri ex qualibet earū in bona ꝯña per locū intrinſecū ⁊ ꝙ ille de futuro participarēt in extremis cū illa de pñti quod non cōtingit in propoſito. Et ex illo patet qualiter intelligenda ſit noſtra quinta propoſitio.

¶ Ad confirmationē rñdetur concedendo aliquā eſſe ꝓpōnē de futuro ꝯtingēti que neq̄ eſt vera neq̄ falſa ⁊ fateor ꝙ hec antexp̄s erit eſt vera ⁊ ſi ab eterno fuiſſet ab eterno fuiſſet vera ⁊ ꝙ ꝓpoſitio

enūciāſ ipam fuiſſe verā eſt vera ⁊ tūc qm̄ dicis oīs ꝓ
pō de p̄terito vera eſt neceſſaria: igit̄ hec ē neceſſaria
hec ꝓpō fuit vera rn̄deo ꝙ procedis ex vno valde du
bio ⁊ eſt iſtud. Sit ne ad p̄teritū potētia. Propterea an
teꝗ̄ ad argumētū rn̄deā diſſoluēdū eſt illud dubiū cir
ca qḋ quidē dubiū inter doctores oppoſiti fuerūt mo
di dicēdi quos ad longū recitat Gregoriꝰ qōne prima
diſtinctionū .xlij. xliij. ⁊ xliiij. in primo. Aliqui antiqui
doctores vt Gilbertꝰ portianꝰ ⁊ alij tenuerūt ꝙ aliqḋ
preteritū deus pōt facere nō fuiſſe. Vn̄ Boetius capi
Boetius. tulo .ix. in primo libro de Trinitate volens monſtrare
q̄uō de deo dicit̄ ꝙ ſemper eſt ita proponit: quod ve
ro de deo dicitur ſemꝑ eſt: vnū q̄dē ſignificat quaſi oī
p̄terito fuerit / oī quo q̄uō ſit p̄ſn̄ti oī futuro erit qḋ de
celo ⁊ de ceteris imortalibꝰ corporibus ſm̄ philoſo
phos dici pōt. At de deo non ita ſemꝑ eſt̄ eſt qm̄ ſemꝑ
preſentis eſt in eo tp̄s. Tantūq̄ʒ inter noſtrarū rerū p̄
ſens quod eſt nunc intereſt ac diuinarū / ꝙ noſtrū nūc
quaſi currēs tempus facit ſempiternitatē. Diuinū vō
nunc permanēs neq̄ʒ mouens ſeſe atq̄ʒ cōſiſtens ⁊ eter
nitatem facit. Cui nomini ſi adijcias ſemꝑ facies eiꝰ
ꝙ eſt nūc ingēs indefeſſumq̄ʒ ac per hoc perpetuū fa
cies curſum quod eſt ſempiternitas: ſuper quibꝰ v̄bis
Gilbertꝰ porritanus. ita dicit Gilbertus porritanus. Eque etenim vniuer
ſa dei ſubiecta ſunt poteſtati vt ſcʒ ſicut quecūq̄ʒ non
fuerunt poſſunt fuiſſe ⁊ quecunq̄ʒ ſunt vel nō erūt poſ
ſunt eſſe ita etiā quecunq̄ʒ fuerunt poſſunt non fuiſſe.
⁊ quecunq̄ʒ ſunt vel erunt poſſunt nō eſſe. Et hanc eā
dem partem dicit Gregorius ſuo tempore tenebāt ali
Gregoriꝰ de arimino. qui doctores vigētes in vniuerſalitate Anglicana non
videntes aliquam cōtradictionē ſequi ex eo ꝙ aliqua
res que preterita eſt verbigratia Adam ponatur non
fuiſſe. Alij vero doctores tenent partē negatiuā. Gre
gorius autem adducit ad vtramq̄ʒ partem rōnes ⁊ ad
nullam ſe determinat ſed vtramq̄ʒ derelinquit ꝓbabi
lem. Ariſtoteles vero tenuit ad preteritū nō eſſe potē
De aliaco. tiam. Petrus tn̄ de aliaco dicit ꝙ in hoc nō ꝯn̄ter lo
cutus eſt ꝯcedendo ꝯtingentiam futurorū ⁊ negando
cōtingentiam p̄teritorum q: ita faciliter ſuſtinet̄ ſcḋm
ſicut primū immo naturaliter loquēdo ſcḋm ſequitur
ad primū vt igit̄ in diſſolutiōe huius dubij bonū ſer
uemus ordinem. Arguamus primo pro vtraq̄ʒ parte:
⁊ tenet̄ illa pars ꝑ qua videbunt̄ fortiores eſſe rōnes.

Primo ergo arguit̄ ꝓbādo ꝙ ad p̄teritū ſit potētia ⁊ arguit̄ ſic q̄cq̄d nō implicat ꝯdi
ctionē illud pōt fieri a deo ſʒ adam nō fuiſſe nullā im
plicat ꝯdictionē igr̄ a deo fieri pōt vt adam nūq̄ fuiſ
ſet tenet ꝯn̄a cū maiore ⁊ minor: pʒ q̄ñq̄ʒ verū erat adā
nō fuiſſe igit̄ tūc adā nō fuiſſe nō includebat aliquam
cōtradictionē ⁊ ſi tunc nō includebat contradictionē
ſequitur ꝙ neq̄ʒ modo aliquam includit.

Scḋo ſic ad adā nō fuiſſe non ſeq̄tur primū principiū nō eſſe verū nō pluſq̄ ad anxp̄m
nō fore igit̄ ſi deus pōt facere antechriſtū non fore pōt
⁊ facere adam non fuiſſe immo nulla videtur ratio ꝓ
pter quam negaretur vnū ⁊ concederetur aliud igitur
concedendo contingentiam eſſe reſpectu futurorū de
bebit concedi reſpectu preteritorum igitur.

Tertio ſic q̄cquid deus potuit facere adhuc pōt facere q̄ñq̄ʒ autem potuit facere adam
non fuiſſe igit̄ adhuc illud pōt facere tenet ꝯn̄a ⁊ ma
ior: pʒ q: ipſa negata ſequit̄ vnū abſurdū ꝙ continue
potētia dei diminueret̄ ⁊ ꝙ priꝰ infinita potuit q̄ nūc
nō pōt facere qḋ eſt falſuʒ: ſequela tn̄ pʒ quolibet in
ſtāti alicuiꝰ hore accepto verū eſt dicere ꝙ infinita ſūt
inſtātia ꝑtrāſacta quorū qḋlibʒ in pn̄cipio hore pote
rat facere nō fuiſſe ⁊ poſtq̄ qḋlibet eorū preterijt ſcḋm
opinionē oppoſitā nullū eorū pōt amplius facere non
fuiſſe: igit̄ infinita poterat facere in principio hore q̄
nūc facere nō pōt ⁊ per ꝯn̄s ſequit̄ ꝙ in infinituʒ eius
potentia eſt diminuta quod non eſt dicendum.

Quarto ſic arguo ſi ad preterituʒ nō eſſet potētia ſequeret̄ ꝙ deus neceſſitaret̄ ad ꝓdu
cendū aliqḋ futurū ꝯtingēs qḋ eſt abſurdū ſeq̄lā tn̄ ſic
ꝓbo ⁊ pono caſum ꝙ deꝰ reuelauerit alicui reuelatio
ne abſoluta ⁊ nō tm̄ ꝯditionata aliq̄d fore in a tp̄e fu
turo ⁊ volo ꝙ ille habeat aſſenſuʒ ꝙ illud ꝓducet̄ in a
tp̄e tūc facta reuelatiōe peto a te vtrū deꝰ neceſſitabit̄
ad producēdū illud qḋ reuelauit eſſe futurū vel non ſi
primū habeo ꝓpoſitū ſi ſcḋm ſequit̄ ꝙ mere cōtingē
ter illud ꝓducet ⁊ per ꝯn̄s poterit illud nō producere
Volo ergo ꝙ illud nō ꝓducet ⁊ tūc ſequit̄ ꝙ deꝰ deci
pit illū cui fecit reuelationē reuelauit eīn ei illud eſſe
futurū ⁊ illud non erit per te igitur reuelauit ei aliq̄d
eſſe futurum quod tamen non eſt futurum: ꝙ ſi dicas
ꝙ ſi faciat illud non fore ꝙ tunc faciet illam reuelatio
nem non fuiſſe ſequitur ergo ꝙ poſtq̄ pōt facere illud
non fore ꝙ poteſt facere illam reuelationem nō fuiſſe
⁊ per conſequens ad preteritum eſt potentia.

Quinto ſic quicquid deus pōt velle illud pōt facere ſic ſe hr̄e a pteriſʒ deꝰ pōt nūc vel
le adā nō fuiſſe: igit̄ ipe nūc pōt facere adā nō fuiſſe ꝙ
nūc poſſit velle adā nō fuiſſe pʒ deꝰ q̄ñq̄ʒ potuit velle
adā nō fuiſſe: libertas aūt ſue volūtatis nō eſt mutata
igit̄ nūc pōt velle adā nō fuiſſe. Tū etiā ſi dicas ꝙ deꝰ
nūc nō pōt velle adā nō fuiſſe q̄ro q̄d neceſſitat volun
tatē diuinā ad volēdū adā fuiſſe ⁊ ipedit ne poſſit vel
le adā nō fuiſſe nō pōt aſſignari cā niſi obiecti exiſtētia
⁊ per ꝯn̄s res ad extra vel p̄terito rei neceſſitaret volū
tatē dei qḋ nō eſt dicendū qm̄ aduentus rei nō neceſ
ſitat noſtrā volūtatē immo poſſumꝰ de re que fuit vel
le ipſam nō fuiſſe: igitur a fortiori ⁊ deus nec preteri
ritio rei neceſſitabit voluntatem diuinam.

Sexto ſic mundum non fuiſſe aliquādo fuit obiectū diuine volūtatis ſʒ nec ex parte vo
lūtatis diuine nec ex parte illius obiecti prouenit de
fectus ne ſit obiectū diuine voluntatis igit̄ nūc adhuc
pōt eſſe obiectū diuine voluntatis ⁊ per ꝯn̄s nūc deꝰ
pōt velle adā nō fuiſſe. Et pro iſta etiam parte poſſent
adduci diuerſe auctorites ſanctorū ſed ille gratia bre
uitatis omittantur. Nūc arguitur pro parte negatiua
pura ꝙ ad preteritum non ſit potentia ⁊ hoc

Primo ſic ſi deꝰ poſſet facere adā nō fuiſſe vel hoc eſſet producēdo aliquas rem de nouo
vel impediendo alicuius entis productionem vel per
alicuius entis corruptionē vel habendo ſe pure nega
tiue ſcʒ nihil efficiendo vel agendo nō primo mō pt̄ fa
cere adā nō fuiſſe qm̄ deus nunc nihil pōt ꝓducere ad
quod ſeq̄at̄ adā nō fuiſſe immo dato ꝙ nūc produce
ret adā nō tn̄ ex hoc ſequeret̄ ꝙ adā prius non fuiſſet:
Nec etiā ſecundo modo poteſt facere adam non fuiſſe
quia cuiuſcunq̄ʒ entis productionem impediat nō mi
nus adā fuit / nec etiā tertio modo q: cū cuiuſcūq̄ʒ rei
corruptione bene ſtat adā fuiſſe / nec etiā quarto mo
do qm̄ ſi nūc veruʒ eſt adam fuiſſe ⁊ deus nihil efficiat
vel agat vel immutet circa eū ſemꝑ verū erit ſicut nūc
adam fuiſſe ⁊ ſi nullo iſtorū modorum deus poſſit face
re adam non fuiſſe ⁊ non videtur poſſibilis aliq̄s aliꝰ
per quem poſſet facere adam non fuiſſe videtur ꝙ nul
lo pacto poteſt facere adam non fuiſſe.

¶ Secūdo ſic nulla priuatio ⁊ nullū nō ens pōt eſſe obiectū potētie diuine niſi ſecundum ꝙ reſpicit aliqđ ens ſequit̄ ad poſitionē vel deſtructionē alicui⁹ entis ſed preteritū nō fuiſſe eſt vnū priuatiuū qđ nō ſequit̄ ad poſitionē vel deſtructionē alicui⁹ entis vt dictū eſt in rōne precedenti ⁊ per ꝯñs illud preteritum nunꝙ̄ fuiſſe non poteſt eſſe obiectum potentie diuine: maior probatur quia detur oppoſitum ⁊ ſequit̄ ꝙ ſi deus adhuc nihil feciſſet poſſet eſſe cauſa ꝙ nihil foret ſed hoc eſt falſum quia ſi per imaginationem vel per impoſſibile deus non eſſet adhuc nihil foret ergo deus non eſſet cauſa ꝙ nihil foret ⁊ per conſequēs nihil fore non eſt proprium obiectum alicuius potentie vel cauſe niſi ſecundum hoc ꝙ ſequitur poſitionē vel deſtructionem alicuius entis.

¶ Tertio ſic ſi poſſibile eſt ꝙ de⁹ faciat adā nō fuiſſe volo ergo ꝙ illud faciat nūc in hoc inſtāti p̄io tūc iſta eſt vera nūc p̄io factū eſt ꝙ adā nō fuit ⁊ ex ea ſequit̄ ꝙ adā nunꝙ̄ fuit pꝫ anteꝙ̄ hoc factū deus faceret adā fuit igitur adā fuit ⁊ adā nō fuit ⁊ ita ſtarent contradictoria ſimul.

¶ Quarto ſic ſi de⁹ poſſet facere adā nō fuiſſe tūc deus poſſet mētiri qđ eſt abſurdū ſequela tn̄ pꝫ ſic. Volo ꝙ deus reuelauerit alicui adā fuiſſe ⁊ facta reuelatiōe peto a te vtrū pōt facere adā non fuiſſe vel nō ſi ſecundū nec poterit facere adā nō fuiſſe nō facta reuelatiōe ſi primū volo ergo ꝙ facta reuelatione faciat adā non fuiſſe ⁊ per conſequens ſequit̄ ꝙ deus eſt mentitus. Nec valet dicere ſi deus faciat adā nō fuiſſe ꝙ tunc etiā faciet illā reuelationē non fuiſſe. Illud inꝙ̄ nō valet q: ꝙuis hoc eſt poſſibile ꝙ faciendo adam nō fuiſſe faciat illam reuelationem nō fuiſſe nō tamen eſt neceſſarium q: adam ⁊ reuelatio illa fuerunt entitates diſtincte quarum neutra fuit intrinſeca alteri ergo ſicut ſi eſſent poſſet vnam abſq3 alia deſtruere ſic poteſt facere ꝙ vna non fuit non faciendo ꝙ alia non fuerit ⁊ tūc ſequitur illatū. He ſunt rōes q̄s ponit Gregorius ⁊ contra vnam opinionem ⁊ contra aliam ⁊ omnes eas nititur ſoluere vt vtramq3 opinionem ſub probabilitate relinquat. Quoniam autē probabiliorem reputo opinionem Ariſtotelicam. ideo videndum eſt qualiter ſoluantur rationes pro ea adducte a tenentibus oppoſitam opinionem ⁊ poſtea ſoluende ſunt rationes oppoſite.

¶ Ad primā rationem dicunt ꝙ iſta ſm̄ virtutē ſermonis eſt neganda deus poteſt facere rē que fuit nō fuiſſe q: iſta deus facit rē que fuit nō fuiſſe ꝓpter falſam implicationē eſt impoſſibilis. Et eodem mō negaret̄ hec deus pōt facere rē preteritā non fuiſſe ſed ſi hoc totū rem q̄ fuit vel rem preteritā ponatur a parte ſubiecti dicēdo rē que fuit vel rem preteritā de⁹ pōt facere nō fuiſſe tūc illa propō eſſet concedēda. Et qñ dicitur Si adā deus pōt facere nō fuiſſe vel hoc eſſet producendo aliquā reꝫ de nouo vel impediēdo alicuius entis ꝓductionē vel per alicui⁹ entis corruptionē vel habēdo ſe pure negatiue ſcꝫ nihil efficiēdo vel agendo. Dicitur ꝙ deus poteſt facere adaꝫ non fuiſſe nō poſitiue ipſum efficiendo ſed negatiue non producendo ipſum in preterito vel ſi ſic liceat loqui nō produxiſſendo hoc eſt quia poteſt eum non produxiſſe nō autem ſolū nō ꝓducendo ipm̄ in p̄ñti vel in futuro. Nam multe ſunt res preterite q̄s de⁹ nec ꝓducit nec vnꝙ̄ producet ⁊ tn̄ nunꝙ̄ erit verū ipās nō fuiſſe ſꝫ ſi ipſas nunꝙ̄ ꝓduxiſſet vtiq3 nō eſſent preterite nec fuiſſent ⁊ p ꝯñs nō eſſet verū nunc ipās fuiſſe. ꝓbatio aūt que adducit̄ hic ſupponit ⁊ intēdit tn̄ in ſcđo ſenſu ſcꝫ negādo ꝓductionē in p̄ñti ⁊ futuro tn̄ ⁊ iđ nō valet. E contra aūt rē nō preterita vt antexp̄m verbigratia pōt deus facere fuiſſe poſitiue ſcꝫ ipſuꝫ efficiēdo ſꝫ in preterito etiā. Nā pōt ipm̄ ꝓduxiſſe ad qđ ſequit̄ ipm̄ fuiſſe. Hec reſponſio videri meo nō eſt ſufficiēs ad argumētū. Et primo quoad hoc qđ dicit hāc eſſe negandā deus pōt facere rem q̄ fuit nō fuiſſe eo ꝙ iſta eſt impoſſibilis deus facit rem q̄ fuit nō fuiſſe nō videt̄ ꝙ veritatē cōtineat immo cōtinue ita eſt ꝙ deus facit rē que fuit non fuiſſe bene eñ ſequit̄ deus facit inſtans quod fuit nō fuiſſe ergo deus facit rem q̄ fuit non fuiſſe tenet ꝯña ⁊ añs patet continue ita eſt ꝙ inſtans qđ fuit nō fuit igit̄ continue deus facit ꝙ inſtans qđ fuit non fuit: ꝯña eſt manifeſta ⁊ aſſumptū patet nunc in hoc inſtanti ita eſt ꝙ hoc inſtans qđ fuit nō fuit q: hoc inſtans nō fuit: igit̄ hoc inſtans quod fuit non fuit. ꝯñs enim eſt vna negatiua de ſubiecto non ſupponente ⁊ per ꝯñs vera. Et ſi non admittas eſſe talia inſtantia Adducā argumentuꝫ de iſta ſortes q̄ fuit nō fuit q̄ eſt vera caſu poſito ꝙ inſtās p̄ñs ſit primū eſſe ſortis. Nec valet dicere tunc hāc eſſe falſam ſortes q̄ fuit nō fuit quemadmodū hentiſbar neq3 hāc chimera que currit non mouetur eo ꝙ in illa implicatur ſorteꝫ fuiſſe quemadmodum in ſecunda chimeram currere hoc inꝙ̄ non valet q: facile eſſet oñdere ꝙ ex illo dicendi modo multe ſequuntur abſurditates ſed de rigore logices nūc non ſit contentio. Sed videamus quid veritatis continet hoc qđ dicunt deū poſſe facere adam non fuiſſe nō poſitiue ſed negatiue ipſum non producēdo in preterito vel nō produxiſſendo. Et arguo ſic deum poſſe facere adā non fuiſſe ipm̄ non produxiſſendo nihil aliud eſt ꝙ̄ deū potuiſſe aliquando adā non produxiſſe puta ante poſitionē eius ſe ⁊ non poſt poſitionē rei: igitur nunc nō poteſt deus facere adam non fuiſſe licet quandoq3 illud potuit: et per conſequens ad preteritum non eſt potentia conſequentia eſt clara ⁊ aſſumptum patet. dicit Gregorius ꝙ deus poteſt facere adam non fuiſſe non ꝓducendo ipſum in preterito vel nō produxiſſendo hoc eſt quia non poteſt produxiſſe/ non autem ſolum non producendo ipſum in preſenti vel futuro. Nā multe ſunt res preterite quas deus nec ꝓducit nec vnꝙ̄ producet ⁊ tamen nunꝙ̄ erit verū ipſas non fuiſſe ſed ſi ipſas nunꝙ̄ produxiſſet vtiq3 non eſſent preterite nec fuiſſent ⁊ per ꝯñs non eſſet verum nunc ipſas fuiſſe. Ex quibus verbis Gregorij manifeſte apparet ꝙ argumentū factuꝫ non recte eſt ſolutū immo petit principiuꝫ ſolutio data vel ꝙ iſte due opiniones ſolum diſcrepāt in verbis quod ſic clariſſime oſtendo. Petebat argumentū qualiter deus poſſet facere adam non fuiſſe vtrum poſſet illud facere producēdo nūc aliquam rem de nouo vel impediendo alicuius entis ꝓductionē vel corrūpēdo nunc aliquod ens vel habendo ſe pure negatiue. Dicit ſolutio ꝙ deus poteſt facere adā non fuiſſe ipꝫ non produxiſſendo. Si intelligat ꝙ ſi deus nūꝙ̄ produxiſſet adam ꝙ adam nunꝙ̄ fuiſſet de hoc non eſt ꝯtentio nec aliquis eſt qui dubitat de veritate illius conditionalis. Si vero intelligat ꝙ deus poteſt facere adaꝫ nō fuiſſe q: poteſt ipm̄ nō produxiſſe iam reſponſio petit principiū non enim aliud dicit ꝙ̄ petitur eo ꝙ querit̄ quomodo nunc poſſet deus non produxiſſe ipm̄ adā. Et ſine dubio ſi recte inſpiciantur verba Gregorij apparet ꝙ nihil aliud velit dicere ꝙ̄ ꝙ de⁹ poteſt vel potuit vel poterit facere adam non fuiſſe. Et de hoc nemo eſt qui dubitat ⁊ ita iſte opiniones non diſcreparent. Et ex hijs patet ꝙ hec prima ratio rectam ſolutionem non patitur.

¶ Ad ſecundã dicunt ꝙ nihil concludit immo eodẽmodo argueretur ꝙ deus non poteſt facere futurũ nõ eſſe futurũ ſed ſolũ concludit ꝙ deꝰ nõ poteſt facere peteritũ non eẽ preteritũ proprie capiendo facere vt tantũ valet ſicut effectiue cauſare.

¶ Ad tertiã dicũt ↄſimiliter ꝙ eodẽ mõ ꝓbatur de futuro ꝙ non poſſet fieri non futurum Unde dicit gregorius ꝙ imaginatio argumenti vadit quaſi detur ꝙ deꝰ põt mũdũ poſtꝙ̃ fuit facere nõ fuiſſe quaſi tranſmutet de fuiſſe in nõ fuiſſe que ymaginatio vt dicit eſt impoſſibilis nec hunc ſenſuꝫ cõcipiunt qui tenẽt viã iſtaꝫ ſed ſicut eſt intelligendũ ꝙ futuruꝫ anteꝙ̃ fiat deus poteſt facere nõ futurũ non q꞉ ipſuꝫ poſſet trãſmutare de eſſe futurũ in nõ eſſe futurum ſꝫ q꞉ põt non eſſe facturus ipſum ſic intelligendum eſt ꝙ preteritũ põt facere non fuiſſe quia poteſt illud nũꝙ̃ feciſſe. Ex quibus verbis iterũ liquet vel ſolutioneꝫ petere principium vel iſtas opiniones conuenire.

¶ Ad quartã rationem dicunt ⁊ bene ꝙ argumentum eodẽmodo probaret ad futurũ nõ eſſe potentiam Dimiſſa tamen hac opinione teneo cũ Ariſtotele ꝙ ad preteritum nõ eſt potentia ſed bene ad futurũ nec in hꝭ ſibi repugnauit ſicut ei iponit de alia co immo in hoc ſubtiliſſime locutus eſt eo ꝙ põt dari modus per quem apparet ad futurũ eẽ potentiam et non poteſt aliquis dari per quẽ appareat ad futuruꝫ eſſe potentiam Accepto enim aliquo futuro contingẽti vt puta antechriſto dato ꝙ ipẽ erit tamẽ poſſet per cauſas etiaꝫ naturales impediri eius ꝓductio poſſet aliquis occidere patrẽ antechriſti aut aliquod tale. et ita ꝑ alicuius entis corruptionẽ. Similiter ⁊ impediẽdo alicuius entis productionẽ deus poſſet facere antechriſtũ nõ fore nõ aũt apparet modus per quẽ deus poſſet facere adã nõ fuiſſe vt deductũ ẽ in prima ratione Nũc ergo reſpondendũ eſt ad rationes oppoſitas.

¶ Ad primã reſpõdetur negando ꝙ nullã implicet contradictionẽ adam non fuiſſe. Et dato ꝙ ante poſitionem rei in eſſe nullaꝫ inuoluebat ↄ̃dictionem nunc tñ poſtꝙ̃ res preterit contradictionẽ inuoluit adam non fuiſſe. Et ſi petas quam contradictionem inuoluit peto a te vt des mihi cõtradictionẽ que ſequitur ad deum non eſſe trinum ⁊ vnum.

¶ Ad ſecundã reſpondetur cõcedẽdo ꝙ ad adã non fuiſſe non ſequitur primũ principiũ nõ eſſe verum nego tamẽ ꝙ propterea ſi deus poteſt facere antechriſtũ non fore ꝙ poteſt facere adã nõ fuiſſe. Et nego ꝙ nulla ſit ratio ꝓpter quã vnũ conceditur ⁊ aliud negatur qm̃ vt prius dictũ eſt bene videtur modus quo poſſibile eſt antechriſtum non fore vcꝫ vel corrumpẽdo aliqđ ens qđ nunc eſt vel impediendo alicuius entis ꝓductionẽ ſed neſcis dare modũ per quem fieri poſſet deum non produxiſſe adam.

¶ Ad tertiã reſpondetur cõcedendo ꝙ quicquid deus potuit facere adhuc poteſt facere: vnde quãlibet rem preteritam quam deus potuit facere illaꝫ adhuc poteſt facere poteſt enim deus adã nũc facere ſicut prius potuit eum facere ⁊ quãlibet rẽ quã prius produxit poteſt adhuc nunc producere Nec ſequitur quicquid deus potuit facere adhuc poteſt facere ſed deus potuit facere adam non fuiſſe ergo deꝰ adhuc poteſt facere adam non fuiſſe. Et hic ſemper ſecludo ampliationem de ly poteſt alias concederem ꝙ deus nunc poteſt facere adam non fuiſſe.

¶ Ad quartã dico ꝙ ratio eſt ſophiſtica qm̃ vt viſuꝫ ẽ equaliter currit ↄtra opinionẽ oppoſitã. Nec ad ipſaꝫ reſpondeo nõ q꞉ difficilis ſit eius ſolutio ſꝫ qm̃ i ea tãgũt aliq̃ q̃ excũt limites huiꝰ ſciẽtie Bonuꝫ tñ fuit eã mouiſſe vt detur materia per quirendi ſolutionem.

¶ Ad quintã reſpondetur negando ꝙ deus nũc poſſet velle adã nõ fuiſſe. Et licet ego poſſim velle aliquã rem preteritam nõ fuiſſe nõ tñ ex illo ſequit̃ deum illud poſſe velle qm̃ voluntas noſtra eſt impoſſibiliuꝫ vt vult Ariſtoteles tertio ethicorũ. Et ex iſto pꝫ ſolutio ad ſextã rationẽ Nec ſequẽs eſt voluntatẽ diuinã neceſſitari ſed ſolũ ſequit̃ ipſam neceſſitari neceſſitate cõſequentie qđ nullã inuoluit rationem abſurditatis. Ex oĩbꝰ hijs patet quomõ ad preterituꝫ nõ eſt potẽtia ſed bene ad futurũ. Et ſecũdum iſtud reſpõdet̃ ad formã cõfirmationis cõcedẽdo hãc propoſitioneꝫ de futuro cõtingenti antechriſtꝰ erit eſſe verã Et cõcedo ꝙ propoſitio enuncians ipam fuiſſe veram eſt vera: non tamen eſt neceſſaria/nec propoſitio de preterito vera eſt neceſſaria/dedi inſtantiam in tertio phiſicorũ queſtione prima vide ibidẽ. Sed ꝓ hac ꝓpõne dico ꝙ ipa eſt vna de preterito depẽdẽs ex vna de futuro ⁊ ſicut illa de futuro nõ ẽ neceſſaria ita nec illa de preterito. Et ſic patet ſolutio ad confirmationem.

¶ Tertio principaliter arguitur ſic. iſta eſt de futuro cõtingẽti antechriſtus erit vt ſepius cõceſſuꝫ ẽ ⁊ bene eſt determiate vera igit̃ dicta nulla cõſequẽtia eſt clara cũ maiore ⁊ minorẽ ꝓbo ſic ꝓpõ de preterito enunciãs ipſam fuiſſe verã eſt neceſſaria igit̃ ipa eſt determiate vera tenet cõſequẽtia ⁊ aſſumptũ probo antechriſtus nõ poteſt nõ fore igit̃ neceſſe eſt hanc fuiſſe verã antechriſtus erit tenet cõſequẽtia ⁊ antecedẽs ꝓbo deꝰ ſcit antechriſtũ fore igit̃ antechriſtꝰ non põt nõ fore tenet cõſequẽtia nã oppoſitũ cõſequentis repugnat antecedẽti. Si enĩ antechriſtꝰ põt nõ fore et deus tamẽ ſciat antechriſtũ fore deus poſſet decipi ſi enĩꝫ antechriſtꝰ poteſt non fore ponatur inceꝙ antechriſtus nõ erit ⁊ deus tamen ſcit antechriſtum fore igitur deus credit aliquid fore quod tamen non erit et ꝑ conſequens decipitur quod eſt impium dicere.

¶ Et confirmatur probando id idẽ ⁊ arguo ſic antechriſtus non poteſt nõ fore igit̃ iſta eſt determiate vꝫa antechriſtꝰ erit tenet cõſequẽtia ⁊ antecedẽs ꝓbo q꞉ dato oppoſito ſequit̃ ꝙ deus põt facere antechriſtũ nõ fore ⁊ ex illo ſic arguo deꝰ põt facere antechriſtũ nõ fore ⁊ antechriſtus erit igit̃ deus põt facere antechriſtũ qui erit nõ fore cõſequens eſt falſuꝫ vt declarat impoſſibilitas ſue de inceꝫ deꝰ facit antechriſtum qui erit nõ fore cuius impoſſibilitas ẽ ſatis manifeſta.

¶ Ad tertiũ principale in quo tangitur vulgata illa difficultas vtrũ cũ preſciẽtia dĩ ſtat cõtingẽtia rerũ Diuerſi diuerſimode ſentiũt Anteꝙ̃ tñ ad argumẽtũ reſpõdeat̃ duo vidẽda ſunt. Primũ ẽ vtrũ deꝰ habeat preſciẽtiã aliquorũ futurorũ. Scđm eſt vtrum talis preſciẽtia nõ imponat neceſſitatẽ rebꝰ. Quantũ ad primũ Gregorius de Arimino queſtione prima diſtinctione. xxxvi. in primo ponit tres ↄcluſiones quas vt dicit ponit ipſe philoſophus. xij. methaphiſice. Gregorius de arimino

¶ Prima eſt deus ẽ ſubſtãtia itellectualis ⁊ ſemper actu intelligens.

¶ Secũda eſt ſubſtantia dei ẽ ſua intellectio.

¶ Tertia deus nihil aliud intelligit preter ſeipſum et adducit probationes Ariſtotelis et

commētatoꝛis de quibus nunc ſupſedeo quia in ſuo loco eas ponā. Sed hic nō valeo ſub ſilentio pꝛeterire mirum enim in modū admiroꝛ de Gregoꝛio ꝙ dicat illā tertiam concluſionē eē poſitā ab Ariſtotele cū nec foꝛmaliter nec virtualiter eam poſuerit Ariſtoteles bene verum eſt ꝙ in duodecimo methaphiſice Ariſtoteles ponit illas duas pꝛimas cōcluſiōes ⁊ eas ſubtiliſſime ꝓbat ſed non tertiam. Sed diſſoluēs illā queſtionē vtrum ſubſtātia pꝛimi mouētis intelligat ſe aut aliquid aliud vult habere hanc cōcluſionē. Subſtantia pꝛimi mouentis nihil aliud intelligit a ſe quod ſit perfectio intellectus eius ſed intelligit alia a ſe non in ſe ipſis ſed tamē in ſeipſo vt bene declarat Sanctus thomas queſtione octaua duodecimi methaphiſices ⁊ ſimiliter queſtione decimaquarta articulo quinto pꝛime partis. Et poſt eū dominicꝰ de flandria articulo ſecūdo queſtione octaua duodecimi methaphiſices. Pꝛo cuius quidē concluſionis intelligentia eſt aduertendū ꝙ dupliciter contingit aliquid intelligere vno mō cōtingit aliquid intelligere quod eſt pfectio intelligētis ⁊ hoc modo deus non intelligit aliquid aliud a ſe cū nihil perfectius ſit ꝙ̄ ſuū intelligere quod eſt eius eſſentia. Secundo modo contingit aliquid intelligere quia vꝫ illud non ignoꝛat ⁊ hoc modo deꝰ intelligit bene aliquid aliud a ſe. Similiter dupliciter aliquid dicitur cognoſci. vno mō in ſeipſo alio modo in altero Illud dicitur cognoſci in ſeipſo vt dicit. Thomas loco pꝛeallegato quod cognoſcitur per ſpeciē pꝛopꝛiā adequatā ipſi cognoſcibili ſicut cū oculis videt hominē p ſpeciē hominis in alio autem videtur id quod videtur p ſpēm continentis: ſicut cum pars videtur in toto p ſpēm totius vel cum homo videtur in ſpeculo per ſpēm ſpeculi vel quocūq; alio modo contingat aliquid in alio videri. Sic igitᷣ dicēdū ē ꝙ deꝰ ſeipſū videt in ſeipſo q: ſeipſum videt per eſſentiā ſuā alia autē a ſe videt nō in ſeipſis ſed in ſeipſo inq̄tū eſſentia ſua cōtinet ſimilitudinē alioꝛum ab ipſo. Ex iſtis patet intētio philoſophi ꝙ deꝰ intelligit alia a ſe ⁊ hoc q: ea non ignoꝛat non tū intelligit aliquid aliud a ſe p aliquid aliud a ſe quod eius intellectū perficeret ſed omnia alia a ſe p ſuā eſſentiā cognoſcit diſtincte ⁊ determinate. Sꝫ an deꝰ intelligat cōponēdo ⁊ diuidēdo difficultas ē iter doctoꝛes. Thomiſte tenēt partē negatiuā vt antea meminimꝰ q̄ſtiōe ſexta. Alij vō tenēt ptē oppoſitā. Sꝫ ſine ipugnatiōe opinionū pono ꝓpōes.

Doctoꝛ ſanctus.
Dominicus flandrenſis.

Pꝛima ꝓpō deus cognoſcit res tam appꝛehenſiue ꝙ̄ iudicatiue affirmatiue negatiue cathegoꝛice ⁊ ypothetice expōibiliter excluſiue expectiue ⁊ ita de alijs non exponibiliter ⁊ bꝛeuiter omnibus modis cognoſcendi aliquas res tam appꝛehenſiue ꝙ̄ iudicatiue deus quamlibet rem cognoſcit.

Secūda ꝓpoſitio deus neceſſario eſt noticia apphenſiua cuiuſlibet pꝛopoſitiōis ſiue ſit neceſſaria ſiue ſit impoſſibilis ſic quod quacunq; pꝛopoſitione data neceſſarie deus appꝛehendit ita eſſe ſicut illa pꝛopoſitio ſignificat ⁊ ita deus eſt pꝛopoſitio falſa ad ſenſum datum queſtione ſexta.

Tertia pꝛopoſitio nullius ꝓpoſitionis falſe deus eſt noticia iudicatiua ſed cuiuſlibet vere ſi ita ſit ſicut per aliquam pꝛopoſitionem ſignificatur illud deus non latet ſed cognoſcit ⁊ iudicat ita eſſe ſicut talis pꝛopoſitio ſignificat.

Quarta ꝓpoſitio non cuiuſlibꝫ ꝓpoſitionis vere deus neceſſario eſt noticia iudicatiua nec cuiuſlibet ꝓpōis vere cōtigēter eſt noticia iudicatiua Pꝛima pars patet q2 ꝓpoſitionis contingētis vere deus nō neceſſario eſt noticia iudicatiua talis eū eſt modꝰ ipſius dei cognoſcendi iudicatiue qualis reperitᷣ in rebus ad extra. Si pꝛopoſitio cōtingēs ſit vera deus iudicat ita eſſe ſicut pꝛopoſitio ſignificat ⁊ q2 ipſa deſinet eſſe vera deus deſinet eſſe noticia iudicatiua illius quando vero incipit eſſe vera deus incipit eſſe noticia iudicatiua illius. Et ita nullius talis pꝛopoſitionis contingentis vere deus neceſſario eſt noticia iudicatiua Secunda pars pꝫ q: ſi aliqua ꝓpoſitio eſt neceſſaria ipſa continue ē vera ⁊ cū cuiuſlibꝫ ꝓpōnis vere deꝰ ſit noticia iudicatiua ſequitᷣ ꝙ cōtinue ē noticia iudicatiua illiꝰ ꝓpōis neceſſarie ⁊ ipſa nō pōt nō eē vera igitᷣ deꝰ nō pōt nō eē noticia iudicatiua illius ⁊ p cōſequēs nō cōtingēter deus eſt noticia iudicatiua talis pꝛopoſitionis neceſſarie. Et ex iſta pꝛopoſitione coꝛrelarie ſequitur ꝙ deꝰ vno tempoꝛe non cognoſcit plures ꝓpoſitiones iudicatiue ꝙ̄ alio omnes enim pꝛopoſitiones neceſſarias quolibet tempoꝛe iudicatiue cognoſcit: ⁊ q̄tienſcūq; deſinit cognoſcere iudicatiue alteram contradictoꝛiarum cōtingētiū incipit iudicatiue cognoſcere alterā. et ita aliq̄s ꝓpoſitiones iudicatiue cognoſcit nō per tēpus ſed pꝛeciſe p inſtans. ex iſtis etiā patet ſolutio ad illud ſophiſma cōmune deus poteſt plura ſcire ꝙ̄ ſcit ⁊ ſic patet ſolutio ad pꝛimū. Quantū ad ſecundū an videlicet iſta pꝛeſciētia dei imponat rebus neceſſitatē bꝛeuiter reſpondeo ꝙ pꝛeſciētia dei futuroꝛū nō imponit aliquā neceſſitatē rebus immo cū illa pꝛeſciētia futuroꝛū remanet cōtingentia rerū quod ſic declaratur ſi ita eſſet ad imaginationē ſicut imaginabātur Auerroys ⁊ Marcus tulliꝰ ꝙ deꝰ nullā rē ad extra cognoſceret tūc eſſet in poteſtate ſoꝛtis ꝙ ipſe curreret cras ⁊ etiā eēt in eiꝰ poteſtate nō currere cras poſtea aduenientē pſcientia dei nō fieret aliqua mutatio in ſoꝛte nec in aliqua alia re ⁊ p cōſequēs nō obſtāte illa pꝛeſciētia adhuc ſoꝛtes ē potēs ad currēdū cras ⁊ eēt ē potēs ad nō currēdū cras Et ita ſicut ſecluſa pꝛeſciētia dei iſta copulatiua ē vera ſoꝛtes curret cras ⁊ tū ſoꝛtes pōt non currere cras ita ⁊ cū pꝛeſciētia dei ſtat ꝙ deus ſciat ſoꝛtē eſſe curſurū cras ⁊ tamen ꝙ ſoꝛtes poterit non currere cras. Et pꝛopterea ſicut bene dicunt doctoꝛes fatuum eſt ⁊ ſignū ignoꝛantie magne negare pꝛeſcientiā dei ꝓpter futuroꝛum contingentiā. His duobus declaratis reſpondendū eſt ad argumentū pꝛincipale. Ad quod dico negando hanc eſſe determinate veram antechꝛiſtus erit. Et licet deꝰ ſciat antechꝛiſtū foꝛe pōt tamen antechꝛiſtus non foꝛe vnde ſicut dictū eſt quemadmodum iſta copulatiua ē vera antechꝛiſtꝰ erit ⁊ tamē antechꝛiſtus poteſt non foꝛe. ita eſt ⁊ hec deus ſcit antechꝛiſtū foꝛe ⁊ antechꝛiſtus pōt non foꝛe. Secunda enim pars illius copulatiue eſt neceſſaria et pꝛima vera nullum autem verum neceſſario repugnat Nec valet hec conſequentia deus ſcit antechꝛiſtū foꝛe ⁊ antechꝛiſtus poteſt nō foꝛe ergo deꝰ poteſt decipi. Sꝫ bene valet hec deus ſcit antechꝛiſtū foꝛe ⁊ antechꝛiſtus non erit ergo deꝰ poteſt decipi. Et ſi dicas poſtꝙ̄ ſtat ꝙ deꝰ ſciat antechꝛiſtū foꝛe ⁊ tamē ꝙ antechꝛiſtus pōt non foꝛe ponatur ita in eſſe antechꝛiſtus poteſt non foꝛe. ⁊ habebitur ꝙ deꝰ ſcit antechꝛiſtū foꝛe ⁊ tamē ꝙ antechꝛiſtꝰ nō erit quod infert pꝛopoſitū. Reſpōdeo ꝙ modꝰ arguēdi eſt nullus. Simili argumēto ꝓbares hāc copulatiuam eſſe poſſibilem antechꝛiſtꝰ curret cras ⁊ antechꝛiſtus non curret cras data eī veritate huiꝰ copulatiue antechꝛiſtꝰ curret cras ⁊ antechꝛiſtꝰ poteſt non currere cras vt dicetᷣ ponatᷣ iſta in eſſe antechꝛiſtꝰ pōt nō currere cras ⁊ habebitᷣ ꝙ antechꝛiſtus curret cras ⁊

ꝙ antechriſtus non curret cras ⁊ conſtat illum modũ arguẽdi nihil valere qm̃ ad veritatem illarũ copulatiuarũ nõ requirit̃ ꝙ de in eſſe ſecunde partis ſit compoſſibilis prime ptı. Et ꝓpterea quãdo dicis deꝰ ſcit antechriſtũ fore ⁊ antechriſtus põt non fore ponat̃ illa ineſſe antechriſtus põt nõ fore Nõ admitto dato ꝙ ſit poſſibile ⁊ hoc quia repugnat. Et ſi obijcias poſſibili poſito in eſſe nõ ſequitur impoſſibile ſed iſta ẽ poſſibilis antechriſtus nõ erit igit̃ illa poſita ineſſe nõ ſequitur impoſſibile ⁊ per cõſequens ſimpliciter illud erat admittẽdũ Ad hoc dico cõcedendo ꝙ poſſibili poſito in eẽ nullũ ſequit̃ impoſſibile ex illo ſolo poſſibili poſito vnde ex iſta ſola ꝓpõne antechriſtus nõ erit nõ ſequit̃ deum decipi aut aliquod aliud impoſſibile. Et ita ſi voluiſſes hanc ſolã poni in eſſe antechriſtus non erit ipa fuiſſet admiſſa ſed ſimul cũ iſta deꝰ ſcit antechriſtũ fore non admittitur eo ꝙ ex illis ſimul ſequit̃ impoſſibile. Et ſi iterũ inſurgas neceſſe eſt antechriſtũ fore ſi deꝰ ſcit ipſum fore igit̃ male dictũ ẽ. Ad hoc breuiter reſpondeo ꝙ ſi iſta propõ neceſſe eſt antechriſtũ fore ſi deus ſcit ipſuꝫ fore ſit vna modalis cõpoſita ipſa eſt vera. Si vero ſit cõditionalis equiualẽs huic ſi deus ſcit antechriſtũ fore antechriſtꝰ neceſſario erit tunc ipa eſt falſa cũ preſcientia dei rebus neceſſitateꝫ non imponat vt dictum eſt vnde quemadmodum neceſſe eſt antechriſtum fore ſi ſortes ſcit ipm̃ fore ita neceſſe ẽ ãchriſtũ fore ſi deꝰ ſcit ipm̃ fore. Et ſicut non ſi ſortes ſcit antechriſtũ fore antechriſtus neceſſario erit ita nõ ſi deꝰ ſcit antechriſtũ fore ãchriſtus neceſſario erit. Sꝫ adhuc cõtra ea que dicta ſunt in hac ſolutiõe

❡ Arguit̃ ſic ⁊ pono caſum ꝙ iam ſumus in tp̃e intermedio inter tempus in quo petrꝰ negauit chriſtũ ⁊ tẽpus in quo chriſtus dixit ei Anteꝙ gallus cãtet ter me negabis quo poſito peto vtrũ preſciẽtia chriſti de negatione petri imponat neceſſitatẽ taliter ꝙ petrus de neceſſitate negabit xp̃m vel nõ. Si primũ ea que dicta ſuut ſunt nulla ⁊ etiã petrus non peccabit in negando chriſtũ cũ nemo peccet in id quod euitare non poteſt qđ tamẽ eſt falſum cum communis ſit Theologorum opinio petrum mortaliter peccaſſe in negãdo chriſtum. Si ſecundum ſequitur ꝙ petrus poterit nõ negare chriſtum ⁊ ſi non negabit chriſtũ ſequitur ꝙ chriſtꝰ aſſertiue protulit aliqđ eſſe futurũ quod tamen non erit quod tamen eſt abſurdum.

❡ Ad hoc argumentũ admiſſo caſu dicitur ꝙ illa preſcientia xp̃i non infert aliquã neceſſitatẽ negationis xp̃i immo in libera poteſtate petri eſt nõ negare chriſtuꝫ quemadmodũ erat in eiꝰ libera poteſtate non exiſtente preſcientia xp̃i. Et quãdo ponis ꝙ petrus non negabit chriſtũ illo admiſſo dico ꝙ xp̃s non aſſertiue protulit petrũ eẽ negaturũ xp̃m imo nec vnꝙ preſciuit chriſtꝰ ꝙ petrus eſſet cũ negaturus. Et ſi dicas tunc erit in poteſtate petri ipa preſciẽtia chriſti ⁊ ſubiacebit poteſtati petri. Reſpondeo ꝙ ſi intelligas preſciẽtiam xp̃i ſubiacere poteſtati petri ad hunc ſenſum ꝙ illa res que eſt preſcientia xp̃i ſubiacet poteſtati petri ⁊ ſic nego preſcientiã chriſti ſubiacere poteſtati petri. Si vero intelligas ꝙ in poteſtate petri ſit ꝙ chriſtꝰ ſit preſciẽs vel ꝙ nõ ſit preſciẽs ⁊ ad illũ ſenſuꝫ illud nego. Si vero intelligas ad hũc ſenſum ꝙ in ptãte petri eſt ꝙ chriſtus preſciat aliquã ꝓpõnẽ quã ipſe petrus poteſt verificare vel falſificare tũc ad illuꝫ ſenſum concedo preſcientiã xp̃i ſubiacere poteſtati petri. Chriſtus enim nũc preſcit petrũ eſſe negaturũ ipſum ter ⁊ in poteſtate petri eſt verificare illam ꝓpõneꝫ ⁊ etiã in poteſtate petri ẽ facere ꝙ chriſtꝰ nũꝙ haberit talem preſcientiam. Et per ea que dicta ſunt facile ẽ diſſoluere multos ſimiles caſus de quibꝰ qr ab alijs diſcutiunt̃ ⁊ faciles ſunt breuitatis cauſa pertrãſeo.

❡ Ad cõfirmationẽ reſpondetur cõcedendo ꝙ deus põt facere antechriſtũ qui erit nõ fore qm̃ ſi antechriſtus non erit antechriſtus q̃ erit nõ erit. Et ſi antechriſtus qui erit non erit deꝰ faciet antechriſtũ qui erit nõ fore. Sed iſtã nego deꝰ põt facere antechriſtũ qui nõ erit fore Nã ex quo ly põt cadit ſup hoc totũ antechriſtꝰ qui erit nõ erit denotat̃ p illã propoſitionẽ ꝙ deꝰ põt facere ita eſſe in re ꝙ antechriſtꝰ qui non erit erit mõ clarũ eſt illã ꝓpõnem repugnantiam inuoluere ⁊ per cõſequens deus nõ põt facere ita eſſe in re ſicut ipa ſignificat. Et ſi dicas bene ſequit̃ deus põt facere antechriſtuꝫ fore ⁊ antechriſtus nõ erit ergo deus poteſt facere antechriſtũ qui nõ erit fore. Et ſupoſito ꝙ deus non producet antechriſtũ antecedens ẽ verũ ergo ⁊ conſequẽs. Reſpõdetur ꝙ conſequẽtia ẽ nulla propter variationẽ appellationis alia poſſibilitas denotat̃ in antecedẽte ꝙ in cõſequẽte nã in antecedẽte ſolũ denotatur poſſibilitas ferri ſuper hoc qđ eſt antechriſtum fore ⁊ in conſequente ſuper hoc totũ quod eſt antechriſtum qui non erit fore putabant aliqui hanc eſſe concedendam deus poteſt facere antechriſtum qui non erit fore dãtes ſic ſuam de ineſſe deꝰ facit antechriſtum eẽ. Sed iſti irrationabiliter loquũtur quoniam omnino conſimiliter daretur de ineſſe huius deus poteſt facere antechriſtum qui eſt non eẽ hoc pacto deus facit antechriſtum non eſſe poſtꝙ nõ eſt retinenda illa copula implicationis dãdo eius de ineſſe Propterea dicendum eſt prout diximus.

❡ Quarto principaliter arguitur ſic

Aliquarũ duarum contradictoriarũ de preſenti nulla pars eſt determinate vera nec aliqua pars eſt determinate falſa igitur diſcrimẽ datũ inter illas de pñti ⁊ illas de futuro ẽ nullum cõſequentia eſt manifeſta ⁊ probo aſſumptum ⁊ accipio has duas cõtradictorias ſortes eſt in hoc inſtanti ſortes non eſt in hoc inſtanti demonſtrando inſtans preſens ⁊ volo ꝙ ſortes nũc ſit. Si aliqua illarũ eſſet determinate vera maxime eẽt affirmatiua. Sed hꝰ dici nõ poteſt quod ſic ꝓbo propoſitio de preterito enũcians illaꝫ fuiſſe veram poterit eſſe falſa igit̃ illa nõ eſt determinate vera conſequentia eſt clara ex dictis ⁊ antecedẽs ꝓbo illa affirmatiua poterit nũꝙ fuiſſe vera igitur ꝓpoſitio enuncians ipſaꝫ fuiſſe verã poterit eẽ falſa tenet conſequentia ⁊ antecedens ptꝫ illa affirmatiua ſemper ante hoc inſtãs potuit eẽ falſa immo de facto ita eſt ꝙ ſemper ante hoc inſtans fuit falſa ⁊ in hoc inſtanti illa põt eſſe falſa igitur in futurũ poterit ita eſſe ꝙ ipſa nunꝙ fuiſſet vera ⁊ per cõſequens ⁊ ꝓpoſitio de preterito enuncians ipſaꝫ fuiſſe veram poterit eſſe falſa quod infert propoſitum.

❡ Et confirmat̃ iſta eſt determinate vera antechriſtus erit ⁊ eſt de futuro contingenti igit̃ dicta nulla ꝓbo aſſumptũ dupliciter. Primo ſic ⁊ ſuppono de mẽte Ariſtotelis eẽ animam rationaleꝫ poſt ſeparationẽ a corpore eẽ immortalem ſicut tenet opinio fidei non obſtante ꝙ prima queſtione primi de celo niſus ſum adducere aliquas auctoritates Ariſtotelis ⁊ etiã rationes ꝑ quas videretur Ariſtotelẽ fuiſſe illius opinionis cuiꝰ fuit ſuus cõmẽtator ꝙ eẽt idẽ intellectus in omnibꝰ hominibꝰ iſto ſuppoſito Primo probo illaꝫ eẽ determinate verã ⁊ arguo ſic bene ſequitur anima antechriſti erit ergo antechriſtus erit conſequẽtia valet naturaliter ſemper procedendo ⁊ antecedẽs eſt determinate verum: ergo et conſequens. ꝙ an-

precedēs ſit determinate verum probo ſic bene ſequitur
aīa antechriſti neceſſario erit igitur aīa antechriſti erit
⁊ antecedēs iterū eſt determinate veruꝫ cū ſit ꝓpoſitio
neceſſaria ꝙ enim ſit propoſitio neceſſaria patet quia eſt
vna modalis diuiſa de neceſſario vera ⁊ per cōſequēs
neceſſaria tenet conſequētia ⁊ antecedēs patet ipſa ha
bebit vnaꝫ de ineē neceſſariā nā poſtꝙ illa anima erit
producta hec erit neceſſaria hec aīa eſt nam non po/
terit tūc nō eſſe igitur. Secūdo probo hanc eē deter/
minate verā antechriſtꝰ erit ⁊ arguo ſic antechriſtꝰ nō
pōt non fore igitur antechriſtus neceſſario erit et per
conſequens illa eſt determinate vera. ꝙ antechriſtus
non poteſt non fore ſic probo ⁊ ſuppono ꝙ ita ſit in rei
veritate ꝙ antichriſtus erit ⁊ arguo ſic bene ſequitur an
techriſtus erit igitur cauſe requiſite ad productionem
antechriſti erunt ſed ille cauſe poſtꝙ erūt poſite ineē
de neceſſitate naturali producent antechriſtum igitur
antechriſtus neceſſario erit. Et ſi dicas ꝙ bene verum
eſt ꝙ poſitis cauſis ineſſe requiſitis ad productioneꝫ
antechriſti non poterit impediri productio antechriſti
ſed tamē ꝙ nunc poteſt impediri probo ꝙ non poteſt
impediri per cauſas naturales quin ille cauſe ponen
tur ineſſe igitur ſi ille cauſe neceſſario erūt ⁊ antechri
ſtus erit neceſſario ↄ̄ña eſt manifeſta ⁊ ꝓbo aſſumptū
ſignētur cauſe productiue antechriſti que gratia exem
pli erunt dehinc ad vnum annum notū eſt ꝙ ille ꝓdu
centur ab alijs cauſis vel ſaltem alique diſpoſitiones
prime precedent anteꝙ ille cauſe producent antechri
ſtum ⁊ cū non ſit proceſſus in infinituꝫ ſequitur ꝙ nūc
eſt aliqua diſpoſitio in rerum natura vel aliqua cauſa
mediata productiua antechriſti ⁊ illa que nunc eſt non
poteſt nunc impediri quin producat aliam ⁊ illa iteꝫ
aliam ⁊ per conſequens cauſe productiue antechriſti
de neceſſitate naturali erūt ⁊ per cōſequēs ⁊ antechri/
ſtus de neceſſitate naturali erit qḋ erat probandum.

¶ Ad quartum pricipale reſpondet
negādo aliquas eſſe contradictorias de preſenti qua
rū nulla ē determinate vera aut determinate falſa im
mo in caſu poſito iſta ē determinate vera ſortes eſt in
hoc inſtanti. Anteꝙ tamen reſpondeā ad improbatio
nem ſoluēda eſt prius vna difficultas de qua diſcepta
tio eſt inter theologos ⁊ ē iſta verū res quando eſt cō/
tingēter eſt. Sed quia hec ꝓpoſitio res quando eſt cōtin
genter eſt aliquos habet ſenſus de quibus non eſt di
ſceptatio idcirco videndū eſt qui ſunt illi vt appareat
ſenſus de quo contra eſt cōtentio vnde vt dicūt commu/
niter loquētes illa ꝓpoſitio poteſt habere tres ſenſus.
Primus eſt iſte res quādo eſt contingēter eſt ſic ꝙ po/
teſt non eſſe ⁊ hoc in tempore futuro ⁊ in hoc ſenſu nō
eſt difficultas nam accepta re contingēti in quolibet
inſtanti in quo eſt habet potentiam vt non ſit in tēpo
re vel in aliquo inſtāti futuro. Secundus ſenſus ē iſte
res quando eſt cōtingenter eſt ſic videlicet ꝙ in illo in
ſtanti pro quo eſt pōt non eſſe ſic videliꝫ ꝙ ꝓpō enun
cians illam rē nō eſſe in illo inſtanti poteſt eſſe vera. et
de hoc ſenſu iterū nō eſt difficultas ſuppoſito enim ꝙ
ſortes nūc ſit in hoc inſtanti quod ſit a tūc accepta hac
propoſitione ſortes non eſt in a inſtanti clarum eſt ꝙ
illa ꝓpō poteſt eſſe vera immo immediate poſt hoc in
ſtās erit vera ⁊ ſolū ꝑ lapſum inſtantis redit vera. Ter
tius ſenſus eſt iſte res quando eſt contingēter eſt ſic vi
delicet ꝙ pro illo inſtanti in quo aliqua res cōtingēs
eſt habet potentiā pro illo inſtāti vt non ſit in illo in/
ſtanti ſine lapſu eiꝰ ſic videlꝫ ꝙ accepta aliqua re cō
tingenti que nunc eſt in a inſtāti propō enūcians illā
rē non eſſe in illo inſtāti pōt eē vera pro illo inſtāti. Et
in hoc ſenſu difficultas ē mota ⁊ circa ipſam due ſunt
opiniones extreme Ockam in primo ⁊ ſimiliter Hol/
kot tenent ptē negatiuā Doctor ſubtilis ⁊ gregorius
de arimino tenent partē affirmatiuā Pro intelligen/
tia opinionis Guillermi ockam eſt aduertendum ꝙ
quēadmoduꝫ diximꝰ prius ꝙ re trāſeūte in preterito
nem nulla manet potentia potens facere illam rē nō
fuiſſe ita etiā quādo aliqua res eſt poſita ineſſe nulla
eſt potentia que poſſet facere illam non eē pro illo in/
ſtanti in quo eſt ſic videlicet ꝙ ſicut propoſitio de pre/
terito vera eſt neceſſaria per accidēs ita propoſitio de
preſenti vera eſt neceſſaria per accidēs. Unde ſi ſortes
nunc ſit in hoc inſtanti a non poteſt deus ipſū facere
non eſſe in a quemadmodum non poteſt facere adam
non fuiſſe. Et iſta eſt neceſſaria per accidens ſortes eſt
in a inſtanti quemadmodum iſta adam fuit.

Uenerabilis inceptor. Holkot. Johannes duns. Gregoriꝰ de arimino.

¶ Cōtra hanc opinionē arguit Gre
gorius diſtinctiōe trigeſima octaua queſtione prima
articulo tertio varijs medijs. Primo ſic ſupponēdo vnū
ꝙ aliqua ē cauſa libera ⁊ ꝙ cauſa libera ꝑ hoc differt
a cauſa naturali ꝙ poſitis oībus requiſitis ad agēdū
poteſt agere ⁊ poteſt non agere naturalis vero nō po/
teſt non agere ſed neceſſario agit. Secundo ſuppona
tur ꝙ volūtas poteſt volitionē producere in inſtanti.
Iſtis duobus ſuppoſitis ſumatur aliqua cauſa libe/
ra ⁊ ſit volūtas ſortis ⁊ vocetur a ipſa poſtꝙ eſt cauſa
libera poſitis omnibus requiſitis ad volēdū c pōt eli/
cere volitionē circa c ⁊ poteſt non elicere ⁊ ſignet̄ ali/
quod inſtans in quo oīa requiſita ad volendū c cōcur
runt ⁊ vocetur d ⁊ tūc ſic arguitur a pōt elicere volitio
nem circa c in inſtanti b ⁊ poteſt nō elicere illā volitio
nē in inſtanti b vel ergo in illo inſtanti elicit vel non.
Si primū ⁊ poteſt non elicere vt patet ex ſuppoſitione
igitur in inſtanti in quo elicit poteſt non elicere. Si
ſecundum ⁊ in illo inſtanti poteſt elicere. igitur pro
inſtanti pro quo de facto non elicit volitionem circa
c poteſt elicere ⁊ ꝑ cōſequens pro eodē inſtanti eſt po/
tētia ad oppoſita. Et etiam ſignata illa volitione que
gratia exempli ſit d poſtꝙ illā pōt elicere in inſtanti b
⁊ etiā poteſt eā nō elicere ſequit̄ ꝙ dato ꝙ iſta ſit vera
in inſtanti b. d ē. iſta tn̄ pro eodē inſtanti pōt eē vera
d nō eſt vel ſi in b inſtanti iſta eſt vera d nō ē iſta tn̄ pōt
eſſe vera pro eodē inſtanti d ē quod infert propoſituꝫ.

¶ Secūdo ſic vocet̄ inſtans preſens
b ⁊ ſiat iſta cōſequentia deus poteſt producere in b in
ſtanti vnum angelum ergo deus in b inſtāti producit
vnum angeluꝫ illa conſequentia non eſt bona in inſtā
ti b igitur oppoſituꝫ conſequētis ſtabit in veritate cū
antecedente in inſtāti b ⁊ per conſequens in inſtanti b
iſta ſimul ſtāt deꝰ non producit vnum angeluꝫ in b in
ſtanti ⁊ deus poteſt producere angelū in b inſtanti et
ſic habetur propoſituꝫ/ ꝙ illa prima conſequentia nō
valeat in inſtanti b patet quia ſi ipſa eſſet bona eadem
ratione foret iſta bona deus poteſt producere duos
angelos in b inſtanti ergo deus producit duos ange
los in b inſtanti ⁊ ſimiliter iſta deus poteſt producere
tres angelos in b inſtāti ergo producit tres in b inſtā
ti ⁊ ita quotquot poteſt producere in b inſtanti tot ꝓ/
ducit in b inſtanti quod eſt falſum. Etiam ſi illa conſe
quentia eſſet bona iſta etiaꝫ eſſet bona deus poteſt nō
producere vnum angelum in b ⁊ deus poteſt produ/
cere vnum angelum in b ergo deus non producit vnū
angelum in b et deus producit aliquem angelum in
b quod tamen conſtat eſſe falſum cum antecedens ſit
verum ⁊ conſequens implicatiuum contradictionis
poſtea dicit Gregorius ꝙ quicunq̄ tenent deum po/
tuiſſe ꝓducere creaturā aliquam ab eterno ⁊ etiā quī

cunctꝫ tenent ꝙ poſſibile fuit angeluꝫ mereri potuiſſe in pͥmo inſtanti ſui eē habent tenere id qḋ hec argumenta pͥcedūt cōcludere puta opinionē oppoſitā.

¶ Ad primū iſtorum: admiſſis illis duabus ſuppoſitionibꝰ ⁊ etiā toto caſu reſpōdeo vel vis ꝙ nunc ſimꝰ in inſtāti b vel vis ꝙ b ē inſtās futurū ſi nūc ſimꝰ in inſtāti b ꝯcedo ꝙ a pōt elicere volitionē circa c ⁊ etiā ꝙ a pōt non elicere volitionē circa c. Et ſi velis ꝙ de facto nūc in b inſtāti eliciat volitionē concedo tñ ꝙ poteſt nō elicere illā volitionē circa c ſed hoc dupliciter intelligi poteſt. Uno modo ſic ꝙ nunc pro inſtanti b eſt in potentia ꝙ ꝓ hoc inſtanti b nō eliciat illam volitioneꝫ ſine tranſitu illius inſtantis ⁊ ad hūc ſenſuꝫ nō ꝯcedo ꝙ poteſt nō elicere illam volitionem circa c quoniā ſecundū hanc opinionē ab illa potentia libera a eſt ablata oīs poteſtas vt poſſet nō elicere illam volitionē circa c pro hoc inſtāti. Alio modo illḋ intelligi poteſt ꝙ pro inſtāti b a eſt in potentia ad nō eliciēdum volitionē in aliquo inſtāti futuro ⁊ ad hūc ſenſum concedo ꝙ in illo inſtanti in q̄ elicit volitionē poteſt nō elicere. Et eodemmodo ſi nūc nō eliciat volitionē circa c concedo tamen ꝙ in b inſtanti poteſt elicere volitionem circa c non quidē ꝙ pro b inſtāti a habeat potentiam ad hoc ꝙ ꝓ b inſtanti eliciat volitionē ſed q: habet potentiā vt in aliquo inſtanti eliciat volitionē circa c. Si vero nō ſimus in b inſtāti cōcedūt ꝙ a nūc habet potentiā vt ꝓ b eliciat volitionē et etiā nūc habet potētiā vt ꝓ b nō eliciat volitionē nec ex illo habere potes ꝙ in illo inſtanti in quo elicit habet potētiā vt ꝓ eodē nō eliciat vel ꝙ in illo inſtāti in quo non elicit habet potētiā ꝓ eodē inſtāti vt eliciat.

¶ Ad ſecundum iſtorum reſpondetur ꝙ iſta conſequentia deus poteſt producere in b inſtanti vnum angelum ergo deus producit in b inſtāti vnum angelum poteſt eſſe bona ⁊ poteſt eſſe mala Unde ſi nunc ſimus in inſtanti b deus ꝓducat vnum angelum ⁊ in eodem inſtāti fiet iſta conſequentia tunc in b inſtanti illa conſequentia ē bona naꝫ eius conſequēs ex quo ē propoſitio de pͥſenti vera eſt neceſſariuꝫ nō ſimpliciter ſed per accidens ſicut ꝓpoſitio de pͥterito vera. Sed ſi deus in hoc inſtanti b nō producat aliquē angelum tunc etiam illa conſequētia eſt bona et ſicut conſequens eſt falſum ita ⁊ antecedens eſt impoſſibile: q: ſi in b inſtāti nō producat angeluꝫ ⁊ ſimus in illo inſtāti tunc non poteſt pro illo inſtanti ꝓducere angelū poteſt etiam illa conſequentia eſſe mala ſuppoſito etiā ꝙ nunc non ſimus in b inſtanti tunc illa conſequētia nihil valet. Et eodēmodo diceretur ad hanc conſequentiā deus poteſt ꝓducere duos angelos in b inſtāti ergo deus ꝓducit duos angelos in b inſtāti. Si ſimus in b inſtanti ⁊ ꝓducat duos angelos cōſequētia eſt bona ⁊ antecedens eſt veruꝫ ⁊ ſimiliter conſequēs. Si vero nō producat adhuc bona eſt conſequentia ꝓpter impoſſibilitatem antecedentis Pariformā diceretur ad hanc conſequentiā deus pōt non producere angelum in b inſtanti ergo deus nō ꝓducit angelū in b inſtanti Nec intelligendum eſt ꝙ ille conſequentie ſunt ſimpliciter bone ſed ſolum ſunt bone vt nunc.

¶ Contra hanc ſolutionē arguit̄ ſic ſuppoſito ꝙ nunc ſimus in b inſtanti ⁊ deus nunc producat vnū angeluꝫ iſta eſt concedenda deus poteſt nō producere angelū in b inſtanti igitur male dictū eſt ꝙ in hoc inſtanti illa eſt impoſſibilis ꝙ illa ſit ꝯcedenda ſic probo ſi inſtans b nunc eſſet futuruꝫ iſta propoſitio eſſet concedenda deus poteſt non producere angeluꝫ in b inſtanti et illa eſt vna modalis de poſſibili diuiſa vera de nullo extremo reſtricto igitur ipſa eſt neceſſaria ⁊ per conſequens in b inſtanti illa propō eſt vera.

¶ Secūdo ſic arguo ⁊ pono caſuꝫ ꝙ in hoc inſtanti quod ſit b deus non producat aliquem angelum. Et tunc peto a te vtrum in hoc inſtāti deus poteſt producere angelum vel non. Si primum habetur contra opinantem. ſi ſecundum infero vnuꝫ abſurdum ꝙ deus producet aliquem angelum ⁊ tamen nō poteſt producere aliquem angelum quia per te tunc non poteſt producere angelum ⁊ tamen cum illo bene ſtat ꝙ poſtea producet angelum.

¶ Tertio ſic arguo et pono ꝙ deꝰ in hoc inſtanti producat vnum angelum ⁊ peto vel deus neceſſario producit illum angelum vel mere contingenter non eſt dicendum primum quoniam hoc eſſet incidere in errorem antiquorum ponentium deum eē cauſam naturaliter agentem. Si ſecunduꝫ ſequitur ꝙ deus in illo inſtanti poteſt non producere illum angelum quod infert propoſitum.

¶ Quarto ſic ⁊ retento caſu argumēti immediate precedentis peto vtrum in hoc inſtanti ille angelus productus eſt res contingens vel non. Si primum ſequitur ꝙ in hoc inſtanti poteſt eſſe ⁊ poteſt non eſſe. Si vero in hoc inſtanti non eſt res contingēs ⁊ nunꝙ añ hoc fuit res contingens nec in aliquo inſtanti ſequenti in quo erit: verum erit dicere ꝙ eſt res contingens ſequitur ꝙ nunꝙ ille angelus eſt res contingēs ⁊ per conſequens nulla poteſt dari res contingens ꝙ ille angelus nunꝙ fuit res contingens patet q: ille angelus nunꝙ ante hoc fuit ꝙ ſi dicas ꝙ cōtingens eſt terminus ampliatiuus. Et ꝙ añ primum inſtans eſſe illius angeli hec eſt vera hic angelus eſt res contingens probo ꝙ hoc dici non poſſit ⁊ pono ꝙ in hoc inſtāti ille angelus nondum ſit ſed ꝙ craſtina die in b inſtanti producetur iſto ſuppoſito ſic arguo in hoc inſtanti hic angelus eſt res contingēs igit̄ in hoc inſtanti hic angelus poteſt eſſe ⁊ tamen in hoc inſtanti non eſt igitur in illo inſtanti in quo non eſt hic angelus poteſt eſſe cuius oppoſitum dicendū eſt cōformiter ad hāc opinionem loquendo.

¶ Ad primū iſtorū admiſſo caſu reſpondet̄ negando hāc eſſe concedendam deus poteſt nō ꝓducere angelū in b inſtāti. Et fateor ꝙ ſi b inſtans eſſet futurū iſta eſſet ꝯcedenda deꝰ poteſt nō producere angelū in b inſtāti ſꝫ nego ꝙ ſit modalis diuiſa de poſſibili vera imo ꝑſupponis falſum ꝙ illa ſit modalis ſaltē in illo ſenſu in quo illā ꝓpōnē negamꝰ Pro quo aduerte ꝙ ly pōt poteſt dicere duplicē potētiā videlicet potētiā phiſicā et potētiā logicā Si dicat potentiā logicā tunc ꝓpō in qua ponit̄ equalet vni propoſitioni cuiꝰ copula modificat̄ iſto mō poſſibiliter ⁊ hoc pacto iſte propōnes eſſet ꝯcedēde ad ā poteſt eſſe iſte hō poteſt ambulare demōſtrādo vnū qui eſt truncatus pedes iſte homo poteſt videre demōſtrādo vnū cecum Si vero ly poteſt dicat poſſibilitatē phiſicā tunc tantū valet ſicut eſt potens ⁊ tunc non ꝯſtituit propoſitionē modalē ⁊ in illo ſenſu ille ꝓpōnes que iā ſunt conceſſe eſſent negande. Suppoſito igitur ꝙ nunc ſimus in inſtanti b iſta eſt diſtinguēda deus poteſt non producere angelū in b inſtāti q: ſi ly poteſt dicat poſſibilitatē logicā ſic illa propoſitio eſt cōcedenda ⁊ ſemper eſt neceſſaria ſiue inſtans b ſit ſiue ſit futurum. Si vero dicat poſſibilitatem phiſicam ſic illa propoſitio eſt negāda q: ꝑ eā denotat̄ ꝙ deꝰ habet talē potentiā ꝙ rebus ſtantibus vt nūc pōt nō ꝓducere angelū qḋ eſt

falſum. Et concedo ꝙ ſi b inſtans eſſet futurum iſta eſſet concedenda deus poteſt non ꝓducere angelū in b inſtanti non tamē eſt neceſſaria queadmodū ſi b inſtās eſſet futurū i quo ſortes ꝓrio habebit truncatos pedes iſta ē vera ſortes poteſt ambulare in b inſtāti vt ly po teſt dicat poſſibilitatē phiſicā non tn̄ eſt neceſſaria immo in b inſtanti illa propoſitio erit falſa.

¶ Ad ſcōm admiſſo caſu dico ꝙ iſta eſt diſtinguēda in hoc inſtāti de⁹ poteſt ꝓducere aliquem angelū q: vel ly in hoc inſtāti determinat ly poteſt vel ly ꝓducere ſi determinat ly poteſt ſic illa eſt vera q: ei⁹ ſenſus eſt ꝙ deus in hoc inſtanti habet potē tiam ad producēdum vnum angelum ⁊ hoc eſt verum quia in hoc inſtanti habet potentiam vt producat aliquem angelum poſt hoc inſtans. Si vero determinat ly ꝓducere ſic illa propoſitio eſt neganda q: per eā denotatur ꝙ deus habet potentiam ad ꝓducendum aliquem angelum in hoc inſtanti quod eſt falſuꝫ quia vt dicit opinio poſtꝙ̄ in hoc inſtāti nō producit aliquem angelum ab ipſo ablata eſt poteſtas producendi aliquem angelum in hoc inſtanti. Et ad inconueniēs qđ infers ꝙ deus producet aliquem angelū ⁊ tamen non poteſt producere aliquē angelum Reſpondeo ꝙ ſi ly poteſt dicat potentiaꝫ actualiter ineſſe vt ſit ſenſus ꝙ deus non habꝫ actualiter in hoc inſtanti potentiā ꝓducendi aliquem angelum pro hoc inſtanti ſic concedo illatum. Et ad talem ſenſum illud non inuoluit aliquam rationem abſurditatis.

¶ Ad tertiū admiſſo caſu dico ꝙ de⁹ mere contingenter producit illum angelum quē ꝓducit in hoc inſtanti non ad iſtū ſenſuꝫ ꝙ in hoc inſtanti poteſt non producere illum angelum pro hoc inſtanti ſed ad hunc ſenſum quia illum angelum queꝫ ꝓducit in hoc inſtanti antea potuit non producere in b inſtāti ⁊ poſtea poterit ipſum non producere.

¶ Ad quartū reſpondetur ꝙ ille angelus qui in hoc inſtanti non eſt ſed craſtina die ꝓducetur in b inſtanti nūc eſt res cōtingens ⁊ ꝯcedo ꝙ in b inſtāti hic angel⁹ pt̄ eſſe ſi ly in hoc inſtanti determinet ly pōt ſed ſi determinet ly eſſe illa ꝓpō eſt negāda. Et eodē modo craſtina die in b inſtāti verū erit dicere hic angelus eſt res cōtingens non ꝙ in b inſtanti poterit non eſſe pro b inſtanti ſed q: in b inſtanti habebit potentiā vt non ſit in aliquo alio inſtanti futuro. Solutis rōnibus Gregorij videndū eſt quid veritatis continet illud in quo dicit ꝙ quicunꝗ tenent deū potuiſſe producere aliquā creaturam ab eterno ⁊ quicunꝗ tenent ꝙ poſſibile fuit angelum mereri potuiſſe in primo inſtanti ſui eſſe habent tenere hanc opinionē Hoc enim non videtur verum nam Ockam queſtione quinta ſecūdi quotlibeti dicit ꝙ probabiliter pōt teneri ꝙ deus potuit mundū feciſſe ab eterno ⁊ ſoluit rōes ⁊ ꝓ vna parte ⁊ pro alia ⁊ queſtiōe ſexta eiuſdem quotlibeti dicit ꝙ angelus potuit mereri vel demereri in primo inſtāti ſui eē ⁊ nō eſt veriſimile virū tāti ingenij ſic ſibi cōtradixiſſe igitur illa tenendo adhuc poteſt teneri opinio Guillermi ockā Arguitur tamē ꝙ illa non poſſint concedi cum hac opinione quā defenſamus ⁊ arguit̄ ſic ⁊ pono caſuꝫ ꝙ deus ab eterno produxiſſet mundū tūc arguit̄ ſic vel deus neceſſario ꝓduxit mundū vel mere cōtingenter ⁊ libere non eſt dicendum primum ⁊ ſi detur ſecundū ſic arguo bene ſequitur deus contingenter ꝓduxit mūdū ergo mūd⁹ potuit nō fuiſſe ꝓduct⁹ a deo ſed hoc ē falſuꝫ quia peto a te in quo inſtanti vel in quo tempore potuit mundus nō fuiſſe productus a deo ⁊ non potes aliquod tale ſignare q: quolibꝫ inſtāti ſignato in illo verū erat dicere ꝙ mūd⁹ fuit ⁊ ꝑ conſequēs in nullo tali fuit aliqua potentia q̄ potuiſſet facere ipſum mundum non fuiſſe alias ad preteritum fuiſſet potentia. Et ſi dicas ſicut dicunt aliqui ꝙ caſu illo poſito mundus nō neceſſario fuit et ꝙ quocunꝗ inſtanti accepto mundus neceſſario fuit in illo ex quo vt dicunt non ſequitur ꝙ mundus non cōtingenter conſeruabatur vel producebatur a deo ſed ſequitur ꝙ ſi in b inſtanti conſeruabatur a deo nō cōtingenter conſeruabatur in b: hoc non ſoluit difficultateꝫ quia ex illo ſequitur ꝙ ſi in toto iſto tempore demonſtrando totum tempus preteritum mundus conſeruabatur a deo non contingenter conſeruabatur a deo in toto iſto tempore ⁊ per conſequens neceſſario conſeruabatur a deo in toto iſto tempore. Nec iteruꝫ valet dicere ꝙ ad veritatem huius deus contingenter conſeruabat mundum per totum iſtud tempus ſufficit ꝙ deus in quocūꝗ die preterito dato habuiſſet potentiam ad non conſeruandum mundum in die ſequēti quia hoc ſolum arguit ſemper hanc fuiſſe veraꝫ de⁹ contingenter conſeruabit mundū ſed non arguit hāc eſſe veram deus contingenter conſeruauit mundum. Propterea illo caſu admiſſo iſta eſt concedenda deus neceſſario produxit mundum ab eterno ſuppoſito ꝙ ab eterno cum produxerit ⁊ ita dicit Ockam loco preallegato ſed illud durum videtur. Quantuꝫ ad aliud vero non videtur ꝙ cum hac opinione poſſit dici angelum potuiſſe mereri vel demereri in primo inſtanti ſui eſſe quod ſic probo quia ſi hoc ſit poſſibile accipio aliquem angeluꝫ qui in primo inſtanti ſui eſſe habuerit a volitionem qua voluit eſſe equalis deo et arguitur ſic illa volitio erat demeritoria igitur libere producta ⁊ per conſequens illaꝫ poterat ille angelus nō producere ſed non poterat illam non producere pro illo inſtanti nec ante illud inſtans fuit potens facere ꝙ non habuiſſet illam volitionem pro illo inſtanti igitur in illo inſtanti non debebat ei imputari illa volitio ad demerituꝫ. Nec valet dicere ſicut dicunt aliqui credentes ſoluere hoc argumentum gregorij ꝙ in illo inſtanti ille angelus libere produxit illam volitionem eo ꝙ ſi ille angelus fuiſſet añ primum inſtans ſui eſſe potuiſſet ſeipſum taliter diſponere ante illud inſtans ꝙ in illo inſtanti non eliciuiſſet talem volitionem hoc inꝙ̄ non valet quia per hoc ſolum habetur ꝙ non implicat contradictionem ꝙ in illo inſtanti ille angelus libere produxiſſet illam volitionem ſed non habetur ꝙ ſtante ypotheſi ille angelus libere produxit talem volitionem Propterea dico ꝙ argumentum euidenter oſtendit ꝙ illud dici non poteſt tenendo hanc opinionem. Nec propterea dicendum eſt Ockam ſibi cōtradixiſſe q: vnū dicit in ſentētijs ⁊ aliud in quotlibetis. Sꝫ q: rationes facte nō ſūt radicit⁹ ſolute ideo tenēda eſt opinio oppoſita. Etiā videri meo eā faciliter ſuſtineret ad futuruꝫ non eē potētiā Ratio eni quare ad p̄ſens nō ē potētia ē hec q: oīs potētia ꝓ aliquo inſtāti reduci pōt ad actū pro eodē inſtāti dicit enim ꝙ ſi ſortes nunc eſt in b inſtanti non poteſt nō eſſe pro b inſtanti eo ꝙ illo poſito ineſſe ꝙ ſortes ſit potentia non eſſendi ꝓ illo inſtanti non poteſt reduci ad actum ſed eodē modo dicetur ꝙ illo poſito ineſſe ꝙ antechriſt⁹ erit ꝙ nulla eſt potētia q̄ poſſet facere antechriſtū nō fore: eo ꝙ illo poſito ineſſe talis potētia nō poteſt reduci ad actuꝫ. Et tu ſup hoc ꝯſideres. ¶ Teneo igit̄ opinionē oppoſitā. Pro cui⁹ intelligētia pono hāc ꝓpōnē. Quēadmodū ꝓ iſtāti futuro ē potētia ad oppoſita ita ꝓ eodē inſtāti p̄ſenti ē potētia ad oppoſita de

claratur hec propoſitio quẽadmoduꝫ accepto aliquo inſtanti futuro vite antechriſti iſta eſt cõcedenda antechriſtus erit in hoc inſtanti ⁊ põt nõ fore in hoc inſtãti ita ſi antechriſtus nũc ſit iſta copulatiua eſt cõcedenda antechriſtus eſt in hoc inſtanti ⁊ tñ antexp̃s põt nõ eẽ pro hoc inſtanti. Et ſicut iſta eſt vera demõſtrãdo primũ inſtans non eſſe antechriſti antechriſtus non erit in hoc inſtãti ⁊ tñ antexp̃s põt fore in hoc inſtãti etiaꝫ dicat̃ de p̃ſenti. Et ſi aliquis angelus in primo inſtãti ſui eſſe habuit aliquã volitionẽ malam potuit nõ habere illã pro eodẽ inſtanti. Et ſi pro illo inſtãti ita fuerit ꝙ ſuſpenderit oẽm actum voluntatis tamẽ potuit habere volitionem pro eodem inſtanti.

¶ Contra hãc opinionem arguitur ſic ex ea ſequit̃ ꝙ ad preteritũ eſt potẽtia quod reputauimus impoſſibile ſequelam ſic probo. Et pono ꝙ in hoc inſtãti aliqua volũtas habeat aliquã volitionẽ et peto a te vtrũ volũtas põt nõ hr̃e illã volitionẽ ꝓ hoc inſtanti vel nõ. Si ſcd̃m opinio eſt nulla. Si primũ ſic arguo illa voluntas põt nõ habere illã volitioneꝫ pro hoc inſtanti igit̃ poſtea poterit nõ habuiſſe illam volitionem in hoc inſtãti ſed ſemꝑ poſtea verum erit dicere hec voluntas habuit hanc volitionem in hoc inſtãti igitur ad preteritum erit potentia.

¶ Secundo ſic ſi hec volitio põt non eſſe ꝓ hoc inſtãti ⁊ poſſibili poſito ineẽ nulluꝫ ſequit̃ impoſſibile: ponat̃ igit̃ ꝙ illa volitio nõ ſit ꝓ hoc inſtãti ⁊ ſeq̃tur ꝙ ſimul ſtãt duo ꝯtradictoria in veritate.

¶ Tertio arguit̃ ſic hec opinio eſt cõtra intẽtionẽ phi in ſecũda pte huius text⁹. Et ſimiliter cõtra intẽtionẽ Boetij vt pꝫ ex declaratiõe text⁹: dicit eñi ꝙ nõ neceſſe eſt ſocratẽ ſedere ſed neceſſe ẽ eũ ſedere cuꝫ ſedet: igitur ſorte ſedente hec eſt neceſſaria ſortes ſedet ſecundum ꝙ dicit prima opinio.

¶ Ad primum iſtorum reſpondetur negãdo ſequelã. Et admiſſo caſu ꝯcedo ꝙ illa voluntas p̃t nõ hr̃e illã volitionẽ ꝓ hoc inſtãti. Sꝫ vlteri⁹ nego iſtã ꝯñam illa volũtas p̃t nõ hr̃e illã volitionẽ pro hoc inſtãti: igit̃ poſtea poterit nõ habuiſſe illã volitionẽ pro hoc inſtãti vt ſemꝑ ly poterit dicat poſſibilitatẽ phiſicã ⁊ ꝙ illud ꝯñs ſit falſuꝫ declarat ſua de ineẽ illa volũtas põt facere illã volitionẽ nõ fuiſſe pro hoc inſtanti que nunꝙ̃ poſt hoc inſtans erit vera.

¶ Ad ſecundũ reſpõdeo ꝙ argumentũ eſt nullũ pono ꝙ antexp̃s erit peto a te vtrũ ahxp̃s põt nõ fore ſi petã illud poni ineſſe nõ ſimul pones ꝙ antexp̃s erit ⁊ antexp̃s nõ erit. Eodemmodo reſpõdeo in ꝓpoſito ꝙ nõ eſt poſſibile ꝙ potẽtia nõ eſſendi pro hoc inſtãti poſſit reduci ad actũ ſimul cũ hoc ꝙ potentia eſſendi ꝓ hoc inſtãti eſt poſita ineẽ tñ illa potentia ſimpliciter nũc põt reduci ad actũ ſed tũc potẽtia eſſendi pro hoc inſtanti non erit poſita in actu.

¶ Ad tertiũ qđ fundat̃ ſuper auctoritate Ariſtotelis ⁊ Boetij dico ꝙ ly qñ in hac ꝓpõe eẽ qđ eſt qñ eſt neceſſe eſt eẽ põt teneri vel aduerbialiter vel cõiunctionaliter: ſi teneat̃ aduerbialiter ⁊ illa ꝓpõ capiat̃ in ſenſu cõpoſito ip̃a eſt vera: ſi vero capiatur coniũctionaliter loco de ly ſi qualiter accipi põt teſte Boetio in p̃io libro de ſillogiſmis ypoteticis tũc etiam illa ꝓpõ eſt vera. Multi alij ſenſus illi⁹ propõnis multiplicari poſſent ſꝫ iſti ſufficiãt. Ex his oĩb⁹ patet q̃lr r̃ndẽdũ eſt ad difficultatẽ ꝓpoſitã. Et tũc ad argumẽtũ principale facile pꝫ q̃d ſit dicẽdũ. lꝫ eñi in h̃ inſtanti hec ꝓpõ ſortes eſt in hoc inſtãti poſſit eẽ falſa:

Boetius.

attñ eſt determiate vera qñ ſemꝑ poſt hoc inſtãs iſta erit vera hec ꝓpõ fuit vera immo erit neceſſaria deꝑ accidens ⁊ ſic patet ſolutio ad quartum principale.

¶ Ad confirmationẽ reſpõdetur negando hãc eſſe determinate verã antexp̃s erit ⁊ ad primã ꝓbationẽ admitto ſuppoſitũ quo admiſſo cõcedo hanc ꝯñam aĩa antexp̃i erit ergo antexp̃s erit ⁊ nego ꝙ aĩis ſit determiate verũ. Et vlteri⁹ nego hãc eſſe determiate verã aĩa antexp̃i neceſſario erit immo nec eſt vera. Et ad ei⁹ probationẽ diſtiguo ꝙ habebit vnã de ineſſe neceſſariam vel vnã neceſſariam per accidens et ſic concedo. vel vnam neceſſariam per ſe et ſic nego. Nec illud ſufficit ad veritatẽ illius de neceſſario ſi antechriſtus qñqꝫ erit ⁊ nõdum ſit iſta modalis diuiſa ẽ falſa antechriſtus neceſſario erit preteritus ⁊ tñ quandoqꝫ habebit vnam de ineſſe neceſſariam per accidẽs Ad ſecundam probationem nego ꝙ antechriſtus non poteſt nõ fore. Et ꝯcedo hãc ꝯñam antexp̃s erit ergo cauſe requiſite ad productionem antechriſti erũt. Sꝫ nego ꝙ ille cauſe neceſſario erunt aut ꝙ non poterũt impediri a productione antechriſti. Et dato ꝙ nũc eſſet aliqua cauſa mediata productiua antechriſti que nunc ſic ſe haberet ꝙ non poſſet impediri quin ꝓduceret aliam ⁊ illa iterum produceret aliam ⁊ illa aliam: ⁊ ſic conſequenter tamen adhuc bene poſſet impediri ne illa anima erit. Plura dici poſſent circa illam propoſitionem que tangunt hentiſbar: paulus venet⁹ ſymon de lendenaria. Sed quia magis phiſica ſunt idcirco de eis ſuperſedeo quoniam in philoſophia ea ꝑtractaui. Epylogando hanc queſtionẽ clare patꝫ que differentia eſt inter contradictorias de preſenti ⁊ de p̃terito et illas de futuro ſm̃ mentem Ariſtotelis. Et quomodo ipſe cum preſcientia dei conceſſit contingẽtiam futurorum ⁊ quõ bene ⁊ ſubtiliſſime in omnibus locutus eſt. Et ſic finem huic queſtioni imponim⁹. Et per conſequens huic primo libro peri hermenias.

¶ Laus deo.

Bertulſi ledij Gandenſis Elegia.

¶ Mane/recens vario nituit matura colore
 Claraqꝫ noctiuagos delia liquit equos.
Cum meditans interfuit alta crepuſcula Dullaert
 Qui mala perpeſſus tedia noctis erat.
Ecce ſubit princeps turbe veneranda nouene
 Et dedit hos gracilis Calliopea modos
Salue pegaſei decus irrecitabile fontis
 Tota leonigere famaqꝫ/ſpecieſqꝫ/plage.
Noſter Johannes/noſtris nutrite ſub aruis
 O noſtre rutilans funditus artis honos.
Quem polit illuſtris generis ſucceſſus auite
 Et natale ſuo Ganda nitore ſolum
Laſſa cathenatis video precordia curis
 Nam tua nil placide membra quietis habent
Prepedit hic iſtis/illis te ardentius alter
 Et nulla eſt curis hora ſoluta ſuis.
Cum tamen exacto longe ſudore diei
 Jure daret requiem caſta diana ſuam
Protrahis inſomnes ſtudioſo examine noctes
 Claraqꝫ continuus lumina lichnus habet.
At tua ſit claro decorata volumine turba
 Ocius ⁊ preſens abſoluatur opus.

Scilicet hunc parili celebrem feruore niſorem
Et manet hanc operam concio tota tuam.
Non ſecus ac fauſto reducem petit omine callem
Qui labyrinthea meſtus in ede iacet.
Eya age fac/ſtudij celerem prebeto recurſum.
Grandia leticie ſigna recentis erunt.
Semper ero ſortis comes indefeſſa future
Et dabo paccatis linthea fauſta nothis.
Tu quoq; liuenti circumlita tela veneno.
Irrita poſthabeas/Inuidioſus eris.
Quid trepidas? Nam geſta petit ſublimia liuor
Magnum eſt inuidie ſpicula dira pati.
Hec ait/Et tali fretus munimine Dullaert
Incenſa ad ſolitum pectora cinxit opus.
¶ Finis.

¶ Prohemium in ſecundum librum peri hermenias Magiſtri Iohannis Dullaert de Gandauo ad ſuos diſcipulos interlocutorium.

Multa veteres philoſophie duces poſteriorꝝ ſtudijs cōtuliſſe nemo eſt q ambigit in qbus tn̄ anteꝙ ad res arduas pfunda q; merſas caligine puenirēt. Clara ac pſpicua quadā q̄ſi intelligētie lucratiōe pludebāt a ſnia Ariſtotelica in phemio libri de phiſico auditu nō diſcrepātes. Hinc q̄tuor librorꝝ ſniarū cōpendij facilitate ad altiſſime Theologie intelligentiā ꝓpior via munit̄. Hinc inſtitutionū mira breuitas emanauit. hinc etiam Ariſtoteles noſtrā ſortē miſeratꝰ de ceco ignorātie carcere nos eximere cupiēs noſtre litterarie vite ducē ſe pbuit ⁊ ordine optimo ſciētiarū viā nobis patefecit. Quēadmodū eñ patuit in toto primi libri proceſſu a faciliori bꝰ ad difficiliora ſemp progredit̄. Poſteaꝙ vero ꝙ de enūciationibꝰ ſimpliciū extremorꝝ in pmo nō inuolute nō ī opinionū caligine ſed lucide certe ptractauit: nūc in hoc ſcdo de enūciationibꝰ magis cōpoſitis ſermonē facere cōtēdit. Quāꝙ aūt apud ariſtotelē nō ſit hic noui libri exordiū cū apud eū vnicꝰ eſt liber de interpretatiōe nō duo/attamē cōem ꝯſuetudinē ſcole inſeq̄ cupiens hūc librū in duos partior. Accedēs igit̄ ad ſecūdi libri expoſitionē ad huiꝰ expoſitiōis lecturā accedētē orarū veliꝫ vt ſi q̄d reperiat qd̄ diſcrepet ne ſtati obſtrepet ſed priꝰ rōne cōſulta q̄d ipſe ſentiat q̄d vero in mediuꝫ afferā veriore mētis acumine ⁊ ſubtiliore ꝯſideratiōe dijudicet nec ſe notatū hoc vicio demonſtret quo pleroſq; hoies labefactos cognoſcimꝰ quos cōprehēdit dicēdi verꝰ ⁊ lōga ſegnicies vt ab arreptis ſemel opinionibꝰ nō recedāt ne in ſenectute diſcendo nihil vſq; ad ſenectā didiciſſe videant̄. Sꝫ ad vos amantiſſimi iuuenes quibꝰ hec ſcribo nr̄a ſe ꝯuertat ofo vos inq̄ cōpello Nicholae huerbloc. Guillerme fauiaus. Iohānes martine. Iodoce gruſperre. Balduine bulle. Petre neyut. Chriſtiane de ſticho ⁊ Liuine de hane. Nō ignoro hāc expoſitionē noſtrā in manꝰ detractorꝝ venturā. Uos ne igit̄ abhorrēde ingratitudīs ꝯtagionibꝰ inq̄nari pmittetis? Accedite pceꝛ accedite pceptorem a rapidis luporꝝ morſibꝰ erepturi q me genuinis dētibus nō ceſſant mordicꝰ inuadere. Arduū onus ⁊ lōge viribꝰ meis impar mutue caritatis flāma exuſtꝰ ſubire nō erubui illudq; pdius ⁊ pnorꝝ humeris meis grauiſſimū vt arrogantiuſcule loquar ferre nuſꝙ deſtiti. Unus veſtrū oro q̄d de tāto inuidorꝝ impetu cēſeat voce ſtētorea pclamet. Eya age Iohānes martine interpi cordis archana tādiu celabis. Uix ſane pter crudeles ſagittas auſim hiſcere verū penitus obmuteſco. Nobis igit̄ tāte pditiōis radicē demōſtrare nō erubeſcas. Satis eñ cōpertū mihi eſt. q: hiſcere rei cām oēꝫ enodare poteris ꝙ facilime. Poſito igit̄ aliorꝝ ſilentio paucis q̄ſtioni ꝓpoſite ſatiſfacias Iohānes martinꝰ. Tuis pfecto iuſſionibꝰ bone magiſter cōpellimur acquieſcere Tulliane ſententie nō immemores cuꝫ inq̄t Eſt adoleſcētis officiū maiores natu vereri ⁊c̄.

Tullius.

Quominus ergo te lōgis verborꝝ ambagibꝰ. vt remoratiues inuoluā ꝓpoſite q̄ſtioni pro viribꝰ enitar rn̄dere. Fama freq̄ēs rumor plurimꝰ in ore grauiū virorꝝ ſuper tuis virtutibus cōuolitat. Refert nāq; ⁊ merito te ab incunabulis pluribꝰ virtutū igniculis ſcintillāteꝫ quibꝰ fomēta adiſcere quoſq; omniū diſciplinarū flatibus irritare nō ceſſaniſti. Inſomnes eñ multas noctes poſt cōtinuū diurni laboris ſudorē pro nobis duxiſti vt nos vcꝫ ad ſummū logice acumē poſſes euehere. Unde lꝫ pro tātis lucubratiōibus ſufficiētes gratiarū actiōes reddere vires tenuiſſime deficiant: attamē tanti in nos beneficij memoriā nulla vnꝙ delebit obliuio. Et ſemp cū doctiſſimis tibi meritū honorē ſtudebimꝰ impēdere. Qm̄ ergo tāta veneratiōe/tāto cultu tāto amore ſapiētiores te pſequunt̄. Latrantes inuiduli ex tāta pſperitate dolorē cōceperūt atq; tibi ſp more ſuo cogitabūt obeſſe. Fertur nāq; trito ⁊ cōi adagio. Nō ſecus ac ſequit̄ per phebi lumen euntes. Umbra magiſtratus liuor adire ſolet. Ait etiā liuius hiſtoriagraphorꝝ elegantiſſimus liuor velut ignis alta petit.

Liuius.

Liuiane ſententie Saluſtianū dictū aſtipulat̄ cuꝫ ſic de romanis inquit. At poſtꝙ res eorꝝ ciuibus: moribus. agris aucta ſatis pſpera ſatiſq; pollens videbat ſicuti pleraq; mortaliū habent̄. inuidia ex opulētia orta eſt/igit̄ reges pleriq; finitimi bello tentare. Hec ille.

Saluſtius.

Te igitur ſupplex velim exoratū vt caninos morſus timore expulſo non formides. Illi ſiquidem poſt multas detractationes licet tarde tamen acerbius puniātur quod Ualeriane conſonat auctoritati. Lento eniꝫ gradu ad vindictam ſui diuina procedit ira tarditatēq; ſupplicij grauitate compēſat.

Ualerius

Liuor profecto plus inuidum ꝙ inuidioſum diſcruciat veluti iaculum qd̄ in duros miſſum lapides in ſagittatum reflectitur. Quod Uirgilius poetarum latinoruꝫ facile princeps hijs verſibus elegantiſſime deſcripſit. Liuor tabificuꝫ malis venenum. Intactis vorat oſſibus medullas. Et totum bibit artubus cruorem. Quod quiſq; fuerit inuiderq; ſorti vt debet ſibi pena ſemper ipſe eſt. Hec ille.

Uirgilius.

Regens. Quid tandiu blanda verborum lenocinia ſtuduiſti noſtris auribus inculcare. Nos enim latrāti vane aſſentationis vinculo credebas irretire cuꝫ me infinito laudis aggere nuper extuliſti atq; etiam omni pene virtutum celebraſti preconio. Illo hercle ⁊ ſupra hominum fidem moleſtie mihi plurimum attulit me deniq; ſummi rerum opificis teſtimonio ad tantā prouocauit iracundiā, vt niſi corone aſſiſtentis me grauitas retraxiſſet ſermonem tuum per deos immortales interrupiſſem. Indecens eſt nempe diſcipulum preceptorem quouis pacto laudibus efferre ne quamuis ſermonem veritatis plenum referret adulationis crimine inſimuletur. Nihilominus ſententiam tuā qua inuidorum naturam veriſſime explicuiſti: approbare non recuſabo. talis enim inuidorum natura eſt qualē eam deſcripſiſti. Faciaꝫ igitur quod ſuades nec ob inuidorum latratus vobis aliqua deſinam conſcribere. Ualete dulciſſimi iuuenes regentis veſtri nunꝙ immemores. Ex communi noſtra litteraria paleſtra bel uaica. Iterum felices valete.

¶Textus.

Quoniam autem eſt affir-
matio đ aliquo ſignificās
aliquid. hoc autem eſt vel
nomen vel innominatuȝ
vnum autem oportet eſſe ⁊ de vno id
quod eſt in affirmatione. Nomē au
tem dictum eſt ⁊ innominatum priꝰ
nonhomo enim nomen quidem nō
dico: ſed nomen infinitum. Vnū enī
ſignificat quodammodo infinitum
nomen quemadmodum ⁊ nōcurrit
non verbum dico ſed infinitum ver-
bum. ¶Erit omnis affirmatio ⁊ ne
gatio vel ex nomine ⁊ verbo vel ex in
finito nomine ⁊ v̄bo. Preter verbuȝ
auteȝ nulla affirmatio vel negatio ē
eſt enim vel erit vel fuit vel fit vel q̄-
cunqȝ alia huiuſmodi verba ex hijs
ſunt que ſunt poſita: conſignificant
enim tempus. ¶Quare prima eſt af
firmatio ⁊ negatio: eſt homo: nō eſt
homo. deinde eſt non homo: non eſt
non homo. Rurſus eſt omnis homo
non eſt omnis homo. eſt omnis non
homo. non eſt omnis non homo. ⁊ in
extrinſecis temporibus eadeȝ ratio
eſt. ¶Quando autem eſt tertiuȝ ad-
iacens predicatur dupliciter dicunt
oppoſitiones. Dico autem vt eſt iu-
ſtus homo eſt tertium dico adiacere
nomen vel verbum in affirmatione
quare quattuor erūt iſte: quarū due
quidem ad affirmationem et nega-
tionem ſeſe habebunt ſm conſequē
tiam vt priuationes due vero mini-
me. Dico autem quoniam eſt aut iu
ſto adiacebit aut non iuſto. quare ēt
negatio quattuor ergo erunt: intelli
gimus vero quod dicitur ex his que
ſubſcripta ſunt eſt iuſtus homo hu-
ius negatio eſt non eſt iuſtus homo
eſt non iuſtus homo huius negatio
eſt non eſt non iuſtus homo eſt enim
hoc loco ⁊ non eſt iuſto ⁊ nō iuſto ad
iacet. Hec igitur quemadmoduȝ in
reſolutorijs dictum eſt ſic ſunt diſpo
ſita. Similiter autem ſe habent ⁊ ſi
vniuerſalis nominis ſit affirmatio:
vt omnis eſt homo iuſtus. Negatio
non omnis eſt homo iuſtus: omnis
eſt homo non iuſtus: non omnis eſt
homo non iuſtus. Sed nō ſimiliter
angulares contingit veras eſſe con-
tingit autē aliquando. Hec due igi-
tur oppoſite ſunt: alie autem ad id
quod eſt non homo quaſi ſubiectum
aliquod addituȝ vt eſt iuſtus nō ho-
mo non eſt iuſtus non homo. eſt non
iuſtus non hō: non eſt nō iuſtus non
homo: magis autem plures his nō
erunt oppoſitiones: he autem extra
illas ipſe ſecundum ſe erunt vt nomi
ne vtentes eo ꝙ eſt nō homo. In his
vero in quibus eſt non conuenit vt in
eo quod eſt currere vl' ambulare idē
facit ſic poſitum ac ſi eſt adderetur
vt eſt currit omnis homo non currit
omnis homo- currit omnis non ho-
mo- non currit omnis nō homo. Nō
enim dicendum eſt nō omnis homo
ſed negationeȝ ad id quod eſt homo
addendum eſt. Omnis non vniuer-
ſale ſignificat ſed quoniaȝ vniuerſa
liter: manifeſtum eſt autem ex eo qđ
eſt currit homo- nō currit homo: cur
rit non homo- non currit non homo
hec enim ab illis differunt eo ꝙ vni-
uerſaliter non ſunt quare omnis vel
nullus nihil conſignificat aliud niſi
quoniā vniuerſaliter de nomine vel
affirmationem vel negationeȝ: ergo
⁊ cetera eadeȝ oportet apponi. Quo
niam vero contraria eſt negatio ei q̄
eſt omne animal eſt iuſtum illa que
ſignificat quoniam nullum animal
eſt iuſtum: he quidem manifeſtū eſt
quoniā nunqȝ erunt neqȝ vere ſimul
neqȝ in eodem ipſo his vero oppoſite
erunt aliquādo vt nō omne animal
iuſtuȝ eſt ⁊ eſt aliquod animal iuſtū.
Sequuntur vero hec hanc quidem

que eſt nullus homo eſt iuſtus illa q̄ eſt omnis homo eſt non iuſtus. Illa vero que eſt aliquis homo iuſtus eſt oppoſita quoniam nō omnis eſt homo non iuſtus: neceſſe eſt enim aliquem eſſe. Manifeſtum eſt autem quoniam etiam in ſingularibus ſi ē verum interrogatum negare quoniam et affirmare verum eſt vt putas ne ſocrates ſapiens eſt non ſocrates igitur non ſapiens eſt. In vniuerſalibus vero non eſt vera que ſimiliter dicitur vera autem negatio eſt vt putas ne omnis homo ſapiens eſt/non omnis igitur homo non ſapiens eſt hoc enim falſum: ſed non igitur omnis homo ſapiens eſt vera eſt. hec ei oppoſita ē illa vera cōtraria. Ille vero que ſunt ſecundum infinita contraiacentes nomina vel verba vt in eo quod eſt nonhomo vel nō iuſtus quaſi negationes ſine nomine et verbo eſſe videbuntur ſed non ſunt ſemper enim vel veram eſſe vel falſam neceſſe eſt negationēz qui vero dixit nonhomo nihil magis de homine ſed etiā minus verus vel falſus fuit ſi non aliquid addatur. Significat autem eſt omnis nonhomo iuſtus: nulli illarum idem nec huic oppoſita ea que ē non eſt omnis nōhomo iuſtus illa vero que ē omnis non iuſtus nonhomo illi que eſt nullus iuſtus nonhomo idē ſignificat. Trāſpoſita vero nomina ꝛ verba idem ſignificant vt eſt albus homo ꝛ eſt homo albus. Naz ſi hoc non eſt eiuſdē multe erunt negationes ſꝫ oſtēſum eſt quia vna vnius eſt eius enim que eſt eſt albus homo negatio eſt non ē albus homo/eius vō que eſt eſt homo albus ſi non eadem eſt ei que eſt eſt albus homo erit negatio vel ea q̄ eſt non eſt nonhomo albus vel ea q̄ eſt non eſt homo albus. Sed altera quedaz eſt negatio eius que eſt ē nō homo albus/alia vero eius que eſt eſt albus homo quare erunt due vnius. Quoniam igitur tranſpoſito nomine et verbo eadem ſit affirmatio et negatio manifeſtum eſt.

ISte eſt ſecūdus liber peri hermenias Ariſtotelis quem expoſitoꝛes diuerſi mode ſolent diſtinguere. Ego aūt eū ſolū in quattuoꝛ diſtinguā capita. Et hic pn̄s text⁹ pꝛimū caput ꝯſtituit/ ſꝫ aūt pꝛimū caput ſubdiuidā in octo ptes in pꝛima pte vult Ariſtoteles hēe hāc ꝓpoſitionē ꝙ oīs enūciatio conſtat ex noīe ꝛ verbo vel ex noīe infinito ꝛ verbo ꝛ ꝓbat hāc ꝓpoſitionē ſatis clare in textu:poſtꝗ em̄ oīs enūciatio enūciat aliꝗd de aliquo in oī tali opꝫ eſſe nomē vel nomē infinitū ꝛ etiā ꝑter verbum nulla eſt affirmatio vel negatio igit᷑. ¶ Sed hic dubitaret aliꝗs quare Ariſtoteles dicit ꝙ ꝑter verbū nulla affirmatio vel negatio eſt quēadmodū em̄ in aliqua enūciatiōe ponit᷑ nomē:in aliqua vero nō ponit᷑. Sed ponit᷑ nomē infinitū ita aliqua eſt affirmatio ſimiliter ꝛ negatio in qua nō ponit᷑ verbū ſed verbū infinitū quēadmodū eſt iſta ſoꝛtes nō ſanatur. tenendo illā negationē nō infinitāter ꝛ nō negāter ꝛ per ꝯñs videt᷑ ꝙ potius debeat dicere Ariſtoteles ꝑter verbuꝫ vel verbum infinituꝫ nulla eſt affirmatio vel negatio. ¶ Ad iſtud dubiū rn̄det Boetius ſuꝑ iſto paſſu libꝛo quarto editiōis ſecūde ꝙ Ariſtoteles nouerat nomen infinitū cōſtruere ꝓpoſitionē quam inueniſſet vt ſi in affirmatiua diceret᷑ affirmatiuā ſeruaret enūciationē quēadmodū em̄ iſta eſt affirmatiua hō ambulat ita infinitando illud ſubiectū remanet enūciatio affirmatiua:ſi vero ponat᷑ in negatiua negatiuā ſeruat enūciationē:verba vero que ſunt infinita nō affirmationē ſꝫ negationē perficiūt:ſemꝑ em̄ fit ex infinito verbo negatio. vult dicere boetius ꝙ in hac enūciatione ſocrates nō ſanat᷑. ſanatur eſt verbū negatū ꝛ illa enūciatio eſt negatiua ꝛ hoc totū nō ſanatur eſt verbū infinituꝫ ꝛ ita recte dixit Ariſtoteles. Pꝛeter v̉bū nulla eſt affirmatio vel negatio. Et huius opinionis aliquos fuiſſe meminimus in expoſitiōe capitis de verbo libꝛo pꝛio. Sed cōis logica dicit oppoſitū iſtoꝝ:quēadmodū em̄ infinitādo ſubiectū huius hō ambulat remanet affirmatio ita ꝛ infinitādo pꝛedicatū remanet affirmatio. Pꝛopterea aliter dicendū eſt. Et eſt equiuocādū de affirmatione ꝛ negatiōe pꝛout antea meminimus quēadmodū ſolemus eq̄uocare de iſto termino nomē vel de iſto termino verbū ꝛ qn̄ dicit in textu ꝙ erit omnis affirmatio vel negatio vel ex noīe ꝛ verbo vel ex infinito noīe ꝛ verbo ibi ly infinito debet determinare tā ly noīe ꝙ̄ ly verbo. ¶ Deinde in ſecunda parte q̄ incipit ibi Quare pꝛima ꝛc̄. docet multiplicare pꝛopōnes de ſecundo adiacēte variando ſbā penes finitū ꝛ infinitū vnde licet in iſtis pꝛopoſitionibus eſt hō eſt non hō ly hō ponatur poſt copulā dꝫ tn̄ accipi vt ſubiectum. Et docet multiplicare tales ꝓpoſitiones tā vniuerſaliter ꝙ̄ indefinite. Et ſubiungit ꝙ in extrinſecis tēpoꝛibus eadem ratio eſt hoc eodemmodo poſſumus multiplicare pꝛopoſitiones in pꝛopoſitionibus de extrinſecis tempoꝛibus. ¶ Deinde in tertia parte que incipit ibi quando autem eſt ꝛc̄. docet multiplicare pꝛopoſitiōes de tertio adiacente variando pꝛedicatū penes finitum ꝛ infinitū. ſed hanc particulā:quando autem eſt tertium adiacēs pꝛedicatur:aliter expoſuit boetius ꝙ̄ ſic in

Boetius

vſu eam exponere ⁊ dicit ꝙ in hac enunciatiõe eſt hõ
iuſtus ly homo eſt ſubiectum ⁊ ly iuſtus eſt predicatũ
Similiter ly eſt ita ꝙ ibi vnicum eſt ſubiectuz ⁊ duo
predicata. Et ſi petatur quare dicat philoſophus ꝙ
ly eſt tertium predicatur cũ potius predicetur ſecun/
dum. reſpondet Boeti⁹ ꝙ ly tertium debet referri ad
adiacere ⁊ non ad predicatur immo ly eſt eſt ſecundũ
predicatum nam de homine principaliter intenditur
predicari iuſtum ⁊ ideo iuſtum ſecundum eſt adiectuz
⁊ primum predicatum ⁊ quia per ly eſt intenditur da/
ri temporis intelligentia ideo ly eſt tertiuz eſt adiacẽs
⁊ ſecundum predicatum Non enim tempus iuſti adie
cti ad hominẽ intelligere poſſum⁹ niſi ⁊ hominez ⁊ iu
ſtum preintelligamus. Hec expoſitio vt dixi nunc non
eſt in vſu quoniam nunc non dicimus ly eſt eſſe predi
catum videtur tamen bene eſſe de mente ariſtotelis iõ
de ea non ſit contentio: vult igitur Ariſtoteles ꝙ vari
ando predicata penes finitum ⁊ infinitum erunt quat
tuor enunciationes ⁊ due oppoſitiões verbigratia ac
ceptis his quattuor propoſitionibus homo eſt iuſtus
homo non eſt iuſtus/ homo eſt non iuſtus homo non
eſt non iuſtus. inter illas quattuor due ſunt oppoſitio
nes. Nam inter duas primas eſt oppoſitio. Similiter
⁊ inter duas ſecũdas nec inter aliquas alias eſt oppõ
Deinde comparat iſtas enunciationes ad ſeinuicẽ di
cens ꝙ due negatiue ſequuntur ad affirmatiuas due
vero affirmatiue non ſequũtur ad negatiuas ⁊ hoc ſo
let dici ſub aliis verbis ꝙ ab affirmatiua de predicato
finito ad negatiuam de predicato infinito eſt bona cõ
ſequentia. Similiter ab affirmatiua de predicato infi
to ad negatiuam de predicato finito eſt bona ꝯña.
Sed ꝙ a negatiua de predicato infinito vel finito ad
affirmatiuã de predicato oppoſito nõ valet conſequẽ
tia. Et quo ad hoc vt dicit ſe habent affirmationes et
negationes de predicatis oppoſitis ſicut ſe habẽt af/
firmationes ⁊ negatiões de predicatis priuatiuis. Uñ
acceptis his quattuor ꝓpoſitionibus homo eſt iuſtus
homo non eſt iuſtus hõ eſt iniuſtus homo non eſt iniu
ſtus due negatiue ſequuntur ad duas affirmatiuas:
ſed affirmatiue non ſequuntur ad negatiuas. Boe/
tius ad longum declarat qualiter a priuatione ad ter
minum infinitum conſimiliter valet modus arguendi
Poſtea philoſophus docet eodemmodo multiplica/
re propoſitiones vniuerſales ⁊ dat differentiam inter
illas vniuerſales ⁊ illas indefinitas prius datas dicẽs
ꝙ omnes angulares propoſitiones in indefinitis poſ
ſunt ſimul eſſe vere ſed non in vniuerſalibus. Et ſubiũ
git ꝙ nõ ſimiliter angulares contingit veras eſſe: con
tingit autem aliquã per quod nihil aliud vult innuere
ꝙ ſi capiamus duas angulares affirmatiuas de predi
catis oppoſitis nunꝙ̃ illas ſimul eſſe veras continget
Sed alias particulares negatiões angulares bene ſi/
mul eſſe veras continget declaratur hoc exẽplo. Acci
pe has quattuor enũciationes omnis homo eſt iuſtus
nõ omnis homo eſt nõ iuſtus. nõ omnis homo ẽ iuſtus
omnis homo eſt non iuſtus due affirmatiões ſunt an
gulares nec eas ſimul eſſe veras cõtingere poteſt: due
autem negationes angulares ſunt ⁊ bene ſunt ſimul
vere. ❡ Deinde in quarta parte que incipit ibi. ❡ De
igitur ⁊c. Docet multiplicare propoſitiones de tertio
adiacente quarum ſubiecta ſunt infinita variandõ
predicatum penes finitum et infinitum. Et ponit ſi/
militer quattuor enunciationes et ſubiungit ꝙ non
contingit pluribus modis enunciationes cathegori/
cas poſſe multiplicari. ❡ Poſtea ponit differentiam
earum que ſunt de ſubiectis infinitis ad eas enun/
tiationes que ſunt de ſubiectis finitis dicẽs ꝙ ille de
ſubiectis infinitis non ſeruãt aliquã cõſequẽtiam ad
ſe ſicut ille de ſubiectis finitis. ❡ Deinde in quinta p
te que ibidẽ ſumit exordiũ in his vero ⁊c. dicit ꝙ eodẽ
modo poſſunt multiplicari propoſitiones cum verbis
adiectiuis ſicut cũ iſto verbo ſubſtantiuo eſt ⁊ dat exẽ
pla. Poſtea ſoluit quãdam dubitationẽ crederet eniz
forte aliquis ꝙ multiplicãdo has propoſitiones addẽ
da eſſet negatio ſigno vniuerſali. Et dicit ꝙ non de/
bet addi negatio ſigno vniuerſali eo ꝙ ly omnis non
vniuerſale ſignificat ſed vniuerſaliter prout explicui/
mus in ſuperiori libro. ❡ Deinde in ſexta parte que
incipit ibi quã vero contraria ⁊c. Dicit has contraria/
ri omne animal eſt iuſtum nullum animal eſt iuſtum ⁊
propterea ꝙ nunꝙ̃ erunt ſimul vere ſed eis oppoſite
bene poſſunt eſſe ſimul vere hoc autem reſumit Ariſto
teles ad intelligentiam differentie quam poſuit inter
vniuerſales variatas penes predicata finita ⁊ infini/
ta ⁊ inter indefinitas vel particulares conſimiliter va
riatas. Et ſubiungit ꝙ quemadmodum ad affirmati/
uas ſequuntur negatiue de predicatis oppoſitis ita
ad negatiuas ſequuntur affirmatiue de predicato op
poſito. Et ſubiungit neceſſe eſt enim aliquem eſſe quã
quidem particulam non inuenio explicatam ab ali/
quo antiquo expoſitore immo Boetius vult hanc cõ
ſequentiam eſſe bonam quidam homo non eſt iuſtus
ergo quidam homo eſt non iuſtus conſtat tamen illaz
nihil valere cum nullo exiſtente homine antecedens
eſſet verum ⁊ conſequens falſum. Propterea moder/
ni expoſitores dicunt ꝙ Ariſtoteles per illam particu
lam voluit innuere ponendum eſſe conſtantiam et tũc
affirmatiua conſequitur negatiuam cum conſtantia.
❡ Deinde in ſeptima parte que incipit ibi/ manifeſtũ
eſt autem ⁊c. vult monſtrare ꝙ eodemmodo in ſingula
ribus ad affirmatiuas ſequuntur negatiue de predi/
catis oppoſitis. Et hoc declarat quoniam ſi in hmõi
ſingularibus verum eſt illum qui interrogatur af/
firmationem negare manifeſtum eſt quoniam verum
eſt alteram de predicato oppoſito affirmare verbigra
tia ſi quis roget. Eſt ne ſocrates romanus et reſpon/
deatur ꝙ non apte concludere poſſumus ꝙ ſocrates
non eſt romanus et hoc ſuppoſita exiſtentia ſocratis.
Poſtea vult philoſophus in ſingularibus ⁊ vniuerſa
libus interrogatis id inter eſſe ꝙ in vniuerſalibus ex
negatione interrogate affirmationis non licet conclu
dere vniuerſalem affirmatiuam de predicato oppoſi/
to quemadmodum ex negatione interrogate ſingula/
ris affirmatiuam colligere potuimus ſingularez vt pu
ta ſi quis vniuerſaliter roget putas ne omnis medic⁹
ſanat et vere reſpondeatur ꝙ non ex hac reſponſione
non licet colligere ꝙ omnis medicus non eſt ſanans ſz
apte colligere lz ꝙ non omnis medicus ſanat Alii ali
ter exponunt hunc paſſum Ariſtotelis ⁊ redit in idem
⁊ inferunt hoc dictum commune non refert propone/
re vel poſtponere termino ſingulari negationẽ. ❡ De
inde in octaua parte ⁊ vltima huius capitis. Que in/
cipit ibi ille vero. ⁊c. remouet aliquos errores incidẽ/
tes circa predicta crederet enim quiſpiam nomina in
finita ⁊ verba infinita eſſe negationes ita ꝙ cum no/
mini adiiceretur negatiua particula quãdam crede/
ret fieri negationem. Et eodemmodo cum verbo infi/
nito vt puta ſi dixero currit ⁊ alius dixerit non currit
hũc errorem remouet dicens ꝙ ille qui dicit nõ homo
non magis verum falſum ve dicit ꝙ̃ qui dicit homo.
Et breuiter cum nomine infinito non poteſt conſtitui
negatio niſi ei aliquod verbum addatur nec etiam cũ
verbo infinito niſi ei addatur aliquod nomen. Poſtea
redit ad eas propoſitiones que ſubiectuz habẽt infini

tum predicatum vero vel finitũ vel infinitũ. Et remouet ſimiliter errorem qui circa tales propoſitiones impedire poſſet ⁊ breuiter vult ꝙ ad affirmatiuã de ſubiecto infinito nõ ſequitur negatiua de ſubiecto oppoſito vt declarat exẽplariter. Ultimo vero remouet errorem qui circa p̃dicta poſſet occurrere. putaret enim aliquis ꝙ ſicut negatio prepoſita vel poſtpoſita in propoſitionibus vniuerſalibus interrogatis variat veritatẽ ⁊ falſitatem ita etiã crederet ex tranſpoſitione nominum ⁊ verboꝝ impediri equiualentiam propoſitionum. Hunc errorem remouet philoſophus dicens ꝙ tranſpoſita nomina ⁊ verba idẽ ſignificant. Et ad hoc adducit probationẽ que vt claret intuenti non eſt demonſtratiua ſed ſolum topica. Et illud dictum Ariſtotelicum intelligendum eſt omnibus proprietatibus logicalibus ſeruatis. Dicũt Fabriſte id de tranſpoſitione ⁊ vario ſitu noĩm ⁊ verboꝝ intelligendum eſſe ſeruata proprietate latina apud latinos ⁊ greca apud grecos ⁊ vt idem maneat ſubiectum ⁊ idem predicatum. Quare vt dicunt non idem indicant iſte due hõ ẽ animal rationale homo eſt rationale animal eo ꝙ prima apta locutio eſt ⁊ ſecunda inepta cum regula ſit apud grammaticos ⁊ oratores cõia magis cõmunibus plationis ordine ſitu ꝗ eſſe preferenda. Audiant q̃ſo Boetium in principio libri quinti ſecunde editionis q̃ ſup iſto paſſu tranſpoſita vero nomina ⁊ verba ⁊c. ita proponit. Docet nunc q̃m ſi nomina ⁊ verba transferant ⁊ aliud prius: aliud vero poſterius predicetur vnam ſine dubio ſignificantiam retinere. Siue enim quis dicat eſt homo albus ſiue eſt albus homo: ſiue homo albus eſt ſiue albus homo eſt: ſiue q̃uolibet aliter ordinẽ predicationis permittꝫ eadem ſine dubio ſignificatio permanebit. Et hoc quidẽ fortaſſe oratoribus vel poetis non eodem modo perſpiciẽdũ eſt/ quo dialecticis Etenim q̃ntum ad compoſitionem orõnis ſpectat/ maxime differt quo verba ⁊ noĩa predicationis ſue ordine proferantur. Multum enim intereſt in eo ꝙ ait Cicero. Ad hanc te amentiam natura peperit: voluntas exercuit/ fortuna ſeruauit/ ita dixiſſe vt dictuꝫ eſt/ an ita ad hanc te amentiã peperit natura exercuit voluntas ſeruauit fortuna ſic eniꝫ minor eſt ſententie magnitudo minuſq̄ in ea licet id q̃ſi ſic componatur eminet ⁊ ſeſe vel nolentibus hoĩꝫ auribus animiſq̄ patefacit Ruſus cum dicat Uirgilius paciq̄ imponere morem potuiſſet ſeruare metrum ſi ita dixiſſet morẽq̄ imponere paci ſed eſſet debilior ſonꝰ/ nec eo ictu verſus tã preclare vt nunc compoſitus diceretur/ ergo non ideꝫ valet oratoribus vel poetis verborũ nominumq̄ ordo mutatus. Quod enim ad compoſitionem ſpectãt multum in ordine ſermonũ ornamenti reperient: dialecticis vero quibus nulla eſt ad orationis leporeꝫ cura loquendi a quibuſq̄ ſola veritas perſcrutatur nihil differt quolibet ordine verba ⁊ nomina permutent̃ cum tamen eandem vim quã prius in ſignificatione retineant/ ſed nec apud ip̃os modis omnibus permutato ordine dictionis eadem ſemper vis ſignificatioq̄ ſeruat̃ Hec eniꝫ particula que negatiua eſt id eſt non multũ valet multamq̄ differentiam perficit varijs adiecta locis. ¶ Si quis enim dicat homo albus non eſt faciet indefinitam ſimplicem negationem. Si quis vero dicat homo non albus eſt faciet indefinitam ex infinito predicato affirmationẽ. Et ſicut etiam patuit ex dictis aliud eſt dicere omnis homo non eſt ſapiens non omnis homo eſt ſapiens. Nec apud logicam iſte debent reputari eedem omnis homo eſt iuſtus/ iuſtus ẽ omnis homo. Recta eſt igitur ſententia Ariſtotelis ꝙ qualitercunq̄ tranſponantur nomina ⁊ verba ⁊ tranſmutentur extrema ſemper manebit equiualentia propoſitionum quoniam autem tria potiſſimum tanguntur in hoc textu. capropter circa hunc textuꝫ tres mouebuntur per ordinem queſtiões. Prima erit circa ea que ponit philoſophus in prima parte huius capitis ⁊ proponitur ſub hac forma.

Fabriſte.

Boetius

Utrum oĩs enũciatio ex nomine ⁊ verbo vel nomine infinito ⁊ verbo ſit compoſita. Pro deciſiõe huius queſtionis preſupponenda ſunt ea que dicta fuerunt in primo de enunciatione de verbo ⁊ de nomine de nomĩe infinito ⁊ verbo infinito. Et q̃ triplex eſt genus enunciationis videlicet enunciatio vocalis/ enunciatio ſcripta/ ⁊ enũciatio mentalis id queſtio propoſita non ſolum ſe extendit ad vnum genus enunciationum preciſe ſed ſe extendit ad quodlibet. Quid autem dicendum ſit de propoſitione ſcripta ⁊ vocali ſatis patꝫ ex primo libro: idcirco preſens queſtio magis mouetur de propoſitionibus mentalibus q̃ de alijs ⁊ circa enunciationes mentales vtrum videlicet ſint ex nomine ⁊ verbo compoſite magna eſt diſceptatio inter viros doctos. et de hac materia tres inuenio opiniones famoſas.

¶ Prima eſt gregorij de arimino tenentis ꝙ nulla enunciatio mentalis ſit cõpoſita ex nomine ⁊ verbo: immo quelibet talis vt dicit eſt vna ſimplex qualitas. Et huius opinionis credo fuiſſe ſanctũ Thomam. Nam in prima parte queſtionis: queſtione lviij. articulo ſecundo. Ubi inquirit an angelus ſimul poſſit m̃lta ĩtelligere: dicit ibidẽ ĩ corpe articuli ꝙ aliquando plura accipiuntur ſm quod ſunt vnum in toto ⁊ ſimul vna operatione cognoſcuntur tam per ſenſum q̃ per intellectum. Et poſtea ſubiungit ſic etiam intellectus noſter ſimul intelligit ſubiectum ⁊ predicatum prout ſunt partes vnius propoſitionis. Et infert correlarie ꝙ multa ſm ꝙ ſunt diſtincta non poſſunt ſimul intelligi ſed ſm ꝙ vniuntur in vno intelligibili. ex quibus verbis videtur ꝙ dixiſſet hanc mentalem homo eſt animal eſſe ſimplicem qualitatem.

Gregoriꝰ de arimino.

Doctor ſanctus

¶ Secunda vero opinio eſt petri de aliaco Camaracẽſis de qua meminit prima queſtione primi ſententiarum quam ad longũ declarauit in ſuo tractatu inſolubilium. Et eſt ꝙ nulla enunciatio mẽtalis cathegorica eſt compoſita ex pluribus noticijs: ſed quelibet enunciatio ypothetica mentalis eſt compoſita ex pluribus noticijs ſicut enunciationes vocales ex pluribus vocibus conſtituuntur.

De aliaco

¶ Tertia opinio hoc tempore cõmunis tenet quãlibet enũciationẽ mentalẽ tã cathegoricã q̃ ypotheticã cõpoſitã eſſe ex pluribꝰ noticijs quarũ vna ẽ ſubiectũ alia copula alia predicatũ. Et huiꝰ opinionis fuit Guillermꝰ Ockam queſtione duodecima tertij quotlibeti ſimilr̃ ⁊ hẽtiſber argumẽto tertio primi ſophiſmatis ⁊ Paulꝰ venetus ⁊ multi alij vt aũt appareat q̃ iſtarũ opinionũ ſit vera ex aliarũ falſitate iccirco q̃libꝫ iſtarũ opinionũ declarabit ⁊ impugnabitur ⁊ vniuſcuiuſq̄ opiniõis motiua adducent̃.

Uenerabilis inceptor.

Hentiſbar

Paulus venetus

Pro intelligentia prime opinionis aduertendum eſt ꝙ Gregorius diſtinctione prima/ queſtiõe prima/ articulo tertio in ſuo prio ponit vnã diſtinctionẽ ſatis tritã ⁊ ẽ hec. Duplex eſt genꝰ enũciationũ mẽtaliũ q̃dã enim ẽ earũ q̃ ſunt vocaliũ enunciationum imagines vel ſimilitudines ab exterioribus

vocibus in aiam deriuate ⁊ iſte non ſunt eiuſdem rōnis in oībus hominibus ſed alie ſunt in greco alie in latino ſicut alie ſunt enūciatiōes vocales apō grecos ⁊ apud latinos. Aliud vero eſt genus enunciationum mentaliū que nullarū ſunt ſimilitudines vocū ſed eedē ſunt ſecundū ſpeciem apud oēs idipm naturaliter ſignificantes quod vocales eis ſubordinate ſignificant ad placitum. Et ſubiūgit ꝙ mentalia primo modo dicta precedunt/ mentales primi generis vocamus mētales nō vltimatas mentales vero ſecundi generis vltimatas Poſtea ſubdiuidit mentales ſecundi generis ſꝫ noſtro propoſito eſt illa ſubdiuiſio impertinens Poſtea mouet hoc dubium Utrum ipſa enunciatio mentalis ſit eſſentialiter compoſita ex partialibꝰ noticijs quibuſdam ſimplicibus quarum vna ſit ſubiectum et alia predicatum an vnus ſit actus non ex talibus partibus conſtans. Et reſpondet hoc pacto Pronunc videt mihi rationabilꝰ dici ꝙ talis enūciatio mentalis cuiuſcūqꝫ generis mētaliū ſit nō ē taliter cōpoſita probatiōes q̄s adducit adducent cōtra tertiā opinionē.

Cōtra hanc opinionē primo principaliter

arguit ſic Iſta opinio repugnat dictis philoſophi igit ipſa eſt nulla tenet cōſequētia ⁊ pbo aſſumptū ⁊ primo per propoſitionē aſſumptaꝫ in titulo queſtionis omnis enūciatio eſt ex nomine ⁊ verbo vel noīe infinito ⁊ verbo infinito ⁊ per cōſequens quelibꝫ enunciatio mentalis eſt cōpoſita ex pluribus noticijs idem videtur velle Ariſtoteles in multis alijs paſſibꝰ dicit eñ in prologo primi ꝙ circa cōpoſitionē vel diuiſionem eſt veritas vel falſitas. item in capite de verbo verbum eſt ſemper eorū que de altero dicunt nota igitur eandem ſententiā habet in multis paſſibus.

Et ꝯfirmatur iſta opinio deſtruit

totam logicā igit minus tenēda ē probatur aſſumptū ex iſta opinione ſequitur nullū terminū diſtribui nullum terminum reſtringi ⁊ nulluꝫ terminū ampliari cōſtat autem hec omnia eſſe contra logicā communē igitur ex hac opinione ſequit deſtructio logicē ꝙ ſequatur nullum terminum diſtribui pbo ſic. Si aliquis terminus diſtribueretur maxime eſſet ſubiectū huius ꝓpoſitionis oīs homo eſt animal ſed ſubiectum illius non diſtribuitur quod ſic probo quia ſi ille terminus homo diſtribueretur vel hoc eſſet i voce vel in ſcripto vel in mēte non poteſt dici tertiū vel alias ſequit mentalē vltimataꝫ componi ex pluribus noticijs. Nā ſi in mentali huius omnis homo eſt animal ponatur conceptꝰ cui ſubordinatur ly homo diſtributus ab illo ſigno omnis iam clariſſime ſequitur illā mentalem eſſe compoſitā. Sed ꝙ nō poteſt dici illū terminum diſtribui in voce vel in ſcripto ſic pbo. Si ille terminus homo in voce vel in ſcripto diſtribueret hoc maxime eēt a ly omnis. ſed ſi ly omnis in voce vel in ſcripto haberet vim diſtribuendi iā ly omnis aliqualiter ſignificaret ſed nullꝰ terminus vocalis aut ſcriptꝰ pōt aliqualiter ſignificare niſi virtute mentalis cui ſubordinatur ⁊ ꝑ conſequens aliquis erit terminus mētalis habēs vim diſtribuendi aliū terminū qō reprobatū eſt q: ex illo manifeſte ſequitur mentalē vltimatam componi ex pluribus noticijs quod reſtabat probandum.

Ad primū principale reſponderet

forte Gregorius ꝙ argumentum ſumptum per locuꝫ ab auctoritate Ariſtotelis non tenet idcirco non contendendo in hoc cum gregorio contra ipſuꝫ tamen ratione ſic arguo Aliqua mentalis componitur ex nomine et verbo prout dixit Ariſtoteles et non eſt maior rō de vna mentali q̄ de alia igitur quelibet eſt compoſita ex nomine ⁊ verbo tenet conſequentia ⁊ aſſumptū probo quo ad maiorem quoniam vt videtur minor nō eget probatione/ mentalis nō vltimata huius ꝓpoſitionis homo ē animal componitur ex cōceptu nō vltimato ſubiecti ⁊ cōceptu non vltimato predicati ⁊ actu vnitiuo verbali quū non ſit poſſibile formare mentalē nō vltimatā illiꝰ ꝓpoſitionis quin formentur cōceptꝰ non vltimati illorū extremorū igit. Ad iſtud argumentū reſpondet aliquis per duas propoſitiones.

Prima ꝓpoſitio quādo ꝓpoſitio

vocalis vel ſcripta habet plures partes quarum vna ſit ſubiectum ⁊ alia predicatum propoſitio mētalis nō vltimata habet plures partes quarum vna eſt ſubiectum ⁊ alia predicatum.

Secūda propoſitio quādo ꝓpoſitio

vocalis vel ſcripta non habet plures ptes quaruꝫ vna ſit ſubiectum ⁊ alia predicatum tunc propō mētalis non vltimata non habet plures ptes quarū vna ſit ſubiectum ⁊ alia predicatum probatur iſta propoſitio in caſu cōmuni. ſi ly a imponeret ad ſignificandū hominem eſſe animal tūc ly a eſſet ꝓpoſitio ⁊ tamen eiꝰ mentalis non vltimata nō eſſet compoſita ex pluribꝰ partialibus noticijs Poſtea dicit ꝙ quecunqꝫ opinio teneatur iſte due propoſitiones ſunt concedende ⁊ ita vt dicit Gregorius ſolū intendit loqui de propoſitione mentali non vltimata ſed iſte non intellexit menteꝫ gregorij cū dicat gregorius vt ſupra dictum eſt ꝙ propō mentalis cuiuſcunqꝫ generis mentalium ſit nō ē taliter compoſita Prius aūt poſuerat diuiſionē in mentalem nō vltimatam ⁊ vltimatam ⁊ per cōſequens de mente eius eſt mentalē non vltimatā nō eſſe compoſitam ex pluribꝰ noticijs ſicut nec vltimatā ⁊ ita negandum eſt ſecundum opinionē gregorij mētalem nō vltimatā huius vocalis homo eſt animal cōſtitutā eſſe ex pluribus noticijs. Sed tamē ꝙ illud debeat concedi alia via ſic probo ⁊ pono ꝙ corā aliquo ſucceſſiue proferatur iſta propō vocalis homo eſt animal ſtat bene ꝙ audiens primo formet conceptū non vltimatuꝫ ſubiecti ⁊ remanente illo conceptu ꝙ formet cōceptū nō vltimatū de ly animal quibus conceptibus exiſtētibꝰ in aīa talis poterit formare propoſitionem mentalem igitur illa eſſet vere compoſita igit. Hoc argumentuꝫ ducit quidā venerabilis religioſus mihi cōterraneus de mentali vltimata illius ꝓpoſitionis articulo quinto queſtiōis prime in ſuo primo peri hermenias. Et reſpōdet ad ipm ꝙ adueniēte nouo cōceptu verbigratia conceptu animalis corrūpitur primus videlicet conceptus hoīs ⁊ relinquit vna ſimplex qualitas eminenter continens omnes conceptus precedentes.

Sed contra hanc ſolutionē arguo

ſic. Si primo formetur cōceptus hominis et poſtea cōceptꝰ aīalis: dicis ꝙ adueniente ſecūdo ꝯceptu corrūpitur primus. Sic arguo nulla eſt repugnantia inter illos duos cōceptꝰ ob quā non poſſent ſimul ſtare in eodē intellectu igit adueniente ſecundo non oporter primū corrumpi peto etiā a te quid intelligis ꝑ qualitatem eminenter continentē omnes precedentes conceptꝰ Non videtur ꝙ aliud poſſis intelligere q̄ vnam qualitatē repreſentātē omnia ea que repreſentant ꝑ cōceptus precedētes. Si tūc ducā argumentū de mētali nō vltimata ꝓpōnis date ⁊ manifeſtū eſt ꝙ nō taliter potes dicere de mētali nō vltimata ſicut de mētali vltimata. Ducā etiā argumētū de cōceptu ſubſtātie ⁊ poſtea de ꝯceptu accidētis nulla videt apparētia q̄re adueniēte cōceptu accidētis deberet corrūpi cōceptꝰ ſubſtantie nec videt que qualitas ibi derelinqueretur

pmineter continēs illos conceptus. Propterea conſequenter defendēdo opinionem gregorij dico ꝙ ſi aliquis primo formet cōceptum hominis ⁊ poſtea cōceptum animalis nō oportet ꝙ adueniente cōceptu animalis corrūpatur cōceptus hoīs immo ad hoc ꝙ aliquis habeat ſimplicē noticiā cui ſubordinatur hec vocalis hō ē aīal requirit ꝙ habeat noticiā hominū ⁊ ſimiliter animaliū imo dico illas duas noticias cōcurrere ad ꝓductionē illius ſimplicis noticie Nec ſequit ꝙ licet ille due noticie ſint ſimul in eodē intellectu ꝙ poſſit cōſtitui propterea propoſitio mētalis cōpoſita.

¶ Ad confirmationē reſpondet aliquis defendendo opinionē gregorij cōcedēdo ꝙ ipſa non quadrat cū logica ⁊ cōſequenter cōcedit nullum terminum poſſe diſtribui nec in voce nec in mente. Et etiā ꝙ ſub nullo termino licet facere deſcenſum copulatiuū ratione diſtributionis. Similiter ꝙ equiualentia propoſitionum non eſt attendenda penes eandem ſuppoſitionem extremorum.

¶ Cōtra hanc reſpōſionē arguit ſic ſequeretur ꝙ ly omnis nō eſſet terminus ſignificatiuꝰ qđ eſt falſum ſequelā ſic probo ille terminus oīs non ſignificat aliquid nec aliqua nec ēt ſignificat aliqualiter. Si eñ ſignificaret aliqualiter maxime ſignificaret aliqualiter diſtribuendo ſed hoc nō vt dictū eſt in precedenti reſponſione igit nullomō eſt terminus ſignificatiuus falſitatē tñ conſequentis ſic ꝓbo loco cuiuſlibet termini nō ſignificatiui non ſtantis materialiter lz ponere quēlibet alium terminum nō ſignificatiuū igitur ſi in hac ꝓpoſitione omnis homo eſt animal nō ſit ly oīs terminus ſignificatiuꝰ poterit poni loco eiꝰ iſte terminus buf ⁊ ita illa ꝓpoſitio equaleret huic buf hō eſt animal Notanter dixerim in maiori non ſtātis materialiter q: ſemota illa particula maior eſſet falſa nā hec ꝓpō hō eſt dictio diſſyllaba eſt vera ⁊ eius ſubiectū ſcđm ſignificationē ſecundū quam ibi accipitur ē terminus nō ſignificatiuus ⁊ tamen loco eius nō licz ponere iſtum terminum bu f vt conſtat.

¶ Ad hoc argumentū reſpondēt ille idē negādo ꝙ ly oīs nō ſit terminus ſignificatiuus immo vt dicit ſignificat totā iſtam propoſitionē omīs hō eſt animal ſignificare ſic vniuerſaliter. Et hinc ē ꝙ audita iſta omnis hō ē aīal. Si queratur qualiter illa ſignificat: reſpondetur vniuerſaliter q: illud ſignuz omnis ſignificat illā ꝓpoſitionem ſignificare vniuerſaliter. Et vlterius ex illo cōcedit correlarie ꝙ ly omnis ē ꝓpoſitio quēadmodū vt dicit habet concedere illi qui ſuſtinēt excluſiuas eſſe propoſitiones ypotheticas de iſto ſigno excluſiuo tantum quod eſt propoſitio. Et licet ly omnis ſit propoſitio tamen loco eius non lz ponere propoſitionem ſecuz ſinonimā Omnia hec adeo abſurda ſunt ꝙ pro eorum impugnatione ſufficiat eorum recitatio ⁊ ſine dubio. Si omnia hec abſurda ſequātur ex opinione gregorij bñ abſurda ē opinio gregorij. Omnia etiam hec ſunt contra doctrinaz ipſius gregorij ſicut eñ prius patuit queſtione nona primi gregoriꝰ diſtinguit hāc omnes anime cauſabiles poſſunt eſſe cauſate penes hoc ꝙ ly oēs poteſt accipi collectiue vel diſtributiue ⁊ ꝑ cōſequēs dicēdū eſt aliquē teriuz poſſe diſtribui. ꝓpterea alr rñdēdū eſt ad ꝯfirmationē ⁊ nego ꝙ nullꝰ teriꝰ diſtribui pt vñ lz nullꝰ teriꝰ poſſit diſtribui in mente atñ ſubiectū huius vocalis omnis homo eſt aīal diſtribuitur. Et nego illud ꝙ aſſumis ꝙ ly omnis in voce nō poſſit habere vim diſtribuēdi niſi ratione ⁊ virtute alicuiꝰ termini mētalis

vnde hic eſt aduertendum ꝙ ſecundum opinionē predictam ponenda ſunt ſincathegoreumata in voce dato ꝙ eis non correſpondent aliqui actus ſincathegoreumatici mentales Nec ex illo inferre poteſt ꝙ ſuperflue ponantur ſecundum opinionem communem: tā in voce ꝙ in ſcripto reperiuntur verba adiectiua non tamen in mente. Et licet non ſit omnino ſimile non tamen aliter eſt dicenduz. Sz petes ⁊ bene poſtꝙ ly oīs non ſubordinatur alicui actui ſincathegoreumatico in mēte Unde eſt ꝙ dicat ſincathegoreuma. Ad hoc dico ꝙ ſecundum hanc opinionem aliquis terminus dicitur ſincathegoreuma ex eo ꝙ non ſubordinat alicui conceptui ſignificanti aliquid vel aliqua ſed ratione eius aliqualiter ſignificatur per aliquā propoſitionē qualiter non ſignificaretur per illā Illo ſincathegoreumate ſecluſo iuxta dictū Ariſtotelis ipm verbum ē ſi purum dixeris nihil ſignificat hoc ē ipſum verbum eſt per ſe ſumptuz nō ſignificat aliquid vel aliqua nullam enim rem ſignificat tota iſta propō hō eſt animal quam non ſignificat ille terminus homo vel ille terminus animal. Sed rōe illius verbi aliqualiter ſignificatur eē iure qualiter nō ſignificatur illo ſecluſo. Et hic ſemp ſecludo opinionē Gregorij de complexis ſignificabilibus quia illa admiſſa aliter eſſet dicendū. Et ſi dicas addito illo ſigno diſtributiuo oīs ſubiecto huius homo eſt animal repreſentatur nobis eē deſcendendū copulatiue ſub illo termino nō addito illo ſigno oīs illi termino homo Illud nobis nō repreſentat igitur illud ſignum omnis repreſentat nobis ꝙ eſt deſcendendum copulatiue ſub illo terio. Et vltra ſeqtur illud ſignum omnis repreſentat nobis ꝙ eſt deſcēdendū copulatiue ſub illo termino igitur repreſentat nobis ꝓpoſitionaliter ⁊ per cōſequēs oportet incidere in ſolutionē precedentem ꝙ ly oīs eſt propoſitio qđ euitare intendimus. Ad hoc argumentū reſpondeo ꝙ ipſum eſt ſophiſticū equaliter enim currit contra quālibet aliam opinionē ſicut contra iſtaz vt ſatis conſtat ad ipm tamen reſpondeo negando ꝙ ly omnis repreſentat nobis eſſe deſcēdendum copulatiue ſub illo termino homo bene verum eſt ꝙ illo ſigno cadente ſemp illud ſubiectum bonus logicus ſcit deſcendendū eſſe copulatiue ſub illo tñ ly omnis nō repſentat eo pacto quo circulus ante tabernā repreſentat vinū eſſe venale. Et qñ dicis addito illo ſigno illi termino repñtat nobis eē deſcēdendū copulatiue nō addito illo ſigno nō repñtatur eſſe deſcendendum copulatiue igitur illud ſignū repñtat nobis eē deſcendenduz copulatiue. Concedo ꝯñam negato antecedēte imo addito illo ſigno omnis nō repñtatur nobis eē deſcendendū copulatiue qm̄ deꝫ oppoſitū ꝙ nobis repñtetur eē deſcendendū copulatiue ſequit ꝙ ab aliquo vel ab aliquibꝰ illud nobis repñtatur ⁊ nō poteſt dicere a quo niſi a ly omnis igit a ly oīs repñtatur eē deſcendenduz copulatiue ⁊ ꝑ ꝯñs ly oīs repñtat eē deſcendendū copulatiue a paſſiua ad actiuā bene verū eſt ꝙ addito illo ſigno bonus logicus ſcit eē deſcendendum copulatiue tamē a nullo ei hoc repreſentat ꝓprie ſemp capiendo illum terminum repreſentari. Do tibi analogiā acceptis iſtis duabus ꝓpōnibus hō incipit eē / incipit eē hō / bonus logicus ſcit ꝙ prima nō eſt immediate exponenda ſicut ſecunda ⁊ tamē a nullo ei hoc repñtatur niſi velles dicere ꝙ a termino ſtāte determinate ꝑcedēte ly incipit ei hoc repñtatur et tūc ex illo ſi tunc modꝰ arguēdi fuerit bonus ſequit ꝙ ly hō eſſet ꝓpō quod nemo concederet. Similiter dato aggregato ex determinatione ⁊ determinabili determinatione accepta non vnica acceptione ſcimus q: deſcendenduz ē p.....

ſub determinatione ꝙ ſub determinabili a nullo tamē nobis illud rep̄ntat̄ niſi dicat̄ ꝙ illud nobis repreſentat̄ a determinatione q̄ accipitur non vnica acceptiōe quo tamē cōceſſo manifeſtū ē nō eē cōcedēdū illā determiatonē eē ꝓpōnē. Nec Johānes buridanꝰ cōcedens hanc eē ypotheticā tantū hō eſt aīal conceſſit illud ſignū excluſiuū tantū eē ꝓpōnē. Et eodē mō dico ad alia incōueniētia illata in argumēto ꝙ bñ ɔtingit aliquē terīuȝ āpliari aut reſtrīgi ī voce vel ī ſcripto ſed nō in mēte ⁊ ſic patet ſolutio ad cōfirmationeȝ.

¶ Secūdo principaliter arguit̄ ſic ſi ꝓpō mētalis vltimata nō cōponeret̄ ex pluribꝰ ꝑtialibus noticijs ſeq̄ret̄ ꝙ aliq̄s poſſet habere noticiā ſimplicē alicuiꝰ ꝓpōnis ypothetice ɔpoſite ex oībꝰ ꝓpōnibꝰ cathegoricis qḋ ē icōueniēs. Seq̄la tñ ꝓbat̄ ſic capio vnā ypotheticā ɔpoſitā ex duabꝰ cathegoricis ⁊ ſic arguo ſortes pōt habere noticiā ſimplicē illiꝰ ypothetice igr̄ nō magis repugnat itellectui ſortis habere quācūq̄ noticiā ſimplicē alicuiꝰ ypothetice ex quibuſcūq̄ cathegoricis ɔſtitute ⁊ ꝑ ɔñs habet̄ ꝙ ſortes pōt habere noticiā ſimplicē alicuiꝰ ypothetice ex oībꝰ cathegoricis conſtitute Abſurditas tñ illiꝰ arguit̄ ſic. Si talē noticiā ſimplicē aliquis poſſet habere ſeq̄ret̄ ꝙ capacitas illius nullo pacto terminaret̄/ de actiua loquor quod tamen conſtat eſſe falſum.

¶ Et confirmat̄ aliqua ē mētalis vltimata cōpoſita ex pluribꝰ partialibꝰ noticijs igitur quelibet mētalis vltimata ē cōpoſita ex pluribꝰ ꝑtialibus noticijs. Cōſequētia tenet q: equalis eſt ratio in oībus ⁊ ꝓbat̄ aſſumptū ⁊ accipio mentalē vltimatam cui ſubordinatur hec ypothetica ſortes currit ⁊ ſortes nō currit ⁊ quero vel illa mentalis vltimata eſt ſimplex noticia vel nō. Si ſecūdū habeo ꝓpoſitū. Si primū arguo ſic ſi hoc eſſet verū ſequeret̄ ꝙ eadē noticia cōtradictoriomō repreſentaret qḋ nō eſt dicenduȝ ꝓbat̄ tñ ſequela q: illa noticia ſimplex rep̄ntat ſortē currere et ipa eadē repreſentat ſorteȝ nō currere ꝙ tñ illud dici nō poſſit patet q: tantum repugnat vnam ſimplicem noticiam ſic repreſentare quantū repugnat ꝙ noticia hominum repreſentet aſinos ſed clariſſimum eſt ꝙ illud repugnat igitur ⁊ aliud etiam repugnat.

¶ Ad ſecundū principale reſpondetur negādo ſequelā Unde queadmodū dictū eſt ꝙ ad habendū ſimplicē qualitatē que ſit mētalis cui ſubordinet̄ iſta vocalis hō ē animal oportet habere ſimplices noticias extremorū illius vocalis ita etiā non pōt formari aliqua mētalis ypothetica niſi exiſtētibus in anima ſimplicibꝰ noticijs requiſitis ad productionē cathegoricarū que quidem cathegorice de neceſſitate etiā concurrunt ad ꝓductionē talis ypothetice. Unde quo ad productionē. Similiter ⁊ cōſeruationeȝ illius ſimplicis qualitatis que ē ꝓpō puto eſſe imaginādū ſicut de aſſenſu ſcientifico genito per demonſtrationē vnde queadmodū dici ſolet de eo ꝙ nō poteſt produci īmmo neq̄ conſeruari ſine aſſenſibus premiſſaruȝ ita ſimplex qualitas cui ſubordinatur iſta ꝓpō hō eſt animal nō pōt produci nec conſeruare niſi exiſtētibꝰ his duabꝰ noticijs in anima hominum et animalium. Et ſicut aſſenſus premiſſarū actiue cōcurrūt ad ꝓductionem aſſenſus ſcientifici concluſionis ſimiliter ⁊ eiꝰ cōſeruationē ita ⁊ ille due noticie actiue cōcurrūt ad productionem illius qualitatis ſimiliter ⁊ eius conſeruationem. Cum igitur cuiuſlibet intellectum conſtat eē finite capacitatis actiue non poterit aliquis habere ſimplicem noticiam alicuius ypothetice niſi poſſit habere noticias ſimul ⁊ ſemel que de neceſſitate ɔcurrūt ad ꝓductionē cathegoricaꝝ que cathegorice de neceſſitate cōcurrunt ad ꝓductionē talis ypothetice. Et ex iſtis liquet ꝙ data aliqua ypothetica vocali de qua poteſt formari ſimplex qualitas cui ſubordinabit̄ non ſequitur ꝙ ſortes poteſt formare ſimplicē qualitatem cui ſubordinatur hec ypothetica igit̄ pōt formare ſimplicem qualitatem cui ſubordinetur ypothetica conſtituta ex pluribꝰ cathegoricis verbigratia ſuppoſito ꝙ capacitas intellectus ſortis terminetur ad ſexdeciȝ tūc accepta iſta copulatiua omnis auis hñs vncoſos vngues cibat̄ a carnibꝰ: ⁊ oē genꝰ aq̄le ⁊ falconū veniēs ab aquilone eſt melius ⁊ ferocius: intellectus ſortis poterit formare ſimplicē qualitatē cui ſubordinabit̄ illa copulatiā ad cuiuſquidē qualitatis ꝓductionē ɔcurrūt tredeci ſimplices noticie quibꝰ ſubordināt̄ tredeci termini cathegorematici poſiti in illa copulatiua. Similiter ɔcurrūt due alie ſimplices qualitates quarū quilibȝ ē ꝓpō quibꝰ videlicȝ ſubordinantur due cathegorice illiꝰ copulatiue ⁊ tñ nō poſſet intellectꝰ ſortis formare ſimplicē qualitatē cui ſubordinat̄ vna copulatiua inqua ponerent̄ ille due cathegorice vna cū iſta oēs aquile ⁊ falcones veniētes a regione ſuetie ⁊ liuorie liberius comedunt piſces q̄ carnes q̄ tūc oporteret ipſum formare plures q̄ ſexdeci noticias qḋ nō pōt ex ſuppoſitione. Ex iſtis patet ꝙ non oportet ſolū aſpicere ad vnū totale extremū ſed etiaȝ ad partes eius ſuppoſito ꝙ habeat.

¶ Cōtra dicta in hac ſolutiōe arguitur ſic. Et hoc cōtra hoc in quo dictū ē ꝙ naturalis ſimilitudo hominū ⁊ naturalis ſimilitudo animaliū cōcurrunt ad ꝓductionē huius ꝓpōnis mentalis hō eſt animal que eſt ſimplex qualitas et ſic arguo: ſequeret̄ ꝙ illa ꝓpō mētalis ꝓduceret̄ naturaliter ⁊ non libere qḋ eſt falſum cū in libera poteſtate hoīs ſit formare illā ꝓpōnē ⁊ nō formare. Sequela tñ ſic patet Ille due noticie mere naturaliter cōcurrūt ad ꝓductionē illius ꝓpōnis mentalis ⁊ ꝑ cōſequens illa propoſitio mētalis naturaliter producitur ⁊ nō libere.

¶ Ad hoc argumentū reſpondeo ꝙ ipſum ē nullū equaliter eñi currit tenēdo ꝓpōnē mentalē eē cōpoſitā ſicut tenendo oppoſitū nec eſt dubiuȝ de hoc quī aliqua mētalis ꝓducitur naturaliter ⁊ nō libere aliquibꝰ ſaltē ſuppoſitis ſi ſortes aduertat circa aliquā ꝓpōnē ⁊ intelligat eius ſignificationē tunc mere naturaliter ꝓducit̄ illa ꝓpō. Dico tñ ad argumētū ꝙ poſitis illis duabus noticijs in aīa ſortis adhuc libere ꝓducit̄ illa ꝓpō mētalis q̄ñ in poteſtate intellectus eſt cōcurrere cū illis noticijs ad ꝓducēdū ꝓpōnem mentalē vel nō. Et ſi dicas poſitis cauſis ſufficiētibus ad ꝓductionē alicuius effectꝰ de neceſſitate naturali ponit̄ talis effectꝰ. ſed poſitis illis duabus noticijs in aīa ſortis ponunt̄ cauſe ſufficientes ad ꝓducendū illā ꝓpoſitionē mentalē igitur de neceſſitate naturali ꝓducitur illa ꝓpoſitio mentalis. Ad hoc dico ꝙ illa maior habȝ verū quando omnes ille cauſe ſunt naturaliter agentes ⁊ non libere.

¶ Ad cōfirmationē que eſt ratio petri de aliaco in ſuis inſolubilibus r̄ndeo ꝙ mentalis vltimata huiꝰ copulatiue ſortes currit ⁊ ſortes nō currit ē vna ſimplex qualitas. Et q̄ñ dicis ſequeret̄ ꝙ eadē ſimplex noticia cōtradictorie repreſentaret. Diſtinguo vel iadequate ⁊ copulatiue ɔcedo vel copulatiue et adequate ⁊ ſic nego Tñ dico ꝙ illa ſimplex noticia cui ſubordiat̄ illa ypothetica rep̄ſētat ſortē currere ſȝ hoc

inadequate etiam repreſentat ſortē nō currere ſed hoc iterū inadequate ſed adequate repreſentat ſortē currere ⁊ non currere Nec ex illo habere potes ꝙ noticia repreſentatiua hominū poſſit repreſentare oēs aſinos Et hec quo ad primā opinionem dicta ſufficiant.

Sequitur ſecūda opinio quā tenet petrus de aliaco locis ſepiꝰ allegatis. Pro cuius intellectu pono duas breues propoſitiones.

¶ Prima ꝓpō nulla propoſitio mētalis ypotetica ē ſimplex qualitas imo quelibet talis ē cōpoſita ex pluribus partialibus noticijs hanc ꝓpoſitionē potiſſimū ꝓbat ipſe ꝑ argumētū nūc factū repugnat eīn vt dicit alicui ſimplici noticie contradictorio mō repreſentare inſuper quelibet cōditionalis mētalis eſt vna bona cōſequentia igit̄ quelibet talis cōponitur ex antecedēte ⁊ cōſequente ⁊ per cōſequens quelibet talis eſt cōpoſita ex pluribꝰ partialibus noticijs idē ꝓbat ipſe de ſillogiſmo nā quilibet ſillogiſmus eſt propō ypotetica. Et oportet quemlibꝫ ſillogiſmum conſtitui ex maiore minore ⁊ concluſione igitur quelibet talis ypotetica eſt compoſita et ꝑ cōſequēs oportet dicere nullas tales ypoteticas eē ſimplices qualitates. Et ex hac ꝓpōne infert ipſe de Aliaco opinionem Gregorij non eſſe vniuerſaliter veram.

¶ Secūda ꝓpoſitio nulla ꝓpoſitio mentalis cathegorica eſt eſſentialiter cōpoſita ex pluribus partialibꝰ noticijs quarū vna ſit ſubiectuꝫ alia predicatū ⁊ alia copula Hāc propoſitionē cōformiter ponit ad primā opinionē ⁊ eam derelinquit ſufficienter ꝓbatam per probationes quas adducit Gregoriꝰ ad probanduꝫ ſuam opinionē de quibus videbitur in tertia opinione: argumenta autem que adducta fuerunt contra precedenteꝫ opinionem etiam adduci poſſunt contra iſtam: nichilominus tamen

¶ Adhuc tripliciter arguo ꝯtra hāc opinionē Prio ſic quēadmodū mētalis cathegorica ē vna ſimplex qualitas ita ⁊ mētalis ypotetica igit̄ prima ꝓpō ē falſa cōſequētia ē clara ⁊ ꝓbo aſſumptū ſecūdū ipſummet petrū de Aliaco queſtione prima primi ſentētiarū vnus ⁊ idē aſſenſus pōt eſſe duorū contradictoriorū imo vt ipſemet fatet̄ dato ꝙ aſſenſus cōtradictoriorū eſſent cōtrarij ⁊ ꝙ eēt impoſſibile naturaliter ipſos eē ſimul in eadē mēte ſicut aſſenſum quo aſſentirem ſortem eſſe: ⁊ aſſenſum quo aſſentirem ſortem non eſſe tamen vt dicit nō ꝓpter hoc videtur impoſſibile poſſe eē vnū aſſenſum quo aſſentirē toti iſti copulatiue ſortes ē ⁊ ſortes nō ē. Ex iſto cōceſſo ab eo ſic arguo ſiue vitatē ꝯtineat ſiue nō q2 de hoc videbit̄ in prio poſteriorū pōt eē vnꝰ aſſenſꝰ duorū ꝯdictorioꝝ ꝗlibꝫ aūt aſſenſus ē vna ſimplex qualitas nō cōpoſita ex ꝑtibꝰ diuerſaꝝ rōnū igit̄ a fortiori pōt eē aliqua mētalis vltiata apprehēſiua ſimplex qualitas repſentās ita eē inadequate ſicut ꝑ duo cōtradictoria ſignificat̄ ⁊ per ꝯſequēs rō Petri de Aliaco ē nulla ꝓpter quam ponit illam primaꝫ propoſitionem ⁊ credo ſine dubio ꝙ difficile eſſet petro de aliaco dare diſcrimen.

¶ Secūdo ſic arguo ſecūda propoſitio repugnat prime igit̄ ⁊ de aliaco ponēs illas duas propoſitiones ſibi repugnat tenet conſequētia ⁊ ꝓbo aſſumptum ⁊ accipio hāc cathegoricā ſortes eſt ⁊ non ē ⁊ peto a te an mentalis vltimata cui ſubordinatur ſit ſimplex qualitas vel non. Si ſecundum ſecunda propoſitio eſt falſa. Si primum ſequitur ꝙ eadeꝫ ſimplex qualitas repreſentat ſortem eſſe ⁊ non eſſe ⁊ hoc eſt cōtradictorie repreſentare ⁊ per cōſequens qualitati nō cōpoſite ex partibꝰ diuerſarū rationū non repugnat contradictorio mō repreſentare ⁊ per conſequens male poſita eſt prima propoſitio. Et ſi dicas ſicut videtur velle dicere petrus de aliaco ꝙ mentalis vltimata huius cathegorice ſortes eſt ⁊ nō eſt non eſt ſimplex qualitas ſed compoſita ex partibus diuerſarum rationuꝫ quēadmodum mentalis huius copulatiue ſortes eſt ⁊ ſortes nō eſt ⁊ ꝙ illa ſecūda propō debet intelligi de ꝓpōibus cathegoricis de ſimplicibꝰ extremis et ſimplici copula hoc adhuc non ſatiſfacit immo ex illo ſequit̄ deſtuctio totius opinionis qđ facillie ſic oſtēdo ex ſolutione data ſequitur ꝙ hoc verbū ē ſubordinatur alicui actui in mente vt perſpicuū eſt ⁊ ſi reperibilis ē talis acꝰ in mēte nulla poterit dari rō quare mediante eo nō poſſet intellectus vnire ꝯceptū ſortis: ⁊ ꝯceptū hominū ꝙ ſi intellectꝰ pt clariſſime ſequit̄ aliquā mētalē cathegoricā de ſimplicibꝰ extremis ꝯponi ex pluribus noticijs ⁊ ita quicquid dicat petrꝰ de aliaco ad argumentum non poterit euitare contradictionem.

¶ Tertio ſic arguo ⁊ accipio hāc vocalē hō ē aīal iſta ē terminꝰ igit̄ cōplexus vel incōplexus nō ſcōꝫ vt cōſtat ⁊ ſi detur primū ſic arguo bene ſequit̄ iſta ē terminꝰ cōplexus igit̄ ſubordinat̄ cōceptui cōplexo ⁊ nō potes dicere cui cōceptui cōplexo ſubordinat̄ niſi ille ſit ꝓpō ⁊ ꝑ cōſequēs mētalis illiꝰ cathegorice ē cōpoſita ex pluribꝰ noticijs qđ infert ꝓpoſitū Hec duo prima argumēta ſpāliter currūt cōtra hanc ſecūdā opinionē ⁊ nō cōtra primā/ et vt puto difficile eēt ſcōm doctrinā ipſius Cameracēſis ipſis ad plenum ſatiſfacere/ hoc aūt tertiū argumētū equaliter currit cōtra priorē opinionē ⁊ cōtra iſtā ⁊ ipſuꝫ mouet petrꝰ de aliaco. Et ad ipm nitit̄ reſpōdere ꝑ aliquas propoſitiones quas hic ſuccincte ſubnectaꝫ.

¶ Prima ꝓpoſitio affirmatio vl̄ negatio in intellectu ſeu queuis mentalis oratio non debet dici cōplexa ꝓpter hoc ꝙ ſit cōpoſita ex pluribus noticijs partialibus ꝓbat̄ hec propoſitio quelibet ꝓpoſitio debet dici noticia complexa ⁊ tamen nō quelibet eſt predicto modo compoſita vt dictum eſt igit̄:

¶ Secunda propō oratio mentalis nō debet dici cōplexa q2 equalet in ſignificādo pluribꝰ vocibꝰ vel ſcriptis orationē vocalē vel ſcriptā ꝑdicto mō ꝯponētibꝰ ꝓbat̄ hec ꝓpō q2 dato oppoſito ſequeret̄ ꝙ nulla orō mētalis eēt naturaliter cōplexa ſꝫ ſolū ad placitū qđ videt̄ irrōabile ſeqla tn̄ pꝫ q2 ſi dicatur mētalē vltiatā huiꝰ vocalis hō ē aīal eē cōplexā eo ꝙ illa vocalis ſignificās taliter qualiter illa mentalis etiā ē ꝯplexa tūc ſi nō eēt talis vocalis ſꝫ imponeretur iſta littera a ad ſignificādū hominē eē aīal iā illa mētalis nō amplius deberet dici cōplexa ſꝫ incōplexa et ꝑ cōſequens nō naturaliter ſed ſolum ad placitum illa oratio mentalis diceretur complexa.

¶ Tertia ꝓpoſitio mentalis non debet dici cōplexa q2 cōpoſitionem vel diuiſionē ſignificat in entibꝰ intelligēdo ꝑ cōpōnē vel diuiſionē in entibꝰ aliquā cōpōnē vel diuiſionē extra animā ꝓbatur iſta ꝓpō q2 oratio mētalis cui ſubordinat̄ hoc totum ſbā animata ſenſitiua rationalis eſt coplexa ⁊ tn̄ non ſignificat compoſitionem vel diuiſionem in entibus.

¶ Quarta propō affirmatio vel negatio in intellectu debet dici noticia complexa quia pluribus noticijs ſpecifice diſtinctis equiualet in ſignificando nō ꝙ ille noticie ſint partes eiꝰ ratione cōpoſitionis ſed pñt improprie dici partes eiꝰ ratione ſi

gnificationis ſic videlicet ꝙ ille noticie ſignificāt prīa-
liter oīa illa que ſignificat ſimul talis affirmatio vł ne-
gatio. Hec quarta ꝓpō videtur eſſe ſatis cruda ꝓp-
pter duo. Primū eſt ſtando in cōmuni ſignificatiōe ter-
minorū qua communiter loquētes vtuntur nullo pa-
cto videt eſſe concedendum mentalem vltimatam hu-
ius vocalis homo eſt animal equiualere in ſignificādo
pluribꝰ noticijs ſpecifice diſtinctis: q: vel ille noticie
ſpecifice diſtincte cōſtituunt propoſitionē vel non. Si
primum dabit aliqua mentalis cathegorica compoſi-
ta ex partibus diuerſarū rationū. Si ſecundum ſequi-
tur ꝙ illa ꝓpoſitio non equiualet in ſignificādo illis
noticijs qm̄ propoſitio non equiualet in ſignificando
non propoſitioni. Secundū eſt quia ſequeret nō quā-
libet propoſitionum mentalē debere dici complexam
quod eſt contra dicta in prima propoſitione cōſequē-
tia probatur ſic accepta mētali huius vocalis homo ē
homo petitur an illa ſit complexa vel nō. Si ſecundū
habetur propoſitū. Si primū ſic arguo ipa eſt comple-
xa igit equiualet in ſignificādo pluribus noticijs ſpe-
cifice diſtinctis ſꝫ noticie ſignificātes omnia illa que
ſignificat talis oratio nō ſpecifice diſtinguntur niſi in-
cis includas copulā verbalem quo conceſſo ſtatim ſe-
quitur totā opinionē ruere vt ſatis cōſtat intuenti ꝓp-
pterea tenendo opinionem Gregorij ſecurius eſt dice-
re ꝙ cōplexio ſolum reperitur in voce aut in ſcripto.
Et ſatis miror ꝙ de Aliaco nō melius inſpexerit r. mo-
nes Gregorij quibus ꝑmouetur tenere mentalē ca-
thegoricam non eſſe cōpoſitam quoniā quecunqꝫ ra-
tio adduci poteſt ad probandum ſimplicitatem men-
talis cathegorice conſimilis omnino adduci poteſt de
mentali ypothetica propterea tenendo vnum tenen-
dū erat ⁊ aliud aut ſaltē rationes que adducuntur ad
probandum ſimplicitatem cathegorice concludūt fal-
ſum ſicut ⁊ verū ⁊ ꝑ cōſequens ſunt nulle Facile autē
ē ꝑ gregorio rn̄dere ad motiua inducta ꝓ ꝓpōe ꝓpōis
ypothetice iō de eis ptraſeo dimiſſa igit hac opiniōe
venio ad tertiam q̄ ſola inter ceteras eſt ſuſtinenda.

DIſto cuiꝰ intellectu ponitur
hec cōcluſio reſpōſiua ad titulū q̄ſtionis
ꝓpoſite. Ois enūciatio ex noīe ⁊ verbo vł
noīe infinito ⁊ vbo formaliter aut equiua-
lēter ē ꝓpoſita nō ſolū vocalis aut ſcripta
immo q̄libꝫ mētalis ꝓbat hec cōcluſio ꝑ argumēta cō-
tra opiniones precedentes adducta que ſine dubio re-
ctā nō patiunt ſolutionē quare addo illā particulam
formaliter aut equiualēter ſatis cōſtat. Et huius opi-
nionis fuit aī oēs eos de quibꝰ mētiones fecimus in
principio queſtionis. Cōmētator expreſſe ponēs hāc
cōpōnē in propōibus mētalibꝰ ⁊ etiā doctor ſubtilis
qui in prima queſtiōe primi peri hermenias in reſpō-
ſione ad tertiū ſic dicit. Sicut nomē vocale ⁊ verbū vo-
cale ſunt partes ꝓpōnis vocalis ita nomē mētale ⁊ ver-
bū mētale ſunt partes ꝓpōis mētalis. Ex quibus ver-
bis manifeſte liquet ipm̄ fuiſſe huius opinionis.

Gregorius de arimino

¶ Cōtra hāc opinionē prio principa-
liter arguitur argumētis dn̄i gregorij ex hoc ſic ſi ali-
qua ꝓpō mētalis vltimata eſſet ſic cōpoſita ſequeret
quālibꝫ taliter cōponi cū equa ſit in oibꝰ ratio ꝙ hoc
ſit falſū ꝓbo ſic q: dato oppoſito ſequitur ꝙ poſſibi-
le eſſet eſſe duas propōnes mētales naturaliter ⁊ nul-
lo modo ad placitum ſignificātes oīno ſimiles ⁊ eiuſ-
dē rōnis ſpecifice quarū vna eſſet poſſibilis immo de
facto vera ⁊ alia prorſus impoſſibilis quod eſt falſum
conſequentia ſic oſtenditur mentalis cui ſubordina-
tur hec vocalis oīs albedo eſt entitas eſt vera ex men-
talis cui ſubordinatur hec vocalis omnis entitas eſt
albedo eſt impoſſibilis ſed ſi ille mētales ſic cōponant
vt dictū eſt neceſſariū erit dicere ꝙ cōponunt ex termi-
nis oīno ſimilibus ⁊ eiuſdē ſpeciei igit etiā ille mēta-
les ſunt eiuſdē rōnis q̄ñcūqꝫ eñ ſunt aliqua tota quo-
rū q̄libet ꝑs vniꝰ eſt ſimilis alicui pti alteriꝰ ⁊ ecōuerſo
illa duo tota debent eē oīno ſimilia ⁊ eiuſdē rōnis. Re-
linquitur ergo duas eſſe mētales eiuſdem rationis oī-
no quarū vna eſt vera altera vero impoſſibilis. Falſi-
tas tn̄ illius ſic ꝓbat q: ille tales ꝓpoſitiones idē ade-
quate ſignificant igitur ſi vna eſt vera ⁊ reliqua.

¶ Et cōfirmat non apparet aliquis
modus poſſibilis talis cōpōis igit nō eſt in mente ta-
lis ꝓpō ponēda ꝯña eſt nota ⁊ probatur aſſumptum ⁊
pono caſum ꝙ aliquis nihil affirmans vel negās ha-
beat noticias aliquas verbi grā ſimilitudinē hoīm ⁊ ſi-
militudinē aīaliū ⁊ tūc arguit ſic q̄ñ ille noticie ꝓpō-
nē cōſtituūt nullo pacto aliter ſe hñt ꝙ nūc q̄ñ nullā
cōſtituūt igit nunqꝫ pñt cōponere ꝓpōnē. Forte dices
ꝙ ꝑ aduētū copule de nouo ex illis noticijs ⁊ illo actu
ſincategorumatico ꝯſtituit ꝓpō. Sꝫ cōtra nullo mō
variat acceptio illorū cōceptuū formata copula ⁊ nul-
la illarū noticiarū plus cōponet cū alia q̄ prius viſo
ꝙ antea erant in eodem ſubiecto adequate ſicut nunc
igitur ſicut añ formationē copule non erat propō in
mente ita neqꝫ poſt copule formationē ⁊ per ꝯñs nul-
lo modo videtur poſſibilis iſta ꝓpō propoſitionis men-
talis quod erat probandum.

¶ Ad primum principale reſpondet
cōiter ꝙ nō eſt inconueniēs duas eſſe propōes eiuſdem
ſpēi quarū vna eſt vera ⁊ reliqua falſa iſte enim ſunt
eiuſdem ſpeciei hoc eſt falſū / hoc eſt ſim̄. v. robinqꝫ de-
monſtrādo ſecundam. Sed q: hoc nihil eſt rn̄dere ad
intentionem argumentis icirco negat ꝙ iſte due pro-
poſitiones mentales oīs albedo eſt entitas et oīs en-
titas ē albedo ſunt eiuſdē rōnis. Et q̄ñ dicis quelibet
pars vnius ē eiuſdē rōnis cū aliqua pte alteriꝰ illud
ſimiliter negatur inſtantia eſt de actu diſtributiuo re-
gula eñ cōmunis ē ꝙ ex dēa ſpecifica cathegoreuma-
tū ſpecifica ſequitur diſtinctio actuū ſincathegoreu-
maticorū. Ex quo igit cōceptꝰ quibꝰ ſubordinant ly
entitas ⁊ ly albedo diſtinctarum ſunt rationū icirco
illos actus diſtributiuos diuerſarum ſpecierum eſſe
opꝫ. Sed vt dicūt cōiter loquentes hec ſolutio nō eu-
ſcerat oīno difficultatem argumenti captis enim iſtis
duabus mētalibus oīs hō ē hō / hō oīs hō eſt philoſo-
phice loquendo vna earum eſt neceſſaria et altera im-
poſſibilis ⁊ tn̄ ille mentales ſunt oīno eiuſdem rōnis
nō eñ pōt ibi haberi recurſus ad actus diſtributiuos
viſo ꝙ in cōceptus ſinonimos ferantur. Sed ad iſtud
cōiter loquētes ita reſpōdēt ꝙ actus diſtributiui iſta-
rū duarū ꝓpōnū oīs hō eſt hō / hō oīs hō eſt non ſunt
termini ſinonimi ſꝫ diuerſarū rōnū q: iſta oīs hō ē hō
ſubordinat vni mētali in qua ponit actꝰ hñs vim di-
ſtributiuā vniꝰ cōceptꝰ ⁊ ꝯfuſiuā alterꝰ. Iſta vero hō
oīs ē ſubordinat vni mentali in qua ponit actus hñs
virtutē diſtributiuā vniꝰ cōceptꝰ nō hñs virtutē cōfu-
ſiuā alterius cōceptꝰ mō actus diſtributiuꝰ ⁊ ꝯfuſiuꝰ
ſpecie diſtinguitur ab actu diſtributiuo tātū. Et hec ē
ſolutio noſtri Buridani quam ponit queſtione nona
primi phiſicorum in reſponſione ad vltimum argumē-
tum. In oppoſitum attamen

¶ Cōtra hāc ſolutionē arguitur ſic
vel ſpecifica diſtinctio actuum debet preciſe attēdi pe-
nes conceptus in quos immediate tales actus cadūt
vel non. Si primum ſequitur ꝙ actus diſtributiui iſta

ſum duarũ ꝓpõnũ oĩs homo eſt hõ hõ oĩs hõ eſt ſunt
eiuſdẽ rõnis poſtq̃ cadũt imediate in cõceptꝰ ſinoni-
mos. Sꝫ ſcdõ nõ videt̃ penes quid debeat attẽdi talis
ſpecifica diſtictio actuũ niſi attẽdat̃ penes aggregata
in que tales actꝰ ferunt̃ ſꝫ actꝰ diſtributiui harũ dua-
rũ ꝓpõnũ oĩs albedo eſt entitas oĩs entitas eſt albe-
do ferũtur in aggregata oĩno ſinonima ſunt enim hec
duo aggregata omnino ſinonima albedo ẽ entitas en-
titatis eſt albedo. Et per cõſequens vel actus diſtribu-
tiui harũ duarũ omnis albedo eſt entitas omnis enti-
tas eſt albedo ſunt eiuſdem rationis vel actꝰ diſtribu-
tiui iſtarũ oĩs hõ eſt hõ hõ oĩs hõ eſt ⁊ per conſequẽs
ſolutio data nulla. Forte dices ꝙ actus diſtributiui
duarum primarum non ſunt eiuſdem rationis dato
ꝙ ferantur in aggregata omnino ſinonima eo ꝙ non
eodem modo feruntur in partes illorum aggregato-
rũ ita ꝙ oporteret arguere hoc pacto iſti actus diſtri-
butiui feruntur in aggregata ſinonima ⁊ cadũt in par-
tes ſinonimas illorum aggregatorũ igit̃ illi actus di-
ſtributiui ſunt eiuſdem rationis ꝯmodo conſtat ante-
cedens eſſe falſum. Sed quicquid ſit de omnibus iſtis
videri meo omnes iſte ſolutiões ſuperfluunt Impoſſi-
bilitas enĩ huius propoſitionis omnis entitas eſt al-
bedo ⁊ veritas huius omnis albedo eſt entitas nullo
pacto prouenĩũt ex diuerſitate ſpecifica illorũ actuũ
diſtributiuorũ immo qñ ad imaginationem ita eſſet
ꝙ eodẽ actu diſtributiuo affirmatiuo diſtribueretur
ille terminus albedo ⁊ etiam ille terminus entitas nõ
minus vna illarũ propoſitionũ eẽt vera ⁊ alia impoſſi-
bilis ⁊ ita veritas ⁊ impoſſibilitas illarum propoſitio-
num non proueniunt ab illis actibus diſtributiuis.
Propterea aliter reſpondeo ad argumentum nullum
eſſe inconueniẽs duas eſſe propoſitiones eiuſdem ra-
tionis oĩno quarũ vna ẽ vera ⁊ alia impoſſibilis vt ptꝫ
de iſtis duabus ſortes eſt ſortes ⁊ ſortes eſt plato. Sed
ſi gregorius per ꝓpoſitiones oĩno ſimiles intellexiſſet
propoſitiones ſinonimas tunc illud non eſſet cõcedẽ-
dũ ſed ex toto illo articulo tertio. diſtinctionis allega-
te patet ipſũ nõ ſic intellexiſſe. Ex p̄dictis infero duo
correlaria Primum eſt iſta conſequentia nõ valet iſte
due propoſitiones ſunt eiuſdẽ rationis oĩno igitur iſte
due propoſitiões ſunt ſinonime. Secundũ eſt Iſta cõ-
ſequentia nõ valet iſti actꝰ diſtributiui diſtinguntur
ſpecie ergo iſti actus diſtributiui nõ ſunt ſinonimi ac-
cepta eñ hac vocali omnis homo eſt animal ⁊ ſua mẽ-
tali perſpicuum eſt ꝙ actus diſtributiui illarum dua-
rum ſunt termini ſinonimi attamen ſpecie diſtingun-
tur ex quo generaliter omnis vox ⁊ ꝯceptꝰ ſpecie di-
ſtinguntur. Et ſi petas in quo conſiſtit ſinonimitas il-
lorum duorũ actuũ ſincathegorematicorum ad hoc
ſufficienter reſponſum eſt queſtione decimatertia cir-
ca primam opinionẽ in ſolutione confirmationis ter-
tij argumenti principalis vbi dictũ eſt ꝙ ſinonimitas
illorũ actuũ cõſiſtit in hoc ꝙ intellectus taliter conci-
pit res ſignificatas per vnã qualiter ſignificat̃ ꝑ aliã.

¶ Ad confirmationẽ reſpondet̃ ne-
gãdo ꝙ nõ apparet aliquis modus poſſibilis talis cõ-
põnis ꝓpoſitionis mentalis. Et admiſſo caſu ꝙ aliq̃s
intellectus nihil affirmans vel negãs habeat has no-
ticias videlicet ſimilitudinem hominum ⁊ ſimilitudi-
nem aĩalium. Dico quãdo ille noticie propoſitionem
conſtituunt vna cum copula aliter ſe habebunt q̃ nũc
ſe habeant quando nullam ꝓpõnem cõſtituunt bene
verũ eſt ꝙ non aliter ſe habebunt vel ordine ſitus vel
ordine cõceptionis ſꝫ poſt aduẽtũ copule taliter cõpo-
nẽt adinuicem ꝙ ꝓpoſitionem cõſtituent cũ actu ver-
bali ⁊ ille noticie tunc ſe habebunt vnitiue vnione ſu-
q̃ requiſita ad cõſtitutionẽ propoſitionis qualiter an-
te aduentum copule non ſe habebant Nec credas ꝙ
hec ſolutio principiũ petat videtur eñ arguẽti ex quo
ille noticie ſunt in eodẽ intellectu indiuiſibili ꝙ non
aliter ſe habent poſt aduentum copule quando ꝓpoſi-
tiones conſtituunt q̃ ante aduentũ copule. Et in hoc
ipſe paralogiſatur quẽadmodũ enim communiter ſo-
let cõcedi in philoſophia ꝙ deus poſſet ponere duas
albedines in eodem ſubiecto penetratiue et inheſiue:
non tamen vnitiue ſed poſtea faceret ꝙ ille albedines
ſe haberent vnitiue ita ꝙ eandem qualitatem conſti-
tuerent manifeſtum eſt ꝙ poſtea ſe haberent aliter q̃
nunc habeant dato ꝙ nulla earum in aliquo moueret
ſitum aut locũ pariformia oĩno dico eſſe poſſibile du-
as noticias eſſe in eodem ſubiecto que non vniuntur
aliqua copula verbali ⁊ poſtea vnient̃ copula verbali
⁊ tũc aliter ſe hẽbũt q̃ nunc ſe habeãt licꝫ nulla earum
variet ſuum ſitum aliter inq̃ vnitiue vnione requiſita
ad propoſitionem quali vnione nunc non vniuntur.

¶ Secũdo principaliter arguit̃ ſic.
ſi mentalis vltimata huius propoſitionis homo ẽ ani-
mal componeretur ex pluribus noticijs ſequeretur ꝙ
illa mentalis nullum haberet ſubiectum vel nullum
predicatum quod ſic probo qua ratione noticia homi-
nũ eſſet ſubiectum ea ratione noticia aĩaliũ eſſet ſub-
iectũ ⁊ econuerſo ea ratione qua noticia animaliũ eẽt
predicatum conſimili oĩno noticia hominum eſſet pre-
dicatum igitur ſi alter illorum terminorum ſit ſubie-
ctum vterq̄ illorum erit ſubiectum ⁊ ſi alter illorũ fue-
rit predicatum vterq̄ illorum terminorũ erit predica-
tum ⁊ ita vel illa propoſitio non habebit ſubiectũ vel
ſi ſubiectum habuerit non habebit predicatum.

¶ Et cõfirmat̃ ſi dicta eſſent vera ſe-
queretur ꝙ predicatũ huius propõnis oĩs homo eſt
homo diſtribueretur quod eſt contra oẽm logicã. Se-
quelã tamẽ probo ſic noticia ſubiecti ⁊ predicati ſunt
eiuſdem ſpeciei igitur actus diſtributiuus diſtribuẽs
vnam illarum noticiarum diſtribuit ⁊ aliam poſtq̃ il-
le noticie ſunt eque immediate actui diſtributiuo.

¶ Ad ſcdm principale ſolet cõmuni-
ter reſponderi concedendo ꝙ mentalis vltimata huiꝰ
homo eſt animal cõponitur ex pluribus partialibus
noticijs ⁊ negatur ꝙ illius mentalis nullum poſſit aſ-
ſignari ſubiectum aut predicatum immo noticia ho-
minum eſt ſubiectum illius propoſitionis ⁊ non noti-
cia aĩalium: noticia vero animalium eſt predicatum ⁊
non noticia hominũ. Et negatur ꝙ qua ratione vna
illarum noticiarũ eſt ſubiectũ eadẽ rõne eſt ⁊ alia vñ
noticia hominum eſt ſubiectum eo ꝙ precedit noticiã
animalium/ noticia vero aĩaliam eſt predicatũ eo ꝙ
ſequitur aliam noticiam non quidẽ ordine ſitus cum
nullus talis repibilis ſit in mẽte ſꝫ ordine cõceptiõis.

¶ Sed cõtra hãc ſolutionẽ ipe Gre-
gorius ſic arguit talis ſucceſſio productionũ irratio-
nabiliter ponit̃ igit̃ per talẽ ſucceſſiuã productionẽ
noticiarũ nõ põt ſaluari quare vna earum ſit ſubiectũ
⁊ alia predicatum ꝙ talis ſucceſſio productionũ irrõ-
nabiliter ponat̃ pꝫ q: intellectus põt ſimul ⁊ ſemel ꝓ-
ducere plures actus diuerſarum rõnũ ⁊ ꝑ ꝯñs mirũ
eſſet ſi intellectus nõ poſſet ſimul totã vnã ꝓpõnẽ ꝓ-
ducere ꝙ ſi poſſit ſimul vnam totam propoſitionem ꝓ-
ducere iam ratio data nullo pacto ſatiſfacit. Tum eti-
am ſicut dicit Gregorium tota difficultas argumenti
reducetur de vna propoſitione in intellectu angelico.

Cũ dicat Auguſtinus quarto capite ſuper geneſim ꝙ
mens angelica cuncta que voluerit ſimul noticia facil
lima comprehendit ⁊ alibi ꝙ oĩa ſimul mens angelica
põt que ſigillatim per ordinẽ connexarũ cauſarũ ſmo
diſtinguit. Ex quibus verbis videt̃ eſſe de mẽte Augu
ſtini ꝙ intellectus angelicus ſimul ⁊ ſemel formare pt
vnã totalẽ propoſitionẽ quo poſito non habebit ſolu
tio data locũ quare potius vna noticia illius propõ-
nis ſit ſubiectũ ꝙ̃ alia cũ vna aliã non precedat ordĩe
cõceptionis. Et quando etiam illud negaretur ſtabit
difficultas premiſſa eo ꝙ deus ſaltem poteſt cuiuſli-
bet taliũ propoſitionũ partes ſimul in intellectu pro-
ducere: quo poſito ineſſe arguatur vt ſupra.

¶ Ad iſtud argumentum Gregorij dantes priorem ſolutionem reſpondent ꝙ intellectus
naturaliter non poteſt ſimul formare vnam talem mẽ
talem: experimur enĩ nos ſucceſſiue audita vna voca
li formare ſubiecti ⁊ predicati noticias. Et eodẽmodo
forte dicerent de intellectu angelico. Et ad auctorita
tem auguſtini diceretur ꝙ in ea ly ſimul dicit ſimulta
tem temporaneam ⁊ nõ ſimultatẽ inſtantaneam. Sed
tũc ad illud qđ vltimo ſubiungitur ꝙ deus ꝓducat in
eodẽ inſtanti partes talis propoſitionis. Dicunt ꝙ ar
gumẽtũ non vincit ſi deus naturalem ſimilitudinẽ an
techriſti producat in anima mea ipſa non concurrẽte
actiue ſed pure paſſiue ſe habẽte illa qualitas nõ erit
mihi nec alicui noticia ſic in propoſito. Si deus illaʒ
qualitatẽ que eſt propoſitio mẽtalis quia ex ſua natu
ra ſucceſſiue eſt producibilis producat ſimul ⁊ ponat
in intellectu meo non erit mihi propoſitio. Secũdo di
cunt ꝙ illo caſu admiſſo ⁊ producta vna tali mentali
in inſtanti illa noticia eſt ſubiectũ eius que fuiſſet pri
mo in rerum natura ſi illa propoſitio ſucceſſiue fuiſſet
producta ⁊ illa noticia eſt predicatum que vltime fuiſ
ſet producta ſuppoſita ſucceſſiua productione talis ꝓ
poſitionis mentalis. Tertio dicunt dãdo ꝙ intellect⁹
habeat ſimul illam mentalẽ primo formatã ſimultate
inſtantanea ꝙ adhuc vna noticia eſſet ſubiectum illi⁹
⁊ alia predicatum dato ꝙ nõ poſſit dari ratio a nobis
quare vna earum eſt ſubiectum ⁊ alia predicatuʒ. Et
ad hoc inducunt Themiſtium dicentem noſtrum ſcire
eſt minima pars eorum que ignoramus. Et poſtea re
torquent argumentum in Gregorium petentes ab eo
quare vnus gradus forme ante alios corrũpitur ſup-
poſito ꝙ omnes producantur in inſtanti volentes di-
cere ꝙ ſicut ad hoc nõ poteſt dari aliqua ratio ita nec
dari poteſt in propoſito ſed nulla iſtarum ſolutionuʒ
ſatiſfacit non prima quoniam hoc non videtur verum
ꝙ intellectus non poſſit ſimul ⁊ ſemel formare vnam
propoſitionem mentalẽ: ſuppoſito enim ꝙ naturali-
ter in inſtanti poſſit produci aliqua noticia conceden
dum eſt ꝙ in inſtanti poteſt produci aliqua ꝓpoſitio
qđ ſic probo ſi in hoc inſtanti producat̃ noticia intuiti
ua alicui⁹ rei illa noticia in hoc inſtãti cauſabit iudi
ciũ de exiſtẽtia illius rei quo quidẽ iudicio iudicat̃ il
la res eſſe: ſed illud iudiciũ nõ põt eſſe ſine propoſitio
ne mentali igitur in hoc inſtãti formatur hec mẽtalis
hec res eſt. Ad illud qđ dicunt nos experiri audita vna
vocali ſucceſſiue formare ſubiecti ⁊ ꝑdicati noticias ꝓ
ſolũ arguit ꝙ ille mentales formãtur ſucceſſiue q̃ for
mantur mediantibus propoſitionibus vocalibus vel
ſcriptis cũ quo tamen bene ſtat ꝙ intellectus põt na-
turaliter formare vnã propõnem in inſtãti. Et ita cla
ret ꝙ ſi deus producat aliquam mentalem in inſtanti
⁊ ponat illã in intellectu intellectus in eodem inſtan-
ti poteſt concurrere actiue ad productionem talis ꝓ-
poſitionis ⁊ ita in illo inſtanti eſſet ei propoſitio. Se-
cunda etiã ſolutio nihil vʒ immo ex ea ſequit̃ ꝙ nulla
illarũ noticiarũ eſt ſubiectũ aut predicatũ qđ ſic ꝓbo
⁊ pono ꝙ in hoc inſtãti deus ꝓducat mẽtalẽ vltimatã
cui⁹ vnũ extremũ ſit noticia hoĩm ⁊ aliud extremũ no
ticia animaliũ noticia hominũ ſit a noticia animaliũ
ſit b quo poſito ſic arguo falſum eſt dicere ꝙ noticia a
fuiſſet primo producta ſi tota illa ꝓpoſitio fuiſſet ſuc
ceſſiue ꝓducta Similiter falſum eſt dicere ꝙ a noticia
fuiſſet poſtremo ꝓducta ſi illa propoſitio ſucceſſiue fu
iſſet ꝓducta. Et oĩno ſimiliter de b igit̃ falſum eſt dice
re ꝙ a eſt ſubiectũ vel predicatũ ⁊ ſimiliter ꝙ b eſt ſub
iectum vel ꝑdicatũ. Nec tertia etiã ſolutio vʒ vt infra
patebit qñ dabitur ratio quare vna illaruʒ noticiarũ
eſt ſubiectũ ⁊ alia predicatũ immo breuiter tota diffi
cultas hui⁹ argumenti poteſt deduci abſq̃ hoc ꝙ po-
natur aliquam mentalem produci in inſtãti quod ſic
probo ſortes põt ſucceſſiue in aliquo tẽpore paruo for
mare noticiã hoĩm ⁊ in eodem tẽpore adequato põt for
mare noticiã aĩalium ita ꝙ idem tempus erit adequa
te menſurans cuiuſlibet illarũ noticiarũ productio-
nem ⁊ poſtea poteſt vnire illas duas noticias per co-
pulã verbaleʒ ⁊ ibi nõ põt dari ratio quare vna noticia
ſit ſubiectum ⁊ alia predicatum: nã nulla illarũ noti-
ciarum alteram precedit ordine conceptionis. Tuʒ ſe
cũdo intellectus ſortis poteſt primo formare noticiaʒ
animalium ⁊ poſtea formare noticiam hominuʒ ⁊ ſtã
tibus illis noticijs in anima poteſt cum actu vnitiuo
formare hanc propoſitionem mentalem homo eſt ani
mal ⁊ noticia hominum tunc erit ſubiectum ⁊ tamen
nullo pacto precedit noticiam animalium ordine con
ceptionis immo noticia animalium preceſſit noticiaʒ
hominum vt claret ex ypotheſi. ideo dimiſſa hac ſolu
tione aliqui aliter reſpondent ad argumentum prin-
cipale tenentes pro fundamento ꝙ nullus terminus
in aliqua propoſitione mentali poteſt eſſe preciſe ꝑdi
catum ſic videlicet ꝙ eſſet predicatum ⁊ non copula.
Et iſti tenent verba adiectiua eſſe incomplexa ⁊ quod
magis eſt dicunt ꝙ iſta vocalis homo eſt animal non
ſubordinatur alicui mentali cuius predicatum ſit na-
turalis ſimilitudo animaliũ ſed eius predicatuʒ ẽ vna
noticia ſimplex tantũ ſignificans ſicut hoc aggregatũ
eſt animal hoc fundamẽto preſuppoſito faciliter dãt
rationem quare accepta aliqua mentali vna noticia
potius ſit ſubiectũ ꝙ̃ alia dicentes ꝙ illa noticia que
nõ eſt copula eſt ſubiectũ ⁊ illa que eſt copula eſt pre-
dicatum ⁊ ita illa vocalis hõ eſt animal ſubordinatur
vni mentali conſtitute preciſe ex duabus noticijs. Sʒ
ex hac reſpõſione multa ſequũtur abſurda Primo ſe-
quitur nullum eſſe verbuʒ ſubſtantiuũ in mẽte. Simi
liter ꝙ nunꝙ̃ in mẽte aliqđ verbũ ſignificat aliquali-
ter ſolũ. ⁊ breuiter illa argumẽta q̃ adducta fuerũt cõ
tra opinionẽ tenẽtẽ verba adiectiua eſſe incõplexa ad
duci poſſunt cõtra hũc modũ dicẽdi in quorũ aliquib⁹
erat ſatis bona apparentia. attamen contra iſtos

¶ Sic arguo ſequeret̃ ſecundum il-
lum modũ dicendi ꝙ predicatum huius ꝓpõnis cre-
ans neceſſario eſt creans nõ ſupponeret cuius oppoſi
tum nũc communiter tenet̃ ſequela tñ ſic patet predi-
catũ mẽtalis illi⁹ ꝓpõnis eſt copula eiuſdẽ puta hoc
totum neceſſario eſt creans ⁊ eſt vna ſimplex qualitas
⁊ hoc totũ non poteſt de aliquo verificari vt cõſtat im
mo qđ magis eſt ex illo mõ dicendi ſequit̃ ꝙ ſubiectũ
huius ꝓpõnis nõ ſupponit rebus ſtantibus vt nũc hõ
eſt animal cũ non poſſit verificari mediãte copula ſue
propoſitionis de aliquo vt ſatis conſtat Iſta aũt ſunt

contra logicam communem igitur.
¶ Secūdo ſic ex iſto mō reſpōdendi
ſequit̄ ꝓpoſitionē mentalē eſſe ſimplicē noticiā: qḋ
tñ intendit negare hic modus dicēdi: ſequelā tñ ſic ꝓ
bo hoc totuꝫ neceſſario eſt aīal bene pōt ſubordinari
vni ſimplici noticie igit̄. ⁊ hoc totum hō neceſſario eſt
animal vni ſimplici noticie ſubordinari poterit: imo
ſine dubio quodcunq; incōueniens adducatur contra
vnū adducet̄ contra aliud ⁊ quodcunq; motiuū addu
catur pro vno hoc poteſt adduci ⁊ pro alio.
¶ Tertio ſic data hac opiniōe ſequit̄
equiualentiā eſſe inter has duas ꝓpoſitiōes ſortes
eſt vel non fuit hō ſortes nō eſt vel fuit hō qḋ cōſtat eē
falſum cū in primo inſtāti eſſe ſortis prima ſit vera ⁊ ſe
cunda falſa. Sequelā tñ ſic probo ⁊ peto a te vtrū illa
vocalis ſubordinatur vni ꝓpoſitioni mētali cui⁹ idē
terminus eſt p̄dicatū ⁊ copula vel nō: ſi ſecundū ma
le dicit hec opinio. Si primū ſequit̄ ꝙ negatio prece
dit totā copulā ⁊ per ꝯñs tota copula negatur: igitur
prima equiualet ſecūde. Nec poſſent iſti ſe defendere
cū modo hentiſberi de quo meminimus q̄ſtione deci
ma vt patet ſpeculanti. Sequit̄ etiā ex iſto mō dicēdi
nullū p̄dicatū alicuius mentalis aliqua ſuppoſitio
ne ſupponere qḋ eſt abſurdū ⁊ ſequela eſt ſatis clara.
Et ſine dubio tot abſurda ſequuntur ex iſto modo di
cendi quot ſequunt̄ tenendo mentalē eſſe ſimplicē no
ticiā. ¶ Inuenio quēdam alium aliter adhuc reſpon
dentē ad argumētum principale ⁊ dicit ꝙ iſta ꝓpo
ſitio homo eſt animal ſubordinat̄ vni mentali in qua
ponitur actus verbalis q̄ ex ſua natura immutat intel
lectū ad apprehendēdū hoīem eſſe animal per conce
ptus illos vnitos illo actu verbali ſed iſta animal eſt
homo ſubordinat̄ vni mentali in qua ponit̄ actus ver
balis alterius ſpeciei qui ex ſua natura vitaliter mu
tat intellectū ad apprehendendū animal eſſe hoīeꝫ ꝑ
illos duos cōceptus. Sed nec iſte modus dicendi pla
cet q: nō eſt magna apparentia dicere illos duos act⁹
ſincathegorematicos diſtingui ſpecie ſicut nec ī hoc
ꝙ cōcedit noticiaꝫ ſortis ⁊ platonis ſpecie diſtingui.
Aliū adhuc modū reſpōdendi hꝫ Paulus venetus in
Paulus ve- magna logica in ſecūda regula de cōditionalibus vbi
netus inquirit qua rōne vna ꝓpoſitio eſt aīs ⁊ alia ꝯñs ſup
poſito ꝙ nulla ſit prioritas aut poſterioritas intelligē
do vnū caruꝫ ⁊ dicit ꝙ hoc eſt eo ꝙ intellectus accipit
vnā ꝓpoſitionē pro antecedente ⁊ aliā pro cōſequē
te. Eodēmodo diceret in ꝓpoſito ꝙ iſta vocalis hō
eſt animal ſubordinat̄ vni mētali ſignificāti hominem
eſſe aīal ⁊ nō vni mētali ſignificanti animal eſſe hoīeꝫ
⁊ diceret ꝙ ratio quare vnus illoꝝ terminoꝝ eſt ſubie
ctum ⁊ alius p̄dicatū eſt q: vnū illoꝝ terminoꝝ acci
pit intellectus pro ſubiecto ⁊ nō aliū. Sed videt̄ ꝙ ne
q̄ iſtud ſatiſfaciat q: ꝙ intellect⁹ ꝯcipiat ſic vel ſic hoc
habet a noticia immutante ipm ⁊ ꝙ noticie ſignificēt
ſic vel ſic hoc nō habent ab ipſo intellectu. Propterea
non data eſt ſufficiēs ratio quare ille tres qualitates
hō eſt animal nō ſignificāt animal eſſe hoīeꝫ. Propter
ea dimiſſis omnib⁹ his modis dicēdi aliter reſpōdeo
ad argumētū principale aſſignādo aliā rōnem quare
poti⁹ vna noticia ſit ſubiectū q̄ alia ⁊ dico ꝙ ſicut ter
mini vocales ⁊ ſcripti aliquas denominatiōes ſumūt
a terminis mentalibus q̄bus ſubordinant̄ ſic ecōuerſo
termini mētales aliq̄s ſumūt denominationes a ter
minis vocalibus: vnde pro tāto aliquis terminus mē
talis eſt ſubiectū q: ſubiectū ꝓpoſitiōis vocalis aut
ſcripte ei ſubordinatur. Ille vero terminus dicit̄ p̄di
catum cui p̄dicatum vocalis aut ſcripte ſubordinat̄

Forte dicis ex iſta ſolutiōe ſeq̄tur ꝙ ſi ſortes haberet
hanc mentalem vltimatam homo eſt animal ⁊ ꝙ non
eſſet aliqua talis vocalis aut ſcripta in mundo ꝙ illa
mentalis non haberet ſubiectum ⁊ p̄dicatum qḋ eſt
falſum: ſequela tamen patet ſic ſecundum ſolutionem
datā terminus ille dicitur ſubiectuꝫ mentalis cui ſub
ordinatur ſubiectum ꝓpoſitionis vocalis ſed in ca
ſu dato nullus eſt terminus in illa mentali cui ſubor
dinatur ſubiectum vocalis poſtq̄ nulla talis vocalis
eſt in rerum natura: igitur in illa mentali nullum erit
ſubiectum. Ad hoc dico ꝙ non requirit̄ actualis ſub
ordinatio ſed aptitudinalis ſufficit: ex illo correlarie
infero ꝙ quelibet illarum noticiarū indifferenter pōt
eſſe ſubiectum vel p̄dicatum.
¶ Ad ꝯfirmationē diuerſimode poſ
ſumus reſpōdere ſm diuerſos modos reſpōdendi ta
ctos in argumēto precedenti. Uñ breuiter dicit̄ ꝙ mē
talis huius oīs homo eſt homo cōponitur ex plurib⁹
partialibus noticiis. Et licet ſubiectū ⁊ p̄dicatū ſint
eiuſdē ſpeciei nō tñ ſequitur ꝙ actus diſtribuēs ſub
iectū debeat diſtribuere p̄dicatū. Et lꝫ noticia q̄ eſt
ſubiectū nō ſequatur immediati⁹ ordine conceptionis
aut ſitus actū diſtributiuū q̄ noticia que eſt p̄dica
tū tamē quia intellectus fert illum actum diſtributi
uum in vnam illarū negationū ⁊ non in aliam: idō vna
illarum diſtribuitur alia non diſtributa: vel ſi velis di
cere ꝙ ille actus diſtributiuus ex ſua natura eſt diſtri
butiuus vnius illarum noticiarum ⁊ non alterius il
lud videtur durum ſed dic conſequenter.
¶ Tertio principaliter arguitur ſic
mētalis cui ſubordinatur hec vocalis ſortes eſt ſortes
non componitur ex pluribus partialibus noticiis: et
non eſt maior ratio de vna mentali vltimata q̄ de alia
ergo nulla mentalis vltimata componitur ex plurib⁹
partialibus noticiis. Conſequentia eſt clara ⁊ ꝓbo aſ
ſumptum noticia cui ſubordinatur ſubiectum ⁊ noti
cia cui ſubordinatur p̄dicatum ſunt duo accidentia
ſolum numero differentia ⁊ ſunt in eodē ſubiecto igi
tur debent conſtituere aliquod vnum: tenet conſequē
tia per ꝓpoſitionem philoſophi impoſſibile eſt duo
accidentia ſolum numero differentia inherere eidem
quin conſtituant aliquod vnum ⁊ tunc quero vel illa
noticia eſt ſubiectum ⁊ ſic ibi nullum erit p̄dicatum
vel ipſa erit p̄dicatum ⁊ ſic ibi nullum erit ſubiectū
quorum vtrumq; eſt abſurdum.
¶ Cōfirmatur intellectus ſortis po
teſt formare ſimplicem noticiam cui ſubordinatur ter
minus connotatiuus igitur poteſt formare ſimpliceꝫ
noticiam cui ſubordinatur hec vocalis ſortes eſt cur
rens: ſequelam probo ſic intellectus ſortis poteſt for
mare ſimplicem noticiam habentem vnicam connota
tionem: igitur preciſe poterit etiam formare ſimplicē
noticiam habentem plures connotationes ⁊ per con
ſequens poteſt formare ſimplicem noticiam cui ſub
ordinatur hoc totum ſortes albus qui eſt currens ⁊ nō
apparet aliqua ratio diuerſitatis quin etiam poterit
formare ſimplicem noticiam cui ſubordinatur hec ꝓ
poſitio ſortes eſt currens ⁊ per conſequens aliqua mē
talis vltima ē vna ſimplex noticia qḋ reſtabat ꝓbādū.
¶ Ad tertium principale cuius diffi
cultas pendet ex illa ꝓpoſitione impoſſibile eſt duo
accidentia ſolum numero differentia inherere eidem
quin conſtituant aliquod vnum. Reſpondeo ꝙ licet
illa ꝓpoſitio attribuatur philoſopho nuſq̄ tñ apud
eū inuenio ſic vt ē allegata. verū eſt ꝙ quinto metha

phiſice vbi ponit modos diuerſitatis dicit hoc pacto: Quecunqʒ diuerſa ſunt vt idem aliquid entia non ſolum numero ſed aut ſpecie aut genere in propoꝛtione per quod vt dicunt expoſitoꝛes intendit dicere ꝙ impoſſibile eſt accidentia ſolum numero differentia inherere eidez Gregoꝛius diſtinctiōe decima ſeptima queſtione quarta in reſponſione ad ſecundum argumentum ante oppoſituz dicit ꝙ illud dictū philoſophi debet intelligi de accidentibus non facientibus ꝑ ſe vnū in actu ⁊ poſtea dicit ꝙ adhuc nō eſt de omnibus vniuerſaliter verum quoniam non de ſpiritualibus ⁊ intentionalibus quales ſunt ſpecies in medio ⁊ in ſenſibus ⁊ in alijs potentijs ⁊ de actibus earuz. Et ideo de accidentibus materie mere coꝛpoꝛalibus quales ſunt qualitates prime ⁊ ſecunde poteſt intelligi verum eſſe dictum ſuum quoniam talia in eodem ſubiecto per ſe faciunt vnum et non remanent actu plura indiuidua quamuis de potentia dei poſſet eſſe oppoſitum Nunc autem nō eſt preſentis ſpeculatiōis diſcutere quid veritatis contineat hoc dictum ⁊ etiam ea que dicit Gregoꝛius. Sed quantum ad propoſitum ſufficit dicunt cōiter loquētes ꝙ illa propoſitio Ariſtotelis vtrobiqʒ verum continet ⁊ in coꝛpoꝛalibus ⁊ in ſpiritualibus alioqui non poſſet probari ꝙ due ſcientie ſolum numero differentes inherentes eidem anime conſtituunt vnaz ſcientiam Nec poſſet probari ꝙ ſcientia genita per experientiam ⁊ per demonſtrationem ſe intenderēt ſuppoſito ꝙ eſſent eiuſdem ſpeciei ſuppoſito igitur ꝙ illud dictum philoſophi habeat verum in qualitatib⁹ ſpiritualibus iā argumentuz ſtat in ſuo vigoꝛe Ad quod aliqui reſpondent ꝙ iſta propō ſoꝛtes eſt ſoꝛtes ſuboꝛdinatur vni mentali compoſite ex plurib⁹ noticijs dato ꝙ noticia que eſt ſubiectum ⁊ noticia que ē predicatum ſint accidentia ſolum numero differētia. Et ratio quare ille due noticie non conſtituunt eandem qualitatem eſt hec quia inter eas mediat actus vnitiuus ratione cuius impeditur conſtitutio vnius qualitatis. Dant exemplum de duab⁹ albedinibus exiſtentibus in duabus medietatibus que per punctum diſtant ⁊ nō ſe intendunt eodemmō poſtꝙ noticia ſubiecti ⁊ predicati diſtant per actuz vnitiuū qui eſt alterius rationis a noticijs extremoꝛum ⁊ ita licet ſit in eodem ſubiecto adequato non tamen ſe intendūt. Sed hec ſolutio nihil valet. Si enim inter extrema huius propoſitionis mentalis ſoꝛtes eſt ſoꝛtes mediet actus vnitiu⁹ verbalis vel ergo mediat mediatione ſitus vel mediatione cōceptionis non poteſt dici primū vt cōſtat nec etiam ſecundum quia tunc opoꝛteret primo concipi ſubiectū poſtea actum vnitiuum verbalem poſtremo vero predicatū. Si igitur illi duo cōcept⁹ fuiſſent antea in intellectu eque cito foꝛmati ⁊ poſtea vniant per actū verbalē iaz inter illa extrema non mediabit copula nec mediatione ſitus nec mediatione cōceptionis. Etiā ſecundū illos qui dant hanc ſolutionē dicūt ꝙ actus ſincathegoꝛeumaticus preſupponit exiſtentiā conceptuum in quos cadit ⁊ per conſequens non ſtat ꝙ primo foꝛmetur ſubiectū poſtea copula poſtea vero ꝑdicatū. Etiā ſecūdū hūc modū dicēdi eſſet cōcedēdū ꝙ ſubiecta iſtarum duarū mentalium homo eſt riſibilis homo ē animal ſeſe intenderent ſi eſſent in eadem anima ſunt enim accidentia eiuſdē rationis ⁊ nō diſtāt per aliquod coniungibile igitur per illā maximā philoſophi debēt cōſtituere vnam qualitatem Analogiam etiam quaz iſti ducunt ad propoſitum nihil valet quia due albedines exiſtentes in duabus medietatibus non ſunt in eodez ſubiecto adequato ſicut due noticie vnde ſicut patuit ex verbis gregoꝛij iam allegatis ſtat ꝙ in eodem ſubiecto adequato ſint due albedines non tamen vnicam conſtituentes vt puta ſi deus non velit concurrere ad vnionem illarum duarum albedinum: ad conſtituendum vnaz. Conſimiliter dico de duabus noticijs quarum quelibet eſt noticia ſoꝛtis ⁊ dico ꝙ in poteſtate intellectus eſt non concurrere ad vnionem illam duarū noticiarum ad conſtituendum vnam qualitatem ⁊ ſecluſo concurſu ipſius intellectus non inconuenit duas eſſe noticias eiuſdem ſpeciei in eodem intellectu nō tamen conſtituentes vnam qualitatem immo concedo ꝙ habita vna noticia in intellectu ꝙ in poteſtate intellectus eſt facere ꝙ due eius medietates nō amplius conſtituent vnam qualitatem ſed vniantur actu verbali mediante quo propoſitionem conſtituent producta igitur vna noticia ſoꝛtis ille qui eam foꝛmat poteſt adhuc aliam foꝛmare qua foꝛmata poteſt non concurrere ad vnionem illarum duarum noticiarum. Et ſi tunc foꝛmet actum ſincathegoꝛeumaticum cui ſuboꝛdinatur ly eſt conſtituet propoſitionem cuius ſubiectum ⁊ predicatum erunt eiuſdem rationis non tamen vnam qualitatem conſtituent dato ꝙ ſint in eodem intellectu.

Ad confirmationē reſpondetur ꝓbabiliter concedendo illud quod argumentuz petit ꝙ intellectus poteſt foꝛmare ſimplicez noticiā cui ſuboꝛdinabitur hec propoſitio ſoꝛtes eſt currens ſicut poteſt foꝛmare ſimplicem noticiā cui ſuboꝛdinatur hoc totū ſoꝛtes albus qui eſt currens nichilominus tamen cuz hoc dico ꝙ intellectus etiā bene pōt foꝛmare mentalē vltimatam compoſitam ex pluribus noticijs cui ſuboꝛdinatur illa ſoꝛtes eſt currens quemadmoduz poteſt foꝛmare ſimplicem noticiam cui ſuboꝛdinatur hoc totuz homo albus. Et etiam poteſt foꝛmare noticiam complexam cui ſuboꝛdinabitur ly homo albus. Et ſi tenētes hanc opinionem tertiam intendāt illud negare nō teneo cum eis. Sed illa ſimplex qualitas cui ſuboꝛdinatur hec propoſitio ſoꝛtes eſt currens preſupponit illam mentalem vltimatam cui ſuboꝛdinatur eadem ꝓpoſitio compoſita ex pluribus partialibus noticijs et ab ea partialiter cauſatur nec aliqua iſtaruz ſuboꝛdinationum ſuperfluit. nā vt dictum eſt rationes cogūt ad ponendum primam ⁊ eſt perfectio ipſius intellect⁹ poſſe foꝛmare ſecundaz/ ⁊ pari facilitate diceres ꝙ in intellectu non poſſet eſſe aggregatū ex ſubſtantiuo et adiectiuo poſtꝙ intellectus poteſt foꝛmare ſimplicem noticiam cui ſuboꝛdinetur aggregatum ex ſubſtantiuo ⁊ adiectiuo vocalibus vel ꝙ vna illarum qualitatū ſuperflueret. Sed petes an quotienſcunqʒ producitur mentalis vltimata compoſita totiens producatur vna alia que ſit ſimplex qualitas reſpōdeo ꝙ nō ⁊ ad hoc pono tres propoſitiones.

Prima propoſitio quādo intellectus foꝛmat propoſitionem complexam non opoꝛtet voluntatem ſemper concurrere ad productionem talis propoſitionis.

Secunda propoſitio volūtas pōt concurrere cum intellectu ad producendum propoſitionem que ſit ſimplex noticia et etiam ad producendum propopoſitionem complexam.

Tertia propō nunqʒ intellect⁹ pōt foꝛmare propoſitionē que ſit ſimplex noticia niſi concurrente voluntate. Et non ſoluz intendo loqui de cathegoꝛicis ſed ⁊ ypotheticis enūciationib⁹. Et cōtra hāc opinionē nō militāt argumēta facta cōtra alias duas opiniones. Epilogando hanc opinionem claret quid

dicendum ſit ad queſtionem propoſitã ⁊ in quibus iſte opiniones conueniunt ⁊ in quibus diſcrepant ⁊ qualiter opinio communis eſt intelligenda. ⁊ hec de queſtione prima quoad ea que tanguntur in prima parte capitis preſentis dicta ſatis ſint.

Queritur ſecundo circa ea que tangit phũs in tertia parte huius capituli. Utrũ arguẽdo ab affirmatiua ad negatiuã predicato variato penes finitũ ⁊ infinitũ valet ꝯña ſicut a termino priuatiuo ad terminuꝫ infinitũ. Iſta queſtio vnũ ſupponit ⁊ aliud q̃rit. Supponit em̃ bonã eſſe ꝯñam a termino priuatiuo ad terminũ infinitũ ⁊ petit an eodem mõ valeat ab affirmatiua ad negatiuam ⁊c̃. Circa illud igitur qd̾ ſupponit Notandũ eſt ꝙ acceptis duobus terminis priuatiue oppoſitis infinitando terminũ non priuantẽ: tũc terminus priuatiuus eſt inferior ad illũ terminũ infinitũ terminus aũt infinitus inferior eſt ad negationẽ termini finiti verbigratia iſte terminus cecus inferior eſt ad hunc terminũ non videns ⁊ hic terminus nõ vidẽs ad non eſſe videntẽ. Et ex illo ſequitur ꝙ talis modus arguendi a priuatione ad terminũ infinitũ eſt validus ⁊ non inualidus. Sed ad debite arguendũ ab affirmatiua ad negatiuã predicato variato penes finitum ⁊ infinitum dicunt aliqui ꝙ q̃n in affirmatiua pars predicati infinitatur nõ valet ꝯña quẽadmodũ nõ ſequit̃ ſortes videt nõ equum ergo ſortes nõ videt equum ſed oporteret totum predicatum infinitari. Et ſi obijcias tũc hic nõ arguetur per regulã ſortes eſt nõ homo ergo ſortes nõ eſt homo poſtꝙ̃ ſolũ infinitatur pars predicati affirmatiue ⁊ nõ tantũ predicatũ. Ad hanc obiectionem reſpõdent ꝙ totũ predicatũ dempta negatione infinitante debet infinitari ⁊ non oportet infinitari totale predicatũ. Sed iſtud eſt multiplicare verba nec op⁹ erat iſta ſuperaddere dictis Ariſtotelis in prima ꝯña non variatur predicatũ penes finitum ⁊ infinitum. In ſecũda vero ꝯña variatur predicatũ penes finitum ⁊ infinitum. vñ variari predicatũ penes finitum ⁊ infinitũ nihil aliud eſt q̃ predicatũ negatiue eẽ terminum finitũ ſi predicatũ affirmatiue fuerit terminus infinitus aut econuerſo. Iſtis notatis ponitur cõcluſio reſponſiua ad queſtionẽ propoſitã quẽadmodum a priuatione ad terminũ infinitũ eſt bona ꝯña ita ab affirmatiua ad negatiuã predicato variato penes finitũ ⁊ infinitũ valet ꝯña probatur iſta ꝯcluſio auctoritate Ariſtotelis eaꝫ ponentis in textu. Probatur etiã ratione quia ſi non ſequitur a eſt b ergo a non eſt non b ſtabit contradictorium conſequentis in veritate cuꝫ antecedente ⁊ ita iſta ſimul ſtarent a eſt b ⁊ a eſt non b: ⁊ ita verificarentur duo termini contradictorij de eodem termino ſingulari quod eſt impoſſibile.

¶ Cõtra predicta prĩo principaliter arguitur ſic. Et primo probando ꝙ a priuatiõe ad terminũ infinitũ non valet ꝯña ⁊ arguo ſic nõ ſequit̃ ſortes ⁊ plato ſunt ceci ergo ſortes ⁊ plato ſunt nõ videntes ⁊ tñ arguit̃ a priuatione ad terminũ infinituꝫ igit̃ male dictũ eſt in cõcluſione talẽ modum arguẽdi eſſe bonũ ꝙ illa ꝯña nõ valeat probo ſic ⁊ pono caſum ꝙ ſortes videat ⁊ plato ſimiliter ⁊ ꝙ per tranſpoſitioneꝫ materiarum ⁊ formarum ſortis ⁊ platonis fiant duo noua compoſita iohannes ⁊ cicero/ cicero ſit cecus et iohannes ſimiliter. Iſto poſito patet veritas antecedẽtis cicero ⁊ iohannes ſunt ceci: cicero ⁊ iohãnes ſunt ſortes ⁊ plato g̃ ſortes ⁊ plato ſunt ceci ⁊ ꝯſequentis falſitas eſt clara: naꝫ iſta eſt vera ſortes ⁊ plato ſunt videntes ⁊ per ꝯſequens hec eſt falſa ſortes ⁊ plato ſunt non videntes.

¶ Et confirmatur non ſequitur hec anima rationalis quieſcat igitur hec anima rationalis non mouetur ⁊ tamen ibi arguitur per regulaꝫ: igitur ꝙ illa conſequentia non valeat probo ſic: ⁊ pono caſum ꝙ pes ſortis quieſcat: manus autem eius moueatur ⁊ demonſtro eius animam: tunc antecedens illius conſequentie eſt verum ⁊ conſequens falſum. Cõſequentis falſitas eſt clara ⁊ veritatem antecedẽtis ſic probo: ſequitur bene hec anima quieſcit in pede: igit̃ hec anima quieſcit: tenet conſequentia a parte in modo ad ſuum totum ⁊ antecedens eſt verum vt notũ eſt ex caſu igitur ⁊ conſequens.

¶ Ad primum principale dupliciter poſſumus reſpondere. Uno modo cõcedendo hanc cõſequentiam ſortes ⁊ plato ſunt ceci ergo ſortes ⁊ plato ſunt non videntes ⁊ ſicut in caſu poſito conſequẽs eſt falſum ita eſt ⁊ antecedens: diceretur enim ꝙ ceca diffiniatur hoc pacto ceca ſunt animalia quorum nullũ videt eodem modo negaretur ⁊ iſta cicero ⁊ iohannes ſunt ceci. Et vlterius negaretur iſta conſequentia cicero eſt cecus ⁊ iohannes eſt cecus ergo cicero ⁊ iohãnes ſunt ceci ⁊ hoc vt dictum eſt in ſecunda difficultate ſecunde partis queſtionis none eſt conforme dictis Ariſtotelis in primo elenchorum. Alio modo dicitur conformiter ad ea que diximus de hoc loco preallegato concedendo hanc eſſe veram in caſu poſito ſortes ⁊ plato ſunt ceci eo ꝙ ſunt aliquod cecũ ⁊ aliquod cecũ ſiue animal non videns ⁊ animal non videns ⁊ tunc fateor: hanc conſequentiam non valere. ſortes ⁊ plato ſunt ceci ergo ſortes ⁊ plato ſunt non videntes ⁊ nego ꝙ arguatur per regulam. Regula intelligitur dũmodo procedatur cum terminis ſingularis numeri. ratio autem quare non valet cum terminis pluralis numeri eſt quia tunc in illis deficit fundamentum regule. Fundatur enim regula in hoc ꝙ duo termini priuatiue oppoſiti nõ poſſent verificari de eodẽ: modo duo termini priuatiue oppoſiti bene verificantur de eodẽ in plurali numero demonſtrando ſortem ⁊ platonem iſta eſt vera in caſu iſti ſunt ceci ſimiliter ⁊ iſta iſte ſunt videntes vt ſatis conſtat ex caſu inter has ſolutiones elige. Secundum primam non opus eſt gloſare regulam ⁊ conformiter dicitur ad mentem philoſophi. Secunda non eſt irrationabilis ſed videtur conformis ſignificationi huius termini pluralis numeri ceca quoniam non apparet ꝙ includat negationem cadentem ſuper totum copulatum ſed ſolum ſuper eius partes vt antea dictum eſt.

¶ Ad confirmationẽ reſpõdetur negando hanc conſequentiã nõ valere hec anima rationalis quieſcit ergo hec anima rationalis non mouet̃ ⁊ admiſſo caſu poſito dico ꝙ ſicut conſequens eſt falſum ita ⁊ antecedens ⁊ ad probationem eius negatur iſta cõſequentia hec anima quieſcit in pede ergo hec anima quieſcit. Et quando dicis ꝙ arguitur a parte in modo ad ſuum totum. Reſpondeo ꝙ talis modus arguendi eſt inefficax quando arguitur cum dictione includente negationem quẽadmodum eſt ly quieſcit. Propter eandem cauſam hic non debite arguitur a parte in modo ad ſuum totum coloratum incipit eſſe coloratum albedine ergo coloratum incipit eſſe coloratũ.

¶ Contra hanc ſolutionẽ arguit̃ ſic probando bonitatem huius conſequentie hec anima quieſcit in pede ergo hec anima quieſcit ⁊ arguit̃ ſic:

iſta conſequentia eſt bona hec anima non quieſcit ergo hec anima nō quieſcit in pede ⁊ ibi arguitur ex oppoſito conſequentis ad oppoſitum antecedentis p̄ie conſequentie: igitur illa conſequentia eſt bona bonitas huius conſequentie patet bene ſequitur: hec aīa nō quieſcit ergo hec anima in nullo loco quieſcit ⁊ vltra ſequiť hec anima in nullo loco quieſcit ergo hec anima in iſto loco non quieſcit demonſtrando locum pedis. Ex quo ſequitur ꝙ hec anima non quieſcit in pede ⁊ per ꝯñs de primo ad vltimum ſequitur hec aīa non quieſcit ergo hec anima non quieſcit in pede.

¶ Ad hoc argumētum reſpondetur negando iſtam conſequentiam vt prius hec aīa q̄eſcit in pede ergo hec anima quieſcit ⁊ nego ꝙ ex oppoſito conſequentis ſequatur oppoſitū antecedentis. Et ad probationem concedo hanc conſequentiam hec aīma non quieſcit igitur in nullo loco quieſcit ⁊ vlterius concedo iſtam hec anima in nullo loco quieſcit: igiť hec anima in iſto loco non quieſcit vt ly in iſto loco ſit determinatio ſubiecti ſed ſi eſſet determinatio de ly quieſcit tunc negarem conſequentiam. Et ſi dicas bene ſequitur hec anima in nullo loco quieſcit igitur hec aīa non quieſcit in aliquo loco. Et vltra hec anima nō q̄eſcit in aliquo loco ergo hec anima non quieſcit in iſto loco a ſuperiori ad inferius negatiue: conceſſa prima conſequētia nego ſecundam nec valet talis modus arguendi cum dictione includente negationem. Et ſi dicas bene ſequitur hec anima quieſcit ī pede ergo hec anima eſt quieſcens in pede. Conſequens aūt eſt vna affirmatiua cuius predicatum eſt aggregatum ex determinatione ⁊ determinabili igitur ſi totum illud aggregatū ſupponat ſupponet ⁊ determinabile ⁊ per cōſequens ly quieſcens ſupponet pro illa anima: ⁊ per conſequēs ſemper habebitur bonitas illius cōſequētie. Reſpōdetur concedendo illam conſequentiam factam ⁊ fateor ꝙ ly quieſcens ſupponit non tamen facienda eſt verificatio hoc pacto hec aīa eſt quieſcens eo ꝙ in illa ly quieſcens non reſtringiť quēadmodū in alia. Et idem omnino iudiciū eſt de illo determinabili ſicut de iſto in hac ſortes eſt incipiens eſſe albus ⁊ fiat verificatio eorum cum conſimili reſtrictione.

¶ Secundo principaliter arguiť ſic non ſequitur tantum ens eſt non chimera igiť tantū ens non eſt chimera ⁊ tamen arguitur ab affirmatiua ad negatiuam ⁊c. igitur talis modus arguendi eſt ineſficax. Minor eſt clara ⁊ ꝓbo maiorem: antecedens illius conſequentie eſt verum ⁊ conſequens falſum igitur illa conſequentia nihil valet: ꝙ antecedens ſit verum patet per ſuam vniuerſalem in terminis tranſpoſitis omnis nō chimera eſt ens ⁊ falſitas conſequētis patet q: exponitur per vnam copulatiuā cuius ſecunda exponens eſt falſa vt conſtat: igitur.

¶ Et cōfirmatur non ſequitur eſſentia diuina eſt nō pater igitur eſſentia diuina nō eſt pater ⁊ tñ arguitur per regulā igitur: qđ nō ſequať probo ſic añs eſt verum: nā eſſentia diuina eſt filius q̄ eſt non pater ⁊ per ꝯñs eſſentia diuīa eſt nō pater: ꝙ ꝯñs ſit falſum patet per veritatem ſue contradictorie omnis eſſentia diuina eſt pater.

¶ Ad ſecūdum principale cōis ſolet dari reſpōſio concedendo ꝯñam factā non valere ſed negatur ꝙ arguitur per regulā. Quia vt dicunt cōiter loquentes regula intelligitur/quando arguiť a pure affirmatiua: modo claret antecedens non eſſe propoſitionem pure affirmatiuam eo ꝙ infert cathegoricam negatiuam. Alij dicunt ꝙ regula intelligitur quādo talis affirmatiua non eſt exponibilis ⁊ redit in idem. Hinc fit iſtas conſequentias non valere omne ens preter deum contingenter eſt creatura ergo omne ens ꝑter deum contingenter non eſt nō creatura ſortes cōtingenter eſt non lapis ergo ſortes contingenter non eſt lapis/⁊ ita de innumeris talibus dicatur.

¶ Contra hanc ſolutionē arguitur ſic ad hoc ꝙ debite arguatur per hanc regulā nō opꝫ ꝙ arguatur a pure affirmatiua ſed ſufficit arguere a ſimpliciter affirmatiua igiť ſolutio nulla nec datus ē verus intellectus regule/cōſequentia eſt manifeſta ⁊ probatur aſſumptum/arguendo a tali ꝓpoſitione affirmatiua exponibili pregnāte ad vnā negatiuā exponibilem optime valet modus arguendi qđ ſic declaro exēplariter/omnes iſte cōſequentie ſunt bone ſortes cōtingenter eſt non lapis ergo ſortes nō contingenter eſt lapis oē ens preter deū contingenter eſt creatura ergo nō omne ens preter deū cōtingenter eſt nō creatura omne ens preter deum cōtingēter eſt ens ergo nō omne ens preter deū contingenter eſt nō ens tātū ſortes eſt nō currens ergo non tantū ſortes eſt currens et ita inductiue in omnibus ⁊ per conſequens male dicunt dātes priorem reſponſionem regulam eſſe intelligendā dūmodo affirmatiua nō fuerit pregnās aut exponibilis. ¶ Propter hoc argumentū teneo regulam nō debere limitari ad propōnes pure affirmatiuas. Sed dico ipſam habere verum cum propoſitionibus pregnantibus ſicut cū nō pregnantibus/hoc tamen ſeruato ꝙ ex tali affirmatiua non ſolum inferať propoſitio negatiua ſed negatiua exponibilis hoc eſt dicere ꝙ in illa negatiua ſignum exponibile negetur: propterea iſte conſequentie nūc facte ſunt bone quia in eis omnibus ſignum exponibile negatur.

¶ Cōtra hāc ſolutionē arguitur ſic non ſequitur tantum ens eſt non currens/ergo non tātum ens eſt currens attamen infertur negatiua exponibilis/igitur illud non ſufficit ⁊ per conſequens dicendum eſt cū primo modo dicendi illā conſequentiā non tenere q: antecedens eſt affirmatiua pregnās/ꝙ illa conſequentia non valeat patet aliquibus entibus currentibus ⁊ aliquibus non antecedens eſt verum et contradictorias conſequentis ſimiliter igitur.

¶ Ad hoc argumentū reſpondeť cōcedendo illam conſequentiam nō valere nec defectus prouenit ex eo quia antecedens eſt propoſitio affirmatiua pregnans immo ex illa affirmatiua pregnante lꝫ inferre vnam negatiuam arguendo per regulam ſed cauſa quare illa ꝯña nō valet eſt eo ꝙ arguitur a non diſtributo ad diſtributū reſpectu ſubiecti in ſignū cuius iſta ꝯña eſt bona tantum ens eſt nō currens ergo non tantum omne ens eſt currēs vbi ꝑcaueť ab illo errore ꝙ aūt inferēdo ex affirmatiua ꝑgnāte vnā negatiuam exponibilē formaliter vꝫ ꝯña patet: ſi eñi nō ſequatur formaliter tantum ſortes eſt currens ergo nō tantū ſortes eſt nō currens tūc ſtabit oppoſitum ꝯñtis cum antecedente ⁊ ita acceptis primis exponentibus contradictorij conſequentis et antecedentis verificabuntur duo termini contradictorij de eodem.

¶ Ad cōfirmationē cōmunis datur reſponſio ꝙ iſta ꝯſequentia non valet eſſentia diuina eſt non pater ergo eſſentia diuina non eſt pater q: ibi deficit fundamentum regule. Regula enim fundatur in hoc ꝙ duo termini contradictorij non poſſunt verificari de eodem vt patuit ex eius probatione ſed duo

termini cōtradictorij verificātur de iſto termino eſſentia diuina: iſte enim ſimul ſtant eſſentia diuina eſt pater eſſentia diuina eſt non pater: pariforma. dicūt hāc cōſequentiam nō valere pater eſt nō pater ergo pater non eſt pater loquendo de patre in diuinis: immo ibi verificantur duo termini contradictorij de ſeinuicem ⁊ ideo deficit fundamētum regule. Sed nec hec ſolutio placet ſuppoſito cū modo loquēdi eorum ꝗ hanc dāt ſolutionē de ſuppoſito mediato ⁊ immediato clarum eſt ꝙ ad debite arguēdum per regulā oportet ꝙ terminus finitus ⁊ infinitus ſint termini cōtradictorij ſi igitur predicatum antecedētis ⁊ predicatum conſequētis ſint termini cōtradictorij tūc ille terminus infinitus complete diſtribuetur ⁊ tam antecedens prime conſequentie ꝗ̄ ſecunde erit impoſſibile ⁊ miror ꝙ iſti concedant hāc pater eſt nō pater in qua duo termini contradictorij verificantur de eodem quoniam vt dictum eſt in tertia difficultate nō minus incōueniēs eſt illud cōcedere ꝗ̄ ꝯcedere duas ꝯ̄dictorias ſimul veras Et arguo ſic vel illa negatio nō infinitat illum terminum tam pro ſuo ſuppoſito mediato ꝗ̄ immediato vł ſolum pro ſuo ſuppoſito immediato ſi primum illa ꝓpoſitio eſt falſa immo predicatum nec ſupponit ꝓ ipſa eſſentia diuina nec pro aliqua perſona. Et ſi ſecūdum iam illi termini nō ſunt contradictorij immo adhuc illa ꝓpoſitio eſſet falſa quia data eius veritate ſequeretur hāc eſſe concedēdam omne quod eſt pater eſt nō pater. Sed quia hanc materiam in prioribus ad longum tangemus ideo nunc ſuperſedeo. Dico igitur ad argumentum principale ꝙ ſi ſubiectum conſequētis complete particulariſetur aut ſi ille terminus infinitus complete diſtribuatur aut ſi antecedens equiualeat vni de omni valebit conſequentia.

¶ Tertio principaliter arguitur ſic nō ſequitur ſortes erit nō albus ergo ſortes nō erit albus ⁊ tñ arguitur ab affirmatiua ad negatiuā ⁊c. igitꝰ talis modus arguēdi nihil valet ⁊ per ꝯñs dicta nulla. Cōſequentia eſt clara cū minore ⁊ maior probatur ⁊ pono caſum ꝙ craſtina die ſortes erit albus ⁊ ꝙ die martis erit niger: iſto caſu poſito antecedens illius cōſequentie eſt verum ⁊ ꝯñs falſum igitur illa ꝯña nihil valet: ꝙ conſequens ſit falſum manifeſtū eſt per veritatem ſue cōtradictorie ⁊ ꝙ antecedens ſit verum probo ſic. Sequitur bene in hoc tempore ſortes erit nō albus demonſtrando diem martis igitur in aliquo tempore ſortes erit nō albus: ꝯña eſt clara ⁊ antecedēs ptꝫ quia in illo tēpore ſortes erit niger. Et per conſequēs in illo tempore erit non albus.

¶ Et cōfirmatur nō ſequitur ſortes poſſibiliter eſt non albus igitur ſortes non poſſibiliter eſt albus ⁊ tamen arguitur ab affirmatiua ad negatiuam igitur ꝙ illa conſequentia non valeat patet quā antecedens eſt verum ⁊ conſequens impoſſibile ⁊ per conſequens illa conſequentia nihil valet.

¶ Ad tertiuꝫ principale diuerſi ſunt modi reſpondēdi noſter Georgius bruxellenſis dixit ꝙ ad arguendū ab affirmatiua ad negatiuā predicato variato penes finitū ⁊ infinitū cum propoſitionibꝰ de ineſſe tunc oportet addere in antecedente hanc particulam in qualibet parte temporis ꝑſentis ⁊ qñ arguitur cum copula de preterito oportet addere hanc particulam in qualibet parte temporis preteriti ⁊ ꝓportionabili quando arguitur cum copula de futuro ita ꝙ ad hoc ꝙ debite arguatur per regulam ſic oportet arguere ſortes in qualibet parte temporis futuri erit non albus ergo ſortes non erit albus vnde ſicut dicit nō valet iſta ꝯña ſortes eſt nō currēs ergo ſortes nō eſt currēs: ſi cū vtamur vna hora pro tempore preſenti ⁊ in vna medietate ſortes currat in alterā vero nō: tunc añs illius cōſequentie eſt verum ⁊ cōſequens falſum. Propterea ad debite arguēduꝫ oportebat aſſumere in añte ſortes in qualibet parte temporis ꝑſentis eſt nō currēs ⁊ addēdo illam particulā nō arguitur a nō diſtributo ad diſtributū reſpectu temporis importati ꝑ copulā. ¶ Alij vero inſequētes Johannē buridanum in illo ſophiſmate/ non ens intelligitur dicūt illā cōſequentiā factā eſſe bonā ⁊ ſicut ꝯñs eſt falſum ita eſt añs. Unde tenēt pro regula generali ꝙ nunꝗ̄ terminꝰ finitus ⁊ infinitus poſſunt ſupponere pro eodē in ordine ad eandē copulā ⁊ ideo poſtꝗ̄ hec eſt vera in caſu poſito ſortes erit albus iſta eſt falſa ſortes erit nō albꝰ Hanc autem regulā ſic probant negatio infinitās dicit abnegationē cuiuſlibet rei ꝓ qua ſupponit terminus finitus ⁊ pro omni tali diſtributi ⁊ negat terminū finitū ⁊ per ꝯñs pro nullo ſupponit pro quo terminꝰ finitus ſupponit: tenet conſequentia ⁊ antecedens ꝓbatur negatio negans negat ⁊ deſtruit quicquid poſt ſe inuenit ⁊ eius oppoſitum ponit ⁊ per cōſequēs negatio infinitās infinitat terminum pro omni illo pro quo ſupponit/ negationē aūt infinitantem infinitare terminum pro omni illo pro quo ſupponit nihil aliud eſt ꝗ̄ terminū infinitum mediante tali copula nō ſupponere pro aliquo vel aliquibus pro quo vel quibus mediante eadem copula ſupponit terminus finitus ⁊ per conſequens habetur veritas regule. Ex iſta regula infert aliquis concedentes tales propoſitiones nō album erit albū nō nigrū poſſibiliter eſt nigrū hō poſſibiliter eſt nō albus nō logicaliter loqui. Ego aūt cōtra hoc correlariū pui pōderis. Similiter ⁊ cōtra hāc regulā cōformiter ad mētem Ariſtotelis dico illā cōſequentiā factā in principio argumēti nihil valere ⁊ cōcedo tales propoſitiones vnde Ariſtoteles in p̄io elēchorum capite primo ſecundi tractatus pro fallacia compoſitionis ponit hunc ſecundum paralogiſmum quēcūꝗ̄ poſſibile eſt ſcribere poſſibile eſt ꝙ ſcribat ſꝫ non ſcribentem poſſibile eſt ſcribere ergo poſſibile eſt ꝙ non ſcribens ſcribat: fallacia autem compoſitionis tunc committitur cum ex propoſitionibus de ſenſu diuiſo veris infertur vna de ſenſu compoſito falſa ⁊ per conſequens illa minor eſt de ſenſu diuiſo ⁊ vera ⁊ illud cōcedunt omnes expoſitores ariſtotelis ſuper illo paſſu nec dicendum eſt adeo faciliter Ariſtotelē nō logicaliter fuiſſe locutum. Propterea melius eſt diſtinguere tales propoſitiones non album poſſibiliter eſt album ſortes erit non albus penes hoc ꝙ illa negatio infinitans poteſt infinitare illum terminum pro omni illo pro quo ſupponit vel ſolū pro aliquo. Et breuiter ſi negatio infinitans infinitaret illos terminos ꝓ oibus his pro quibus ſupponūt oēs tales propōnes eſſent negande. Si non tales ꝓpōes eſſent concedende ꝙ aūt non oporteat negationem infinitantem infinitare ſemper terminū ꝓ omni illo pro quo ſupponit ſic probo ⁊ adduco argumētum qḋ adducunt pro ꝓbatione regule contra eos. Et arguo ſic negatio negās nō ſemper negat ⁊ deſtruit quicquid poſt ſe inuenit nec ſemper eius oppm̄ ponit igitur nec negatio infinitās ſemper infinitat terminū pro omni illo ꝓ quo ſupponit ꝯña eſt clara ⁊ aſſumptum probo et accepta hac mentali homo eſt animal ſi intellectus preponat toti propoſitioni negationem adhuc in poteſtate intellectus eſt reſtringere virtutem talis negationis ne tranſeat vltra ſubiectum quemadmodum concedunt

Johannes Buridanus

Georgius Bruxellēſis

omnes ꝙ accepta hac mentali omnis homo ē animal pōt intellectus reſtringere virtutē illius actꝰ diſtributiui ne tranſeat in predicatū igitur accepta hac ꝓpoſitione albū poſſibiliter eſt album cuiꝰ ſubiectū ſupponit pro illo quod eſt album ſimiliter pro eo quod fuit album aut quod erit album aut quod pōt eſſe album poteſt intellectus ferre negatiōem infinitātē in illud ſubiectum non infinitādo ipm pro omni illo pro quo ſupponit ſed pro aliquo ⁊ aliquo nō. Ex quibus facilis pꝫ reſponſio ad ꝓbationē adductā ꝓ regula. Utrū autem ſemper tales termini finitus ⁊ infinitus dici debeant cōtradictorij non curo quoniam contentio eſſet ad nomen. Aliter ergo reſpondeo ad argumentū principale cōcedendo hanc propōneꝫ in caſu poſito ſortes erit non albus vt illa negatio infinitans nō infinitet illuꝫ terminum pro omni illo pro quo ſupponit. Et nego hanc cōſequentiā ſortes erit nō albus ergo ſortes nō erit albus nec debite arguitur per regulā q: arguitur a non diſtributo ad diſtributū reſpectu temporis importati per copulā. Propterea ad precauenduꝫ ab illo errore ſic oportet arguere ſortes erit nō albus igiť aliquādo ſortes non erit albus. Et ſicut in caſu poſito illud antecedens eſt verum ita ⁊ conſequens.

¶ Ad cōfirmationē reſpondeť cōcedēdo hanc cōſequētiā nō valere ſortes poſſibiliter eſt non albus ergo ſortes impoſſibiliter ē albus ⁊ dico ꝙ nō debite arguiť per regulā ſed oportebat inferre ex illo antecedente ſortes poſſibiliter non ē albus nō eñ oportet ꝙ ſi vnum contradictoriorꝫ poſſibiliter inſit ꝙ alterum impoſſibiliter inſit ſiue non poſſit ineſſe.

¶ Contra hanc ſolutiōeꝫ arguiť ſic. Si ſolutio eſſet bene data ſequeretur ꝙ iſta cōſequētia eſſet bona ſortes contingenter eſt non aſinus ergo ſortes contingenter non eſt aſinus conſequens eſt falſum ergo illud ex quo ſequiť ſequela probať q: dictū eſt ꝙ in modalibus nō oportet negare modū ꝙ aūt illa cōſequētia nō ſit bona probatur añs eſt verū ⁊ conſequens falſum igitur illa cōſequētia nihil vꝫ veritas añtis pꝫ per ſuas exponentes ſortes poſſibiliter ē nō aſinus ⁊ ſortes poſſibiliter non eſt non aſinus. Falſitas cōſequentis eſt clara nā iſte equiualent ſortes contingenter non eſt aſinus ⁊ ſortes contingenter eſt aſinus. Forte dices ꝙ arguendo cū iſto mō contingēter opꝫ eum negare ita ꝙ ſic opꝫ arguere ſortes contingēter eſt nō aſinus ergo ſortes nō cōtingenter eſt aſinus ⁊ ſicut antecedēs eſt verum ita eſt ⁊ ꝯñs ⁊ hoc quia ly contingenter eſt ſignum exponibile.

¶ Contra hoc ſic arguo tūc iſta cōſequentia erit bona ſortes contingenter eſt non currēs ergo ſortes non contingenter eſt currens quod eſt falſum. Nam añs illius conſequentie eſt verum ⁊ conſequens falſum vt patet per veritatem ſeu contradictorie ſortes contingenter eſt currens.

¶ Ad hanc replicā reſpondeo concedendo hanc cōſequētiam nihil valere ſortes cōtingenter eſt non aſinus ergo ſortes contingenter non eſt aſinus. Nec ex dictis ſequitur illam eſſe bonam licet eñ dictū fuit in ſolutione precedenti ꝙ nō oportebat negare modū hoc tamē nō arguit hanc ꝯñam eſſe bonā ſiue eñ negetur ille modus contingenter ſiue non negetur nullo pacto arguiť per regulā. Et ratio eſt q: ꝓpō negatiua in qua ponitur ly cōtingenter ſed eſt affirmatum nō eſt propō pure negatiua ⁊ in tali mō arguēdi qñ ly cōtingēter nō negať arguiť a ꝓpōne affirmatiua ad aliā affirmatiuā predicato variato penes finitū ⁊ infinitū. Unde accepta iſta ꝯña ſortes cōtingēter eſt nō aſinꝰ ergo ſortes cōtingēter nō ē aſinꝰ accipias primā exponentē añtis ⁊ ſimiliter primā exponētē ꝯñtis ⁊ manifeſtꝰ apparebit error. Prima exponēs añtis eſt ſortes poſſibiliter ē aſinus mō arguēdo a prima ad ſcd̄am cōmittiť ille error. Et eodē mō qñ ly ꝯtingēter negareť in ꝯñte nō valeret ꝯña ⁊ error manifeſtus pꝫ accipiēdo tā exponētes añtis ꝙ exponētes ꝯñtis ⁊ ſecūdū hoc limitenť dicta in ſolutione ſecūdi argumenti principalis. Et iuxta hoc patet quare nō valet conſequentia negando ly contingenter.

¶ Quarto pricipaliter arguiť ſic nō ſequitur quilibet homo eſt vel non eſt currēs ergo nullus homo eſt vel non eſt non currens ⁊ tamē arguitur per regulam igitur regula nulla maior eſt clara ⁊ minor probatur antecedēs eſt propoſitio affirmatiua vt conſtat ex queſtione decima primi. Et conſequens eſt propoſitio negatiua predicatum autem variatur penes finitum ⁊ infinitum igitur. Si forte dicas ꝙ non arguitur per regulam eo ꝙ ly vel non negatur in antecedente ⁊ negatur in conſequente ⁊ ſic particularitas ſincathegoreumatica mutatur in vniuerſalitatem ſincathegoreumaticam. Hoc non vꝫ q: tūc ſaltem hic argueretur per regulā quilibet hō eſt vel nō eſt currens ergo quilibꝫ hō nō eſt vel nō eſt nō currēs vt prima negatio ſolū cadat in primā copulā verbalē ⁊ ſcd̄a in ſecundā ⁊ nullo pacto negeť ly vel. Sed ꝙ tñ illud dici nō poſſit patet qm̄ quolibet homine quieſcente antecedens eſt verum ⁊ cōſequens falſum vt cōſtat igitur.

¶ Et confirmať nō ſequitur omnis hō ē nō incipiēs eē ergo nullꝰ hō ē incipiēs eē ⁊ tñ arguiť ꝑ regulā igiť. Minor ē clara ⁊ ꝓbo maiorē ⁊ pono caſuꝫ ꝙ multi ſint hoīes quorū nullꝰ incipiat eſſe ⁊ cū hoc volo ꝙ ſortes incipiat eē ꝑ vltimū ſui nō eē iſto poſito ꝓbo ꝙ illa ꝯña nihil vꝫ ꝯñs illiꝰ ꝯñe ē falſum vt pꝫ ꝑ veritatē ſue cōtradictorie ⁊ añs ē verū qḋ ſic ꝓbo q̇libꝫ eiꝰ ſingularis eſt vera aſcēdēdo ſub illo termino hō. Si eñ haberet aliquā falſaꝫ maxie eēt iſta Iſte hō eſt non incipiens eſſe demonſtrādo ſortem ſed illa nō eſt eius ſingularis. Subiectum enim huius propōnis omnis homo eſt non incipiens eſſe ſupponit ſolū pro hominibus exiſtētibus nō eñ ampliatur ab aliquo q: vt dicunt cōiter loquentes quando aliquis terminus finitus eſt ampliatiuus terminus infinitus nō eſt ampliatiuus. Et per cōſequēs ſubiectū huius ꝓpoſitionis omnis homo eſt non incipiens eſſe non ſupponit pro ſorte ⁊ per conſequens illa propoſitio eſt vera.

¶ Ad quartuꝫ principale reſpondeť negando ꝙ in aliqua illarū cōſequētiarū arguať ꝑ regulā qm̄ nec añs prime cōſequētie nec etiā ſcd̄e eſt ꝓpō affirmatiua ſꝫ mixte qualitatis debet eñ attēdi ꝓpōnis qualitas penes copulas verbales/ cuꝫ igiť añs prime cōſequētie ſimiliter ⁊ ſcd̄e duplicē habꝫ copulā verbaleꝫ ⁊ vna copula verbalis negať alia vero eque principalis non ſed poſtq̄ queſtione decima diximus cum cōiter loquētibus ꝙ tales propōnes ſunt ſimpliciter affirmatiue adhuc illud teneamus et ſecundum hoc reſpondeo ad argumentum concedendo nullam illarum conſequentiarū valere ſiue negetur ly vel ſiue non ſed nego ꝙ arguatur per regulam. Regula enim eſt intelligenda de propoſitione ſimpliciter affirmatiua ſic vcꝫ ꝙ nulla pars copule talis affirmatiue negetur modo añs prime ꝯñe non eſt talis affirmatiua.

¶ Ad confirmationeꝫ reſpondetur concedendo hanc conſequētiaꝫ nihil valere omnis ho.

mo eſt non incipiens eſſe ergo nullus homo eſt incipiens eē ⁊ nego ꝙ arguat̃ ꝑ regulã Rõ huiꝰ ẽ q: ibi arguit̃ a nõ amplo ad amplũ cũ diſtributiõe ampli. Vñ ad hoc ꝙ debite arguat̃ ꝑ regulã oportet ꝙ ille terminus hõ adequate ſupponat ꝓ eiſdẽ in cõſequẽte ⁊ in antecedẽte. Et ꝓpterea oportet ſic arguere oĩs hõ eſt nõ incipiẽs eē ergo nullus hõ qui eſt eſt incipiẽs eē vt ille terminus qui eſt reſtringat illum terminum homo ad ſtandũ p̄ciſe pro hoibus exiſtentibus. Et ꝑ hoc facile põt ſolui ſimile argumẽtũ qđ cõiter in hac materia fieri ſolꝫ verum vꝫ valeat iſta ꝯña oĩs hõ eſt non pictus ergo nullus homo eſt pictꝰ et breuiter dicitur ꝙ non valet. Et rõ eſt q: ille terminus homo in antecedente tenet̃ ſolum pro hoibus viuis ⁊ in conſequente tenetur pro hominibus pictis. Et propterea vt vniformiter teneatur oportet ſic arguere omnis homo eſt nõ pictus ergo nullus homo viuus eſt pictus. Contra ſolutionẽ principalẽ arguitur ſic ꝓbãdo hãc eſſe falſam omnis hõ eſt non incipiẽs eē ⁊ ſic arguo ſequitur bñ oĩs hõ eſt nõ incipiẽs eſſe ergo tantũ non incipiens eē eſt hõ tenet cõſequẽtia ab vniuerſali ad excluſiuãꝫ de terminis trãſpoſitis falſitatẽ tñ ꝯſequẽtis ꝓbo ſic per falſitatẽ ſue ſcđe exponẽtis que eſt hec nullũ incipiẽs eſſe eſt hõ cuius cõtradictoria eſt vera aliquod incipiens eſſe eſt homo. Nã hoc eſt incipiens eē demõſtrãdo ſortem ⁊ hoc eſt vel immediate poſt hoc erit homo igitur incipiens eſſe eſt homo ꝯña eſt bona quia ly incipit ampliat eodem modo ante ſe ⁊ poſt ſe Reſpondetur concedendo hanc propõnem omnis homo eſt non incipiens eſſe ⁊ concedo ſimiliter illam excluſiuam tãtum homo incipiens eſſe eſt homo ⁊ dico ꝙ illa non ẽ ſua ſecunda exponens nullum incipiens eſſe eſt homo ſed eſt hec nullum incipiens eſſe eſt homo qui eſt vt ille terminus homo ſtet pro eiſdem in illa excluſiua ⁊ in ſua ſecunda exponente.

Quĩto principaliter arguit̃ ſic nõ ſequitur iſta duo pedalia ſunt non pedalia igitur iſta duo pedalia nõ ſunt pedalia ⁊ tñ arguit̃ ꝑ regulã igitur regula nulla Minor eſt clara ⁊ maiorem probo et demõſtro a ⁊ b corpora pedalia tũc clarũ eſt cõſequẽs illiꝰ cõſequẽtie eē falſum veritatẽ aũt antecedẽtis ꝓbo ſic ſequit̃ bene iſta duo pedalia ſunt quattuor non pedalia igit̃ iſta duo pedalia ſunt aliqua nõ pedalia ⁊ per ꝯñs ſunt nõ pedalia ab equiualentibus aſſumptũ ꝓbo ſequitur bene iſta duo pedalia ſunt quattuor entia videlicet due medietates a ⁊ due medietates b igitur ſunt quattuor pedalia vel quattuor non pedalia tenet ꝯña a conuertibilibus ⁊ vltra ſic arguo iſta duo pedalia ſunt quattuor pedalia vel quattuor non pedalia ſed non ſunt quattuor pedalia igitur iſta duo pedalia ſunt quattuor nõ pedalia qđ erat probandum.

Et confirmat̃ non ſequitur nõ tãtũ cuiuſlibet aſini aſinꝰ nõ eſt currẽs ergo nõ tantũ cuiuſlibꝫ aſini aſinus ẽ nõ currẽs ⁊ tñ arguit̃ ab affirmatiua ad negatiuã predicato variato penes finitũ ⁊ infinitũ igit̃ minor eſt clara ⁊ maiorẽ probo ſic ⁊ pono ad imaginationẽ ꝙ ſint p̄ciſe brunellꝰ ⁊ fauellus: poſſideat brunellꝰ ſe ⁊ fauellum ⁊ fauellꝰ ſimiliter ſe ⁊ brunellũ ⁊ ambo q̇eſcãt iſto poſito pꝫ veritas aſſitis ex falſitate ſue ꝯtradictorie q̄ debꝫ exponi ꝑ vnã copulatiuã cuius ſcđa pars ẽ iſta oẽ nõ cuiuſlibꝫ aſini aſinꝰ ẽ currẽs. Falſitas aũt ꝯñtis pꝫ ex veritate ſue cõtradictorie ⁊ ſemper loquor de entibus totalibus.

Ad quintũ principale reſpõdetur ꝙ iſta conſequentia eſt bona iſta duo pedalia ſunt nõ pedalia ergo iſta duo pedalia nõ ſunt pedalia ⁊ ſicut conſequens eſt falſum ita eſt antecedens. Et quando dicis bene ſequit̃ iſta duo pedalia ſunt quattuor non pedalia igit̃ iſta duo pedalia ſunt non pedalia concedo ꝯñam negato tñ antecedente. Et qñ dicis iſta duo pedalia ſunt quatuor entia igitur ſunt quattuor pedalia vel quattuor nõ pedalia cõceſſo antecedente nego cõſequentiam nec ibi arguit̃ a conuertibilibus nõ eñ accipis diſiũctũ ex terminis cõtradictoriis: ſed ſic debebas arguere. iſta duo pedalia ſunt quattuor entia igitur ſunt quattuor pedalia vel non quattuor pedalia quod quidem conſequens eſt verum.

Ad cõfirmationẽ reſpondetur cõcedendo illaꝫ ꝯñam non valere ſed nego ꝙ arguatur per regulam Pro quo eſt notandum ꝙ in duplici differentia ſunt propoſitiones affirmatiue quedam ſunt affirmatiue non p̄gnãtes quedaꝫ vero ſunt affirmatiue p̄gnãtes. Et iterũ affirmatiue pregnantes ſunt in duplici differentia quedã enim ſunt que ſic ſe habent ꝙ ad hoc ꝙ ſint vere requiritur vnã affirmatiuaꝫ nõ p̄gnãtẽ eē verã vt ſunt excluſiue primi ordinis ſimiliter ⁊ ſecũdi. Alie vero ſunt affirmatiue p̄gnãtes q̄ ſic ſe habent ꝙ ad hoc ꝙ ſint vere nõ requirit̃ veritas vnius affirmatiue ſed ſufficit veritas vniꝰ affirmatiue vel vniꝰ negatiue vt ſunt excluſiue de tertio ordine vel de quarto. Tunc pono duas propoſitiones.

Pria ꝓpoſitio hec regula Ariſtotelis non ſolꝫ eſt intelligenda de affirmatiuis nõ pregnãtibus probatur hec propoſitio quia vt dictum eſt ſuperius bene licet arguere per hanc regulam cum affirmatiuis pregnantibus.

Scđa propoſitio hec regula Ariſtotelis nõ habet verũ de affirmatiuis p̄gnãtibꝰ que ad hoc ꝙ ſint vere nõ requirũt veritatẽ alicuiꝰ affirmatiue ꝓbat̃ hec ꝓpõ ex argumẽto facto q: ex illa excluſiua quarti ordinis nõ licꝫ inferre excluſiuã tertii manifeſtũ etiã eſt ꝙ nõ lꝫ inferre excluſiuã ſecũdi ordinis variando predicatũ penes finitũ ⁊ infinitũ. Et ex hiis duabꝰ ꝓpõnibꝰ patet ſolutio ad argumentũ. Sed in hac materia adhuc reſtat vnũ paruũ pũctũ quare ẽ ꝙ in regula dicit̃ p̄dicato variato penes finitũ ⁊ infinitũ ⁊ nõ eque bene dicit̃ ſubiecto variato penes finitũ et infinitũ Ad qđ forte reſpondebis ꝙ ſcđm Ariſtotelẽ in quarta parte huius capitis ille de ſubiectis infinitis nõ ſeruant aliquã ꝯñam ad illas de ſubiectis finitis: Sꝫ cõtra hoc ſic arguo bñ ſequit̃ nõ ſortes currit ergo currẽs ẽ nõ ſortes ⁊ vltra ſequit̃ currẽs ẽ nõ ſortes ergo currẽs nõ ẽ ſortes ꝑ regulã ⁊ vltra ſequitur currẽs nõ eſt ſortes ergo ſortes currẽs nõ ẽ igit̃ de primo ad vltimum ſequitur non ſortes currit igitur ſortes currẽs nõ ẽ ⁊ per ꝯñs variando ſubiectum penes finitum ⁊ infinitũ tenet modus arguẽdi ſicut variando predicatum penes finitũ ⁊ infinitum Propterea dico ꝙ ex affirmatiua de ſubiecto infinito ad vnam negatiuã de ſubiecto finito bene valet ꝯña dũmõ illa negatiua ſequat̃ ex alia affirmatiua q̄ eēt de p̄dicato infinito nec oppm̃ huius intendebat dicere Ariſtoteles ſꝫ volebat talẽ modum arguẽdi nõ valere vbi p̄ciſe mutaretur ſubm̃ infinitũ in finitũ inferẽdo ex affirmatiua negatiuã ⁊ hoc q: cõtingeret arguere in tali mõ arguendi a nõ diſtributo ad diſtributũ quod p̄pedit bonitatẽ cõſequentie vbi autem precaueretur ab illo errore non mirum ꝙ talis conſequentia valeat. Epilogando hãc queſtionem patet que conditiones ſint obſeruande vt debite arguatur per hanc regulam. Et de quibus ꝓpoſitionibus affirmatiuis ſit intelligenda regula. Et hec de queſtione ſecunda.

Tertio queritur circa eã q̃ tãgũt in ſexta pte capitl' phĩis. vtrũ arguẽdo a negatiua ad affirmatiuã p̄dicato variato penes finitũ ⁊ infinitũ valeat cõſequẽtia Ad hãc q̄ſtionẽ reſpondet philoſophus in tertia parte textus dicens ꝙ licet negatiue ſequuntur ad affirmatiuas de predicatis oppoſitis vt viſum eſt queſtione precedenti tamen vt dicit affirmatiue non ſequuntur ad negatiuas non enim ſequitur chimera non eſt homo ergo chimera ē non homo Poſtea tamen dicit in ſexta parte ꝙ affirmatiue bene ſequuntur ad negatiuas dummodo eis coniungatur affirmatiua hoc eſt dicere dũmodo debite ponatur conſtantia ſubiecti valebit modus arguẽdi vt bene ſequitur chimera non eſt homo et chimera eſt igitur chimera eſt nõ homo. Et ex iſto patet reſpõſio ad titulum queſtionis vʒ ꝙ cum conſtantia vʒ ꝯña ⁊ ſine ea non vʒ. An autem regula patiatur aliquas inſtantias patebit ex ſolutionibus argumentorum.

¶ Cõtra predicta p̄io principaliter arguitur ſic non ſequitur ſortes homo non eſt ⁊ ſortes eſt ergo ſortes eſt nõ homo ⁊ tñ arguit̃ per regulã ergo regula nulla maior eſt clara ⁊ minor ꝓbatur q: nõ videt̃ quid deficiat. Si dixeris ꝙ arguit̃ a nõ diſtributo ad diſtributũ ⁊ ꝙ ad precauendũ ab illo errore debite arguendum per regulam oporteret predicatũ negatiue diſtribui ſic arguo non ſequitur a homo non ē homo ⁊ a homo eſt ergo a homo eſt non homo ⁊ tamẽ arguitur a negatiua ad affirmatiuam predicato variato penes finitum ⁊ infinitum debite ponendo conſtãtiam ergo talis modus arguendi nihil valet ꝙ illa cõſequentia non valeat probo ſic antecedens illius conſequentie eſt verum ⁊ conſequens falſuʒ igitur de veritate antecedentis nemo eſt qui dubitat ⁊ falſitas cõſequentis patet per veritatem ſue contradictorie nullus homo eſt non homo.

¶ Et confirmat̃ non ſequitur ſortes poſſibiliter non eſt homo ⁊ ſortes poſſibiliter eſt ergo ſortes poſſibiliter eſt non homo ⁊ tamen arguitur per regulam igitur ꝙ non ſequatur ptʒ ſic antecedens eſt verum ⁊ conſequens falſum ꝙ ſi concedas conſequẽs dicendo ipm̄ eſſe verum motus hac ratione iſte binarius poſſibiliter eſt nõ homo ⁊ iſte binarius eſt ſortes ergo ſortes poſſibiliter eſt non hõ. Hoc non poteſt reſuuare q: tunc capiã hanc conſequentiam hec anima poſſibiliter nõ eſt anima ⁊ hec anima eſt ergo hec anima poſſibiliter eſt non anima cuius conſequens nullo modo poteſt concedi ⁊ añs eſt verum.

¶ Ad primũ principale cõis ſolet dari reſponſio ꝙ ad debite arguendum per regulaʒ opʒ ſubiectum negatiue diſtribui ſuppoſito ꝙ ipſuʒ ſit diſtribuibile dummodo ſuppoſitio talis predicati nõ ſit dependens. Hoc notanter additur propter relatiuum reciprocum hic eñ debite arguitur per regulam homo non eſt ipſemet ⁊ homo eſt ergo homo eſt non ipſemet dato ꝙ predicatũ negatiue non diſtribuatur. Et tunc ad replicam etiã eſt ſolutio cõmunis ꝙ illa conſequentia non valet ſed non arguitur per regulam q: regula intelligitur dũmõ ſubiectuʒ negatiue non ſtet confuſe tantum ⁊ ſimiliter quando principalior pars ſubiecti non ſtat confuſe tantũ. Defectu cuius nec hic arguitur per regulam cuiuſlibet hoĩs aſinus non eſt aſinus ⁊ cuiuſlibet hoĩs aſinꝰ eſt ergo cuiuſlibet hoĩs aſinus eſt non aſinus quolibet enim homine duos aſinos poſſidente antecedens eſt verum ⁊ conſequens falſum. Et ſi dicas. Qñ ſubiectum negatiue ſtat determinate adhuc non tenet modus arguendi igitur ſolutio nulla ꝓbatur aſſumptũ illa cõſequẽtia facta nihil valet vt conceſſum eſt ⁊ tñ ſubiectum negatiue ſtat determinate igit̃ ꝙ ſubiectũ negatiue ſtet determinate patet ſubiectũ preiacẽtis huius ꝓpoſitionis a homo nõ eſt aĩal ſtat determinate ⁊ ſubiectũ illius preiacentis eſt ſubiectũ illius propoſitionis igitur ſubiectũ huiꝰ a hõ nõ eſt animal ſtat determinate. Reſpõdeo ꝙ non arguis cõtra ſolutionem q: dictũ fuit in ſolutiõe ꝙ ex quo ſubiectuʒ negatiue ſtabat cõfuſe tñ nõ oportebat ꝯñaʒ valere. Nec ex illo trahi põt ꝙ qñcũq; ſubiectuʒ negatiue ſtat determinate talis ꝯña ſit bona ⁊ ꝓpterea licet ſubiectũ illiꝰ negatiue ſtet determinate nõ tñ ꝓpterea opʒ cõſequentiam valere poſtq̃ ſtat confuſe tantum.

¶ Cõtra hãc ſolutionẽ arguitur ſic ſequeret̃ hãc ꝯñaʒ eẽ bonã cuiuſlibet hoĩs b aſinꝰ nõ eſt currẽs ⁊ cuiuſlibʒ hoĩs b aſinꝰ eſt ergo cuiuſlibet hoĩs b aſinꝰ ē nõ currẽs nec ſubiectũ eiꝰ ſtat ꝯfuſe tñ nec aliqua ps ſubiecti ꝙ tñ ip̄a nõ valeat patet ſic ſi q̇libet hõ haberet duos aſinos vnũ currẽtẽ ⁊ aliũ quieſcẽtẽ añs ē verũ ⁊ ꝯñs falſuʒ Propter hoc argumentũ dicit quidã ſolutionẽ datã nõ eẽ ſufficientẽ ⁊ dicit regulam nõ habere verum quãdo ſubiectũ negatiue eſt aggregatum ex determinatione et determinabili determinatione inq̃ accepta non vnica acceptione ſed iſte ſibi repugnat negando enim hanc in caſu cuiuſlibet hominis b aſinus eſt nõ currẽs ſtatim negãda conſtantia qualitercunq; enim probabit̃ ꝯñs eſſe falſum ꝓbabit̃ ⁊ cõſtantia eſſe falſa vt liquide conſtat. Et ita hoc argumentum nõ inualidat ſolutionem datã. Sed quoad hoc quod tangitur de determinatione accepta non vnica acceptione cũ ſuo determinabili eſt aduertendum ꝙ regula in illis nõ fallit dũmodo recte tamẽ ponat̃ cõſtantia. Ad recte autẽ ponenduʒ cõſtantiam opʒ videre vtrum in affirmatiua determinatio ſtat determinate ꝙ ſi ſic in cõſtantia accipiatur relatiuũ idẽptitatis Hinc ſit hãc ꝯñam eſſe nullã hoĩs brunellus nõ eſt aſinus ⁊ hoĩs brunellus eſt ergo hoĩs brunellus eſt nõ aſinꝰ ſed ex illa negatiua cũ hac cõſtãtia ⁊ eiuſdẽ hoĩs brunellus eſt bñ poterat inferri illa affirmatiua immo q̃q̃ nõ ꝓcedat̃ cũ determinatiõe accepta nõ vnica acceptione videatur tñ an predicatuʒ affirmatiue ſtet determinate ⁊ hoc in ordine ad aliquã diſtributioneʒ poſitã a parte ſubiecti vel nõ. Si primũ caute ponatur cõſtãtia Propterea hic nõ debite arguitur ꝑ regulam nullus hõ eſt aſinus ⁊ q̇libʒ hõ ē ergo q̇libet homo ē hõ nõ aſinus. Similiter nec hic nõ oĩs hõ ⁊ aſinꝰ ſunt hõ oĩs hõ ⁊ aſinꝰ ſunt ergo nõ omnis hõ ⁊ aſinus nõ ſunt non homo. Sʒ pro talibus fac ꝙ predicatum cõſtãtie ſupponat determinate ſicut ⁊ predicatuʒ affirmatiue ⁊ tunc valebit modus arguendi.

¶ Ad confirmationẽ cõmuniter ſolʒ reſponderi ꝙ regula nõ hʒ verum in modalibus cum poſſibile non eo ꝙ in eis non eſt negatio ex parte modorum Aliter dicit̃ ꝙ male ponit̃ conſtantia Pro quo eſt aduertendum ꝙ quãdo ex pte copule ponitur aliqua particularitas in cõſtantia dʒ poni vlitas verbigratia iſta ꝯña nihil valet ſortes aliqñ non fuit albus ⁊ ſortes fuit ergo ſortes fuit non albus poſito enim ꝙ nunq̃ fuiſſet ſortes niſi heri ⁊ toto illo tp̄e fuiſſet albꝰ tunc añs eſt verum ⁊ ꝯñs falſum. Rõ autem quare illa ꝯña non vʒ eſt hec q: nõ debite ponebatur conſtantia nã illa particularitas aliqñ in cõſtantia debebat mutari in vniuerſalitatem et propterea ſic debebat poni conſtantia ſortes ſemper fuit. Eodeʒ modo dicitur

hic in propoſito ꝙ ſic debet poni conſtantia ſortes neceſſario eſt ſiue hec aīa neceſſario ē ⁊ tūc optime vꝫ iſte modus arguendi ſortes poſſibiliter nō eſt hō ⁊ ſortes neceſſario eſt ergo ſortes poſſibiliter eſt nō hō. Sꝫ hec ſcōa ſolutio nō placet qꝛ tunc iſta cōſequētia eēt bona deus poſſibiliter nō eſt creans ⁊ deus neceſſario ē/ igitur deus poſſibiliter eſt nō creans infinitando predicatū in cōſequente p oī oppoſito illius p quo ſupponebat ſuus termin⁹ finitus. Clarū tamen eſt illaꝫ cōſequentiam non valere nā conſequens in illo ſenſu eſt falſum antecedens autem eſt verum vt conſtat propterea malo dicere cum prima ſolutione ꝙ iſte conſequētie nō valent eo ꝙ nō totalis copula in negatiua negatur ⁊ tunc ad illud exemplum dico ꝙ iſta conſequentia nō valet ſortes aliquādo nō fuit albus ⁊ ſortes fuit ergo ſortes fuit nō albus nō ꝑpter illam cauſam quā aſſignat ſed qꝛ conſtantia ⁊ negatiua non verificātur pro eodem quod tñ ſumme in oībus obſeruanduꝫ eſt. Unde iſta ꝯña non tenet per banc regulam hoīs aſin⁹ non eſt aſinus ⁊ hominis aſinus eſt ergo hoīs aſinus ē non aſinus qꝛ negatiua verificatur pro hominib⁹ nō habentibus aſinos et conſtantia pro hominibus habentibus aſinos. Ea propter vt conſtantia verificetur pro illo pro quo negatiua verificatur opus eſt accipere relatiuum identitatis vt dictum eſt ⁊ dicere in cōſtantia ⁊ eiuſdem hominis aſinus eſt. Propter ſimileꝫ cauſam non valet iſta conſequentia ſortes vel chimera non eſt homo ⁊ ſortes vel chimera eſt igitur ſortes vel chimera eſt non homo. tenendo enim ly vel diuiſiue antecedens eſt verum ⁊ conſequens falſum ⁊ propterea ſic oportebat ponere conſtantiam et idem ſortes vel chimera eſt. Redeundo ad propoſitum dico ꝙ ſic oportebat ponere conſtantiam ſortes aliquando non fuit albus et in eodem tempore ſortes fuit igitur ſortes fuit non albus. Sed adhuc probo ratiōe ꝙ illo mō ponēdo cōſtātiā non valeat mod⁹ arguendi mutādo particularitatem in vniuerſalitatem quoniam tūc valeret hec cōſequētia ſortes nō eſt vel nō fuit albus ⁊ ſortes eſt ⁊ fuit ergo ſortes eſt vel nō fuit non alb⁹. mutatur cū illa particularitas ſincathegoreumatica vel in vniuerſalitatē ⁊ volo ꝙ prima negatio cadat in primā copulā verbalem preciſe ⁊ ſecunda in ſecundaꝫ ꝙ tamen illa ꝯña nō valeat patet qꝛ caſu poſito ꝙ ſortes antea fuiſſet ⁊ ſemꝑ fuiſſet niger nunc aūt primo ſit albus antecedens eſt verum ⁊ conſequēs falſuꝫ Propterea oportet dicere ſicut iā diximus ꝙ ibi non arguitur debite p regulā qꝛ licet in antecedente aſſumatur vna propō negatiua attamē qꝛ vna pars copule eius non negatur Propterea ipa non eſt negatiua ex qua liceat inferre affirmatiuam ſicut in queſtione precedenti dicebatur de affirmatiua.

Secūdo pricipaliter arguiť ſic nō

ſequiť ſortes immediate poſt hoc nō erit ens et ſortes immediate poſt hoc erit igiť ſortes imediate poſt hoc erit nō ens ⁊ tñ arguiť p regulā igiť. Cōſequētia ē clara cū minore ⁊ aſſumptū ꝓbo ⁊ pono caſum ꝙ nunc ſimus in inſtanti initiatiuo alicuius hore que quidē hora ſit diuiſa per partes ꝓportionales ꝓportione dupla minoribus terminatis ad iſtud iſtans in quo ſum⁹ ⁊ volo vlterius ꝙ in qualibet parte ꝓportionali ipari ſortes erit ⁊ ꝙ in nulla pte ꝓportionali pari erit iſto caſu poſito antecedens illius cōſequentie eſt verum ⁊ conſequēs falſum ꝙ antecedēs ſit verum patet primo hec eſt vera ſortes immediate poſt hoc non erit naꝫ illa propoſitio ſic exponitur poſt hoc ſortes non erit et nullum erit dabile inſtans poſt hoc qui inter hoc ⁊ illud ſortes non erit que quidem exponētes ſunt vere ⁊ eodem modo poteſt ꝓbari conſtantia eſſe vera falſitas autem conſequentis patet per ſuas exponentes.

Et confirmať non ſequitur null⁹

homo ē nō b hō ⁊ quilibet hō ē ergo quilibet hō eſt b homo ⁊ tñ arguitur per regulaꝫ igiť maior ꝓbať aňs eſt verū ⁊ ꝯňs falſum igiť illa ꝯña nihil valet falſitas ꝯñtis eſt clara veritas maioris patet ꝑ falſitatē ſue cōtradictorie hec ē falſa aliqs homo ē nō b hō deſcende ſub ſubiecto ill⁹ ⁊ nullā iuenies ſingularē verā/ ꝙ aūt arguať per regulā patꝫ qꝛ deleta negatione infinitante q̄ poniť in negatiua totū reſiduū pdicati poniť in affirmatiua ⁊ ꝑ ꝯňs debite arguitur per regulam.

Ad ſecundū principale reſpondetur

ꝙ iſte terminus poſt dupliciter accipi pōt vno mō aduerbialiter alio mō prepōnaliter qñ ly poſt tenetur aduerbialiter tunc includit tpˢ ⁊ inſtans qñ vero prepōnaliter tenetur nulluꝫ iſtorum includit. Unī in caſu poſito iſta propō eſt diſtinguēda poſt hoc ſortes non erit ſi ly poſt teneatur aduerbialiter illa propō eſt vera et eius ſenſus eſt iſte in aliquo tēpore aūt in aliquo inſtanti poſt hoc ſortes non erit. Nam vt patet ex caſu in nulla parte ꝓportionali pari ſortes erit ſi aūt ly poſt teneatur prepoſitionaliter tunc illa propoſitio ē falſa ⁊ ſenſus eius eſt poſt hoc inſtās nunc ſortes erit quod notum eſt eſſe falſum. Suppoſita hac diſtinctione diſtinguo ꝙ cōſequentia facta ſit bona vel ſi ly poſt vtrobiq teneatur prepoſitionaliter ⁊ ſic dico cōſequētiā eſſe bonam ⁊ ſicut conſequens eſt falſuꝫ ita et antecedens nā iſta propoſitio eſt falſa immediate poſt hoc ſortes non erit ꝑpter ſue prime exponentis falſitateꝫ. Si aūt ly poſt teneatur aduerbialiter tunc conſequētia nihil valet Nam conſequens eſt falſum et aňs verum. Et ratio huius eſt quia non debite ponitur conſtantia dictum enim eſt prius ꝙ oportet conſtantiam ⁊ propōnem negatiuā verificari pro eodē. Modo clarum eſt ꝙ illa negatiua ⁊ conſtantia non verificantur pro eodem vt patet accipiendo earum primas exponētes prima exponens negatiue eſt hec poſt hoc ſortes non erit que verificatur pro aliqua parte proportionali hore pari aut pro aliquo inſtāti eius/ prima autem exponens conſtātie que eſt hec poſt hoc ſortes erit verificatur pro aliqua parte proportionali impari aut aliquo eius inſtanti ⁊ ita clarū eſt ꝙ ibi nō eſt verificatio pro eodē tempore propterea ſic oportebat ponere cōſtantiam ⁊ in eodē tēpore aut in eodem inſtanti ſortes erit vt illud relatiuꝫ referat illud tempus aut illud inſtās pro quo verificatur prima exponens negatiue ⁊ ſic ponendo cōſtantiam valebit modus arguendi videatur tamen ne terminus infinitetur pro omni illo pro quo ſupponit alias non valeret cōſequentia hinc non ſequeretur ſortes nō immediate poſt hoc erit currens ⁊ ſortes immediate poſt hoc erit ergo ſortes imediate poſt hoc erit non currens.

Contra banc ſolutiōeꝫ arguiť ſic

Sequeretur ꝙ hic debite argueretur per regulam nihil immediate poſt hoc erit homo ⁊ imediate poſt hoc erit aliquid ergo immediate poſt hoc aliquid erit non homo tenendo ſemper ly poſt prepoſitionaliter/ ꝙ tamen illa conſequentia non valeat probo ſic et retenta diuiſione hore iam facta pono caſum ꝙ in hoc inſtanti nullus ſit homo ⁊ ꝙ in qualibet parte proportionali hore ſequentis producetur aliquis homo et ꝙ nulla erunt entia preter homines iſto poſito antecedens eſt verum ⁊ conſequens falſum. Et ſi dicas ꝙ immediate poſt hoc erit non homo eo ꝙ imediate poſt hoc erit ho

mo pꝛobo ꝙ per hoc non potes euadere quia tunc faciam hanc conſequentiam nulla creatura immediate poſt hoc erit creatura ⁊ immediate poſt hoc erit creatura ergo imediate poſt hoc creatura erit non creatura ⁊ tunc redibit tota difficultas argumenti Nec valet dicere ꝙ ex quo tales pꝛopoſitiones ſunt negatiue exponibiles ꝙ in eis regula non habeat verum quoniam in multis illud non impedit.

¶ Ad hoc argumētū reſpōdeo ꝙ nō debite arguitur per regulā in illis cōſequentiis dato ꝙ ly poſt vtrobiq; teneatur pꝛepōnaliter et rō eſt quia nō debite ponitur cōſtantia vñ ex quo ſubiē illius pꝛopōnis negatiue pꝛecedit ly immediate ponēdo cōſtantiam opꝫ ꝙ etiā pꝛecedat ly imediate ꝙ ſi in negatiua ſequeret ly imediate etiā poterat ſequi in conſtantia Propterea pꝛo conſtantia accipienda erat iſta aliqua creatura immediate poſt hoc erit ſed hec ꝯña ē bona non immediate poſt hoc aliqua creatura erit creatura ⁊ immediate poſt hoc aliqua creatura erit ergo immediate poſt hoc aliqua creatura erit non creatura. Sed circa hoc quod tangebatur de ꝓpoſitionibus exponibilibus negatiuis nō video ꝙ faciliter poſſet dari certa regula ad cognoſcēdū in quibus impedit ⁊ in quib⁹ nō ſed nō poteſt haberi melioꝛ via q̄ ꝙ aſpiciatur ad exponentes. Hinc eſt ꝙ iſta cōſequētia nō valet non incipit non homo eſſe ⁊ incipiens eſſe eſt ergo incipit homo eſſe nam poſito caſu ꝙ rebus ſtantibus vt nunc deus pꝛoducat ſortem in hoc inſtanti antecedēs eſt verum ⁊ conſequens falſuꝫ immo nec iſta valet non incipit non homo eſſe et incipiens eſſe eſt ergo homo incipit eſſe. Si enim nullus homo incipiat eſſe ſed fuerint ante hoc homines ⁊ in hoc inſtāti deus pꝛoducat vnum angelum antecedens eſt verum et conſequens falſum ⁊ licet tibi videatur ꝙ arguatur per regulam non tamē arguitur immo argue ab exponentibus antecedentis ad exponentes conſequentis et videbis ꝙ nulla erit apparentia in argumento.

¶ Ad confirmationē reſpōdetur cōcedendo illam conſequentiam non valere nec arguit̄ per regulam ⁊ ratio eſt pꝛius tacta quando pꝛedicatū affirmatiue in conſequente ſtat determinate tunc opꝫ etiam facere ꝙ pꝛedicatū in conſtantia ſtet determinate quando autem pꝛedicatū affirmatiue ſtat cōfuſe tātum tūc poterit pꝛedicatū in cōſtantia ſtare cōfuſe tantum. Propterea dico ꝙ ad inferendū hanc affirmatiuam quilibet homo eſt b homo ſic opoꝛtet ponere cōſtantiam quilibet hō ē b ens ⁊ tūc valebit modus arguendi. Contra hanc ſolutionē arguitur ſic ſequeret̄ hanc conſequentiam eſſe bonam nulli homines ſunt non b hoīes oēs homines ſunt b entia ergo oēs homines ſunt b hoīes. Sequela ſic pꝛobat̄ dictum eſt in ſolutione pꝛecedenti ꝙ quando volumus inferre affirmatiuā cuius pꝛedicatū ſtat determinate ex negatiua de pꝛedicato oppoſito ꝙ tunc opoꝛtet facere pꝛedicatum in conſtantia ſtare determinate. Hoc autē obſeruatur in pꝛopoſito igitur conſequentia pꝛopoſita eſt bona ſed falſitatem ꝯñtis ſic pꝛobo antecedens illius cōſequentie eſt verum ⁊ conſequens falſum vt notum eſt. Maioꝛ eſt clara ⁊ conſtantia pꝛobatur bene ſequitur aliqua entia ſunt oēs hoīes igitur oēs hoīes ſunt b entia antecedēs pꝫ qꝛ hec entia ſunt omnes hoīes demonſtrando omnes hoīes. Et breuiter poſtq̄ ly oēs in cōſtantia accipit̄ collectiue nota eſt veritas illius pꝛopōnis ꝙ autem debeat accipi collectiue manifeſtū eſt nam ſic ſp accipit̄ ponēdo cōſtantiā vt patꝫ in aſcenſu ⁊ deſcenſu. Ad hoc argumentū reſpōdetur concedendo ꝙ illa ꝯña eſt bona ſed dico ꝙ ly omnes in conſtantia debet accipi diſtributiue ſi autem omino velis ꝙ ly omnes accipiat̄ collectiue accipiat̄ pariformiter ī cōſequente. Aliter etiam poſſumus reſpondere ad argumentum pꝛincipale dicendo ꝙ ex quo idem eſt dicere nullus homo eſt non b homo nullus homo eſt non homo ꝙ inferendo affirmatiuam de pꝛedicato oppoſito opoꝛtet hanc inferre quilibet homo eſt homo.

¶ Tertio pꝛincipaliter arguit̄ ſic nō ſequitur ſoꝛtes non eſt idem chimere ⁊ ſoꝛtes eſt ergo ſoꝛtes eſt nō idē chimere ⁊ tñ arguit̄ ꝑ regulā igit̄ regula nulla/ ꝙ illa ꝯña nō valeat ꝓbo ſic antecedēs eſt verū ⁊ ꝯñs falſuꝫ veritas antecedentis ē clara ⁊ falſitatem cōſequētis ſic ꝓbo ſequit̄ bene ſoꝛtes eſt nō idem chimere ergo ſoꝛtes eſt differens a chimera tenet conſequentia qꝛ iſti duo termi cōuertunt̄ nō idē ⁊ differens ꝙ iſta ſit falſa ſoꝛtes eſt differēs a chimera manifeſtat falſitas ſue ſecunde exponentis.

¶ Et confirmat̄ non ſequitur ſoꝛtes nō erit hō ⁊ ſoꝛtes eſt ergo ſoꝛtes erit nō hō ⁊ tñ arguitur per regulā igit̄ aſſumptū ꝓbo et pono caſuꝫ ꝙ inſtans pꝛeſens ſit vltimū inſtans eē ſoꝛtis iſto poſito clara eſt veritas antecedētis ⁊ conſequentis falſitas ꝓbatur qꝛ ſequit̄ bene ſoꝛtes erit nō hō ergo ſoꝛtes erit qđ eſt falſum. Si dicas ꝙ in conſtātia ⁊ in pꝛopōne negatiua opoꝛtet ſubiectum ꝓpōis negatiue teneri eque ample tunc arguā hoc pacto ſoꝛtes nō erit homo ⁊ ſoꝛtes eſt vel erit ergo ſoꝛtes eſt vel erit nō homo etiaꝫ debite pono conſtantiam ⁊ tamen illa conſequentia nihil valet immo in caſu iam poſito antecedens eſt verū ⁊ conſequens falſum.

¶ Ad tertiū pꝛincipale reſpondetur ꝙ hec ꝓpō eſt diſtinguēda ſoꝛtes eſt nō idē chimere qꝛ vel illa negatio infinitans infinitat hoc totū ideꝫ chimere ⁊ ſic illa pꝛopō eſt vera poſtq̄ cū hec eſt falſa ſoꝛtes eſt idem chimere ſequitur hanc eſſe veram ſoꝛtes eſt non ideꝫ chimere/ vel illa negatio infinitans cadit pꝛeciſe in illum terminum idem ⁊ ſic illa pꝛopoſitio eſt falſa ⁊ equiualet huic ſoꝛtes eſt differens a chimera ⁊ ſecundū hoc diſtinguendū eſt ꝙ ibi arguitur per regulam ſi cū hoc totū idem chimere infinitetur in conſequente tūc debite arguitur per regulā ⁊ ſicut aña ē verū ita eſt ⁊ ꝯña. Si autē infinitaret pꝛeciſe ly ideꝫ tunc clarū eſt ꝙ non argueretur per regulā qꝛ non mutaretur pꝛedicatū penes finitū ⁊ infinitum. Et per hoc poteſt ſolui illud argumentū commune hec pꝛopō deus eſt non eſt verum cuius cōtradictoꝛiuꝫ eſt verum ⁊ hec ꝓpō deus eſt eſt ergo hec ꝓpoſitio deus eſt eſt non verum cuius contradictoꝛium eſt verum. Si enim negatio infinitans infinitet totum pꝛedicatuꝫ in ꝯñte ꝯña eſt bona ⁊ ſicut aña eſt verum ita eſt ⁊ conſequēs ſi autem non infinitaretur niſi ille terminus verum tunc cōſequens eſt falſum ⁊ aña verum ⁊ non argueretur per regulam pꝛopter cauſam dictam.

¶ Ad cōfirmationē reſpōdet̄ ꝙ nulla illarum ꝯñarū vꝫ nec in aliqua earū debite ponitur conſtantia vñ ad debite ponēdū cōſtantiā opꝫ accipe eandem copulā in conſtātia ⁊ in negatiua nec ſufficit facere ꝙ ſubiectum teneatur eque ample in cōſtantia ſicut in negatiua ſed accipiatur copula ſinonima.

¶ Contra hanc ſolutionē arguitur ſic ſequeretur hanc conſequentiam eſſe bonam ſecundum regulam ſoꝛtes non eſt ⁊ erit albus ⁊ ſoꝛtes eſt et erit ergo ſoꝛtes eſt ⁊ erit non albus nullus cū videtur ibi defectus committi. ponitur enim cōſtantia quēad

modū ſolucio precedens dici eā eſſe ponendam ꝙ ta
men illa conſequentia non valeat patet ⁊ pono caſū
ꝙ ſortes nunc ſit albus ⁊ nūc deſinat eſſe albus ita ꝙ
toto tēpore vite ſue ipſe erit niger iſto poſito cōſequēs
illius cōſequentie eſt falſum nam reducitur ad hāc co
pulatiuā ſortes ē non albus ⁊ ſortes erit nō alb⁹ cui⁹
prima pars eſt falſa antecedens autem illius cōſequē
tie eſt verū de cōſtātia nō eſt dubium et de alia pte pa
tet nam ſua contradictoria eſt falſa ſortes eſt ⁊ erit al
bus ⁊ per conſequens iſta eſt vera ſortes non eſt ⁊ erit
albus ⁊ per conſequēs conſequētia facta nihil valet.

Ad hoc argumentū reſpondet ne
gando ſequelam immo nec arguitur per regulā nec
defectus prouenit ex eo ꝙ male ponatur cōſtantia ſʒ
alia de cauſa quia videlicet ly ⁊ in antecedente nega
tur ⁊ ita equiualet vni particularitati in conſequente
autem affirmatur ⁊ eſt vniuerſalitas ⁊ hoc impedit bo
nitatē conſequentie arguis enim ac ſi ſic argueres de
us poſſibiliter non eſt creans ⁊ de⁹ neceſſario eſt ergo
deus neceſſario eſt non creans. Sʒ ex illo añte debes
inferre hanc de diſiūcta copula ſortes eſt vel erit non
albus vt ſit ſenſus illius propoſitionis ſortes ē vel erit
non albus non quod eſt album vel quod non erit albū
vt ille terminus albus infinitetur pro tempore preſen
ti ⁊ futuro diſiunctiue.

Quarto pricipaliter arguit̄ ſic nō
ſequitur ſortis ⁊ platonis aſinus nō eſt aſinus ⁊ ſortis
⁊ platonis aſinus eſt ergo ſortis ⁊ platōis aſinus ē nō
aſinus ⁊ tñ arguitur per regulā igitur maiorē ꝓbo et
pono caſum ꝙ ſortes habeat multos aſinos ⁊ etiā pla
to illo poſito antecedēs illius cōſequentie eſt verum ⁊
conſequens falſum. Sed qꝛ forte dices ꝙ ex quo vna
ps ſubiecti ſtat cōfuſe tātū ideo alia via ſic arguo Nō
ſequitur ſortes non eſſentialiter eſt albus ⁊ ſortes eſ
ſentialiter eſt ergo ſortes eſſentialiter ē non albus ⁊ ta
men arguitur per regulā igitur regula nulla / conſe
quentia eſt clara cum minore ⁊ maiorem probo ante
cedens illius conſequentie eſt verum ⁊ conſequens eſt
falſum igitur illa conſequentia non valet ꝙ cōſequēs
ſit falſum probo ſic bene ſequitur ſortes eſſentialiter ē
non albus igitur non ſtat ſortem eſt qui ipſe ſit nonal
bus quod eſt manifeſte falſum ⁊ conſequētia eſt clara
Veritas autem antecedentis eſt clara de negatiua pa
tet ꝑ falſitatē ſue ꝯtradictorie ſortes eſſentialiter eſt
albus veritas autē conſtantie eſt nota qꝛ non ſtat ſor
tem eſſe quin ipſe ſit ens ⁊ per conſequens ſortes eſſen
tialiter eſt ens.

Et confirmat̄ non ſequitur ange
lus michael nō eſt homines ⁊ angelus michael ē ergo
angelus michael eſt non homines ⁊ tamen arguitur ꝑ
regulā igitur probatur aſſumptum antecedens illius
conſequentie eſt verum ⁊ conſequens falſum quod ſic
probo ſequitur bene omnes non homines ſunt plura
entia angelus michael eſt nō hoies ergo angelus mi
chael eſt entia. Concluſio eſt falſa vt notum eſt maior
autem eſt vera vt patet per veritatem omnium ſuarū
ſingularium igitur minor erat falſa ⁊ per conſequēs
conſequentie propoſite conſequens eſt falſum ꝙ au
tem arguitur per regulam patet qꝛ nihil omittitur de
requiſitis ad regulam.

Ad quartū principale reſpōdetur
ſicut reſponſum eſt inter arguendum ⁊ ad replicā con
cedo ꝙ illa cōſequentia nihil valet ⁊ ratio eſt qꝛ poſtꝙ
ly eſſentialiter negat̄ in antecedente debet etiā nega
ri in cōſequēte ita ꝙ oportet inferre ex illo antecedēte
hanc propoſitionē ſortes nō eſſentialiter eſt non alb⁹.
Dabo tibi vnū ſimile non ſequitur deus nō neceſſario
eſt creās ⁊ deus neceſſario eſt creās ergo deus neceſſa
rio eſt non creans ſʒ oportet ly neceſſario negare in cō
ſequēte eo ꝙ negat̄ in antecedēte ⁊ inferre hanc ꝓpo
ſitionem deus non neceſſario non eſt non creans.

Ad confirmationē reſpōdet geor
gius Bruxellēſ ꝙ cōſequentia propoſita nihil valet. Georgius Bruxellēſ
Unde ſecundū eum terminus infinitus ſingularis nu
meri includit tranſcendens ſingularis nūeri ⁊ termi
nus infinit⁹ pluralis nūeri includit trāſcēdēs plura
lis nūeri ita ꝙ nō hō tm̄ valet ſicut ens qd̄ nō eſt hō et
non homines tm̄ valet ſicut entia que non ſunt homi
nes ⁊ ita hec propoſitio eſt falſa angelus michael eſt
non homines quia ſenſus eius eſt angelus michael ē
entia que non ſunt homines ⁊ eodemmodo hec ꝓpo
ſitio eſt negāda ſortes ⁊ plato ſunt non aſin⁹ ⁊ ſenſus
eſt ſortes ⁊ plato ſunt ens quod nō eſt aſinus ⁊ tunc di
citur ꝙ regula non habet veritatem quando predica
tum negatiue eſt alterius numeri ꝙ̄ ſit copula princi
palis. Alij aliter reſpondent ad argumentum ⁊ dicūt
ꝙ terminus infinitus includit ſub diſiunctione illud
tranſcendens ens tam in ſingulari numero ꝙ̄ in plura
li ſub diſiunctione ita ꝙ non homo tantum valet ſicut
hoc tantum ens quod non eſt homo vel entia que non
ſunt homo ⁊ nō homines tantum valet ſicut entia que
non ſunt homines vel ens quod non eſt homines ⁊ ſic
concederentur iſte propoſitiones angelus michael eſt
non homines / ſortes ⁊ plato ſunt non aſinus. Et ſecū
dum iſtum modum reſpondendi dicitur ꝙ conſequen
tia propoſita eſt bona ⁊ negatur ꝙ conſequens ſit fal
ſum. Et quando dicis ſequitur bene omnes non ho
mines ſunt plura entia angelus michael eſt non ho
mines ergo angelus michael eſt plura entia dico ꝙ cō
ſequentia nihil valet ratio eſt qꝛ medium accipitur ꝓ
aliquo in minori videlicet pro michaele pro quo non
diſtribuitur in maiore.

Et hec de queſtione tertia.

**AT vero vnum de pluribus
vel plura de vno affirmare
vel negare ſi non eſt vnum
ex plurib⁹ non eſt affirma
tio vna neq̧ negatio. Dico aūt vnū
nō ſi vnū nomē poſitū ſit nō ſit autē
vnū ex illis. vt hō eſt fortaſſe et aīal
et manſuetum et bipes. ſed ex hijs
vnum fit. ex albo autem ⁊ homine ⁊
ambulare non eſt vnum quare nec
ſi vnum aliquid de hijs affirmet ali
quis erit affirmatio vna. ſed vox qui
dem vna. affirmationes vero multe
nec ſi de vno iſta ſed ſimiliter plures
Si ergo dialectica interrogatio re
ſponſionis eſt petitio vel propoſitio
nis vel alterius partis contradictio
nis. propō vero vnius contradictio
nis pars eſt non erit vna reſponſio.
Ad hec neq̧ enim vna interrogatio**

nec ſi ſit vera dictum eſt autē de hijs in topicis. Simul autem manifeſtū eſt quoniam nec hoc ipſum quid eſt dialectica interrogatio eſt opoꝛtȝ ei datuȝ eſſe ex interrogatione eligere vtrum velit contradictionis parteȝ enunciare. Sed opoꝛtet interogantē determinare vtrum hoc ſit homo an non hoc. Quoniam vero hec quidem pꝛedicantur compoſita vt vnuȝ ſit omne pꝛedicamentum eoꝛuȝ que extra pꝛedicantur: alia vero non que differentia eſt. de homine enim verū eſt dicere et extra animal et extra bipes et hec vt vnum ⁊ hominem et album et hec vt vnum: ſed non ſi citharedus eſt et bonus et citharedus bonus. Si enim quoniam alterutrum dicitur et vtrumq; dicetur multa inconuenientia erunt. de homine eniȝ verum eſt et hominem et album dicere. et quare et omne. Rurſus ſi album ipſuȝ et omne quare erit homo albus albus et hoc in infinitū. ⁊ rurſus muſicus albus ambulans ⁊ hec eadem frequenter implicitam. Amplius ſi ſocrates ſocrates eſt ⁊ homo et ſocrates homo et ſi homo ⁊ bipes ⁊ homo bipes. Quoniam ergo ſi ꝗs ſimpliciter dicat complexiones fieri plurima inconuenientia cōtingit dicere manifeſtum eſt quemadmodū autem ponendum eſt nunc dicimus Eoꝛum igitur que pꝛedicantur ⁊ de quibus pꝛedicantur quecunq; ſecundum accidens dicuntur vel de eodeȝ vel alterum de altero hec non erunt vnum vt homo albus eſt et muſicus ſed non eſt idem muſicum et album accidentia enim ſunt vtraq; eidē nec ſi album muſicum verum eſt dicere tamen non erit album muſicuȝ vnū aliquid ſecundum accidens enim album muſicum dicitur. quare nō erit album muſicum vnum aliquid quocirca nec citharedus bonuȝ ſimpliciter ſed animal bipes non enim ſunt ſecundum accidens. amplius nec q̄cunq; inſunt in alio quare neq; albū frequenter neq; homo hō animal eſt vel bipes inſunt eñi in homine animal ⁊ bipes. Verum autem eſt dicere de aliquo et ſimpliciter vt quendam hominem hominem aut quendam album hominem hominem album non autem ſemper ſed quando in adiecto aliquid quidem oppoſitorum ineſt quod conſequitur contradictio non verum ſed falſuȝ eſt vt hominem moꝛtuum hominem dicere. quando autem non ineſt verum eſt. Vel etiaȝ quando ineſt ſemper non verum eſt quando vero non ineſt nō ſemper verum eſt vt homerus eſt aliquid vt poeta ergo etiam eſt an non Secundum accidens enim pꝛedicatur eſſe de homero. quoniā eniȝ poeta ſed non ſecunduȝ ſe pꝛedicatur de homero quoniam eſt. Quare in quātiſcunq; pꝛedicamentis neq; contrarietas ineſt ſi diffinitiones pꝛo nominibus dicantur ⁊ ſecundum ſe pꝛedicantur et non ſecunduȝ accidens. in his aliquid ⁊ ſimpliciter verum erit dicere Quod autem non ē quoniam opinabile ē non eſt verum dicere eſſe aliquid: opinatio enim eius eſt non quoniam eſt: ſed quoniam non eſt.

Iſtud eſt ſecundum caput huius ſecūdi peri hermenias in quo philoſoph⁹ determinat de enūciationibus habentibus aliqđ extremū cōpoſituȝ ⁊ iſtud phs caput tres partes ſoꝛtiť. In pꝛia nitiť philoſoph⁹ oſtēdere que enūciatio vna que vero plures. Sed peteret quiſpiā quā ob cauſam poſtq̄ pꝛius determinauit phūs de affirmatione ⁊ negatiōe vna ⁊ plures iterū de ea ſermonē facit. Ad iſtud dicit Boetius libꝛo quinto editiōis ſecūde q̄ magna fuit cura apud peripapetice ſecte pꝛincipes ſcire dijudicare ꝗ affirmatio vel negatio eſt vna ꝗ vero plures neq; eñi vocis ſonitu cognoſciť: aut nūero terminoꝝ vt liq̄de cōſtat ex his que dixim⁹ queſtione ſeptima pꝛimi. Dicit ergo philoſophus q̄ quando affirmať vel negať vnū de pluribus vel plura de vno ex quibus nō fit vnū tūc nō eſt vna affirmatio vel negatio vel ſi vnū de vno pꝛedicetur quoꝝ vnū plura ſignificat ex quibus nō fit vnum etiam nō eſt vna affirmatio nec vna negatio. Sed quid ſit ex plu[illegible]bus vnus

fieri aut nõ eſt difficultas. Boetius illud exponit realiter vnde exemplificãs de affirmatiõe plures dat iſtã ſocrates caluus philoſophus ambulat. Et ſubiũgit ꝙ plura ibi predicantur de vno ex quibus nõ pt fieri aliquod vnum: nã ex caluicie ⁊ philoſophia ⁊ ambulatione nihil vnũ coniungitur: vt hec quaſi alicui9 ſpeciem forment quocirca ſiue hec de vno predicẽtur ſiue vnum de iſtis nõ poterit vna eſſe enũciatio. Et rurſus dicit ſi quis dicat canis animal eſt nõ eſt vna affirmatio eo ꝙ hoc nomen canis ſignificat ⁊ canẽ latrabilez ⁊ celeſtẽ ⁊ marinũ ex ꝗbus iunctis nihil vnũ efficitur. Sed quia peripatetici ſingula ſm materiam ſubiectã volunt eſſe intelligenda vt que in logica dicuntur logice intelligantur. ideo aliter hoc explicemus. vñ qñ in aliqua enunciatiõe a parte eiuſdem extremi ponũtur plures termini nõ ſe habentes per modũ determinationis ⁊ determinabilis tũc talis enũciatio non eſt vna ſed plures ⁊ ex illis pluribus non fit aliquod vnũ Sed ſi ſe habeant per modũ determinationis ⁊ determinabilis tunc ex illis pluribus fit aliquod vnũ. Sed circa illud exemplum Ariſtotelis homo eſt fortaſſe et animal ⁊ manſuetũ ⁊ bipes dicunt aliqui ꝙ addidit ly fortaſſe ne forte aliquis arbitretur hãc eſſe verã diffinitionem hominis animal bipes mãſuetum. Sed per hoc voluit vt dicit Boetius aliquã eſſe enũciationez plures in qua tamen predicanẗ plura de vno ex quib9 tamen poteſt fieri aliquod vnũ ⁊ que non eſt enũciatio vna. Si quis enim dicat animal rationale mortale homo eſt ſimul iũgens rationale mortale quoniã ↄtinue dictuz eſt ⁊ ex his vnum aliquid fit eſt vna affirmatio Si vero fit aliqd interualli vt ita quis dicat homo animal ⁊ rurſus rationale ⁊ aliquantulũ requieſcens dicat mortale eſt nõ eſt vna affirmatio nec vna negatio. Hec enim intercapedo plurimas efficit enũciationes rurſus ſi cũ cõiunctione dicanẗ homo animal ⁊ rationale ⁊ mortale eſt ſic quoqꝫ multe ſunt propoſitiones Nec differt aliqd vel requieſcendo vel interponendo coniunctiões dicere / quã ſi quis dicat homo animal eſt homo rõnale eſt homo mortale eſt que perſpicue ꝓpoſitiones multe ſunt. Vidẽs ergo hoc ariſtoteles ita dixit homo eſt fortaſſe ⁊ animal ⁊ bipes ⁊ manſuetum ad hoc inquit fortaſſe tanꝗ ſi ita diceret ⁊ de homine quidem ⁊ bipede ⁊ manſueto fit vnũ ſed eſt aliquotiẽs forte vt plures propoſitiones ſint cum ea cõiunctio ꝙdam ſeparat atqꝫ diſcernit aut intercapedo plures efficit enunciationes. Poſtea philoſophus oſtendit ꝙ interrogatio enũciationis plures nõ eſt interrogatio vna nec ad eã debet dari vnica reſponſio. Et illud ꝓbat ⁊ ſubiungit ꝙ de hoc in topicis videlicet in primo topicoꝝ. Deinde in ſecunda parte huius capitis que incipit ibi / quoniam vero hec quidẽ predicãtur compoſita ⁊ ſic oſtendit quo modo valet cõſequentia a diuiſis ad coniuncta ⁊ primo aliqua ſupponit. Supponit enim ꝙ aliqua ſunt ꝙ predicanẗ cõiunctim que inferuntur ex hijs que predicantur diuiſim vt ſunt illa ꝙ ſic ſe habent ꝙ ex ipſis poteſt fieri vnum extremum vt pote ſunt illa que ſe habent per moduz determinationis ⁊ determinabilis ſupponit etiam ꝙ aliqua ſunt ꝙ predicantur bene diuiſim ſed tamen non poſſunt predicari coniunctim. Iſta declarat exemplis de homine enim verum eſt dicere ꝙ eſt animal de eo etiam verum eſt dicere ꝙ eſt bipes: hec autem duo animal ⁊ bipes vnum extremũ conſtituere poſſunt habendo ſe ſicut determinatio ⁊ determinabile. Propterea quẽadmoduz ſeparatim de homine dici poſſunt ita etiã coniunctiz de hijs vero que ſeparatim dici poſſunt ⁊ non cõiunctim exempla ſatis patent: poteſt enim dici de forte ſeparatim ꝙ eſt citharedus ſimiliter ſtat ꝙ de eo dicaẗ ſeparatim ꝙ eſt bonus ⁊ tamen ꝙ coniunctim dici nõ poſſit ꝙ ſit bonus citharedus. Ex iſtis patet ꝙ a diuiſis ad coniuncta validum eſt argumentum ⁊ etiam ꝙ a diuiſis ad coniuncta nõ valet argumentũ in his eñ que ſic ſe habent ꝙ ſicut ſeparatim ita coniunctim dici poſſunt bonum eſt argumentum ſequitur enim ſortes eſt animal ⁊ eſt bipes ergo eſt animal bipes ſortes eſt homo ⁊ eſt alb9 ergo ſortes eſt hõ: alb9 in alijs vero non tenet conſequentia a diuiſis ad coniuncta cũ non ſequatur ſortes eſt citharedus ⁊ ſortes eſt bonus ergo ſortes eſt bonus citharedus. Tangit inſuper philoſophus quomodo adhuc non ſemper tenet modus arguendi a diuiſis ad coniuncta vbi videlicet cõmitteretur nugatio. Poſtea dat rationem propter quam nõ ſemper ex diuiſis valz conſequentia ad coniuncta ⁊ vult ꝙ quando aliqua duo de eodem tertio predicantur ſic ꝙ quodlibet eorum predicetur per accidens de illo tunc ex illis diuiſis non ſequitur aliquod coniunctum ⁊ declarat illud exemplo / ⁊ ratio illius eſt quia ſi ambo de per accidens predicentur tunc forte connotatum vni9 non eſt natum conuenire cõnotato alterius ⁊ ſi ſic tũc non tenet arguendi modus. Et poſtea declarat vnde prouenit ꝙ committatur nugatio. Poſtea in tertia ꝑte huius capitis que incipit ibi / verum autem eſt dicere de aliquo ⁊c. declarat quomodo ex coniuncto liz inferre diuiſa et quia non nimia inuoluitur caligine textus Ariſtotelicus quia etiaz hic omiſſa in qõne tangentur: ideo vlterioꝝ textus declaratione pretermiſſa propono queſtionem ſub hac forma.

Utrum a diuiſis ad ↄiunctũ ⁊ ex coniuncto ad diuiſa valet modus arguendi. Pro deciſione huius queſtionis. Primo declarande ſunt alique terminoꝝ ſignificationes quid videlicet ſit arguere a diuiſis ad coniunctum ⁊ quid ex coniuncto ad diuiſa. Et poſtea ad queſtionẽ propoſitã ſubnecteẗ reſpõſio: ꝗ̃ntum igitur ad primum pono propoſitiones.

¶ Pria ꝓpoſitio arguere a diuiſis ad coniuncta non ẽ arguere a propoſitionibus nullo modo vnitis per coniunctionem ad propoſitiones cõiunctas per aliquam coniunctionem hec propoſitio probatione non eget quia clara eſt.

¶ Secunda ꝓpoſitio arguere a diuiſis ad coniuncta non eſt arguere a ꝓpõne cathegorica in qua vnum extremum conſtituitur ex plurib9 terminis non coniunctis per aliquã cõiunctionẽ ad vnã aliam cathegoricam in qua illi termini coniunguntẗ per aliquã coniunctionẽ probatur propoſitio Hic nõ arguitur a diuiſis ad coniuncta ſortes eſt bonus citharedus ergo ſortes eſt bonus ⁊ citharedus.

¶ Tertia ꝓpoſitio arguere a diuiſis ad coniuncta nõ eſt arguere a propoſitione copulatiua ad propoſitionẽ de copulato extremo probatur ꝓpoſitio hic non arguitur a diuiſis ad coniuncta ſortes eſt currens ⁊ brunell9 eſt currens ergo ſortes ⁊ brunellus ſunt currens ⁊ tñ ibi arguitur ab vna copulatiua ad vnam de copulato extremo vt liquet.

¶ Quarta ꝓpoſitio arguere a diuiſis ad coniuncta eſt arguere ab vna copulatiua ad vnã cathegoricam cuius quidem cathegorice ſubiectum eſt vtriuſqꝫ cathegorice eiuſdem copulatiue ſubiectuz ⁊ cuius predicatum includit predicata cathegoricarum illius copulatiue verbigratia hic arguitur a diuiſis ad coniuncta ſortes eſt homo et ſortes eſt albus

ergo ſortes eſt homo albus. Et ex hũs propoſitionibus facile eſt declarare quid ſit arguere ex cõiunctis ad diuiſa. Unde ponuntur propoſitiones.

¶ Prima propõ arguere a coniunctis ad diuiſa non eſt arguere a propoſitionibus vnitis per aliquam coniunctionem ad propoſitiones nõ vnitas aliqua coniunctione. Probatur, propoſitio qꝛ ſic faciendo nec fieret bona conſequentia nec mala qꝛ nihil eſſet conſequens.

¶ Secũda ꝓpoſitio arguere a cõiũctis ad diuiſa non eſt arguere ab vna cathegorica cuius vnum extremum conſtituitur ex pluribus terminis vnitis aliqua coniunctione ad aliam cathegoricã in qua illi termini non vniuntur propoſitio eſt clara quia hic non arguitur a coniunctis ad diuiſa ſortes eſt bonus et citharedus: ergo ſortes eſt bonus citharedus.

¶ Tertia ꝓpoſitio arguere a cõiunctis ad diuiſa non eſt arguere a propoſitione de copulato extremo ad vnam propoſitionem copulatiuam probatur ꝓpoſitio hic non arguitur a cõiunctis ad diuiſa ſortes eſt nonhomo ⁊ nonhomo ergo ſortes ẽ nõ homo ⁊ ſortes eſt nonhomo.

¶ Quarta propõ arguere a coniunctis ad diuiſa eſt arguere ab vna cathegorica ad vnaꝫ copulatiuam que ſic ſe habet ꝙ vtriuſqꝫ cathegorice eius ſubiectum eſt ſubiectum illius cathegorice ⁊ predicata illarum cathegoricarum includuntur in predicato illius cathegorice. Poſitis propoſitionibus ponuntur due concluſiones reſponſiue ad titulum queſtionis. Prima concluſio Arguendo a diuiſis ad coniuncta valet modus arguendi probatur iſta concluſio auctoritate Ariſtotelis. Secunda concluſio. Arguendo a coniunctis ad diuiſa bonum eſt argumentum ꝓbatur iſta concluſio ſicut ⁊ precedens.

¶ Cõtra predicta prio principaliter arguitur ſic. Non ſequitur homo eſt currens ⁊ homo eſt quieſcens ergo homo eſt currens quieſcens: et tamen ibi arguitur a diuiſis ad coniuncta igitur talis modus arguendi non tenet. conſequentia eſt clara cum maiore quia aliquo homine currente et aliquo quieſcente antecedens eſt verum ⁊ conſequens falſuꝫ igitur.

¶ Et confirmatur non ſequitur ſortes eſt albus et ſortes erit currens ergo ſortes eſt ⁊ erit albus currens et tamen arguitur a diuiſis ad cõiuncta igitur ꝙ illa conſequentia non valeat patet quia caſu poſito ꝙ ſortes nunc deſinat eſſe albus per vltimuꝫ inſtans ſui eſſe ⁊ incipiat currere per vltimum inſtans ſui non eſſe antecedens eſt verum ⁊ conſequens falſuꝫ vt patet intuenti.

¶ Ad primum principale reſpondetur concedendo illam conſequentiam nihil valere et ratio tacta eſt in expoſitione textus quia videlicet ambo illa predicata dicuntur de per accidens de illo ſubiecto connotatum autem vnius illorum terminorum non eſt natum competere connotato alterius et propterea regula magis habet verum quando vnum illorum predicatorum non dicitur de per accidens vel nullum. Inſuper dico ꝙ quando vtriuſqꝫ cathegorice illius ypothetice ſubiectum eſt terminus communis tunc addendum eſt relatiuum idemptitatis illi ſubiecto in ſecunda cathegorica. Ex quo autem in conſequentia facta illa predicata cathegoricarum dicuntur de eodem termino communi et non ſingulari nec additur relatiuum idemptitatis nimirum ꝙ illa conſequentia non valeat.

¶ Contra hanc ſolutionem arguitur ſic non ſequitur homo eſt non omnis homo et ideꝫ homo eſt albus ergo idem homo eſt non omnis homo albus et tamen reſpectu ſubiecti quod eſt terminus communis ſumitur relatiuum idemptitatis igitur ſolutio data eſt nulla tenet conſequentia ⁊ probatur aſſumptum caſu poſito ꝙ ſint multi homines inter quos ſolum ſit vnus homo albus antecedens eſt verum ⁊ conſequens falſum de veritate antecedentis nõ eſt dubium quia verificatur pro illo homine albo conſequentis autem falſitas patet quia demonſtrato illo pro quo verificatur antecedens hec eſt vera hoc ẽ omnis homo albus.

¶ Ad hoc argumẽtum reſpondetur ꝙ conſequens conſequentie facte eſt diſtinguendum penes hoc ꝙ illa negatio infinitans poteſt infinitare totum predicatum vel ſolum eius partem / ſi primum illa propoſitio eſt falſa nec debite arguitur per regulam eo ꝙ ly non equiuoce tenetur infinitat enim aliud in antecedente ꝙ̄ in conſequente ⁊ hoc fieri non poteſt niſi equiuoce teneatur. Si vero negatio infinitãs infinitet preciſe ly homo albus conſequentia eſt bona ⁊ ſicut antecedens eſt verum in caſu poſito ita eſt et conſequens nec ex illo haberi poteſt duos terminos contradictorios de eodem verificari licet enim in caſu poſito iſte due ſint vere ſortes eſt omnis homo albus ſortes eſt non omnis homo albus attamen predicata eorum non ſunt termini contradictorij poſtꝙ̄ negatio infinitans non infinitat totale predicatum.

¶ Ad cõfirmationẽ reſpondetur cõcedendo conſequentiam factam non valere ſed nego ꝙ arguatur per regulam. Unde dico regulam eſſe intelligendam quando copule cathegoricarum important idem tempus nec ad hoc ꝙ arguatur per regulam ſufficit ꝙ copule illarum cathegoricarum ſint ſynonime hec enim conſequentia nihil valet ſortes erit album ⁊ ſortes erit currens ergo ſortes erit album currens. Poſito enim ꝙ ſortes quandoqꝫ erit albus ſed ꝙ nunꝙ̄ curret eo tempore quo erit albus ſed poſtea curret et tunc ſit niger antecedens eſt veruꝫ et conſequẽs falſum propterea quando accipiuntur copule de extrinſecis temporibus oportet ꝙ ille idem tempus adequatum importent. Propterea in talibus ſecurius eſt addere copule hanc particulam in eodem tempore ſiue in eodem inſtanti.

¶ Contra hanc ſolutionem arguitur ſic non ſequitur hic deus neceſſario erit deus ⁊ hic deus in eodem inſtanti erit creans ergo hic deus neceſſario erit deus creans et tamen copule idẽ tempus adequatum omnino important nec videtur quis defectus committatur impediens ne arguatur per regulaꝫ igitur regula nulla conſequentia eſt clara ⁊ maior patet quia caſu poſito ꝙ creãs in a inſtanti producet vnum angelum antecedens eſt verum ⁊ conſequens falſum.

¶ Ad hoc argumentum reſpõdetur cõcedendo conſequentiam factam nihil valere ſed nego ꝙ in ea arguatur per regulam immo in ea omittitur vna conditio maxime requiſita vt regula teneat videlicet ne varietur appellatio hinc eſt ꝙ in textu negat Ariſtoteles has conſequentias tenere per regulaꝫ ſed

tes est bonus ⁊ sortes est citharedus ergo sortes est bonus citharedus constat autem ꝙ in consequentia facta est variatio appellationis hinc etiam est ꝙ ista cōsequentia non valet sortes est mortuus et sortes est futurus ergo sortes est mortuus futurus casu enim posito ꝙ instans presens sit primum instans non esse sortis et etiam eius vltimum instans non esse et ꝙ deus eum perpetuabit a parte post vtendo semper hoc termino mortuus vt tantum valeat quod vixit et non viuit antecedens est verum ⁊ consequens falsum et ratio est quia variatur appellatio etiam virtualiter non seruatur identitas copularum postꝙ vna ampliatur ⁊ non alia.

¶ Secundo principaliter arguitur sic non sequitur sortes est differens a lapide et sortes est homo ergo sortes est differens homo a lapide et tamē arguitur per regulam nullus enim penitus committitur defectus ex omnibus his qui tacti sunt immo nec potest assignari aliquis ꝙ tamen non valeat illa consequentia patet quia sorte existente in rerum natura cum multis lapidibus antecedens est verum et consequens falsum falsitas consequentis patet ex ei⁹ exponentibus consequens enim debet exponi copulatiue cuius secunda exponens est hec quilibet lapis est homo.

¶ Et confirmatur non sequitur sortes possibiliter est currens et sortes possibiliter est sine pedibus ergo sortes possibiliter est currens sine pedibus et tamen arguitur a diuisis ad coniuncta ⁊ talis modus arguendi est nullus consequentia est clara ⁊ maior probatur quia iuxta omnes conditiones requisitas ad debite arguendum per regulam arguitur in illa consequentia facta vt patet inductiue in omnibus/ maiorem autem probo sic antecedens est verum vt cōstat et consequens est falsum quum sit vna modalis diuisa de possibili cuius de inesse est impossibilis et per consequens ipsum est falsum tenet consequentia et antecedens patet naꝫ ipsa est eius de inesse sortes est currens sine pedibus quam constat esse impossibilem idē argumentum fieri potest de ista consequentia sortes possibiliter est albus et sortes possibiliter est sine albedine ergo sortes possibiliter est albus sine albedine arguitur enim ibidem iuxta regulam et tamen antecedens est verum et consequens falsum vt clarat sua de inesse sortes est albus sine albedine.

¶ Ad secunduꝫ principale respondetur concedendo illam consequentiam factam nihil valere et ratio est quia variatur appellatio nam in antecedente denotatur ꝙ sortes est ens differēs a lapide nec denotatur nisi lapidem esse ens in antecedente vero denotatur lapidem esse hominem immo adhuc distinguendum est de illa consequentia quia vel ly differēs in antecedente habet pro suo substantiuo ly sortes et adhuc consequentia esset bona et antecedens falsum/ sed si teneatur substantiue consequentia est nulla/ si vero teneatur adiectiue antecedens etiam est falsum immo in tali sensu generaliter nego omnes tales sortes est differens a lapide sortes est alius ab asino eo ꝙ adiectiuum positum a parte predicati habeat pro suo substantiuo terminum positum a parte subiecti.

¶ Ad confirmationeꝫ respondetur concedendo hanc consequentiam nihil valere sortes possibiliter est currens et sortes possibiliter est sine pedibus ergo sortes possibiliter est currens sine pedibus. Eodem modo nego aliam consequentiam factam sed nego ꝙ arguatur per regulam vtrumqꝫ enim illorum predicatorum accidentaliter dicitur de illo subiecto. Propterea non mirum ꝙ fallit modus arguendi ⁊ ad istud summe est aduertendum quoniam in talibus sepius fallit modus arguendi.

¶ Tertio principaliter arguitur sic non sequitur hector est homo pictus ergo hector est homo ⁊ hector est pictus ⁊ tamen arguitur a coniuncto a diuisa igitur talis modus arguendi non valet cōsequentia est clara ⁊ minor probatur quia nulla omittitur conditio requisita vt illa regula teneat/ maiorē autem probo quandoqꝫ antecedens illius consequentie fuit verum ⁊ consequens falsum cuꝫ enim hectoris corpus in templo apolinis iuxta portam thimbriam ciuitatis troye antiquitus fundati collocatum fuisset supra quattuor columnas ex auro purissimo antecedens erat verum et consequens falsum.

¶ Et confirmatur non sequitur phenix omne animal arabie orientale sine sexus cōmixtione genitum est ergo phenix omne animal est et phenix est orientale arabie sine sexus commixtione genitum ⁊ tamen arguitur a coniuncto ad diuisa igitur talis modus arguendi non valet consequentia est clara ⁊ assumptum patet intelligenti naturam phenicis de qua dicunt illi qui magis theologica mistica ꝙ naturalia perscrutantur ꝙ sola in sua specie est sine sexus commixtione generata tricentis ⁊ quadraginta annis aut supra solitaria viuens aquiline magnitudinis caput habēs ⁊ caudam vt pauo. Supposito igitur ꝙ in hoc instanti sit phenix antecedens est verum ⁊ consequens falsum.

¶ Ad tertium principale respondetur concedendo consequentiam factam nihil valere sed nego ꝙ arguatur per regulam eo ꝙ subiectum prime cathegorice similiter et secunde pro alio accipitur ꝙ subiectū antecedentis alienatur enim subiectum antecedentis ad standum pro suo significato minus famoso in cathegoricis autem illius ypothetice stat pro suo famosiori significato. Propterea ad debite arguenduꝫ per regulam oporteret omnes terminos vniuoce teneri ꝙ si non vniuoce teneantur non est mirabile consequentiam talem non tenere.

¶ Contra hanc solutionem arguitur sic ad omne minus valebit hec consequentia hector est homo mortuus ergo hector est homo et hector est mortuus arguitur enim ibi per regulam quum nullus error arguendo committatur tenetur enim subiectum semper vniuoce ⁊ non equiuoce immo pro eodē vt constat ⁊ tamen in illo tempore antecedens est verū sine consequente igitur.

¶ Ad hoc argumentum respōdetur concedendo hanc consequentiam nihil valere hector est homo mortuus ergo hector est homo et hector est mortuus sed nego ꝙ arguatur per regulam immo arguitur ab amplo ad non amplum bene verum est quo ad acceptionem subiectum illud non tenet equiuoce sed quo ad ampliationem. Qualiter aūt amplietur illud subiectum ⁊ qualiter hoc predicatū homo mortu⁹ potest supponere pro re que non est alibi est discutiendum tractare enim nunc materiam ampliationuꝫ aut appellationum esset huic proposito impertinens.

¶ Ad confirmationem respondetur cōcedendo illam consequentiam nihil valere ⁊ hoc es

ly animal tenetur equiuoce. reſtringitur enim in antecedente ad ſtandum pro animali quod eſt genitum ſine commixtione ſexus in arabia orientali: in ↄſequēte vero ſtat pro quolibet animali ⁊ ideo equiualenter arguitur a non diſtributo ad diſtributum. Propter ſimilem cauſam hec conſequētia nihil valet tantū phenix eſt animal arabie ſine ſexus cōmixtione genitū: ergo tamen phenix eſt animal ⁊ tantum phenix eſt orientale arabie ſine ſexus commixtione genitum.

❡ Contra hanc ſolutionē arguitur ſic ad omne minus iſta conſequentia tenebit per regulam non tantum phenix eſt phenix colorata ergo non tantum phenix eſt phenix ⁊ non tantum phenix eſt colorata ⁊ tamen ſibi omnes conditiones requiſite ad regulam conueniunt igitur.

❡ Ad hoc argumentum reſpōdetur concedendo illam conſequentiam nihil valere ſed nego ꝙ arguatur per regulam: ſi enim ly coloratum accipiatur vt tantum valeat ſicut colore ſufficiente denominante totum coloratum. Et exiſtente aliqua phenice que non ſit colorata exiſtentibus tamen alijs coloratis eſt antecedens verum ⁊ conſequens falſum: cauſa autem quare non arguitur per regulam eſt quia arguitur a propoſitione habente plures cauſas veritatis ad propoſitionem habentem pauciores vt liquet immo dato ꝙ conſequens nō eſſet propoſitio copulatiua diſiunctiua adhuc non valeret ille modus arguēdi. non enim ſequitur non tm̄ animal eſt phenix currens ergo non tantum animal eſt phenix vel nō tantū animal eſt currēs quieſcente enim phenice ⁊ alijs animalibus currentibus antecedens eſt verū ⁊ conſequēs falſum. Sed error manifeſtus eſt quia arguēdo ex oppoſito conſequentis ad oppoſitum antecedentis arguitur a diuiſis ad coniuncta ſubiecto vtriuſqꝫ cathegorematice exiſtente termino communi ſumpto ſine relatiuo idemptitatis quod precedit bonitatem conſequentie vt dictum eſt ſed adhuc arguitur ſic nō videtur quis error hic committatur ſortes ⁊ plato ſunt omnes homines currentes ergo ſortes ⁊ plato ſunt homines ⁊ ſortes ⁊ plato ſunt currentes ⁊ tamen nullus penitus committitur defectus qm̄ arguatur per regulā. Reſpondetur ꝙ equiualenter arguitur ab inferiori ad ſuperius cū diſtributione ſuperioris eo ꝙ ly omnes collectiue tentum negationem includit. Poſſent in iſta queſtione alia inuolui que inuoluerent alias difficultates ſed hec ſufficiant ad intelligenduꝫ quid arguere a diuiſis ad coniuncta: et quid a coniunctis ad diuiſa.

HJs vero determinatis perſpiciēdū eſt queadmodū ſeſe habent affirmatiōes ⁊ negationes ad ſeinuicē he ſcilicet que ſunt de poſſibili eſſe ⁊ nō poſſibili ⁊ de contingenti ⁊ nō cōtingēti ⁊ de impoſſibili et neceſſario habent enī aliquas dubitatōes. Nā ſi eorum q̄ cōplectunt̄ ille ſibi inuicē oppoſite ſunt cōtradictiōes quecūqꝫ ſm̄ eſſe ⁊ nō eſſe diſponūtur vt eius q̄ eſt eſſe hoīeꝫ negatio eſt nō eſſe hominē nō eſſe nō hoīem ⁊ ei⁹ q̄ eſt eſſe albū hoīem negatio ea q̄ eſt non eſſe album hominē ſed nō eſſe nō albuꝫ hominem: ſi enim de omnibus vt dictio eſt aut negatio lignū erit verum dicere eſſe nō albū hoīeꝫ. Qđ ſi hoc modo ⁊ quātiſcūqꝫ eſſe nō addit̄ idē faciet id quod preeſſe dicitur vt eius que eſt ambulat hō negatio eſt non ea que eſt ambulat nō hō ſed ea que eſt non ambulat hō: nihil enī differt dicere hoīem ambulare vel hominē ambulāteꝫ eſſe. Quare ſi hoc modo in omnibus et eius que eſt poſſibile eſt eſſe negatio eſt poſſibile eſt nō eſſe ſed non ea q̄ eſt nō poſſibile eſt eſſe videtur aūt idē poſſe ⁊ eſſe ⁊ nō eſſe. omne enī qđ eſt poſſibile diuidi vel ambulare ⁊ nō ambulare ⁊ non diuidi poſſibile eſt. Ratio aūt eſt qm̄ oē quod ſic poſſibile eſt nō ſemper in actu eſt quare inerit etiaꝫ negatio. pōt igitur ⁊ nō ambulare qđ eſt ambulabile ⁊ nō videri quod eſt viſibile. At vero impoſſibile eſt de eodē oppoſitas eſſe veras dictiōes nō igitur ei⁹ que eſt poſſibile eſt eſſe negatio poſſibile eſt nō eſſe: contingit enī ex his aut idem ipm̄ dicere ⁊ negare vel de eodē aut non ſecundū eſſe ⁊ nō eſſe q̄ opponūtur fieri affirmationes ⁊ negationes. Si ergo illud impoſſibile eſt hoc erit magis eligendū eſt: igit̄ negatio ei⁹ q̄ eſt poſſibile eſſe ea que eſt nō poſſibile eſſe ſed nō ea q̄ eſt poſſibile nō eſſe eadeꝫ quoqꝫ rō eſt in eo quod eſt cōtingēs eſſe ⁊ enī negatio eius eſt non contingēs eſſe ⁊ in alijs quoqꝫ ſimili modo vt in neceſſario ⁊ impoſſibili. Fiunt enim quemadmodum in illis eſſe et non eſſe appōnes ſubiecte vero res hoc q̄dē albū illud vero homo eodem quoqꝫ modo hoc loco eſſe quidem ⁊ non eſſe ſubiectū ſit cōtingere vero ⁊ poſſe appōnes determinantes quemadmodum in il-

lis eſſe ⁊ non eſſe veritatem ⁊ falſitatem ſimiliter hec in eo quod eſt eſſe poſſibile ⁊ eſſe non poſſibile eius vero que eſt poſſibile eſt non eſſe ſed ea que eſt non poſſibile nõ eſſe ⁊ eius q̄ eſt poſſibile eſt eſſe nõ ea que impoſſibile eſt non eſſe ſ; ea que eſt nõ poſſibile eſt eſſe. Quare ⁊ ſequi ſeſe inuicem videbuntur hec poſſibile eſt eſſe poſſibile eſt non eſſe idem enim poſſibile eſt eſſe ⁊ non eſſe. Non enim cõtradictiones ſunt ſibi inuice; huiuſmodi poſſibile eſſe ⁊ poſſibile non eē ſed poſſibile eſt eſſe ⁊ nõ poſſibile eſt eſſe nunꝙ̄ ſimul in eodem vere ſunt opponuntur enim. At vero poſſibile eſt non eſſe ⁊ non poſſibile eſt non eē nunꝙ̄ ſimul ſunt. Similiter autē et eius que eſt neceſſarium eſſe non ea que eſt neceſſarium non eſſe ſed ea q̄ eſt non neceſſarium eſſe. eius vero q̄ eſt neceſſariu; eſt non eſſe ea que eſt non neceſſarium non eſſe ⁊ eius qui eſt impoſſibile eſſe non ea que eſt impoſſibile non eſſe ſed non impoſſibile eſſe: eius vero que eſt impoſſibile non eſſe ea que eſt non impoſſibile ē non eſſe. Uniuerſaliter vero (quemadmodum contingit) eſſe quidem ⁊ non eſſe oportet ponere quemadmodum ſubiecta: negationem vero ⁊ affirmatione; hec faciente ad eſſe ⁊ nõ eſſe apponere et has putare oportet eſſe oppoſitas dictiones et negationes poſſibile non poſſibile: contingens non cõtingens: impoſſibile nõ impoſſibile: neceſſarium non neceſſarium: verum non verum.

Iſtud eſt tertium caput huius ſecundi peri hermenias in quo philoſophus incipit pertractare de propoſitionibus modalibus poſtꝙ̄ in precedentibus determinauit de propoſitionibus de ineſſe. Et primo terminat quandam difficultatem incidentem circa illas propoſitiones modales q̄uo vez contradictiõis debeat oppoſitio in eis reperiri an vez ad modum ponenda ſit negatiua particula vel vtrum ipſa ad verbum deberet ſeruare ſuum locum ⁊ arguit ad vtranꝙ̄ partem ex quo enim ad dandum contradictionem in illis de ineſſe cuius copula eſt hoc verbum eſt vel aliquod aliud oportet negationem ferri ad verbum videtur ꝙ eodem modo ſit faciendum in modalibus: in oppoſitum tamen arguit quia ſi ſufficeret negationem ferri ad verbum ⁊ non ad modum tunc darentur contradictorie ſimul vere. Poſtea ſoluit hanc dubitationem ⁊ ſoluit aliam rationem et declarat exemplo qualiter ſit danda cõtradictio ⁊ q̄m illa ſatis manifeſta ſunt ⁊ pauca immerſus eſt caligine hic preſens textus que tertium caput conſtituit: id ipſum non ſubdiuido ſed venio ad queſtionem q̄ proponitur ſub hac forma.

Utrū ad dandū cõtradictionem in ꝓpõnibus modalibus opz negationem ferri ad modū vel ſufficiat eum ferri ad verbū. Pro ſolutiõe huius q̃onis videndū eſt q̄d ꝓpoſitio modalis ⁊ quotuplex ⁊ poſtea terminãda eſt queſtio. Propterea quoad primum ponenda ſunt aliqua valde cõia ⁊ trita. Unde ꝓpoſitio modalis eſt propõ cuius copula determinatur modo vel in qua modus ſubijcitur vel predicatur. Unde modus hic in ꝓpoſito capitur pro termino verificabili de tota propõne q̄ habet ſimilē terminus q̄ poteſt determinare copulã vt ſunt iſti termini poſſibile contingens impoſſibile ⁊ neceſſe. Et licet aliqui velint ꝙ iſti termini verum falſum ſcitum opinatum et ſimiles reddant propoſitiones modales tamē Ariſtoteles nullam facit mentione; de illis terminis ſed ſolū de quattuor nominatis propterea etiã de aliis mentionē non facimus. Unde eſt aduertendum ꝙ iſti modi facientes modales quandoꝙ̄ accipiūtur ſincathegoreumatice ⁊ tunc nihil nec aliqua ſignificant ſed ſolum aliqualiter vt in hac propõne ſortes poſſibiliter eſt currens ly poſſibiliter mere ſincathegoreumatice tenet. Aliquãdo vero illi modi captãtur cathegoreumatice ⁊ tūc capiuntur nominaliter cum aute; accipiuntur ſincathegoreumatice capiuntur aduerbialiter. Quãdo autem nominaliter accipiuntur hoc põt eſſe dupliciter. Uno mõ prime intentionaliter ⁊ tunc iſte terminus poſſibile ſupponit pro re que poteſt eſſe ille terminus neceſſarium pro re que neceſſario eſt quēadmodum eſt deus celum ⁊ intelligentie apud Ariſtotele; cõtingens hoc modo ſupponit ꝓ re que põt eſſe ⁊ non eſſe ⁊ ita ſupponit pro qualibet creatura. Alio mõ iſti termini poſſunt capi ſcõe intentionaliter ⁊ tunc poſſibile ſupponit pro ꝓpõne poſſibili neceſſariū pro propoſitiõe neceſſaria impoſſibile pro ꝓpoſitione impoſſibili cõtingens pro ꝓpoſitione cõtingēti. Et iuxta iſtas equocationes iſte propoſitiones ſunt concedende neceſſarium eſt quod non eſt neceſſarium contingens eſt quod non eſt contingens neceſſarium poteſt non eſſe impoſſibile poteſt eſſe. ¶ Prima propoſitio probatur capiendo ly neceſſarium in primo loco ſecunde intētionaliter ⁊ in ſecundo prime intentionaliter nam eius ſenſus eſt iſte propoſitio neceſſaria non eſt res neceſſaria. ¶ Secunda propoſitio probatur capiendo ly contingens in primo loco prime intentionaliter ⁊ in ſecundo loco ſecunde intentionaliter nam eius ſenſus eſt iſte aliqua res contingens non eſt propoſitio contingens quē quidem ſenſum conſtat eſſe verum vel ſi velis capere ly cõtingens in primo loco ſecunde intētionaliter ⁊ in ſecundo loco prime intētionaliter tūc etiã illa ꝓpõ eſt vera nam eius ſenſus eſt ꝓpõ contingens nõ eſt res cõtingens ⁊ hoc eſt verum q: deus eſt propõ cõtingēs ⁊ nõ eſt res contingens. ¶ Tertia ꝓpõ ꝓbatur hoc põt nõ eē demõſtrando iſtam propõnē deus eſt ⁊ hoc eſt neceſſarium igitur neceſſarius poteſt non eſſe.

¶ Quarta ꝓpõ etiã faciliter ꝓbaṫ hoc põt eſſe demõſtrando iſtã ꝓpõnem nullus deus eſt deus eſt ⁊ hoc eſt impoſſibile igitur impoſſibile põt eẽ. Ulterius eſt notandū ꝙ duplex eſt ꝓpõ modalis vꝫ compoſita ⁊ diuiſa. Propõ modalis diuiſa eſt quãdo copula determinaṫ mõ vt ſortes poſſibiliter eſt hõ/ ꝓpõ autem modalis cõpoſita eſt in qua modus determinat totaꝫ ꝓpoſitionẽ vt eſt iſta ſortẽ currere eſt poſſibile ⁊ multe ſolent aſſignari differẽtie inter modalem compoſitã ⁊ diuiſaꝫ. ¶ Pria dña eſt in modalib⁹ cõpoſitis modus ſemꝑ tenet cathegorꝫmatice in modalib⁹ aũt diuiſis modus teneṫ ſincathegoreumatice ¶ Scda dña ẽ in modalib⁹ cõpoſitis mod⁹ nõ ampliat aliquos terminos in modalib⁹ aũt diuiſis mod⁹ ampliat niſi aliunde ꝓueniat impedimẽtũ vñ in hac modali cõpoſita ſortem currere eſt poſſibile ly poſſibile nullo mõ ampliat. Et propterea ſi nulla eẽt talis ꝓpõ in mũdo ſortes currit illa ꝓpõ eẽt falſa ſed modus in modalibus diuiſis ampliat ⁊ ſubiectum ⁊ predicatuꝫ. notanter dixi niſi aliunde proueniat impedimentum nam hec ꝓpoſitio eſt modalis diuiſa ſortes qui eſt poſſibiliter eſt homo qui eſt ⁊ tamen nullus terminus in ea ampliatur nec hoc prouenit ex defectu de ly poſſibiliter ſꝫ ꝓpter illas reſtrictiones. ¶ Tertia differẽtia eſt in modalibus compoſitis dictum ſe tenet ex parte vnius extremi in modalibus autem diuiſis non hoc patet ex vi vocabuli/ dicitur modalis diuiſa quia modus diuidit partes dicti. Dictum in propoſitionibus modalibus compoſitis eſt aggregatum ex infinitiuo ⁊ accuſatiuo vt in hac propoſitione ſortem currere eſt poſſibile hoc totum ſortem currere eſt dictum ⁊ tenet ſe a parte vnius extremi. Dictuꝫ autem in modalibus diuiſis eſt illud quod remanet dempto modo et manifeſtum eſt ꝙ illud nõ ſe tenet ex parte vnius extremi. ¶ Quarta differentia eſt in modalibus compoſitis alij termini a modo ⁊ copula tenentur materialiter. Unde dictum huius modalis compoſite ſortem currere eſt poſſibile ſupponit materialiter pro tali propoſitione ſortes currit in modalibus autem diuiſis termini ſtant ꝑſonaliter. Multe alie differẽtie poſſẽt aſſignari quas breuitatis cauſa omitto. Preſuppoſitis iſtis reſpondetur ad queſtionem propoſitam ꝙ ad dandum contradictionem in propoſitionibus modalibus non ſufficit negationem ferri ad verbum ſed oportet eam ferri ad moduꝫ. Hec eſt reſpõſio philoſophi in textu. Quid autē veritatis contineat ⁊ qualiter veniat intelligentia patebit per regulas.

¶ Cõtra predicta prio principaliter arguitur ſic ⁊ primo contra ea que dicta ſunt circa declarationem huius termini propoſitio modalis ⁊ imprimis contra diuiſionem propoſitionis modalis in compoſitam ⁊ diuiſam et arguitur ſic nulla eſt propoſitio modalis compoſita ergo diuiſio preſupponit falſum probatur aſſumptum ſi aliqua eſſet maxime eſſet hec vel aliqua ſibi ſimilis ſortem currere eſt poſſibile ſed illa non eſt modalis compoſita quod ſic probo illa propoſitio eſt mere de ineſſe igitur non eſt modalis ⁊ per conſequens non eſt modalis compoſita conſequentia eſt clara ⁊ probo aſſumptum iſta propoſitio ſortes currit eſt de ineſſe eo ꝙ eſt de ſimplici inherentia copule ſed hec propoſitio ſortem currere eſt poſſibile eſt de ſimplici inherentia copule igitur illa propoſitio eſt de ineſſe.

¶ Et cõfirmatur mẽbra illius diuiſionis coincidunt igitur diuiſio nulla conſequentia ẽ clara ⁊ probo aſſumptum iſta propoſitio ſortem currere poſſibiliter eſt poſſibile eſt modalis compoſita et etiam modalis diuiſa patet quia copula eius modificatur modo/ ꝙ autem ſit modalis compoſita patꝫ quia in ea ponitur modus modificans totam propoſitionẽ ⁊ per conſequens ipſa eſt modalis compoſita ⁊ etiam diuiſa quod reſtabat probandum.

¶ Ad primũ principale reſpõdeṫ negando nullam eſſe modalem compoſitam et ad probationem reſpondetur concedendo hanc eſſe propoſitionem modalem compoſitam ſortem currere eſt poſſibile ⁊ quando dicis illa propoſitio eſt mere de ineſſe igitur ipſa non eſt modalis ⁊ per conſequens non eſt modalis compoſita. Ad hoc dico preſuppoſita tamẽ hac diſtinctione communi duplex eſt propoſitio de ineſſe quedam eſt cuius copula eſt ſimpliciter preſentis temporis que nullo modo modificatur. Et ſic capitur propoſitio de ineſſe quando dicimus de ris de ineſſe hui⁹ propoſitionis de preterito vel futuro. Alio modo capitur propoſitio de ineſſe vt diſtinguitur contra propoſitionem modalem ⁊ ſic iſta propoſitio album fuit eſt propoſitio de ineſſe eo ꝙ non eſt modalis. Suppoſita hac diſtinctione facilis patet reſponſio concedendo videlicet ꝙ iſta propõ ſortem currere eſt poſſibile ẽ propoſitio de ineẽ capiẽdo propoſitionẽ de ineſſe primo modo. Nec ex illo ſequitur ꝙ ipſa non ſit modalis ſed ſi ipã eſſet de ineſſe capiendo propoſitionẽ de ineẽ ſecundo modo tunc non eſſet modalis. Aliqui dicunt ꝙ iſta conſequentia nihil valet ſortẽ currere eſt poſſibile non eſt propoſitio modalis ergo non eſt modalis compoſita quia ſecunduꝫ eos diuiſio propõnis in modalis incõpoſitam ⁊ diuiſaꝫ: eſt diuiſio analogi in ſua analogata ita ꝙ nulla modalis compoſita eſt modalis Alij vero preciſe reputabant modales compoſitas eſſe modales ſed iſta ſtant ad nomen.

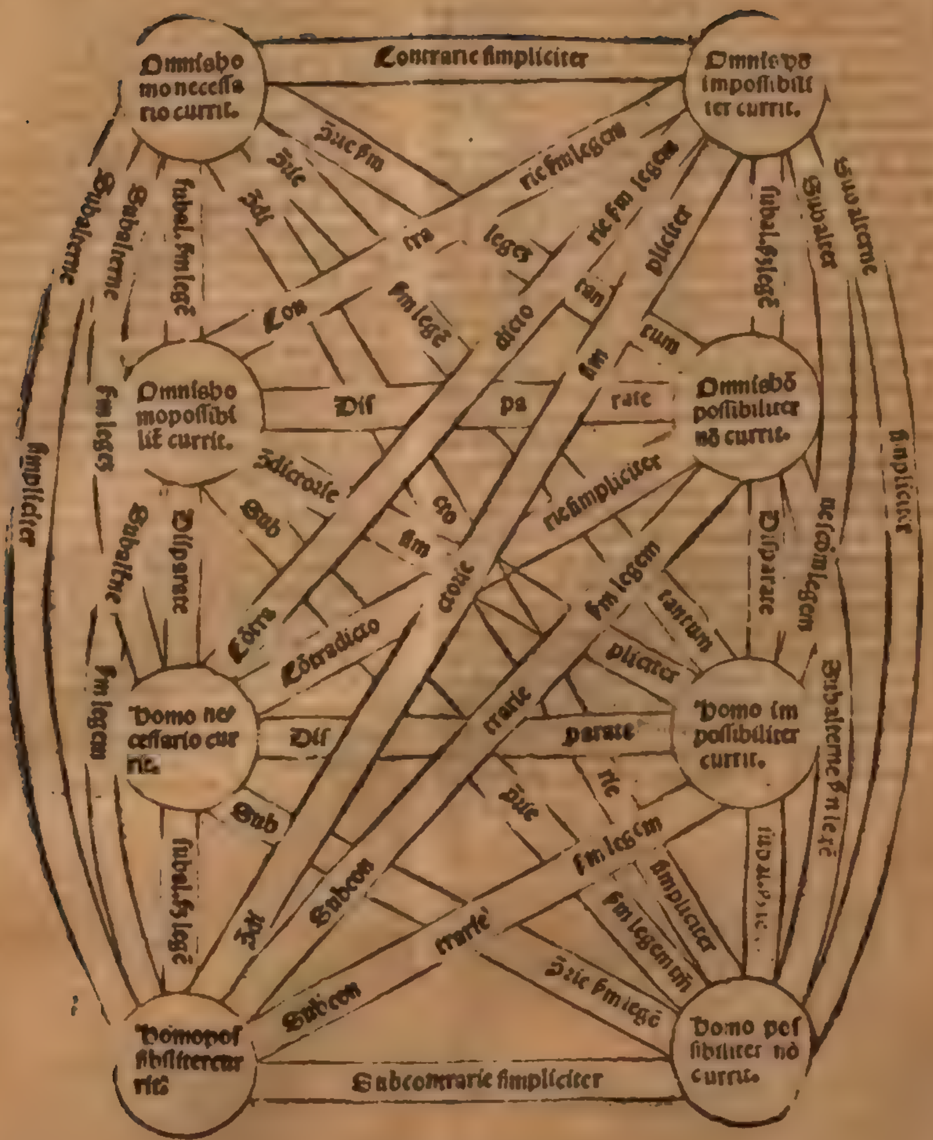
¶ Ad ꝯfirmationẽ reſpondeṫ ab aliquibus ꝙ iſta propoſitio ſortem currere poſſibiliter ẽ poſſibile eſt ſimpliciter modalis diuiſa ita ꝙ non eſt modalis compoſita tamen ſecũdũ diffinitiones quas ipſi dant de modali compoſita et modali diuiſa concedendum eſt illam propoſitionẽ eſſe modaleꝫ compoſitam ſicut diuiſam. Propterea cõcedo illam propoſitionem eſſe ⁊ modalẽ cõpoſitam et modalem diuiſam Nec inconueniens eſt membra bone diuiſionis materialiter coincidere Aliud eſſet ſi coinciderent formaliter. Forte dicis ponendo differentias inter modalem compoſitam et diuiſam diximus ꝙ in modali diuiſa termini ampliantur in modali autem compoſita diximus terminos non ampliari. Et tunc ſic arguo iſta eſt modalis compoſita ſortem currere poſſibiliter eſt poſſibile igitur termini in ea non ampliantur. Et ex oppoſito ſequitur ipſa eſt modalis diuiſa igitur termini in cãpoſiti ampliantur modo iſta repugnant loquẽdo ſemper de eiſdem terminis prout intendo loqui. Ad hoc reſpondetur concedendo ꝙ in iſta propoſitione ſortem currere poſſibiliter eſt poſſibile termini ampliantur ⁊ quando diximus ꝙ in modalibus compoſitis termini non ampliantur intelleximus ꝙ non ampliantur ab illo modo ⁊ hoc eſt verum. Nam ille modus ratione cuius illa propoſitio eſt modalis compoſita tenetur nominaliter ⁊ non ampliat ſed ſolum cuꝫ aduerbialiter tenetur ampliat modo in illa propoſitione illi termini ampliantur ab illo modo qui tenetur aduerbialiter.

¶ Secundo principaliter arguitur ſic contra diffinitionem ꝓpoſitionis modalis diuiſe ⁊

ſenſus eſt ꝙ aliqua talis ꝓpoſitio ſortes currit ē poſſibilis quod eſt falſum per caſum. Et etiam iſta eſt falſa ſortem currere eſt impoſſibile q: eſt vna affirmatiua de ſubiecto non ſupponente. Ambe autem ille propoſitiones poſſunt eſſe ſimul vere quia caſu poſito ꝙ iſta propoſitio retenta ſignificatione quam habet ſignificet hominem eſſe aſinum tunc ille due ſunt ſimul vere Nam illa propoſitio ſortes currit eſt poſſibilis ⁊ impoſſibilis. Secundo ſequitur ꝙ iſte due propoſitiões ſubcontrariantur omne ens eſſe deum eſt poſſibile omne ens eſſe deum non eſt poſſibile quia ſunt due indefinite quarum vna eſt affirmatiua ⁊ alia negatiua quibꝰ nulla conditio deeſt ad ſubcontrarietatem. Contradictoria prime propoſitionis eſt hec nullum ly omne ens eſſe deum eſt poſſibile. Contradictoria autem ſecūde eſt hec omne ly omne ens eſſe deum eſt impoſſibile et ita in omnibꝰ aliis dicatur. Forte dices Ariſtoteles in textu ſemper exemplificat de modalibus compoſitis: igitur potius intendit loqui de oppoſitione modaliū compoſitarum ꝙ̄ de oppoſitione modalium diuiſarū Unde quando in textu petit contradictorium huius poſſibile eſt eſſe dicit ꝙ non eſt hec poſſibile eſt nō eſſe ſed eſt hec non poſſibile eſt eſſe ſed iſte propoſitiones ſunt modales compoſite poſſibile eſt eſſe non poſſibile eſt eſſe: ſenſus em̄ prime eſt poſſibile eſt ens eſſe ⁊ notum eſt ꝙ illa eſt modalis compoſita ⁊ nō diuiſa quia modus non tenetur aduerbialiter ſed nominaliter et cathegorematice propter iſtud multi fuerunt decepti credētes ꝙ Ariſtoteles velle exēplificare de modalibus compoſitis. Sed dico ꝙ Ariſtoteles ſolum intēdit loqui de modalibꝰ diuiſis. Et ad exempla que ponit in textu dico ꝙ ille propoſitiones eque bene poſſunt accipi in ſenſu diuiſo ſicut in ſenſu compoſito. Nā iſti modi aliquando capiuntur ſincathegorematice ⁊ tamen proferuntur ſimilibus ſillabis ſicut quando tenentur cathegorematice vt ſortem poſſibile eſt eſſe deū neceſſe eſt eſſe ſunt modales diuiſe ⁊ illi modi capiuntur ſincathegorematice. Et ratio eſt q: determināt copulā ⁊ antiquiꝰ nō vtebant̄ aliis modalibꝰ diuiſis ſed ſolū talibus ſortez poſſibile eſt currere deū poſſibile eſt creare ſed ille modꝰ nūc inoleuit q: qn̄ volumꝰ ꝙ modi accipiant̄ aduerbialiter facimꝰ ꝙ aliter ꝓferunt̄ ⁊ alias habēt terminationes ꝙ̄ qn̄ accipiuntur cathegorematice ⁊ nominaliter.

¶ Ad confirmationē reſpondet concedendo iſtas eſſe contradictorias omnis deus neceſſario eſt ens aliquis deus poſſibiliter nō eſt ens dato ꝙ in eis non feratur negatio ad modum. intelligit em̄ philoſophus ꝙ ad dandū contradictionem in modalibus diuiſis oportet negationē ferri ad modum ſi idem modus ſeruetur in vtraq; cōtradictoriaruz. Unde contradictoria huiꝰ ꝓpōnis omnis deus neceſſario ē ens non eſt hec aliquis deus neceſſario non eſt ens quia poſtꝙ̄ ſeruatur idem modus in vtraq; contradictoriarum oportet negationem ferri ad ipſum ſed ſi modus ille mutetur ad ſuum modum contradictoriū non erit neceſſe negationem ferri ad modum. Unde pro oppoſitione modalium diuiſarum eſt hic notandum ꝙ iſti quattuor modi neceſſario impoſſibiliter poſſibiliter poſſibiliter non ſic ſe habent ad inuicez ꝙ iſti duo modi neceſſario ⁊ poſſibiliter non ſunt modi contradictorii ⁊ iſti modi poſſibiliter ⁊ impoſſibiliter etiā ſunt modi contradictorii. Iſti autem modi neceſſario ⁊ impoſſibiliter ſunt modi ꝯtrarii ⁊ iſti modi poſſibiliter ⁊ poſſibiliter non ſunt modi ſubcontrarii ⁊ iſte modus neceſſario eſt ſubalternans reſpectu iſtius modi poſſibiliter quemadmodum etiam ly impoſſibiliter eſt modꝰ ſubalternans reſpectu iſtius modi poſſibiliter non: vt autem hec omnia clarius appareant ponunt communiter loquentes hanc figuram.

¶ Sequitur figura.

Omnis homo neceſſario currit.
Omnis homo impoſſibiliter currit.
Omnis homo poſſibiliter currit.
Omnis homo poſſibiliter nõ currit.
Homo neceſſario currit.
Homo impoſſibiliter currit.
Homo poſſibiliter currit.
Homo poſſibiliter nõ currit.
Contrarie ſimpliciter
Subcontrarie ſimpliciter
Subalterne ſimpliciter
Subalterne ſm legem
Diſparate
Contradictorie

Que ſic probatur hec propoſitio omnis homo neceſſario currit comparata ad hanc propoſitionem homo poſſibiliter non currit realiter ei cõtradicit cõſtituunt enim ille propoſitiones ex modis cõtradictoriis ⁊ illa propoſitio omnis homo neceſſario currit ⁊ iſta homo impoſſibiliter currit ſunt contrarie ſecundum legem repugnat eñ eis veritas non autem falſitas quia ille due ſunt ſimul falſe ⁊ ꝙ eis repugnet veritas probatur quia ſi ille eſſent ſimul vere aut alique tales due contradictorie eſſent ſimul vere ſequitur eñ bene oīs homo neceſſario currit ergo omnis homo poſſibiliter currit ⁊ illa realiter contradicit alteri igitur due contradictorie ſimul vere. Et hec propoſitio omnis homo neceſſario currit et iſta omnis homo poſſibiliter non currit ſunt contrarie ſecundum legem/ nam eis repugnat veritas eo ꝙ prima infert contradictoriam ſecũde videlicet iſtam homo neceſſario currit non autem repugnat eis falſitas. Nam iſte ſunt ſimul falſe omne ens neceſſario eſt deus omne ens poſſibiliter non ē deꝰ ⁊ iſte due propoſitiones oīs homo neceſſario currit omnis homo impoſſibiliter currit ſunt cõtrarie nõ ſolũ ſecundum legem ſed etiã ſecundum modum enũciandi. Et ſic patet qualiter prima ꝓpõ primi lateris ſe habet cũ omnibꝰ aliis ꝓpoſitionibꝰ alterꝰ lateris.

¶ Iſta autē propoſitio omnis homo poſſibiliter currit que ē ſecũda primi lateris ⁊ iſta homo poſſibiliter nõ currit ſunt ſubcõtrarie ſecundũ legem eis eñ repugnat falſitas ⁊ non veritas ſecũdũ patet quia ille due ſunt ſimul vere primum autem probatur q2 ſi ille due propoſitiones eſſent ſimul falſe ⁊ affirmatiua ſequit̄ ex iſta omnis homo neceſſario currit que eſt contradictio alterius igitur darētur ɔtradictoria ſimul falſa/ ⁊ iſte due omnis hõ poſſibiliter currit hõ impoſſibiliter currit ſunt ſimpliciter ɔtradictorie ſed iſte due oīs hõ poſſibiliter currit oīs homo poſſibiliter nõ currit ſunt diſparate nullã enim legē participant Nam ille due ſunt ſimul vere ⁊ dãtur alique due tales ſimul falſe videlicet iſte omne ens poſſibiliter ē deus omne ens poſſibiliter non eſt deus et iſte due omnis homo poſſibiliter currit ⁊ omnis homo īpoſſibiliter currit participant legem contrariarum poſſunt eñ dari faciliter alique due tales ſimul falſe ſed nulle tales poſſunt eē ſimul vere eo ꝙ affirmatiua infert cõtradictoriam negatiue ⁊ ſic patet qualiter ſe habet ſecunda propoſitio in ordine ad omnes alias alterius lateris. Tertia autem propoſitio videlicet hec homo neceſſario currit ⁊ iſta homo poſſibiliter nõ currit ſunt ſubcontrarie ſecundum leges. Nam alique due tales ſunt ſimul vere ens neceſſario eſt deus ens poſſibiliter non eſt deꝰ ſ3 ille nõ poſſunt eſſe ſimul falſe q2 affirmatiua ſequitur ex cõtradictorio negatiue ⁊ ſic darentur cõtradictorie ſimul falſe. Sed iſte due hõ neceſſario currit ⁊ hõ impoſſibiliter currit ſunt diſparate nam ille due ſunt ſimul falſe ⁊ facile eſt dare aliquas tales ſimul veras vt puta iſtas duas ens neceſſario eſt celũ ens impoſſibiliter ē celum loquendo ariſtotelice ⁊ iſte due homo neceſſario currit ⁊ oīs hõ poſſibiliter nõ currit ſunt contradictorie ſimpliciter ⁊ iſte due hõ neceſſario currit ⁊ omnis hõ impoſſibiliter currit ſunt contradictorie ſecundum legem. Nam ille due ſunt ſimul falſe nec poſſunt dari alique due tales ſimul vere quia affirmatiua infert hanc propoſitionem homo poſſibiliter currit que eſt contradictoria alterius et ſic patet qualiter tertia propoſitio ſe habet in ordine ad omnes alias alterius lateris. Quarta autem propoſitio homo poſſibiliter currit et iſta homo poſſibiliter non currit ſunt ſimpliciter ſubcõtrarie. Et iſte due homo poſſibiliter currit ⁊ hõ impoſſibiliter currit ſunt ſubcõtrarie ſecundem leges ſimiliter ⁊ iſte due homo poſſibiliter currit ⁊ omnis homo poſſibiliter nõ currit iſte autem realiter cõtradicunt hõ poſſibiliter currit omnis homo impoſſibiliter currit/ facile eſt autem comparare ꝓpõēs vnius lateris inter ſe. Et ex noticia huiꝰ figure ſatis clare pateſcunt oppoſitiones modalium diuiſarum.

¶ **Quarto pricipaliter arguit̄ ſic ſe**cundũ ea que dicta ſunt in argumēto precedēti circa declarationē figure iſte cõtradicũt oē ens neceſſario ē ens aliqđ ens poſſibiliter nõ eſt ens et ſunt ſimul vere igit̄ cõtradictoria ſunt vera: ꝙ negatiua ſit vera nõ eſt queſtio ⁊ ꝙ affirmatiua ſit vera ꝓbo ſic oīs ꝓpõ modalis de neceſſario cuius modalis eſt neceſſaria ipſa ē vera. Sed de ineſſe huius ꝓpõnis oē ens neceſſario eſt ens ē neceſſaria igit̄ illa ꝓpõ ē vera maior patet ex cõi logica ⁊ minor ꝓbat̄ iſta eſt ſua de ineſſe oē ens ē ens ⁊ illa eſt neceſſaria quod ſic patet bene ſequitur deus eſt ergo ens eſt añs eſt neceſſariũ ergo ⁊ cõſequēs ⁊ vltra ſequitur ens ē ergo omne ens eſt igitur cõſequens eſt neceſſarium ⁊ per conſequens de ineſſe illius propoſitionis de neceſſario eſt neceſſaria.

¶ **Et confirmat̄ iſte ɔtradicunt om**ne creãs neceſſario eſt deus ⁊ aliqđ creãs poſſibiliter nõ ē deꝰ ⁊ ſunt ſimul falſe igit̄ maior ē clara ⁊ ꝓbo minorē ⁊ primo ꝙ affirmatiua ſit falſa ſubiectũ eiꝰ nõ ſupponit igit̄ ipſa eſt falſa. Cõſequētia eſt clara ⁊ antecedens patet q2 de nullo verũ eſt dicere hoc neceſſario ē creãs ꝙ aũt negatiua ſit falſa ꝓbo ſic bñ ſequit̄ creãs poſſibiliter nõ ē deꝰ ergo hoc creãs poſſibiliter nõ eſt deus vel hoc creãs poſſibiliter nõ ē deꝰ. cõſequēs eſt falſum ſequit̄ eñ bñ hoc creãs poſſibiliter nõ ē deus ⁊ hoc creãs ē deꝰ ergo deus poſſibiliter nõ ē deus cõcluſio eſt falſa minor eſt vera ergo maior eſt falſa.

¶ **Ad quartũ principale reſpõdetur** cõcedendo illas ꝓpõnes contradicere ⁊ nego ꝙ ambe ſint ſimul vere immo affirmatiua ē falſa ⁊ qñ dicis iſta eſt neceſſaria oē ens eſt ens ɔcedo ſed nego ꝙ ſit de ineſſe illiꝰ ꝓpõnis immo illa debet poni ineſſe per multas ſingulares que omnes ſunt contingentes dempta illa in qua demonſtratur deus.

¶ **Ad confirmationē reſpõdetur cõ**cedendo illas propoſitiones cõtradicere ⁊ nego ꝙ ſint ſimul falſe. Et circa hoc qđ tangis qualiter debet fieri verificatio alicuiꝰ termini qui ponit̄ in propõne in qua ponitur ly neceſſario diuerſi ſunt modi reſpõdendi Paulus venetus tenet ꝙ ſubiectum talis ꝓpoſitionis debet verificari mediante copula ſine mõ ⁊ predicatum debet verificari cum mõ. Et propterea dicit ꝙ quando deus creat hec eſt vera omne creans neceſſario eſt deus quando autē non creat illa eſt falſa ſed iſte modus nunc nõ eſt cõis: duo aũt ſunt aliĳ mõi dicendi ſatis communes Primꝰ eſt magiſtri Georgii Bruxelleñ qui dicit ꝙ terminus precedens ly neceſſario deb3 verificari mediante ly poſſibiliter ⁊ terminꝰ ſequens ly neceſſario debet verificari mediãte ly neceſſario Alius modꝰ eſt nũc cõmunis ꝙ tam terminus ſequens ly neceſſario ꝙ̃ terminus precedens debet verificari mediante ly poſſibiliter. primus modus ſic ſuadet̄ ⁊ accipio hanc propoſitionem deus neceſſario eſt creans et quero vel ille terminus debet verificari mediãte ly neceſſario vel mediante ly poſſibiliter ſi primum habetur propoſitum ſi ſecundum ſequitur ꝙ illa propoſitio eſt vera viſo ꝙ eſt vna affirmatiua cuius ſubiectum ⁊ predicatum ſupponunt pro eodem.

Paulus venetus.

Georgius bruxelleñ

¶ Secūdo ſic arguo ad idē ⁊ accipio
hanc excluſiuam tantum deus neceſſario eſt ens: ⁊ pe
to vel illud predicatū ſupponit pro quolibet ente mū
di vel ſolū pro ente neceſſario. ſi ſecūdū ſequitur ꝙ de
bet verificari mediante ly neceſſario. ſi primū ſequitur
ꝙ illa propoſitio excluſiua eſt falſa nā iſta debebit eſſe
ſua vniuerſalis omne ens neceſſario eſt deus q: poſtꝙ
ly ens ſupponit pro quolibet ente mūdi in illa exclu/
ſiua ſequitur ꝙ pro quolibet tali debet ſupponere in
ſua vniuerſali. Iſtis tamen non obſtantibus tenemus
communem modum videlicet ꝙ terminus ſequens ly
neceſſario debet verificari mediante ly poſſibiliter qḋ
ſic etiam ſuadetur. Iſte cōtradicūt deus neceſſario eſt
creās deus poſſibiliter non eſt creās. ſed predicatū in
negatiua ſupponit igitur etiam ſupponit in affirma/
tiua ⁊ tūc ad motiua precedentis opinionis rn̄deo cō
cedendo ꝙ predicatuꝫ huius propoſitionis ſupponit
deus neceſſario eſt creās: nec ꝓpterea ſequit̄ ꝙ illa p
pō eſt vera Multe ſunt ꝓpōnes affirmatiue quarum
extrema ſupponunt pro eodem que tamen ſunt falſe.

¶ Ad ſecundū reſpondetur concedē
do ꝙ predicatum huius excluſiue tantum deus neceſ
ſario eſt ens ſupponit pro quolibet ente mundi ⁊ ne/
go ꝙ ꝓpterea iſta ſit ſua vniuerſalis omne ens ē de⁹/
immo ē hec omne qḋ neceſſario ē ens eſt deus ⁊ ratio
eſt q: non oportet ꝙ termini teneantur pro eodem in
vniuerſali ⁊ in excluſiua ſed ſufficit ꝙ teneantur ꝓ il/
lis pro quibus denotatur verificari excluſiua ⁊ q: illa
excluſiua denotatur verificari pro ente neceſſario ideo
ſufficit ꝙ ſubiectū propōis vniuerſalis teneatur ꝓ en
te neceſſario. Et ꝑ hoc facile patet reſponſio ad argu
mentū principale/ dico eñ hanc eſſe verā oē creās ne
ceſſario eſt deus ⁊ nego ꝙ ſubiectuꝫ non ſupponat nō
eñ ſic debet fieri verificatio hoc neceſſario eſt creans
ſed ſic hoc poſſibiliter eſt creans.

¶ Contra hanc ſolutionē arguit̄ ſic
probando hanc eſſe falſam creans neceſſario ē deus ⁊
ſic arguo de inēē illius propoſitionis eſt contingens
igit̄ illa ꝓpoſitio de neceſſario eſt falſa. Cōſequentia
eſt manifeſta ⁊ aſſumptū patet de ineſſe illius propoſi
tionis eſt hec creans eſt deus ⁊ illa eſt cōtingens vt no
tum eſt igitur. Reſpondet̄ ꝙ illa nō eſt de inēē illi⁹ ꝓ/
poſitionis ſed eius de ineſſe eſt hec hoc eſt deus demō
ſtrādo deū q: ex quo ſubiectū illius ꝓpōnis de neceſ/
ſario eſt terminus cōnotatiuus ponendo illā propoſi
tionē ineſſe opꝫ delere terminū cōnotatiuū ⁊ eius lo/
co ponere terminū abſolutū. Hoc declaratur in aliis
iſta eſt vera albū poſſibiliter eſt nigrū tamen non poni
tur ineſſe per hanc albū eſt nigrū ſed per iſtā hoc ē ni/
grum demonſtrādo illud pro quo ſupponit ſubiectuꝫ
illius propōnis. Forte dicis ſequeretur ꝙ iſta propoſi
tio eſſet neceſſaria aliquid qḋ eſt creans neceſſario eſt
deus quod eſt falſuꝫ. Sequela tamē ꝓbatur ſubiectuꝫ
illius propoſitionis ē terminus connotatiu⁹ ⁊ ꝑ ꝯñs
debet poni inēē per hanc hoc eſt deus q̄ eſt neceſſaria
Falſitas iſt̄ conſequentis probatur ſic. Si deus nihil
crearet tūc iſta ꝓpoſitio eſt falſa aliquid quod eſt creās
neceſſario eſt de⁹: ⁊ ꝑ cōſequēs ipſa nō eſt neceſſaria.
Conſequentia eſt clara ⁊ antecedens patet q: ipſa eſt
vna affirmatiua de ſubiecto non ſupponente.

¶ Ad iſtam replicā reſpondetur ne/
gando cōſequentiam. Et ad probationem nego ꝙ illa
ſit ſua de ineſſe hoc eſt deus/ licet enim ſubiectum il/
lius ꝓpoſitionis ſit terminus connotatiuus non pro
pterea oportet ipm̄ mutare in terminū abſolutū Non
eñ dictū fuit ꝙ quādocūq; ſubiectū alicuius propoſi
tionis eſt terminus connotatiu⁹ ꝙ ſi illa debeat poni
inēē ꝙ termin⁹ cōnotatiuus debet mutari in terminū
abſolutū ſed dictū fuit ꝙ aliqñ dꝫ mutari/ nec pōt da
ri regula generalis ad cognoſcēdū qñ debet mutari ⁊
qñ nō: poſtꝙ ei ſubiectū accipit cū implicatiōe debꝫ te/
neri in propria forma ponendo illam ꝓpōnem ineſſe.

¶ Quinto principaliter arguit̄ ſic iſte
cōtradicūt oīs deus neceſſario eſt creans aliquis de⁹
poſſibiliter nō eſt creās ⁊ ſunt ſimul falſe igitur dicta
nulla De falſitate affirmatiue nō eſt qui dubitet ⁊ fal
ſitatē negatiue probo ſic bene ſequitur deus poſſibili
ter nō eſt creans ergo deus poſſibiliter non eſt creans
quod poſſibiliter eſt tenet cōſequētia q: ly creās in an
tecedēte ampliatur ad ſtādum pro eo quod eſt vel fuit
vel erit vel poteſt eēē creās Falſitas aūt cōſequētis pa
tꝫ per veritatem ſue contradictorie omnis deus neceſ
ſario eſt creans quod poſſibiliter eſt.

¶ Et confirmatur: iſte cōtradicunt
ſortes neceſſario eſt ſortes poſſibilis: ⁊ ſortes poſſibi/
liter non eſt ſortes poſſibilis ⁊ ſunt ſimul falſe igitur.
Minorem probo: ⁊ probo ꝙ affirmatiua ſit falſa bene
ſequitur ſortes neceſſario eſt ſortes poſſibilis ergo ſor
tes ſortes poſſibil' neceſſario ē. ⁊ vltra ſic arguo ſortes
ſortes poſſibilis neceſſario eſt ⁊ ſortes poſſibilis ē ſor
tes ergo ſortes ſortes neceſſario eſt Cōcluſio eſt falſa
minor ē vera ergo maior eſt falſa ⁊ ſic habetur falſitas
affirmatiue. falſitatē vero negatiue probo ſic ſortes nō
poteſt nō eſſe ſortes poſſibilis igitur ſortes non poteſt
nō eēē ſortes poſſibilis conſequentia eſt nota ⁊ antece
dens patet quia ſiue ſortes ſit ſiue nō ſit ſemper ſortes
eſt ſortes poſſibilis.

¶ Ad quintū principale reſpōdetur
concedendo illas propoſitiones eſſe contradictorias
⁊ nego ꝙ ambe ſint ſimul falſe imo iſta ē vera de⁹ poſ
ſibiliter nō eſt creans ⁊ quando dicis bene ſequit̄ de⁹
poſſibiliter nō eſt creans ergo de⁹ poſſibiliter nō ē cre
ans quod poſſibiliter eſt. Concedo cōſequentiā ⁊ etiā
ipſum conſequens ⁊ dico ꝙ cōtradictoria illius pro/
poſitionis eſt falſa deus neceſſario eſt creans qḋ poſſi
biliter eſt eo ꝙ neceſſitas denotat̄ cadere ſupra actum
creandi. Aliqui cōcedunt illam propoſitioneꝫ ⁊ negāt
iſtam conſequentiam deus poſſibiliter non eſt creans
ergo deus poſſibiliter nō eſt creans quod poſſibiliter
eſt quia licet ly creans amplietur ad quattuor non ta/
men ſic debet exprimi ſenſus illius propoſitionis.

¶ Contra hanc ſolutionē ſic arguo.
Iſta affirmatiua eſt vera deus neceſſario eſt creans ⁊
etiā negatiua vt conceſſum eſt igitur duo contradicto
ria ſunt ſimul vera ꝙ affirmatiua ſit vera ꝓbo ſic bene
ſequitur deus neceſſario eſt creans vel nō creans. Sꝫ
nullus deus neceſſario eſt nō creans igitur deus neceſ
ſario eſt creās tenet cōſequētia a diſiunctiua cū deſtru
ctione vnius partis ad poſitionem alterius.

¶ Forte dices vt communiter dicit̄ ꝙ
iſta ꝓpō de diſiuncto eſt vera deus neceſſario eſt creās
vel nō creans ſed hec diſiunctiua eſt falſa deus neceſ/
ſario eſt creans vel deus neceſſario eſt nō creās. Et ita
ſi maior capiatur in ſenſu diſiunctiuo ipa ē falſa ſi aūt
in ſenſu diſiūcto ipa eſt vera ſed tunc conſequentia nō
valet Non enim arguitur a tota diſiunctiua.

¶ Cōtra hoc ſic arguo ꝓbando ꝙ ſi
concedatur iſta propō de diſiuncto deus neceſſario eſt
creans vel non creans etiam debet concedi iſta pro/

poſitio diſiunctiua deus neceſſario eſt creans vel de⁹ neceſſario eſt non creans. Et arguitur ſic ⁊ quero vel in hanc propõne deus neceſſario eſt creans vel nõ creans ly nõ creans infinitatur pro illo quod nec eſt nec fuit nec erit nec põt eſſe creãs ita ꝙ ſenſus illius ꝓpoſitionis erit iſte deus neceſſario eſt creans vel eſt illud quod nec eſt nec fuit nec erit nec põt eſſe creans ⁊ tũc illa propoſitio de diſiuncto eſſet falſa quemadmoduꝫ ⁊ illa diſiunctiua vel ille terminus infinitat̃ pro eo qͦ nec eſt nec fuit nec erit nec poteſt eſſe neceſſario creãs ⁊ ſic illa propoſitio de diſiuncto ẽẽt vera ⁊ ſimiliter illa diſiunctiua ẽẽt vera pro iſta parte deus neceſſario eſt non creans/ ⁊ per cõſequens ſi dicatur ꝙ illa propõ de diſiuncto eſt vera etiã idem erit dicendum de illa diſiũctiua vnde poſtꝙ cõmuniter ſic explicatur ſenſus huius propõnis deus neceſſario eſt creans de⁹ neceſſario ẽ quod fuit vel quod erit neceſſario creãs ſenſus iſtius deus neceſſario eſt nõ creãs explicabitur oppoſito modo. Et ita illa propoſitio erit concedenda.

¶ Forte dicis iſta ꝓpoſitio de diſiuncto deus neceſſario eſt creans vel non creans in quocunqȝ ſenſu eſt concedenda igitur male dictum eſt aſſumptum pꝫ per ſuam de ineſſe que eſt neceſſaria de⁹ eſt creans vel non creans.

¶ Reſpondeo ꝙ ſi ly creãs infinitetur pro eo quod nec eſt nec fuit nec erit nec poteſt eſſe creãs illa propoſitio de diſiuncto ẽ falſa ⁊ nego ꝙ ſua de ineſſe ſit neceſſaria. Unde ſua de ineẽ eſt hec deus ẽ creãs vel qͦ nec eſt nec fuit nec erit nec poteſt eſſe creãs que quideꝫ propoſitio eſt contingens deo creante ipſa eſt vera deo autem non creante ipſa eſt falſa.

¶ Ad confirmationeꝫ reſpondetur concedendo illas ꝓpoſitiones contradicere ⁊ nego ꝙ ambe ſint ſimul falſe aliqui dicũt ꝙ affirmatiua eſt falſa moti hac ratione qm̃ eſt aliqua propoſitio de neceſſario affirmatiua cuius predicatũ ſupponit preciſe ꝓ re ↄtingenti talis ꝓpoſitio eſt fſã ſed iſta propõ ſortes neceſſario eſt ſortes poſſibilis ẽ hmõi igit̃ ipſa ẽ falſa maiorem ſic probant quia in tali ꝓpoſitiõe denotatur neceſſitas competere illi rei ꝓ qua ſupponit predicatũ ad rem pro qua ſupponit ſubiectũ. Sed ſi talis res eſt contingens nulli poteſt neceſſario cõpetere ⁊ ꝑ cõſequens omnes tales propoſitiones ſunt falſe. Aliter tamen reſpondeo ꝙ iſta propoſitio eſt vera ſortes neceſſario eſt ſortes poſſibilis ⁊ ad argumentũ in oppm̃ dico ꝙ illa maior ſimpliciter eſt falſa ⁊ ſi aliquo modo habeat verum preciſe habet. verum quando predicatuꝫ illius propoſitionis de neceſſario non eſt termin⁹ ampliatiuus ad quattuor vnde dico ꝙ in iſta propõe ſortes neceſſario eſt ſortes poſſibilis: non denotatur neceſſitas illius rei pro qua ſupponit predicatum ad rẽ pro qua ſupponit ſubiectum: ſed ſolum denotatur neceſſitas poſſibilitatis conuenientie rei pro qua ſupponit predicatũ ad rem pro qua ſupponit ſubiectum ⁊ tũc ad argumẽtũ i oppoſitũ nego iſtã cõſequẽtiã ſortes neceſſario ẽ ſortes poſſibilis ergo ſortes ſortes poſſibilis neceſſario ẽ ⁊ ratio ẽ qꝛ in antecedẽte ly neceſſario appellat ſuper predicatum in cõſequente vero nõ.

¶ Forte petis q̃ ſit de ineſſe hui⁹ ſortes ſortes poſſibilis neceſſario eſt dicitur ꝙ eſt hec ſortes eſt ſortes oportet enim aſpicere quid per propoſitiones denotatur ⁊ ſecundum hoc eas ponere ineſſe.

¶ Sexto principaliter arguitur ſic. Iſte contradicunt ſortes poſſibiliter eſt albus ſi eſt coloratus ſortes impoſſibiliter eſt albus ſi eſt coloratus ⁊ ſunt ſimul vere igit̃ dicta nulla. Maior ẽ clara ex eis que dicta ſunt circa declarationẽ figure ⁊ minor ẽ ꝓbo primo ꝙ affirmatiua ſit vera ꝓbat̃ ſic ipſa ẽ vna ꝓpõ de cõditionato extremo cui⁹ conditionalis ẽ vera igit̃ ipſa eſt vera cõſequẽtia ẽ manifeſta ⁊ aſſumptũ ꝓbat̃ iſta eſt ſua cõditionalis ſi ſortes poſſibiliter eſt coloratus ſortes poſſibiliter eſt albus cuius veritas eſt nota qꝛ eſt vna cõditionalis cuius cõſequens eſt neceſſariũ ⁊ eodẽmõ probat̃ ꝙ negatiua ſit vera Nã cõditionalis ei⁹ eſt hec ſi ſortes impoſſibiliter ẽ coloratus ſortes impoſſibiliter eſt albus cui⁹ quidẽ cõditionalis veritas manifeſta eſt ex impoſſibilitate antecedentis.

¶ Et cõfirmatur iſte propoſitiones cõtradicũt ois de⁹ poſſibiliter differt a creante aliqͦs de⁹ impoſſibiliter differt a creãte ⁊ ſunt ſimul vere igit̃ Maior ẽ manifeſta ⁊ ꝓbo minor ẽ ⁊ primo ꝙ affirmatiua ſit vera ꝓbo ꝑ ſuas exponẽtes ois de⁹ poſſibiliter eſt ⁊ ſimul tẽpore qͦlibet creãs poſſibiliter ẽ ⁊ ois de⁹ poſſibiliter nõ eſt creãs igitur ois de⁹ poſſibiliter differt a creante tenet cõſequẽtia ab exponẽtibus ad expoſitam ⁊ veritas antecedentis eſt clara vt patet aſpiciẽti ſingulas eius partes ⁊ per cõſequẽs cõſequẽs ẽ verum quod autẽ hec ſit vera deus impoſſibiliter differt a creante ꝓbo ſic bene ſequit̃ impoſſibile eſt deuꝫ differre a creante igit̃ de⁹ impoſſibiliter differt a creãte: ↄña eſt manifeſta ⁊ añs patet: nam hec propoſitio eſt impoſſibilis deus differt a creante. Supponamus enim quod tenet ſanior opinio veꝫ ꝙ creare ſit ꝓprium dei ita ꝙ creatura nõ poſſit creare quo ſuppoſito pꝫ ꝙ iſta eſt impoſſibilis deus differt a creante ⁊ per ↄñs illa duo contradictoria ſunt ſimul vera.

¶ Ad ſextũ principale reſpõdet̃ cõcedẽdo iſtas eſſe ↄdictorias ſortes poſſibiliter eſt albus ſi eſt colorat⁹ ſortes impoſſibiliter eſt alb⁹ ſi eſt coloratus ⁊ nego ꝙ ſint ſimul vere immo dico ꝙ affirmatiua eſt falſa vt pꝫ per ſuã de ineſſe ſortes eſt albus ſi eſt coloratus q̃ eſt impoſſibilis ⁊ ad ꝓbationem eius dico ꝙ illa propoſitio nõ bene reducit̃ ad conditionalem. Unde pono aliquas breues propoſitiones

¶ Prima eſt propõ in qua ſuper aliquod conditionatum cadit aliquis modus nõ eſt reducenda ad vnã conditionalẽ in cuius antecedẽte ponatur ille modus ⁊ in ↄſequẽte ſimiliter hanc propoſitionem derelinquo probatam per argumentum.

¶ Secũda ꝓpoſitio talis propoſitio non eſt reducenda ad cõditionalem in cuius antecedẽte non ponitur ille modus ſed in conſequente poneretur ꝓbatur propoſitio quia alias hec eſſet vera ſortes eſt albus ſi eſt coloratus qꝛ iſta deberet eẽ ſua cõditionalis ſi ſortes eſt coloratus ſortes poſſibiliter eſt alb⁹ quam quidem conditionalem notum eſt eſſe veram.

¶ Tertia ꝓpoſitio talis propoſitio non eſt reducenda ad vnam cõditionalem in cuius antecedente ponit̃ ille modus ⁊ non in conſequẽte. Probatur propoſitio hec ꝓpoſitio eſt vera ſortes poſſibiliter eſt ſortes ſi eſt ſortes vt patꝫ per ſuam de ineſſe et ſi iſta eſſet ſua conditionalis ſi ſortes poſſibiliter eſt ſortes ſortes eſt ſortes illa eſſet falſa.

¶ Quarta ꝓpoſitio talis propoſitio eſt reducẽda ad vnam ꝓpoſitionem conditionalẽ que determinet̃ illo mõ ſicut totale conditionatũ determinabat̃ illo modo ⁊ ille modus debet ſumi ſincathegoreumatice ⁊ nõ cathegoreumatice ita ꝙ cõditionalis huius ꝓpõnis ſortes poſſibiliter ẽ albus ſi ſit coloratus erit hec poſſibiliter ſi ſortes ẽ colorat⁹ ſortes ẽ alb⁹: vt

ſit ſenſ⁹ illi⁹ ꝓpõnis põt ita eē ꝙ ſi ſortes eſt colorat⁹ ſortes eſt albus qui quidem ſenſus eſt impoſſibilis.

¶ Forte dices dictũ fuit queſtione ſeptima primi peri hermeniaꝝ in tertia difficultate prime partis ꝙ quando datur conditionalis alicui⁹ propoſitionis de cõditionato extremo oportet ſeruare copulam propoſitionis de conditionato extremo tam in antecedente ꝙ̃ in conſequente illius conditionalis ſꝫ hoc non obſeruatur hic in propoſito: igitur non bene datur conditionalis illius propoſitionis.

¶ Ad hoc dico negãdo ꝙ non ſeruet̃ eadē copula q: dictuꝫ fuit poſtꝙ̃ ꝓbabile eſt dicere ꝙ ly poſſibiliter nõ eſt pars copule. Qñ etiã diceret̃ ꝙ ly poſſibiliter eſt pars copule tũc dico ꝙ ſufficit ſeruare principaliorē partē copule alia pars eſt modus determinãs copulã. Et ſic dꝫ limitari illud quod prius diximus. Et ex iſto ſequitur ꝙ aliqua ꝓpoſitio ypothetica eſt modalis diuiſa ⁊ ꝙ modus ſincathegoreumatice tẽtus pt determinare vnã totã ꝓpoſitionē ypotheticã. Et ex iſto pꝫ quõ dꝫ dari cõditionalis hui⁹ propoſitionis ſortes impoſſibiliter eſt albus ſi eſt coloratus. Sua em̃ ꝯditionalis dꝫ eſſe hec impoſſibilr ſi ſortes eſt colorat⁹ ſortes eſt alb⁹ cui⁹ ſenſus eſt nõ põt ita eſſe ꝙ ſi ſortes eſt coloratus ſortes eſt albus.

¶ Contra hanc ſolutionem arguit̃ ſic iſta cõditionalis ſi ſortes poſſibiliter eſt coloratus ſortes poſſibiliter eſt albus eſt cõditionalis alicui⁹ ꝓpoſitionis de ꝯditionato extremo ⁊ nõ niſi huius ſortes poſſibiliter eſt alb⁹ ſi eſt colorat⁹ igit̃ male dictuꝫ eſt ꝙ illa de cõditionato extremo nõ hꝫ illã cõditionalem ꝯña eſt clara ⁊ añs patet quia illa conditionalis ſic ſe habet ꝙ eius antecedens ⁊ conſequens ſunt propoſitiones ſingulares in quibus idē terminus ſubijcitur igitur habet aliquã propoſitionem de cõditionato extremo ſibi correſpondenteꝫ: ꝯña eſt bona vel ſi neges eam inſtes extra propoſitum.

¶ Ad hanc replicã reſpondetur concedendo ꝙ iſta cõditionalis ſi ſortes poſſibiliter eſt colorat⁹ ſortes poſſibiliter eſt albus hꝫ aliquã de cõditionato extremo ſibi correſpondentē ⁊ nego ꝙ ſit hec ſortes poſſibiliter eſt albus ſi eſt coloratus immo dico ꝙ eſt hec ſortes poſſibiliter eſt albus ſi poſſibiliter eſt coloratus vt primus modus cadat in primam partem conditionati ⁊ ſecundus in ſecundam.

¶ Forte dicis de ineſſe illius ꝓpoſitionis ſortes poſſibiliter eſt albus ſi poſſibiliter eſt coloratus eſt impoſſibilis: igit̃ illa modalis diuiſa ē falſa. ꝯña eſt clara ⁊ añs patet. Naꝫ hec eſt ſua de ineſſe ſortes eſt albus ſi poſſibiliter eſt coloratus cuius impoſſibilitas eſt ſatis manifeſta. Reſpõdetur ꝙ illa nõ eſt ſua de ineſſe ſed hec ſortes eſt ens quod poſſibiliter eſt album ſi poſſibiliter eſt coloratum: quia poſtꝙ̃ illi modi non cadunt in totum conditionatum ſed in eius partes oportet illud idem facere in ſua de ineſſe.

¶ Ad confirmationē reſpõdetur cõcedendo iſtas cõtradicere omnis deus poſſibiliter differt a creãte aliquis deus impoſſibiliter differt a creãte ⁊ nego eas eſſe ſimul veras immo affirmatiua eſt falſa vt patet per ſuaꝫ de ineſſe que eſt impoſſibilis. Et dico ꝙ nõ bene exponis illam propõnem: nõ enim dꝫ eſſe iſta ſua tertia exponēs deus poſſibiliter non eſt creans ſed dꝫ eſſe hec deus impoſſibiliter eſt creãs. Unde ſolet poni regula gñalis a cõiter loquẽtibus ꝙ quelibet propõ exponibilis in qua ponitur aliquis modus exponēda eſt per modũ ꝯdictoriũ. Hoc declarat̃ exemplo iſta propõ eſt falſa ſortes poſſibiliter eſt maior ſorte poſtꝙ̃ ſua de ineſſe eſt impoſſibilis. Et tñ ſi ſic exponeret̃ ſortes poſſibiliter eſt magnus ⁊ ſimul tempore ſortes poſſibiliter eſt magnus: ⁊ ſortes poſſibiliter nõ eſt ita magnus ſicut ſortes ipſa eſſet vera: propterea nõ dꝫ eſſe illa tertia exponēs ſed dꝫ dari per modũ cõtradictoriũ ita ꝙ tertia exponēs dꝫ eſſe hec ſortes impoſſibiliter eſt ita magnus ſicut ſortes.

¶ Contra hanc ſolutionem dupliciter ſic arguo. Et primo impugno fundamẽtũ ſolutionis ⁊ ſic arguit̃. Si illa regula ſuper quã fundat̃ eſſet vera ſequeret̃ hanc ꝓpoſitionē eſſe falſam ſortes poſſibiliter eſt maior platone qḋ eſt falſum: ſequela tamē ꝓbatur ſic illa propoſitio ſic dꝫ exponi ſortes poſſibiliter eſt magnus ⁊ plato poſſibiliter eſt magnus ⁊ plato impoſſibiliter eſt ita magnus ſicut ſortes: modo illa copulatiua eſt impoſſibilis ꝓpter impoſſibilitatē tertie partis ⁊ per ꝯñs iſta propoſitio eſt impoſſibilis ſortes poſſibiliter eſt maior platone: falſitas tñ ꝯñtis ſic ꝓbatur de ineſſe illius propõnis eſt poſſibilis vꝫ iſta ſortes eſt maior platone igit̃ illa modalis diuiſa ē vera. Tũ etiã bene ſequit̃ ſortes eſt maior platone: ergo ſortes poſſibilr eſt maior platone ab eē ad poſſe ⁊ añs eſt verum vt ſuppono: igitur ⁊ conſequens.

¶ Secundo ſic arguo ꝯtra principalem ſolutionē probãdo hãc eē verã deus poſſibiliter differt a creante ⁊ ſic arguo bene ſequit̃ deus neceſſario differt a creante ergo de⁹ poſſibiliter differt a creãte: tenet ꝯña a ſubalternante ad ſubalternataꝫ ⁊ antecedens probo per ſuas exponentes deus neceſſario ē ⁊ ſimul tempore quodlibet creans neceſſario eſt ⁊ de⁹ poſſibiliter non eſt creans quequidē exponentes ſunt vere vt clarum eſt.

¶ Ad primum iſtoꝝ reſpondetur ꝙ regula poſita in aliquibus ꝓpoſitiõibus eſt apparēs ſed ſi teneatur vniuerſaliter eē vera negãde ſunt aliq̃ ꝓpoſitiones quas quilibet prĩa frõte iudicaret eē veras vt eſt illa propoſitio de qua facta eſt mentio ſortes poſſibiliter eſt maior platone que ſine dubio neganda eſt ſm regulã ⁊ q: regula nunc eſt cõis ꝯñter dicamus illã propoſitionē eē falſaꝫ ⁊ tunc qñ dicis ſua de ineē eſt poſſibilis ſcꝫ hec ſortes eſt maior platone dico ꝙ illa nõ eſt ſua de ineſſe ſed ſic dabitur ſua de ineſſe ſortes eſt maior ꝙ̃ poſſit eſſe plato quia hoc denotat̃ per illam ꝓpoſitionem de poſſibili q: prima ſic exponitur ſortes eſt magnus ⁊ ſimul tpe plato eſt magnus ⁊ plato non eſt ita magnus ſicut ſortes altera ſic ſortes poſſibiliter eſt magnus ⁊ plato poſſibiliter eſt magnus et plato impoſſibiliter eſt ita magnus ſicut ſortes: modo clarum eſt ꝙ arguendo ab exponētibus antecedentis ad exponentes conſequentis cõſequentia non valet.

¶ Et ad aliud dico ꝙ iſta ꝯña nõ valet ſortes eſt maior platone ergo ſortes poſſibiliter eſt maior platone. Et ratio eſt quia tacite cõmittitur ibi hec mala conſequentia plato non eſt ita magnus ſicut ſortes ergo plato impoſſibiliter eſt ita magn⁹ ſicut ſortes. Nam antecedens eſt tertia exponens antecedētis alterius conſequentie ⁊ conſequens eſt tertia exponēs conſequentis alterius conſequentie.

¶ Ad ſecundum reſpondetur ab aliquibus ꝙ iſta propoſitio eſt vera deus neceſſario differt a creante vt declarant exponentes date ſed iſtud non valet. Tum quia ex illa propoſitiõe ſequitur iſta deus poſſibiliter differt a creante quam probauimus

eſſe falſam. tum etiam quia de ineſſe illius propoſitionis de neceſſario nõ eſt neceſſaria immo eſt impoſſibilis. tum tertio q: tunc due contradictorie eſſent ſimul vere puta iſte due omnis deus neceſſario differt a creante omnis deus impoſſibiliter differt a creante veritas ſecunde patet per falſitatem ſue contradictorie dico igitur ꝙ iſta eſt falſa deus neceſſario differt a creãte ⁊ nego ꝙ ſue exponentes ſint vere. Unde dico ꝙ iſta debet eẽ ſua ſecũda exponẽs Simul tp̃e qð neceſſario eſt creãs neceſſario eſt. et mod⁹ magiſtri Georgij pu⁹ tactus poſſet ꝓ iſtud colorari ꝓpterea videtur mihi eẽ dicendũ ꝙ terminus ſequens ly neceſſario debet verificari mediante ly neceſſario. Et niſi ſic dicatur credo ꝙ difficile erit dare aliter exponentes illius propoſitionis deus neceſſario differt a creante.

Poſſum⁹ hoc ſuadere aliter ⁊ loquamur ariſtotelice ⁊ accipio hãc ꝓpõnẽ hec ẽtia differũt ab ente demõſtrãdo materiã ⁊ formã ſortis ⁊ notum eſt ꝙ illa ꝓpõ eſt falſa poſtꝙ̃ ſua de ineſſe non eſt neceſſaria ⁊ tunc quero vel ly ente ſupponit ibi ꝓ quolibet ente poſſibili vel ſolum ꝓ ente neceſſario ſi ſecũdum habetur ꝓpoſitum. Si primuz ſequitur ꝙ illa ꝓpoſitio eẽt vera q: ſic deberet exponi hec entia neceſſario ſunt ⁊ ſimul tempore quodlibet ens põt eẽ ⁊c. Dico igitur ꝙ ſecunda exponens huius ꝓpõnis deus neceſſario differt a creante erit hec ⁊ quodlibet qð neceſſario eſt creans neceſſario eſt ⁊ vtroq; oportet accipere modum contradictorium.

Septimo principaliter arguit̃ iſte cõtradicunt a phenix poſſibiliter differt a phenicib⁹ ⁊ a phenix impoſſibiliter differt a phenicibus ſuppoſito ꝙ a ſit nomẽ propriũ alicuius phenicis et ſunt ſimul vere igit̃ dicta nulla maior eſt clara ⁊ ꝓ probatione minoris ſuppono ꝙ non poſſunt eſſe ſimul plures phenices iſto poſito ſic ꝓbo ꝙ ille ſint ſimul vere ⁊ primo ꝓbo negatiuam ⁊ ſic arguo impoſſibile eſt a phenice differre a phenicib⁹ igitur ⁊ a phenix impoſſibiliter differt a phenicib⁹ cõſequentia eſt clara cum antecedente nam hec ꝓpõ eſt impoſſibilis a phenix differt a phenicibus affirmatiuam probo ſic exponentes illius propoſitionis ſunt vere igitur illa propoſitio ẽ vera. Conſequentia eſt clara ⁊ probatur aſſumptum iſte ſunt ſue exponẽtes a phenix poſſibiliter eſt/ ⁊ omnes phenices ſimul tp̃e poſſibiliter ſunt ⁊ a phenix impoſſibiliter eſt phenices/ prima exponens eſt clara et ſimiliter tertia ⁊ ſecunda ꝓbatur per aſcẽſum ſub ſubiecto eius iſte phenices ſimul tẽpore poſſibiliter ſunt ⁊ iſte phenices ſimul tẽpore poſſibiliter ſunt ⁊ iſte phenices ſimul tempore poſſibiliter ſunt et ſic de ſingulis probatur vna ſingularis q: equalis eſt ratio in omnibus demõſtrando duas phenices iſta eſt vera iſte phenices ſimul tẽpore poſſibiliter ſunt quod ꝓbo ſic ſuppoſito tamen vno ꝙ partes earũ poſſunt eẽ ſimul tunc ſic arguit̃ iſte partes ſimul tempore poſſibiliter ſunt ⁊ iſte partes poſſibiliter ſunt iſte phenices naz iſte partes pñt eſſe iſta phenix ⁊ ille partes illa phenix.

Et confirmat̃ iſte cõtradicũt omnis homo poſſibiliter differt a b homine nõ omnis hõ poſſibiliter differt a b homine ⁊ ſunt ſimul falſe igitur falſitatẽ negatiue ꝓbo ſic bene ſequitur nõ omnis hõ poſſibiliter differt ab homine ergo iſte hõ nõ poſſibiliter differt a b vel iſte homo non poſſibiliter differt a b homine quelibꝫ ſingularis eſt falſa igit̃ illa ꝓpõ ꝓbatur falſitas vni⁹ ſingularis ⁊ erit ꝓbatum de oĩbus demõſtrando ſortez iſta eſt falſa iſte homo nõ poſſibiliter differt a b homine vt patet per veritatez ſue contradictorie iſte hõ poſſibiliter differt a b homine nam illa ꝓpõ ſic exponitur iſte homo ẽ ⁊ ſimul tẽpore aliquis hõ poſſibiliter eſt ⁊ iſte homo aliquis homo impoſſibiliter eſt/ quas quidem exponentes conſtat eẽ veras. Falſitatem autem affirmatiue ꝓbo ſic exponentes illius propoſitionis ſunt falſe igitur ⁊ illa ꝓpoſitio cõſequẽtia eſt clara ⁊ antecedẽs patet nã illa ꝓpõ ſic exponitur omnis homo poſſibiliter ẽ et ſimul tempore homo poſſibiliter eſt ⁊ omnis homo b homo impoſſibiliter ẽ modo illa tertia exponens eſt falſa vt patet per veritatem ſue contradictorie a homo omnis homo poſſibiliter eſt Relinquitur ergo illas duas cõtradictorias eẽ ſimul falſas.

Ad ſeptimũ principale reſpondetur concedendo illas propoſitiones contradicere ⁊ nego eas eẽ ſimul veras immo iſta eſt falſa a phenix poſſibiliter differt a phenicibus naz ſua de ineẽ eſt impoſſibilis a phenix differt a phenicib⁹ ⁊ nego ꝙ eius exponẽtes ſint vere ⁊ dico ꝙ male datur ſecũda exponẽs illius ꝓpoſitionis vnde ſecũda exponens ei⁹ debet eẽ iſta ſimul tp̃e oẽs phenices poſſibiliter ſunt que ẽ falſa nam ſenſus eius eſt ꝙ exiſtẽte a phenice omnes phenices poſſunt eſſe quod eſt falſum.

Contra hanc ſolutionẽ arguit̃ ſic ſequeretur ꝙ iſta propoſitio eẽt falſa ſortes poſſibiliter differt ab aſinis quod eſt falſũ poſtꝙ̃ de ineẽ illius propõnis eſt poſſibilis ſequela tñ patet ſic iſta debꝫ eẽ eius ſecũda exponens ſimul tempore omnes aſini poſſibiliter ſunt ſignificat eñ ꝙ exiſtente ſorte omnes aſini poſſibiliter ſunt qð eſt falſum Naz illa ꝓpoſitio habet vnam ſingularem falſam iſta eſt falſa ſimul tẽpore iſti aſini poſſibiliter ſunt demonſtrando infinitos aſinos nam naturaliter loquendo non poſſunt eſſe ſimul ⁊ ſemel infiniti aſini.

Ad hoc reſpondet̃ negando ſequelam immo dico hanc eẽ verã ſortes poſſibiliter differt ab aſinis vt patet per poſſibilitatem ſue de ineẽ ⁊ nego ꝙ eius ſecunda exponẽs ſit falſa immo dico iſtã eẽ veram ſimul tempore omnes aſini poſſibiliter ſunt ⁊ cõcedo ꝙ iſta propoſitio eſt falſa ſimul tempore iſti aſini poſſibiliter ſunt demõſtrando infinitos ſed illa nõ eſt ſingularis illius propoſitionis q: dico ꝙ ly aſini ibi reſtringitur ad ſtandũ precise pro aſinis qui poſſunt eſſe ſimul ⁊ hoc a ly ſimul tempore.

Forte dicis vel ille terminus aſini in illa ſecunda exponente ſupponit precise pro aſinis finitis vel etiam ſupponit pro aſinis infinitis. Si ſecũdum habetur intentum ⁊ ſi primum dentur illi aſini finiti pro quibus precise ſupponit.

Reſpondet̃ ꝙ ille terminus aſini precise ꝓ finitis aſinis ſupponit tamen nulli ſunt nec pñt eſſe illi aſini pro quibus precise ſupponit iſte terminus precise habet vim confundendi.

Forte iterũ inſurgis ille terminus aſini in exponẽtibus ſtat pro quibuſcũq; aſinis ⁊ in ſecunda exponente reſtringitur ad ſtandum pro aſinis qui poſſunt eẽ ſimul igitur ille termin⁹ nõ tenetur vniformiter in exponibili ⁊ in exponẽtibus

Reſpondet̃ ꝙ illud nullum eſt incõueniens ⁊ ſufficit ꝙ in vna exponẽte tenet̃ ꝓ q̃buſcũq; tenebat̃ in exponibili ⁊ ex ſolutiõe huius argumẽti ſequit̃ ꝙ aliq̃ phenices poſſibiliter ſunt quas tñ

impoſſibile eſt eſſe. demõſtrãdo ei duas phenices hec
eſt vera iſte phenices poſſibiliter ſunt ⁊ tñ impoſſibi/
le eſt has phenices eſſe. Sequit̃ ſecũdo ꝙ aliq̃s termi
nus ſupponit mediãte copula de poſſibili q̃ tñ nõ põt
ſupponere mediãte copula de preſenti ptʒ de p̃dicato
huius ꝓpõnis iſte phenices phenices poſſibilr̃ ſunt
Et ex illo ſequitur vlterius ꝙ de ineſſe huius ꝓpoſi/
tionis phenices phenices poſſibiliter ſunt nõ eſt hec
phenices ſunt phenices ſed illa dʒ poni per ſingula/
res incõiunctim ſumptas iſta phenix eſt phenix: iſta
phenix eſt phenix quorum quelibet eſt poſſibilis.

¶ Ad confirmationẽ reſpõdetur cõ/

cedẽdo iſtas cõtradicere oĩs homo poſſibiliter differt
ab hoĩe nõ oĩs homo poſſibiliter differt ab homine et
dico ꝙ affirmatiua eſt vera de quocũqʒ eñi verũ eſt di/
cere ꝙ eſt homo: de illo verũ eſt dicere ꝙ differt ab ho
mine vt eñi dicrũ eſt inter arguendũ/ quocunqʒ hoĩe
demonſtrato iſta eſt vera iſte hõ poſſibiliter differt ab
hoĩe ⁊ nego ꝙ exponẽtes illius ꝓpõnis ſint falſe. vñ
dico ꝙ iſte nõ ſunt eius exponẽtes oĩs homo poſſibi/
liter eſt ⁊ ſimul ipe hõ poſſibiliter eſt ⁊ oĩs homo b ho
mo impoſſibiliter eſt dato ꝙ termini eodẽ modo ſup/
ponant in illis exponẽtibus ⁊ in ꝓpõne exponibili.
Sed anteqʒ illa ꝓpõ exponat̃ opʒ dare ſingulares
eius ⁊ tũc illas ſingulares exponere ⁊ cuiuſlibet ſingu
laris exponẽtes inuenient̃ vere: ex iſto ſequit̃ ꝙ aliq̃
eſt ɔ̃ña bona in qua tamẽ arguit̃ a pluribus ſuppoſi/
tionibus determinatis reſpectu partiũ multitudinis
⁊c. nam illa ɔ̃ña eſt bona iſte homo poſſibiliter differt
ab homine ⁊ iſte homo poſſibiliter differt ab homine
ergo oĩs homo poſſibiliter differt ab homine ⁊ breui
ter illud nõ incõuenit qꝛ nõ denotat̃ fieri verificatio
pro aliquo certo ſuppoſito termini ſtantis determina
te. ¶ Unde per hanc ꝓpoſitionẽ omnis homo poſſi
biliter differt ab homine non denotatur ꝙ omnis hõ
poſſibiliter differt ab iſto homine demõſtrãdo ſortem
aut ab iſto homine demonſtrando platonem ſed deno
tatur ꝙ de quocunqʒ verũ eſt dicere ꝙ eſt homo de il/
lo verum eſt dicere ꝙ poſſibiliter differt ab homine et
ratio huius eſt quia totale predicatum ſtat confuſe tã
tum ſecus eſt in iſta ꝓpoſitione omnis homo poſſi/
biliter eſt b homo denotatur enim ibi fieri verificatio
pro aliquo certo ſuppoſito termini ſtantis determina
te: propterea ſi ſic argueretur iſte homo poſſibiliter eſt
b homo ⁊ iſte homo poſſibiliter eſt b homo ⁊ ſic de ſin
gulis non valeret modus arguendi.

¶ Octauo pricipaliter arguit̃ ſic iſte

contradicunt omnis homo poſſibiliter eſt ſine anima
vnita materie aliquis homo impoſſibiliter eſt ſine ani
ma vnita materie ⁊ ſunt ſimul vere igit̃ maior eſt clara
⁊ minor probatur ⁊ primo ꝙ negatiua ſit vera ⁊ ſic ar/
guo ſortes impoſſibiliter eſt ſine anima vnita materie
⁊ ſortes eſt homo igit̃ homo impoſſibiliter eſt ſine aĩa
vnita materie. Affirmatiuam autẽ probo ſi omnis bi
narius ex materia ⁊ forma rationali poſſibiliter eſt ſi/
ne aĩa vnita materie omnis homo poſſibiliter eſt bi/
narius ex materia ⁊ forma rationali igitur omnis ho/
mo poſſibiliter eſt ſine anima vnita materie. Conſe/
quentia eſt clara cum minore ⁊ maior patet quelibet
eius ſingularis eſt vera aſcendendo ſub ſubiecto. iſte
binarius ex materia ⁊ forma rationali poſſibiliter eſt
ſine anima vnita materie: nam de ineſſe eius eſt poſſi/
bilis iſte binarius ex materia ⁊ forma rationali ẽ ſine
anima vnita materie quia ſtat bene iſtum binariũ eſſe
ſine hoc ꝙ ipſa anima ſit vnita materie.

¶ Et cõfirmat̃ iſte cõtradicũt omnis

hõ poſſibiliter eſt hõ qui eſt aliq̃s hõ impoſſibiliter eſt
hõ q̇ eſt ⁊ ſunt ſimul vere ergo ꝓpoſitũ maior eſt clara
⁊ ꝓbo minorẽ negatiua ſeq̃tur ex vero igit̃ negatiua ẽ
vera ɔ̃ña eſt nota ⁊ ꝓbo aſſumptũ ſeq̃tur bñ antecꝫns
impoſſibiliter eſt hõ qui eſt ⁊ antecꝫns poſſibiliter eſt
hõ igit̃ hõ impoſſibiliter eſt hõ qui ẽ. affirmatiuã aũt
probo ſic ipa eſt vna modalis diuiſa cuius quelibʒ de
ineſſe eſt poſſibilis igit̃ illa modalis diuiſa eſt vera ptʒ
antecedens quia quocunqʒ homine demõſtrato iſta ẽ
poſſibilis iſte homo eſt homo qui eſt.

¶ Ad octauũ principale reſpõdet̃ cõ

cedẽdo illas ꝓpõnes eſſe ɔ̃dictorias ⁊ nego ꝙ ſint ſi
mul vere vñ iſta ꝓpõ eſt diſtinguẽda oĩs hõ poſſibi/
liter eſt ſine anima vnita materie: quia vel participi/
um incluſum in illo verbo eſt tenetur nominaliter ⁊ ſic
illa ꝓpoſitio eſt falſa ⁊ negatiua eſt vera: ſi autem ca
piatur participialiter tunc illa ꝓpoſitio eſt vera. Et
procedendo in primo ſenſu concedo iſtam conſequen
tiaʒ omnis binarius ex materia ⁊ forma rationali poſ
ſibiliter ẽ ſine anima vnita materie omnis homo poſ/
ſibiliter eſt binarius ex materia ⁊ forma rationali igit̃
omnis homo poſſibiliter eſt ſine anima vnita materie
⁊ ſicut conſequens eſt falſum ita eſt maior ⁊ ad proba
tionem eius nego ꝙ ſue ſingulares ſint vere immo que
libet eius ſingularis eſt falſa quocunqʒ enim binario
demonſtrato ex materia ⁊ forma rationali iſta eſt falſa
iſte binarius poſſibiliter eſt ſine anima vnita materie
nam ex quo participium incluſum in illo verbo eſt te
netur nominaliter de ineẽ illius ꝓpoſitionis eſt hec
iſte binarius eſt ens ſine anima vnita materie que qui
dem ꝓpoſitio eſt impoſſibilis. Si aũt participium in
cluſuʒ in illo verbo eſt teneat̃ participialiter tũc affir
matiua ẽ vera ⁊ negatiua ẽ falſa. Et ad ꝓbationẽ ne/
gatiue concedo iſtam conſequẽtiam ſortes impoſſibi/
liter ẽ ſine anima vnita materie ⁊ ſortes ẽ homo ergo
homo impoſſibiliter ẽ ſine anima vnita materie ſʒ ma
ior ẽ falſa. Immo dico ſuã contradictoriã eẽ verã ſor/
tes poſſibiliter eſt ſine anima vnita materie vt põt de/
duci expoſitorie ſic arguẽdo iſte binari⁹ poſſibiliter ẽ
ſine aĩa vnita materie ⁊ iſte binarius ẽ ſortes igitur ſor
tes poſſibiliter ẽ ſine anima vnita materie vt partici/
pium incluſum in ly eſt teneatur participialiter.

¶ Cõtra hãc ſolutionem multiplici

ter ſic arguo ⁊ primo ꝓbo ꝙ iſta ſit falſa ſortes poſſibĩ
liter eſt ſine aĩa vnita materie vt etiã participiũ inclu
ſum in ly eſt teneat̃ participialiter. Et ſic arguo bñ ſe
q̇tur ipoſſibile eſt ſortẽ eſſe ſine aĩa vnita materie igit̃
ſortes impoſſibiliter eſt ſine aĩa vnita materie ⁊ p ɔ̃ñs
ſortes nõ poſſibiliter eſt ſine aĩa vnita materie. Prima
ɔ̃ña tenet per illã regulã logicoꝝ cõeʒ. Si aliqua mo
dalis fuerit vera in ſenſu cõpoſito etiã erit vera in ſen
ſu diuiſo ⁊ antecedẽs eſt notũ qꝛ iſta ꝓpoſitio eſt im
poſſibilis ſortes eſt exiſtens ſine anima vnita materie
etiam capiendo ly exiſtens participialiter.

¶ Scdo ſic arguo ad idem de ineſſe

huius ꝓpõnis ſortes ipoſſibiliter eſt exiſtẽs ſine aĩa
vnita materie eſt impoſſibilis igit̃ illa ꝓpõ de poſſi
bili eſt falſa ɔ̃ña eſt clara ⁊ aſſumptũ patet iſta eſt ſua
de ineſſe ſortes eſt exiſtẽs ſine anima vnita materie ⁊ il
la eſt impoſſibilis ꝙ illa ſit ſua de ineſſe patet qꝛ ſub/
iectũ illius ꝓpoſitionis de poſſibili eſt terminus ab
ſolutus ⁊ per conſequens ponendo illam ꝓpoſitio/
nem ineſſe oportet ſeruare ſubiectũ in ꝓpria forma

¶ Tertio ſic arguo probando hanc

eſſe veram ſortes poſſibiliter eſt ſine anima vnita ma/

terie vt participiũ incluſum in illo verbo eſt teneatur nominaliter ⁊ ſic arguo. Sequitur bene iſte binarius poſſibiliter eſt ſine anima vnita materie ⁊ iſte binariꝰ eſt ſortes igitur ſortes poſſibiliter eſt ſine anima vnita materie. Cõſequentia eſt clara ⁊ probo maiorẽ ſic bene ſequit̃ ens ſine aīa vnita materie poſſibiliter ẽ iſte binarius igitur iſte binariꝰ poſſibiliter eſt ens ſine anima vnita materie. Tenet cõſequẽtia per cõuerſionem. Et antecedens ꝓbo bene ſequitur iſte binariꝰ ſine anima vnita materie poſſibiliter eſt iſte binariꝰ ⁊ iſte binarius eſt ens igitur ens ſine anima vnita materie poſſibiliter eſt iſte binarius cõſequentia eſt expoſitoria ⁊ totum antecedens eſt verum vt patet aſpicienti.

¶ Ad primum iſtorum reſpondet̃ negando hãc eẽ falſam ſortes poſſibiliter ẽ ſine anima vnita materie ſi participiũ incluſum in ly ẽ teneatur participialiter ⁊ ad ꝓbationẽ nego hãc cõſequẽtiã impoſſibile eſt ſortẽ eẽ ſine aīa vnita materie / igit̃ ſortes impoſſibiliter eſt ſine aīa vnita materie ⁊ qñ ꝓbas eã per illam regulã logicorũ ſi aliqua modalis fuerit vera in ſenſu cõpoſito etiã erit vera i ſenſu diuiſo dico ꝙ illa regula patitur inſtantias. Nõ ſequitur poſſibile ẽ oẽm hominem eẽ ſortem ergo oīs hõ poſſibiliter eſt ſortes.

¶ Ad ſecundũ reſpondetur negãdo ꝙ ſua de ineẽ ſit impoſſibilis ⁊ dico ꝙ nõ hꝫ datã ſuã de ineẽ. Unde licet ſubiectũ huiꝰ ꝓpõnis ſortes poſſibiliter eſt ſine aīa vnita materie ſit terminus abſolutꝰ tñ ponendo illam propõnẽ ineẽ nõ oportet tenere illud ſubiectũ in propria forma vnde de ineẽ illius propõis erit hec iſte binarius ẽ exñs ſine anima vnita materie.

¶ Ad tertium reſpõdet̃ negãdo hãc eẽ verã ſortes poſſibiliter eſt ſine anima vnita materie Si participiũ incluſum in illo verbo ẽ teneat̃ nominaliter. Et ſimiliter nego iſtã ꝓpõnẽ iſte binarius poſſibiliter eſt ſine anima vnita materie ⁊ concedo hãc conſequentiã ens ſine anima vnita materie poſſibiliter ẽ iſte binarius igitur iſte binarius poſſibiliter eſt ens ſine anima vnita materie. Sed nego antecedens ⁊ ad eiꝰ probationẽ dico ꝙ iſta cõſequẽtia nihil vꝫ iſte binariꝰ ſine aīa vnita materie poſſibiliter eſt iſte binariꝰ ⁊ iſte binariꝰ eſt ens ergo ens ſine anima vnita materie poſſibiliter ẽ iſte binariꝰ ⁊ ratio ẽ quia ille terminꝰ ens in cõcluſione reſtringitur ad ſtandum pro ente ſine aīa vnita materie ⁊ in minore ſtat pro quolibet ente mundi.

¶ Ad cõfirmationẽ reſpondetur cõcedendo illas ꝓpõnes cõtradicere ⁊ nego eas eẽ ſimul veras immo affirmatiua eſt falſa oīs hõ poſſibiliter ẽ hõ qui eſt ⁊ qñ dicis quelibet de ineẽ illius propõnis eſt poſſibilis igitur illa propoſitio eſt vera.

¶ Ad hoc reſpõdeo ꝑ propoſitiones Prima eſt ad veritatẽ ꝓpõnis modalis diuiſiue de poſſibili in qua nulla ponit̃ reſtrictio ſufficit poſſibilitas ſue de ineẽ vel ſuarũ de ineẽ ſi habeat plures de ineẽ.

¶ Secunda propõ Ad veritatem propoſitionis modalis diuiſe de poſſibili in qua ponit̃ reſtrictio non ſufficit ꝙ ſua de ineſſe ſit poſſibilis: probatur propoſitio iſta eſt falſa. Antechriſtꝰ poſſibiliter eſt homo qui eſt capiendo ly qui eſt pure reſtrictiue et tamen ſua de ineſſe eſt poſſibilis.

¶ Tertia propõ ad veritatẽ propoſitionis modalis diuiſe de poſſibili in qua ponit̃ reſtrictio requiritur ꝙ ſua de ineſſe ſit vera vel ſue de ineſſe ſint vere ſi plures habeat. Et ex iſto ſequitur ꝙ aliqua eſt modalis diuiſa de poſſibili affirmatiua impoſſibilis cuius quelibet de ineſſe eſt poſſibilis. Correlariũ patet de hac propoſitione oīs homo poſſibiliter ẽ homo qui eſt. Secũdo ſequit̃ ꝙ aliqua eſt propoſitio de poſſibili poſſibilis cuius quelibet de ineſſe eſt impoſſibilis Correlariũ patet de iſta propoſitione omnis homo qui eſt poſſibiliter eſt antechriſtus.

¶ Et hec de queſtione quinta.

Conſequentie vero ſecũdũ ordinẽ fiũt ita ponẽtibꝰ illi enim ꝗ eſt poſſibile eſt eẽ illa ꝗ eſt ꝯtingẽs eẽ ⁊ hec illi cõuertit̃ ⁊ nõ impoſſibile eſſe ⁊ nõ neceſſariũ eẽ illi vero ꝗ eſt poſſibile nõ eſſe ⁊ cõtingẽs nõ eẽ ea ꝗ eſt nõ neceſſariũ nõ eẽ ⁊ nõ impoſſibile nõ eſſe Illi vero ꝗ eſt nõ poſſibile eẽ ⁊ nõ cõtingẽs eẽ ea que eſt neceſſariũ nõ eẽ et impoſſibile eſſe Illi vero ꝗ eſt nõ poſſibile non eſſe ⁊ nõ cõtingens nõ eſſe illa ꝗ eſt neceſſe eſt eẽ et impoſſibile non eẽ. conſideretur autẽ ex ſubſcriptiõe queadmodũ dicimꝰ Ergo impoſſibile ⁊ non ĩpoſſibile illud qḋ eſt cõtingens ⁊ poſſibile ⁊ nõ contingens ⁊ nõ poſſibile ſequũtur q̃dẽ contradictorie ſed cõuerſiꝫ illud eñi qḋ eſt poſſibile eẽ negatio ſequitur ĩpoſſibilis negationẽ vero impoſſibile illud eñi qḋ eſt nõ poſſibile eſſe illud q̃dẽ quod ẽ impoſſibile eẽ affirmatio eñi eſt impoſſibile eẽ nõ impoſſibile vero negatio. Neceſſariũ ỽo queadmodũ ſit conſiderandũ eſt Manifeſtum eſt aũt qm̃ nõ eodẽ modo ſꝫ cõtrarie ſequũtur. Cõtradictorie aũt ſunt extra nõ eñi eſt negatio eiꝰ qḋ ẽ neceſſe nõ eẽ nõ neceſſe ẽ eſſe ꝯtingit eñi eſſe veras vtraſqꝫ in eodẽ qḋ eñi eſt neceſſariũ nõ eſſe nõ ẽ neceſſariũ eſſe. Cauſa aũt eſt cur nõ ſequãtur ſimiliter ceteris quoniã cõtrarie ĩpoſſibile neceſſario redditur idem valẽs nam quod impoſſibile eſt eſſe neceſſe eſt hoc nõ quidẽ eẽ ſed potiꝰ nõ eſſe Quod vero impoſſibile eſt nõ eẽ hoc neceſſarium eſt eſſe quare ſi illa ſimiliter poſſibile ⁊ nõ poſſibile hec econtrario. Quoniã non ſignificant

idē neceſſariū ꝛ impoſſibile/ ſed quē
admodū dictū eſt cōuerſim. An cer/
te impoſſibile ē ſic poni neceſſarij cō
tradictōes nā quod eſt neceſſariū eē
poſſibile eſt eē nā ſi nō negatio cōſe/
quetur neceſſe ei eſt aut dicere aut ne
gare quare ſi nō poſſibile ē eē impoſ
ſibile ē eē igitur īpoſſibile ē eē qđ ne/
ceſſe eſt eē qđ eſt incōueniens. At ve/
ro illud quod ē poſſibile eſſe non im
poſſibile eē ſequitur hoc vero illđ qđ
eſt non neceſſariū eſt eē. Quare ꝯtin
git quod eſt neceſſariū eē nō neceſſa
riū eē qđ eſt incōueniēs. At vero neq̄
neceſſariuꝫ eſſe ſequitur poſſibile eē
neq̄ neceſſariū nō eē. Illi eñ vtraq̄
ꝯtingit accidere horū aūt vtrūlibet
verū fuerit nō erūt illa vera. Simul
ei poſſibile eſt eſſe ꝛ nō eē: ſi vero ne/
ceſſe eſt eē vel nō eſſe nō erit poſſibi/
le vtrūq̄ reliquitur ergo nō neceſſa
riū nō eſſe ſeq̄ poſſibile eſt eē hoc eñ
verū eſt ꝛ de neceſſe eē hec eñ fit con
tradictio eius que ſequitur nō poſſi/
bile eſſe illud eñ ſequitur hoc qđ eſt
īpoſſibile eē ꝛ neceſſe nō eē cuiꝰ nega
tio ē nō neceſſe nō eē ſequūtur igitur
ꝛ hec ꝯtradictiones ſcđꝫ p̄dictū mo/
duꝫ ꝛ nihil impoſſibile contingit ſic
poſitū. dubitabit aūt aliq̄s ſi illđ qđ
eſt neceſſariuꝫ eē poſſibile eē ſequat
nā ſi nō ſequitur cōtradictio ſeq̄tur
nō poſſibile eſſe/ ꝛ ſi q̄s dicat nō hāc
eē ꝯtradictionē neceſſe eſt ipꝫ dicere
poſſibile nō eē lꝫ vtreq̄ f'e ſunt de ne
ceſſe eē at vero rurſus idē videt eſſe
poſſibile incidi ꝛ nō īcidi ꝛ eē ꝛ nō eē.
Quare erit neceſſe eē cōtingens non
eſſe hoc autem falſum eſt. Manife/
ſtum eſt autem quoniam non omne
poſſibile vel eſſe vel ambulare et op
poſita vꝫ. Sed eſt in quibꝰ nō ſit verū
ꝛ primū quidē in his que nō ſecūduꝫ
rationem p̄nt vt ignis calefactibilis
eſt ꝛ habet vim irrationabileꝫ ergo
ſm rationem poteſtates eedem plu
rimorum etiā contrariorū ſunt irra
tionabiles vero nō oēs ſꝫ queadmo
dum dictū eſt ignem non eſt poſſibi
le calefacere ꝛ non calefacere neq̄ q̄
cūq̄ alia ſemꝑ agunt. Alia vero poſ/
ſunt ꝛ ſecundū irrōnabiles poteſta/
tes ſimul oppoſita ſed hoc idcirco di
ctū eſt quoniā nō ois poteſtas oppo
ſitorū eſt neq̄ quecunq̄ ſecundū ean
dem ſpeciē dicunt. Quedā eñ pote/
ſtates equiuoce ſunt Poſſibile eī nō
ſimpliciter dicitur ſꝫ hoc quideꝫ q̄ñ
verū eſt in actu vt poſſibile eſt ambu
lare quoniā ambulat iā ꝛ oīno poſſi
bile eſt eē quoniā iā eſt actu quod di
citur poſſibile. Illud vero qđ forſitā
aget vt poſſibile ē ambulare q̄ñ am
bulabit ꝛ hec quidē in mobilibus ſo
lis eſt poteſtas. Illa vero ꝛ in imobi
libus in vtriſq̄ vero verum ē dicere
nō īpoſſibile eſſe ambulare vel eſſe ꝛ
qđ ambulat iā ꝛ agit ꝛ ābulabile ē.
Hic ergo poſſibile nō ē verꝫ de neceſ
ſario ſimpliciter dicere alterꝫ aūt di
cere verū ē. Quare q̄ñ partē vl'e ſeq̄
tur illud quod ex neceſſitate ē ſequit
poſſe eē ſꝫ nō oē. Eſt q̄dē fortaſſe pri
cipiū qđ neceſſariū ē ꝛ qđ nō neceſſa
riū ē oīm vel eē vel nō eē ꝛ alia quem
admodū horū ꝯña ꝯſiderare oportꝫ
Manifeſtū ē aūt ex his q̄ dicta ſunt
quoniā qđ ex neceſſitate ē ſecunduꝫ
actum ē. Quare ſi priora ſunt ſempt
terna ꝛ q̄ actu ſunt ꝑtāte priora ſūt ꝛ
hec q̄dē ſine ꝑtāte actu ſunt vt prime
ſubſtātie. Alia ꝟo ſunt actu cū poſſi
bilitate q̄ natura priora ſūt tꝑe vero
poſteriora. Alia ꝟo nūq̄ ſunt actu ſꝫ
ꝑtāte ſolū. Utrū autē cōtraria ſit af
firmatio negationi an affirmatio af
firmationi et oratio orationi que di/
cit quoniā ois hō iuſus eſt ei que eſt
nullus hō iuſtus eſt an ois hō iuſtꝰ ē
ei que eſt ois hō iniuſtꝰ eſt vt callias
iuſtus eſt callias iuſtꝰ nō eſt callias
iniuſtus eſt. que harū ꝯtraria ē. Nā

ſi ea que ſunt in voce ſequunť ea que
ſunt in aīa illic autē cōtraria eſt opi
nio cōtrarij vt ois hō iuſtus ē ei que
eſt ois hō iniuſtꝰ etiā in his que ſunt
in voce affirmatiōibꝰ neceſſe ē ſimili
ter ſe habere Qđ ſi nec̄ illic ꝯtraria
ri opinatio contraria eſt nec affirma
tio affirmationi ꝯtraria erit ſed eaq̄
eſt dicta negatio Quare cōſiderādū
eſt que opinatio vera falſa opinatiōi
cōtraria eſt vtrum negatiōes an cer
te ea que cōtrariū eſſe opinatur. Di-
co aūt hoc mō eſt quedā opinatio ve-
ra boni quoniā bonū eſt alia vero fal
ſa quoniam non bonuz eſt alia vero
ꝙ malū eſt que nam ergo horum cō
traria eſt vere ꝛ ſi eſt vna ſecundum
quam contraria. Nam arbitrari cō
trarias opiniōes definiri in eo quod
contrariorum ſunt falſum eſt Boni
eñ quoniā bonuz eſt ꝛ mali quoniaz
malū ē eadē ē fortaſſe opinio et vera
ſiue plures ſiue vna ſit. Sunt aūt cō
traria iſta ſed nō in eo qđ cōtrariorū
ſūt cōtraria ſʒ magis in eo qđ cōtra-
rie. Si ergo ē boni quoniā eſt bonuz
opinatio alia vero quoniā nō eſt bo-
nū Eſt vero quoniaz aliq̄d aliud eſt
quod nō eſt nec̄ pōt ēē Aliarū quidē
nulla ponenda eſt nec̄ quecūq̄ eſſe
qđ nō eſt opinātur nec̄ quocūq̄ nō
ēē qđ ē infinite eñ vterq̄ ſūt ꝛ que ēē
opinātur quod nō eſt ꝛ q̄ nō ēē qđ ē ſʒ
in quibꝰ ē fallacia Hę aūt ſūt ex his
ex quibꝰ ſūt ꝛ ḡnatiōes ex oppoſitis
vero ḡnatōes quare etiā fallacie Si
ergo qđ bonū ē ꝛ bonū ꝛ nō malū eſt
ꝛ hoc quidē ſecundū ſe illud vero ſe-
cundum accidens. Accidit eñ ei ma
lum non eſſe magis autem eſt mihi
vno quoq̄ vera que ſecundum ſe eſt
etiam falſa ſi quidez et vera ergo ea
que eſt quoniam non eſt bonū quod
bonum eſt eius que ſecundum ſe eſt
falſa ē illa vero que eſt quoniaz ma-
lum eſt eius que eſt ſecundum acci-
dens. Quare magis erit falſa de bo
no ea q̄ ē negationis opinio ꝙ ea q̄ ē
cōtrarij. Falſus aūt ē maxime circa
ſingula qui habʒ cōtrariā opinionē.
Cōtraria eñ eorꝫ ſunt que plurimū
circa idē differūt. Quod ſi haruz cō-
traria ē altera magis vero cōtraria
cōtradictionis manifeſtuz ē quoniā
hec erit cōtraria. Illa vero que ē qm̄
maluz ē quod bonū ē implicita ē. Et
eñ qm̄ nō qm̄ nō bonū ē neceſſe ē for
te idē ipſuz opinari. Amplius ſi etiā
ſimiliter in alijs oportet ſe habere ꝛ
hic videbiť bene eſſe dictū aut enim
vbiq̄ ea que ē cōtradictiōis aut nuſ
quā quibus vero nō ē cōtrarium de
his quidē ē falſa ea que ē vere oppo-
ſita vt qui hominē nō putat hominē
falſuz ē. Si ergo hę ꝯtrarie ſunt etiā
alie que ſunt ꝯtradictionis. Amplꝰ
ſimiliter ſe habēt boni quoniā bonū
eſt ꝛ nō boni qm̄ nō bonum ē ꝛ ſuper
has boni quoniā nō bonum ē et non
boni quoniam bonum eſt. Illi ergo
que nō boni quoniaz nō bonū eſt ve-
re opinioni que naz eſt contraria nō
enim ea que dicit quoniā maluz eſt
ſimul eniz aliquando erūt vere nūq̄
aūt vera vere cōtraria ē. Eſt eñ qui
dam non bonum malum quia cōtin
git ſimul eſſe veras at vero nec illa q̄
eſt quoniam non malum vera enim
ꝛ hec ſimul eniz ꝛ hę erūt. Relinqui
tur ergo ei que ē nō boni quoniaz nō
bonū eſt vere contraria ea que eſt nō
boni quoniā bonum eſt falſa eñ hec
quare et ea que eſt boni quoniam nō
bonū ē ei que ē boni quoniam bonū
ē. Manifeſtum ē autem quoniaz ni-
hil intereſſe nec ſi vniuerſaliter po-
namus affirmationem hinc eñ vni
uerſalis negatio erit cōtraria vt opi
nioni que opinať quoniaz omne qđ
ē bonuz bonum ē ea que ē quoniam
nihil horum que bona ſunt bonū eſt
Nam eius que eſt boni quoniam bo

num eſt ſi vniuerſaliter ſit bonuꝫ ea‑
dem eſt ei que opinatur quicquid bo
nũ eſt qm̄ bonum eſt Hoc aũt nihil
differt ab eo quod ē quoniã omne qđ
eſt bonuꝫ bonum eſt. Similiter aũt
⁊ in nõ bono. Quare ſi i opinione ſic
ſe habet ſunt aũt hec que ſunt id vo‑
ce affirmationes ⁊ negationes note
earũ que ſunt in aĩa. Manifeſtũ eſt
qm̄ affirmationi cõtraria quidē ne‑
gatio ē circa idē vniuerſalis vt ei q̄ ē
qm̄ oē bonũ bonũ eſt vel quoniã oĩs
hõ bonus ē ea que eſt quoniã nulluꝫ
vel nullus cõtradictorie autē quoni
am non omne non omnis. Manife‑
ſtum eſt auteꝫ quoniam ⁊ veram ve‑
ra non contingit eſſe contrariaꝫ nec
opinionē nec ꝯtradictionē Cõtrarie
ei ſũt q̄ circa oppoſita ſũt circa eãdē
aũt ꝯtigit verꝫ dicere eũdē ſimul aũt
nõ contingit eideꝫ ineſſe contraria.

Iſtud ē ãrtũ ⁊ vltimũ caput hui⁹ ſcđi pe‑
ri hermenias in quo poſtq̄ tractauit de cõ
tradictionibus modaliũ intēdit ꝑtractare
de cõſequētiis ⁊ equipollētiis earũdeꝫ. Et
primo ſecũdũ opinionē antiquoꝝ. Diui‑
ditur aũt iſtud caput in tres partes In quarũ prima
ordinat ꝓpoſitiones que ſe cõſequũtur ⁊ ſunt in eodē
rotulo ⁊ que ſint ille ſatis patꝫ in textu Sꝫ hic ē aduer
tēdũ ꝙ cõmuniter loquētes dicũt Ariſtotelē nõ loqui
aſſertiue ſed ſolũ recitatiue vſq; ad illũ paſſum. Ergo
impoſſibile ⁊ nõ impoſſibile ⁊c. Et dicũt illam eē opi
nionem antiquoꝝ. Boetius autē aliter ſentit. Unde
dicit ꝙ illi que eſt impoſſibile eſt eē conuertit̄ hec nõ
impoſſibile eſt eē ⁊ ſimiliter non neceſſarium eſt eē. Et
ſubiungit hoc q̄ recte dictũ ſit neminē latet. Nam qđ
eſt poſſibile eē id eē contingit vt ſit non impoſſibile eē
Nam ſi eſſet impoſſibile non diceretur poſſe eē quod
vt non eſſet ratio impoſſibilitatis aſtringeret ergo id
quod poteſt eſſe non impoſſibile eſt eē. Similiter au‑
tem non eſt neceſſe eſſe id quod poſſe eſſe dicitur hoc
autem idcirco euenit quia id quod poſſibile predica‑
mus ad vtramq; parteꝫ facile vertitur. Nam ⁊ vt ſit fie
ri poteſt ⁊ vt nõ ſit. At vero neceſſitas ⁊ impoſſibilitas
in alterutra parte reſtringitur nam quod impoſſibile
eſt eſſe eſſe nunq̄ poteſt Porro autem quod neceſſe eſt
eſſe non eſſe nunq̄ poteſt ergo id quod negamus im‑
poſſibile eſſe conſentire facimus poſſibilitati id auteꝫ
quod negamus neceſſarium rurſus eidem nature vim
poſſibilitatis adiungimus vt ſit hoc modo dicendum
Et vt verius loquamur ita dicendum eſt quod poſſi‑
bile eſt ⁊ eſſe poteſt ⁊ non eſſe Rurſus quod impoſſibi
le eſt eſſe non poteſt eſſe quod neceſſe eſt non poteſt nõ
eſſe ergo ſi impoſſibilem enunciationem negationis
adiectione frangimus dicentes non impoſſibile eſſe
illi partem poſſibilitatis adiungimus in qua eſſe poſ‑
ſe aliquid dicimus ſi vero neceſſarie propoſitionis ri
gorem negatione minuamus dicentes non neceſſe eē
illud euenit vt ad eam partem neceſſariam propoſitio
nem applicemus que in poſſibilitate eſt vt poſſit non
eē. Quare poſſibilitatem ſequitur non eē impoſſibile
⁊ ſimiliter eandem poſſibilitatem ſequitur non neceſ
ſe eē. Sed hec dicta Boetij nunc communiter non re
cipiuntur immo in illo primo rotulo non eſt ponenda
hec non neceſſe eſt eē ſed iſta non neceſſe eſt non eē vt
magis patebit in queſtione propterea legatur textus
ſicut eum legunt moderni expoſitores. Deinde in ſe‑
cunda parte huius capitis ſoluit vnam dubitationeꝫ
vtrum videlicet ad neceſſe eē ſequatur poſſibile eē. Et
ponit vnam diuiſionem potentiarum cuius intellect⁹
magis dependet ex philoſophia ⁊ theologia q̄ ex logi
ca ideo de ea ſub ſilentio pretereundum duxi. In tertia
vero parte capitis ſoluit philoſophus aliam dubita‑
tionem vtrum videlicet oppoſitio enunciationum de
beat ſumi ex parte modi enunciandi vel ex parte op‑
poſitorũ extremorũ. Et ſoluens hãc dubitationē vult
ꝙ oppoſitio enunciationũ debet ſumi penes modos
enũciãdi ⁊ nõ penes oppoſitionē extremorũ ita ꝙ iſte
nõ debēt dici cõtrarie omnis hõ eſt iuſtus omnis hõ ē
iniuſtus ſed potius iſte omnis hõ eſt iuſtus null⁹ hõ
eſt iuſtus ⁊ iſtud probat multis rationibus que ſatis
patēt in textu. Propterea ad cognoſcenduꝫ equipollē
tias modalium proponitur hec queſtio.

Sequitur queſtio ſexta.

Utruꝫ propoſitiones poſite in eadeꝫ linea equipolleant.

Pro ſolutione hui⁹ q̄ſtio‑
nis ē aduertēdũ ꝙ quattuor ſunt linee ſi
ue rotuli in quib⁹ locãtur ꝓpõnes modales. Primus
rotulus vocat̄ amabimus. Secũdus edentuli. Terti⁹
iliace. Quartus purpurea. Unde eſt aduertēdũ ꝙ iſte
quattuor vocales a. e. i. ⁊ v. ponũtur in qualibet illarũ
quattuor dictionũ ⁊ diuerſa denotãt qm̄ enim ponit̄
a denotat ꝙ neq; debet ferri negatio ad dictum neq;
ad moduꝫ. quando ponitur e tunc debet ferri negatio
ad dictuꝫ. i. vero denotat ꝙ debet ferri negatio ad mo
dum. v. autem denotat ꝙ debet ferri negatio ad dictũ
⁊ ad modum. Et hoc declaratur per iſta carmina. De
ſtruit v totum ſed a confirmat vtrumq;. Deſtruit e di‑
ctum: deſtruit i q; modum.

Ulterius notandũ ē ꝙ prima voca
lis ſignificat ꝓpõneꝫ de poſſibili. Secunda vocalis ꝓ
põnem de contingenti. Tertia vocalis ꝓpoſitionē de
impoſſibili. Quarta vocalis ꝓpoſitionē de neceſſario
⁊ hic in ꝓpoſito ly cõtingens nõ accipitur ſpecialiter
ſed accipitur large vt conuertitur cũ poſſibili iſtis bre
uiter notatis pono ꝓpoſitiões in ſuis rotulis. In pri
ma linea ſiue in primo rotulo ponũtur iſte ꝓpoſitiões
poſſibile eſt eē contingens eſt eē / nõ impoſſibile eſt eē
non neceſſe eſt non eē. Et hoc denotatur per amabi‑
mus. In ſecundo autem rotulo ponuntur iſte propo‑
ſitiones poſſibile eſt non eē contingens eſt non eē / nõ
impoſſibile eſt non eē non neceſſe eſt eē ⁊ hoc denotat
edẽtuli. In tertio rotulo ponunt̄ iſte ꝓpoſitiones. Nõ
poſſibile eſt eē non contingēs eſt eē impoſſibile eſt eē
neceſſe eſt non eē ⁊ hoc denotat iliace. In quarto ve‑
ro rotulo ponũtur iſte ꝓpoſitiones nõ poſſibile eſt nõ
eē / nõ contingens eſt non eē impoſſibile eſt non eē ne
ceſſe ē eē. Et hoc denotat purpurea. Fuit vna opinio
antiquorũ qui aliter ordinabãt iſtas ꝓpõnes ſed phi‑
loſoph⁹ illã ſufficiēter reprobat in textu. Ponit̄ ergo
cõcluſio reſpõſiua ad titulũ queſtionis ꝓpoſite de mē
te ipſius philoſophi ꝙ ꝓpõnes poſite in eadem coor
dinatione ſiue in eadem linea equipollent.

¶ Contra predicta pꝛio pꝛīcipaliter arguitur iſte ꝓpoſitiones ponuntur in eodem rotulo non deum eē eſt poſſibile/non deum eē non eſt impoſſibile tamen nō equipollent igitur non omnes pꝛopōnes poſite in eodem rotulo equipollent cōſequentia eſt manifeſta ⁊ maioꝛ pꝛobatur ille ꝓpōnes ponūtur in amabimus tenetur enim ly nō in pꝛimo loco infinitanter. Minoꝛ autem ꝓbaꝛ vna earum eſt vera ⁊ altera falſa igitur ille pꝛopoſitiones nō equipollent cōſequētia eſt manifeſta ⁊ antecedēs patet. ⁊ pꝛimo ꝙ hec ſit vera nō deū eē eſt poſſibile patet q: ſenſus eius eſt talis ꝓpō nō deus eſt eſt poſſibilis ⁊ ꝙ alia ſit falſa patet nā ſenſus eiꝰ eſt ꝙ hec ꝓpō nō deus eſt nō ē impoſſibilis ⁊ hoc eſt falſuꝫ nā illa ꝓpō in aliquo ſenſu ē impoſſibilis ⁊ ꝑ cōſequēs eſt impoſſibilis ꝙ ī aliquo ſenſu ſit impoſſibilis patet capiendo ly non neganter.

¶ Et confirmaꝛ iſte ſunt in amabimus ſoꝛtē currere eſt poſſibile ſoꝛtē nō currere nō ē neceſſe ⁊ tñ ille ꝓpōnes nō equipollent igitur nō omnes ꝓpoſitiones eiuſdem linee equipollent. Conſequētia eſt clara ⁊ maioꝛ patet aſpiciēdo ad vocales de ly amabimus per quas ille pꝛopōnes denotantur minoꝛ pꝛobatur iſta ꝓpoſitio eſt mere affirmatiua ſoꝛtem currere eſt poſſibile ⁊ iſta eſt mere negatiua ſoꝛtem nō currere nō eſt neceſſe igitur ille pꝛopoſitiones nō equiualent cōſequentia eſt manifeſta tum etiā ſtat vnā illarū ꝓpoſitionū eē veram altera exiſtēte falſa igitur ille ꝓpoſitiones non equipollent ꝓbatur aſſumptum ⁊ pono caſuꝫ ꝙ nulla talis pꝛopoſitio ſoꝛtes currit ſit in rerum natura. Sed ſit iſta ꝓpoſitio in rerū natura ſoꝛtes nō currit iſto poſito nota eſt falſitas huius ꝓpoſitionis ſoꝛtem currere eſt poſſibile q: eſt vna affirmatiua cuius ſubiectum nō ſupponit ⁊ veritas negatiue patet q: ſenſus eſt talis ꝓpoſitio ſoꝛtes nō currit non eſt neceſſaria vel ſi ponas caſum ꝙ nulla ſit talis ꝓpō in mundo ſoꝛtes currit nec aliqua talis ſoꝛtes non currit tunc affirmatiua eſt falſa pꝛopter non ſuppoſitionē ſubiecti ⁊ negatiua ꝓpter eandeꝫ cauſam eſt vera.

¶ Ad pꝛimū pꝛincipale reſpondetur negando ꝙ ille ꝓpoſitiones non deum eē eſt poſſibile nō deum eē nō eſt impoſſibile ſunt in eodeꝫ rotulo immo ſicut argūm euidēter oſtendit vna earū eſt vera ⁊ altera falſa ⁊ per cōſequens neceſſe eſt dicere eas nō equipollere ꝓpterea ſicut diximꝰ queſtiōe pꝛecedēti ꝙ nō erat intētio philoſophi loqui de modalibꝰ cōpoſitis ita cōſimiliter dico hic in pꝛopoſito ꝙ hic nullo modo intendit loqui de equipollētijs modalium cōpoſitarū ſicut eī ſumiꝛ in eis oppoſitio ſicut in illis de ineē ita in eis ſumiꝛ equipollentia ſicut in illis de ineē. ¶ Tū etiā pꝛopōnes equipollentes debēt eē ſimilium ſubiectoꝛū ⁊ pꝛedicatoꝛum ſed modales cōpoſite in eadeꝫ linea poſite nō ſunt ſimilium ſubiectoꝛum ⁊ pꝛedicatoꝛum. Nam ſicut patuit per ꝓpōnes aſſumptas in cōfirmatione dictum vnius affirmabatur dictum auteꝫ alterius erat dictum illi cōtradictoꝛie oppōm ⁊ pꝛedicatum vnius ꝓpōnis erat iſte modus nec eſt pꝛedicatuꝫ vero alteriꝰ iſte modus poſſibile ⁊ per conſequens ille ꝓpoſitiones nullo mō ſunt ſimilium ſubiectoꝛū ⁊ pꝛedicatoꝛū. Alij nituntur ſaluare equipollētias in iſtis modalibus compoſitis ⁊ illas pꝛopoſitiones quas dicimus eē negatiuas illi dicūt eē affirmatiuas ⁊ econuerſo pꝛopterea non curo de illo modo dicendi.

¶ Ad confirmationē patet reſpōſio ex iā dictis tñ dicas ꝙ ariſtoteles exemplificat de modalibus compoſitis ad hoc reſponſum eſt queſtione p̄cedēti ꝙ licet ille ꝓpōnes appareāt modales cōpoſite de facto tñ ſunt diuiſe. Quia dictū fuit ꝙ licet illi modi habeāt terminationem nominis/poſſunt tamen accipi ſincathegoꝛeumatice ⁊ aduerbialiter.

¶ Secundo pꝛincipaliter arguiꝛ ſic Iſte ꝓpoſitiones ſoꝛtes poſſibiliter eſt hō ſoꝛtes poſſibiliter eſt aſinus ſunt in eodem rotulo ⁊ tamen nō equipollent igitur nō omnes ꝓpōnes poſite in eodem rotulo equipollent conſequētia eſt manifeſta cum minore q: vna illarum pꝛopoſitionū eſt neceſſaria ⁊ alia impoſſibilis ⁊ ꝑ cōſequens nō equipollent maioꝛ autē ꝓbatur ſic naꝫ ambe ille ꝓpoſitiones ſunt in amabimꝰ vt patet per pꝛimam vocalem de amabimus.

¶ Et confirmaꝛ iſte pꝛopoſitiōes nō equipollent ſoꝛtes nō poſſibiliter currit ſoꝛtes nō impoſſibiliter nō currit ⁊ tñ ſunt in eodē rotulo igiꝛ maioꝛ patet iſta eſt falſa ſoꝛtes nō poſſibiliter currit ⁊ iſta eſt vera ſoꝛtes non impoſſibiliter nō currit falſitas pꝛime patet per veritatem ſue cōtradictoꝛie veritas ſecūde patet per ſuam contradictoꝛiam falſam ſoꝛtes impoſſibiliter nō currit que equiualet huic ſoꝛtes neceſſario currit ꝙ autem ille ꝓpōnes ſint in eodem rotulo patet ambe ſunt in edentuli ꝙ iſta ſit in edētuli ſoꝛtes nō impoſſibiliter nō currit patet per tertiā vocalē ⁊ ꝙ iſta ſit in edentuli ſoꝛtes non poſſibiliter currit: patet per pꝛimā vocalē q: dictū eſt in carmine deſtruitte dictū Deſtruere aūt dictū in modali diuiſa eſt negare copulam illius ꝓpōis copula aūt ꝓpōnis pꝛopoſite negatur igitur pꝛopoſitio pꝛopoſita eſt in edentuli.

¶ Ad ſecundū pꝛincipale reſpondetur cōcedēdo ꝙ iſte ꝓpōnes ſoꝛtes poſſibiliter eſt hō ſoꝛtes poſſibiliter eſt aſinus nō equipollent dato ꝙ q̄libet earū ſit in amabimus: vnde quādo dicimus oēs ꝓpōnes poſitas in eadē linea equipollere. intelligimꝰ dummodo ille ꝓpōnes participent vtroꝗ termino ꝙ ſi nō participent vtroꝗ termino licet ſint in eodeꝫ rotulo nō opoꝛtet illas equipollere.

¶ Contra hanc ſolutioneꝫ arguitur ſic iſte ꝓpōnes non equipollēt omnis homo poſſibiliter eſt animal omne aīal poſſibiliter eſt homo ⁊ tamen ſunt ꝓpōnes de eadē linea vtroꝗ termino participātes igitur ſolutio pꝛecedēs nulla minoꝛ eſt clara ⁊ maioꝛ ſimiliter q: vna earum eſt vera ⁊ reliqua falſa ⁊ per conſequens non equipollent.

¶ Secūdo ſic arguiꝛ iſte pꝛopoſitiones nō equipollēt omnis homo poſſibiliter eſt homo oīs homo poſſibiliter ē b homo ⁊ tñ ſunt ꝓpōnes vtroꝗ termino participantes eiuſdē rotuli igiꝛ maioꝛ patet q: ſecūda eſt eſt impoſſibilis ⁊ pꝛima neceſſaria minoꝛ patet quia ambe ſunt in amabimus.

¶ Tertio arguiꝛ ad idem iſte pꝛopoſitiones non equipollent tantum chimera non poſſibiliter eſt chimera ⁊ a chimera non poſſibiliter eſt chimera ⁊ tamē ſunt in eodem rotulo ⁊ ſunt pꝛopoſitiones participātes vtroꝗ termino igiꝛ. Minoꝛ patet q: ambe ſunt in iliace. Maioꝛ pꝛobatur q: ſecunda ꝓpoſitio eſt neceſſaria pꝛima autem impoſſibilis ꝙ illa excluſiua ſit impoſſibilis patet q: exponitur per hāc copulatiuā chimera non poſſibiliter eſt chimera ⁊ omnis non chimera poſſibiliter eſt chimera cuius conſequentie ſecūda pars eſt impoſſibilis ⁊ per conſequēs ipſa excluſiua eſt impoſſibilis.

¶ Ad pꝛimū iſtoꝛum reſpondeꝛ concedendo ꝙ iſte pꝛopoſitiones non equipollent om-

nis homo poſſibiliter eſt animal ⁊ omne aīal poſſibiliter eſt hō: ⁊ licet ſint ꝓpōnes vtroq; termino participātes hoc tñ nō ſufficit ad equipollētiā ſ; cū hoc oporteret ꝙ participarēt vtroq; terīo ſcðm eūdem ordinē.

¶ **Ad ſecundū reſpondetur concedē**do illas non equipollere omnis homo poſſibiliter eſt homo omnis hō poſſibiliter eſt h homo ⁊ licet participent vtroq; termino ſecundū eūdez ordinē hoc tamen adhuc non ſufficit vt ille propoſitiones equipolleant ſed oporteret addere hāc conditionem ⁊ termini in illis duabus ſupponunt eodem modo.

¶ **Ad tertiū reſpondeť concedendo** ſimiliter illas ꝓpoſitiones non equipollere tantū chimera non poſſibiliter eſt chimera ⁊ a chimera nō poſſibiliter eſt chimera licet ſint ꝓpōnes vtroq; termino participantes ſecundum eundem ordinem in quibus termini ſupponunt eodem modo q: in vna poniť vnū ſincathegorema quod nec formaliter nec virtualiter ponitur in alia puta ſignum excluſiuū ⁊ vna eſt negatiua pregnans ⁊ alia nō. Dico igitur reſolutorie ꝙ omnes propoſitiones poſite in eadem linea participātes vtroq; termino ſecūdū eundē ordinē in quibus termini ſupponunt eodem mō dūmō cetere ꝓprietates logicales ſeruentur equipollent ⁊ ita debet intelligi cōcluſio reſponſiua quā poſuimus ad titulū queſtionis

¶ **Ad cōfirmationē reſpondetur cō**cedendo ꝙ iſte ꝓpōnes nō equipollent ſortes nō poſſibiliter currit ſortes nō impoſſibiliter nō currit ⁊ nego ꝙ ſint in eodē rotulo ⁊ cōcedo ꝙ iſta ꝓpō ſortes nō impoſſibiliter nō currit eſt in edētuli / ſed dico ꝙ iſta ꝓpō ſortes nō poſſibiliter currit ē prima ꝓpō de iliace ⁊ ad ꝓbationē qua dicis dictū illius ꝓpōnis negať ſecunduz qð ſignificat prima vocalis de edentuli igiť ipſa eſt in edentuli ⁊ non in iliace negatur antecedens Et pro illo pono propoſitiones.

¶ **Pria ꝓpoſitio eſt addere negatio**nem dicto non eſt ꝙ copula negetur probať propoſitio ex dictis iſta propō ſortes nō poſſibiliter currit eſt de iliace ⁊ per conſequens eius dictum non negatur ⁊ tamen copula illius propoſitionis negatur.

¶ **Secūda ꝓpoſitio addere negatio**nē dicto nō ē immediate ante copulā ponere terminū qui neget copulā ꝓbať ꝓpō nā iſta ꝓpō ſortes impoſſibiliter currit eſt tertia ꝓpō de iliace ⁊ ꝑ ꝯñs eius dictum non negať ⁊ tñ poniť vnus terminus immediate ante copulam qui negat copulam.

¶ **Tertia propō addere negationez** dicto non eſt immediate ꝑponere iſtā negationē nō copule ꝓbať ꝓpō q: dato oppoſito ſequitur ꝙ in mēte non poſſet addi negatio alicui dicto q: in mente nihil poteſt poni immediate ante aliud.

¶ **Quarta ꝓpoſitio addere negatio**nem dicto eſt copulam verbalem que eſt principalior pars dicti negari a negatione que neget copulam et non modum / niſi talis negatio impediatur hoc notāter addo quia in iſta propoſitione ſortes non neceſſario non currit dictuz negatur licet negatio cadens ſuper copulam verbalem non negat eaz q: impeditur ſ; ſufficit ꝙ eam negaret niſi impediretur.

¶ **Tertio principaliter arguitur ſic.** Iſte propōnes deus neceſſario eſt deus / et deus non poſſibiliter non eſt deus non equipollent ⁊ tamen ponuntur in eodem rotulo ⁊ ſunt propōnes quibus conueniunt conditiones pretacte igitur / ꝙ ille propōnes ſint in eodem rotulo claruz eſt quia ſunt in purpurea ꝙ aūt ille propoſitiones non equiualeāt probo ſic iſta eſt neceſſaria deus non poſſibiliter non eſt deꝰ / ⁊ iſta falſa deus neceſſario eſt deus igitur ille ꝓpōes nō equipollent ꝙ iſta ſit falſa deus neceſſario eſt deꝰ ꝓbo ſic. de ineſſe illius ꝓpōnis eſt cōtingens igiť illa ꝓpō de neceſſario eſt falſa conſequentia eſt clara ⁊ aſſumptū ꝓbať iſta eſt ſua de ineē deꝰ eſt deꝰ ſed illa eſt ꝯtingēs igitur de ineē illius ꝓpōnis eſt cōtingens conſequentia eſt clara cum maior ⁊ minor ꝓbatur bene ſequitur deus eſt deus ergo deus in tēpore preſenti eſt deꝰ hec conſequētia eſt bona cōſequens eſt cōtingens ergo antecedens nō eſt neceſſariū ꝙ iſta ſit cōtingens deus in tempore pñti eſt deus patet q: nullo exiſtente ipē ſuppoſita imaginatione realiū illa eſt falſa bonitas autē huius cōſequentie patet q: intellectus vnit predicatū cum ſubiecto mediante ly eſt in ordine ad tēpus pñs ⁊ per ꝯñs illa cōſequentia eſt bona.

¶ **Et confirmatur ad idē probando** illas duas nō equiualere ⁊ ſic arguo communiter dicūt logici ꝙ ly neceſſario eſt modus vniuerſalis eo ꝙ diſtribuit tēpus importatū per copulā huius ꝓpōis deꝰ neceſſario ē deꝰ ⁊ tēpus importatū ꝑ copulā huiꝰ ꝓpōis deus nō poſſibiliter nō eſt deus nō diſtribuitur poſtꝙ due negationes cadunt ſuper illam copulā verbalem igitur ille propōnes nullo pacto equiualent.

¶ **Ad tertiū pricipale ſuppoſito illo** mō dicēdi realium de tempore videlicet qð eſt qðdaz ens ſucceſſiuū vt videbimꝰ quarto phiſicorū cōſequēter videtur eē dicēdū ꝙ iſta eſt falſa deꝰ neceſſario eſt deus ⁊ ꝙ ſua de ineē eſt cōtingēs ⁊ eodem mō negetur iſta deus nō poſſibilr nō ē deꝰ ⁊ ſi iſta ꝓpō deꝰ eſt deꝰ aliquo modo concedatur eē neceſſaria oporteť ꝙ illa copula abſoluatur a tempore.

¶ **Forte dicis cōmuniter conceditur** iſta ꝓpō tantum deus neceſſario eſt ens vel ergo copula illius ꝓpōnis abſoluitur a tempore vel nō. Si non ſua prima exponēs erit falſa. Si primū ſua ſecūda exponens erit falſa nihil nō deus neceſſario eſt ens immo aliquid nō deus neceſſario eſt ens. Nā iſta eſt cōcedēda ſortes neceſſario eſt ens abſoluēdo ly eſt a tēpore. Cum ſua de ineſſe ſit neceſſaria ſortes eſt ens.

¶ **Reſpondeť ꝙ cōſequenter ſuſtinē**do illam opinionē iſta eſſet falſa tātū deus neceſſario eſt ens vt argumentū euidēter oſtendit ſed cōcedentes illam ꝓpōnē aliter loquerentur de tempore ⁊ dicerēt ꝙ ipſe deus eēt ſuum tēpus ⁊ dato ꝙ nulla creatura eēt in rerū natura ita eēt ſicut per hāc ſignificatur deꝰ eſt ens ſiue deus in tempore preſenti eſt ens.

¶ **Ad confirmationē reſpōdetur ne**gando ꝙ ille propoſitiones non equiualent ⁊ quando dicis tempus importatum per copulaz in affirmatiua diſtribuitur ⁊ tempus importatum per copulam in negatiua non diſtribuitur igitur ille due propoſitiones non equiualent nego minorem videlicet ꝙ tempus importatum per copulam in negatiua non diſtribuitur immo tempus importatum per copulam huiꝰ deus non poſſibiliter nō eſt deus diſtribuiť. Sꝫ iſtud recte eſt intelligendum quando enim dico ꝙ tempus importatum per copulā huius ꝓpoſitionis deus neceſſario eſt deus diſtribuitur non eſt intelligendum ꝙ illa copula verbalis eſt includat iſtum terminum tempus ⁊ ꝙ ille terminꝰ tempus diſtribuatur a ly neceſſario q: diximꝰ in tertia queſtione primi peri hermeniarū ꝙ iſte terminꝰ ē nō includit iſtū terminum tempus

ſed ſolū eſt quedaꝫ nota mediante qua intellect⁹ vnit extrema ꝓpoſitionis competere ſibi inuicem pro tem poꝛe pꝛeſenti ly neceſſario ergo ad hunc ſenſum diſtri buit tēpus impoꝛtatuꝫ per copulam eo ꝙ in ꝓpoſitio ne in qua ponitur iſte modus neceſſario denotatur ꝙ reſpꝛo qua ſupponit ſubiectū omni tempoꝛe tam pꝛe ſenti ꝙ̄ pꝛeterito ⁊ futuro fit res pꝛo qua ſupponit pꝛe dicatum Applicando ad pꝛopoſitum quādo verbo ad ditur modus extrema talis pꝛopoſitionis enunciātur de ſeinuicem ſecundum exigentiam illius modi vt ad veritatem huius pꝛopoſitionis ſoꝛtes poſſibiliter eſt homo non requiritur ꝙ actualiter ſoꝛtes ſit homo ſed ſufficit ꝙ poſſibilitas eſſendi homo competat ſoꝛti et pꝛopterea in hac pꝛopoſitiōe de⁹ nō poſſibiliter nō ē deus tempus impoꝛtatum per copulā diſtribuitur nā non poſſibiliter tantuꝫ valet ſicut impoſſibiliter Mō ly impoſſibiliter diſtribuit etiā tēpus impoꝛtatū p co pulam ⁊ ex hoc facile patet reſponſio ad argumentū.

¶ Quarto pꝛīcipaliter arguitur ſic iſte pꝛopoſitiones ſunt in eadeꝫ linea deus neceſſario differt ab homine deus non poſſibiliter nō differt ab homine ⁊ tn̄ ille pꝛopoſitiones non equipollēt igitur non omnes pꝛopoſitiones poſite in eodeꝫ rotulo equi pollent. Maioꝛ eſt clara quia ille pꝛopoſitiones ſunt in purpurea. ⁊ minoꝛ pꝛobatur ⁊ ſuppono ꝙ loqua mur naturaliter tunc ſic arguo Iſta eſt vera deus non poſſibiliter non differt ab homine. ⁊ alia eſt falſa igiꝰ ille non equipollent ꝙ iſta ſit vera deus non poſſibili ter non differt ab homine manifeſtat falſitas ſue con tradictoꝛie omnis deus poſſibiliter non differt ab ho mine non enim poteſt ita eſſe ꝙ deus non differat ab homine ꝙ autem iſta ſit falſa de⁹ neceſſario differt ab homine dupliciter ſic pꝛobo pꝛimo ſic bene ſequiꝰ de⁹ neceſſario differt ab homine ergo a quolibet homine deus neceſſario differt conſequens eſt falſum ergo et antecedens. Falſitatem conſequentis pꝛobo ſic ſequi tur bene a quolibꝫ homine deus neceſſario differt ſoꝛ tes eſt homo ergo a ſoꝛte deus neceſſario differt con cluſio eſt falſa vt notum eſt eo ꝙ ſua de ineſſe eſt con tingens minoꝛ eſt vera ergo maioꝛ eſt falſa. Secundo pꝛobo falſitatem huius deus neceſſario differt ab ho mine ſequitur bene deus neceſſario differt ab homi ne ergo deus neceſſario differt ab iſto homine ⁊ deus neceſſario differt ab iſto homine conſequentia tenet per deſcenſum copulatuꝫ ſub illo termino homine di ſtributo ⁊ falſitas illaruꝫ ſingularium eſt clara igitur illa modalis diuiſa de neceſſario eſt falſa.

¶ Et cōfirmatur iſte pꝛopoſitiones ſunt in eodem rotulo a non ſoꝛte ſoꝛtes non poſſibili ter differt ⁊ a non ſoꝛte ſoꝛtes impoſſibiliter differt et tamen ille pꝛopoſitiones non equipollent igitur di cta nulla. Conſequentia eſt manifeſta cum minoꝛe qꝛ ille pꝛopoſitiones ſunt in illa ce. Minoꝛem autem pꝛo bo ſic iſta eſt falſa a nō ſoꝛte ſoꝛtes non poſſibiliter dif fert ⁊ alia eſt vera igitur ille pꝛopoſitiones non equi pollent. Falſitas pꝛime ꝓbatur ſic bene ſequitur a non ſoꝛte ſoꝛtes nō poſſibiliter differt ergo ab iſto non ſoꝛ te ſoꝛtes non poſſibiliter differt vel ab iſto nō ſoꝛte ſoꝛ tes nō poſſibiliter differt quelibet ſingularium eſt falſa

fert. Conſequētia tenet in bocardo ⁊ volo ꝙ ſoꝛtes nō ſit in rerum natura quo poſito antecedens eſt verū igi tur ⁊ conſequēs veritas minoꝛis patet ex falſitate ſue cōtradictoꝛie iſti⁹ videlicet a quolibet ente ſoꝛtes poſ ſibiliter differt ex qua pꝛopoſitione ſequitur ꝙ a ſoꝛte ſoꝛtes poſſibiliter differt.

¶ Ad quartū pꝛincipale reſpōdeꝰ cō cedendo iſtas pꝛopoſitiones eſſe in eodem rotulo de⁹ neceſſario differt ab homine deus poſſibiliter non dif fert ab homine. Et dico ambas eē falſas / ⁊ quādo di cis iſta eſt falſa omnis deus poſſibiliter non differt ab homine igitur iſta eſt vera deus nō poſſibiliter nō dif fert ab homine concedo cōſequentiā ⁊ nego aſſumptū immo dico illam eē veram. Nec ſequitur deus nō poſ ſibiliter nō differt ab hoīe ergo pōt ita eē ꝙ deus non differat ab homine ratio ſtatim patebit.

¶ Contra hanc ſolutionē ſic arguo de ineē hui⁹ pꝛopoſitionis deus neceſſario differt ab homine eſt neceſſaria loquendo naturaliter vt pꝛoce dimus ſemper igitur illa pꝛopoſitio de neceſſario eſt vera conſequentia eſt clara et antecedens patet quia iſta eſt ſua de ineē deus differt ab homine quam no tum eſt eē neceſſariam loquendo naturaliter hanc par ticulam ſemper addo quia loquendo ſecundum rei ve ritatem notum eſt ꝙ illa pꝛopoſitio eſt contingens Re ſpondetur ꝙ ex quo a parte pꝛedicati huius pꝛopoſi tionis deus neceſſario differt ab hoīe ponitur termi nus diſtributus illa pꝛopoſitio non debet habere pꝛe ciſe vnam de ineſſe ſed debet poni ineē per plures ſin gulares inconiunctim ſumptas ita ꝙ ſic ponetur in eē deus differt ab iſto homine deus differt ab iſto ho mine ⁊ ſic de alijs modo quia iſte pꝛopoſitiones ſunt contingentes pꝛopterea pꝛopoſitio de neceſſario eſt falſa. Simile eſt in hac pꝛopoſitione ſoꝛtes poſſibili ter eſt omnis homo que eſt falſa nec debet poni ineē per hanc ſoꝛtes eſt omnis homo quia illa pꝛopoſitio eſt poſſibilis ſed debet poni ineē per multas ſingula res inconiunctim ſumptas nec opoꝛtet tenere pꝛedica tum in pꝛopꝛia foꝛma qui vellet tenere pꝛedictam pꝛo poſitionem eē veram haberet eam aliter exponere ꝙ̄ cōiter exponatur pꝛopterea dico eam eē falſam.

¶ Ad confirmationē reſpondeꝰ con cedendo iſtas ꝓpoſitiones eē in eodem rotulo a non ſoꝛte ſoꝛtes poſſibiliter differt. a nō ſoꝛte ſoꝛtes impoſ ſibiliter differt ⁊ nego ꝙ nō equiualēt et cōcedo hanc eē falſam a non ſoꝛte ſoꝛtes nō poſſibiliter differt. Et nego ꝙ alia ſequatur ex vero ⁊ ad pꝛobationē dico ꝙ iſta conſequentia nihil valet ab aliquo ente ſoꝛtes im poſſibiliter differt omne ens eſt non ſoꝛtes igitur a nō ſoꝛte ſoꝛtes impoſſibiliter differt ⁊ nego ꝙ arguitur ī bocardo mediū non tenetur vnifoꝛmiter ſupponit em̄ pꝛo pluribus in maioꝛi ꝙ̄ in minoꝛi.

¶ Quinto pꝛincipaliter arguiꝰ iſte pꝛopoſitiones ſunt in eodem rotulo ſoꝛtes poſſibiliter eſt non homo ſoꝛtes non impoſſibiliter eſt non homo ⁊ tamen ille pꝛopoſitiones non equipollent: igiꝰ nō omnes pꝛopoſitiones eiuſdem rotuli equipollēt. Cō ſequentia eſt manifeſta cum maioꝛe [illegible]

nõ hõ. Cõſequẽtia ẽ clara cũ minoꝛe ⁊ maioꝛ patet ꝑ falſitatẽ ſue ꝯtradictoꝛie iſte binariꝰ īpoſſibiliter ẽ nõ hõ cuiꝰ falſitas patet ꝑ veritatẽ huiꝰ iſte binariꝰ poſſibiliter ẽ nõ hõ. Nã de īneẽ illiꝰ ꝓpõnis ẽ poſſibilis.

¶ Et confirmatꝛ iſte ſunt in eodẽ rotulo ſoꝛtes poſſibiliter eſt in inſtãti in quo nõ eſt / ſoꝛtes nõ impoſſibiliter eſt in inſtãti in quo nõ eſt ⁊ tamẽ ille ꝓpoſitiones nõ equipollent ergo ꝓpoſitũ maioꝛ eſt clara quia ſunt in amabimus. Minoꝛ autem ꝓbatur ſic iſta eſt vera ſoꝛtes nõ impoſſibiliter eſt in inſtanti in quo nõ eſt ⁊ alia eſt falſa igitur ille ꝓpoſitiones nõ equiualent ꝙ illa ꝓpõ ſit vera patet ſic ⁊ ſuppono ꝙ ſoꝛtes nõ ſit in hoc inſtanti tunc ſic arguo ſoꝛtes nõ impoſſibiliter eſt in hoc inſtanti ⁊ ſoꝛtes nõ eſt in hoc inſtãti igitꝛ ſoꝛtes nõ impoſſibiliter eſt in inſtãti ī quo nõ eſt ꝙ autem illa ſit falſa patet per ſuã de ineſſe que eſt impoſſibilis ſoꝛtes eſt in inſtanti in quo nõ eſt. Nã illam manifeſtam inuoluit contradictionem

¶ Ad quintũ pꝛincipale reſpõdetur cõcedendo iſtas eſſe in eodẽ rotulo ſoꝛtes poſſibiliter eſt nõ hõ ſoꝛtes nõ impoſſibiliter eſt nõ hõ ⁊ nego ꝙ ille ꝓpoſitiones nõ equipolleant ⁊ quãdo dicis vna earũ eſt vera ⁊ alia falſa hoc nego vnde breuiter iſta ꝓpõ eſt diſtinguenda ſoꝛtes poſſibiliter eſt nõ hõ quia vel illa negatio nõ infinitat illum terminum ſic ꝙ ille terminus infinitus nõ ſupponit pꝛo aliquo ꝑ quo ſupponit ſuus terminus finitꝰ ⁊ ſic illa ꝓpoſitio eſt falſa nã ſenſus eſt ſoꝛtes poſſibiliter eſt illud qð nec eſt nec fuit nec erit nec põt eſſe hõ / ⁊ eodem mõ iſta ẽ falſa iſte binarius poſſibiliter eſt nõ hõ ſi autem ly nõ nõ ſic infinitet tunc illa ꝓpõ eſt vera ſoꝛtes poſſibiliter eſt nõ hõ nec debite ponitꝛ ineſſe per hanc ſoꝛtes eſt nõ hõ ſꝫ iſta eſt ſua de ineſſe hec entia ſunt nõ hõ demõſtrãdo materiã ⁊ foꝛmã ſoꝛtis que eſt poſſibilis ⁊ ſicut illa ꝓpõ in pꝛio ſenſu eſt falſa ita etiã iſta eſt falſa ſoꝛtes nõ impoſſibiliter eſt nõ homo ⁊ in ſecundo ſenſu ẽ vera.

¶ Contra hanc ſolutionẽ arguitur ſic ꝓbando hanc eſſe verã iſte binarius poſſibiliter eſt nõ hõ vt illa negatio nõ infinitat illum terminũ eo mõ quo dictum eſt vt videlicet nõ ſupponat ꝑ aliquo ꝑ quo ſupponit ſuus terminus finitus ⁊ ſic arguo de ineſſe illius ꝓpõnis eſt poſſibilis igitur illa ꝓpoſitio eſt vera ꝓbatur aſſumptum iſta eſt ſua de ineſſe iſte binarius eſt non homo ⁊ illa eſt poſſibilis.

Reſpondetur ꝙ illa nõ eſt ſua de ineſſe qꝛ pꝛedicatũ illius ꝓpoſitionis de ineſſe põt ſupponere ꝑ aliquo vel aliquibus mediãte copula ſue ꝓpõis ꝑ quibus nõ põt ſupponere pꝛedicatũ illius pꝛopõnis de poſſibili mediãte copula ſue pꝛopõnis. Ad dandũ ergo de ineſſe illius ꝓpõnis opoꝛtet dare vnã ꝓpõnem cuius pꝛedicatũ nõ poterit ſupponere mediãte copula de pꝛeſenti ꝑ aliquo quin ꝑ illo pꝛedicatũ illiꝰ de poſſibili poſſit ſupponere ꝑ illo mediãte copula de poſſibili. Pꝛopterea de ineẽ illiꝰ ꝓpõis erit hec iſte binarius ẽ aliquid quod impoſſibiliter eſt homo.

¶ Foꝛte dices iſta ꝓpoſitio iſte binarius eſt nõ hõ eſt de ineſſe alicuius ꝓpoſitionis de poſſibili ⁊ nõ niſi iſtius iſte binarius poſſibiliter eſt nõ hõ ergo ꝓpoſitũ. Reſpõdetur cõcedendo ꝙ eſt de ineẽ alicuius ꝓpoſitionis de poſſibili videlicet iſtius iſte binarius poſſibiliter eſt nõ hõ vt illa negatio nõ infinitet illum terminum eo modo quo dictũ eſt quia tũc illa ꝓpoſitio eſt vera cuꝫ ſenſus ſit iſte binarius poſſibiliter eſt aliquid qð non eſt homo vel quod non fuit hõ vel quod non erit homo ⁊c.

¶ Ad confirmationẽ reſpondetur cõcedendo iſtas eſſe in eodem rotulo ſoꝛtes poſſibiliter eſt in inſtanti in quo non eſt / ſoꝛtes non impoſſibiliter eſt in inſtanti in quo nõ eſt. Et ſicut iſta eſt vera ſoꝛtes non impoſſibiliter eſt in inſtanti in quo non eſt ita iſta eſt vera ſoꝛtes poſſibiliter eſt in inſtanti in quo nõ eſt. Et quando dicis iſta pꝛopoſitio que eſt ſua de ineſſe eſt impoſſibilis ſoꝛtes eſt in inſtanti in quo non eſt igitur illa pꝛopoſitio eſt falſa.

¶ Reſpondetꝛ cõcedendo ꝙ illa eſt impoſſibilis ſed non eſt ſua de ineſſe ſed iſta eſt ſua de ineſſe ſoꝛtes eſt in hoc inſtanti demonſtrando vnum inſtans in quo ſoꝛtes non eſt. vnde hic eſt notandũ ꝙ quñ eſt aliqua determinatio a parte pꝛedicati que non repugnat copule de poſſibili ſed repugnat copule pꝛopoſitionis de ineſſe tunc dando de ineſſe talis pꝛopoſitionis tollenda eſt talis determinatio. Iſtud declaratur in alijs iſta pꝛopoſitio eſt vera ſoꝛtes poſſibiliter erit in inſtanti futuro ⁊ tamẽ non ſic debet dari ſua de ineſſe ſoꝛtes erit in inſtanti futuro quia illa pꝛopoſitio ẽ impoſſibilis qð ſic ꝓbo bñ ſequitꝛ ſoꝛtes erit in inſtãti futuro ergo ſoꝛtes erit in iſto inſtãti futuro vel ſoꝛtes erit in iſto inſtãti futuro ꝗlibꝫ ſingularis ẽ falſa demõſtrãdo a inſtãs qð craſtina die erit iſta eſt impoſſibilis ſoꝛtes erit in iſto inſtãti futuro quod ſic pꝛobo bene ſequitur ſoꝛtes erit in iſto inſtanti futuro igitur in aliquo inſtanti ſoꝛtes erit in iſto inſtanti futuro et vltra ſic arguo per deſcenſum ſub illo termino aliquo inſtanti. Soꝛtes in aliquo inſtanti erit in iſto inſtanti futuro igitur in iſto aut in iſto inſtanti ſoꝛtes erit in inſtãti futuro quelibet ſingularis eſt falſa qꝛ vel demonſtras inſtans vel aliquid aliud ſi ſm clara ẽ falſitas illius pꝛopõnis ſi pꝛimũ ſequitur ꝙ in a inſtanti ipſuꝫ a inſtans erit futurum. Pꝛopterea de ineſſe illius pꝛopoſitionis debet eſſe hec ſoꝛtes erit in hoc inſtanti demonſtrando vnum inſtans futurum ⁊ opoꝛtet derelinquere illam determinationem futuro.

¶ Sexto pꝛĩcipaliter arguitꝛ ſic iſte ſunt in eodẽ rotulo homo qui nec eſt nec fuit nec erit poſſibiliter eſt / homo qui nec eſt nec fuit nec erit non impoſſibiliter eſt ⁊ tamen ille pꝛopoſitiones non equipollent igitur pꝛopoſitum. ꝙ ſint in eodem rotulo clarum eſt ⁊ ꝙ nõ equipolleant ꝓbo ſic iſta ẽ vera hõ qui nec eſt nec fuit nec erit nõ impoſſibiliter eſt quod ſic ꝓbo ⁊ demõſtro vnum hominem creatũ a deo quem tñ nũꝗ creat neqꝫ creauit neqꝫ creabit ⁊ ſic arguo iſte hõ poſſibiliter eſt ⁊ iſte hõ poſſibiliter eſt homo qui nec ẽ nec fuit nec erit igitur ⁊ ꝙ iſta ſit falſa homo qui nec ẽ nec fuit nec erit poſſibiliter eſt pꝛobo ſic de ineſſe illiꝰ pꝛopoſitionis eſt impoſſibilis igitur illa pꝛopõ eſt falſa. Conſequentia eſt clara ⁊ aſſumptum pꝛobo ſi haberet aliquam de ineſſe maxime eẽt hec iſte homo eſt demonſtrando vnum hominẽ qui nec eſt nec fuit nec erit. Sed illa de ineſſe eſt impoſſibilis quod ſic pꝛobo qꝛ ſi ipſa ſit poſſibilis tunc poterit ita eſſe ſicut per eã ſignificatur ſed hoc eſt falſum quod ſic pꝛobo ſi poſſet ita eẽ ſicut per illam pꝛopoſitionẽ ſignificatur hoc maxime eẽt caſu quo ille homo produceretur a deo. Sed contra tunc illa pꝛopoſitio non amplius eſt de ineſſe illius pꝛopoſitionis de poſſibili poſtꝙ non demõſtratur illud pꝛo quo ſupponit ſubiectum illius modalis diuiſe. Et per conſequens impoſſibile eſt ita eſſe ſicut per de ineſſe illius ꝓpoſitionis de poſſibili ſignificatꝛ Et per conſequens illa ꝓpoſitio de poſſibili eſt falſa.

¶ Et confirmatꝛ iſte ſunt in eodẽ ro-

tulo adā poſſibiliter eſt adā non impoſſibiliter ē ⁊ ille nō equipollent igitur minor probatur. Secunda eſt vera vt notum eſt ⁊ prima eſt falſa vt patet per impoſſibilitatem ſue de ineſſe iſta eſt impoſſibilis adam eſt quia non poteſt dari ita eſſe ſicut per eam ſignificatur quia ſi daretur tunc corruptum poſſet redire cuius oppoſitum ſuppono loquendo ariſtotelice.

¶ Ad ſextū principale reſpondetur cōcedendo ꝙ ille ꝓpōnes ſint in eodē rotulo ⁊ etiā concedo ꝙ equipollent ⁊ nego ꝙ de ineē iſti⁹ ſit impoſſibilis hō qui nec eſt nec fuit nec erit poſſibiliter eſt ⁊ dico ꝙ illa eſt ſua de ineē iſte homo eſt demōſtrādo aliquē hominē creabilem a deo quē neqꝫ creat neqꝫ creauit neqꝫ creabit. Et quando dicis nō poteſt ita eē ſicut ꝑ illā ꝓpōnē ſignificatur hoc nego imo abſolute pōt ita eē ſicut ꝑ illā ꝓpōnē ſignificatur ⁊ qñ dicis ponatur in eē volo/tūc illa ꝓpō nō ampli⁹ ē de ineē talis ꝓpōis cōcedo. Et ex illo ſolū potes cōcludere ꝙ nō pōt ita eſſe ſicut ſignificatur ꝑ de ineſſe illius ꝓpōnis de poſſibili cū quo tamen ſtat ꝙ ſicut per de ineē illius ꝓpōnis ſignificatur ita pōt eē in re. Do tibi vnū ſimile non poteſt ita eſſe ſicut ſignificatur per propoſitionem falſā ſed ſicut per propōnem falſam ſignificatur ita poteſt eē. Et ex iſto ſequitur ꝙ aliqua eſt propoſitio de ineē alicuius modalis ⁊ ipſis ſignificantib⁹ omnino vt nūc ſignificāt illa propō non amplius eſt de ineſſe illius ꝓpoſitionis. Sequitur ſecundo ꝙ aliqua ē modalis de poſſibili vera ⁊ tñ nūqꝫ poterit habere aliquam ꝓpoſitionem veram que ſit ſua de ineſſe.

¶ Ad confirmationē cōcedo iſtas ꝓpōnes eſſe in eodē rotulo adam poſſibiliter ē adā non impoſſibiliter ē ⁊ dico ꝙ ambe ſunt vere ⁊ bñ equipollent. Et quando dicis iſta eſt impoſſibilis adā eſt ⁊ eſt de ineē huius adam poſſibiliter eſt igitur illa propoſitio eſt falſa. Reſpōdetur ꝙ iſta eſt mere poſſibilis adā eſt etiam procedendo mere naturaliter/et concedo ꝙ poteſt dari ita eſſe ſicut per illā ſignificatur. Et quando dicis detur ꝙ ita ſit ſicut per illā ſignificatur/dico ꝙ nō debet dari ita eſſe ſic ꝙ detur iſta iam vera adā ē. Nec ad veritatem huius pōt ita eē ſicut per illā ſignificatur requiritur ꝙ pro nūc poſſit dari ita eſſe ſicut ꝑ illā ſignificatur ſed ſufficit ꝙ aliqñ poterit dari. Etiā vtendo valde magno tempore vel vtendo per trāſactionē tꝑis poteſt nunc dari ita eſſe ſicut per hanc ſignificatur adā eſt vt facile practicari poteſt. Nec ex hoc habetur contra Ariſtotelem ꝙ idē corruptū numero poſſit redire.

¶ Septimo principaliter arguitur ſic Iſte propōnes ſunt in eodē rotulo ſortes poſſibiliter differt ab albo/ſortes nō impoſſibiliter differt ab albo/⁊ tamē ille ꝓpoſitiones non equipollēt igr̄ maior eſt clara ⁊ minor probatur iſta eſt falſa ſortes poſſibiliter differt ab albo: vt patet per ſuam tertiā exponentē ſortes impoſſibiliter eſt albus ⁊ iſta eſt vera ſortes nō impoſſibiliter differt ab albo qđ ſic ꝓbo bene ſequitur ſortes differt ab albo igitur ſortes non impoſſibiliter differt ab albo. Cōſequentia tenet nam oppoſitum cōſequentis repugnat antecedenti ⁊ antecedens ſuppono eſſe verum igitur conſequens ...

eſt ſortes ergo ſortes poſſibiliter eſt album ſine albedine tenet conſequentia per cōuerſionē. Et antecedēs ꝓbatur bñ ſequitur hoc ſine albedine poſſibiliter ē ſortes demōſtro ſortē ⁊ hoc poſſibiliter eſt albū ergo album ſine albedine poſſibiliter eſt ſortes ꝯña eſt ſillogiſm⁹ expoſitori⁹ ⁊ añs eſt verū ꝑ qualibet parte igitur ⁊ cōſequens ⁊ ſic habetur veritas hui⁹ ſortes poſſibiliter ē albū ſine albedine/ꝙ aūt iſta ſit falſa ſortes nō impoſſibiliter eſt album ſine albedine ꝓbo ſic ſua cōtradictoria ē vera/ſortes impoſſibiliter ē albū ſine albedine/q: bñ ſequitur ſortes nō pōt eē alb⁹ niſi habeat albedinē igitur ſortes impoſſibiliter eſt albus ſine albedine.

¶ Ad ſeptimū principale reſpondetur cōcedēdo ꝙ ille ꝓpōes ſunt in eodē rotulo ⁊ nego ꝙ nō equipolleāt immo dico ambas eē falſas/⁊ qñ ꝓbas hāc ſortes nō impoſſibiliter differt ab albo ſic arguēdo ſortes differt ab albo ergo ſortes nō impoſſibiliter differt ab albo nego cōſequentiā ⁊ nō potes habere aliā ꝓbationē quā hāc q: illa eſt de ineſſe illi⁹ ꝓpōis ſed illud nego vñ aliqui aſſignauerunt de ineſſe hui⁹ ꝓpōis ſortes poſſibiliter differt ab albo ſic ſortes differt ab albo poſſibili q: ex quo tertia exponēs illi⁹ ꝓpōnis de poſſibili ē hec ſortes impoſſibiliter eſt alb⁹ oportet ꝙ idē denotetur ꝑ ſuā de ineſſe mō tertia exponens illius de ineē eſt hec ſortes nō ē albū poſſibile ꝑ quā idē denotatur ꝙ per hanc denotatur ſortes impoſſibiliter ē albus que vt dictū eſt eſt tertia exponēs alterius. Sed hec ſolutio nō placet q: tūc ſequeretur hāc eē falſam angelus michael poſſibiliter differt ab albo ꝙ diceret nemo ſequela tñ ꝓbatur ſic. Sua de ineſſe deberet eſſe hec angel⁹ michael differt ab albo poſſibili vt patet per de ineſſe alterius ꝓpōnis. Sed illa ꝓpō eſt impoſſibilis vt patet per ſuā ſecundā exponentē omne album poſſibile eſt. Nam illa eſt impoſſibilis eo ꝙ implicat oīa alba poſſibilia eſſe. Et hic loquor vt plures ꝓpterea aliter videri meo reſpōdendū eſt ad argumentū. Et cōcedo hanc eſſe falſam ſortes poſſibiliter differt ab albo tenendo illā tertiā exponentē dari eo mō quo dictū eſt. Sꝫ dico ꝙ iſta nō eſt ſua de ineē ſortes differt ab albo poſſibili ſꝫ ſicut dictū eſt. de iſta de⁹ neceſſario differt ab hoīe ꝙ debꝫ poni ineſſe per multas ſingulares ratione termini diſtributi qui ponitur a parte predicati ſic dico de iſta ſortes poſſibiliter differt ab albo mō demōſtrādo ipſum ſortē iſta eſt impoſſibilis ſortes differt ab iſto albo ⁊ ꝓpterea illa ꝓpō de poſſibili eſt falſa ⁊ ex illo claret quomō iſta eſt vera angel⁹ michael poſſibiliter differt ab albo quelibet cuiꝫ eius ſingularis per quā ponitur ineē eſt poſſibilis nec oportet demōſtrare angelū michaelē q: illa determinatio nō ſupponit ꝑ eo mediāte illa copula de poſſibili.

¶ Ad confirmationē reſpondetur cōcedendo iſtas propoſitiones ſortes poſſibiliter ē albū ſine albedine ſortes nō impoſſibiliter ē albū ſine albedine eē in eodē rotulo ⁊ eas equipollere ⁊ dico ꝙ ſe cōſequuntur in falſitate ⁊ quēadmodū iſta ē falſa ſortes nō impoſſibilr̄ ē albū ſine albedie ita etiā hec ē falſa ſortes poſſibiliter ē albū ſine albedine vt patet ꝑ ſuā de ineē impoſſibilē ſortes ē albū ...

¶ Forte dicis bene ſequit̄ ſortes poſſibiliter eſt albū ſine iſta albedine ⁊ ſortes poſſibiliter eſt albū ſine iſta albedine ⁊ ita quacūq; albedine demōſtrata igit̄ ſortes poſſibiliter eſt albū ſine albedie tenet ꝯña per aſcenſum copulatiuū ſub illa determinatiōe ſtante cōfuſe ⁊ diſtributiue. Sꝫ probo hanc eſſe veram albū ſine albedine poſſibiliter eſt ſortes ⁊ ſic arguo de ineſſe illius ꝓpoſitiōis eſt poſſibilis igit̄ illa propō eſt vera ꝯña eſt nota ⁊ añs patet iſta eſt ſua de ineſſe hoc eſt ſortes demōſtrādo ſortē. Nam poſtꝙ ſubiectū illi⁹ propoſitionis eſt terminus connotatiuus ponetur illa propoſitio ineſſe oportet delere illum terminum connotatiuum ⁊ loco eius ponere abſolutum.

¶ Ad primum iſtoꝝ reſpondet̄ negādo hanc ſortes poſſibiliter eſt albuꝫ ſine albedine ⁊ nego hanc ꝯñam ſortes poſſibiliter eſt album ſine iſta albedine ⁊ ſortes poſſibiliter eſt albū ſine iſta albedine ⁊ ſic de ſingulis ergo ſortes poſſibiliter eſt albū ſine albedine ⁊ nego ꝙ ibi ſit bon⁹ aſcēſus vnde illa determinatio ſtans cōfuſe ⁊ diſtributiue ſtat imobiliter ita ꝙ ſub ea non opꝫ aſcēdere aut deſcēdere vel ſi aliquo mō vis aſcēdere solū diſiunctim potes deſcendere. Sꝫ ſimpliciter melius eſt non admittere aſcenſum.

¶ Ad ſecundū reſpondetur negādo hanc albū ſine albedie poſſibiliter eſt ſortes ⁊ nego ꝙ ſua de ineſſe ſit poſſibilis nec illa eſt ſua de ineſſe hoc ē eſt ſortes ſed iſta hoc albū ſine albedine eſt ſortes ⁊ qñ vlteri⁹ dicis ſubiectū illi⁹ propōnis eſt termin⁹ cōnotatiu⁹ igit̄ ponēdo illam ꝓpoſitionē ineſſe opꝫ delere illū terminū cōnotatiuū ⁊ loco eius ponere terminum abſolutuꝫ dico ꝙ conſequentia nihil valet vnde breuiter eſt hic aduertendū ꝙ quando ſubiectum alicuius propōnis includit contradictionem ponendo illā propoſitionem ineſſe oportet illud ſubiectū manere in ꝓpria forma dato ꝙ ſit terminus connotatiuus nō opꝫ ipſum mutare in terminum abſolutū modo quia ſubiectum propoſitionis dicte cōtradictionē includit ponendo illam propoſitionē ineſſe oportet ſeruare illud idem ſubiectū ſimile eſt in hac ꝓpoſitione ſortes alb⁹ ſi eſt coloratus poſſibiliter eſt ſortes que eſt falſa ⁊ ponendo eam ineſſe oportet ſeruare illud idem ſubiectū ⁊ ponere eam ineſſe per hanc ſortes albus ſi eſt coloratus eſt. Nec loco illius termini ponendus eſt termin⁹ abſolutus eo ꝙ repugnantiam inuoluit.

¶ Octauo principaliter arguit̄ iſte propōnes ſunt in eodē rotulo ſortes poſſibiliter ē ſortes alb⁹ ⁊ ſortes niger ſortes nō impoſſibiliter ē ſortes alb⁹ ⁊ ſortes niger ⁊ tñ ille propoſitōes nō equipollēt igitur ꝯña eſt clara cū maiore ⁊ minorē probo ſic. Iſta propoſitio eſt falſa ſortes nō impoſſibiliter eſt ſortes albus ⁊ ſortes niger vt patet per ſuā de ineſſe ſortes ē ſortes alb⁹ ⁊ ſortes niger que eſt impoſſibilis naturaliter procedendo ſicut ꝓcedimus ⁊ iſta eſt vera ſortes poſſibiliter eſt ſortes albus ⁊ ſortes niger quod ſic probo bene ſequitur ſortes albus ⁊ ſortes niger poſſibiliter eſt ſortes igitur ſortes poſſibiliter eſt ſortes albus ⁊ ſortes niger. conſequentia tenet per conuerſionem ⁊ aſſumptuꝫ patet bene ſequitur hoc ⁊ ſortes niger poſſibiliter eſt ſortes demonſtrando ſortem ⁊ hoc poſſibiliter eſt ſortes albus igitur ſortes albus ⁊ ſortes niger poſſibiliter eſt ſortes: conſequentia eſt ſillogiſmus ex poſitorius ⁊ antecedens eſt verū vt patet aſpicienti ſingulas partes: igitur conſequens eſt verum.

¶ Et confirmat̄ iſte non equipollēt omnia producibilia poſſibiliter ſunt producta omnia producibilia nō impoſſibiliter ſunt producta tenēdo vtrobiq; ly oīa collectiue. Et tñ ſunt ī eodē rotulo igitur. Minor eſt clara ⁊ maiorē ꝓbo iſta eſt vera oīa ꝓducibilia nō impoſſibiliter ſunt ꝓducta nā iſta eſt ſua de ineſſe iſta ꝓducibilia ſunt ꝓducta quibuſcūq; ꝓducibilibus demōſtratis igit̄ iſta eſt vera oīa ꝓducibilia nō impoſſibiliter ſunt ꝓducta. Sed iſta ē falſa oīa ꝓducibilia poſſibiliter ſunt ꝓducta qđ ꝓbo ſic. Subiectum illius ꝓpōnis non ſupponit nec ſupponere pōt mediante tali copula igit̄ illa ꝓpō eſt falſa conſequētia eſt clara ⁊ aſſumptū patꝫ nulla ſunt nec poſſunt eē omnia producibilia quia detur oppoſitū ⁊ quero vel deus pōt producere aliqua alia producibilia que nō ſint de numero illoꝝ vel non ſi ſecunduꝫ potentia dei eſt exhauſta ⁊ deus nō erit omnipotens: quod eſt ꝯtra primum articulū fidei credo in deum patrem omnipotentem. Si autem poteſt producere aliqua alia ꝓducibilia non dederatis omnia producibilia.

¶ Ad octauuꝫ principale reſpondet̄ cōcedendo ꝙ ille ꝓpōnes ſunt in eodē rotulo et nego ꝙ nō equiualeāt ⁊ ſicut vna eſt falſa ita eſt ⁊ alia ⁊ qñ probas hanc ſortes poſſibiliter eſt ſortes albus ⁊ ſortes niger ſic arguēdo ſortes albus ⁊ ſortes niger poſſibiliter eſt ſortes ergo ſortes poſſibiliter eſt ſortes alb⁹ ⁊ ſortes niger. Nego cōſequentias nec ibi arguitur debite per conuerſionē q2 ly poſſibiliter appellat in cōſequēte ſuper illa duo connotata partium predicati ratiōe cuius denotatur per illam propoſitionem ꝙ ſit cōpoſſibilitas illarū duarū connotationū in eodē ſubiecto ſimul. Et hoc non denotatur in conſequente.

¶ Contra hanc ſolutionē arguit̄ ſic iſta propoſitio ſortes poſſibiliter eſt ſortes albus ⁊ ſortes niger: poteſt aliquo modo conuerti ⁊ non poteſt cōuerti niſi in hanc ſortes albus ⁊ ſortes niger poſſibiliter eſt ſortes nec illa etiam poteſt conuerti in aliquam niſi in aliam igitur illa conuerſio erit bona.

¶ Secūdo ſic arguo ſequit̄ bene ſortes poſſibiliter eſt hoc ⁊ ſortes niger demonſtrādo ſortem ⁊ hoc poſſibiliter ē ſortes albus/ igitur ſortes poſſibiliter eſt ſortes albus ⁊ ſortes niger conſequentia ē ſillogiſmus expoſitorius totum antecedens eſt verum igitur ⁊ conſequens.

¶ Tertio ſic bene ſequit̄ ſortes poſſibiliter eſt aliquid quod poſſibiliter eſt ſortes albus et aliquid quod poſſibiliter eſt ſortes niger ergo ſortes poſſibiliter eſt ſortes albus ⁊ ſortes niger tenet conſequentia a conuertibilibus. Nam partes illoꝝ copulatorum conuertuntur mediante illa copula ⁊ per cōſequens illa copulata inter ſe conuertuntur.

¶ Ad primum iſtoꝝ reſpondet̄ cōcedendo ꝙ iſta propoſitio ſortes poſſibiliter eſt ſortes albus ⁊ ſortes niger bene poteſt conuerti/ ſed nō debꝫ conuerti in hanc ſortes albus ⁊ ſortes niger poſſibiliter eſt ſortes ſed in iſtam quod poſſibiliter eſt ſortes albus ⁊ ſortes niger poſſibiliter eſt ſortes vt ſeruetur eadem appellatio. Et eodemmodo dicitur ꝙ iſta ſortes albus ⁊ ſortes niger poſſibiliter eſt ſortes nō debet cōuerti in iſtam/ ſortes poſſibiliter eſt ſortes albus ⁊ ſortes niger. Sed debet conuerti in hanc ſortes ſortes albus ⁊ ſortes niger poſſibiliter eſt.

¶ Forte petis quomō debet verificatio fieri ſubiecti huius propoſitionis ſortes albus et ſortes niger poſſibiliter eſt ſortes. Dico ꝙ ſic debet fieri verificatio hoc demonſtrando ſortem ſortes albus ⁊

ſortes niger poſſibiliter eſt. Unde tenetur hic ly ⁊ ſemꝑ complexiue dato ꝙ copula verbalis ſit ſingularis numeri vel ſi facias vīem in hoc muta copulaȝ in copulam verbalem pluralis numeri.

❡Ad ſecundū̃ reſpondetur negãdo illam conſequentiam nec eſt ſillogiſmꝰ expoſitoriꝰ nō enim ſeruatur eadem appellatio.

❡Ad tertiū̃ reſpõdetur negãdo hãc conſequentiam ſortes poſſibiliter ē aliquid quod poſſibiliter eſt ſortes albus ⁊ aliquid quod poſſibiliter ē ſortes niger ergo ſortes poſſibiliter ē ſortes albꝰ ⁊ ſortes niger. Et cōcedo ꝙ partes illorū̃ copulatorū̃ ꝯuertunt in ordīe ad talē copulā nec ꝓpterea ſequit̃ ꝙ cōſequētia ſit bona qꝛ variat̃ appellatio. Nā in iſta ſortes poſſibiliter ē ſortes albꝰ ⁊ ſortes niger ly poſſibiliter appellat ſuper ſignificata formalia illorum terminorum ſortes albus ⁊ ſortes niger ⁊ non taliter appellat in alia quare conſequentia facta nihil valet.

❡Ad confirmationē reſpondet̃ concedendo iſtas propoſitiones eē in eodē rotulo oīa producibilia poſſibiliter ſunt ꝓducta oīa ꝓducibilia nō impoſſibiliter ſunt ꝓducta et dico ꝙ ambe ſunt falſe. Nec bene datur de ineē illius ꝓpōnis. Sed quēadmodū dictū fuit priꝰ ꝙ qñ ſubiectū alicuius ꝓpōnis que debet poni ineē inuoluit repugnātiā ꝙ ponendo talem propoſitionē ineē oportet ſeruare illud ſubiectuȝ Propterea ponendo illā ꝓpōnē ineē oportet eā ſic ponere oīa producibilia ſunt ꝓducta que ē impoſſibilis niſi diceret̃ ꝙ illud ſubiectum ſtaret ſcōm exigentiam illius copule de p̄ſenti de quo pronūc nō curo ⁊ quēadmodū ꝓbauimus ꝙ nō poſſunt dari oīa producibilia a deo ita faciliter pōt ꝓbari ꝙ nō poſſunt demonſtrari ad imaginationē oīa ꝓducibilia. Et quo infert̃ aliquos male dicere qui dicunt demonſtrent̃ ad imaginationem omnes homines poſſibiles.

❡Nono principaliter arguit̃ ſic iſte propoſitiones ſunt in eodem rotulo deus in iſto inſtāti neceſſario eſt vt ly in iſto inſtāti deteriet copulā deꝰ in iſto inſtanti non poſſibiliter nō eſt: ⁊ tamē non equipollent igitur ꝙ ille ꝓpoſitiones ſint in eadē linea notum eſt ſed ꝙ non equipolleant probo ſic. Iſta ꝓpoſitio eſt falſa deus in iſto inſtanti non poſſibiliter non ē quod probo ſic. Sua cōtradictoria eſt vera deꝰ in hoc inſtanti poſſibiliter nō eſt cuius veritas eſt manifeſta. Nam contingens eſt deum in hoc inſtanti eſſe igitur deus in hoc inſtanti poſſibiliter non eſt ⁊ iſta eſt vera deus in hoc inſtanti neceſſario eſt quod ſic probo deꝰ neceſſario in aliquo inſtanti eſt hec ꝓpō eſt vera vt patet per ſuam de ineē neceſſariam deꝰ in aliquo inſtanti eſt ⁊ ſuppono ꝙ loquamur nominaliter ſecundum imaginationem cōmunem de inſtantibus tunc quero vel in iſta propoſitione deus neceſſario in aliquo inſtanti eſt ille terminus aliquo inſtanti ſtat confuſe et diſtributiue vel determinate. Si primum ergo licituȝ erit deſcendere copulatiue. Et per conſequens demōſtrando inſtans preſens iſta erit vera deus neceſſario in hoc inſtanti eſt. Si ſcḋm ille terminus aliquo inſtāti

purpurea ⁊ probo minorem ⁊ ſuppono ꝙ ſemper demōſtretur materia ſortis ⁊ loquamur naturaliter iſto poſito hec ē falſa hec materia neceſſario eſt entia. Nā ſua de ineē eſt cōtingens videlicȝ iſta hec materia ē entia ſorte eēn exiſtēte in rerū natura iſta eſt vera hec materia eſt entia puta ſue due medietates ⁊ ſi ſortes moriatur ⁊ illa materia diuidatur in plures partes tunc iſta eſt falſa hec materia eſt entia cum ſit affirmatiua de ſubiecto nō ſupponente. qȯ autem iſta ſit vera hec materia impoſſibiliter non eſt entia pȝ qꝛ hec materia eſt ingenerabilis ⁊ incorruptibilis ſcōm Ariſtotelem. Et per conſequens nō poſſibiliter nō ē entia. Et vltra ſequitur ab equiualentibus ꝙ hec materia impoſſibiliter non eſt entia quod erat probandum.

❡Ad nonuȝ principale reſpōdet̃ cōcedēdo illas propōnes eē in eodē rotulo ⁊ dico ꝙ quelibet earum ē falſa hec eſt falſa deus in hoc inſtāti neceſſario ē vt ly in hoc inſtāti determinet copulā ⁊ ad ꝓbationē reſpōdet̃ concedēdo hāc ꝓpōnē deus neceſſa eſt in aliquo inſtāti ⁊ dico ꝙ iſte terminus aliquo inſtāti nec ſupponit ibi diſtributiue nec determinate ſed cōfuſe. Unde quēadmoduȝ in iſta propōne omnis hō eſt animal ly omnis cōfundit ly animal eo ꝙ in ordine ad illam propoſitionem manente diſtributione nō requiritur verificatio pro aliquo certo ſuppoſito. Sed ſufficit ꝙ dempto tali ſigno in ordine ad vnū ſuppoſitū de ly hō fiat verificatio ꝓ vno ſuppoſito de ly aīal. Pari forma eſt de ly neceſſario qꝛ in ſua de ineē que ſemper eſt vera ſufficit ꝙ in vno tēpore fiat verificatio ꝓ vno ſuppoſito de ly inſtāti ⁊ alio tempore pro alio ſuppoſito. Et ita iſte ꝓpōnes nō equiualēt deꝰ in aliquo inſtāti neceſſario ē ⁊ deus neceſſario eſt in aliquo inſtāti Nam ſecunda eſt vera ⁊ prima falſa.

❡Ad confirmationeȝ reſpondet̃ cōcedēdo illas propoſitiones equipollere. Hec materia neceſſario eſt entia hec materia impoſſibiliter non eſt entia ⁊ ambe ſunt vere. Et qñ ꝓbas hāc falſam. Hec materia neceſſario ē entia ꝑ ſuā de ieē videlicet ꝑ hāc hec materia ē entia. Dico ꝙ illa nō ē ſua de ineē qꝛ ſicut bene ꝓbatum eſt illa eſt contingens. Sed ad dandam de ineē illius propoſitionis aduertendum eſt ꝙ oportet accipere vnum diſiunctum cuius prima pars demonſtrabit duas medietates illius materie. Secūda tres tertias Tertia quattuor q̄rtas alia quīꝙ quintas ⁊ ſic conſequenter procedendo in infinitum ita ꝙ per partes illius diſiuncti demonſtrentur omnes partes illius materie eo modo quo poſſent diuidi. Et ſi ly a conuerteretur tunc cuȝ illo diſiuncto iſta eſſet de ineē illius propoſitionis a eſt entia que ē neceſſaria. De hoc argumento ⁊ de hijs que hic omittunt̃ alibi plura videbuntur ⁊ hec de queſtione ſexta ⁊ ꝑ conſequēs de ſecundo peri hermenias.

❡Trilogus inter duos diſcipulos ⁊ regentem.

Guillermus fanians.

P Oſtq̄ȝ ſagaciſſimis preceptoribus rationi ſemꝑ cōſona voluntas inſur

Digitized by Google

Sit tibi ſidereo cum ſonte parta ſalus. Que cauſa te impulit huc accedere. ¶ Guillermus faniaus. Amicitia. ¶ Balduinꝰ hulle. Quid amicitia: cur hec ais. ¶ Guillermus faniaus. Amicitia me ad id faciendū concitauit que ſociū ſemper ad rectos iuſticie colles dirigere ⁊ ad bonum adhortari omnes non deſiſtit in uitare. Et ſi increpans ⁊ reprehenſo melior non iudicetur. ¶ Balduinus hulle Amigoras quid omnium ille prudentiſſimus. Salomon ſuis prouerbijs inſeruerit Qui erudit deriſorem ipſe iniuriam ſibi facit. ⁊ qui arguit impium ſibi maculam generat. ¶ Guillermus faniaus. Uera refers. Sed quoniam te a teneris vt greci aiunt. vnguiculus intus ⁊ in cute cognoui animaduerti probam vitam tuam ad excelſe virtutis faſtigia ſemper anhelare. Uerum quandoq; bonus dormitat homerus. Propterea ſubiungit Argue ſapientem et diliget te. da ſapienti occaſionem ⁊ addetur ei ſapientia. Doce iuſtum ⁊ feſtinabit accipere. ¶ Balduinus hulle. immortales tibi non q̄tas debeo ſed q̄tas poſſum habeo gratiarum actiones. Non ſolū nouiſti verum in execucionem mittere ſtudes aureas hebrei ſapientis ſententias. Suſcita inquit amicum tuum nec dederis ſomnum oculis tuis nec dormitent palpebre tue. Quoniam ergo inter odoriferos redolenti gramine flores nobis contingit ſpaciari referas oro acidie naturam ad quam plerīq; omnes inclinātur. ¶ Guillermus faniaus. Deſiderijs tuis edepol acquieſcere gaudeo plurimum quo ſepius inani ocio ex turpi cōſuetudine ſepeliamur. Comparatur imprimis Acidia ſalicibus quemadmodum enim arbores ille ſteriles ⁊ infecunde vmbram dumtaxat porrigunt: ſic lenti nullos parturiunt fructus Ad ſolum vmbra ſunt cacodemoni refrigerium. Quod de ipſo dyabolo elegantiſſimo ſanctiſſimi iob teſtimonio pbatur cum ait circundant eum ſalices infructuoſe. Comparatur inſuper ocioſus cani famelico huiuſmodi ſiquidem piger inſtar canis eſurit omneſq; ſenſus vniuerſali fame corripiuntur iuxta illud pſalmiſte. Famen patientur vt canes os eī eiꝰ eſurit cibaria delicata: līgua verba vacua manus opera vilia. cor honores: auris rumores ⁊ oculi vanitates. Unde prouerbiorum capite viceſimo primo ſic idem cecinit. deſideria occidunt pigrum. Comparatur deniq; ferro quod ſi non tractetur cito obducitur rubigine. Quod baptiſta Mantuanus his verſibus lepidiſſime deſcripſit ferrum ſi tranſit in vſus Aſſiduos ſplendore micat vultuq; nitenti. Audet ad argenti decus aſpirare ſuperbum At ſi longa quies ierit fuſcat̄ ⁊ atrā. Uertit̄ in ſcabiē celeriq; abſumit̄ euo ꝑmiſſorū ꝙ cōtēplatiōe admouemur ſegnitiē tā q̄ ado ꝑnibeſcē. i. dñatorē egeſtat̄ euitare. pl'a ſup h̄ v̄ba feciſſem ſi tēporis pāteretur oportunitas Quare illis ſuperſedeo. ¶ Balduinus hulle. O melliflui ſermones O grauis ſententie pondus aureum O verbum noſtris auribus amenum ⁊ ſuaue. Qualis fragrātia eloquentiſſime facundie q̄tus odor ſuperans redolentia balſama: q̄tus verborum lepido manat ab ore liquor Ceterum vnum inter hec gaudia me in vehementem ducit admirationem ꝙ videlicet hilari gaudio plurimum geſtiens exultantiq; leticia perfuſus appareas. ¶ Guillermus faniaus Magnum quid balduine miraris nec etiam immerito letabundum me vides ⁊ frōte minus auſtera ſubridentē cum hec ſane in intimis precordiorum rimari attentius ſtudeo propter gaudium vehemens letho ferme corripior. Uenit leta dies niueo ſignanda colore ſemper et ante ſacros rite coenda focos. ¶ Balduinus gulle. Noli precor me dulcibus vt puto verbis tam diu heſitantem ſuſpendere.

Spes eſt longa dolor promiſſum munus amanti. Expectare diu labor eſt ⁊ pondus iniquum. Confido nimirum ex te aliquid frugis ⁊ gaudij ſicut verba tua ſonant ſuſcipere. Eya age ſocio cuncta radicitus euelle ne non expaueſcas. ¶ Guillermus faniaus. Profecto non mentiar rem ordine pandam. Debes imprimis aduertere dialecticam ſublimi montis reſidentem vertice ad quam olim difficilis admodum via propter intieris ſenticoſi anguſtas fauces apparebat: nihilominus venerabilis ⁊ apprime ſagax preceptor noſter nos cum reliquis ad huius imperialis dñe apicē anhelos credēs euehere eductis oībus ipedimētis aſperū iter leuigauit. Hec eſt igit̄ via quā fecit dñs exultātes ambulemꝰ in ea. Balduinꝰ hulle. Felicē hercle locū aperuiſti. Huc obſecro pegrini ⁊ aduene paſſu velociore ſolito pergamus ⁊ loci amenitatē reuiſere nō pigeat. Guillermus faniaus. Pigeat: quē tederet apricū iter odore tā fraganti redolens calcare. ¶ Balduinꝰ hulle. Quem: inertem. Nōne pigeret ignauum digito triſtem depellere muſcam. Quominus ergo ſegniciei et torpedinis inſimulemur ad iter opus ē accingi. Guillermus faniaus. Quis noſtrum recuſet. Hercle nemo Hec via nullo pacto aſpera immo leuigata me nuſq̄ defatigaret. ¶ Balduinꝰ hulle. Haud ſecꝰ de me putas. ¶ Guillermꝰ faniaus. Abſit / videni itineris a preceptore noſtro facti principium. Jam incipimus introire. ¶ Balduinus hulle. Uideo eſt oculis ſolito ꝑſpicacioribus ardentiorem viſum eminet infundere iam dyalectices apicem. ad quam ante trium dierum continuos ſudores nō accedemus eminus cognoſco. ¶ Guillermus faniaus. Nec mirum ille etenim preceptor noſter qui viam ſaxis ⁊ ſentibus reliquiſq; purgauit denſas tenebricoſi aeris caligines ⁊ ſpiſſas nemorem obſcuritates expulit. Nunc ether ſereniſſimus ⁊ omni florum genere fragrantiſſimus apparet nec deeſt lenis aura caloris intenſi refrigeratiua. Quare in hac ppinquiori domuncula huiuſce rei cauſam poterimus aduertere iā properemus. En nox intempeſta ruit. ¶ Baldu. hulle. Heu dulciſſime guillerme. ¶ Guillermus faniaus. Quid. ¶ Balduinus hulle. Unum ad peregrinationem preſertim requiſitum obliuioni dedimus afferre. ¶ Guillermus faniaus. Quid. ¶ Balduinus hulle. Anforam profecto nobis maxime neceſſariā reliquimus. Guillermus faniaus Ohe ohe fortune cetera mandes iam de illo nobis prouidit. En fons argenteus gandenſibus cauernis ſcaturiens peregrinis ſitim aſperam ſolitus eſt releuare: dum de hac tam dulci aqua paululum hauſerimus multas profecto. et preſertim dyalecticam. artes callebimus. ¶ Balduinus hulle. Obſcure nimium loqueris ſub hoc enim verborum cortice quippiam latitare iudico. Dia ore apto denudes. ¶ Guillermus faniaus. Iſte in logicam redolens ingreſſus preceptoris noſtri liber dulcibus argumentationum floſculis reſperſus appellitatur cuius quidem voluminis tum venuſtam facundiam tum frugiferam vtilitatem non poſſum ſufficienti laudum preconio extollere. Nec minori gloria dignum auctorem prudentiſſimum arbitror qui omnium vtilitatem querit ⁊ cūctis feruenter exoptat prodeſſe ille nimirū nobis artis dyalectices peregrinis viam trium dierum leuiſſimis flaminibus aſpirat ipſe eſt profecto dulcis vētus qui diſcipulorum auribus ſcientiam afflat. Quibuſq; ignotis logice vijs ambulantibus iter fecit peruiū. Ille in q̄ gandenſis preceptor fons eſt ameniſſimus qui logice liquores ſuauiſſimos ſitientum aſperam ſitim ſuis dogmatibus ſedare conſueuit. ¶ Balduinus hulle.

Omnia edepol adamuſſim riteqꝫ adaptaſti ſed iſtius queſtionis ſolutionem feruenti animo ſcire deſideramus. Quare videlicet iter ſuum id eſt volumen alijs ſiluarum callibus alijſqꝫ opinionū vijs ambitum fuerit.

¶ Guillermus faniaus. Rem profecto mihi ignotam ⁊ nullo pacto a me diſſoluendam queſiſti. Uerum ipſiuſmet circumſpectiſſimi regentis ſententiam audiamꝰ ⁊ omnia in eius iudiciū referamus ¶ Balduinus hulle. Uereor equidem quominus nos temerarios nimis iudicans verbis ſeueris ⁊ crudelibus a ſe eliminet.

¶ Guillermus faniaus. Abſit abſit ignoras eius beniuolentiam tanta eſt ingenij ſui probitas innataqꝫ virtus vt omnes comi affabilitate exuperet. ¶ Balduinus hulle. Poſtꝙ igitur tuo ſedet animo id effectū iri venerandam preceptoris maieſtatem intrepidi accedamus. Ambo ſimul. Sis ſaluus reuerende magiſter.

¶ Johānes dullaert. Sic diſcipuli. Quid retulit fortuna ſiniſtri. ¶ Balduinus hulle. Guillerme doctiſſime conſors pro cunctis ſolus interpellari non erubeſcas. ¶ Guillermus faniaus. Colēdiſſime preceptor dubium quoddam inter nos ortum eſt. Quare videlicet tot auctorꝫ multitudinē in margine libri tui quotatam videmus quod iuuenum ingenia vt coniectura ſatis facili poſſumus colligere. confundit nihilominꝰ id facinus temeritati tue. que nulla eſt. non aſcribimꝰ verum hoc non ſine vlla ratione a te factitatum credimus indubitanter. Quapropter hanc inter nos litem dirimere volūtas tua patiatur. ¶ Johānes dullaert. Gaudio irrecitabili viſcera exultantia tranfunduntur cum videam diſcipulos arduas rerum difficultates ſagaci indagine perſcrutari: hoc eñ iuuentuti ſtudioſe euidens inclite probitatis ſignū reputatur. Propterea ad queſtionem veſtri ingenij ſcrinio deprōptā dicto citius reſpondebo quare diuerſorum authorꝫ argumenta paſſim libro meo inſeruerim cum in multis voluminibus tante quotatōes in pagina nuſꝙ appareant. Pro cuiuſquidem ſophiſmatis enodatione ꝗdam in precioſo memorie theſauro ſunt recondenda.

Illi ſane qui aliena ſibi ſpecialiter attribuunt in ſublimi ſuperbie ramo reſidēt quequidēꝫ honoris immeriti vana libido non ſolum mortalibus verum etiā immortalibus eſt inuiſa. Illi etiam rapaci lupo non abſre comparantur: quemadmodum enim lupus vno mēſe ventis creditur viuere: ſic illi vno menſe id eſt menſura vite ſue vane glorie flatibus paſcuntur. Qd̄ oſee duodecimo capite dicitur ipſis poteſt applicari. Effraim paſcit ventum id eſt mundanam gloriam ſequitur eſtuꝫ tota die: id eſt ſemper ſunt laudis humane famelici. Illi deniqꝫ equorꝫ furibus merito poſſunt cōparari dum enim equum clandeſtino furto ſuſtulerīt reciſa cauda tonſiſqꝫ iubis ⁊ ſi fieri poteſt nonnihil colore mutato diſſimilibus phaleris ⁊ toto cultu a priore mutato hoc agunt vt ſuus equus non furto ſublatus videatur. Quapropter ne illorum albo aſcriberer illarum auium plumas non meas (more coruino) verum ſuas volui indicare. ¶ Balduinus hulle. Elegāter ⁊ diſcrete veuerande regens dubiū noſtrum veluti Alexander Gordianos nexus gladio excidit: verū acuta ſublimitate exoluiſti vnde ⁊ pro reliquis in nos beneficijs infinitas gratiarū actiones debemus: lꝫ equale nunꝙ tibi reddere valeamus ſed iam incepte peregrinationis iter perficere currimus: vale.

¶ Hic finem accipiūt queſtiones ſuper duos libros Peri hermenias Ariſtotelis magiſtri Johannis Dullaert de Gandauo. Impreſſe per Magiſtrū Stephanum Baland. Anno domini Milleſimo quingenteſimo decimoquinto. Die vero decimaſeptima menſis Auguſti. Ad vsum fris Fran de frangepan concessus

¶ Regiſtrum huius operis.

a.b.c.d.e.f.g.h.i.l.k.l.m.n.o.p.q.r.s.t.v.x.y.

¶ Omnes ſunt terni preter. a. et. b. qui ſunt quaterni y. vero duernus.

Digitized by Google

¶ Balduini bulle gandenſis in liuidum lectoꝛem carmen elegiacum.

¶ Clara theonino quid dente volumina rodis
Fundis ⁊ in doctum liuidum verba virum.
Quid lernea graui vibꝛas haſtilia bile:
Cum quatiant dominum pila retoꝛta ſuum.
Nonne vides iuſti reſperſo ſanguine fratris
Qualiter eſt ſtigio flumine merſus abel.
Adde ꝙ innumeros rapiduꝫ detruſit in oꝛchum
Liuoꝛ: ⁊ ardentes in phlegetontis aquas.
Ergo pꝛecoꝛ depone minas: depone furoꝛem
Inuidia: ⁊ cedat ſenſibus atra tuis.
Perlegito arguti ſubtilia dogmata dullaert
Hinc dyalecticos tutus adibis agros.

¶ Finis.

¶ Nicolai guarini de caſtro Theodoꝛico dioceſis ſueſſionenſis in laudem dyalectices carmen.

¶ Sacra manens ſummo dyalectica vertice montis
Sublimi reſidet ſolio: vultuqꝫ ſuperba
Pꝛominet inſigni merces ampliſſima dextram
Laurea ſerta pꝛemunt: hic virtus oꝛdine ſiſtit.
Quelibet, humanis equo ſua iure miniſtrans
Heroum generoſa parens pꝛudentia factis
Inclita: legitimis que temperat omnia cauſis
Elpoꝛa. piſtis. eros. relique poſt terga ſequuntur
Religio noſtre lateri virtutis adheret
Secura: ⁊ falſis viuat mendacibus hoſtis
Hec domina excellens logicalis: ymago pudoꝛis
Sancta verecundi: viue pꝛobitatis alumna.
Immaculata comes virtutum: regula vite
Directa humane; moꝛumqꝫ exemplar; honoꝛis
Egregij ſublimis apex: ⁊ ſplendida caſte
Gemma pudicitie: infirmos coꝛroboꝛat artus
Hec medicina: graues culpas extinguit ⁊ arces
Expellit moꝛbos: langoꝛem extirpat amarum
Ingenium vegetat: cecos illuminat: auget
Roboꝛa: coꝛpoꝛee ſic ſic conſumitur artis
Vana ſuperfluitas doꝛmitans excitat omne.
¶ Planicies collem medio complectitur altum
Sunt vbi purpurei fragrantes veris honoꝛes
Nec procul eternas laurus parnaſia frondes
Explicat. arrident candentia lilia paſſim
Palladia virides funduntur ab arboꝛe rami
Pingue ſolum redolet. vario depicta coloꝛe
Semper humus fragrat. nõ eſt locus alter in oꝛbe
Gratioꝛ. hec tempe modulis pꝛedulcibus acta
Reſpondent: hymnis reſonant iuga celſa canoꝛis
Nardus odoꝛe micat ſuaui. Gandenſibus oꝛis
Eminet hic rupes aduecta. ſipunculus vnde
Leuiter effundit latices biſſenus amenos
In baptiſterium celato emblemate lympha
Deſilit. vmbꝛoſo cingunt topiaria fontem
Amplexu illimum intenſos arcentqꝫ caloꝛes
Dulcioꝛ vnda ſitim peregrini ſedat hiantis
Auraqꝫ lenis adeſt. Via triſtis ⁊ aſpera quondam
Huc fuit. At ſtratoꝛ gandenſis inhoſpita fecit
Peruia. creſcentes tribulos ⁊ ſaxa dirimit
Unde iter aerijs ſecurum eſt leue ruinis
Fragrat odoꝛ floꝛum: tempeſtas atqꝫ ſerena
Exoꝛitur. claret pulſa caligine celum
Huc igitur pꝛoperate citis congreſſibus. alta
Auratas tandem tradet regina coꝛonas.

¶ Nicolai hennequini ad lectoꝛes carmẽ.

¶ Siccine continuo virtus comitata laboꝛe
Audet apollineum ſcandiſſe interrita callem.
Parnaſiqꝫ melos ſitiens roꝛaſſe labellum
Pꝛopterea varium iuuenili lectoꝛ in euo
Excipe ſudoꝛem celebꝛes habiture triumphos
Roꝛefluens liquido gandenſibus exit ab hoꝛtis
Fons vitreus: dulci mergens ardoꝛe crematum
Pectus aqua: gandenſe ſolum reſpergit: ⁊ vndis
Undiqꝫ diffuſis/ tandem manauit in vꝛbes.
Francigenas viſoſqꝫ ardenti ſidere fines
Irriguis madefecit aquis: fluidoqꝫ liquoꝛe
Pꝛepete palladias curſu qui tendis ad artes
Siſte pꝛecoꝛ paulum iuuenis: ſi guttur anhelet
Uegrandi ſitiens eſtu: pꝛedulcia dullaert
Pocula guſtato: facilis via deinde patebit
Si tamen eneruet validum rugoſa ſenectus
Robur. ⁊ inualido ſedeant in pectoꝛe vires
Exigue/ coꝛpus fluitanti pꝛolue riuo
Hinc aberunt ruge iuueniles induet annos
Vultus/ ⁊ aſſuetum retinebunt mẽbꝛa vigoꝛem

¶ Finis.